

ס פ ר

אמונת ה'

אשר החזיקו גבורים ואנשי מלחמה מלחמתה של
תורה באמיחות חכמת האמת תשובות ברורות
שחיברו חויר התימן יע"א על הספר הנקרא
מלחמת ה' שחיברו ה' י'חיא בן שלמה קאפח.

תל מ"ו

כנז חיים בן שלמה עראקי כ"ץ כ"ו
וכנז יהודא זאברהם חבשוש כ"ו
וכנז שלום שלמה נב"א כ"ו

נדפס

פעה"ק ירושלם תובבי"א

שנת תרצ"ז ונגמר בחדש חשון שנת תרצ"ח

דפוס כני חיים נכני"ס כלו"ל צוקרמן

הודעה.

ידוע למייר כי אין דפוס אשר אין בו שגיאות באותיות חסרות
ויתירות וחלוף תיבות וכדומה, וכמ"ש כשם שאי אפשר לבר בלא
חבן כך אי אפשר לדפוס בלא טעיות, ע"כ אבקש שכל אוזד ואחד
מה שימצא איזה שגיאות יתקן ויבוא שכמ"ה והדן את חבירו לכף
זכות המקום ידיניהו לכף זכות ויהיה בעזרו כי"ר אמן.

כעתירת אהובכם המגיה

יודא אברהם חבשוש ל"כ

הסכמות הרבנות הראשית לארץ ישראל

בית ירושלים ת"ו ב' מרחשון תרצ"ה.

אנרת לאחינו בערי תימן !

מאת מרן הגאון הגדול המפורסם ראשון-לציון

כמוהר"ר יעקב מאיר שליט"א

ראש הרבנים בארץ-ישראל

ומאת חברי הרבנות הראשית לא"י שליט"א

לאחינו גלות תימן !

מאד מאד דאבה נמשנו לשמוע כי מחוך קהלתכם אידועים ומפורסמים ליראי ה' ולחושבי שמו קמו איזה אנשים להדיח את הצבור בדעות מוסעות על ספרי הוזהר הקדוש והקבלה המקובלים ומקודשים מדורות קדומים, ולא די להם שהם בעצמם חטאו אלא דהעלו את דבריהם גם עלי ספר להתעות את צאן קדשים ולהכניס בלבם ספקות ודעות כסירה, בר מינן, אנו בטוחים ברגשי הקודש והיראה הנטועה בלבבות אחינו התימנים שדברי בלע של אנשי תועה אלה לא ישאו פרי, וכי כל אחד ירחיק עצמו מהם ומדעותיהם ויבער את ספרם מרווך ביתו, ואל ישכון באהלו עולה כי הגל המה, ולא היה שום צורך להשיב על דבריהם ולהראות את טעותם כי זה מהפורסמים, ובכל זאת שמהנו מאד לראות כי התעוררו חו"ר תימן ורוציאו לאור ספר אמונת ד' המבטל כעטרא את כל דעותיהם של אלה התועים ומראים לגבוכי הלב את הדרך הטובה והישרה את ערכם הגדול והקדוש של ספרי הוזהר והקבלה, ואם ח"ו נמצא מי שדואו בקהל עדתכם אשר לגבו פונה היום מעם ד' לחשוב מחשבות זרות ולתעורר בתוהו לא דרך, יעיין בספר הזה וימצא תשובה לכל שאלותיו ובוזה יתחזק לבו וידבק בה' ובחורתו, ולא ידח ח"ו גדת מעם ה' והיה המחנוד קדוש.

והשוכן בציון והבוחר בירושלים יברך את כל קהלתכם ונוכה לראות בשוב ד' את שיבת ציון במחרה בימינו, אמן. נשיא הרבנות הראשית לא"י
כנצ"י יעקב מאיר ס"ט

מקום החותם

נאס אברהם אבוכזיר ס"ט

נאס יוסף מרדכי הלוי ס"ט

נאס אל"י מרדכי הלוי ולקובסקי ס"ט

כנצ"י ככללי יעקב ברוך ס"ט

הסכמת הרב הנאון המפורסם

מרו יצחק אייזיק הלוי הרצונג שליט"א

הרב הראשי לארץ-ישראל

חח"ט ע"ת"ק ירושלים ת"ו

ב"ה. ירושלים ע"ת"ק ת"ו ז' מנ"א תרצ"ו.

אחינו היקרים הרה"ג המופלאים בתו"י ראשי קהל קדוש עדת התימנים
ת"ו. בעיה"ק ירושלים ת"ו.

תחזקנה ידיכם אשר התעוררתם להוציא לאור ספר אמונת ד' לבטל
את כל דברי פלסתר שיצא בארץ תימן שכולו כסירה ועזות נוראח ר"ל,
המשליך שקוצים על קדש הקדשים, ספר הזהר. הלילה חלילה, לאחינו
התימנים והישרים בארץ תימן ובכל מקום שהם לתעות אחרי כתב, פלסתר
זה, ספר מינות וחוצפא נוראה כל"מי שמיא, הבנוי על יסודות של טשורת
גסה וחסרון הבנה גמור בעמקי הזהר וחכמת הקבלה בכלל, ואי-הכרת בלשון
חכמים, לשון חכמה, חידה, משל ומליצה.

ואתם אחינו היקרים בארץ תימן, צדיקים באמונתכם תחיו, ולא תאבו
ולא תשמעו, ח"ו, למסיתים ומדיחים, יהיו מי שיהיו, המבקשים להטותכם
מדרך הקודש, דרך אבותיכם ואבותיגו, חזקו ואמצו ברורת ה' הכתובה
והמסורה, בתורה הנגלית ותנסתרר כאחד אשר יחד ניתנו מרועה אחד וצור
ישראל ישמרכם מכל רעה וישלח לכם את ברכתו מציון משכן כבודו, ועיניכם
ועינינו תחזינה בשוב ד' את שיבת ציון ובהתגלות כבוד מלכותו יתברך
עלינו, כולנו לעיני כל חי, במהרה במהרה.

כעתירת אחיכם דורש שלומכם בכל לב ונפש.

יצחק אייזיק הלוי הרצונג

הסכמת הרה"ג הנדול המפורסם ציטיע הרב הראב"ד

לעדת האשכנזים בעיה"ק ירושלם ת"ו שליט"א

מוה"ר צבי פסח במוהרי"ל פראנק שליט"א

ב"ה. ירושלם ת"ו, יום י"ג לחדש תמוז שנת תרצ"ז

האי ספרא דבי רב אשר בשם אמונת ד' יכנוהו ראיתי כי הוא נעשה בכונה רצוי ללחום מלחמת ד' כלפי האיש הידוע בארץ תימן זיצא במגל"ת ספר לחרף ולגדף מערכות א' חיים לשונו תהלך בארץ להטיל דופי בספר הזוהר הקדוש, ואם כי בודאי לא יחרוך רמי' צידו וישראל קדושים הם לא יפנו ולא ישימו לב על חלומותי ועל דברי'. אמנם כבר אמרו חז"ל (מד"ר ס' נו') כד לא תיעול מילה כולה, תיעול פלגא" ופירש"י כשאומרים לו לאדם דבר אחד של לה"ר, אע"פ שאינו מאמין בכולה מאמין בחציה, וכע"ז אמרו רבותינו על מה שנאמר בעמלק, אשר קרך בדרך" שהוא לשון קור וחום משל לאמבטי רוחחת ש, אין כל ברי' יכולה לירד לתוכה בא בן בליעל אחד קסף וירד לתוכה אע"פ שהוא נכוה מ"מ הקרה וציננה אותה בפני אחרים, ולכן אפריון נמטי להני חבורתא קדישתא מקנאי קנאת ד' ותורתו להוציא לאור ספר ז"ה בשם אמונת ד' אשר בו יבואו במשפט על כל דבור של חוצמה נגד הזוה"ק הביאו ארז דבתו רעה וגם שוברו בצדו בדברים נכוחים ערבים לאון שומעת תוכחת חיים וכל עין רואה מישרים ישפוט את כל דברי המלגלג הזוה"ק לדברים צטלים ומבוטלים, וקושטא קאי שכל ס' הזוהר הוא מעין היוצא מבית קדש דקדשים ומימי' מים חיים מסכים מן המקדש הזוה"ק התנא דהאלקי הרשב"י אשר עלי' ועל בנו ראבר"ש כבר אמרו בגמ' (סוכה מ"ה ע"ב) שהם מהמסתכלים באספקלריא המאירה (עיין מהרש"א שם) ומהני דעיילי בלא בר ומאן סמין ומאן רקיע לרמרף עין כנגדו ועל המעיזים פנים במצח נחושה נגד זוהר הרקיע עליהם ועל כיוצא בהם כבר אמרו חז"ל (מד"ר שמות ס' כ"ג) אוי להם לרשעים שהם רימה ותולעה ובטלים מן העולם ומצקשים לבטל דברו של הקדוש ב"ה. כי דבר א' יקום לעולם ותאלמנת שפתי שקר

המנמור

הדוברות על צדיק עתק.

ומכאן אזהרה רבה לעם די שיזהרו מלהגדר אחרי האיש הנז' וסיעתו
וכל מי אשר ידאר די על פני יודרו לבער את המסר של אזהרתו
האיש וצוייכין לשרש אחרי כמו שאנו מודרין על עיז ואל תשכן
באחליך עולה כחיב.

והשירת ברחמי יסיר מעלינו כל מחלה וכל סגע וכל תקלה וכל
קטמה ויטהר לבנו לעבודתו ולתורתו וישוב לגאלנו באולת עולמים
שפחים בבגין עירנו ושבו בנים לגבולם במהרה. בעזירת המצטר
לישועה קרובה.

ובאעה"ח ביום ג' לסדר כי לא נחש כיעקב ולא קסם בישראל חרצ'ז

פעתיק ירושלם ת"ז

נאם צבי פסח נמוכמייל פראנק

הסכמת הרה"ג המפורסם

מרו בן ציון מאיר חי עוזיאל שליט"א

הרב הראשי לקהלת יפו ותל אביב שליט"א

תל-אביב, יום כ"ט סיון תרצ"ו.

ראה ראיתי האי ספרא דנהר ספר אמונת ד' פרי עטם של חכמי לב רבנים המובהקים גבורי כח עושי דברו לוחמי מלחמת הקדש להשיב מלחמה שצרה ולהשבית ריב ומדין מקרב קהלות קדש שבמדינות גלות תימן שהתעוררו בעטים של דברי בלע ודופי מסי אנשי דלא מעלי דלא חשו לקמחיהו לדבר עתק ביהירוה גסה ורמות רוחא נגד ספר הזוהר הדקיש, שהוא כלו רוין דרוין בכל ענפי החורה וחאמונה. הרבנים המובהקים מחברי ספר אמונת ה' בקנאתם לה' ולתורתו יצאו בגבורה להשיב מלחמה שצרה וקיימו בעצמו כל מקום שפקרו הצדוקים תשובתם בצדם (סנהדרין ל"ח) והשיבו כהלכה בדברי טעם לסתור אחת אחת כל דברי מינות ובערות של החכמים בעיניהם להטייל דופי בקדשי שמים.

צד לי מאד בראותי בכאב לב אנוש דברי בלע של המלגלגים היהירים שאין בהם ממש, ובאמת היה ראוי לקיים בהם מצות קדמונינו לאמר: אל תען כסיל כאולתו. אולם היות ודבריהם אלה התפשטו בחלק מהמון העם אשר לא ראו אור של הזוהר הקדוש שכולו עטוף במלבושין דגופה ותוכו רצוף אורות נגה של קדושה שלא כל העינים זוכות להציץ בהם ולא כל מוחא סביל דברי סודותיו ואלה נתעים בשוא לדברי מינות שנובעים מתוך בערות.

להסיר מכשלה גדולה ומסוכנה זו יצאו הרבנים מחברי אמונת ה' לפקוח עינים עורר ולהסיר מכשול מדרך עם ד' ברחובות ברורות ומזרחירור.

מעמק לבי אני מברך את הרבנים המובהקים מחברי ספר אמונת ד' על טעולתכם הכבירה דחזאת ואומר להם: ה' עמכם גבורי החיל ישר כחכם לאורייתא — ואל כל קהל עם ה' אשר בגלות תימן אני קורא ואומר:

דַּסְכְּמוּת

אל יפתה לבבכם לדברי חלקות של דוברי עתק המטילים מומין בקדשי שמים. כי לא מחכמה דברו כזאת ואין אמת במיהם אלא מתוך סמיות עינים וממסום הלב באו לידי מדה זו של גסות דורות וחוצפה יתירה והוא רחום יכסר. ואתם קהל ה' קדושים ובני קדושים שמעו והאזינו בחרדת קדש ויראת ה' טרזורה בלבבכם לדבריו המצורקים של ספר א מ ו ג ת ה ' זה. החזיקו מנהג ומסורת אבותיכם ואבות אבותיכם החזיקו בספר הזוהר הקדוש לכל ישראל, הטכו בו והטכו בו דכולא בו. מוסר השכל ותוחכת מוסר לכל העם ורוי קדש ליודעי חן אשר בו ימצאו לערים סחוחים להציץ מבין החרכים אל האור הגנוז בשפירר חביון ברזין עלאין וסמירין למאן דעאלו ונסקוֹ בסוד ה' ליריאיו.

ובלכתכם בדרך זו דרך הקדש יקרא לה. ישוב השלום במחניכם ותתברכו מפי ה' אלוקי ישראל ברוב עוז ושלום. ונזכה כולנו לחזות בנועם ה' בשוב ה' שיבת עמו ושכינת קדשו אל ארץ הקדש ובבנין אפריון ואריאל.

בן ציון מאיר דמי עחיאל

הסכמת הנאון המפורסם יוסף צבי דשינסקיא

רב ואב"ד למקהלות האשכנזים בעיה"ק ירושלים תובכ"א
ורב ראשי של היהדות החרדית בארץ ישראל

ב"ה יום ז' לחדש אייר שנת תרצ"ו פעה"ק ירושלים ת"ו

למראית עין היה לפני ספר אמונת ד' הוכא לי מכבוד רבנים מובהקים,
תמימים וישרים, ודכריהם בהירים ומוזהרים, לוחמים מלחמת מצוה נגד ספר אחד
אשר יצא מאיש בלעל כופר ופוקר והראה כחשותו וענותו נגד הזוהר הקדוש,
אשר נתקבל מרבותינו הקדושים אשר בארץ זיע"א וכלם קבלו דבריהם בהדרת
קודש באימה וביראה, והאיש הזה מדחציף כולא האי העיד שלא עמדו רגלי
אבותיו על הר סיני, וקבלה מרבותינו זיע"א שכל הכופר בנגלה בנסתר, סימן
שהוא כופר בנסתר בנגלה, וראוי להרפו ולרדפו עד חרטה ואיסור גמור להתחבר
עמו או לקרא בספרו וראוי להרחיקו אותו וכל הזונים אחריו מכל דבר שבקדושה
ויבדל דרעה מכל עדת ישראל, ועלינו יערה ד' רוח מטרם לעכדו בפחד ומורא
ולמחברי ספר אמונת ד' ראוי להחזיק ברכה, להיות להם לעזר ולקנות במשיכה
וד' ברחמיו יבער קוצים מכם בית ישראל, ונזכה לבנין אריאל בבי"א, כעתיד

יוסף צבי דשינסקיא

מקום החותם

הסכמת בית דין צדק לכל מקהלות האשכנזים

פעה"ק ירושלם תובבי"א

בנשיאות הנאבי"ד כקש"ח מרן יוסף צבי דושינסקיא שליט"א

ב"ה יום ג' לחדש אייר שנת תרצ"ז

אנהנו ברי"צ החי"מ היה למראה עינינו הסי' היקר, אמינת ה"י אשר חברו
הרה"ג חויר ק"ק התימנים הי"י, אשר קנאו קנאת ה' ואורו כנבורים חלציהם נגד
חיבור, מלחמת ה"י אשר באמת הוא לא לה', שמחברו יחיא קפאח, יצא לקפח
ולערער נגד קדושת ספר הנוהר הקדוש, והמקודש לכלל ישראל. מאות בשנים,
כאשר האריכו למעניתם חויר התימנים הי"י, ובאמת דברים המקובלים לכלל
ישראל אינם צריכים רא"י והסכמה ובכל דור היו כאילו שהוציאו עצמם מן
הכלל, אולם לפי ששמענו לצערנו הגדול שנמצאו הרבה אנשים פשוטים אשר
בתמימותם נפתו אחרי דבריו המקיפתים של יחיא קפאח, וכמאמר חז"ל שאני
מינות דמשכא, לכן טוב עשו חויר התימנים הי"י דבר בעתו ובזמנו, להכות על
קרקו ולהקהות את שיניו, לגלות קלונו ברבים כי הקריח חבשירו, ופגם אמינתו
למען יתרחקו שלומי אמוני ישראל מספרו המזויף ויבדלו מהם ומהמונם, וזכות
תוה"ק וזכות הוה"ק וזכות דרשב"י והחבריא דעימי יניגו על כלל ישראל לחלצם
מן הטיצור, ולמהר נאולתנו ופדות נפשנו מכל הקמים עלינו, אויבינו בגוף ובנפש
רוח ונשמה, ונזכה לנאולה שלימה ע"י משיח ב"ר צדקנו בב"א.

הכויח בצעריך ירושלים, בירת זיו תרצ"ז לפ"ק.

נאם פנחס בהגריי ז"ל עפשטיין

נאם דוד הלוי יונגריין

נאם אברהם חיים גאה

(מקום החותם)

פתשגן הכתב ופסק הדין

של רבנו הכהן הגדול נר ישראל וקדושו גדול הדור ונורו

מן אברהם יצחק הכהן קוק זצוק"ל

רב ואב"ד דעיה"ק ירושלים חובב"א וראש רבני ארץ-ישראל

הנני בזה לגלות את דעתי הענית, ע"ד השאלה אדות קדושת ספר הוזהר
וספרי המקובלים שבאריו ושותי מימיו, שכבר הלכה רוחת בישראל מגאוני
הדורות ראשונים כמלאכים וגדולי וקדושי האחרונים עד הדור האחרון, שדברי
הוזהר הקי' הם קדש קדשים, ומקורם מקור מים חיים של ריו אמונת ישראל
חקרושה והטהורה, אלא שעפ"ד הדברים הם סתומים וחתומים, מפני שא"א
לדבר בדברים נשגבים כאלה כ"א עפ"י משל וחידה, ובינו מהם הראויים לזה
כא"א לפום דרגיה, וגדולי המקובלים ז"ל בארו כמה ענינים טרוי קדש הללו
והסבירום קצת, וגם דבריהם הקדושים צריכים תמיד באור מגדולי הדורות
וקדושיהם ברנח חי אשר עליהם, אבל חליצה חולין היא לנו ומוקצה מהרעת
ומהאמונה המהורה מורשת אבותינו הקי' מדור דור, לחשוב מחשבת פגול על
קדשי שמים הללו, וכבר נתבררו הדברים למדי זה כמה, וכל המענות ששתו
על הדברים הקדושים שבספרי קדש הללו הושמו לא, והסכימו על קדושתם
וצדקתם ואמתת האמונה שלהם מנאמן לנאמן, עד יסוד הלכה למשה מסיני
ואור איתן האזרחי עד אאעיה ולמעלה מקדש מקרמי עולם מיום היות אדם עד
הארץ ודבר הי' אליו הופיע, וגאוני עולם וקדושי עליון, מוסכמים לכך ישראל
לגדולי הדורות בתורה ובחסידות בקדושה ובטהרה, מסרו נפשם על הלמודים
הקדושים של ספרי הקדש הנז', וכן לא ימוש מפניו ומפי זרענו עד דור אחרון,
שיופיע אור הי' ע"י משיח צדקנו וכל קדושים עמו כחקות כל אפירי תקוה
הקשורים באמונת אמן בכל לב ונפש.

על כן האיש שיזיר לבנות את ספרי הקדש הנז', ואת גדולי עולם שעסקו
ועסקים בהם, וירבר עליהם דופי, חליצה, דינו פסוק כרין מבוה ת"ח. ואנו
חייבים להזהירו בדברים טובים שיסיר מררכו הרעה וישמור פיו ולשונו מדבר עתק
על גדולי ישראל וקדושת תורתם, שהיא חיי עולם ונשמת תורה"ק, ואם אחרי
האזהרה עוד חיו יוסף מרה ויחזיק באולתו, להוציא דבת שקר ולדבר תועה
על קדשי ישראל ה"ה הספרים הקדושים הללו יהעוסקים בהם מדור דור, חייבים
כך חכמי ישראל לצאת נגדו בקנאתה של תורת אמת מורשה קהלת יעקב וכבוד
קדושי עליון שבכל הזמנים והתקופות מקדם קדמתה עד דור עני זה דור
אחרון, אפירי הגולה המצפים לישועת הי' על עם הי' ועל כל מעשיו אשר עשה

הסכמות

ברב חסדיו ורחמיו, כדית מבוה תוהיק וחכמיה ומלעיב במלאכי אלקים. ולהחמיר עליו דפי ראות עיני חכמי המקום שלומי אמונים שופמי צדק, עד אשר ישוב ורפא לו ויקבל עליו את הדין, וביחוד להתחזק במוסר על להבא שלא ישוב עוד לכסלה, או תהפך השטאל הדוחה ותהי' לימין מקרבח. שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו.

והנני בזה חותם בעתרת שלום וברכה: ובצפית אורה וישועה לעם ה' הגוי כלו ולכל ישרי לב חוכי ישועה דורשי צדק ואמת יראי ה' וחושבי שמו מעתה ועד עולם.

יום ח' עבת. תרע"ד

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

עבד לעם קדוש על אדמת הקדש סעיהיק יסו והמושבות חוכביא

ט"ו תמוז פ"ו

בדבר המחלקות בחיטן עם הרב יחיה קאפח, שעמד נגד הזוהר והמקובלים, נכון הדבר להשיב לו דברים של טעם בדבר כללות החכמה וספרי הזוהר, שהם דברים קדושים, שאין לקחת את דבריהם כפשוטם אלא הכל הם רמזים למפעלות ה' בעולמות הרוחניים וסוד ההנהגה וההשגחה, שהלשון האנושי קצר מהביע את עומק הרעיון, והכל הולך למקום אחד להעמיק בגדולתו של יוצר בראשית ובאחרותו הנפלאה והפשוטה לאין סוף, וחלילה להפיל טום בקדשים, ולהעלות על הדעת שחשבו שניות והגבלות בבורא כל, ואם שלא כל מוחא סביד דא, הולך בחום ילך בטח, באמונת חכמים שהרברים הקדושים הללו נשגבים הם מדעת האדם ושכלו הפשוט, אבל צפויים הם לצופי מרכבה ולמשיגי הופעה קדושה עליונה, ולא נעלם מכל תיח, שאפילו על הנכשלים בהנשטה, שהחמיר עליהם הרמבים כל כך, למד הראב"ד עליהם זכות אם בא להם מצד טעות ושיבוש על ידי סאמרים המטבשים את הרעות, וק"ו בניד שקבלת מלכות שמים באחרות הפשוטה והכרות אין עיד מלברו השגורה בישראל תציד את כל ההולכים בדרך התורה והמצוה מכל פגע ומכשול.

והספר עו לאי שהביא הוא ספר מירום של נחמיה חיון השבתאי שר"י, ומה ענין דברי סינות שלו לדברי קבלה וקדושה, ומה לחבן את הבר, וצריך היה הרב המערער לדעת, שכל אלה המענות נגד הכטוים של ספרי הסוד הוא הן ישנות מאד וכבר שמעו אותן כל אלה חכמי וגדולי וקדושי הדורות, שחררו בודאי כטוהו ויותר טמנו לטהרת קדושת ואמונה, וכלם כאחד

הסכמור

מצאו, שהדברים הם פנימיים, מליצות קדושות ונשגבות במהלך ההווה ההנהגה והבריאה, ומשלים נשגבים המדובשים עפ"י טבע המושכל בלבושים שונים, והרי אפילו גדולי הפילוסופיא דברו בימים הקדמונים ביחוד במשלים, וזהו דבר מפורסם לכך משכילי, ומה לו כי נזעק, ואם מצא שמה בארצו אנשים ערומים מכל דעה, שלוקחים את דברי הספרים כפשוטם, ראוי להעיר אותם שייראו מנשת אר הקודש, ואז יהרסו את יסודות קדושת האמונה, הפשוטה והברורה לכל ישראל נוי קדוש במהרת אמונת האחדות המוחלשה, בשכיל זה שאינם מבינים את אלה המליצות והביסוסים הקדושים, שדוגמתם הרי גם בתורה וככתבי הקדש וכדברי חז"ל באגדות הנגלות ישנם ג"כ למרבה, ותמיד אנו צריכים לישב את הרעות בהערה הכללית והישרה הזאת, הבאה מחוץ טוהר הלב של אמונת חכמים שהיא אחד מיסודי התורה הכתובה והמסורה, וחובה גמורה היא על הרב הנ"ל, שישב אחור את כל דברי הנאצה, אשר דבר בחוסו נגד אנשים קדושים ומפרי קודש, שלא ירד לתוך פנימיותם, והמלחמה תפסק, והשגום והאמת אהבו, ויחוס לעצמו לתקן את המעוות על אשר שרץ פיו ולשונו לדבר בקדושי עליון ובמפרי הקדש של רזי תורה המקובלים על פיהם בישראל, מבלי הכרה חודרת בעסקי כונתם המהורה והקדושה, בזה שיודיע ברבים, שלא עמד כלל בסוד ה' ולא ירד לסוף דעתם של מושגי הקודש הפנימיים, שהם כלם מתאימים לתמימות אמונת ישראל הצרופה באחדות השם יתברך וקדושת תורתו ושב ורפא לו.

וצור ישראל יסחר לגאלנו ויפקח עינים עורות, דהשכיל באמתו, ונהרו אל ד' ואז טובו וסלאה הארץ דעה את ד' כמים לים מכמים בב"א.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

ג. ב.

אקיה שהאנשים שנכשלו בשגנה בדבת שקר הנז', אחרי ראוהם דברינו אלה, הקיראים אליהם בירידות ואהבת אחים לשוב וליתן כבוד לשם ה' א' ישראל ולעבדיו הנאמנים הבאים בסודו סוד ה' ליראיו מחברי הזיה"ק והמקיבלים הנאמנים, ימהרו מיד ויתנו ידם לשלום ויכירו כי יצאה שגנה מתחיי, ואחיהם העומדים על משמרת הקדש, לקנאת ה' וקדושת אור תורתו אמת המקובלת יתנו גם הם להם את בריתם שלום, ושלום וברכה על ישראל, ומה טוב יעשו אם יואירו לבשרני שנגמר הדבר בדרך שלום ובתשובה מאהבה שזדונית נעשים בזכויות, וחסר עליון ב"ה המרבה לסלוח, המלמד עניים דרכו, הנז'.

הסכמת הנאון הגדול וכו' חוקר ומקובל שר התורה בנגלה ובנסתר
בקשיח מוהר"ר יעקב משה חרל"פ שליט"א
חופ"ק 'שערי חסד, רחבי' והסביבה, ראש הישיבה המרכזית הק'
„מרכז הרב" בעיה"ק ירושלים תוכבי"א

בעוהשיח ט"ו אייר תרצ"ו שלשים לספירה ב' כהר

שלו וברכת עולמים, והוד גנוי נעלמים, לכבוד הרכנים
היקרים, הגדולים והחכמים לעדת אחינו התימנים,
תמימים ונאמנים ישאו ברכה מאת צור העולמים ב"ה.

אשר שחרוני מע"כ אודות הספר אמונת ד' שהנכם משתדלים להוציאו
לאור למען הסר עקשות פה דובר נבלה, נאצה ובזו להוציא שם רע על בתולת
ישראל, הנני בזה להגיד לכם יישר תילכם, כל הדברים נכוחים המה למבין
טבררים כשמלה אמרי יושר. סותמים פיות המקטרגים ואזורים בנכורה ישע
ימינו יסין ד' רוסמה דוחים את השמאל, ומקרבים את היסין, יסין ה' עושת חיד,
וכן הוא האמת, כי כל דברי המלגלגים, הם דברים בודים, ואין להם שורש
וענף, לא בתורה ולא בחכמה, אך ורק גסות רוח ועזות מצח, לעמוד נגד כל
קרושי ישראל, אשר לאורם אנו הולכים, ומפיהם אנו חיים מדברת מתיך גרונם
וזה אשר הטרידום והולכים שולל, להכריז על עצמם כי אין להם חלק באלהי
ישראל ויהי כל היסודות הנאמנים של חכמת האמת הן לנו למורשה מימות
עולם הלכה למשה מסיני, והן מחלקי תורה שבע"פ שעליהם כרת הקב"ה ברית
עם ישראל וכת"ש רבינו הנאון חיים טוואלזין זצוק"ל בהקדמתו לביאור רבינו
הגרא זיע"א על ספרא דצניעותא, וזה לשונו, ככל החזיון הזה בחלק הנסתרות
פנימות נשמת התוה"ק אשר גם הוא תורה שבע"פ היא נקראת כי מסירת היא
בידנו פא"פ עד למשה מסיני כי רבותינו ראשוני ראשוני מארי דרוין די רוח
מוחין קדישין הוו בהו, וכל השערים לא ננעלו בפניהם, ראו לחבר חיבור קודש
קדשים בקיצור נפלא, מתורתו ית"ש, בטעם וגימיקם עם שנות לתלמידים
דרך קצרה, או לכל יהרסו לעלות אל ד', לראות אנשים בלתי ראויים ומוכנים
לקבל האור העליון נורא, ושם כללו ונגזו כל המאירות העליונים, המון נסתרות
סדרי מעשה בראשית ומעשה מרכבה והיכלין דקדושה ומדורין וקשרים, והיכלין
דסי"א בחצרותיהם ובטירותם, כאשר קבלו מרכותיהם פא"פ, שהיתה משנתם
סדורה להם ומסורה בידם עד למשה מסיני עכ"ל. הטעור והקרוש.

וכל המבין דבר לאשירו יודע ומבין, כי מבערי החכמה הקדושה הליו

הסכמור

המקובלת אלינו מהר סיני, אי אפשר לעמוד על סוד האחדות המוחלטת בתכלית הזיכוך והבהירות, בלי כג צחצוחי הבנות חומריות ובשליפת כל צד של שניות אף הרק סן הרק וכל החכמה הקדושה חכמת אהים חיים כולה אומרת קדוש ד' אחר ושמו אחד סובב כג עלמין כמלא כג עלמין וגו' כג עלמין, ואשרי אשרי להמחלבק בה בקדושה ובטהרה להיות מבני היכלא מלכו של עולם ביה ולזכות עג ידה למעום מנועם צוף עליון נועמי שיה סוד שרפי קודש להתענג על ד' לחוות בנועמו ולבקר בהיכלא, והוא אשר צופה ורואה כי ד' הוא האהים בשמים ממעל ועג הארץ מחחת אין עוד מלברו, וכל הבחינות והשמות הם ערכי נידוויי ית'ש אשר ככה רצה להחגלות דוקא דרך מדותיו, וכל מדה ובחינה לנידוי מיוחד, ומה סאד גדול הכאב אם צרי עין קצרי ראות וחדלי בינה מרהיבים עזו בנפשם להפוך דברי אלהים חיים ולדבר סהה עג ה' ועל משיחו לא ידעו ודא יבינו כי כל זה הגיע עליהם מהמת עכירות מוחם המנושם והמזוהם שלא יכלו להשתחרר משפיטתם החומרית, ואין אמת אצלם כ'א מה שעיניהם המחושיות רואות ומה שנרגש בקרב בטנם המלאה וחלב כסלם זה, דרכם כסל למו, ולו חכמו ישכילו את זאת הלא זה עצמו מה שאינם יכולים לעמוד עג סוד ד' היה נדרש להיות להם ללקח ולהכיר את עצמם עג כמה הם נרחים ממחיצה של מעלה רחוקים מכל טעם עץ החיים נוהר בית ד' עג שכבואם א החצר הפנימית שופכים עליהם קיתון של מים ודברי קודש נהפכים אצלם לההיפך מסם חיים. אמנם אלה הנאיונים לא כן יחשבו נבזים הם בעיניהם לתלות הבוקי וסריקי בהם בעצמם, אלא שהם מעלים טינא עג כג בית ישראל הרבקים באהים חיים כאילו סרו ח'ו מאחרי ד', ואם באמת בזרון ידברו ככה, אוי להם ואוי לנפשם חלקם בכאר שחת ואין להם חלק דא בדי ולא בישראל עמו.

אף ג'ם עצם לנגינם לאו חדש הוא כבר הי' לעולמים, וישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם, ידעו את אשר לפניהם, להרים גם הקדושה שתצא כנור נצחונה ותכריע ברך לפניה את כל המתקוממים עלי' וכבר נרפסו ע'ז ספרים רבים מנדולי גאוני קרושי ישראל, אשר הכו על קרקדם של המכחישים ושמו לאג את דבריהם דברי בלע, מהם ספרי החוקר והמקיבל קנאת ה' לרבינו משה חיים לוצאטי ז'ל וספר סגן וצנה להגאון המקובל ר' אייויק חבר ז'ג בעג שוית בנין עולם ובית הספק עג ס'ם, לכו חזו דברי קדשם מפעלות תמימי דעים, ומה ראו על ככה אלה הנאיונים לחזור עג הנושנות לחדש סערה בישראל, להעלות נרה ספטטוטי דברים שכבר אבד זכרם, וכבר נתבררו ונתלבנו הדברים ונתאמתו בכל ישראל זיופם וביטולם, והם אף דברי כזו שרש פרה ראש ולענה.

הסכמות

ולא אכחד כי נפשי סלדה מאד מדברי בלע שר המלנלנים שהעתיקתם בתוך הספר ועליהם סכבתם את התשיכות המצודקות, אבל מפני שפשתה המספחה, וחסרי בינה הולכים אחריה כאפלה, כדי שלא יתברכו בלבכם לאמר כי לא ראו את דברי בלע שלהם, משום עת לעשות לדי' העמדתם מערכה מול מערכה, מערכת קדש מול מערכת מגדפת ומחרפת מערכות אלהים חיים, וכל ישר לב יזרוק הלאה את הדברים הברזיים דברי בלע של המלנלנים ויתרסק באיגנא דחיי, להכין דברי אמת וצדק לאשורם להתרסק ברזא דאחד די אחר ושמו אחד, אחה הראת לדעת כי די' הוא האלהים אין עוד מלבדו.

ואליהם לארו תועי בינה, אומר ואקרא ממעמקי לב, טובו טובו מדרכיכם הרעים, הסירו נא מכס אלילי הגאווה והכזו לכד תהיו גדונים בעביטי רותחין אל תנחתו את ישראל לנורים, הם מפני פחד ה' והדר גאונו נאון עון קודש ישראלי ותפארתו, וא' המסאו עצמכם במאמדיכם ובמפרותיכם הפסולים, וא' תוסיפו לדבר סרה, ואם דברי קודש רחוקים הם מכריותיכם ולא תוכלו לעמוד על סודם, מי מבקש מכס רמס בחצרות די', לכו ופשו ידיכם כחלקי קדשי התורה הנגלית, ומה לכם עם נסתרות, אך בדי אל תסרודו, אל תגעו במשיתי ובנביאי אל תרעו, ואם באמת כדברייכם כן הוא כי קרבת ה' תחפצון העתירו אליו כי יערה גם עליכם רוח מסרום לעמוד כסוד קדושים, ויחקיים בכם: ישובו די ירואך יודעי עדותיך, זיהי שלום על ישראל.

אסיר התקיה לישע פרותנו ולביאת משיח צדקנו בקרוב במהרה בימינו.

יעקב משה חרל"פ

הסכמת הרבנים הגאונים יושבי על סדין
הכית דין הגדול לכל מקהלות האשכנזים שליטא.
בעיהיק ירושלם ת"ו.

ב"ה, יום ב' י"ב לחדש תמוז תרצ"ו.

הובא לפנינו ס' אמונת ד' הי"ל ע"י רבנים ת"ח גדולי רזורה ויראה
מעדת התימנים שבפעה"ק יצ"ו שהוא טובב הולך על מאמריו של אותו האיש
יחיא קאמח בארץ תימן שפער סיו לבלי חק כנגד ספר הזוהר המקובל בכל
רמזות ישראל משנות דור ודור והרבנים דהנ"י טוב עשו בעמם לקנא
קנאות ה' להקחות את שינ"י של אותו האיש בדברים נכונים וברורים וכל
קורא בדבריהם מיד יכיר ארז האמת כי האיש הזה רוצה להאפיל את השמש
בצהרים בדברים בטלים ומבוטלים וקושטא קאי שספר הזוהר הוא קדש קדשים
מארי דרוין עילאין והוא חלק מתורה שבעי"ט והמרים יד והפוער כנגדו הרי
הוא כמרים יד בתורת משה ותאכלנו אש לא נופת, ומי לדי אלינו להתאמץ
בכל עוז ולבצר את ספרו של המלגלג על דברי חז"ל ולדונו בשריפה למען
לא יבואו לראות כבלע ארז הקדש, והשי"ת ברחמי יערה עלינו רוח
ממרום להבין ולהשכיל בדברי חז"ל ולשתות בצמא דבריהם הקדושים
והטהורים ויסתובם מה מקטרגינו וינחינו במעגלי צדק הולך ואור עד
גבון היום.

הכ"ד הבד"צ לכל מקהלות אשכנזים דפעה"ק, חבאעה"ח ביום ב'
לסדר כי לא נחש ביעקב שנת תרצ"ו פעה"ק ירושלם תובב"א.

גאם יוסף גרשון הורוויץ
גאם אליהו בהר"ש ז"ל ראם
גאם חיים שלמה רוזינטל

(מקום החותם)

'הסכמת הרה"ג המפורסם

מיו משה אביגדור עמיאל שליט"א

הרב הראשי לקהלת יפו ותל אביב שליט"א

תל-אביב, יום י"ג תמוז התרצ"ז.

הנני בדברי אלה לחזק את אמונת ד' ספר מלא דעת ויראת ד' סדורה שחברו אותו רבנים מובהקים מתימן היו לעמוד בפרץ נגד כופר אחד אשר יצא בדברי בלע על הספר הקדוש הזה"א אשר כל דבריו זקוקין דגורא ומימיו שותים כל בית ישראל בתורת הנסתר הקדושה לנו כמו התורה הנגלית מבלי שום הכדל. והכופר הזה לקח לו קרנים לנגוח את אמונתנו התמימה ולעשות בה שמות נוראות, ובכל מינות דמשכה משך גם הוא מעט מלבבות תמימים שלא ידעו להבחין בין טהור לטמא ובין רחלת לקלא אילן, והמה הרבנים הגדולים שליט"א הנ"ל משיבים מלחמת שעה כיד ה' דטובה עליהם מעמידים ארץ האמת על תלה ומחזיקים אותה ביד חזקה נגד כל המחפרצים הקמים עליה.

ומה ראוי ונכון לחזק את ידם בחיזוק שיש בו ממש בכל האפשריות שיש לכל אחד, ויתן ה' שיחסו חסאים מן הארץ ויתוקן עולם במלכות שדי ומלאך הארץ דעה את ד' כמים לים מכסים.

הנני לכבוד התורה ומאמיגי באמת.

משה אביגדור עמיאל

(מקום החותם)

הסכמת הרח"נ המפורסם הראב"ד לרבנות

הראשית יפו תל אביב והמושבות

מנן יוסף צבי הלוי שליט"ס

ב"ה יום כ"ח תמוז תרצ"ז

לכבוד הרבנים הגדולים חיקרים מערת אחינו התימנים מוציאי לאור ספר **אמונת ה'** להסיר עקשות פה דובר שקרים ונבלה. עברתי על חלק מאמרי הספר **אמונת ה'** וראיתי כי כל דבריו אמרת וצדק מלחמתו מלחמת מצודת לוחם נגד הספר מלחמת ד' להוציא מדעת איש בליעל כופר חורף ומגדף בדברי קדושת הזוהר הקדוש ובכל דברי המקובלים הקדושים ולוחם עם ד' וקדושת תורתו בחלק הנסתר ואתם משיבים על כל דבריו תשובת ברורה ונצחת ומקיימים מאמר התנא ודע מה מדה שרשיב לאפיקורוס למען שלא יבואו בני ישראל בתמימותם להיות נגררים אחרי דברי לעג וכפירה הכתוב בספרו הנ"ז ויבדלו בני מהכ"ת אשר נתחמצו כבר מהשפעת הספר ונגררו אחרי דעותיו הכוונות ונשתתות ועליכם לקיים מצות ובעררת הרע מקרבך כי כל זמן שהספר קיים אין תקנה להמחבר של הספר כמאמר התנא איזהו מעוות שאינו יכול לתקון זה הבא על הערוה והוליד ממזר ממנה מפני שהביא פסולים בישראל, המחבר ספר מלחמת ד' הוליד ממזר יום זר שהוא זר לאמונת עם ישראל שמאמינים בזוהר הקדוש שהוא מרזיחם להתנא אלקי רשב"י ומאמינים בכל דברי המקובלים הקדושים, יסיר ד את לב האבן שנתאכנו מהאמונה ויתן לב האמונה האמיתית, ובזכות האמונה נגאל גאולה שלימה כמו שאמרו חז"ל אין הגליות עתידות להגאל אלא בשכר אמנה וצדיק באמונתו יחיה

ממני המצפה לישועת עם ישראל בארץ ישראל במהרה

כק' יוסף צבי הלוי אב"ד צעזכ"ק יפו ותל אביב ת"ו

דברי חו"ר התימנים בארץ הקודש ירושלים ת"ו

יפו ותל אביב ומושבות יהודה והגליל יע"א !

ראה ראינו שערוריה גוראה קול ענות החוכרת שנדמסה מתשובות דברי כזב ומרמה שחיברה רב החובל מע"ר צנעה אשר בתימן רבתי, ושמו י'חיא ב'ן ע'למה קט"ח יבש, ויבשה משנתו, לדבר בלעגי שפה על דברי הזוה"ק והמקובלים באופן נורא מאד ר"ל, ובה הוציא כל רוחו והראה זחיחות דעתו עליו נגד גאוני ואדירי עולם אשר עמוד בית ישראל נשען עליהם מדור דור ועד היום והולכים כל בית ישראל לאורם בביאורי התורה והמצוה וקבלו כל ישראל דבריהם כתורה מסיני באין פוצה פה, והם אשר גילו ברוד"ק שעליהם ליחידי סגולה את הנסתר בתוה"ק והפיצו אור הגנוז אשר מכוסה בתוה"ק שאין להם ביאור כ"א ע"ד הנסתר והגדילו את כבוד התוה"ק וברכו כל ישראל ברוך שחלק מחכמתו ליראיו, ומעת התפרסמו סודות התורה ע"י גילוי הזוה"ק חוסיפו כני ישראל קדושה על קדושתם וסבלו עליהם כמדה חומרות ופרישות וטהרה ולא באו לידי זלזול ח"ו אפילו על סייג קטן של תורה ושל דבריהם, כידוע.

ואם אמנם שקודם לרב החובל הזה נמצאו אחדים חכמים גדולים בתורה ויראה שכתבו איזה דברים שנראה שהם פסקו על דברי זוה"ק בכל זאת לא יצאו נגדו בזלזול גם כהיב"ש הזה, ולדוגמא נזכיר פה מה שכתב הגאון החר"ף מוהר"ר משה קוניץ ז"ל בספרו הנחמד הנק' בן יוחאי, שכתב על דברי הגאון האדיר מהרש"ל ז"ל וז"ל אפס החר"ף הגדול מהרש"ל ז"ל בתשובתו (סי' צ"ח) סר מדברי המקבלים את ס' הזוה"ק לא בעבור שלא האמין ח"ו שספר הזוה"ק איננו מרשב"י וסיעתו הרי בעצמו כתב שם שחברו רשב"י ובוה אינו מסופק אסגם בחומו כ' לדעתו לפי שלא פסקינן בכל השי"ס כר"ש, ה"ג לית הלכתא כוותיה, בברכת תפלין של יד בישיבה ובמה שאוסר להניחם בחוה"מ ע"ש, אך גם הוא לא עמד על דעתו ולא קיים מאמרו, אכן הנהו בגבהו עומד שחוח בקידה ורתת בהעתיקו דברי הזוה"ק האל"ה בספרו יש"ש (ביצה פ"א סי' נ"א) וז"ל בודאי יש עון גדול להניח תפלין בשבת וי"ט ובווהר כתב שחייב מירצה וגדולה מזו כ' דהמניח תפלין בחוה"מ חייב מיתה ואף שהפוסקים לא הביאו דין זה מ"מ מה לנו להכניס עצמנו בספק עונש וכו' ע"ש, בא לשונו ממש כלשון שכתב הב"י (א"ח סי' ל"א) דעליה קפליג בתשובתו הנ"ל, ע"כ לשונו של הרב הנ"ל ובאריכות קצת ע"ש בספרו בן יוחאי צד קכ"ח, גם מה שיצא הגאון הגדול הרב יעב"ץ ז"ל נגד הזוה"ק בספרו מטפחת ספרים, כבר השיבו במענות ומטפחות הגאון הנ"ל בספר בן יוחאי אשר בו הראדה עוצם כחו

דברי חז"ר התימנים

ובקיאותו בשני התלמודים בבלי וירושלמי וספרא וספרי ומדרשות רז"ל, והשיב לו על כל פרק בטוב טעם, והוא גם הוא הגאון יעב"ץ ז"ל אחר שפקפק במסמכתו שזוה"ק איננו מהרשב"י חז"ר בו בסוף פ"ו וז"ל דברי הזוהר דברים שרם כבשונו של עולם דברי אלקים חיים עמוק עמוק מי ימצאנו ולא כל מוחא סביל דא ונודע שאפילו האר"י ז"ל בתחילתו כמה היה צריך לטרוח להבין דבר ממנו ואף גם זארי אחר שהופיע רוח"ק על רבינו האר"י ז"ל והשכיל בחכמה זו יותר מכל אשר לפניו אחר חתימת חזון, אמר בשעת פטירתו על הקדוש מהרח"ו ז"ל תלמידו ממלא מקומו אשר לא זזה ידו מתי"י של רבו שיש לו רק מעט מזעיר ידיעה אמיתית בכללי חכמת האמת בשרשה, ומשאר החכירים תלמידיו שלל ידיעה מועטת בחונה וצרופה, ועם היותם כלם חכמים ונבונים חסידים קדושים יודעים את התורה וחזו ליה להאר"י ז"ל מלפניו, ושמשוהו וקבלו ממנו פא"פ ועל הארץ הקדושה עכ"ל.

עוד תשוב תראה קורא נעים מה שחבר יאודה אריה די מודינא ספר הנק' ארי נוהם שנראה שממנו שאב רב דהחובל הזה והרבה מבטויו לקח ממנו ולא ראה וידע שכבר קדמיה הרב השנון והחסיד מוהר"ר אייזיק חבר ז"ל שחבר נגדו ספר הנק' מגן וצינדה ובו שיבר מלתעורר עול והסיר את כל דבריו כעמיר גורנה ונביא את דבריו בהקדמתו לספרו מגן וציגה בקצרה בדיה וז"ל תחילה אומר תימא תימא אקרא על הנז' (ארי נוהם) רב החובל ההופך ומבלבל היאך העיו פנים לדבר קשות על ראשי שלומי אמוני ישראל אשר מהם יצא תורה לכל ישראל ונודע צדקתם חסידותם וקדושתם, והם הרמב"ן ז"ל בעליל לארץ נודע גדולחו בתורה ממש כאחד מבעלי התוספות הראשונים וגם היה קרוב להם מאד כידוע מסדר הדורות שלפנינו והוא היה קדוש ה' מכובד רבן של כל ישראל, ולאורו עד היום אנו הולכים, וגם תוקף צדקתו וקדושתו וחסידותו מסורסם מספריו הרבים הנכבדים וגם הרשב"א ז"ל רבן של ישראל בדורו צא וראה מדברי הברדש"י אשר הרב הנז' נסתייע מדבריו הבל, עד כמה הכניע את ראשו וירא לנשת לדבר נגד הרשב"א ז"ל כמבואר באורך מליצותיו הכתובים להרשב"א ז"ל אשר הם העידו על יקר דהחכמה הזאת, וכי היא אמיתית ומקובלת באומה מדור דור מיחידי סגולה ליחידי ושרידי אשר ה' קורא בהם, ונודע כי הרמב"ן ז"ל כחו גדול במילסופיא שנשתבח בה הר' הנז' (ארי נוהם) וגם בחכמה זו לא היה מניע לקרטול"י הרמב"ן ז"ל עי"ש. עוד כתב וז"ל ומה נאמר ומה נדבר מחשכון גדולי ישראל המסורסמים רבים ועצומים ראשונים ואחרונים שגברת ידם בכל חכמה ומדע ודבקו בחכמה

דברי חז"ר התימנים

זו, והעידו כולם על אמיחתה ושמבלעדה א"א לנו להבין ולידע גוסי רזורה וסעמי מצותיה, והרבו לגנות חכמת הפילוסופיא אשר אין לה שורש וענף בתוה"ק וחכמה בדויה היא יסודה בשורש אנושי העלול לטעות וכמו שהאריכו בזה כל חכמי ישראל האמיתיים, ע"כ עי"ש, עוד כתב הרב הנז' שם בתשובתו על סרק א' בא"ד וז"ל ומחקו לי בזה דברי מרנא ורבנא אדון עוינו הגאון האמיתי רשכבה"ג מוהר"ר הגק' הגר"א מווילנא זלה"ה בפי' ישעיה ע"ם השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן יראדו בעיניו וגו' שסוף הפסוק באו הדברים מהופכים ממש מסדר ראש הפסוק, וכתב שהענין בזה שהתורה נחלקת לשלושה חלקים, תורה שבכתב שנכתבה ע"י משה רבינו ע"ה וזה תלוי בעין לראות, תורה שבע"פ שאי אתה רשאי לכתבה רק לשמע און, סתרי תורה התלויים בהבנ"ה הלב, כמ"ש אין דורשין במרכבה וכו' כי אם לחכם ומבין מדעתו, וע"ז הוכיחם הנביא היאך מרעה אל רעה יצאו ונחש הקדמוני הכרוך בעקביהם הדיח אותם לגמרי מאת ה', כך דרכו של יצח"ר היום אומר לו עשה כך וכו' בתחילה מטיל במחשבתם להכחיש סתרי תורה ולדבר תועה נגדה וע"ש השמן לב העם הזה, אח"כ בא לכסור בתורה שבע"פ שאין לו מוסת חורזן להאמין דבריהם שכך קבלו מסיגי, כי לאמונת גברו בארץ רק מה שהשכל מסכים, וז"א ואזניו הכבד משמוע דברי חכמים ועדותם, אח"כ עיניו השע מטילים ספק במה שעיניהם רואות כחוב על ספר התורה הכתובה לאמר שמשו רבינו ע"ה בעצמו בראם מלבו ולא ה' דבר בו כי אין חפץ לה, בדברים חוקיים שאין השכל גוזר עליהם רק מצות שכלית וישוב המדיני שזה כלל דברי האפיקורסים ג"כ בזמננו זה, וכ"ז מעשה יצרם לעקור האמונה מלבם לנמרי, ולא נתנם להאמין תורה שבכתב לבד שמתירא מן עי"ז ילך ממדרגת למדריגה שיבוא עי"ז אשר כאזניו ישמע ויאמין בחורה שבע"פ, ואח"כ בלבבו יבין להאמין גם בסתרי תורה ועי"ז ושב ורפא לו, ודברי רבינו הגדול בזה מתוקים מדבש ומאירים כספירים עכ"ל.

הנך רואה קורא נעים כי הגאונים הנ"ל חזרו מדבריהם הראשונים שדברו קצת מן הקצרה נגד הוה"ק ואח"כ אישרוהו וקיימוהו כחלק בלתי נמרד מרוה"ק המסורה לנו ממש רבינו ע"ה לא כרב החובל שלנו אשר הרס ולא חמל את גאות יעקב והשריש בלבבות נערי בני ישראל בארץ התימן את הכסירה באמונת חכמים ולמדסם אפילו לריקים וסוחזים לשאל להם חסבירו לנו את הדברים העמוקים שבוה"ק, ואשר זאת היא שורש כל הרעות והריסת חומת הדת והיציאה מן הכלל ר"ל, היום אומר לו כך וכו' ולא די לו בזאת כי אם מער פיו לבלי חק וקרא לכל חכמי וגאוני ישראל

דברי חו"ר החיטנים

עצ"ז ח"ו ושחיטתם אינה שחיטה וכו' עסרא' לסומיה וגרם פירוד גדול במחנה ישראל בתימן וכבה אש שלהבת יה שהיו עד כה כולם אנשים קדושים וחסידים מקיימי המצות כהלכתן ומכבדים את התורה ולומדיה ושותים בצמא את דברייהם ומה גם מצות הכתובות בתורה: כיבוד אב ואם ואהבת החברים אשר ערה בעו"ה בן מנוול אב ואיש את רעהו יהתלו ותדוי ארץ הרזימן להרדת אלקים ר"ל.

והנה כל מציין ישר אשר יראה בהשכל ודעת ידע את תכונת המחבר (מלחמה על ה') אשר הביא מדברי רז"ל יש מהם באופן מסורס ויש מהם שביאר אותם כפי העולה על רוחו עפ"י מטרתו להרוס את חומת תורת הנסתר והקביל להם דברי הוזה"ק וחרף וגדף כאות נפשו בהראתו לתלמידיו הרקים כי השיג את ביאור דברי הוזה"ק על אמתתם ח"ו והוא לא ידע ואשם כי כל זמן שלא קבל מפי מורה גאמן עדיין מחוץ למחנה מושבו, כי לא יובנו הדברים כפשטם בלתי זכיות אלקית וקדושה ופרישות וטהרה בגוף ובגשם כאשר נזכר בדברי החכמים הקדושים כהרמב"ן וכיוצא כידוע. וזוכיר קצרת מה שאמר בזה הרב הגאון הפילסוף האלקי מהר"ר א"צ"י עד שר שלום ז"ל בספרו הק' אמונת חכמים בפרק כ"ג וז"ל אמנם צריך להזהיר למי שלא עיין בה מעולם שאם ישמע או יקרא דברים זרים בעיניו וישאל טעמם מבעלי החכמה ויאמרו לו אינך יכול להבין ל"פי שלא העמקת בה אל יקשה בעיניו לפי שאפילו בחכמות אנושיות וכל שכן בחכמה הנשגבה הזאת א"א להבין הדברים על בריים אלא מי שלמד החכמה בסדר הראוי ונכון, אבל אם ירצה להקשות קודם שיבין התחלותיה ועיקרה ישאר לעולם בסבלותו מצורף לזה שאין מוסרין סתרי תורה לכל אדם וכמה מקטרגים יש המפצ"בלים דעת האנשים הבלתי ראויים כדי שלא יכנסו אל הקדש פנימה. וקודם הכל צריכה תשובה מצונורתיו וטהרה וקדושה קודם שיכנס בה וזהירות גדולה בשמירת המצות, ומי שאינו עושה כך אינו מבין כלום. אדרבה דעתו מתבלבלת ומכחיש בה, ואין חכם כבעל הנסיון וראיה לדבר אלישע אחר שזמר יוני לא ססק מסומירה וספרי יונים גושרים מחיקו וכאשר רצה ליכנס בפרדס נתאחזו בו החיצונים וקצץ בגסיעות והדי היה חכם גדול וכן יארע לכל מי שירצה ללמוד נסתרי התורה כדי להבין החכמה (וכ"ש כדי לקנתר) לא כדי שהיה חסיד יארעו לו כמרה בלבולים ומקטרגים ויכחיש לגמרי וירד לשאול ואפילו לא יהיה בעל עבירות אלא שלא היה מדקדק במצות לא יעלה בידו כלל שהרי אלישע אחר אילו היה בעל עבירות לא היה ר' עקיבא לוקחו צמו, וכך אמרו בזוה"ק פ' נשא ואית נסורין וכו' עכ"ל.

דברי ח'רר התימנים

ואם באנו לחביא ראיות על אמיתתה של חכמת הנסתר מדברי התלמוד והמדרשים אשר ברוחב בינתם נסתפקו במקומות ידועים בש"ס באופן נסתר מאד לרגל השעה שעת חירום אשר באותו הזמן היתה האומה כספינרז המסורפת בים הצרות, תקצר היריעה מהכיל והנם כבר כתובים אחת לאחת בספר בן יוחאי הנז'ל וספרים רבים שקדמו לתקופת רב החובל שלנו, אלא בידעו כי אין ספרים כאלה בתימן בזה יכל להרעיש את לבות תלמידיו הרקים לרבות התימנים בחשבם כי הוא המחדש חדשים והגיש לפניהם דברים נכונים ומה נגב בענין האמונה ומי הוא זה אשר בשם ישראל יכנה לא ירתע מדבריו האימים כביכול אוי לו אוי לנפשו כי בנפשו דבר שקר ענה בחכמים צדיקים ורק גרם לתעות בני ישראל מהתורה הקדושה והתמימה ונסתריה והוציא דבה על חכמת הנסתר ומוציא דיבה הוא כסיל, ואמריו נמטי לאנשי שם מחו"ר צנעא בירת התימן אשר קנאו קנאת ה' צבאות ועברו בין בתרי מחברתו וכתבו תשובות על כל פרקיו ופקקו כל חוליותיו והוקיעו נגד כל קורא ישר את ערמתו וכחשו דבר דבור על אטניו ושלחוהו מהתם להכח להוציאו צדפוס (אם אמנם לא היה דהצורך להאריך בו כ"כ כ"א היה ראוי להביא ארז הראיות על אמיתת חכמת הנסתר ולא להשיב על דבריו כי למי חשיב כנודע).

ואין עוד מן הצורך לפרט כל הסתירות כי יוכפלו הדברים וילאה דהקורא בהם, ועפ"י שהם הביאו כל פרקיו בשלמות וחזיר גאוני קרתא קדישא ירושלם האסירו לקרות ספרו ראוי היה שלא להעתיק כל דבריו כדי שלא לעבור ע"ד חכמים ואיסורם.

אך כיון שהם שמו אה התשובה בצד כל פרק ופרק ומה גם כי עשינו שינוי באותיות, דבריו כתב רש"י והתשובה באותיות אשורי על כן הסכמנו לדעתם בזה, ומצאנו סעד להתיר כמה שכתב בזה הרב מחבר ספר הברית ז"ל בסוף הקדמה שנייה ד"ה ואלו דברי יגונב וכו' עיי"ש.

ונסיים בשים שלום וברכה וישיב ה' נדחנו ויקיים בנו מק"ש ומל"אה הארץ דעה את ה' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם ואם סרצנו ח"ו חוק המוסר וד"הוא רחום יכפר כי קנאת ה' צבאות תעשה זארת ודי בזה.

כ"ד צעירי הצאן.

נאם חיים שלמה עראקי כ"צ י"ו	נאם יחיא נחום י"א
נאם אברהם חיים נדאף י"א	נאם שלום שלמה ננאר י"ו
נאם שלום נכרכ"ג יחיא יצחק י"ו	נאם יאודא אברהם חבשוש י"ו

הסכמת * הרה"ג המקובל

מן שלום יוסף אלשיך שליט"א

הרב הראשי וראב"ד לעדת התימנים בעיה"ק ירושת"ו כבי"א

ב"ה ירושלים עיה"ק עשרים לחדש חשון תרצ"ח.

מי אני אשר אבוא להעיד על זוהר דושמש אחרי שדבר זה ידוע ומפורסם בכל תפוצות ישראל ממזרח שמש עד מבואו, וכולם מאמינים בני מאמינים בזוהר מדור דור וקראו לו הרה"ק דו ש על כי הזהיר והאיר עיני ישראל בסודות התורה, אבל לפי שבדורנו נמצאו אנשים הממשיכים סודות הזוהר כפשוטם ולפי שסודות הזוהר גאמרו רק בדרך משל ומליצה, והם למעלה מבינת אנוש, ולא כל מוחא סביל דא, ועיניו באו האנשים הנ"ל להכחיש בזוהר הקדוש.

לכן באו ונחזיק טובה לחו"ר הר"י מן שחיברו ספר **אמונת ה'**, והשיבו על טענותיהם רשובות נכוחות בטוב טעם ודעת.

והשי"ת ישיב את הצאן האובדות ואת הגדחה יקבץ ויהי רחום יכמר וישיב השלום במחנה, ויקיים כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם אמן.

לטיכ כלאן שלום יוסף אלשיך

(מקום החותם)

* לדאבונו נתאחרה הסכמת הרב עד שגמרנו הדפסת כל ההסכמות.

הסכמת רבני וגאוני תימן צנעא יע"א

הן מרוב צונים, לפני שלש שבועות שנים, צמח תחוח בין חשושנים ורוח פועים נכנסה בלב היהירים. קראו בשמורם כי חמדה מורים, וירם לבם כמנשה וכיהוירים. כל קודש בישראל חללו, ותועבת לבם קלטו ותללו, ובחוצא ואפקירורא הוציאו דבה ודברו סרה, על אמונת ישראל הסדהורה, ובלעגי שפדה ולשון תרמית פגעו ונגעו בכבוד שלומי אמוני ישראל חוניהם ונביאיהם. וגדולי חכמיהם וגאוניהם, למן דהיום אשר צוה ה' והלאה לדורותיהם.

ובמשך מעט השנים האלה נספחו אליהם נערים בוערים, ריקים ופוחזים אשר נגואלו ברדפם כל תאוה, ונואלו בעזבם את התורה ואת המצוה וכאשר נבדלו והיו לשמצה ולעוה, ריחוקם הקהל וכמו זר נחשבו בעיניהם. ולוקח מהם קללה לכל הקרב הקרב אל משכנותיהם גם המה בחרו במעלוליהם, ויבנו את חפת הבמורת, וקראוהו ספר מלחמות, דברי גרנן כמתלהמים כאלו נגד ספר הזה"ק וחכמי הקבלה הנסתרת הוא מטפטט למען תפוש הנמהרים בלבם, כי לא גזר אלא על דוזכרים לבדם.

אמנם הולכי דרך נכוחה, הביטו בעין פקוחה, כי רק תואנה הוא מבקש, צנים פחים בדרך עקש, ובלבו מחשבות און חורש, לכרוח הענף תחלה כדי לשרש העיקר על נקלה, ויהי ספר זה לסל ומפלצה פגול הוא לא ירצה והאוילים המשתחווים לעצביהם, חדפיסוהו בלטיהם.

והן עתה העיר ה' ארץ רוחו בלב אוהבי שמו את ה' הם יראים, ולשם כבודו מתקנאים, והוציאו לאור זה הספר דהבהיר המאיר לכל הדרים ומוהיר, אשר בשם נקרא אמונת ה' הולך בדרך תמים, להראות העמים והשרים כי שקר ספלו זרים, ולטפח על פני מחבר ספר המלחמות בגחלים בוערות ולהכות על. לחייו באבני בלסטראות לגרע נטיעותיו ולגלות קלונו וזיופיו. באותורת ובמוטתים מזוקקים, כראי מוצק חזקים, דברי חכמים בנחת נשמעים להוציא הספק מלב התועים ולהלביש בושת את כל המתעים.

לזאת אמרינן לחיליהו יישר הירא את דבר ה' וחזיון נביאו, ואוהב את

חסכמות

ה' בכל מאוייו, יתן לכסף מוצא, ובעיני ה' חן ימצא והיה ספר זה למול עיניו
 לתמארת לזכר עולם למשמרת צדיקים ילכו בם בעזו וצהלה וטושעים יכלמו
 ולא ישובו עוד לכסלה.

כ"ל סאלם בן אב'   כ"ל סעיד בן יוסף   כ"ל יחיא בן י'
 אלואדעי יל"ו   אלעזירי יל"ו   שלום ערוסי יל"ו

כ"ל שלום בן יוסף   כ"ל אב' יעקב   כ"ל אברהם נמוכ"ר
 קלזאן יל"ו   עמראני יל"ו   אהרן הכהן יל"ו

כ"ל סאלם בן מוסי   כ"ל יוסף בן מו'   כ"ל חיים בן י'
 יצחאק יל"ו   שלום שמן יל"ו   יודא חבארה יל"ו

כ"ל יוסף בן לא"א יעקב   כ"ל חיים בן י'
 יודא צבירי יל"ו   סלים צאלח

עיני לנכח יביטו אמרי שפר הסכמת גא-אונני הזמן בתימן התחיל
 ותועלת הספר הזה הנקי בשם אמונת ה' , גדולה היא לפני ה' לתמוך
 הישרים בלבותם, להחזיק בקבלתם ואמונתם, ולהשיב לב סחאים לדרך הצדק
 והאמונה וידעו תצי רוח בינה, וכל הזוכה נוטל חלק לתרום מממונו להשחתף
 בעזרתו עם המשתדלים להוציא לאור הספר היקר הזה ישא ברכה מאת ה'
 וזכות הרבים תגן עליו ועליהם יוס ב' כ"ב חמוז תרצ"ד

כ"ל עמרם בן מ"ו

יחיא קרח יל"ו

מפתח הספר

עניני ספר המחצה אלה הם, על עשר סענות בנצחו זה המסית, סענה א' הוא טוען שהמקובלים הלכו רק אחרי הזוהר, ב' שהם עבדו ע"ז ואיללים ח"ו, ג' שאין הזוהר לרשב"י התנא, ד' שהזוהר מבזה המשנה ותחלמוד, ה' שהיא קבלה חדשה מפי האומות קיבלוה, ו' שהם הגשימו בבורא יתעלה, ז' שהם חילקוהו ית' ח"ו לחלקים ולקצוות, ח' שהם ח"ו ייחסו למעלה זווגים ותאורת המשגל ואיבריו, ט' שהם דרשו מה למעלה ומה למטה וכו', י' שהם אמרו ח"ו שהעולם יש מיש גברא ולא מאין.

ועניני הספר התורני לשבר מתלעות עול, וכשם שנפרע הקכ"ה בעשר מכות על מצרים כן זה הספר מנמץ חזון פריץ הכא בעשר סענות. א' מצינו סתירת דבריו שיש מקובלים קדמונים חכמים וידועים קודם התגלות הזוהר (עיין ס' צ"ד וצ"ו) ב' מצינו ביאורים בדבריהם שאינם אלא מדותיו ית' ושמותיו, (עיין ל' הזוהר פ' בא המובא בפ' כ" וכן בכמה פרקים) ג' הוא בודה מלבו מבלי שים לב לדברי מייחסי הספרים (עיין פ' צ"ח וצ"ט) ד' אדרבה הזוה"ק אמר שמצורת לעסוק במשנה ובתלמוד והעוסקים גם כמלאכים ממש (עיין פ' ס"ו וקכ"ב) ה' איפכא אשכחן שחיא קבלה ישנה נישנה נמצאת בדברי רז"ל הנאים ואמוראים וגאונים ז"ל כאשר תראה כללות הספר מראש ועד סוף בראיות מדבריהם, ו' לא דברו אלא בדרך משל במדות לא בבורא והרשות נתונה מכח תורתנו הקדושה והנביאים שמדמים (עיין פ' קל"ז) ז' טענה שקרית באמת אין לה לא שורש ולא ענף כלל ועיקר (עיין פ' ס"ל וע"ו). ח' גם אותה בדעת זכה דיברו רק להמשיל באותיות השמות וכח חזק יש מדברי רז"ל בעלי המשנה במדרשיהם (עיין צ"ד וקל"ז) ט' אחרי דברי הפוסקים הגדולים הרמב"ם ותר"ס"ג שהחירו לדרוש וחיווק לדבריהם

מפתח הספר

מהתנאים עצמם (עיין פ' ליג וקרינ). י' שקרית באמת ואינה אלא דעת המינים
כן אמרו המקובלים בעצמם (עיין פ' ק"כ).

ואתה הקורא חן דעתך על אודורי ספר המתעה הנקרא חילול ה' א'
מחברו גילה על עצמו שהוא סחם עם ארץ ב' הספר שלו מסורס שאם הביא
טענה לדברי המקובלים הוא מעתיק מדברי-ם ומקצר הביאור ונמצאו שקריו
מספחים על פניו כמנעלים ובנקל ימצא החכם להשיבו מראש הענין וסופו
אשר חיסר או מאמצעו ג' הרבה קושיות ממה שנתקשרה מצאנו שכבר השיבו
עליהם רז"ל בתלמוד ובמדרשים שכבר קדמוהו רעיו הרשעים והכותים והכופרים
ונחקשו וספרים חז"ל בניגוד כחכה לפיהם (עיין פ' ליח וע"ב וצ"ד).

לכן אתה אהובי אמר קנה לך דע מה שתשיב לשואלך. התבוננה
הסתכלה התחכמה כי השעה צריכה לך ראה בעין שכללך בחן כבוד יוצרך
ומסוה השכלות מעליך יושלך ובכן לכה נא איעצך העצה היעוצה תהא לך
ואין לזרים אחך אם תקרא בספר הזה אמור מילך בפה כחיד גל עיני ואביטה
נפלאות מתורתך יי' אלהים יעזר לך ואם קראת השלך על יי' יהבך והוא ברחמי
יכלכלך אך א' חסקה בו כספר הנותן אמרי שפר אלא אם תהיה כצבי וכעופר.
ואז רוכל להשיב לכופר ותהיה לשונך עם סופר מראשו תחל עד סופו תהא
תופר לא למקוטעים תקראוהו מכאן ענין ומכאן ענין מזה אחד ומזה אחר אך
כסדרו תקראנו וככל מחמד חצמנונו ענדם על ראשך כתבם על לוח לבך אז
תלך לבטח דרכך ושמע והס און ומלין בחן מעשה המתועב הגורם לנו את
כל זה להכניס עצמנו בנפלאות ממנו הקודש פנימה סודי רמזי קדושת
כבוד בוראנו יתעלה.

הקדמת

ספר

אמונת ה'

ירקבצו הקחמים ויתבוננו הנבונים אשר דרכיהם נתיבות יושר, בכל זאת ישכילו חסדי ה' אשר גמלנו, ותורתו הקדושה הנחילנו, עץ חיים לנפשותינו, וחקוה טובה לאחרייתנו, הירצה לנו עטרת חסארת, חקת עולם למשמרת, ברוך ה' אשר לא השבית גואל, וזאת החעודה בישראל, דור דור וחכמיו דורשים בנועם אמריה, אשר בחביון סתריה, דור דור ומנהיגיו מחזקים גדריה, בתקנות וסיגים ויושר אמרים, וגם פה בנסח תימן, ישראל לא אלמן, וחכמי הדורות או כמלפנינו, חברו כמה ספרים, בחכמת התורה המאירה, באימה ויראה ואמונה טהורה, ורבני הזמנים קבעו ישיבות, ללמוד וללמד להבין ולהורות, בדבר הלכה ועומק כל שאלה, על דרך הנסתר והנגלה, ברוח נדיבה ושפה ברורה, באמונה שלמה זכה וברה, וכל גיד קבוע בעירו, מנהיג את בני דורו, בדרך צדקה וארחות מישרים, ותוכחו מוסר במיטב אמרים, ועד אחרון עמד רועה לישראל הרהיג, מויר שלמה ככהיר יוסף אלקארה לראביד בצנעא וכל עיית יעא בחומה וענוה והוא שפט את ישראל ארבעים שנה :

ויהי היום לפני מות היר שלמה אלקארה הנז' ורבנן קשישאי דעמיה זכר כולם לברכה ותיל אכיר, לימים בא איש נצרי מאיי הים ושמו קלאזר והראה את עצמו כאלו הוא מחכמי ישראל ותכף בכואו קבלו בביתו הראביד הנז' בסבר פנים בחשבו שזה חכם מחכמי ישראל וישב אצלו משך חדש אחד,

ובתוך הזמן התחיל מנטף מפיו דברי לעג על ספר הזוהר הקדוש ודברי אגדה שבתלמוד ושאר הסדרשים. ומיד כששמע הרב דבריו אלה הוציאו מכיתו וילך לו ונלוה עם האיש יחיא אלקאפה. וזה האחרון הסביר לו סנים וישב בחברתו כמו ששה חדשים, וכשהיה זה הנצרי מבזה ספר הזוה"ק ומלעיג על דברי חכמים היו דבריו נכנסים בלב האיש הזה ונהנה באסיקורוסותו. ובמשך אותם הששה חדשים נפל הספק בלב אנשים חכמי לב ועמדו לחקור אחרי האיש קלאזר עד שפעם אחת כשרצה לילך לבית המרחץ והלכו אחריו אותם האנשים ומצאו אותו שהוא ערל וידעו שהוא נצרי בודאי. אחר כך הלך לו אל ארצו. אחר משך ב' שנים שלח ג' ספרים לאהובו יחיה אלקאפה הנז' והם הא' קנאת אמת, והב' ארי נוהם, והג' שאגת אריה וקול סכל, וכלם חולקים על תורה שבע"פ כולה ובפרט ס' הזוה"ק ויעמוד יחיא אלקאפה וילך אל מו"ר אב"ד סלי' אלקארה ומו"ר יחיא אלבדיחי והראה להם שלשת הספרים, וישבו ב' הרבנים הנז' משך ז' ימים לבדוק בעניניהם ויצא דינם בשרפה מפני שהם מנגדים לאמונת ישראל ותורחם, והאיש הנז' כששמע דבר זה נתיירא מאד פן ישרפו אותם וישב עד שהעלימו עיניהם ונתיאשו מהם ולקחם והסמין אותם והיה מסית בני אדם בסתר עד שהסית ששה אנשים והיו הולכים בכל לילדי לעסוק בספרים אלו בסתר במקום שקורין מסב"ק מפני יראת ב"ד הנז', ובמשך הזמן נתקיים מאמר חז"ל כל העובר עבירה בסתר הקב"ה מגלה קלונו ברבים ויצא הקול אל מ"ו אב"ד שלמה הנז' שזה האיש כבר הסית ו' אנשים, ומלפניו יצא כרוז לכל בתי כנסיות והזהיר את כל העם לאמר אל תשמעו להם ולא חאבו להם ואל תדרשו שלומם כי מובדלים הם, וכן היה קיימו וקבלו עליהם כל משך שהיה מ"ו אב"ד שלמה בחיים חיותו והאיש הזה נדחת מפני השעה, ואחר שנאסף מ"ו שלמה הנז' מיד נתחזק ונחאמץ ותיקן לו מקום ללמד בו והיו הולכים ללמוד אצלו הרבה מישראל והיה מסית כמה אנשים ורבני ווקני הדור ההוא נאספו אל בית עולמם במצור זכר כולם לחיי העוה"ב, ואחר שנאסף לעולמו ה"ר חיים בן יחיא כ"ץ ז"ל מורע הרשב"א, התחיל לבזות מנהגי בית הכנסת של הרשב"א, ורבני הדור נמשכים לתומכי ללמוד אצלו ובכללם מ"ו סעדיה אלעזרי יצ"ו וכשהיה שומע איזה בזיון על דברי חכמים היה עומד נגדו לסתור טענותיו, וגם האיש הנז' נתן רשות לתלמידיו המוטעים לבזות בסומבי בשווקים וברחובות את ס' הזוה"ק ושאר ספרי המקובלים. אחר כך נתן השם בלב מ"ו ראב"ד יחיא יצחק הלוי זל"ה ויקנא את קנאת ה' צבאות ושלח אל עיני העדה שיבואו אצלו להימלך עמהם ואמר להם איככה נוכל וראינו ועד מתי נחאסף לשמוע בזיון חכמינו ותורחנו

הקדושה מפי נערים בוערים ונועצו לב יחדיו והסכימו לעמוד בפרץ אפילו עד מסירת נפש והרב עמד והביא ס'ת ונשבצו על כך, אחר כך חזר ושלח להם יום ב' שיבואו אצלו, וכן עשו ונתיעצו שילכו אל האיש הנז' לדבר על לבו אולי ישוב מדרכו והלכו והרב עמהם. התחילו לדבר לו הנה אנשים מבזים את הזוה"ק ומדרשי רז"ל, מבקשים אנו ממך שתסכים עמנו שנעשה באנשיהם ההם דין. השיב ופער את פיו ואמר למה זה תעשו דין על דברים שהם בזויים ואין דעתי נוטה להם ובפרט ספר הזוהר ושאר ספרי המקובלים, ועמד מ'ו ראב"ד הנז' בפרץ נגדו עד שלא מצא מענה והלכו להם הרב והאנשים, ביום ג' חזר הרב ושלח להם שיבואו אליו וגם קרא לאיש הנז' והוסיף וקרא לכמו כ' איש אחרים ובאו ונאספו אל הרב ונתווכחו עם האיש הנז' עד שהסכים לחתום עמהם שכל המבזה שום ספר מספרי ישראל החורגיים ספרי פוסקים או דרשנים וגם ספרי המקובלים חדשים עם ישנים שיעשו בו דין, וחתמו על זה כל חכמי הדור וגם הוא חתם עמהם, וכתב זה נמצא עד היום למשמרת עד היום למשמרת לאות, אחרי כל זה העידו על ב' אנשים מהכת של האיש הנז' שדברו דומי על ספר הש"ע ועל מחברו מרן הקדוש ז"ל, ושלח להם מ'ו ראב"ד יחיא הנז' ועשה בהם דין, והאיש הנז' כששמע דבר זה בערה כאש חמתו והלך והלשין אצל המלכות שכל ישראל עובדים עשרה אלוהות על פי הזוהר, והמלכות שלחה אל הראב"ד הנז' ולעיני העדה אשר עמו שיבואו, ויאמר להם המלך להביא את ספר הזוהר וקיבלו עליהם והביאוהו וגם האיש הנז' הביא עמו ספר שיש בו ציור עשר ספירות דקדושה ועשר ספירות דקליפדה, ואמר לפני שר המלך שאלו הם עשרה האלוהות, ושאר עם בני ישראל כששמעו דברי מלשינות ולשון רמיה ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלקים לנו להביא עלינו איש צר ואויב טופל שקר ומוציא דבה, וא' נאספו קטן וגדול אל בית החיים וצעקו צעקה גדולה ומרה ועפרו בעפרי ותהלה ל' יתברך ששמע צעקתם וריחם עליהם, ויהי ביום השני חזרה המלכות לשלוח למ'ו ראב"ד הנז' עם האנשים אשר עמו וגם האיש הנז' והכת שלו, ותאמר המלכות טענו טענותיכם לפנינו, והשי"ת בלב לב לשון אויבי עמו ויאמרו שהם עשרה יועצים, ויען שר המלך ויאמר אתמול אמרתם שהם אלוהות והיום אמרתם שהם יועצים, שקרנים אתם ותתקצף המלכות עליהם והובילום אל בית הכלא וענו בכבלים רגליהם, ויהי אחר שיצאו מבית הכלא בתנאי שלא להוציא לעז על ספרי חז"ל היו יראים מלדבר בגלוי נגד ספרי חכמי ישראל, והאיש הנז' היה שולח שאלות אל הרב סעדיה ן יוסף אלעזרי הי"ו וחביריו הרב יחיא אלערוסי הי"ו והרב נתנאל אלשיך הלוי נ"ע, והיו

משיבים אותו על כל דבר ודבר, עוד שאלוהו בשאלות העומדות נגד דעתו ונתעכבו אצלו שאלותיהם כמו ששה חדשים, ושלחו לו הרבנים הנז' או יחזור בו מטעותו או ישיב שאלותיהם ולא מצא מענה והחזיר אותן שאלות בלי תשובות, ויהי אחרי כן יצא הקול בשערי עייק ותפארחנו ירושלים תובב"א ונשתוממו על זאת השערוריה ולבשו קנאה לכבוד ה' ותורתו ושלחו חרמות שמתות וגידיויים בגזירת ב"ד של מעלה ושמותיו ית' וברשות ס"ת וברשות כל הקהל בחתימת כל רבני ירושת"ו גדוליה ונכבדיה וכולם אל ראש האיש הנזכר וגונדא דיליה. אחרי כן פתח את פיהו וכיון דמקר פקר ויקלל את ספרי הקדש עם שמותיו ית' עד שנגע בכבוד אלהים ויחבר לו זאת השאלות ואת התשובות של הרבנים הנזכרים וחסר הרבה מהם והוסיף עליהם ועשה מה שעשה נגדן לעצמו דברי ריקות וכסילות וקרא אותן ס' מלחמות דז', הקורא בו תסמר שערות ראשו על חלול ה' ובזיון החכמה, ואנחנו בשם אלהינו גדנור', עזרנו בשם ה' לכונן מענה לשוננו להשיב על כל שקריו ולטהר מערכי רעיוננו לגלות את קלון זיופיו, ובתחלה אוריעך קורא נעים עד היכן הגיעה דעתו של האיש הנז' שבקש לפתוח בתי ספר ללמד עם בני ישראל תורת אור"ע ושמע תחילת דבריו בהקדמת ספרו הנז' שהוא מתאונן על שלא הניחוהו להימשך עוד שנים רבות וביטלוהו :

וז"ל יתבונן כמשכיל ויתאונן כירא וכפרד אל דצר כ' על מצב בניי אשר כל עם ועם מכל מפלגות כגוים מתחבבים את לשונם ומגדילים את שפתם אשר חונכו עליה ואשר כוחקם צב אמונתם ודחם איש ללשונו ואנחנו עם בני ישראל מעת אשר גלינו מארצנו עזבנו את לשוננו הקדושה אשר דבר צב אדכ"ר וצב ניתכ חוכ"ק צבגלות כבודו ית' על כר סיני ואמר לעמו אנכי כ' אלכ"ך ולא עשינו כמלוכה עלינו ולמדתם אותם את בניכם לדבר עם וכמ"ש רש"י ז"ל פרשת עקב שמכאן אמרו כשכתינוק מתחיל לדבר משיה עמו בלכ"ק ומלמדו חורב עכ"ל רק כל שיחתנו עם בנינו בלשון כעם אשר אנו יושבים בקרבם ומלמדי תינוקות גב כס רובם לא יבינו לדבר כל לרכם בלכ"ק אף שיודעים אותו כי לא נסו באלכ ואין סדרים ללמוד תשצ"ר, וידוע הוא ומפורסם ממלת האב על צנו וכמכ טרסות ויגיעות ויגעו בכורים בגידול בניכם עם רוב השקפתם על כל לרכי ילדיכם במאכליו ומשקיו בניאותים לו, ומלעו ומלבושו, אך כאשר הגיע התור להכניסו לבית הספר ישליככו אלל מלמד תשצ"ר, וכמנכג כמפורסם צארץ כתימן מעולם להושיב מלמדי כתינוקות צנתים לרים וסזוכים על שויירי מתלללות על כארץ צלי נקיון כי לא ינקה כמלמד את מעון כתינוקות רק מרגל לרגל אתה, וכל כיום יושבים לפופים צלי סדרים, ושואפים אויר סרות ומעופש ושותים מים מלותים, ונגלל זכ כאשר יעצרו איזכ חדשים מעת שכובא אל בית הספר יעלב בראשו למסים ושסין רע, ואתיכס לא ישגיתו עליכם לכביא לכם מים ללולים

ומתוקים ולא מלע נקי לישב עליו, וצרכו כימים וישיבים על כדמכ מאין מחללת. תשובה בני אל ישט אל דרכיו לבך סנע רגליך מנתיבותיו כי דרכיו דרכי מות, הנה מה שאמר ומלמדי תינקות גם הם רובם לא יבינו לדבר כל צרכם בלה"ק שקר הוא דובר עליהם מלבד, כדי להתל ולנוול אבותינו ואבות אבותינו לאמר טוב אני מכם. והלא המנהג משתרבב מימי אבותינו עד היום הזה שאין מלמדים אלא בלה"ק. ועתה בני אודיעך תכלית כוונתו וערמתו שהוא רוצה לעקור לה"ק מכל וכל כאשר עשה בימינו ובעינינו ראינו בסתיחת בית הספר, והיה מלמד התינוקות תורקית וגם שפת העם אשר אנו יושבים בקרבם וכמו שתחזינה עיניך מישרים שהויה מפיו בשאר ההקדמה אשר אעתיק לפניך. ועיין עוד בדבריו בפרק מ"ב שהוא סוחר דבריו ומתאונן על הספרים שהיו כחובים בלשון ערבי היפך מה שכתב כאן שרצונו בלה"ק ומזה חבין שהוא שקרן. גם הוסיף לבזות אבותינו ואמר ישליכהו אצל מלמד תשכ"ר ונקט לשון משליכים כלשון הכתוב לכלב תשליכון והיל"ל יכניסהו אצל מלמד אלא מחמת טינה שבלבו הוא מבזה ראשונים גם אחרונים וקטנים עם גדולים. ומה שאמר שהמנהג הראשון להושיב התינוקות בבתיים צריים וחשוכים על שירי מחצלאות וכו' טח מראות עיניו מהשכיל לבו למאמר חז"ל כברייחא דאבורא כך היא דרכה של חורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחי צער תחיה ובחורה אתה עמל ואם אתה עושה כן אשריך בעורתי וטוב לך לעוה"ב. ואל תבקש גדולה לעצמך וכו' וכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות תפלה (פ' י"א הל' ה') וז"ל נוהגים כל ישראל בספרד ובמערב ובשנער ובארץ תצבי להדליק עששיות בבתי כנסיות ולהציע בקרקען מחצלאות כדי לישב עליהן וכו' וכתב הריטב"א במגדל עוז וז"ל כתב כן לפי שמנהג ישראל תירה היא עכ"ל. ומה שאמר שהיה עולה בראשם שחין וכו' כאן רצה לגזם ולהבהיל דעות הסכלים בדברים של שוא ושקר. ועוד אמרו בתלמוד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. הראית קורא געים שאינו יודע אפי' בדין או מנהג ממה שכ' הרמב"ם. רק הוא בקי ואומן להתל בדברי חכמים ולרמוז עליהם בחלקת לשונו ע"כ.

ז"ל ובחקופת טעם כסדש משנת סה"ר"ן כתעוררו רבים מכמשכילים וינקשו כסדורות צחי כספר וכסדורות ילדיו לתלמוד חורב ולימוד כשפס העברות וכעברות ותורקות כמתחלכות ויחזרו להושיב מלמדים משכילים צתורת כשם לנכל את ילדו צית כספר צמוך מיסכים ונקיון מעון כתלמוד צנחים מחורים ומלונות מרווחים כדי לשאוף חויר לת ונקי וכל יגיעם של כמשכילים ככס כיכ לריק ולא ילאה מחשבתם לפיעל ותינקות של צית רצון נשארר כשכיו אלל מלמד צסדרים טשוכים ומעופשים וישבים בערבוניא. זכ

לומד אלפא ביחא וזכ לומד עם תרגום אוגוסטוס ותרגום רס"ג בערבי עלי כזין גם קטני קטנים שאין ראויים ללמוד כלל כזן ז' וג' שנים מביאים, ופעמים רבות כתינוק נפנכ שם, וכמלמד שולח לאמו שתבא ותקנה לו את זכ.

תשובה ואשא עיני וארא והנה האיש הזה כתב כל הדברים האלה הבל ורעות רוח. ואחר אשר בינתי בדבריו אומר שאין בדבריו ממש מפני שתלה עצמו בכמו ה' או ו' אנשים כמוהו וכיוצא בו והוא קורא להם משכילים ושוא ושקר דיבר, וראייה מדבריו שאמר שהם בקשו ללמוד תורקית וערבית וכמו שראינו בעינינו, ומה שאמר עברית הוסיף לומר כן על כרחו שלא בטובתו על דרך שאחז"ל שכן דרך השקרן כשהוא רוצה לשקר ויאמנו דבריו מערב בדבריו מלתא דקושטא. והילדים עדים בדבר שלא לימד אותם רק תורקית וערבית. ומ"ש בתים מאירים וחלונות מרווחים וכו' כבר השברתי לעיל ואוסיף להשיבו ממארז"ל (במועד קטן פ"ג דף ט"ז) וז"ל אמר ר' אבהו אלה שמות הגבורים גבורתו של דוד וכו' בשעה שהיה יושב בישיבה לא היה יושב על גבי כרים ולא ע"ב כסחות אלא ע"ג קרקע וכו' הוה מחני דוד להו לרבנן על גבי קרקע אמרו ליה ליתב מר אכרים ואכסחות לא קביל עליה. תחכמוני אמר רב א"ל הקב"ה הואיל והשפלת עצמך תהא כמוני שאני גוזר גזירה ואתה מבטלה, ראש השלישי תהא ראש לג' אבות ע"כ.

ז"ל ומעת אשר פתחכ כמתשלכ את צית הספר כיכ אז כילדים לומדים מקרא ותרגום אוגוסטוס ורס"ג משנה וברמב"ם ודקדוק ופירוש המלות ככל נעשה על נכון, ולימוד כשפכ כתורקית על ידי כמלמד כתורקי ישר כלצנ סאפן' אפגרו ואתרו זיית ציכ צתרילות נפלאכ וכרגלום לדבר זכ עם זכ צשפכ בעצרות וכתורקית כדי שיכו מורגלים צפויכס כיוצ ולתקופת כשנכ צאו כצותנים מלת כמתשלכ יר"כ וכסדירו כילדים את לימודס צשפכ כתורקית וכראו לכס את כתובתס ויראו כצותנים את כשרונותס מתנוסת צלימודס וכללו אותס כי משכילים כס, גם כצותנים בעצרים צאו ציוס שלאחריו וכסדירו כילדים לפניכס את למודיכס בעצרות ובערבית וימלאו סן צעניכס ככשרון למודיכס וכללו אותס ולשנכ כאתרת כן עשו כילדים ללמוד צתרילות ורזיות, וצלת כשנכ צאו כצותנים כתורקים וצתנו אותס ציושר לצנ ושצנו אותס שכס עושים חיל צלימודס ורזו אותס כדברים וכרכו אותס. אך כצותנים בעצרים כצאים אתריכס כצכ כתחילכ לתחניץ צקרבס שנלת ככשכלכ ולימוד שפות וכתחילו לקנתרס ולשאלו אותס צמכ שעדיין לא למדו וכל שאינו יכול להשיב דבר בכל מקום שיחלין אותו כדיון ככס גמור לא נחשב למאומכ צעניכס כדי להפסית כבודס ולכעליצס ולכרפות ידיכס מן כלימודים ויצקשי חסרונית ומומים לכל אחד ואחד. ומרוע לצ לא פנו אל כל כלימודים וכדיעות אשר רכשו כילדים רק לקפחס צמכ שעדיין לא למדו ולשאלו אותס

בסדר זיקין ועדיין כס עומדים בסדר מועצ. ובכרואתם לכס את יופי כתיבתם כתב לשורי מפולח ומסודר נקשו לכס מסרון בדיוק כחוט השער כאלו כס כותבים סתו"מ ולא כזיתו ליופי ככתב וסידורו, ופתרון ככתובים נקשו לפתור לכס מקראות סמורים כגון אוסרי לגפן עירב וכיוצא ויאלו מלפניכם נפתי נפש דוים ומלכום ורפויי ידים עכ"ל.

תשובה מה שאמר מעת אשר פתחה הממשלה. יבא החכם והמשכיל ויבין בדבריו אשר הוא מתהלל ומתפאר ברוע מעשיו וכי יעלה על דעת שאנו צריכים ליקח רשיון מהממשלה לעסוק בתורה ולא אסרו אותנו ולא גזרו עלינו שלא לעסוק בתורה. כי קרוב אלינו הדבר מאד בפינו ובלבבנו לעשותו ולא ליקח רשיון מאוה"ע. אלא דע בני שזה האיש לא בקש מהממשלה אלא ללמדם ספרי התורקים ולשונותם וכתביהם וללבוש כמלבושם ויהיו באים גוים ללמדם כמו שהוא מודה מפיו שחם האמץ ביה וזי"א ביה. רק שהוא מכנה ומשקר שהם חניף וכי שלא ישחקו וילעיגו עליו השומעים. ושכח מה שכי הרמב"ם (בהלכות איסורי ביאה פרק כ"ב הל' ה') וז"ל אין מוסרין תינוק לגוי ללמדו ספר וללמדו אומנות מפני שהם חשודים על הזכור עכ"ל. וטעם אחר שמא ילמדנו מינות (רש"י פ"ק דע"ז ד' ט"ו ע"ב) (ומ"ש ישר הלבב האמץ אפגדי וזי"א ביה והלא אמרו חז"ל אין שבח לגוים והלכה פסוקה בהרמב"ם (הל' ע"ז ס' י' הל' ד') וז"ל אסור לספר בשבחן של גוים ואפילו לומר כמה נאה גוי זה בצורתו ק"ו שיספר בשבח מעשיו או שיחבב דבר מדבריהם שני ולא תחנם לא יהיה להם חן בעיניך מפני שגורם לרהיבך עמו וללמוד ממעשיו הרעים עכ"ל. ועוד כתב הרמב"ם בהל' ע"ז (ריש פרק י"א) וז"ל אין הולכין בחקות הגוים וז"ל מדמין להן במלבוש ולא בשער וכיוצא בהן שנאמר ולא תלכו בחקות הגוי ונאמר ובחקותיהם לא תלכו ונאמר השמר לך מן חנקש אחריהם הכל בענין אחד הוא מזהיר שלא ידמה לרשם אלא יהיה הישראל מובדל מהם וידוע במלבושיו ובשאר מעשיו כמו שהוא מובדל במדעו ובדעותיו וכה"א ואבדיל אחכם מן העמים להיות לי עכ"ל. הראית שזה האיש נטרפה דעתו ועבר על דעת רגורתנו הקדושה. ועל דעת חז"ל ועשה לישראל דברים רעים גלח את פאת ראשם ושיגה מלבושיהם של ילדים למלבוש רגורקים ורגורק רואה בעיניך דבריו המזוייפים שהוסיף על חטאתו פשע וגינה את הישראלים שהיו מוכיחים אותו וקרא אותם שונאים באמרם תחת דברי תורה דברי זרה תחת לבוש ישראל לבוש תורקים. רחמת מלמדי תינוקות ישראלים ב' גוים חוגרמים. ובראיותם כל אלה ברכיהם כשלו ורסו. ומזה תדע ותבין אחי וראש רוע זה האיש שונא מוכיחיו לדרך ישרה ע"כ:

וז"ל ורחקופת כשנכ כשלישית פרנכ המלחמכ נגד כלימודיש כטוביש וכסדריש כנעימיש כמלווכ עלינו מרז"ל ויוליו כמתנגדיש דצכ רעכ לאמר כי על ידו זכ ילאו כילדיש ח"ו לתרבות רעכ וכרצכ מן כטפשיש כחמינו לשקריכש וכוליוו את צניכש מצית כספר וגס כצניש כסכליש אשר ילאו מצית כספר עויניש את מוריכש כי לעניות דעתש כס מיניש ויוליאיש מן ככלל, אך כמשכליש שצכש יודעיש ומכיריש כי שקר צימין מוליו כדצכ כרעכ כלזו ודלגו מ"אד על שכוליאש לבוחיכש מצית כספר כסכלוחש, וכלשר כחעו רביש חזקכ יד כחשכיש וכמלשינות שקר שכלשינו על כמלמדיש אלל כממשלכ שכש חפליש לכמריד את יושצי כארץ ושכש כחצו פלסתר על כממשלכ אל ממשלת אנגליכ לחכות צלל ממשלחכ וגס אל כינ"ץ וכעצור זכ כמלשינות כוצלו כמלמדיש אל צית ככלל וגס גורשו מצית כספר וכציוו חחתיכש מלמד אחר אשר לא ידע לא עברית על צוריק ולא ערצית כחקכ ואין עליו ללמדש רק פרשת כשצוב עס חרגוש אונקלוש וחרגוש רכ"ג צערצו וכפטרכ עס חרגוש יצ"ע צאין כצין כלוש כשאר כמלמדיש, ולימיש מספר צטל צית כספר לגמרי, כל זאת צאחנו על שלא מחינו כצבוד קונינו צעת שכינו שומעיש מלומדי כזוכר ושאר מקובליש דבריш שסכור לשמען ומחרישיש לכס כמ"ש רז"ל נתפס למינות וכזו שמה צבר מינות ונתקייש צנו מאמר רז"ל דמודי לכון נפיל צידיכון דמתרסיין עליכון דיליכ דילכון עכ"ל :

תשובה ראה יראה המבין איך הוא מבזה את האנשים המשכילים אשר הוציאו בניהם בראותם שכבר יצאו לתרבות רעה ולא היו באים לבית הכנסת שאפילו ביום אדיר בימי שנה יום כפורים לא באו לבית הכנסת מחמת שהם טרודים ללמוד תפלתם של תורקים ושאר לשונותם מן יבואו הבחונים התורקים ולא הרויחי יותר, וכשראו אבותיהם כן הוציאו מידי מבוכה זו, ומה שאמר שהם הלשינו על המלמדים אצל הממשלה וכו' דובר שקרים הוא ולא הובלו אל בית הכלא אלא מפני שהלך והלשיין על קהל ישראל שהם ח"ו עע"ז בשיתוף י' אלוהות, והשיית בלבל לשונו והוברל הוא והכת שלו אל בית הכלא כמ"ש לעיל במעשה, ומ"ש שהביאו מלמד אחר שאינו יודע לא עברית על בריו וכו', שמע זה האיש איך הוא מבזה המלמד הכשר שהיה מלמד תוה"ק תורה שבכתב ותורה שבעל פה כמו שהודה מפיו רק שהוא מבזה אותו על שלא למד תורקית היפך תוה"ק ומה תדע שעשה את התפלות והסליות עיקר, ומ"ש דברים שאסור לשמען וכו' והלא הי"א קבלה מאברהם אבינו ע"ה שהיה ספר יצירה שלו ורבי נחוניא בן הקנה חיבר ספר הבהיר ורבי ישמעאל בן אלישע כ"ג חיבר סרקי היכלות ורבי עקיבא חיבר אותיות דרבי עקיבא וספר שיעור קומה לרבינו הקדוש ורשב"י חיבר

ספר הוזה"ק וכמה אלפים חכמים ורבנים מעידים שדברי הוזה"ק וכל הספרים האלו הן מעשה בראשית ומעשה מרכבה דהנז' במשנה ובגמרא. ומה שהוא מרמו על עם בניי ואומר שמא דבר מינות וכו' דמודי לתון נפיל בידיהון וכו' אוי לו מדבר על ישראל כך וקרא אותם מינים. ומה אם ישעירא הנביא שאמר ובתוך עם טמא שפתים וגו' נענש על כך צ"י מנשה כמ"ש בגמרא כ"ל שכן זרה האיש הרע שדינו מסור לשמים ע"כ :

וז"ל **לכן** עזננו דרכינו בלימוד כשפית כעברית וכעברית צדקדוקן צעל כרסינו מפני חמת כמליק על ידי מלשינות שקר ונפן אל דרך כקדש כבוד סבינו שנשמים צביטול דעות כפילוסוף נביל כשקר מחבר כזוכר אשר אסף בחפניו דעות כפילוסופיא כקדומה עובדי כאלילים אלילי חמונות וכחות נעלמים אשר צדו מלכס, ומחבר כזוכר חפס דעותיכם וחסד לכניסן בלמונת סוכ"ק וקרא את עלמו נשס רש"י כתנא וניבא נשקר ואמר שנגלב לו כקצ"כ כנקרא אללו עתיקא קדישא וגינכ לו רזין טמירין וחנכ נצואתו ורעיונותיו צרש"י כתנא ע"כ, ועשכ את סצורו כזוכר ואמר שכעלוונים וכחחחחחחחח חסכינו לסצורו ולפי שראכ כפילוסוף כזכ כי כמשכ ושני כחלמודים ומדרכי רז"ל כחמתיים עומדים נגדו בלמונת לחדותו יחצרך לכן חסצ לפסלן וצזכ ולעג לכס ולכל כעוסקים נכס וכינכ אותס נשמות של זלול ופסיותח כלשכ יראכ כמעין צפנים, וכצטיח שלא יזכו ישראל לגאלכ עד שישובו מדרכס מלעסוק נמשכ ונחלמוד רק יעסקו נחורתו כחדשכ כמלאכ אלילי חמונות ופרלופיס צעלי מפללות וזווגיס שונים, ונחחחחח ונמרמכ קצרו צארון צקרעק עולם לכתישן ויחחיל לכרקיב וחסר ימים פרסמו וכוליאו ע"י מלך ממלכי כגיים כמ"ש כ"ר חיד"א נמערכת ספרים כאלו כוא מיצור קדום מרש"י כתנא וכרצכ מרצותינו כלחחחחח נמשכו לחר כפילוסוף כנז' צעלימת עין כי לקס לחחס כחלק שפתיו וגיוזמיו ולא שחו לצ כצזיו עכ"ל :

תשובה הוי החויקקים חקקי און ומכתבי עמל כתבו ושוא ושקר אספו נגד דחחחחח להסית הסכלים ולהטעות העורים ויתנו כתף סורת לדברי חכמים אשר כל דבריהם דברי אלהים חיים מיוסדים על אדני הקבלה הקדושה המפורסמת בישראל דור אחר דור עד מרע"ה ועד אברהם אבינו ע"ה. ווי להם אהה עליהם מה יעשו כי יפקוד אל ומה ישיבוהו ואלו היה הדבר נוגע בנו ועל כיוצא בנו החרשנו. אבל דא עקא לא יכלנו להתאמק בשמענו בזיון רש"י וספרו הקדוש וחכיריו שמוציא עליהם לעז ואומר שאם שהם ביזו את המשנה והחלמוד ולכל העוסקים בה, וחלילה על הוזה"ק שימצא בו דברים כאלה אלא כל דבריו עומדים ברומו של עולם ואם המצא ימצא בו דברים חמוהים לשכל האנושי כאשר תשים לב לעיין בדבריו

המצא כמותם במדרשי רז"ל כאשר אבאר בפנים, וזה האיש מצאתי אותו מאותם שנאמר עליהם חכמים המה להרע ועשת עצמו מארבע כתות שאינם מקבליים פני שכינה שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני וגו' ואמרו תזיל כל המלציג על דברי חכמים נידון בצואה רוחחת וכו' הנה כי כן מי האיש הירא ורך הלבב חסמר שערות ראשו ולשונו עוז יחאזר לקנא קנאת השם צבאוה ולא ישא פנים לוקן הנקלה כנכבד ולא יחגיף לו להיות רוח הבריות גוחה הימנו, ומה שאמר שאין הזוה"ק לרשב"י והוכיח מדברי המקובל היד"א בספרו מערכת ספרים שקר דיבר על הרב, ונעתיק לשונו לפנינו בסיד ע"כ :

וז"ל חל"י"ה לשום צר ישראל לכאמיו כי רשביי כחנל או זולתו מרז"ל כאמינו צאמונות כאלכ לכחליף ולכמיר את כי אלכינו אשר כודיע דרכיו למשכ לבני ישראל עלילותיו כי סנון ורחום כול ארך אפים וכו' צאל זל קלר אפיו (ז"א) וללרף ולשחק עמו ב' פלופים כמ"ש כרי"ר עובדיה ספורנו (דברים י"ג ג' ושם כ"ט כ"ח וט"ש כ"ח י"ד על ולא תסור) ולקרחת צשס ב' אלכינו ואת ב' אלכיום אמת שנתצרכ מליאותו צכמכ מופתים כראי מולק חזקים כמ"ש כרס"ג צספר כאמונות וכדעות וכרצ צעל סונת כלצנות וכרמז"ם צמ"ג צידי, נעוש ונעזוב ונאמר שאין לו שם ולא כנוי ונעבוד את הפלופים וכלורות אשר לפי דבריו נשתלשלו ונצראו ממנו, וכבר כארכנו צפניס צראיות נכוסות מרז"ל צציטול כדעות כצרות כאלו של כפילוסוף נציו כשקר ככו' כי זוכי מטרת תורתנו כקדושכ לכרסויקנו מאמונת כאלילים צין גשמייס צין רוחנייס ולדעת כו ב' כול כאלקים אין עוד מלצדו ואין לו לא אב ולא את ולא צן ולא צה (רצכ פי יתרו) ולא קיבל מלכותו מאתר ואינו עמיד למסרכ לאתר כמ"ש רז"ל צמדרכ רצכ (שיר כשירים פי כ"א) וצירושלמי (פ' דיני ממונות) על פסוק אני ראשון ואני אחרון ומצלעדי אין אלקים, ועל מ"ש וריוכ די רציעתכ דמי לצר אלכין ע"כ :

תשובה מה שאמר חלילה לרז"ל להחליף ולהמיר את ה' אלתינו וכו' היכן מצינו בזוה"ק שיש אלוה אחר ואדרבה מצינו היסך דברי האיש דישקרן הזה, וזה לשון הזוה"ק (בהקדמה דף ט' ע"א) סררח רבי שמעון ואמר בראשית ברא אלהים האי קרא אית לאסתכלא ביה דכל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין כמה דאחאמר (ירמיה ז') כדנה תימרון להום אלריא די שמיא וארקא לא עבדו ייבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה וגו' בגין דלירא אלהא אחרא בר קב"ה בלחדווי עכ"ל, מעתה שמצינו דברי הזוה"ק ברור מללו כמה ראוי לבזור ולמאוס באיש הזה ששיקר עליו, ומ"ש אל זר קצר אפים (ז"א) כבר ביארו המקובלים דבריהם שז"א כלי לפעולת הבורא והוא אחד מן הכרובים של מעלה, והא לך לשון תיקוני הזוהר (תקון ע' דף

(כ"ט) ואית אנפי רברבי ואנפי זוטרי אנפין דרחמי ואנפין דועם דבהון ואל
 זועם בכל יום (תהלים ז) ובג"ד אמר למשה המתן לי עד שיעברו פנים של
 זעם עכ"ל, וכן הוא בגמרא (פ' אין דורשין ממס' חגיגה) גבי כרובים שראה
 יחזקאל במרכבה על פסוק פני האחד פני רכרוב מאי פני האחד פני הכרוב
 אנפי רברבי ואנפי זוטרי עכ"ל, ומצינו דוד המלך ע"ה מתפלל אל יושב
 הכרובים שנאמר (תהלים פ') יושב הכרובים דוּפיעה וגו', אבל מעתה יש
 לחקור מה הם הכרובים אם נאמר שהם עץ וכיוצא נכא לידי הגשמה ח"ו, אלא
 הן שמותיו יתברך ויחעלה, כיצד שם אהיה הוא הכרוב הנקרא בלשון הוה"ק
 והגמרא אנפי רברבי, ושם הוי"ה הוא הכרוב הב' הנקרא בלשון הוה"ק והגמ'
 אנפי זוטרי, אבל עוד יש לחקור מה הן שמותיו יתברך למעלה אם נאמר
 כתיבה וכיוצא גבא לידי הגשמה ח"ו, אלא הן אורות של יוצר בראשית
 לעשות בהן רצונו וחפצו וכמו שהתקינו לנו אנשי כנה"ג בתפלה כי באור
 פניך נתת לנו ה' אלקינו תורה וחיים וכו', וכמאמר הכרוב ה' באור פניך
 יהלכון, ושם הוי"ה היינו ז"א שבדברי המקובלים שאומרים שהתפלה עוברת
 דרך אוחו כלי אל האין סוף ב"ה, והיא דעת דהע"ה שהיה מתפלל אל
 דרך הכרובים הנקראים אנפי רברבי ואנפי זוטרי, ומה שאנו אומרים אנפי
 רברבי ואנפי זוטרי לא שהדברים כפשטן אלא אנפי רברבי יורה על הרחמים
 ואנפי זוטרי יורה על חרון אף, ומ"ש חלילה לשחף ה' פרצופים כבר ביארו
 מה הן הפרצופים שהן שמותיו יתברך והן השמות העצומים ואלו הן אחי"ה
 י"ה הוי"ה בניקוד אלהים, הוי"ה אדני, הרי ה' שמות, והן למעלה אורות
 פשוטים, ואם נשים אותן דרך לעבוד הבורא מה יש הפסד כיון שהן שמותיו
 וכ"כ הרב החסיד בחובת הלכות (שער חשבון הנפש פ"ג ד"ה והשמיני
 חשבון) וז"ל וידע שהוא אחד ואין אחד כאחדותו ולא בורא זולתו ולא
 יוצר מבלעדיו ושאר שמותיו הטובים ומדותיו העליונות עכ"ל, הא למדת
 מדברי בעל חובת הלבבות שאין הפסד בהזכיר שמותיו, וכן העיד הרב שבילי
 אמינה (דף י"ט) ששמותיו יתברך הן עשר ספירות ביחוד אמתי קשורים בו
 יתברך כשלהבת קשורה בגחלת, ונעתיק לשונו בפנים, ומ"ש בשם ר' עובדיה
 ספורנו שיקר עליו ולא הזכיר לא פרצופים ולא איזה דבר ודוק, ומה
 שהזכיר הכס"ג והרמב"ם ובעל חובת הלבבות לא נשיב אותו אלא מדבריהם
 שבחר בהם כמי שנכאר בפנים, ומ"ש הצורות שנשתלשלו ונבראו ממנו
 ממנו וכו', חלילה שהן צורות ממש אלא לשבר את האוזן מה שיכולה

לשמוע כן כיילי כללא דא כל המקובלים. ומ"ש נשתלשלו ונבראו ממנו שקר ענה כמו שנבאר בפנים בס"ד. ומ"ש שהאריך בפנים בראיות בבטול הדעות הזרות וכו' אנו נבאר בפנים שאין דעת החכמים דל זרה אלא דעתו הזרה, ומה שהביא לשון הירושלמי והמדרש שאין לו לא בן ולא בת וכו' ולא קיבל מלכותו מאחר וכו' דבר זה ידוע בפי כל המקובלים, אמרו בפסיקתא רבתי אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים אמר הקב"ה אני ראשון שאין לי אב ואני אחרון שאין לי אח ומבלעדי אין אלהים שאין לי בן והרי הוא קרא אותנו אחים שנאמר למען אחי ורעי וכן בנים שנאמר בני בכורי ישראל וכן בנים אתם לה' אלהיכם אלא שזה לא שייך אלא במהות הנשמה (פי' הא"ס ב"ה) שאין לו לא אב ולא אח ולא בן אבל בשמות שייך, ומ"ש שהם עזבו הא"ס והניחיהו בלא שם וכנוי שקר ענה כאשר אתה רואה.

ועוד נבאר בפנים ע"כ:

ז"ל וראיתי לכרז מנחם די לונזאנו צם' דרך חיים שכרמיז פיו לדבר גדולות נגד החסיד הקדוש בעל סכ"ל על אמרו צםס הפילוסוף לא יוכל לעבוד עילת העילות רק נביא כדור צטצטו או הפילוסוף כמוצבק צמכ שקנכו מן החכמה אבל זולתם עובדים זולתו מפני שאינם מצויים נמלא אלא מורכב ועל דברי החסיד האלו התקלף וחשב כי כאן מקום תלונכ עליו, ותלונכ מלא לכתעות בשומעים ולכצבילס צאמרו וכי פלוני ופלוני מחכמינו המפורסמים עובדים זולתו וכוח סיפרס צלשונו אחד אחד צשמותס ולא שס אל לבו כי כרצב מחכמים שמכ כלכו בעלימת עינים וכאמינו לדברי הפילוסוף מחבר הזוכר אשר כינכ עלטו צםס רשב"י החנא כדי לתלות נצואותיו בשקריות צשמו של החנא ודבר סרכ על כ' אלכינו שנגלכ לו צצית מדרשו עתיקא קדישא וגלב לו סודות נעלמים וכוסות נעלמות (זוכר צראשית כ"צ) כי בצורה כוא כאליל כנקרא אצא שכיב מליכ לזוגתו כאלילכ אימא וכיא עושכ כל אשר יאמר אליכ סוך מצריאת אדכ"ר שכיא אימא שאמרכ ועשתכ אדכ"ר שלא צרלון אצא. וצפ' וירא דק קיי"צ וכן צפר' צלק דק קל"א מיסס את עבודותינו ותפלותינו לאל זר קל"ר אפיס (ז"א) אשר לא עשכ את כשמים ואת הארץ, וקורא לעצבים כללו צםס כ' אלכינו, ועל ז"א קרא ירטיכ כנציא ע"כ כדנכ תימרון לבוס אלכא די שמיא וארקא לא עבדו ייבדו מן ארעא ומן תחות שמיא אלכ, שכרי מצואר צזוכר צכמכ מקומות שכוא נצרא ולא צורא (עיין זובר צראשית כ"ב וציושר לצב ד' ג' ע"צ) ועכ"ז כוא אומר לעבדו ולצרכו ולקצלו עליו צאלוכ ולירא מזוגתו וכרצב מרבותינו כאמרוניס שכזכירס צכסר דגך כחיים צתמיכחו על כחסיד בעל סכ"ל כלכו בעלימת עין ונמשכו אסריו וכהמינו צאמונתו וקצלו כאליל קל"ר

אפיס (ז"א) עליכם צאלוכ וכל זכ גרם לכם על שלא כחזוננו נסכמת יולר ככל שכור לחקור ולנחון צמעטכ צרלשית כמבוארים דצברי כרצ מורכ נצוכים ונדצברי צעל סכ"ל וכרס"ג צס' כאלמונות וכדעות ורצו יכודכ כלוי צספר ככוזרי כמ"ש כנציו ע"כ זלח פועל כ' לל יצטו כ' סצנו דצריכס לסכמכ יולית ורסקו ממככ כרסק כמטחוכ קשח וגס לל סמו אל לצס דצרי רז"ל צמדרשים כאלמתיים שלל ככיר לצרכס לח צורלו חלל כצכחוננו צפועל כ' וחקר ודרש צכס וכציו מופתים מכס ולז נגלכ לו סקצ"כ ולמר לו וכ' וכמ"ש רז"ל משל לחדס שרלכ צירכ וכ' (מד' כגדול ריש פ' לך לך) ועל כרסינו נודכ על כאלמח שדצרי כחסיד צעל סכ"ל צרור מללו שלל יוכל לעצוד לח אלכ' סמת וכ' וזולתס עוצדים זולחו כמלמר כנציו ימים רצים לישראל ללל אלכ' סמת וכמו שעינינו רולות ולזנינו שומעות עד שספער שיממר אדס לצצירו עמך עמי וללכוך לל אלכ' ולל אלכ' סמת כשפוך שיחנו לנחתינו צמעגלי יושר ולכלילנו מכל אמונכ זרכ אכ"ר עכ"ל,

תשובה מ"ש שהרב מנחם לונאנו הרחיב פיו לדבר גדולות ננד החסיד בעל חח"ל וכ' חלילה על החכמ' שיש שנאה בלבם זה לזה.

ואם רצונו להתחכם על ה"ר מנחם הנז' היה לו לסתור תמיהתו בראיות נכוחות אלא מפני שאינו יודע להשיב הוא סותר השגתו בחוואנות של שקר. ומ"ש והכחיש שאין הזוה"ק להרשב"י התנא אין אנו צריכים לו ולעדותו הזוכמת שהרי כמה חכמים דור אחר דור מייחסים אותו להרשב"י ע"ה, ולדינא קיימא לן ב' עדים נגד א' אין בדברי הא' כלום, כ"ש וק"ו זה האיש נגד אלפים חכמים, ועוד שאנו מוחזקים מאבותינו ואבות אבותינו שכן הוא, ונבאר עוד לפנים בס"ד. ומ"ש שהוא דבר סרה על ה' אלהינו שנגלה לו וכ' כן הוא אמר בזוה"ק שהקב"ה נגלה לרשב"י ע"ה ודבר זה הובא בגמ' מסכת סנהדרין (דף צ"ח ע"א) ונעתיקו לפנינו בס"ד. ומ"ש שגילה לו סודות וכוחות נעלמים, שקר הוא דובר, רק שהאלהי רשב"י כשנגלה לו הקב"ה ענה ואמר מהאי משמע דאתיהיב רשו לגלאה רזין לא שלימדו כמו שחשב זה האיש. ומ"ש כי הבורא הוא האליל וזיגתו היא האלילה וכ' זה האיש כבר רוח עושים התעו אירזו וחשב לארוג קורי עכביש בלבנות הפתאים והסכלים ויסב לכם אחרנית ועל זה אמר שהמע"ה ראית איש חכם בעיניו הקוה לכסיל ממני. ומ"ש אבא ואימא וכ' אנו נגלה קלונו ונפרש היטב בפנים. ומ"ש שירמיה הנביא קרא על ז"א וכ' כבר ביארתי לעיל ע"ש. ומ"ש וכל זה גרם להם שלא חקרו במעשה בראשית המבוארים בדברי הרב המורה וכ' הא לך מה שכתב הרמב"ם גדול החכמים בהקדמת ח"ג מהמורה על ענין מעשה בראשית אמר שם שלא באז לו הנבואה להודיעו, ולא קיבל ממי שיאמינו בו ממלמד וכ' וסיים שם ואפשר שיהיה

הענין חלוטו ותהיה הכוונה דבר אחר עכ"ל. והרי כמה אלפים חכמים תנאים ואמוראים אמרו שהם קיבלו מפה אל פה ודבריהם שורש ומתאים לדברי הנהוגים. אם כן איך נחפז בספר שהוא פירושו של הרמב"ם ונניח את הודאי שהוא פירוש המקובלים שהורישו לנו בתורת עדות מרבותיהם (כ"כ הרב שומר אמונים שאלה ה' מוכיח א') ומ"ש שאברהם אבינו חקר ודרש וכו' דבר זה נבארו בפנים בס"ד, ומ"ש שחשבו דבריהם לחכמה יונת נבארן לפנים בעזה"ל ומ"ש שדברי בעל הח"ל ברור מללו וכו' כבר נשאו ונתנו חז"ל בדבר זה ואין לנו רשות להכניס ראשינו בין ההרים הרמים ע"כ :

וז"ל וקראתי שם כספר כזכ מלחמת ס' על יחודו כי כפילוסוף מחזר כזוכר קלקל עלינו את אמתת יחוד כשי"ת ומשכו אחריו כמכ רבנים וגדולים בתורכ צעזימת עינים ועליכס אמר שלמכ צחכמתו כי רבים סללים כפילכ ועלומים כל כרוגיק וכמו שדרשו רז"ל (סנכדרין ד' י"ט) כי רבים סללים כפילכ זכ תלמיד שלא כגיע לכורכא ומורכ (כמו שענינו רואת כמכ מחזרים דמעיולי פילא בקופכ דמחטא ממיעוט בקיאוחס) ועלומים כל כרוגיק זכ תלמיד שכגיע לכורכא ואינו מורכ (שאינו נותן לב לכורות לאחרים ככלככ ועלומים לשון ועלס עינו רש"י) וכ"ש אס משדל אחרים לעסוק צספר כחילון ס' כזוכר ואינו נותן לב לכבין כסתורכ רק כולך צעזימת עין כשכל ומכשיל את אחרים צאמונכ כוזצח שעליו נאמר ועלומים כל כרוגיק ועוצר על ולפני עור לא חתן מכשול ושגגת תלמוד עולכ זדון וכוא חוטא ומחטיא את כרבים וחסא כרבים תלויכ צו עכ"ל :

תשובה מה שאמר שקרא שם הספר מלחמת ה' וכו', באמת שראוי לקרותו חלול ה' אם ישאר בלתי ניגודים מחמת שהוא מחלל שמותיו ית' שהם כבודו וקורא להם אלילים ועצבים ועל זה אחז"ל כל המחלל שם שמים בפרהסיא אין לו חלק לעה"ב. ומ"ש שקלקל עלינו את אמתת יחוד ה' וכו' באמת שתמצא דברי כל החכמי בענין יחוד השם שקולים לדבר הזורז"ק כמו שנעתיק דבריהם לפנינו. ומ"ש נמשכו אחריו כמה רבנים וגדולים בתורה וכו' זה האיש דבריו סותרים זה את זה בתחלה אמר שהם רבנים וגדולים בתורה ולא השלים עד בלעו רוקן אמר דמעיולי פילא בקופא דמחטא ממיעוט בקיאוחס. גם הוסיף לסתור דברי עצמו במה שאמר שבצעזימת עין השכל הלכו. ולא ילך בעצימת עין השכל אלא מי שהוא חסר וטפש וריקן מהתורה כז"ל האיש שעצם עיניו מדברי התנאים והאמוראים והלך חשכים כמו שנגבאר. ומ"ש וכ"ש אם משדל אחרים לעסוק בס' החיצון סע' הזוהר וכו' עד וחסא הרבים תלוי בו. סע' הזוה"ק דורש בענין מעשה בראשית ומעשה מרכבת

המוזכרים ומיוחדים במשנה וגמרא, ובחיי ראשו של ר' ישמעאל בן ארישע כ"ג שחייב אותנו לעסוק בהם כדאיתא במדרש משלי, אין זה האיש שזה אפ"י כשורך בעלו ודבריו שוא ושקר ונצתיק לשון ר' ישמעאל לפנינו ע"כ.

ז"ל וע"ל אמונת הפילוסוף הלזו של הפילוסוף מחבר הזוכר דרשו רז"ל (ילקוט פ' קדושים ומד' כגדול שם ורמזים בספר כמלות לאוין ו') אל תפנו אל האלילים ואלהי, אם אתה פונה אחרים (לכבוד רעיו ספורנו) סופך לעשותם אלוכות ע"כ. וכך אירע באמונת הפילוסוף מחבר הזוכר כי כלומדים הראשונים אשר למדו בו נחשבו שהוא לרשעיו תהא חשבו ליושב דבריו ולקרות את הפרלופים כלים, ובתשובה וכדו אותם, וכבאים אחרים עשו אותן אלוכות כמשנת הפילוסוף המסביר וקבולו עליהם כאלוהים כמו שיתבאר בפנים. וכן דרז"ל בפ' יין ושכר אל תשת וז"ל ר' סייא פתח פקודי כ' ישרים משמחי לב, נמשלו ד"ת ליון דכי פקודי כ' ישרים וכ' ביו"ד יתכלך במישרים וכ' משמחי לב וכ' ויון ישמח לבב אנוש, מכ כיון כזכ משמח את לבב כך ד"ת משמחין את לבב, מכ כיון כזכ השתח ממנו יותר מלרכו לסוף מקיף את ככל כך ד"ת בעוסק בזן ומחשב בזן יותר מדאי סוף שהוא יולא למונות ע"כ (מד' כגדול פ' שמיני) כדבר כזכ עשה הפילוסוף מחבר הזוכר לחור אחרי לבבו לחשב בדבריו חורב יותר מדאי בדרכים כרחוקים מן האמת ורסוקים מן המדות שקבלו חכמים איש מפי איש שכתורב נדרשת בזן וכן כ"ג מדות דרבי ישמעאל וגם רחוקים מל"ג מדות דר"י בגלילי דאגדתא כמו שיראה במעיון כנבון וכסית וכדית לסתמים ישרי לב ככולכים לחומם וכאמינו לדבריו לדבריו שנגלג לו כקצ"כ הנקרא אללו סבא דסבין ומשכ רבינו ע"כ ואלוהו וגילו לו סתרים של מיות שאסור לחשב בזן אפילו צנית ככסא, וכבטיות לעוסק בחורתו כהדשכ צלי מצין לשכר רב יותר מגופי חורב כדי לעור עיני סתמים ולסתום דרך כעיון בדבריו שלא לבזין את נכליו ולכגדיל מעלת בעוסקים בחורתו, כחדשכ כמלאה אלילים שונים בעלמותם ופעולתם מצלי לכפיד על חוספת ורצוי באלהינו המיוחד מכל שאר האתדים ולא יתנו לב איך הקפידה חורב על כל תוסוף זין בתפלין זין במזוזכ זין בארבעת מנין שבלולב וכן בשאר. מלות אע"פ שנותן כ' הפרשיות בעור אחד וכוא מסבין לכיות אחד וכן אם כוסוף במזוזכ פרשכ א' אע"פ שכלוף מסבין לכיות אחד לא אמרינן כולא חד, וכן גלילית ובאגודת די מנין אם כוסוף מין אחד באגודכ לא אמרינן כולא חד, כ"ש וק"ו באלהינו ככו"ש שכתורב כקפידה שלא לטפול ולשתק עמו שום דבר מכל הנצרכים זין גשמי זין רוחני כמ"ש זנח לאלהים ישרם בלתי לכ' לבדו ואמר ר' שמעון צ"י כל המשקף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם ולא אמרינן כולא חד כיון שכתורב ציארב בכדית ככמכ מקומות שכוא אחד מיוחד מכל שאר האתדים, כככ כי זן המזכרים את כ' אל דמי לכס מלכודיע אסדותו ות' לבניכס ולתלמידכס כמלוה עליכס עכ"ל.

תשובה מ"ש שרבותינו ז"ל דרשו על אמונה זו אל תסנו אל האלילים וכו' זה האיש כבר זחה דעתו עליו ואני חמה עליו איך הוא תולה עצמו בדברי חכמי ז"ל, שהרי הם לא דרשו אלא נגד עציז לא נגד הזוה"ק שהוא דורש במעשה מרכבה שהן שמוהיו והוא כבודו ית' ; ותיכן מצינו בזה"ק שהתיר לעבוד אלילים חלילה רק שכבר נחקיים עליו מא' הכחו' יכהו דר' בשגזון ובעורון, ומ"ש הבאים אחריהם עשו אותן אלוהות, דובר שקרים הוא, שלא תימצא שום מקיבל שאומר שיש אלוהות רבות זולת הא"ס ב"ה וספירותיו שהן שמותיו וכבודו ודברים אלו מודים בהם אפי' גדולי החכמ' שהוא מודה בהם והם הרמב"ם והרב שבילי אמונה ובעל חז"ל ור' אליעזר מגרמיזא במ' הרוקח שסלף דבריו בפ' ג"ב, ונעתיק דבריהם לפנינו. ומ"ש שהם רחוקים מי"ג מדות דר' ישמעאל וכו' אוחן המדות קיבלום החכמ' לענין כללי ופרטי המצות לא על מעשה מרכבה המיוחס במשנה וגמרא בבלי וירושלמי (מס' חגיגה פ"ב) ונעתיק דבריהם בעז"ר. ומ"ש שאסור לחשב בהן בבית הכסא וכו' כבר אמרו רז"ל כל הפוסל במומו פוסל הלא הוא הקורא בספרים החיצוניים ובותרם כמו שהודה בפיו ובלשונו שהוא מחאונן על ב' המלמדים החורקים חאפ"ק אפנדי וזיא בית עיין לעיל. ומ"ש שהוא הבטיח לעוסק בתורתו לשכר רב וכו' אין קשה שהרי היא דעת ר' ישמעאל בן אלישע כ"ג (מדרש משלי) שאמר שהוא גדול מהעוסק במשנה וגמרא. ומ"ש מבלי להקפיד על רבוי באלהינו וכו' דבריו סותרים זה את זה שהרי בפרק ג"ב הביא רז"ל ויאמר ראיתי את ה' את לרבות כבודו ע"כ ובתשובת שאלתינו כתב שכבוד ה' אור נברא א"כ הוא בעצמו שריבה באלהינו נברא ונחקיים עליו מאמרם ז"ל כל זמן שמוקינין דעתן מטרפת עליהן, אבל דברי הזוה"ק מוכיחים שהא"ס ב"ה אין בו שום רבוי, ואם המצא ימצא נו דברים שנראה מהם רבוי הם בספירותיו שהם שמותיו כמו שהעיד הרב שבילי אמונה וכבר ביארו שאינם ברואים רק נאצלים. ומ"ש שרשב"י אמר כל המשתחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם וכו' אמת הוא שכן עוד כתב רשב"י בזה"ק דכל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין (הקדמת הזוהר ד' ט) הראית לדעת שרשב"י ע"ה מחמיר מאד שלא לשתף שם שמים ודבר אחר הן בזוהר הקדוש הן בגמרא לא כזה האיש ששיחף כבוד נברא כדלעיל ע"ש. ע"כ סליק הקדמתו של האיש הזה. ועתה אחי וראש שמע נא והבן, אודיעך שאני ראיתי בהעתקת האיש הזה חסירות ויתירות בשאלות ותשובות שנשאו ונתנו הרבנים הנזכרים עם האיש הזה, על כן הנני כותבם כהנחתם וכמתכונתם בידינו לא כמו שחיסר

מהם האיש הגז'. ואני קורא שם הספר הזה אמונת ה' על שם שהוא מחזק שמותיו ית' וית', ואבקש מאת האלהים שיעזרני על דבר כבוד שמו אכיר.

חזרת שאלת זה האיש בזה הרגשון.

יודיענו מ"ו בעבודת וכתפלה שנתנו מתפללים לנו שייכא לעלת בעלות א"ם ב"כ, או לנאלל אשר נאלל ממנו (ז"ב) כאשר פירש לנו צלזניכס מ"ו סאלס י' דוד אשר נסע לעיכ"ק ירושת"ו ע"כ כאלמוכ כאלמית כמפורש בצספר מלרף כאלמוכ וצספר עכ"ת שבעובד ל"ס עובד ללא אלכי אלמת וללא אלכי משפט כדי שנדע למי נעבוד ותשובכ מכרכ אלדוי :

תשובה תשובתך מבוארת בס"פ כס"א מדף י"ג עד דף י"ח ישמע חכב ויוסף לקח והמקובל בידינו שהעבודה לאל אדון אחד להמשיך ממנו שפע אל עשר ספירות כמ"ש לחם שלמה :

חזור ואמר תשובתך ידידי זכא סתומכ ותתומכ ואין צכ כי אס מורכ מקוס לעיין בצכ"ס"ל ואלמת שכמקובל צידך שבעבודכ לאל אדון אסד לכמשיך ממנו שפע אל ו' ספירות כמ"ש לחם שלמכ ולא כצנתי דעתך וכוונתך צכ אס זכ כמקובל צידך הוא כדצרי כס"ל או סיףך דצריו כי כאשר עיינתי בצכ"ס"ל מקוס שרשמת לי ולא מאלתי מצוקסי, אדרצכ שס צדף ג' הוא מדמכ אלדודתו יתצרך לשאר כל מיני כאלמדיס ששס כתצ כמו שזכ הצית ככללותו נקרא צית צסס אסד ואס תכנס צו תמלא כמכ וכמכ סדריס גדוליס וקטניס וכמכ מקומות זולתס וכל אסד מתאריס לו תואר שס אסד גס כצנין של עליס שיש צתוכו כמכ תאריס יש צו, גס עוד תמלא שזכ ככותל קודס שנצנכ כיכ חלקיס כל אצן ואצן היא חלוקה מלרורות, כעפר לעלמו וכסיד לעלמו וכוי ואשר שזכ כצנאי וסיצר כל חלקיס אלו צתכמתו זכ צתוך זכ וזכ אלל זכ ונעשו כותל אסד וכוי נמלא אז ככל סתיככ אלמת ומלק אסד וכן כענין אללוי, ושס צדף כ"ס וכ"ט מדמכ אותו לגוף כאלדס כמחוצר מעלמות וגידיס וצשר ורלש ועין ואוזן וחוטם ופכ וידיס ורגליס וכוי' וככל נקרא צסס אדס רלוצן או שמעווי, וצדף כ"צ וכ"ו וכ"ז כתצ ככלל בעולכ כי כסצכ כרלשונכ כנקראת צפי כל כמקובלים א"ס הוא אשר כאליל וצרא וילר ועשכ ככל וכוא כסתחר תוך ז"ל ואזוי ז"ל הוא כשולט על כל כצרואיו ומככיגס וזנס ומפרכסס צכס כאל"ס צכו ולכן הוא אלכיוו ואנחנו עמו כי נשמותיו כס חלקו ואותו נעבוד וכוא אלכי אלצותיו שצידו ככגת בעולמות צשכר ועוגש אלל א"ס עס שאר כפרלופיס של מעלכ מזיין אס יסדרו צני אדס תפלחס לכס צפרטות מצלי שיתפללו לז"ל גס אס יכוונו לנשמכ כמסתחרת צכס וכוי לעיקיס ואינוס נעניס ואדרצכ יכוי כמתפללים אליכס נעניס כי זכו רלון כסצכ כא' שייככ הוא כז"ל הוא כמוליא וכמציא שפעו לתסתוניס ואין עוד מלנדו ע"ש כיוטי, ודצרי כרצ כס"ל עומדיס נגד דצרי כרמציס צסוי' כמשנכ

ובספור ובמורכ ודברי כרז כמסוד סכיל ורס"ג צספר האמונות וכדעות
 וברוקס שאסדותו יתברך אינו כה' כזוג ולא כאיש כה' שנמלק לאסדים רבים
 ולא א' כגוף כפשוט וכי שמקבל כחלוק לאים, אבל כשיית הוא אחד באסדות
 שאין כמותה, גם כן כחז שכה"ס הוא נשמת א"ל ואר"א וז"ן, ורבותיו כתי
 כתבו שאינו גוף ולא כח בגוף, ולפי דבריו הוא כח בגוף, גם כחז שא"ל
 קדמו לז"א שהוא אלכינו והוא נקרא צן לאר"א, וכו' ורבות' אמרו שהוא יתב'
 קדמון לכל הנמצאים ושכל נמצא זולתו בלתי קדמון וכו' גם כחז. שא"ס צ"כ
 לא שייכה ציח שום מצודק ולא שום קריאה כלל ולא שייך בו שום שם לא
 כוי"כ ולא אדמות וכו' רק לז"ן שצבולס האלילות בלבד ולא לא"ל ואר"א
 וז"ן שצבולמות הנאלים למעלה מעולס דאלילות כמצואר שם דף מיט ודף
 נ"ג, ואיך נניח כל אלה כאלוהות אשר למעלה מעולס דאלילות ונעבוד דוקא
 לז"ן שצבולס האלילות שכבר קדמו לו כמב' א"ל ואר"א וז"ן צבולס כעליון
 אין מספר כקרובים אל הא"ס יותר ורבות' כראשונים אמרו שאין ראוי לעבוד
 ולבודות ולגדל רק לאלוה כראשון לכל הנמצאים מצלעדין ולמב נניח הא"ס
 כעיקרי הנמצאים למעלה מכולם עם כל האלוהות כקרובים אליו ונעבוד
 לזה כרסוק ממנו מאד שהוא צבולס האלילות, את כל אלה כציני וכודיעני
 אדוני אלה כרדפה לדעת את כ' יולרנו יולר כראשית ואל חלוק צי דבר צליעל
 כי מי אסף רוח סן ושכל טוב צפעניו כשכל וידע את כ' צחקית הענינים
 כאלכיים צעיקרי האמונה כמוך אדוני מי עלה צבר כ' ומי יקום צמקום קדשו
 כמוך ואל חלוק צי דבר צליעל כי צער אנכי מאיש ולא צינת אדם לי ולור
 יודע חעלומות צומן לצבות כי לא נחתי שייכה לעיני ונגזלה שנתי מעיני עד
 אמלא פתרונים וכבא ליטכר כסייעין אותו לכמליה לו מורכ דרך כקודש צשכל
 ומדע ככלכל ודרדע, וצין חכמי האמת סכס ואומן, כאיתן וכימן כי כרצנים
 כחסרים מן כסכמב כזאת חזו לנו משאות שוא ומדומים ואתה אדוני לך נגלו
 חעלומותי, ולעונך חמלא צנוס של חלמידך ישצבו ויתענגו משובך, ועלי לשלם
 שכר פעולתך, ואתה אל חמנע טוב מצעליו, וכני משציעך צכ' אלכי כשמים
 כאר פניך אלינו לעות את יטף דבר דבור על אפניו, וכיינו מצדים לאדוני,
 וזכר רב טובך חצנעכ שפתי וזא לא חצוש לא צעוכיז ולא צעוכ"צ ואשובכ
 ארעכ צשופנים, מסוד סכמים וכצנים, סדר ויאמר כ' על עזכס את חורתי :

תשובה ראה ראיתי את כל הרשום בכתב האלוף, אילן שענפיו מרובים
 רוחי כגובה ארוים, אחר המחילה על השתיה, כי סרדת הזמן נטויה,
 וכל עכבה לטובה, בהשקיפי על חמכתב, והנה סערת פין, בהזכירך אלוהות
 בחשבך שהוא כנגדנו, ונחנו מה כי תלינו עלינו, ובזיונך אינו מביע אלינו,
 כי אם אל חכמי ישראל אשר קסנמ עבה ממתנינו, וכל ישראל נשענים עליהם,
 ובזכותם העולם עומד, אי עליך כי הוצאת עליהם דברים אשר לא כרת, בתומה
 ותחתית ערמת, אבל כבר נחצאר דינך בפי כל בעלי חכמה :

וּמִשָּׁ עַל כִּסֵּא כִּי בַדָּף גַּי מַדְמָה אַחֲדוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ לְשֹׂאֵר אַחֲדִים. כִּבְרֵ אַתָּה הוֹלֵךְ חֲשֵׁכִים. הֲלֹא תַחֲלַת דְּבָרָיו דָּף בִּי כִרְצֵב שִׁכְל דְּמִיּוֹנֹת אֱלוֹ עַל־אֲוֵרוֹת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם תַּפְסִיסָה וְצוּרָה וְדַמְיוֹן לֹא בְּשִׁכְל וְלֹא בְּדַעַת כִּלְל וְעִיקָר אֲלֵא כְּדִי שִׁיּוּכֵל הַשִּׁכְל לִקְבֹּל אוֹתָם הוֹרְשָׁנוּ לְדַמּוֹת. וּבַדָּף ד' עִיב כִּרְצֵב שִׁכְל הַכְּנֻיִים וְהַתַּאֲרִים הֵם בְּדֶרֶךְ דַּמְיוֹן בְּסַפִּירוֹת וְאֲוֵרוֹת קְדוּשִׁים הַנֶּאֱצִלִים. אֲבָל בּוֹ יִתְבַרֵךְ אֵין שִׁיךְ שׁוֹם דַּמְיוֹן וְצוּרָה וְתַפְסִיסָה בְּמַחֲשֵׁבָה כִּלְל וְעִיקָר. וּמִשָּׁ אֵיךְ נִנְיַח שֹׂאֵר הַפְּרָצוּפִים הַעֲלִיוֹנִים הַקְּרֹבִים לְאִסִּס וְנַעֲבֹד לְרֵא עִם כַּח אִסִּס שְׁבוּ כִּבְר בִּיאֵר דְּהַרְבַּ כִּסֵּא בַדָּף כִּיח עִיב שְׁבַקְרָאנוּ לְרֵא אֲנַחְנוּ קוֹרִין אֵל כֹּל הַפְּרָצוּפִים כֹּאחֵד עִם נִשְׁמָה הַמַּסְתַּתְרָת צֵהם :

וּמִשָּׁ לְמָה נִנְיַח הַפְּרָצוּפִים הַקְּרֹבִים לְאִסִּס וְנַקְרָא לְרֵא לְפִי שִׁידוּעַ שֶׁהַמְדוֹת הַפְּנִימִיּוֹת יֵשׁ מֵהֶם דִּין וְיֵשׁ מֵהֶם רַחֲמִים וְזֶה כִּלּוֹל מְכֹלֵם. וְלִזֶּה רִצָּה הַמַּאֲצִיל לְפַעֲוֹל פַּעֲוֹלוֹתָיו עַל יַדֵּי כֹל זֶה. וְעַד שֶׁאַרְצָה מִקְשָׁה עַל דְּמִיּוֹנֹת אֲוֵרוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁאֵין לָךְ רִשּׁוֹת לְהַרְהֵר בְּהֵן בְּמַכִּישׁ לְלַגֵּל. תִּקְשָׁה עַל יַדְךָ הַגּוֹפְנִית שֶׁהֵיא עוֹשֶׂה כֹל הַמַּלְאָכוֹת וְהָרֵאשׁ שֶׁהוּא לְמַעַלְרָה אֵינוֹ עוֹשֶׂה כֹלֵם. גִּיכ כַּח הַדְּבֹר שֶׁהוּא תַּסְאֵרַת הַמִּין הָאֲנוּשִׁי יוֹתֵר עַל כֹּל בַּעַל חַי לְמָה לֹא נִיתָן לְמַעַלָּה מֵהַעִינִים שֶׁהֵם מְצוּיִים בְּכֹל מִין הַחַי. אֲלֵא כִּךְ גּוֹרָה חֲכַמְתּוֹ יִרְבַּרְךָ. וְאִם יֵשׁ לָךְ עֲצָה הוֹגְנַת תֵּלֵךְ אֲצֵל בּוֹרֵאךְ וְתִיעֲצָנּוּ. וּמִשָּׁ שְׁדַבְרֵי כִּסֵּא נִנְד דְּרַמְבַּ"ם וְכו' שֶׁכְּתִבוּ שֶׁאֵינוֹ כַּח בְּגוֹף. וְלְפִי דְבַרֵּי כִּסֵּא הוּא כַּח בְּגוֹף. הַלֵּא כֹל הַמְּקִיבֵלִים פֶּה אַחֵד עוֹנִים וְאוֹמְרִים שִׁכְל דְּהַמְגִשִּׁים בְּסַפִּירוֹת כַּמּוֹךְ הָרִי זֶה כּוֹסֵר וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל. וְמָה שֶׁכִּינוּ אוֹתָם אֲוֵרוֹת דְּקִים אֵינוֹ אֲלֵא לְשַׁכַּךְ אֵת הָאוּוֹן .

וְיִשָּׁ לָנוּ לְשֹׂאוֹל עַל־מִשָּׁ הַרְמַבַּ"ם בַּחֲבוּר יְכוּיִן לְבוֹ כִּנְגַד הַשְּׁכִינָה וְיַתְמַלֵּל. וּבְמִוְרָה כְּתִב שֶׁהַשְּׁכִינָה אֲוֵר גְּבֵרָא. וְיוֹתֵר מִזֶּה מִשָּׁ עַל כְּבוֹד ה' שֶׁהוּא נְבֵרָא אִיכ כִּיֶּצֵד הָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאִים וּמַשְׁתַּחֲוִים לְנְבֵרָא וְיוֹתֵר מִזֶּה מִשָּׁ שִׁכְל צוּרָה שֶׁהָיוּ רוֹאִים דְּהַנְּבִיאִים וּמְדַבְרִים עִמָּה הֵיא אֲוֵר נְבֵרָא אִיכ אֵין לָנוּ שׁוֹם נְבוּאָה עַל יַדֵּי הַבוֹרָא אֲלֵא כּוֹלֵם-מַצַּד הַנְּבִרָאִים וְאִם נֹאמֵר שֶׁהַנְּבֵרָא דְּבוֹק בְּבוֹרָא אִיכ לְדַעַתְךָ יֵהִי כַּח בְּגוֹף. סֵדֵר מֵאֲנוּ דַעַת אוֹתִי נֹאם ה' שֶׁ הַזּוֹהַר אֲמַתִּי לְפִיג וְתִשְׁבַּחְךָ מֵהֵרָה תַּצְמַח :

דְּהַשִּׁיב הַיָּאִישׁ הַנּוֹי בּוֹהַ דְּהַלְשׁוֹן

אוֹתָהּ נַפְשִׁי לְשִׁמּוֹעַ אֲמֵרוֹת מְזוּקְקוֹת, כִּרְאִי מוֹלְקוֹת, מַשְׁמֵי מַרוֹם צוֹעֵרוֹת כִּי אֲנִי מַכֵּל דַּעַב אֲכִינוּן, שׁוֹאֵף לֵלֵל כְּקִיקִיוֹן, וְתַחַת אֲשֶׁר עֲנוּךְ תְּרַכְבִּי וּמַמִּים רַבִּים כַּמֵּר מְדוּלֵי תַשְׁקֵנִי, עֲשִׂיתִנִי כַּמְלוּנָה צַמְקֶשָׁה, וְנַעֲשֵׂי אֲנוּשָׁה, צַחֲכֹלוֹת

אמונת ה'

תעם

עכ"ל ועיין מה שהבאתי לעיל פ' כ"ו. ובחגיגה גרסי' (דף י"ג א"ר אלעזר מלאך אחד שהוא עומד לארץ וראשו מגיע לבין החיות, במתניתא תאנא סנדלפון שמו וגבוה מחבירו מהלך ה' מאוח שנה ועומד אחורי המרכבה וקושר כתרים לקונו, איני, והכתי' ברוך כבוד ה' כמקומו מכלל דמקומו ליכא דידע לית, אלא דקשר ליה לכתר ומשביע בשם המפורש ואזל חגא ויחיב בדוכתיה עכ"ל, ופירשו בתוספות קושר כתרים מחפלה הצדיקים עושה עטרות וכן פי' מהרש"א בשם המדרשים, ובשבת גרסי' (דף פ"ט ע"א) א"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיותיו, אמר לו, משה אין שלום בעירך, אמר לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו, א"ל היה לך לעזרני, מיד א"ל ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת עכ"ל :

והנה מן הידוע שהתפלוגת כנגד הקרבנות תיקנום והקרבנות הם צורך גבוה כדגרסי' בגמרא שבת (דף כ') א"ר חסדא קרא כי אח"כ למשרי איברים ופדרים הוא דאתא, ופירש"י איברים ופדרים הוא דאתא להתיר הקטרן כל הלילה, אבל מדורת בית המוקד שאינה צורך גבוה אלא צורך כהנים לא הותרה עכ"ל הרי שהקרבנות הם צורך גבוה משא"כ המדורה, ובסוטה גרסינן (דף ל"ה) א"ר יהושע בן לוי מנין שהקב"ה מתאוה לברכת כהנים שני' ושמו את שמי על בני ישראל ופירש"י ושמו את שמי חלה הכתו' הדבר בהקב"ה להיות ברכה זו שימת שמו על עמו ולא עשאה צורך ישראל אלא צורך המקום עכ"ל. ובברכות גרסי' (דף ג' ע"א) בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמו הגדול מבורך הקב"ה מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלסיו אותו בביתו כך עכ"ל. ובמדרש רבה (במדבר פ' א' ס"ו ד') אמר הקב"ה שיהו ישראל נמנין בכל שעה לכך נאמר בטנך ערמת חטים, אבל התבן והקש אונן נמנין, כך עכו"ם נמשלו בקש שני' כקש לפני רוח, למדו שאין להקב"ה הנאה מהן שני' כל הגוים כאין נגדו, אבל ישראל יש להקב"ה הנאה מהם קירין קריאת שמע ומתפללין ומברכין שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בכל יום לפיכך הם נמנים עכ"ל וכן הוא בתנחומא במדבר ס"ו ד'. ובברכות גרסי' (דף ל"ב ע"ב) א"ר אלעזר גדולה תפלה יותר ממעשים טובים וכו' וא"ר אלעזר גדולה תפלה יותר מן הקרבנות עכ"ל, ובתנחומא ריש פ' תבא איתא משה תיקן להם לישראל שיהו מתפללין ג' פעמים בכל יום לפי שחביב תפלה לפני הקב"ה מכל מעשים טובים ומכל הקרבנות עכ"ל :

והנה ידוע שכל ישראל מכוונים בתפלתם בשם הוי"ה כמות שהוגז כתוב ובפיהם קורין אדני, אך אם ידעו ישראל כולם למקסנם ועד גדולם

אותנו וכו' אלכינו כמ"ש במקובלים, ונמלא לפי זה כי בא"ס כוא אלכוי
 בעליונים, וז"ל כוא אלכוי בהסתונים, וכרי כאן שתי רשויות ח"ו ובהדיא
 אמרו מקלחם את כל מעשה ב' כגדול מכלל דאיכא קטן, ורבותינו באמתיים
 אמרו הוצא צמורת המאור פי קמ"ג שבשעת מח"ת קרע לכם הקצ"ח ז'
 רקיעים ופחה ז' ארלות ואמר לכם לישראל צינו בעליונים צינו בהסתונים
 ודעו שאין אלוה מצלעדי לא בעליונים ולא בהסתונים אנכי כ' אלכוי, וצמד'
 רבב פ' יתרו אמרו אנכי כ' אלכוי ח"ר אצכו משל למלך צ"ו מולך יש לו
 אב או אם או בן אמר הקצ"ח אני איני בן, אני ראשון שאין לי אב ואני
 אחרון שאין לי בן ומצלעדי אין אליהם שאין לי אם עכ"ל, ופירש הרב עץ
 יוסף ר"ל שמלך צ"ו אין מלכותו שלימה לפי שיש לו אב ולריך לנכוד צו
 כבוד ומשתתף עמו במלכות או יש לו אם שיש לו חלק בכבוד מלכות או
 יש לו בן שנוכח שררה עמו ואחריו יורש אלה, ופי' אין לו אב כי כוא יתברך
 בסבב הראשונה, ואין לו אם כי כוא אחד ואין שני לו, ואין לו בן שלא נמשכו
 בעלולים ממנו בטבע כמו שחשבו קלה (כוא דעת המקובלים שאמרו שז"ל
 בן לאו"ה וכוא אב לעלולים שאתרו כתר דבריאה ויש לו אחות נוקבא דיליב
 כי לפי הדעת הכוא אין ביכולת צידו לשנות שום דבר מן הדברים ואין
 מלכותו שלימה, אבל הקצ"ח אמר אנכי ב' אלכוי, כי זכו כמו לכוליאם
 ממלכתי לפי שמלכותו שלימה ולית דימתי צידוי, וצירושלמי שבת פ' במה
 אשכ ואלה אמרו וז"ל וריויב די רביעאש דמי לבר אלכין ח"ר ראובן צארת
 שש ירד מלאך וסטרו לכוא רשיעא על פיו אמר ליב תקין מילך ובר אית
 ליב, חזר ואמר צריך אלכבון די שדרך מישך ועבד נגו די שלח מלאכויב,
 צריב אחיב אלא מלאכויב ושיזיב לעבדויב עכ"ל, ור"ל שבצדלנר כרשע חשב
 שהמלאכים עלולים ומשתלשלים בטבע מהשי"ת כבן מן האב כדעת המקובלים
 בצפירות של כל העולמות וכן בהשמות ולזה סטרו במלאך וחזר ואמר די שלח
 מלאכויב, ברי לך מפורש ואלא מדברי הירושלמי ומדרש רבב צבדיא היפך
 דברי המקובלים, ושכל הנמלאים כמליאם הקצ"ח צחסרו יש מאין מכלורכ
 כח' עד יתוש קטן, ולא שס נמשכים מעלמותו כמו שבבן מתכוך מכה
 כזרע כנמשך מאביו, כמורס מכל זה שאין לעבוד שום פרגוף ולורכ מכל
 הנמלאים בעולם בעליון וכשפל מכל הנמלאים שהמליא צחסדו, כי לו לצדו
 ראוי לעבוד ולכתפלל, ועל זה באו המלה והאזרה צבויי אנכי כ' אלכוי
 לא יכיר לך אליהם אחרים על פני כמ"ש רבי' כרמז"ס פ"ב מכלכות ע"ז
 ובפרק ג' מכלכות תשובה וז"ל ואלו שאין לכם חלק לעובד"ה אלא נכרתין
 ואובדין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים כמינים וכאפיקורוסין
 וכוי וצדין שאתרו כחב כ' בן הנקראים מינים כאונר שאין שם אלוה ואין
 לעולם מנכויב וכאומר שיש שם מנכויב, אבל הם שנים או יותר וכאומר שיש שם
 רבון אסד אלא שכוא גוף ובעל תמונה וכאומר שאינו לבדו כח' ולור לכל,
 וכן כעבוד לצולתו כדי לכיות מליץ צינו וצין רבון העולמים, כל אחד מהמשכ
 אלו מין עכ"ל, וכחב כרמ"ל על חלוקה ד' שכתב רבינו וכאומר שאינו לבדו

כא' ולור לכל, כתב כראשית ז"ל כאותו שאמר אלכיס לזיר גדול הוא אלא שמלא לו קממנים תכו ונכו ונתן ומים ורות וזכס עשה מכ שעשה עכ"ל כראשית, ופי' כל"מ שכוונת כראשית להוסיף על דברי רזי' שאעפ"י שמודק שלא קדמך שום סכס לאלכינו שנשניכס נכיס, אלא שאומר שנכרס העולם יש מים כרי זכ מין, ונניד אמונת הקצלה כהדשכ לפי כנתינו וכננת רזיס וגדולים חכמי לב מרבותינו הפורשים ממכ רשעונים וחסרונים כמו שכתב כריב"ש וחז"ל, נקצלו בלו תלת וארבע מכני מילי דכמאמין כן אין לו חלק לעוב"ד, הדא רבוי באלוהות, א"ס, וא"ס, וא"ס, וז"ל, שנית שסס בעלי גוף דק דכיונו אור וכא"ס נשמך לגופות כללו, שלישית שכעבודכ אינכ לסכס כראשונכ שכוס א"ס רק לז"ל שכוס סכס אחרונכ שנאלו כסכות רביעית שכוס אמצעי כממשך השפע מאלו כמדות בעליונות שכס א"ל וא"ל וקורין אותו ג"כ בן לא"ל, וכוס ג"כ אכ לכתר דבריאה כפי השתלשלות העולמות לפי דעתם, ואת זכ חזיתי בתשובתך ואספרכ, כני מילי מרפסן איגרא, כי השנת על דברי שאמרתי למכ נניס כה"ס ז"כ ושאר כפרלופיס כקרוכיס אל כה"ס ונעבוד לז"ל, וכיתכ השובתך לפי ששאר כמדות מכס דין ומכס רחמים וזכ כלול מכולם ולזכ רכס כמאליל לפעול פעולותיו ע"י כלי זכ וכו' וכנאת לי דמיון מן כיד כגופנית שכוס עושכ כל כמלאכות וכראש שכוס למעלה אינו עושכ כלום גס כח כדבור וכו' כל דצריך אלכ אינן אלא דברי תימכ, אני אומר לך על אמרס שז"ל הוא אלכינו ואותו נעבוד, ואתכ משיבני מן כפועלים, וכי כל כפועלים יצנו צרלון צוראס אותס נעבוד ונאמר שכס אלכינו, כלל כשמס פועלת כמכ פעולות עובות להאיר לנו ולחמס האויר ולכלמית דשאים ולנשל כפירות האס אותכ נעבוד, וג"כ כירס וככוככיס גס כמכ פועלים צרלון כצורא יתצרך כנעבוד אחד מכס סלילכ, ולונו יתצרך לפעול קלת פעולותיו על ידי שלוסיס פשוט הוא ומצורא ככתוביס, ישראלו כמים, תולא כארץ, ונאמר עושכ מלאכיו רוחות משרתיו אש לוכט ועוד ככל עושכ שליסותו, ועס כל זכ לונו כשס יתצרך לעבדו הוא לצדו וכזכיר אותנו שלא לעבוד אחר מצלעדיו, וכמעמד כנצטר כגלותו על כר סיני נתן קילו לפני סילו אנכי כ' אלכיר, לא יכיס לך אלכיס אחריס על פני, ונאמר אני כ' הוא שמי וכבודי לאסר לא אתן, ואני ואתכ עמדנו לפני אומן שעשאלנו ולא רכס שנעבוד אל אחר מצלעדיו אע"פ שגלותו הוא לפעול איזכ פעולכ, ולמכ לא נשמע בקילו ונלך ונעבוד לז"ל אשר לא לונו, ועל שאלתך אשר שאלתני צושי מדצריך מ"ו כלל לא נעלס מעיניך מכ שכתב כרמב"ס ומר"ן בדיני אונאת דברים שאסור לישאל דבר חכמכ ממי שלא ידע אותכ ולומר מכ חשיב צדכ זכ או לומר מכ דעתך צזכ כדי לביישו ולכודיע חסרונו כמו שכתב כרמב"ס ומר"ן בדיני אונאת דברים, כי רק אתכ לצדך לפניך נגלו כל פעולמות ובינכ יחירכ ורות חדש ניתן בקרבך, כוריני אני וסכירי איך כדברים יעלו בקכס א' מלאות ועובות, כי נעשנו חשקה לשמוע בלמודיך, ולכשתעשע כחורתך כתמימכ וכתמתך, ולך תכיס לזקכ, וגס כבוד

גדול תנסל מלפניו, סדר לא תטכ משפט לא תחכיר פנים וכו' ותשובתך במכרכ לדוני :

תשובה לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון, ויהי כראותי זאת מכתבך ישברחי משחומם ומתבהל איך מלאך לבך לדרוש ולחקור אחר חבל גאונים, אשר הם בתורה נאמנים, גדולי היחס מורע האיתנים, ואחר כמה פסקנים וגם דרשנים, ראשונים עם אחרונים, חכמי מערב וספרד ואשכנז ותמימים, ושאר קהלות זרע קודש בני אמונים, זאת היא חמדתם מפני ורב סנינים, וכי תבא תקלה מיד צדיקים נאמנים, יודעי מדע חכמים ונבונים, יראי אלהים וסרים מרע באונים, בחכמתם הטילו כמה צרים ומונים, העומדים עליהם בכל זמנים, וכי קבלתם מרוקחת בהבל ושגיונים, אשר לרוב חכמתם אושרו בפי שרים ורוזנים, התיצבו לפני מלכים ושלטונים, וכי ילכו בדרך לא טוב אבות ובנים, זה כמה מאות שנים, וכמה מהם מופלגים בכל חכמה וספרנים, מקובלים עם פילוסופיא והגיונים, רפואה ורשבורת ותוכנים, הוגים יומם ולילה שקטים ושאננים, אוכלים פרי מעשיהם הטוב דשנים ורעננים, חלילה זה לא יאמן ולא יעלה על לב כי אם לפחיים לכל דבר מאמינים, אשר על שכלם הם נשענים, ומן דזראוי אין עלי להשיבך כי מה אני להיכנס לפניו לטנים, מה שלא הורשתי להרהר כ"ש לדבר כ"ש להשיב שואלים, אבל משום עת לעשות לה' אני משיבך ממה שמצאתי כתוב בדברי חכמינו ז"ל, וזכותם יעמוד לי שלא תארע שום תקלה על ידי :

הנה על מה שכתבת שאינך מבזה חכמי ישראל ולא שום אדם, כבר יש עליך כמה עדים לא תוכל להכחיש, ומה שהביא אותך לידי כך לא שאתה מיחס להם טעות ומינות, אלא מפני שהם בזויים בעיניך, אבל תחוש לעצמך סן ירוצו את גולגולתך כי גדולים צדיקים במיחתן יותר מבחיהם כמו שנתב' בחלמוד, ומ"ש שאם לגלות מקום הסתירה וגם בחלמוד מביאים ראיה לסתור דברי גדולים מהם, אין הגדון דומה לראיה, דרזיכן מצינו שמביאים ראיה לסחור הלכה למשה מסיני, וחכמי הקבלה אומרים כך קבלו מפי משה, ומי הוא זה ואיזה הוא שנתן לך רשות לדרוש ולחקור את דבריהם, ומ"ש שהם קורים הפרצופים אלוהות, חס וחלילה שהם אימרים כן :

ומ"ש צא ולמד מכוונת הברכות והתפלות כבר ביארו ז"ל שעילת כל העילות נחכנה בספירה סלונית בשם כך ובספירה סלונית בשם כך, ומ"ש שהמקובלים ביארו שכמה עולמות אלפי אלפים וכו' אפילו יחיו מליוני מליונים כיון שהם אומרים שביראם אחד ותוא מחיה את כולם מה יש

הפסד מזרה, ומ'ש שהם בציור אדם בעל קומה, כבר אמרו חכמינו ז"ל גדול כחן של נביאים שמדמין דמות גבורה של מעלה לצורת אדם, ומ'ש ברמ"ח איברים כבר ביארו ז"ל מה הן האיברים, כי הם רי"ו אוריות של שם בין ע"ב ול"ב נרתיבות שהם רומזים לכוחות אלהיים, ומ'ש שכבר הודית שדעתי שאין שום חפלה שייכא בעילת כל העילור. שקר אתה דובר, והלא מתחלת שאלתך אותי על דברי המשרף השבתך עיין בכס"א, אבל קבלתיני שהרפלה לא"ס להשפיע אל עשר ספירות כמ'ש לחם שלמה, ומה שאמרתי לך שתעיין בדברי כס"א כדי שתדע שדברי המשרף דברי כפירה באמת, וראוי לבערו, וח"ו שנמצא בשום ספר מקובל כדבריו, אבל דברי כס"א אינם כדבריו ח"ו כי דברי כס"א אין הז"א כי אם כלי לפעולת הבורא, ומד"ה שכתב בדף כ"ה ע"ב שבקראנו לז"א אנחנו קורים אל כל הפרצופים עם גשמה המסתתרת בהם שהוא א"ס בה, אין רצונו לומר שאין התפילה לא"ס חלילה אלא שר"ל שעליית הרפלה אל הא"ס ב"ה דרך זאת המדרה, והראייה על זה מה שכתב בדף י"ז ע"ב וז"ל ומה שכתוב בכוונת התפילה והברכות לכוון בכל ברכה כוונה מיוחדת לספירה מיוחדת לא חס ושלוש לעצמות הספירה כי הוא קיצוץ ח"ו וחלילה לכוון לשום כח פרטי וספירה מיוחדת אלא הכל לעצמות יחיד א"ס ב"ה כלל כל הכוחות כולם וכו', ועוד כתב בדף כ"ה ע"א וכל תפלותינו הם לא"ס יתברך אך להיות שאין אנחנו יכולים לכנותו בשום כנוי ושם, לזר אנחנו מחפלים על ידי הספירות כי שם שייכי כל הכנויים והשמות כי כל הכנויים והשמות הם שמור עצמותו המתפשט בספירות וג"כ כתב בדף כ"ו ואם לא יעשו כן ולא ייחדו תפלתם אלא לז"א לא יהיו נענים וכל המקובלים כילי כללא דא וזה לשונם ומה שתמצא כתוב באיזה ספר מייחס התפלה לשום ספירה חלילה שיהיה כן אלא הכוונה שיכוין להעלותם אל הא"ס ב"ה דרך אותה ספירה עכ"ל, והארכתני כל זה ליישב לך דברי כס"א, אבל קבלתי כבר זכרתי למעלה, ויש הוכחה מכאן שמה שאתה שואלני אינו מטעם בקשתך דאמת כמו שאמרתי כי אם לבקש איזה עלילה, ומה אני שאתה מחזיק אותי למקובל, כי אני בער ולא אדע וכל תפלותי אפילו כצפוןף העוסרת אינם, כי העוסות ניוונים שלא בצער ואין עליהם לא עול מלכות ולא עול דרך ארץ ואפשר צפוןף בכוונה אבל אני כמה עול דהזמן וטרדת המזונות מבלבלים מהשבותי ועוד שלא קיבלתי מחכם מקובל מפה אל פה, ומי יתן ויניח לי השם מטרדת המזונות וזמין לי רב מקובל ינחני במעגלי יושר ואזכה להיות מבני עלייה.

ומה שהשבתי לך פעם שניה הוא דברי כס"א שהעלמת עין ממנו, ומ"ש שאינך מגשים בספירות, והלא כחבת א"כ יהיה כח בגוף, ובפעם הזאת אתה אומר כי האור גוף דק, וכבר כתבתי לך כי מה שכינו אותם בשם אור אינו אלא כדי לשכך את האוזן, פעמים הגשים ופעמים החנצל, ולמה עולים בדעתך כל הספיקות האלו כי אם מפני שאתה מגשים, ומה שכת' מי הוא המנהיג כל אלה העולמות הנעלמים, המציאן הוא מחיה אותן וכל העולמות כולן דכ' ואתה מחידה את כולם, ומ"ש שנמצא שז"א אלהי התחוננים, הלא כתבתי לך שאינו אלא כלי לפעולת הבורא, ומ"ש שמקצתם אמרו את כל מעשה השם הגדול מכלל דאיכא קטן, האומרים כן כבר ביארו הם ז"ל שכונתם על מסטרין ששמו כשם רבו כמו שאמרו בתלמוד (סנהדרין) וז"ל ואל משה אמר עלה אל ה' עלה אלי מיבעי ליה אלא זה מסטרין ששמו כשם רבו וכן הוא בילקוט ומ"ש שרבותינו האמתיים אמרו הובא במנורת המאור שבשעת מתית קרע להם הקב"ה ז' רקיעין וכו' ובמדרש רבה אמרו אנכי ה' אלהיך אני ראשון שאין לי אב ואני אחרון שאין לי בן, ומבלעדי אין אלהים שאין לי אב ומי הו"א האומר שיש לו אב או בן או אח אלא אתה מוציא דבה על החכמים שהם אומרים כן והם כבר ביארו דבריהם ז"ל, שכל הכנויים והתארים הם בספי' ולשכך את האוזן:

לך נא ראה מ"ש על זה ר' יוסף גיקטליא בהקדמת שערי אורה והאלהי ר' מנחם מריקאנטי ומ"ש ר' יהודה חייט וז"ל סוף דבר כל מקום שתראה דברים שאין ראוי לאומרם בבורא יתברך כגון שעור קומה והדומים להם, הכל נאמר על הספירות, וכשתראה שידברו על דרך שבח והודאה הכל נאמר על הבורא יתברך שבתוכן וחוצה להן כי אין דבר שיגבילו ועל כן אין לומר בבורא יתברך לא ימין ולא שמאל לא פנים ולא אחר וכו' ע"ש, ומ"ש שדעת המקובלים שהספירות משתלשלים בטבע מהשי"ת כבן מן האב, חלילה שהם אמרו כן אדרבה אמרו חלילה להאמין ולהעלות על לב שהספירות הם חלק מהא"ס ב"ה שיצא ממנו ונשתלשל מעילה לעלול, כי הוא עון פלילי דהא"ס אינו מתחלק לחלקים חיו ואינו מקבל תוססת ול"א מגרעת אלא מציאותו חמיד קיים בלי שינוי כלל והוא חידושם חדוש גמור, ומ"ש שז"א בן לאו"א והוא אב לעלולים שאחדיו ויש לו אחות נוקבא דיליה הכל דרך כינוי ומשל בספירות, ומ"ש שאין לעבוד שום פרצוף זה ידוע בפי כל המקובלים ואינם צריכים לאזהרתך, ומ"ש בשם הרמב"ם ז"ל ה' הם הנקראים מינים וכו' מי הוא האומר שאין שם אלות או שהם שנים או שהוא בעל גוף או שאינו

לכדו ח' או שעובד לזולתו כדי להיות מליץ או האומר שמצא סממנים או האומר שנברא העולם יש מיש ח'ו אלא שכבר עלתה סיגא בלבך ואתה מעיין בספרים הקדושים ולוקח לך הדברים כפישוטן וטומך על הבנתך, ושכחת מה שאמר חכם החכמים ואל בינתך אל תשען, ומסני שכבר הודעת לי שאתה מבין תתיר לי ספיקותי אשר שלחתי אליך ואשר אני עתיד לשלוח, ואל תשיבני בושני מדבריך, ומ'ש והבנת רבים וגדולים חכמי לב הפורשים ממנה ראשונים ואחרונים ח'ו שיש שום חכם פורש ממנה, ואם יש פורש ממנה הוא עצמו מודה במה מלא שהוא מחסרון ידיעתו בה, ומה שכחבת כמ'ש הריב'ש וחוי' שקר אתה דובר עליהם והם שני עדים כשרים להעיד עליך שאתה שקרן, וז'ל הריב'ש בקיצור, כי ר' סרץ הכהן לא היה כלל מדבר ולא מחשב באותן הספ' :
ג שמע מפיו שרבי שמשון מקינו ז'ל היה אומר אני מתפלל לדעת זרה התינוק כלומר להוציא מלב המקובלים שהם מתפללים פעם לספירה אחת ופעם לספירה אחת, גם בתפילת שמונה עשרה יש להם בכל אחת כוונה לספירה ידועה, וכל זה הוא דבר זר מאד בעיני, מי שאינו מקובל כמוהם, וחושבי' שזה אמונות שניות, וששמע אחד מן המתפלספים מספר בגנות המקובלים, והיה אומר הנצרים מאמיני השלוש, והמקובלים מאמיני העשיריור', ושאל להחכם הישיש דון יוסף ן' שושן והוא היה חכם בתלמוד וראה פילוסופיה והיה מקובל וחסיד גדול ומדקדק במצות ואמר לו איך אתם המקובלים מכוונים בברכה אחת לספירה ידועה ובברכה אחת לספירה אחרת, ועוד הכי יש אלהות לספירות שירפול האדם להם, וענה לו חלילה שתהיה התמלה כי אם לשי'ת עילת העילות אלא שמכוין המחשבה להמשיך השפע לאותה ספירה המתייחסת לאותו דבר שהוא מבקש עליו כמו שתאמר שבברכת על הצדיקים יכוין לספירה הנקראת חסד שהיא מדת רחמים וכו', והביא לו משל על זה, ענה ואמר הנה טוב מאד ואמר איני תוקע עצמי באותה חכמה אחר שלא קבל'תיה מפי מקובל' חכם, ואם ראיתי ביאורים על סודות הרמב'ן הם מגלים טפח ומכסים כמה טפחים ואמר שחכם אחד פירש הקבלה שלא כדעת הרמב'ן ולכן אמר שדברי החכם ההוא יהיו לו לבדו וחתם דבריו, ולזה אני אומר שאין לסמוך בדברים כאלו אלא מפי חכם מקובל עד כאן לשונו, הראית לדעת מה שלא נתקע בה תוא מחמת שלא קיבלה מפה אל מה לא מחמת שום נדנור ח'ו כמו שאתה אומר :

והא' לך לשון העד השני הגאון בעל חוי' ז'ל בקיצור גדול מאד, ששאלו חכם אחד שבילח ימיו בגמרא ופוסקים, והנה רוח בקרבו עוררה ללמוד

דוקצלה להפלת מעלתה שהיא נשמת התורה. וראה כמה מאמרים מהזוהר דאי גאפטר ליעול קמי מלכא קדישא זולתה. וחכמי התלמוד לא צוו עליה רק הזוהירו שלא לדרוש בה במופלא ממך וכו' ויבקש מהרב להוציאן מן המבוכה. ויען ויאמר לו אוי לי אם איעצך על הפרישה ולגרום רפיון ומניעה מחכמה זו שהיא בלי ספק נשמרת התורה ושורש האמונה בחכמה ודעת ותבונה ובלי ספק דוכה לה הוא מבני עלייה אשרי לו מה טוב חלקו ומה נעים גורלו אהוב למעלה וכו', והעלה דברי ישראל מקנדיא שדראריך מאד וקבץ כעמיר גורנה רוב דעות שקדמוהו לקרב ולא לרחק נגד ספי בחינת הדת שביקש להדיח רבים ואמר שמצא יחד תקוע צמוד ברזל במקום נאמן לתלות בו להסכים לקבל שכר על הפרישה יותר מעל הדרישה בספר שמן המאור לאביו של חרב וזיל בקיצור והאי מילתא שכתבנו בשם רבי מאיר גבאי דכל מי שלא קיבל סחרי תורה מרבו וחושב לשקלן בדעתו עובר על לא תעשה לך ססל, אמרתי עם לבי לעורר על דרכי בני אדם בדורותינו ראיתי עוללים לא ראו אור יאמרו חמותי ראיתי אור בקרבן טמון השאור אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם וכו' ואפילו הגדולים אשר בארץ מי שהוא חריף וחרץ בקי בחדרי תורה אין כח שכלו להשיג בחדרי אורה כי אם מפי זקן ומורד. וזיל הרמב"ן בהקדמתו למירוש התורה, ואני הנני מביא בברית נאמנת והיא הנוחנת עצה הוגנת לכל מסתכל בספר הזה לבל יסבור סברא ולא יחשוב מחשבות בדבר מכל הרמזים אשר גאני כותב בסחרי התורה כי אני מודיע נאמנה שלא יושגו דברי בשום שכל וכינרה זולתי מפי מקובל לאוון מקבל מכין, והסברא בהן אולת רבת הנוזקין מונעת התועלת וכו' ואם תאמר שאני מירוש הרמב"ן שכל דבריו בקיצור ברמיזה משא"כ שאר ספרי קבלה ביארו דבריהם הלא תראה בשערי גאורה כתב בכל דף לשון הנני רומז, וכן בספר בחיי קיצר מאד ורגיל על לשונו לומר והמשכיל יבין, כ"ש ספר הזוהר שהוא סגור ומסוגר, וזיל הקדמת עץ חיים עם היות שבדאי בדורות האחרונים מתפרנסין מהאי חבורא אין ספק כי מי החכמה לא יתגלו לכל אדם בכח עיון כפי שכלם האנושי אלא על ידי שפע אלהי המושפע עליה, וגם האחרון שבמקובלים הפליג לומר שלא יושגו דבריו איך יעלה בדעת שכל אנושי בפרט באנשי דורנו זה להבין ולהשכיל דברי אלהים חיים דברי הרשב"י ע"ד אשר קול דברותיו מלהבות אש והן חחומין באלף עזקאן וכו' לכן אנשי לבב שמעו ואל תהרטון לראות ספרים אחרונים הבנויים על פי שכלם האנושי וכו' ולדעתי כי כשאדם חוטא בהרהור המחשבה בעולם האצילות גדול עונו מנשוא

וכו' אעפ"י שרבים וכן שלמים ממקובלים האחרונים עוררו לבות בני אדם
מאד על למוד הקבלה וכתבו שכל החושך עצמו מלימוד הקבלה הוא נדחה
ממחיצתו ומטסיד עולמו, נראה לי דלא פליגי, ובודאי מי שיכול ללמוד מפי
מקובל אלהי אשר יסביר לו העניינים כאשר עשה האר"י ז"ל לתלמידיו אשרי
הלקו וכו', ועכ"ז גליתי לך דעתי ולא תסמוך עלי לא אתה ולא אחר כי אני
כדאי להכריע, והנה אני מדמה לימוד קדש הקדשים הזה לנסיעה לארץ הקדש
כי ידוע גודל מעלתה כמ"ש בתלמוד שהדר בזולתה דומה כמי שאין לו אלוה
וכאלו עובד ע"ז, והמהלך ד' אמות בארץ ישראל הוא בן העה"ב, וכמה שבחים,
ואפ"ה כתבו התוספות ב"ר חיים דעכשיו אינה מצוה לדור בארץ כי יש כמדה
מצות התלויים בארץ שאין אנו יכולים לעמוד עליהם ועוד מפני סכנת דרכים,
ומפני העוני שמא יעבירו על דעתו ועל דעת קונו, ובאם אין לפניו תייר בקי
ושמירה מעולה מכל גזקים טוב למנוע מזה, הכא נמי מי יכחיש ח"ו מעלת
חכמה זו הנבוה למעלה בלי ערך בתנאי לדוכי לה ללמדה מפי מקובל שקיבלה
ג"כ מרבו, והן אמת שאני תמה על ספרים שחוברו מאחרונים שהביאו מאמרים
מהזוהר והמה מקשים בהם ומבארים כפי שיקול דעתם, מי נחן רשות לשכל
אנושי להמציא משיקול דעתו במציאות ג' ראשונות וג' צחצחות, כי מבוואר
דאית מקום דלא קיימא לשאלה וכו', ואין ראייה ממאמרי הזוהר וספר יצירה
ור"ם שקיבלו מפי סבא דסבין ואליהו ומקדישין עליונים וכל הנך ינוקי דבוזוהר
רוח השם דבר בס' ומלחו על לשונם, וגם האר"י וגוריו שקיבלו ממנו פה אל
פה מפי עליונים יצאו הדברים ואנן בלמדנו אותן לא יעלה בדעתנו זולת
קריאת המלות, משא"כ אלו האחרונים המבארים משיקול הדעת, והנה אהובי
כאחי ז"ל ממשל א"י אל הנמשל, כי המהלך הרב אל מקום השם בהשגת הסוד
הוא קוצר המשיג ועומק המושג ורבו ההצעות שהם סבות מונעות בכל השגת
חכמה, ובפרט בחכמת הקבלה מכמה פנים ועל כולם החסא שהוא מסך מבדיל
בין השכל להמושכל וכו', והנה אעפ"י שהרב בעל סרדס רמונים לגודל קדושתו
וחסידותו נזהר מאד בכמה מקומות ומזהיר על מחשבה זרה של פירוד וגבול
וממשיל משלים וכו', ואף אנו נאמר מי יתן ויערה עלינו רוח ממרומים שנשכיל
וגבין שורש הדברים בלי נטייה מן האמת ומרשי הדת וכו' ובאלו נקום האי
כללא בידך שכל דברים האמורים בספרי המקובלים שזכרו בלי מחלוקת בדבר
ובלי חקירה (ע"ן כוזרי) ויובנו פססן של דברים וחיביר הדברים קשרם על
לוח לבך ויהיו לטוספות בין עיניך, ואף כי יקרא לסניך דברים הנראים
תמיהים מצד עצמו או מצד שנראה חלילה שיש פירוד ומספר וגשמות ושנוי

חקבלם באמונת אומן ותאמר בלבך כי קצרה דעתך וידיעתך בעומק הבנה מבלי שתסתפק ה'ו בא' משרשי הדת הנזכרים ביגדל ובכמה דוכתי שהרי גם אותם העיקרים אי אפשר לירד לשרשם מצד שכל האנושי וכו', ומעתה צא ולמד שאסור לחדש ולהבין דבר מחוץ דבר הנכתבים בספר פן לא יכוין אל האמת. אמנם לבאר פסוקים על פי מה שאמרו המקובלים שההקדמה מוסכמת רק שעל זה מבאר הפסוק או אומר שנרמז בו על פי הגימטרי' או ר"ת וס"ת טוב ויפה הוא רק שיאמרנו בדרך אפשר לא להחליט הדבר וכו' (ואם יחניני האל אדפיס קונטרס מה שעלה מֵהנהו מילי. מעלייתא והן עניינים נפלאים וכו') רק לא יבלו זמנו בהם ואשר נתן השם בלבנו והוא מוטעם ונכון בלי דוחק אל ישלך אחר גוו רק יכתבנו לזכרון ויהיה בעיניו כמוצא שלל רב כי הוא סימן לנשמתו חלק אלוה ממעל שיש לו יניקה ומבוא במקום גבוה וקדוש יאמר לו, וערה הנה נליחי לך מצפוני לבי, ואתה הימלך בעיונך, ודעתך הקדושה וחרחבדתי. הודיעני נא את דרכיך ואבטל דעתי מפני דעתך, יאיר חיים בכרך עכ"ל בספרו חו"י :

הראית לדעת דברי הגאון חו"י כמה הוא ירא וחרד מלהורות על הפרישה ומסתייע בדברי אביו בעל שמן המאור הובאו דבריו לעיל, ועדיין הוא ירא מלאמרה בהדיא פן יגרום רפיון מעסק החכמה הקדושה הזאת וכמה הוא משבח החכמה הזאת לדוכי לה ללמדה מפני מקובל, ומודה שכל החושך עצמו מללמוד בה אחר שקיבלה הוא נדחה ממחיצתו, וג"כ הוא מתיר לעסוק בדברי קבלה, ואם יראה לפניו דברים תמוהים שיקבלם באמונת אומן ויתלה הקוצר והחסרון בדעתו, אם כן שני עדיך הריב"ש והר' הגאון חו"י יעידון יגידון בך שאתה בודה דברים מלבך, והיכן היא פרישתו שפירש כמו שאמרת, והלא הוא עצמו שאמר מי יתן ויערה עלינו רוח ממרום וכו' :

ואני מביא לך ראייה מדברי הגאון חו"י שזכה לחכמת הקבלה שהרי כתב בס' קע"ב וז"ל ואפשר שיש עוד דברי סוד וסתר בשני פסוקים דאלפים בת יכיל וג' אלפים בת, כי בחטא אדם הראשון נתקלקלו ג' אלפין מאמרי ומאדני ומאדם ונשאר מת, דין, דם, נגד ע"א ג"ע ש"ד וכו' ודוד המלך ע"ה תיקן אמת לכן לא טעם שינה אפי' בלילה ולא הספיק לתקן דין גם דם כמו שאמר הקב"ה לא תבנה כי רבים דמים שפכת רק כנך שלמה כי שלום וכו' ותיקן שלמה ב' אלפין ועם אלף דאביו נחקנו ג' אלפין, וענין בת ידוע ליודעי ח"ן כי עיקר הסגם שם ועוד האריך בסוד הענין, ובס' קע"ו כי לענין חזן סימא באחד מעיניו, ועם כ"ל זה קראתי תיגר כי נראה לי דבתרויהו איכא למיחש

מיהא היכא דאיכא אחר הגון וראוי כיוצא בזה כי ידוע שרמ"ח אכרים רחם כסא ודמות לרמ"ח אורות עליונים ורמ"ח איברים רוחניים שבנשמה. ואם כן כל כי האי גוונא הרי הכסא פגום וכו' כי על פי הנקטר יש תלי תלים סודות נסתרים באיברי הגוף וכו' ויש כאן חסרון שפע בכוס של ברכה העליון. ג"כ בחתימת הספר כ' שעשה תרליה תשובות וליקט מהן רל"ב מספר יחי אור, והוא גי' ארבעה מילויי הוי"ה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שבאר"א וז"ן. ועוד יהי אור יאיר ו"ה שהם מקורי תו"מ שבבינה שהוא אור הנאצל ביום ראשון, ועוד האריך בדברי סוד וסתר הרכה :

ג] כן אביו בעל שמן המאור היה מקובל שהרי נדפסו חרוזיו בסוף הספר והן על פי שם מ"ב וי"ב צירופי אהי"ה וי"ב צירופי הוי"ה וכ"ד צירופי אדניי ושם בן כ"ב עכ"ל חו"י :

ג] החכם האמתי מהר"י אבוהב בספרו מנורת המאור היה מקובל אלהי שהרי כ' בס' צ"ג על ברוך שאמר שדרכו בה מספר העשרה וכו'. ובס' צ"ה כ' אין אומרים קדיש פחות מעשרה. והטעם לפי שבעשרה נשלמת הקדושה שהיא למעלה מי' ספירות וכו'. ובס' קל"ג כתב וכשהיה יעקב יורד למצרים ראה כי הגלות התחיל בו ובזרעו ופחד ממנו וזכה זבחים לפחד אביו יצחק שלא תהא מדת הדין מתוחה כנגדו ועשה זה בבאר שבע שהיא בית תפלה לאבותיו והקריב שלמים להשלים אליו כל המדות כמו שדרשו שלמים שמטילים שלום לעולם להשלים אליו מדת הגבורה וכו'. ובס' קמ"ז כ' נמצא כי שלמות הקדושה היא בעשרה הרומזים לעשר היות והם עשרה מאמרות שבהם נכרא העולם. ובס' קנ"ג כ' ועל דרך האמת כי ששת ימים עשה ה' וגו' וביום השביעי הוא שבת ואין לו בן זוג וכנסת ישראל היא בת זוגו שני' ואת הארץ והנה הוא שמיני עצרת כי שם נעצר הכל וזהו מאמרם שמיני רגל הוא בפני עצמו ותשלומין ראשון הוא כי הוא אצילות הראשונים ואינו באחדות שלהם. ומי שיבין שום דבר בהויות' ישכיל וימצא האמת וכו' ועוד בחתימת הספר כתב והחמישי עזבתי הדברים החמורים שהם נסתרים וגבוהים ואין מי שישג כוונתם אלא יחיד בדור עכ"ל. הרי שהיה רוצה לכתוב דברי סתר בחבורו אלא מפני שאינן ראויין לכל אדם :

הראת לדעת שאין מי שיחלוק על הקבלה הקדושה לא מראשונים ולא מאחרונים. לא רבים ולא יחידים לא גדולים ולא קטנים אדרבה חכל מסכימים שמי שיזכה לקבלה מסה לאוזן אין לך מדה טובה הימנה ושאסור לדרוש ולחקור עליה, אלא אם ירצה יקבלנה באמונה שלימה ולא יפרשה כפי

שכלו האנושי אלא יתלה הקוצר בו ומה שיקשה עליו בקוצר דעתו. ולא יהרוס לחשוב שום הגשמה. ובזה נשלמו דברי שפ"ל כל השפלים. סדר ואתה חשוב ושמעת בקול ה' וכו' שנת הקבלה יציבא וברירא למ"ג :

חזר האיש הנו' לשאול שאלות אחרות אל הרב הנו' בזה הששון :
שאלה א' אם כשס פועל בזמן-לו כזמן פועל בו, ואם כוא לריך לעולם
לו כעולם לריך לו, (שאלכ ב') צריך כבוד כ' ממקומו מכלל
דמקומו ליכא מאן דידע ליכ, (שאלכ ג') כיכן מלינו בתלמוד אדם דלעילות,
אדם דצריאכ, אדם דילירכ, אדם דמשיכ, (שאלכ ד') אלכיכס מקלחו עילכ,
ומקלחו נכרס, כ' שמעתי שמעך וכו' לז"ל. כ' פעלך וכו' לעתיקס דמתיקון
כמזכר בצדקס. (שאלכ ה') כיכן מלינו בתלמוד שכקציכ מוליד נשמות קדושות
ככל ליל שנת כמ"ש ר' משכ דילואן שכוא ספר כזוכר ע"כ :

תשובה. שאלחני ואני לא במקרא ולא במשנה ולא בתלמוד ואתה יודע
בקוצר שכלי וחולשת דעתי שאיני כדאי להשיבך אבל מה אעשה
כי אתה עוררתי בדבריך ואני אין לי רשות אפילו להרתר כי סוד תורה
היש מוציא לאורה, עכשיו נתעוררתי להשיבך על שאלותיך, על מה ששאלת
אם ה' פועל בזמן או הזמן פועל בו, ואם הוא צריך לעולם או העולם
צריך לו, זאת השאלה לא ישאל אותה אלא כלי ריקן מכל וכל ונודמן לו
ידיעתה. ובשביל שהוא חדוש אצלו סבר שלא ידעה אלא הוא, וזה מחמת
חסרונו, וכבר המשילו עליו ועל כיוצא בו בתלמוד אסתירא בלגינא קיש קיש
קריא, וזה דבר מפורסם אפילו לאוח"ע שהשם פועל בזמן וקודם הזמן וכל
דזנבראים צריכים לו והוא אינו צריך להם. ועל מה ששאלת ברוך כבוד ה'
ממקומו מכלל דמקומו ליכא מאן דידע ליה, תשובה מכלל דמקומו ליכא
מאן דידע ליה הלא אמרו בתלמוד (חגינה פ"ב) למעלה מתרקיע חיות הקדש,
ורגלי החיות כנגד כולן, וקרסולי החיות כנגד כולן, ושוקי החיות כנגד כולן,
ורכובי החיות כנ"כ, וירכי החיות כנ"כ, וגופי החיות כנ"כ, וצוארי החיות כנ"כ
וראשי החיות כנ"כ, וקרני החיות כנ"כ, ולמעלה מהן כסא הכבוד, ורגלי חכסא
כנ"כ, וכסא הכבוד כנ"כ, ולמעלה מהן א חי וקיים רם ונשא שוכן עליהם ברוך
שמו לעד, ועל מה ששאלת היכן מצינו בתלמוד אדם דאצילות אדם דבריאה
אדם דיצירה אדם דעשיה, כבר מירשו הם ז"ל, אדם דאצילות הוא כבוד
ה' אדם דבריאה הוא כסא הכבוד, אדם דיצירה הם עשר כתות המלאכים
אדם דעשיה הם שכלי הגלגלים, וכינה אותם האלהי רשבי ע"ה באלו השמורת
ע"ש הפסוק (ישעיה מ"ג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

והמשכיל יבין, ולא יקשה עליך מה שכינה איתם בשם אדם שהרי רמב"ם ז"ל (במורה חלק א' פ' ע"ב) כינה העולם בשם איש ורוז"ל כינו הארץ בשם אדם. ועל מה ששאלת אלהיכם מקצחו עילה ומקצחו גברא ה' שמעתי שמעך וכו' לז"א, ה' פעלך וכו' לעתיקא דעתיקין כמבואר באדרא, דע לך שמן הדין אין עלי להשיבך, אבל משום עת לעשות ל'ה' הפרו חורחך אני משיבך, חחלה אתה צריך לדעת שכשעלה ברצון בבורא לברוא את העולם, חחלה האציל י' ספירות להנהיג בהן העולם ונקראים פעולתו יתברך וכשראה חכמוק הנביא שהדין מתוח על ישראל חשב באיזה מדה הגיע הדין כדי להמשיך עליה רחמים בחפלתו מלפניו יתברך וכשידע שכבר הגיע עד החפארת שהוא הנקרא ז"א שרובו רחמים צעק וז"אמר ה' שמעתי שמעך יראתי מיד עמד בחפלה ואמר ה' פעלך בקרב שנים חייו כלומר שהחפלה לפניו יתברך שישפיע שפע רחמים על החפארת וזהו השפע הנקרא חיים כדי שימשיך לנו שפע חיים בגלות הזה, ואם הוקשה לך מה שקרא לחפארת השם, הלא כל הנביאים כשמדברים עם הצורות הנראים להם קוראים להם בשמותיו יתברך והם אור גברא לדעת הרמב"ם ז"ל (מורה נבוכים חלק א' פרק מ"ו) ויותר על זה אמרו בתלמוד על פסוק ואל משה אמר עלה אל ה' עלה אלי מבעי לית אלא זה מסטרו"ן ששמו כשב רבו, ועוד אמרו בתלמוד ג' נקראו על שמו של הקב"ה והם הצדיקים וירושלם ומשיח, צדיקים דכתיב כל הנקרא בשמי וכו', ירושלם דכתיב ושם העיר מיום ה' שמה, משיח דכתיב וזה שמו אשר יקרא לו ה' צדקנו, ועל מה ששאלת היכן מצינו בתלמוד שהקב"ה מוליד נשמות קדושות בליל שברז כמו שכתב ר' משה די"און בספרו שהוא ספר הזוהר, תשובה, אמרו בתלמוד ג' שותפין באדם אביו ואמו והקב"ה, אביו גורמן בו הלבון ואמו האודם והקב"ה גוחן בו נשמה, ואמרו בתלמוד שעונת ת"ח מליל שבת לליל שבת ואמרו בתלמוד על פסוק אשר פריו יתן בעתו זה המשמש מסתו מליל שבת לליל שבת, ואמרו בתלמוד על פסוק ויברך אלהים את יום השביעי, במה בירכו בנשמה יתירה, וכתב הרמב"ם (במורה חלק ג' פרק י"ח) ז"ל וזה לשונו בקיצור כי איזה איש שהשיג מן השפע חלק יותר גדול כפי הכנת החומר שלו וכפי החלמו תהיה ההשגחה עליו יותר בהכרח ותהיה השגחתו בחסידים ובטובים כפי חסידותם וישרם, ואמנם הסכלים הממרים כפי מה שחסרו מן השפע היה ענינם גבוה וסודרו בסדר שאר בעלי חיים נמשל כבהמות גדמו עכ"ל אם כן מאחר שהם ת"ח הכנתם טובה וישרה ומחשבתם זכה וברה לעשורת רצון בוראם וקדושת היום וקדושת נשמה יתירה נעשים עזר למו

להתקדש מחשבכם והקב"ה בורא להם נשמה קדושה, כפי הכנתם הטובה. ולא יקשה עליך מלת מוליד, כי דבריאה תתכנה בלידה כמו כטרם הרים יולדו וכמו אני דהיום ילדתיך וכדומה להם, אם כן דברי הזוהר הטהור והקדוש אמת ויציב לעולם ועד ואתה יודע מה שאירע לאוחו תלמיד שלגלג על רבי יוחנן ואתה תחוש לעצמך פן חכוה בגחלתן, ומה שאמרת שספר הזוהר לרבי משה דילואן, שקרן אתה, ואני שואל ממך שתשרש לי מעשה של אותו עגל עם רבינו הקדוש למה הוה בכי ומה כוונת רבי באמרו זיל לכך נוצרת, האם יודע דהעגל בדברי רבי ומה נשתנה זה העגל מכמה מליונים שנבראו מששת ימי בראשית, ומה הוא מאמר חדיל הוה מברו להו עיגלא תילתא בכל מעלי שבחא, וגיכ מאמרם יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ וגם כן מאמרם נשבע הקב"ה שלא יכנס לירושלים של מעלה וכו' בבקשה ובמטו מנך רינהר לן עיינין אל תשיבני בושני מדבריך כי שמעתי עליך שכבר הנעת לסוף דעתן של חכמים, שנת הזוהר אמתו לפיג ותשובתך מהרה תצמת.

ועוד שאלו אותו בזה הלשון :

יורנן החכם בעיניו על מה שאמרו רז"ל בתלמוד כל מקום שנא' וידר' הוא ובית דינו וא"כ תאמר שהם מלאכים הלא כתוב וה' שמים עשה, ואמרו רז"ל שהמלאכים לא נבראו אלא ביום שני כדי שלא יאמרו שהם שוחטים במעשה בראשית, וכן וה' הכה כל בכור, ואחז"ל לא ע"י מלאך לא ע"י שרף לא ע"י שליח אלא הקב"ה בכבודו, וכן פסוק צעקו וה' שמע, וכן פסוק וה' אלהים אמת, ותשובתך מהרה תצמת :

דר' אית קורא נעים כל מה שכתבתי לפניך שאלות וטענות של האיש הזוהר שכל מה שהיה שואל היו משיבים אותו הרבנים הנזכרים ולא היה עוד משיב על תשובותיהם כלל, גם כל מה שהיו שואלים אותו לא היה משיב עליהם מפני שאין מענה במיו, זולת שרתי שאלות שהשיב עליהם, שאלה א' ששאלו אותו על אור נברא (כמ"ש לעיל) ודשיב בושני מדבריך והוכיחו אותו שלא ישיב בושני וגם כן ר' תלמידיו של האיש הזה הוכיחו אותו ואמרו לו אתה מבייש אורחנו תן להם תשובה על שאלתם, והביא זאת הר' שובה :
 וז"ל שאלתך אלופי מ"ו סעיד ו' יוסף לעזרי פשוטכ כיא עד מאד
 ששס שכינכ נאמר על ג' דברים לו על כי ית' כמ"ט
 כרענ"ס נפי"ז מכל' חשוככ גדולכ חשוכה שמקנת כדס לשכינכ שג' שוככ
 ישאל עד כ' אלכ"ך, ונאמר ולא שנתם עדי נאס כסס, ונא' אס חשוכ

ישראל אלי תשוב, כלומר אם תחזור בתשובה כי הדבק וכו' עוד שם וז"ל
 כמה מעולה מעלת ההשובה אע"פ כי זה מובדל מכ' אלכי ישראל וכיום
 הוא מודבק בשכינה שג' ואח"כ בדבקים צב' אלכויכם, לופק ונענכ מיד שג'
 טרם יקראו ואני אענה, וכן ענין דבריו צב"ל תפלה שאם כיצד במקום שאינו
 לכוון כרוחות וכו' וכן בעתיקו קדמוניו ואן כאן פי מוליע ולא יחסן יערף
 אלגבאל יכיו קלצה אלא כאלקב וילילי, וכצ' במקום שגז' שם גילוי שכינה
 כגון גבי אצרכם אציו כשכלך לעקוד את יתק צנו שג' צו וירא את במקום
 מרחוק ואמרו רז"ל שראש אור צבר כמוריה וכמ"ש כפייטן וירא דמות
 כבוד וכוד ויקר, ושאל עוד את נעריו אור הראיתם לך צראש כר המור,
 זכו אור נצרה שכת' רבי צמורה, וכן וירא וכנס בסכ צוער צאש כשנגלה
 כקצ"ה למשכ אחכ האש כמלכטת צסנה היא אור נצרה, וכן כל מקום
 שגז' שם גילוי שכינה הוא אור נצרה, וכג' כשגחת השם ית' ג"כ קרוי
 שכינה כמ"ש ז"ל גלו לצבל שכינה עמכם כלומר כשגחתו יתצרך עמכם כמו
 שכובטמו צחורכ ואף גם זאת צכיותם צארץ אויביכם לא מאסתים ולא
 געלתים לבלותם וכו' וכן כל כיוצא בזה כל מקום יובן לפי כענין על אי מג'
 אופנים אלו כנזכרים, ומ"ש ויותר מזה מכ שכ' על כבוד ה' שהוא אור
 נצרה אי"כ כולד היו ישראל וילאים פחה אכליכם ומשתחווים לנצרה, לא לכבוד
 הנראה משתחווים אלא לשי"ת כשוכן צאכל מועד וככבוד הנראה סימן הוא
 להם כי השי"ת אור לכל מועד למושב לו כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי
 בתוכם כמו שאנחנו מתפללים ומשתחווים לשי"ת נכח המקדש וירושלם כי צבר
 ה' צליון אור למושב לו וכבר ציאר רבי ז"ל צפרק ס"ד מראשון כי כבוד
 השם פעמים רולים צו כאור הנצרה אשר ישכינכו כי צמקים כמו וישכן
 כבוד ה' על כר סוני וכו' ופעמים רולים צו עלמו ואמתתו כמו הראני
 נא את כבודך, וצא כמענה כי לא יראני באדם וחי, מורכ כי ככבוד האמור
 פה עלמו ית' ואמרו כבודך לכבוד וכו' ע"ש, ובמס' צרכות מלינו צתלמוד
 כרצב עיניים שגז' שם שכינה ורואה צו עלמו ואמתתו כדברי רבי צפ' הנז',
 ועכ"ז ראיתי לבעירך פה שאין איסור לכשתחות לנצרה כל שאין דעתו לקבלו
 צאלוב רק נכנע לפניו דרך כודאש או לאות ככבוד שכרי אצרכם אציו
 כשתחוכ לבני סת צצביל חסד שעשו עמו ויכושע כשתחוכ למלאך שנדמכ
 לו צדמות אדם שג' וכנס איש עומד לנגדו, ונתן הנציה ונת שצב כשתחוו
 לדוד, וכרצב מלינו צכחוצים כשתחוו לנצרה, ורז"ל אמרו תעלה צעידניכ
 סגיד ליכ, וכן נכוג אללנו ואלל כערצויים לכשתחוו ונשק רגל אדם גדול
 כמעלה ואין צכ שום איסור, ושאלתך מענין כנצואש לא שייך לענינינו,
 ומדרגות כנצואש כבר ציארם כרמצי"ם צב"ל יסוכי"ת ובמ"צ מספר מורכ
 כנצוכים ע"ש, כ"י יחיא סלימאן אלקאפח

תשובה לתשובתו, מה שאמר שרז"ל אמרו וירא את המקום מרחוק שראה
 אור בחר וכמ"ש תפייטן וירא דמות כבוד והוד וכו' שיקר על

החכמים ולא אמרו חז"ל אלא שראה ענן קשור בהר (בראשית רבה פ' ג' י"ז סי' ב') ופי' שם עץ יוסף בשם סרד"א שראה כבוד השכינה, ואם ימצא לומר אור כמ"ש הפייטן מ"מ לא אמרו שהוא נברא כמו שחישב, ומ"ש וחנה הסנה בוער באש שאותה האש הוא אור נברא וכו' ג"כ שיקר ובה מלבי, ומ"ש על מאמר חז"ל גלו לבבל שכינה עמהם כלומר השגחתו עמהם וכו', הפירוש הזה בדה אותו מלבו וזר הוא היסך כוונת חז"ל ואין כוונתם אלא להודיע ולהורות שהשכינה עצמה בגלות עם ישראל בניה וכמו שתרגם יונתן בן עוזיאל על פסוק (ישעיה) כי כאשר עזובה וגו' קחנו משם, ונבאר לקמן היטב בס"ד, ומ"ש ועם כל זה ראיתי להעירך שאין איסור להשתחוות לנברא כל שאין דערו לקבלו באלוה רק נכנע לפניו דרך הודאה או לאות הכבוד, וכו' אנו שאלנוהו איך היו משתחיים לאור נברא, והוא השיב לנו שאין איסור להשתחוות לנברא דרך הודאה וכבוד והביא סמוכות וראיות מאברהם אבינו שהשתחוה לבני חת ונתן ובת שבע לדוד וכו', זה האיש מתיר ע"ז בפומבי ומורה לנו להשתחוות לאורות הגברים דרך כבוד ואין איסור בזה, א"כ לדעתו השמש והירח והכוכבים מותר להשתחוות להן דרך כבוד שהרי הן בכלל אור נברא שני ויברא אלהים את שני המאורות הגדולים וכו' ואת הכוכבים, וזוהי דערת דור אנוש כמ"ש הרמב"ם (הל' ע"ז פ"א הל"א) וז"ל בימי אנוש סעו בני אדם סעות גדול וכו' אמרו הואיל והאל ברא כוכבים אלו וגלגלים להנהיג את העולם ונתנס במרום וחלק להם כבוד והם שמשים המשמשים לפניו ראויים הם לשבחם ולחלוק להם כבוד וזהו רצון האל ב"ה לגדל ולכבד מי שגדלו וכיבדו כמו שהמלך רוצה לכבד העומדים לפניו וזהו כבודו של מלך, כיון שעלה דבר זה בלבם התחילו לבנות לכוכבים היכלות ולהקריב להם קרבנות ולשבחם ולפארם בדברים ולהשתחוות למולם כדי להשיג רצון הכורא בדעתם הרעה וזוהי עיקר ע"ז עכ"ל. וראיות וסמוכות שהביא מאדם כגון אברהם שהשתחוה לבני חת ונתן ובת שבע לדוד וכו' דבר זה כבר בא מפורש בגמרא (סנהדרין פ' ד' מיתות ס"א ע"א) וז"ל לא תשתחוה להם ולא תעבדם, להם אי אתה משתחוה, אבל אתה משתחוה לאדם כמותך ובלבד שלא יהא נעבד כהמן שעשה עצמו ע"ז וכו' עש"ב ע"כ :

עוד שאלו אותו הרבנים הנז' בזה הלשון :

תורנו על מ"ש הרמב"ם (בספר המורה ח"ב פרק כ"ט בסופו) וז"ל שכל מה שזכר במעשה בראשית בחורה אינו כלו על פשוטו כפי מה שדמו ההמון שאילו היה הענין כן לא היו מסתירים אותו אנשי החכמה ולא היו

החכמים ממריצים מליצות בהעלימו ומניעוץ הסיפור בו בסני ההמון, כי הפשוטים מהם סביאים אם להפסד דמיון גדול והרכבת דיעות רעות בחק הא' ית', או לבטול גמור וכפירה ביסודי התורה, והנכון לעזוב ולהרחיק בחינתם בדמיון לבד והנטיה מן ההכמות, ולא כמו שיעשו הדרשנים והמפרשים העניים אשר יחשבו כי ידיעת פירוש המלות היא החכמה, והרבות הדברים והאריכות תוספת אצלם בשלמות, ואמנם בחינתם באמתת השכל אחר השלמות בחכמות המופתיות וידיעת הסודות הנבואיות הוא ראוי, אבל כל מי שידע מזה דבר אין ראוי לו לפרסמו כמו שאמרתי פעמים בפירוש המשנה, ובביאור אמרו מתחלת הספר ועד כאן כבוד אלקים הסתר דבר, ואמרו זה אחר שזכר ביום הששי הנה כבר התבאר מה שאמרנוהו, אלא כאשר חייב הענין האלקי בהכרח לכל מי ששיג שלמות, שישפיעהו על זולתו, כמו שנבאר בספרים הבאים בנבואה, א"א לכל חכם שיכול להבין דבר מאלו הסודות, אם מעיונו או ממורה הורדה אותו, מביתי שיאמר מעט, והביאור נמנע אבל ירמזו מהם מעט, וכבר באו מן הרמיזות וההערות הרבה בדברי רז"ל ליחידים מהם ג"כ, אלא שהם מעורבות בדברים אחרים, ולזה תמצא תמיד בא"ל הסתרים אזכור המאמר האחד אשר הוא פנת הדבר ואניח השאר למי שראוי שיונח לו ע"כ, על כן יואל נא להשיב לנו מה הן הרברים אשר היו מסתירים, וגם הרמב"ן ז"ל זכר אלו הדברים בתחילת פירושו לתורה פן יסברו סברות זרות ע"ש ותחיש בתשובה :

תשובה יקבל ידידנו סיקר תשובתו ויכי אלכיו בעזרו, תמכ אני על מעכ"ת איך לא תזכרו כלל מאמני כחך לעיון יפכ צספר סיקר מורכ כנצוכים ולשחות צלמא את דצריו גם צפירוש כראצ"ע ז"ל, וכן תשים שכל לדצרי בגאון כרס"ג צתרגומו כערצוי וכיוולא כי אלכ כספרים וכפירושים יסירו מתך כמצוכ ותשכיל על דבר אמת כי שוסכ עמוקב נפלו צה קלת מסכמינו לצאר ע"י פסוק נעשכ אדם צללמו כדמותנו וכו' ויצרא אלכיס את כאדם צללמו צללס אלכיס צרא אותו עד שצאו לידי אמונכ סילונית כמ"ש כר' מ"י וכר' קה"א וכמצואר צדצרי כרמצ"ס צפ"ג מכלי תשובכ כ' כס נקראים עינים כאומר שאין שם אלוכ ואין לעולם מנכוג, וכאומר שיש שם מנכוג אבל כס שנים או יותר וכו' ע"ש, וכרוקס צשורש יחוד כ' שמע צני לדצרי ואל תיגע לתשוב מכ הוא כצורא וכוא לא נצרא כיכ כוכ יכיכ מכ דמות תערכו לו, כי כל דמות כנולרים אין ציולה, וכל דמיון כצרואים אין צבורא וכל ללס כעשוים אין צעושכ וכו', וצבל' תשובכ כתב וז"ל אלו כן כמינים כאומר עולם כמנכגו ואין אלוכ צפילס או אומר אין כצורא קדמון לכל או אומר יש אלוכ אחר עמו או אומר יש לו דמות ולורכ וגוף ותמונכ כאדם או עשתצף דבר אחר עמו וכו', וכספ"ג מ"י כ' קלת

חכמים צעיוניכם יתשבו שכאמונכם היא כמתנגדת לשכל הישר וכו' וכן אמר כוזרי חלילה לאל מן כשקר ושיצוא צחורכ מה שכשכל מרטיק אותו וישימכו שקר ומי חכם יצין דעת וכו' וכנכ מלת כיחוד ר"ל לכאמין שכוה ית' אסד פשוט אעתי כנמשך אחרי שלילת במקרים וכתארים ושלילת כגשמות מאמונת חיוב מליאותו צנחנה עלמו, ושלילת כשנוי ממנו ית' וכיוצא בם מכאמונות האלכיות בצלתי מצוארות לא צחורכ שצכתז ולא צששצ"פ שכמאמין בכם שלא כדה אינו צכלל צעלי כאמונכ כשלימכ ולא אותו ית' יעצוד כמ"ש כרצ צטל סכ"ל וכו' ועיין צספר שצילי אמונכ נחיצ אי' שדצרוי מסכימים לדצרי כרמצי"ם, ואם נצין ענין ללס ודמות כמ"ש צמורכ או כפירוש כרס"ג נלל מסנרות שכם מציאות לידי מיעות, ומזכ תקיש לשאר ענינים שכעיר עליכם כר' צמורכ וזולתם כנכ כי כן ככון וככן לך ללמוד ולדעת דרכי כ' ודעת חוכ"ק ואל הלער עלמך צטלו כפליאכ ולא תרפאכ צידועת ככמכ ולא חציה עלמך לכלל סכל שונאי כדעת אשר יאמרו שקר ככמכ וכצל כחצונכ איש ירא כ' כוא יתכלל, כי כהנא ע"כ אמר אס אין סכמכ אין יראכ ותחלת צרכות אמלעיות אחכ חונן לאדם דעת וחננו דעכ וצניכ וכשכל וכו' ורז"ל אמרו דדא ציכ כולא ציכ דלא דא ציכ מכ ציכ וסולס חורתך יגדיל חורכ ויאדיר אכ"ר :

תשובה מהרב סעיד הגו' לתשובתו. בתשובתך זו עשית עצמך גולם שהשבת שלא כשאלה והיפך המבוקש. ושערי תשובה אלו לא יבארו א' משני פנים, או שלא ידעת בין ימינך לשמאלך ולקחח לך עצורת מרחוק להינצל מהשאלה. או בכיונה ממך שלא חפול' ברשת האמת והצדק שכפי דבריך שהבנת מבין ריסי עיניך ומעקימת שפתיך היה לך להוכיח דעתך, וטוב היה לך לומר איני יודע או איני חסץ להשיב מלהרשיע צדיק, ומכל מקום אעפ"י שאתה השאחני לדבר אחר היפך המבוקש שחפרש דברי הרמב"ם, אעפ"כ לא אחשוך קילמוסי מלהשיב על דבריך מחמת שפערח פיך נגד חוה"ק נביאים חנאים ואמוראים ואמרת שהם נפלו שוחה עמוקה ואמונות חיצוניווג והרי לך תשובה ניצחת מדברי הלל הזקן נשיא ישראל כדגרסי' בויקרא רבה (פרשה ל"ד) וכי ימוך אחיך הה"ד גומל נפשו, איש חסד זה הלל הזקן שבשעה שהיה גפטר מתלמידיו היה מהלך והולך עם. אמרו לו תלמידיו, רבי להיכן אתה הולך ? אמר להם לעשות מצוה. א"ל וכי מה מצוה זו, א"ל לרחוק, אמרו לו וכי זו מצוה היא, אמר להם הן, מה אם איקונין של מלכים שמעמידים אותו בבתי סרטיאות ובבתי קרקטיאות מי שנתמנה עליהן הוא מורקן ושוטפן והן מעלין לו מזונות ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי מלכות, אני שנבראחי בצלם ובדמות דב' כי בצלם אלהים עשה את האדם עאכ"ו. ובגמרא

מועד קטן (פ' ואלו מגלחין ד' ט"ו) איתא אבל חייב בכפיית המטה דתני בר קפרא דמות דיוקני נחתי בהם ובעונותיהם הסכתיה כמו מסותיהן עליה עכ"ל הגמרא. ופירש"י כי בצלם אלהים עשה את האדם, ועוד כתב רש"י ז"ל על פסוק לא תל'ין נבלתו (דברים כ"ב) וז"ל כי קללת אלהים תלוי זלזולו של מלך הוא שאדם עשוי בדמות דיוקנו וישראל הם בניו, משל לשני אחים תאומים דומים זה לזה, אחד נעשה מלך ואחד נתפס ללסטים ונתלה, כל' הרוואח אותו אומר המלך תלוי, כל קללה שבמקרא הקל וזלזול עכ"ל, דבר הלמד מכל זה להודיעך שלא פערת פיך כנגדינו כי מה אנו ומה חיינו, כי אם נגד חוה"ק תנא"ם ואמוראים, ומה שכתבתי לך אינו כטפה מן הים מדבריהם ע"כ, סדר וישמן ישורון ויבעט וכו' :

עוד שאלו אותו הרבנים הנו' בזה הל"שון :

שאלה יבאר לנו החכם בעיניו מה שכי' הרמב"ם במורה נבוכים (ח"א פ' ל"ה) וז"ל לא תחשוב כי כל מה שהצענוהו באלו הפרקים מגדולת הדבר והסתרו ורוחק השגתו והיוחו נמנע מן ההמון שהרחקת ההגשמה והרחקת ההפעליות נכנסת בזדא אינו כן, אבל כמו שצריך שיחפשט בהמון ויחנכו הנערים על שהשם יתעלה אחד, ואין צריך שיעבוד זולתו, כן צריך שימסר להם על דרך קבלה שהשם אינו גוף ואין דמיון בינו ובין ברואיו כלל בדבר מן הדברים, ואין מציאותו כמציאותם, ולא חייב כדמות חיי החי, ולא חכמתו כדמות חכמה מי שיש לו מהם חכמה, ושאין החלוף בינו ובינם ברב ובמעט לבד, אבל במין המציאה ר"ל שצריך ליישב לכל שאין חכמתו וחכמתו או יכלתינו ויכלתו מתחלפים ברב ובמעט ובחזק ובחלש ומה שדומה לזה כי החזק והחלש מתדמים במין בהכרח, ויקבצם גדר אחד, וכן כל ערך אמנם יהיה בין שני הדברים חחת מין אחד ככר התבאר זה ג"כ בחכמות הטבעיות אבל כל מה שיערך אליו יתעלה נכדל מתארינו מכל צד עד שלא יקבצם גדר כלל, וכן מציאותו ומציאות זולתו אמנם יאמר עליה מציאות בהשתתף השם וזה השיעור יספיק לקטנים ולהמון בישוב דעותיהם שיש נמצא שלם בלתי גשם ולא כח בגשם הוא האלוה לא ישיגהו מין ממיני החסרון ולזה לא ישיגהו ההפעלות כלל, אמנם הדברים בתארי"ם ואיך ירוחקו ממנו ומה ענין התארים המיוחדים לו, וכן הדברים בכריאתי מה שכראו ובתואר הנהגתו לעולם ואיך השגתו בזולתו, וענייני רצונו, והשגתו, וידיעתו בכל מה שידעוהו וכן ענייני הנבואה ואיך הם מעלותיה, ומה ענין שמיתו המורים על אחד, ואם הם שמות רבים אלו כולם ענינים עמוקות והם סתרי תורה באמת, וה

הסודות אשר יזכרו בספרי הנביאים חדיר ובדברי רז"ל, ואלו הם הדברים אשר אין צריך לדבר בהם אלא בראשי פרקים כמו שזכרנו ועם האיש המרואר ג"כ (סירש האפודי גבון לחש וחכם) אמנם הרחקת הדגשמה והסרת הדמוי וההפעליות מהשם הוא ענין שראוי לבארו לכל אדם כפי מה שהוא ולמסרו בקבלה לקטנים ולנשים ולסכלים ולחסרי השכל כמו שימסר להם שהוא אחד ושהוא קדמון ולא יעבוד זולתו כי אין יחוד כי אם בהסרה הגשמות, כי הגשם אינו אחד אבל מורכב מחומר וצורה שנים בגדר, והוא ג"כ מחחלק מקבל החלוקה, וכשיקבלו זה ויגדלו עליו ויתבלבלו בכתבי ספרי הנביאים יבואר להם ענינם ויפורשו להם ראשון ראשון ויעירו אותם על שחוף השמות והשאלותיהם אשר כלל אותם זה המאמר עד שתהיה אמתת האמונה באחדות השם ובהאמין ספרי הנביאים אמונה שלמה בידם, ומי שיקצר שכלו להבין פירושי הפסוקים והגנה השווי בשם עם התחלפות בענין יאמר לו שזה הפסוק פירושו מובן לחכמים, אבל אתה הוי יודע שהשם ית' אינו גוף ולא יחפעל כל ההפעלות שינוי, והוא יתעלה לא ישיגהו שינוי ולא ידמה דבר מכל מה שזולתו ולא יקצוהו עם דבר מהם גדר מן הגדרים כלל ושדבר הנבואה אמת ויש לו פירוש ויעמדו עמו על זה השיעור ואין צריך שיתישב דעת אדם על אמונת הגשמה או על אמונת משיג משיגי הגשמים כמו שאין צריך שיתיישב על אמונת העדר האלות או השתוף אליו או עבודת זולתו עכ"ל הרמב"ם מפרק הגז', וגם כן חפרש לנו עוד דברי הרמב"ם במורה (ח"א פרק ס"ב) וז"ל צינו בכרכת כהנים ובה שם ה' ככתבו אשר הוא שם המפורש ולא היה נודע אל כל אדם איך יהיה הדיבור בו ובאיזה תנועה יניע כל אות מאותיותיו או אם ידגש קצת אותיותיו אם היתה אות מקבלת דגשות אבל אנשי החכמה היו מוסרין אותו זה לזה רוצה לומר חואר הדבור בן, ולא היו מלמדים אותו לאדם אלא לתלמיד הגון פעם אחת בשבוע, ואני סובר שזה שאמרו שם ד' אותיות חכמ' מוסרים אותו לבניהם ולתלמידיהם פעם אחת בשבוע, אין זה איך יהיה הדבור בו לבד אלא ללמד גם הענין אשר בעבורו ייוחד זה השם ויהיה בו סוד אלהי, עוד גם היה אצלם שם בן י"ב אותיות, והוא בקדושה למטה מזה השם בן ד' אותיות והקרוב אצלי שלא היה שם אחד אלא שתי שמות או שלשה כלל אותיותיהם י"ב אותיות והיו מכנים בו בכל מקום שהיה מזדמן להם בקריאתם שם בן ד' אותיות כמו שנכנה אנחנו היום באלף דלת, וזה השם ג"כ אשר הוא בן י"ב אותיות אין ספק שהיה מורה על ענין יותר מיוחד מהוראות אלף דלת, ולא היה נמנע מעולם מאחר מכני החכמה אלא כל מי שיבקש ללמדו ילמדו,

ולא היה כן שם בן ד' אותיות למדהו אדם מעולם ממי שידעו אלא לבנו ותלמידו פעם אחת בשבוע וכאשר היו אנשים פרוצים לומדי זה השם בן י"ב אותיות ומפסידים בו אמונות כמו שיקרה לכל מי שאינו שלם כשידע שהדבר אינו כמו שהיה מדמה אותו חחלה הסתירו זה השם ג"כ ולא היו מלמדים אורזו אלא לצנועים שבכהונה לברך בו בני אדם במקדש שכבר פסקו מלזכור השם המפורש במקדש ג"כ להפסד אנשים, אמרו משמת שמעון הצדיק בטלו אחיו הכהנים מלברך בשם אלא היו מברכים בזה שם בן י"ב אותיות אמרו בראשונה שם בן י"ב אותיות היו מוסרים אותו לכל אדם, משרבו הפריצים היו מוסרים אותו לצנועים שבכהונה והצנועים שבכהונה מבליעים אותו בנעימות אחיהם הכהנים, אמר רבי טרפון פעם אחת עליתי אחר אבי אימא לדוכן והסיתי אזני אצל כ"ג ושמעתי שהבליעו בנעימות אחיו הכהנים, והיה אצלם ג"כ שם בן מ"ב אותיות וידוע אצל כל בעל ציור שאי אפשר בשום פנים שיהיו מ"ב אותיות מלה אחת, אמנם היו אלו מל'ות רבות כלל אותיותיהם מ"ב, ואין ספק שהמלות ההם מורות על ענינים בהכרח הענינים ההם יקרבו לאמתת ציור עצמו יחעלה בפנים אשר אמרנו, ואמנם נקראו אלו המלות הרבות האותיות שם להיותם מורים על ענין אחד לבד כשאר השמות המיוחדים, ואמנם רבו המלות ההם להבנת הענין כי הענין האחד אפשר שיופן במלות רבות והבן זה, ודע שזה הדבר אשר ילומד היה למוד הענינים שמורים עליהם השמות ההם לא הדביר לבד באותיות הערומות מכל ציור ולא נקרא כלל שם בן י"ב אורזיות ולא שם בן מ"ב אותיות שם המפורש אבל שם המפורש הוא השם המיוחד לו כמו שביארנו ואמנם אלו השנים האחרים היו מלמדים קצת חכמה אלהיר בהכרח, והראיה על תיחומו מלמד חכמה אומרם עליו שם בן מ"ב אותיות קדוש ומקודש ואין מוסרים אותו אלא למי שצנוע ועומד בחצי ימיו ואינו כועס ואינו משתכר ואינו מעמיד על מדותיו ודבורו בנחר עם הבריות וכל היודעו וזהיר בו ומשמרו בטהרה אהוב למעלה ונחמד למטה ואימתו מוטלת על הבריות ותלמודו מתקיים בידו ונוחל ב' עולמות העה"ז והעה"ב זה כתוב בתלמוד, ומה מאד רחוק מה שיופן מזה המאמר מכוונת אמרו וזה כי הרוב יחשבו שהם אותיות ידובר בהם לא דבר אחר ולא יפורש להם ענין ויגיעו בהם אל אלו הענינים העצומים וצריך מי שירצה ללמדהו המדות האלו וההזמנה הרבה אשר זכר ומבואר הוא שזה כולו אינו רק הודעת ענינים אלהיים, ומכלל הענינים שהם סתרי תורה כמו שביארנו, וכבר התבאר בספרים המחוברים בחכמת האלחית שזאת החכמה אי אפשר לשכחה ר"ל חשגת השכל הפועל

והוא ענין אמרו ותלמודו מחקיים בידו וכו' עכ"ל הרמב"ם, מכל מה שכתבתי לך משני פרקי אדוננו הרמב"ם חבאר לנו באר היטב על אמרו שהקב"ה אחד ושהוא קדמון ושלא יעבוד זולתו ושאינו גשם וחחס דבריו שזה השיעור יספיק לנשים ולקטנים ולסכלים ולחסרי השכל, וג"כ חזר ואמר אבל מה הן התארים המיוחדים לו וכן בבריאתו ובתואר הנהגתו ואיך השגחתו ועניני רצונו ועניני הנובאה ומה ענין שמותיו, וחחס דבריו שהם ענינים עמוקים ודגם סודי התורה באמת ואין מוסרים אותם אלא לאיש המרואר, וג"כ תפרש לנו איך אמר ששם בן י"ב ושם מ"ב אלו רבת האותיות יקרבו לאמתת ציור עצמו יתעלה, וחחס דבריו שכבר נתחברו ספרים בחכמה האלהית שזאת החכמה אי אפשר לשכחה, תודיענו ותורה אותנו איה הם הספרים שנחברו בחכמה האלהים, אבל אנו חסשנו ומצאנו ספר יצירה לאברהם אבינו וספר הבהיר לר' נחוניא בן הקנה, ופרקי היכלות לרבי ישמעאל בן אלישע כ"ג, ואותיות דרבי עקיבא, וסאר שיעור קומה לרבינו הקדוש, וספר הזוהר והתקונים לרשב"י, וספר הקנה לר' נחום בן אביגדור ממשפחת ר' נחוניא בן הקנה, וספר העיון לרב האי גאון, וכמה מאות ואלפים חכמים מיחסים אותם להם ומחמת שאתה מכחישן תודיענו ותבאר לנו איה הם הספרים שהעיד עליהם הרב הנז' תשובתך מהרה תצמה, ס"ד מאנו דעת אותי נאם ה' ש' הזוה"ר אמת' :

עוד שאלו אותו הרבנים הנז' בזה הלשון.

יורנן החכם בעיניו שירד לסוף דעתן של חכמים על מאמר הרמב"ם בהל' חפלה (פרק ה' הל' י"א) וד"ל ולמה נותן שלום לשמאלו תהלה מפני ששמאלו הוא ימין שכנגד פניו כלומר כשהוא עומד לפני המלך נותן שלום לימין המלך ואח"כ לשמאל המלך וכו' ובמורה נבוכים (ח"ג פרק ג"ב) כתב שהמלך הזה הוא האור הדבק בינינו ובין השי"ת וקראו מלך, שכינה אור כבוד, והא לך לשונו אין ישיבת האדם ורצונותו ועסקיו והוא לבדו כישיבתו ותנועתו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת סיו כרצונו והוא עם אנשי ביחו וקרוביו כדבורו במושב המלך, ומפני זה מי שיבחר בשלמות האנושי ושיהיה איש האלהים באמת יעור משינתו וידע שהמלך המחוסף עליו והדבק עמו תמיד הוא גדול מכל מלך בשר ודם ואלו היה דוד ושלמה, והמלך ההוא הדבק המחוסף הוא השכל השופע עלינו שהוא רהדבוק אשר בינינו ובין השי"ת, וכמו שאנחנו השגנוהו באור הוא אשר השפיע עלינו כאמרו באורך נראה אור, כן באור החוה בעצמו הוא משקיף עלינו, ובעבורו הוא תמיד עמו

משקיף ורואה אם יסתר איש במסדרים ואני לא אראנו נאם ה' והבן זה מאד, ודע כי כאשר ידעו דהשלמים בזה הגיע אליהם מן היראה והכניעה ופחד השם ויראתו ובשם ממנו בדרכים אמתיים לא דמיוניים מה ששם צפונותיהם עם גשיהם ובבית המרחץ בגליהם עם שאר בני אדם כמו שתמצא מנהג החכמים המפורסמים עם גלותם כגלה טפח ומכסה טפח, וכבר ידעת הזהירם מלכת בקומה זקופה משום מלא כל הארץ כבודו ליישב בלב בני אדם באלו המעשים כולם הענין אשר זכרתי לך והוא שאנחנו חמיד בין ידי השם יתברך ולפני שכינתו נלך ונשוב, וגדולי חכמינו ז"ל היו נמנעים מלגלות ראשם להיות השכינה מחוספת על האדם ומסוככת אותו וכן היו ממעטים בדבריהם לזאת הכוונה וכו' ע"ש, גם כן איך אנו נוחנים שלום בחפלתנו למלך הדבק אשר בינינו ובין השי"ת, וג"כ איך יפורש דברו שאנחנו חמיד בין ידי השי"ת ושכינתו, בבקשה ובמטו מינך דחנהר לן עיינין אל תשיבנו רקם, שנת רעךה אחרוני מרשעים לפ"נ :

עך כאן עורנו יוצרנו להעתיק תשובות ונגודים של הרבנים הנז' אל האיש הנז' עם שאלותיהם ששאלו אותו ולא השיב עליהם כלום, נתאלמה לשינוי נסתמו עיניו דבקה לשינוי אל חכו וצשה עצמו כחרש לא ישמע, אברדום אבינו ע"ה הודיע שמו יתברך בעולם וביטל ע"ז, וזה האיש התיר ע"ז (כמו שביארנו לעיל) הלעיג על החכמים ואמר שהם ח"ו נפלו שוחה עמוקה ואמונות חיצוניות מעתה מי האיש הירא והחרד אל דבר ה' לברוח כמטחוי קשת מאיש חסדים דהמכריו בכל מקום שידו מגעת לדועביר קול במחנה העורים, למען יאמינו בו ויבטחו בכל דבריו ועיניו אף אם יאמר על ימין שמאל ועל טמא טהור כל יהרהרו אחריו, ומורה שקר הוא, מפקר עצמו לגמרי ומלעיב גם במלאכי האלהים, ובוזר דבריהם, ובספרי חיצונים יספיק ודברי עגמים, אין חכם בעיניו כמותו, ולא נבון דוגמתו נכנס בחגר ויהי איש ריב נגד ספר הזוה"ק הלא זה ספר תולדות אדם גדול הוא, לא עשקני ולא אכלני ולא הממני, אדרבה הוא אור עיני ביראת השם, וחרפת חורפך ה' נפלו עלי ברצח בעצמותי חרפוני ציררי באמרום אלי כלל היום איה אלהיך וארא כי אין מושיע ואשתוכים כי אין מציל, אדרבה וירוח לי אף אם בזה לא יחשך כאבי ודי לי שהיתה לי נפשי לשלל, בכל הרעות המוצאות אותי אשר הוכתי תחת רדפי טוב, ואהבתי את אדוני אבי שבשמים בכל לבבי, ולא שמתי בשר זרועי, הרועה אותי לא אחסר, חסדו עם כל בשר, ואדע כי לא אבוש ה' קווי באלהי אמת בטחתי והאמת תשוקתי והאמונה ארוסתי מבטן

אמי אנחנה אחמול עליה ולא אעזבנה. עשוקה עד יצא כנוגה צדקה ויחזק כמסמר נטוע אדקה, וכשושן תפריה, וכבושם הפית, בשם השם אל עולם נעשה ונצליח :

ומעתה אידועכם ידידי עם בני ישראל המאמינים בני מאמינים שאני בעזר האל וכס'ד ובזכות תורתנו הקדושה וחכמינו ואבותינו הקדושים אעתיק לכם דברי סכלות של האיש הנזכר מספרו הנקרא חלול ה' שכרזב לעצמו בזויה ביהו לסמות עיני העורים, ואשיב עליהן מדברי חז"ל לרהפילם ארצה :

והא לך לשונו :

אשאלה מהלכי ינחני במעגלי יושר ויללני משפת שקר מלשון רמיה כורני כי דרכך חלך באמתך ושלת אורך ואמתך כמסך ינסוני לכשיב דבר דבור על אפניו גל מעלי תרפכ ובוז כי עדותיך נלרתי גם ישבו שרים זו נדברו אז לא אבוש ולא אסור מן כדרך אשר למדונו רבותינו בעלי המשנה ותלמוד ומדרשים כהמתיים וכפוסקים ככולכים בעקבותיכם אשר כל בית ישראל נשעים עליוכם כי כמס בעלי כקצלב כאמתיה אשר קיבלו ממרע"כ כללותיכ ופרטותיכ של חורכ אשר עליכ עמד צסינו מי יוס ומ' לילכ ומסרכ ליתושע ויתושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים לאנשי כנסת כגדולכ כדליתא במסכת אבות עכ"ל :

תשובה מרה שאמר שמשח רבינו ע"ה קיבל כללותיה ופרטותיה של תורה ומביא ראיה ממסכת אבות משה קיבל תורה מסיני ומסורה ליהושע וכו' לא על פשטי הרצורה לבד נאמרה משנה זאת אלא גם על סודותיה של תורה שמשח קבלם מסיני ויהא לך פירוש משנה זו ממה שמצאתי מכת"י ישן משה קיבל תורה מסיני אמאי נקט לשון קבלה והיל' למד תורה מסיני, ועוד ומסרה ליהושע אמאי נקט לשון מסירה והיל' לימדה או אמרה ליהושע, ועוד וכי ליהושע לבד מסרה והל' לכל ישראל אמרה כדגרסינן בעירובין (פרק כיצד מעברין) הנו רבנן כיצד סדר משנה, משה למד מפי הגבורה נכנס אהרן שנה לו משה פרקו נסחלק אהרן נכנסו בניו שנה להם משה פרקן נסחלקו בניו נכנסו זקני ישראל, ושנה להן פרקן, נסחלקי זקני ישראל נכנסו כל ישראל ושנה להן פרקן וכו' אלא התנא מיידי ברזי החורה וסודותיה ומשום הכי נקט ל' קבלה ללמדנו בלשון זה שסידי החורה נקרא קבלה מפה אל פה, ומסרה אל יהושע שהיה ראוי למסרה לו על דרך מ"ש בגמרא

(תוספות חגיגה פרק אין דורשין) אין מוסרין סתרי תורה אלא
למי שיש בו חמשה דברים שר חמשים, ונשוא פנים, יועץ, וחכם
חריש, ונבון לחש, ויהושע לוקנים וזקנים לנביאים, ונביאים
מסרה לאנשי כנסת הגדולה, ומביא זה הפירוש בספר נחלת
יוסף (חלק ראשון פרק ז' בתחלתו) ואני דהציר חמשי חפשי חפוש
אתר חפוש ומצאתי לפירוש זה סמך ועיקר גדול והוא להתנא
הגדול רבי עקיבא וחביריו והמצאנו בספרו הנקרא אומיות דרבי
עקיבא על צנין מסירת שמות הקודש שנמסרו למשרה וזה לשונו
סוף דרשרו אליף בקיצור אמר דהקדוש ברוך הוא אני רציתי
ומסרתי למסטרין ומסטרין מסר אותן למשה ומשה ליהושע ויהושע
לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים לאנשי כנסת הגדולה ואנשי כנסת
הגדולה לצורא וצורא להלל הזקן, והלל הזקן לרבי אבהו ורבי
אבהו לרבי זירא ורבי זירא לאנשי אמונה להזהר בהם וכו' ע"כ :

ספר אמונת ה'

פרק א. ז"ל וחוב גדול מוטל עליו ללכת בעקבותיכם בכל מידי דנפקא מיניכ לדינא בכל ענייני אסור וכיחר וטמא וטכור ופסול וכשר וכ"ש צעניי יסוד כשי"ח שכוח כעיקר כגדול ואחריו קבלת כמלות וכילד עשייתן כמאמר כחנא למכ קדמכ שמע לויכ אס שמוע וכו' וכל מסגר ספר אשר יצא לכוסיק או לגרוע מדבריכם וכ"ש לכטותינו מאמונת חוכ"ק כפי קבלת רבותי צעלי כמשנכ וכתלמוד, לא נשמע לו ואף אס יעשכ אותות ומופתים צשמים ונארץ לא נסור מאסרי כ' אלכינו ע"פ קבלת רז"ל צעלי כמשנכ וכתלמוד וכפוסקים כצאים אחרים ככולים בעקבותיכם וגם אס מן כשמים תקרא צת קול שמעו אליו לסור מקבלתם לא משגחין צכ כמאמר רצי יכושע אין משגחין צנת קול כי לא צשמים כיא עכ"ל :

תשובה מה שאמר שהוא רוצה לילך בעקבותיהם בכל מידי דנפקא מינה לדינא בכל ענין אסור והחר וכו' כולי עלמא מודו בהאי. אבל זה האיש מודה הוא בפה מלא דבמידי דאיהו לדינא במשנה וגמרא מודה הוא להחכמים הא במידי דנפקא מינה לרזי וסודי התורה המיוחסים במשנה וגמרא אינו מודה אבל כבר אחז"ל כל הכופר בדבר אחד מדברי סופרים כופר בכל ושאר לשונו מודים אנו בו וכולי עלמא לא פליגי ע"כ :

פרק ב. ז"ל וכ"ש שלא לאמין לו שנגלה לו אליכו או סבא דסנין שכוח עתיקא קדישא כנקרא כ"ע דודאי נצא שקר כוא ומיתתו צסנק כמנזאר צדברי כרמז"ס צפירוש המשנכ כצקדמת סדר זרעים וציד כחזקה. וצגמרא פסחים (ל"ד) גרסינן אתאמר כסח כדעת ר"י אמר פסול טומאח כוי, ורשב"ל אמר פסול כגוף כוי, ר"י לטעמיכ אמר פסול טומאח שאס יצא אליכו ויטכרנכ שומעין לו, ורשב"ל לטעמיכ אמר פסול כגוף כוי שאס יצא אליכו ויטכרנכ אין שומעין לו ע"כ. אלמא כל צבא לשנות ולכתיר את כחאסור אפילו איסור דרבנן אין שומעין לו עכ"ל :

תשובה מ"ש שלא נאמין לו שנגלה לו אליהו ועתיקא קדישא וכו' זה המחבר כופר בגמרא שהרי מצינו בכמה דוכתי בגמרא שאליהו היה נגלה לחכמים וביותר האלהי רשב"י כמ"ש בגמ' סנהדרין (דף צ"ח) שהיה אליהו והקב"ה בפתח המערה שרשב"י יושב שם, וג"כ מצינו ר' אלעזר בן סדת שנתעלף ונגלה לו הקב"ה כמ"ש במס' תענית ובעתיק לשון הגמרא לפנינו, ומ"ש בשם הרמב"ם שנביא שקר מיתתו כחנק מי הוא שמכחישו בדבר זה, ומ"ש והביא לשון הגמרא שאם יבא אליהו ויטכר אין שומעין וכו' כולי עלמא מודו והיכן מצינו שום חכם שחתיר אפילו איסור דרבנן זולתו שהתיר ע"ז כמ"ש לעיל ע"כ :

פרק ג. ונאמח שהחלח דצרי פין סכלוח וכוללוח רעכ שאמרת איך מלאחי לצי לדרוש ולחקור וכו' ולמכ לא. אדרבכ אפכא מסחברא (כגון שאומר לעבוד לז"א שכוח נכרא יושר לצב דף ג' ע"ב חוב גמור עלינו ועל כל אחד ואחד מישראל לדעת את כהם שכוח צורא ולא נכרא ולעבדו ככתוב וידעת כי כ' חלכין וכו' ואומר דע את חלכי חניך ועבדכו וכתירו חכמים לאפרושי מאיסורא אפילו צציק"כ וצצית כמרסן שאסור לכרכר צצית ולאפרושי מאיסורא שרי, ועל תמיכתך איך יעשו חין זה פלא ולא עדיפי כת המקובלים באחרונים אשר כואילו כלכו לתומם אחרי לו של כפילוסוף מחבר הזוכר שחללו צרשצ"ו ור"א צנו וחציריו מסנכדרי גדולכ היושצים צלשכת כגזית שעליכס אמר ככתוב כי יפלא ממך דבר למשפט וקמת ועלית אל המקום וכו' ועשית על פי כדבר אשר יאמרו לך תעשה ועכ"ז אמרכ תורכ שחם שגרו צ"ד כגדול ככוראכ ועשו כעס על פיהם מציחיס קרצן על שגגתם. חס צע"ז שגרו וכורו מציחיס פר לעולכ ושעיר למטאת מכל שצט וכוח כאמור צפ' שלח וכיכ חס מעיני כעדכ נעשתכ לשגגכ וחס משאר כריחות שגרו וכורו מציח כל שצט פר למטאת וכוח כאמור צפרשת ויקרא וחס כל עדת ישראל ישנו ונעלס דבר וכו' :

פרק ד. ולא יכח כח רצוחי' צעלי כקבלה כחדשכ גדול מכת צ"ד כגדול כיושצים צלשכת כגזית ולא כשגתם יתורכ מכשגת סנהדרי גדולכ ועכ"ז אמרכ תורכ שחם טעו וכורו לכחיר את כאסור או שגרו צע"ז וכו' למדנו מן כחורכ שאפשר לצ"ד כגדול לעשית ולכורות כחכ צחיצה פרט צע"ז כי כחדס קירן נחומר צין גדול צין קטן ועלול כוח לעשות ולכך לוחכ תורכ כי יפלא ממך דבר וכו' וקמת ועלית אל כמקום אשר יצמר כ' חלכין כדי למעט כטעות. כך חינו נמנע שלא יטעו אפילו צ"ד כגדול שכרי נאמר ונעלס דבר וכו' וכיכ חס מעיני כעדכ נעשתכ לשגגכ עכ"ל :

תישוברה על מה שאמר ולמה לא אדרבה אישכא מסחברא כגון שאומר לעבוד לז"א שהוא נברא, יושר לבב, וכו' אויל זה שקרן הוא שהרי כל המקובלים כילי כלל דא שכל חפלותינו ועבודתינו יקיום מציתינו הכוונה לאיס ביה והיא הסבה הראשונה. אבל מדרך ז"א שהוא שם הוי"ה כדי שנוכל לתארן, וראיה שהביא בס' יושר לבב שיקר על הרב יושר לבב חיסר ושיבש דבריו, והא לך לחנוני על פסוק דע את אלהי אביך ועבדתו ועבדתו לז"א אף כי נכרא הוא (צ"ל נאצל כדמפרש ואזיל) כי לנשמתו אהיה עובד בנה כי מבלעדה אין כל נמצא עכ"ל. פירוש דבריו שיכוין האדם בעבודתו דרך הנאצל הזה. ואע"פ שהוא נאצל אין הכוונה בו אלא לנשמה המתלבשת בו שהוא היחיד הקדמין הנקרא איס ביה ובלשון הרמב"ם מחייב המציאות וכן היה דוד המלך ע"ה מכין בתפלתו דרך הברוכים שנאמר יושב הכרובים

הופיעה כמ"ש בזמרא שהכרובים הן אנפי רברבי ואנפי זוטרי, וכבר פירשתי לעיל בהקדמה ע"ש, ועוד אוסיף ליסד דברי המקובלים בעלי הקבלה הקדושה שמא שהם אימרים להחפלה דרך ז"א דבריהם מיוסדים על אדני פז כמ"ש בגמ' ירושלמי גרנוח (סוף פרק ז') וז"ל כתיב והיו עיני ולבי שם כל הימים הא כיצד פניו למעלה ועיניו ולבו למטה, ואם לאו יכוין את לבו כנגד בית קדש הקדשים, לאי זה בית קדש הקדשים, ר' חייא רבא כנגד קדשי הקדשים שלמעלן, ר' שמעון בן חלפתא אמר כנגד בית קדש הקדשים שלמטן אמר רבי פינחס לא פליגינן, בית קדשי הקדשים שלמטן מכיון כנגד בית קדש הקדשים שלמעלן, מכון לשבתך, מכון כנגד שבתך עכ"ל, ומש"כ בשם יושר לבב שז"א נברא לאו איריגא היא דטעות סופר נפל שם וצ"ל נאצל שהרי בדף י"ח ע"א כתב ז"א דאצילות ובדף כ"א ע"א כתב שז"א נאצל וא"כ מאחר דבשני מקומות אמר נאצל ודאי דטעות סופר היא, ומעריזה בטלו טענותיו מאחר שהוא משקר על החכמים וגונב, מדבריהם להטעות הסכלים, ולא עוד אלא שהוא מתחיל להשיב על תשובות של הרבנים הנו' וכוהבם לניכח כאלו כבר השיב ושלח אליהם, ואתה הקורא כבר הודע-זיך שלא השיב ולא כלום, אלא רצינו לגנוב דעת הכריות ולהטעות הפתאים ולהחלל ולהחפאר בעיניהם כאלו כבר השיב, וא"כ ודאי וברור שדברי הרבנים הנו' אמת ויציב שאין לו רשות לדרוש ולחקור אחר חבל גאונים וכו' ומ"ש שהמקובלים הלכו לחומם אחרי צו של הפילוסוף מחבר הזוהר שתלאו ברשב"י וכו' דברים אלו בדאם מלבו ואדרבה כל החכמים מייחסים ספר הזוה"ק לרשב"י כמו שנעתיק לשונותם בשמיתם בפ' צ"ד וצ"ח וצ"ט בס"ד, ומ"ש שאפשר שיטעו והביא ראיה מב"ד וכו' אין ראיה מכאן שהרי אינם טועים אלא לשעתם אבל חכמי הקבלה דור אחר דור ואי אפשר להעלות על לב שכמה רבואות חכמים לא ידעו ולא הבינו עד שבא זה הסכל להורות להם הדרך, ודבר זה לא יאמי כי אם לסכלים ולפתאים אשר כמוהו, ע"כ תשובה :

פרק ה'. ונפי קולך דעתנו צלחותנו ככפרת כגדול שיש בין רבותינו כראשונים ואיך ביתה אמונתם צענין כהלכות ויחוד כשי"ת ע"פ תי"ק כמזכר צ"ב צמי צה"ל וכר"י כלו צס' כחזרו יצתפלותיו ורס"ג נספר כאלמונית וכדעות וכרמנ"ס צחזרו יצפירים במשנה ונספר מירכ נבוכים וכרוקם צשער כיוחוד וכסמ"ג ור"ח נספר בעיקרים ור"מ צס' צצילו אנוינכ וזילתם רבים וכן שלמים, ואיך היה עתה צספרו רבותינו כאלמונים ע"פ כקבלה כסדשכ כנמשכת מחסלת אלף כששי צסצלו כשוא

עד שנעשית בזמנינו כעצות בעגלכ וכאמינו צאלכים רצום, ושכעיקר צכס אשר אליו כל עצודחיונו הוא הפרלוקף האחרון שצאלילות הנקרא קלר אפיס ז"א, ואמונכ זו כחדשכ רחוקכ מאד מדרך חוכ"ק שצכחצ ושצט"פ ולכן פירשנו עלמנו ממנכ, ודצקנו דצדרי חז"ל צעלי משנכ ותלמוד צצלי וירושלמי וכפוסקים ומדרשי רצוי כמפורסמים מדרש רצב ותנחומא וילקוט שמעוני ומדרש כגדול כמלוי צחיון צכח"י ונור אלל'אלס וכיוולא צכס, גם שארית חצורי קדמונינו סכמי חיון מלינו ראינו שכיו אדוקים צדצרי כגדולים כחז"ל וצדיעותיכס, וצראותיכס שפירשנו מן כקצלכ כחדשכ חרכ אפכס צנו וצרמות רוחא טפלתס עלינו שקר זדים ושאלנו אחכס איך יסכימו דצרי רצוי כמקובלים כחדשים עם דצרי רז"ל כחז"ל ועס דצרי כתנאים וכאמוראים, וכיחכ חצובתכס אליו צדרך כטעאכ וקנטורים, וצפעס כשלישית כיחכ חצובתכס כשאלת אחד מארצעכ צניס מכ כעצודכ כזאת לכס, לכס ולא לו כאלו לא ללטויו צחורכ וידעת כיום וכשצות אל לצדך כי כ' הוא האלקים וכו' וכמכ מקראות צאו צחורכ וצנצואים על זכ וכ"ש צדצרי רז"ל, גם חצרת לכיות מכס מספרי לכ"ר וממקצלי צאמרך שכבר יש עלינו כמכ עדים שאנחנו מצזים אח כסכמים ולא נוכל לככחיש וכו' וכן ידוע ומפורסס שאין מקצלים עדות אלס צפני צעל דין, ומן כחורכ אחד דיני נפשות ואחד דיני ממונות צדרישכ ומקורכ כמ"ש צפ"ו מכלכות עדות אצל אמרו חכמים שלא חנעול דלת צפני לוויין אין עדי ממון לריכיס דו"ס צד"א צכודלות וכלולות מתנות ומכירות אצל צדיני קנסות לריכיס דו"ס ואל"ל צמלקיות וצגלות, וצדין מרומכ אף צדיני ממונות לריך דו"ס עכ"ל :

תשובה מ"ש שיש הפרש בין רבותי הראשונים ורבותי המקובלים בענין יחוד השי"ת וכו' לא נכונים דבריו ואנו נעתיק לשונותם במקומם בפ' כ"ט ולי ותראה שדבריהם מתאימים לדברי הראשונים, ומ"ש שהקבלה נמשכה מרחלת אלף הששי, מכזב ובודה דבדים מלבו שהרי היא נמשכר מאברהם אבינו כעדורו של רס"ג שספר יצירה לאברהם אבינו ורבי אליעזר מגרמיזא בפ' הרוקח שער היחוד ומהרש"א בפ' אין דורשין והראב"ד והרמב"ן יעידון יגידון שס' יצירה לאברהם אבינו ודבריו שויס ומתאימים לדברי הוזה"ק, ומ"ש שהמקובלים עובדים לפרצוף אחרון ז"א וכו' כבר ביארתי לעיל בשני מקומות יעוד אוסיף לבאר לפנינו, ומ"ש שהקבלה רחוקה מדרך תיה"ק שבכ"ר ובשנע"פ וכו' הבל וריק אסף בחפניו, ואדרבה מצאנו ראינו דברי רזיה"ק ודברי חז"ל בגמרא בבלי וירושלמי ומדרשיהם מחזקים ומייסדים דברי המקובלים והיכן מצאנו בדבריהם שום חולק על הקבלה הקדושה, וג"כ מצינו דברי קדמונינו חכמי חיון מעידין על הקבלה הקדושה שהיא קבלה מהקדמונים כמו שנבאר בעז"ת, ומ"ש שהם חשיבו

לו דברי קינטורים והטעאה וכו' היה לו להשיב אליהם על תשובותיהם ולגלות מקום ההטעאות, ומ"ש שהרב ר' סעדיה בן יוסף אלעזירי חזר להיורר מכת מספרי לה"ר ומקבליו על שאמר לו שהוא מבזה את החכמה ויש עליו כמה עדים ואמר שאין מקבלין עדות אלא בפני בעל דין וכו', כבר דבריו מוכיחים עליו שהוא מבזה את החכמים שהרי הוא מיחס להם טעות ומינות, וכבר אמר בהדיא בתשובתו לרבנים שהחכמים ח"ו נמלו שוחה עמוקה ואמונות חיצוניות וכו' ע"ל ועדיין הוא מתעסק בבזיונם כמו שנעתיק דבריו, הא למה זה דומה לטובל ושרץ בידו ועוד אם כדבריו שאין מקבלים עדות וכו' כבר נחונכחו שניהם בבית הכנסת של מ"ו יחיא הלוי נע"ג והיו משיבים אותו על טענותיו מהתלמוד עד שלא מצא מענה, והשיב שגם התלמוד משובש בפני קהל ישראל ע"כ :

פרק ו. ונגדון דידן כולכו איתנכו זיכי, ואיך מלאך לנך לקבל לה"ר מאנשים סכלים צוערים ככולכים יחסים כמגודים לשמים, ולתשוב אוחס לעדות גמורכ לכחזיק את עמיתך בחורכ ומלות דאורייתא ודרבנן לאפיקורוסים ומניס שחס מכלל אותם שמורידין ולא מעלין וידוע כוס ומפורסם כי זה כדור דור שוא ושקר יכיכ צנשיאי ישראל, וכל א' מתכבד בקלון סצירו ורבו אשר כעמידו בקרן אורכ זו תורכ, וצמשימו לילות כימים ועדו לכ לחורכ שלא תשתכח מישראל כפי יכלתם שפכתם בוז וחשימו את לומדי תורכ ומחזיקים צכ נצזים ושפלים ככלי אין ספן צו, וכל עושי רע טוב צעיויכס ומכובד יותר מכס וע"י דבות שקר שמתס לומדי כחורכ לשמלכ צעיוי כל רואיכס עד שצאו למדרגכ פסותכ מאדי, שעי כארץ משתצחים בצלמס לומר אשרינו מכ טוב חלקינו וערצכ שנתינו עד עלות כשמש וכבוד נטל יותר מאלכ כעומדים צצית כ' צלילות לקיוס מכ שנאמר (ויקרא כ"ו) ואס צתקותי אס בצלמדי סקותי תמאסו וכמ"ס כרמז"ס צכל' תית עכ"ל :

תשובה מ"ש שהרב סעדיה הנז' קיבל לח"ר מאנשים סכלים בוערים ההולכים יחסים כמגודים וכו' זה האיש הוא הסכל הוא המשקר ואומר יחסים בלי רבים, ולא מצאנו יחף חוץ מהרב ר' יחיא בן שלום אל ערוסי, וכששאלנו אותו למה הוא הולך יחף, ענה ואמר, שדעתו לעשות כן לכפר על עוונותיו שאין איש בארץ אשר יעשה טוב ולא יהסא, והביא סמך למנהגו ממה שכי הרב באר היסב (סוף סי' ב') בשם אליה רבה וכי שליח דאב עושה משום תשובה על עוונותיו מותר וכן עשה דוד המלך הלך יחף שנא' (שמואל ב' ט"ו) וראש לו חסוי ותוא הולך יחף, ומ"ש שכל אחד מתכבד בקלון חבירו ורבו אשר העמידו בקרן אורה זו חורה וכו', דבר זה חביאו נגד הרב סעדיה הנז' על שמאס בו והלך מעמו ואין לו תלונת עליו

שזהו רצון חז"ל שאמר משלי כ"א אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' כל מקום שיש חלול ה' אין חולקין כבוד לרב (ברכות ד' י"ט עירובין דס"ג ומועד קטן ד' י"ז וסנהדרין ד' פ"ב) ומביאו רש"י בפירושו על פסוק זה, ואודיעך נאמנה הציון והשנאה ששנא אותם הוא מפני שהחנגדו לו והתוכחו אחו ער שלא מצא מה להשיב כמ"ש לעיל בשו"ת ע"ש ע"כ :

פרק ז' חז"ל הרב המקובל צ"ל כיכל הכרכה, מלוח עשכ על כצ"ד לדרוש ולחקור את העדים צ"ד חקירות וכו' עוד יש דיוקות שכ"ס שאלות מה כ"ס לז"ש, עפר בארץ שכיב עומד עליה שטום, או סול או חמר, ואם כיחשו זה את זה צ"ל בעדות מערשי המלוח הזאת הכלב הכלולב עולימתא שפירתא דלית לה עיינון, כנכגת עכ"ז ש"כא צהירא תפשיט עיניו כיונים על אונאכ לבני נשא, ועיינון דילכ צכיכל זכות, עיני העדכ שדנין צידועכ על פי שנים עדים חרין עטרין וכדעת' כ"ס סוד עינים כנודע ואור זה מתפשט צ"ד צהינות וכו' וצמלות לא חלך רכיל כ' וז"ל שלא לכגיד צהצירו שנגדו דבר עליו רע שנאמר לא חלך רכיל, ומדיני המלוח אף שמדבר אמת, ויש עון גדול צ"כ גם לאו זה שלא ידבר צגנות צצירו אפילו אמת, וכ"ס כאלו כפר צציקר וכו' וכאריך צעונש כמספר לכ"ר וצשכר כנשמר ממנו ע"ש :

פרק ח. ונאזכרת לא תעמוד על דם רעך כ' אפילו עמידה כל דכו לא תראה צצטרו של חצירך שאלה מלצין פניו ואחכ שותק, עמדו ולא ענו עוד, אלא תכיב מוחכ בכל יכלתך צמי שמצוב סצירך או מדבר עליו רכילות ולכ"ר, אחכ לא תכיב שומע ושותק, אלא תאמר לו רשע עוכר ישראל למה תדבר סרב על דמות יולרנו ועל שכינת עוזנו שכי"א יו"ד צצעמך ומסתלק צעון זה, ולכך נסמככ זה לזכ לא חלך רכיל ותאמר כיון שאינו מדבר אשמע ואשתוק ונכנס צמכ שצצירו כרשע מדבר, גם זה כשומע רשע גמור כ"ס ועובר על לא תעמוד על דם רעך ואין לו חלק צאלכ"י ישראל כששומע רשע מדבר סרב על צדיק או לוחש מלחש צצקרים על צצירו רק תכף תדחכ אותו ותאמר לו רשע לך מעלי איני שומע לך, כי אם כ"ס כ"ס שומע ושותק וכ"ש אם נכנס סופו נידון צ"ש לא נופס, ולא יזככ לעמוד צמהילת כלדיוקים כשומע כעונכ כמדבר כולם יספו ען כעולם צ"כ וצ"א עכ"ל :

תשובה מ"ש וחביא לשון הרב המקובל האלקי היכל הכרכה להוכיח הרב סעדיה הנז' זה האיש כבר נטרפדה דעתו שבמקום זה הו"א מסתייע בדברי הרב המקובל ובפרק ט"ל חלק על"יו וחשבו ח"ו למין, והנה ודאי הוא מתפאר ומתהלל בטלית ובעטרה שאינם שלו ואינו מאמין בדברים דזאלה אלא רצונו להרויח שני פרקים כדי שיהיה ספרו עב וגם ע"כ :

פרק מ. ואחכ יידונו לא דייך שלא עשית אסת מכל אלכ אלל שכאמנת לדבריכם וקבלת שקריכם צעד א' ודיין א' ושלא צפני צע"ד ובלא סקירכ ונכניית צדבריכם וגם סויעת לסזק שקריכם, ונרשם צדעתך כאמת לאמתו עד שכחצת שאיני יכול לככסיש עוד וכו' ולא שמת אל לכך שאין מקבלים עדות אלל צפני צע"ד ושאתכ מסוייב לדרוש ולסקור אותם צו' מקירות וצדרישות וצדיקות כמלווכ עליך, כ"ש שעשו צמסך מעשיכם וכסליקו לשונם אליך צסצר דצריכם למלוא עון לשנול, וכיית מסוייב לשחקס צצויפכ אין זכ כי אם רוע לב שאתכ נכנס ומשתוקק צרכילות ומלשינות, ר"ל מכאי דעתא ואפשר שגם אתכ מוסיף משך מלשינות שקר כדי להתכצד צקלון סצירך ואמר רצ שמת משום ראצ"ע כל כמספר לכ"ר וכל כמקבל לכ"ר וכל כמעיד עדות שקר צסצירו ראוי לכשליכו לכלצים שנאמר לכלב תשליכון אותו וכחיב לא תשא שמת שול וקרי ציכ לא תשיא ועוד כמכ דרשות מלינו לרז"ל צעווש כמספר לכ"ר, וצמסזור ויטרי מס' אצות על כה דתנן אל תדין את סצירך עד שתגיע למקומו כת' עד שתצא לידך אותכ עצירכ ותלל ותשמת ממכ כמו שמלינו צירצעס צן נצט שצטעכ שנשא שלמכ את צח פרעכ ככניסכ לו כל מיני זמר שצטולס ואותכ כלילכ כלך לישן עד שכעריב כיוס וצטרס כקיץ משנתו כלך ירצעס צן נצט על פתח ציתו ויעצר קול רשע מכ לך נרדס קוס קרא אל אלכרך, יתכ צח קול ואמר רשע צן רשע עתיד אתכ לצטל מישראל כמכ קרצנות צמצוד ואתכ מסייצו על כשווג כמצוד וכוי קטיגורין על שלמכ ואתכ יידונו כגדלת וכוספת לעשות רע יותר מירצעס צן נצט כי אטרי אשר כצאתס אותו אל בית ככלל צמלשינות שקר אלל ממשלחנו כרומכ כצקת את כל כעס ללאת אל בית עלמין ולוית אותס לעפר צעפר על ראשיכם על לא דצר לא על מלכ קלכ שצטלנו ולא על מלכ חמורכ שצטלנו ס"ו כי אם על אשר כלכנו צמכגי קדמונינו וקצענו לימודינו צמשכ ותלמוד ורמציס וש"ע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולא למדנו עוד צס' מצוייף ס' כזוכר כמכג שלכס עכ"ל:

תשובה מ"ש ואתה יידונו וכוי כבר השבנו לעיל אלא שאיש חמסים זה שונה באולתו גם מ"ש והביא ראייה שכל דהמספר ומקבל לה"ר ראוי להשליכו לכלבים, כן הוא שהמספר ומקבל כמוהו מהערל כקלאזר לה"ר על החכמים ודאי ראוי לרשליכו לכלבים וכבר הוא מסור ביד כלביא דגיהנם בשוחה עמוקה כמאמר רז"ל כל המלעיג על דברי חכמים גדון בצואה רותחת (מס' צירובין ס' עושין פסין ד' כ"א) ומ"ש ופער סיו נגר הרב סעדיה הנזכר ואמר שהול הגדיל לעשות רע יותר מירבעס בן נבט וכו' ל"א דימו חז"ל כירבעס בן נכט כי אם החיסא ומחסיא את הרבים כמוהו, והמשכיל יבין, ומ"ש שהם הירידוהו אל בית הכלא ועצרו בעצ' כבר ביארנו בתחלת הספר כי הוא הכשיל עצמו על שמסר את ישראל שהם עובדים לעשרה אלוהות ומרוב החקירות אצל הממשלה בלל ה' לשונו והורד אל בית הכלא

ואיך אין לו להתרעם עליהם וג"כ על שהחסללו לפני קונם במר בכים שמע
 ה' צעקתם. ומ"ש לא על מצודה קלה וכו' מודדה הוא בסה מלא שאינו חושש
 על בזיון שמותיו ית' שהן כבודו ולא על בזיון חז"ל. ומ"ש ספר מזוייף וכו'.
 כבר אמר ג"כ על הגמרא שהיא מזוייפת כמ"ש לעיל בפ' ה'. מעתה מי האיש
 החכם ויבן את זאת איך איש תהפוכות הלז משיאנו לדברים אחרים וכגדלם
 נדמה לבקש תואנות לאמר פתחתם פיהם עלי ושננתם לשונכם אלי. אתמהא, איך
 הוא מתנצל ואומר שזה לה"ר ודבריו עדים עליו שהוא מלעיב במלאכי השם
 ואין זדה כי אם שטות ופגניות וסכלות וילך אחרי ההבל ויהבל ובמחשך
 שם דרכו אבדה האמונה ונכרתה מפיו ותחת אשר ישיב אמרים נכוחים השיב
 אין זה כי אם רוע לב וקינטורים ולה"ר אוי לו ואוי לבושתו כסתה כלימה
 פניו ארור פניו כי עז וכפירתו כי קשתה אשר שגן לשונו חניית ותצוים
 וכחרב חדה ובקרבו שם ארבו ולא אמרם אליהם. ואנחנו לא באנו להתרעם
 זה על זה אלא להסיל הדברים המזוייפים אשר תלה בחכמים ולהשיב עליהם
 להוציא טעותו מלבו ואגב אורחא נקטינן שנים שלשה גרגרים בראש אמיר
 תוכחת מוסר ואזהרה על לא תסור מן הדבר וכו' והפתי הזה שם העיקר טפל
 ולא השיב על שכבר ביארו לו הרבנים הנז' רק השיב על הדברים אשר
 הוכיחו אותו תרעומות ואונאות ודברים כאלה אין צריכים תשובה כי במקום
 שא"צ להאריך צריך לקצר ע"כ :

פרק י'. ומעתה צע"י נשוב לעיקר שאלתנו ששאלנו לך לכודיענו ע"פ שיטת
המקובלים למי לנו קורין בחפלותינו ומצרכים כל צרכותינו ועבודותינו
וממי אני מבקשים סליחה וכפרה, וכיחך תשובתך בדברי נרגן כמתלכמים
טענו חטים וכדוכ לו צטעורים וככחשת את כידוע ומפורסם צספריכס לכל
כנשבע על האיש שכוא אשכ ועל האשכ שכוא אש ועל עמוד של שיש שכוא
של זכב, ומרכ אפך על ס' מלךך כאמונה ובלעגת עליו וצזית אותו וקרחת
אותו ספר המשךך וצזכ גלית לכל כי רק אתה כוא בעצזכ את כסכמים ועל
שאלתינו כיון שז"א לפי דצריכס כוא אלהינו וכוא כזן אותנו ומפננסינו
ואתנו נעצוד, אם כן בעולמות שלמעלה מעולם האלילות מי זן אותם ומפננסם
אם זורק כוא שפעם ופננסתם מלמטכ למעלה וכס עובדים ומשחטוים לו או
שמא אלהיכס כזנס ומפננסם כוא עלכ כראשונכ ולו כס עובדים ואנסנו
עובדים לז"א כזינו ומפננסינו ואם כן אלהי בעליונים אינו אלהי כסתחונים
מיו וזכ מקום כסתריכ אשר נקשנו מעך לכודיענו ולהזרותינו ועל זה באכ
תשובתך שאין כדון דומה לראיב וכי מציאין ראיב לסתור כלכב
למשכ מסינו ? ושחכמי כקבלכ אומרים כך קבלנו ממשכ ?
 עד כאן לשונו :

תשובה מ'ש שהוא שאל אותם למי אנו מתפללים ועובדים וכו' ואמר שהם הכחישו והביאו לו היסך הידוע ומפורסם בספריהם וכו' שקר הוא דובר עליהם והלא הם השיבו אותו מס' כס"א דף י"ז ע"ב וז"ל ומה שכרוב בכוננת התפלות והברכות לכוון בכל ברכה כוונה מיוחדת לספירה מיוחדת. לא ח"ו לעצמות הספירה כי הוא קיצוץ ח"ו. וחלילה לכוון לשום כח פרטי וספירה מיוחדת אלא הכל לעצמות יחיד א"ס ב"ה כלל הכוחות כולם. ועוד כי בדף כ"ה ע"א וכל תפילותינו הם לא"ס ית' וכו' ע"ש לעיל בסדר התשובה שהשיבו לו ותבין שהוא משקר גם על התשובות שהעתיק בספרו חלול ה' ומ'ש שהם ביזו ספר המצרף וכו' כבר אמרו לו שלא נמצא בשום ספר מקובל כדבריו. ומ'ש שז"א הוא הזן ומפרנס אותנו והקשה א"כ העולמות שלמעלה מעולם האצילות מי זן אותם ונתלוצץ ואמר האם הוא זורק שפעם למטה וכו' דברים אלה בדאם מלבו והקיאם מפיו היסך מה שכחוב בספריהם שהא"ס הוא המחיה וזן את כל העולמות וז"ל כס"א ד' ו' ע"א אנת הוא עילאה על כל עילאין והם כל העולמות העליונות וכל בחינות העליונות אשר אין בנו כח לדבר בהם. וא"ס ב"ה הוא עליון על כולם כי הוא האציל אותם והוא המחיה אותם עכ"ל. ועוד כחב בדף י"ד ע"א וז"ל איהו טובב על כל עלמין ולית סיבב לון ולכל סטרא עילא ותחא וליד סטרין בר מיניה ולית מאן דנסיק מרשותיה לבד איהו ממלא כל עלמין ולית אחרא ממלא לון איהו מחיה לון ולירז עליה אלהא אחרא למיהב ליה חיין הה"ד ואחה מחיה את כולם וכו' וכן עוד בדף ז' ע"ב ע"ש. וכ"כ הרב ספר הברית (ח"ב מאמר א' פרק ס"ז) וז"ל כשיחטא האדם יגרע ע"י זה השפע מן הנבראים וכל העולמות ועל ידי כן נראה כאלו ח"ו יש חולשה ומיעוט יכולת בספירות על שאינם משפיעים לעולמות. וכשיטיב האדם מעשיו וימשוך השפע אליו ולכל העולמות וכל הכרואים שחוצה לו יראה כאלו נחוסף כח ויכולת בספירות ובאמת כן הוא כי אז יבא מא"ס שפע יוחר מהנצרך לספירות עצמן כדי שיחלקו הספירות מזון ושפע לנשמות והמלאכים והעולמות כולם עכ"ל. ועוד כתב שם (מאמר ד' פ' כ"א) וז"ל והוא כי ע"י המצות יבא מא"ס שבתוך הספירות תוספת שפע אל הספירות והרבה יותר מצרכי הספירות עצמן מה שיחלקו לצרכי הנבראים והעולמות כולם עכ"ל. מכל אלה שפע נא אתה הקורא נעים שדעת כל המקובלים שא"ס ב"ה הוא המחיה וזן ומפרנס כל הספירות וכל העולמות וכל המלאכים וכל הנשמות ותבין ותשכיל שכל דבריו הבל ורעות רוח. ומ'ש א"כ אלהי התחתונים אינו אלהי העליונים ואמר שהוא ביקש להודיעו על זה והיתה התשובה שאין הנדון

דומה לראיה וכו' בכאן ודאי נדמה כנשבץ על האיש שהוא אשה והלא לא הביאו לו תשובה זו אלא על שאמר שמתר לחלוק על הקבלה הקדושה והביא ראיה ממה שאומרים בגמרא בדוחא הא דר' פלוגי והיתה תשובתם על זה שאין הנדון דומה לראיה דהיכן מצינו שמביאים ראיה לסתור הלמ"מ וחכמי הקבלה אומרים כך קיבלו מפי משה, ותשובת מה ששאל שנמצא שז"א גלהי התחחונים הלא השיבו לו שאינו אלא כלי לפעולת הבורא, ואתה ידידי שים עיניך ולבך לעיין יפה בתשובות שהעתקתם לעיל וחמצא שכל דבריו שו"א להטעות הסכלים ע"כ :

פרק יא. מאד לנו חמכים ומתפללים על דבריך ועל תשובתך זאת וכי כלככ למשכ מסיני לכאמין צאלוכות רבים ולעבוד אלכיס אחרים מצלעדי כ' אלכינו ברששון ולור לכל וכוא סבת כל כסצות כולס וצמרמכ אחכ צא לכטעות צהשצותיך אלכ לאנשים עורי לצ אשר כתפארת עליכס וכראית לכס דצריך אלכ לאמר ראו כי סתרתו את דצריכס ודחיתו את ראיותיכס צקש, וחיצרת קונדריסך על כל כמסוצין ואחר אשר קילסוך ושצסוך שאתכ חריף ושכון כצאת אותכ לנו וכנכ כולכ כטעלות כאלו לא ידעת על מכ תשיצ שאלתינו, ועל טענתך ככוצצת כלזו נשיצ עוד כי ידוע ומפורסס צכללי כפוסקיס (כנכ"ג ורדצ"ז ושח"ז) שכל מקוס שצקצלכ חולקת על כפסק כלך אחר כפסק וככלל כזכ מפורסס צישראל, ואס כדצריך שצקצלכ כלזו כלמ"מ וכי תידתכ כל"מ משוס סצרת איזכ תנא או אמורא וכ"ש פוסק אחרון ועליך לכודיענו ולכניא ראיכ כיכן מלינו זכ ששוס תנא או אמורא יעיז פניו לחלוק ולכורות כיפך כקצלכ כמקוצלת ממרע"כ, כלל שוטכ וגס רוח יקרא, וצכמכ מקומות צמשכ וצתלמוד מרגלא צפומייכו דרצנן אס כלככ נקצל ואס לדין יש תשובכ עכ"ל :

תשובה מ"ש שהוא חמה ומתסלא על תשובתם ואמר וכי הל"מ להאמין באלוהות רבים וכי דבריו אלה אינו אלא מדבר תועה עליהם והלא תשובותיהם צדים עליהם כאשר תחוינה עיניך בסדר התשובות ובכאן צדק סאמרם ז"ל כל הפוסל במומו פוסל עיין לעיל בתשובות הרבנים וירוה צמאונך ומ"ש שהראית וחיצרת קונדריסך על כל המסובין וכי אמת הוא שהרבנים הנז' הראו לכל העם תשובות שהשיבו לו על טענותיו המזוייפים כדי להוציאם מן המכוכה ומחשבות זרות שהכניס בלבותם, והירא את דבר ה' סר מדרכו הרעה ועל שחזרו הוא קורא להם אנשים עוריי לב, ומ"ש שידוע ומפורסס בכללי הפוסקים שכל מקים שהקבלה חולקת על הפסק וכי מה מביא מזרה לסתור הקבלה שהרי כלל זה אינו נוגע לכללות החכמה ועיקריה וסודותיה, אלא לענין איזה חומרא שתמצא בדברי המקובלים כמו שמצינו שרבי הארי

זלחה לא היה אוכל בשר מנוקר שמא עוד יש שיורי שמנו של גיד ואם יורו הוראה זו להמון לא יוכלו לסבול וכן מצה כיוצא בזה אין להאריך, ולפיכך אין להכריח ההמון לילך בהן אלא אחר הפסק של תלמוד דידן, וכזה מצינו כלל אחר בדברי הפוסק' שהזכיר שכל מקום שהירושלמי חולק על הבבלי הלך אחר הבבלי וא"כ לפי דבריו נדחה את הירושלמי לגמרי, והלא מצינו הלכות שלא נזכרו בבבלי והוזכרו בירושלמי והעלו אותן הפוסקים, הרי מזרה חבין שלא נחכונו לדחות את הירושלמי לגמרי אך ורק משום דסוגיין דעלמא אזלי בחר הבבלי דו"ק ותשכח, וא"כ נסחרה ראייתו ונחקיים שהקבלה ממשרה רבינו עליו השלום ע"כ :

פרק יב. כנכ כי כן צודאי שכל דברין הפלגות וגיוזומים לכתוביל את כשטוים וכמשוגעים אוכזי כנפלאות וכנמנעות ולא דעתה תדנר וכל דברין לא ככשכל ובמרמכ אתה ממטין לדעת את ה' כמאמר ירמיה כנביא ע"כ בשם ה' שנחך צחוך מרמכ במרמכ מאנו דעת אותי נאם ה', וכנר אמר אחד מן כרמאים שנכס צפירות ידענו שהאמת אתכס אך מכ לכס לגלות דבר זה ולפרסם לקלח כחלמידים טוב לכס לכניסת צטעותם, ממש כדנר כרשע שנצטרעכ צנים כאומר מכ כעצודכ כזאת לכס וכו' וכראיכ שאתה טח חפל שכרי צמכתנך זה פרסמת שכר' בעל מלרף כאמונכ כוא ח"ו מין וכופר וקראת את ספרו מש'רף כאמונכ וכוא צחומו הלך לא סר מדברי כזוכר ומק"מ וכס"א וכרש"ב ויושר לצצ ובעל ספר כצרות וכאר"י ומכרס"ו צס' ע"ם ונסלת יוסף וזולתם ימין ושמאל וכמ"ש לקמן, ותחלכ לביא לך כמכ ראיוח שאין כקבלה כזאת כל"מ, שכרי אמרו רז"ל צעירובין דכל מתניתא דלא מתניא צי ר' חייא ור' אושעיא לא מתניתא ולא החיבון מינכ דמשצשתא כיא, כרי דכל מתניתא שלא נכנסכ לביא מדרשו של ר"ח או של ר"א ל"מ דלא כו"ם כל"מ, אלא דאפילו לאותובי מנכ על אמורא לא מותציון, וצירוש' עירובין פ"ק צפסקא דלסיים שאמרו וז"ל א"ל אסא כן אמר רש"ל כל משנכ שלא נכנסכ לתבורכ אין סומכין עליכ ע"כ ועיין לקמן סי' מ"ב וצקונדרים מספרי קדמונינו מלאתי כחוב משם רס"ג וז"ל כתאצ שיפור קומכ לס יקע עליכ נקל אומחנא אד' לים כו פי למשנכ ולא פי לתלמוד ולא דליל נסתדל צכ כל קאלכ ר' ישמעאל עלא אלמקיכ או ג"רנכ קאלכ פנסכ אליכ כמא תנסכ כח'יר מן אלכתצ אלמפתעלכ אלא בעץ' אלעלמא למשכורין עכ"ל :

תשובה מ"ש שכל דברין הפלגות להבהיל את השוטמים והמשוגעים וכו' חמה אני על חלק לשון זה איך הוא מכוב שכל דבריהם הפלגות והם לא השיבו לו אלא מדברי חכמים תנאים ואמוראים א"כ הוא מבוה דברי חכמים ואומר שהם ח"ו גיוזומים ולא בדע'ת וחשכל דברו, ומ"ש לתחביל את

השוטים והמשוגעים לא הספיק לצוות דברי חכמי הוסיף על חטאתו פשע ומאס בבניו של מקום בקראו להם שוטים ומשוגעים. ואני אומר שאין צודקים דברים אלו אלא בו והוא עצמו הממאן לדעת ולהתבונן וליראה משמותיו יתברך ויתעלה ולא חש למאמרם זיל כלל המוחק אורח אחת משמותיו של הקב"ה לוקה כ"ש וק"ו לקרוחם אריליים וע"ז רח"ל מדאי דעחא. ומ"ש וכבר אמר לי אחד מן דרמאים שבכם וכו' בכאן גילה לכל טפשותו וחסרונו שלא מצא מי שיחלוק נגד הקבלה הקדושה ולמיכך הוא משתען בדברי הרמאי הזר שהאמת אתו ולמה לו להביא ראיה מן השוטים והרמאים ואלו הוא חכם היה לו להביא מדברי חז"ל ולהראות לכל שהאמת אתו ואין אנו אחראים ברמאים אשר כבר אמרו עליהם חכמים (סוטה פ"ז) זיל א"ר חסדא ואיתימא ר' ירמיה בר אבא ד' כחות אינן מקבלות פני שכינה וא' מהם כת חנפים, ועוד אמרו (בפרק ערבי פסחים) שלש הקב"ה שונאן המדבר אחת בפה ואחת בלב וזו מדת החניפית וכו' ובס' סוטה (פ' אלו נאמרין) א"ר אלעזר כל אדם שיש בו חנופה נופל בגיהנם שנאמר הוי האומרים לרע טוב וכו' ואמרו חכמים (יומא פ"ז) כל ח"ח שאין תוכו כברו אין נקרא חכם שנאמר מבית ומחוץ תצפנו אבני אמר נקרא תועבה שנאמר אף כי נתעב ונאלח כו' ועוד כמה בתלמוד בעונש כת חנופה ואין להאריך, ומ"ש דהרב מצרף האמונה לא סר מדברי הזוהר וכו' אינו נאמן על זה להשוות דבריהם מפני שרצונו להטעות את הבריות ובאמת שלא נמצא בשום ספר מקובל כדבריו, ומ"ש שהוא מביא ראיות שאין הקבלה הלימ שהרי ארז"ל בעירובין דכל מתניתא וכו' וכל משנה שלא נכנסה וכו' נביא שקר הוא זה וכי מי הגיד לו שלא נכנסה הקבלה לחבורה והלא ייחסו אותה במשנה (חגיגה פ"ב ע"ש) ובתוספתא דבי רבי חייא (חגיגה פ"ב) וזיל ולא במרכבה ביחיד אא"כ היה חכם ומבין מדעתו מעשה בר' יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה רבי אלעזר בן ערך מחמר אחריו א"ל רבי שנה פרק אחד במעשה מרכבה א"ל לא כן אמרתי לך מתחלה שאין שנין במרכבה ביחיד אא"כ היה חכם ומבין מדעתו. א"ל מעתה ארצח לפניך א"ל אמור סתח ראביע ודרש במעשה מרכבה ירד ריב"ז מעל החמור ונחעטף בטלי' וישבו שניהם ע"ג אבן תחת הזית והרצה לפניו עמד ונסקו ואמר ב"ה אלהי ישראל אשר נתן בן לאברהם אבינו שיודע להכין ולדרוש בכבוד אביו שבשמים. יש גאה דורש זאין גאה מקיים. גאה מקיים ואין גאה דורש. אלעזר בן ערך גאה דורש וגאה מקיים אשריך אברהם אבינו שאלעזר בן ערך יצא מחלצין שיודע לתבין ולדרוש בכבוד אביו שבשמים עכ"ל תוספתא דר' חייא.

וגיכ נכנסה בבי ר' אושעיא במדרש שלו שהוא מדרש רבה (במדבר רבה ס' י"ד סי' כ"ד) וז"ל כף אחת עשרה זהב וגו' כנגד עשרה מאמרות שנכרא בהם העולם, וכנגד עשר ספירות בלימה עכ"ל, ומירש עץ יוסף עשר ספירות משנה היא בס' יצירה עכ"ל, וגיכ מצינו שר' אושעיא היה עוסק בקבלה הקדושה בס' יצירה כדאיחא במס' סנהדרין (דף ס"ה) וז"ל ר' חנינא ור' אושעיא הוו יתבי כל מעלי שבחא ועסקי בס' יצירה ומברו להו עיגלא חילחא וכו' דבר הלמד מכל זה שר' חייא ור' אושעיא ידעו ודרשו במעשה מרכבה שהם עשר ספירות שהן שמותיו ית' שהן כבוד אבינו שבשמים, ואיכ בטלו כל הטענויות שלו ואין לו במה ליסמך לסתור דברי חכמי כלל, ומ"ש ובקונדרים מספרי קדמונינו כחוב משם רס"ג כחאב שיעור קומה למ יקע עליה גקל אומחנא ואמר שאינו לר' ישמעאל וכו' הלילה חלילה לרס"ג שייחסו לאחר או יכחישו שאינו לר' ישמעאל, ואלו הוא אמת היה לו לאיש הזה להביא מאיזה ספר של רס"ג וישים מורה מקום, רק כתב מספרי קדמונינו מצא קונדרים, וכבר אמרו חז"ל עליו ועל כיוצא בו הרוצה לשקר ירחיק עיניו ולא עוד אלא שהרי מצינו ידיים מוכיחות ורגלים לדבר שמיחסים אותו לרבי ישמעאל כעדותו של הראב"ע בפרשת תשא (סי' ל"ג) וז"ל א"ר ישמעאל כל היודע שיעורו של יוצר בראשית מוכסח לו שהוא בן העיה"ב וראני ורבי עקיבא ערבים בדבר זה והו נעשה אדם בצלמנו כדמותנו עכ"ל, והעד השני רבינו שם טוב בפירושו לספר המורה (פ' ע"ב מחלק ראשון) הביא שם אמר רבי ישמעאל כל היודע שיעורו של הקב"ה וכו' וכן התנאים במדרש משלי הביאו בשם רבי ישמעאל שהקב"ה שואל לאדם ביום הדין צפית במרכבה צפית בשיעור קומה שלי וכו' ע"ש, כל אלה מחנה קדושים מורים באצבע ומייחסים שמאמר שיעור קומה לרבי ישמעאל, ואין לקבל דברים של שוא ושקר נגד דברים ברורים :

פרק י"ג. למדנו מדברי בגאון כי כרצכ ספרים יש שמייחסין אותם על שם גדולי חכמי ישראל בשקר בשביל איזכ תועלת כמגיע להם ולמדנו גיכ שכל שאינו מפורש צמשכ וש"ס וראינו שכוא סיפך משמעות כתלמוד לאו קבלכ כוא ולא סמיכון עליכ ומטעם זכ אין פוסקין מן כמדרשות במקום שכן חולקין על כתלמוד ואפי' תלמוד ירושלמי אין חוששין לו במקום שכוא חולק על כצנלי אשר כל צית ישראל נשעמים עליו צין לכקל צין לכסמיר כמצואר כל זכ כצנרי רז"ל הפוסקים כמכ מקומות, ועיין לקמן סימן מ"ב מ"ש צי כרא"ש, ולא ולמד ממ"ש רבינו חס'ן יחיאל כוצא כספר רצכ"ז ככל' פסח וז"ל וצמנינו זכ אפס כמדע וסתרי תורכ נעלמו מעיני כל סו, לא ידע אנוש סדר כסמכ כזאת וכל כמחזיק ככ יקרב לו מכחזיק וכסמכ סלק רכ

(ר"ל כחזק וסכנת מינות שאין לו חלק באלכי ישראל) ועל כיוצא בזה כזכורנו רז"ל צמופלא מתוך אל חדרוש וצמכוסכ מתוך אל תסקור ודי לנו צמכ שכורנו סכמי בקצלב כאמיחית כטוסכמת מכל לך צפי' כחורכ ומלוחכ על פי כמסורכ איש מפי איש עד ימות משכ, וכיא כנקרסת חורכ שצעיפ אשר צגללכ עלכ משכ למרוס ועמד שס מ' יוס ללמוד כללוחכ ופרטיכ צמדוס כנמסרות לו מפי כגצורכ וצדצרים אלו אנו מחויבים לכתעסק צכס כי כס חיינו ואורך ימינו ואסת מכס לא נשכ, אסת דחו לכמית אשר ימרכ אח פיכס, וכל כעוצר על דצרי סכמים חייב מיתכ אך יתר כרמזוס אשר צכס כילו ימיכס סכמי בקצלב עס כיותס מסחרי חורכ ומענייני כמושכלות לא נלטיינו עליכס כי אלו נשארו לכתעסק צכס יחידי סגולכ צמניס אשר כיו לפנינו וכו' ולא כל כרולכ ליטול את כסס יטול כי דצרים שכס כצשונו של עולס כס, וצמנינו זכ סמכ זכות אצות ואין מחזיק צלדק זאת כחכמכ אדרככ כס כורסיס פנות כחורכ ועמודיכ ותפללון מקול מחלליס כס כעצרים כעורים לא ידעו דרך ישכן אור ימששו כעורים וילאו למלוא כפתת, וצמקוס שסשצו לכרויס פחע ישצרו ואין מרפא, ורצוס מעמי כקרץ מתייכרוס צלמרס סוד כ' לנו מורככ לנו כמים כעליונים לא לכס צעלי כחלמוד ככולכיס צחשך ולצס צל עמס, טס מראות עיניכס, וכדצר אין צכס, סכמים כמכ לכרע לנפסס, כי כחזיקו צמכ שקלרכ יד שכלס, ורוליס לעלות צמעלות אין ספק צידס לכגיע אל כחכלות, ויעלו חרס צידס לכתגרד צו, ויכוו לכס למוקש כי תלא מכס תקלב לפרון גדר כחורכ, ולכרוס סומותיכ, יתפאר צמכ שלא יציו, ויטעכ צכתסלות כחורכ ושרשיכ ויצא לידי מינות ויתרסק ממחוז ספלו וכיא קרצת אלכיס נוס לו שלא נצרה כ"ש לשנות מדרש ולצטל כלככ ס"ו עכ"ל :

תשובה מ"ש למדנו מדברי הגאון כי הרבה ספרים יש שמיחסין וכו' כבר כתבנו לעיל שאין ללמוד מקונדריסים שלא היו ולא שמענו ולא ראינו, ודבר זה לא נמצא בשום ספר מכל מייחסי הספרים שיש מי שייחס שום ספר בשקר, כי לפי דבריו יפול הספק על כל ספרי החכמים שמא הן להם שמא אינן, ודברים אלו לא יעלו בשום לב כי אם בלב הפתי והכופר אשר כבר נעקרה האמונה מלבו, ומ"ש שבמקום שהירושלמי חולק על הבבלי וכו' מי הוא שמכחיש בזה וכולי עלמא מודו דסמכינן על רלמוד בבלי וכל בית ישראל נשענים עליו, ומ"ש צא ולמד מכ"ש רבי' תם י' יחיא הובא בס' רבה"ז והביא לשונו ובזמנינו זה וכו' אוי לו ואוי למחצתו איך הוא משבש דברי חכמים וכותבם אחרת למעלה ושבע למטה ולא היה מתכוין אלא להסית ולשבש העורים, והנה בהשקיפי על דברי רבי' רס י' יחיא המובאים בס' רבה"ז (בהלכות פסח סי' תמיד) והנם נכונים רק שאיש חססים זה נגבם על כן אמרתי לסקל הדרך ולהרים מכשול ולהאיר לרבים

אעתיקה הדברים אות באות מלה במלה כמתכונתם, וז"ל הטהור הלא טוב אמנה כי הקבלה היא חכמה רמה, איומה כנדגלות, ובה סתרי רזודה לידועים פשר דבר, וממנה יסוד טוב טעם ודעת למשכיליים דהמהירים כזוהר הרקיע אך בזמנינו זה אפס המדע הזה ומתרי חורה נעלמו מעיני כל רז לא ידע אנוש ערך החכמה הנשגבה הזאת, וכל המחזיק בה יקרה לו מההיזק והסכנה חלק רע, ועל כיוצא בזה הוהירונו רז"ל במופלא ממך אל חדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור, ודי לנו במה שהורונו חכמי הקבלה האמיתית המוסכמת מכל צד בפני הרזורה ומצותיה ע"פ המסורה איש מפי איש עד ימות משה והיא הנקראת תשב"ע"פ אשר בגללה עלה משה למרום ועמד מ' יום ללמוד כלליה ופרטיה במדות הנמסרות לו מפי הגבורה ובדברים אלו אנו מחוייבים להתעסק כי הם חיינו ואורך ימינו ואחד מהם לא נשנה אחר דתו להמית על אשר ימרה את פיהם, וכל העובר על דברי חכמים חייב מיתה, אך יתר הרמזים אשר בהם כילו ימיהם חכמי הקבלה עם היותם מסתרי תורה ומענייני המושכלות לא נצטוינו עליהם כי אלו נשארו להתעסק בהם יחידי סגולה ואשר חננו ה' יתר שאת ויתר עז בזמנים אשר היו מלפנינו אשר נשארו ב' ג' גרגרים בראש אמיר ששו ולקטו מהם אחד מעיר ושנים ממשפחה, ולא כל הרוצה ליטול השם יטול כי דברים הם אשר כבשם כבשונו של עולם ובזמנינו זה הם זכות אבות ואין מחזיק בצדק בחכמה הזאת אדרבה הם הורסים פנות החורה ועמודיה יתפוצצו מקול מחצצים הם העבדים העורים לא ידעו דרך ישכן אור, ימששו כעור וילאו למצוא הפתח, ובמקום שחשבו להרויח פתע ישברו ואין מרפא, ורבים מעמי הארץ מתייהרים באמרם סוד ה' לנו מורשה לנו המים העליונים לא לכם בעלי התלמוד ההולכים בחשך ולבם בל צמם טח מראות עיניהם והדבר אין בהם, חכמים המה להרע לנפשם כי החזיקו במה שקצרה יד שכל"ם ורוצים לעלות במעלות אין בידם ספק להגיע אל תכלית ויעלו חרס בידם להתגרד בו ויהיו להם למוקש ואם איש ישראל ירצה לעיין בקבלה ראוי לעשותה כלי חמדה לעצמו יבין בה מה שיבין באימה ויבראה ברתת ובזיע כאיש המהלך על הגחלים לא יחזיק טובה לעצמו להורות לזולתו ליחיד וכ"ש לצבור, כי תצא מזה תקלה להרוס חומות החורה ולפרוק גדר יתפאר במה שלא יבין ויתעה בהרחלת הרזורה ושרשיה ויבא לידי מינות ויתרחק ממחוז חפצו, והיא קרבת אלהים נוח לו שלא נברא, וכ"ש לבטל הלכה ולשנות מדרש חלילה וחס עכ"ל הסדרה, מעתה שמע והבן איך רבי' הם ו' יחיא משבת ומרומם הקבלה

הקדושה וקורא לה חכמה רמה ונשגבה. לא ניהנה אלא ליחידי סגולה היודעים
 ששר דבריה. ואמר כי בזמנינו זה אפס המדע וסתרי תורה נעלמו מעיני כל
 אדם. וכן שאר לשונו, ר"ל שאין להיכנס אל הקודש פנימה אותם שאינם
 יודעים המוני העם כי איך יכנסו כעור ימששו להרוס פנות התורה. ושאר
 כל דבריו אינם אלא נגד האיש הלז וכיוצא בו הנכנסים אל הקבלה הקדושה
 שלא כדרכה וסדרה ולא ידעו ולא יבינו שצריך להיכנס אל דברי
 הקבלה באימה וביראה ברתת ובויע כמ"ש ר' תם ן' יחיא ז"ל בזה הלשון
 שהעתקתי, ואתה ידידי ברח לך מאה שערים מאיש חמסים זה גונב דברי
 חכמים ומהפך דבריהם מה שלא עלה בדעתם. ואלו הוא חכם היה לו לכתוב
 כל דברי ר' תם בכדי שיובן כוונתו. אך לרוב ערמימותו שידע שהדברים
 עומדים נגדו לפי כרוב תוכחתו של ר' תם הנז' וחסר ממנה מראשה
 ומאמצעה ומסופה מפני שרצונו וחטצו להביא לשוטים ולמשוגעים
 יד ושם שיש מי שחולק על הקבלה הקדושה. ואלו נחמוץ לעשות כן יכולים
 אנו לומר שמצות עשה לעבוד ע"ז ח"ו ונאמר כתיב וסרתם ועבדתם אלהים
 אחרים והשתחיתם להם. וכבר הביא תוכחת זאת הרב בעל ס' הברית (ח"א
 מאמר ב' פי"ג) משמו של הרמב"ם. ונעתיק לשונו בפ' ג"ב בס"ד ע"כ :

פרק יד. ראה ובזן יודינו קורא נעים איך כמכ"ר תם ן' יחיא כנז' לעיל
 לום ככרוכיא על כעוסקים צקבלכ כחדשכ כי פרלו גדיריכ של
 תורכ וערו ערו יסודותיכ ושרשיכ ציטוד כשי"ת כמו שית' לכלן, ותחת
 אשר חשנו להתקרב לכשי"ת חמו מן כדרך וצאו לכאמין צאלכיס אחרים
 רבים ולעבדם וכדצרו רבי' תם ן' יחיא כת' ג"כ מכרי"א צספר כעיקרים
 צפ' כ"ם משני ועוד כאריך צס' רבכ"ז וכציוא ג"כ דצרו כרי' כגדול
 מכרש"ל ז"ל צתשובותיו וצסצורו יש"ש על כמתיוכרים צמידושים שלומדים
 צקבלכ וכתצ דמאכר שנחתם כתלמוד אין לנו לכחמיר נגד כתלמוד וכוי כמו
 מיונות כמבואר צמ"י סימן תפ"ט ס"ק י"א צאורך וכל זכ כוא לפי ככנתכ
 וכייתוס שייחסו כזוכר לרשצ"י כתנא, אך אחרי כצקורת צציקרו ודרשו
 וסקרו אכשים חכמי לב אחריו מצטן מי ילאו כדצרים כנזכרים צו ואימתיו
 ילא כחיצור כנזכר ומיד מי ילא, ונצבר צאר היטצ כי כוא סיצור אסד
 כאחרונים ולא ילאו אותן כרעיונים מרשצ"י כתנא ע"כ כלל כי נמלא כמכ
 דצרים צעיקרי אמונת תוכ"ק הופך דצרי רשצ"י כתלמוד וצמדרשי רצותיו ז"ל
 כמפורסמים צישראל ודאי שאין לסמוך עליו צשום דצר כנוגע למנכגי ישראל
 שנכגו צכן קדמוניו ולא יפכ עשו חכמי ימי כציויים ששינו עליו כמכ דצרים
 צסדורי כתפלות ע"פ כזוכר וכמקובלים, כי שינויים ככס יש מכן מציאים
 לידי מיונות לכאמין כרשויות כרצב ונעצוד אלכיס אחרים כמ"ש לכלן :

פרק טו. גם כזיא עוד רככ"ז דברי מרן ז"ל צנית יוסף דחייט לדברי
 - הזוכר במקום שלא נזכר צגמרא סיפך דבריו וכתב עליו כרמ"א
 ז"ל שאעפ"י שלא נזכר צגמרא סיפך דבריו אין לזוז מדברי כפוסקים ואין למוט
 לדברי הזוכר ע"ש, עוד כזיא דברי כרדכ"ז ז"ל שכתב שכל דבר שנזכר צגמ'
 או צלמד מן כפוסקים או צעלי ככלכות אפ"י שיכיכ סיפך ממכ שכתוב
 צספרי קצבלכ אני מורכ צו ציון לכקל ציון לכחמיר ולא אמוט למכ שכתוב
 צאותן כספרים ולעלמי אס כוא מומרא אני נוכג אוחו ואס קולא לא אמוט
 לכ, ועוד כ' צסס כר"א"ס ושאר פוסקים שאין למוט לדברו כמקובלים נגד שוס
 פוסק ע"ש, אמור מעתכ שמדברי כפוסקים כנזכרים צחשונת רככ"ז וכס
 מרן ז"ל ומור"ס וכר"א"ס וכרדכ"ז וכנכ"ג ומכר"י כלוי צסס מכר"ש כלוי,
 ור' אליכ כלוי, וכר"ס אלקבוליו ור"ת י' יואס וכרצ סק יעקב ומכרש"ל
 ומכר"ס אלשקר שאומרים שאין למוט לדברי הזוכר וכמקובלים שסס נגד דברי
 כמשנכ וכחלמוד ואפ"י נגד פוסק יסידוי כנכ מזכ תוכיח לעלמך שכתבת שסס
 כל"מ שדצרוך צדוחא וכסלות גמורכ עכ"ל :

תשובה, מ"ש ראה אין כמה"ר תב צוח ככרוכיא על העוסקים בקבלה
 וכו' דברים אלו לא ידענו להם מקום בדברי רבי' תם הנז' שהרי
 כבר העתקנו כ"ל לשונו ולא הוכיח אלא אותם המתיהירים ואינם יודעים, לא
 כדברי המטעה דהוה שאמר העוסקים בקבלה סתם, ג"כ שיקר עליו וכתב
 ערו ערו יסודותיה בייחוד השי"ת, ובדברי רבינו ר"ם הנז' לא נמצא תיבת
 יחוד השי"ת ומזה תדע שכל כוונתו של הטועה הזה רק להטעות, ומ"ש
 וכדברי רבי' תם הנז' כתב ג"כ בס' העיקרים שקר חישוב על שניהם שהרי
 דברי רבינו תם דהנז' הנם לפניך אין בהם נפתל ועקש ג"כ בס' העיקרים
 מזהיר שלא לעסוק בקבלה הקדושה כי אם מפי מקובל חכם, ובס"ד נעתיק
 לשונו להלן וכולם דבריהם ראייה שהן לחזק הקבלה הקדושה לא כמחשבות
 און של ד"מסעה הלז, ומ"ש בשם רבה"ז שהביא עוד דברי מהרש"ל דאין לנו
 להחמיר נגד ד"חלמוד והוי כמו מינות וכו' כבר כתב הרב רבה"ז שיש מי
 שחלק על מהרש"ל מן ד"מוסקים והם הרי' ש"ך והר' דמשק אליעזר ומביאו
 כנה"ג בי"ד סימן ס"ט ותמהו עליו דמה שייך מינות במה שמחמיר אדם על
 עצמו, ותירץ הרבה"ז דמורה שמעינן למ"ן דמיקל נגד התלמיד דחייב מיתה
 ע"כ ולא ידעתי בזה דעתו המזוייפת דמה שייך דברים אלו נגד הקבלה
 הקדושה, ומ"ש וכל זה וכו' והלא הרב ספר יוחסין מייחסו לרשב"י
 ועשה שמתות וחרמות על המוציא לעז על ספר הזה"ק וג"כ מייחסים אותו
 לרשב"י הרי' שלשלת הקבלה, ורבינו בחיי הדיין והר' סדר הדורות ור"ר
 שם הגדולים והרב מטסחת ספרים והרב מראות אלהים ועוד כמה חכמים

מספרם לא אדע, ובס'ד אעתיק לשונם בס' צ'ח וצ"ט, וא"כ ודאי וברור שמפי רשב"י וחבריו יצאו הדברים הקדושים ההם, ומ"ש וחקרו ודרשו אנשים חכמי לב וכו' היה לו להביא אלה האנשים כדי שנדע אם מישראל המה אם לאו, ודע שעל דברים אלו אין צריכים תשובה ואין צורך להעתיקם כלל אך מפני השוטים פן יאמרו לא ידע מה להשיב ונמצא שם שמים מתחלל על ידי ח"ו הוכרחתי להעתיקם, ומ"ש שיש דברים בזהר דהיפך דברי רשב"י בתלמוד וכו' שקר הוא דובר כמו שנבאר, ומ"ש ששינו עלינו כמה דברים בסידורי התפלות וכו' לא מצאנו שום סידור שמייחס התפלה לאלהים אחרים זולת מה שמצאנו בסידורים ברכה פלונית רומזת לשם פלוני כלומר לשם אהי"ה או לשם הוי"ה וכיוצא, וזה האיש חושב שמותיו יתברך אלהים אחרים רח"ל מהאי דעתא וכבר הביאו המקובלים הקדושים שאין הכוונה לשם עצמו לשם אהי"ה או לשם הוי"ה אלא ישים אותו שם דרך בינו ובין הא"ס ב"ה ונמצא שהם מתפללים ועובדים ליחיד קדמון, ומ"ש גם הביא עוד רבה"ז דברי מרן ז"ל וכו' עד סוף הפרק תשובתו כבר היא כתובה ברבה"ז שהעתיק ממנו שהביא משם הרא"ם וז"ל כל דבר שלא הוזכר לא בתלמוד בבלי ולא בירושלמי ולא דיברו בו הפוסקים אשר מפייהם אנו חיים ועליהם אנו סומכים כל ענייני הדת בכלל אין אנו יכולים להכריח בו אע"פ שבעלי הקבלה דברו בו מפני שדבריהם אינם אלא על צד הרמז שמרמזים בו לעצמם שהיו בקיאים על זה, אבל בזמנינו זה שבעונותינו הרבים אין אנו מכוונים בתפלותינו להרמז במה שראוי להרמז, והלואי שהיינו מכוונים על פסם דברינו היוצאים מפינו אין אנו יכולים להכריח רהעם בדבר מדברים הרומזים לעליונים ולא שמענו לשום אחד מבעלי הקבלה הגדולים והמפורסמים שיכריחו את העם באותן הדברים הרומזים לבעלי דהקבלה לדברים עליונים כשלא דיברו בס' חכמי התלמוד עכ"ל, ודע שכל מה שאסף שורה של חכמים בסוף פרק זה, כל עצמם הם מקובלים ומשבחים את הקבלה הקדושה וכל אחד מהם בש' הזה"ק מביא וכמו שתראה במרן ב"י שמביא בכמה מקומות, ומ"ש ומזה רזיכח לעצמך שאינה הלי"מ וכו', כבר ביארנו לעיל (פ"יא) ועיין פ"ח מה שהכאתי בשם שומר אמינים ונבאר עוד להלן ב' מטעחת הספרים שהיא קבלה למשה מסיני ע"כ :

פרק טז. ואשר טענת עלי ואמרת מי כהן לך רשית לדרוש ולחקור אמר דנביכס תמיח אני מאד על דנריך אלכ וכי נתכס תורכ לקרות נכ כעוף כמלפוף או כנכמכ גועס ואינו יודע מכ מדנר וכלל כעושכ כן

נקרא רשע ערום כדגרסינן במוטב דף כ"ב עולא אמר זכ שקרא ושכח ולא שימש תלמידי חכמים ר"ל אומר כ"ז ע"כ, ר' שמואל צ"ג אמר כ"ז צור, ר' ינאי אמר כ"ז כותי, ר' אחא בר יעקב אמר כ"ז אמגוש, אמר רב נחמן בר ילסק מסתברא כר"ל בר יעקב דאמרי אינשי רטין מגושא ולא ידע מכ רטין חני תנא ולא ידע מכ חני ע"כ, ובמדור שבי"ט רבב פי' א' סימן ט' רבי פנחס בן יאיר פחה אס תצקשכ ככסף וכמטמונים חספשוכ אס אהכ מחפש אחר ד"ח כמטמונים אין הקצ"כ מקפח שכרך משל לאדם אס מאבד סלע או בלויין בחוך ביהו כוס מדליק כמה נרות כמה פחילות עד שיטמוד עליכס וכלא דברים ק"ו מא אלו שכס חיי שטכ של עכ"ז אדם מדליק כמה נרות עד שיטמוד עליכס וימלאס, ד"ח שכס חיי כעכ"ז וסוי כעכ"ז אין אהכ לריך לספס אהריכס כמטמונים כוי אס תצקשכ ככסף וכו' עכ"ל, ולפי דצריך עסקי כגוף ומכחצי מסחר שכס מעסקי סוי כגופות עדיפי מעסק כחורכ שכס חיי כנפש אשר ככס נזככ לחיי כעוכ"ז ונקביל. ככס פני אלכינו מלכנו שכרי אס יצואו לך שני מכחצים מעסק מסחר שכס סותרים זכ את זכ אהכ נוחן לב כבן לכצין כסתירכ כדי שלא תפסיד ואיך מקבלס באמונת אומן, ובחורכ שכיא חיי כנפש תקבל את כסותר אמונתך באמונת אומן אס טוב וסא רע צלי כצנכ כלל עיקר עסק כחורכ לדעת ולכצין מלותיכ וסקותיכ ודוד כמלך ע"כ אמר מתסן לפני כשי"ח כבינני ואלמדכ תלותיך, ואמר עוד טוב טעס ודעת למדני כי בצמלותיך כאמנתי וק"ו כוס ומכ כשאר מלות של תורכ לריך לב לכצין שלא יטעכ לבחיר את- כאסור או אפילו לאסור את כמותר וכמאמר רז"ל כוי זכיר בתלמוד ששגת תלמוד עולכ זדון, בצמלת ידיעת כשי"ח ויטודו ע"פ כאמת וכלדק שלונו כשי"ח כחורכ כמ"ש וידעת כיוס וכשנות אל לבצך כי כ' כוס כאלכיס כשמים ממעל ועל כהרץ מחסת אין עוד ודוד כמלך ע"כ לוכ את צנו לאמר דע את אלכוי אציק וענדכו וכנציו ירמיכ ע"כ מכריז ואומר אל יתכלל חכס כסתמתו ואל יתכלל כגבור כגבורתו אל יתכלל עשיר כעשרו כי אס צזאת יתכלל כמתכלל כשכל וידוע אותי כי אני כ' עושכ מסד וכו', עכ"ו שאלחנו לריכיס לידע את מי נעבוד עכ"ל :

תשובה מ"ש ואשר טענת עלי ואמרת מי נחן לך רשות לדרוש ולחקור אחר דבריהם ואמר חמה אני על אלו הדברים והשיב והלא לא ניתנה תורה לקרות בה כעוף המצפצף וכו' והביא ראיה מלישנא דגמי ומדרש רבה, מודים אנו לדברים אלו שלא ניתנה תורה אלא לחפש ולדרוש בה לידע אסור והתרי, וזה צודק בפשטי התורה לבד שלא יטעה האדם ויעבור על האיסורים, וכבר פירש"י ד"ל לישנא דגמרא (סוטה ד' כ"ב) המובא כאן שאין נקרא רשע ערום אלא העובר על האיסורים וז"ל וליא שימש ת"ח ללמוד סברת הגמרא וטעמי המשנה מה הם רשע הוא שאין תורתו על בוריה ואין ללמוד הימנו שע"י הטעמים יש חילוק באיסור וחיתר ובדיני מסונות

לזכות ולחייב, ובטהרות לטמא ולטהר כדאמרינן בכמה דוכתי^א מאי טעמא אמר מר הכי ומר הכי, ואמרינן מאי ביגייהו כך וכך, וערום הוא שהשומע את קולו שונה משניותיו כסבור הוא שבקי בטעמיהן ונוהגין בו כבוד כח"ח עכ"ל, מאחר שביארנו שליטנא דגמרא ומד' רבה מורה רק על פשטי החורה לידע באיסור והיחר נביא מאמרם ז"ל לאסור על החקירדה והדרישה בסודי התורה ורזיה במי שלא למד אותה מפי מקובל חכם והיא נפלאה ממנו כדגרסינן בגמרא (פ"ב דחגיגה) במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור אין לך עסק בנסתרות במה שהורשית דהרזבונן עכ"ל וזה האיש לא קבל מרב ואינו בקי ברזי התורה כמו שרזראה בדבריו שהוא לוקח דברי החכמים כפשטן ואיך יותר לו לדרוש ולחקור אחר דבריהם וכמ"ש הרמב"ם במורה (ח"א פ' ל"ד) דהמעיינים בחכמות בלי הצעות יתחדשו להם ספקות וקושיות שלא יוכלו להתירם וישארו בבהלה ובדעות מזוייפות כמי שירדך על רגליו להגיע למקום ונפל בדרכו בבור עמוק שאין תחבולה לו לצאת ממנו עד שימות עכ"ל וכמ"ש בווהר הקדוש לאו כל מוחא ומוחא סביל דא לא אינון חכימין קדישין עכ"ל וא"כ דברי תשובה הרבנים שאמרו אין לו לדרוש ולחקור אחר דבריהם קיימים ונאמנים, ומ"ש איך נקבל דברים הסותרים אמונתנו וכו' הוא מ"ש בשם הרמב"ם בסמך שהנכנס אל החכמה בלתי הצערה יתחדש לו ספקות וישאר בבהלה ובדעות מזוייפות שהרי זוהי הבער מחשב שהקבלה הקדושה סותרת את אמונתנו חלילה וכל חכמינו ראשיגים גם אחרונים יעידון יגידון שהקבלה הקדושה היא יסוד ועיקר אמונתנו, וכמ"ש בפ' כ' בס"ד ע"כ :

פרק יז. ומן התורכ שזכחצ ושזע"פ כנמסרת לנו איש מפי איש ממעט רבינו ע"כ נביא ראיות מזקות ואמתיות שכ' אלכינו כנקרא בשם כו"כ ואלנות וזדנרי רז"ל בשם הקצ"כ הוא כסזכ כראשונכ וכו' לצדו מסויז כמליאות וכמ"ש לקמן דלא כמ"ש צעל ספר כזרית נ' יושר לצב ובשם כאר"י שנמשכו אחר דברי כפילוסוף מסצר הזוכר ואמרו שכוא ז"א, מן התורכ זכ' מענה אלכי קדם ענינו כי כ' אלכינו כוא כסזכ כראשונכ לכל צרואי מעלכ ומטכ וכו' אשר לו לצדו נעבוד כמ"ש כרמז"ס ז"ל צפירות כעשנכ וצמצור וכרס"ג ור' יכודכ כלוי וזולתס ונאמר לני כ' ראשון ומצלעדי אין אלכיס, ודוד כמלך ע"כ אמר כי מי אל מצלעדי כ' ומי לור מצלעדי אלכינו כי כוא יתצרך כסזכ וכתתלכ כפועלת לכל אשר זולתו כמ"ש כרז כמורכ צפרק י"ו מראשין ע"ש אין סזכ אחרת קודמת לו וז"ל כרז כמסוד צעל סכ"ל צשער כיסוד מן כדון שיכוכ לעולס תתלכ, אין תתלכ לפניו,

וראשון, שאין לו ראשון, וכוא אשר ילכו ומידשו מאין דצר ולא דדצר ולא על דצר כמיש הני כ' טוטכ כל נוטכ שמים לצדי רוקט כהרץ מי אתי ואמר אויב נוטכ לפון על חכו-חולכ ארץ על צלימכ וכו' כוא כקדמון כראשון אשר אין ראשית לראשיתו ואין הכלית לקדמותו כמ"ש כפסוק אני כ' ראשון ואם אסרוניס אני כוא, גם צתיקוני כתפלות שתיקנו אנשי כנכ"ג אמר אמת אהכ כוא ראשון ואתכ כוא אסרון וכו' עכ"ל :

תשובה מ"ש שהוא יביא ראיות חזקות שה' אלהינו הוא הסבה הראשונה הוא הנקרא בשם הוי"ה ובשם אדנו"ת וכו' ידענו במטרתו הזרה שכוונתו להכחיש שאין שמותיו ית' יש, רק מחשבתו לומר שהם אין כשמו של ב"ו שקורין לו שמעון או ראובן, ואני המחבר אביא ראיות חזקות ששמותיו של הא"ס ב"ה שהוא הסבה הראשונה כולן יש והם כבודו יתברך ונקראים ספירות, מן החורה דכ' ליראה את השם הנכבד והגורא הזה ארת הוי"ה אלהיך, מן הנביאים דכ' לבנות בית להיות שמי שם (מלכים א' ח') מן הכתובים דכ' חללו משכן שמך (תהלים ע"ד) ומתורגמים אלו הפסוקים לאשראה שכינתי תמן, למדחל ית שמא רבא ודחילא הדין ית ה' אלהך, ואנשי כנה"ג בתיקוני התפלות אמרו לדור ודור הוא קיים ושמו קיים וכו' איך השוה קיום שמו כקיומו, וכן התנא הגדול ר' אליעזר הגדול בפרקיו (פרק ג') כתב ודל עד שלא נברא העולם היה הקב"ה ושמו הגדול בלבד עכ"ל, וכת' (מלכים א' ח') ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד ה' את בית ה', מכל המורם מזה שכל שמותיו של הא"ס ב"ה כולן יש והן כבודו יתברך ויתעלה שהרי כתיב כי מלא כבוד ה' את בית ה' וכת' חללו משכן שמך, ש"מ ששמותיו הן כבודו ית' וכמ"ש מהרש"א בפי' מס' כתובות (דף ה') ודל בקיצור וידיו דקאמר חכא הם ב' מדותיו יתעלה והוא שניתן בין שתי אותיות הא' הימין והוא רחמים, והב' השמאל שהוא הדין, והצדיקים בצלאל והגלויים אליו במעשהם במקדש מטילים כח ונבורה בפמליא של מעלה לצרף ידיו שם שהם ב' שמותיו שהן במקדש מצד ימין ומצד שמאל וכו' ג"כ מדברי חר' מהרש"א מוכח בהדיא ששמותיו של הא"ס ב"ה כולן יש וכמ"ש הרב שבי"ל אמונה (נתיב א' דף י"ט) ודל והשם הזה הוא יסוד שם המפורש שהיו מזכירים הכהנים במקדש כי השם הגדול של ע"ב היוצא מג' פסוקים של ויסע ויבא וי"ט לא נקרא שם המפורש אלא על שמו של זה שממנו יוצא ונאצל והוא בעצמו מעיד שכן מספרו ע"ב על ג' צירופים, כיצד, ה"א יו"ד ה"י וי"ו ה"י אותיות עשרה ומספרם ע"ב והעשר רמז לעשר ספירות חקשורות בו ביחוד

אמתי כשלהבת הקשורה בגחלת. והע"ב כנגד שם המפורש עכ"ל, הרי לך בהדיא ששמותיו ית' הן כבודו שהן עשר ספירות, וכל מ"ש האיש הזה והביא ראיות שה' אלהינו הוא הסבה הראשונה מי מכחיש בזה שהרי כבר ביארנו לעיל משם המקובלים שכל עבודתנו ותפלתנו הכוונה אל הסבה הראשונה הנק' בפירוש א"ס ב"ה דרך שמותיו ית', לא כמוחו שרצונו לומר ששמותיו אין כשמו של ב"ה, ג"כ כל זה כחבתי נגד מה שכ' שהאר"י וס' הברית נמשכו לעבוד ד"ה והלא ביארנו לעיל פ"ד ובתשובות של הרבנים שאינו אלא כלי לפעולת הבורא והוא שם ההוי"ה שאנו שמים אוחו דרך להעברת התפלה וכמו שכ' הרמב"ם במורה (פ' ס"ד מראשון) ששם הוי"ה על ג' אופנים ואחד מהם כלי לחפצי ורצוני ע"כ :

פרק יח. ועוד ראוי שאינך קבלה ממשכ שברי מלינו מחלוקת בין המקובלים צארכות ובעלמותה זכ אומר זכ וזכ אומר זכ וזו ראוי גמורכ שאינך כלימ כמו שעלך על דעתך שברי כחז כרמזים ז"ל זכ' ממרים פ"א כל' ג' מדברי קבלה אין זכס מחלוקת כלל וכל דבר שתמלא בו מחלוקת צידוע שאינו קבלה ממשכ רצונו ע"כ, וכיון שכל ראיות שאנו מציאים הם מדברי רז"ל צעלי במשנה וכתלמוד וכמדרכים כאלמתיים וכגאונים וכפוסקי' שסס צודאי צעלי כקבלה כאלמתית ממשכ רצונו ע"כ וכל כאומר כופך דצריכס כוא מין ואפיקורים וא"כ איך תוכל לומר מי נחן לך רשות לסקור אחר דצריכס של צעלי כקבלה כחדשכ וכבר כעיד אחד מיוסד מחכמי ימי כצנים צארך כתימן כוא כר' מכר"י ליכרי לדרשותיו כפרשת לך לך וז"ל ואני צאתי לכביד לך מעט מזער מדברי כקבלה כדשים מקרוב צאו ע"כ, ועדותו זאת מועלת לנו לסזק דצרינו כי כדשות כמכ לא שערס אצותינו קדמונינו ופליטת ספריכס יעידון יגידון כאלמת כלל כמכ מלוים צודינו צמדרכ כגדול לר' דוד איש עדן כמ"ש מכר"י צשירי כחסלת אלכ כדצרים וכן כחז צס' סגולת ישראל, ונור אלל'לאס לר' נחנאל י' ישעי וכמדרכ כספך לר' יוסף כרופא זכרונס לעכ"צ וזולתס :

פרק יט. וכס זכ לחקור ולדרוש צתורכ ע"פ קבלת רז"ל צעלי כמשנה וכתלמוד מסור לנו מרצותי' כמו שאמר כתנא כפך זכ וכפך זכ ככלל דבר ולא יתגלכ לו כסוד כדגרכינן צצרכות פ"ק לעולם ירוך אדם לדבר מלוב ואפ"י צצצת שנ' אחרי כ' ולכו כאריכ ישאג וכו' א"ר זירא אגרא דפרקא ריכטא (פי' רש"י ז"ל אגרא דפרקא עיקר קיבול שכר כצרות כרלים לשמוע דרשכ מפי סכס כוא שכר כמרוככ שכרי רוצס אינס מצינים כבעמיד גרסא ולימר כשמועכ ללסר זמן שיקבלו שכר לימוד) אגרא דכלכ דוסקא

(שנת שלפני כרגל שכל נאספים לשמוע כלכות כרגל) אגרא דשמעתא סצרא (פי' שכור יגע ועורם ומסעז לכצין טעמו של דבר) ע"כ, וצנכדרין גרסי כי צתצולות תעשה לך מלמכ א"ר אסא צרבי סיניא א"ר אסי א"ר יוסנן צמי אתה מולא מלממכ של תורכ צמי שיש צידו צצולות של משכ וכו' ופי' רש"י מלממכ של תורכ כורוחי ולעמוד על צריכ ועל עיקרב לא כאדם כמפולפל ועמוד ובעל סצרא ולא למד משניות וצריחות כרצכ כי מכיכן יתגלכ לו כסוד אלא צבעל משניות כרצכ שאס ילטרך לו טעס צכאן ילמדנו מחוך משכ אסרת או אס יקשכ לו דבר יצין מחוך משניות שצידו כה מני וכא מני ר' פלוני היא ששמעוכו צמקוס אסר אומר כן עכ"ל כגמ' ורש"י ז"ל, וגרסי' נמי צפ"ק דסגיכ ואף הוא פתח ודרש דצרי סכמים כדצבונות וכמסמרות נטועים צעלי אסופות כלס נחנו מרעכ אסד למכ נמשלו דצרי תורכ לדרצן לומר לך מכ דרצן זכ מכוינ את כפרכ לתלמיכ לכציא סייס לעולם אף ד"ת מכויכ לב לומדיכס מדרכי מוח לדרכי סייס אי מכ דרצן זכ וכו' צעלי אסופות אלו ת"ס שיושצין אסופות אסופות ועוסקים צחורכ כללו מטמאין וכללו מטכרין, כללו אסורין וכללו מתירין, כללו פוסלין וכללו מכשירין, שמא יאמר היאך אני לומד תורכ מעתה ת"ל כלס נחנו מרעכ אסד כלס אל אסד נחנו ופרנס אסד אמרן מפי אדון כל כמעשים צ"כ ענ' וידבר אלקים את כל כדצרים כאלכ לאמר אף אתה עשכ אונך כאפרכס וקנכ לך לב צצין לשמוע דצרי כמטכרין ודצרי כמטמאין ודצרי כאסורים ודצרי כמתירים דצרי כפוסלים ודצרי כמכשירים ע"כ, ופי' רש"י ז"ל אל אסד אמרן אין לך אסד כמסלוקת מציא ראיכ מחורת אלוכ אסר אלא מתורתו של כקציכ, ופרנס אסד אמרן אין לך מציא ראיכ מדצרי נציא כצא לסלוק על מרע"כ, עשכ אונך כאפרכס מאסר שלצן כולן לשמים עשכ און שומעת ולמוד ודע דצרי כולן וכשתדע לכצסין איזכ יכשר קצע כלככ כמותו עכ"ל, וכן כתב סר' מברש"א שזכ משל לעניווי שיכניס לאזניו לשמוע כרצכ דצרי כולן צן כטמאים וצין כמטכרים אצל יקנכ לו לב לכצסין מדעות כמלוקות איזכ יכשר ויקצע לו כלככ כמותו וכפי' רש"י עכ"ל :

תשובה מ"ש ועוד ראייה שאינה קבלה ממה שהרי מצינו מחלוקת בין המקובלים זה אומר בכה וזה אומר בכה והביא לראיה ל' הרמב"ם ז"ל שדברי קבלה אין בהם מחלוקת וכו' כבר קדמיה רבנן להאי והקשו קושיא זו ופירקה כמבואר בס' שומר אמונים (ויכוח א' שאלה י"ו) וז"ל השאלה, שאלתיאל, התרעומת שלי איננו על הבנת פרטי הקבלה להיותם מכת הלמנע וכו' וקידם כל דבר אשאלך על כמה מחלוקות הנמצאות בין המקובלים בדברים עיקרים, והלא אם חכמה זו מקיבלת בידם איך נמצא מחלוקת ביניהם ע"כ, וז"ל התשובה, יהודע, כאמת כי אנכי לא מצאתי ולא ראיתי שנחלקו בספר

יצירה ולא בס' חבהיר ופרקי היכלורז וס' הזוהר לא בדברים עיקריים ולא בשום דבר אחר זולת בפירוש איזה פסוק נמצא מחלוקת בס' הזוהר בין תלמידי הרשב"י דזה מפרש הפסוק כפי הקדמה אחת וזה מפרשו עמ"י הקדמה אחרת ואלו ואלו דברי אלהים חיים הם, כי שבעים פנים יש לתורה, ואין מזה להזק לכללות החכמה כלל, ואם כוונתך היא על המחלוקת הנמצא בספרי המקובלים האחרונים הנה דבר זה אינו כדאי לשנספק אם מקובלת היא זאת החכמה אם לאו. שהרי גם בדיני התלמוד רבו המחלוקות בין החכמים בין בתלמוד עצמו בין בספרי הפוסקים, ולא מפני זה נספק באמיתות קבלת התורה שבע"ס ונאמר שחכמי התלמוד בדו הדברים ההם מלבס ח"ו, כי האומר כן נבדל מקהל ישראל, והנה אנכי אגיד לך סיבת המחלוקות הנמצאות בין המקובלים האחרונים ואיך נתבטלה המחלוקת אחרי שזכינו אל כתבי הקדש של האר"י זלה"ה, דע כי מחלוקת המקובלים התחילו אחר הרמב"ן זלה"ה, והסבה היתה לפי שמימי הגאונים עד הרמב"ן לא היו כותבים ענייני החכמה הזו בספרים כי אם ראשי פרקים וברמזים שלא יובנו רק למי שקיבל המפתחות פה אל פה וכמו שתראה בסוף הקדמת הרמב"ן וגם בביאורו למלת בראשית שפירש שהיא רמוזה לספירה הנקראת חכמה וסיים דבריו בזה הלשון ואי אפשר להאריך בפירוש זה הענין במכתב והרמז רב הנזק כי יסברו בו סברות אין בהם אמת וכו' ע"ש, וז"ל הרשב"א בתשובה סי' חכ"ג והסוד הגדול גבור ונורא, נורא מאד מי ידענו כ"ש שיעלה אותו האיש על לשונו וכ"ש שיכתוב בספר ענינו עכ"ל, הרי שלא היו רוצים לפרש הענין במכתב וכיוצא בזה תמצא בשאר ספרי המקובלים הקדמונים שלא היו כותבים דבריהם בביאור כי אם ברמז ובהעלם גדול עד כי הקורא בהם אי אפשר לו להנצל מידי ספק זולת מי שהיו בידו מסורת החכמה שקבלה פה אל פה ולכן אחר הרמב"ן שנתמעטה הקבלה פה אל פה נבוכו דעותיהם בהכנת דברי הקדמונים וכל אחד כתב העולה במצודת עיונו ונמצאו דעותיהם כלתי שוות והיינו המחלוקת הנמצא בין המקובלים האחרונים וזרזו שקבלנו ממרן האר"י זלה"ה, כי כל הספרים של קבלה שלאחר הרמב"ן זלה"ה אינם ביושר החכמה הזאת ושהם בנויים בשכל האנושי לא מקובלים מפי הראשונים ולא מפי העליונים, אמנם אחריהם בא הקדוש הרמ"ק ז"ל ואיזן חיקר ותיקן למעט את המחלוקת כי הוא היה חכם מלא וגדוש כתורה חכמה ענורה וחסידות והיה בידו גנזי אוצרות מספרי הקדמונים ז"ל, ובתחלה נסע ארץ פרדסו בסידור ההקדמות על מתכונתם ושם הביא דברי הגאונים ופירש כוונתם בביאור רחב ונגלה ונשא ונתן על פירושי האחרונים ובירר האוכל מחוך

הפסולת. ועוד חיבר ספר אור יקר והוא פירוש גדול על הזוהר והתיקונים ור"מ וספר יצירה ואחרון חביב הוא ספר אלימה ומשמיה דהאר"י זלה"ה איתאמר עליו משה אמת ותורתו אמת בעולם חבלימה. יעויינו דברי הרמ"ע בהקדמת ספרו פלח הרמון. אח"כ האיר וזרח המאור הגדול מעוז ומגדול הקדוש כמלאכי השרת כמוהר"ר יצחק לוריא ז"ל המכונה בשם האר"י וברוב חכמתו וקדושתו זכה שהיה מתגלה אליו אליהו ז"ל בכל עת כמו שהיה מתגלה אל התנאים והאמוראים כדאיחא בגמרי בדוכתי טובא וגילתה לו סתרי תורה וסודות עמוקים אשר לא נגלו בכל הארץ מזמן הרשב"י עד זמנו. והוא זלה"ה ביסל ארת המעוררין ומחלוקת המקובלים האחרונים מכל וכל. פעם זיכה שטרא לבי תרי והסכים שדברי שניהם אמתיים בלי נפתל ועקש. ופעם הכריע כדברי אחד מהם, ומיום שנגלו בעולם כתבי האר"י זלה"ה עד היום הזה לא תמצא מי שיפקפק ויחלוק על דבריו כלל כג' הכל יודעים דרוח ה' דבר בו ומלתו על לשונו. ואסידו כול"י עלמא עליה די רוח אלהין קדישין ביה ושמימי התנאים לא נמצא כמוהו יודע החכמה הזו על אמיתותה וכתבי שבה נוראותיו אשר עשרה בעיר צפת תוכב"א כבר נדפסו בס' עמק המלך ובס' תעלומות חכמה ובהקדמת פירושו של מהר"ם אלשיך על ההורה ובספרים אחרים. ונמצאת למד כי עתה אחר שזכינו אל כתבי הקדש של האר"י זלה"ה אין מקום כלל להפטר מללמוד זאת החכמה בטענת המחלוקת שנפל בין המקובלים האחרונים במקצת דרושיה. ואנחנו לא נדע הדעת נכון מהבלתי נכון. ושיש סכנה גדולה להאמין בזה חלוף האמת, כי באמת הגמור נחבטלה זאת הטענה מכל וכל ע"י כתבי האר"י זלה"ה כי זכינו בהם לאור סהרי התורה עכ"ל. ומכל זה יהיה תשובת זה האיש על טענתו הכוזבת שיש מחלוקת בין המקובלים שהרי כבר נשאו ונתנו חז"ל, ומ"ש איך תוכל לומר מי נתן לך רשות לחקור ולדרוש וכו' כבר השבנו לעיל פ' י"ו ע"ש. ומ"ש שהיא קבלה חדשה והביא ראיה מדברין מהר"י צ'אהרו שכ' ואני באתי להגיד לך מעט מזער מדברי הקבלה חדשים מקרוב באו וכו' גזל מדברי מהר"י צ'אהרי ופירושים זרים פירש דבריו אשר לא עלו על לבו. והא לך לך לשונו על מתכונתו. ואני באתי להגיד מעט מזער מאשר השגתי מדברי הקבלה חדשים מקרוב באו ע"כ. ואחרי זה כתב סודות מחודשים מדעתו ע"ד הקבלה הקדושה, וחלילה לומר ולייחס לו שדעתו שהיא קבלה חדשה. ממש. ואם אתה מדקדק מלשונו סהביא הסוסק חדשים מקרוב באו אין מזה ראיה שהרי לא הביאו לראיה או לאסמכתא אך הוא משתמש בלשון הפסוק לתשלם לשונו במליצה, ומגיד לך שהוא השיג אותם. וזהו אמרו מאשר

השגתי ר"ל שהוא השיגם בדעתו ולפיכך קרא להם חדשים ע"ש שחידשם בהשגת, ויישבם ע"ד הקבלה, ומ"ש ופליטת ספריהם יעידון יגידון כמו מדרש הגדול ונור אלצילאם וכו' גם אנו לא נחזק דברי המקובלים אלא מדבריהם. וג"כ עוד ראייה חזקה מדברי מהר"י צ'אהרי שהקבלה הקדושה אינה חדשה שהרי הוא מייחס שספ' הוזה"ק לרשב"י ע"ה וז"ל בפ' בראשית כמ"ש הרשב"י המאיר לארץ ולדרים עליה בפ' וישמע יתרו והביא ל' הוזה"ק, וג"כ עוד ייחס ספר יצירה לאברהם אבינו ע"ה עיין עליו בפ' וירא, ומראש פ' י"ט עד סופו שהביא לשונות הגמ' מודיבם אנו בכל זרה שידרוש ויחקור האדם בפשטי התורה כדי לידע האסור והמותר כמו שביארנו לעיל פ' י"ו ע"ש. ע"כ :

פרק ב. ומעתה כט' אזניך ושמע חשויות תורת משכ' אמת לכבוד כ' אלכיס אמת, מכ' שכתבת וכישרת על דברי לכחיש שכס קורין לחמשכ פרלופים אלכות ואמרת ח"ו שכס' אומרים כן כסות עינים כיכ לך שלא ראת דברי כזוכר בראשית כ"ז וז"ל ויאמר אלכיס נעשכ אדם בללמנו כדמותינו, סוד כי ליראיו, פתח ככוא סבא דסבין ואמר שמעון שמעון מאן כוא דאמר ויאמר אלכיס מאן יוכו כאי אלכיס, אדככי פתח ככוא סבא דסבין ולא חמא ליכ וכמכ דשמע ר' שמעון דכוכ קארי ליכ שמעון שמעון ולא ר' שמעון אמר לסברוי ודאי כאי כוא קודשא ז"כ דאחאמר ציכ ועתיק יומין יתיב (פ"י כר') ד"ה זקן כזקנים וכוא כתר עליון, וכמק"מ כחצ סבא דסבין כוא עתיק כמו שכתב ר' שמעון בן יוסאי לקמן כי סבא ואמא נקראו זקנים ועתיק ואריך נקראין סבא דסבין וקיס ליכ לרשב"י שכוא עתיק ולא אריך ע"כ) בא כען איכו שעתא לפתח צכאי רזא דודאי ככא אית רזא דלא אחיכוי רשו לגלחכ וכען משמע בראשית אחיכוי לחאגלייה פתח ואמר למלכא דכוכ ליכ כמכ בניינא למצני וככוא אומנא לא כוכ ענד מדעס אלא מרשו דמלכא כד"ה ואכיכ אללו אמון מלכא ודאי איכו סכמכ עלאכ לעילא ועמודא דאמלעיתא מלכא לחתא אלכיס אומנא לעילא ודא אמא עלאכ, אלכיס אומנא לחתא ודא שכינתא דלחתא ואלחתא לית לכ רשו למענד מדעס בלא רשו בעלם וכל בניינ דכוכ באורח אלילותא כוכ אמר סבא באמירכ לגבי אמא יכא כדין וכדון ומיד כוכ כד"ה ויאמר אלכיס וכי אור וכי אור ויאמר כוא אמר לאלכיס וכי אור מרי דבנינא איכו אמר ואומנא ענד מיד, וככי כל בניינין באורח אלילותא כוכ אמר וכי רקיע, וכי מאורות, וכלא אסתעביד מיד, כד מטא לעלמא דפירודא דאיכו עולם כנבדלים אמר אומנא למרי בניינא נעשכ אדם בללמנו כדמותנו אמר מרי בניינא ודאי טב כוא למענד ליכ, אבל עתיד כוא למחטי קמך כגין דאיכו בן כסיל ככ"ד בן חכס ישמח אב ובן כסיל תוגת אמו, איכי אמר כיון דחוביכ חליא באמא ולא באבא חנא בעינא למצני ליכ בדיוקנא דילי ככ"ד ויברא אלכיס את כאדם בללמו ולא בעא לאשתתפא ציכ סבא בזמנא דסב מכ כתיב וצפשיעכס שלח

אמנם אמר מלכא לאמא ולא אמרית לך דעתיד למחטוי צבכוא זמנא חריך ליה וחריק אמא עמיכ, ובג"ד כתיב צן חכס ישמח אב דא אדם דאיכו צלורס דלילות וצן כסיל דא אדם דצריאכ עכ"ל ופ"י כרב שציבי נוגכ דמככא משמע ש"קצ"כ עלמו כציוכל לא כסכיס צצריאח אדם רק כשכינכ נחחונכ לכיוח צגורלכ ע"כ, ופ"י במק"מ צן חכס דא אדם דללילות כוא זעיר דללילות, אדם דצריאכ כוא אדם כראשון ע"כ, ולעיל מזכ כ' במק"מ צכ אמר אומנא פ"י אמא אמרכ לאצא נעשכ אדם וצכו ויאמר אלכיס שכיא אמא אמרכ לאצא נעשכ אדם מכ שא"כ כל ויאמר צמעשכ צראשית שרולכ לומר ויאמר אצא לאלכיס שכיא צינכ כ"י אצא לומר וצינכ עשכ עכ"ל מצואר מזכ כ"י כקצ"כ נקרא עתיק נגלכ לר"ש צצית מדרשו צדמות זקן מופלג, ולכך קרא לו ר"ש אצא דסאצון ר"ל זקן כזקנים כדלעיל צשס ד"ל ומק"מ וכקצ"כ זכ כנקרא עתיק כוא שכרשכ לר"ש לגלות פניס לתורכ שכקצ"כ כנקרא אמא כ"י ש"מרכ לכקצ"כ כנקרא אצא נעשכ אדם צללמו וכו' כ"י נצצאר לך שכוא קורא לעתיק קוצ"כ וכן לאצא וקורא לאמא אלכיס וגס קורא לאצא אלכיס וגס קוצ"כ וצכל מעשכ צראשית אצא לומר לאמא יכ"י כך וכך וכ"י עושכ וכמאמר נעשכ אדם אמא אמרכ לאצא נעשכ אדם ולא כסכיס אצא צצריאח אדם ויאמר לו אמא מאי נפקא לך מניכ אס יחטא לי יחטא ולא לך שנאמר וצן כסיל חוגת אמו וכשחטא אדם צעץ כדעת גירש אוחו ואוחכ שנאמר וצפעטויכס שולחכ אמכס, וצע"ס לכרס"ו שער כנקודיס פ"ו כחצ שכאשר נאללו ז"ח עדיון לא כ"יכ אדם כראשון כחמתון נצרא צעולס וילאו ז"ן אצ"ל מפני פחד כסולונויס שלא יינקו כ"י אס כ"י עומדים פניס צפניס כ"יכ מקום לקלפות לכחחחז צמקום אחיחחס וכאשר נצרא אדם כראשון ועשכ מלות מעשיות כחזירס פניס צפניס ע"י מלות ומעשים טוביס וכו' ע"ש שכל דצריו כס כ"יכ דצרי כזוכר פכ ש"דצרכ אדכ"ר קלקל צחטאו ונחגרשכ אמא צצצורו ומזכ חצין שכל אסד מכמקוצוליס צודכ לו דצריס מלצו כחפלו עכ"ל :

רשונה מה שהביא לי הוזה"ק להוציא לעז שרשם אומרים שיש חמשה אלוהות, אוי לו איך פיגל בקדשי שמים ובמלאכי ה' צבאורח שם תהלה רשבי וחבירי, אוי לאזנים שכך שומעות ואוי לענים שכך רואור, ואוי לו לדור שכך עלתה בימיו על כן באתי בנפש דלה ושחה, ואוחילדה לארל אחלה פניו, אשאלה ממנו מענה לשון, לאדם מערכי לב ומה מענה לשון, אמר הצעיר הנאגח, אשר יגע ולא הוגח, מי ינחמני בגלותי, כי אם חכמרי בתורתי ואמר מי ישקני מים מהים אולי ינוחו גלי הלבכור ודכיס ואדבר בשפה רפה, כמים קרים לנפש עיפה, אברך את ה' אשר יעצני, אף לילות כליותי יסרוגי, ורעיוני יעירוני, לחזק בדק כתבי הקדש, ולעיין ולפרש וכל מי שנגעה יראת ה' בלבו, יאמר זה השער לה' צדיקים יבואו בו, אמנם

כשירוצו רעיוניך להרהר. סאד מאד השמר והזהר, ועל כי כבוד ה' בסי צדיקים ילכו במ ופושעים יכשלו במ, ולמחשבות און אל תסן סכלות ואולרת חסן. לקרש דברי הוזהק בדברים זרים והסך שמוחיו ית' לאלילים, הרס ופיגל נקודש והסיה דסכלים, וכאשר ראיתי ספרו קרערי כמה קרעים, על חלול שמוחיו יחברך ובזיון ספרי המקובלים ועל כי ראיתי ספרו מסיח הסכלים הוכרחתי להכנס לפני ולסניב, לסתוח מפתח ספרי המקובלים להבין כללי המאמרים, ולפרש עשרה שמות ספירות אלהים ליישב דעת החברים מאמינים בני מאמיניב, על כן אקדים לך הקדמה גדולה, בעזרת שוכן זבולה: **תחלת** כל דבר צריך אתה לידע שיש אחד מצוי והוא מסציא כל נמצא והוא הנקרא בסי הרמב"ם במורה מחוייב המציאות ובפי המקובלים איס ב"ה, ואם תשאל ידידי למה קראו אותו המקובלים אין סוף ב"ה אודיעך נאמנה שזה השם הוא מורה שאין סוף לגדולתי שנאמר ולגדולתו אין חקר ומתרגמין ולרבותיה לית סוף, וכשעלה ברצונו הפשוט לבראות את העולם האציל עשר ספירות בלימה כדאיתא בספר יצירה של אכרהם אבינו (פ"א משנה ז') וזיל יי ספירות בלימה נעוץ סופן בתחלתן כשלהבת קשורה בגחלת שאדון יחיד ואין לו שני, ולפני אחד מה אתה סופר ע"כ ופירש רס"ג נעוץ סופן בתחלתן כדבר הנעוץ סופו בתחלתו שאין לו ראש וסוף כך לא תהרהר בלבך בסוף ובתחלת העשר ספירות, כשלהבת קשורה בגחלת, כשלהבת כמו שהשלהבת בין רחבה בין קצרה קשורה בגחלת, כך דע שאדון יחיד ואין לו שני והכל קשור ותלוי עליו בזרוע עוזו, ולפני אחד מה אתה סופר, כשם שאין קודם לאחד כך אין קודם ליחיד בעולמו עכ"ל רס"ג וג"כ כתבו התנאים במד' רבה (פר' נשא פ' י"ד ס"י כ"ד) וזיל כף אחת עשרה כנגד עשרה מאמרות שנברא בהם העולם וכנגד עשר ספירות בלימה ע"כ, ופי' עץ יוסף עשר ספירות משנה היא בספר יצירה ע"כ, ובילקוט שמעוני להתנאים במלכים א' (רמו קפ"ה) וזיל ויעש את הים מוצק עשר אמות משפתו אלו עשר ספירות בלימה שהעולם עומד עליהם וכו' ע"ש, ובמדרש הגדול פ' בראשית, בראשית, סתח בתחלת התורה בכי"ת וסיים בלמ"ד לומר לך שהיא כנגד ליב נתיבות החכמה והן כ"ב אותיות ועשר ספירות עכ"ל וכן עוד כתב בפרשת שלח, ובמנורת המאור פ' צ"ה כתוב אין אומרים קדיש בפחות מעשרה והסעם לפי שכעשרה נשלמת הקדושה שהיא למעלה מי' ספירות וכו' וכן עוד בספר שבילי אמונה (נתיב א' ד' י"ט) הזכיר יי ספירות וזאמר שהם קשורות בו כשלהבת קשורה בגחלת, וכן כת' ר' אליעזר מגרמיוזא בסי' הרוקה בשורש יחוד

השם ונעתיק לשונו ככתבו וכמתכונתו בפ' ג'ב, וכן עוד כמה חכמים זכרו עשר ספירות כמפורש בספריהם, ואם עוד תשאל ידידי מה הן עשר ספירות אלו למעלה הן אורורי עליונים שאין יד שכלנו משנת וכל החכמים אומרים כן, ומה אם השמש שהיא אחד מאלף אלפי אלפים מממששו של אין סוף ב"ה וכבר היא גשמית ולית יד תפיסה בה עצמו אורות עליונים כבוד הא"ס ב"ה, ולענין יחוס ספר יצירה אם הכהישני בו כבר הוא מיוחס בגמ' סנהדרין (דף ס"ה) וז"ל רבא ברא גוברא שדריה לקמיה דרבי זירא הוה קא משתעי בהדיה ולא הוה קא מהדר ליה, א"ל מן חבריא את הדר לעפרך, ר' חנינא ור' אושעיא דהוו יתבי כל מעלי שבתא ועסקי בספר יצירה ומברו להו עיגלא תילתא ואכלו ליה וכו' ופירשיי ברא גוברא ע"י ספר יצירה שלמדו צרוף אותיות של שם, ועוד בתלמוד (ברכות דף ג"ה ע"א) א"ר יהודה אמר רב יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ ופירש רש"י שנבראו בהם שמים על ידי צירופן ובס' יצירה תני להו עכ"ל והוא בעצמו ספר יצירה של אברהם אבינו כמ"ש ר' אליעזר מגרמיוז בס' הרוקח בשורש יחוד דהשם ונעתיק לשונו בפ' ג'ב בס"ד וג"כ דהעיד מהרש"א בפירושו בפ"ב דחגיגה על מאמר ברוך שנתן בן לאברהם אבינו וכו' וכן יחוס אותו רס"ג בפירושו לס' יצירה פ"א משנה ח', ואם רזכחיש ותאמר שאין הפירוש שבספר יצירה לרס"ג אנו נאמר כבר הגיד לנו בספרו האמונות והדעות (מאמר א' פ' א' בסופו) שהוא בעצמו פירש בספר יצירה וז"ל ואחרי אלה הראיות יש לי ראיות אחרות ממה שכתבתי בפ' בראשית ובפ"י הלכות ספר יצירה עכ"ל וכן ייחסו מהר"ם גבאי בספר מראות אלהים חלק תכלית פרק ס"ז וכן ייחסו בס' שם הגדולים ערך ספרא אות סמך שהוא לאאע"ה וכן ייחסו מהר"י צ'אהרי בס' צדה לדרך פרשת וירא ובס' סדר-הדורות, וכל זה הייחוס והיסוד של ס' יצירה כדי שאם

נביא ראיות ממנו עם פ"י רס"ג לא יוכל אדם להכחיש.

ומאחר שנתבאר לך ידידי שעשר ספירות שבפי המקובלים הן מקובלות מאברהם אבינו ע"ה ומהתנאים והאמוראים והגאונים וכל החכמים אבא ואבאר לך מה שכינו בהם החכמים כשמתלבש בהם האין סוף ב"ה ; **תחלה** ספירה ראשונה כתר והא"ס ב"ה נקרא בה אהי"ה ונקרא בה עתיקא דעתיקין ועתיק יומין ואריך אנסין וכמה כנויים, ספירה שניה חכמה ונקרא בה הא"ס ב"ה י"ה ונקרא בה לפעמים הוי"ה, וספירה זו מכנים אותה אבא ע"ש שהיא ראשונה לספירות הסדורים תחתיה שכל דבר שחוא תחלה יקרא אב, וכינו אותה ע"ש הפסוק ראשית חכמה וכו' וכן כמד"ז

כנויים, ספירה שלישית בינה ונקרא בה הא"ס ב"ה הוי"ה בנקודת אלהים שנאמר אדני יודיד ארצה החללות וכו' ולפעמים אלהים וכינו אותה אימא עלאה ע"ש שהיא אם לספירות שחחיתה כמו מדת החכמה וסימניך כי אם לבינה תקרא וכן כמה כינויים, ספירה רביעית גדולה ונקרא בה הא"ס ב"ה אל וכינו אותה חסד וכן כמה כינויים, ספירה חמישית גבורה ונקרא בה הא"ס ב"ה אלהים וכן כמה כינויים, ספירה ששית חסד ונקרא בה הא"ס ב"ה הוי"ה ונקרא בה זעיר אנוסין ונקרא בה אמת ונקראת מדה זו כרוב ועוד כמה כינויים ספירה שביעית נצ"ח ונקרא בה הא"ס ב"ה הוי"ה צבאות וכן כמה כינויים, ספירה שמינית הו"ד ונקרא בה הא"ס ב"ה אלהים צבאות וכן כמה כינויים, ספירה ט' יסוד ונקרא בה הא"ס ב"ה שדי ונקרא בה צדיק ונקרא בה חי עלמין וכן כמה כינויים, ספירה עשירית מלכות ונקרא בה הא"ס ב"ה אדני, ומכנים אותה אימא ע"ש שהיא אם לכל מה שחחיתה, ולפעמים מכנים אותה מטרוגינתא וכן כמה כינויים, וכל אלו הכנויים תמצאם בספר היכל השם ובספר שערי אורה, ובספר נתיבת האמונה וכן בכמה ספרים, והא לך לשון האלהי רשבי בספר הזוה"ק, ואם יש לך לב להבין ולדעת תדע באמת שהמאמר הקדוש הזה יסיר ממך כל המבוכות ותלך לבטח דרכך והעתקתיו בכדי שאסרש לך המאמרים שפקר בהם דהאיש הזה וז"ל הזוה"ק (פר' בא דף מ"ב ע"ב) כתיב ותמונת ה' יביט ולא בכל תמונה אחרת דברא ויצר באחון ובגין דא אמר ואל מי תדמיוני ואשוה ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו ואפי' האי תמונה לית ליה באתריה אלא כד נחית לאמלא על ברין ויתפשט עליהו יתחזי לון לכל חד כפום מראה וחזיון ודמיון דילהון והאי איהו וביד הנביאים אדמה ובגין דא יימא איהו אף על גב דאנא אדמה לכו בדיוקניכו אל מי תדמיוני ואשוה דהא קדם דברא קביה דיוקנא בעלמא וצייר צורה הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון, ומאן דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא לא באת ה' ולא באת יוד ואפילו בשמא קדישא ולא בשום אמת ונקודה בעלמא והאי איהו כי לא ראיחם כל תמונה מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיחם אבל בחר דעבד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא הוי"ה בגין דישראלמודעין ליה במדות דיליה בכל מדה ומדה וקרא אל, אלהים, שדי, צבאות, אהיה, בגין דישתמודעין ליה בכל מדרה ומדה, איך יתנהג עלמא בחסד ובדינא כפום עובדיהון דבני נשא דהא אי לא יתפשט נהוריה על כל ברין איך ישתמודעין ליה ואיך יתקיים מלא

כל דהארץ כבודו ווי ליה מאן דישוה ליה לשום מדה ואפילו מאלין מדות
 דיליה כל שכן בבני אדם אשר בעפר יסודם דכלים וגפסדים, אלא דמיונא
 דיליה כפום שולטנותיה על ההיא מדה ואפילו על כל בריין ולעילא מההיא
 מדה, וכד אסתלק מינדה לית ליה מדה ולא דמיון ולא צורה כנוונא דימא
 דלית במיא דימא דנפקי מיניה תפיסו כלל ולא צורה אלא באתפשטותא
 דמיא דימא על מאנא דאיהו ארעא אתעביד דמיון ויכילנא למעבד חושבן
 חמן כגון המקור דימא חא חד גפיק מניה מעין כפום אתפשטותא דיליה בההוא
 מנא בעגולא דאיהי יו"ד הא מקור חד ומעין דנפיק מניה הא חרין לבתר
 עבד מאנא רברבא כגון מאן דחפר חפירא רברבא ואתמלי מן מיא דנפיק מן
 מעין ההיא מאנא אתקרי ים והוא מאנא תליתאה וההוא מאנא רברבא
 אתפליג לשבעה נחלין (נ"א מאנין) וכפום מאנין אריכין הכי אתפשט מיא מן
 ימא לשבעה נחלין, והא מקור, ומעין, וימא, ושבעה נחלין אינון עשר, ונ"י
 יתבר אומנא אלין מאנין דתקין יהדרון מיא למקור וישתארו מאנין חבירין
 יבישין בלא מיא, הכי עלת העלות עבד עשר ספירות וקרא לכתיר מקור וביה
 לית סוף לגביעו דנהוריה וצגין דא קרא לגרמיה אין סוף ולית ליה דמות
 וצורה ותמן לית מאנא למחפס ליה למנדע בי"ד ידיעה כלל ובגין דא אמרו
 ביה במופלא ממך אל ודרוש ובמכוסה ממך אל תחקור, לכתר עבד מאנא
 ועירא ודא יו"ד ואתמלייא מניה וקרא ליה מעין נובע חכמה וקרא גרמיה
 בה חכמא ולההוא מאנא קרא ליה חכמיה ולבתר עבד מאנא רברבא וקרא
 ליה ים וקרא ליה ביניה והוא קרא לגרמיה מבין בה, חכם מעצמו ומבין
 מעצמו כי חכמה איהי לא אתקריאת חכמיה מגרמה אלא בגין ההוא חכם
 דאמלי לה מנביעו דיליה ואיהי לא אתקריאת ביניה מגרמה אלא על שם
 ההוא מבין דאמלי לה מניה דאי הוה מסתלק מינה אשתארת יבשה הדא הוא
 דכתיב אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש לבתר והכהו לשבעה נחלים ועבד
 ליה לשבעה מגין יקרין וקרא לון גדוליה גבוריה תפארית נציח הו"ד יסוד
 מלכות וקרא גרמיה גדול בגדוליה וחסיד, גבור בגבוריה מפואר בתפארית
 מארי נצחן קרבין בנציח נצחים, ובהו"ד קרא שמה הוד יוצרנו, וביסוד קרא
 שמה צדיק, ויסוד כלא סמיך ביה כל מאנין וכל עלמין, ובמלכות קרא שמה
 מלך ולו הגדוליה והגבוריה ותפארית והנציח וההו"ד כי כל בשמים דאיהו
 צדיק ולו המלכה דאיהו מלכות כלא ברשותיה למחסר כמאנין ולאוספתא
 בהון נביעו ולמחסר כפום רעותיה בהון וילית עליה אלהא דיוסיף ביה או
 יגרע ביה עכ"ל הוה"ק לצניננה, וכלשון המשל של הוה"ק שהמשיל האין סוף

ב"ה אל עין המים היינו אמרו מקור דימא, כן כתב רבי הרמב"ם ז"ל במורה נבוכים (ח"ב פ' י"ב) וז"ל בקיצור ויכונה לעולם סועל הנבדל בשפע על צד ההדמות כעין המים אשר ישפיע מכל צד ואין לו צד מיוחד שימשך ממנו או ימשיך לזולתו, אבל מכולו הוא נובע ולכל הצדדים ירוה הקרובים אליו והרחוקים ממנו תמיד, כן זה השכל לא יגיע אליו כח מצד אחד ומרוחק אחד ולא יגיע כחו לזולתו ג"כ מצד מיוחד ועל רוחק מיוחד ולא בעת בלתי עת, אבל פעולתו תמיד כל אשר יודמן דבר יקבל הפעל ההוא הנמצא על התמידות אשר כונה בשם שפע, כן הבורא יגדל שמו כאשר התבאר שהוא בלתי גוף והתקיים שהכל פעלו ושהוא סבתו הפועלת כמו שבארנו וכמו שנבאר נאמר שהעולם נתחדש משפע הבורא ושהוא המשפיע עליו על כל מה שיתחדש בו, וכן יאמר שהוא השפיע חכמתו על הנביאים, הענין כולו שאלו הפעולות פעולות בלתי גוף והוא אשר יקרא פעלו שפע וזה השם ר"ל השפע כבר התירוהו לשון דיעברי ג"כ על הבורא ית' מפני ההדמות בעין המים השופע כמו שזכרנו מפני שלא ימצא להדמות פעולות הנבדל יותר נאה מזה הלשון רצוני לומר השפע וכו' אבל מה שזכרנוהו שספרי הנביאים השאלו ענין השפע ג"כ לפעל הבורא יתעלה הוא אמרו אורזי עזבו מקור מים חיים ר"ל שפע חיים כלומר המציאות אשר הוא החיים בלא ספק וכן אמרו כי עמך מקור חיים רוצה בו שפע המציאות וכן השלמת המאמר והוא אמרו באורך נראה אור הוא דהענין בעצמו כי בשפע השכל אשר ישפע ממך נשכיל ונתיישר ונשיג השכל והבן, עכ"ל ודברי הרמב"ם ז"ל ודברי הרשב"י בזה"ק שוים ומתאימים והבן :

ומאחר שהצעתי לך ההצעה הזאת אבא לפרש לך מאמר הזוה"ק בראשית כ"ב וז"ל עם פירוש, ויאמר אלהים נעשה אדם סוד ה' ליריאיו וגו' פתח ההוא סבא דסבין ואמר שמעון שמעון מאן הוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם מאי ניהו הכא האי אלהים אדחכי פרח ההוא סבא דסבין ולא חמא ליה, וכמה דשמע ר' שמעון דתוה קארי ליה שמעון ולא רבי שמעון אמר ל'חברו ודאי האי הוא קכ"ה דאתאמר ביה (דניאל ז') ועריק יומין יתיב הא כען איהו שעתא למפתח בהאי רזא דודאי הכא אית רזא דלא אתיהיב רשו לאתגליא, וכען משמע דרשותא אתיהיב לאתגליא (פירוש שנגלה הקכ"ה לר' שמעון בדמות זקן וזרזו אמרו סבא דסבין פירוש זקן גדול שבזקנים ואל' תתמה מזה שהרי אמרו בתלמוד מס' סנהדרין (דף צ"ה) וז"ל א"ר אבהו אלמלא מקרא כתיב אי אשר לאמרו ביום ההוא יגלח ה' בתער

השכירה בעברי נהר במלך אשור את הראש ושער הרגלים. לטוף אתה קב"ה
 אידמי ליה כאיניש סבא אמר כל דהני משרייתא ובני מלכי מזרח ומערב
 דאייתית בהדך וכו' מזה למדנו ומה שנחריב שהוא רשע ונדמה לו הקב"ה
 כסבא ודבר עמו. כ"ש וק"ו שנגלה לרשב"י שהוא צדיק וקדוש וודאי שנאמין
 וג"כ שנינו בירושלמי מסכת יומא (פרק הוציאו לו והובא בבלי בקיצור סוף
 מסכת מנחות) וז"ל הירושלמי ארבעים שנה שימש שמעון הצדיק בכהונה גדולה
 ובשנה אחרונה אמר להם בשנה זו הוא מת אמרו לו מנין אתה יודע א"ל
 שבכל שנה ושנה שהייתי נכנס לבית קדש הקדשים היה זקן אחד לבוש
 לבנים ועסוף לבנים נכנס עמי ויוצא עמי בשנה זו נכנס עמי ולא יצא עמי
 בעו קמי ר' אבהו והכתיב וכל אדם ל"א יהיה באהל מועד ואפי' אותם שכתוב
 בהם ודמות פניהם פני אדם אמר לון מאן אמר לי דהוה בר נש אני אומר
 הקב"ה הוה עכ"ל הא למדת שנדמה הקב"ה לשמעון הצדיק כזקן. כמו שנדמה
 לרשב"י ע"ה וכן אמרו עוד רז"ל ומביאו רש"י בשם המכילתא בפ' יתרו על
 פסוק אנכי ה' אלהיך שהקב"ה נדמה לישראל על הים כבחור עושה מלחמה
 ועל הר סיני כזקן מלא רחמים וכו' ע"ש כל זה ראיתי ליישב לך דברי
 הוזה"ק שלא לברו אמר כן אלא שהיא דעת הירושלמי והבבלי אבל מעתה יש
 לחקור איך יצדק שהקב"ה ישחנה פעמים בחור ופעמים זקן, ובוה צדקו דברי
 הוזה"ק פ"ה בא שהעתיקתי לעיר ושאר המקובלים שזה יצדק שהשינוי בספירות
 וכמ"ש רש"י שם שהשינוי במצוות ע"ש, כיצד כשהאין סוף ב"ה מתלבש
 בכתר כמו כאן שנגלה לרשב"י בכתר עליון כמפורש בגליון נקרא בה עתיק
 וזהו אמרו ודאי האי הוא קב"ה דאתמר ביה ועתיק יומין יתיב וג"כ במדה
 זו נקרא ג"כ זקן וסבא וכשמתלבש בתפארת נקרא בה בחור מערזה יצדק
 השינוי בספירות ולא בעילת העילות א"ס ב"ה, כל זה ראיתי ליישב לך דעת
 הגמ' בבלי וירושלמי והוזה"ק, ומה שהביא זה דהאי שפירוש ד"א והמק"ם ז"ל,
 אמור אמרתי לפרש דבריהם ממדת שמכארים דבריהם במקומות אחרים בס"ד,
 מ"ש הרב ד"א זקן הזקנים הוא כתר עליון כן הוא כמו שיישבתי מדבריהם
 שדשינוי יצדק בספירות ונקרא בה הא"ס ב"ה זקן הזקנים וג"כ מדת
 החכמה והבינה כשמתלבש בה"ס הא"ס ב"ה נקרא בהם ג"כ זקן וזהו שפירש
 הרב מק"ם שא"א נקראים זקנים חוץ לרברבינו אלו מדבריו שגם כן מדת
 החכמה ומדת הבינה כשמתלבש בהם הא"ס ב"ה נקרא בהם זקן וגם מה שכתב
 הרב מק"ם ועתיק ואריך נקראים סבא דסכין ר"ל שמדת הכתר נקראת זקן
 לזקנים ע"ה שתי ספירות חכמה ובינה, ואל רתתמה על שאמר ועתיק ואריך

כי שני הכנויים האלו הם בכתר, ואם תקשה מדברנו שאמר וקים ליה לרשב"י
 שהוא עתיק ולא אריך ותאמר שעתיק לחוד ואריך לחוד. לא כן אחי כי דבר
 זה לא רזדע בו עד שיקדמו לך הקדמות רבות מהמקובלים וחדע שכל ספירה
 וספירה כלולה מעשר ספירות כגון ספירת הכתר כלולה בה עשר ספירות
 כלומר יש בחוכה כתר חכמה בינה גדולה גבורה וכו' ונקראים כל העשר האלו
 שבתוך מדת הכתר בכנויים שלה. ולפיכך אמר דהרב מק"מ וקים ליה לרשב"י
 שהוא עתיק ולא אריך. ר"ל שהוא עתיק שהיא ספירת הכתר.
 ולא אריך ר"ל ולא כספירת כתר הכלולה בכתר בפרטות,
 כי אכ"כ בכתר כולל ספירות שבתוכו, והגדה נחבאר לך ידיד נפשי מלשון
 הזוהר הקדוש שהקב"ה גלה לרשב"י בספירת הכתר שהיא הגדולה שבכבודו
 יתברך וג"כ בה נגלה לשמעון הצדיק כמ"ש לעיל, וג"כ אל תתמה על שאנו
 מכנים שמוחיו יתברך אריך ועתיק באמרנו כשמחלבש בכתר נקרא עתיק
 ונקרא אריך, כי כולן פסוקים (דניאל ז') שנאמר ועתיק יומין יתיב לבושיה
 כתלב חיור ושער רישיה כעמר נקי, וג"כ בחזרה ה' ארך אפים ר"ל אריך
 אנפיו, ועוד אם תקשה ותאמר שהרי כס' יצירה אמר עשר ספירות עשר
 ולא תשע, עשר ולא אחד עשר, מודים כל המקובלים דאינן רק עשר ספירות
 כדעת אברהם אבינו בספר יצירה שהם עשר לבד, אך ורק פירשו המקובלים
 עפ"י קבלתם עד מרע"ה שכל אחת כלולה מעשר ועיקרן עשר ספירות לבד
 בין לדעת אברהם אבינו בין לדעת דהמקובלים כולם שוו בדעותיהם ודוּבן
 מאד, וג"כ יאמר הקירא ויאבדו לדברי המסית הלז השקרן שלא נגלה הקב"ה
 לרשב"י מכל וכל, יש ראיות מן התלמוד שהוא נגלה לו כי הנה נודע שרשב"י
 נטמן במערה י"ג שנה כדאיתא במס' שבת (דף ל"ג) ובסנהדרין (דף צ"ה ע"ב)
 איתא רבו יהושע בן לוי אשכחיה לאליהו ז"ל דהוה קאי (ג"א קיימי)
 אפיתחא דמערחא דרשב"י אמר ליה אתינא לעלמא דאתי אמר ליה אם ירצה
 אדון זה (פירש"י אדון הזה שכונה היתה עמהם) א"ר יהושע בן לוי שניש
 ראיתי וקול שלשה שמעתי (פ"י שנים ראיתי הכוונה על אליהו ורשב"י שהם
 שנים כן פירש עיון יצקב ע"ש) וקול שלשה דשכינה הוה בהדייהו כן פירש
 רש"י ז"ל ע"כ התלמוד וכן כתב בערוך ערך פטר וז"ל בגמרא דפרק לולב
 וערבה בסיכה יכול אני לפטור את העולם כילו מן הדין וכו' פירוש ר' שמעון
 בן יוחאי היה במערה י"ג שנים ונראה לו אלהים בדרך גודל כבודו והיה
 אומר יכול אני לפטור את העולם כילו וכו' כגון האמור בסדום אם אמצא
 שם כך וכך צדיקים ונשאתי מיום שנבראתי ועד עכשיו כלומר בזכותו יתקיים

העולם ולא ישחיתו האלהים ואפילו אם אין שם צדיק אחד, ואם בני עמי זכותינו מגנת משנברא העולם ועד עכשיו וכו' ע"ש, הנה לך מפורש בהדיא מהתלמוד שאמר אם ירצה אדון זה להכניס ריב"ל לעוה"ב וג"כ מלשון הערוך שאמר שנראה לו אלהים בדרך גודל כבודו, שודאי שהיה הקב"ה נראה לו לרשב"י ואם כן דברי הוזה"ק ומפרשיו ברור מללו, ועל ל' הוזה"ק שאמר שהקב"ה שאל רשב"י מאן ניהו הכא האי אלהים וכו' מי שהוא ספס וחסר לב יטעה בכאן שאל תתמה על זה שהרי הקב"ה כשמתלבש במדת הבינה נקרא ביה אלהים וג"כ כשמתלבש במדת המלכורז נקרא אלהים, ולפיכך שאל את רשב"י באיזו מדור נתלבשתי עד שנקרא עלי פסוק זה ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו, וידוע ופשוט ששם אלהים מושאל למדת הדין כדאיתא בדוכתי טובא בכראשית רבה ובפרט על פסוק וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה' ואל תרומה על ששאל הקב"ה את רשב"י שכן דרכו של הקב"ה לשאול את ברואיו וכמו שאמר למשה מזה בידך ויאמר מטה וכן כמו ששאל את קין אי הבל אחיך, ואע"פ שהוא יודע כל דבר וכל תעלומות לב מ"מ שאל את רשב"י כדי שיתעורר לעסוק בתורה ורשב"י התחיל לדרוש ואמר למלכא דהוה ליה כמה בנינין למבני (פי' משל למה"ד למלך שהיה לו כמה בתים לבנות) והוה ליה אומנא (פי' יש לו אומן לבנות) והוה אומנא לא הוה עבד מדעם אלא מרשו דמלכא כמה דאתאמר ואהיה אצלו אמון, מלכא ודאי איהו חככה עלאה לעילא (פי' מדרגה החכמה נקרא בה הא"ס ב"ה ודאי מלך ולא נקראת הספירה מלך מעצמה אלא על שם א"ס ב"ה שהרי אפילו כינוי שם חכמה לא הונח לספירה עצמה אלא על שם עילת כל העילות הא"ס ב"ה דאמלי לה ואקרי בה חכם כמו שמפורש בלשון הוזה"ק שהעתיקתי לעיל) ועמודא דאמצעיתא מלכא ליתתא (פי' מדת התפארת גם כן נקרא בה הא"ס ב"ה מלך, ומה שאמר לתתא מפני שנודע לבאים בסוד השם ששלש מדות ר"ל כתר חכמה ובינה נקראות עליונות, ושאר הספירות נקראות שבע תחתונות, ולפיכך אמר כי אע"פ שמדת התפארת היא מספירות תחתונות הוא נקרא בה ג"כ מלך, כי האלוה ב"ה ממלא כל ספירן, כמפורש בתקוני הוזה"ק חקון א' בפתיחת אליהו וכמו שני' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא) אלהים אומנא לעילא ודא אימא עלאה (פי' אלהים אומנא לעילא היא מדת הבינה שנקראת לפעמים אלהים וכן קראו אותה החנאים כדאיתא במס' נדרים (דף ל"ח) ובמס' ראש השנה (דף כ"א) וז"ל רב ושמואל דאמרי תרווייהו חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חוץ מאחד שנאמר ותחסרהו

מעט מאלהים עכ"ל. וגם כן ספירה זו כלומר מדת הבינה אינה נקראת אלהים מעצמה אלא על שם הא"ס ב"ה שנקרא ב"ה אלהים שהרי אפילו כינוי שם בינדה לא הונח לספירה עצמה אלא ע"ש א"ס ב"ה שנקרא בה מבין כמפורש לעיל מ"הזוה"ק ובלשון הזוה"ק כאן קרא את מדת הבינה אומנא, ובפרשת תרומה בזוה"ק (דף קס"א ע"א) איתא וז"ל כד הבא קב"ה עלמא אסתכל ב"ה באורייתא וברא עלמא, ובאורייתא אתברי עלמא, כמה דאוקמה ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אומן, וכי אורייתא אומנא הוה, אין, כד קב"ה בעא למברי עלמא אסתכל באומנא וכי ע"ש וכן היא דעת החנאים כדאירא בבראשית רבה (פרשה א' סי' א') על פסוק ואהיה אצלו אמון, אמון אומן, דהתורה אומרת אני הייתי כלי אומנותו של הקב"ה, בנוהג שבעולם מלך ב"ו אינו בונה פלטרין מדעת עצמו אלא מדעת אומן, והאומן אינו בונה אותו מדעת עצמו, אלא דפתראות ופנקסאות יש לו לדעת היאך הוא עושה חדרים, והיאך הוא עושה פשפשין, כך היה הקב"ה מסתכל בתורה ובורא את העולם, והתורה אמרה בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא תורה כמד"א ד': קנני ראשית דרכו עכ"ל, ואל תתמה על הזוה"ק שהוא קורא לבינה אימא דכינוי בעלמא הוא וכבר פירשו כמה חכמים על זה וכמו שהובא ופורש בהקדמת תקוני הזוה"ק (דף ב' ע"א) וז"ל שלח תשלח את האב"ה כי אם לבינדה תקרא ואיהי אורייתא דלעילא דאתאמר בה ואל תטוש תורת א"מך עכ"ל) אלהים אומנא לתתא ודא שכינתא דלתתא (פי' מדת המלכות ומה שאמר דלתתא מטעם שהיא משכע ספירות תחתונות ונקרא בה ג"כ הא"ס ב"ה אלהים שהוא ממלא כל העולמות ואל תתמה על שקרא שכינה דלתתא, כי דע לך ששם שכינה הושאל לכל הספירות שהן כבודו של הא"ס ב"ה וכמו שכ' בערוך ערך ספקר שהן כבוד למעלה מכבוד, וכמו שכתב הרמב"ם במורה נבוי' (פרק כ"ה מחלק א') שאורו הנברא נקרא שכינה) ואתתא לית לה רשו למעבד מדעם בלא רשו בעלה (פי' ואתתא לית לה רשו המלצה ומשל בעלמא הוא שכמו האשה לגבי האיש שאינה עושה מאומה מדעת עצמה כי אם מדעת בעלה כך רשבי' המליץ הלשון שאין מדת הבינה יכולה לעשות פעולה אלא אם כן בכח מדת החכמה שהיא למעלה ממנה, והחכמה אינה פועלת אלא בכח א"ס ב"ה עילת כל העילות ואל תתמה על שאני אומר שזה עושה בכח זה וכולן בכח הבורא יתברך שהרי כגון זה כתב הרמב"ם במורה (ח"ב פרק ו') וז"ל ואמנא אמרו הוא שהשכלים הנפרדים הם ג"כ אמצעיים בין הבורא יתברך ובין הנמצאות ובאמצעותם יתגועעו

הגלגלים אשר תנועתם היא סבת הויית ההויור, כ"ש וק"ו כבודו יתברך שהם מדוחיו שיפעול על ידן וכל בנינין דהוו באורח אצילוהא הוה אמר אבא באמירה לגבי אימא יהא כדין וכדין ומיד הוה כד"א ויאמר אלהים יהי אור וידעי אור, ויאמר (פירש בגיליון חכמה) הוה אמר לאלהים (פירש בגיליון בינה) יהי אור, מארי דבניינא איהו אומר (פי' חכמה) ואומנא עביד מיד (פי' בינה) שהיא תורה של מעלה נקראת כמו אומן שביארנו) והכי כל בניינין באורח אצילותא הוה אמר יהי רקיע, יהי מאורות וכלא אהתעביד מיד (פירוש וכל בניינין כל דהספירות שהן אצילות וכמו שמפורש בזוה"ק פרשה בא דף מ"ב שהעקנו שבתחילה האציל עילת כל העילות את הכתר, ואח"כ חכמה, ואח"כ בינה, ואח"כ והכוהו לשבעה נחלים כלומר נאצל בכח מאמר הא"ס ב"ה ממת הבינה שבע ספירות תחתונות, ולפיכך אמר כאן דכל בניינין דהוו באורח אצילות דהוה אמר אבא לגבי אימא פי' היה אין סוף ב"ה מתלבש במדת החכמה שמכנים אותה אבא והיה המאמר יוצא אל מדת הבינה ונעשה דרך אצילות מיד וזהו סוד דהיה מכינס בתורה שד"הא כלי אומנותו וכמו שמפורש לעיל מזוה"ק ב"ה (פרשת בראשית דף ט"ז ע"ב) על פסוק ויאמר אלהים יהי אור וידעי אור והא לך פירוש הרב הדרת מלך וז"ל יהי אור יהי על רזא דאבא ואימא וז"ל הרב בספר הלקוטים וצריך שתדע שבכל מקום שתמצא בזוה"ק בענין הספירות סליק ונחית דהכוונה הוא כי אלו רזאמר כשחכמה רצוזה להאציל הבינה עלתה לכתר וכתר לא"ס, וא"ס נותן להם אור ונוטלים האור מהא"ס תוספתו אור וכת, כדין נחית באותו כח למקומו ומאציל מדת הבינה וכן תעשה בינה וכן כולם וראה לזה מבראשית על פסוק יהי אור, יהי על רזא דאבא ואימא, וזהו שכתוב ויהי אור אור דכבר הות ועתה מפרש ביתר שאת איך היתה כל ההשרגלשלות מרזא דאין סוף עד למטה ע"ל לעניינינו, הרי לך מפורש בהדיא שאע"פ שתראה בזוה"ק אמר אבא לאימא הם כינויי השתי ספירות חכמה ובינה ואינן מדברות ממש אלא דרך משל רק שהא"ס בידה פועל בהן שפע אורו לעולם ומנהיג בהן כל העולמות, נמצא שהכל בכח אדון יחיד א"ס ב"ה הנקרא כפי הרמב"ם במורה מחייב המציאות ואין זולתו) כד מטא לעלמא דפירודא דאיהו עולם הנכדלים (פירש הרב מק"מ העוה"ז כלומר כאשר דהגיע זמן בריאת העוה"ז) אמר אומנא (פי' מדת הבינה שהיא תורה שלמעלה כדלעיל) למארי בניינא (פי' מדת החכמה) נעשה אדם בצלמנו כדמותינו, אמר מארי בניינא ודאי טב הוא למעכד לידו אבל עתיד הוא למחטי קמך בגין דאיתו כסיל הה"ד בן חכם ישמח אב ובן

כסיל תוגרת אמו (פי' ששט הלשון אמר מארי בנינא שהיא מדת החכמה
 טוב לעשות אדם הראשון אבל עתיד הוא למחטי קמך ר"ל לטגום במדרג
 הבינה כדמפרש ואזיל) איהי אמרה בתר דחוביה תליא באימא ולא באבא אנא
 בעינא למברי ליה בדיוקנא דילי הה"ד ויברא אלהים את האדם בצלמו ולא
 בעא לאשתתפא בידה אבא, בזמנא דחב מרז כתיב ובפשעייכט שולחה אמכט
 אמר מלכא לאימא ולא אמרית לך דעתיד הוא למחטי בההוא זמנא וזריך
 ליה וזריך אימא עמיה ובגין דא כחיב בן חכמ ישמח אב ובן כסיל רוגת
 אמו, בן חכמ דא אדם דאיהו באורח אצילות ובן כסיל דא אדם דבריאה
 (פי' הלשון הקדוש הזה שכל האצילות והבריאה היה הא"ס ב"ה מתלבש
 במדת החכמה ומאציל ובורא כיון שהגיע זמן בריאת אדם הראשון נתלבש
 במדת הבינה הנקראת אימא ויצא מאמרו ית' ממדרג הבינה לברות אדם
 הראשון ורשב"י המל"יך הלשון ואמר ולא בעא לאשתתפא ביה אבא בגין
 דערזיד למחטי ספני שידוע שהנשמה היא ה' חלקים ולפיכך קראו אותה
 הרזנאים בבראשית רבא (פר' י"ד ס"י ט') ובפר' ואחחנן (פר' ב' ס"י כ"ו)
 בה' שמות נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה, ופירשו המקובלים שהא"ס ב"ה
 משפיע הנשמה נפש מספירה המלכות רוח מספירת תפארת, נשמה מספירת
 בינה, חיה מספירת חכמה, יחידה מכתר, ולפיכך אמר ולא בעא לאשתתפא
 ביה אבא המלצה בעלמא דהיא על שלא השיג אדח"ר רק נפש רוח נשמה
 ולא השיג היא ממדת החכמה הנקראת אבא, מעתה נודע לך שהשיתוף הזה
 אינו אלא על שלא השיג חיה המושפע ממדת החכמה וכן כבר פירש אדוני
 וחמוד לבי הרב מק"מ וז"ל בריוקנא דילי דהמאמר הזה יובן כמ"ש הרב ז"ל
 כי אדח"ר לא השיג רק עד נשמה דאצילות שהיא מבינדה ולא השיג חיה
 שהיא מאבא וכ"ש יחידה, ואפשר שזה הוא שאמר כאן ולא בעא לאשתתפא
 ביה אבא עכ"ל, ואם תאמר ולמה לא השיג וזכה לחלק הנקרא חיה,
 תשובתך לפני שהבורא יתברך יודע מה שיהיה קודם שיהיה שעתיד אדח"ר
 לחטוא ונמצא סוגם במדת החכמה ולפיכך לא בעא להשתחף בו חלק המושפע
 ממדת החכמה, ולפיכך כשחטא אדח"ר פגם במדת הבינה הנקראת אימא
 והפריד שם אלהים משם י"ה ח"ו וזהו מ"ש רשב"י תריך יתיה ותריך אימא
 עמיה, ר"ל כשחטא אדח"ר נטרד מגן עדן וגם למעלה שנרם לתרכא אימא
 שהיא מדת הבינה שהוא שם אלהים דהפרידו משם י"ה ח"ו, ואם תקשדה
 ותאמר שיש אמירה ממש אמר אבא או אמרת אימא חלילה לחשוב כן
 כקצת הפתאים הלוקחים דבריהם העומדים ברום העולם כפשוטן שא"כ האמר

כן תוכרח לפרש דברי התנאים בדוכתי טובא וביותר הרשבי שדרכו להמליץ
 דבריו בכל מקום הן בזוה"ק הן בתלמוד ובמדרשים כהא דאמרינן בבראשית
 רבה (פ' י"א סי' ט') וז"ל רחמי רשבי אמרה שבת לפני הקב"ה רבש"ע לכולן
 יש בן זוג ולי אין בן זוג אמר לה הקב"ה כנסת ישראל היא בת זוגך וכו'
 וכדאיתא בתלמוד מס' שבת (דף ג"ה) אמרה מדת הדין לפני הקב"ה רבש"ע
 מה נשחננו אלו מפני אלו, א"ל הללו צדיקים והללו רשעים, אמרה לו היה
 בידם למחות ולא מיחו, א"ל גלוי וידוע לפני שאם מיחו לא קבלו מהם,
 אמרה מדת הדין לפני הקב"ה רבש"ע אם לפניך גלוי לפניהם, מי גלוי וכו',
 ועוד בשמות רבה (פר' ו' סי' א') אמרו רבותינו באותה שעה עלתה ירד
 ונשחטתה לפני הקב"ה ואמרה רבש"ע לא כך אמרת אין אות בטלה מן התורה
 וכו' ע"ש וג"כ בפ"ק דבגלה (דף ס"ו) אמרה מדת הדין לפני הקב"ה רבש"ע
 וכו' ועוד כיוצא בזה בכמה מקומות. כלל הדברים אסור לו לאדם המאמין
 ברצוה ובדברי חז"ל ליקח לו הדברים כפשטן בלתי הצעות ודוקדמות
 ואם תקשה על שאני אומר שהקב"ה משפיע דהנשמה ע"י הספירות כן היא
 דעת כל המקובלים, ותשובתך הרי מצינו בדברי הרמב"ם במורה גדולה
 מזאת שכתב (ח"ב פרק ו') שהצורות כולם מפעולות השכל הפועל
 והוא המלאך והוא שרו של עולם וכו' ע"ש הרי לך שהצורות (פי' הנשמות)
 משפיע אותן השכל הפועל והבן, ובגין דא אמר בן חכם ישמח אב דא אדם
 דאיהו באורח אצילות ופירש הרב מק"מ הוא זעיר דאצילות (פי' מדת התפארת
 נקראת בן ע"ש) והיא למטה מספירות חכמה ובינה הנקראות עליונות ומטעם
 שכינו שרתי ספירות אלו אבא ואמא לפיכך הוא קורא למדת התפארת בן, ודע
 שמדה זו שהיא תפארת בה אנו קורים לא"ס ב"ה הוי"ה כמ"ש לעיל, ולפיכך
 קרא אותה אדם דה"עילא מפני ששם הוי"ה במלואו כזה ירד ה"א וא"ו ה"א
 עולה בחשבון אדם וכן איתא בתיקוני הזוהר (תקון ס"ט דף ק"ב ע"ב) וז"ל
 אדם עלאה, איהו שם מ"ה ירד ה"א וא"ו ה"א, הרי לך מנאר שאדם עלאה
 הנקרא בפי כל המקובלים הוא שם הוי"ה במלואו, ואם תקשה על שאני אומר
 שהא"ס ב"ה מתלבש באותה מדה תקשה עלי מדברי לדברי שאמרתי משם
 ספר יצירה ומשם רס"ג וסבילי אכונה שהמדות כולן קשורות בו כשלהבת
 הקשורה בגחלת לא תקשה כן, כי ודאי שהספירות קשורות בו יתברך
 כשלהבת הקשורה בגחלת וכשמודד ופועל באורחה מדה כגון כשפועל במדת
 הגבורה נקרא מתלבש בה, וכן משתמשים בלשון לבושים כלפי הבורא יתברך
 כדאיתא בשיר השירים רבה (פר' ד' סי' כ"א) לכש הקב"ה עשרה לבושים

וכולהו מקראי יעו"ש, ובמדרש הגדול (פ"י בראשית) וז"ל תאנא עשרה לבושין לבש הקב"ה, לבוש א' שלבש ביום שברא עולמו היה של הוד שנאמר השם אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת, לבוש שני שלבש להמרע מדור המבול היה של גאות שנאמר ה' מלך גאות לבש, לבוש ג' שלבש ביום מתן תורה היה של עוז שנאמר לבש ה' עוז התאזר וכו' ע"ש :

ומעתה אשובה ארצה בשושנים לבאר דברי הזוהר הקדוש בראיות ברורות ונכוחות מהתלמוד שכל מה שביארתי לעיל שהא"ס כ"ה

נחלבש בספירות וברא כל העולמות בהן הנה גם הוא כן בגמרא חגיגה (ס"ב דף י"ב) וז"ל א"ר זוטרא בר טוביה אמר רב בעשרה דברים נב' העולם בחכמ"ה ובתבונ"ה ובדע"ת ובכ"ח ובגער"ה ובגנור"ה בצד"ק ובמשפ"ט בחס"ד וברחמי"ם, וכולהו מקראי יעו"ש, ופירש מהרש"א ז"ל בעשרה דברים נברא העולם בחכמה וברבונ"ה וכו' כפי העיון שהן הן העשרה דברים דחשיב הכא שבהן נברא העולם הן בשמותיהן קרובים לשמות עשר ספירות שהסכימו בהן המקובלים בקריאת שמותן והם העשרה מאמרות שבהן נברא העולם, ומייתי בחכמה ובתבונה דכתיב ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וגו' לפי שמות הספירות קדמה חכמה לכינה וז"ל מסכים לדעת בית הלל דארץ נבראת תחלה וכו' ע"ש, וכן כתב הרב החסיד בעל חז"ל (בשער חשבון הנפש ס"ג ד"ה והשמיני חשבון) וז"ל וידע שהוא אחד ואין אחד כאחדותו ולא בורא זולתו ולא יוצר מבלעדיו ושאר שמותיו הטובים ומדותיו העליונות ע"כ וכן כתב הרמב"ם ז"ל במורה (ח"א פ' ל"ה) וז"ל בקיצור אמנם הדברים בתארים ואיך ירוחקו ממנו ומה ענין התארים המיוחדים לו וכן הדברים בבניארתי מה שבראו וכחואר הנהגתו לעולם, ואיך השגחתו בזולתו וענין רצונו והשנתו וידעתו בכל מה שידעתו וכן ענין הנבואה ואיך הם מעליתה, ומת ענין שמותיו המורים על אחד, ואם הם שמות רבים אלו כולם עניינים עמוקים והם סתרי תורה כאמת והם הסודות אשר יזכרו בספרי הנביאים תדיר ובדברי רז"ל ואלו הם הדברים אשר אין צריך לדבר בהם אלא בראשי פרקים ועם האיש המתואר וכו' ע"ש, הנה לך מדברי הרמב"ם שנשבע ואמר באמת שהם הסודות העמוקים וכלל גם בריאת העולמות שהכריאה והנהגת העולם היא מכלל הסודות המוסרים אותן לאיש המתואר :

ומתחלה שבארתי לך בא"י היסוד שרברכי הזוהר הקדוש אמת ויציב ושוה ומתאים למאמרי התלמוד ככלי וירושלמי ומדרשי התנאים והאמוראים וגאונים ופוסקים נבוא בס"ד לכאר לך לשון אדוננו אור שבעת

הימים האלהי מהרח"ו זצ"ל שהעתיק האיש הלז דבריו להטיל דופי ולומר שהם היפך דברי דהזוהר ושכל אחד מן המקובלים בודה לו דברים מלבו חלילה כדי לעור עיני השוטמים והכסילים על כן אמרתי אעתיקה ל' הרב האלהי מהרח"ו ואבארנו דרך ישכן אור בעזר הש"י והא לך לשונו הטהור והנה קודם ברוא אלהים אדם על הארץ היה כח בחיצונים לינק שפע מהקדושה בסוד ואדם אין לעבוד את האדמה ואחד מעבודת האדמה הוא כיסוח הקוצים מן הכרם אשר לזה צריך מצות מעשיות אבל כאשר נאצלו ז'ין עדין לא היה אדם הראשון בעולם ואז יצאו ז'ין אחר באחור מפני פחד החיצונים שלא לינק כי אם היו עומדים פנים בפנים היה לקליפות מקום להתאחו כמקום אחיזתם שהם אחוריים לינק כי מן הפנים אינם יכולים לינק ולכן הוצרכו להיות מתדבקים אחר באחור כדי שלא יוכלו החיצונים לינק משם וכאשר נברא אדה"ר ועשה מצות מעשיות החזירים פנים בפנים ולא היה אז פחד מהקליפות וכו' (פי' דבריו שבתחלה היינו קודם ברוא אלהים אדה"ר היו השמות שם הוי"ה ושם אדנ"י המכונים ז'ין אחר באחור כזה הו"ה ינד"א מפני שבזמן שהשמות מהופכים ומראים אחוריים זה לזה אותו הוא תגבורת הדינים כדי שלא יוכלו החיצונים והקליפות שהם מלאכי חבלה לינק שפע רחמים אבל כאשר נברא אדה"ר ועשה מעשים טובים תיקן שני השמות ביור כזה ידו"ד אדני וזה חזרתם פנים בפנים, וכבר בא מפירש בתיקוני הזוהר (תקון ס"ג דף צ"ה ע"א) וז"ל א"ל ר' שמעון ברי דא רזא עלאה מארבע אתוון תליין ד' שמהן מן י' ידו"ד כן ה' הוי"ה מן ו' והוי"ה מן ה' הוה"י עלידיו אתאמר ודאי וראית את אחורי ופני לא יראו מסטרא דאחוריים איהי יוד' לתתא (ר"ל כזה הוה"י) ומסטרא דפנים לעילא (ר"ל היוד' לעילא כזה ידו"ד) ודא איהו רזא דאתהפך שמה מדינא לרחמי ומרחמי לדינא, כד אתהפך לדינא איהו הוה"י יוד' לתתא, ואלין דחכיבין עלייהו יסורין אתהפך לון מדינא לרחמי ידו"ד עכ"ל הרי לך מפורש שכל מקום שתמצא בדברי המקובלים אחר באחור או פנים בפנים אינו אלא הפוך אותיות לא כמו שחישב האיש הבער הלז לחפות דברים על החכמים שהם אימרים פנים או אחר ממש חלילה, ודע שההיפוך למעלה איננו כפשוטו רק כשהדינים גוברים דין בדין נקרא אחר באחור וכשהן רחמים ברחמים נקרא פנים בפנים, ולא ידעתי מה הפרש יש בין דברי הזוה"ק לדברי מהרח"ו שכדברי הזוהר אמר שאדם הראשון כשחטא פנים ח"ו בשם אלהים המכונה בינה, וכשעשה מעשים טובים תיקן ב' שמות אחרים שר"ם הוי"ה ואדנ"י, ואלו אמר מהרח"ו שאדם

הראשון החזיר שם אלהים ושם י"ה פנים בפנים, היה מקום להקשות ולומר שהם היסך דברי דהוהר אבל מאחר שדבריו ברורים שאדם הראשון החזיר הוי"ה ואדני' אין כאן מקום להקשות והבן מאד כי סוד ה' ליראיו. ואל תתמה על שעשה אדה"ר מעשים טובים ותיקן ב' שמות שהרי ג"ב תיקנו לנו אנשי כנה"ג בכל הברכות שכשאני מברכים בכל ברכותינו על קיום מצות ומעשים טובים אנו כוללים ב' שמות אלו באמרנו ברוך אתה אדני והשם כתוב בהוי"ה ונמצינו כוללים את ב' השמות הוי"ה ואדני' והכוונה אל הא"ס ב"ה והרמיה על זה עוד ממה שתיקנו אנשי כנה"ג ומהללים לשם תפארהך (ר"ל שם הוי"ה המכונה חפארת) ויברכו שם כבודך (ר"ל שם אדני המכונה כבוד) ומרומם על כל ברכה ותהלה (ר"ל שהכוונה אל המרומם על כל ברכה שהוא הא"ס ב"ה) והבן ע"כ גשלים פי' לשון הזוה"ק בראשית דכ"ד בס"ד: **ומערתה** אמרתי אלקטרה באמרים מה שמצאתי כתוב בבראשית רבה (פרשה ח' סי' ה') וז"ל א"ר סימון בשעה שבא הקב"ה לבראות את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים וחכורור חכורות מהם אומרים אל יברא ומהם אומרים יברא, הה"ד חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו, חס"ד אומר יברא שהוא נזמל חסדים, ואמ"ת אומר אל יברא שכולו שקרים, צד"ק אומר יברא שהוא עושה צדקות, שלום אומר אל יברא דכוליה קטטה, מה עשדה הקב"ה נטל אמ"ת והשליכו לארץ הה"ד ותשלך אמת ארצה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון העולמים מה אחה מבזה אלטיכסייה שלך תעלה אמת מן הארץ הה"ד אמת מארץ חצמת, ופירש"י אלטיכסייה חותמו של הקב"ה אמת, הה"ד נפגשו קרבו לריב זה יאמר יברא אדם וזח יאמר אל יברא אדם לכך השליך הקב"ה חותמו לארץ ככיכול כעס עליהם הקב"ה על שרזיו מדיינין זה עם זה אמר להם על מה אתם מעכבים על אמת, נטלו והשליכו אינו חשוב לפני לעכב עולמי, ואם חאמר ישליך שלום לא היה נחשב האמת לעכב כיון שראו כך מ"ד נשצצקי, וכי האי גיונא אמר השליך משמים ארץ תפארת ישראל, נטל הקב"ה אשם ישראל יחזיק בקטא הכבוד זה והשליכו לארץ עכ"ל, ראה והבן זה הסוד הנפלה יתה נוסה לדברי הזוה"ק ודוק היטב, ובמדרש קהלז רבה פ' ב סי' י"דן איתא וז"ל א"ר שמעון בן יוחאי מלה"ד למלך ב"ו שבנה פלטין וכל העיבורים ושבים נכנסים לרזוכה ואמרו אלו היו עמידה גבוהים היתה נאה אלו היו כותליה גבוהים היתה נאה אלו היתה תקרתה גבוהה היתה נאה, שמה יבא איש ויאמר אלו היו לי ג' ידים אזי ג' עינים או ג' אזנים או ג' רגלים הייתי נאה, ת"ל את

אשר כבר עשוהו, עשהו אין כתיב כאן אלא עשוהו כביכול הקב"ה ובית דינו עשוהו, נמנו על כל אבר ואבר משלך וכעמידך על חקונך, ואם תאמר שתי רשויות הן כבר נאמר הוא עשך ויכוונך כ"ל, ובשמות רבה (פ' י"ב ס"ו ו') איחא וה' נתן קולות וברד כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו של מעלה, ע"כ, וכלל זה איחא בירושלמי (פ' ט' דברכות) ובגמרא בבלי (סנהדרין ד' ל"ח) ובחנחומא (יארא ס"ו ט"ז) ובכמה דוכתי, ומצינו שני והי' שמים עשה, אם נאמר שהם מלאכים הרי אמרו חז"ל בכראשית רבה (פרשה א' ס"ו ד') וז"ל בקיצור אימתי נבראו המלאכים, ר' יוחין אמר בשני נבראו המלאכים, ר' חנינא אמר בה' נבראו, ר' לוליאני בר סברין אמר בשם ר' יצחק בין על דעתיה דרבי חנינא בין על דעתיה דר' יוחנן הכל מודים שלא נברא ביום א' כלום שלא יאמרו מיכאל היה מותח בדרומו של רקיע וגבריאל בצפונו והקב"ה ממדד באמצע אלא צני ה' עושה כל גוטה שמים ל'בדי וכו' ע"ש, וג"כ מצינו שנאמר וה' הכה כל בכור, ונאמר וה' הולך לצניהם יומם, ואמרו חז"ל וג"כ רזיקנו לנו בהגדה דליל פסח וז"ל ויוציאנו ה' ממצרים לא על ידי מלאך לא ע"י שרף לא ע"י שליח אלא הקב"ה בכבודו שנאמר ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה וכו' מכל דהמורם מזה שאין בית דינו של הקב"ה מלאכים שיהי נאמר וה' שמים עשה ואמרו חז"ל כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו וג"כ וה' הולך לפניהם יומם וג"כ וה' הכה כל בכור ואמרו לא ע"י מלאך לא ע"י שרף אלא הקב"ה בכבודו, א"כ נמצינו למדים שבית דינו של הקב"ה הוא כבודו וז"ל אמרם אלא הקב"ה בכבודו שהן ספירותיו שהן שמוותיו, וא"כ מלחיה דר' שמעון בר יוחאי דאמר שהקב"ה וביר' דינו נמנו על כל אבר ואבר מהאדם רצונו לומר הקב"ה וספירותיו שהן בית דינו, וחזר והקשה שאם תאמר שתי רשויות הן כבר נאמר הוא עשך ויכוונך שלא תאמר שבית דינו שהן ספירותיו סועלות מעצמן אלא בכחו והוא בעצמו הבורא והעושה ואם כן מלחיה דרשב"י לא

אשחניא הן במדרש הן בזוהר הקדוש והבן, ע"כ :

פרק בא. עיד טס נזוכר כ"ב ע"ב פתח עיד ר"ש ולאמר ראו עתכ כי אני כו' כו' ואין אלכיס עמדי אמרו סבירא שטעו עליון עתיקין דבעינא לגלאכ בתר דאתיכיז רשו עלאה למימר מאן ניכו דאמר ראו עתכ כי אני אני כו' אלף דא כו' עלה על כל עילאין ככו' דאתקרו עלת כעלות, עילית מחלין עילית דלא יעביד הד עאלין עילית שים עיבדא עד דנטיי רשות נוכי'א דעליכ כמה דלוקימנא לעילא ננעטב אדם, נעטב ודאי על תרין אהאמר דאמר דא לככו'א דלעילא מניכ נעטב ולא עניד מדעס עד

דנטיין רשותא ואמירא מכבוא דלעילא מניכ, וככוא דלעילא מניכ לא עניד מדעס; עד דנטייל עינכ מחצריכ, אזל ככוא דאחקרי עילת על כל עילות דלית לטילא מניכ ולית לחתא שוכ ליכ כד"א ואל מי חדמיווי ואשוכ יאמר קדוש, אמר ראו עתה כי אני אני כוא ואין חלכים עמדי דנטייל עלכ מניכ כגוונא דככוא דאמר ויאמר חלכים נעשכ אדם, ועיין ע"ה שער עתיק פ"ב, ופירש כמ"מ צ"ס כאר"י בצפר כליקוטיוס, עילת על כל עלאין אדם קדמון נקרא עילת כל כעילות, ככוא דאחקרי עילת כעילות, עילת עלאין עילות, פי' כשאנו אומרים עילת כעילות שייך בכל פדליף שנקרא כך לפי שכוא עילכ לעילות שתחתיו, אזל כשאנו אומרים עילת כל כעילות כוא אדם קדמון שכיכ עילכ ראשונכ לכל כפרלופים כולם ע"כ. כרי נחצאר לך מדברי כפילסוף מחצר כזוכר ומפרשוו מק"מ צ"ס כאר"י וד"א ושצ"ן שכאלוכ שנתן רשות לרשצ"י לדרוש צדצרים שאסור לעלותן על לב לחצוצ רצוי צאלכות כוא כקצ"כ כנקרא עתיק ולא זכו שאמר לישראל ראו עתה כי אני אני כוא, כי כקצ"כ שאמר ראו עתה וגו' כוא אדם קדמון שכוא עלכ ראשונכ לכל כפרלופים ואין לו ממו לטול רשות, וכקצ"כ שאמר יכי אור ויכי רקיע וכו' כוא אצא, וזכ שאמר נעשכ אדם צללמנו כדמותנו כיכ אמא שאמרכ לאצא נעשכ אדם, ולא כסכים כקצ"כ שכוא אצא לצרחתו ואמרכ לו אימא כיון שאס יחטא אדם יחטא לי ולא לך מכ איכפת לך כואיל וכוא חוגת אמו ולא חוגת אציו ולא צנרא שלא לרצין אצא כמו שפירש שצ"ן שאלו כסכים אצא צבריחתו לא גירשכ עמו כשתחטא, אלא ודאי לא כסכים אצא לזה כמו שאמר צווכר ולא צעא לאשתחפא וכו' ולכך גירשו מג"ע וגירשכ עמו. עכ"ל :

תשובה מה שהביא לשון הזוהר (בראשית כ"ב ע"ב) בס"ד ובעז"ה גפרשנו,

וזה ע"פ פירושו שמצאנו ולמדנו מדבריהם שמבארים, פתח ר"ש ואמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, אמר חבריאי שמעו מלין עתיקין דבעינא לגלאה בתר דאחיהיב רשו עלאה למימר מאי ניהו דאמר ראו עתה כי אני אני הוא (פי' פתח רשב"י ודרש על פסוק ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, ואמר להביריו שמעו דברים ישנים שאני רוצה לגלות שהרי כבר ניתן רשות לגלות סודות כשנגלה לו הקב"ה כדלעיל משמא דגמ' והתחיל ואמר מאי ניהו דאמר ראו עתה כלומר באינו מדה נתלבש עד שאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי) אלא דא הוא עילת על כ"ל עלאין (פי' הא"ס ב"ה הוא שאמר כן בהתלבשו במדת הכתר המכונה אדם קדמון ואל תתמה על שכינוהו בשם אדם קדמון שהרי כבר אחז"ל במדרש תנחומא (פרשת חקת ס"י ו') א"ר יודן גדול כחן של נביאים שמדמין דמות גבורה של מעלה לצורת אדם שני' ואשמץ קול אדם ור' יהודה בר סימון אמר מהכא וע"ל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ועו סניו ישונה שהוא משתנה

מדת הדין למדת רחמים על ישראל עכ"ל, ובמדרש רבה (פר' גראשיח ט' כ"ז) בלשון אחר איתא א"ר יודן גדול כוחן של נביאים שמדמין צורה ליוצרת וכו' כדלעיל ופי' רש"י על זה שכמו שקורין לצורה אדם כך קורין היוצר אדם ומה שפי' הרב מק"מ עילת על כל עלאין, אד"ק נקרא עילת כל העילות, ר"ל שאדם קדמון כלומר ספירת הכתר נקראת עילת כל העילות ע"ש שהיא עליונה ותחלה (לספירות) ההוא דאחקרי עילת העילות עילת מאלין עלות דלא יעביד חד מאלין עלות שום עובדא עד דנטיל רשות מההוא דעליה כמה דאוקימנא לעילא בנעשה אדם נעשה ודאי על תרין אתאמר דאמר דא לההוא דלעילא מניה נעשה ולא עביד מדעם אלא ברשו ואמירה מההוא דלעילא מניה וההוא דלעילא מניה לא עביד מדעם עד דנטיל צצה מחכריה. פירש על זה הרב מק"מ וז"ל ההוא דאחקרי עילת כל העילות פירוש כשאנו אומרים עילת העילות שייך בכל פרצוף (כלומר בכל ספירה) שנקרא כך לפי שהוא עילה לעילות שתחתיו, אבל כשאנו אומרים עילת כל העילות הוא אדם קדמון שהוא עילה ראשונה לכל הפרצופים כולם כמ"ש בספר הליקוטים וז"ל ואמנם דע כי כל מה שלמעלה מעתיק (ר"ל ספירת הכתר נקרא בה הא"ס ב"ה עתיק כדפרישית לעיל בפ' כ' ע"ש) נקרא עילת על כל העילות כי הוא העילה הראשונה אשר כל העילות הם תחתיה ונמצאו ממנה, ואמנם דע כי עילת העילות הוא שם צודק בהרבה מקומות כי כל מדרגה אשר יהיו למטה ממנה עילות אחרות תיקרא אותה מדרגה עילת העילות, דרך משל זעיר (ר"ל מדת התפארת) תיקרא אימא (ר"ל מדת הבינה) בערכו עילת העילות עכ"ל, הגה לך מבואר באר היטב מלשון הרב מק"מ שמה שאמר הזוה"ק ההוא דאחקרי עילת העילות עילת מאלין עילות ששם זה רצוני לומר שם עילה שייך בכל ספירה שהיא עילה למה שלמטה הימנה וגם כשיאמרו עילת כל העילות סעמים הוא כתר שהו"א תחלת סדר הספירות, וכלל הדברים כל דבר ודבר למד מעניינו, והנה כבר המטיל לך משל על זה שמדה הבינה נקראת עילה בערך מדת התפארת שהיא מספירות שלמטה, וא"כ אין קושיא בכל זה כלום הואיל ולשון הזוה"ק מבורר ומסורש שיש אחד תכלית האחדות שהוא הסבה הראשונה א"ס ב"ה והוא שחידש והמציא את כל העילות (ר"ל הספירות) האלו, כאשר תחזה בלשון הנעחק לפנינו מהנשאר מלשון הזוה"ק בס"ד, ואם לבך מקשה על לשון עילות שהם למעלה זה למעלה מזה, וזה למעלה מזה, אין בכך כלום, שהרי אמרו בגמרא (פ"ב ממסכת חגיגה) למעלה מהרקיע חיות הקודש, ורגלי החיות כנגד כולן, וקרוסולי החיות כנגד כולן, ושוקי החיות כנ"כ, ורכובי החיות כנ"כ, וירכי

החיות כנ"כ, וגופי החיות כנגד כולן, וצוארי החיות כנ"כ, וראשי החיות כנ"כ, וקרני החיות כנ"כ, ולמעלה מהן כסא הכבוד, ורגלי כסא הכבוד כנגד כולן, וכסא הכבוד כנ"כ, ולמעלה מהן אל חי וקיים רם ונשא שוכן עליהם עכ"ל הגמרא, וג"כ ראיתי שכן כתב ר' אברהם אבן עזרא אמרתי להעתיקו הואיל וזה האיש מסתייע בדבריו בפרק ע"ב וחושבו לחכם ואינו מהתל בן, וז"ל על פסוק אשא דעי למרחוק ולפעלי אתן צדק (איוב ל"ו) למרחוק הוא המקום שהוא העילה הרחוקה, כי העלות הרחוקות רבות כענין האלהי מקרוב אני ולא אלהי מרחוק, וי"א שהוא כמשמעו שישא דעי וישמע למרחוק עכ"ל הסדרור, וג"כ מצינו שהרמב"ם כתב במורה נבוכים (ח"ב פ"ד) שג"כ כתוח המלאכים נקראים עלות זו לזו, וז"ל ויהיו השכלים הם המלאכים המתקרבים אשר באמצעותם יתנועעו הגלגלים ומפני שא"א בנבדלים המנין בשום פנים מצד הרחוק עצימיהם שהם לא גוף יחסייב לפי זה אצלו שיהיה השם יתעלה הוא אשר המציא את השכל הראשון אשר השכל ההוא מנוע הגלגל הראשון על הצד אשר ביארנו, והשכל אשר יניע דהגלגל השני אמנם עילתו והתחלתו השכל הראשון וכן עד שיהיה השכל אשר יניע הגלגל הסמוך לנו הוא עילת דהשכל המועל והתחלתו עכ"ל הרמב"ם, ועל לשון דהזוה"ק שאמר שהעילות (ר"ל הספירור) נוטלים רשות ומסתייעים זה מזה ועושים הבריאה (ר"ל בריאת העולם) אין כאן מקום להקשות שהרי לשון הזוה"ק מפורש שהם מסתייעים זה מזה עד הבורא יחיד שאין לו שותף שהוא הסיבה הראשונה שאין עליו אלודי אחר שיטול ממנו רשות ונמצא שהכל בכח הבורא היחיד חא"ס ב"ה, וכן כר"ב הרמב"ם על בריאת המלאכים בחיבורו (הלי יסודי דהתורה פ"ב הלכה ה') וז"ל ובמה יפרדו הצורות זו מזו והרי אינן גופים לפי שאינן שוין במציאותן אלא כל אחד מהן למטה ממעלתו של חבירו והוא מצוי מכחו זה למעלה מזה, והכל נמצאים מכחו של הקב"ה וטובו עכ"ל הרי לך מלשון הרמב"ם שמעלות המלאכים נמצאי זה מכחו של זה, וזה מכחו של זה, וכולם מכחו של הקב"ה ודו"ק, ועל לשון הזוה"ק שאמר נעשה אדם, נעשה ודאי על תרין אתאמר, כבר פירשתי לעיל (פרק כ') מה דין המדות הנקראים בכאן תרין שהם שתי מדות חכמה ובינה, ואם תקשה ותאמר כבר אמר לעיל דלא בעא לאסתחפא ביה חכמה כבר פירשתי לך שאין השיתוף אלא לענין השפעה הנשמרת, ובכאן אכר לך רשבי שבריאת אדה"ר היתה על תרין ר"ל כלשון הפסוק השני שני וייצר השם אלהים שהם שני שמות אלו הרמוזים בשתי מדות שהם חכמה ובינה כמ"ש

לעיל (פרק כ') והכי איתא בבראשית רבה (פרשה ח' סי' ד') וז"ל אמר רבי ברכיה בשעה שבא הקב"ה לבראורא אח אדם הראשון ראה צדיקים ורשעים יוצאים ממנו וכו' מה עשה הקב"ה הפליג דרכן של רשעים מכנגד פניו ושיתף בו מדת רחמים ובראו שנאמר כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד, איכדה מכנגד פניו ושיתף בו מדת רחמים ובראו עכ"ל, ופירש עץ יוסף מרזחלה כתיב שם אלהים לבד (ר"ל בפסוק ויאמר אלהים נעשה) ובבריאת אדם כתוב וייצר דו' אלהים ששיתף בו מדת רחמים ובראו עכ"ל, ועוד כזה שם במדרש רבה (פרשה כ"א סי' ח') וז"ל א"ר יהושע בן לוי כשבראו בראו במדת הדין ובמדת הרחמים, ופי' עץ יוסף ומחנות כהונה שנאמר וייצר ה' אלהים עכ"ל, א"כ דברי הזוה"ק ברור מללו שאמר ודאי על תרין אתאמר שהם המדות נסתייעו זה בכח זה וכולם בכח הא"ס ביה היחיד הקדמון המנהיגם) אבל ההוא דאחקרי עילת על כל עילות דלית לעילא מניה ולא לתתא שוה ליה כד"א ואל מי רדמיוני ואשוה יאמר קדוש, אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עצה מניה כגוונא דההוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם (פי' הדברים אבל אותו הנקרא עילת על כל דעילות שאין למעלה ואין אלוה למטה שוה לו שהוא אין לו דמיון והוא קדוש והוא שאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי בדהתלבשו באדם קדמון כלומר ספירת הכתר (כמ"ש לעיל) כמו שנתלבש במדת הבינה ונקרא עליו פסוק ויאמר אלהים נעשה, זהו הסבדו הראשונה היחיד הקדמון א"ס ב"ה, ועיין עוד בשאר לשון הזוה"ק אשר לא העתיק זה האיש איך הוא מבאר שאין לא"ס ב"ה שותף ומפרש על פסוק ראו עתה בדרשה אחת יוצאת לשתי דרשות שזה שנאמר ואין אלהים עמדי נדרש על הא"ס ב"ה שאין לו שותף ונדרש על לבושו מדת הכתר שאין בו דין המכונה אלהים רק כילו רחמים וזה יסמך למה שאמרו בעלי המדרשים תנאים ואמוראים בכמה דוכתי שכל מקום שם אלהים אינו אלא מדת הדין ושבעים פנים לתורה) עד כאן :

פרק כב. סדר גדול יסוד כלים כישראל צלמת מדברי ספילוסוף כז' על כדברים האלה חלוק האלימות כז' פה וחלוק עשר מאלמות סבס כנרא בעולם האלימות שינוי זה מזכ, ונסכדריין כ"א דוני ממוות תנן לפיך נבדא אדם יסודו וכו' ונלא יכיו המינים אימרוס סבס תשוות בשמים וכו' ופוס' ז"ל וכל אחד ברא את שלו, יבנתיחא תני דבנן אדם נבדא יסודו מפני מה שלא יכיו המינים אימרוס סבס תשוות בשמים, עוד שם א"ל וכידע א"ר בשעס שניקס הקב"ס לבראות את כלס נבדא כת אסת

על מלאכי כשרת אמר לכם ולזככם נעשכ אדם צלמנו, אמרו לפניו רצש"ע
 מכ מעשיו, אמר לכם מעשיו כך וכך, אמרו לפניו רצש"ע מכ לנוש כי
 תזכרנו, כושיט אלצטו כקטנכ ושרפס, וכן כת שניכ, כת שלישיית אמרו לו
 רצש"ע ראשוניס שאמרו לפניך מכ כועילו, כל כעולס כולו שלך כוא כל מכ
 שאתכ רולכ לעשות צעולמך עשכ, כיון שכגיע לאנשי דור כמצול ואנשי דור
 כפלגכ אמרו לפניו רצש"ע לא יפכ אמרו כראשוניס לפניך, אמ"ל ועד זקנכ
 אני כוא ועד שיצכ אני אסכול ועיון מכרש"א ועיון לקמן סי' כ"כ עכ"ל :

תשובה מ"ש לשון התלמוד לפיכך נברא אדם יחידי שלא יהו המינים
 אומרים הרבה רשויות בשמים, טח מראות עיניו שגיכ אמרו
 בזה"ק (בראשית דף ט' ע"א) פתח ר' שמעון ואמר בראשית ברא אלהים
 האי קרא אית לאסתכלא ביה זכל מאן דאמר דאית אלהא אחרא אשתצי
 מעלמין וכו' וג"כ כתב עוד בזה"ק (פרשת בא דף מ"ב) דלית אלהא דיוסיף
 עליה, עיין לעיל סימן כ' :

מאחר שביארתי לך מאמרי הזוה"ק אשר פקר בהם איש חמסים מדברי
 התנאים והאמוראים והגאונים והפוסקים הרמב"ם וסיעתו עד ראש
 האמונה אברהם אבינו ע"ה, ונתבאר לך באר דהיטב שאין בדברי הזוה"ק
 ומחברו רשביי התנא נפתל ועקש ולא רבוי אלוהות חלילה כמחשבות און של
 איש זה, איך לא תחרד חרדה גדולה ותסמר שערות ראשך בשמעך את
 דבריו הבדויים מלבו היסך כוונת חכמים, וראוי לשומע אשר בשם ישראל
 יקרא לברוח ולפרוש ממנו כפורש מן המות כי לא קלו דבריו המזוייפים
 מעשות פגם ומום, אוי לעינים שכך רואות ואוי לאזנים שכך שומעות,
 הלכבודו ית' קרא רשויות רבים, הלשמותיו קרא אלילים, ולמדותיו הטובים
 קרא עצבים, דהעל אלה לא תרדנה עינינו דמעה כמאמר הנביא עיני נגרה
 ולא תדמה מאין הפוגות עד ישקיף וירא ה' משמים, על כן בואו אחי בואו
 רעי זרע קודש ברוכי ה' יראת ה' אלמדכם חוסו על כבוד שמו המחולל
 נשכב"י בכשנינו ותכסנו כלמזינו כי עלתה זאת בימינו, אוי לנו מיום הדין
 ומיום התוכחה כי קצ"ל מאומתנו מלאי כריסז מחמת המסית אשר הצית
 במ אש וגפירת. לא יוכל להתאפק איש אל אחיו מלדבר סרה בשוט לשון
 ובידופים על החכמים הקדושים ותבער במ אש המריבה ואין מנכה, ויחד כולם
 ישישו וישמחו וילעגי ויתלוצצו ועליהם לשבח את השובע הזה כי ידע
 לדבר צחית לשבח לבב אנוש בהיתול ליצנו"ת אשי אנו סעירי מלחמות
 יברה מלבו המצאית כוונות למד לשוננו דבר שקר לשוך לבכם אליו כי
 ראה יושבי קניית נוערו יחרו איש לא נצתי אשי לא יצבור תחת שבת

לשוננו, על כן האיש המשכיל אשר ידע נגעי לבבו אשר בו המדה הגרועה הזאת (ר"ל בזיון החכמים) יחוס על כבוד קונו וישוב וינחם וירחודה על שעבר ותרד עינו דמעה ויתמרמר בקול מר לאמר אוי לי כי גדמיתי כי איש סמא שפתיים אנכי ואוי לי על שברי. אנה אוליך את חרפתי אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה, מה יענה לפני שוכן רומה עפר מן האדמה. מרחלל במחת שקר, אהוב אשר בו ענוה פסולה, מראה תומה ותחתיה ערמה, מראה נפש זכה ונטהרת, ותחתיה תעמוד הבהרת בערמתו ובשקריו הסית וסומא עיני העורים. אחר שנאספו חכמי ישראל הכשרים והתמימים וידל ישראל כצאן אשר אין להם רועה וכמאמר הפייטן אנשי אמונת אבדו, על כן מי יגלה עפר מעיניהם שיבואו לרצץ מוחו על שהגיס דערזו נגד פנת התורה הקדושה :

מי יגלה עפר מעיניך אברהם אבינו ראש המאמינים אשר הודעת שמו ית' בעולם ולמדת וחקקת וחצבת בספר הקדוש ספר הקבלה הקדושה ספר יצירה (כמו שכתבתי לעיל סימן כ' משם כמה חכמים) ותבא לראות איך זה האיש הסית קצת מבניך ותצעק מרה כיום צעקהך על חרבן בית קדשינו ואמר לך הקב"ה מה לידידי בביתי ואמרת על צער בני באתי :

מי יגלה עפר מעיניך משה רבי' שקבלת טודי התורה מפי הקב"ה ומסרת אותם ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנה"ג וכו' כדלעיל פ"א משם ר' עקיבא באותיותיו :

מי יגלה עפר מעיניך ר' נחוניא בן הקנה לראות איך חילל קבלתך הקדושה אשר קיבלת איש מפי איש עד אנשי כנה"ג וחירת הספר הקדוש ספר הבהיר אשר חכו ממתקים וכלו מחמדים :

מי יגלה עפר מעיניך רשב"י ותצעק מרה וקניות תשא בקול בכי ומספד איך הרס קבלתך וספרך הקדוש אשר קידשוהו שמים והסכימו עליונים ותחתונים עליו הלא הוא ספר הזוהר אשר חיפה עליו דברים אשר לא כדת רח"ל :

מי יגלה עפר מעיניכם ר' ישמעאל בן אלישע כ"ג ור' עקיבא אשר דבריתם הכתובים בספריכם כגחלי אש יקרים מפנינים ומזהב ומסו הלא הם דברי הקבלה הקדושה כתובים בספר סרקי היכלות של ר' ישמעאל הנז' ואותיות דר' עקיבא הנז', ותבואו ותכו כף אל כף ובכתי תמרונו :

עמי עמי אחי ורבותי יראו את ה' קדושו והתחזקו באמונתכם ובקבלתכס' המזוקקה שבעתים איש מפי איש מקובל מפי מקובל עד ראש האמונה

אברהם אבינו ע"ה, ובכך לעצת רשע ואון אל חפנו, והאיש המשכיל מכם
 החפץ חיים לראות טוב יצור לשונו מדבר רע על החכמים, ואל חהיו כסוס
 כפר"ד אין הבין במחג ורסן, כי מי שלא יאמין שהחורה פרד"ס דהיינו פ'שט
 ר'מז, ד'רש, ס'וד, הרי הוא סותר הסוד של תורה ונשאר בידו פ'ר"ד, ודוד
 המלך אמר אל חהיו כסוס כפרד אין הבין, ודעו כי הקבלה הזאת היא טהורה
 ונקיה ואמתית רק צריך להתבונן בה חכם מקובל כמ"ש מהר"א בספר העיקרים
 בפר' כח מחלק ב' נעתיקו לקמן בס'ד ע"כ :

פרק כג. ועוד גרסי' שם אר"י כל מקום שפקרו כמינים תשובתן צלדן,
 נעשכ אדם צללמנו ויצרל חלכיס את כאדס צללמו, כצכ נרדכ
 ונצכ שס שפחס, וינד כ' לראות את וגו', ופירש"י כל מקום שפקרו כמינים
 שמצויס ראיכ לכפקיקון מן כחורכ (כ"ל שמצויסין ראיכ לרצויו חלוכות)
 תשובתן צלדן שסס צלותו ענין מפורש בתורכ שכוא אחד וכמ"ש כסמ"ג
 משס כרס"ג יוצל לקמן סו' ס"א, וצזוכר שכצחתי דבריו לעיל אמר נעשכ
 ודאי על חרין אתחמרי, ומפרש שחימל חמרכ לחצו נעשכ אדם וכו' ועשחכ
 כחפכ וצרכ את אדם שלל ככסכמחו כדלעיל צסס שצ"ן, וכי לא זו כיא
 דעת כפוקקיס ומצויסין ראיכ לכפקיקון שחלוכות כצכ כס וכל אחד עושכ
 כחפלו עכ"ל :

תשובה מ"ש משם ההלמוד כל מקום שפקרו המינים וכו' וגם מ"ש משם
 הסמ"ג והרס"ג שהבירא ית' הוא אחד וכו' מי הוא שמכחיש בזה
 אדרבה כן הוא האמת וכן איהא בזה"ק דמאן דאמר אית אלהא אחרא אשתצי
 מעלמין וכו' כדלעיל סי' כ"ב, ומ"ש שבלשון הזוהר אמר נעשה ודאי על
 חרין אהאמר וכו' כבר פירשתי לעיל סי' כ' כל הלשון ההוא וקרא אותו בטוב
 ודע שעל קו תוהו בנה כל דבריו אלה המזוייפים, ועליו אני קורא מאמר
 שלמה המלך ע"ה ככלב שב על קיאו כסיל שונה באולתו ע"כ :

פרק כד. עוד צזוכר צראשית ט"ו צראשית צרל חלכיס את כשמיס צכאו
 רחשית צרל שכוא סתימל דלל חתידע לבאו כיכלל וכו' ופירש
 כמק"מ צכאי רחשית שכוא חצו, צרל ככוא סתימל כוא חרין, דלל חתידע
 כוא עתיק, לביכלל דל כיא חימל כנקרל חלכיס ע"כ, ועוד פ"י שס פירוש
 חסר צראשית צרל חלכיס את כשמיס ואת חרין כ"ל צכח חצו צרל חלכיס
 שכיא צינכ, את כשמיס ואת חרין שחיל זחל וניקביב ע"כ, כתי מצואר
 מזכ צין לפי קמח צין לפי צצחל כיא קירח לחצו צראשית, חלל דלפירוש
 קמח צרלו חרין ועתיק את חלכיס שחיל צינכ דביינו חיעז, ולפי' צצחל
 צכח חצו חלכיס שחיל צינכ, את כשמיס ואת חרין שכיא חרין (מק"מ
 ד"כ לי צכאו) וצפר' בל דף ל"ז את כשמיס דל חיעז דקנ"כ ואת חרין

דא שמאלס דסטא קנ"כ יומיכ וצרא ית שמיא, וסטא שמאליכ וצרא ית ארעא (ופי' כרמיו בגליון כחסדים צוניס זעיר וכגזרות צוניס כנוקצא) ככ"ד אף ידי יסדכ ארץ וימיני טפחכ שמים קורא אני אליכס יעמדו יחדיו, מכו יעמדו יחדיו, ס"ד שמיא וארעא, לאו ככי אלא ימינא ושמאלא דאיכו את ואת וכו' ופי' כמק"מ אף ידי יסדכ ארץ כזינכ אומתא כן, ס"ד שמיא וארעא, פי' דאי אפשר לומר עליוכס יעמדו יסדו דמשמע תמיד כס עומדים יחדו, ואי אפשר לומר כן שכרי כנוקצא פעמים ופרדח ממנו בגלות ע"כ, ועיין לקמן סימן כ"ז סיפך זכ דלא מתפרשן לעלמין, כרואכ יראכ ויצין ויכיר איך כפילוכוף מחבר כזוכר מעקס עלינו את כדרך צדשות ככתובים שלא כרלון חכמים כמצואר לכלן צסומן דקמן עכ"ל :

תשובה מה שהביא לשון אדונינו רשב"י בזה"ק אם יש לך לב להבין ולהשכיל קח לך מהכללים שהבאתי לעיל (סי' כ) וכ"א ותפרש זה הלשון, אבל אמרתי אני בלבי שלא אחשוך הקולמוס מלבאר עוד קצת כדי שתלך לבטח דרכך ודע שהלשון הזה שהעתיק מבואר עוד יותר בלשון המק"מ, והא לך פי' לשון הזה"ק בהארג עמו הלשון עצמו, בהאי ראשית (ר"ל במדת החכמה שמכנים אותה אבא, וכבר פירשנו לעיל פי' כ) שנקרא כך על שם שהמ"ה הזאת היא אב ותהלה לספירות הסדורים תחתיה וסימניך ראשירי חכמה) ברא ההוא סתימא דלא אתידע להיכלא דא (פי' מודיע לך בכאן איך נאצלו הספירות זו מזו ודורש דבר זה על סדר הפסוק כיצד אמר לך שבמדת הכתר שמכנים אותה סתימא ומכנים אותה כשהא"ס ב"ה מר"לבש בה עתיק, ואריך מכנים מדת הכתר שבכתר כך, ולפיכך אמר שמדת הבינה שמכנים אותה היכל ונקרא הא"ס ב"ה בה אלהים, האציל אותה מדת הכתר בכח מדת החכמה הנקרא ראשית, ואל יוקצה עליך זה ותאמר נמצא שהבורא הוא הכחר הנקרא אריך, כי לא עשה פעולה זו אלא בכח הא"ס ב"ה שהוא הנשמה שהוא המחיה הכל, וכן פירש המק"מ ז"ל (ד"ה להיכלא) בכח ערזיק ומה שלמעלה ממנו שהוא נשמה לאריך, ברא האריך אנפין ע"י החכמה שדווא אבא להיכלא דא שהיא אימא (פי' מדת דהבינה מכנים אותה אימא) ומה שהביא לשון הרב מק"מ את השמים ואת הארץ דא ז"ן, פי' הדבר הזה שז"א שהיא ספירש חתפארת, ונוקביה ר"ל מדת המלכות שהיא למטה ממדת התפארת, ולפיכך דרש על שתי המדות שהן תפארת ומלכות שהן כשמים וכארץ, מה שמים וארץ דבוקים זו בזו כך שתי מדות אלו מחוברים אור באור, מה השמים למעלה והארץ יריטה, כך כרת התפארת למעלה ומדת המלכות למטה ממנה, מה השמים נקרא בשם זכר והארץ נקראת נקבה

כך שתי מדות אלו נקראים בשם זכר ונקבה, והכי איתא בגמרא בבבלי
 וירושלמי וז"ל הירושלמי (פרק ט' דברכות) א"ר לוי דהמים העליונים זכרים
 והתחתונים נקבות מהטעם. תפוז הארץ כנקבה הזאת שהיא פותחת לפני
 הזכר עכ"ל. ועיין כגון זה בתלמוד בבלי (מס' תענית פ"א דף ח' ודע כי
 שתי מדות אלו מכנים אותם בשם זכר ונקבה ע"ש שזו למעלה מזו וא"כ כל
 דבריהם אינם אלא דרך משל וחידה בכדי שיוכלו תאזנים להבין הדברים,
 ואלו הן מדות רמוז בהן ב' השמות שאנו קורין לא"ס בהן במדת התפארת
 נקרא הא"ס ב"ה הוי"ה, ובמדת המלכות נקרא הא"ס אדניי וכשאנו מברכים
 מברכים ברכות שתיקנו אנשי כנה"ג אנו כוללים ב' השמות שם אדניי שאנו
 אומרים ברוך אתה אדני, והשם כתוב בהוי"ה, ואמרו בתלמוד לא כשאני נכתב
 אני נקרא, אני נכתב ביר"ד ה"א, ונקרא באל"ף דל"ת, וב' השמות האלו הם
 הנקראים זו"ן לא כמחשבות האיש הלז, ועי' לעיל פרק כ"א שהבאתי שם
 דעת הרמב"ם שהקדוש ברוך הוא ברא כרת ראשונה
 מהמלאכים והשאר נמצאו זה מכחו של זה וכולם בכח הבורא עש"ב.
 ומ"ש לשון הנוהר פ' בא ולשון מהרח"ו דסטא קב"ה ימיניה וברא ית שמיא
 וסטא שמאליה וברא ית ארעא ואמר שהרח"ו כתב החסדים בונים זעיר והגבורות
 בונים הנוקבא וכי' כאן נתגלה קלונו וחסרונו שהלשון הזה מבואר היטב אפי'
 דרדקי דבי רב ידעי ביה, שהבורא ית' ברא שמים וארץ במדת הדין ובמדת
 הרחמים וזהו שכת' מהרח"ו שהחסדים בונים זעיר ר"ל שאותיות שם הוי"ה
 בגין חסדים והם מדת הרחמים, ואותיות שם אלהים בנין גבורות ר"ל מדת
 הדין, ונקראים הדינים לגבי רחמים נקבה, וכן הוא במדרש רבה (בראשית פ'
 י"צ ס"י ס"ו) בשם רשב"י אמר הקב"ה אם בורא אני את העולם במדת הרחמים
 הוי חטייה סגיאין, במדת הדין היאך העולם יכול לעמוד, אלא הרי אני בורא
 אותו במדת הדין ובמדת הרחמים שנ' ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים
 עכ"ל וכן הוא בספיקתא רבתי פ' מ'. ומ"ש ב' מק"מ אף ידי יסדה ארץ הבינה
 אומרת כן פי' שמאותה מדה אמר הבורא ית' אף ידי יסדה ארץ, ומ"ש ב'
 המק"מ שהנוקבא פעמים נפרדת מסנו בגלות וכי' בתחלה דע שמה שאמר כאן
 שהנוקבא נפרדת לא תחשוב דבר רע שיש נקבה ממש חלילה אלא זה הוא אות
 ה"א אחרונה של שם הוי"ה מכנה אותה כך, וכן אמרו במדרש הביאו רש"י על
 טסוק כי יד על כס יה בס' בשלח (ומביאו מהר"י אבוהב במנורת המאור פרק
 צ"ה) כי יד על כס יה, ידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה
 ואיבה בעמלק עולמית ומהו כס ולא נאמר כטא, ואף השם נחלק לחציו, נשבע

הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כו"ל. וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם וכו' וא"כ ודאי שחציו של שם נפרד בגלות עד שיבאל בנקום נקמת עמלק. ומ"ש שהענין הזה הימך ממדה שהעתיק בפי' כ"ז מהזוהר פרי' וירא דף קי"ב דלא מתפרשן לעלמין. טח מראות עיניו לא ידע ולא הבין בחשכה הההלך שהרי כבר העירו חכמים ז"ל על קושיא זו בגיליון בזוהר פ' וירא שם ותירץ וז"ל בקיצור ולא מתפרשן לעלמין חימה דהא אמרינן ונרנן מפריד אלוף וצ"ע. אי נמי במלכות דאצילות וכן ברעיא מהימנא דף רכ"א ע"א אחוון דהוי"ה דאצילות לית בהון פירודא. ותירץ שכלמטה משם מ"ה שייך נפרד וסיים והדברים עתיקים ע"כ :

פרק כה. ולפי דברי הזוכר ומק"מ למכ שנו כע"ז זקנים לחלמי כמלך כשכעתיקו לו את כתורכ כדגרסוי צפ' קמא דמגילת מעשה בחלמי כמלך שכינס ע"ז זקנים וכושבים צע"ז בחיס ולא גילכ לכם על מכ כינסם ונכנסם אלל כל אחד ואחד ואמר לכם כתצו לי תורת מעש רצכם ונתן בקצ"כ עלכ בלז כ"א ואחד וכסמיכ דעתם לדעב אחת וכתצו לו אלכיס צרא צראשית את השמים ואת הארץ ופירש"י ז"ל שלא יאמר צראשית שם הוא ושתי רשויות בן האחד צרא את השני, וכן כתצו לעשכ אדם בללס וצדמות, וכחצ ברצ מכרש"א כפי' רש"י שלא יאמר שתי רשויות בן וכו' לא יקבל מ"ש בסוכדרין כ"מ שפקרו כמיניס חסובתן בלדן, נעשכ אדם ויצרא אלכיס, כצכ נרדכ וירד כ', ונכתצו מעיקרא בלשין רציס דא"ר יוחנן אין בקצ"כ עושכ דבר אח"כ נמלך צפמליא של מעלב וכו' ועינוו כמ"ש רש"י צדומש שכוא ממדת כענוכ שיכא כגדול נמלך בקטן וכו' ע"פ צ"ד וכו', ועיין צמ"כ פ"ו ח"צ שכציא שתי נוסחאות כאחת שאין בקצ"כ עושכ דבר עד שמסתכל צפמליא של מעלב וכו' כמאמר הפלטון שכשם ית' יעיין צעולס כשכליס וישפיע ממנו כמליאות, וכנו' כאחרת הוא שאמרו צמקוס אחר אין בקצ"כ עושכ דבר עד שנמלך צפמליא של מעלב ופעליא הוא כסול בל"י, וצצ"ר צמדרש קבלת את אשר כבר עשוכו, עשכו לא נאמר אלא עשוכו הוא וצ"ד נמנו על כל אבר ואבר שצך וכושוכוכו על כלו שנ' הוא עשך ויכוונך, וצצ"ר ג"כ אמרו כ"מ שנ' וב' הוא וצ"ה דינו ואין ככוונכ צאלו כמאמריס מכ שסשצוכו כפחאיס שיש לו ית' דברים או מחשכ או שאלת עלכ או כתצונות וכסצר צדעת אחריס, ואיך יעצר כצורא צמכ שצרא, אבל זכ כולו עניינו שאפי' חלקי כמליאות עד צריאת האיבריס מצעלי חייס כפי מכ שכס עליו כל זכ צאמלעות מלאכיס כי ככחית כלס מלאכיס ועכ מאד רע עורון צסכלות, ומכ מאד מזיק שאלי האמר לאחד מאשר יתשצו שכס פכמי ישראל וכו' עינוך כרואות איך רז"ל כרסיוקו לוחס לשי"ת שכוא לריך לצרוהיו ונעצר צכס או לוחס למלאכיס כעושים פליסיתו ית' שוס צריאכ אלא ככל שנ אל כשי"ת

לא כמו שעשכ הפולסוף מחזר כזוכר שקרא לאבא צורה ולא עשאת אפי' כ'אומן כעושה ר'און צעל כצית כמש"ל, ולא ייסס כצריאכ לסכב כראשונכ רק לאבא או לאריך ככח אבא כאלו אבא חלש וכס מסחיייעים זכ כזכ צצריאכ, ולפי דצריך שכמקוצלים קיבלו ממרע"כ כיכ לכס לע"צ זקנים לכעתיק לחלמי כמלך את ככתוצים כמו שכס ולפרש לו כי כראשית כוא אבא צרא את אלכיס שכיא צינכ וכן נעשכ אדס כיכ לכס לצאר לו שעל שנים נאמר ולמכ קלקלו את ככתוצים צמס וכחשיצו מלכ צמלין צלי דעת תורכ שכיא כל"מ ר'אוי כיכ לכן לכיס את ככתוצים כמו שכן ולפרש לו משמעות ככתוצים כלורתן שכיא כל"מ לפי דצריך וכיו דצריכס נכונים ומתקצלים אללו כפי דעתו צאמונות אלוכות רציס ולפרש לו ג"כ כי כראשית שס כוא כמו שפירשו כזוכר שכוא אבא, וכוא אלכיס שאמר יכי אור ויכי אור ויכי רקיע ויקוו כמים וגס יפרשו לו את כשמים ואת כארץ שמות אלוכות כס כמו שפירש הפולסוף כזוכר שכס זו"ן ורבותינו ז"ל כרסיקו כדעות כאלכ תכלית ככרסק כדגרסי' צסגיכ צפ' אין דורשין שאל ר' ישמעאל את ר' עקיבא כשכיו מכלכין כדרך ח"ל אתכ ששימשת את נחוס איש גס זו כ"צ שככ שכייכ דורש כל אתין שצחורכ את כשמים ואת כארץ מאי דרש צכו ? ח"ל אלו נאמר שמים וארץ כיייתי אומר שמותיו של כקצ"כ כן, עכשו שנאמר את כשמים ואת כארץ שמים שמים ממש, ארץ ארץ ממש, וכצ"ר כענין מחוקן יותר וז"ל ר' ישמעאל שאל את ר' עקיבא ח"ל אתכ ששימשת את נחוס איש גס זו כ"צ שככ אכין ורקין מיטוטין אתין וגמין רצוין כדיון את דכתיב ככא מכו, ח"ל אילו נאמר כראשית צרא אלכיס שמים וארץ כיינו אומרים שמים וארץ אלוכות כן עכשו שני וכי ע"כ ועיין מכרש"א ועץ יוסף ותצוין שזכו ממש דעת כזוכר כי שמים וארץ כנזכרים כ'אן כס זו"ן שכוא לפי דעתס כי אלכינו וכמו שכתצתי לקמן עכ"ל :

תשובה מ"ש שלפי דעת הזוה"ק ומק"מ למה שינו הע"ב זקנים לתלמי המלך כשהעתיקו לו את התורה והביא לשון הגמרא ורש"י ומהרש"א שאין לחשוב שיש ב' רשויות ושמלת בראשית אינו שם אלוהי וגם את השמים ואת הארץ אינן אלוהות, ואין אלוהות רבים שנוכל לומר שהם בראו זה את זה האחד ברא אח השני, כל אלו הדברים מודינא בכלהו, וכן היא דעת האלהי רשב"י בנוה"ק דכל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצוי מעלמין, ומה שהוא מקיש לשונות המובאים מהתלמוד אל לשון הזוה"ק כבר פירשנו לעיל פ' כ' לשון הזוהר ואין בו נפתל ועקש כלל רק רמזים ומשלים אל הספירות איך נאצלו בכח הא"ס ב"ה שהוא סבה הראשונה, וגם מה שד"ז"א מקשה על הזוה"ק על שהוא קורא לספירה ראשונה שהיא חכמה ראשית כבר פירשנו שם שנקראה כן על שם שמדה זו היא אב ותחלה לספירות הסדוריים

חחתיה, וא"כ דבריו שהביא מרש"י ז"ל שאין מלת בראשית אלוה לא שייך כאן
 דהיכן מצינו שספירה זו נקראת אלוה מעצמה, וגם מ"ש והביא לשון התלמוד
 ששמים וארץ אינן אלוהות והקשה על הזוהר ומק"מ ואמר שהם פירשו ששמים
 וארץ הם זו"ן כבר ביארנו לעיל שם באורך, ובאמת שעל קו תוהו וקורי
 עכביש הוא אורג ובונה לו דברים שלא עלו על לב אדם מעולם, ומהיכן
 הוא מקשה שיש רשויות הרבה בזה"ק חלילה, לכן קורא אני עליו מאמר
 שלמה המלך ע"ה (משלי י"ח) לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהחגלות לבו,
 בפסטי הלשון הנגליות ללבו הרע והוא כסיל, כי לא רצה ולא חפץ להתבונן
 בלשון ההוא הנשגב והקדוש, ולא עוד אלא שהרי מצינו במדרש הגדול בס'
 בראשית שרמזו עשר ספירות וכ"ב אותיות החורה באות בית של בראשית
 ובאות למ"ד של ישראל וז"ל בראשית פתח בתחלת התורה בבית וסיים בלמ"ד
 לומר לך שהיא כנגד ל"ב נתיבות פלאות החכמה, והן כ"ב אותיות ועשר
 ספירות עכ"ל, וגם מלת בראשית היא מדת החכמה וכן בתרגום ירושלמי תרגם
 על פסוק בראשית ברא אלהים בחכמה ברא ה' וכו', ומ"ש לשון הרמב"ם
 מהמורה פ"ו משני גנב וחסיר לשון המורה מפני שמצא בסוף הלשון סותר
 דעתו ולפיכך השמיטו ז"ל הנשאר, אלו אמרת לאיש אחד מאשר יחשבו שהם
 חכמי ישראל שהשם ישלח מלאכו שיכנס בבטן האשה ויציר שם העובר
 ייטב לו זה מאד ויקבלהו ויראה זה עוצם יכולת בחק השם וחכמה ממנו יתעלה
 עם האמינו ג"כ שהמלאך גוף מאש שורפת שיעורו כשליש העולם כלה, ויראה
 זר, אפשר בחק השם, אמנם אם תאמר לו שהשם ית' שם בזרע כח מצייר
 יעשה תכונת אלו האיברים ויתארם והוא המלאך, או שהצורות כולם מפעולות
 השכל הפועל והוא המלאך אשר זכרוהו החכמים שהוא שרו של עולם וכו'
 הנה לך בהדיא בלשון הרמב"ם שהצורות כולם מפעולות השכל הפועל והוא
 המלאך, ומ"ש למה לא גילן לתלמי המלך את הכתובים כמות שהם ולפרש כי
 בראשית הוא אבא וכו' עליו אני קורא מאמר שלמה המלך ע"ה ככל שם על
 קיאו כסיל שונה באולתו וכבר פירשנו טעותו וזיופו בטוב ובכירור, והוא טוען
 כאן היה להם לצ"ב זקנים להעתיק לתלמי המלך ולפרש לו הסודות, וטענה
 חלושה בדה איתה בדעת קלושה ומשובשת, שהרי אמרו חז"ל (גמ' חגיגה ס"ב
 ד"ג) א"ר אמי אין מוסרין ד"ת לגוי שני מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל
 עכ"ל רק הוכרחו הזקנים לכתוב לו את התורה משום דדינא דמלכותא דינא
 וחי בהם אמר רחמנא ולא שימית בהם, במכל סכן אם מגלים סודי התורה
 לאומות כדגרסי' בתלמוד (כתובות ד' ק"א) שש שבועות השביע הקב"ה את

אמונת ה'

ישראל וכו' רבי זירא מבצי ליה לכדרבי לוי דאמר שש שבועות הללו למה תלת הני דאמרן, אינך שלא יגלו את הקץ ושלא ירחקו את הקץ ושלא יגלו את הסוד לאומות העולם וכו' ופירש"י שלא יגלו את הסוד אמרי לה סוד העיבור, ואמרי לה סוד טעמי התורה עכ"ל הגמרא ורש"י ז"ל, ומה שאמר שז"ן לפי דעתם ה' אלהינו כבר ביארנו לעיל פרק כ' שהם שני שמות הוי"ו וה' ואדגו"ת עיין שם, ע"כ :

פרק כו. עוד נזכר בראשית דף ל"ד כתיב כי מלך, כ' מלך, כ' ימלוך לעולם ועד, כ' מלך לעילא, כ' מלך באמצעיתא, כ' ימלוך לתתא ע"כ. ופי' במק"מ צ' ספ' בכוונות, כ' מלך הוא אריך אנופין, כ' מלך אר"א, כי ימלוך ז"ן ע"כ, וצפרשת בשלח דף ס"ד על פסוק כיש כי צקרצנו אס אין מקשה הזכר וכי טפשינ כוו ישראל אלא צעו למנדע זין עתיקא כתימא דאקרי אין וזין ז"א דאקרי כ' ועל דא לא כתיב כיש כ' צקרצנו אס לא כמע דכתיב כיך צתורתי אס לא, אמרו ישראל חי כאי נשאל בגוונא סד, ואי כאי נשאל בגוונא אחרונא, וע"ד מיד ויבא עמלק, ופי' מכריזי לופים שכוונת הזכר היא שאבותינו נקשו לדעת מי הוא המנציגם ועושב לבס כל הנסים כללו אס הקצ"כ הנקרא ז"א וכוו"כ, או אין הנקרא עתיק, ועשו בחקירה כזאת כדי לעבוד באופן כראוי לו אס ז"א באופן אחר ואס עתיק באופן אחר, לפי שיש הפרש בין עבודתו לעבודתו זין כוונת נכוונת, וכיו צספק זה עד ששמעו אנכי כי אלכיד אז ידעי שכוא ז"א עכ"ל, ובמנחות פר' כרי עליו עשרון גרסי' תר"א א"ר שמעון צן עזאי צוא ורחב סכ כתיב צפרי בקרבנות שלא נאמר צכן לא אל ולא אלכיס אלא לכ' שלא ליתן פתחון פכ לצטל כדיו לחלוק ע"כ ופירש"י לצטל כדיו לומר רשויות כן וכדצר מוכים שזכ ששמו כך לוכ לבקריב לו מנחה, וזכ ששמו כך לוכ לבקריב לו פרים ואלים ע"כ, כא למדת שזוכי דעת מסבר הזוכר שאלוכות מחולקים כס וצקשו אבותינו (לפי דבריו) לידע בחקירתם איזב הוא כאלוב כמנציגם, אס עתיק הנקרא אין עבודתו באופן אחד, ואס ז"א עבודתו אחרת ולא נצטרך לבס ספק זה עד מח"ת שהז ידעי (לפי שיטתו) שכוא ז"א, ויתבאר זה כמ"ש ברמז"ס בחיבור פיג מכל' ע"ז וז"ל עבודות כרצב קצעו עיבדי ע"ז לכל אלס וללס ולכל לורכ ולורכ ועבודת זה איזב בעבודת זה וכו' ואס כדברי הפילוסוף מסבר הזוכר שכל אחד איך תשתנה בעבודתו כשביא לעתיק ותיכיב באופן אחר מעבודת ז"א כיון שכל אחד, אלא ודאי אלוכיית חלוקים כס, ולכן תשתנה בעבודתו ובקריאתו, וכד' בגויס עובדי כללמים שקצעו לכל אלס וללס עבודת מיוחדת לו, אבל אנתני מאמיני באחדות שאין כמות צבל שאר האחדים אין מקום לדברים אלו וכדברי רז"ל במנחות בז"ל, מכל נאמרי הזוכר ומפרשיו בז"ל נת' שסס קורין לכל אחד מן הפרלופים שבאלילות כווי"כ ואדנות ואלכיס ובקצ"כ ובתרו לעבוד לפרטוף באחרון שכוא ז"א, ואמרו

שכ"ס עם כל כפרותיו כנאלים ממנו לא שייך שום עבודת. לרוב
 בעלמס ורק צ"ח לצדו שייך עבודת והפלה, וקריאת אליו בעת לרב כי הוא
 עמוד האמלטי במקשר כל כחות שלמעלה ושלמטה שכן גידולו לאבא ואימא
 ובשליטתו על כל הכחות וזו לעצמו ולזכרו וזו לדעתם ב' אלכונו, וזו
 מזוהר בזוכר פרי זקן דף קל"ח ע"ב וז"ל עם פי' מקימ על פ' מונע זר
 יקצוכו לאום, וזו דמלה כתיב ברזא דלעילא מכ שמו ומכ שם זנו כי הדע
 כהוא שם ידיעה ב' לצחות שמו (פי' אבא) שם זנו ישראל (פי' ז"ח) שמו
 דכתיב בני זכורי ישראל, וכאי ישראל כל מפתחאן דמכימונתא זיב חליון,
 ואיכו משתבס ואמר ב' אמר אלי בני אחב (פי' ז"ח אומר שאבא כנקרא
 ב' לצחות אמר אלי בני אחב) וכאי הוא ודאי דכא אבא, ואימא אטערו לוב
 וזריכו לוב זכמכ זרכאן ואמרו ופקידו לכלא נשקו זר, נשקו לכאי זר כזיכול
 שולטנו יכז לוב על כלא דכלא יפלתון לוב, פן יאקף בגין דאטערו לוב זדינא
 ורחמי מאן דזכי לדינא דדינא ומאן דזכי לרחמי לרחמי, כל זרכאן דלעילא
 ותתא לכהוא סלקן ומחטטרו, ומאן דמנע זרכאן מביי זר יפרשון חטאיו
 קמי מלכא קדישא (ס"ח אימא קדישא) לאם ממש (פי' זינכ) ע"כ. כרי
 זכדיא שכזוכר קרי לאבא ב' לצחות, ולז"ח קרי לוב זן לאבא ואימא, וכוא
 כנקרא זשם כוי"כ זכמכ מקומות זזוכר, ושאו"ח נתנו לו ככח וכממשלה
 בכל הכחות וזו לעצמו, ושכל זכחותיו ותפלותיו אליו דוקא יעלו לכיות
 עטרכ לז"ח ולא לאוי"ח ולא לא"ח, ולא לעתיק ולא לאדם קדמון אשר קראו
 ענת כל בעילות כדלעיל סי' כ"ח, וגם לא לאדם קדמאכ שכל בעולמות
 שלמעלה מעולם האלילות נחביו בתוך עיגוליו כז' זמק"מ זרחשית ע"ו ד"כ
 ורמז, וכ"ש לכא"ס שכוא רחוק וגזוב מעל גזוב למעלה מן ככל שעליו אמרו
 דלא שייך זיב שום עבודת והפלה וזרככ, כי רק לז"ח שייך ותלוי ככשגמב
 זתחתונים וזמטעשוכס ולא זאלוכות בעליונים, וכוא ז"ח זכדו כמשלס שכר
 טיב ללדיקים ופרט מן כרשעים, חצל כל כפרותים שלמעלה עם כא"ס שכוא
 למעלה מכונכ אין משגיחין ומקפידין זכלי מטשב כחתותנים זין טוב לרט,
 וקלור קלרכ ידס מפרות, יאין זבס כח לכליל הת הקירא אליכס בעת רעב
 עזב ב' את כשמים ואת הארץ חיה, והפקידס זיד קלר אפיב ז"ח שבוא זכרא
 ולא זורא, כמו שיתבאר עוד לקמן מדברי הזוכר וכמקיצילים, וז"ל דרשוכו
 לפסוק מי עלב שמים וירד זאופן גאות טובה זילקוט משלי רמז תקס"ב וז"ל
 וזמדרש כגדול רוב פרי שמת מי עלב שמים זב הקב"כ עלב אלכיס זתרוטב
 וירד, וירד כי על בר סיני, מי אספך רוח זחפניו, אשר זידו נפש כל חי, מי
 לרר מוס זשמכ, לירר מוס זעניו, מי הקיס כל אפסי ארץ בי מצות ומחוכ,
 עכ שמו, ב' לצחות שמו, לוב שמו, שדי שמו, יפה שם זנו בני זכורי ישראל
 ע"כ. וכענין פשוט שכוא על ישראל שנקראו זינכ למקיס לפי שעי ישראל
 נפרסס הלכותו יתנדך בעולם לא שיכא שם לז"ח כנקרא חלג כפילכוף
 זזוכר קן עכ"ל :

תשובה מ"ש והביא לשון הוה"ק עם ס"י מק"מ ה' מלך א"א, ה' מלך אריא, ה' ימלוך ז"ן, דע לך אהובי קורא נעים כי אין כוונת הרב מק"מ לומר לך שהן אלוהות חלילה (כמו שחישב הכער הזה) כי כוונתו הטובה והישרה כך היא שהא"ס ב"ה שהוא יחיד קדמון ואין זולתו נקרא במדה זו כך ובמדה זו כך, כיצד, הנה נודע לך שספירת הכתר מכנים אותה אריך, ושתי ספירות חכמה ובינה מכנים אורזם או"א, ושתי ספירות תפארת ומלכות מכנים אותם ז"ן ועיין טעמם בפ' כ"א וכ"ד, וכבר כללו כלל הובא בכס"א דף י"ז ע"ב ומה שכתוב בכוונת התפלה ורה"ב רכות לכוון בכל ברכה כוונה מיוחדת לספירה מיוחדת לא ח"ו לעצמות הספירות כי הוא קיצוץ נסיעות ח"ו וחלילה לכוון לשום כח פרטי וספירה מיוחדת אלא הכל לעצמות יחיד א"ס ב"ה כלל כלל הכחות כולם עכ"ל לענינינו, הנה לך מבואר ומפורש שמה שאמר המק"מ ה' מלך הוא אריך כוונתו שהא"ס ב"ה נקרא כך מצד ספירת הכתר ונקרא ה' מלך מצד חכמה ובינה, ונקרא ה' ימלוך מצד תפארת ומלכות ונמצא שהעיקר בכוונותינו אל יחיד קדמון שאין זולתו, וכן המק"מ בעצמו ביאר שכן היא כוונת התפלה נעתיק לשונו בפ' כ"ט ומ"ש לשון הזוהר בשלח ד' ס"ד על פסוק היש דה' בקרבנו וכו' גנב מלשון הזוהר וחסירו והא לך הלשון כתבניתו וכצורתו א"ר אבא מאי דכרת' היש ה' בקרבנו אם אין וכי טפשין הוו ישראל דלא ידעי מלה דא והא חמו שכינתא קמיהו וענני כבוד עליהו דסחרון לון ואינון אמרו היש ה' בקרבנו אם אין, גוברין דחמו זיו יקרא דמלכיהון על ימא ורזנינן רארה שפחה על היס מה שלא ראה יחזקאל אינון אשתכחו טפשין ואמרו היש ה' בקרבנו אם אין, אלא הכי א"ר שמעון בעו למנדע בין עתיקא סתימאה דכל סתימין דאיקרי אין, ובין ז"א דאקרי ה' ועל דא לא כתיב היש ה' בקרבנו אם לא כמה דכי הילך בתורתו אם לא אלא היש דה' בקרבנו אם אין, אי הכי אמאי אנתענשו אלא על דעבדו פירודא ועבדו בנסיונא דכתי' ועל נסותם את ה' אמרו אי האי נשאל בגוונא חר, ואי האי נשאל בגוונא אחרא, ועיר מיד ויבא עמלק וילחם עם ישראל עכ"ל הוה"ק, הנה לך מפורש מלשון הזוהר שישראל שאלו היש ה' בקרבנו אם אין, אם הוא שם הוי"ה המכונה בכאן ז"א, או אם הוא שם אהי"ה המכונה בכאן אין, סתימא ועתיק, ולפיכך נענשו ישראל על שעשו פירוד ולא ידעו שכולן שמות הא"ס ב"ה, וא"כ כיון שהזוהר אומר שישראל נענשו על כך בחשבם פירודא ר"ל רשויות הרבה וכו' עליהם עמלק ונלחם עמהם, אדרבא מכאן ראית חזקת וברוררה שהזוהר הקדוש מקפיד ומבאר עונש החושב שיש

רשויות הרבה והבן, וכן איתא בס"פ חה"ל (וזה הבער מורה בספר דחזה עיין שמזכירו בפ' ל') שמשה רבי' הוצרך לבאר לישראל באיזה שם נקרא אלהי ישראל אם בשם הוי"ה, אם בשם אהיה, וז"ל בקיצור בשער היחוד דף מ"א ע"ב ועל כן אמר למשה רבע"ה בער ששאלו ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם ויאמר כה רזאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם, וכיון שידע שהשם הזה לא יבין העם ממנו אמרת ענינו דהוסיף ביאור ואמר כה רזאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם, וכיון שידע שהשם הזה לא יבין העם ממנו אמרת ענינו דהוסיף ביאור ואמר כה רזאמר לבני ישראל ה' אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעולם וגו' והיה רצונו בזה אם לא יבין העם המלות האלו וענינם בדרך שכלם אמור להם שאני הוא היודע אצלם מצד הקבלה שקבלו מאבותם עכ"ל, ומה שאמר בזוהר ותנינן ראתה שפחה על היים מה שלא ראה יחזקאל וכו' זה הלשון מפורש אות באות במדרש הגדול פר' בשלח על פסוק זה אלי ואנוהו, וג"כ בסדר דברים רבה ומעתה נחזור לביטול והריסת דעת האיש הבער הלו, שאמר בפ' ל"א שלא העתיק לשון ספר המצרף ובכאן בפ' זה הביא לשונו ולא אמר כחב בפ' המצרף כך וכך אלא אמר כתב מדר"י לופיס' והוא כוונתו כדי שלא ידעו הבורחים והשוטים בערמתו מפני שכבר אמרו לו הרבנים שדעת המצרף היפך כל המקובלים, גם בפ' המצרף בעצמו הודה שאמונתו לא גילו אורחה כל החכמים ובכ"ל האר"י, ומזה תדע שדעת המצרף היפך כל החכמים, וא"כ מה שהביא כאן בפ' זה דעת מהר"י לופיס אין אנו מודים בספר בעצמו ובלשון הזוה"ק שאמר שישראל נעשו כן הוא בשמות רבה (פרשה כ"ו סי' ג') וז"ל כתיב היש דה' בקרבנו אם אין ויבוא עמלק, וכי מה ענין זה אצל זה, משל לתינוק שדוה רכוב על כתפו של אביו וראה חבירו של אביו, א"ל ראיח את אבא, א"ל אביו אתה רוכב על כתיפי ואתה שואל עלי הריני משליכך ויבוא השונא וישלוט בך, כך אמר הקב"ה לישראל אני נשאתי אתכם על ענני כבוד ואתם אומרים היש ה' בקרבנו, לפיכך יבוא השונא וישלוט בכם הוי ויבא עמלק וכן הוא בתנחומא פ' בשלח עש"ב ומה שהביא ממסכת מנחות פ' הרי עלי עשרון, מי הוא שמכחיש, או מי הו"ה שאמר שיש להקריב קרבן לאלוה אחר או מי הוא שאמר שיש רשויות הרבה שהרי אדרבא בלשון הזוהר כאן הוא מבואר שישראל נעשו על שעשו פירוד ר"ל רשויות הרבה, ומיש דעת הרמב"ם שעוברים ע"ז הם עוברים לכל צלם וצלם עבודה אחרת וכו', בכאן נתברר

האמת שזה הטועה קורא לשמותיו ית' שהן כבודו צלמים וע"ז וכמ"ש לעיל פ' כ"ד ורק הוא בעצמו שהתיר ע"ז כמו שביארנו לעיל בס"ד השאלות והתשובות עיי"ש, ומה שהביא לשון הזוהר פ' בלק ד' קצ"א וחיספה עליו דברים אשר לא כדת, גם אמר שהוא מביא ל' המק"מ ולא הביאו כולו ביען כי בסוף הפירוש הוא מבאר איך יחיישב ל' הזוהר, ואני אמרתי להרים מכשול ולהסיר עקשות שעיקם ועיקש דה"איש הלז ואפרשנו בדרך נכון ועם פירש המק"מ וז"ל הזוהר מה שמו ומה שם בנו כי תדע, שהוא שם ידיעא ה' צבאות שמו (פ"י המק"מ ה' צבאות שמו פ"י אבא נקרא כך בהשאלה כמו בינה הנקר' כך הגה לך מפירוש המק"מ שספירת ההכמה שמכנה אותה בשם אבא שם ה' צבאות מושאל שם, ואל תתמה מזה שהרי בס' האמונות והדעות (וזה הספר מודה' בו הבער הזה בפ' ס"ה בסופו) של רס"ג גדול מזה שקרה לצורה הברואה בשם הוי"ה וז"ל (פ"י ממאמר שני באחדות) ראייתי ארז ה' יושב על כסאו וכל צבא השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו נענה כי זאת הצורה ברואה וכו') שם בנו ישראל (פ"י המק"מ זעיר, הגה כבר ביארנו לך מדברי חז"ל בכמה מקומות ששם הוי"ה הוא שם הא"ס ב"ה בהתלבשו במדת הרזפארת וידוע שספירת התפארת ד"א למטה משתי ספירות חכמה ובינה, ולפיכך קרא למדת התפארת בן לא"א על שם שהיא למטה מהספירות האלו) דכתיב בני בכורי ישראל, והאי ישראל כל מפתחתן דמהימנותא ביה תליין (ר"ל שספירת התפארת כינוי ישראל שייך שם וס"י ישראל אשר בך אתפאר, ואמר לך בזוהר כאן דמפתחתן דמהימנותא כלומר שמפתחות האמונה שם רמזים שהם ד' אותיות שם הוי"ה) ואיהו משתבח ואמר ה' אמר אלי בני אתה והכי הוא ודאי דהא אבא ואימא אעטרו ליה וכריכו ליה בכמה ברכאן (דבר זה מליצה ומשל בעלמא הוא והוא אמרו שספירת התפארת משתבח, משל הוא זה על שספירת התפארת למטה וכו' כדלעיל, ומ"ש בזוהר והכי הוא ודאי דהא א"א אעטרו ליה ובריכו ליה ד"ל שהספיע הנמשך מלמעלה אל שתי ספירות חכמה ובינה הם ממשיכים אורו אי מידת התפארת ובתפלותינו ובברכותינו אנו מכוונים אל הסיבה הראשונה שאין זולתו והוא הנקרא א"ס ב"ה דרך זאת המדה ומשם במעשינו הטובים אנו ממשיכים שפע המוכן שם וזהו אמרו בזוהר) ואמרו ופקדו לכלא נשקו בר, נשקו ידא להאי בר כביכול שולטנו יתיב ליה על כולא דכולא יפלחון ליה (ר"ל ששתי מדורות אלו שהם חכמה ובינה יצא מהם הדבור שכל עבודתינו דרך שם הוי"ה, שאין אנו אומרים ברוך אתה אלהים, או ברוך אהיה וכיוצא, אלא ברוך אתה הוי"ה, וכמ"ש

לעיל משם חה"ל שמשח רבי' הוצרך לבאר לישראל באיזה שם יקרא אלהי ישראל וביאר להם שם הוי"ה שנ' ה' אלהי אבותיכם וכו' וזהו אמרו יהב ליה שולטנו על כלא שמשם מאוחה דרך שהוא ש"ב הוי"ה הא"ס שולט על הכל) סן יאנף בגין דאעטרו ליה בדינא ורחמי, מאן דזכי לדינא לדינא ומאן דזכי לרחמי לרחמי (כי הנה גודע שספירת התפארת כלולה מדין ורחמים הנמשך מלמעלה ומי שנמנע מלברך בשם הוי"ה ומסלף הדרך ההיא באיזה שם כגון אהי"ה או אלהים, הרי הוא שוגה ומשנה מטבע שטבעו אנשי כנה"ג, ולפיכך אמר א"ב זכה ולא שינה גמשך עליו רחמים, ומי שמשנה המטבע נענש ומושך על עצמו דין) כל ברכאן דלעילא ותחא לההוא בר סלקין ומתעטרן (פי' על זה המק"מ וז"ל בקיצור כל ברכאן להאי בר סלקן נתבאר בפירוש אנדות שחפארת שבתפארת הוא עצם החתן כי שם דהוי"ה אשר מודדו על א"ס ב"ה שהוא הי"ה הוי"ה ויהי"ה נחגלה שם ולפיכך שמו תפארת כסני ששם נתגלו פארות וענפים של כל הספירות עכ"ל, הרי לך באר היטב שמפרשים דבריהם שהכונה דרך האי בר שהוא תפארת המכונה חתן אנו מכוונים על הא"ס ב"ה היחיד הקדמון שאין זולתו^ו וכל כינויים אלו אל תתמה מהם כי אמרו חרן או תפארת או ישראל כולם כינויים לשם דהוי"ה וכדי שיובנו הדברים באוון מלין תבחן הורשו לדמות, ושאר לשון הזוהר שאמר ומאן דמנע ברכאן מהאי בר יפרשון חטאוי קמי מלכא קדישא (ס"א אימא) לאם ממש (פי' המק"מ בינה), הנה לך שכל מי שאינו מברך בשם העצם שהוא שם הוי"ה נענש מאת הבורא ית' מרוב הקטרוג שמקטרגים עליו ונפרעים ממנו במדת הדין שהוא שם אלהים המכונה כאן א"ב ע"ש שהוא רמוז בבינה כדלעיל פרק כ' משמע דגמרא וכן כתב הרמב"ם במורה (פ' ס"א תחלק א') וז"ל כל שמותיו יתעלה הנמצאים בספרים כולם נגזרים מן הפעולות, וזה מה שאין העלם בו אלא שם אחד והוא יו"ד הא וא"ו ה"א שהוא שם מיוחד לו יתעלה ולזה נקרא שם המפורש עניינו שהוא יורה על עצמו יתעלה הוראה מבוארת אין השתתפות בה ע"כ, ועוד בפ' ס"ד מחלק א' דע כי ש"ב הוי"ה פעמים רוצים בו השם לבד באמרו לא חשא את שם ה' אלהיך, ופעמים רוצים בו עצמו יתעלה ואמתתו כמו ואמרו לי מה שמו, ופעמים רוצים בו דברו יתעלה כמו שאמר כי שמי בקרבו ענינו דברי או מאמרי בקרבו הענין שהוא כלי לרצוני וחפצי עכ"ל, וזהו שסדרו לנו אנשי כנה"ג בויתרך דוד ומהללים לשם תפארתך ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה וככ"ש לעיל ס' ב' בסופו, וכפשט לשון הזוה"ק דרשו ז"ל בתנחומא פרי' גח בסופה וז"ל אמר הקב"ה בעה"ז ע"י יצה"ר חלקו

בריווראי ונחלקו לשבעים לשון, אבל לעה"ב משוין כולן כחף אחד לקרוא בשמי ועובדין אותי שני כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכס אחד ויבטל שעבוד הגוים מישראל ויהיו עובדים אותו בשמחה, אבל העכ"ם יהיו עובדין אותו ברעדה, כגון אדם שבנו משרת לסניו משרת בשמחה, אומר אם אקלקל מעשי לפני אבי אינו כועס עלי שהוא אוהב אותי לכך עובד בשמחה, אבל העבד הנכרי משרת ביראה אומר אם אקלקל לסניו כועס עלי לכך עובדו ביראה כך הגוים מה כתיב עליהם למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק כל דהמזמור מדבר על הגוים, מה כת' בסוף המזמור עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה נשקו בר, אמר להם דוד הזמור בעצמכם לא תסלפו הדרך (פי' עץ יוסף לא תעקמו) פן יאנף ותאבדו דרך כלומר בדבר מועט הוא כועס עליכם, אבל על ישראל מה כתיב עבדו את ה' בשמחה באו לסניו ברננה ע"כ ומ"ש מהר' מק"מ שאדם קדמא שיש בתוך עיגוליו עולמות, מה יש הפסד מזה כיון שהן עולמות בתוך עולם קדמא, ואם תחמה על שקרא לעולם שלמעלה בשם אדם אין כאן קשיא שהרי הרמב"ם במורה (פ' ע"ב מחלק א') קרא לעולם בשם איש, ואם תחמה על רבוי העולמות האשכחן בילקוט תלים רמ"ז תשצ"ו בשם סיפרי וז"ל רכב אלהים רבותים אלפי שנאן, בלילה מאי קא עביד קב"ה אי תימא מעין ימא, ואי רזימא רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמינה עשרה אלפים עולמות שברא שני רכב אלהים רבותים אלפי שנאן וכו' ע"ש, ועוד שם, דבר אחר כ"ב אלף מרכבות וכל מרכבה ומרכבה שראה יחזקאל רכב אלהים ע"כ (שם משם הפסיקתא). ולענין ברכותינו ותפלותינו שאמר בלשון הזוהר לעיל שאנו מכוונים דרך תפארת להיות עטרה לאלהינו הכי איתא בשמות רבה (פרשה כ"א ס"י ד') וז"ל א"ר פנחס בשם ר' מאיר ור' ירמיהו בשם ר' חייא בר אבא בשעה שישראל מתפללין אין אתה מוצא שמתפללין כולן כאחד אלא כל כנסיה וכנסיה מתפללה בפני עצמה, הכנסת הזו תחילה ואח"כ כנסת האחרת, ומאחר שכל הכנסיות גומרות כל התפילות המלאך הממונה על התפילות נוטל כל התפילות שנתפללו בכל הכנסיות כולן ועושה איתם עטרות ונותנן בראשו של הקב"ה שני עדיך כל בשר יבואו, ואיך עדיך אלא עטרה שני כי כולם כעדי תלבשי וכן הוא אומר ישראל אשר בך יתסאר שהקב"ה מתעטר בתפלתן של ישראל שני ועטרת תפארת בראשך עכ"ל ושאר הדברים שכתב דהשוסה הזה ברה אותם מלבו באמת וכולם בנויים על הכל של שקר מעשה תעתועים, ורוצה הוא לפרש דברי המקובלים בסשטן, וא"כ מאחר שביארתי לשונות הזוה"ק והמקובלים זכר כולם לברכה עזוב שקריו ותמוך בידך האמת ע"כ :

פרק בז. וכוא שדעת כזוכר וכמקובלים כנמשכים אחריו שכל עצודחינו ותפלהינו לז"א דוקא וז"ל כזוכר וירא דף קייצ ת"ס לא כתיב לב' אלכיך תירא אלא את כ' אלכיך תירא מאי את דרגא קדמאכ (פי' זגיליון מלכות רמוזכ בחיבת את כ' אלכיך תירא) אחר דסלא דקצ"כ זגין כך כתיב תירא דתמן צעי צר נש לדחלא קמי מאריכ זגין דאיכו צי דינא, ואותו תעבוד דא דרגא עלאה דקיימא על כאוי דרגא תחאכ ולא מתפרשן לעלמין, את ואותו דא צדא דצקין ולא מתפרשן, מאי ואותו דא אחר צריח קדישא אות לעלמין דכא פולחנא לא שריא צאת ולאו איכו למעלא אלא למדאל, אבל פולחנא איכו לעילא זגין כך ואותו תעבוד (פי' אבל כעבודכ הוא לז"א כמ"ש ואותו תעבוד ותיוסד עמו שכינתיה ועיין בסכ"מ בחפלת אליכו כנביא מפורש צאורך) עכ"ל כזוכר עם פי' כרש"צ זגיליון. וכוונת כזוכר לדרוש מדלא כתיב לב' אלכיך תירא ותעבוד וכו' את לרבות ריבכ מדא במלכות שכיא נוקבא דז"א ליראכ ומדכתיב ואותו תעבוד מיעט אותכ מעבודכ דדוקא אותו תעבוד ולא אותכ כרי ריבכ אותכ ליראכ ומיעט אותכ מעבודכ, שכעבודכ לז"א דוקא :

פרק בח. ומכאן יש לכוכיה שאינכ קבלכ ממשכ רצונו כמו שעלכ על דעתך שא"כ שכיא קבלכ ממשכ למכ פי' שמעון כעמסווי או נחמיכ כעמסווי מלדרוש את כאתין שצתורכ כשכגיב לאת כ' אלכיך תירא כדגרסו' צפרק כל שעכ תניא שמעון כעמסווי ואמרי לכ נחמיכ כעמסווי כיכ דורש כל אתין שצתורכ, כיון שכגיב לאת כ' אלכיך תירא פירש, א"ל חלמידיו רבי כל אתין שדרשת מכ תכא עליכו, א"ל כשם שקבלתי שכר על כדרישכ כך מקבל אני שכר על כפרישכ, עד שצא ר' עקיבא ודרש את כ' אלכיך תירא לרבות ת"ס, ופרש"י ז"ל כיון שכגיב לאת כ' אלכיך תירא אמר מכ ארצכ עמו לירא פירש מכולן וסזר צו מכל רצוין שדרש, עד שצא ר' עקיבא ודרש את לרבות ת"ס שיכא מורא רנך כמורא שמים, עכ"ל כגמרא ורש"י ז"ל, ואם כדצריך שכיא קבלכ ממשכ מכ לו לשמעון כעמסווי לפרוש וכי לא ידע לרבות אשתו של ז"א שהוא כ' אלכיוו לקי' דצריכס, וכמו שדרשו רז"ל בכתובות תניא כדא את אביך ואת אמך, את אביך זו אשת אביך, ואת אמך זה בעל אמך, וי"ו יתירכ לרבות אחיך כגדול עכ"ל, וגם על ר"ע שהוא רצו של רש"י וגם הוא כגדול מארצעכ שנכנסו לפרדס וכגיב לתקוס אצני שיש טבור וכנסם בשלום וילא בשלום יפלא למכ ריבכ ת"ח שכס צ"ו, וכשוכ מוראס למורא שמים, ורי קצעה במסכת אבות פי"ד צי ר"א כיכ לו לדרוש את לרבות אשתו של ז"א שהוא כ' אלכיוו לפי דצריכס, או יותר כיכ לו לרבות אבותיו של ז"א שכס אר"א, עכ"ל :

תשובה מה שהביא לשון הזהיר הקדוש, שמע נא אתה הקורא ויהי אליהם צמך, אבל הזהר והשמר מסצורת ורשת של הכסיל הזה הלוקח

לשון הזוהר ואורג לו מחשבותיו המזויפים ופירושי הזרים על הלשונות של
 הזוהר הקדושים כדי להפוך הקצרה על פיה מה שלא נתכוון הרשב"י ע"ה, והוא
 ז"ל כבר אמר דלאו כל מוחא ומוחא סביל דא, אבל מעתה שמע והבן פירוש
 הלשון שהעתיק בפ' זה מהזוהר פ' וירא ד' קי"ב, ת"ח לא כתיב לה' אלהיך
 תירא אלא את ה' אלהיך תירא מאי את דא דרגא קדמאה (פ"י בגיליון מלכות
 רמוזה בתיבת את) אתר דחלא דקב"ה ובגין כך כתיב תירא דתמן בעי בר נש
 לדחלא קמי מאריה קב"ה בגין דאיהו בי דינא (פ"י הדברים המתוקים מדבש'
 שתיבת את רומזת לספירת לספירת המלכות וקראה דרגא קדמאה שהיא תחלת
 סרר הספירות ממטה למעלה, ומאותה הדרך ר"ל ספירת המלכות אנו יראים
 מהקב"ה וזהו אמרו אתר דחלא דקב"ה ששם הוא מקום היראה, ודרש כן כדי
 לרבות שמו של הקב"ה שהוא שם אדנ"י בתיבת את, ורצונם בכל זה לומר את
 ה' אלהיך תירא שהוא כתוב בשם הוי"ה ואת לרבות הכינוי שהוא שם אדנ"י
 המכונה בכאן מלכות מטעם שאין נקרא הבורא היחיד בשם זה כי אם בהתלבשו
 במדת המלכות והוא ע"ד מדה שאמרו רז"ל שלכל דבר יש שער ודרך אל
 הבורא כגון שערי תפלה או שערי דמעה כדגרסי' בברכות (ד' ל"ב ע"ב) וז"ל
 א"ר אלעזר משחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה שנ' גם כי אזעק ואשוע
 שחם תפלתי, ואעפ"י שננעלו שערי תפלה שערי דמעה לא ננעלו ע"כ ואותו
 תעבוד דא דרגא עלאה דקיימא על האיי דרגא תחאה ולא מחפרשאן לעלמין,
 את ואותו דא בדא דבקינ ולא אתפרשאן, מאי ואותו דא אתר ברית קדישא
 אות לעלמין, דהא פולחנא לא שריא באת ולא למפלח אלא למדחל אבל
 פולחנא איהו לעילא ובג"כ ואותו תעבוד (פ"י בגיליון העבודה היא לז"ל
 כמ"ש ואותו תעבוד ותייחד עמו שכינתיה ועיין בסה"מ בתפלת אליהו הנביא
 באורך) (הנה לך מלשון הזוהר שאמר ואותו תעבוד דא דרגא עלאה וחזר
 ופירש אותו דא אתר ברית קדישא, דבר וענין אחד הוא שאנו עובדים אל
 שם הוי"ה ואנו עושים אותו דרך אל הא"ס ב"ה וזהו אמרו אתר וכמו שפירש
 בגיליון שהעבודת לז"א שכן שם הוי"ה מכניס אותו כמו שפירשתי לעיל
 בכמה מקומות, ועוד ממה שפירש בגיליון שהעבודה לשם הוי"ה ואמר ותייחד
 עמו שכינתיה ר"ל שם אדנ"י לרבותו, וא"כ היא דעת אנשי כנה"ג שתיקנו
 בתפלה בויברך דוד ומהללים לשם תפארתך (הוא שם הוי"ה) ויברכו שם
 כבודך (הוא שם אדנ"י) ומרומם על כל ברכה ותהלה (ר"ל שהכוונה אל היחיד
 המרומם הא"ס ב"ה) ועל לשון הזוהר שמכנה כאן שם הוי"ה ברית קדישא
 אל תחמה שהרי זה האיש בעצמו הביא דעת הגאונים בס' פ' שכן הוא והא

לך קצת מלשוננו על פסוק כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע
 בראשי תיבותיהן שם בן ד' אותיות באמת יושלם ע"י המילה וסודה כמ"ש
 רו"ל מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה, וסופי תיבות הוי"ה, מה שיורה כי ע"י
 המילה אנו דבקים בו, יח' ולהוסיף ידיעה בשמו הקדוש יתברך ויתעלה ע"כ,
 הרי לך תשובה מדבריו שמסתייע בהם לדבריו המטעה בהם את הסכלים, וכיוצא
 בכל זח כת' בספר נור אלצילאם (וזה הכסיל מודה בספר הזה ומשבחו בפ' י"ה)
 בפ' ואתחנן וז"ל אדני' ה' אתה החלות, קד אעלמחך אן אדני אלמכתוב אל"ף
 דלית נו"ן יו"ד אן גרצ'ה אלא שרו של' עולם, ואן אלהים אלמכתוב יו"ד
 ה"י וא"ו ה"י אן גרצ'ה אלא ל"אה, ואנמא ד'כרה באל אסם אלמשתרך סכאן
 קצדה יתשפ"ע באלאדון באלאכתדא, וכתבה אלנאסך באל"ף דל"ת נו"ן יו"ד
 לאנהא ארפע רתברה מן ג'מיע רחב אלמלאך והי ארפע מן רחבת אל"הים
 והאנא סוד עצי"ם עכ"ל, ותשובת פר' כ"ח מראשו ועד סופו כולו הסעאור
 כאלו הוא מביא מהגמרא נגד הרשב"י בזוהר והקשה ולמה לא ריבה ר' עקיבא
 את אשתו של ז"א ואמר או אבותיו של ז"א וכו' מי האיש החכם יראה איך
 הוא מהפך דברי הזוה"ק ומפרשיו, וכי היכן מצינו בכאן בלשון בזוהר שהזכיר
 כינוי שם אשה, וזה הכסיל חלק לשון וליצן הוא, ואעפ"י שתמצא בדברי
 התנאים והאמוראים שמכנים השכינה בלשון נקבה כדאיתא במגילה (פ"ד דף
 כ"ט ע"א) אבוא דשמואל ולוי הוה יתבי בבי כנישתא, אתיא שכינה, והיה לו
 לומר אתא שכינה בלשון זכר ולא אתיא בל' נקבה וכן בכמה דוכתי בגמרא
 כן כגון עשר מסעות נסעה שכינה, והיה לו לומר נסע שכינה, וכן איתא בהדיא
 בילקוט ירמיה רמ"ז רצ"ג בשם הפסיקתא וז"ל אומללה יולדת השבעה אמר
 ירמיה כשתיייתי עולה לירושלם נטלתי עיני וראיתי אשה אחת יושבת בראש
 ההר לבושה שחורים וראשה סתור וצועקת ומבקשת מי ינחמנה ואני צועק
 ומבקש מי ינחמני, קרבתי אצלה ודברתי עמה אם אשה את דברי עמי ואם רוח
 את הסתלקי מלפני, ענתה ואמרה לי אין אתה מכירני אני היא שהיו לי שבעה
 בנים יצא אבירם למדינת הים, עד שאני עולה ובוכה עליו הרי שני בנ
 ואומר לי נפל הבית על ז' בניך והרגם, איני יודעת על מי אבכה ועל מי
 אסתור שערי, אמרתי לה אי את טובה מן אימא ציון שהיא עשויה מרעיר
 לחית השדה, ענתת ואמרה לי אני אמך ציון שהיא עשויה מרעית לחית
 השדה, אני היא אם השבעה שכן כת' אומללה יולדת השבעה, אמר לה ירמיה
 דומה סכתך למכת איוב התנערי מעפר קומי שבי ירושלם עכ"ל הילקוט, הנדה
 לך מדברי התנאים והאמוראים שהשכינה מכנים אותה בשם אשה ומכל מקוב

הודעתך שלא מחכמה ועל הזוהר ומסרשיו לבד הוא מתלוץ כי אם על הגמרא והמדרשים תנאים ואמוראים, ומכל מקום אין הדברים האלו כפסטרן והם מתפרשים על דרכי הקבלה הקדושה בסוד שמותיו יח' ומדותיו והבן. והיה לו לכסיל הפוחז הזה להקשות על הזוה"ק כך, ולמה ריבה בתיבת את שכינה והרי ר' עקיבא לא ריבה כן אלא ריבה ת"ח עם היות שנודע שר' עקיבא ידע בסתרי התורה והגיע למקום אבני שיש טהור ונכנס בשלום וכו' אבל זה אינו מן הקושי כלל שהרי התנאים לא רצו לגלות להמון העם את סודי התורה כדתנן (פ"ב דחגיגה) אין דורשין בעריות בג' ולא במעשה בראשית בשנים ולא במרכבה ביחיד אלא א"כ היה חכם ומבין מדעתו וכו' ופי' הרמב"ם ז"ל כי ההמון אינם יכולים להבין אותם הענינים, ואינן מתלמדין אלא מאחד לאחד בקבלה כי מעט מזער הוא מה שישכילו מהם ההמון, וכשישמע הספס תשתבש אמונתו ויחשוב שהם סותרין האמת והוא האמת והנכון וכו' עש"ב, ועוד כתב הרמב"ם במורה (פ' ל"ה מחלק א') כמה ענינים שהם סודי התורה ובכללם שמותיו ית' וז"ל בקיצור כפי המכוון כאן, אמנם מה ענין שמותיו המורים על אחד, ואם הם שמות רבים אלו כולם ענינים עמוקות והם סתרי תורה באמת והם הסודות אשר יזכרו בספרי הנביאים תדיר ובדברי רז"ל, ואלו הם הדברים אשר אין צריך לדבר בהם אלא בראשי פרקים כמו שזכרנו ועם האיש המתואר עכ"ל הרמב"ם, ומכל זה תדע שנמנע ר' עקיבא מלרבות שמותיו ית' מפני שהם סודות עמוקים ואמר לרבות ת"ח, ובזה כל הסענות והקושיות ועוד טחו מראות עיניו שהרי הוא בעצמו כתב בפ' ג"ב לרבות השכינה וז"ל בקיצור מראה כבוד ה' כאש אוכלת וקראו השכינה ופעמים נראה בלא צורה כי אם אורה בלא ראות לכל יצירה ושומע הדבור ורואה החזון מראה מופלאה ויאמר ראיתי את ה' את לרבות כבודו וכו' עש"ב ומה תבין שכבר נשתתרה ונסרפה דעהו כי לא ידע מה שהוא כותב בספרו מקום זה סותר את זה ע"כ :

פרק כט. ונספר הכרית ח"ל מאמר ב' פ' ט"ו כי נשם בעל משנת מסידים נש' יושר לנב כי שם הקב"ה כמורגל צפינו ושנשם כו"כ לנו קורים אותו הוא פלגוף ז"ל שהוא הקב"ה שנשמתו המסתתרת זו ע"י הפלגופים שלפניו ממנו הוא כסנכ הראשונה ממש, ולכ לנו עובדים בעבודתו, הכלל כעולם כי כסנכ הראשונה הנקרא צפי כל המקובלים ח"ס הוא אשר נרא ככל יש מאין וכוא מקיף את הים ככוא כולו מצחין, וצמיצח שבו וכוא כבחור שחצות הנקרא ז"ל נסתר תדר לפניו מחדר כנשמה צהוך כגוף ומתחייבו, ולכן כמיצח כז' וכוא כז"ל כשולט על כל כנרואים ומנהיגם וזנס וכוא אלכינו ואנחנו עמו כי נשמותינו כס סלקין, וכוא כמכולל

זכל כתישצחוח כנאמרים זאמת זחוכיק אשר כנחילנו, ועל ידכ כל כנסחרות גילכ לנו עכ"ל ועוד כאריך זרליות מכזוכר וכתיקונים זכעצודכ לז"ט שכוא אמלעי כמקשר אח ככל, ועוד כי זשס כאר"י זילקוטי חנ"ך על פסוק זטחו זכ' עדי עד כי זיכ כ' לור עולמים וז"ל נמלא כשיכוין כ"דס זז"ט לצד מספיק כי שס נמלא ח"ט ור"ט מחלזשים זכ חוך זכ חוך ז"ט עכ"ל, גם זספר ע"ס שער ככללים פו"ט כחז שמשכ רבי' אמר לישראל זכניסחס לארץ וחסס כדזקים זכ' אלכיסכ חיים כולכס כיום כי כי אלכיסכ כוא ז"ט ונוקזיס וישראל כנכנסיס לארץ כיו וכיו ע"ש, גם זספר ככוונות זמכני כאר"י כחז כי זכל פעס שחול"ט מפיק שס כו"ה חכוין לז"ט וחכוין זו כך אוחיות יכ"ו ז"ט וכ"ט אסרוכ שזו כיה מלכות חכוין שנעשכ שס שלס על אדנ"י זאופן וכו', וכן זספר מחזרת כקדש זסדר מוסף שזח כ' כי מלאכיס כמוני מעלכ יתנו כתר לז"ט שכוא כ' אלכינו ע"ש ד' מ' ע"ט. גם כמק"מ דף י"ז ד"כ אלכס רזרזס מזואר דלס נקרא אלכס רזרזס אלס זז"ט וזחכמכ נקרא חכס וכו', וכמכוין לט"ס מסמת רוממותו שאין לו שס ולס נקודכ שחגזילכו אין תפלתו תפלכ רק יכוין אליו זכויותו מלוזש זמדותיו וכו' ועיון לקמן סו' ק' זשס נטלת יוסף עכ"ל :

תשובה מה שהביא ל' ספר הברית ליחס לו ח"ו סעות ומינורא,

הכטיל עשו והלך בחשך ובעקימת שפתיו הרשיע להטות אמונים מדרך טוב שהרי לשון ספי דברית בעצמו מפורש שרזעבודה לסבה הראשונה א"ס ב"ה. ועוד קודם למה שהעתיק מלשונו הוא מבאר עוד ביוררה, וחיסרו האיש הזה כי הכיר וידע שהוא סותר טענותיו ושקריו, ע"כ אמרתי להעתיק ל' ספי הברית כמחכונתו ממקום שצריך וחבין שאין בדבריו נפתל חלילה כמחשבות און של הכוזב הזה, וז"ל הסהור שמשח רבי' הזהיר ואמר ליראה את השב"ה הנכבד והנורא הזה את הוי"ה אלהיך ועליו אמר דוד ידעו כי אתה שמך ה' ומטעם זה אמר ושמי ה' לא גודעתי לו הודעתי אין כרזיב כאן אלא לא גודעתי באשר שהוא ד"וא המדבר, והוא העצם הוא ולא אחר כאשר כ' הגאון המקובל הגדול הר"ר יוסף ארנס בעל מחבר שומר אמונים וז"ל הסהור הרי לך איך כל תפלותינו הם לא"ס ב"ה מלוזש במדותיו וכמ"ש בספרי סי כה' אלהינו בכל קראינו אליו, אליו ולא למדורזיו זולתי, ובהם נקרא בכל ד"שמות הקדושים, כמ"ש בזוהר ס' טחס וז"ל ובאלין שמהן מארי עלמא איהו אחשט ואמליך ואתקרי בהון וכן אמרו בכמה מקומות בזוהר וכן סביא הגאון אירגס חנז' בספרו וז"ל בו, תן לבך ועיני שכלך אם הם מאוכלי שולחנך ותבין כי הא"ס בבחינתו הנעלמת אין ראוי להגבילו בשם ואות ונקודה, אמנם בבחינתו המחגלה ומתפשט אל נאציליו לחיות לחם נשמה ולפעול על ידיהם.

הוא הבורא הוא היוצר והעושה, והוא המלך האמתי מלך מלכי המלכים כמ"ש הר"ר משה קורדיאירו ז"ל בכמה מקומות, ובשער אבי"ע כ' וז"ל ואמנם אל המלך המתיחד בנאצלו עבודתינו ותפלתינו וברכותינו ושבחינו וקיום מצותינו ועסק תורתנו עכ"ל וכן כ' המקובל האלהי מדר"ם גבאי בעל עבודת הקודש בספרו דרך אמונה וז"ל ולפי שבשמו דהיה כל הוה ונברא הכל הוזהרו בתורה עליו באמרו פן יש בכס איש אלו אשה אשר לבבו שונה היום מעם ה' כלומר שלא יאמין בשם הזרה ובמדותיו לכל יאמין בא"ס וממנו ימשוך כח לעצמו שלא מכח השם המיוחד הזה. הנה יצא מן הכלל וכפר בעיקר הוא השם הנכבד והנורא, ומדה כנגד מדה נאמר בו ומחה ה' ארץ שמו מתחת השמים עכ"ל. הנה לך מסודר מדברי מרן ס' הברית שכל עבודתינו וברכותינו וקיום מצותינו הם לסבה הראשונה הנק' א"ס מלובש בשמו שם הוי"ה ומי שאינו מכוין ומאמין בשמו הוא כופר ומחה ה' את שמו, וכן כ' רביי האי גאון בס' הקמיצה וז"ל אבל שם הוי"ה הוא האל הגדול הגבור והנורא, ולכן לא אמרה התורה הקדושה אנכי אל שדי אשר הוצאתיך מארץ ולא אמרה אנכי אלהים עכ"ל והיא דעת המקובלים כולם כך. כמו שסידר לסניך הרי ס' הברית דעותיהם כולם שוו בדעותיהם עם ל' הוהר, אחרי כל זה כתב בס' הברית שכן דעת הרב משנת חסידים בס' יושר לבב והוא הלשון שהעתיק דהכסיל ואויל זה, וכאשר ראינו הלשון ההוא לא נמצא בו שום קושיא והא לך הלשון עם סירושו ע"ד אמת ונכון, נמצא כי שם הקב"ה המורגל בפינו ושבשם הוי"ה אנו קורים אותו הוא פרצוף ז"א שהוא דהקב"ה שנשמתו המסתתרת בו ע"י הפרצופים שלפנים ממנו הוא הסבה הראשונה ממש ולה אנו עובדים בעבודתו (פי' דבריו ששם הוי"ה הוא הנק' ז"א והסבה הראשונה א"ס ב"ה מתלבש בו כלומר בשם דהוי"ה וכשאנו מברכים ועובדים, לה אנו עובדים כלומר לסבה הראשונה דרך שמו שם הוי"ה וכמ"ש לעיל פ' ד' ובהקדמה עיין שם וירוח לך) הכלל דהעולה כי הסבה הראשונה הנק' כפי כל המקובלים א"ס הוא אשר ברא הכל יש מאין והוא מקיף את היש ההוא כולו מבחוץ ובמובחר שבו והוא הבחור שבאבות הנק' ז"א נסתר חדר לפנים מחדר כנשמה בתוך הגוף ומחייהו ולכך המובחר הזה והוא הז"א השוג"ס על כל חברואים ומנהיגם וזגם ומפרנסם והוא אלהינו ואנחנו עמו כי נשמותינו הם חלקו והוא הוא המהולל בכל התושבחות הנאמרים בחוה"ק אשר הנחלנו ועל ידה כל הנסתרות גילה לנו עכ"ל (פי' אמר הצעיר אני לא ידעתי אם זה הפוחז והפחי כבר נטרפה דעתו או סימו עיניו מחשבותיו והרהוריו הרעים ומדוע הלך חשכים ואוי

לעינים שכך רואות איך הוא מהפך דברי הכמים שהרי לשון זה בעצמו מבואר ומבורר שהסבה הראשונה הוא ברא הכל יש מאין, ואוחה הבריאה הוא מקיטה כי אין דבר שיגבילהו וזהו אמרו והוא מקיף את היש מבחוץ, כיצד, הרי שהא"ס ב"ה ברא ד'עולם ונאמר הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, הרי שהבורא ית' ממלא את השמים ואת הארץ, ואם חאמר שהוא ממלאן לבד נמצאת מסיל הסרון בחק הבורא יתעלה על שאתה עושה שיעור ומדה וגבול, אלא ד'וא ממלא את ד'עולם ומקיפו חוצה לו ע"ד מ"ש חז"ל בבראשית רבה (פ' ס"ח סי' ט' ובתנחומא פ' תשא סי' כ"ז) וז"ל ויפגע במקום ר' הונא ב' ר' אמי אמר מפני מדה מכנין שמו של הקב"ה וקוראין אותו מקום שהוא מקומו של עולם ואין עולמו מקומו מן מה דכתי' הגה מקום אתו הוי הקב"ה מקומו של עולם ואין עולמו מקומו, א"ר יצחק כתי' מעונה אלדתי קדם אין אנו יודעים אם הקב"ה מעונו של עולם ואם עולמו מעונו מן מה דכתי' ה' מעון אתה דייית לנו הוי הקב"ה מעונו של עולם ואין עולמו מעונו עכ"ל הגה לך כדברי חר' ס' ד'הברית שהביא משם מ"ש שהסבה הראשונה מקיף את העולם והבן" וגם מה שאמר שבמבחר שבו והוא הבחור שבאבות הנק' ז"א נסתר חדר לפניו חדר כנשמה בתוך הגוף ומחייהו וכו' ר"ל שהא"ס מתלבש במבחר הספירות והוא ספירת התפארת וכבר פירשנו לעיל שמכנים מדה זו ישראל ב' יעקב אבינו שהוא המבחר שבאבות על שם הפסוק ישראל אשר בך אחפאר, ולכך הבורא ית' מתלבש באותה מדה שנקרא שם בשם הוי"ה המכונה ז"א, ומשם הא"ס ב"ה שהוא הבורא הוא היוצר הוא היחיד משם הוא משגיח על החתחונים ומשם נתן לנו תורה וזהו מה שתיקנו אנשי כנה"ג כליל תפארת בראשו נחת בעמדו לפניך על הר סיני, וכן ד'הוא כגמ' שמצד התפארת גיר'נה החורה כדאיחא בברכות (ד' נ"ח) במחניתא תאנא משמיה דר' עקיבא לך ה' הגדולה והגבורה וכו' והתפארת זו מתן תורה, וג"כ נשמות ישראל נשפעים מאת הבורא מאותה מדה וד'יא היא שמכנים אותה גוף על שם הך דאמרי' כגמ' (ברכות ד' ס"ג) א"ר אסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שני' כי רוח מלפני יעטיף ונשמות אני עשתי ופרש"י גוף פרגוד שחוצץ בין שכינה למלאכים ושם רוחות ונשמות שנבראו משרי ימי בראשית וכו' ע"ש ולפיכך דברי חר' ס' הברית אמת שבאותה מדה הבורא מנהיג את העולם כולו, ואם תקשה על שהמשיל הבורא ית' כנשמה בתוך הגוף, אין קשה דמשל בעלמא הוא וכן המשילו רז"ל במדרש רבה (סוף פ' ואתחנן) ז"ל רבנן אמרי בוא וראה הקב"ה ממלא את עולמו וד'גנש הו' ממלאה את הגוף, הקב"ה טובל

את עולמו וחנפשו הנו טובלת את הגוף וכו' ע"ש ומ"ש זה הבער ששם בס' הברית כתב שהוא אמצעי חפשונו כל המורה מקום ההוא ולא נמצא ושקר ענה' ומ"ש משם ספ' הברית עוד נמצא כשיכוין בנ"א לבד מספיק כי שם נמצא א"א ואו"א זה תוך זה תוך ד"א וכו' ר"ל כשתכוין בשם הוי"ה מספיק מפני שהוא שם העצם וד"וא כ"ל השמות כולן שהם אהי"ה ושם י"ה ושם אלהים וזה דומה בדומה לדעת רבי' האי גאון שהעתקתי לעיל בפ' זה' ומה שהביא מספ' ע"ח שמשו רבי' אמר לישראל ואתם הדבקים בה' אלהיכם הוא זרין וכו' כלומר שהוצרך מרע"ה לבאר לישראל באיזה שם יעבדו את הבורא, וביאר להם שבשם הוי"ה יעבדו את הבורא ובכינויו אדני'. וזה דומה בדומה למה שכתבנו לעיל פ' כ"ו משם החסיד חה"ל, ויתפרש עוד זה ממה שהעתיק זה האיש מספר הכוונות משם האר"י שבכל פעם שתוציא מפיך שם הוי"ה תכוין לז"א כך אותיות ית"ו וה"א אחרונה מלכות תכוין שנעשה שם שלם על אדני' וכו' הרי לך בהדיא שמבארים דבריהם שבכל מקום שתמצא חבור זרין אינו אלא חיבור שני שמות שם הוי"ה ושם אדני'. ואין לך שום אדם מישראל שאינו מחבר שני שמות אלו שהרי כולנו בכל יום אנו מברכים ואומרים ברוך אתה אדני' והשם כחוב בהוי"ה והיא תקנת אנשי כנה"ג ודו"ק. ומ"ש ממחברת הקדש אינו בידינו לעיין בו, ואין בדבריו שום טעות חלילה שהרי הוא אומר שמלאכי מעלה גוחנים כתר אל שם הוי"ה, וכן הוא האמת שהמלאכים אומרים קדושה בכל יום שלא נאמר פסוק זה וקרא זה אל זה ואמר קדוש ק"ק אלא על המלאכים ומתרגמינן ומקבלין דין מדין ואמרין וכו' וכל הברכות והשבחים עולים ונעשים עטרה וכתר להקב"ה כמ"ש לעיל פ' כ"ו משם המדרש וכן בפ' שני דחגיגה. ומ"ש לשון המק"מ חיסרו וגנב ממנו והא לך הל"שון מבואר יסיר ממך כל המבוכות ותדע שכל המקובלים דעתם שאין זולת הבורא ית' וז"ל הטהור בפירושו על לשון הזוהר ד' י"ב ד"ה אלהא רברבא דז"א א"ס ב"ה המתלבש בשש קצות דזעיר (ר"ל וז"ל של הוי"ה עולה בחשבון שש) ובהיותו שם נקרא רברבא ושליטא, כי כח א"ס ב"ה מתגלה בזעיר (ר"ל מלובש בתפארת) וכמ"ש וידבר ה' אל משה, הוא א"ס הנקרא הוי"ה בהתלבשותו בזעיר כי קודם התלבשותו אין לו שם ולא נקודה, וכמ"ש בתיקונים בגדולה אתקרי א"ס גדול, ובגבורה גבור, ובנצח מארי נצחן, הרי כי בהתלבשותו בגדולה וגבורה אתקרי גדול וגבור, וכן בהתלבשותו בתפארת איקרי הוי"ה, ולא נקרא תפארת הוי"ה אלא שם הא"ס המתלבש בו שהוא היה הוה ויהיה, ונמצא כי

הכוונת לו ולא למדותיו ע"כ :

פרק 7. כנכ מכל זה נחצאר לך צאר כיטצ כי כזוכר וכל מפרשיו שחס מק"מ, וכס"א, וכרצ צעל מש"ס, ויושר לצב, וכרש"ב, וספר מלך, כאמונה, וס' ככוונות, ומכרס"ו צמ"ס, ומסצרת כקדש, וס' כצרות, ועכ"ת. ובאר"ו צמ' כליקוטים, וגמלת יוסף, וזולתם כולם כאחד עונים ואומרים דצ"ס שכוה הסצב כרשונכ לא שייך שום עצודה וקריאכ רק לז"א שכוה הסצב כאמרוכ לכל כנללים שכוה לפי דעתם כמקשר את כל כפרלופים וכוה כזן ומפרנס לכל כצרואים ולו לצדו נעצוד, ואליו נקרא צפת לרב, וכוה יענינו ציוס קראינו, אך כרי כס"א מלריך לכזכיר שמו כצתפללו אליו גם שאר כפרלופים שלמעלכ ממנו שאס אינו משחפס עמו אינו נענכ מכר אל"כ מזכיר שאר כפרלופים עמו, וז"ל צדק כ"ו אלס מיצעי לוכ ליסדס על כדרך שאמרנו לכתפלל לז"א לא יכיו נענים וכדאמרן וכוה לירוף מכ הלעק אלי שחס ארותיות מאלל כעתיק וכ"ו ומסייס שס דגס אס לא כיו מתפללים אלס לז"א לא כיו פוגמין אלס שלס כיו נענים כ"כ צקל ע"כ וכ"כ כרי יושר לצב צית ב' חדר ג' פרק ז' ע"ש. כנכ מכ מאד ישחומס כקורס כנלצב כדצק צחורת מרע"כ שצכתצ ושצט"פ וצקי צב דכיונו צמשנכ וצתלמוד ומדרשי רז"ל ועינו יסזו דצרי בגאונים כחסיד. צעל סכ"ל ור"י כלוי, ורס"ג, וכרמצ"ס צסיוצוריו, ור"א מגרמישא צרוקס וסמ"ג וסמ"ק וצעל כעיקרים וכיולס כמדצרים צענין יחוד כשי"ת על אמתתו כפי קצלת רז"ל מעתיקי כשמועס, מכ מאד יסרד לצבו ויחר ממקומו צשמעו את מערכת כאלוכות כרציס אשר פרו ורצו צישראל מתחלת אלף כששי אלל קלת כמסצרים, ומדור לדור מזמן כנז"ל כלככ כאמונה כזאת כלוך וגדול מאד לכאמין צעיל' רצות זו למעלכ מזו, וצרלות אסת מכעילות לצרלות דצר כוס נמלך ונוטל רשות מן כעילכ שלמעלכ ממנכ כמצורס צכדיוס צזוכר (צראשית כ"צ) שכל אסת מן כעילות נוטלת רשות מן כעילכ שעליכ, מלכות מזעיר, וזעיר מאימס, ואימס מאצס, ואצס מא"ס, וא"ס מעתיק, ועתיק מאדס קדמון, כי כוס כרשס לפרלופי כאלילות וכוס כוס לצדו שאמר ראו עתכ כי אני אני כוס ואין אלכיס עמדי שאינו לריך ליטול רשות מאדס קדמאכ שלמעלכ ממנו, וככל מעשכ צראשית כיכ כמלך כצורס אצס וקורס לו צזוכר מלכס עלאכ, ואימס אומנא, וצעת צריאס אדכ"ר לא ספץ אצס לצרלתו כיון שכוה עחיד לחטוס, ואימס כשיצתו כואיל וחטאו תלוי צי כדכתיב וצן כסיל חוגת אמו לא איכפת לך צזכ כמצורס שס וצמק"מ, עכ"ל :

תשובה מה שסידר חכמי המקובלים בסרק זה ואמר שכולם דעתם דהא"ס שהוא הסבה הראשונה לא שייך בו שום עצודה וכ"ו כבר אמרתי לך מתחלת דברי שהכוזב הזה מהסך דברי חכמים בידו ובמזיד, ואם חכם לבך תשכיל ותחבונן בדברי ס' הברית ומש"ח ומק"מ וספ' הכוונות דלעיל ס' כ"ס שכולם מבארים שהן שמותיו ית' והכיונה לו לא"ס ב"ה ואני אומר שאין צורך

להרבות יגיעה ולטרונח עוד לבאר כי כל הדברים האלו בודה אותם הוא מלבו ומ"ש דברי כס"א בד' כ"ו חסר מן הלשון ההוא עיקר התירוץ וז"ל שחיסר כי בהתפללם אל ז"א בעל כרחם הם מכוונים לנשמה המסתתרת בו כי פשוט הוא דמבלעדיה אין תפלתו תפלה כלל וכו' הנה לך בהדיא שהתפלה היא לסבה הראשונה אשר אין מבלעדה והמתפלל ואינו מכוון כך אין תפלתו תפלה וא"כ אין ז"א אלא דרך שהרי הא"ס ב"ה שהוא הסבה הראשונה מתלבש בה, ומה שהזכיר הפרצופים כבר ביארנו בהקדמה לעיל ע"ש, ומ"ש מדברי כס"א אותיות מאצל עתיק, כבר כתב הר"י כס"א בסוף העמוד ההוא על זה שיש בזה סודות נעלמים ואין כח להכירם ולהשיגם ומה גם לדבר בהם עכ"ל כס"א וזה הכסיל מתנשא כאלו כבר הוא יודע, ואינו יודע מאומה מכל זה ור"פ"כך גם לעצמו את כל הרעה הזאת, ומ"ש מערכת החכמים האלו שהם רס"ג והרמב"ם וחה"ל וכו' כאשר יביא דבריהם אנו נבאר דעותיהם מספריהם, ושאר דבריו השנויים שאמר שבזוהר בראשית מזכיר עלות רבות וכו' כסיל הוא שונה באולתו ומשקר הוא על הזוהר בהיפוך דבריו ועיין פ"י כ' וכ"א שכבר פירשנו, ומ"ש שמתחלת אלף הששי החחילה וכו' כבר ידענו ברשעו שרצונו לייחס שהקבלה הקדושה חדשה חלילה לכן אני שמח בדברי חכמים שייחסו הקבלה הקדושה עד אברהם אבינו בספרו ספר יצירה ועיין לעיל פ' כ' באורך והוא שונה ומשלש את אלה הדברים כדי שיהא הספר שלו עב וגם ע"כ :

פרק לא. וכדבר הזה קשה עד למאד למי אדם קדמון ח"ל ליטול רשות מאדם קדמאכ ולא מא"ס שחס למעלה ממנו וכבר בנאתי לשון סי' כנרית מעש יושר לבז שאמר ששם הקב"ה כמורגל צפוינו קאי על ז"א וכן שם הוי"ה וכ"כ מלרף כאמונכ רק שלא כעתקתי דבריו כיון שאתה מחללו וטושצו למין וכופר מחמת ססרון צקיאוחך ובודאי שטעית בזה כמ"ש לעיל שכן סוכרים כל המקובלים, ובצ"ר פ' י"ב בוצא גם כן בילקוט רמ"ז י"ח וז"ל לכל יש תולדות שמים וארץ יש לכם תולדות שמי אלה תולדות השמים ובארץ בצבצאם, כרים יש לכם תולדות של' צטרס כרים יולדו, מער יש לכם תולדות שמי כים למטר אב, על יש לו תולדות של' או מי הוליד אנלי טל רשצ"ל אומר אלו מרגלויות של טל, תני כל מי שיש לו תולדות מת וצולב ונצרא ואינו צורא וכל מי שאין לו תולדות אינו לא מת ולא צולב וצורא ולא נצרא, ר' עזריה צסס ר' אמר כלפי מעלה כדבר אמור ע"כ, וזה כלל אמתי וצורו, ופי' כרי עץ יוסף מת וצולב הם שני דברים האחד כהפסד וכשני ככלייה צעודן קיימים שכל הנמצאים תמיד חסרים וכולכים צטבעס לולא שהקב"ה מחדש צטובו בכל יום מעשה בראשית, וכל מי שאין לו תולדות פי' אף על גב דליכא אלא הקב"ה קאמר כל אידי דתני כל וכמו שפי' ר' עזריה

צמח ר כלפי מעלה כדבר אמור ע"כ, וממלא דבר אהב למד שכיון שיש
 לפרלופים כנזכרים בדברי כוזב ובמקובלים חולדות ועיצור ויניקה שקר הוא
 ומן הנמנע לקרוא לאבא או לזולתו מכל כפרלופים זורא, אי נמי אפשר לפרש
 מי שיש לו חולדות דכיונו שיש סבב לכוייתו שכוא אפשרי כמליאות וכל
 אפשרי כמליאות כוא אפשר צו כפסד אכל אלכינו צבו"ש אין סבב אחרת
 קודמת לו וכוא לצדו סבב ראשונה לכל כצרואים כמו שכתב הרמב"ם ז"ל
 בכל' יסוכ"ה ע"ש וכפ'ו' כמפרש, וכ"כ קדמונינו על מכ שכתב רבינו צעק
 כד' שנאמין שזכ כאהד כוא קדמון צכחלט וכל נמלא זולתו צלתי קדמון וכו'
 כתבו כר"ר חטר וכר"ז כרופא ז"ל כקדמון כוא אשר אין ראשית לו וכמחודש
 כוא שיש לו ראשית וג"כ כקדמון כוא שלא כמליאו אחר זולתו אכל כמחודש
 כוא שצראו וכמליאו זולתו, כרי נתברר שכלוכ כוא כראשון צכחלט ע"ש
 וכרי מסתברא לפרש דברי כמדרש רבב כנראה ממאי דקאמר צכריס וכמטר
 וצטל וממילא שקר כוא לקרות שום אהד מן כפרלופים אלוכ או צורא כיון
 שכל אהד יש סבב אחרת קדמכ לו, וצמננת חסידים מס' ליל פסח פ"ז משנה
 כ"ג צפ' כגדת ניל פסח כ' ז"ל ויולאו כ' אלכינו שכס ארי"א וכו' ואלו לא
 גאל כקצ"כ שכוא אריך הנפין את הצותינו שכס ארי"א ממלרים וכו' כרי
 שקורא לא"א כקצ"כ, כי אלכינו ארי"א, וצוכר צראשית קרי לאבא קצ"כ
 וקורא לו צורא וכן ז"א קורין כקצ"כ וכ' אלכינו, וצס' כגדרים אמר צפ'
 אדם קדמון כ' כי כמקובלים קורין לכקצ"כ אדם קדמון וא"כ כל אהד ואהד
 מן כפרלופים נקרא כי לצאות וכוי"כ וכקצ"כ ושאר כשמות וככנויים כמיוחדים
 נשיית כהשר תחזינכ עיניך פכ, וכ"ש הם הלמוד צספריכס צסום שכל וגס
 קורין לחו"א הצותינו שנאלו ממלרים ע"י אריך הנפין מיד פרעב (כוא
 כסטי"ה כנקרא אל אחר) שגאלס ה"א מידו וצב נמשך לפי שיטתם שכס
 מאמינים צמליאות אל אחר כיפך דברי רז"ל וגס כחמינו כהאלכים כאחרים
 כמדומים שלטו צכאלכים כקדושים שכס ארי"א זוי"ן וגאלס ה"א נוכס, וצטול
 רעיוניה אלו שצדו כמקובלים כהחרונים כנמשכים אחר רעיונית מחבר כוזב
 יחצאר ממכ שאמרו רז"ל (שבת כ') אר"ע כשעלב טשכ למרוס לקבל את
 כחורב אמרו מלכ"ש לפני כקצ"כ מה לילוד אשכ צינינו א"ל לקבל חורב צא
 וכו' עד א"ל כקצ"כ למשכ כחזר לבס חשיבה א"ל מחירא אני שמה ישרפוני
 צככל פוכס א"ל אחוז צכסא כנודי וכחזר לבס חשיבה, ופירש כקצ"כ מזיו
 שכינתו עליו והמר לפניו רבש"ע חורב שאתכ ניתן לבס מכ כחיב צכ
 חנכי כ' אלכין אשר כולאחין מארץ מלרים א"ל למלרים ירדהם לפרעב
 נשחצנדהם חורב למכ לבס ולפי דברי כמקובלים החדשים כרי אפי' אבא
 והימא זי"ן נשחצדו לפרעב (שכוא כסטי"ה) כל שכן כמלאטוס ומציאר ג"כ
 צמשי"ח צכדוא שכיב ז"ח צלעב וגנית גדיל כילד כמשיבה צמעי אמו, וצכריכס
 סוחרים זב את זכ שכרי אמרי שכז"ה כוא ניתן את כחורב וכיא שחמר
 חנכי כי אלכין אשר כולאחין מארץ מלרים וככל קאמר שכקצ"כ שכוא א"ה

כולים את אבותינו שכם אר"ם וזעיר כיכ בצער וגלות, ולא חקשי לך ממאי דאמור רבנן גלו למלרים שכינכ עמכס גלו לצבל שכינכ עמכס שני' למענכס שלסתי צבלכ וכן מאמרס ז"ל שכקבי"כ כזיכול מלטער בלרתן של ישראל שני' עמו לכני צלרכ שכל זכ כוא על דרך מאמרס צזמן שאדס מלטער (שכינכ) מכ כלשון אומרת קלני מראשי וכו' וכוא על דרך מאמר כנביא כי לא אספון צמות כמת כי אס צשוב רשע מדרכו וסיכ ועוד שכרי כזיכול מוכרח לקיים כצטסתו לנו בצלות ואף גס זאת צכיותס בצלן אויבוכס וכו' וכשגסתו יתצרך דצקה צנו צגלות שלא יעשו אויביו אתנו כלכ, ועוד יתצאר לפנינו דעת רז"ל שאין מליאות אל אחר צעולס כלל ולא דצרכ תורכ אלא לפי מסשצת עובדוכס עד כאן לשונו :

תשובה מ"ש להלעיג בתחלת פרק זה והדבר קשה למה אדם קדמון וכו' כבר פירשנוהו לעיל פ' כ' וכ"א ורק שרוצה זה האיש להתלוצץ על דברי חכמים ז"ל אבל כבר אמרו חז"ל כל המלפיג על דברי חכמי' נידון בצואה רוחחת, ומ"ש שהוא הביא ל' ס' הברית ששם הויה קאי על ז"א כבר פירשנו לעיל פ' כ"ס ובהקדמה" ומ"ש שלא הביא ממצרף האמונה כבר אחז"ל ד' כתות אינן מקבלות פני שכינה ואחת מהן כת שקרנים, והרי כבר הביא לשון המצרף בפ' כ"ו ומכנה שם שמו של ספר המצרף בשם המחבר מהר"י לויס עיין שם ותדע שזה הכסיל שקרן וכונן, ומ"ש ממדרש רבה שכל מי שיש לו תולדות מרז ובולה ונברא ואינו בורא, מי הוא שמכחיש בכל זה? ומה שטען שזה נגד המקובלים שמכנים בספירות ילידה ועיבור ויניקה וממילא דאין לקרותם בורא ולא אלוה, מי זהו שאמר שהספירות בוראות מעצמן וכבר ביארנו לעיל במקומו שהן ככלים ביד היוצר כמו התורה שהיא כלי' אומנותו של הקב"ה שבה נרא את העולם כדאיתא בב"ר (פ"א) וא"כ מודינא ליה שאין הספירות נקראים לא אלוה ולא בורא עד שאמרו בתיקוני הנוה"ק (דף י"ז ע"ב) דאי ישראלק מנהון אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא, הרי לך בהדיא שאם אין הבורא ירתי מחיה הספירות באורו נשארים רגם כמו גוף בלא נשמה, ועוד ראה מזה שהספירות הן שמותיו ית' ומגיד לך כאן שאעז"י שהן שמיותו אינן פועלות מצד עצמן אלא הבורא היחיד המחיה אותם, וא"כ מודים כל המקובלים שאין הספירות נקראים בורא כלל, ומ"ש שהם אומרים עיבור ולידה וכו' משל בעלמא דהוא איך נאצלו הספירות, וכן הבריאה עצמה תתכנה בלידה שני' בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ ותכל וכן עז"י כלפי הקב"ה נאמר למשיח אני היום ילדתיך שאל ממני וכו' ואין הדברים כפשטן בין הכתובים עצמן בין דברי

המקובלים זיל, ומיש סי' הרב עץ יוסף גנב מלשונו והא לך החסרון הסותר מחשבוריו, שהקב"ה מחדש בטיבו בכל יום חמיד מעשה בראשית להוסיף להם שפע חדש לקיימם עכ"ל. ומיש לי' הר' משיח ויוציאנו ה' אלהינו שהם או"א וכו' הנדה כבר ביארנו לעיל בהרבה מקומות משם כמה חכמים שבכל מקום שרמזא שם אלהים, או שם הוי"ה, או שם אדני, או שם אלהינו, והם רמזים באיזה ספירה אינם שמות הספירות עצמן, רק הן שמות הא"ס ב"ה היחיד שאין זולתו, ועל שם שהוא מחלבש בהן ואינם פועלים איזו פעולה אלא בכחו לפיכך אמר ח"ר משיח וזיל ויוציאנו ה' אלהינו שהם או"א שיצאו והלבישו הזרועות דא"א עכ"ל, ורצונו לומר ששתי ספירות שהם חכמה ובינה הכלולים בספירת התפארת הבהיק אורן והגיע הארתן עד הזרועות שהם שתי ספירות גדולה וגבורה הכלולים בכתר שבתפארת שמכנים אותו א"א, גם ספירת כתר שבתפארת יצאה הארתו עד חכמה ובינה שבתפארת וזהו שכת' עוד הר' משיח וזיל ואלו לא גאל הקב"ה שהו"א א"א את אבותינו שהם או"א, כלומר אלו ל"א יצא אור הכתר הנזכר עד חכמה ובינה, הנה לך באר היטב שכולן ספירות, ואל תתמה על שאמר ה' אלהינו חכמה ובינה, כי אין רצונו לומר שהספירות נקראים כך אלא כמו שביארנו לעיל סי' כ' שבאותה מדה נקרא כך ובאותה מדה נקרא כך, וכאן מבאר לך שאין אור הספירות נדבק אור באור אלא בכח ויכולת הא"ס ב"ה שאין זולתו הנקרא בספירת החכמה ה' ובבינה אלהינו, וסוד זה יובן לך לכשתדע שהספירות כל אחת כלולה מעשר וכמ"ש לעיל על זה עיין שם פר' כ"ו ומה שהזכיר עוד מזוהר בראשית כבר פירשנו במקומו שם, ומיש ב' ספר הגדרים שהמקובלים קירין להקב"ה אדם קדמון וכו' היא ג"כ דעת התנאים והאמורים כדאיתא בבב"ר (כ' כ"ז ס"י א') וזיל א"ר יודן גדל כחן של נביאים שמדמים צורה ליוצרה שני' ואשמע קול אדם בין אולי, א"ר יהודה ב"ר סימון אית לן קרייה אחרן דמחזור יתיר מן דין שני' ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ופירשיי שכמו שקורין הצורה אדם כך קורין היוצר אדם, ופי' עץ יוסף וזיל דמחזור יתיר מחזור ומבורר שהי"ת נקרא אדם, וכן פי' מתנות כחונה ע"ש, ופי' עוד עץ יוסף שכן דברו דרך כבוד וכינוי כלפי מעלה עכ"ל ומיש שכל אחד מן הפרצופים נקרא ה' צבאות והוי"ה והקב"ה ושאר השמות המיוחדים וכו' שקר הוא דובר ועיין מה שדברנו לעיל משם המק"מ סר' כ"ט, ורק שהשאלו השמות המיוחדים לשי"ת הם החכמים שהוא מסר"ייע מר"ם הרמב"ם ורס"ג וזיל רס"ג בספ' האמונות והדעות (מאמר ב' אחדות סי' י') ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל צבא

השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו נענה כי זאת דרצורה ברואה וכו' וכן כתב
 הרמב"ם במורה (פ' מ"ו מחלק א') שכל הצירות שהיו הנביאים רואים הן נבראים
 ע"ש. וא"כ מה שמקשה על המקובלים לא עליהם. הקושיא כי אם רס"ג והרמב"ם
 שהשאלו שם הוי"ה לצורות נבראים ומ"ש שמקובלים מאמינים במציאות אל אחר
 וכו' בעה"י נבארנוב פ' ע"ד וע"ה, ימ"ש והקשה איך גלו הספירות ומביא לשון
 הגמ' שלא נשחעבדו המלאכים ולמד ק"ו ומה אם המלאכים לא נשתעבדו כ"ש
 הספירות וכו' הרי מצינו בדברי התנאים בשמות רבה (פי ב' סי' ז') וז"ל א"ר
 ינאי מה התאומים הללו אם חשש אחד בראשו חבירו מרגיש כן אמר הקב"ה
 עמו אנכי בצרה ואמר בכל צרתם לו צר. א"ל הקב"ה למשה אי אתה מרגיש
 שאני שרוי בצער כשם שישראל שרוים בצער הוי יודע ממקום שאני מדבר
 עמך מתוך הקוצים כביכול אני שוחף בצערך עכ"ל. וכן בילקוט תלים רמז
 תתמ"ג אתה מוציא למה נגלה הקב"ה מתוך הסנה ולא מתוך אילן אחר אמר
 הקב"ה הם נתונים בשעבוד ואני נגלה מתוך אילן אחר לפיכך מתוך הסנה
 שכולו מלא קוצים, אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי א"ר אבהו זה אחד מן
 המקראות הקשין שישועתן של ישראל הוא ישועתו של הקב"ה עכ"ל, ועוד בגמ' (מגילה ד' כ"ט ע"א) רזניא רשב"י אומר ב"ה וראה כמה חביבין ישראל לפני
 הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהם גלו למצרים שכינה עמהם שנ' הנגלה
 נגליתי לבית אביך בהיוחם כמצרים גלו לבבל שכינה עמהם שנ' למענכם
 שלחתי בבלה וכו' ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהם שנ' ושב ה' אלהיך
 את שבוחך ורשיב לא נאמר אלא ושב מלמד שהקב"ה שב עמהם מנין הגליות
 בבבל היכא, אמר אביי בכי כנשתא דהוצל ובכי כנשתא דשף. ויטיב בנרדעא
 ולא תימא דהכא והכא, אלא זמנין הכא וזמנין הכא, אבוה דשמואל ולוי הוה
 יטיב בכנשתא דשף ויטיב בנרדעא אתיא שכינה שמעו קל רגשא קמו ונפקו, רב
 ששת הוה יטיב בכי כנשתא דשף ויטיב בנרדעא אתיא שכינה ולא נפק, אתו
 מלאכי השרת וקא מכעתו ליה, אמר לפניו רבש"ע עלוב ושאינו עלוב מי
 נדחה מפני מי, אמר להו שבקוהו עכ"ל הגמרא ועוד מצינו שתרגם יונתן
 בן עוזיאל על ססוק (בישעיה) כי כ"אשה עזובה וכו' ארי כאתא שביקא ועיקת
 רוח ערעת שכינחא דה' וכו', ועוד מ"ה שמלעיג זה הבער וקורא לספירות
 אלהות בדה לו מלבן, ורצונו לרהכחיש שאין צער וגלות למעלה היפך דעת
 רשב"י בגמ' ובזוהר, וג"כ לי מד"ר והילקוט מוכיחים שלא כדבריה, ומשל
 אומרים אסתרא בלגינא קיש קיש קריא שבשביל שלא נבוא ללקטות עליו
 מלשון הגמ' קדם ואמר אל תקשה ממאי דאמרו רבנן גלו למצרים שכינה

עמהם ופירש לו פירושים זרים היסך דבריהם ואמר שהשכינה היא השגחה, והפירוש הזר הזה סתור מלי הגמרא עצמה שאמר שם שהקב"ה שב עמהם מבין הגליות, ועוד עם כפירושו דהזר שהשכינה השגחה איך אמר אב"י שהיא גולדה בכבל בכי כנשחא דהוצל ובכי כנשחא דשף ויחיב בנרדעא. אם כן לפירוש הזה שאין משיגה הקב"ה אלא בכי כנשחא דהוצל, ועוד עם כפי הזר הזה הרי אב"ה דשמואל ולוי הוו יתבי בכי כנשחא ואתיגא שכינה שמעו קל רגשא, ואם היא ההשגחה הרי הקב"ה משיגה על כל העולם ואין אנו שומעים קול הרגשות ועוד למה קמו ונפקי, האם אינם רוצים לקבל השגחתו ית' עליהם, ועוד למה למה אחו מלאכי השרת וקא מבעתי ליה לרב ששת האמ אינם רוצים שישיגה ה' עליה, אלא ודאי זה האיש הלך בחשך וחלקלקורו לא יבין ולא יודע בחשכה וכאפילה התהלך שהדברים האלו יובנו ויפורשו בספירות שהן בגלות אבל לא בעצמות הבורא יתעלה, וא"כ דברי הר' משיח ברור מללו והבן ומ"ש שדבריהם סותרים זה את זה שרז"ר אמרו שז"א הוא נתן התורה והוא שהוציאנו ממצרים, וד"כא קאמר שא"א הוציא את אבותינו שהם אבא ואימא וכו' אין בדבריהם סתירה כלל שהרי כבר פירשנו לעיל שעל יציאת אור הספירות מבאר שם איך נתפסו אור באור, ואינו מדבר על יציאת ישראל עצמם ממצרים ואשר אמרו שז"א הוציא אבותינו ממצרים רצונם לומר שהבורא ית' נתלבש במדת התפארת וזהו מאמר חז"ל שהק"ה נדמה להם על היס כבחור הובא לעיל ס' כ' וכן הוא בילקוט שיר השירים רמ"ז תתק"צ שהקב"ה נראה להם בי"ב כגבור, ועוד גרסי' מגמ' (חגיגה ד' י"ד ע"א) וז"ל כתוב אחד אומר ועתיק יומין יתיב לבושיה כהלג חיות ועשר רישיה כעמר נקי, וכת' קוצותיו חלחלים שחורות כעורב. לא קשיא כאן בישיבה כאן במלחמה. דאמר מר ג"ן לך נאה בישיבה אלא זקן, ואין לך נאה במלחמה אלא בחור וכו' וכן הוא בילקוט שיר השירים, מכל זה מוכח דבשם אה"ה הנקרא בלשון הגמרא אך אפים ועתיק יומין וזקן להורות על שהוא רחמים, ושם הוי"ה כינוהו בשם בחור ואמת והמלחמה מצדו להורות שהוא כלול מדין ורחמים ונמצא שדבורא ית' משנה ע"י שמותיו שהם מותיו ואין השנוי בו חלילה, וכן איתא בילקוט שמואל (רמז קנ"ט) וז"ל ה' איש מלחמה ה' שמו בשמו הוא נלחם ואינו צריך לאחת ממדות הללו שהם חנית וחרב ומגן וכו' ע"ש ומ"ש ממשנת הסידים שז"א היה בצער ונלות כולד המעובר במעי אמו וכו' ר"ל ששם הוי"ה לא היה שלם ע"ד מה שאחז"ל הובא ברשב"י על פסוק כי יד על כס יה אין השם שלם וכו' ואל תחמה על שתמשיל שם הוי"ה כולד וכו'

שהרי כזה המשילו על הקב"ה בעצמו כדגרסי' בגמ' סנהדרין (ד' צ"ח ע"ב) וז"ל שאלו נח וראו אם ילד זכר מדוע ראיחי כל גבר ידינו על חלציו כיולדה ונהסכו כל פנים לירקון. מאי ראיחי כל גבר, אמר רבה בר יצחק א"ר מי שכל גבורה שלו ופרשי' מי שכל גבורה שלו הקב"ה מצטער בעצמו כיולדה. ואומר בשעה שמעביר האומות מפני ישראל וכו' ע"כ

פרק לב. וכנכ ידוע ומפורסם כמכ כקפידו רבותינו מעתיקי השמועס ממרט"כ על כאומר מודים מודים שחי פעמים או שמע שמע צ' פעמים משחקין אותו כדחנן בצרכות פי' אין עומדין ובמגילת פ' בקורא כאומר מודים מודים משחקין אותו, וצרכות ד' ליג גרסי' אמר רבי זירא כל כאומר שמע שמע כאומר מודים מידים דמי ופירשו כל המפרשים דטעמא משום דמיחזי כשחי רשויות וכמקבל עליו שני אלוקות, וצרכות י"ד ככוא דנסית קמיכ דרבא שמטיכ דקאמר אמת אמת חרי זימני, אמר רבא כל אמת אמת תפסיכ לכאי, וכת' כזוכ כעין יעקב כשם שאין לומר אחד אחד שהוא רבוי ולא אחדות כך אין לומר אמת אמת כי כאמת אינו אלא אחד וכוא מאמר רבא רכעא של אמת תפסותו לזה כלומר כוא סובר לחזק דבריו באמתות השי"ת בכיוחו מוסיף ואינו אלא גורע ע"כ, ובסוכה פ' כחליל אבא דחנן אנו ליכ וליכ עינינו גרסי' אינו וכאמר ר' זירא כל כאומר שמע שמע כאלו אומר מודים מודים ופרשי' כאומר מודים מודים משחקין אותו דמיחזי כשחי רשויות, ומתחז' אלא ככי אמרי אנו ליכ מודים ועינינו ליכ מיתלות ע"כ: ומזכ חדין ק"ו כפי ככלל במסור לנו מרז"ל אדם דן ק"ו מעלמו לנדון כמזכר צוכר צראשית ל"ד ט"ה וז"ל כתיב כ' מלך, כ' מלך, כ' ימלוך לעולם ועד, כ' מלך לעילא, כ' מלך באמצעיתא כ' ימלוך לתתא, ופי' כמק"מ צכ ככוונת כ' מלך כוא אריך, כ' מלך כוא אריא, כ' ימלוך זימן ע"כ, אלמא דצאומרו כ' מלך כוא ממליך לאריך, וצאומרו כ' מלך כוא ממליך לאו"ם, וצאומרו כ' ימלוך לעולם ועד ממליך לזימן. כ"ס אמונת רשויות רבות ומינות גדולכ מזו שכיון שכמליך ג' מלכים צאומרו כ' מלך וכו' איך ישקר לומר חצינו מלכנו אין לנו מלך אלא אחכ, וכלא כזר כמליך ג' מלכים, ובחז"כ מכן כוכ צוחר עתכ להמליכו ולהסיר עטרת מלוכס מהאחרים, וצזכ וכיולא לזקו דברי כרי צעל ספר כעיקרים מאמר צ' ס"פ כ"ח ששם כזכיר מאד שלא ללמוד צס' כזוכר ושאר ספרי כקצלב וז"ל וכלל אוער לך כשמר לך ישמור נפשך מאד פן חנקש אתריכס והלבד צמלודתס כי כס עוזבים אורחות יושר ללכת צדרכי חושך כי לא ידעו ולא יבינו צחשכב יתכלכו כמתעסקים צקצלב מדעת עלמס מזולת קצלב הפי מקיבל חכס עכ"ל. ועל כן כל ארכב אח כשי"ת ודצק צחורחו שצכתצ ושצעיפ אשר כעתיקי רז"ל צעלי כמשכב וכחלמוד ירחיק עלמו מכקצלב כחדשכ ואל יתאו למעצמיתוכ פן יפסיד אמונתו כטכירכ כמזוקקכ שצעתים עפ"י חנאים ואמוראים ופוסקים עכ"ל :

תשובה מ"ש לשונות התלמוד להוכיח שאין זולת הבורא ושאינ שתי רשויות מי הוא המכחיש בכל זה. או מי האומר שיש שתי רשויות או מי הוא האומר מודים ומודים או שמע שמע ואדרבה כבר ביארנו לעיל פ' כ"ו מס"ב הזוהר הקדוש שאין לחשוב ולהאמין בשתי רשויות חלילה ומ"ש כ' הזוה"ק ה' מלך והביא פי' המק"מ. קורא אני עליו מאמר שלמה המלך ע"ה ככלב שב על קאו כסיל שונה באולתו והרי כבר הביא הלשון הזה אות באית לעיל פ' כ"ו ופירשנוהו ע"ש. ומ"ש להלציג אחר שהמליך ג' מלכים דונה בכאן הוסיף וגילה דעתו הכוזביופדה. שהוא חושב שהספירות ושמותיו ית' רבוי אלוהות ודע כי בודאי החולק על דברי דהזוהר חוששין אחריו משא מין הוא (כ"ב הרי' בעל' היכל הברכה פ' גשא על פסוק כה תברכו הביאו בשם הפוסק הגדול ב"ח בתשובה) כ"ש זה האיש שהוא מבזר בפומבי. ומ"ש לשון פ' העיקרים מאמר ב' (פ' כ"ח) שיקר עליו מפני שגנב וחסר מן הלשון. והא לך חלשון כמתכונתו לא דהותר להזכיר שם מן דהשמות בתפלה אלא השמורת המיוחדים לו יתברך ולא שם אחר כלל. ולכן נקרא אותה חכמה קבלה לפי שאי אפשר להשתמש ממנה אלא דרך קבלה שאם לא כן אפשר שיבא האדם לטעות ולעבוד אלוה מבלעדי ה' ולמען ישכיל המעיין וידע אמשול משל בזה הרי שנמצא בתפלה לקדמונים שם מצפץ והרואד: יחשוב שהוא שם לאחד מן המלאכים ואינו כן אלא הוא כינוי לשם בן ארבע בחלוף האותיות באלפא ביתא דא"ת ב"ש וכן כוז'ו במכס"ו הוא כינוי לה' אלהינו בחלוף כל אות מה' אלהינו באות הבא אחרידה באלף בית כי יחליפו יו"ד בכ"ף וה"א בוא"ו וכן השאר וכעבור זדה הוא מבואר שאין שום אור"ב רשאי להשתמש בדבר מדברי חכמי הקבלה מסברת עצמו אלא אי"כ יהיה מקובל מפי חכם בעל קבלה בה. כי הסברא באותה חכמה אסורה אלא למקובל מפי חכם ואי אפשר לעמוד על האמת בה מתוך הכתב כלל כי לכך נקראת קבלה שהיא כשמה. והוצרכתי לכחוב זה לפי שראיתי אנשים משתבשין בזה וקורין בס' הזוהר ובזולתו מספרי חכמי הקבלה מזולת קבלה אלא מסברת עצמם להראות כי חכמה גדולה להם ונכנסים לפנים ממחיצתם לחשוב מחשבות בדבר שרומחשבה אסורה וכבר הזהיר על זה גדול החכמים האחרונים המקיבלים רבינו הרמב"ן ג"ל ואמר כי דברי חכמי הקבלה לא יושגו ולא יודעו כלל בשום שכל וכינה זולת מס' מקובל חכמי לאוזן מקבל ומבין והסברא בו אול"ת רבת הנזקים אלו דבריו ז"ל בס' התורה וכלל אומר לך השמר לך ושמור נפשך מאד ואמר סן תנקש אחריהם ותלכד במצודתם כי הם עוזבים אירחות יושר ללכת בדרכי חשך כי לא ידעו ולא

יבינו בחשכה יתהלכו המחעסקים בקבלה מדעת עצמם מזולת קבלה מפי חכם מקובל ע"ל. ועוד בספ' העיקרים מאמר ד' ס' ל"ד העתיק ל' הזוהר לראיה לו. מעתה שמע והבן ידידי איך דברי הרב ספר העיקרים מזהירים את הקורא בספרי המקובלים שלא יכנס לחשוב מחשבות מסברת עצמו כזה האיש שנשתבשה דעתו והחליף דברי אלהים חיים ח"ו למינות ולפיכך הוא מזהיר השמר לך ושמור נפשך מרים טן חנקש אחריהם כי הם הולכים בדרכי חשך על שהם שוקלים הדברים מדעת עצמם ולא קיבלו ממקובל היודע בדרכי הקבלה כזרה הבער שנלכד והלך חשכים, ומ"ש שהיא קבלה חדשה כבר ביארנו ייחוסה שהיא ישנה מאברהם אבינו עיין ס' כ' ועוד ראה מדברי ספר העיקרים שאמר שנמצא שם מצפ"ץ כוז"ו במוכס"ו בתפלה לקדמונים שהיא ישנה וקדומה ולא חדשה וגם מקובלת מחכמים איש מפי איש חכם מקובל מפי חכם מקובל, ע"כ.

פרק ל"ג. כל משכיל מצין כמעטין מעט צספר כזוכר וכמקובלים ידע ויכיר כי בספירות וכפרולופים כזכרים כדצריכס קדמו לצריאת שמים וארץ וכל לצאס כנראכ מדצרי מוכרס"ו צספר ע"ס שער ככללים ושער כעגולים ומצואר עוד צאר כיטצ שער שצורת ככלים פ"ג וז"ל ונצאר סדר יליאת מלכים ונחטיל מן כראשון שכוא כדעת אשר זכ ילא ראשונה וכאשר לא כיכ יכול ככלי לסצול כנז"ל נצצר וירד למטכ צעולס כצריאת ר"ל צמקוס שיכיכ עתיד לכיות עולס כצריאת אסיכ כי כרי עדיין לא כיכ נצרא עולס כצריאת ונפל ככלי כזכ צמקוס שעתיד כדעת דצריאת לכיות עכ"ל. וכיוצא לנו מזה כי רצותי כמקיבלים כחדשים שגנו לשאל ולמלא פחרונים צמכ למעלה ומכ למטכ מכ לפניס ומכ לאחור דצר שקיבלו חז"ל צעלי כמשנכ וכחלמוד צצלי וירושלמי ומדרש רצכ ותנתימא וזולתס ממדרשי רז"ל לאסור כדגדסי' צנציגכ פר' אין דורשין כי שאל נא לימים ראשונים, יכול ישאל אדם קודס שנצרא כעולס ח"ל למן כיום אשר צרא אלכיס אדם על כארץ. יכול לא ישאל אדם משעת ימי צראשית, ח"ל לימים ראשונים (פירש"י מיום ראשון) יכול ישאל אדם מכ למעלה ומכ למטכ מכ לפניס ומכ לאחור ח"ל ולמקלכ כשמים ועד קלכ כשמים, מקלכ כשמים ועד קלכ כשמים אחכ שואל, ואי אחכ שואל מכ למעלה ומכ למטכ מכ לפניס ומכ לאחור עכ"ל כגמ'. ועיין צמכרש"א צצידוש אגדות צמעשכ דר' אלעזר שאמר שאמר לו ר' יוחנן תא יאגמרך מעשכ מרכצכ ואמר צו אחתי לא קשאי וכר קש אמר לו ר' אסי תא ואגמרך מעשכ מרכצכ וא"ל אי זכאי כוכ גמירנא מר' יוחנן רצך ונמנע ולא רלכ ללמוד לא צילדותו ולא צצקיותו, וגם כרגיש מכרש"א שדצרי כקצלס כחדשכ היא מדצרת למעלה ממעשכ מרכצכ ורחוי יוחר לכסצורכ ולא לדרוש צכ צרציס ע"ס. ואני אומר דמדינא אסור לדרוש צכ כלל לא ציחיד ולא צרציס שכרי צמעשכ מרכצכ לא כתיכו סכמיס לדרוש צכן לסכס ומצין ראשי פקיס אלא עד כחשכל

וא"ד עד וטרא ולא יותר דמשס ולמעלב אסון לדבר כלל כפי קבלת סז"ל
 וכזכרחם וכעוצר על דברי סכמים סייב מיתב. ומכל זכ למדנו ששגכ גדולכ
 שגגו רבותי' צמלי כקבלכ כחדשכ וכגיוסו דעתס ומלאס לצס לדרוש צמכ
 שלא כותר לכס כמ"ש לקמן ועלככ צלצס מסשככ זכס שנכתקרב זמן כגאולכ
 חיבטל כלככ זו ויכיס מותר לדרוש צמכ שלא כותר לכס מקודס כמבואר צפסק
 שטשכ ר' ילסק דלטשכ כמודפס צחטולת ספר :זוכר וטעות כוס צידו לפסוק
 כלככ מדצרי כזוכר כיפך כמשככ וכחלמוד ונפוסקים ואין לסמוך עליו כלל.
 ולא שמו כמקובלים כחדשים אל לצס מארז"ל שכל כלכות של תורכ שצטיפ
 לא ינטלו כמ"ש כרמצ"ס ז"ל צסוף כל' מגילכ וצטברס על דברי סז"ל אירע
 לכס צשגגחס זו לכאמין רצוי צאלכות ולכאמין צמליאות אלכיס אחרים ולשחק
 שס שמים ודבר אחר שטלוו אחר רשצ"ו כל כעס זף שס שמים ודבר אחר נעקר
 מן בעולס, וצשככי פסחים גרסיין מאי למכסכ עתיק זכ כמכסכ דברים שכיסכ
 עתיק יומין ומאי יניכו סתרי תורכ (פירש"י מטשכ מרכככ ומטשכ צרשית)
 ואיכס דאמרי זכ כמגלכ דברים שכיסכ עתיק יומין ומאי יניכו טעמי תורכ
 עכ"ל, כרי לך צפירוש שכמגלכ מטשכ מרכככ לא יזככ לטוב כלפון ללדיקים
 כ"ש וק"ו כמגלכ דברים שכס למעלב ממטשכ מרצככ שאסור לדבר צכס כלל
 ולא ייהן רשות לגלות אלס טעמי תורכ צלצד. אצל אצרי תורכ לא יתן רשות
 לגלותן וכ"ש לדרשן צרציס צכדיא צצית כמדרש אפי' לת"ס כ"ש צין ככמון אשר
 לא ידעו ולא יצינו כי יצואס לידי מניות צאמונת אלכות רציס כאשר ראו
 עיננו, וחלילכ לחשוב על רשצ"י כחנא שיטבור על איוסו' זכ לדבר צמכ שלמעלב
 ממטשכ מרכככ וצמכ שכיסכ לפניס קודס צריאת בעולס וגס לא לשום חנא
 או אמורא לעשות כן ולומר שנגלכ לו כקצ"כ וכחור לי את כאסור לדרוש צו
 כי זו נציאות שקר היא ומיתחו צחנק כמ"ש כרמצ"ס צנקדמת ס' זרעיס שאין
 נצוים רשאי לחדש דבר מעתכ כי לא צשמים כ"ז עכ"ל :

תשובה מ"ש בתחלת הפרק הספירות והפרצופים טע' בזה ולא ידע
 שהספירות הן הפרצופים. ומ"ש והניא דברי מהו ח"ו שהן קדמו
 לבריאת שמים וארץ וכ"ו מה יש הפסד מזה שהרי כבר הבאתי לעיל טרם כי
 לשון התלמוד שהבורא ברא בהם שמים וארץ וכן איחא בהדין: בטרקי רבי
 אליעזר (ס"ב) וז"ל עד שלא נברא העולם היה הקב"ה ושמו גדול בלבד
 עכ"ל ובספר שבילי אמונה פירש מהו שמו (וזה הספר מורה בו זה האיש בס'
 ע"ד ע"ש) וז"ל והשם הזה הוא יסוד שם המפורש שהיו מזכירים הנהניג
 במקדש כי השם הגדול של ע"ב היוצא מג' ססוקים ויס"ע ויב"א וי"ס 'א בקרא
 שם המפורש אלא על שמו של זה שממנו יוצא ונאצל, והוא בעצמו מעיד שכן
 מספרו ע"ב על ג' צירופים. כיצד האחד יו"ד ה"י וי"ו ה"י איתיות עשר
 ומספרים ע"ב והעשר רמו לעשר ספירות הקשורות בו ביחוד אמתי כש"הברת

הקשורה בנחלת עכ"ל בנתיב א' דף י"ט ועוד כתב ריש נתיב ב' והאציל ממעלתו ית' חכמיה ותבונה ודע'ת וברא בהם העולם מה שאין השכל יכול להשיג בו ע"כ. הנה לך מהחכמים שהוא מודה בהם שמבארים שהספירות קדמו לבריאת שמים וארץ ובהם נברא העולם ביכולת וכח הבורא ית' והנה דברי מהרח"ו זצ"ל אמת וקיים ודו"ק, ומ"ש וחשב לייחס להר' מהרש"א שדברי הקבלה חדשה וכו' שיקר עליו ואדרבה איפכא כתב הר' מהרש"א שייחס שדברי המקובלים ישנים ולא חדשים כמו שכחב על מאמרם ז"ל בפ"א דף י"ז ממס' ר"ה נתעטף הקב"ה כשליח צבור ופי' על זה הר' מהרש"א ואמר שמצא סוד על זה בספר ישן מספרי המקובלים ע"ש ותדע שמייחס הוא את הקבלה שהיא ישנה ולא חדשה, ולא עוד אלא שמהרש"א בעצמו משבח את הקבלה ועד שהמקובלים אומרים שהחכמה שבידם היא מעשה מרכבה, בא הר' מהרש"א והוסיף להעלותה שהיא למעלה, ומ"ש והביא עוד מדברי מהרש"א שראוי להסתירה ולא לדרוש בה ברבים וכו' היינו דוקא שאין לדרוש ברבים, אבל להגות בה בלא דרישה מותר לכולי עלמא, וגם לדרוש בה ביחיד מותר ג"כ, ומה שהאריך לאסור שאין לשאול מה למעלה מה למטה ומה לפנים ומה לאחור והביא מן התלמוד לאסור, אין לו לפסוק לעצמו מן התלמוד שהרי כבר פסקו הפוסקים להתיר רס"ג והרמב"ם וז"ל הרמב"ם בפ"י המשנה (משנה א' דפרק ב' דחגיגה) נודע כי כל אדם בטבעו משתוקק לכל החכמות כולם בין יהיה טפס או חכם והאדם על כל פנים מחשב באלו השתי חכמות בחחלת מחשברזו, וישליט מחשבחו עליהם בלי התחלות ובלי מדרגות בחכמות מנע זה לל'מדם והזהיר עליו ואמר להפחיד אותו המשליט דעתו בהתחלות מבלי הקדמות כמו שביארנו כל המסתכל בד' דברים וכו' ואמר להכניע המשליט שכלו ומחשבתו בדברים האלהיים בדמיונו המופשט בלי התחלה בחכמות עכ"ל, וכן עוד כתב במורה (פ' ל"ב מחלק א') וז"ל אל זה כיוונו חז"ל כאמרם במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור במה שהורשית התבונן ואין לך עסק בנסתרות ר"ל שאתה לא תשלח שכלך אלא במה שאפשר האדם להשיג, אבל הענין אשר אין בטבע האדם להשיגו העסק בו מזיק מאד, ואל זה כיוונו כאמרם כל המסתכל בד' דברים וכו' והשלימו זה המאמר כאמרם כל שלא חס על כבוד קונו רמז למה שביארנו שלא יהרוס האדם לעיין בדמיונים המופסדיכ, וכשיתחדשו לו הספיקות או לא ימצא מופת על הענין המבוקש לא יניחיהו וישליכהו ויתחיל להכזיבו, אבל יתיישב ויחוס על כבוד קונו וימנע ויעמוד, ואין הרצון באלו הכתובים אשר אמרום הנביאים והחכמים לסתום סער העיין

לגמרי ולבטל השכל מהשיג מה שאפשר להשיגו כמו שיחשבו הפתאים והמתרשלים אשר ייטב להם שישימו חסרונם ופתיחתם שלימות וחכמה, ושלמות זולתם וחכמתם חסרון ויצאנה מן הדת שמים חשך לאור ואור לחשך, אבל כוונתה כולה להגיד שיש לשכל האנושי גבול יעמוד אצלו ע"כ. מדברי הרמב"ם למדנו בין בפ"י המשנה בין במורה שכל מי שיש לו הקדמות מותר לו לדרוש מה למעלה ומה למטה וכו' הן הדי' דברים שהזכיר ואמר לך שאין כוונת החכמים לסתום שער העיון לגמרי כמו שיחשבו הפתאים אשר ישימו חסרונם חכמה כזה האיש שחישב לסתום ולאסור, וכדברי הרמב"ם פסק רס"ג בספר האמונות והדעות בהקדמה ו' להתיר וז"ל ואם אמור יאמר הנה חכמי ישראל הזהירו מזה ובלבד העיון בחחלת הזמן וחחלת המקום כאמרם כל המסתכל בדי' דברים ראוי לו כאלו לא בא לעולם מה למעלה מה למטה מה לפניו מה לאחור, נאמר ונעזר באלהים כי העיון האמיתי לא יחכן שימנעוהו ממנו ויוצרונו כבר צוה בו, עם ההגדה הנאמנת כ"אמרו הלא רדעו הלא תשמעו הלא הוגד מראש לכם הלא הבינורם מוסדות ה"א"ר ואמרו החסידים קצתם לקצחם משפט נבחרה לנו נדעה בינינו מה טוב, וכאשר יש לחמשת האנשים בזה ר"ל איוב וחבריו מאמרים נרהבים וכו' עכ"ל, רזנה לך מפורש מדברי רס"ג שיותר לשאול מה למעלה מה למטה וכו' וכדברי הרמב"ם דוקא אם הוא חכם שלם, וכתב דהמפרש על ספ' האמונות והדעות הוא דר' שביל האמונה על זה שכן דעת הרמב"ם בפר' ל"ב מראשון מהמורה ומזה תנין שדעת הרמב"ם ורס"ג שוים, וא"כ מ"ש זה הבער שהעובר על דברי, חכמים חייב מיחה על ענין זה לא כנגד המקובלים אמר אלא נגד רס"ג והרמב"ם ודו"ק. ומ"ש מדעתו שהמגלה מעשה מרכבה לא יזכה לטוב הצפון לצדיקים וכו' וה"ל אשכחן בתלמוד (חגיגה ד' י"ג) דרב יוסף וסבי דפימבדיתא שנו במעשה בראשית ומעשה מרכבה, ועוד ג"כ שם (ד' י"ד) שר' אליעזר בן ערך אמר לרבן יוחנן בן זכאי רבי הרשיני לומר לפניך דבר אחד ממה שלמדתי א"ל אמור והוא חדש במעשה מרכבה וכו' הנת לך בהדיא שרו אליעזר בן ערך גילוי לו ר' יוחנן ב"ז מעשה מרכבה ועוד שם שר' יהושע היה הוא ור' יוסי הכהן מרה"לכים בדרך אמרו אף אנו נדרוש במעשה מרכבה פתח ר' יהושע ודרש, הרי לך שהיו התנאים מגלים מעשה מרכבה רב לתלמידו וחבר לחבירו וא"כ מ"ש זה האיש שהמגלה מעשה מרכבה לא יזכה לטוב הצפון לצדיקים לא כנגד המקובלים ל"ב אמר אלא נגד הנאים ואמיראים, ומ"ש חלילה לשום תנא שיאמר שנגלה לו הקב"ה וסיים שמיחתו בחנק וכו' מעתה ודאי ברור שז"ל

נגד החנא רשב"י שהרי כבר ביארנו לעיל פ"י ב' משמא דגמרא ובעל הערוך שהקב"ה נראה לו לרשב"י והיכן מצינו שחידש שום דבר כגון לבטל איזה מצוה או להתיר את האסור רק שדרש במעשה בראשית ומעשה מרכבה שאר התנאים. ע"כ.

פרק ל"ד כרס"ו זספ' ע"ז שער עיגולים ויושר כורכ כתר לעלמו לדבר ולדרוש צמח לפניו ולבאר צב ראשי פרקים וחשב ליתן טעם למח נצרה העולם בזמן זה ולא קודם לכן שזמן הקדום נתעסק הקב"ה בצריחת העולמות שלמעלה ולא הספיק לגמון אלה עד שכגיע זמן צריחת העכ"ז ולא מלא לו סיו כבורא את זמן רזוי לבדוא את העכ"ז כי כל משך הזמן הקדום היה סיו טרוד צהתעסקו בצריחת העולמות בעליונים לפי שצבכרם לריך עון ועדנים לבצריחת העכ"ז ע"ש, ונעלם ויעניו כרס"ו מ"ש כרמב"ם ז"ל צמורה סוף פר' ט"ו משני זל"ל כי אלו תאמר על ד"מ כי כבורא צרה עולמות רבות קודם זה בעולם כפי מנין מלוא רוחו ולגל בעליון חרדל וכל עולם מכן עומד שנים רבות צלי מספר מלואו חרדל היה ז' כשנעריכוכו אל מליאותו ית' שאין לו תכלית כמו אלו אמרת כי האל צרה אתמו! בעולם כי כשנקיים התחלת מליאות אחר בעדר אין כפרש בין שחשים זה קודם מאות אלפים שנים או מזמן קרוב מאד עכ"ל, ומזה חזין חסרון חכמת מברח"ו שחשב להחכסם מצלי חכמה, וז"ל מכר"י לאכרי זסס כרס"ג פ' צרהשית בענין השביעי צא לכודיענו שאעפ"י שחראו בשמים גדולי בערך צמופת כ"ז מכ שנתבאר צמופת לצעלי חכמת השצבורת בשמים ובארץ אל תחשבו שכולרכו זמן רב לבצריחתם, אלא קורא אני אליכם יבמדו יחדו, ור"ל צרהשית בזמן קטן שבצמנים צלי עמל וצלי טורח וצלי יגיעה וככ"א לא יועף ולא ייגיע אין חקר לתצונתו ע"כ, וכצ"ר פ"י א' וג' וצילקוט צרהשית סו' כ' וישעיה סו' שכ"ב ותלים סו' תתל"ו שאלו רז"ל סימתי נצראו כמלאכים ר' יוחנן אמר צשני נצראו ככ"ד כמקרה צמים עליותו וכו' וכתיב צתריב עושב מלאכיו רוחות, ר' חנניא אמר צב' נצראו כמלאכים ככ"ד ועוף יעופף על בארץ וכתיב וצתתו יעופף, ר' לוליאני צסס ר' ינחק אמר צין על דעתיה דר' יוחנן צין על דעתיה דר' חנניא ככל מודים שלא נצרא ציום ראשון כלום שלא יאמרו מיכאל כיב יותח צדרומו של רקיע וגצריאל צלפנוו וכצב"ה ממרד צאמלצו אלא אני כ' עתוב כל ניטע שמים לבדי רוקע בארץ מי אתי מי אתי כתיב מי כיב שוחף עמי צצריחתו של עולה ע"כ, וכן כת' רש"י ז"ל צפ' יו"ע של ר"ה שלא נצראו כמלאכים עד יום צ' וכו' יוחנן, וכן כת' כסצ"ג צכקדמת בעשיון וז"ל כשצרה הקב"ה את בעולם צראו ציום כראשון וכמלאכים נצראו ציום כשני שג' כמקרה צמים עליותו וכתיב צתריב עושב מלאכיו רוחות מ"כ ואתיה כר' יוחנן, וצילקו ו תלים ויכי ערב ויכי צקר יום אסד יום יחידו של עולם שלא כיב בעולם אלא הוא כוי אהב הוא כ' אלכיס לבדך ע"כ. ד"א כי גדול אהב ועושב נפלאות צניכג שבעולם מלך צ"ו מחקלם צתדינה וגדולי המדינה מתקלסין עמו שנושאין עמו צמ; או, אבל הקב"ה אינו כן אלא הוא לבדו צרה את בעולם הוא לבדו מתקלס בעולם, הוא לבדו מתבדר בעולמו א"ר תנחומס

כי גדול אהב וטוב נפלאות למכ, כי אהב אלכיס לזדך, אהב לזדך נראה
 אה כעולט עכ"ל.

תשובה מ"ש משם הרח"ו בספר ע"ח שהוא הורה החר לעצמו, אינו כן
 שהרי הוא ספך אדעתא דהפוסקים רס"ג והרמב"ם כדלעיל פרי' ל"ג
 ומ"ש ושיקר עוד על הרח"ו שהוא אמר שהבורא היו סרוד ולא מצא לו עת
 וזמן פנוי, כיוז עליו ולא נמצא בכל דברי הרח"ו כדבר הזה חלילה, אך שזר
 האיש הרבה פסעו ורשעו עד שהוא מגיס דעתו ומחרף ומגדף כלפי הבורא ית'
 רחמנא ליצלן, והא לך לשון הרח"ו על ענין זה שער עגולים ויושר, וכפי סדר
 צורך החפסטות והשתלשלות בסדר זמנים זה אחר זה כך נעשה ולא היה אפשר
 לאחר או להקדים בריאת העה"ז כי כל עולם ועולם נברא אחר בריאת עולם
 שלמעלה ממנו, וכל העולמות היו נבראים ומחפסטים ומשתלשלים והולכים זה
 אחר זה בזמנים שונים מחולטים זה אחר זה עד שהגיע זמן בריאת עה"ז וזו
 נברא בזמן הראוי לו אחר זמן בריאת עולמות העליונים אשר עליו עכ"ל
 הסהור, ועולמות אלו שנבראו קודם זה העולם שמזכירן מהרח"ו ז"ל איתא
 בילקוט הלים רמ"ז תסצ"ו ז"ל רכב אלהים רבותים אלפי שנאן בלילי מאי קא
 עביד קב"ה אי הימא מעין יממא, ואי תימא רוכב על כרוכ קל שלו ושם
 בשמינה עשרה אלפים עולמות שנברא וכו' וכן הוא בספרי, ועוד כדברי מהרח"ו
 ז"ל שהעה"ז נברא בזמן הראוי לו הנג איתא בב"ר (פ' ט' ס"י ב') וז"ל ר'
 הנחומא פתח את הכל עשה יפה נעתו, א"ר הנחומא בעונתו נברא העולם,
 לא היה העולם ראוי לבראוח קודם לכן, א"ר אבהו מכאן שהקב"ה היה בורא
 עולמות ומחריבן, בורא עולמות ומחריבן, עד שערב את אלו אמר דין הניין
 לי, יחהון לא הניין לי, א"ר פנחס טעמיה דר' אבהו וירא אלהים את כל אשר
 עשה ודנה טוב מאד דין הניין לי יחהון לא הניין לי עכ"ל, וא"כ דברי
 מהרח"ו אמתיים כדברי התנאים, וזה האויל וחסר הדעת דיבר דברים אשר לא
 כן נגד הרח"ו השם נ"ה יצילנו משגיאות כאלה, ומ"ש לי מהר"י צ'אהרי ז"ל
 שהקב"ה ברא העולם בלא יגיעה וכו' כל עצמו מהר"י צ'אהרי מקיבל וכדבר
 הזה אות באות איתא בזוה"ק פ"י חרומה (דף קס"א ע"א) ז"ל ד"א אתעביד
 כלא בלא עמל ויגיעה דכתיב בדבר ה' שמים נעשו עכ"ל, ומ"ש לשונורת
 המדרש רבה והילקוט מי הוא המכחיש בכל זה, ורק על מה שכחב משם המדרש
 שהמלאכים נבראו ביום ב' או ביום ה' שלא יאמרו שהם שוחפים נרצף מוחו
 של זה האיש, שהרי הוא מהזיק וכסטיע מהמורה וא"ך עזב דבריו שביאר
 היסך כמו שיובא לסנינו בס' ליה בס"ד ע"כ :

פרק ל"ה ומזכר יתבאר לך יודי אמתת אמונתיו כטכורכ כמזוקק ע"פ רז"ל מקבלי כשמיטה ממרע"כ, שכשי"ת שכוא כסככ כראשונה לצדו צרא את הכל בלא שום סיוע נצרה דלא כמו שדרש כפילסוף מחבר כזוכר שכבצתי לעול סוף' כ' וכ"א וכ"ד כי לפי דבריו כעילות כרבות שכמליא כסייעות זו את זו, וכל אמת נוטלת רשות מסככ שכיא למעלב ממנה ויש מקום לצעל כדון לומר עתיק ממתח צדוקס, וא"ל בלפון וצאכא במזרח, ואמא במערב, וזעיר ואשתו צזויות, ואדס קדמון כגדול שככס ממדד צאמלע, ונגד מכ שאמרו רז"ל צנכוג שצטולס מלך צ"ו מתקלס צמדוכ וגדולי כמדוכ מתקלסין עמו לפי שכס נושא"ס עמו צמשאו וכו' וכן עשכ כפילסוף נציא כשקר מסבר כזוכר ושאר מקובלים צכצוד לציו מלכנו שכל כפרלופיס שכמליאו כס מתקלס"ס עמו אדס קדמון כגדול שככס מתקלס צמאמר ראו עתה כי אני אני כוא ואין אלכיס עמדי שאין עלכ אחרת עליו שיטול רשית ממנה, ואצא מתקלס צמאמר יכי אור ויקוו כמים וכו' כדלעיל ואמא מתקלסת צמאמר נעשכ אדס, ועתיק מתקלס צמאמר כ' פעלך צקרב שניס סייכו דלעתיקא קדישא אהאמר כמבואר צאדרת נשא, וזעיר מתקלס צמאמר אנכי כ' אלכרך אשר כולאחתיך וכו' וכמ"ש ספ' כצרות (יוצא לקמן סוף מ"ז) וכרי נאלת יוסף דף ס"א וכ"צ ומלכות מתקלסת צמאמר אלכ כס כאלכיס כמכיס את מלכיס שכמלכות כיתכ מככ צכס צסויעת כבינכ כמ"ש כר' נח"י ע"ש, וראיתי לכר' מלמד כחלמודיס צפי יחרו ככחצ שכמלאכיס נצראו קודס צריחת שמים וארץ וכציו דבריו צעל מנורת כמאור כר"י אצוכצ צפ' ל"ג, ומסחצרא דנפשיכ אמר כן ואומדנא צעלמא כיה ומסתזיע לדיוק מצרוך שאמר, וראייתו ודיוקו ליתכ דאנן מעיקרא לא גרסו' צרוך עושכ צראשית כמ"ש מכרו"ץ צסידור ע"ח ואף לפי גירסאס אינו מוכרח דלא מלינו' שכמלאכיס נקראו ראשית, ולדברי רז"ל צצ"ר שומעין דמלתייכו מסחצרא טפי ועוד שדצריכס דברי קבלה, ואין לכאריך צמילי דאגדתא כ"כ צמילי דלא נפקא מינא לדינא, כי כל מטרתיו פה לצרר אמתת ייסוד כבורא ית' ע"פ טוב"ק וע"פ קבלת רז"ל מעתיקי כשמועכ לדעת מכ יעשכ ישראל צאמרו צכל יוס ערב וצקר שמע ישראל וכו' וכ' אלכיס 'עזור לי וכו' עכ"ל.

תישובה מ"ש שהעילות הרבות מסייעות זו את זו וכו' כבר פירשנו לעיל פרק כ' וכ"א, אך שרוצה הוא להתלוצץ ולהלציג על דברי חז"ל וקורא אני עליו מאמר שהע"ה כסיל שונה באולתו גם נאמר עליו דברי רז"ל שכל המלציג על דברי רז"ל גדון בצואה רוחחת. גם הוסיף והגדיל פשע באמרו עתיק ממתח. אבא ממתח וכו' דהיכן מצינו דבר זה בשום ספר מספרי המקובלים או בזה"ק שהרי זה מבואר לעיל שהן ככלים ביד היוצר. ועוד מ"ש שהספירות מתקלסים עם הבורא חלילה לומר כן, ורק שזה משבש דעורר המשוגעים אותבי הנמנעות וכבר ביארנום שם שע"ל הבורא היחיד נאמרו

המאמרים האלו מצד מדותיו יתעלה ודברים אלו בנה אותם על שוא שאין להם שורש ועיקר, רק השערות בעיונו הרע כאדם הבונה בית בלא יסוד ולמחר נופל. ומ"ש ה' סעלך בקרב שנים חייהו דלעתיקא קדישא אתאמר וכו'. גם זה כבר שאל את הרבנים עליו וכבר העחקנו לעיל השאלה הזאת עם תשובתה קושט דברי אמת צודקים עיין לעיל בסדר התשובות וירווח לך ותלך לבטח דרכך. ומ"ש בשם ספר הברית ואמר שהוא יביאו בפי מ"ז כי יבא ונבארנו. גם מ"ש משם נח"י דף ס"א וס"ב שהמלכות מתקלסת במאמר אלה הם האלהים המכים וכו' שקר דיבר ולא הביא הפסוק הזה מכל וכל רק שאמר שהמלכות היא המכה במצרים בסיועת הבינה וכו' ר"ל שבשם אדנ"י בכח שם אלהים הכה המצרים, וסיים עוד שם וז"ל והכל בכח א"ס ב"ה ורוחו דבר במ ומלתו על לשונם ואין שום ספירה פועלת ואומרת אלא מה שמשפיע בזה הא"ס והוא המדבר כי הוא אדון הכל ואין זולתו עכ"ל, וזה ית' כמו שני' ורז' הכה כל בכור ואמרו חז"ל בשמות רבה (פר' י"ב ס"ו ו') כל מקום שני' וה' הוא ובית דינו של מעלה, ואמרו עוד חז"ל גבי יציאת ישראל ממצרים ומכרת בכורות לא ע"י מלאך לא ע"י שרף ל"א ע"י שליח אלא הקב"ה בכבודו שני' ועברתי בארץ מצרים וגו' והכיתי כל בכור, נמצינו למדים שבית דינו של הקב"ה הוא כבודו שהן שמותיו וזהו אמרם ז"ל אלא הקב"ה בכבודו, ומ"ש מהר"י מלמד התלמידים שהמלאכים נבראו קידם בריאת שמים וארץ וחלק עליו הנה ג"כ איתא במורה (ח"ב פ"ד) וז"ל אכנס באמר האחרונים מן הפילוסופים שהשכלים הנפרדים עשרה מפני שדם מנו הכדורים שיש בהם כוכבים והמקיף, ואעפ"י שבקצת הכדורים ההם גלגלים רבים והכדורים במספרם חשעה, המקיף בכל וגלגל הכוכבים העומדים וגלגלי השבעה כוכבים והשכל העשירי הוא השכל הפועל אשר הורה עליו צאת שכלנו מן הכח אל הפועל, ודהיות הצורות הנמצאות ההוות הנפסדות אחר שלא היו בחמרים שלהם אלא בכח וכל מה שיצא מן הכח אל הפועל יש לו מוציא בהכרח חוץ ממנו, וצריך שיהיה המוציא ממין המוצא כי הנגר לא יצשה האוצר באשר הוא אימן אבל מאשר בשכלו צורת האוצר אשר בשכל הנגר הוא אשר הוציאה צורת האוצר לפועל ושמה אותה בעץ, כן בלא ספק נותן הצורה צורה נכדלת, וממציא השכל שכל והוא השכל הפועל עד שיהיה יחס השכל הפועל ליסודות ומה שיורכב מהם יחס כל שכל גבדל המיוחד לגלגל ההוא, ויחס השכל בפעל הנמצא בנו אשר הוא משפע השכל הפועל, ובי נשיג השכל הפועל יחס שכל כל גלגל הנמצא בו אשר הוא משפע הנכדל ובו ישיג הנכדל ויציריהו ויכסוף להדמות בו ויתנועע

ימשך לו ג"כ הענין אשר כבר התבאר והוא שהשם יתברך לא יעשה הדברים בקריבה כי כמו שהוא שורף באמצעות האש והאש יתנועע באמצעות תנועת הגלגל, כן הגלגל גם הוא יתנועע באמצעות שכל נבדל ויהיו השכלים הם המלאכים המתקרבים אשר באמצעותם יתנועעו הגלגלים ומפני שאי אפשר בנבדלים המגין בשום פנים מצד התחלף עצמיהם שהם לא גוף יתחייב לפי זה אצלו שיהיה השם יתעלה הוא אשר המציא השכל הראשון אשר השכל ההוא מניע הגלגל הראשון על הצד אשר ביארנו, והשכל אשר יניע הגלגל השני אמנם עלתו והתחלחו השכל הראשון וכן עד שיהיה השכל אשר יניע הגלגל הסמוך לנו הוא עילת השכל הסועל והתחלחו ואצלו חלה מציאות הנבדלים כמו שהגשמים ג"כ יתחילו מן הגלגל העליון ויכלו אצל היסודות ומה שהורכב מהם ולא יתכן שיהיה השכל המניע הגלגל העליון הוא המחוייב המציאות שכבר השתחף עם השכלים האחרים בענין אחד והוא הנעת הגשמים ויבדל כל אחד מן האחר בענין והיה כל אחד מן העשרה בעל ב' ענינים אם כן אי אפשר מכלתי סבה ראשונה לכל זה מאמר אריסטו ודעתו על אלו הענינים מבוארים כפי שכלם בספרים הנמשכים אחריו, והעולה מדבריו כולם הוא שהגלגלים כולם גשמים חיים בעלי נפש ושכל יציירו וישיגו התחלותיהם ושבמציאות שכלים נפרדים לא בגשם כלל כולם שופעים מהאל יתעלה והם אמצעיים בין השם ובין אלו הגשמים כולם עכ"ל, ועיין עוד שם סוף פ"ה שהסכים לכל זה ומסיים שם שכן דעת תורתנו ע"ש, הכלל העולה שזה הטפש חולק על הספר שהוא מסתייע ממנו ודו"ק. ודע שאין רצוני בכל זה לומר שהמלאכים קדמו לבריאת העולם דמודינא וסמכינן אדעתא דהתנאים שאמרו שהם גבראו ביום ב' או ביום ה' ע"כ :

פרק ל"ו כבר ידעת ידווי כקורא מאחז"ל צפ"ק דשנת ובחגיגה פר' אין דורשין א"ר יכודכ א"ר צרס זכור אותו כאיש לטוב ומנויכ בן סזקיס ששמו שאלמלא הוא נגזו ספ' יחזקאל שפיו דבריו סיתרים דכרי תורכ מכ עשה כעלו לו שלש מאות גרצו שמן וישב בעליס ודרשן ע"כ, ופרש"י סיתרין ד"ת כגון נבלכ וטרפה לא יאכלו כככטיס, כא ישראל יאכלו וכגין וככ טעשכ בשנטיכ בחודש סיכן נרמו קרבן זכ בחורכ ודרשן כדרשינן לכאי קרא צמנחות משום דאשתינו מליקס לככטיס צמנחת כעיף כולריך להזכירן על מליקית סולין שכיא נבלכ עכ"ל. וזון מיכס וואקי צאתרין ומכ ספר יחזקאל שכבר כוסזק לנביא סמת וכתיב מתיס צנקעת דורא וספרו מכלל כצני כקדש ומלילין אותו מן כדליקס צנכת ועכ"ז בקשו סמיו' לנגזו מפני שכיב נראה כסיסר ד"ת צאיסור לאו כ"ש וקיץ ספ' כזוכר שנראה וניכר צו ספירכ לתורכ שנכתב

ושנע"פ צאיסור ע"ז שבוט צסקילכ וכרת וכו' ככופר בכל כחורכ כולכ, ולא עוד אלא שמצדכ כמשנכ וכחלמוד ומכנכ אוחכ צעס קליפכ וסלע אחרכ וכי כמו שיחצאר לפנינו סי' ס"ז וס"ח עכ"ו שאסור לקרות צו כלל וכלל כיון שכבר נחפרסם לחכמים ונבונים זיופו ושדצרו צענין כאלכות סיחין ד"ח וגם דברי סופרים כמסורכ לנו מרבותי מעתיקו כשמועכ וכגאונים וכפיסקים שקבלו מככ, ותו גרסי' צפר' צמכ מדליקין אר"י צריכ דרצ שמואל צר שילת משמיע דרצ צקשו סכמים לגנוז ספ' קבלת מפני שדצרו סותרים זכ אה זכ וכו' וצאצות דר' נתן צחחלכ כיו קיוין משלי צלצד ושיר כשירים וקבלת כיו גנוזים עד שצאו אנשי כנכ"ג ופירשום וקנעום צין ככחוצים ע"כ, כנכ גם מצד חדיון ק"ו ומכ אס שכע"כ שני צו ויחכס מכל כאלדס ונככ ציכמ"ק ושחככ צו שכיכ ונרנכ אליו כי כמצואר צכחצו, ואמריין נמי צעירוצין צשעכ שחקן שלמכ עירוצין ונטי' ילחכ צת קול ואמרכ צני אס חכס לצך ישמח לצו גם אני ואומר חכס צני ושמה לצו ואשיככ חרפי דצר, ואמריין נמי כחכס ואזן וחקר חקן משלים כרצכ, ח"ר אלעזר צחחלכ כיחכ כחורכ דומכ לכפיפכ שאין לכ אזנים עד שצא שלמה ועשכ לכ אזנים, ועס כל כשצח כזכ לא נשאו לו סכמים פנים וצקשו לגנוז ספריו על שכיו נרלים סותרים זכ אה זכ עד שפירשום אנשי כנכ"ג, ספרים כמצוארים שדצריכס סותרים זא"ז וגם סותרים ד"ח ועוקרים יסודותיכ ולא נודע צצירור מי חצרן ומצטן מי ילאו כדצרים כנאמרים צכס ומיד צן נכר צאו לידינו, רק שאוחן אנשים שצאו לידס ויחסו אוחן לרשצ"ו כחנל ויש ידים מוכיחות דצסקר נתיחסו לרשצ"ו עכ"ו שאסור לקרות צכן כלל, עכ"ל :

תשובה מה שהביא לשונות הגמרא שהחכמים בקשו לגנוז ספר יחזקאל וסי' קהלת מפני שנראה בהם קצת סתירה ונשא ק"ו לעצמו ומה אם אלו שכבר הוחזקו לנביא וחכם, עכ"ו ספר הזוהר וכו' הנה גם ספר הזוהר הקדוש כבר בדקו אותו חכמים דור אחר דור, ולא נמצא שום חכם פיצה פדו: עליו כלל וכלל ואדרבה מוסיפים לשבחיו וקוריים אותו הספר הקדוש שאפילו החכמים אשר אויל זה מסתייע מהם משבחים את הזוה"ק כגון סי' העיקרים הובא לעיל פ' ל"ב וכן מהרש"א וכמה חכמים אין מספר באמת, ומ"ש שכבר ידעו חכמים ונבונים בזיופו וכו' שקר ענה, אך הוא קירא לעצמו חכם ונבון ואמר בלי רבים חכמים ונבונים מפני שמצ"ף עמו רבו כלאזר, ומה חדע ששונה בימי צרל הוא מבלי זר ועיין לעיל על זה בהצעת המעשה, ומ"ש שהוא קירא למסנה קליפה וכו' גם זה שקר וכאשר יבא דבריו נבארנו בפרק ס"ז וס"ח בס"ד, ומ"ש שמיד בן נכר בא לידינו ואינו לרשב"י וכו' גם זה שבוט וכזב וכי יבא בפרק צ"ח וצ"ט נבארנו בס"ד ע"כ :

פרק ל"ו ומעבד חן דעתך וכתצונן צדצרי ר"ת י' יחיא כמוצא צפ"ר רצב"ז
 ובעתקתיו לעיל פר' י"ג שאמר שכמשנה ובחלמוד היא כקבל
 האמיתית וכמוסמכת מכל ל' שר"ל שאין צב שום ספק, משא"כ ספרי קבל
 כדפס י' לספק צבן כמכ ספיקות וכבר ילאו עליכן עסיקין כידוע לכל מצין
 צקי צספרות ישראל שאין לסמוך עליכן צשים דין מדיני כחורב כיפך בחלמוד
 וכפוסקים כמ"ש צעלי ככללים צדרכי כפוסקים כ"ש וק"ו ציחוד כשי"ת
 ועצודתו אשר על זכ כוזכרנו צתנ"ך וצדצרי רז"ל צכמכ אזכרות כמ"ש לעיל
 וכדחנן למכ קדמכ שמע לוכיב אם שצוע וכו' וכמ"ש כרמז"ס ז"ל צפ"ח מכל'
 ק"ש שמקדימין לקרות פר' שמע מפני שיש צו לזוי על יחוד כשם ואכצתו
 ותלמודו שכוא בעיקר כגדול שככל חלוי צב עכ"ל. וכבר כצחתי לעיל סו'
 ל"צ שרז"ל כקפידו מאד על כל מלתא דנפיק מיגכ לכאמין צשתי רשויות ואמרו
 שמשחקין אותה, ומכ יתן ומכ יוכיף עוד אמרו וכלא חד, אחר שכבר אמר
 וסצז כמכ עילות שניטלין רשות כל אחד מן בעילה שלמעלה ממנו כאלו נלטויו
 לומר אחד צפיוו אזל צלציוו כס כרצב אלוכות וז"ל כרמז"ס צמורכ פי' נ'
 לראשון דע אחכ כמעטין צמאמרי זכ כי האמונה אינכ הענין כנאמר צפכ,
 אזל כוא כענין כמלוייר צנפכ שיאמינו צו שכוא כן כמו שלוייר ואם יספיק לך
 מן כדעות כאמיתיות או כנחשבות אמיתתס אללך כשחפצס צמאמר מצלתי
 שתליירס ותאמין צכס כ"ש כשתצקש מכס כאמת כוא קל מאד כמו שחמלא
 כרצב מן כפחאים ישמרו אמונות לא יליירו להס ענין צשום פניס אזל אם
 מלאך לצך לעלות לזאת כמדרככ בעליונכ מדרכת עיון ושיחאמת לך שכשי"ת
 אחד כאחדות האמיתית עד שלא חמלא לו כרצב כלל ושאין לחשוב שום
 מחשבת חילוק צשום פניס דע שאין לו ית' תואר עלמי צשים פניס ולא צשום
 ענין, וכמו שנמנע כיותו גשם כן נמנע כיותו צעל תואר עלמי אמנע מי
 שכאמין שכוא אחד דעו תאריס רציס כבר אמר שכוא אחד צמלתו וכאמין שכוא
 רציס צמחשצחו, וזה כמאמר כנלריס כוא אחד אזל כוא שלשכ וכשלשכ אחד
 כן מאמר כאומר כוא אחד אזל כוא צעל תאריס רציס וכוא ותאריו אחד
 עס כסתלק כגשמות וכאמנת כפשיטות כגמורכ כאילו כוונתיו וחפשיטיו איך
 נאמר לא איך נאמין ואין אמונכ אלא אחר בליור כי האמונכ היא ככאמנכ
 צמכ שילוייר צשכל ואם יכיב עס זאת כאמונכ שאי אפשר חליף זאת כאמונכ
 צשום פניס ולא ימלא צשכל מקיס דחייב לאמונכ ככיא ולא לשער אפשרות
 חלופכ תכיב אמיתיות וכשתפשוט מעליך כתאוות וכמנכגיס ותכיב צעל תצונכ
 ותצונן מכ שאומר אותו צאלכ כפרקים כצאים ככרתקת כתאריס יתאמת מכ
 שאמרנו לך ככברס ותכיב אז ממי שילייר יחוד כשי"ת לא ממי שיאמר אותו
 צפיו ולא ילייר ענין ויכיב מכת כנאמר עליבס קרוב אחכ צפיבס ורחוק
 אחכ מכלויתיבס אזל לריך שיכיב כאדם מכת מי שילייר כאמת וישגכו אעפ"י
 שלא ידבר צו כמו שליו כחשוביס ונאמר להס אמרו צלצבכס ודעו סלכ עכ"ל
 כר' כמורכ. עכ"ל.

תשובה מ"ש שמע דברי ר"ת בן יחיא שהמשנה וההלמוד היא הקבלה האמתית והמוסמכת מכל צד. כן הוא האמת שהיא מוסמכת מכל צד שכלולה היא מכל צד פשט רמז דרש סוד ואין בה שום ספק. גם מ"ש משא"כ ספרי הקבלה החדשה יש לספק וכו' כל זה שקר ובדא אותו מלבו ולא דיבר כן ר"ת בן יחיא חלילה ואדרבה הוא משבח את הקבלה הקדושה עיין לעיל פ' י"ג. גם מה ששנה באולתו ואמר שכבר יצא עליהן עסיקין כידוע לכל מבין בקי וכו' קורא אני עליו מאמרם ז"ל הרוצה לשקר מרחיק עזיו ואלו היה אמת היה לו לומר חכם פלוני בספר פלוני הוציא עליהן עסיקין. רק נדחק ואמר אם הוא בקי מבין כלומר מי שהוא כמותו שמהפך דברי חכמים גם הוסיף לומר שאין לסמוך עליהם בשום דין כמ"ש בעלי הכללים וכו' אין רצוננו להדמות לו ששונה הוא באולתו וכבר פורש זה לעיל פ' ט"ו יעויין שם טעמא. ומ"ש ומה יוסיף עוד אמרו ובלא חד וכו' דבריו סתוריים מצד לצד שהרי קודם לזה כתב בשם הרמב"ם שבשמע יש בה צווי על יחוד השם וכו' ואם כן הרי בודאי שאנו מייחדים שמו שהם ארבע אותיות וכולא חד וכוונתינו אל יחיד שאין זולתו הוא הא"ס ב"ה. וזהו שמו. ומ"ש מהמורה שדבורא יחיד ואין זולתו וכו' כולי עלמא מודו להא ויותר על זה כתבו המקובלים כדאיתא בספ' הקנה בהקדמתו להר"י המקובל נחום בן אביגדור וז"ל ואשר לא יכוין בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו כי ה' הוא האל הנאמן אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא וכי הוא אחד לכל האחדים וראשון לכל הראשונים. אחרון לכל האחרונים. ואשר לא יאמין בייחודו. הוא פריץ ועריץ. וחוטא ומחטיא. ורשע ומרשיע. מזיד וטוסע. ותועה ומתעתע. ורהוא סורר ומורה ומכזב ומשקר. ומורד בו. ובוגד וחונף. ומרע. ונשחת ומשחירה. וטמא ומסמא. וחלל ומחולל ומקולל. והוא לבדו אשר אין לחטאתו כיפור ולא כיפורים ככתוב פן יש בכם איש או גשה או משפחה או שבט אשר לבבו פונה היום מעם ה' אלהינו. ועל שאינו מאמין בו וביחודו כי הוא ה' על כל אלהים ללכת לעבוד אר"ה אב"ל הוא מזיד ומכחיש. אם כן הוא שורש פורה ראש ולענה והיה בשמעו והתברך בלבבו. לא יאבה ד' סלוח לו. והבדילו ה' לרעה מכל שבטי ישראל. וכל הקללות האלה יחולו על איש אשר לבבו פונה היום מעם ד' אלהינו. ווי להם לרשעים דלא עסקו באירייתא לדעת את קונם ולהכיר בוראם ווי לדריים בתוך טומאתם. ווי לנכנסים בתוך ביתם. ומיד ענו כולם ואמרו אמן עכ"ל. ע"כ.

פרק ל"ח כנכ מזכ נתבאר לך ידידי שגגת רבותי' המקובלים כחדשים שליזרו
 ותיארו את כשי"ת בכמה לזורים וחסריו שונים עגילים ויושר
 בכמה פרלופים שונים זה זה, זה בתוך זה, וזה למעלה מזה למרות קבלת
 רז"ל שקבלו שאסור לחשוב ולכרכר בדברים אלו שחס כלל מה למעלה מה
 למטה מה לפנים ולאחור, ואמרו עוד במקובלים כחדשים שבחלוקה כיה כשי"ת
 מעלה את חלל כל העולם, ואח"כ למטה את עצמו ונלטמק אל כלדדים סביב
 ונשתנה מכמות שכיב כדי להמליח מקום וחלל לכל העולם, וז"ל מברכ"ו צ"ס
 ע"ח שער עגילים ויושר ענף ב' וכנה אתר הלהלים אשר אז נשאר מקום בחלל
 ואזיר פנוי וריקני באמצעות האור של הא"ם ממש כנכ כבר כיה מקום
 לשוכלו להיות שם כה"ללים וכנבראים וכילורים וכנעשים אז כמשך מן אור
 א"ם קו אחד ישר מן האור כעגול שלו מלמעלה למטה ומשתלשל וירד חוך
 כחלל ככוא וראש העליון של כקו נמשך מן הא"ם עצמו ונוגע בו, אמנם
 סיום כקו ככוא למטה צסיפו אינו נוגע באור הא"ם למטה ובמקום כחלל
 ככוא כהליל וצרה וילך ועשה כל העולמות כולם וקו זה כעין לנור דק א'
 אשר דרך בו מתפשט ונמשך מימי האור העליון של א"ם אל כל העולמות
 אשר במקום האזיר וכחלל ככוא ונבאר עתה ענין חקירת המקובלים לדעת איך
 יש ראש וסיף צספירות, אמנם צכיות כקו ככוא ראשו נוגע באור א"ם מלד
 העליון וסופו אינו נמשך למטה עד מקום א"ם כסיבב תחת העולמות ואינו
 דבוק בו לכן אז בו ראש וסוף כי אם היו כדרך שני קליות מקבלים שפע
 הא"ם היו צי כקליות צחינת ראשים שיים זה לזה ולא כיה אז צחינת מעלה
 ומטה וכן אם כיה הא"ם נמשך מכל לדדי במקום כחלל ככוא לא כיה לא
 מעלה ולא מטה לא פנים ולא אחור לא מזרח ולא מערב לא לפון ולא דרום
 אך צכיות אור הא"ם נמשך דרך קו אחד ולנור דק צלבד ילדק מעלה ומטה
 פנים ואחיר מזרח ומערב (דבריו אלה לא צבשכל דבשלמא ראש וסיף שפיר
 אך פנים ואחיר מזרח ומערב איך ילדק) וכנה צכיות אור הא"ם נמשך צכחינת
 קו ישר חוך כחלל לא נמשך ונתפשט למטה חכף אלא מתפשט לאט לאט ר"ל
 כי צחלוקה כחליל קו האור ככוא להכפשט שם, וחכף צחלוקה יתפשטותו
 צסוד קו נתפשט ונמשך ונעשה כעין גלגל עגול מסביב ובעגול כזה כיה צלתי
 דבוק אל הא"ם כסובב עליו מכל לדדיו שאם יתדבק בו יחזיר כדבר לכמות
 שכיב ויחצטל באור א"ם ולא יתראה כחו כלל ויכיה ככל אור א"ם לצד
 כצראשונה (מדבריו אלה יש לכקשות על דבריו שיזכיר להלן כי דרך כקו כזה
 יורד אור פנימי שכוא נשמת כספירות ואור מקיף שכוא מלבוש כספירות לצב
 אינו מתערב ומתדבק צגיף כספירות ויחזיר עלה כספירות עם מלבושן
 ונשמתן כולם גילם אחד ויחצטל ככלו ויתערב באור פנימי ואור חילון) לכן
 כעגול כזה סמיך אל הא"ם וצלתי מתדבק בו, וכל עיקר כחקירות ודבוקות
 כחלל ככוא עם א"ם כההליל כוא ע"י כקו ככוא אשר דרך בו יורד
 ונמשך אור מן הא"ם ומשועב בעגול ככוא וכא"ם סובב ומקיף עליו מכל

לדויו ורסוק ממנו. ככשואב אחת מכל לדויו כי גם כוא צנסינת עיגול סניב טליו כי כוא מוכרס שכארת א"ס צנאלליס חכיב דרך כקו ככוא לנד כי אס כיב כאור ככוא נמשך לכס גם מכל סניבוחיכס כיו כנאלליס צנסינת כמאליל עזמו בלחי גבול וקצב ולא עוד אלא אפילו גם כקו ככוא כוא דק מאד ולא עבכ כדי שיכיב כאור ככוא כנמשך אל כנאלליס. צמדכ וקצב אשר לסבכ זאח נקראיס כנאלליס עשר מדות ועשר ספירות לפי שיש לכס מדכ וקצב ומספר קלוז, וכנכ כעיגול כראשון כזכ כיוחר דבוק עס כא"ס כוא כנקרא כחר דאדס קדמון ואח"כ נחפשט כקו כזכ ונמשך מעט וסזר לכחעגל ונעשכ עיגול שני חוך עיגול ראשון וזכ נקרא עיגול כחכמכ דא"ק, עוד נחפשט יוחר למטכ וסזר לכחעגל ונעשכ עיגול ג' חוך עיגול שני כזכ ונקרא עיגול צינכ דא"ק, וע"ד כיב כולך ומחעגל עד עיגול כעשירי כנקרא עיגול מלכות דא"ק וכו', אמנס מצואר ופשוט כוא שכמכ מיני עולמות נאללו ונצראו ונולרו ונעשו אלף אלפיס ורצוא רצבות וכולס כאחד חוך כמקום כחלל כנז"ל ואין דבר חולכ לו וכל עולם ועולם יש צו עשר ספירות פרטיות וכל ספירכ וספירכ שבכל עולם ועולם כלולכ מעשר ספירות פרטי פרטות, ועככ נצאר צסינכ שנית שיש צעשר ספירות כיא צסינת כיושר צלורח אדס כעליון וכנכ דרך כקו כנז"ל כמחפשט מלמעלב למטכ אשר ממנו מחפשטים כעיגולים גם כקו ככוא מחפשט ציושר מלמעלב למטכ מראש גג כעליון של עיגול כעליון עד למטכ מחחית סיוס כל כעיגולים ממש מלמעלב למטכ כלול מי' ספירות צסוד ללס אדס ישר צעל קומכ זקיפכ כלול מרמ"ס איצרים וכו', וכנכ צחינכ זו כשנית נקראח ללס אלכיס ועליב רמז ככתוב צאמרו ויצרא אלכיס אח כאדס צללמו צללס אלכיס וכו' ושכמעט רוב דברי כזוכר וכחיקונים מחעסקיס צנחינכ כזאח כשנית שכיא צחינת כיושר עכ"ל, וצענף ג' וד' כפל עוד כדצרים שאין כעשר ספירות דעולס כאלילות כס ראשונים וגבוכיס מכל מכ שנאללו כי כמכ עולמות אציי"ע קדמו לכס ולרוב כעלמס לא שלחו צכס יד לכזכירס צזוכר וכחיקונים אלא צרמז נפלא, ושס ציאר עוד עד כיכן מגיעיס רגלי א"ק דיושר ועד כיכן מגיעיס רגלי ע"י ורגלי א"א ורגלי או"א ורגלי ז"א ורגלי נוקצא דליכ, ושאצא ואמא קלרי קומכ ואין שיעור קומחס רק מכגרון דא"א, עד כטבור של א"א, וכדצרים כאלכ מצואר ג"כ צעשר ככקדמות וצסי' כס"א ומק"מ פ"י צראשית, עכ"ל :

תשובה מ"ש שהמקובלים תיאררו וציירו את השי"ת עגולים ויושר מצופים זה בחוך זה וזה למעלה מזה וכו' תמה אני איך דווא משקר עליהם והרי כבר ביאררו דבריהם שכל זה צודק רק בספירות ולא בעצמותו יתעלה, ולא ידעתי לו מקום בכל דברי המקובלים, ומאן חכים כוותיהו שהרחיקו את התארים והגשמות ממנו ית', והמצופים והעגולים אשר הם זה בחוך וד"ה הרי מהרח"ו בעצמו בע"ה שער עגולים ענף ב' ביאר שזח כתמונת

וסדר הגלגלים, וכן הוא האמת שהרי הנאתי לעיל לשון הרמב"ם סרף ד' מחלק ב' מהמורה, ושם ביאר כדורים ומקפים זה בתוך זה למעלה מזה, ומה יש המסד מכל זה רק שזה הבער מבהיל דהשטים, ועיין ל' הרמב"ם הובא לעיל פ' ל"ה, ומ"ש שהם דרשו מה למעלה ומה למטה וכו', ואמר לסרות קבלת רז"ל שקבלו שאסור וכו', זה אינו נגד המקובלים רק הוא מדבר סרה נגד רס"ג והרמב"ם שטסקו להחירא הובא לעיל סר' ל"ג, ומ"ש שהמקובלים אמרו שבחלה דהיה השי"ת ממלא את חלל דהעולם ואח"כ צמצם וכו', אין הדבר הזה כפשוטו כלל כמו שיבואר לפנינו ונביא קצת מדברי האר"י שביאר על זה ונביא גם דברי רז"ל שהקב"ה מתצמצם בתוך הארון בס"ד, ומ"ש נצטמק ונשתנה וכו', אוי לו ואוי למחיצתו איך הוא מחרף ומגדף כלפי הבורא ית' והיה לו לומר כלשון חכמים תנאים ואמוראים ומקובלים שמשתמשים בלשון צמצום, גם אמר נשתנה תמהאני עליו ג"כ שהרי בפר' ל"ג הוא משבח את המדרשים רבה ותנחומא וילקוט ובפר' ל"ה כתב שדבריהם דברי קבלה, ומצינו במדרש תנחומא פ' ויקהל פרשה ז' שהקב"ה נתצמצם בתוך הארון, א"כ לרעת דזבוער והכסיל' הלז שלדברי התנאים ח"ו נשתנה חלילה רח"ל ממחשבות זרות כאכילה, ואם הוא לקח לו עצות מרחיק לחרף על שראה שהם קורים לבורא ית' בשם א"ס לא יחשוב כן שהרי נסתייעו המקובלים מלשון הכתוב וקראו אותו בשם זה שני' ולגדולתו אין חקר ומתרגמינן ולרבותיה ליח סוף, גם עוד ממה שכת' נשתנה מודה הוא בפה מלא שהו"א מגשים בבורא ית', ומ"ש לשון מהרח"ו ז"ל שיבש בחסירות ויתירות בהעתק הלשון ההוא ומיראת האריכות לא אוסיף עוד להעתיקי כולו כמתכונתו, רק אבאר ואסקל הדרך בביאור למי שמשכיל ויודע בסוד ה', ולא אבאר אלא מדבריהם שהם מבארים המקומות שהם צריכים ביאור, הנה מה שהעתיק שאחר הצמצום נשאר אז המקום חלל ואויר סנוי באמצע אור הא"ס וכו', כבר הוא מפורש בספר ע"ח שם בענף ההוא וז"ל דייק אורו לאסוקי עצמותו והוא כדרך הנשמה שאינה מחזקת נקום רק אורה מחשש בכל הגוף להחיותו, כך כל הדברים האלו הם באור המחשש מעצמותו ממש צמצם האור והוא וכו', הרי לך מפורש בהדיא דלא שייך לומר צמצום בעצמותו ית' רק בהארתו והביא לך משל מהנשמה שנגוף האדם ותכן, וכבר האריכו במשא ומתן החכמים על זה עד שנמנו וגמרו שאין הצמצום הזה כפשוטו כלל וכלל ואביא קצת מדבריהם הובא בספר שומר אמונים באורך רב עד מאד והא לך השאלה האחרונה על זה (שאלה מ"ב מויכות ב') ז"ל שאלה, אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין גבון כמון פתח פיך ויאירו

דברך להבינני סוד הצמצום¹⁷ ומה כיון להסתיר בו הר' האר"י זלה"ה ע"כ. וז"ל התשובה. יהודע, מה שכתב כי טרם שהאציל הנאצלים וכל העולמות שהיה הכל מלא מאור הא"ס. כוונתו לומר מכחו הבלתי תכלית, ומ"ש ולא היה מקום פנוי לברוא העולמות הכוונה היא כי כיון דכחו בבלתי תכלית לא הו"ה מקום אפשרי להמציא עולמות ונמצאים בעלי תכלית וגבול, כי מכח בבלתי תכלית קשה מאד יציאת דברים בעלי תכלית, וכמ"ש שכתב האר"י עצמו בסא"י סוף ענף ג' וז"ל צירך הצמצום הוא כדי לעשות בחינה כלים כי ע"י צמצום האור ומיעוטו יש אפשרות אל הכלי להתחווה, ובהתרבות האור יתבטל הכלי ממיעוט כחו לקבל האור הרב, ולכן כדי להמציא נמצאים בעלי תכלית הוצרך לפעול בצמצום כחו כאלו כביכול צמצם כחו הבלתי תכלית מעצמו אל עצמו והניח מקום פנוי באמצע כדי להאציל העולמות, ולא שהדבר הוא כך אלא כדי לשכך את האוון אנו מדמים כאלו הניח בעצמו מקום פנוי מכחו הבלתי תכלית שהרי אינו פועל הנמצאים כפי כחו הבלתי תכלית אלא בכח מצומצם כדי שיוכלו העלולים שאתו, ומ"ש ואז המשיך אור דרך קו ישר כעין צנור, היינו שהאיר והשפיע במדה ובמשקל כפי השעור המספיק להם שיוכלו להנמצאים לסובלו ויתקיימו ולא יתבטלו זר"ו סוד הצמצום כפי הנראה לעניות דעתי דאין הכוונה לומר אלא דאעפ"י שהא"ס הוא בלי גבול יש לו כח בגבול כי יכול הוא לצמצם כחו הבלתי תכלית ולפעול בכח מצומצם ומוגבל שיוכלו הנמצאים בעלי מדה וגבול לקבלו והוא ע"ד אמרם במדרש רבה (שמות פ' ה' ס' ט') בא וראה האיך הקול יוצא אצל כל ישראל וכל אחד ואחד לפי כחו הזקנים לפי כחו, הבחורים לפי כחו והקטנים לפי כחו ודומים לפי כחו ואף משה לפי כחו שנ' משה ידבר והאלהים יענו בקול, בקול שהיה יכול סובלו, וכן הוא אומר קול ה' בכה בכחו לא נאמר אלא בכה, בכחו של כל אחד ואחד, ואף נשים מעוברות לפי כחו עכ"ל שומר אמונים, וכן תוא בתנחומא פר' יתרו ס"י י"א. הנה לך מבואר בהדיא שהצמצום אינו כפשוטו, רק שצמצם אור שפעו וכחו בכדי שיוכלו הנמצאים להתקיים ותנה הוא מפורש במדרש שאין קץ לקולו של הקב"ה, ואפ"ה צמצם כח קולו כפי מה שיוכל כל אחד ואחד לקבל, וכפשוט דברי מהר"ו שהעתיק האיש הזה כן הוא בשמות רבה (פר' ל"ד ס' א') וז"ל אמר הקב"ה למשה לא כשם שאתה סבור כך אני סבור, אלא עשרים קרש בצפון, ועשרים בדרום וחי במערב, ולא עוד אלא שארד ואצמצם שכינתי בתוך אמה על אמה עכ"ל, ובמדרש תנחומא (פ' תשא ס' י') איתא וז"ל בשעה שאמר הקב"ה למשה ועשו לי מקדש

ושכנתי בתוכם. אמר רבש"ע, הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, א"ל, משה
 לא כשם שאתה סבור, אלא עשרים קרש בצפון, וכ' בדרום וח' במערב וח'
 במזרח ואצמצם שכינה שלי ואשכון ביניהם וכתתי ונועדתי לך שם ע"כ, עוד
 איתא מבואר יותר במדרש תנחומא (פ' ויקהל סי' ז') וז"ל ויעש בצלאל ארז
 הארון, אין אתה מוצא באחד מכל כלי המשכן שעשה שם בצלאל כלום אלא
 בארון וכל המלאכות האחרות באמירתו ובעצתו, ולמה פירש מלאכתו בארון
 לבד ועשאו בידו בשביל ששם צלו של הקב"ה שהוא מצמצם שם שכינתו,
 ולפיכך קראו בצלאל שעשה צלו של הקב"ה בין שני הכרובים שני ונועדתי
 לך שם, והלא כבר נאמר הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, א"ר יהושע
 דסכנין בשם ר' לוי משל למערה שהיא נחונה על שפת הים געש הים, נתמלאת
 המערה והים לא חסר כלום, כך הקב"ה ית' זכרו אעפ"י שכתוב וכבוד ה' מלא
 את המשכן אעפ"כ הודו על ארץ ושמים, ולא תאמר שצמצם הקב"ה שכינתו
 בתוך המשכן, אלא אף בתוך הארון שעשה בצלאל צמצם שכינתו שני הנדר
 ארון הברית אדון כל הארץ זה הקב"ה שהית בתוכו עכ"ל, עוד מצינו של"א
 הוקשה סוד הצמצום על שום חכמ אלא מוסיפים לכאר סודו, זולת זה האיש
 שמתקשר, ומצאתי לו חבר מקשה כמוהו והוא אחד כותי, כדאיתא בב"ר (פ'
 ד' סי' ד') ז"ל כותי אחד שאל את ר' מאיר וכו' א"ל אפשר אותו שכתוב בו
 הלא את השמים ואת הארץ אני מלא היה מדבר עם משה מבין שני בדי הארון
 א"ל הבא לי מראות גדולות, א"ל ראה בבואה שלך בהן, ראה אותה גדולה,
 א"ל הבא לי מראות קטנות, א"ל ראה בבואה שלך בהן ראה אותה קטנה, א"ל
 מה אם אתה שאתה ב"ו אתה משנה עצמך בכל מה שתרצה מי שאמר והירה
 העולם ב"ה עאכ"ו. הוי כשהוא רוצה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא
 וכשהוא רוצה היה מדבר עם משה מבין שני בדי הארון, א"ר חנינא בן איסי
 פעמים שאין העולם ומלואו מחזיקים כבוד אלהותו, פעמים שהוא מדבר עם
 האדם מבין שערות ראשו הח"ד ויען ה' את איוב מן הסערה מבין שערות
 ראשו עכ"ל, הרי לך תשובת זה האיש שאמר איך נחצמצם ונשתנה רח"ל,
 גם עוד כפשט דברי מהרח"ו שאמר שכל הנאצלים והנכראים והנוצרים בתוכו
 הכי איתא בב"ר (פ' ס"ח סי' ט') וז"ל ויסגע במקום רב הונא בשם ר' אמי
 אמר מסני מה מכנין שמו של הקב"ה מקום שהוא מקומו של עו"ל וז"ל
 עולמו מקומו מן מה דכתיב הנה מקום אתי הוי דקב"ה מקומו של עולם ואין
 עולמו מקומו, א"ר יצחק כתיב מעונה אלהי קדם אין אנו יודעים אם הקב"ה
 מעונו של עולם ואם עולמו מעונו מן מה דכתיב ה' מעון אתה הוי הקב"ה

אמונת ה'

קמא

מעונו של עולם ואין עולמו. מעונו עכ"ל, וכן הוא במדרש חנחומא (פ' תשא סי' כ"ז), הנה לך כפשט דברי מהרח"ו ובין לדברי המדרש ובין לדברי מהרח"ו זצ"ל אין הדבר כפשוטו, ומ"ש מהרח"ו מימי האור העליון, ר"ל השפע נקרא מימי האור, וכ"כ הרמב"ם במורה (פ"ב מח"ק ב') וז"ל ויכונה לעולם פועל הנכדל בשפע על צד ההדמות בעין המים אשר ישפיע מכל צד, ואין לו צד מיוחד שימשך ממנו או ימשיך לזולתו אבל מכולו הוא נובע ולכל הצדדין ירוה הקרובים אליו והרחוקים ממנו תמיד, כן זה השכל לא יגיע אליו אליו כח מצד אחד ומרוחק אחד ולא יגיע כחו לזולתו ג"כ מצד מיוחד ועל רוחק מיוחד ולא בערז בלתי עח אבל פעולתו תמיד כל אשר יודמן דבר יקבל הפעל ההוא הנמצא התמידית אשר כונה בשם שפע כן הבורא יגדל שמו כאשר התבאר שהוא בלתי גוף והחוקיים שהכל פעלו ושהוא סבתו הפועלת וכמו שנבאר נאמר שהעולם נתחדש משפע הבורא ושהוא משפיע עליו כל מה שיחדש בו וכן יאמר שהוא השפיע חכמתו על הנביאים שאלו הפעולות פעולות בלתי גוף והוא אשר יקרא פעלו שפע, וזה השם רצוני לומר השפע כבר התירוהו לשון העברי ג"כ על הבורא יר"י מפני ההדמות בעין המים השופע כמו שזכרנו וכו' וסיים שם וז"ל אבל מה שזכרנו שספרי הנביאים השאלו ענין שפע ג"כ לפעל הבורא ית' הוא אמרו אותי עזבו מקור מים חיים ר"ל שפע החיים כלומר המציאות אשר הוא החיים בלא ספק וכן אמרו כי עמך מקור חיים רוצה בו שפע המציאות וכן השלמת המאמר והוא אמרו באורך נראה אור וכו' הרי לך מבואר מדברי הרמב"ם שדימה הבורא ית' אל עין המים הנובע בהמשכת השפע כדברי מהרח"ו אות באות, ומה שהקשרה ואמר דבריו אלה לא בהכלל דבשלמא ראש וסוף וכו' קושיה זו אינה כלום, שלא הקשרה אלא מפני שחושב שהצמצום כפשוטו ואינו כן שהרי כבר ביארתי לעיל משם שומר אמונים סאינו כפשוטו כלל, ומה שהקשה עוד ואמר למה אינו מתערב ומתדבק בגוף הספירות ויחזור עצם הספירות ונשמחן גולם אחד וכו' אוי לו! איך הוא מחרף ומגדף כלפי הבורא, ועיקר שבשוש שנשתבש הוא בחשבו שהספירות הן ח"ו חלק מעצמותו, ואינו כן שהרי כבר ביארנו לעיל שאינם מעצמותו רק מאורו ושפיעו, ואיך הוא מקסוה על כזב, ואם הוא מקשה כן הרי הרמב"ם בעצמו ביאר שהעולם נתחדש משפע הבורא ית' הנדמה כעין המים הנובע ואמר באורך נראה אור, והנה הוא מבואר שמשפע אורו חידש העולם, ולפי דעתו צריך להקשות על הרמב"ם ז"ל ולומר למה לא יחזור הכל אחד רח"ל מקושיות זרות וטמאות כאלה, וח"ו תחשיב זה האיש את הבורא ואורו

גשמי באמרו גולם חלילה לומר כן. ומ"ש והזכיר עגולים ועולמות לאלפים וספירות. כבר שאל על זה ארת הרבנים והיתה תשובתם כיון שהם אומרים שבוראם אחד והוא מחיה את כולם מדה יש הפסד מזה, והובא לעיל בסדר התשובות. ומ"ש בצורת אדם בעל קומה זקופה וכו' כל זה הוא בספירות שמדמים כן בדמות האדם וכבר שאל על זה אל הרבנים הגו' והיתה תשובתם כבר אחז'ל גדול כחן של נביאים שמדמים דמות גבורה של מעלה לצורת אדם. הובא שם. ומ"ש ברמ"ח איברים, כבר שאל גם על זה אליהם ור"ה תשובתם כבר ביארו מה הן האיברים שהם רי"ו אותיות של שם ע"ב ול"ב נתיבות הובא שם. ומ"ש בשם הרח"ו שרגלי אד"ק מגיעים וכו' ורגלי ע"י, ורגלי א"א. ואר"א ור"א. ורגלי נוקבא וכו' זה ג"כ מבואר בטוב שכל מקום בכאן לשון רגלים ר"ל מה הרגלים סוף קומתו וסוף איבריו של אדם. כך באור הספירות, סוף אור זה מגיע עד אור זה, וזהו אמרו רגלי אד"ק ר"ל סוף ספירת הכתר, ורגלי ע"י ר"ל סוף אור כתר שבכתר, וסוף אור חכמה ובינה המכונים כאן אר"א. ורגלי ז"א ר"ל סוף אור ספירת תפארת, ורגלי נוקבא ר"ל ספירת מלכות שהיא למטה מכל הספירות סוף אורה עד היכן הוא מגיע. ומ"ש ואר"א קצרי קומה ושיעור קומתם מהגרון דא"א עד הטבור וכו' ר"ל ששתי ספירות חכמה ובינה אורן קצר לגבי הכתר, לפי שספירת הכתר אורו מתפשט למעלה משתיהן ולמטה מהן והבן. ואם יפרשנו כפשוטו יפול בכמה רשתות של כפירה שהרי יותר על זה אמרו בתלמוד (מועד קטן ד' י"ז וחגיגה פ"ב) וז"ל תניא העובר עבירה בסתר כאלו דוחק רגלי השכינה ע"כ. ועוד דבר זה מבואר בהדיא בפ"ב דחגיגה וז"ל בקיצור למעלה מהרקיע חיות הקדש, ורגלי החיות כנגד כולן, וקרו"ל החיות כנגד כולן, וירכי החיות כנגד כולן, וגיפי החיות כנגד כולן וכו' ע"ש. ע"כ :

פרק ל"ט כנכ מכל זה מצואר צאר כיטצ כי גיף כספירות נמשכו ונשתלשלו דרך כקו כדק מעלמות הא"ס גם כעגולים גם כיושר, ונמלא לפי זה כי גוף כספירות עם האור פנימי שלכן שכוא נשמתן של ספירות עם האור כמקיף שכוא מלבושן ככל מעלם אחד מן הא"ס מתפשט ונמשך, וכבר צא דבר זה מעורש ככדיא נשוען עודות צסדר כתפלכ וגם צסדר ז' ימי כפסת וז"ל דע לך כי עשר ספירות אינס דבר נכרא אלא ענין מתפשט מעלם כצורא ית' ואינס נצדלים ממנו וכוא תמיד נמלא ככס ככדין קאלא דלבושויכ מניכ וביכ וכו' ע"ש, וכ"כ בגיליון כזוכר צ' כרמ"ז ער' כבר דף ק"ט שכלי האלילות יש להם צסינת אלכות וכ"כ כרי מש"ס צסוף מס' כעשייכ וז"ל וכאלילות כולו צין צנסינת אורות צין צנסינת כלים ואפי' לבושי כס כולם אלכות גמור וכ"כ

צעל ביכל בצרכי צאור כסיים פ' ויקרא דף ז' ע"ד) אזל צי"ע מכרום שלכם ולמטה וגם כרום בכלל אינם אלכות גמור עכ"ל מש"ס. וכן מהצד מל' הזוכר שבצדחי לעיל סיי כ"א שבוא קורא לכל אחד מן הפרזיפים עילה בעילות לפי שבוא עילב ראשונה לכל הפרזיפים כולם. ומכאן חשובה לדברך שבכחשה ואמרת ס"ו שבמקובלים אמרו כן, אדרבה אמרו שאין לכאמין ולבעלות על לב שבספירות הם חלק מבא"ס צי"ב ונשתלשל מעילב לעלול וכוי שבדברך אלכ סותרים את דברי הזוכר ומכרסו וששן סודות ומש"ס וברמ"ז שביארו איכות כשתלשולתם מעל"ס בא"ס שכם אלכות גמור וכרי אחכ מודכ שבדריכם שאמרו כוא עון פלילי, וכבר בצדחי לעיל דברי הזוכר שקורא לאוי"א כי לצאות, ולז"א צן לאר"א, ושם אמר שכל עבודתנו וכל הפלחיתו לז"א דוקא שבוא כן לאר"א וכל המקובלים מסכימים כן כמש"ל צ' מק"מ וברש"ב ויושר לצב וס' ברית ומכרסו צע"ס ובאר"י צס' כילקוטיס וכס"א ומלרף באמונה ונהיי לאיש עזן כולכו צשיטב חדא קיימי שכל השבחים וכל הצרכות הם לז"א זכ ולא לא"ס ולא לשאר פרזיפים שלמעלב מז"א צעולם באלילות ולא לפרזיפים שלמטב ממנו צעולמות צי"ע אטפיי שכיחו ואמרו שבכל אחד מכשלב עולמות כנזכרים יש צו כל הפרזיפים שבצולם באלילות ומלומר אחד קרנו מעלם בא"ס נמשכו ונשתלשלו דרך בקו בדק כיוולא ממנו ויורד למטב כמש"ל רק שאינם אלכות גמור לכתפלל אליכם ולקרוא לכם צעת לרב כאשר יראכ כמעיון צדצריכם. ועל הדברים ובאמונות האלכ ארז"ל צסנכדרין דף ס"א ע"ב מאלכי כעמים אשר סביבותיכם בקרובים אליך או כרחוקים, מכ לי קרובים מכ לי רחוקים, אלכ ככי קאמר מטיבתן של קרובים אחכ למד מכ טיבתן של רחוקים עייכ ופרש"י ז"ל לפיכך אני אומר לך כסתכל צע"ז בקרובכ לך ותראכ שאין צכס ממש ומכן אחכ למד טיבן של רחוקים עכ"ל, כראו לנו רז"ל דרך צחינה ללמי ע"ז שטטיובן של קריבן נודע טיבן של רחוקים ומזכ גקיש ונדון על פרזיפי כקבלכ כחדשכ באומרת שבכל עולם מארבע עולמות נמלאים כפרזיפים כנזכרים, ועכ"ז אין כעצודכ אלכ לז"א דאלילות שבכסם שבקרובים אלינו צעולם כעשייב וכילירכ וכצריאכ אין לעצדס שאין צכס ממש ואינם אלכות, כן ז"א שבאלילות כרתיק אין צו ממש ואין אלכ מצלעדי אלכינו, ומאחר שביררנו שבכממת כל כמקובלים כחדשים שכל כעצודכ וכשבחים ובצרכות לז"א שבאלילות, ככ כל טענותיך שטענת עלינו וככחשותיך כולם דברי ככל ורעות רוח כאומר על כאיש שבוא אשכ ועל כעמוד של שיש שבוא של זכב וכוי' ונחשוב זו שכשצת עשית עלמך כגולם כמאמר כחנא צאצות פ' צחרא ז' דברים צכסם וחלופיבן צגולם, ומכללן כחכס שואל ככלכ ומשיב כענין, וצגולם צחלופ זכ. וכן עשית אחכ כי כשואל שאל אוחך ככלכ את מי נעביד עפיי כקבלכ כחדשכ את עתיק או א"א או אר"א וכוי' וצא חשיבתך שלא כענין כי קבלתיך וכוי' כאלו שאל אוחך על קבלתיך, וגם בארכת וכרצית דברים כקול כסירים חסת כסיר לכצית רמזים וגימטרות מדברי סויי שיוכל כל אדם לעשות כמותן מצלי שום קבלכ אס רק רלכ קלת

בספרי המקובלים ולא יוכל לעשות כן כמו שעשכ ריש צספ' כח כ' שכוה מלא
 לירופים וגימטריות ורמזים צנקל, ובשלמה רמזים ולירופים כל שאינו נוגע
 בצבד כמנ"כ לכסית לעבד אלכיס אחרים ולזלזל צמעלת כמשנכ וכתלמוד
 ומדרשי רז"ל כמספרים שנתי חו"כ דליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, וצפרט
 זכ כארכת לליין כרמזים שכת' צעל מנורת כמאור למקומות, ואת
 כמזוקס ממך לא ענית ולא עלך על דל שפתוך כמדת כגולם שכזכיר כתנא ע"כ
 שאינו יודע לכשיצ כענין כמזוקס ממנו, עכ"ל.

תשובה מ"ש שמכל זה מבואר (ר"ל ממה שהביא לעיל פ' ליח דברי

מהר"ו ז"ל) כי גוף הספירות נמשכו ונשתלשלו מעצמות הא"ס
 וכו' שקר ענה שהרי כבר הבאתי לעיל מספר ע"ח שאינן מעצמותו ממש. רק
 מאורו. ובכאן גילה מחשבתו הרעה שרצינו לומר שהא"ס מתחלק לחלקים
 חלילה לומר כן, אלא שהאמת שהן נמשכו ונשתלשלו מאור שפעו לא מעצמותו
 וכמ"ש לעיל פ' ליח משם הרמב"ם שהבורא ית' שפעו נמשך ונובע כעין המים
 שיה ומתאים לדברי המקובלים. ומ"ש שכבר בא דבר זה מפירש בס' שושן
 סודות בסדר שבעת ימי הפסח לא נמצא אותו הלשון. ורק שנמצא שם סוף
 הלשון שהוא וז"ל ובחוככ נמצא תמיד א"ס כהדין קמצא דלבושיה מניה עכ"ד
 וגם מה שהורה מקום אחר בסדר התפלה מצינו לשון אחר דומה למה שהעתיק
 וז"ל דע לך כי עשר ספירות אינו דבר נברא, רק הם מהתפשטות מאין סוף
 ית' ואיננו נבדל מהם והוא תמיד נמצא בהם כהדין קמצא דלבושיה מניה עכ"ל
 והנה לא מצינו את שקריו שהוסיף מלת מעצם הבורא שרצה בזה לשקר
 שהספירות ה"ב חלק מא"ס ח"ו. והא לך פירוש דברי שושן סודות שאמר שהן
 מתפשטות מא"ס. שאין לשון התפשטות אלא כמו שתאמר המשיך שפעו וכדברי
 הרמב"ם זצ"ל כדלעיל וכבר בא דבר זה מפורש בהדיא בספרי המקובלים ע"ה
 הביאו הרב המקובל היכל הקודש בהקדמה וז"ל כשרצה לבראות את העולם
 להוציאו מן הכח אל הפועל לעשות כבוד לשמו והיכל למשכן כבודו הוציא רוח
 מפיו ואותו הרוח הוא פשוט ואצילות דק נחלק מיד לשלש מאורות ונקראים
 אור קדמון, ואור מצוחצח, ואור צח, ואינו חלק מעצמותו (לא כמו שחשב על
 המקובלים זה השוטה שהן מעצמותו ח"ו) אבל הוא דבק בו ונאצל מפשיטתו
 עכ"ל המקובל הרמב"ם אלכאז בספרו היכל הקודש. הנה לך מבואר שאין
 הספירות חלק מעצמותו כמו ששיקר זה האיש אלא נמשכות ומתפשטות משפע
 אורו ואותו השפע מתחלק למאורות ועיד כדברי שושן סודות שאמר שהוא
 נמצא בהם תמיד וכו' כך היא דעת אברהם אבינו ע"ה בספר יצירה (ס"א מ"ז)
 וז"ל עשר ספירות בלימה נעוץ טוֹטן בתחלתן כשלהבת הקשורה בגחלת שאדון

יחיד ואין שני ולסני אחד מה אתה סופר עכ"ל. וכן כת' בספ' שבילי אמונת-
 הבאתיו לעיל פ' ל"ג ע"ש. ומ"ש בשם הרמ"ז ומס"ח שהאצילות כולו אלהות
 גמור ר"ל שספירות ושמות שבהם נקרא הא"ס ב"ה בעולם האצילות כולן
 קשורות בו כשלהבת קשורה בגחלת. והן אלהות גמור שעצמותו ית' נמצא
 בהם חמיד וזהו מ"ש אומרים בתחלת פתחתינו לעסוק בזוה"ק שאדון יחיד ואין
 שני מתייחד עמהם יחוד גמור והוא כדעת אב. האמונה אברהם אבינו כדלעיל.
 ולפיכך חזר מס"ח ואמר אבל ב"ע אינם אלוהות וכו' ר"ל שאין ספירות
 דעולם הבריאה והיצירה והעשיה קשורים בו כמו דעולם האצילות. הוא הדבר
 שכתבנו ששמותיו קשורים בו ביחוד אמתי וכמ"ש בספ' שבילי אמונה בנתיב
 א' דף י"ט וז"ל כיצד האחד יו"ד ה"י וי"ו ה"י אותיות עשר ומספרם ע"ב
 והעשר רמז לעשר ספירות הקשורות בו ביחוד אמתי כשלהבת הקשורה בגחלת
 עכ"ל והמשיל כן ע"ד אמרם ז"ל דאי יסתלק מנייהו אשתארו כגופא בלא נשמתא
 ולפיכך המשיל הספירות לגוף והא"ס ב"ה לגשמה שהוא מחיה הכל. ולערך
 הא"ס ב"ה שהוא פשוט כינה אותם כך והבן. ומ"ש שהזוהר שהביא לשונו לעיל
 הוא קורא לכל אחד מן הפרצופים עילת וכו' ג"כ אנו כבר כתבנו לעיל פרק
 כ"א בשם הרמב"ם שגם הגלגלים כל אחד מהם נקרא עילת חבירו וכן כולם
 והוא שם מושאל לכמה דברים. ומ"ש שמכאן תשובה לדבריך שהכחשת ואמרת
 חלילה להאמין שהספירות הם חלק מהא"ס ואמר שדבריך אלה סותרים דברי
 הזוהר ומהרח"ו וכו' חלילה לומר כן שהרי תשובת הרב שהשיב אותו שאינם
 חלק מהא"ס ב"ה מיוסדים מדברי המקובלים ז"ל. וא"כ ודאי שמי שאומר שהם
 חלק מהא"ס כזה האיש הוא נושא עון פליג'י. ומ"ש שכבר הביא לעיל דברי
 הזוהר וכו' עד אמרו המעיין בדבריהם קורא אני עליו מאמר שהע"ה ככלב
 שב על קאו כסיל שונה באולתו וכבר חתבאר ל' הזוהר שהוא אומר שהביאו
 בס' כ"ו. ומ"ש לשון התלמוד סנהדרין והקיש ודן שמותיו וכבודו ית' לע"ז
 מרד ומעל ופרק מעליו עול מלכות שמים רח"ל. ומה שקרא נגד ה' רבי
 סעדיה אלעזרי גולם ח"ו שנאה קננה בלבו עליו על שלא הסה און לשקריו
 ופירש ממנו. וכל מעיין ישטוט בצדק איך השיב אותו דבר דבור על אפניו
 והשיבו כהלכה. ועיין לעיל בסדר השאלות והתשובות וראה משם שלא עשה
 עצמו גולם אלא זה האיש ששאלוהו בשאלה אחת והשיב שלא כענין. ומ"ש
 שהרב הנז' הרבה דברים לציין דברי הר' מגורת המאור ודברי חו"י וכו' לא
 עשה כן אלא על שאמר זה האיש שהם פירשו מן הקבלה הקדושה ואינם חסדים
 בה. והוצרך הרב הנז' לציין לו שאינם חולקים על הקבלה ואדרבה הם מזכירים

ממנה וחפצים בה ורק הוא זה הספס שהרבה דברים בקול הסירים ודו"ק, ע"כ :

פרק מ' וכמקובלים כחדשים כאלכ שליירו את כ"מ המקיף אתר כלמלום ככדור עגול וסלול צאמלעו וצחוכו עיגולים לאלפים ורצבות כנמשכים מעלמותו יתי, גם פרלופס דיושר אין קץ למספרם שנמשכו ונשתלשו ג"כ מעלמותו דרך כקו כמחפוט ממנו מאדם קדמאכ שכוא למעלה מעולם האלילות ועד סוף פרלופי כל האצייט עליכם אמר מ"ו כרמזים ז"ל פ' י מראשון קרוב אתה צפיתם ורחוק מכליותיכם, כי צפיתם אומרים שכוא אחד וצכל לצבם וצכל נפשם ומתשצותם שכוא נחלק למכ פרלופים, ומדרגת זה למעלה מזה ולריתים כס לטול רשות זה מזה כמ"ש לעיל, וכמעט שאמונה זו גרעה מאד מאמונת כעכ"מ וכמ"ש כריב"ש ז"ל צ' אחד מן המתפלספים כי כנלרים אומרים שם ג' וכששכ אחד, וכמקובלים אומרים שכוא ב' צעולם האלילות וכחמש נחלקים לייצ וצכל אחד, וזכור לנו שצבס' צ"י כח' שכדצרים כנאמרים כריב"ש צ' א' מן המתפלספים מלחא דנפשיה היא רק שתלכ אותה צ"א מן המתפלספים פן יפגעו צו כרודפים אתר ככצוד וזיקוכו לכן תלכ כדצרים צאתרים ולכך סיים שאינו חוקע עלמו ללמוד כקצלה כחדש כו די לו צקצלה כישנה שחיה המשנה וכחלמוד, וכמקובלים כחדשים כמשילו מליאותו יתי ואמתתו לגוף האדם כמורכב ומחוצר מרמ"ה איצרים ושס"כ גידים וכוא נקרא צבס א' ראובן או לצית כמחוצר מאצנים וסיד ועלים וטיט ויש צו כמכ חדרים וכוא נקרא צבס אחד צית, ולא זו צלצד אלא גם צבנה כראשינה כנקראת אללם א"ס עשו צו רצוי כמ"ש מכרמ"ו צבס' ארבע מאות שקל כסף דף ס"ח ע"צ וז"ל ראוי שתדע כי כלא כל המליאות כולו כוא כ"מ אשר לנו קורין אותו עתיקה דכל עתיקין כאמור כדו שיתגלה לנו קצת כארכ ממנו וכוא גניז וטמיר צכתר כנודע דא"ס גנוז צכתר, וראוי שתדע כי יש עדיין א"ס אשר כוא לעילא לעילא כי אין שום מחשבה חפים ציב וכוא עמוק עמוק מי ימלאנו, ולכן תמלא צזוכר כמכ מיני א"ס צכמכ דוכתי אשר כמעט יסתכן באדם צנפשו יען מי שאין לו כקדמות אינו יכול לשוט צימכ רבא, ולכן על זה כא"ס למדו צזוכר צאדרת נשא, ואז צכיותו שם צסוד ג' רישין אז כוא נקרא עתיקה דכל עתיקין וזכ כוא סוד מכ שאמרו כאי עתיקה קדישה אשתכח צתלם רישין נמלא כי עיקר עתיקה קדישה כוא כא"ס אמנם ע"ש כחלצשותו צתלת רישין נקראים כתלת רישין עתיקה קדישה עכ"ל. מתצאר צכדיא מדצריו כי כא"ס כראשון שכוא עמוק עמוק ומקיף את כל כעולמות אין לכון תפלתיו אליו כלל כי כוא עמוק ורסוק מאד ולית מחשבה חפיסה ציב כלל וכלל, וכל תפלתיו אל כז"א לכמשך כפשע מאו"א ומא"ס כגנוז צכתר צלצד שיתגלה לנו כארתו, אבל כא"ס כקדוש כנעלה לית מחשבה חפיסה ציב כלל, ומי שלא ידע זה יצא לכון תפלותיו אליו ויסתכן צנפשו שלא תקובל תפלתו ואדרבה ענוש יענוש כמש"ל צ' כס"א, ודצרים אלו כיפך שכחצת צ' לחם שלמכ ואין ספ' לח"ש מלוי אללנו לעיין צו ואפשר שאתה מטעם אותנו וכותב לנו צשמו כיפך כוונתו כמו ששעית צכוונת כס"א

ואינו כן כי כמוסכם אלל צעלי כקבלה כחדשכ שכא"ם שכוא כסנכ כרלשונכ
 אין שום חפלה וזרככ שיוכא ציכ לדעתכ כלל כי כוא! עמוק ורחוק מאד ורק
 שכל חפלהנו לכמשיך מ"ם כגנוז זכחר זלכד כדי שיחגלכ לנו כארחר, ולמכ זכ
 לא נכוין חפלהנו אל כ"ם כקדוש כמקיף את כל כמליאות ולמכ יקלוף
 עלינו צעת אשר נקרא אליו וגם למכ לא כודיע לנו כל זאת ע"י נאמן ציתו
 משכ אים כ"כים לא צחורכ שזכחזכ ולא כחשנצ"פ שכוא כמשנכ וכחלמוד כמקובל
 מפכ אל פכ וגם כל כנציאים שעמדו לישראל מימות משכ ועד כלחרון שזכס
 מלככי כמזכיר אותנו זכרו חורח משכ עצדי אשר לויתי אותו צסורכ על כל
 ישראל חוקים ומשפטים ולא ליורפים וחקון עולמות ולמכ לא כודיענו כל זאת
 וילכו כל כדורות שולל (לפי דבריכס) לכחפלל ח"ו אל אל לא יושיע כיכ לכס
 לכודי"ת את ישראל כי לא אל אל עליון גורל יחפללו כי אינו מושג, ורק אל
 קלר כ"פים (ז"ע) שכזכ נהענכ וכושג כחוש יחפללו, וכן עתכ נכפלכ קישיתנו
 וחזקכ כי כרנכ מיני א"ם כס וכרנכ פרלופים יש שכל א' עושכ פעולכ וזכו
 חמונת רשויות כרנכ צשמ"ס, וכזכ כנצחתי לעיל דכרי כס"א לכודיע לך טעותך
 שסנכ ליושכ דכרי וכל דכריך ככל וריק יש"ס כוח וזכור כוא שדעתו שלריך
 שיחפלל לז"א צשחוף ש"ר כפרלופים שלמעלכ ממנו, עכ"ל.

תשובה מ"ש שהמקובלים ציירו את הא"ם וכו' כסיל שונה באולתו הוא
 וכבר פירשנו שאינו כפשוטו וביארנו איך יתיישבו הדברים הרמים
 והנשגבים ליודעי חן. ומ"ש והביא ב' הרמב"ם ז"ל ואמר, עליהם אמר מ"ו
 הרמב"ם קרוב אתה בפיהם וכו' שקר ענה ומוציא דבה הוא על הרמב"ם
 וכמתלהלה היורה זקים חצים ומוח כאלו הוא מביא דברי הרמב"ם והוסיף ועירב
 בהם שקרים, וחלילה על הרמב"ם שדיבר או שהזכיר פרצופים וז"ל כצוררנו
 קרוב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם וכו' זהו הלשון הנמצא מכל מה שהעתיק
 ב' הרמב"ם, ושאר הדברים בדאם מלבנו. ומ"ש שאמונה כזו גרועה מאמונת
 העכו"ם וכו', כן דו"א אמת שהאומר שיש זולת הבורא היחיד או יאמר שהם
 ג', או יאמר שהוא נחלק, שאמונתו ודאי גרועה, אבל זה לא שייך נגד
 המקובלים ע"ה כמו שחישב, שהרי דבריהם מבוארים היטב, ומ"ש ב' הריב"ש
 שהוא כתב ב' א' מן המתפלסים וכו' שיבש בהעצקת לי המתפלסף הזה וז"ל
 לי הריב"ש שמעתי אחד מן המתפלסים מספרים כגנות המקובלים והיה אומר
 הנצרים מאמיני השלוש, והמקובלים מאמיני העשיריות עכ"ל המתפלסף ואחר
 זה כתב הריב"ש שהוא שאל על זה את הישיש החכם דון יוסף בן שושן וענה
 לו חלילה שתהיה התפלה כי אם לשיית עלת העלות וכו' ושם ביאר לו קושית
 הפילסוף הזה ויישבה לו ע"ש וכבר כתבתי לעיל בסדר השו"ת כל לי הריב"ש
 ומה שביאר, וזה המסית לא מצא מי שיחלוק על המקובלים כלל לפיכך דהוא

מסתייע, בדברי הפילטוף הכופר הנז' וחשב לייחסה להריב"ש דמלתיה אייה ואמר שבספר בית יהודה מצא דמלתיה אייה כזב הוא זה והרי חפשונו בבירת יהודה ולא הזכירו כלל ומדברי הריב"ש מפורש מניה וביה דלאו מלתיה היא שהרי כתב בידו הפירושים שפירש לו המקובל ר' יוסף בן שושן וסתר אותם הקושיות עם גנות המתפלסף ע"ש וחתם דבריו איני חוקע עצמי באותה חכמה אחר שלא קבלתיה מפי מקובל חכם עכ"ל, וזה הוסיף לו מלין דשקרא שהיא קבלה חדשה, ודי לו במשנה והתלמוד וכו' ולא נמצאו דברים אלה כלל. ומ"ש שהמקובלים המשילו מציאותו ית' לגוף האדם המורכב וכו' או לבירת המחובר וכו' גם זה כזב שלא המשילו כן אלא בספירות ולא במציאותו ית' חלילה ואמרינן בעלמא גדול כחן של נביאים שמדמים דמות גבורה של מעלה לצורת אדם (תנחומא ומ"ר פ' חקת) וסמכינן אדעחא דהחנאים לדמות בספירות לצורת האדם. ומ"ש לשון מהרחו מספר ארבע מאורז וכו' אין הספר מצוי אצלינו לראות אם הוא ביאר בעצמו, אך אמנה אין בו שום נפתל שדורי הלשון מבואר הוא מעצמו ואבארו בס"ד וז"ל ראוי שתדע כי הלא כל המציאות כולו הא"ס אשר אנו קירין אותו עתיקא דכל עתיקין כדי שיתגלה לנו קצת הארה ממנו והוא גניז וטמיר בכתר וחזר ואמר ראוי שתדע כי יש עדיין א"ס אשר הוא לעילא לעילא כי אין שום מחשבה תפיס ביה והוא עמוק עמוק מי ימצאנו פ"י דבריו שכל המציאות כולו כלומר כלל כל המציאות וכן כתב הרמב"ם במורה (פ' י"ב משני) שפע המציאות ע"כ, ולפיכך מבאר שכלל כל המציאות ר"ל כלל מציאות הספירות הוא הא"ס ר"ל ספירות כתר שבתוך מדת הכתר וכבר הודענוך שכל ספירה כלולה מעשר והוא הכתר הזה הנקרא עתיקא דכל עתיקין כלומר מהבינה והחכמה והכתר שהן שלש ספירות ראשונות נקראים ישנים, וספירת כתר שכלולה בכתר נקראת ישן דישנים וכמ"ש ואכלתם ישן נושן ומתרגמינן ותיכלון עתיקא דעתיק שכל דבר שקודם לחבירו נקרא בערכו ישן, ואמר שמהכתר הזה שכינהו כאן א"ס מתגלה קצת הארה לנו כלומר שהשפע נמשך מהא"ס היחיד אשר הוא לעילא לעילא ממשיך שפעו אל הכתר הזה וממנו נמשך למטה אל שאר הספירות אלינו, ומפורש בדבריו שהוא ספירת הכתר שבכתר ממה שאמר דהוא גניז בכתר, ואמר ראוי שתדע כי עדיין יש א"ס אשר הוא לעילא לעילא שאין שום מחשבה יכולה לציירו ולהשיגו, והוא זה שביארנו לעיל בדוכתי טובא שאנו מתפללים אליו מצד שמותיו שאין אנו יכולים לקרותו אלא מצדם. מעתה נתבאר לך מדברי מהרחו שאין זולת הא"ס אשר הוא לעילא וכו' ואין דומה לו כלל. אבל עדיין אנו צריכים לבאר איך

השאלו שם א"ס לכתר שבכתר ויותר על זה אמרו שכמה מיני א"ס הם, ועוד למה קראו אותן כך, וכבר העיר על זה האר"י ומהר"ץ. בספר מבוא השערים (שער ב' ח"ג פ"ה) וז"ל כל אור נקרא א"ס לבחינת העולם שלמטה ממנו עכ"ל, ומביאו בספר מבוא הפתחים. הרי לך ששם-א"ס מושאל ל"ספירות, לא כמו שחשב זה האיש שהם אלוהות רח"ל שאם יאמר כן ויפרש כפשוטו יבוא לכסור בכל דברי חז"ל דהא אשכחן בגמרא סנהדרין (ד' ל"ח) שהשאלו שמו ית' למטטרון ופירשו שם שאין לעבוד, אותו ע"ש, ויותר מזה כתב הרמב"ם כמורה (פ' ס"ח מחלק א') וז"ל ואין ספק כי כל מי שלא עיין בספרים המחוברים בשכל ולא ישיג עצם השכל ולא ידע מהותו ולא יבין ממנו ובו' הרי לך מפורש מדברי הרמב"ם שקרא לבורא ית' שכל והוא אמרו ולא ישיג עצם השכל ולא ידע מהותו ובפר' ד' מחלק ב' מהמורה כתב וז"ל ויהיו השכלים הם המלאכים המתקרבים אשר באמצעותם יתנועעו הגלגלים, ומפני שאי אפשר בנבדל"ם המנין בשום פנים מצד התחלף עצמיהם שהם לא גוף יתחייב לפי זה אצליו שיהיה השם ית' הוא אשר המציא השכל הראשון אשר השכל ההוא מניע הגלגל הראשון על הצד אשר ביארנו והשכל אשר יניע הגלגל השני אמנם עילתו והתחלתו השכל הראשון, וכן עד שידהיה השכל אשר יניע הגלגל הסמוך לנו הוא עילת השכל הפועל עכ"ל, הרי לך אחר שנתבאר לך שהבורא יתעלה נקרא שכל ג"כ יש כמה שכלים כגון השכל הראשון ושכל שאחריו ושכל הפועל וכן כולם כדברי מהר"ץ אות באות שהבורא שהוא למעלה למעלה נקרא א"ס ב"ה ואין דומה לו והשאל ג"כ שם א"ס לאורות הספירות, ולפיכך בסוף ל' מהר"ץ כתב כמעט יסתכן האדם בנפשו יען מי שאין לו הקדמור אינו יכול לשוט בימא רבא, אמר לך שמי שאין לו הקדמוח על זה דהוא מסתכן בנפשו כזה האיש שטעה ונפל ונכשל בימא רבא, וחשב אלוהות רבים, אלילים ועצבים, אוי לו ואוי לחלקו, כי לא שם יראת השם נגד עיניו, והיה לו להתעסק אבל וחפוי ראש בשקו ולא יכניס עצמו במה שלא ידע ונכשל המכשלה הרעה הזאת רח"ל, ומה שמפרש דברי מהר"ץ שכוונתו באמרו לית מחשבה תפיסא כי עמוק עמוק וכו' ופירש לו סירוש זר שכוונתו שאין להתפלל אליו והמחפלת אליו מסתכן בנפשו וכו' טועה ומטעה את השוטים הוא, שכוונת מהר"ץ באמרו לית מחשבה תפיסא ביה ר"ל שאינו מושג כלל בשום מחשבה וכן סי' בספ' בן מאה שנה פ"א וכן כתב הרמב"ם כמורה (פ' ל"ז מראשון) וז"ל ומוה הענין מפני לא יראו אמיתת מציאותי כמות שהיא לא תושג ע"כ ואם כן כדברי מהר"ץ, ועוד אמר מהר"ץ מסתכן בנפשו מי שאין לו הקדמות שידע

דרכי הקבלה הקדושה. לא כמו שפירש זה האיש שהמתפלל לא"ס ב"ה דו"א מסתכן בנפשו דהיכן מצינו שנזכר בדברי מהר"ח ענין התפלה. ועוד היכן מצינו שנזכר בדבריו ז"א או אריא וכיוצא. ומ"ש שאין ספר לחם שלמה מצוי אצלו ואפשר שאתה מטעה אותנו וכו', הרי לך לשון לחם שלמה כדעת כל המקובלים וז"ל בשער היחוד (שער א') כל מגימתנו בעבודת השי"ת בתלמוד חורה וכל המצות והתפלות אל אדון יחיד להמשיך ממנו שפע אל עשר ספירות להשפיע אלינו וזהו שאמרו במסכת ברכות המחפלל צריך שיחן עיניו למטה ר"ל ל"י ספירות ולבו למעלה א"ס כי יוצר הכל הוא עכ"ל וכן כתב המקובל האלהי בעל ספר חרדים והיא דעת כס"א כמש"ל פ' כ"ו. ומ"ש שהמוסכם אצל בעלי הקבלה שהסבה הראשונה אין שום תפלה שייכא בה וכו' דבר זה בד"א אותו מלבו בכדי שיחקשה לומר למה לא הודיענו בכל זה ע"י מרע"ה או ע"י שאר נביאים וכו' הרבה קושיות בגויות על קו תוהו בלא שורש ועיקר כלל, ולמה לי להדמות לו להרבות דברים שאין להם צורך. והוא מאותם שעליהם אמר שלמה כי שוד יהגה לבם ועמל שפתיהם תדברנה, גם נאמר עליו ואיש מדנים יחרחר ריב. ע"כ :

פרק מא. ועל כהגדלך וכחפאריך צעלמך וכתרוממך על מרי שמיא לדרוש צכמון כי ידעת שצתו וקומו של ממ"כ הקב"ה וליטול את כסם ולומר אצל קבלתינו וכו' ככך לא כודעתנו אל איזכ א"ס אתה מתפלל כי כמס א"ס יש וגם לא ביארת ממני קבלת קבלה זו, ומעיקרה דמלתא לא על קבלתך שאלך כשואל ולמכ לך לכשיצ שלא כענין כיפך דברי הזוכר והמקובלים כמש"ל וכמ"ש צכדיא כר' כס"א דף ט"ו ע"ב וז"ל אמנס ענין כצרכה לו ית' שמו אין ככוונת לעלמות אדון יחיד חלילה חלילה כי כוא מרומם מעל כל צרכה, וכ"כ צספר כצריה צמאמר צ' כי כה"ס צצחינתו כפשוטב כיטיבו אשר דצרו כפילסופים (ככופרים) שלא שייך צו שום עצודכ ותפלה, על כי כוא צצחינה זאת נעלכ ומרומם מכל צרכה ותכלה וצטלכ כל מלוכ וכל תורכ ועצודכ ע"ש ועוד יתצאר לפינו. וכיון שקבלתך. זו שכזכרת היא כיפך מדצרי הזוכר והמקובלים מק"מ, וכס"א, ומלרף כאמונה, ויושר לצב, ומש"ח, וכרש"צ ומכרת"ו צע"ח, וספר ככוונות, ומחברת כקודש וספר כצריה, וכאר"י צספר כליקוטים, א"כ כוי שוטכ וסכל יקדאו לך על מכ אתה נלחם עם לומדי תורכ צרכילות, ועלשניות ולכ"ר ועל מכ אתה מצזה אותם בעל שאינם מהגים ומפלפלים צספר הזוכר כמוך רק מחזיקים צמשנה וכתלמוד וכפוסקים כן על זכ פירשו מלמוד צספרי כקבלה כחדשכ, כי רק תיד צני ניכר כגינעכ אלינו כמצואר צספר שם כגדולים לכר' חיד"א וגליון כבא מירושלם ת"ו צשם כרצ כנז' וצשם כר' יש"ר וכמו שיתצאר לכלן ולדי רבים וגדולים מסכמינו

כוי מינות ולכן קצטנו כל למודינו צמשנכ ותלמוד ופוסק' ככורסת ר' כאי גאון כמובא בחשבות הרשצ"א ובמבוא כתלמוד שאין טוב לישראל כעסק כמשנכ וכתלמוד זכ לנו יותר מל' שגכ וצדון לצכס כשמעתס צקכל רצ כוי אכטוי מוינס וכופרים טל שאין אכטנו לומדיס צזוכר ותוקוינס כן עכס נצצר לנו מתשובותיכס כוי לא ידעתס מספרי ישראל מאומכ לא צמדרכי רז"ל ולא כתלמוד וגס לא צקצלב כחדשכ כמאמר ר"י אצן חצון צפתיכס לשער כשני מסוצה כלצצות צ' מצמר כפניניס מי שמתחכס מצלי חכמכ כוס כחמור כריחיס סוצצ סיצצ ולינו זז ממקומו עוד שס אל חאמר צמכ שלא ידעת ידעתי פן תחד צמכ שידעת . ואתרו חכמיס מי שסכל ותשב שידע סכלותו כפולכ עכ"ל. כוי רוטיס רפיס כמטעיס אח כעס צשקריכס ומחשיציס עלמס למכמיס צעיניכס, חכמיס אחס לכרע ולחלל אח כש"י ואת חורתו ולדת כאלמח אשר לא ידעתס אוחכ טל צריכ חכמרו לכיוח לכס לקורדוס לחפור צכ צורת נצצריס אשר לא יכילו כמיס כמאמר כנצ"א ירמיכ ככ אמר כ' על כנצ"אויס כמתעיס אח עמי כנושכיס צשניכס וקראו שלום ואשר לא יתן אל פיכס יקדשו עליו מלחמכ ומחשובך יוכר שלא ידעת רק א"יס אחד כמקיף למליאות ולא ידעת שיש כמכ מוי א"יס צדצרי כמקובליס ואין לכוון צכתפללו לז"א רק לכמשיך מא"יס כגנוז צכחר צלצד אצל כא"יס אשר כוס לעילא לעילא לית מתשבכ חפיסח ציכ כלל ואין לכוון חפלתו אליו כמו שכתצנו לעיל צ' מכרתי צספר ד' מאות שקל כסף וספר כצריה, עכ"ל :

תשובה מ"ש הנה לא הידעתנו אל איזה א"יס אתה מחפלל כי כמה מיני א"יס וכו' קורא גאני על זה מאמר שהע"ה ושונה בדבר מפריד אלוק' שדרי כבר ביארנו לעיל פר' מ' שהם השאילו שם א"יס לספירותו כמו הרמב"ם שהשאיל שם שכל שהוג' שם הבורא לשאר שכלים. ומה שחשב ליחס סעות והביא דברי כס"א וז"ל אמנס ענין הברכה לו ית' שמו אין הכוונה לעצמות אדון יחיד ב"ה וכו' פירו' דבריו שלא רוצא שום ברכה שאומרים בטיהם ברוך אתה א"ס. או בלשון אחר ברוך אתה סבה הראשונה. אלא כל דיברכות מיוחסות לו מצד שמו, ועיין עוד שם בכס"א שכבר פירש דבריו יעוין שם. וכ"כ בספ' החסיד בעל' חה"ל (וזה האיש משבחו בפי' ל') בשער היחוד וז"ל ומפני שנמנע לדמותו בשכל ולהמשילו ברעיון מצאנו בספר הזה שד"א מייחס רוב שבחיו ותהלותיו אל שם הבורא וכמו שכתוב ויברכו שם כבודך ליראדה את ד"שם הנכבד והנורא וכו' ע"ש. עכ"ל. ומ"ש לשון ספ' הברית שיבש לשונו וקיצר מראשו ומסופו וז"ל מתחלתו ובזאת תדע אחי וראש שאין אמונת ישראל שוה לפילסופים בענין היחוד והבורא על אופן אחד כאשר יחשבו רבים מבני עמנו כי הם אין אתם יודע אר"ה שם הנכבד והנורא הוי"ה

ב'ה, רק מאמינים במחוייב המציאות סרסם בבחינתו הפשוטה וכו' וחזר ואמר שבבחינה הזאת היטיבו אשר דברו הפילוסופים שלא שייך שום עבודה ותפלה וכו' כמו שהעתיק זה המשבש, ואחרי כן כת' וז'ל לא כן עם אלהי אברהם שמאמינים במחוייב הכציאות בבחינתו מלובש במדותיו הוא סוד הוי"ה ביה ועליו הזהיר משה ואמר ל'יראה את השם הנכבד והנורא הזה את הוי"ה אלהיך עכ"ל, דהרי לך שניאר דבריו שהוא קביא דעת הפילוסופים ומנגד אותם שאין אמונת ישראל כמוהם, שהם אינם מאמינים בשם הוי"ה שכל הברכות והתפללות אינם מיוחסות אלא אל שם הוי"ה וכמו שתיקנו אנשי כנה"ג אמן היא שמיה רבה מבורך וכו' וכן ישריבח שמך וכו' וכן כמה, וא"כ לדעתם של פילוסופים בטלה כל מצוה ואין כן אמונת ישראל, והנה נת' לך שזה הכסיל והמתעה משבש ספר הברית וחשב לייחס אותה הדעת לו, ואינו כן כי הוא רק הביא דעת הפילוסופים והוא סותרה באמרו לא כן עם אלהי אברהם שאין אמונתם כאמונת הפילוסופים, ומה שהציב לו מערכת ספרי הקבלה הקדושה כבר נתכאר דבריהם לעיל פ"י כ"ז וכ"ט כמו שהשיבו אותו הרבנים אות באור והוא שונה באולחו בכל פרק ופרק אולח היא לו וכלימה, ומ"ש נגד הר' סעדיה בן יוסף אלעזרי ע"ה ודיבר עליו תועה ואמר על מה אתה גלחם עם לומדי התורה העל שאינם מצפצים כמוך בזוהר וכו' זה הבער חושך עצמו שלא עשה מאומה, והרי הוא מבזה שמותיו יחי' וכבודו וביזה דברי חכמים וגילה והלעיג על כבוד ה' אשר עליו אמר שהע"ה כבוד אלהים חסתר דבר, וישם את דבריהם למשיסה ואותם חשב למינים כאשר עיניך תחזינה משרים איך הוא מעריך כמה פעמים ד"ח ואומר שזה אמונת העכו"ם, העל כל זה לא יעלה האף והחמה לקנא קנאת ה' צבאות לכבודו ולכבוד חז"ל, וביותר מה שעשה והתעיב כמבואר בהקדמה ע"ש ודע וראה מה שבקש לעשות לישראל, וא"כ הוא הסכל, הוא הדומה לחמור הרחים, ובשאר הדברים הכפולים אין צורך להרבות דברים ומ"ש שמיד בן נכר הגיעה אלינו כמבואר ב' הגדולים להר' חיר"א וכו' יבואר במקומו בס"ד, ע"כ :

פרק מב. נטכ לך קורח נעים מכאמונות כמדומות כאלכ וראכ מ"ש אסד מעמודי כוראכ אשר צית ישראל נשענים עליכס כוא רצוי כרא"ש ז"ל צמס' חולין פ' בשומט וכונאו דבריו צמצוא כחלמוד וז"ל ומסתברא שכל תוספתא שלא נתפשט עד אחר סידור כגמרא לאו דסמכא היא דמסתמא כיון שרלו סכמי ישראל לעשות חיבור קיימא אמת חקרו ודרשו ומיזרו לידע כל כספרים שנכתבו על דברי סכמ' וניירו אותם שחס בר סמכא עכ"ל, ועיין

לעיל סו' י"ב וי"ג ז' כרמ"ג שדצ"ו מסכימים לדצ"ו כרמ"ג ז"ל, ומ"ג כמגיב צמצום החלמוד צגיליון לעיון צכרמ"ש דכרמז"ס לא ס"ל ככו כצ"ר ישב כרצ"י דצ"ו כרמז"ס שפסק ככחוספחא ושגם מסב' כגמרא ס"ל ככחוספחא ושגירסת כרמז"ס צגמרא שסם צמיטוט סימנים, וכצ"ר כצ"א כצ"ו לעיל שכה כדי שיגצ"ו כצכמכ וירצ"לכ וישחוט מיעוט כס"י וכן היא כגירסת צכרמז"ס כח"י ישנים ונמלא שגם כרמז"ס ככו ס"ל, וכצ"ר כע"ר ע"ז ג"כ כמ"מ כנדפס מחדש, ולפי זה כולי עלמא מודו שכל חיבור כמיוסם לשום הנח או המורה שלא נחפשו רק אחר סדור כגמרא לאו דמכא כוא וכמ"ש צירושלמי שכל משנה שלא נכנסה לחצורה אינה משנה כמש"ל סו' י"ב. ואם כך אמונתך שכל תפלותיו ותצודותיו לסבה כראשונה שכוה כ' אלכ"ס אמת אשר אין ראשית לראשיתו וכוא שכול"א את אבותיו ממלכים וכצודו נגלה עליהם צכ"ר סיני צתהו לנו את כחורב ואמר אנכי כ' אלכ"ו לא יביח לך אלכ"ס אחרים על פני וכו' א"כ למכ חצ"ב את צעלי אמונתך כעוסקים יומם ולילם צמשנה וצחלמוד ותקרא להם מונים ואפיקורוסים, ותסזיק ידי זרים לאמונתך אשר צילדי כנכרים כשפיקו כוא ס' כזוכר כנמסר לישראל מיד גוי ויחסוכו לרשצ"י כחנא צשקר, וכטוב וכנאות לנו לכסזיק צאמונת קדמונינו ציסוד כש"ת צלי לרוף ושחוף לקיים ואל חטוב חורת אמך ואל חצ"ו כי זקנה אמך ר"ל שלא חצ"ו ותלפיג על אמונת קדמונינו ציסוד כש"ת ולא תזלזל צספריכם אע"פ שצלו וכזקינו ונחיישנו לא כאשר עשו צימי כציניים וזלזלו צכס ואצדו אותן ועשו אותן כריכות לספרים. סדשים כנדפסים, ויש שמכרו אותן צזול מאד מאד וצעיני ראיתי צימי חרפי אחר מצני עמנו שכהליף את ספר מורב נצוכים צלשון ערבי כח"י כשוכ עתה לנו ג' זכוכים צספר קטן ככמות וכאיכות שוכ חלי ריאל, וכרצ"ב מכמונינו מכרו ספרים ישנים שירשו מאצותיכם לערלים שצאו לארץ תימן כמשכ צן נתחאל שיש צצית מ"ו אצרכם לאלה וכוא צעלמו מכ"ר לו חאג' נציאים וכחוכים עם חרגום יצ"ע על נציאים וחרגום רס"ג צלעריני על ישעיה ועל כחוכים, גם משנה עם פ"י כרמז"ס צערבי סד' קדשים צכחצ מפואר עם ליורי צית קדשינו וחפארתיו וכלי כקדש צמס' מדות וצעיני ראיתי צידו אני וכמנות מ"ו יתיא קרם זלכ"ב ואין לאל ידיו לכול"א מחחת ידו ועד עתה חסר לנו סדר קדשים ונשים מכמשנה כח"י עם פ"י כרמז"ס ז"ל, ולא זו צלצד מכרו לו כי כרצ"ב ספרים כח"י נמכרו לו ולזולתו צזול כי כיו צידם ככלי אין חפץ צו ולא כיו יודעים לקרות צכס ואנן כוא דעצדינן לחורת אבותינו שלא תשתכח מישראל צעיית נעם כי קצענו למודינו צמשנה עם פ"י כרמז"ס ערבי ופירושי רס"ג צמקרא עם חלמוד ופוסקים, ומקודם לא כיו לומדים צצחי כנסיות צלילות כי אם צספר כזוכר צלי כצ"ן כמפורסם וכיו משחנמים צעלמם שלמדו צאיחכ לילכ כך וכך דפים, ולימוד כמשנה וכחלמוד כיכ יקר צימים ככס אין סזון נפרץ ורק צצקר לומדים מעט משנה לפני מו"ר יוסף קרח זלכ"ב

עם פי' רע"ב צצוכ"ג צית אלשרעצני, ותחלת למודינו כיב שם וגם אטרי כן
לפני צנו כרכ"ג כמו"ר חיים קרם זלכ"כ צלילה, ורבים ממשכילי עמנו כיו
צאים ללמוד, ואח"כ כתלנו ללמוד פי' כרמזים כערצני גם צלילי שצחות
מסלות, ואז נשתדל ידידנו כמנוס מו"ר חיים צן סלימ' אלכסאר ז"ל לכתוב לי
משכב צפי' כרמזים ז"ל, ואחרים מכמשכילים גם כם נשתדלו לכתבם וללמוד
צבם וגמשך כדבר שגם צקלת צחי כנסיות נתקנאו לעשות כמעשיו כמאמר
רז"ל קנאת סופרים תרבה חכמה ולמדו ג"כ כקדמת כרמזים לסדר זרעים
ויג עיקרים שכתב רצו' צפי' דסוכדרין צש"ס ש"כ ויצונו צבם ונדברי
כרמ"ג ותכ"ל שכם עומדים נגד דברי כזוכר וכמקובלים כחדשים, וראיתי
לכצוה פה כעיקר כשני מן כי"ג עיקרים עם קלת מדברי אחד מקדמונינו
כר"ר חטר צן שלמכ צן אלמעלם צפי' כעיקר כזכ רז"ל ואלקאעכב לט'אנייכ
ומדחכ חע' וד'אלך אן כד'א עלכ אלכל ואחד, לים כואחד אלגנס, ולא כואחד
אלנוע, ולא כאלשכך אלוואחד אלמרכב אלד'י ינקסם לאחד כת'ירכ, ולא ואחד
כאלגסם אלצביט אלוואחד צאלעוד אלד'י יקבל אללנקסאם ואלחגזיי אלל מא
לב נכאיכ צל כו חע' ואחד צוחדכ לים כמתלכא וחדכ צוגכ, וכד'כ אל
קאעככ אלח'אנייכ כי אלמדלול עליכא צקולכ שמע ישראל כ' אלכינו כ' אחד
שרחכא למא ציון לנא וגודכ חע', אפתקד לציאן ומדאנייכ אד' כאתין אל
קאעדתין כמא אלל שריעכ משכ רצו' ע"כ, וכמא אוול כל שריעכ אללכויכ,
ואכיר כל שריעכ נאמוסייכ, לאן אלשריעכ אללאלכויכ תצדי מן אללאלכוייח
ותנחכי אלי אלגסמאנייח ואלשריעכ אלנאמוסייכ עכס ד'אלך. ציאן ד'אלך
אן אללנכסאן אד'א עלס אלוגוד מן שצתדאיכ אלי תנחכאיכ חעני מן חעלא
עליין אלל אספל אלסאפלין, פכיף מא חזל ואכד פי אלכצוט ספלא קלת אל
וסדכ ל'ירורכ ואזתאדת אלכת'רכ וכו' ואמא אד'א אכד אללנכסאן אן יתקרא
פי אלוגוד מן אספל אלל חעלא פכיף מא אזדאד פי אלחרקא עליוס ל'עפת
אלכת'רכ ותקוות אלוסדכ אלל אלוואחד אלד'י נשא מנכ כל וחדכ חסדייכ פי
אלוגוד, וכו' ואחד אלוואדאיכ. ת'אלחתיכ מד'אכצ, אלח'נויכ, ואלמגוס, ואל
נלארא, וכא חנא חציון כל מד'כב מנכס ומן חטלע עלא כחככא פלל ד'אלך,
אמא אלח'נויכ פאנכס יקולון אן לאלעאלס לאנעאן קדימאן, אחדכמא אלנור
וכו יפ'על אלכזיר פי אלוגוד ולא יקדר עלי פעל אלשר, וכס מכ'תלפין, מנכס
מן יקול אן אלנור ואלל'למכ חיאן, ומנכס מן יקול מייחאן. ואמא אלמגוס
פאנכס יקולון אן לאלעאלס לאנעא חכימא קאדרא מדצרא ג'יר גם גסם
ונזוכ ען פעל אלשרור וכמוכ יזדאן, ת'ס אנכס אל'אפו כד'כ אללאלס אל
כאינכ פי אלעאלס לאלשיטאן א'ה'ק'צ' צלג'תכס וכס אי'ל'א מכ'תלפין, מנכס מן
יקול צקדס אכרען ואנכ ג'יר גסם, ומנכס מן יקול אנכ ממדת' וגסם, ת'ס
אכ'תלפו כסצב חדות'כ אי'ל'א, פקאלו אנכ ערץ' ליזדאן פכרכ פקאל פי נפסכ
פכיף יכון סאלי או מן ינאזעני, וקאלו אן אלשיטאן חוולד מן תלך אלפכרכ,
ת'ס אנכ סאדת' יזדאן ואללסכ אלל מרכ וד'כרו לשיא לים כנא מול'ע

דיכרסא, ואלכ'יר ענדכס גמיע אעני אלהינויב ואלמגוס בו מא תשחכיב אלנפוס
ואלשר בו מא תכרכב אלנפוס. ואמא אלנלארס פאנכס יקולו אן אלכ תעלא
ת'לאת'כ אקאניס עלי אלמקיכא, אקנוס אלנאז וכו ד'לח אלנצרי ענדכס,
ואקנוס אלנאן וכו אלעלס (תכמכ) ואקנוס רוס אלקדס וכו אנהיאכ (צינכ
כנקי אלכיס סייס), ואלת'לאת'כ ירגעו ואסד וכס פריק מן ישראל ואסדאללכס
עלי אנה ת'לאת'כ ירגעו ואסד מן קולכ תעי שמע ישראל כי אלכינו כ' אסד
קאלו כד'ס ת'לאת'כ אכמא לת'לאת'כ מסמיין ולאכן אלת'לאת'כ ירגעו ואסד
כמי קאל תע' כ' אלכינו כ' אסד, ואלג, אלז אנה יעחקדו ד'לח ואסדכ
ולפתין קדימתין, וצטד מא ד'כרת לך מד'לכז אלמכ'אלפין פי אלתוסיד לתסד'ר
מן ד'אלך ארגע אלי גרז' אלקאטדכ וכו' עכ"ל כרז סטר ז"ל ע"ש. מי לא
ידע לכזכר צכל אלכ באזכרות שכזכירו קדמוניו פן יפותח לצניו אל דצרי
ככתות החילוניות כמאמר רז"ל מאן דצעי ליכוי חסידא ליקיים מולי דאצות
לכזכר מכל אמונכ חילונית כוזצת צאלכ האמונות שכזכיר רב סטר זלכ"כ
ובזכיר מכן. מי לא יתן לצ לכטיז לכשכיל ולכצין כי כפילסוף גציא כשקר
מסדר כזוכר לקס לו מאלכ האמונות החילוניות, וכלל וערב אמונת כגויס
מאמיני כשלוש צאמונת כהכ"ק צשמותיו שלא כסדר תולדותיכס אללס וסחר
פניס יסיס לכס אצ וצן ורוס כקדש צפ' שמע ישראל וז"ל כזוכר פי ואתסן
דף רס"ג עם מק"מ וכגיליון שמע ישראל אמר רי ייטס ישראל סצא, ר' ילחק
אמר ע' דצרבא לאכללא שצעין שמכן סכדותא דכלא (סוד כצינכ שיש צכ
ע' שמות וככוונכ שכמלכות מקצלת מן עי) שמע ישראל כמכ דכתיב שמשו
שמיס וכ' באזינו כשמיס אוף ככא שמע ישראל וכלא סד מלכ כוא (פי'
זעיר) כוי"כ רישא דכלא צנכירו דעתיקא קדישא וכאי כוא דאקרי אב (פי'
אצא כמקבל מן יו"ד דאריך) אלכינו עתיקתא דנמלין ומצועין דנפקין ונגדין
לכלא (פי' אומא) כוי"כ גופא דאילנא שלימו דשרשין (פי' זעיר) אסד כנסת
ישראל (פי' א"ס כוא תשטכ כיא טי ספירות דזעיר ודי מלכות דזעיר) וכלא
סד שלימותא ואתקשר דא צדא ולא אשתכס פירודא אלא כלא סד עכ"ל.
כרי לך שכזוכר תשז כשלשכ שמות לשלשכ פרלופיס מסולקיס כוי"כ ראשונכ
אצא, אלכינו אומא, כוי"כ אחרונכ ז"א, אסד כולל זעיר ונוקציו שכס אסד
ולא מתפרשין וכלא סד וכו' שכחמשכ פרלופיס כס אסד ולשטתיכ אזיל
שצפ' צראשית סשז עלס כצורא אצא, ואימא אומנא, וז"א צן לאו"א, וכעכו"ס
סשזו עלס כצורא אריך וקראו לו אב, וספירת כסכמכ קראו לכ צן וכוא
אלעלס צאלערצוי ולספירת כצינכ שביא אומא קראו לכ רוס כקדש וכיא רוס
כסייס כנק' צערצוי אלתיאכ, וצדצרי מסדר כזוכר אלכיס סייס, וצחקויי זוכר
חדש תקונא קדמאכ דף י"ו ע"ג וז"ל כא ככא רזא דתלת שמכן יכין משולשין
ומחמן צני סיי ומזוני, סיי ובסכמכ תחייב צעליכ, מזוני פותס את ידיך
ומשציע לכל סו רלון ואיכוי אומא עלאה, צני צן י"ב ואיכוי יד רמכ צינכ
דאתון דילכ יכ"ג, ומן יו"ד נפיק כוי"כ, ומן כ' נפיק אלכינו, ומן וי"ו

כוי"כ דאינון י"ד לחוון ורמזיון נק"ש דתמן כוי"כ אלכינו כוי"כ וכלא אסד טכ"ל. מי סכס ויבן את זאת ויודיענו מכ חילוק וכפרש יש ציון אמונת ככתות שזכיר וכזכיר ממנה כר"ל חסד ויבן דברי כזוכר ותקוני כזוכר כללו ולמכ יקראו לעכ"ס מאמיו כשלוש ולא יקראו לאלו מאמיו כסמוס או מאמיו כייצ דפרטות כמיש כר"ג ז"ל ז' א' מן כמתפלספוס טכ"ל :

תשובה מ"ש והביא לשון הרא"ש שכל חוספתא שלא נתפשטה עד אחר הגמרא וכי כלל זה הביאו נגר הקבלה ואמר שלא נתפשטה בימי התנאים, וכבר טען סענה זו בפ' י"ב וסתרנו אותה וייחסנו מדברי חכמים שבימי התנאים ובעלי הגמרא נתפשטה ע"ש. ומה שהזכיר שששהיה הולך ללמוד לפני מ"ו חיים קרח ואמר שהם למדו הקדמת הרמב"ם וכי ויבינו בהם שהם עומדים נגד הזוהר וכי שקר ענה על מ"ו חיים, והלא עינינו ראו שבכל שבוע ביום ששי היה בא לעסוק בזוה"ק בבהכ"ג של הרשב"א כ"ץ נע"ג. ושאר הדברים שהזכיר שהם מכרו ספרים וכיוצא באלה, הוא מגבב לו דברים שאין להם עיקר כדי לעבות ספרו ולקנות לו יד ושם, ומ"ש לשון הרב חטר בן שלמה בן אלמעלם לענין שאין זולת הבורא, ואינו מתחלק כמו שהאדם הוא גשמי, מי הוא שהכחיש כל זה, וכבר ביארנו לעיל שכן דעת כל המקובלים ז"ל, ומה שאמר עוד ח' לאתיה מד'אהב אלתינויה, ואלמגוס ואלנצארא וכי שקר הוא זה שלא נמצא בספר בן אלמעלם הנז' רק זה הלשון, אתנין מד'אהב אלתינויה ואלמגוס המאקא והא אנא אביין כל מדיהב מנהם וכי כמו שכת' זה האיש, ומתחלת מ"ש ב' הרי חטר ואמא אלנצארא עד סופו לא נמצא מכל וכל ואסף שקר, וכזב בחסניו, כדי להקיש דעת הנצרים לדעת המקובלים ח"ו ולמה לו לשקר, וכבר הוא מפורש במורה וגם כבר העתיקו בידו בפ' ל"ז שהנצרים אומרים הם שלשה והשלישה אחת, ומה שייך מזה להקיש ולהשוות לדעת המקובלים ז"ל, שהרי דעות הנצרים לומר שהם ג' אלוהות ונקראים, מה שאין כן דעת המקובלים שהיא רחוקה מהנצרים כרחוק מזרח ממערב, שדעתם מסכמת לדעת התורה הקדושה ליחד שמיתו ית' ולכלול אותם עמו, ולא ששמותיו אלוהות רבים, אלא הן כבודו ית', וכן היא אמונת אברהם אבינו ככתוב בספרו ספר יצירה המיוחס בגמרא כמיש לעיל פ' כ' שהן קשורות בו כשלהבת הקשורה בגחלת וכמיש לעיל ב' הרב שבילי אמונה וכמו שפי' רס"ג שם, שוב אתי קורא נעים וגיל ושמה מאד מאד כי לא נמצא שום אדם חילק על המקובלים ז"ל וארבה הר"ר חטר בן שלמה מייחס דברי הקבלה הקדושה, שהיא מקובלת מפי קדמונים דקדמונים, ושום לבך למה שכת' זה האיש הייחוס

של הר"ר חסר הנז' שהוא מקדמונינו, ושמע והחזק בכל דברי המקובלים
 ז"ל שקבלתם מקובלת איש מפי איש מהראשונים למעלה למעלה ואין פוצה
 מה נגדם כלל, וז"ל הטהור פי אכר אלקאערה אלסאבעה, ואלאן אסמע סא
 סמענא מן כבארנא, ודל עליה אלוגוד אגלבו אלחכמים ז"ל שיעור קומה עלי
 מענאיין אחדמא אצי'אסוה אלי אלמוגודאת ואלתי'אני אלי אלשמות, אמא אל
 אוול סקאלו סיה אן אלמוגודאת הסלסלת אלא עשר מראתב, והו תלך אל
 רוחאניית אעני עשר מעלות וענד אן אנתהת למעלת אישים כפת אלארדאה
 ען איגאד אלרוחאנייה אלכאמלה אלכמאל אלחקיקי לקרנהא מן באריהא כמא
 דכרנא, ואלמענא לתי'אני לדי מן גהת אלשמות הא אנא אביין לך מא קאלו,
 והשמר לך ושמור נפשך מאד, קא ז"ל מלמד שגופו של שכינה מאתים שלשים
 וששה אלפים רבאות פרסאות, מאה ושמונה עשר ממתניו ולמעלה, ומאה
 ושמונה עשר ממתניו ולמטה, פהדי'א אלכלאם הו מת'ל בא חקיקה לרצד אעדאד
 אדרבת פי אלעלם צטרת ען קדרתה תע' עלי טריק אלתרהיב ואיקאע ליהיבה
 פי אלנפוס, וליס הדי'א עלי צ'אהרה וקד ד'כרת הדי'א פי דרש טראג לעקול,
 ת'ם אנהם ז"ל אסתכ'רגו הדי'א אלעדרד מן אחראף אלסאם אלמחרגל י ה ו ה
 ודי'אלך אנהם צ'רבו חרף אליוד פי נפסה עשרה פי עשרה יציר מאית, וכדי'לך
 מן אלהי ואלהי יציר מאיה, ומן אל'ו סחה ות'לאתי'ן סימן הכל רל'ו,
 ת'ם אנהם אצי'אפו עדד אהי'ה אחד ועשרים אלא ד'אלך יצח אלגמיע רנ'ו,
 והדי'ה עבארה ען ג'מלת קוא צאדרה מן ערבות בואסטת אלעקול אלמפארקה,
 קאלו בהדי'א אלנץ אהי'ה הו שיעור קומה שאלו האותיות מראיהן כמראה בוק
 ולהבת אש סביב להן וכל אחת ואחת קומתה אלפים רבבות פרסאות מנין
 אהי'ה והדי'א הו אלקיאס פי סאיר אלשמות, וקאלו אלחכמים ז"ל כשתוצי'א
 העלה הנקראת נשמה מאלו הכחור' הנקראים נשמות שהן רנ'ו ישארו רנ'ו
 והקב"ה נשמה לנשמה עכ"ל הר' חסר ז"ל, ומעתה אשובה ארעה בשושנים סוד
 שמייתו ית' לפרש ולבאר לשון הזוהר פ' ואתחנן אשר העתיקי האיש הל'ו
 ללגלג על דברי רשב"י ע"ה, וז"ל שמע ישראל, א"ר ייסא ישראל סבא, (כך
 הוא בדברי התנאים במדרש רבה פ' ואתחנן (פ' ב' ס"י ל"ה) וז"ל א"ר לוי מה
 ישראל אומרים עכשו שמע אבינו ישראל אותו הדבר שצויתנו נוהג בנו ה'
 אלהינו ה' אחד, ובב"ר (פ' ס"ח ס"י י"ד) איתא יאמר נא ישראל, ישראל סבא
 יושב תהלות ישראל, ישראל, ישראל סבא) א"ר יצחק ע' רברבא לאכלל'א שבועין
 שמהן (אמר לך טעם למה כותבין בספר ע' של שמע גדולה רמו שהיא כוללת
 שבועים שמות וכן הוא בדברי התנאים בשיר השירים רבה (פ' ב') על פסוק

כשושנה בין החוחים ורל א"ר אבין בשמו גאלם ששמו של הקב"ה שכעים ושנים שמות הן עכ"ל ופי' על זה הר' עץ יוסף בב"ר (פ' מ"ד) ור"ל מאמרים אלו עומדים ברומו של עולם בסוד שם של ע"ב, ואני בער ולא אדע, ובמדרש חזירא גריס ששמו של הקב"ה ע"ב שמות הן עכ"ל ולפיכך פירש בנוהר ואמר שבעין שמהן סהדוחא דכלא כלומר על שגאלם הקב"ה ממצרים בשבעים ושנים שמות לכך ישראל מעידים בעיין גדולה של שמע שהוא הוציאם בע"ב שמות, ואל יקשה לך שבמדרש אמר ע"ב שמות ובנוהר אמר ע' שמות שהרי הוא חוזר ומפרש שני השמות שהם שם אלהינו ושם אהיה. כדמפרש ואזיל, וכין לדעת הנוהר ובין לדעת המדרש הם ע"ב שמות, וזרו שפי' הר' מק"מ על זה ואמר סוד הבינה שיש בה שבעים שמות מפני שישראל נגאלו ממצרים בע"ב שמות ונזכר בתורה יציאת ישראל ממצרים חמשים פעמים כנגד חמשים שערי בינה שנזכרו בגמרא נדרים (דף ל"ח ובר"ה דף כ"א) ור"ל רב ושמואל דאמרי תרוייהו חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולם נירגנו למשה חוץ מאחד שנאמר ותחסררו מעט מאלהים עכ"ל ומל"שון הגמרא למדנו שהבורא יתברך גקרא מצד מדרת הבינה אלהים וכן הוא בנוהר בראשית ונתבאר לעיל פר' כ', וכאן בנוהר קרא לא"ס ב"ה שהוא הכורא היחיד מצד הבינה אלהינו, ומה שפירש עוד מק"מ שהמלכות מקבלת מן ע' ר"ל ששם אדניי מאיר מן ע' שמות הנזכרים) וכלא חד מלה הוא (זעיר) הוי"ה רישא דכלא (ר"ל שאעפ"י שיש כתיבת שמע ע', גדולה וכן כותבין אותה בספר תורה ודרש עליה כאן שהיא כוללת שבעים שמות מכל מקום כלא חד מלה שהוא שם הוי"ה (שמכנה אותה כאן זעיר מהסעם שנתבאר בהקדמה) הוא רישא דכלא שכל השמות טפילים לשם זה והוא עיקר השמות שם העצם כמבואר במורה (פר' ס"א מראשון) ור"ל סוף דבר גדולת זה ד"שם והשמירה מלקרות אותו להיותו מורה על עצמו יתעלה עכ"ל הרמב"ם ז"ל) בנהירו דעתיקא קדישא (כלומר אעפ"י ששם חוי"ה הוא שם העצם מכל מקום האותיות שלו מאירים משם הוי"ה שכינהו כאן נהירו דעתיקא כלומר הארת שם אהיה וכמ"ש כאן הר' חסר שכל אורי ואות משם אהיה והי"ה ושאר השמות מראיהן כבזק ולהבה אש סביב להן הרומזים לשעור קומה וכו') והאי דהוא דאיקרי אב (זה חוזר למ"ש יהי"ה רישא דכלא בנהירו דעתיקא והאי הוא דאיקרי אב כלומר את יו"ד דהוי"ה שהיא תחלת שם יהו"ה נקראת אב לאותיות שם הוי"ה וזהו שפירש הר' מק"מ אבא מקכל טן יו"ד דאריך כלומר יו"ד דהוי"ה מאיר מיו"ד דשם אהיה שכינהו כאן אריך שבשם זה א"ס

אמונת ה'

קנמ

ב'ה אריך אפיה ומרחם) אלהינו עמיקתא דנחלין ומבועין דנסקין ונגדין לכלא (חוזר ומפרש שמעם אלהינו שאנו קורים בו ל'א'ס ב'ה מצד הבינה. שם זה יוצאים ממנו נחלים הם שבעים ושנים שמות כדפרישית. וזהו שפי' המקימ אימא כלומר ספירא בינה שבה נקרא הא'ס היחיד שאין זולתו אלהינו) הוי'ה גופא דאילנא שלימו דרשין (כלומר שם הוי'ה עיקר השמות דהוא והוא שם העצם כמ'ש ב' הרמב"ם, ושאר השמות סופלים לו כענפים לאילן וכפי' מקימ הוי'ה זעיר שכך מכנים שם דהוי'ה) אחד כנסת ישראל (פי' על זה המקימ א'ס הוא תשעה ט' ספירות דזעיר, וד' מלכות דזעיר ע"כ, פירוש אעפי' שיש ע"ב שמות של הקב"ה, מכל מקום הוי'ה שלימו דרשין כלל השמות כוללם, ויוצא ממנו עשרה שמות והן שהזכיר המקימ ואמר ט' ספירות, כיצד, אורת יוד נקראת שם, ואח"כ אות ה' נקראת שם, ואח"כ אות ו' בחשבון שורה וכבר ביארו דבריהם בתיקונים (ד' ו' ע"ב) וז"ל ו' כליל שית ספירן אות ו' של שם הוי'ה כולל ששה שמות, יהיא שבסוף שם הוי'ה נקראת שם, הרי ט' שמות, ותשלום העשרה שמות שם אדני' כנוי שם הוי'ה וכמו שפי' מקימ מלכות דזעיר שם אדני' הנקרא מלכות כנוי הוא לשם הוי'ה, וכן ככל זרז כתב הרמב"ם במורה (פ' ס"ב מראשון) וז"ל מכנים בכל מקום שיהיה מזדמן להם בקריאתם שם בן ארבע אותיות כמו שנכנה אנחנו היום באדני' עכ"ל ובמדרש רבה פ' שמות (פ' ג' ס"י ט') איתא וז"ל זה שמי לעלם חסר ו' שלא יהנה אדם את השם באותיותיו, וזה זכרי שאין אומר אותו אלא בכינוי וכן הוא בגמרא (פסחים דף ג') ולפיכך חתם בלשון הזוהר וכלא חד שלימורא ואהקשר דא בדא ולא אשתכח פירודא אלא כלא חד ר"ל שדהכל כלומר כלל השמות שלימות אחר שהוא שם הוי'ה וכל השמות קשורים ורמוזים בכל אית ואת מאותיותיו וכשאנו אומרים בקריאת שמע ה' אחר אנו מיחדים שם הוי'ה וקורין אותו בכינויו בלא פירוד, וזה הוא שכ' אדוננו הרמב"ם בפר' ו' מהלכות תשובה וז"ל וכענין זה שואלין הצריקים והנביאים בחטלתם (נ"א בנבואתם) מאת ה' לעזרם על דרך האמת כמו שאמר דוד הורגני ה' דרךך כלומר אל ימנעוני חטאי דרך האמת שממנה אדע דרךך ויחוד שמך עכ"ל הרי לך כדברי הזוה"ק שאנו צריכים לייחד שמו על דרך אמת, ומכל מקום אנו מכוונים אל הבורא הא'ס ב'ה שהוא היחיד וכבר ביארו דבריהם בתיקונים (ד' ג' ע"א) וז"ל צריך לכוונא באלין שמהן הוי'ה ואדני' בין בקרית שמע, בין בצלותא, בין בשירות ותשבחות והודאות, וצריך לכוונא דבור באדני' קול בתייה וליחדא לון כחדא ביחדא דאיהו יחיד געלם דמחבר

לון ומייחד לון כחדא וביה צריך הכוונה עכ"ל והבן. ומה שהוסיף זה האיש לדבר סרה ולהשוות דברי הנצרים אין אנו מוכרחים לשמוע דברי המזוייפים אחר שכבר נתבאר בראיות ברורות שאינן אלא שמורז ולא אלהות ורשויות רבים. וברוב דברים לא יחדל פשע שהרבה ל'כסול דבריו שבזוהר בראשית קורא לבורא אבא וכבר כפל אלו הדברים ונחבארו בפר' כ' ע"ש וירווח לך. ושנה באולתו ג"כ בפ' כ"ה ושנה בדבר מפריד אלוף הוא בפ' ל"א. ועוד שרבב לשונו בכמה מקומות. ומ"ש לשון תיקוני זוהר חדש אני לא מצאתי בלשון ההוא שום חלוף או עיקום ח"ו. והוא כלשון הזה שפירשנו ולא היה עוד צריך לפרש. אך שלא ימצא המעוקל והטפש הבא להעליל בדברי שו"א אני צריך להוסיף לבאר וז"ל תיקוני זוהר חדש עם ביאור יפ"ה. הא הכא רזא דתלת שמדון יה"ו משולשין ומתמן בני חיי ומזוני (ר"ל שהקב"ה מנהיג את ישראל באותיות שמו. והנה הוא מפרש שהבורא מנהיג אותנו באות יו"ד שבשמו ומחיה אותנו והוא מה שפירש והחכמה תחיה בעליה שכך מכנים היו"ד חכמה ממה שפי' רשב"י בתיקונים דף ו' וז"ל יו"ד חכמה ע"כ. ובאות ה"א שבשמו הוא מנהיג אותנו וזן אותנו וכמו שפי' ומשביע לכל הי רצון איהו אימא עלאה שכך מכנים אות ה"א של הוי"ה אימא או בינה וכבר פירש רשב"י בתיקונים (דף ע"ב) וז"ל ה' כינה ע"כ. בני באים מאות ויו שבשמו וכינה את הו"ו בן שהוא בא אחרי י"ה. וכזה הוא בגמרא שבריאת העולם היתה ביו"ד וה"א כדגרסי' בברכות פ"ג ר' יהודה בר' אלעאי אמר שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"א ואחד ביו"ד ע"כ. וכן ד"הא בירושלמי פ' אין דורשין. ועל כ"ל זה אמרו רז"ל בגמרא (מועד קטן דף כ"ח) וז"ל אמר רבא בני חיי ומזוני לא בזכותא תליא מלחא אלא במזלא תליא מלחא עכ"ל. אבל קשה דהא גרסי' בנדרים (דף ל"ב) דאין מזל לישראל. כן הוא עוד במס' שבת. ותירוצא איכא כמו שאמרנו שהקב"ה מנהיג ישראל בשמו והוא מזלם דהיינו שם דזו"ה ועיין מה שפי' הר"י הכותב בהא דמועד קטן משם המקובלים ז"ל ע"ד הסוד ודו"ק. ומ"ש עוד בתיקוני זוהר חדש י"ד רמה חזר ופירש שהם י"ד אותיות ורמוזים הם בק"ש הוי"ה אלהינו הוי"ה וכלא אחד כדפרישית לעיל שעיקר שמותיו ית' הוא שם אחד שהוא שם הוי"ה. ומה שאמר למה לא יקראו לאלו מאמיני החמוש וכו'. זה מודה כפה מלא שמלגלג הוא על פסוק שמע ישראל שהרי יש בפסוק זה בקריאתו ובכתביתו חמשה שמות. כיצד. שם הוי"ה וכנויו. ושם אלהינו. ושם הוי"ה וכנויו הרי בפסוק זה חמשה שמות. ואיך זה הכסיל מלגלג על דברי תורת משה רבי ע"ה. גם בתחלת פרק זה חשב והזכיר פ"ו יחיא

קרה. ומ'ו יוסף קרה זכרונם לברכה עשו טובה ונבדלו ממנו על ששמעו אותו מלגלג על דברי חכמים. מי חכם ויבן את זאת נבון וידעם כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ומושעים יכשלו בהם. והנה ענה על שדה איש עצל עברתי ועל כרם אדם הסר לב והנה עלה כולו קמשונים כסו פניו חרולים וגדר אבניו נהרסה שכל מה שהוא חושב שדאמת אהו וכציב לו לדעתו קושיות ובנין רעוע. הנה הוא הרוס מפני שלא נחן לבו להשיג אמיתת הענין ועליו הכת' אומר שפתים דולקים ולב רע ובקרבו ישית מרמה. ע"כ.

פרק מיג חנן צמס' אצות ככל לפוי וכרשות נחונכ וכו' ופוי' כרמזים זיל כל מכ שנעולכ ידוע הללו ית' וכוא משיג אוחו (ר"ל בין ענר צין עתיד) ולא תאמר כיון שבקצ"כ יודע מכ שיעשכ כהדס א"כ מוכרת צמטשיו שיכוכ לדיק או רשע, כי כרשות נחונכ צידו לעשות טוב או רע ואין שום דבר שיכריחכו כלל, ובסוף כת' פרקים כת' שאין ידיעת כשי"ת כידיעתנו, ואתעפיי שאנו אומרים צו ל' ידיעכ כמו שאנו אומרים ידיעכ צנו אין זכ אלא צשהוף כשס צלנד, וכמו שאין צנו כת לידע מליאות אמחאו ית' כמו שנ' כחקר אלוכ אמלא אס עד תכלית שדי אמלא, כך אין צנו כת לחקור ולכשיג ולמלא דעתו, כי כוא ודעתו אסד ולא כדעת כהדס שכוא ודעתו שניס כוא שכניא אומר כי לא מחשבותי מחשבותיכם, וכן כת' צחיבורו פ"כ מכלכות חצובכ ע"ש וצמורכ פ' כ' משלישי, וכ"כ כרס"ג צספ' ככנד כאמונות וכדעות מאמר רביעי, ועיין הייט שכאריך צטנין זה צמשכ כנ"ל, וכענין כוא כי אלכינו צכו"ש אינו נופל חמת כצחן, כי כזמן כוא מפעולותיו וכוא יודע כל חלקיו ענר וכוכ ועתיד ולפיכך כינו חכמים אותכ צלשון לפייכ וכצטכ ולא צלשון ידיעכ ללמדניו שככל סדור ולפוי לפניו ית' ומציט צו ולכן כי כרמזים צמלות קלרות שאין צנו כס לידע אממת ידיעתו לפי שידעת כהדס אינכ משגת אלא את ככוכ ולא מכ שעתיד לכיות.

פרק מ"ד ואחר שידעת את כל אלה צא וראה איך שגנו רבותי' במקיבלים וכטילו דופי כידיעת כשי"ת צעתידות גס סילקו ככשגתה מכמלך כעליון וחלו ככשגתה צו"א צלנד ולא צשאר כפרלופיס או"א וס"א ועתיק וס"ק וכ"ש צאים כעליון ואמרו שאין מקפידים ומשגיחים צמעשכ כחחחחחח חין טוב לרע ס"ו כטוב כחטא וכיכ כלדיק כרשע ככשצע כאשר שציעכ ירא כל אפיכ שוין, ודבר זה מצואר צכחצי כאר"י כובא צספי' ארצע מאות שקל כסף דף ל"א ע"צ וז"ל שאלכ שאל כר' כמוצכ וכמקובל כאלכי כמוכר"ר אצרכס מונלויץ מעיר טניפיל לכאריי זתיק"ל יש לשאל דבר אסד קשכ וכוא כי ראינו צספרי כקצכ וכזוכר וצספ' כמדע וכספ' כקנכ כי צשעכ שכאל מחטסק צנריאכ אינו יודע וכשכיכ צללילות יודע א"כ כרי נחצאר שנעולס כאלילות כיא כידיעכ וככריסכ א"כ קשכ לדברי רז"ל על ססוק ויאמר ה' אל משכ

אמור אל הכהנים בני אהרן מלך ראשון שיעמוד לישראל ידקר צהרצ א"ל ולי
אתה שאל אמור אל הכהנים שכרי כרג נוצ עיר הכהנים ונמלא שכריהם
דעתו של שאל באיזה אופן שיכיה אם כצריאכ אם צאלילות וא"כ נמלא שכריהם
עכ"פ. וכחשוצה שהשיב מורי זלכ"כ הוא כי אמת שיש צאלילות ידיעה אבל
יש כח באדם לצחור זולתה כמו שאמר בכחוצ ראה נחתי לפניך כיום את כחיים
ואת כעוצ ואת כמות ואת כרע וצחרת צחיים למען אחיה אתה וזרעך כרי
מכאן מוכח שככריהם ממעטש שאל ומן ככת' מוכיח שכיה צחירכ שג' וצחרת
צחיים למען אחיה אתה וזרעך וגם לרצותי' שאמרו אין רע יורד מן השמים
כי למעלה צאלילות בכל פשוט, ואין אותה ידיעה יורד למטה לככריה על
האדם, כי אין שכר ועונש ואין צחירכ ורלון למעלה וזה סוד הלא את עשו
ליעקב נאם ה' ואכב את יעקב, וכי כשי"ת אומר שכמו יעקב כן עשו כי כצר
כעידה חורכ כי יעקב איש חס יושב אובלים ועשו עע"ז, וכשי"ת צחר צלדיק
וא"כ מכו זה שאמר כשי"ת ואכב את יעקב זה לדיק וזה רשע, אלא ככוונכ
הלא כי למעלה צאלילות כמו יעקב כן עשו כי שם לא יש שכר ועונש וזהו
סוד הוא את עשו ליעקב נאם ה' שכוא עתיקא קדישא כמפורש באדרס צי
נשצתי נאם ה' עתיקא קדישא ע"כ אמר יש לכם לשמוע צקולי ולקבל מלכותי
כי צחרתי ציעקב ואף שכוא כמו עשו וגם אם נאמר שיש ידיעה מכרתח אין
לורך לתורכ ולא למלות כי כצר כוכרס האדם צמעשיו וגם מאמר ר' חנוכה
בן עקשיא אומר רכה בקצ"כ לזכות את ישראל לפי' כרצכ להס תורכ ומלות,
אלא ככוונכ היא למעלה צאלילות יש ידיעה, ואין ידיעה כרע של אדם יורד
מלמעלה כי נשאר שם, וציד האדם שכוא צעל צחירכ לצחור צזולתה, ע"כ
לוחה תורכ לשמור מלותיה וגם אם האדם דצק צחורכ מושך עליו כעוצ, כי
אין רע יורד מעלמו מלמעלה אלא ימשוך האדם עליו כרע אז יורד, ועם זה
יוצן מאמר אסד צפ' ויקרא או ראה או ידע כי שם אומר כי כנפש קודס
שחרד משציע אותה כקצ"כ תכי לדיק ואל תכיר רשע, כי אם נאמר שיש ידיעה
נמלא משציעה לשקר שכרי הוא יודע צו שיטטוא ומשציע וגם מאמר אסד
לרז"ל משציעין אותו תכי לדיק ואל תכיר רשע ואם נאמר שידע נמלא משציעו
לשקר ואין כקצ"כ רולכ שיציעו צצמו לשקר אלא אלו כמאמרים וגם כרצכ
כחוצים מוכיחים שצצעת כצריאכ אין לו ידיעה וממכ שציארנו יש ראיכ
שאפי' ידיעה האלילות היא ידיעה פשוטה וכיה תלויה צרלון האדם שכבר
נאמר לו כי הוא כמו קינו שכוא צעל צחירכ ורלון כמ"ש ככת' כי יעקב צחר
לו יכ ישראל לסגולתו כרי הוא מוצן שיש לו צחירכ ורלון, גם מ"ש ורליתי
אחכס וכו' כרי מן ככחוצים שיש לו צחירכ ורלון וגם מדמכ ישראל אליו
שאמר וכייתם קדושים כי קדוש אני כמו שאני קדוש כן אתם תכיו קדושים
אחי ורעי צני כדמותו כללמו, כי אם יאמר שיש לו ידיעה ואינה מכרתח כמ"ש
כרמז"ס, נמלא שאל שככריהם אותו ידיעתו עליו ויש לו תלוכה על זה, אמנס
אם נאמר כמו שאמרנו יצא הכל צאמת וצאמוכ עכ"ל.

תשובה מה שדחיבא לשון משנה דמס' אבות ס"ג ע"ס פי' דורמב"ם וכו' חיסר מן הפי' של הרמב"ם שהרי בתחלת פי' אותה משנה אמר שהמאמר הזה ראוי לר' עקיבא ע"ש. שמע מינה דסוד עמוק הוא, ולא ידע בו אלא ר' עקיבא. ומ"ש שכ"כ רס"ג באמונות והדעות ועיין תי"ט וכו' שקר ענה על שניהם שהרי כת' הר' תי"ט שדעת הראב"ד שידיעתו ית' בידיעת האצטגנינים וכו' והרי זה כתב שסברת רס"ג בספ' האמונות והדעות כד' הראב"ד. ומ"ש שאנשי כנה"ג אמרו צופה ומביט עסקי"ה, מי הוא שהכחיש את זה שהרי מדרח"ו מודה לזה שבאצילות הוא יודע ידיעה פשוטה, ומ"ש לשון מהרח"ו מספ' תי' שקל' כסף אין הספ' מצוי בידינו לראות אם הוא מפורש איך נאמרו הדברים האלה, ומכל מקום לא אחשון קולמוסי מלבארו אחר שהלשון מבואר בעצמו כמצ"ן מן החרכים למבינים, ולא עוד אלא שהרמב"ם וסיעתו גם רס"ג בעצמם הוקשה עליהם זה כדמפרש ואזיל. ובתחלה אומר מנין לו ל"זה לומר שהמקובלים הטילו דופי בידיעת השי"ת בעתידות וכו' זה לא מצאתי לו מקום בדבריהם. ומ"ש גם סילקו ההשגחה וכו' גם' אלו הדברים בדויים מלבו להוציא לעז על החכמים ז"ל וכבר נת' לעיל בכמדה מקומות שאין זולת הבורא היחיד הא"ס ב"ה, והוא המשגיח והזן ומסרנס דרך ספירותיו ושמותיו. ומ"ש ל' השאלה שנספ' תי' שקל כסף נבאר הדבר בהארג ל' התשובה בס"ד. ובתחלה נבאר מה שהביא שלמעלה באצילות כמו יעקב כן עשו כי שם לא יש שכר ועונש וכו' פי' דידבר הזה מפני שבכולם האצילות הוא מאריך ומרחם רחמים פשוטים לפיכך בין לצדיקים בין לרשעים כולם כאחד, והנה יעקב צדיק, ועשו רשע, ואפי' הכי הוא ארך אפים לצדיק ולרשע. וכדברי מהרח"ו הכי איתא בתלמוד מס' עירובין דף כ"ב וסנהדרין ד' ק"יא, ז"ל תניא כשעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וכותב ארך אפים, אמר לפניו רבש"ע ארך אפים לצדיקים, א"ל אף לרשעים וכו' הרי לך בהדיא מדברי הגמרא כשהבורא ית' מודד ברחמים ואריכות אפים בין לצדיקים בין לרשעים כולם שוים כצדיק כרשע מאריך אפו להם ודו"ק. ומ"ש לשון השאלה כשהאל באצילות יודע, וכשמתעסק בבריאה אינו יודע וכו' ובל' התשובה חזר ופירש שבשעת הבריאה אין לו ידיעה כלומר בשעת בריאת האדם אינו חפץ לידע מה יהיה אם רשע אם צדיק וזהו אמרם ז"ל בגמ' (גדה ד' ט"ו ע"ב) א"ר חנינא בר פסא אותו מלאך הממונה על ההריון לילה שמו ונוטל הססה ומעמידה לפני הקב"ה ואומר לפניו רבש"ע טפח זו מה תהא עליה, גבור או חלש, חכם

או ספס, עשיר או עני, ואלו רשע או צדיק לא קאמר, דא"ר חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים עכ"ל, הרי לך בהדיא כדברי מהרח"ו שבשעת הבריאה אינו הפך לידע מדקאמר צדיק' ורשע לא קאמר לא שאינו יכול לידע ח"ו אלא שמסרה ביד האדם לבחור לו לעצמו איזה דרך שירצה כאמרו ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וכו' ולשון הגמ' שנוי הוא בתנחומא פ' פקודי, ומ"ש מהרח"ו זצ"ל כי אמת שיש באצילות ידיעה אבל יש כח באדם לבחור בזולתה וכו' והקשה עליו זה האיש בפרק דקמן ואמר שלפי דבריו ידיעתו ית' מסיפקת לפי שאפשר לאדם לבחור בזולת מה שידע השי"ת הואיל והוא בעל בחירה וכו' הנה הוא הסכיל עשו בהקשותיו על מהרח"ו, והיה לו להקשות על הפסוק שנ' כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמר דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו ומתרגמינן ארי גלי קדמי בדיל דיפקיד ית בנוהי וית אנש ביתיה ברחוהי ויטרון אורחן דתקנן קדם ה' וכו' הרי לך מן הפסוק שגלוי וידוע לפניו ית' שאברהם יצוה את בניו שישמרו דרכיו ולא יסורו מן הדרך ימין ושמאל ואפי' הכי מצינו שבכחירתם עשו היפך ולא שמרו דרך ה' במצרים עבדו ע"ז כמו שדרשו חז"ל על פסוק לבא לקחת לו גוי מקרב גוי, במדבר עשו העגל ולא נשאר מישראל אלא שבס לוי, בימי אליהו כולם כרעו לבעל ולא נשאר מהם אלא שבעת אלפים, וכל זה ידוע ומפורסם, וא"כ הרי שבחרו זולתה, ומצינו מאמר לרז"ל בגמרא סנהדרין (פ' חלק ד' ק"ו ע"ב) וז"ל כתיב דואג וכת"י דויג, א"ר יוחנן ישב הקכ"ה בתחלה ודואג שמא יצא זה ל'תרבות רעה, לאחר שיצא אמר ווי שיצא זה, ע"כ הרי לך בהדיא שמפני שהבחירה מסורה ביד האדם לפיכך הקכ"ה מצפה שמא יצא לדרך טוב או ל'רפכה ודו"ק, ועל כל זה כח' הרמב"ם בפ"ה מהל' תשובה וז"ל בקיצור ואם תאמר שידע שיהיה צדיק ואפשר שיהיה רשע הרי לא ידע הדבר על בריו, דע שתשובת שאלה זו ארוכה מארץ מדרה ורחבה מני ים, וכמה עיקרים גדולים והררים רבים תלויים בה אבל אחה צריך לידע ולהכין בדבר זה שאני לאמר כבר ביארנו שהקכ"ה אינו יודע בידיעה שרצ"א חוץ ממנו כבני אדם שהם ודעתם שנים, אלא הוא ודעתו אחד, ואין דעתו של אדם יכולה להשיג דבר זה על בריו ע"כ

פרק מ"ה בין תנן ותשכיל יודינו הקירא בשום לב איך שגנו רכותי' כמקיבלים כחדשים להטיל דופי צידיעת ליפא ימצוט עסכ"כ דבר שיכ"כ קודם שיכ"כ וכש"ו ידיעתו ית' לידעתם כיפך דכ"ו קדמינו וסממינו אנשי כנ"ג מתקני כתפלות וכצרכות וגם כיפך דכ"ו כתנא שאמר ככל לפי

עבר וכוח ועמידה, וכיפך-דברי רס"ג צספ' האמונות וכדעות, וכרמז"ס צספ' כמדע, וצפי' כמשנה ובמורה, ולפי דבריכם ידיעתו ית' מסופקת לפי שאפשר לאדם לזכור צולת מכ שידע כשי"ת כואיל וכואל צעל צחירה, ומכ שהצואה לזכ כוא מפני כשוואתם ידיעתו ית' לידיעתם ולא שמו אל לזכ דברי כנציה שומר כי לא מתשבותי מתשבותיכם ולא דרכיכם דרכי, ולא די צזכ אלא שסלקו מכצכ כראשונה ככשגמכ צמעשכ כתחתונים ואמרו איככ ידע אל צעתיד ואין דעכ צעליון עתיקא קדישא ולפי דבריכם אין כפרש למעלה צין לדיק לרשע כמי"ש כאר"י שכמו יעקב כן עשו אין כפרש ציוניכם כטוב כחוטא ורק צז"א חלוי ככשגמכ וכוא כדן לאיש איש כפעלו וכמעלליו ישיב לו ודבר זכ מצואר צאדרש צפ' כאלזינו דף רל"ב ע"ב דצ"א כתיב כי אל דעות כ' ולו נתכנו עלילות צגין דאוכו צחרי גווני לו נתכנו עלילות אבל לעתיקא קדישא סתימאכ לא נתכנו, מי"ט נתכנו לכאי צגין דירות חרין חולקין וכתיב עס ססיד תתחסד ע"כ ופי' צגיליון צ' כרש"צ כוא כמ"ש צפ' צלק שולטנו יכב לזכ על כלא דכלא ופלסון לזכ צגין דאטטרו לזכ צדינא ורחמי מאן דזכי לדינא לדינא ומאן דזכי לרחמי רחמי עכ"ל, מצואר מזכ כי למעלה צנאללים כעליונים לפי דעת כפילוסוף מסדר כזוכר וכמקובלים אין מקפידים על מעשכ כתחתונים כ"ש צסככ כראשונה ורק ז"א לצדו לו נתכנו עלילות אבל למעלה לא נתכנו, עכ"ל.

תשובה מי"ש בין חבין איך שגנו רבותי המקובלים להטיל דופי בידיעת צופה ומביט וכו' כבר ישבחי דברי אדונינו מהרח"ו זצ"ל שבאצילות

יש ידיעה פשוטה עסכ"ה, אך בבחירת האדם ידיעתו ית' אינה מכרחת כמ"ש הרמב"ם, וא"כ דבריו אלה אינם אלא נגד הרמב"ם ונגד רס"ג שאמר שידיעתו ית' כידיעת האצטגנינים כמו שהעידו עליו החוספת י"ט, עיין במשנה ס"ו מפרי' ג' דאבות, ושאר הדברים שמלגלג בודה אותם הוא מלכו מה שלא נתכוונו חכמים, והוא כופל ומתפך הדברים ועליו אמר שלמה הע"ה עקש לב לא ימצא טוב ונהפך בלשונו יפול ברעה רח"ל, ומ"ש שלפי דבריהם אין הפרש למעלה בין צדיק לרשע וכו' הרי כבר ביארתי בפ' מי"ב שלמעלה בספירת דהתור כולו רחמים, שהבורא היחיד שאין זולתו הוא מצד מדת הכתר מרחם ומאריך אפו, ובפרי' מ"ד ביארתי משמא דגמרא שהקב"ה אמר למשה ארך אפים לצדיקים ולרשעים, ובזה כת' הרמב"ם בפ"י המשנה פ"ג דאבות משנה ס"ו וז"ל והרשות נתונה ר"ל כל אדם רשות נתונה לו, ואמר שדין השי"ת עם בני אדם אפנא הוא בחסד ובטיב לא כפי הדין הראוי עליהם כמו שביאר ית' מדרכיו ואמר איך אפים רוב חסד ואמת ואז"ל איך אפים לצדיקים ולרשעים ואמר הנביא דהמספר טיב ה' לכל עכ"ל הרמב"ם ז"ל, הנה לך באר היטב מדברי הגמרא והרמב"ם כדברי מהרח"ו שבמדת ארך אפים בין צדיקים בין

רשעים כולם כאחד וכבר ביאר מחרח'ו דבריו כאמרו עתיקא קדישא שהיא
 מדרג'ה הכתר שבה נקרא הא"ס ב"ה היחיד שאין זולתו בשם עתיק כדכתיב
 (דניאל ז') ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חיור ושער רישיה כעמר נקי וגו',
 בני הביאה למוטר לבך ואזניך לאמרי דעת, לא כמו האנשים החכמים בעיניהם
 והבערים אשר יקרה בעיניהם הדעה הזרה החלוקת על דברי חז"ל וברית
 עם אשור יכרותה ועליהם אני קורא נפש רשע אותה רע שוחה עמוקה מי
 זרות זעום ה' יפל שם, וכל אחד מהם מרזשא בעצמו אני אמלך ואומר
 הבה נחכמה לו לזוהר הקדוש ולשאר חכמת הקבלה הקדושה לכו ונכחידנה
 מגוי, ואצלם יכרסמנה חזיר מיער, לכן בני דע והשכל שהנביאים והחכמים
 הנהירונו על אמונת ישראל באמרו שמע לאביך זה ילדך ואל תבוז כי זקנה
 אמך, ואומר מקלל אביו ואמו ידעך נירו, ועל שהוא משקר כבר גאמר עליו
 תאלמנה שפתי שקר (של איש הלז) הדוברות על צדיק (מהרח"ו זצ"ל ואשר
 כמוהו ז"ל) עתק ואמר עינים רמות לשון שקר תועבת ה' גם שניהם, אך
 אתה ידידי הם אזניך ושמע דברי חכמים, כי נעים תשמרם בבטניך יכוננו יחדו על
 שפיריך ואמר חכם החכמים ודע מה שתשיב לאפיקורוס, ובאתי להעריך בנועם
 דברי חז"ל להודיעך קשט אמרי אמת, ומ"ש לשון הזוה"ק להוציא לעז ששתי
 רשויות יש חז"ו, אמרתי לבארו על דרך אמת לא כמוהו שמעכם את האמרת
 הברור לשקר, וז"ל הזוהר עם הביאור כצורתו וכמתכונתו, כתיב כי אל דעות
 ה' בגין דאיהו בתרי גווני לו נתכנו עלילות (כלומר שמצד שם הוי"ה הא"ס
 ב"ה מנהיג את העולם בין לדין בין לרחמים בכלל וכבר ביארנו לעיל פ' כ'
 ופ' כ"ו שבשם הוי"ה אנו קורין לא"ס ב"ה מצד מדת אמרת שהיא ספירת
 התפארת ולפיכך ביאר לך כאן שבשם זה לו נתכנו עלילות כמו שביאר המק"מ
 עלילות דין ורחמים, ועוד פי' מק"מ לו נתכנו עלילות הוא דהנקרא אמת כמו
 שביארתי שהוא שם הוי"ה) משא"כ עתיקא קדישא סתימא לא נתכנו (כלומר
 משא"כ בספירת הכתר שממש הבורא יתעלה מאריך אפו בלא דין כלל אל"א
 רחמים פשוטים כדפרישית משמא דגמרא) מיט נתכנו להאי בגין דירית תרין
 חולקי (פי' ולמה בשם זה מנהיג עולמו, ותיירץ בגין דירית תרין חולקי כלומר
 כלול מדין ורחמים כמו שפירש בגליון ב' הרשב"י), וככל זה הכי איתא בגמרא
 סנהדרין (פי"א דף ק"א ע"א) וז"ל וימהר משה ייקר ארצה וישחחו, מרת ראה
 משה, ר' חנינא בן גמלא אמר ארך אפים ראה, ורבנן אמרי אמת ראה, תנינא
 כמאן דאמר ארך אפים ראה ע"כ, ופירש"י אמרת ראה במדותיו שנקרא אמת
 עכ"ל רש"י והגמרא כרברי הזוה"ק אות באור, ועוד גרסי בגמרא (חגיגה פ'

ב' דף י"ד ע"א) וז"ל כרוב אחד אומר ועתיק יומין יתיב לבושיה כחלג חיוור ושער רישיה כעמר נקי, וכתב' קוצותיו תלחלים שחורות כעורב. לא קשיא כאן בישיבה כאן במלחמה, דאמר מר אין לך נאה בישיבה אלא זקן, ואין לך נאה במלחמה אלא בחור, וכו' וכן הוא בילקוט שיר השירים, מכל זה מוכח דבשם אהיה הגקרא בלשון הגכרמא ארך אפים ועתיק יומין וזקן להורות על שהוא רחמים, ושם הוי"ה כינוהו בשם בחור ואמת והמלחמה מצדו להורות שהוא כלול מדין ורחמים ונמצא שהגבורא ית' מסנה ע"י שמורציו שהם מדותיו ואין השינוי בו חלילה וכן איתא בילקוט שמואל (רמ"ז קנ"ט) וז"ל ה' איש מלחמה ה' שמו בשמו הוא נלחם ואינו צריך לאחת ממדות הללו שהם חניית וחצים וחרב ומגן וכו' ע"ש, ומה שפירש זה דהאיש פירושים זרים וחשבים אלוהות, אוי לו, אוי לנפשו, מוציא דבדו הוא כסיל, מחשבותיו מחשבות אוי-שוד ורשע במסילותיו, דרך שלום לא ידע, ואין משפט במעגלותיו, נתיבותיו עקש כל דורך בה לא ידע, לכן אחי ידידי הבדל עצמך ורחק ממנו כאמרו ואל תקרב אל פתח ביתה, כי הנה ביארתי לך שאינן אלא שמות ולא אלוהות חלילה, ע"כ.

פרק מ"ן ועל יסוד רעוע צנח זה מחבר כזוכר שצדק מלצו ואמר מעשה דרש"צ"י כשחלכ וקרצו ימיו למות שצחר לדון דינו לפני כמלך כעליון שכוא עתיקא קדישא ולא לפני ז"א כנק' צ"ד כמציאר צ"ס ומוצא צסוף כזוכר צתוספתות כמובא חס, וז"ל כשחלכ רש"צ"י עאלו קמיכ רי"פ ור' סייא ור' אבא, ח"ל מאן קיימא דעלמא שכיב, אמר לין לאו צי דינא דלעילא (ז"א) מעיינין צדינאי דכא חנא חזי דלית חנא מתיכיב למלאכא ולדיינא דלעילא דחנא לאו כשאר חגיגי, אלא כאי דינא דילי קצייב דיינא ולאו צדינאי וכיינו דאמר דוד שפטי חלכים וריצב ריבי וכן שלמכ אמר לעשות משפט עבדו הוא צלסודוי ולא אחרא דכא חנן כשארס שכיב צי דינא דלעילא מסתכלין צדינאי חיה מנכון נוטון לכף זכות דאחזיין זכותיכ דבר נש ואית מנכון. נוטון לכף חובב דאחזיין חוביכ דבר נש, ולא אפיק חנש מדוייכ כמכ דכוב צעי, אצל מאן דדאין קמי מלכא עלאכ דשליט על כלא איכו טב, ולא יכיל חגיגי למכויו צככוא דינא צר טב מ"ט דכא חנן מכילוי דמלכא עלאכ נטו לצכותא תדיר וכוא כוליכ לד דמכימנחא וצידוי לשבקא חובין וטטאין ככ"ד כי עמך כסליחא למען חירא, עמך כסליחא ולא עם אחר, וצנין כן צעינא קמיכ דכוא דאין דינאי ואנא איפול חלוסר צצוי לעלמא דאחי וכו', כרי צכדיא שסובר שרש"צ"י צחר לדון קמיכ מלכא עלאכ שכוא עתיקא כנק' אכלס רעוא דרעיון שכוא וחרן וסלח וידון לו לאדם כחפלו מפני שאיני מקפיד על מעשה החסתינים צין טוב רע כיעקב כן עשו אכלו ואין אדם נידון ויולא מלפניו אלא זכאי, משאיכ ז"א

כנק' ז"ד אינו דן את כנידון לפניו כספלו של נידון רק כפי נאות כדיון מאן דזכי לדינא^ל לדינא, ומאן דזכי לרחמי רחמי, ואין לך אמונת הכזב השויות בשמים יותר מזכ, עכ"ל.

תשובה מ"ש ובדה מלבו שעל יסוד רעוע וכו' ואמר שרשב"י בחר לדון לפני עתיקא ולא לפני ז"א וכו' באמר שהדברים האלה בדה אותם מלבו בכדי לחפות ולסקר על הזוה"ק ולומר שיש ב' אלוהורז, והיכן מצינו אותם השקרים והכזבים שבדה וייחס לזוהר הקדוש בראייה זו שהביא והלא הוא שמפרש לעצמו ואמר בי דינא דלעילא הוא ז"א וכו' ופירוש זה בדה אותו לו לעצמו, ולא פירש פירוש זה לא ד"א, ולא המק"מ, ולא שב"ג, ולא נצוצי אורות, ולא מכל מפרשי זוהר כלל, ופירוש לשון זוה"ק כך הוא שרשב"י חלה ונפטר מן העולם, ובשעת מיתתו אמרו לו חביריו ר"פ ור' חייא ור' אבא, מי שהוא עמוד ויסוד העולם יסתלק מן העולם, והשיב להם רשב"י יודע אני שאין דנין אותי בבית דינו של הקב"ה, אלא לפני הקב"ה מפני שהוא טוב וסלח, ופירש עוד שאין נידון לפני הקב"ה אלא מי שהוא צדיק וזהו אמרו ולא יכיל אנש למהוי בההוא דינא בר טכ, ולמה מפני שהקב"ה מטה כלפי חסד, והגני מביא דברי התנאים המסכימים לדברי רשב"י בזוה"ק בס"ד, וז"ל התנאים בשמות רבה (פ' ל"ב סי' ד') השמר מפניו אמר הקב"ה לישראל הזהרו בשליח שאינו חוזר בשלוחותי מדה"ד הוא, אל תמר בו ל"שעבר הוא אומר ממרים הייתם עם ה' והייתי מקבל מכם, אבל עכשיו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם, ד"א אל תמר בו אל תמירוני בו ואל תעשוני תמורתו ושמא רזאמרו הואיל והוא השר שלנו לו אנחנו עובדים והוא נושא את פשעינו, לאו, כי לא ישא לפשעכם, לא כמותי שכתוב כי נושא עון ועובר על פשע, אבל הוא לא ישא לפשעכם ע"כ, ופירש עץ יוסף מדה"ד הוא שנשלח לגרש את שבע האומות מפניהם, ור"ל כי אם הייתי נוהג בעצמי אז לא היה הדין שולט מאומה כי אם רחמים פשוטים ממקור החסד והרחמים עכ"ל הרי לך בהדיא כדברי הרשב"י בזוהר שהקב"ה סולח ובידו הסליחה ולא ביד בית דינו, עוד כדברי הרשב"י בזוהר הכי איתא עוד בשיר דהשירים רבה על פסוק לסוסתי וז"ל דרש ר' פפיס והוא באחד ומי ישיבנו, דן יחידי לכל באי עולם ואין להשיב על דברי מי שאמר והיה העולם, א"ל ר' עקיבא דייך פפיס שלא להשיב על דברי מי שאמר והיה העולם לפי שהכל באמת והכל בדין שכן כתי' ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא, א"ר סימון כסא שמפריש בין מיתה

לחיים וכל צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו, וכי יש שמאל למעלה והלא הכל ימין שני' ימינך ה' נאדרי בכח וכו' ומה ת"ל מימינו ומשמאלו אלא אלו מימינים ואלו משמאילים, אלו מכריעין לכף זכות ואלו מכריעין לכף חובה וה' אלהים גאמת א"ר אלעזר כל מקום שני' וה' הוא ובית דינו עכ"ל, ועוד כדברי רשב"י בזוהר הכי איתא בילקוט תלים רמז חתליה וז"ל א"ר סנהס הכהן בר חכא למה היא טוב שד"הוא סולח, למה הוא סולח שהוא טוב, ורב חסד לכל קוראיך ר' אלעזר ור' יוסי בר חנינא אמרי כף מעויינה, עונות מכאן וזכויות מכאן מה הקב"ה עושה חוטף אחרי מן החובות ומטה אותו לכף זכות שני' מי אל כמוך נושא עון עכ"ל וכן היקנו אנשי כנה"ג באל מלך וכו' מעביר ראשון ראשון מרבה מחילתו לחוטאים וסליחה לפושעים, וכן פסק הרמב"ם בסרי' ג' מהל' רשובה עש"ב, הרי לך כדברי דהוהר שהקב"ה מוחל וסולח, כל אלה התנאים במדרשיהם והרמב"ם בחיבורו ואנשי כנה"ג בהקנחם יוריך ויישירו דרכך וחלך לבטח, וחבין שהוהר מחמיר יותר שאמר שאעפ"י שהקב"ה סולח ומוחל מ"מ אין אדם יכול לדון לפי הקב"ה אלא מי שד"הוא צדיק גמור כאמרו ולא יכיל אנש למהוי בהווא דינא בר טב, וא"כ מה שהסיל דופי בדברי רשב"י וחשב לו לעצמו רשויות הרבה, בדא לו מרעיונותיו המזוייפים אשר רוח עושים עלה במוחו, ולא נחן אל לבו שלא על הוהר לבד הוא מחסה דברי"ם רעים שהרי הוא נוגע ג"כ בכבוד התנאים ואנשי כנה"ג והרמב"ם ד"ל ע"כ.

פרק מז וכי שכח משכב שלמך ששנינו צאצוא לידע ולכודיע ולכודע שכוח אל כוח כצורא, כוח כיוצר כוח כמזין כוח כדיון כוח עד כוח בעל דין וכוח עמיד לדון ברוך כוח שאין לפניו לא עולב ולא שפס לא משום פנים ולא מקם שומד, וארז"ל כל כאומר בקב"ה ותן יוחרן מעוכי אלא מאריך רוסיכ וגזיכ דיליכ, ואמרו עוד על וסביציו נשערכ מאד שכקב"כ מדקדק עם ססידיו כמוט כשערכ, ואמרו עוד ונקב לא ינקב, מנקב כוח לשצים ואינו מנקב לשאינן שצים וכן חרגס אונקלוס מפי ר"ש ור"י סלם לדתייצין לאורייתא ולדלא תייצין לא מזיב, ואל כל אלה כאמונות כזרות לחוכ"ק ירמזון דברי ר"ת ו' יסוף כמוצא צספר רביד כזכב שכבאחי לעיל סי' י"ג שכה' שכעובק בקבלכ כחדשכ כס כורסיס פנות כחורכ ועמודיכ יתפרלון וכו' וגם ירמזון אל מ"ש בכוונות כאר"י צס' דף כ"ח ע"ב וצכפ' חמ"י סיף פ"ו מהקוני שנה שלא לאמר יגדל אלקים חי וכו' מפני שסובבים כי שום חפלק לא שייכי צאלכיו צכוי"ש שכוא כסכב כראשוכ צכיותו מופשט מחומר ולורכ, ונפתו צזכ אחר עונדי כאליליס שאמרו שכוא ית' נעדר וערוטס מכל צרככ ותכלכ וכל תורכ וענדוכ ותפלכ לא שייכי ציכ וגם צהחלצכו צכסירות צכעולמות כעליונים אין מספר למעלה מעולם

באלילות שסם דקים וקלושים ואינם מושגים וגם צא"ק דאלילות וצ"י וצא"א
 וצא"ר לא שייכא שום עצודא וקריאכ וחספלא ודברים אלו מחצורים מדברי כר'
 צעל ספ' הכרית מאמר כנז"ל וכו' כס"א וכו"ו צספ' ע"ח וכו' צעל במלרף
 וגס"י וזולתם וז"ל ס' הכרית וצזאת חדע אחי שאמונתינו אינא כאמונת
 הפילוסופים וכישמעאלים (כאלכויים) צענין כימוד וכצורא כי כס אין אחס
 יודע אח כסם כנכצד וכנורא כוי"כ צ"כ מאמינים צמחויצ כמליאות סחס
 צצחינחו כפשוטא אשר צהחלב קודם כצריאכ (ערוס צלא לצוש) וזכו צחינתו
 כצלתו מושג אל זולתו צשום רמז ורמיזה, וצצחינא כזאת כיטיצו אשר דיצרו
 כפילוסופים (ככופרים) שלא שייך אליו שום עצודא וחספלא מל כי הוא צצחינחו
 זאת נעלב ומרומם מכל צרכא וחסבלא, וצטלב כל תורב ומלוא ועצודא כמ"ש
 כר"מ גצאי וכמחציון צזכ כיטצ יחצאר לו צלי שום ספק שאין מקום לכל
 זכ צלתו אלילות כספירות לא כן עם אלכוי אצרכס שמאמינים צמחויצ כמליאות
 מלוצש צמדותיו הוא סוד כוי"כ צ"כ שכוא כצחינא שאחר כצריאכ צחינא
 כמושגא לצית יעקצ שנגלב למשכ צצכא וכוליאנו מארץ מלרים ונתן לנו תורת
 אחת לאצותינו דור כמדצר פנים צפנים ששייך אליו כעצודא וכקצצנות
 וכחספלא וכמלות כמדוצר צחוכ"ק ועליו (ז"א) כזכיר משכ ואמר ליראכ את
 כסם כנכצד וכנורא כזכ את כ' אלכוי עכ"ל, וכן כת' מכרס"ו צע"ס שער
 טנח"א סוף פ"צ שכאור כיולא מחוך א"ק הוא זך מאד, וע"י ירדתו וכחצתקותו
 הוא מחעצב עיצוי אחר עיצוי, כיצד כאור כנמשך ויולא דרך כאוזן הוא זך
 מאד וכאשר נמשך כאור כזכ עד כחיטס וילא קלת דרך שס הוא מחעצב
 וקונכ איזה עציות וגסות מחמת כריחוק שנתרחק וגמשך יותר למטב צלאתו
 עד כפכ ויולא קלחו דרך שס מחעצב יותר צלאתו משס וכו' וכ"כ צשער
 כנקודים פ"א שכל מכ שכאור יורד למטב הוא ניכר ונרגש ומחגלב שס
 עכ"ל. וזכו טעמס צמכ שאמרו דלא שייך עצודא וחספלא רק לאלוב כנרגש
 ויש צו עוצי וגסות קלת שחוכל לציירו צדמות צצניתו ע"י שנתעצב ונחגשס,
 אצל בא"ס או אדס קדמאכ ואדס קדמון ואפי' עתיק ואריך שעדיין לא
 נחעצו ולא נחגשמו כ"כ לא שייך צכו עצודא כי עדיין לא נחעצו ונחגשמו
 שחוכל לציירס ורק כעצודא וכיראכ לאלוב קלר כאפים (ז"א) וכוא לצדו לפי
 דעתס אלכיו ע"י שנחגשס ונגלב למשכ צצכא וכסיני לאצותינו, וכנכ שכתו
 מקרא מלא כי מלאך הוא שג' וירא מלאך כי אליו צלצת אש מחוך כסנכ,
 וצמעמד כר סיני תלא נאמר כי לא רחיתס כל תמונא ציוס דצר כ' עמכס
 וכו' ולא ראו דמות כמושגא צרמ"ס איצירים ושס"כ גידים כדצריכס וצס'
 כצרית כאריך עוד צמאמר צ' פט"ו צשס כרצס מקובלים חדשים לכפוך
 כקערכ על פיכ שכמאמין צאמתת יחוד כשי"ת ועיבד לאלכויס עליון רס על
 כל רמיס אשר לא נשחכ אחר כצריאכ לכשתחף ולכצטרף עם צרואיו שסם
 גאלויס ומשחלשלים ממנו לפי דעתס שלא כדעת רצותו' צעלי כחלמוד ואנשי
 כנכ"ג מחקני כחסלות וכצרכות (אשר לא ראו את ס' כנכר כזוכר) וכגאנוים

כרס"ג ורשי כלוי וזעל סכ"ל וכרמז"ס וזעל כטיקרים וכרוקס וסמ"ג ורלז"ג וכרלז"ט ורז"ס וגדולים מסכמי ישראל שקבלו איש מפי איש עד מרע"כ ועד אברכס אבינו קבלנו כסמיותי כרי יל"א מן ככלל וכפר צטיקר כוא כש"ס כנכנד וכנורס, וס"ו נאמר עליו ומסכ כ' את שמו מתסת כשמים ע"ש ועיון לעיל ס"ו כ"ט, עכ"ל.

תשובה מ"ש שכח משנה שלימה והביאה ממס' אבות לידע ולהודיע וכו' הוא עד, הוא הדיין וכו', כבר ביארנו לעיל פ' מ"ו כל לשון הזוהר מדברי התנאים הם שאמרו והם שאמרו וכמו שתבאר ותדון ותיישב דבריהם כך תדון ותיישב לשון הזה"ק. ומ"ש עוד מהמשנה ברוך הוא שאין לפניו לא עולה ולא שוכה וכו' ומאמר כל האומר הקב"ה ותרן וכו' מי הוא שמכחיש בזה, ומה שייך לאמרו נגד הזוהר שהרי הזוהר מכריז ואומר שאעפ"י שהקב"ה סולח כמ"ש משם התנאים ז"ל מ"מ אין נידון ונמחל לו אלא מי שהוא טוב ר"ל צדיק ע"ד אמרם מנקה הוא לשבים וכמו שתרגם אנקלוס סלח לדתייבין לדאורייתיה ודו"ק. גם מה שפער ושרבב לשונו ובלבל דברי חכמים כמעשהו כאן שאמר שדברי ר"ת בן יחיא שהעוסקים בקבלה החדשה הם הורסים פנות התורה וכו' דבר זה ישארו רוח, ואל תט ואל תשמע לו כי רמאי ובדאי הוא, כי במקום זה ג' פשעים' פשע והרשיע, הראשון ששיקר על ר"ת בן יחיא שלא אמר כן אלא לאותם הבערים והכסילים אשר המה ריקים מכל חכמה עיין עליו לעיל פ' י"ג ודע והבן איך הוא משבח את הקבלה הקדושה איומה כנדגלות, שקר שני שהוא מוסיף על דברי ר"ת הנז' שהיא חדשה וזרה ג"כ עול בשפתיו ומסמא עיני קוראיו, פשע ג' הוא מאמר שהע"ה ברוב דברים לא יחדל פשע שכבר שנה אולתו ג"כ בפ' ל"ז עוד נשתרבה לשונו בס' מ"ח. ומ"ש שהאר"י לא היה אומר פיוט יגדל אלהים חי כולו והיה מדלג ד' בתים הראשונים נבאר ענין זה בפ' מ"ח בס"ד. ושאר דבריו מדבור המתחיל מסני שסוברים וכו' עד ונח"י וזולתם בדא אותם מלבו היפך כוונת חז"ל, ומה לי להשיב על דברים מזוייפים שלא נמצאו בשום ספר כסדר ההוא, ואך אשיב על מה שמביא ראיות לדבריו מס' הברית ואברר אמיתת לשונו ל"א כמו ששיבשו היפך כוונת החכם בפירושו אלו הטמאים והמגואלים רח"ל, והא לך ל' ספר הברית אעפ"י שכבר הובא בפר' מ"א הכריחני שלא בסובתי לעשות כן כמאמרם ז"ל אוי לרשע ואוי לשכיננו, ובזאת תדע אחי שאין אמונת ישראל שוה לפילוסופים וישמעאלים בענין היחוד והבורא על אופן אחד, כי הם אין אתם יודע את השם הנכבד והנורא הוי"ה ב"ה רק מאמינים במחוייב המציאות

סתם בכחינחו הפשוטה כאשר כתחלה קודם הבריאה בלתי מלוכש במדותיו
 שהוא סוד השם וזהו בחינתו' הבלתי מושג אל זולתו בשום רמז ורמיה.
 ובבחינה הזאת היטיבו אשר דברו הפילוסופים שלא שייך אליו שום עבודה
 ותפלה על כי הוא בבחינה זאת באמת געלה ומרומם מכל ברכה ותהלה ונסלה
 כל מצוה ותורה ועבודה ולא נשאר אלא מה שהשכל יחייב אותו לתקון המדינה
 והמין, כאשר כתב המקובל הגדול הר"מ גבאי והמתבונן בכל זה היטב יתבאר
 לו בלי שום ספק שאין מקים לכל זה בלתי אצילות הספירות, לא כן עם אלהי
 אברהם שמאמינים במחוייב המציאות בבחינתו מלוכש במדותיו הוא סוד הוי"ה
 ב"ה שהוא הבחינה שאחר הבריאה בחינה המושגת לבית יעקב שנגלה למשה
 בסנה והוציאנו ממצרים ונתן לנו תורת אמת ולאבותינו דור המדבר פנים
 בפנים ששייך אליו העבודה והקרבות והתפלה וכל המצות המדובר בתורתנו
 הקדושה ועליו הזהיר משה ואמר ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה'
 אלהיך ועליו אמר דוד וידעו כי אתה שמך ה' ומטעם זה אמר הכת' ושמי ה'
 לא גודעתי להם, לא גודעתי באשר שהוא הוא המדבר והוא העצם הוא ולא
 אחר עכ"ל, הרי לך שאין בדבריו שום עקלקלות והפוך חלילה רק שהביא דעת
 הפילוסופים שהם מאמינים במחוייב המציאות סתם, ואין אמונת ישראל כאמונתם
 כי לפי דעתם של פילוסופים בסלה כל מצוה ותפלה וכו'. לא כן עם אלהי
 אברהם שהם מאמינים במחוייב המציאות מלוכש במדותיו שם הוי"ה ב"ה, הרי
 לך בהדיא שמסרש דבריו שהמדות הם כלל ארבע אותיות הוי"ה ור"ל שהבורא
 ית' מתלכש בשמו וכמו זה כתב בספר החסיד חה"ל שער חשבון הנפש פ"ג
 ד"ה והשמיני חשבון וכו' ור"ל ומתנאי יחוד האלהים שלא יהיה לו אלהים זולתו
 ולא ייחס אליו צורה ולא תמונה וכו' ולא בורא זולתו ולא יוצר מבלעדיו
 ושאר שמותיו הטובים ומדותיו העליונות עכ"ל, וכן תיקנו לנו אנשי כנה"ג
 מתקני התפלות והברכות ויגולו רחמיק על מרותיך וכן הוא בגמרא ברכות
 (דף ו' ע"א) ע"ש, ומ"ש סוד הוי"ה בחינה המושגת לבית יעקב כן הוא אמת
 שאין אנו יכולים להמטילו ולברכו ולהתפלל אליו כי אם מצד שמו (שלא
 כדעת הפילוסופים שאינם יודעים בשמו) וכך הוא דעת אנשי כנה"ג שתיקנו
 ברכת כל המצות וכל התפלות אל שם הוי"ה, וכן כת' הרי' החסיד בעל חה"ל
 ור"ל בשער היחוד וכבר הזהירנו הנביא שנשמר מחשוב שיש לה' צורה או
 דמיון כמ"ש ונשמרתם מאד לנפשותיכם כי לא ראייתם כל תמונה ואמר ותמונה
 אינכם רואים זולתי קול ר"ל הזהירו במחשבותיכם ורעיוניכם שלא תמטילו
 לבורא יתעלה תבנית ולא תדמוהו בדמית ולא דמיון מפני שלא נפלטו עיניכם

על דמות ולא על צורה בעת שדבר עמכם ואמר ואל מי תדמיון אל ומת דמות תערכו לו ואמר ואל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש והרבה כזר, ומפני שנמנע לדמותו בשכל ולהמשילו ברעיון מצאנו בספר שהוא מייחס רוב שבחיו ותהלותיו אל שם הבורא כמ"ש ויברכו שם כבודך ליראה את השם הנכבד והנורא הזה, יודו שמך גדול ונורא ואמר ומפני שמי נחת הוא, וזרחה לכם יראי שמי שירו לאלהים זמרו שמו, וכל זה לגדל ולרומם עצם כבודו ית' מפני שאין מתברר במחשבתנו סענינו אחר מציאותו זולתי שמו הגדול בלבד, אבל עצם כבודו ואמיתת ענינו אין לו דמות ותמונה במחשבתנו, ועל כן שנדה במקומות רבים בספר התורה שמו, וכן בספרי הנביאים כי לא נבין ממנו בלתי שמו ומציאותו עכ"ל הרב מה"ל, וזוה כתב הרמב"ם במורה (פ' ל"ז מראשון) וז"ל לפני לא יראו אמיתת מציאותי כמות שהיא לא תושג ע"כ, ובפ' שלישי מראשון כתב וז"ל ולפי הענין יאמר בו ית' תמונה אמר ותמונת ה' יביט עניינו ופירושו ואמיתת ה' ישיג ע"כ, הרי לך בהדיא מדברי חז"ל והרמב"ם שמצד בחינתו הפשוטה אינו מושג אבל שמו מושג כמ"ש הר' ספר הברית ששם הוי"ה בחינה המושגת לבית יעקב אות באות, עוד כזה כת' רלב"ג בפ' ואחחנן על פסוק שמע ישראל ה' אלהינו וז"ל צוה בזה להאמין כי מי שנקרא שמו ה' הוא אלהינו ר"ל שהוא מנהיג אותנו ומשגיח בנו וכו', וכבר ביארגו בפ' ואלה שמות שזה השם ר"ל יו"ד ה"א וא"ו ה"א הוא היותר מורדה על מהות השם יתעלה מכל השמורת וכו', ה' אחד צוה בזה להאמין שהנמצא הקדוש, הזה שנקרא בזה השם הקדוש הוא אחד וראוי שלא יעלם ממנו שכבר יתבאר מזה שכמו שלא ישחחף זולתו ית' בשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א כן לא ישחחף זולתו בשם אחד וכו', ע"ש, עוד כתב שם על פסוק ואהבת וז"ל צונו בזה המאמר לאהוב השם יתעלה ולפי שהאהבה מבואר מעניינה שלא תדחידה לדבר שאין בו שום השגה כל שכן כשלא תהיה בזה האופן השלם אשר זכר מה הנה יחוייב זה הציווי שנעשה בדרך שתהיה לנו השגת מה בזה השם הנכבד והנורא כדי שנתעורר מפני זה לאהבו עכ"ל, הרי לך ג"כ מדברי רלב"ג ז"ל שאין לנו השגה בו אלא בשמו הנכבד והנורא יו"ד ה"א וא"ו ה"א כדברי ספר הברית שהיא בחינה המושגת לכית יעקב ודו"ק, (הערה כנראה שהמחבר לא ידע שמחבר הכונה הוא המחבר ספר ארי נהם המתנגד לספרי המקובלים והיה מן הראוי שלא להסתייע ממנו וק"ל), עוד כדברי ספר הברית כתב הרב הכונה בפירושו בפ' ב' דגיטין הובא בע"י (זה האיש מזכיר הבונה ומסתייע ממנו בפ' לי"ב) וז"ל אמר הכונה הכיונה צריכה בכתיבת השם בקדושה

וסהרה מאד כי אין לנו דבר נראה לעינים מצוייר לנו מהבורא ית' כי אם ציור שמו הגדול ב"ה וכו' ע"ש. ומ"ש בער זה לשון מהרח"ו זצ"ל מספר ע"ח כך הוא כלשון נמצא שם ואפרשנו בס"ד, מ"ש שהאור היוצא מתוך אדם קדמון הוא זך מאד (ר"ל אור הכתר שהיא ספירה ראשונה אורה זך וכל אור שהוא למטה מחבירו על ידי התרחקותו הוא מתעבה) כיצד האור הנמשך דרך האזן הוא זך מאד (כלומר תחלת אור הכתר זך מאד וקרא ההתחלה און משל הוא ודמיון מהאדם שאזניו תחלת איבריו) וכאשר נמשך האור עד החושים (כלומר כאשר נמשך אור השפע עד אמצע אור הכתר שהמשילו ודימהו אל החושים של אדם שהוא באמצעות פניו הוא מתעבה יותר) וכן האור שהוא יורד למטה יותר כדמיון הפה של אדם שהוא למטה מחוטמו, ואין בזה שום עול חלילה. אם מצד שהם מדמים באיברי האדם, כבר ברור הוא שאין זה אלא משל ודמיון בספירות לא בא"ס ב"ה, וכבר הורונו התנאים ז"ל כדאיתא במדרש רבה פ' חקת, (פ' י"ט סי' ד') וז"ל א"ר יודן גרול כחן של גביאים שמדמין דמות גבורה של מעלה לצורת אדם שני' ואשמע קול אדם בין אולי ור' יהודה ברבי סימון אמר מהכא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ועז פניו ישנא שהוא משתנה ממדת הדין למדת רחמים על ישראל עכ"ל. וכבר הם ביארו דבריהם שהבורא יתעלה עשה כן בכדי שנוכל לקבל שפעו ואורו כמשל מי שרוצה לראות ולהסתכל בשמש אינו יכול להסתכל אלא אם כן מביא עששיות זו למעלה מזו עד שהוא יכול להסתכל בעין השמש כ"ש אור ושפע הא"ס היחיד שאין זולתו והביא משל זה מ"ו מהרי"ף בס' ע"ח ח"ב דף ק"ט ע"א עש"ב. ומ"ש וזהו טעמם וכו' עד ובסיני לאבותינו משבש ומבלבל המשוגעים ובונה לו במות על קו תוהו ואין קץ לדברי רוח. ומ"ש שכחו מקרא מלא כי מלאך הוא שנגלה למשה בסנה שני' וירא מלאך ה' וכו' הלא דברי ספר הכרית ושאר המקובלים אמת כדאיתא בדברי התנאים ז"ל בשמות רבה (פ' ב' סי' ז') וז"ל וירא מלאך ה' אליו א"ל הקב"ה למשה אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער כשם שישראל שרויין בצער הוי יודע ממקום שאני מדבר עמך מתוך הקיצים כביכול אני שותף בצערך עכ"ל, הרי לך שהקב"ה הוא שנגלה למשה בסנה וא"כ לא אמר שכחו מקרא מלא אלא נגד התנאים ז"ל ולא עוד אלא שדבריו סותרים זה את זה שבפ' ל"ה כת' שדבריהם דברי קבלה. ומ"ש שבמעמד הר סיני הלא נאמר כי לא ראיתם כל תמונה וכו' עד ולא ראו דמות המושגת ברמ"ח איברים וכו' גם זה כזכ ושקר ובדוי מלבו שהרי לא הזכיר החכם ולא שום מקובל שבמעמד הר סיני ראו רמ"ח

איברים ושס"ה גידים ואל תשמע לו, ומ"ש ל' הר' עוז לאלהים שהמאמין שא"ס הוא עצם האלהות כאלו כופר בעיקר ועוד שעצם האלהות הוא הו"ה שמו (כן הוא האמת כדבריו שהמאמין שא"ס עצם האלהות ר"ל שלא מצד שמו כאלו כופר בעיקר שהוא שם הו"ה שבו הבדילנו הבורא יתעלה מכל האומות, ואין בכל האומות יודע בשם זה, והכי איתא בשמות רבה (פר' כ"ט סי' ג') וז"ל ארשב"י אמר הקב"ה לישראל אלוה אני על כל באי עולם אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם, איני נקרא אלהי גוים, אלא אלהי ישראל עכ"ל, ובריש פתיחתא דרות רבה הכי איתא שם וגריס איני נקרא אלהי כל האומות וכו' הרי לך שמי שאינו מאמין בשמו ית' כאלו הוא כופר בעיקר שבשם זה נבדלו ישראל, ועוד גרסי' בנמרא ירושלמי (פ"ב דתענית) א"ר שמעון בשם ר' ינאי שיחף הקב"ה שמו הגדול בישראל, למלך שהיה לו מפתח של פלמנטרין קסנה אמר המלך אם אני מניחה כמות שהיא אבידה היא אלא הריני עושה לה שלשלת שאם אבדה, השלשלת תהא מיכחת עליה כך הקב"ה אם מניח אני את ישראל כמות שהם נבלעים הם בין האומות אלא הרי אני משחף שמי הגדול בהם והם חיים מאי טעמא וישמעו הכנעני וכל יושבי הארץ ונסבו עלינו והכריחו את שמינו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שהוא משוחף בנו עכ"ל הירושלמי, ומה שהמשיל שם הבורא ית' כשם האדם, מגיד לך שלא תוכל לעבוד חבורא אלא בקריאתו בשם הו"ה וככל זה כת' הר' רלב"ג ז"ל בפ' שמות וז"ל ואמרו לי מה שמו ראוי שתדע ששם הדבר הוא מה שיוצא על מהותו ויתן ציור בו לפי מה שאפשר כמ"ש בפ' בראשית בסוסק ויקרא האדם שמו, והוא מבואר שזה השם הוא יותר אמיתי כשהיה שם למתואר בו מהשם המורה על איש הפרטי כי הוא אינו מורה עליו כי אם במקרה והמשל כי שם ראובן לא יורה על דבר מזה האיש שנקרא בזה השם, ואולם החי המדבר מורה על מהותו הוראה שלימה והוא מבואר שאין הרצון בזה המקום השם כמו לא יורה על המהות כמו הענין בשם האיש הפרטי, וזה כי לא יהיה חועלת לאמת שהשם שלחו אליהם בהודעתו אותם כמו זה השם אשר לא יורה דבר מעצמותו ית' וכו' ע"ש, ועוד כתב שם בסוף דבריו וז"ל וגילה לו שזהו שמו ולזה הוא מבואר שזהו השם הוא הנותן ציור במהות השם הוצא דנותן ציור במהות השם יתעלה לפי מה שאפשר עכ"ל.

ועוד איתא בב"ר (פ' ח' סי' ג') וז"ל ויאמר אלהים נעשה אדם במי נמלך ר' אמי אמר בלבו נמלך משל למלך שבנה פלטיץ ע"י אדרכל ראה אותה ולא ערבה לו, על מי יש לו להתרעם, לא על אדרכל, הוי ויתעצב אל לבו עכ"ל, ופי' עץ

יוסף בלבו נמלך שכמו שהלכ הוא מקור החיות אשר ממנו יתפשט החיות לכל האיברים כן ככיכול נקרא השם לב העולם ויש בדברים ההם סידות חתומים ולשון מדרש רבה הנעתק כאן כפול שם פ' כ"ז סי' ו' ופי' עוד עץ יוסף וזיל ומה שהוסיף ה' אסי במשל הסרסור לפי שהיה במשל האדרכתל מקום לטעורת בשתי רשויות. כי יאמר האדם אעפ"י שהמלך מלך האדרכתל חכם ממנו באותה מלאכה ואין הדבר כן כי הכל אחד מיוחד בלי פירוד עכ"ל והבן. וכשאנו אומרים ברוך אתה ה' אנו מכוונים לברך שמו ית' כמ"ש לעיל משם החסיד הה"ל שאין חשבחים והתהלות אלא לשמו שני, ומהללים לשם תפארתך ויברכו שם כבודך וכל ישראל בין קטן בין גדול כולם מודים שאין אמונת ישראל כשאר האומות שאין אתם יודע שם הנכבד הויה ב"ה משא"כ עם אלהי אברהם שמברכים בכל יום תמיד באה ברכות בשמו, ויותר מזד, כת' רס"ג בספר האמונות והדעות בפ' י"ג ממאמר שני אחדות וז"ל ושחובה לשבחו במדותיו הטובות והנדולות כמ"ש (תלים קל"ח) וישירו בדרכי ה' כי גדול כבוד ה' ושכל מה שיספרו עליו המספרים וישבחוהו בו המשבחים הוא נעלה וגדול ומרומם מהכל כמ"ש (נחמיה ט') ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה זה אשר תמצא במקומות מהספרים מן השבה והתהלה איננו מיוחס אליו אך הו"א מיוחס אל ספוריו כמ"ש (יחזקאל) ברוך כבוד ה' ממקומו, ואמרו (תלים ס"ח) זמרו שמו, ופעמים תמצאו לספר ספורו ויאמר כרוך שם כבודו (שם ע"ב) ואמר (שם צ"ז) והודו לזכר קדשו, אך בדברי רבותי רבים כאלו הוא לספר ספורו שהם אומרים ברוך שם כבוד מלכותו וכו' ע"ש, עיין על זה היטב ותבין ומ"ש עוד בשם ספר הברית שהוא הפך הקערה על פיה וכו' שקר ענה בו וכל מה שכתב וייחסו לספר הברית לא נמצא מהדברים הרו"ם כסדר וכבנין ההב"ל ההוא שום דבר וענין, רק שנמצא בו שמי שאינו מאמין בשמו ית' נאמר עליו ומחה ה' את שמו, וזה האיש חולק גם על זה, ובפה מלא הו"א מודח שהוא כופר בשמו, גם מה שהזכיר מערכת חכמים רבים מי הוא שאינו מודרז בהם שהרי לא ביארנו דברי המקובלים אלא מדבריהם וכמו שנבאר עוד מדבריהם בס"ד בריך רחמנא דסעיין הו"א ברחמיה יסייען על מה דמשתאר בריך הוא וברוך שמייה. ע"כ.

פרק מ"ח ראב הראב קורא נעים איך מלאס לבס לדבר סרכ על רז"ל ועל גדולי חכמי ישראל כז"ל סי' כ"ט ועקרו ד' עיקרים מיסודי ועיקרי תוכיך כאתורים זיגדל אלכיס חי כמבואר צ"ט ככוונת שרבי' כאריו לט כיכ לוטר יגדל אלכיס חי ע"ש במסנתת כקדש דף כ"ס ע"ב, וכר' סמ"י

שכח מחלמידי כאריי ציאר כוונתו צסוף פ"ו מחיקונו שבת וז"ל אפר שכמדנו ציובלו צחדוש המולס נכגו לומר פיוט יגדל אלכיס חי צכל שבת ונכון לכיות כל אים שורר אותו צציתו צכוונס זו ואף שאמרו על בר' כאריי שלס כיס חפץ צו וכיטב חכס לו על ארצטכ צהיס כראשונים שאינס מכוונים ע"ד כאמת, וצזוכר פר' חרומכ אמר שירות דאית צכון קצלב אמיתית ולכן אין ראוי לאמרס, אכן מכנו אדון עולס ואילך אין למנוע מלאמרס, וכן אני נוכג עס כצצרים ולפעמים כיס לומר מורי אדון עולס צמקומו עכ"ל סמ"ג. כנכ מזכ די צאר שכס עקרו ד' עיקרים כראשונים שציגדל אשר ציארתי לך צקונדריס שקדס אלק, ואל דצריכס אלא רמז ר"ת וי יסיא צאמרו כי הלס תקלב מזכ לפרוץ גדרי כחורכ וסומותיכ ויצא לידי מינות, וכוס מכ שנמנע כאריי ושאר מקיצלים מלומר יגדל, כי חצנו כקצלב כחדשכ לקצלב אמיתית, ואת כקצלב כאמיתית של רז"ל כפשוטכ צכל ישראל כמ"ש כסמ"ג וכיס כמצודרת ופשוטכ ג"כ צכחוציס וצדצרי רז"ל חצצוב לטפלק וכוצנת, ואשר כציאס לידי מחשצכ זו לעשות כעיקר טפל וכטפל עיקר כוס צעצור שראו סכמי ישראל ככרס"ג וכרמצ"ס ור"י כלוי ור' צחיי צעל חוצת כלצצות ושצילי אמונכ וכיולס צכס שכצילו ראיות חזקות על אמיתת יסוד כשי"ח מדצרי כפילסופיס כדי לסחוס פי דוצרי שקר ככופרים כטוענים נגד חוכ"ק, ולכן חצצו אותכ שכיס לקוסה מדצרי כפילסופיס ואינכ כקצלב כאמיתית ואת כרעיונות כחדשים שכמליא כפילסוף מחצר כזוכר לפרש ככחוציס שכס ע"ד כרצנת לשון או חושאליס או משוחפיס כמ"ש כרס"ג ז"ל צספ' כאלמונות וכדעוה וכרמצ"ס צמ"ג ח"א, וכוס נטכ לפרשס צכנתחן כראשונכ כפשיטה, וד כ' עיני כ', אף כ', אזני כ'. וכן צניס אחס אחי ורעי, וכיולס צכס צכנתחן ומשמעותן כראשיכ, ויחס רעיונית כאלכ צשקר לרשצ"י ושאר חנאיס ואמוראיס שלס כיו צימי רשצ"י אלא אחריו ולכן חצצוב צטעות לקצלב אמיתית, ולפיכך מיאנו מלומר יגדל אלכיס חי כי כאמינו וחצצו ליסיד מוסד אללס כי כעצודכ וכחטלב לאלוב קלר אפיס (ז"א) וקודס כצריאס עוד לס נמלס כז"א כמס"ל צ' ס' כצצית וכמצודר ג"כ צעי"ח וכס"א וגס אחר כצריאכ עד אצרכס אצניו עדיין לס נחקן כז"ל וכיו כל אותן כדורות עד אצרכס אצניו נזונים ומקבליס שפעס מאוי"א כמ"ש מכר"י כככן צספרו חיי שלוס ס' חיי שרכ צי ליקיטי חורכ פ' לך לך, ולכך לס חפץ כאריי לומר יגדל אלכיס חי כי איך יאמר נמלס ואין עת אל מליאוחו וכרי יש עת אל מליאוחו דכיינו מכצריאכ ואילך ולא קודס לכן או מאצרכס ואילך שמכעת ככיס נשלס ונגמר תיקונו כי קודס אצרכס שפעיון לס נגמר חקין כז"ל עדיין מקבליס שפעס מאוי"א ואין ראוי לעצוד לאלוב חסר כחקון ולפ"ז כרי יש עת אל מליאוחו מכיינו מכצריאכ ואילך או מאצרכס ואילך וכוכ ליכ שבת של שקר אס יאמר נמלס ואין עת אל מליאוחו שכרי קודס זכ עדיין לס נמלס שכרי עדיין חסר חיקון ואין ראוי לעצודכ, גס לס ערב לו לומר אסד ואין יסיד כיסודו שכרי גס

זכ שקר אללס כמש"ל ממש"ל כזית שיש צו כמח הדריס ומקומות ועלים ואצנים
 וכל אבן חלוקה ומקובלת מכמה לרורות ועפר וסיד וכזנאי כוא שמזכרם
 צמחמתו ועששם דבר אחד (וכוא כנקרא צ' א') זית או כותל, נמלא שיחוד
 כשי"ח אללס כשאר הכאדים שכם מחוצרים מכמה חלקים וכס נקראים צסם
 אחד ואיך יאמר א' ואין יחיד כיסודו, גס נמנע מלומר נעלם שכרי זיארו
 כמקובלים שיש כמח עולמות לאללו ונבראו ונעשו למעלה מעולם כאלילות
 אכן לרוב העלמס לא שלחו צכס יד לבררס ולדבר צכס וגס צא"ק כחצו שלא
 דברו צו אלא ברמז קלת, וככלל אללס שכפרלופים שלמעלה מעולם כאלילות
 לרוב העלמס שכם זכיס ודקיס ונעלמים מאד לא שייכה חפלה וקריאה אליכס,
 ורק זיארו כפרלופים שכבר נתעצו ונראו קלת וצכס דוקא שייך עבודת וחפלה
 וקרצנות וזכו כטעם דלא שייך עבודת צא"ס וצאדס קדמאכ שצטולמות
 שלמעלה ולא צא"ק דאלילות וגס לא צשאר פרלופים שצאלילות לרוב העלמס
 ודקותס ורק שייך עבודת דוקא צז"א פרלויף כאחרון שצכס שכבר נחגלה יוחר
 (ונעשכ צמייכ כמושגת כמ"ש ס' כזרית) וכמ"ש כרס"ו צע"ח שער עיגולים
 ושער סדר אצ"ע פ"צ וצשער כשתלשלות כ"יס צאורך, וצכס"א שער יראת
 ב' ועיין לקמן סי' פ"ד מ"ש צ' מש"ס כו על כן רלו לכשמיט נעלם ואין סוף
 לאחדותו שאינונן שצח אמיתי לפי שטחס. גס כרסיקו מלומר אין לו דמות כגוף
 ואינו גוף שכרי לפי דעתס יש לו דמות כגוף צרע"ח איצרים ושס"כ גידים
 כמצואר צכס"א שער ר"ח דף ל"צ ע"צ כו כחמשכ פרלופים כל אחד מכס
 פרלויף גמור צגילוי חסוך איצרים רע"ח ושס"כ גידים וכזיא ראיות לזכ
 מדברי כזוכר. וכ"כ כרס"ו צס"ח ע"ח שער עגולים ויושר כו כקו כחפשט
 מל"ס צצחינת יושר כוא צליור אדס ישר כלול מרע"ח איצרים צסוד ללס
 אלכיס ועליכ רמז ככתוב ויצרא אלכיס את כאדס צללמו צללס אלכיס צרא
 אותו וכל דבר כזוכר וכתיקונים צצחינת דיושר ע"ש, וכ"כ ס' כזרית צחלק
 דברי אמת מאמר א' פ' ז' ומ' עיין עליו. וכ"כ כרסצ"ד צפ"ד מכל' חשוכה
 על מכ שכ' כרמז"ס כאומר שיש שס רצון א' אכל שכוא גוף ובעל חמוכ
 כת' כרסצ"ד ולמכ קרא לזכ מין וכמכ גדולים וטובים ממנו כלכו צזו
 כחשצכ לפי מכ שראו צמקראות וכו', כנכ מחצאר לך יפכ טעס מכ שכרסיק
 כאר"י לומר אין לו דמות כגוף ואינו גוף כו אטפ"י שכם אומרים שאינו
 גוף כו אס אור אכל יש לו דמות כגוף ולא נתנו אל לכה כו גס כאש וכאור
 כס גופים דקיס, וכנכ ג"כ אמרו שכל עלה פרלופי כאלילות שכם שיקר
 כאלוכות אשר אליכס שייך חפלה ועבודת וקריאה צעת לרכ נשמכ וגוף ומלבוש,
 כספירכ עלמכ גוף ואור פנימי נשמכ, ואור כעקיף מלבוש, וצכמכ מקומות
 צזוכר אומרים גופא דמלכא, על כן שקר כוא אללס לומר אין לו דמות כגוף
 ואינו גוף שכרי יש לו דמות כגוף, ולא יאות לפרלופים אלא שצחיס אמתיים
 כשייכים לכס כפי קבלתם כמדשכ שביא היפך קבלת רז"ל צעלי כחמשכ
 וכחלמוד וכגאונים ופוסקים כראשונים וכמו שאני עתיד לכזיא דצריכס לקמן.

גם מיאנו לומר ראשון ואין ראשית לראשיתו שכרי בקבלתם יש כמכ ראשית לראשיתו של ז"א שבעבודתו וכתפלה וכל כשנחם שייכים לו כמ"ש לעיל מדברי גדולי המקובלים אשר כל עמודי הקבלה כחדש נשענים עליכם צפי' דברי הזכר ולפי כבודו דבריו כרי כמכ עילות קדמו לזכ וחס א"ס ואדם קדמא וז"א ועתיק וא"א ואו"א, ולפי' מיאנו לשבח לז"א שהוא כאלוהי כשליט בכל הצורות והוא נקרא בשם כו"כ בשבח זה שהוא ראשון ואין ראשית לראשיתו לפי שאינו מסכים לקבלתו ובזכר פ' תרומה דף קע"ה ע"א מזכיר לומר שירות ותשבחות דאית זכון קבלה אמיתית, וזו הקבלה הקדומה שלנו שהוא ית' ראשון ואין ראשית לראשיתו אינו קבלה אמיתית לפי דעתם ולפי' מיאנו לומר ד' צחים הראשונים מפני שאין צבם קבלה אמיתית, אך הם יאמר יגדל אלכים חי וישבחם בנו אדון עולם וכל נולד יורכ גדולתו ומלכותו שפיר דמי לדידוכו בדילוג ד' צחים הראשונים דמכנו אדון עולם ואיך כולכו שייכי צ"א וכו' שירות ותשבחות דאית זכו קבלה אמיתית לפי דעתם, ועל כן לא סרס לכאריי רק על ד' צחים הראשונים לצד שאינם מסכימים לקבלתו, אמנם כיב לפעמים אומר האר"י במקומו אדון עולם אשר מלך מפני שלא נזכר בו שום שם משמות הקדש, ושייך שפיר כל אותו בשבח כאלוהי הראשון הנק' א"ס אשר לא יעבדוהו משום דלית ליה שם ידיע ולא שם כינוי, וגם נזכר באדון עולם וכו' יכיב בתפלה שלפי דעתם קלחו מתלבש בתפלה לכן לא נמנע האר"י מלאמר, אבל דיגדל שז' בו שם אלכים חי שכם מיוחסים לפירופי אר"א וגם לז"א אשר אותם יעבדו שיש להם פירוף שלם בדמות אדם ובגלגלם ואינם ראשונים שכבר קדמו להם סבות ואינם נעלמים לכן כקפיד מאד על ד' צחים הראשונים שכם שקר לפי דעתם, בלא און עליו חסדן עד כמכ גדלה שגיאת רבותי בעלי הקבלה החדש לעקור ד' שרשים מיסודי תוכ"ק, ובכדיא אמר הר' יוסף לבב דף ג' ע"ב דע את אלכיה אביך כולל כחמש פרלופים ועבדו לז"א אעפ"י שהוא נברא כי נשמשו אתה עובד זכ כי בלעד אין כל נמלא מש"כ לא אמר דע אלכיה אביך אלא דע את אלכיה אביך וכו' ודברי הר' יוסף לבב שאמר שהוא נברא מבורא באדרת רב דף קל"ח ע"ב וז"ל כ' פעלך בקרב שנים שייכו האי לעתיק יומין, מאן פעלך דא ז"א וכו' שייכו למאן, שייכו לז"א דכל נכירו דליה מאינון שנים קדמוניות וכו' ועוד הרבה לשונות בזכר מוכיחים שהוא נברא, ועכ"ז הוא מלוב לעבוד אותו ואלו שמו אל לבב דברי רז"ל בצ"ר וצילקוט שבבאתי לעול סוי ל"א כל שיש לו חולדות וכו' לא עבדו לנברא, גם כטילו חסרון בדיעת כשיית בעתיד במש"ל צ' האר"י צספ' ד' מאות שקל' כסף כי עשו ידיעת כשיית בעתיד ידיעת ספק בידיעת האלטגוניים וכ"ה האר"י צבשגות פי"ז מהל' תשובה וז"ל אעפ"י שאין תשובה נחת על זה טוב לסתור לו קלת תשובה ואמר אם היו לרקת האדם ורשעתו חלויים בגזירת הבורא ית' כיחכ לנו כשאלכ קשה עד מאד, ועכשו שבורא כסיר זאת-הממשלה מידו ומסרם ביד האדם עלמו אין ידיעתו גזרם אבל היא בידיעת האלטגוניים שיודעים מכם אמר מה יכיב דרכיו

של זכ וכדבר ידוע שכל מקרה כאלה מסרם כזכור בכל כמזלות ללא שנתן
 בו כשכל לכיות מסזיקו ללאת מתסת כמזל וכוא ככס כנתון צלדס, עכ"ל.
תשובה מ"ש שהם דברו סרה על גדולי חכמי ישראל וכו' שקר ועולה
 גם זה שהרי לא הביא ראיה לדבריו שהם מדברים סרה ח"ו.
 ומ"ש ועקרו ד' עיקרים שביגדל והביא מורה מקום אל ס' הכוונות. כבר ביאר
 בספ' הכוונות דף י"ט ע"א שהאר"י לא חפץ בשום פזמון או פיוט מאותם
 שסדרו האחרונים כי אם מן הראשונים כמו חפלת ר' עקיבא ור' ישמעאל ור'
 אלעזר בן ערך ור' אליעזר הקליר למי שנחקנו על דרך האמת עכ"ל,
 הרי לך בהדיא שלא חפץ אלא בדברי החנאים בעלי המשנה והתלמוד שקבלתם
 קבלה ישנה נושנה. ומ"ש לשון הר' חמ"י ואמר שהוא ביאר כוונת האר"י
 וכו' גם זו טענת שוא שהרי לא ביאר כוונתו רק אמר שלא היה אומר ד'
 בתים הראשונים וחרה לו על שאינם על דרך האמת, והנה כבר ביאר בספר
 הכוונות איזו היא דרך האמת שהיא קבלת דתנאים והאמוראים ז"ל ובה
 בסדר פזמוניהם ופיוטיהם היה חפץ, והוא נהג כן מפני שידע בסוד ה' כמו
 שהעידו עליו אנשי דורו בספריהם ואין לנו אלא מה שהעידו אותם החכמים
 השלמים המפורסמים בישראל ועל כיוצא בזה כת' הרמב"ם ז"ל בפ' ל"ה ח"א
 מהמורה ז"ל בקיצור מה ענין שמותיו המורים על אחד ואם הם שמות רבים
 אלו כולם עניינים עמוקות והם סתרי תורה באמת והם הסודות אשר יזכרו
 בספרי הנביאים חדירי ובדברי רז"ל ואלו הם הדברים אשר אין צריך לדבר
 בהם אלא בראשי הטרקים ועם האיש המתואר גם כן, אמנם הרחקת ההגשמה
 והסרת הדמיו וההפעליות מהשם הוא ענין שראוי לבארו לכל אדם כפי מדה
 שהוא ולמסרו בקבלה לקטנים ולנשים ולסכלים ולחסרי השכל כמו שימסר להם
 שהוא אחד ושהוא קדמון עכ"ל וקידם לזה עוד כי הרמב"ם על זה שורה
 השיעור יספיק לקטנים ולהמון בישוב דעותיהם עש"ב ודו"ק. ומנהיגנו לאמרו
 מחמת הסעם שכתב הרמב"ם שהוא ענין שצריך לבארו לכל אדם שאותם
 הדברים הם ביגדל, וגיכ הרי המזיבל חמ"י לא סזר הצנהג רק היסיף לחוק
 שכך נהגו. והרי הר' חמ"י מעיד על תאר"י זלתייה שהיה אומר במקום יגדל
 פיוט אדון עולם, ומ"ש זה האיש שהם עקרו ד' עיקרים וכו' גם זה בדא
 מרעינו ומחשבותיו השקריות שהרי לא גילו לנו כוונתו ודעתו למה, ולא עוד
 אלא שהארבעה בתים שביגדל הנם כתובים ומבוארים יותר בסו"ס אדון
 עולם שהיה האר"י אומרם כאשר תראה לפנינו, ומ"ש ב' ר"ת בן יחיאל וכו'
 אל תאזן ואל תשמע לו כי לא למד מסר חכמים שאסור לו לאדם ליקח ענין

המחזיק לפננו ולאחריו להיות לו לראיה, ועיין ותבין בכל דברי ר'ת בן יחיא ז"ל הובאו בפי י"ג וכמ"ש בפי לי"ז. ומ"ש שהאר"י נמנע מלומר יגדל כי חשב הקבלה החדשה לקבלה אמיתית וכו'. כבר ביארנו לעיל פ' כי שאינה חדשה כאשר הוא דובר טרה ושקר, ואדרבה מיוחסת היא עד אב האמונה אברהם אבינו, ולא עוד אלא שהאר"י לא היה חפץ אלא בקבלה האמיתית הפשוטה בכל ישראל אשר הזכיר הסמ"ג וכמו שהעיד בס' הכוונות שהיה חפץ בפיוטים של הראשונים שחס התנאים הנז' ז"ל, וקבלתו היא היא קבלתם. ומ"ש שהם פירשו הפסוקים כהנחתן יד ה' עיגי ה' וכו'. שוא והבלים גם זה, דהיכן מצינו שדברו בכורא ית' שום גשמות ממש ח"ו, אך הם מפרשים הפסוקים בדרך משל במדותיו ית' כמו שמבואר בתיקונים דף קכ"א ע"א, ומ"ש שחשבו שהעבודה לז"א וכו' אתה תקורא אל חט לכסיל הזה שונה באולתו הוא שכבר נתבאר לעיל פ' כ"ט ע"ש. ומ"ש בשם ספר הברית שקודם הבריאה עוד לא נמצא הז"א וכו' כזב הוא זה ורק שכתב הרי' ספר הברית שסוד הוי"ה ב"ה שהוא הבחינה שאחר הבריאה בחינה המושגת לבית יעקב שנגלה למשה בסנה וכו' מבאר לך שמאחר שנברא העולם לא הושג שם הוי"ה לשום אדם רק השיגו אותו ישראל ומשה, ואפי' האכות כשנגלה עליהם לא השיגו שם הוי"ה שני' וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם, הרי לך בהדיא שלא נודע להם בשם הוי"ה והשיגוהו ורק הודיע אותם ששמו הוי"ה הודעה לבד וכמ"ש הרב חה"ל בשער היחוד על פסוק ה' אלהי אבותיכם אלהי אברהם וכו' וכמ"ש רש"י ז"ל על פסוק זה וז"ל ושמי ה' לא נודעתי להם לא הודעתי אין כתיב כאן אלא לא נודעתי, לא ניכרתי להם במדה אמתות שלי שעליה נקרא שמי ה' נאמן לאמת דברי עכ"ל, אבל ישראל השיגו ולא השיג שום אדם אחר בריאת העולם זולת בית יעקב כדאיתא במדרש הגדול פ' ואתחנן על פסוק פניכם בפנים דבר ה' וז"ל בשעה שבא הקב"ה לעשות מלחמתן של ישראל וליסרע מן המצרים על הים לא נראה להם אלא כבחור שאין המלחמה נעשית אלא ע"י בחור שני' ה' איש מלחמה וכו' ע"ש. ונגלה למשה בסנה כבר ביארתי לעיל פ' מ"ז משם שמות רבה ופ' ל"א משם הילקוט וכן הוא בחנומא, ומה שהוסיף זה האיש לצרף עם ס' הברית ס' ע"ח וכס"א כולם לא נמצא טענתו בשום אחד מהם, ומ"ש והביא ב' חיי חיי שלום של מהר"י הכהן שעד שבא אברהם לא נתקן הז"א והיו נוונים ומקבלים שפעם מאו"א וכו' לא העתיק לשינו כהוגן וז"ל כמתכונתו חקירה שנית למה הדורות הראשונים היו מכעיסים ובאים היו נשפעים מאריך אנפין, ומאברהם ואילך שכבר

היו צדיקים בעולם היו נשפעים מ'א והיה ראוי להיות להיפך, ותירוץ שעד אברהם לא היו ז'ו'ן מחוקנים עד שבא אברהם והתחיל התקון עכ"ל לענינינו מס' חיי שרה. ומעתה אבוא לפרש דבריו בס'ד הנה נודע שבכל תפלתינו וקיום מצותינו וברכותיהם אנו מברכים ומזכירים בפניו שם אדניי ובלבבינו שם הוי"ה וזהו אמרם בגמרא קדושין דף ע"א ופסחים דף ג' זה שמי לעולם וזה זכרי לא כשאני נכתב אני נקרא. אני נכתב ביו"ד וה"א, ונקרא בא"י דלית עכ"ל. והנה כבר נודע מ"ש בבראשית רבה על אדם הראשון שהקב"ה נתן לו המצות ודרשוהו על פסוק לעבדה ולשמרה ל'עבדה במצורח עשרה ולשמרה במצות לא תעשה, וכשקיים המצות תיקן שם הוי"ה ואדניי כמ"ש לעיל פ' כ', וכשבאו בני האדם וקלקלו האריך אפו להם והידה זן אותם ומפרנס במדת אריכות אפים וזהו מאמר מהר"י הכהן זלה"ה שהיו מכעיסים ובאים והיו נשפעים מאריך אנפין כלומר במדת אריכות אפים, ודבריו אלה משנה ערוכה היא כדחנן באבות פ"ה וז"ל עשרה דורות מנח עד אברהם להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסים ובאין עד שבא אברהם וקבל שכר כולם עכ"ל ופ"י רבי' עובדיה קבל עליו שכר כולם ועשה מעשים טובים כנגד מה שראוי שיעשו כולם עכ"ל ולפיכך בעשותו המצות תיקן מה שקלקלו והיו מכעיסין ובאין וזהו מ"ש מהר"י הכהן שהוא תיקן ז'ו'ן שהם כינוי לשם הוי"ה ואדניי ומאותה שעה מדד עמהם השי"ת בשני השמות האלה והגדו"ג אותם בהם, והסבה היתה מאברהם שתיקן שמו ית' בקיום המצות והודיע שמו בעולם זהו התיקון, וכן בבראשית רבה (פ' י"ד סי' ו') איתא בהדיא וז"ל איך לוי האדם הגדול בענקים זה אברהם, ולמה קוראו גדול שהיה ראוי להבראות קודם אדם הראשון אלא אמר הקב"ה שמא יקלקל ואין מי שיבא לתקן תחתיו אלא הרי אני בורא את האדם תחלה שאם יקלקל יבא אברהם ויתקן תחתיו ע"כ, ועוד בב"ר (פ' מ"ג סי' ה') וז"ל ויברכיהו ויאמר ברוך אברהם וכו' א"ל הקב"ה אני לא היה שמי ניכר לבריותי, והיכרת אותי בבריותי מעלה. אני עליך כאלו אתה שותף עמי בבריותי של עולם עכ"ל, ומ"ש ולכך לא חפץ האר"י לומר נמצא ואין ערף אל מציאותו והרי יש עת אל מציאותו דהיינו מזכריא"ת ואילך וכו' הסעם הזה ברזו מלכו ועליו הכתי' אומ"י והיה במחסך מעשיהם שהרי לא דברו בכורא ית' היו אלא כשמי, ואף שרברבו בשמו לא אמרו שהוא נמצא מעתה חלילה שהרי כבר נתכארו דבריהם באש"ת, ובהדיא כתב הרי"ם ס"א הכרית בחלק כתב יושר פ' ט"ו וז"ל ער שלא נכרא העולם היה הוא ושמו, ודבריו אלה מועתקים משרקי ר' אליעזר פ"ג ורק שנתקן שם הוי"ה תיקון לבד והיינו

הסרטום שפרסם אברהם שמו ית' והמשיך על העולם רחמים. וגם האר"י ז"ל הרי זה האיש מודה שהוא היה אומר אדון עולם-כמ"ש חמ"י ומצינו בפיוט אדון עולם שנ' והוא היה והוא הוה והוא יהיה, וגם בתחלה אדון עולם אשר מלך בסתרם כל יציר גברא, שוה וכחאים לעיקר הנז' ביגדל נמצא ואין עת אל מציאותו. ומה שהוסיף לדבר וללגלג, פטפטן הוא ואיש פרוץ מוסר לא יבין. ומ"ש גם לא ערב לו לומר אחד ואין יחיד כיחודו שהרי גם זה שקר ממסל הבית שיש בו כמה חדרים וכו' מחוברים כשאר האחדים ונקרא ב' אחד וכו' בזוי ונחשב הוא זה איך הוא מדבר סרה ולהיר על אדונינו מ"ו האר"י זלה"ה מה שלא נחכוון, שהרי גם באדון עולם שהאר"י היה אומר נאמר והוא אחד ואין שני להמשילו להחבירה, גם עוד נאמר בלי חיבור בלי פירוד שאין לחבר עמו, ולא לומר שיש פירוד ומחלק הוא ח"ו. ומה ששנה באולחו ממסל הבירא כבר ביארנו לעיל פרק מ' שלא המשילו בכורא יתברך אלא במדורא כמבואר בכס"א, ומביא משל במדות כמו זה רד"ק ז"ל בפירושו לתלים מזמור קמ"ה על ססוק ועוזו נוראותיך ומ"ש גם נמנע מלומר נעלם וכו' ועשה לו גזרות שוות ממש המקובלים שיש עולמורא נעלמים, בנייני שוא שאינם מצויים כנה לו לעצמו ולא נמצא בדברי המקובלים כסדר דהוא כלל, אך דהוא אסף וליקט שתי תיבות מס' ע"ח ושלוש וארבע תיבות מספ' כס"א או מס' הכרית, ויכולים אנו ללקט מן החורה לפי דעתו שמצוה לעבוד ע"ז ח"ו שנ' וסררזם ועבדתם אלהים אחרים, אבל אתה הקורא אל תאזן ואל תסור מן הדרך האמת שהרי אפי' בזוהר מודים שהבורא ית' נקרא נעלם כדאיחא בתיקונים דף ג' ע"א דאיהו יחיד נעלם וביה צריך הכוונה ע"ש, וגם כל המקובלים קורין לבורא אין סוף כמו ביגדל שאמר נעלם ואין סוף לאחדותו אך אמנה אגיד לך שרצונו וחפצו להכחיש שיש עוד עולמוח אלפים לפיכך הוא מוציא לעז שהמקובלים עובדים להם, ושקר ענה שהרי כבר ביארנו מדבריהם בכמה דוכתי שאין העבודה אלא לא"ס ביה היחיד הנעלם, ועל שהוא מכחיש שיש עולמות דבריו עומדים נגד החנאים כדאיחא בילקוט ישעיה סוף ס"י מ"ג רמ"ז תנ"ד וז"ל א"ל רב אחא מגדלאה לרב נחמן בר יצחק מכי חרוב מקדשא אין שחוק לפני הקב"ה, ובליליא מאי קא עביד אי בעית אימא מעין ימא, ואי בעית אימא רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמונה עשרה אלפים עולמות שברא וכן הוא בילקוט תלים רמז תשצ"ו בשם ספרי ע"ש. ומ"ש גם הרחיקו מלומר אין לו דמות דהגוף ואינו גוף שהרי לפי דעתם יש לו דמורא ברמ"ח איברים וכו'

והביא ראיה מכס"א ל"א נסמוך עליו בהעתקת הלשון שהרי כבר פי' דבריו דהר"י כס"א שם בדף ל"ב ע"ב שכוונתו על ארבע אותיות הוי"ה וז"ל כצורתו אמנם החמשה פרצופים (ר"ל הם השמות העצומים שם אהי"ה ושם י"ה ושם אלהים ושם הוי"ה ושם אדני') כל אחד מהם פרצוף גמור בגילוי חתוך איברים (ר"ל ולדמות ע"ד משל שכל אחד שם גמור בגילוי חתוך אותיות שמכנה אותם איברים) רמ"ח איברים ושס"ה גידים (ע"ד מה שדרשו חז"ל שמי עם י"ה שס"ה זכרי עם ו"ה רמ"ח הובא בספ' מראות אלהים בחלק היחוד ס' כ"א) וכזה כת' הר"י יחיא הרופא והר"י חסר חכמי קדמונינו 'בסדר גלקועד קאעדה ז' וז"ל על ענין שם אהי"ה והוי"ה ושאר השמות אלו דהאותיות מראיהן כמראה בוק ולהבת אש סביב להן וכל אחת ואחת קימתה עשרים ואחת אלפים פרסאור רבבות עכ"ל, וגם זה האיש משבח ומייחס ר' יחיא הרופא בפ' י"ח והר"י חסר בפ' מ"ב ודבריהם מסכימים לדברי כס"א שאותיות השמות הם מאירים מחוככים וכל אחת קומתה כמה וכמה לא שהן איברים ממש חלילה כמו שחשב. ומ"ש והביא דברי מהרצ"ו שונה באולתו הוא וכבר פירשנו בפ' ל"ח ולא לומר מוסר איך ר"ה נוסל ומלגלג בדברים שהם כבשנו של עולם. ומ"ש והביא לשון הראב"ד לייחס לו טעות ח"ו וחסר עיקר פירוש דבריו וז"ל עם מה שקיצר ולמה קרא לזה מין וכמה גדולים וטובים ממנו חל"כו כזו דהמחשבה לפי מה שראו במקראות ויותר ממה שראו בדבר ההגדות דהמשבשות את הדעות עכ"ל הרי לך שאין דעת דהראב"ד שהשי"ת גיף ח"ו כמו שייחס לו זה המסית, רק שדעת הראב"ד לומר שאין מלינא לקרות הטועה בעיונו מין מפני שהוא טעה וגשתבש מפשטי המקראות וההגדות וכבר כת' על זה הר"י כסף משנה שאין אלו דברי הראב"ד שעיקר הגירסא כמו שכת' בספ' העיקרים ופירש דעת הראב"ד וז"ל (מאמר א' פ"ב) וכן נאמר לפי זר"י כי מי שלא הגיעה מדרגת עיונו להאמין הכתובים בדרך מסכים אל האמת ומאמין אותן כפשטן ועלה מזה בידו דע"ת כזב להיותו חושב שזהו דעת החורה איננו יוצא בזה מכל"ל בעלי החורה חלילה ולא הותר לספר בגנותו ולקריתו מגלה פנים בתורה ולא כופר ולמנותו בכלל המינים חס ושלום וגדול מזו כת' דהראב"ד ז"ל שאפילו המבין עיקר מעיקרי החורה בחלוף האמת מפני שהוא טועה בעיונו אין ראוי לקרותו מין שכך כת' בספ' ההשגות על מה שכר"י הרמב"ם ז"ל שהאומר שדשי"ת הוא גוף הוא מין וכי עליו הראב"ד ז"ל אמר אברהם אעפ"י שעיקר האמונה כן הוא המאמין היותו גוף מצד תפיסתו לשונות הפסוקים והמדרשות כפשטן אין ראוי לקרותו מין עכ"ל, וזה תדרך יראה אמיתי

אמונת ה'

קפה

ונכון ממה שנמצא לרדל אמרם על אלישע בן אבויה שובו בנים שובנים חוץ מאלישע אחר שידע כוראו ומתכוין למרוד בו חנה ביארו בפירושו כי מי שידע דהאמת ומתכוין להכחישו הוא מכת דהרשעים שאין ראוי לקבל אותם בתשובה. אבל מי שאינו מתכוין למרוד ולא לנסות מדרך האמת ולא לכפור ממה שבא בחורה ולא להכחיש הקבלה אלא לפרש הפסוקים לפי דעתו אעפ"י שיפרש אותם בחלוף האמת אינו מין ולא כופר חלילה עכ"ל ספר העיקרים, ולמד והבין איך הוא מבאר לשון הראב"ד באמת וזרה האיש ג"כ משבח ספר העיקרים בפ' מ"ז. וגם הרמב"ם בעצמו כתב במורה. (חלק א' ס"ה) כדעתי הראב"ד וז"ל על פסוק ויראו את אלהי ישראל וכת' אם לא ירצה אחד מן המקצרים להגיע לזאת המדרגה אשר נשתדל עמו להעלותה ישים אלו המלות כולם אשר באו בזה הענין מורות על השגות חושיות לאורים ברואים אם מלאכים או זולתם אין היוק בזה עכ"ל. ובכך אל תשמע ואל תטה און לשמוע לפירושי זה האיש הזריז, שאין לנו אלא פירושיי שכבר פירשו חז"ל. ומ"ש שהם אומרים שהוא גוף ח"ו הלא גם האר"י היה אומר באדון עולם בלי ערך בלי דמיון בלי שנוי והמורה שוה למה שביגדל אין לו דמות הגוף ואינו גוף ויותר מוסיף להזהיר שאין להעריכו ולדמותו ואינו משתנה ואין לו תמורה. ומ"ש אעפ"י שהם אומרים שאינו גוף כי אם אור ולא נתנו אל לבם כי האש והאור הם גופים דקים וכו' שקר גם זה שלא נמצא בשום מקום בדבריהם שהבורא ית' הוא אור, ואם תקשה ממה שאומרים אור א"ס. לא כן אחי. שהרי כבר נתבאר לעיל פ' ל"ח שכוונתם על שפע המשפיע הבורא יתעלה שהוא גמרא אור כמ"ש הרמב"ם שהבורא ית' משפיע כמו עין המים והביא ראיה מפסוק אותי עזבו מקור מים חיים ובפסוק באורך נראה אור הובא לעיל פ' ל"ח כל הלשון באורך ע"ש. ואם זה האיש כוונתו לחלוק על המקובלים שהם אומרים שהספירות אורות עליונים, מה יש הפסד כיון שאינו אלא במדות ולא בבורא ולא עוד אלא שהם מזהירים שאין לצייר אפי' במדור ואפי' ציור אור. ועוד שזה האיש מקשה קושיות רעועות על המקובלים ז"ל ולא ידע שכל זה אינו אלא נגד התוה"ק והתנאים שהרי לפי דעתו שכח מקרא מלא שני' כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא וגו' ועוד בדברי התנאים ז"ל בבב"ר (פ' ג' ס"ד) ודל ר' שמעון בן יהוצדק שאל לר' שמואל בר נחמן, א"ל מפני ששמעתי עליך שאתה בעל אגדה מהיכן נבראת האורה א"ל מלמד שנתעטף בה הקב"ה כשלמה והבהיק זיו חדרו מסוף העולם ועד סופו ע"כ. הרי לך מה שהמשיל את הקב"ה לאש ומה שאחז"ל שהוא נתעטף באור לדעת איש זה הוא גוף דק ח"ו. ורחמנא

לישובן מהאי דעתא. ומ"ש שכל עצם פרצופי האצילות אלוהות וכו' מרבה דברים להבהיל אותם חסרי הדעת השומעים את דבריו וכבר נתבארו כל אותם הדברים בפר' ל"ח ופ' מ' ע"ש. ומ"ש בכמה מקומות בזהר אומרים גופא דמלכא. כבר הוא מבואר בכמה מקומות שאינו אלא שם הוי"ה שהוא שם העצם וכמ"ש הראב"ע בפירושו בתלים סוף מזמור ע"ב, וכמ"ש לעיל משם הרי' חטר מחכמי קדמונינו שגופו של שכינה וכו' ופירש שהן אותיות שמותיו ית' הובא לעיל סרי' מ"ב וכמהו כח' הרי' יחיא הרופא הנזיל וא"כ אינו אלא משל בכדי לשכך את האוזן מה שיכולה לשמוע, ומ"ש שהם מיאנו לומר ראשון ואין ראשית לראשיתו שהרי בקבלתם יש כמה ראשיות לראשיתו וכו' שקר גם זה שהרי גם באדון עולם שהיה האר"י אומרו נאמר וחוא ראשון והוא אחרון גם נאמר עוד בלי ראשית בלי תכלית שוה למה שביגדל ראשון ואין ראשית לראשיתו, וא"כ הרי האר"י והמקובלים מודים בד' עיקרים, אך לא היה חפץ באותם שביגדל ולא גילה לנו טעם למה, אבל קצת טעם הביא בס' הכוונות שרצונו וחפצו בתקנות של הראשונים בפזמוניהם ר' ישמעאל ור' עקיבא ור' אלעזר בן ערך ור' אלעזר בן הקליר זכר כולם לברכה, ולא כמו שבנה לו זה האיש טעמי הבל וריק אשר לא עלו על לב המקובלים ז"ל והוא מרבה וכופל ושונה דברים שכבר נתבארו, ועד אמרו ולפיכך מיאנו, כולם דברים ישאם רוח ואין להם שורש ועיקר בדויים מלבו וכפי סדרו, ומ"ש אמנם לפעמים היה אומר האר"י במקומו אדון עולם אשר מלך וכו' ובדה לו טעם מלבו ואמר שהוא מפני שלא נזכר בו שום שם משמות הקדש וכו' סח מראוח עיניו מהשכיל לבו ובחשך הלך לא ידע ולא הבין מורה על עצמו שאינו יודע מאומה כמי שמשמש בצהרים כאשר ימשש העור באפילה שהרי גם באדון עולם נזכרו שמות משמות הקודש, שם אלי שנאמר בו והוא אלי וחי גואלי וכמ"ש הרמב"ם בפ"ו מהל' יסודי התורה ששם אל הוא משמות הקודש וכל שם הנטפל לו אורת מאחריו אסור למחקו והרי הם כשאר אותיות של שם מפני שהשם מקדשם עכ"ל, וג"כ שם אדני נאמר באדון עולם ועם רוחי גוייתי אדני לי ולא אירא ומכל זה תדע שמטבה זו גרם לעצמו את כל התלאה הזאת שלא נתיישב על דברי חכמים לומר אם רק הוא ממנו, ומ"ש שהאר"י היר"ה אומר אדון עולם והביא טעם דשפיר שייך כל אותו השבח באלוה הראשון הנקרא א"ס אשר לא יעבדוהו וכו' ובפ' כ"ו כח' שדעת המקובלים שהא"ס שהוא גבוה למעלה מן הכל עליו אמרו דלא שייך בית שום עבודה וחפלה ואינו משגיח ולא מציל את הקורא אליו בעת רעה וכו' דברים סותרים זה את זה מחמת שכולם מלשינות

על המקובלים ומלשינות של שקר היא, שהרי כאן בפי זה כתב ששבח אדון
 עולם הוא לאִים ושייך בו, ומצינו בשבת הזה שנכלל בו ההשגחה ועונה בעת
 צרה ומציל ורופא, שנאמר בו והוא נסי ומנוסי מנת כוסי ביום אקרא, וג"כ
 נאמר והוא אלי וחי גואלי וצור חבלי ביום צרה, והוא רופא והוא מרפא והוא
 צופה והוא עזרה וכו' הרי שכולם מהאִים היחיד שאין זולתו ב"ה וב"ש, ושאר
 דבריו בדויים ברעיונו שיקלם וכחבם, ומה שחזר לשנות אולתו והביא לשון
 הרב יוסף לבב ואמר דע את אלהי אביך כולל החמשה פרצופים (פי' דבריו
 שחדע שאלהי אביך הוא שנכללים בו החמשה שמות שנתבאר לעיל פי' זרה
 וכמו שחזר ופירש שחעבוד לאלהי אביך דרך ז"א דומיא למה שאחזיל לכוון
 דרך בית קה"ק והרי כבר פירש דבריו כי לנשמתו כלומר לנשמת העולם שהוא
 הסבה הראשונה אִים ב"ה אתה עובד כי מבלעדי אין כל נמצא כלומר שאין
 זולת הסבה הראשונה כמו שני ואין צור מבלעדי אלהינו), ומ"ש הלשון הזרה
 להוכיח שז"א נברא לא דייק היטב שכבר דברי יוסף לבב מבוארים בהדיא
 שאין העבודה אלא לאִים שהוא נשמת הנשמות כמש"ל פי' מ"ב משם חכמי
 קדמונינו הרי חסר ע"ש וכן כתב הרי' יחיא הרוסא הנו"ל, וזה האיש הביא דבר
 זה בשביל לומר עוד שז"א נברא, עיין מה שנתבאר לעיל פי' ד' ויתיישב לך
 באמת, ומ"ש עוד לי הזוה"ק שז"א הוא פעולת הבורא, אדרבה מכאן חזק לדברי
 הזוהר שאין התפלה אלא לאִים ב"ה להמשיך השפע אל פעולתו שהן הספירות
 וא"כ אינם אלא כלים ולא אלוהות מעצמן חלילה וכבר שאל על לשון הזוהר
 זה אל הרבנים הנו' והשיבו אותו על זה ונכתבה לעיל בסדר השו"ת, ואוסיף
 עוד להעתיקה כאן שלא ירחק על הקורא רק יהיה תשובתו בצדו וז"ל הש"ה,
 שאלה, אלהיכם מקצתו עילה ומקצתו נברא, ה' שמעתי שמעך וכו' לז"א, ה'
 פעלך לעתיק יומין, מאן פעלך דא ז"א חייהו לז"א וכו' עכ"ל, וז"ל התשובה,
 תשובה, דע לך כי מן הדין אין עלי להשיבך, אבל משום עת לעשות לה' הפרו
 תורתך הוצרכתי להיכנס לפנים ממחיצתי אעפ"י שאין לי להרהר כ"ש לדבר,
 תחלה אתה צריך לדעת שכשעלה ברצון הבורא לברוא את העולם תחלה האציל
 עשר ספירות להנהיג בהן את העולם ונקראים פעולת הבורא וכשראה חבוקק
 הנביא שהדין מתוח על ישראל חשב באיזו מדה הגיע הדין כדי להמשיך עליהם
 רחמים בתפלתו מאת הבורא ית', וכשידע שכבר הגיע עד התפארת שהיא מדה
 הנקראת ז"א שרובה רחמים צעק ואמר ה' שמעתי שמעך יראתי ומיד עמד
 בחפלה ואמר ה' פעלך בקרב שנים חייהו כלומר שהתפלל לפני ית' שישמיע
 שפע רחמים על התפארת וזהו השפע הנקרא חיים כדי שימשיך לנו שפע חיים

בגלות הזה, ואם הוקשה לך מה שקרא לתפארת השם הלא כל הנביאים כשמדברים עם הצורות הנראים להם קוראים להם בשם זה והם אור נברא לדעת הרמב"ם (מורה חלק א' פ' מ"ו) ורס"ג בספר האמונות והדעות (מאמר ב' אחדות פ' י') ז"ל, ויותר על זה אמרו בתלמוד (סנהדרין פ"ד דף ל"ה) על פסוק ואל משה אמר עלה אל ה' עלה אלי מיבעי ליה אלא זהו מטטרו"ן ששמו כשם רבו, ועוד אמרו בתלמוד (בבא בתרא פ"ה דף ע"ה ע"ב) א"ר יוחנן ג' נקראו על שמו של הקב"ה (פירש"י שיהא שמש ח') ואלו הן צדיקים ומשיח וירושל"ם, צדיקים שנ' כל הנקרא בשמי וכו' משיח דכת' וזה שמו אשר יקראו ה' צדקנו, ירושלם דכת' ושם העיר מיום ה' שמה אל תקרי ה' שמה (שי"ן ומ"ם קמוצות) אלא ה' שמה (השי"ן בשוא) עכ"ל הגמרא ורש"י, ומזה ששנה באולתו וסכלותו ואמר שהם הטילו חסרון בדיעת השי"ת בעתיד כמ"ש האר"י כו' ואמר שהם עשו ידיעתו ידיעת ספק וכו' כבר נתבאר לעיל פ' מ"ד משמא דגמרא ע"ש ואעפ"י שכבר הישבתי וביארתי מ"מ לא אחשוך קלמוסי מלבאר עוד מדברי התנאים בעלי המשנה והתלמוד ז"ל אשר דבריהם כגחלי אש וכמעין הנובע מתגברים, כדאיחא בכ"ר (פ' י"ד סי' ו') וז"ל א"ר לוי האדם הגדול בענקים זה אברהם, ולמה קורא אותו גדול שהיה ראוי להבראות קודם אדם הראשון אלא אמר הקב"ה שמא יקלקל וז"ל מי שיבא לתקן תחתיו וכו' ופירש עץ יוסף שמא יקלקל נקט בלשון מסופק משום דצדיק ורשע לא קאמר בפירוש ע"כ, עוד זאת אשיב שהרי איש זה מודה שהאר"י ז"ל לא היה אומר רק ד' בתים ראשונים שביגדל, אכן מהנו אדון עולם שסיר וכו' וא"כ הרי האר"י מודה שהבורא ית' מביט וצופה ויודע שהרי לא נמנע מלומר צופה ויודע סתרנו מביט לסוף דבר בקדמותו וג"כ באדון עולם שהאר"י היה אומר נאמר והוא צופה והוא עורה, ואלו הוא כדברי איש זה שהם הטיילו חסרון ביריעתו ית' היה האר"י אומר לדלג גם בית זה הנז' ומזה תדע ותתבונן שעל יסוד רעוע בנה לו משאות שוא ומדוחים, ומ"ש שהראב"ד סיעק ידיעת השי"ת כידיעת האצטגנינים וכו' חיסר לשון הראב"ד ז"ל שהרי הראב"ד בעצמו כת' אותם הדברים שהעתיקם זה המסית וחתם דבריו וז"ל וכל זה איננו שורה ע"כ כלומר מה שהמשיל ידיעתו ית' לאצטגנינים אינו שוה, ואינה דעת הראב"ד אלא היא דעת וסכרת רס"ג בס' האמונות והדעות מאמר ד' כמו שהעירו התי"ט שהיא סכרת רס"ג עיין שם בפירוש התי"ט באבות משנה ט"ו מפ"ג ע"כ. **פרק מ"ב.** ומעזה אצונה ארעה צפוניים דכתיב כו"ל צפ"ס וצפוניים כמפורסמים שצמקים קדוש ילאו ולין צפ"ס שום ספק, אשמו

דברים כיקרים מפז ויכלוס צאחותו ית' אסדות גמורכ צלי חצור ולירוף
 ושחוף שום נצרה או נאלל וידועת דרכו ית' על פי כתורכ וכמלוב אשר
 בעצורה צמר בצצות של' כי ידעתי למען אשר ילוב את צניו ואת ציתו אחריו
 ושמרו דרך כ' וכו' וכן עשב הצרכס אציו ולוב לצניו ילמק וישמעאל אמונת
 כיסוד שבו ית' אחד אמת ואין אחד אמת זולתו ושכור קדמון לכל דבר
 אשר נצרה ראשון ואין ראשית לראשיתו.

ו'ז"ל ר"י מדרש כגדול חרה אצו הצרכס כיב עע"ז ועושב ללמים וכשמלך
 נמרוד כרשע צאותו זמן ועשב עלמו אלוה וכו' וכיו כל באומות
 באים ומשחחיים לו וכרעין לפניו עד שזרה אורו של עולם הצרכס אציו,
 וכשנולד הצרכס אציו אמרו לו אלטגניויו קוסמיו וסרטומיו כיום נולד נער
 שכו עתיד לרש את העולם ועתיד לאבד את המלכויות ולבוליאך ממלכותך
 אם רלונך שלה אלל אציו ופדכו ממנו צצית מלא כסף וזהב ועקרבו מן העולם
 וכיב חרם יושב ציוכס, אמר לכס דומין דצרכס לפרד שאומרים לו טול כור
 שצורים ונחתוך את ראשך מכ יעשב צעטורים אחר שיחטכו את ראשו כך זה
 כשיכרג צנו מכ יעשב צדמיו, אמרו לו מחוך דצריך יוכר שנולד לך צן זה,
 א"ל לא אכחד מכס צן נולד לי וכצר מת, א"ל לא על מת אנו מספרים אלא
 על מי, ואנו רואים מזלו צרקיע עכשו לך וכצא אותו מיד כלך חרם ולקס
 את הצרכס ואת מינקתו וכטמינס צמערב וכיו שס שלש שנים, אס"כ ילא
 מן כמערב וצא אלל אציו וכיב לבו משוטט צילירת בעולם וצמאורות לכשתחות
 לכן ולעצדן ולידע איזכ מכן כוא אלוה, ראב כלצנכ שאורכ מצכיק צלילכ
 מסוף בעולם ועד סופו ופימליה שלב מרובכ אמר זהו אלוה, עצדכ כל כלילכ
 צשחרית כיון שזרחה חמכ וחשך מאור כלצנכ וחשש כחה אמר זהו אלוה
 לערב חשכ וילאח כלצנכ וככוכבים וכמזלות אמר צודאי יס אדון לאלו
 וכו' כיון שנעשב לו נס וילא צשלוס צאותכ שעב כיון הצרכס אציו דעתו
 לשמים ואמר יתצרך שמו של הקצ"ב שחמה ולצנכ כוכבים ומזלות אינס
 משחחיים אלא לו ושעא חאמר רב כיב לאצרכס אלא זימן לו הקדוש
 צרוך כוא שתי כליותיו כשני מעיינית וכיו מוליאין לו חמה שנאמר
 בן אמת חפלת צטוחות וצסחוס חמה תודיעני וכו'. עוד שס צריס
 פ' לך לך זש"כ אכבת לרק וחשנא רשע על כן משחק אלהים אליך ש"ש
 מחצריך, נאמר כפסוק כזה כנגד הצרכס אצו' שאכב את הקצ"ב ונחקרב
 חחת כנפי כשכינה ושנא ע"ז של אציו לפי שצצית אציו כיו עושין ללמים
 ונוחנים לאצרכס למכור צשוק וכשכיב צא אדס לקנות ממנו לנס מכ כיב
 עושב כיב נוטל כקורנס ומכה על ראש כל אחד מכם ואמר לזה אתה מצקס
 או זה וכיון שכיו רואים שכו מכה איתן מיד מניחין אותן וכולקין לכס וכיב
 משיטט צדעתו ואומר עד עתו אנהנו משחחיים למעשה ידוני אין ראוי לכשתחית
 ולעבוד אלא לארץ שביא מוליאח פירות ונחית איתני, יכין שראוב שביא לריב
 לגשמים ואלמלא כשמים נפחחים ומורידים גשמים לא היחב מלמחת כלים

חזר ואמר אין ראוי לכשתחות אלא לשמים, חזר וראה את כשמש שכיח מאיר
 לעולם ומגדלת למסים אמר אין ראוי לכשתחות אלא לה' כיון שראה אותה
 ששקעב אמר אין זה אלוהי, חזר וראה את כירם ואת הכוכבים שהם מאירים
 בלילה ואמר לאלו ראוי לעבוד ולכשתחות כיון שעלה עמוד כשמש צטלו כולם
 אמר אין אלו אלוהות, ואמר אלמלא יש לכם מנכיג מפני מה זה שוקע וזה
 עולה, משל למכ"ד מאחד שכיב מכלך צדק וראה בירם גדולה וגבורה ביותר,
 ביקש ליכנס לתוכה, סיזר על כל נדודים ולא מלא פתח קרא כמה קולות ואין
 עונה אותה, נשא עיניו וראה כלי למר אדומים שטוחים על בגג, אמ"כ ראה
 כלי פשטן לבנים שהם ראה נרות דולקות אמר אותה כאיש ודאי יש אדם
 בצורה, ואלו לא היה אדם בצורה למח' אלו ניטלין ואלו יתחנין כיון שראה
 אותו צעל בצורה שהוא מלעטר כל כך כליץ עליו ואמר אני צעל בצורה כך
 היה הצרכים וכו' עד שהליץ בקצ"ב וא"ל אני צעל בעולם וכו' וכזבא ג"כ
 בצ"ר וילקוט שמעוני. ובצ"ר פ' ס"ד עקב אשר שמע הצרכים בקולי ר' יוסמן
 ור' חנינא תרויכוון אפרין בן מ"ח בכיר הצרכים את צוראו ר"ל אמר בן שלש
 שנים בכיר הצרכים את צוראו מנין עקב שמע הצרכים בקול צוראו וכו' עץ
 יוסף נראה דמודו דתסתל ככפרה בן שלש שנים ולא נגמרה הככרה אלא
 עד מ"ח שנים.

פרק ג' וכ"כ כרמז"ס פ"א מכל' ע"ז וז"ל כיון שנגמל איתן זה בתחיל
 לשוטט בדעתו וכוה קטן ולחשב ציוס ובלילה וכיה תמכ באיך אפשר
 שיכיה בגלגל כזה נוכג תמיד ואין לו מנכיג ומי יבצב אותו לפי שא"א
 שיכבצ את עלמו, ולא היה לו מלמד ולא מודיע לו דבר אלא מושקע צאור
 כשדים בין עע"ז כטפשים, ואציו ואמו וכל העם עע"ז וכוה היה עובד עמכם
 ולבו משוטט ומצין עד שהשיג דרך האמת והצין קו הלדק מדעתו כנכונה
 והצין וידע שיש שם אלוה אחד וכוה מנכיג את בגלגל וכוה האל צורא ככל
 ואין צכל כנמלאים אלוה חוץ ממנו וידע שכל העם טועים ודבר שגרם להם
 טעות זו שעבדו את הכוכבים ואת הלוהות עד שאבד האמת מדעתן ובן מ'
 טנה בכיר הצרכים את צוראו כיון שהכיר וידע בתחיל להשיב תשובות על
 צני אור כשדים ולערוך דין עמכם ולומר שאין זו דרך האמת שאחסם הולכים
 צב וכו' וכיון שכיו מתקבלין אליו העם היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו
 עד שיסזיכו לדרך האמת עד שנתקבלו אליו אלפים ורצבות וכס אנשי בית
 הצרכים ושתל בליבן כעיקר בגדול הזה וחיבר צו ספרים וכודיע לילחק צנו
 וילחק ישב ללמד ומחזיר ומחזיר וילחק ליעקב ומינכו ללמד וישב ללמד ומחזיר
 כל הכלוים אליו ויעקב אציו לימד צניו כולן ובבדיל לוי ומינכו ראש וכושיבו
 בישיבה ללמד דרך ה' ולשמור מצות הצרכים ולוח את צניו שלא יפסיקו מצני
 לוי ממנה כדי שלא ישחכה הלאמוד וכיה בדבר הולך ומתגבר צצני יעקב ובגלוים
 אלוהים ונעשית בעולם אומכ שהיא יודעת את ה' עד שארכו כימים לישראל
 במלרים וסזרו ללאמוד מעשיהם ולעבוד ע"ז כמותן סוץ משבט לוי שעמד במלות

לבושיו ומטולם לא עמד שצט לוי ע"ז עכ"ל. וזכ"ל ק"ש כתי כשקרבו ימי ישראל למות קיבץ את בניו וליוס וזיכרם על יסוד כ' ועל דרך כ' שכלך זכ אזרכם וילסק לבזיו ואמר לכם בני שמא יש זכס פסולת מי שאינו עומד עמי זיסוד לדון כטולם ענו כולם ואמרו שמט ישראל כ' אלכינו כ' אסד (כלומר שמט נמנו לבזיו ישראל כ' אלכינו כ' אסד) פתח כזקן ואמר זשכמליו לפיכך וכו'; עכ"ל.

תשובה מ"ש ברחלת פ' מ"ט שאין לשחף שום נברא או נאצל וכו' אנחנו מודים שאין לשחף שום נברא או נאצל ומקיימים אנו מאמר רשב"י בגמרא סנהדרין כל המשחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם ע"כ הרי לך בהדיא שהמשחף שמו של הקב"ה ומיסיף דבר אחר ר"ל נברא נעקר מן העולם. אבל העובד ומתפלל לבורא ית' ומזכיר שמו לא מיקרי שחוף נברא כמו שחשב זה האיש דהכסיל והטפשו. שהרי אנשי כנה"ג תיקנו לנו לומר אתה קדוש ושמן קדוש אתה אחד ושמן אחד וכמ"ש הרי שבילי אמונה ששמו ית' הוא קשור בו כשלהצת הקשורה בגחלת הובא לעיל פ' ט"ל וכן דעת אברהם אבינו בספ' יצירה ורס"ג הובא לעיל פ' כ' ע"ש ושם. ומה שהביא לשונות ממדרש הגדול ומדהרמב"ם איך הכיר אברהם את בוראו וכו' מי הוא שהכחיש את כל זה ורק שזה האיש שונה לנו ומגלה ומודיע את הידוע והגלוי ומפורסם לכל, וכדי לעבות את ספרו חלול ה' שיהא עב וגס בכדי שיוכל לקנור לו יד ושם הוא מעתיק דברים אלו שהרי כבר הרויח מזה שני פרקים. אך לא הוסיף להביא דברי רז"ל איך הכיר אברהם אבי את בוראו וכמה היתה שהוא בדרשו במעשה מרכבה כדאיחא בתלמוד (חגיגה פ"ב דף י"ד) וז"ל פתח ר' אלעזר בן ערך ודרש במעשה מרכבה ירדה אש מן השמים וסיבבה (י"ג וסיכסכה) זאת כל האילנות שכשדה פתחו כל האילנות ואמרו שירה וכו' ואף מלאך גענה מתוך האש ואמר ודאי הן הן מעשה מרכבה עמד ר' יוחנן ב"ז ונשקו על ראשו ואמר ברוך ה' אלהי ישראל אשר נתן בן לאברהם אבינו שידוע להבין ולחקור ולדרוש במעשה מרכבה כאלעזר בן ערך וכו' אשריך אברהם אבי' שאלעזר בן ערך יצא מחלצ'ך עכ"ל הרי לך בהדיא שאברהם אבינו דרש וחקר והבין במעשה מרכבה כאלעזר בן ערך והא לך מה שפי' מהרש"א ז"ל על זה וז"ל ברוך שנתן בן לאברהם אבי', ייחסו כאן לאברהם כמו שאברהם נתן לבו מעצמו לחקור על אמונה זו במעשה מרכבה ובמעשה בראשית כמבואר בס' יצירה המיוחס לאברהם אבי' כך ר' אלעזר בן ערך יודע מעצמו להבין ולחקור ע"כ וכמו זה כתי ר"א מגרמיוא בס' הרוקח

יובא לקמן פ' ג"ב בס"ד וכן כת' רס"ג כמבואר לעיל פ' כ', וא"כ הרי בהדיא מדברי רז"ל בעלי המשנה והתלמוד והגאונים שאברהם אבי' דרש וחקר בס' יצירה כמבואר בו על דרך עשר ספירות וסוד שמותיו ית' ואיך נאצלו הספירות מאחת לאחת רוח מרוח ע"ש וראה שאברהם אבינו דרש וחקר והבין מדברי המקובלים זכרונם לברכה שוי"ב ומתאימים, וג"כ זה האיש הודה בפ' ג"ג שם. יצירה נקרא מקור. נאמן בכלל אור"ם הספרים שהזכיר, וא"כ הרי דברי המקובלים מיוסדים על אדני פז ולא יערכם זהב וכסף אמיתיים הם וקיימים מראש ההר"ב הרמים הם האבות אברהם יצחק ויעקב התמימים עליהם השלום ע"כ.

פרק ג"א דבר כלמד מכל האמור שאזכרם אבי' ע"כ לימד לכל העולם אמונת יסוד כשי"ת ומיצר זה ספרים וכודיעטם לזניו ולכל הנמשכים אחריו וישמעאל בנו זכללם דכא קי"ל שישמעאל עשה תשובה, ואפשר שזשכר שעשה ישמעאל תשובה זכו זניו למזור לאמונת יחוד ה' אחרי ימים רבים ע"י מחמד שלמד אלל ישראל כידוע, אך צורע יעקב לא פסקה ונשארכ צורע לוי וצשרידים משאר שצטים עד שצא מחוקקויו אבי כל הנביאים וראש לשכמים מרע"ה ונגלה לו מלאך ה' צסנה צשמרו את השצועה שנשצע לאזכרם אבינו וגאל כשי"ת את אצותינו ממלכים על ידו וקרצנו לפני כר סיני וככתיר אותנו צמלות וכודיענו דרך עבודתו ויסודו ית' שמו, ומכ יכיכ משפט ע"ז וכל הטועים אחריו, וכאשר קרצ עשו של מרע"ה לכפטר כודיעו קצצ"ה מכ יכיכ לנו צאתרית כימים צגלותינו וואמר לו כנך שוכצ עם אצותיך וקם כעס כזכ וזכח אחריו אלכוי נכר כארץ אשר כוא צה שמה צקרצו וכו' וכך אירע לנו שכטעו אותנו לסור מאחרי ה' אלכוינו ולעצוד אלכויס אחרים ולכאמין צאלוכות רצום ע"י ה' הזוכר כנמסר לנו מיד מלך ממלכוי כגויס כיושצים צמזרח וייחסו כס' כלזכ לרשצ"י כחנא צשקר, ומן כוא וכללכ נשתנית אמונתונו מעט מעט עד שנכפככ לזרכ, וכוב חכמי ישראל לא נתנו לצ לדעת מקורו ומצטן מי ילאו כדצרים רק כאמיונו למשאות שוא ומדוחיס כטמונים צתוכו כאלו מרשצ"י כחנא כקדוש ילאו כדצרים ולכן לא שמו לצס למרוכות כסתנים אשר צקרצו כי לקסם צחלק שפתוי וכדיסם ונעשית כקצכ כמזויפת כלזו לגצירכ וכקצכ כאמיתית כמסורכ לנו איש מפי איש ממרע"ה עד ר' ועד רב אשי ורצונא ור' יוחנן מרז דארעא דישרלל נעשית לשפתכ צזויכ ומאוסה ותחתוכ רגזכ ארץ כמבואר צזוכר ויוצח לקמן סי' ס"ז וס"ח, וככן נשככ צצשתינו ותכסנו כלימנתו איך עצנו אמונתנו כלרופכ כמקובלת צידינו מנביאינו וחכמינו כתלמודיים ונפתנו למחבר כזוכר כמסית אותנו צחלקלקות לכאמין צאלוכות רצום ולעצוד חלכויס אחרים קלר כאפיוס וזוגתו (זו"ן) וישמעאליס עמדו צאמונתס ציסוד כשי"ת כמו שקבלו מישרלל כמו שאמר כרמב"ם צתשובכ לגר

לדק מן כחצו כרצב מסכמינו שכם מיחדים; את כשי"ת כמונו וכפי כמתצאר מסכמינו כחלמידיס ודלא כמו שכחצו כמקובלים כחדשים שאין אמונתנו ציטוד כשי"ת כדמת כישמעאלים וכפילוסופים כאלכיים אלא צורך אפרת נשיחוף צרואיו שכיס כאמונת כעכוי"ס מלמינו כשלום כמש"ל סי' מי"צ וית' עוד לקטן, עכ"ל.

תשובה מ"ש שמרע"ה נגלה לו מלאך ה' בסנה וכו' חוזר לכפול דבריו שכת' בפ' מיז שהוא מלאך לבד וכבר ביארנו שם ובפ' ל"א וניסיף עוד לבאר היטב ממה שנת' באורך במדרש דהגדול פ' שמות על פסוק וירא מלאך ה' אליו בלברת אש מתוך דהסנה וז"ל רשב"י אומר מפני מה נגלה הקב"ה משמי מרום והיה מדבר עם משה מתוך הסנה מה הסנה הזה קשה מכל אילנות שבעולם וכו' ד"א מתוך הסנה ר' יהושע אומר מפני מה נגלה הקב"ה משמי מרום והיה מדבר עם משה מתוך הסנה שכל זמן שישראל שרויין בצער כאלו צרה לפניו שני בכל צררם לו צר ואומר עמו אנכי בצרה ואומר כי כל הנוגע בכם נוגע בבבת עינו כינודי הכת' שכל המזיק ארץ ישראל כביכול אין מזיק אלא במי שאמר והיה העולם וכו' ד"א מתוך הסנה ר' יוסי אומר מפני מה נגלה הקב"ה משמי מרום ודויה מדבר עם משה מתוך הסנה מפני שהוא טהור ואין אומות העולם עושין אותו ע"ז. ד"א מתוך הסנה גוי אחד שאל את רבן גמליאל א"ל מפני מה נגלה הקב"ה על משה מתוך הסנה וכו' ע"ש באורך רב וא"כ הרי נתבאר לך שהוא הקב"ה. ומ"ש כאשר קרב עתו של משה להפטר הודיעו הקב"ה מה יהיה באחרית הימים בגלותינו וא"ל הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ וכו' ואמר שכך אירע שהטעו אותנו וכו' ע"י ספר דהזוהר וכו' זה האיש חסר דעת הוא וגביא שקר שהרי הוא מפרש לו הפסוק כפי מה שעלה על רוחו שמה שדודיע השי"ת למשה רבי' שהם סריבם מאחריו. נתנבא זה האויל לדעתו שהוא הדור הזה. ולא עוד שאין מקום לקושיא זו כלל שהרי אין בדברי הנוה"ק שום נפתל ח"ו. רק כל דרשותיו על דרך שמותיו ית' כמו אברהם אבי' בס' יצירה, ולא עוד אלא שיש לנו חזקה ויסוד מוסד וקשר אמיץ ובנין חזק שאנשי כנה"ג בטלו יצרא דע"ז כמו שבטלו יצרא דקרובות כדאיתא בסס' יומא בגמרא פר' בא לו יתבאר לקמן פר' ק"ט וכמו שבטלו יצרא דקרובות והו"ל בטל ופעולתם קיימת עד היום. כך הוא זה שאנשי כנה"ג יסדו יסוד מוסד וקיים שאין ישראל עובדים ע"ז כלל ולא גשמע ולא נסה און למי שיאמר היטך דבריהם ו"ל יהיה מי שיהיה. ופירוש פסוק ויאמר ה' אל משרד

הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ כבר פי' רלב"ג ז"ל פ' וילך שזה דהיה תחף מות יהושע והזקנים שהאריכו ימים אחריו שעבדו ישראל ע"ז ונחנם ביד שוטידיהם ותמצא בקצתם שכאשר צעקו אל ה' קצרה רצונו משמוע צעקתם בעבור עמל ישראל וכו' והוא מה שהלכו אחרי אלהים אחרים שענינם הוא עמל ואון עכ"ל רלב"ג ז"ל. ודבריו מבוארים בשופטים סי' ב' שנ' ויעבדו העם את ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחריו יהושע וגו' וימת יהושע וגו' ויקברו אותו וגו' וגם כל הדור ההוא נאספו אל אבותיו ויקם דור אחר אחריהם אשר לא ידעו את ה' וגו' ויעשו בני ישראל את הרע בעיני ה' ויעבדו את הבעלים ויעזבו את ה' אלהי אבותם וילכו אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבותיהם וכו' ע"ש כל הענין. ומ"ש ספר הזוהר נמסר לנו מיד גוי וכו' נבאר בפ' צ"ח וצ"ט בס"ד. ומ"ש מתחלת אמרו ומן והוא והלאה נשתנית וכו' עד אמרו כמו שקבלו מישראל, דברים שנויים, רובם מלבו בדויים, מראה לכל שהוא חלק לשון וברשעו הוא מתהלל, עליו הכת' אומר ופי' כסיל יראה אולת וגו' ובכל תושיה יתגלע וגו' ועקש לב לא ימצא טוב, ומה שעושה משלים נגד הזוה"ק פיו טמא הוא, וטמא טמא יקרא ועליו אמר שלמה בחכמתו חוח עלה ביד שכור ומשל בפיו כסילים, ואין צורך ל"שמוע דברים בדויים שאין להם עיקר שהרי אם נעשה כמו זה יכולים אנו לדעתו לחלוק על תורה ח"ו. ומ"ש ב' הרמב"ם נגד המקובלים גם זה שקר באמת, גם מ"ש שהמקובלים אומרים שאין אמונתם כאמונת הישמעאלים אלא בדרך אחרת בשרוף ברואים וכו' שקרן הוא, בדאי, רמאי, מחסר, מקצרה, ליצן, שונה באולתו, כולל כל מדה רעה, וכבר נתבאר לעיל פ' מיז שהם אומרים שאין אמונת ישראל כישמעאלים וכפילסופים מפני שאין אתם יודע את ה' הנכבד הוי"ה ב"ה, ומזה תדע שכל דבריו כוזבים ויצאו לו מבטן הערל הנז"ל רח"ל. ע"כ.

פרק נ"ב ונעזרת כמלמד לאדם דעת נעתיק דברי קל"ת מרז"ל שוכח כלכות אשר מפיקם אלו סיון וכולכוס לאור תורתם דזינו כחוכה וסקותיה וכבר כעתקתי בקונטרס קל"ת דברי כרעב"ס ז"ל, ולעת עתה נעתיק דברי כר"ר אליעזר זעל כרוקם ז"ל בשורש זכירת כשם ז"ל וכשיזכור כשם נאמרו צרוך לתכ"כ אל יתשוב על ככוד כנראה בלב הנבואים ומראה על ככס"כ כי אם על כ' כנמצא בשמים ובארץ ובאוויר וציוס ובכל כעולם אלכו האבות כעומד לנגדו שויתי כ' לנגדו חמיד ע"כ, ובשורש יחוד כ' כ' לך דומים תכלה ויטו ססידין אין לדמותן למעבדיך, מכ לערוך נגדיך, מי ראכ לידע סודך, מי כל עדיך, ככל תראה נגדיך, כל ככס לז יש לו לדעת כשכיל מדעו לכל

כפחות קלם יסודו אמת יסוד כשם וסוד כבורא, אין כם לדרוש מכ כוא כי
 לא רכבו כל סי, לא מלאך ולא שרף ולא נביא כי בכל נברא וכוא נברא כל
 כוא כיוולר כוא כבורא כוא אסד ואין שני לו, ומי רכבו, על כן אין לדמותו
 לכל דמיון ולכל מראכ כי כל דבר שיש לו מראכ יש לו גדול וקץ, אבל כבורא
 אין נו קץ לא למעלה ולא למטה ולא לארבע רמות כעולם לא ראש ולא סוף
 לא לחמתו ולא ליקלתו, אך כם מעשיו בגיד לעמו לכודיע גבורותיו וכבוד כדר
 מלכותו כוא צעת אסד וכרגע אסד יקראו אליו ויתפללו כל ילוריו כל אסד
 נגע לבבו ולרותיו ועונכ לכל אסד ואסד, ידוע חדע כי כוא קרוב לכל קוראיו
 וישמע על כן הככס עיניו כראשו כני שמע לדברי ואל חיגע לחשוב מכ כוא
 כי לא חוכל לידע דבר מכבורא כי כוא לא נברא, כיכ, כוכ, וכיכ, מכ דמות
 תערכו לו אל מי חדמיוני ואשוכ כי כל דמות כגולרים אין כיוולר, וכל דמיון
 כבוראים אין כבורא וכל חמונת כעשויים אין כעושה, כם' ולירכ עשר ספירות
 שאין לכס סוף, עומק ראשית, עומק אחרית, עומק טוב, עומק רע, עומק רום,
 עומק חמה, עומק מזרם, עומק מערב, עומק לפון, עומק דרום, ואדון יסיד
 אל מלך נאמן מושל ככולן וכ' כזאת ידעת מני עד, אין לך לדרום אלא מני
 שים אדם עלי ארץ כדאיתא כמדרש כראשית רכב כגדול ממך אל חדרוש, כרוק
 ממך אל חקור, כמופלא ממך אל חדע, כמכוסכ ממך אל חדרוש, ככ שבורשית
 כחצונן ואין לך חקר כנסתרות כי אם למן כיום אשר כרא אלכיים אדם על
 כארץ, א"ר לוי למכ נברא כעולם כביית מכ ביית סתום מכל לד ופתום מלד
 אסד כן אין לך רשות לדרוש מכ למעלה מכ למטה מכ לפנים ומכ לאחור, א"ר
 הנחומא כי גדול אהכ ועושה נפלאות, אהכ אלכיים לכרך כראת את כעולם
 כראשית כרא אלכיים לא כעמל ולא כביגעכ אלא כדבר כ' שמים נעשו, כבן
 כחכמה כי כוא מלא כל ונעלם מעין כל ואינו נראכ, ואין לו סוף וככס מאליו
 ואין דבר נעלם ממנו כקרובך כלא את כשמים ואת כארץ אני מלא כדאמרין
 כבגיכ פ' אין דורשין ומלך רם ונישא שוכן עליכס וכריש מדרש משלי ומושב
 יקרו כשמים 'ממעל ושכינת עוזו כגכבי מרומים, כוא אלכינו ואין עוד אסר,
 אם אסק שמים שם אהכ ואליעכ שאול ככך גס שם ידך הנחמי ותקסמי,
 ככ"ר א"ר אוניא כר סיסיא פעמים שאין כעולם ומליאו מסזיק אלכותו,
 ופעמים שכוה מדבר כין שערות ראשו מועט מסזיק את כמרוכ וכי' כתיכ
 את כשמים ואת כארץ אני מלא ראה סיבתן של ישראל כבוד כשכוכב כין
 שני ככרוכיים, ככ"ר וירא אלכיים את כל אשר עשכ כעליונים וכחסתוונים
 כסקירכ אסת כע"ז וכע"ב, וכוא כאחד ומיוחד כרא את כעולם כלא כלום
 כרלין ספלו נפשו אוחכ ויעש ולא שלא כרלונו כדבר כ' שמים נעשו כבורא אינו
 לריך למקום ומכון כי כוכ קדם כל כווית ואין קירות וכקורות סוללין לפניו כי
 לא כוכ כורא דבר שכוה מסזיק כנגדו, ית' כבורא וכיוולר כל דק מכל דק,
 נפלא ונעלם וחבוי וספון, כל דבר כריאה אין שיה לכורא, אין שייך בו שיפור
 וקצב, ולא אורכ ולא רוסב, ולא דמות ולא לירת גילם, ולא דיכוק ולא איכרים,
 ולא לל ולא אור, ולא דמות ולא לירכ, ולא סיכוב וכפי רלינו מששיע קול לפני

כבודו המצורכ המדמכ עלמו כפי לורך כשעכ, כצורכ הוא ככוכ צכל, כצורכ
 אין לו דמות ולורכ ולא מקרב ולא גוף ולא שיתוף וסמך ודיבוק, ואינו לריך
 לכלום ולא למעון ולא למקום ואינו דבוק למקום, וממלא כל השמים וכארץ
 ובים וכאוויר וכל בעולם ואין שייך בו לא עמידה ולא ישיבה, ולא בליכב ולא
 סמיכה, וכואו חי צכמו ויכלתו כל הימים ואין לו נדנדוד ולא יגיעה ולא פעולת
 כל, הוא צורכ כל צלא עמל ויגיעה כל עינו כנצואים וכל עין לא תשורנו ולא
 תשופנו, הצורכ הוא ערס כל מכון וקדם לכל ראשון לכל סו וקיים, גדול
 גבור וגורא, מלך מכולל ומשוכה ואין בו לא תוספת ולא ססרון ולא מיעוט
 ולא יתרון, אין קץ לכווייתו כסקר אלוב תמלא אס עד תכלית שדי תמלא,
 לתצונתו אין מספר לגדולתו אין חקר, כצורכ רואכ את ככל עין רואכ ואזן
 שומעת, על כן כלנע לכת צצית ככסא ועס אשתך בשתחשוב צלנך על
 צורכ עולם מכ הוא, ובאיך סנייתו צכל מקום ומעשו צלום פיק מלדצר ולצך
 מלכרכה, כסר כמסעצב מלצך, ואס סר לצך למסעצב זאת שושכ ומכר ואל
 תכרכה, ושצ ליסוד מקימו של עולם לעצודתו ולירחתו כסיות כקדש כשרולין
 לצוקף קומחן מיד כופפין מאימתו, ושויס ומשתחויס כך כשצ לצך מלכרכה,
 ועל דצר זכ נכרתה צצית שלא לחשצ צאלכותו שאין כל חכמים יכולין לידע,
 ושצ וששצ כי הוא יולר ככל וכוא כצורכ, כאמן צאלכותו כי הוא אחד יסיד
 כצורכ, ומאכ ככבוד כפי רליוו וספלו מראכ כצוד ה' כאש ארכלת וקראו
 כשכיכב ופעמים נראכ צלא לורכ כי אס אור ה' צלא ראות לכל ילרכ, ושומע
 כדצור ורואכ כחזון מראכ מופלאכ ויאמר רליתו את ה', את לרצות כצודו
 וכו', ומראכ דמות כצודו כספץ גזרותיו, פעמים דמות אדס ופעמים דמות
 אסר כפי ספלו מראכ כצודו, צלצאות חיילות דבוקים יסד ה' לצלות ופעמים
 גופים מחולקים ה' אלכוי כלצאות, ופעמים נקראים צני אלכויס ופעמים עירין
 וקדישין, וכדצור צו כמפי ככבוד כגדול כזכר סן ככצז עליו כשמר לך ושומר
 נפשך מאד סן תסטיא את צשךך לאמר עליו חלוקת איצרים. מכ דמות תערכו
 לו כי לא רליתס כל תמונה ומכ שכת' ויראו את אלכוי ישראל ככבוד ראו
 (כמו שחרגס אונקלוס) וצפ"ק דצרכות מכ כקצ"כ רואכ ואינו נראכ אף
 כגשמכ רואכ וליכב נרלית מנין שכקצ"כ מניס תפילין פי' מראכ מכבודו
 צאוצנתא דלצא כמו וירא יעקב כי יש שצר צמלרים ולצוי ראכ כרצב, כי לא
 ירלתי כאדס וחי ר' עקיבא אומר כמשמעו, וסו אלו מלאכי כשרת וסיות כקדש,
 ר"א אומר וחי אינו רואכ אצל רואכ צשעת מיתכ, ר"ע אומר וסו סיות
 כנושאות את ככסא אינן רואות את ככבוד, ארשב"י אף מלאכי כשרת שחייכן
 סיי עולם אינן רואות את ככבוד ע"כ ובארין עוד כרוקס ז"ל ומסייס שס
 כצורכ כזכירנו ליסודו צ' פעמים ציוס ה' אלכוינו כי אסד, כקבלת כלב
 כאמנתו ולא צשמיעת באזן צכאן נקבלכו צאלוב זכ אלכוינו ולכאמין שכוא
 אסד ויסוד שמו וידעת כיוס וכשצות אל לצנך כי ה' הוא כאלכויס צשמים
 ממעל ועל כארץ מתחת אין עוד, הוא קדמון וחי לעולמים ואין לו שוקף, ובוא
 אסד ואין לדמותו אל דמות ולורכ ונשמרתס מאד לנפשותיכס כי לא רליתס

כל תמונכ ומכ דמות תערכו לו ומשמותיו ומשצסו ומטשור' נוכל לידע כי אין כמוכו צרוך כוס וצרוך שמו טכיל.

תשובה מה שהביא לי ר' אליעזר מס' הרוקח כל עצמו של הרוקח הוא מקובל אלהי כמו המקובלים ז"ל אך זו רעה חולה וכפירה קשה בלבו של איש הטפש הלז שעשה דברי חכמים כפלסתר כאשר תראה חוסר וקצור דברי הרוקח והעתיקו סירוגין סירוגין. כשהיה מגיע אל הדברים הנוסים לדעת הקבלה הקדושה היה נחנק שם ומחסרו וצדקו בזה דברי חז"ל באמרו כי טמא וכסיל לא יעבר בה בקבלה הקדושה. על כן הוצרכתי והוכרחתי להעתיק לשון הרוקח פעם שנית. כי א"א בלא זה מפני שלפעמים החליף בהעתק הלשון תיבות המסכימים לדעתו וחסר תיבות מכל וכל. וגם עניינים עמוקים לא העתיקם והיה מקסץ ומדלג מעליהם. ולמה לו לעשות כל זאת אינו מוכרח להסתייע מדבריו. או היה לו להודות ולהסכים לכל העניינים הרמים הקדושים האם. על כן חזק ואמץ קורא נעים שכל מה שכת' זה המסעה ב' איזה חכמ כולם מעידים ומגידיים מהקבלה הקדושה וז"ל הרוקח כמחכונתו בשורש יחוד ה' **הייבין** לדעת יחודך להכיר כבודך אתה לבדך אנחנו עדיך. אין בלעדיך. שמך הנכבד מעיד שמותיך סהדין הוי"ה. היה הוה ויהיה בהודך. אמת אהה הוא ראשון ואתה הוא אחרון לבדך וכו'. לך דומיה תהלה יעידו חסדיך. אין לדמותך מה דמות לערוך נגדך. מי ראה לידע סודך. מי בא ערך. הכל תראה נגדך. אשחווה לך. אהובה למאמך הוי"ה אלהינו ה' אחד איחדך. כל חכם לב יש לו לדעת בשביל מדעו לכל הפחות קצת יחודו אמת יחוד השם וסוד הבורא אין כח לדרוש מהו כי לא ראהו כל חי לא מלאך ולא שרף ולא נביא כי הכל נברא והוא ברא כל הוא היוצר הוא הבורא הוא אחד ואין שני לו ומי ראהו. על כן אין לדמותו לכל דמיון ולכל מראה. כי כל דבר שיש לו מראה יש לו גבול וקץ אבל הבורא אין לו קץ לא למעלה ולא למטה ולא לארבע רוחות העולם לא ראש ולא סוף לא לחכמתו ולא ליכולתו אך כח מעשיו הגיד לעמו להודיע גבורותיו וכבוד הוד מלכותו הוא בעת אחד וברגע אחד יקרא אליו ויתפללו כל יצוריו כל אחד נגע לבבו וצרותיו ועונה לכל אחד ואחד ידוע חדע כי הוא קרוב לכל קיראיו וישמע. על כן החכם עיניו בראשו. בני שמע לדברי ואל תיגע לחשוב מה הוא כי לא תוכל לידע דבר מהבורא כי הוא לא נברא. היה. הוה. ויהיה. מה דמות תערכו לו. אל מי תדמיוני ואשה כי כל דמות הנוצרים אין ביוצר. וכל דמיון הברואים אין בבורא. וכל חמונת העשויים אין בעושה. אם יחקצו כל הנבראים חכמים נבונים וידועים לכוון הכל כהויית

ע"כ ה' שמו. אך נבין במדעינו יחד כי ה' אלהינו ה' אחד אלהי אברהם
 אלהי יצחק ואלהי יעקב המיוחד נאהבהו נשתחיה לו לענדו בפחד, כשבא
 אברהם הוא אברהם אחד היה אברהם כשראה את הפלגה איך היה תחלה
 טרם כל והוא היה בן מ"ח ועסק ג' שנים לבדו עד שאמר לו הקנ"ה עסוק עם
 שם בן נח בן חכם ישמת אב שבשמים וחשב אברהם מיוצרו אשר יצרו, ואיך
 יצר העולם עד שחשב ועשה ברייתא וקראה ספר יצירה וחקר וראה והבין הקק
 וחצב וצירף ויצר וחשב ועלתה בידו לסוף נגלה עליו אדון כל והושיבו בחיקו
 ונשקו על ראשו וקראו אוהבי ושמו בני וכרת לו ולזרעו ברית עולם והאמין
 בה' ויחשבה לו צדקה וקרא עליו כבוד ה' בטרם אצרך בבטן ידעריך ולמד
 ברייתא הנקראת ספר יצירה ואמר דע וחשוב יצור והעמד דבר על בריו, והשב
 יוצר על מכוננו, כי הוא היוצר ובורא לבדו ואין זולתו, ומדתו עשר שאין להן
 סוף, עשר ספירות בלימה, בלום לבך מלהרהר, בלום פיך מלדבר, ואם ריץ לבך
 שוב למקום, דע וחשוב שאדון יחיד והיוצר אחד ואין לו שני ולפני אחד מזה
 אתה סופר, פירוש כשתחשוב בלבך על בורא עולם היאך חכמתו למעלה עד
 אין קץ ועמוק עמוק למטה עד אין סוף בסי יצירה עשר שאין להם סוף, עומק
 ראשית, עומק אחרית, עומק טוב, עומק רע, עומק רום, עומק חחרת, עומק
 מזרח, עומק מערב, עומק צפון, עומק דרום, ואדון יחיד אל מלך נאמן מושל
 בכולן, על זה אמר החכם וראיתי את כל מעשה האלהים כי לא יוכל האדם
 למצוא את המעשה אל ישיאך לבך להרהר בעשר ספירות שמניתי רחוק מזה
 שהיה, עמוק מי ימצאנה, לבך אל ימהר להוציא דבר, אם רץ לבך שוב
 למקום כהרף עין והשתחיה כי הוא אחד ואין שני לו וכו' הזאת ידערת מני
 עד אין לך לדרוש אלא מני שים אדם עלי ארץ כדאיתא בב"ר בגדול ממך אל
 תדרוש, ברחוק ממך אל תחקור, במופלא ממך אל תדע, במכוסה ממך אל
 תדרוש, במה שהורשית התבונן ואין לך חקר בנסתרות כי אם למן היום אשר
 ברא אלהים אדם על הארץ, א"ר לוי למה נברא העולם בניית, מה בית סתום
 מכל צד ופתוח מצד אחד כך אין לך רשות לדרוש מה למעלה מה למטה מזה
 לפנים מה לאחור, א"ר הנחומא כי גדול אתה ועושה נפלאות אתה אלהים
 לבדך בראת את העולם, בראשית ברא אלהים לא בעמל ולא ביגיעה אלא בדבר
 ה' שמים נעשו ואמרינן בס"א דבכוכות ברכי נפשי את ה' שאמר דוד כנגד
 הקב"ה והנשמת שדומין בה' דברים זהו ברכי נפשי שדומה להקב"ה הן בחכמה
 כי הוא מלא כל, ונעלם מעין כל, ואינו נראה ואין לו סוף וחכלית ואין דבר
 נעלם ממנו בקרבה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא ותראה שכינתו

ברומו של עולם כדאמרינן בחגיגה פ' אין דורשין ומלך אל חי וקיים רב
ונשא שוכן עליהם ובפ' ערבי פסחים יושב ברומו של עולם כמו נשמה על
המוח. בריש מדרש משלי מושב יקרו בשמים ממעל ושכינת עוזו בגברתי
מרומים הוא אלהינו ואין עוד אחר, אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאל
הנך גם שם ידך חנחיני ותקחני, בב"ר א"ר אוניא בר סוסיא פפעים שאין
העולם ומלואו מחזיק אלהותו, ופעמים שהוא מדבר בין שערות ראשו, מועט
מחזיק אלהותו, ופעמים שהוא מדבר בין שערות ראשו מועט מחזיק את המרובה
גופו הנה צמצמו בין בדי הארון הו יודעים כי אל חי בקרבכם ובפ"ק דמגילה
מקים ארון אינו מן המדה, בריש ת"כ את השמים ואת הארץ אני מלא ראה
חיבתן של ישראל שגרמו לכבוד המרובה בין שני הכרובים, בב"ר וירא אלהים
את כל אשר עשה העליונים והתחתונים בסקירה אחת העה"ז והעוה"ב והוא
באחד ומיוחד ברא את העולם כולם ברצון חפצו נפשו אותה ויעש, ולא שלא
ברצונו, בדבר ה' שמים נעשו, הבורא אינו צריך למקום ומכון, כי היה קדם כל
היות, ואין קירות והקורות חוצצין לפניו, כי לא היה בורא דבר שהוא מזיק
כנגדו, ית' הבורא ויוצר כל, דק מכל דק, נפלא ונעלם וחבוי וספוק, כל דבר
בריאה אין שוה לבורא, אין שייך בו שיעור וקצב, ולא אורך ולא רוחב, ולא
דמות ולא צורה, ולא סכוב, וכפי רצונו משמיע קול לפני כבודו המבורכה
המדמה עצמו כפי צורך השעה, יחוד שמו יוד' ה"א וי"ו ה"א בגימטריא הו"א
יחיד וכן בא"ת ב"ש מצפ"ץ בגימטריא הבור"א הו"א ההו"ה בכל, אין לו דמות
יצורה, ולא מקרה ולא גוף, ולא שיתוף וסמך ודיבוק, ואינו צריך לכלום ולא
למעון ולא למקום, ואינו דבוק למקום, וממלא כל השמים והארץ והים והאוויר
וכל העולם, ואין שייך בו לא עמידה ולא ישיבה ולא הליכה ולא סמיכה, והוא
חי בכחו ויכלתו כל הימים, ואין לו נדנוד ולא יגיעה, ולא פעולת כל, הוא
בורא כל, בלא עמל ויגיעה, כל עיני הנביאים וכל עין לא תשופנו וליא
תשופנו, הבורא הוא טרם כל, מכון וקדם לכל, ראשון לכל, חי וקיים, גדול
גבור ונורא, מלך מהולל ומשובח, ואין בו לא תוספת ולא חסרון, ולא מיעוט
ולא יחרון, אין קץ להוייתו, החקר אלוה תמצא, אם עד תכלית שדי תמצא
לחבונתו אין מספר, לגדולתו אין חקר, הבורא רואה את הכל, עין רואה ואזן

שומעת על כן הצנע לכת בבית הכסא ועם אשתך.

בשתח'שוב בלבך על בורא עולם מה הוא והיאך חנייתו בכל מקום ומעשיו,
בלום פיך מדבר, ולבך מלהרהר, הסר המחשבה מלבך, ואם סר
לבך למחשבה זאת, חושה ומהר ואל תהרהר, ושוב ליחוד מקומו של עולם.

אמונת ה'

לעבודתו וליראתו. כחיות הקודש כשרוצין לזקוף קומתן מיד כוספין מאימרו מאימח שכינה, ושבים ומשתחווים, כך השב לנך מלהרהר, ועל דבר זה נכרחה ברית שלא לחשוב באלהותו. שאין כל חכמים יכולין לידע, ושוב וחשוב כי הוא יוצר הכל, והוא הבורא, האמן באלהותו כי הוא אחד יחיד הבורא, ומראה הכבוד כפי רצונו וחפצו, הצורה המופלאה, מנושאה, מנוהרה, מובדקה, מחושקה ומראה כבוד ה' כאש אוכלת, וקראו השכינה, ופעמים רואה בלא צורה, כי אם אור בלא ראות לכל יצירה, ושומע הדבור ורואה החזון מראה מופלאה ויאמר ראיתי את ה' את לרבות כבודו, וכפי הנראה לעין כבודו גדלו גדול אדונינו ור"ב כ"ח בגימטריא רל"ו, כי רל"ו אלפים רבבות פרסאות היא, והפרסה אלף אלפים באמה שלו, והאמה ארוכה זרתים וספח זורת כמלא העולם ושמים בזרת תכן, ומזרוע לזרוע ע"ז אלפים רבבות פרסאות תנו עז לאלהים על ישראל גאותו, הפרסה ארבעת אלפים אמה, והאמה ארבע זרתות וכפי חפץ הבורא מראה מכבודו וממה ראה יותר מן הזוהר הגדול משאר נביאים ובתוך מראה דמיונות ביד הנביאים אדמה כפי נהוג קדושתו, ומראה דמיונו כחפץ גזרותיו פעמים דמות אדם, ופעמים דמות אחר כפי חפצו מראה כבודו בצבאות חיילות דבוקים יחד ה' צבאות, ופעמים גופים מחולקים ה' אלהי הצבאות, ופעמים נקראים בני אלהים, ופעמים עירין וקדישין, והמראה בא כפי הכבוד הגדול, הזוהר סן חכזב עליו השמר לך ושמור נפשך מאד סן תחטיא אר"ז בשרך לאמר עליו חלוקת איברים, מה דמות חערכו לו כי לא ראייתם כל תמונה, ומ"ש ויראו את אלהי ישראל הכבוד ראו וכבוד למעלה ההוד הנדולה לא חזוהו ואין עין יכולה לראוהו שאם ירהר קצה מיד מת וכל הנביאים ראו באספקלריא שאינה מאירה בדמות כמו זקן רואה הנמוך כגבוה, והאחד כשנים זהו אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע כמו מראה, ומשה ראה יותר בהיר, אבל כלפי מעלה לא ניחן לו לראות ובמדרש ויקרא רבה איתא כל הנביאים ראו מתוך תשע מראות ומשה רבי' מתוך אחת רבנן אמרין כל הנביאים ראו מתוך אספקלריא מלוכלכת ומשה ראה מתוך אספקלריא מצוחצחת, ותמונת ה' יביט, בפ"א דככורות מ"ה הקב"ה רואה ואינו נראה אף הנשמה רואה ואינה נראית, מנין שהקב"ה מניח תפלין פי' מראה מכבודו באובנתא דלבא כמו וירא יעקב כי יש שבר במצרים ולבי ראה הרבה, ויעבור ה' על פניו מתוך כבודו ראה כשנתעטף כשליח צבור ור' ישמעאל ראה אכתריאל י"ה י"ה צבאות וכו' שמואל ירא מהגיד המראה על ה' במראה אליו אתודע, כרוביים בגימטריא מרא"ה כבו"ד, ובמדרש תרשא שני הכרובים כנגד חמשה אלפים הוי"ה שמו משמעותו היה הוה ועתיד להיות.

ליראה את השם הנכבד בגימטריא לירא'ה ד' אותיו'ת, ומהללים לשם תסארהך בגימטרי' הארבי'ע אותיו'ת, הו'יה בא'ת ב'ש מצט'ץ, מצט'ץ בגימטריא ברחמי'ם, הו'יה זו מדת הרחמים, ה' ה' אל רחום וחנון, יו'ד ה'א וא'ו ה'י'א אליף דל'ת נו'ץ יו'ד בגימטריא ז'ה הו'א הרחכנו'ה, ד'א בגימטריא אתה'ה בעולם הו'יה ובעולם הב'א, אלהי'ם בגימטרי' ז'ה די'ין, אלהינו בגימטריא הד'ין יחיד'י, כי ה' הוא האלהים, אלהים במלוי אליף למ'ד היי יו'ד מ'ם כמו בא'ת ב'ש מצט'ץ, אהיה אשר אהיה כמו אהיא בכל עת, ד'א בכל צרה ה' עמכם ודאי, שמן חורק שמך כמו ד' אותיות שמך וכל השמורת יוצאים מן השם הנכבד ברוך הוא וברוך שמו, ספר המרכבה, וספר מעשה בראשית, וספר יצירה, וספר שמות, וספר הכבוד, אין לכתוב בספר הזה, וסודות חמשים שערי בינה, ואלפא ביתא, יהיו לך לבדך סוד ה' ליריאיו ואת ישרים סודו, הזהירנך הבורא ליחדו פעמים ה' אלהינו ה' אחד, בקבלת הלב האמנתו ולא בשמיעת האזן בכאן נקבלהו באלוה זה אלהינו ולהאמין שהוא אחד ויחוד שמו, וידערת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד הוא קדמון וחי לעולמים ואין לו שותף, והוא אחד ואין לדמותו אל דמות וצורה וגשמיותו מאד לנשמותיכם כי לא ראיחם כל תמונה ומה דמורת תערכו לו, ומשמותיו ומשבחיו ומעשיו ווכל לידע כי אין כמוהו ברוך הוא וברוך שמו עכ'ל הרוקח ז'ל, ע"כ.

פרק ג' תנה לנך קורא נעים בדברי ה' הלזה בלמונת היחוד האמיתי והרמז'ן הביא דבריו בקילור באגרתו לרצני לרפת היא אמונתו הטהורה מכל רעיונות מדומות מזוייפות היא הנובעת ממקור נאמן מרו'ל שהביא ה' הנו' מצ'ר ות"כ וספ' ילירה וספרי וש"ס כולם נכוחים למבין כל דבריהם מכוונים ומתאימים לדברי הרמז'ם ז'ל בחבורו ה'ד, ופ'י המשנה ובמורה, והרס'ג בספ' האמונות והדעות ובתרגומו הערבי למקרא ור'י הלוי בכוזרי ובתחנותיו ושיריו ור' צחי' צה'ל, ושנילי האמונה וסמ'ג שהוא ית' אחד מיוחד שאין יחוד כמוהו ואינו כשאר האחדים אלא אחדות שאין כמוה, ודמיון כל הצוראים אין צבורא וכל אלם העשויים אין בעושה ושאין לו שום פרלוף מכל הפרלופים שמדמים בעלי הקבלה החדשה ושאסור לאדם להרהר וללייר בדעתו היאך הוא והיאך חנייתו כמאמר רז'ל ולא תחורו אחרי לבבכם זו מינות ואין לך מינות גדולה מזו לחשוב לצבורא ית' כמה פרלופים חלוקין בשמותן ובליכותן ובפעולתן ותמיד מזדווגין ועושין תולדות זה מוליד נשמות למלאכים וזה מוליד נשמות לישראל, וסטר'א אחר'א סמ'א'ל צמסירותיו הנקרא

אל אחר, ואדם בליעל מוליד נשמות לגוים, ואחר שספר לנו כמה פרטופים שונים הנקראים בשמותיו של הקב"ה מה יתן ומה יוסיף מה שהוא משקר בלשונו אח"כ ואומר וכולא חד והוא כבר דבר בפיו מה שכבר חשב בלבו וגם הוליא בשפתיו וכחב בקולמוסו שהם רבים, וכי אחי לחודיה ומצטל מתחבבה ודבור ומטעה שכת' בספר. אכן האמת המקובל אלל אומתו מדור דור כי באמת ובתמים אין שיטור וקלצ לחלתינו ית' שמו ולא אורכ ולא רוחב ולא דמות ולא לורת גולם וכל שכן שאין לו אשה שתייה לו לעזר ולמנן שהוא ית' אינו לריך לעזר כי לגדולתו אין חקר ולא סוף והוא ראשון ואין לו ראשית לראשיתו עכ"ל.

תשובה מ"ש תנה לבך בדברי הרי' הלזה (ר"ל הרוקח) באמונת היחוד האמיתי הנובעת ממקור נאמן מב"ר ות"כ וספ' יצירה וכו' ואמר כולם נכוחים למבין וכו' כן דהוא האמת שדברי ר' אליעזר בעל דהרוקח אמיתיים וטהורים כלולים מכל פנים פשט, רמז, דרש, סוד, כמו שתראה איך דהזכיר עשר ספירות וסודן והביא לשון מדרש רבה עוד לייחס י' ספירות שהן תשע אספקלריאות ואחת מצוחצחת וקרא אותן כבודו ית' ועוד הזכיר סוד שיטור קומה, וסוד שמותיו ית' בצירוף אותיותיהן ושס' יצירה לאברהם אבינו, וכדברי זה המטעה שכל דבריהם מתאימים ומכוונים לדברי הרמב"ם ורמ"ג ור"י הלוי, ור' בחיי בכה"ל ושבילי אמונה וסמ"ג כמו שאנו מבארים שדברי כולם כדברי הקבלה הקדושה ומסכימים הם אליה שהיא אמיתית וכמו שנבאר מדבריהם עוד בס"ד, ומ"ש הבער הלז ושאין לו שום פרצוף מכל הפרצופים שמדמים בעלי הקבלה החדשה וכו' וחשב לייחס שר' אליעזר בעל הרוקח אמר כן שיקר עליו שהרי אדרבה הוגא מייחס הקבלה הקדושה בהזכירו מענייניה, וא"כ ודאי שהיא מקיבלת מפה אל פה ישנה עד מרע"ה ועד אב האמונה אברהם אבי' כמש"ל בכמה דוכתי, ולא חדשה כמו שמפספס האיש הזה בלא עיקר, גם מה שמזכיר ומלגלג על הפרצופים, הרי ר' אליעזר כעצמו הזכירם באמרו כפשט לשון הקבלה וז"ל ומראה הכבוד כפי רצונו וחפצו הצורה המופלאה מגושאה מזוהררה מנוהרה מחושקה ע"כ, הרי לך שהר' הרוקח מזכיר פרצוף כבודו ית' שהוא מזוהר מחושק מגושא וא"כ דבריו כדברי הזוה"ק שכל מה שמדמים פרצופים איננו בנורא יתעלה רק בכבודו שהן מדותיו ית' וכבר נתבאר מה הן הפרצופים בס' מ"ח בסופו ע"ש, ומ"ש המין הלז שאין מינות גדולה מזו לחשוב לבנורא ירמ' כמה פרצופים חלוקים בשמותן וכו' זה לא ידעת לו מקום בדבריהם שיש לעצמותו ית' פרצופים ח"ו, אך ורק כמו שביארנו.

והנה הוא משבח ומרומם את ר' אליעזר בספרו הרֹקח ושכח מה שהעתיק בשמו מספרו הנז' וז"ל כפי חפצו מראה כבודו בצבאות חיילות דבוקים יחד ה' צבאות ופעמים גופים מחולקים ה' אלהי הצבאות ע"כ הרי לך שאין דברו ולגלונו ומלשינותו של איש הלז נגד המקובלים ז"ל, כי אם נגד החכמים אשר לפי דעתו הם בעלי אמונתו, ומה הועיל בחקנתו והרי אינו אלא מקלקל וסותר פרק הקודם לחבירו בפר' הבא אחריו. ומ"ש ותמיד מזדווגין זה מוליד נשמות למלאכים וזה לישראל וגם סמאל ואדם בליעל מוליד נשמות לגוים וכו' גם אלה הדברים צריכים ביאור באורך רב ויש להם שרשים ועיקרים בדברי התנאים והאמוראים בעלי המשנה והתלמוד ומדרשיהם אשר דבריהם דברי קבלה באמת אבל מחמת שהאיש הלז לא הביא ראיה למלשינותו, ועדיין הוא מזכיר הדברים האלו ומעתיק דברי הזוהר והמקובלים ז"ל להפך דברי אלהים חיים בפרקים הבאים, גם דבריו אלה אינם כסדר הכתי' בספריהם, לפיכך אמרנו להקהות את שיניו ולשבר מלרעות רשע עד שיביא ראיה כ' אין קץ לדברי רוח. ומ"ש נגד הזוה"ק כל שכן שאין לו ית' אשה וכו' כבר פירשנו לעיל פ' ל"א, ודע בני הקורא כי גם כל המקובלים במשל וחידה מדברים רק בספירות בשם זכר או נקבה, וכמו שכת' הרמב"ם במורה (ח"א פ"ו) וז"ל הושאל שם אשה לכל ענין מוכן ומזומן להתחבר לענין אחד אמר חמש הירעות תהיינה חבורת אשה אל אחותה עכ"ל וכן גבי מרכבה שראיה יחזקאל (יחזקאל א') נאמר חברת אשה אל אחותה וגו' לאיש שתיים חוברות איש וגו' וכבר העיר ע"ז האפו"די בפ"י ל' הרמב"ם שהעתיקתי וז"ל רמו לזה אמר איש אל אחיו בענין כרובים ובמעשה מרכבה אשה אל אחותה עכ"ל וא"כ למדנו מדברי הרמב"ם שכל דבר המשתתף ומתחבר לחבירו נקראים מצד ההשאלה בשם איש ואשה וזו היא דעת המקובלים ז"ל כשמדברים בשתוף וחבור מדה אל מדה שמכנים כך, וכאמרם בב"ר שיתף הקב"ה מדת הדין עם מדת הרחמים, ומכל זה תבין ותשכיל שלא בבורא דברו ולא אמרו שיש לו אשה ח"ו כמו שחשב הסוּפָה הזו, ובספ' המקובל סוד ישרים ס"י א' חלק א' כת' וז"ל ואשר אמר לכם אותו אפיקורוס שהיהודים אומרים שיש לאלוה' אשה ח"ו ונקראת שכינה תמהתי מאד עליכם, מה זו שתיקה אשר נשתתקתם בדבר פשוט וידוע ומפירסם הנוגע לאמונה הקדושה והיה לכם להשיב לו תכף ומיד שהדבר הזה אשר אמר הוא שקר וכזב וכל האומר שיש לאלוה' אשה ח"ו הוא כופר בעיקר ומקילל ועונו גרול כעובר ע"ז ע"כ. כל זה הובא בגליון הבא מירושלים ר"זובכ"א, עוד כת' בגליון וז"ל ובזוהר פ"י בהר כתוב ואנת לית לך

גומא ולית לך איברים ולית לך נוקבא אלא אנת חד בלא שני עכ"ל הגליון.
הרי לך בהדיא שלא דיבר רשב"י בזהרה הקדוש וכל המקובלים אלא במדות
ולא בבורא ית', ע"כ.

פרק נ"ד וזו היא אמונתנו וקבלתנו העיקרית שקבלנו מאבותינו דור אחר
דור עד מרע"ה ועד אברהם אבינו, והיא שווה ומתאמת לקבלת
הישמעאלים המקובלת אלס ממחוקקם שקיבל מאבותינו כנ"ל כי ממקור אחד
מאברהם אבינו גם אנחנו גם הישמעאלים, וחבה יתירה נודעת לנו שקירבנו
הקב"ה לפני הר סיני ונגלה כבודו לנו שם ונתן בקולו קול עז לכל קהלינו
לאמר אנכי ה' אלהיך לא יהיה לך אלהים אחרים על פני והנחילנו תורה ומלוא
וחוקים, ואין להציא ראייה מדורות ימי הביניים שהאמינו בקבלה החדשה לפי
שהיו לומדים ספ' הזוהר בגירסא בעלמא מצלי הבין כידוע, וקיימו בעלמא
לגרום איניש לבד אצל והדר לסבר לא קיימו ולא העמיקו חקר בדברי הספ'
הנז' ולא בשאר ספרי הקבלה החדשה להבין שהם הורסים פינות תוה"ק
ועיקריה ויסודותיה שציארם הרמב"ם ז"ל בפ' המשנה, לפיכך הם משנחים
לשי"ת ביגדל אלהים חי בכל ליל ש"ק ועוסקים בגירסת ס' הזוהר ולא ידעו
שהם סותרים זה את זה כמ"ש רבי' תס' ו' יחיא ז"ל ואלו ידעו והבינו שהוא
כן צודאי היו מרחיקים עלמא ממנה תכלית ההרחקה כי עין רואה ואין שומעה
שהם מגשימים את הא"ם שהוא לעילא לעילא ומליירם אותו ככדור גדול עגול
וחול באמצעיתו פנוי וריקני המתהווה ע"י האלמא הנעשה בו ללרדים שוב
בהשוואה אחת כדי להמליא מקום שיוכלו להיות שם במקום הריקן כל האללים
והנבראים והגולרים והנעשים ואז נמשך מאור הא"ם קו רק מן האור האליל של
הא"ם מלמעלא למטה ונעשו ספירות דעיגולים מאותו הקו הנמשך ממנו עגול
בתוך עגול, וגם נמשך ונשתלשל הקו שהוא ציושר תוך החלל הזה ונעשו
ספירות דיושר אשר קראום מדות וכלים והם עיקר האלהות וגם נשמתא שהוא
האור הפנימי גם מלבוש שהוא האור המקיף הכל נמשך ומשתלשל מעלם הא"ם
המקיף את הכל, ממנו גוף, ממנו נשמה, ממנו מלבוש, כולם נמשכים מעלמות
האור שהוא כמס"ל סו' ע"ל צ' שושן סודות ומש"ח שגם הכלים האלהות גמור
כי מחומר אחד קירלי והסבות האלו נמשכים ונעשה כל אחד סבה למה
שלמטה ממנה זה סבה לזה וזה סבה לזה, הסבה הראשונה מפרטופי היושר
ופרטופים הכוללים אדם קדמא ווא"ק ואחריו ע"ק ואחריו א"י וממנו נהיו
א"י וממנו נהיו ז"ן והוא הנקרא בן לא"י כל הפרטופים הללו נשתלשלו זה
מזה ונקרא כל אחד מהם עלה וסבס לפרטוף העליל ממנו, וא"י אעטרו לז"א

בחרין עמרין והסליטוהו על כל הכרוואים ולוו לעבדו וליראה את אשתו שריבה אותה הכת' ליראה באמרו את ה' אלהיך את לרבות נוקבא דיליה לירא אותה כמש"ל סי' כ"ו וכ"ח וכ"ז מה שלא עלה על דעת שמעון העמסוני ואמרי לה נחמיה העמסוני ור' עקיבא, וייחסו העבודה לז"א דוקא כמ"ש ואוסו חטבוד והוא נקרא בפיהם ה' אלהינו והוא הסבה והפרלוקף האחרון שבפרלופי האלילות ואמרו שהוא הוא אלהינו ואנחנו עמו ועבדיו כמבואר בכס"א וס' הצרית ויושר לבב דף כ"א ול"א ול"ב, וענין השתלשלותם בע"ה שער עגולים ויושר לבב וכס"א עכ"ל.

תשובה ועתה אחי התבונן בדברי האיש הטפשן הזה איך כל דבריו סכלות ואולת, אין בהם לא תבונה ולא יראת ה', לא דעת ולא השכל, ובכן החזק ואל חרף מתמוך דברי רז"ל המקובלים אשר קנלו מאברהם אבינו דור אחר דור איש מפי איש גם אנחנו גם אבותינו למעלה למעלה שוים ומתאימים בקבלתם ואמונתם. ומ"ש שחכמי הביניים דהיו לומדים בזוהר בגירסא בלי הבין וכו' שקרן ובדאי הוא שהרי כולם היו מבינים והיו עושים אפילו וכוחים ופלאולים ומקשים ומתרצים בדרכי הקבלה הקדושה וס' הזוה"ק כמו ס' שומר אמונים, וס' מראות אלהים, וס' הברית וס' הפרדס לר' משה קורדבירו ז"ל, וס' חמ"י לר' שלום אלשבוי זלה"ה, וס' צדה לדרך למהר"י צ'אהרי ז"ל וכמה אר"פים ספרים כמו שתראה אותם מיוחסים בס' סדר הדורות, כולם מזכירים ומפרשים ע"ד דברי הזוה"ה הקדוש, מהם מפלפלים בחריפות, מהם מתרצים, מהם מפרשים, כדרכם, ואיך נשמע לשקרי המסית הלז ועינינו רואות ואזנינו שומעות שהם מבינים בזוה"ק ומקיימים ליגרוס איניש והדר ליסבר, לא כמו שבודה לו דברי רוחו שאינם מבינים חלילה, ומה שהזכיר ענין יגדל אלהים חי שונה באולתו ונתבאר לעיל פ' מ"ה, ומ"ש ב' ר' תם ו' יחיא ג"כ חזר לשרכב לשונו בכזב, גם מ"ש שהם מגשימים כא"ס וכו' והזכיר הצמצום ושיבש דברי חכמים כבר הביאו לעיל פ' ל"ח וט"ל וביארנו היטב, וכאן חזר לכפול אולתו וכיסלותו והוסיף דברים כשקר לחרף ולגדף כלפי דבורא ית' רח"ל, וכל מה שדבר עוד עוד סוף הפרק כולו בדוי מלבו, ורוח המינות ערבב במוחו, וישם דברי חכמים לפלסתר ומשיסה, וכן לא תאבה ולא תשמע לו ואל יפתה לבך לנטות לדעתו להאמין בדברי שוא ושקר במרה שמגבב לו דברים ובונה אותן לפי דעתי פעמים מוסיף פעמים מחסר ומדלג על ההרים, פעמים מסדר אירטן לפי דעתו הקלה פעמים גונב מהם כמש"ל כנגב הנמצא במחתרת ומעכס אירחותיו ועלה באשוי באחריתו כי תראה דברי

חכמים גם כי דבריו כקול הסירים תחרז הסיר לאמר אני חכמתי מאבותי אז יותר שלא ידעו ולא השכילו, והמציא בפיו לשון חרמיה, ועתה בני שמענה זאת והבינדה ואל תטה לחלקלקי פיו הנבל ולא תפנה למעקשי נתיבותיו ולא תהיה לך זאת לפוקה ולמכשול הרחק מדבריו ושיחו ואז תמלט ותנצל וזהו מאמר שהעיה טוב לפני דואלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה ובכן פתח לבך והכן דעתך וראה מה שכבר נתבאר ואם חלק לך השם בבינה תשכיל ותבין שדברי כפל הם ולא האגור בלבך שום הסתפקות ושובש דערת כזה הטועה אשר בדעות כוזבות האריך למעניתו וזעקה ובהלה ישמיע לחסרי הדעת שלולי בינה בריונים רקים מבלי חורה, ודע כי ידוע ידעתי שיש אנשים קצת מעוטי חכמה סוברים בדעותיהם הנכובה שזה האיש מביא דברים נכוחים לפי דעתם ואומרים שאני לא הישבתי על דבריו, והנה אמור אמרתי לך שאינם אלא דברי כפל ונתבאר בטוב לעיל פ' ליח ופ' ט"ל ופ' כ"ו וכ"ז וכ"ט עיין שם וירווח לך ודי בכל זה למבין. ע"כ.

פרק נ"ה הן אלה קלות דרכי המקובלים החדשים צענין האלהות אשר יראה הרוואה שהם מתנגדים לגמרי לדרכי רז"ל צב"ר וילקוט המובא לעיל סי' ל"א ומדרש רבה פ' יתרו וירושלמי שבת פ' צמה אשה כמובא בקונדרים שקדם דמלך צ"ו שמלך יש לו אב או אח או בן וכו' והאמת בדבריו רז"ל כי אלהיו צה"ש אחד ואין יחיד כיחודו. עוד כת' הרוקח בשורש תשובה וז"ל אלו הן המינים האומר עולם כמנהגו נוהג ואין אלוה בעולם או האומר אין הבורא קדמון לכל (כדעת הפילוסוף מחבר הזוהר דס"ל שהעתיק נגלה לרשצ"י והסיר לו נגלות הסוד שהאלהות עלות וסבות רבות זו למעלה מזו ושאלה הוא הבורא והוא שאמר יהי אור ויהי רקיע ויקו המים ויהי מארת אבל נעשה אדם אימא אמרה וא"ק שהוא למעלה מהן אמר ראו עתה כי אני אלו הוא וכו') או האומר יש אלוה אחר עמו (גם צה שגו המקובלים וכפתו למחבר הזוהר שחשבים לכל אחד מן הפרליפים אלוה הוא ואשתי כדלעיל סי' כ' וכ"א וכ"ד וגם מאמינים במליאות עשר ספירות דקלופה הנק' בשם אל אחר) או אומר יש לו דמות וליורה כאדם גוף ותמונה (זה ג"כ יתבאר סי' נ"ח איך המקובלים משתפים וכבר נתבאר לעיל סי' מ"ח שהמקובלים ממאנים לימר ד' בתיס הראשונים שביגדל) או האומר שאין שם נבואה בעולם מן הסי"ת או מכחיש תורת מרע"ה אפי' דביר א' או דקדוק א' או אומר אין הבורא יודע מחשבות האדם או אין האדם ירון לפי מעשיו (זה אומרים המקובלים החדשים על עתיק ואריך ופרליפים שלמעלה שאינם דנים את האדם

לפי מעשיו ואין אדם יולא חייב צדיניהם כלדין כרשע לפי שלא נחכנו להם עלילות רק לז"א נחכנו עלילות כדלעיל כי' מ"ד ומ"ה) או שאומר אין העה"ב ואין תשלום שכר אלו הן המינים והאפיקורסין שמורידין אותן ולא מעלין אדם לא עשו תשובה עכ"ל הרוקח. וכן' המלות גדול לאוין א"י המלצה הראשונה שלא לעלות במחשבה שיש שם אלוה זולתי השי"ת שנ' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ותמיד במכילתא לפי שנ' לא תעשה לך פסל העשוי כצר מניין שלא יקיים ת"ל לא יהיה לך ואין מקרא יולא מידי פשוט, וצפר' ד' מיתות אמרו שם כל המשחק שם שמים ודצר אחר נעקר מן העולם שנ' בלתי לה' לצדו והמקרא הזה בא לעונש ולא לאזהרה ואומר ר' יעקב כי מה שנ' כי דברנו בה' וכן וכן חרב לה' ולגדעון אין זה שתוף לאלהות ולאדנות עכ"ל.

תשובה מ"ש שבברי המקובלים מתנגדים לדברי רז"ל בכ"ר וילקוט וירושלמי וכו' שהם אומרים שאין לבורא ית' לא בן ולא אח ולא אב וכו' ג"כ זה מודים בו כל המקובלים ז"ל שכל מה שהם ממשיליים בן או אח או אב לא בבורא ית' המחירה את הכל מדמים חלילה חלילה כי רק עושים במשל וחידה לשכך זאת האון בספירות שהן ככלים ביד היוצר להנהיג בהן העולם והבן. ומה שהביא ל' הרוקח ז"ל, אוי על דעתו של איש הנלכד ברשת המינות הזה ששיבש ארץ דברי הרוקח והרס והכניס בתוך דבריו דברי מלשינותו הרעה ודוכנים גם רברים כפוליים שכבר נתבאר לעיל במקומותם. ואני אמרתי להסיר מכשול וראבן נגף. אעתיקה דברי הרוקח ואביא מדברי הרשב"י בזהר ומהמקובלים ותבין שבדיניהם כדבריו וז"ל הרוקח בשורש תשובה אלו דין המינים האומר עולם כמנהגו נוהג ואין אלוה בעולם או האומר אין הבורא קדמון לכל או האומר יש אלוה אחר עמו או אומר יש לו דמות וצורה כאדם וגוף ותמונה, או האומר שאין שם נבואה בעולם מן השי"ת או מכחיש תורת מרצ"ה אפי' דבור א' או דקדוק א' או אומר אין הבורא יודע מחשבות האדם או אין האדם נידון לפי מעשיו או שאומר אין העה"ב ואין תשלום שכר אלו הן המינים והאפיקורסים שמורידין אותן ולא מעלין אם לא עשו תשובה עכ"ל. ומערה בעזרת האל נביא מדברי רשב"י בזהר"ק ומהמקובלים היסך מה שמיחס להם זה השקרן בשקר וז"ל הזהר עם פי' מק"מ פ' קדושים דף פ"ד ע"ב ואנכי ה' אלהיך מארץ מצרים דתמן הוא באחגלייא יקרה דיליה, ואחגלי עלייהו על ימא וחמו זיו יקרא עלאה דיליה אנפין באנפין דלא תימרין אלהא אחרא הוא דמליל עמנא (פי' מק"מ וז"ל פירוש שלא תאמרו אותו שדיבר עמכם בים סוף אינו ח"ו אותו שנגלה

עליכם במצרים) אלא אנא הוא דחמיתון בארעא דמצרים אנא הוא דקטלנא סנאיכון בארעא דמצרים אנא הוא דעבדנא כל עשר מחאן במצרים ובגיגי כך ואלהים זולתי לא תדע דלא תימא דאחרא הוה אלא אנא הוא כולא (פי' מק"מ ואנכי דה' אלהיך שראיתם במצרים ולא אחר ח"ו וזהו ואלהים זולתי לא תדע ע"ל הוזהר. הרי לך בהדיא כדברי הרוקח שאין אלוה אחר עמו. ועוד בזהר בראשית דף ס' החמיר באמת דמאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין. ושהוא קדמון כדאיתא בזהר פ' בא דף מ"ב ע"ב דהוא הוה יחידאי בעלמא ולית ליה באחריה צורה ודמיון הה"ד ואל מי תדמיוני ואשוה ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו וכו' ע"ש הרי לך עוד כדברי הרוקח שאין לו גוף ותמונה וצורה. ועוד בתקוני הזהר תקון ע' דף קל"א ע"א לעילא לית גוף ולא גויה וכו' ובהקדמת המקובל הרמ"ח ז"ל לספרו קנאת ה' צבאורא כת' על הכת הרעה הטועים בפי' דברי רשב"י ז"ל וז"ל קנאת ה' צבאות תעשה זאר סמל הקנאה העגל הזה יצא ראשונה לקחת משל לנמשל ולקחת משל לנמשל ולדון חוכו כברו. והרשות נתונה לנביאים לדמות צורה ליוצרה (כדאיתא בב"ר פ' כ"ז) דהיתרה להם למוקש לעוות למרי יושר ולסלף דברי צדיקים כי לא יחפץ כסיל בתבונה. העמיקו שחתו לחשוב עליו מחשבות לומר התירו פרושים את הדבר אשר צוה ה' אלהינו אותנו לא תעשה לך סמל וכל תמונה כי נתון נתנו גוף אל יוצר האדם חלילה לנו וכו' וכת' עוד על הסעות חנו' וז"ל הכל יודעים כי אחד אלהינו ואין עוד אחר וצדיק באמונתו יחיה להסיר ממנו תבנית כל גוף וכל מקריו וכאשר לא ירעו דבריו אשר בפי נביאיו דהזכיר שמו במקרי הגוף האלה כי ידענו אשר המה למשל ומליצה. כן לא ירעו ולא ישחיתו חכמת יושר אם מצאנום בפי חכמיו ע"ל. ומ"ש זה האיש חסר הדעת שדברי הרוקח היפך דעות המקובלים. משולל מתבונה הוא והרי כולם דבריהם שווים ואמתיים. גם מ"ש שדעתם לומר שאין האדם נדון לפי מעשיו. גם זה עול בפיו השומע דבר זה ילציג ויקלל אותו מפני שידוע ומסרסם לכל בין קטן בין גדול מודים ושאינם מודים כולם שווים בדעתם בזה שהמקובלים מחמירים בדין העוברי עבירה כאשר תראה בזהר פ' פקודי איך ביאר הרשב"י עונש אותה עבירה. ואחרת. עד שהשומע רעדה ופחד יבא בו וכן ספרי המוסר מבארים איך דנים האדם כמו שתראה בס' ר"ח וס' שבט מוסר וס' חמ"י וכמה. וא"כ איך נשמע לדברי כזב ואזנינו שומעו ופינינו רואות היפך מה שמסקר עליהם. ודברי הרוקח והמקובלים עולים בקנה אחד גם איש חמסים מבקש לקרוא את המקובלים מינים ואפיקורסים ח"ו. וצדקו

בזה דברי חז"ל כל הפוסל במומו הוא פוסל. כי רק הוא המין והאפיקורוס שכבר דברו עליו חכמים וז"ל הרי היכל הברכה (פ' נשא על סטוק כה חברכו ב' הפוסק הגדול הרי ב"ח בתשובה) ובודאי החולק על דברי הזוהר חוששין אחריו שמא מין הוא עכ"ל כ"ש זה האיש שמבזה. וכדגרסינן במס' סנהדרין (פ' חלק דף צ"ט) אפיקורוס רבי ור' חגיגא דאמרי תרוייהו זה המבזה ת"ח ע"כ והובא דבר זה במנורת המאור פר' רס"ט ופ"י שם נפש יהודה, אפיקורוס חציפותא וכוסר בדברי חכמים ועל כן מבזה אותם עכ"ל. ע"כ.

פרק נו. וז"ל המאור הרמב"ם בפ"ב מהל' ע"ז עיקר העלמי בע"ז שלא לעבוד אחד מכל הכזראים, לא מלאך ולא גלגל ולא כוכב ולא אחד מארבע היסודות ולא אחד מכל הכזראין מהן ואעפ"י שהעובד יודע שה' הוא האלהים והוא עובד את הכזרא הזה על דרך שעבד אנוש ואנשי דורו תחלה ה"ז עע"ז. ובראש פ"א כת' בימי אנוש טעו בני אדם טעות גדולה וכו' אמרו הואיל והאל ברא כוכבים וגלגלים אלו להנהיג את העולם ונתן במרום וחלק להם כבוד והן שמשים שמשמשין לפניו ראויים הם לשבחם ולפארתם ולחלוק להן כבוד וזהו רצון האל ב"ה לגדל ולכבד מי שגדלו וכבדו כמו שהמלך רואה לכבד עבדיו והעומדים לפניו וזהו כבודו של מלך עכ"ל, וזילקוט פ' יתרו לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ר' יוסי אומר אלהים אחרים למה נאמר שלא ליתן פתחון פה לאומות העולם לומר אלו נקראו בשמו כבר היה בהן לורך, הרי נקראו בשמו ואין בהם לורך, אימתי נקראו בשמו בימי אנוש בן שת שג' אז הוחל לקרא בשם ה' באותה שעה עלה אוקינוס והלף שלישו של עולם וכו' ובמדרש הגדול פ' בראשית אנוש שהיתה דעתו אנושה וכבערה והתחיל בע"ז בעולם שג' אז הוחל לקרא בשם ה' נתחללה קריאתם בשם ה' לשם ע"ז, ד"א אז הוחל לקרא בשם ה' החל לקרא ע"ז בשם המקום באותה שעה עלה אוקינוס וכו' וכ"כ רש"י ז"ל בפ"י החומש אז הוחל לקרא לאדם ולעלבים בשמו של הקב"ה ולעשותן אלילים ולקרותן אלוהות עכ"ל רש"י ז"ל, ובמדרש החפץ לר' זכריה הרופא פ' יתרו וזילקוט לא תעשה לך פסל, יכול לא תעשה גלומה, אבל יעשה אטומה ת"ל כל תמונה יכול יטע ת"ל לא תטע לך אשרה יכול יעשה של עץ ת"ל כל עץ, יכול יעשה של אבן ת"ל ואבן משכית, יכול של זהב ת"ל ואלהי זהב, יכול יעשה של נחשת צדיל ברזל ועופרת ת"ל אלהי מסכה לא תעשה לך וכו' ומסיים יכול לא יעשה אבל יעלה בדעתו ת"ל לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ע"כ וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"א מיסודי התורה וז"ל וכל המעלה על דעתו שיש אלוה אחר חוץ מזה

עובר בלא תעשה שני' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני וכפר בעיקר שזה הוא העיקר הגדול שהכל חלוי בו עכ"ל, מבוואר מכל זה בזהדיא שטעמ"י שאינו עושה שום מעשה רק שמאמין בדעתו שיש אלוה אחר למטה מהאלהים העליון ה"ז מין, עכ"ל.

תשובה מה שהביא משם כל אלה התנאים והפוסקים שאין לעבוד ע"ז. ג"כ אומר הרשב"י בזוהר הקדוש וז"ל פי' קדושים דף ס"ד ע"ב אל תפנו אל האלילים ר' יצחק אמר ומה לאסתכלא בהו אסירי' למפלח להו על אחת כמה וכמה, ובגיני כך אל תפנו אל האלילים, הכא אתא לאזהרא להו לישראל בקדמיחא (פי' המק"מ וז"ל פירוש פסוק זה דאל תפנו אל האלילים בא להזהיר לישראל על ע"ז והוא כנגד מה שכת' להם בעשרת הדברות לא יהיה לך ולא תעשה לך פסל שהזהירם על ע"ז, והכא נמי הזהירם על ע"ז) אנכי ה' אלהיך, לקבל אני ה' אלהיכם, אל תפנו אל האלילים, לקביל לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ואלהי מסכה לא תעשו לכם, לקבל לא תעשה לך פסל עכ"ל הזוהר ומק"מ. עוד בזוהר הזהיר שאין לחשוב שיש זולת הבורא המחיה את הכל וממלא את העולמות כמו הנשמה כדגרסי' בגמרא ברכות פ"א על פסוק ברכי נפשי את ה' שאמר דוד כנגד הקב"ה והנשמה שדומין בה' דברים זהו ברכי נפשי שדומה להקב"ה ע"כ ובפרי' ערבי פסחים גרסי' יושב ברומו של עולם כמו נשמה על' המוח ע"כ והובאו כל אלה בדברי הרוקח הנעתק לעיל פרי' ג"ב ע"ש, ובזוהר כן הוא בפרי' נשא דף קמ"א ע"ב וז"ל מאן דפסיק האי יחודא מן עלמא כמאן דפסיק נשמחא דא ומחזי דאית נשמתא אחרא בר מהאי ובגין כך ישתיצי הוא ודוכרניה מן עלמא לדרי דרין עכ"ל. הרי לך מדברי רשב"י שהאדם צריך לייחד הבורא ית' בכל הספירות והעולמות ואין להפסיק ביחוד האמיתי, ומי שמפסיק הוי כאלו מראה שיש אלוה אחר ח"ו ולפיכך ימחה הוא וזכרו מן העולם לדורות רח"ל וכזה אמרו רז"ל לייחדו בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם, ומ"ש הלכ' א' מהלכ' ע"ז מדרמב"ם שאנוש ודורו היו מכבדין את הכוכבים וכו' כבר התיר זה האיש ארת הדבר הרע הזה כמבואר לעיל בסדר השו"ת ולא ידע שזהו עיקר ע"ז כמ"ש הרמב"ם שם, ומ"ש מבואר מכל מה שכת' שאין אלוה אחר למטה מהאלהים העליון וכו' גם כן אמר רשב"י בחיקונים תיקון ע' דף ק"כ ע"א וז"ל אני ראשין ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, חלת יודי'ן מעידין עליה דלית לעילא מניה ולית לתתא מניה ולא באמצעיתא, לית אלוה בכל צד בר מניה, בהאי שמא אשתמודע הוא בלא חושבן וציור עכ"ל, הרי למדנו מסורש מזה שאין זולת הבורא ית'.

לא למעלה ממנו ולא למטה ממנו, ולא באמצע ולא בכל צד כי הוא לבדו ואין בלעדיו ומצד שמו נדע שאין לו ציור ואינו בחושבן ר"ל שאין אחדותו ית' כשאר האחדים ח"ו אלא אחדות אמיתי, והנה בפרק הזה הוא מסתייע בדברי מרש החפץ של ר' זכריה הרופא, הנה גם במדר' ההוא מצאתי סיוע גדול לרבותי' המקובלים שמה שביארו בזוהר שם בן ע"ב המבואר בסידור תפלת החדש דף ס"ה הנה גם מהר"ז הרופא סידרם כמו המקובלים בפ' בשלח על פסוקי ויסע ויבא ויט ויזיל בקיצור שם בן ע"ב היוצא מפסוקים אלו כך הוא וה"ו יל"י ס"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הו"י וכו' ע"ש שהסדיר ע"ב שמות כמות שהם בסידור הנז' אות באות, עוד שם במדרש החפץ כת' וירל' ויורהו ה' עץ, עץ זה שם בן י"ב עכ"ל, מכל זה תדע שדברי המקובלים מיוסדים על אדני פז חכמינו הקדמונים זכרונם לברכה, ע"כ.

פרק נז. יצין המצין וישכיל היטב בדברי רז"ל הנז' פה כי רעיונות הפילסוף מחבר הזוהר והמקובלים הנמשכים אחריו מכוונים מאד למחשבות דורו של אנוש שקראו לעצבים בשמו של הקב"ה והתפללו אליהם, והמקובלים גם הם עשו כן כי קראו לכל אחד מן הפרלופים שעלו בדעתן בשמותיו של הקב"ה ואמרו לעבדן ולהשתחות להם ולקרוא אליהם בכל עת לרה וכל הברכות והתפלות שתקנו רז"ל אנשי כנה"ג לשבח ולפאר לשי"ת בהן את הכל הסבו לפרלוף ז"א בלירוף שאר פרלופים הללו אעפ"י שהם נבראים ושבתו לתקן הכפירה הנגלית ונראית באמונה זו באמרם שהם עובדים לנשמתם ושבתו את האמונה האמיתית המפורסמת ופשוטה בכל כתבי הקדש תורה שבכתב ותשבע"פ כי אלהיו ז"ה אינו גוף ולא כת בגוף והם המליאו ועשו לאלהיו כמה גופים ומלבושים מתוארים בשרד ובמחוגה אורך ורוחב להם ונתנו להם נשמות מהאלהים העליון והשאירו עיקרו לעילא לעילא מצלי להתפלל אליו כי לא השאירו לו שם ותלו כל מלותיה של תורה וספירה המלמדים לאדם דעת בגופא דמלכא (ולא בנשמתו) מנהון בידיו ומנהון צרגלוי וכו' כמ"ש מהר"י ל'אהרי ז' הזוהר וסותרין דבריהם שכת' לעיל סי' ט"ל ז' שושן סודות ומש"ח והצ"מ ז' דצין הגוף של ספירות צין הנשמה צין המלבוש הכל אלהות גמור כי כולם נמשכים ונהויים מעלמות הא"ם כהדין קמלא דלבושיה מניה וביה ומשתלשלים זה מזה כבן מן האב ולפי' קורין לז"א בן לאו"א והוא השולט על הברואים וגם ומפרנסם במלית אביו ואמו כדאיתא בזוהר בלק דף קל"ה והובא לעיל סי' כ"ו ושם מצואר שהעבודה וכל הברכות שייכים (לפי דעתם) לז"א דהכי פקידו או"א דכלא יפלחון ליה

וכמ"ש ג"כ ס' הזרית וכס"א ויושר לבב וכח"י, הנוטע און הלא ישמע ויולר
 עין לאדם ולב להבין ולהשכיל שכן היא מחשבת דורו של אנוש ועמותם אשר
 חשבו את הנורות והפרטופים אשר צדו מלבם לאלוהות וקראום בשמותיו של
 הקב"ה ועבדום להיות אמלעיים להמשיך השפע מהאלהים העליון, ואם תאמר
 שאני מעשה דורו של אנוש שעשו פרטופים ונורות מעשה ידי אדם וקראום
 בשמו של הקב"ה ועבדום, אבל המקובלים לא עשו שום נורה צפועל רק
 שחשבו שהפרטופים והנורות שהן מעשה ס' לאלוהות, הלא גם דורו של אנוש
 כן עלה בדעתם בתחלה כמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"א מהלכ' ע"ז, והרי כבר
 ארז"ל יכול לא יעשה אבל יעלה בדעתו ת"ל לא יהיה לך אלהים אחרים
 מ"מ וכה"א ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת
 הכוכבים כל לבא השמים ונדחת, הכל בכלל שלא יעלה בדעתו וממשלה לשום
 נבוא או נאלל כי כולם בשם לבא השמים שהזהיר הכת' מלעבדן ואף אם
 קורא להן בשמותיו של הקב"ה כמו שעשו דורו של אנוש אין בהן ממש
 כמ"ש בילקוט ומדע"ג וברש"י שהבאתי בסו' כ"ז כי לא ברא הקב"ה דבר
 מצדיותיו להיות נעבד כי אם להנהיג את העולם כחפלו ית' ורלוו והמה
 כעבדים המשמשים ועומדים לפני המלך לעשות רלוו שני' אלף אלפין ישמשויה
 ורבוה רבוון קדמוהי יקומון לא להיות אלוהות ח"ו ולא לעבדן כי אין אלוה
 מצלעדי ה' ואין לור כאלהינו והוא קרוב לכל קוראיו באמת ואף אם ברגע
 א' יקראו אליו כל ילוריו ויגיד כל אחד נגטי לבבו בשאלות מחולפות ושונות
 זו מזו ברגע א' הוא שומע תפלת כל אחד מהם ועונה אותו וממלא משאלו
 של כל אחד ואחד אם הוא ראוי לפי מעשיו כי עוונותיו של אדם מעכבים
 מלעשות בקשתו שני' לתת לאיש כדרכיו כפרי מעליו ונאמר כי אם עונותיכם
 היו מצדילים ביניכם לבין אלהיכם וכמ"ש הרמב"ם בהל' תשובה, עכ"ל.

תשובה מה שמבקש לרהשוות דעת רשביי בנורה הקדוש והמקובלים ז"ל
 לדעת ומחשבת דורו של אנוש ח"ו, יגיעו ודבריו שאמר בודאי
 שהם לריק ול'הבל ולבהלרה והרוסים מעצמם מחרת שלא על עיקר הוסדו,
 ולא נמצאו כדברים האלה בדבריהם חלילה ולא כמחשבה זו כלל, הנה מ"ש
 שדורו של אנוש קראו לעצבים בשמו של הקב"ה וכו' כן הוא האמרת ומי הוא
 שהכחיש. ומ"ש גם המקובלים עשו כן ואמר כי קראו לכל אחד מן הפרטופים
 בשמותיו של הקב"ה ואמרו לעבוד להן וכו' זה כזב ובנין עמל ואון בנה לו
 כפי מה שעלה על רוחו שהרי כבר נתבארו דבריהם בס' מ"ח שאינם פרטופים
 ממש. אלא כן מכנים את השמות שלו ית', גם חזר ואמר ואת הכל הסבו

לפרצוף ז"א וכו' כבר ביארנו כמה פעמים שהוא עצמו שם הוי"ה שמו של א"ס ב"ה שאין זולתו שבשם זה אנו קורים ומחפלים אל הא"ס ב"ה מצד מדרת תפארתו כמ"ש לעיל פ' נ"ב בשם דהרוקח שהביא בשם מדרש תדשא (שהוא חבור של התנא הגדול ר' פנחס בן יאיר וכמ"ש בגמרא שברז דף ל"ג שרבי פנחס חתניה דרשב"י) על פסוק ומהללים לשם תפארתך שהוא שם בן ארבע אותיות וא"כ דברי המקובלים הם דברי התנאים ז"ל הם תקנת אנשי כנה"ג. ומ"ש שהם נבראים וכו' לא עיין יפה בדבריהם וטעה בעיונו ואינם אלא נאצלים כמו שנתבאר פ' ד' עיין שם. ואפ"ה אין העבודה תכלית כוונת החפלה וקיום המצות אלא לא"ס ב"ה. ומ"ש שהם שבחו את האמונה הזו באמנם שהם עובדים לנשמתם וכו' הנה הוא מודה בפה מלא שהם מכארים שהעבודה והחפלה לא"ס ב"ה שהוא נשמה לנשמות וכמ"ש ב' הרי חסר לעיל פ' מ"ב וגם כמוהו כת' הרי זכריה הרופא הנז"ל פ' מ"ח שהקב"ה נשמה לנשמות. וא"כ מאחר שהוא מודה שאינם אומרים לעבוד אלא לנשמת הכל מה שייך עוד לומר שהיא כפירה ח"ו העל שאינם עובדים אלא לא"ס דרך שמותיו קרא אותה כפירה רחמנ"ג לשיזובן מחירופים וגידופים כאלה. ומ"ש על מאמר המקובלים ז"ל שהבורא ית' נקרא נשמה ור"ל עיניו על זה ואמר שהם שכחו את האמונה האמימית כי ה' אלהינו אינו גוף ולא כח בגוף וכו' הנה זה בחשך חלך ובחשך שמו יכוסה. שאם הוא מקשה כן רשחות רבות של כפירה צדים אותו שהרי פסוק מלא הוא שנ' הלא ארז השמים ואת הארץ אני מלא. ולדעתו זה של הטועה יהיה כח בגוף שהרי הפסוק מכריז שהבורא ית' ממלא את העולם גם הבאתי לעיל פ' נ"ב ב' הרוקח שהביא ליסנא דגמרא פ' ערבי פסחים שהקב"ה יושב ברומי של עולם כמו נשמה על המוח. ולפי דעתו של זה ג"כ יהיה כח בגוף. גם אמרו בירושלמי (מסכ' ברכות ס"ט ד') וז"ל לאיזה בית קדש הקדשים יכוין. ר' חייא רבא כנגד קדשי דהקדשים של מעלן ע"כ. ולפי דעתו של זה יהיה זה ג"כ כח הגוף שהרי אנו מכוונים דרך בית קה"ק הנז' אבל הביאור האמיתי שהבורא ית' ממלא את כל העולמות בחוכן וחיצה להן כי אין דבר שיגבילהו. ומודים לזה כל המקובלים שאין הבורא ית' לא גוף ולא כח בגוף וז"ל דהמקובל אדונינו מהרח"ו זצוק"ל בספרו שער ההקדמות בהקדמה. ואמנם דבר גלוי הוא כי אין למעלה לא גוף ולא כח בגוף חלילה. וכל הדמיונות והציורים לא מפני שהם כך חס ושלום אמנם לשכך את האזן לכשיוכל האדם להבין הדברים העליונים והרוחניים בלתי נתפסים ונרשמים בשכל האנושי לכן ניתן רשות לדבר בבחינת ציורים ודמיונים כאשר הוא פשוט וכו' וכמו שאמר

הכת' כי לא ראירום כל תמונה וכאלה רבות, עכ"ל בקיצור נמרץ. ומ"ש שהם נתנו גשמות מהאלהים העליון, חלילה שהם אמרו כן, רק שאמרו שהבורא ית' אין לו סוף ולא גבול וממלא ומחיה ארץ הכל הוא ואדרבה הבאתי לעיל פ' ג'ו' לשון רשבי' בזה"ק שהאומר שיש אלוה אחר אפי' בשערץ היחוד במחשבתו ימחה הוא וזכרו לדורות. ומ"ש כל מצותיה של תורה רלו בגוסא דמלכא מנהון בידוי מנהון ברגלוי וכו' בכאן רצה להכניס בלבנות חסיר, הבינה שיש להבורא לדעת המקובלים גוף ותמונה, וחלילה להם מאמור כן שהרי הוא מביא דבר זה ב' מהר"י צ'הרי והוא בעצמו כבר פירש על זה שכל מה שאמר ידים או רגלים אינו אלא משל ודמיון בספירות ע"ש ויתבאר בפ' צ"ו באורך בס"ד וכללות דבריו שמצורתינו שבכל התורה רמוזים בספירות וכן תמצא בדברי כל ההכמים כגון במדה"ג פ' שלח רמז מצות ציצית כנגד עשר ספירות וכ"כ אותיות התורה וז"ל גדילים תעשה לך א"ר פפא הלכתא ארבעה הוסיין וכו' וכופל הארבעה חוסיין באמצע ונמצאו שמונה חוסיין ובן' נמצא מנין חוסיין שבארבע הכנפים ל"ב כנגד ל"ב נתיבות פלאות החכמה שהעולם מחנהג בהם והן כ"כ אותיות ועשר ספירות עכ"ל. הרי לך בהדיא שאין זה רחוק היינו לרמוז המצות בספירות, וגם זה האיש בעצמו כת' בפ' ג"ב ב' דהרוקח והזכיר עשר ספירות וקרא אותן כבודו ית' וכת' שהקב"ה מניח הפילין ופירש שמראה מכבודו באובנתא דלבא ע"כ הרי לך בהדיא גם מדברי דהבער הזה שמצות תפלין הוא כבודו ית' וכשמניח תפלין פירושו מראה מכבודו באובנתא דלבא וא"כ הרי רמז ג"כ מצות תפלין בספירות ומזה תדע שדבריו סורזרין זה א"ת זה, ומכל המורם תבין כי אך הם רמוזים בספירות וכשאנו מקיימים אותן הכוונה בקיומן ובברכתן אל הא"ס היחיד שאין זולתו, שאם לא תאמר כן הרי מצינו יותר מזה אחז"ל בויקרא רבה (פרי' ל' סי' י"ד) וז"ל פרי עץ הדר זה אתרוג שהוא דומה ללב, כפות תמרים זה שדרו של אדם שדומה לשדרו של לולב, וענף עץ עבות אלו העינים, וערבי נחלי אלו השפתים, עכ"ל, הרי לך שרמזו מצות ד' מינין שבלולב לאיבריו של אדם המסני זה (לפי דעת האיש הזה) נאמר שאנו עובדים איברי גופנו חלילה, כן הוא הענין בספירות שהמצות נרמזו בהן וכשמקיימים אנו את כל המצות כוונתינו אל הכורא היחיד א"ס ב"ה. ומ"ש שהן סותרין דבריהם שאמרו בין גוף הספירות בין הנשמה בין המלבוש הכל אלהות גמיר וכו' זה שנה באולתו ואמר שהע"ה ושונדה בדבר מפריד אלוף כזה האויל, וכבר נתבאר זה לעיל פ' ט"ל שהספירות דאצילות אלהות גמיר כלומר מפני שאמר אברהם אבינו

אמונת ה'

רטו

בספ' יצירה שהספירות קשורות בו ית' כשלהברז הקשורה בגחלת לכך הם רוחניורז גמור וכבר פירש המקובל בעל היכל הברכה פ' ויקרא דף ז' ע"ד מהו דעתם ז"ל באמרם לשון אלהות כי פירושו לשון רוחניות וך מפני שהם קשורות בו ית' כשלהבת הקשורה כגחלת כמש"ל ס' כ' שכן דעת רס"ג ושנילי אמונה ז"ל לא כמו שמחשב איש זה פירושים זריז ומה שהביא טעם זר לעצמו כמו שעלה על רוחו ואמר כי כולם נמשכים מעצמות הא"ס וכו' לזא אמרו המקובלים כן ומשקר הוא עליהם ונחבאר ג"כ פ' ס"ל שהוא שקרן ע"ש. ומ"ש משל שאמרו המקובלים שאבואר נמצא תמיד בספירות כהדין קמצא דלבושיה מניה וביה ע"כ זה אמת כתוב בספריה"ב ופירושו שהספירות קשורות בו כשלהבת הקשורה בגחלת כמש"ל והביאו משל שהם משפעו של הבורא נתחדשו וזרזו אמרם מניה כלומר מאתו נשפעו וביה ר"ם קשורים וכמ"ש לעיל פ' ל"ח ב' הרמב"ם שג"כ העולם נתחדש משפע הבורא מפני שהוא ית' דומה לעין המים הנובע והביא ראיה מפסוק אותו עזבו מקור מים חיים אלו כללות דברי הרמב"ם ז"ל הובאו לעיל באורך פ' הנז' ופ' כ' ע"ש. ומ"ש שהם משתלשלים זה מזה וכו' מה יש הפסד מזה שהרי אפי' הרמב"ם ז"ל כת' גכי בריאת המלאכים שגם הם נמצאו זה מכחו של זה וזה מזה וכולם בכחו של הקב"ה וז"ל (כס' שני מהל' יסודי התורה הל' ה') ובמה יפרדו הצורות זו מזו והרי אינן גופים לפי שאינן שוין במציאותן אלא כל אחד מהן למטה ממעלתו של חברו והוא מצוי מכחו זה למעלה מזה והכל נמצאים מכחו של הקב"ה וטובו עכ"ל. ומה שבדה לו משל על זה שהן נשתלשלו ככן מן האב, לא הביאו משל זה המקובלים ז"ל, ועולה נמצא בשפחיו. ומ"ש שלפיכך קורין לז"א בן לאויא. אינו טעמם זה שלא קראו לשם הוי"ה בן אלא על שם שהוא נקרא בו הבורא ית' מצד מדת תפארתו שהיא למטה מספירות ראשונות, וכל דבר הקודם לחבירו נקרא אב או אם למה שלמטה ממנו בהשאלה, ולא כמחשבות רעות ודעת קלושה של זה האיש. ומ"ש והוא השולט על הברואים וזנס וכו' כן הוא אמת שהבורא ית' מנהג עולמו בכל עשר ספירות כמש"ל בשם מדה"ג וגם בסרט בשם הוי"ה מנהיג כל העולם שהרי אפי' בריאת העולמות היתה בחצי שם זה כדאיתא בילקוט ישעיה רמז תכ"ט וז"ל דרש ר' יהודה בר' אלעאי שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"א ואחד ביו"ד שנ' כי ביה ה' צור עולמים וכו' ע"ש. ושאר דברי איש זה עד מה שאמר יפלחון ליה ביארנוכ לעיל פ' כ"ו ע"ש. ומה שהוסיף לזכור דורו של אנוש, ואמר בדרך קושיות ותירוצים כמתלהלה היורה זקים שהמקובלים רק חשבו שיש אלוהות ולא עשו

בסודו וכו' מעולם לא עלה על לב אחד מן המקובלים מכל זה שום טענה ומה צורך לחוספה ורבויה דברים בלא עיקר, ואם רוצה לומר ולהתרעם שהם אמצעים להמשכר דשטע וכו' הלא הוא מ'ו הרמב"ם ז"ל שכת' כן במורה (חלק ב' פ"ה) וז"ל ודע כי כל הפילוסופים מסכימים על היות הנהגת זה העולם התחתון נשלמת בכחות שופעות עליו מן הגלגל ושהגלגלים משיגים למדה שינהיגוהו יודעים בו וזה ג"כ נכתב בחורה ונאמר אשר חלק ה' אלהיך אותם לכל העמים ר"ל שהוא שמם אמצעיים להנהגת הכרואים עכ"ל הרמב"ם. ושאר מה שכת' זה האיש עד סוף הפר' מודינא ביה כי הם דברי חכמים מקובלים ותנאים ואמוראים זכר כולם לברכה. ע"כ.

פרק ג"ח ובסנהדרין פ' ד' מיתות גרסי' אר"י אלמלא ואלו שבהעלך נחייבו שונאיהן של ישראל כלייה אל. רשב"י והלא כל המשחק ש"ס ודבר אחר נעקר מן העולם שג' בלתי לה' לבדו אלא מה ת"ל אשר העלך שאיוו לאלהות הרבה ע"כ, ומציאו הר' מר"ק צפ"ב מהל' ע"ז' וצפ' לולב וערבה המתניתין דהיו אומרים ליה ולך מזבח פריך הלמודא והתניא כל המשחק ש"ס ודבר אחר נעקר מן העולם אלא הכי קאמרי וכו' ופי' הר' מהרש"א צפ' ד' מיתות דודאי לכ"ע גרע מפי כופר בעיקר וחייב כלייה אלא דרשב"י קאמר שכל המשחק ש"ס ודבר אחר דהיינו המאמין נמי בדבר אחר חייב כלייה ונעקר מן העולם אלא מה ת"ל אשר העלך דודאי האמינו בנמלא וכו' ולכך לא נעקרו אלא שאיוו לאלהות הרבה ואמרו שהאחד הנמלא נתן כח לאלהות וכחות רבים עוזב ה' את הארץ ואלו הכחות ואלהות יהיו מנהיגים בארץ וכ"כ הרמב"ם שזה דעת רבים מעובדי ע"ז' שעובדים אותה שאומרים שניתנה ההנהגה בידה ועד"ז יש לכון מה שאמר משה ראה אתה אומר אלי העל את העם הזה שבא משה להתלכלל בעדם שאמר משה להקב"ה שהרי אתה אומר אלי העל את העם הזה וכוונתך שאתה מעמיד אותי למנהיג להם ותלית בעלייה בי כיולא בזה כיוונו ישראל שאמרו אשר העלך שנתת לו כח להעלות ולמנהיג בעלמא ולא כיוונו כלל לע"ז ולשחק ש"ס ודבר אחר עכ"ל. וכל זה דוחק גדול. וכת' מר"ק דאיפשר דשיתוף דקאמר היינו לכל האלהות עם הקב"ה ע"ס ופשוט הוא. מכל זה נתבאר לך ידידי האוהב את דברי האמת ודברי דודים מעתיקים ומקבליה ממשה רבי' איש מפי איש שזה שאמרו המקובלים החדשים כי אלהינו צה"ש צהייתו צבחייתו הפשוטה לא שייך בו שום עבודה ותפלה וקריאה כלל כי קלור קלור ידו ח"ו מפרות ואין בו כח להליל את הקורא ומשוע אליו ורק צהייתו משחק נפרטופים הנו' וביחוד פרטוף ז"א

אז שייך זו עבודה וזכרה ולריך דוקא לאחדו ולסחפו עם נוקבא דיליה ועב
 שאר החמשה פרלופים ואז צהיותו משתחף עמהם אז המה עונים את כל הקורא
 אליהם וזהו ממש שיחוף ש"ש ודבר אחר כי לדדו אינו יכול לעשות מאומה
 ורק בשיחופו עמהם הוא יכול לפעול את פעולותיו ואין לך שיחוף ש"ש
 ודבר אחר יותר מזה, ומאי דעל רשצ"י בני בקבלה האמיתית בתלמוד עשה
 רשצ"י המשקר מחבר כפ' הזוהר בקבלה המזוייפת רח"ל מאמונות זרות כאלה,
 והאמונה הצרורה הטהורה מכל שיג וחללה היא להאמין באמונה שלמה
 חמימה כי לו לדדו ית' הכח והממשלה בכל הכזאים שהמליא צחסדו ולו ית'
 נכוין בכל עבודותיו ותפלותיו כמווה עלינו בצורה בלתי לה' לדדו שהוא
 הסבב הראשונה בלי לירוף ושחוף שום כח אחר לא עתיק ונוקביה ולא אריך
 ונוקביה ולא או"א ולא ז"ו"ן כי כל כנמלאים לריכיס לו והוא אינו אריך להם,
 וכ"כ הראצ"ע צפי' החומש בלתי לה' לדדו ולא יתערב אחר עמו עכ"ל, ושמעתי
 קלת טפשים אמרו דלא מיקרי משחף ש"ש ודבר אחר אלא דוקא כשמוליא צפוי
 דומיא דמתניתין דקאמר להם ולך מזבח שעליה הקשו בגמרא והא משחף ש"ש
 ודבר אחר וכו' ואין זה אמת דאפילו לכוון במחשבתו בהזכירו את השם בצרכה
 או בחפלה לשום נבוא או נאלל אף אם מכוין לשחף כח הניתן בו מאת
 השי"ת אסור והרי זה ע"ז דמחשבת ע"ז הקב"ה מלרפה למעשם כדגרסינן
 בקדושין דף ל"ט ובחולין קמ"ב ואלא הא דכתי' למען תפוש את בית ישראל
 בלבם שהוא במחשבת ע"ז הוא דכתי' דאפי' הרהור הוי כמעשה כדאמר
 לעיל מניה ודלמא מהרהר בע"ז הוא וכו' אלמא דהרהור בע"ז הוי כמעשה,
 ובג"ד כיון שמכוין במחשבתו לז"א ה"ז כע"ז וקרינא ציה מ"ש הרמב"ם צפ'
 נ' לראשון קרוב אהה צפיהם ורחוק מכליותיהם, עכ"ל.

תשובה מ"ש לשונות הגמרא שהמשחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן
 העולם והביאה בשם רשב"י ג"כ הוא בזה"ק ב' רשב"י פ"ר
 בראשית ד' ט' ע"א דמאן דאמר דאית אלהי אחרא אשתיצי מעלמין. ועוד
 בזה"ק פ' נשא הובא לעיל פ' ג'ו שאפי' מפסיק בשעת היחוד מיחזי כשתי
 רשויות, ולפיכך ימחה הוא וזכרו לדורות ובין לדעת הגמרא בין לדעת הזה"ק
 מלרזיה דרשב"י לא אשתנייא בחבורו ובגמרא, ומ"ש פירוש מהרש"א ורצה
 להפכו נגד המקובלים, חלילה להר"י מהרש"א שכוונתו כך, אלא סגיד לך מה
 דהיחה כיוונתם כשעשו את העגל, והא לך מה שהסכים לדעת המקובלים
 וקבלתם הקדושה על מאי דאמור רבנן בגמרא ברכות (פ"א דף ז' ע"א) וז"ל
 חניא א"ר ישמעאל בן אלישע פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים

וראיתי אכתריאל י"ה ה' צבאות יושב על כסא רם ונשא ואמר לי ישמעאל בני ברכני, אמרתי לו רבש"ע יהי רצון שיכבשו רחמך את כעסך, ויגולו רחמך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדרג הרחמים וחכנס להם לפנים משורת הדין ונענע לי ראשו. מאי קא משמע לן ברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך עכ"ל הגמרא התכוונן אחי במאמר הזה הקדוש והנפלא איך כל דברי המקובלים הקדושים כלולים בו, והא לך סי' הר' מהרש"א על זה וז"ל אכתריאל וכו' בעלי הסוד כתבו שהוא רומז לכתר עליון, והאלף שלטניו מורה על א"ס אשר משם הבריכה דהעליונה שופעת טל לברכה, ואל י"ה ה' צבאות שמותיו הקדושים על שם מדותיו, ושם הרחמים באמצע וזהו שאמר שיכבשו בו רחמך על מדותיך דהיינו מדת הרחמים על כעסך, ויגולו וכו' על שאר המדות, ואמר ונענע לי ראשו כי גם תפלתו ירד' ב"ה כן, והברכה כלפי מעלה להוריד בשפע הבריכה העליונה על דומבקשו, וע"ש שהיה יחיד קרא לרז ברכת הדיוט דאעפ"כ היתה תפלתו מרובה ומקובלת לפניו ית' ב"ה ודו"ק, עכ"ל, ומזרז תדע שאין מדותיו ית' ושמותיו ע"ז חלילה ואינם בסוג כחות שחשבו במעשה העגל לייחס למעלה ח"ו, ומה שאמר איש חמסים מתחלת דבור המתחיל לא שייך בו שום עבודה עד אמרו והוא אינו צריך להם וכו' בתוך אלה הדברים ייחס למקובלים הקדושים כזבים ושקרים, ואתה הקורא דע באמת ובאמונה שלא נמצא כסדר אורזן הדברים בשום ספר מקובל, אך זו רעיה חולה על ראשו של זה שהוא לוקח מדברי חכמים מלה מכאן ומלה מכאן אחת למעלה ושבע למטה במתכוין להטעורר והנני מסדר לך שקריו שבפ' זה בתחלה אמר שדעת המקובלים שלא שייך בו שום עבודה ושקר ענה וכבר נתבאר בפ' כ"ט שאין לעבוד ולהתפלל אלא לא"ס ב"ה שאין זולתו דרך שמותיו ומדותיו חנ' וכן עוד נתבאר בפ' מ"ה גם מ"ש כי קצור קצרה ידו מפרות וכו' חירף וגידיף מדעתו הנבערה כלפי מעלה רח"ל גם מה שמוכיר פרצופים ומהסך דברי אלהים חיים שהם אמרו לשתפם עם הבורא גם זה עיל בפיו ושיניו חנית וחצים נגד סנת יקרת התורה הקדושה שלא אמרו - לשתפם אעפ"י שהם שמותיו ית' אלא לשום אותם דרך כמו שכר' הרמב"ם בהל' תפילה להתפלל נגד בירז קה"ק ובירושלמי דברכות (סוף פ"ד) אמרינן לאיזה בית קדשי הקדשים יכוין ר' חייא רבא כנגד קדשי הקדשים שלמעלן ע"כ, והנה בפ' חזק חוסיף שפע ומתירה לכללור דבריו דלעיל שאמר שהוהר חיברו גוי ועכשוו הוא מייחס שיש עוד רשבי המשקר זולתי רשבי התנא, ומלין דסתרינן אהודי שקרין אינון כלל השומע ילעג לו, ומ"ש שאין לשתף לא עתיק ונוקביה ולא

אריך ונוקביה ולא או"א ולא ז'ו"ן וכו'. כמה פעמים כבר הזכיר כדברים האל"ר
 להבהיל ד'ש'וטים, ובכאן אמר עתיק ונוקביה אריך ונוקביה לא נמצא כדבר
 הזה בדבריהם זולת שהוא משקר עליהם, אך נמצא בדבריהם שהא"ס היחיד
 שאין זולתו נקרא מצד מדת הכתר ה' ארך אפים הרי מן הסוסק שנקרא אריך
 אנפין, גם נקרא עוד מצד מדה זו (דניאל ז') ועתיק יומין יתיב וכו' וא"א
 הם ב' ספירות חכמה ובינה, וז'ו"ן כינוי לשם הוי"ה ואדניי וא"כ כדבריו של זה
 האיש שאין לשתפם, אך לעשותם דרך אין זה מן הנמנע, כי כן היא התסלה
 והעבודה המקובלת כמו שעשה ר' ישמעאל שהבאתי לשון התלמוד, ובאמת
 אמרו המקובלים שאין הבורא צריך לכל אלו המדות רק האציל אוחז לצורך
 הנהגה העולם כדמוכח בתחלת דברי מהרח"ו בע"ח שער הכללים ריש ס"א
 וז"ל כשעלה ברצונו ית' לברוא את העולם כדי להיטיב לברואיו וכו' האציל
 נקודה א' כלולה מעשר וכו' הרי לך בהדיא שאינו צריך למדות כלל רק לצורך
 העולם עשה כן וכדי להיטיב לברואיו בהו"ש, ומ"ש לשון הראב"ע שלא
 יתערב אחר עמו ית' מי הוא שהכחיש את זה ואדרבה הראב"ע בעצמו
 מודה לדברי דוקבלה הקדושה שלא נכנסת בסוג רבוי אלוהות ח"ו והא לך
 לשונו בפירושו לקהלת ס"י ה' על פסוק אם עשק רש וגזל משפט וז"ל אם עושק
 שמא תחשוב כי אין שומר על דבורך בעבור שחראה חמס בפרהסיא ואין
 מושיע, וזכר רש בעבור שחייב אדם לעזור והנה הוא עשוק, אל תתמה על
 החסך שתאמר מה חסך יש למקום שלא יושיע, דע כי יש שומר שרואה זרה
 החמס, ואינו אחד, רק הם רבים וכל אחד גבוה מעל גבוה ושומרים רבים
 לא ידע איש מספרם כי הם גבוהים על אלה שמעלתם איננה שוה, והיודע
 סוד השם יודע כי גבוה מעל גבוה הם החמשים וחמשה ולא אוכל לפרש עכ"ל,
 הרי לך בהדיא שיש סוד גבוה מעל גבוה חמשים וחמשה כדברי המקובלים
 שיש מדות בתוך מדות פרטי פרטות לא ידע איש מספרם, וביותר אנו אין אנו
 יודעים כלל בסודות עמוקים אלו, ואם תאמר שסוד זה שהזכיר הראב"ע שהם
 חמשים וחמשה ותתעקש לומר שהם מלאכים, אינו כן שהרי ארז"ל (בגמרא
 חגיגה ס"ב דף י"ג ודף י"ד) אלף אלפין ישמשוניה ורבוז רבוון קדמוהי
 יקומון וכו' ועוד אם תאמר שהם גלגלים אינו כן שהרי לא מצינו שהגלגלים
 חמשים וחמשה, רק עשרה לבד, ולא עוד אלא שהלשון בעצמו מבואר שז"ל
 הוא סוד השם והראב"ע בעצמו אומר שאינו יכול לפרש, משא"כ גבי המלאכים
 והגלגלים שהוא מפורש בכמה מקומות כידוע לכל השוקדים על דבריו כגון מה
 שביאר בס' יתרו על עשרת הדברות ע"ש, ומ"ש עוד שהמכוין במחשבתו

לז"א ה"ז כעצ"ז וכו' הנה הוא מודה ומגלה קלון עצמו שהוא כופר בשמו ית' שם הוי"ה אשר בשם זה נבדלנו מכל האומות וידוע תדע איך הוא קורא לשמותיו ית' ע"ז רח"ל מהאי דעתא, וסח מראות מה שאמר רשב"י בשמורת רבה (פי' כ"ט ס"י ג') וז"ל ארשב"י א"ל הקב"ה לישראל אלודא אני על כל באי עולם, אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם, איני נקרא אלהי גויים אלא אלהי ישראל ע"כ ובפתיחתא דרות רבה (סוף פ"א) גריס אין אני נקרא אלהי כדל האומות וכו', ע"כ.

פרק נ"ח ותו גרסי' במנחות פ' הרי עלי עשרון דף ק"י אר"א בר ילחק ואמרי לה א"ר יהודה א"ר מלור ועד קרגתני מכירים את ישראל ואת אביהם שבשמים, מלור כלפי מערב ומקרגתני כלפי מזרח אין מכירים לא את ישראל ולא את אביהם שבשמים אחיביה רב שימי בר חייה לרב כי ממזרח שמש ועד מזרח גדול שמי בגי' ובכל מקום וכו' א"ל שימי את דקרו ליה לאלהי ישראל אלהי דאלהי ופי' רש"י מכירים את ישראל מכירים בכבודם הראשון ואין מכבדים את עולם ואת אביהם שבשמים שמאמינים בהקב"ה ואינם עובדים ע"ז וכת' הר' מהרש"א נקט מתחלה ישראל דע"י ישראל למטה כתפרסם אלהותו ית' ויכלתו בעולם התחחון ושהוא אלהי ישראל ומשגיח על הארץ דהיינו אביהם שבשמים אבל מלור כלפי מערב כיון שאין מכירים את ישראל אין מכירים את אביהם שבשמים שהיא משגיח בעולם השפל אבל הוא אלהי דאלהי כדמסיק שהוא אלהי האלהים ולאותן אלהות שתחתיו נתן כח וממשלה למטה ואינו משגיח בעולם השפל התחחון ע"ל, הט לבך קורא נעים לחוסיה ולחבונה בדברי רז"ל בעלי התלמוד ותפקחנה עיניך ונהרת ונכחח לדעת, כי דעת המקובלים שאמרו שהא"ס אשר הוא לעילא לעילא לית מחשבה תפיסא ביה ואין להשפל ולקרוח אליו רק לז"א דשולטנו יהיב ליה על כלא ושהקורא ומתפלל לא"ס שהוא אלהים עליון לא יענה היא בעלמה דעת אזה"ע מלור כלפי מערב ומקרגתני כלפי מזרח האומרים שאיננו שבשמים המגביהי לשבת איננו משגיח בתחתונים אבל הוא אלהי האלהים שהם ה' פרלופים ושגם פרלופים העליונים עלמם נתנו הממשלה והכח להאלוה קלר אפיס (ז"א) דאעטרו ליה ויהצו ליה שולטנו על כלא וכולא יפלחין ליה (זוהר בלק קל"א ע"ב) כי רק לז"א נתנו עלילות אבל האלהים העליונים לא נתנו להם עלילות (זוהר באינו רל"ב) כמש"ל מש"י כ"ט והלא הוא שהנביא ישעיה מוכיח את ישראל במאמרו ית' לאמר איזה ספר וכו' הקלור קלרה ידי מפרדות ואם

אין צי כח להליל וכו' עד שאלמךך להעזר בצפרלופים שהם למטה ממני או שאמנה אותם במקומי כי הוא ית' הסבה הראשונה לא לזה לעבוד לשום נברא כלל ואינו כח בגוף כדי לעבוד לנשמתו כמו שחשבו המקובלים החדשים טכ"ל.

תשובה מ"ש לשון התלמוד עם פי' מהרש"א שיש אוה"ע שאומרים שיש אלוהות למטה מהאליהם העליון וכו' הלא גם האד"ה"י רשב"י בתיקוני הזוהר מזהיר על זה שאין זולתו ית' לא לתחא ולא לעילא ול"א באמצעיתא ולא בכל צד דלית אלוה עליה והובא דבר זה לעיל פ' נ"ו, גם עוד מצינו שהר" מהרש"א ז"ל מודה לדברי המקובלים, ומפני זה תבין ותשכיל שדבריהם אות אמת וז"ל בפירושו על מאי דאמור רבנן בגמרא חגיגה (דף יב) וז"ל א"ר זוטרא בר טוביה א"ר בעשרה דברים נברא העולם, בחכמה, ובתבונה, ובדעת, ובכח, ובגערה, ובגבורה, בצדק, ובמשפט, בחסד וברחמים וכו' ופירש מהרש"א בעשרה דברים נברא העולם בחכמה ותבונה וכו' כפי העיון שהן דהן העשרה דברים דחשיב דהכא שבהן נברא העולם הן בשמותיהן קרובים לשמות עשר ספירות שהסכימו בהם המקובלים בקריאת שמותן והם העשרה מאמרות שבהם נברא העולם ומייתי בחכמה ובתבונה דכתיב בחכמה יסד ארץ כינון שמים בתבונה לפי שמות הספירות קדמה חכמה לבינה ויהוה מסכים לדעת בית הלל דארץ נבראת תחלה וכו' ע"ש. מבואר מכל זה בהדיא שאעפ"י שהספירות זו למעלה מזו וזו קודמת לחברתה וחברתה למטה ממנה, אין זה בסוג דעת אוה"ע האומרים שיש אליהות למטה מהבורא, שהרי כולמו דברי הר" מהרש"א והבן, ומ"ש שדעת המקובלים שהא"ס אשר הוא לעילא לעילא אין להתפלל אליו וכו' שקר וכזב הוא זה וכבר נתבאר לעיל פ' מ'. ומ"ש רק לז"א וכו' מרבה דברים וכופלם ובלא שכל הוא מדבר, ומוסיף לו דברי מרמות וערמות ברשע וכבר נתבאר כל לשון הזוהר פ' בלק לעיל פ' כ"ו ע"ש"ב. ומ"ש ב' הזוהר פ' האזינו כי רק לז"א נתכנו עז"ליות וכו' משבש במזיד דברי הרשב"י, ומוסיף ג"כ דברי שוא ושקר וכבר נתבאר לעיל פ' מ"ה ע"ש כי כסיל שונה בכסילותו וסכלוהו, ומ"ס וחשב לייחס שאומות העולם אומרים שהאליהם הם ה' פרצופים וכו' זה הדבר לא תמצאנו לא בספר ולא בקונדרים ולא במגלה שאומות העולם יודעים בסוד ה' חלילה, ומה נעשה לזה האיש אשר רחמו הוא מוציא והוללות וחשבונות רבים בלבו פשתה בהרתו ונחרה דעתו אוי לו ואוי למחיצתו, תקולל חלקתו, ולפי דעתו יהיה ג"כ דעת הראב"ע שהזכיר

נחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצונו ולא קחשיב לשם יחוד קב"ה ושכינתיה, אלא ודאי מדעת רז"ל שאלהינו ב"ה יחיד ומיוחד מכל שאר האחדים ואינו לריך לקשרו ולאחדו מחלקים רבים כמו שחשבו המקובלים החדשים ולא לשפחו עם פרלופים חלוקים ושונים זה מזה חלילה לנו מלהעלות על לבנו דברים זרים לחוה"ק כאלה שלא לנו הקב"ה נסורה לאחדו ולשפחו עם שום נצרה רק לדעת ולהאמין כי הוא אחד שכל וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים וכו' אין עוד (ועיין לקמן סי' קל"ז) עכ"ל.

תשובה מ"ש מדברי הזוה"ק לא מפי רשב"י ורק תלו אותן בו וכו' לא הביא ראיה לדבריו, ומה אשיב על דברי רוחי, ואם הוא מדקדק מה שעלה על רוחו שבזוה"ק יש רבוי אלוהות והוא לפי דבריו היטך מה שמכריו רשב"י בגמ' כל המשתף ש"ש ודבר אחר נעקר מן העולם, הלא גם בזוה"ק רשב"י בעצמו מכריו ואומר כל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין וז"ל בהקדמה (דף ט, ע"א) פחה ר' שמעון ואמר בראשית ברא אלהים האי קרא אית לאסתכלא ביה דמאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין וכו'. ומה שמוסיף עוד לכפול סעותו ושיבושו שהמקובלים הקדושים עובדים לפרצופים הבל ורעות רוח בנה לו, והוסיף על רשעו פשע חירוף וגידיף כלפי מעלה לאמר שהם עובדים לנשמחם שהוא חלק הא"ס וכו' שחישב לעצמו דברים זרים שהבורא נחלק לחלקים ח"ו ובחשך הוא ממשש לא הבין שהבורא ית' אין לו סוף והוא נשמת הנשמות המחיה את הכל, ועיין מה שנחבאר פי' ט"ל בשם המקובלים ז"ל, ומ"ש שהם מיחדים הפרצופים עם נקיבותיהם הגרמזים בשם הוי"ה וביאר ואמר יו"ד חכמה שהוא אבא, ה"א בינה אימא, וא"ו תפארת ז"א ה"א אחרונה מלכות וכו' זה הכסיל אויל מחריש ומכניס בלבות השוטים שיש למעלה אנשים ונשים ממש, ואני חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש קנאת ה' צבאות וחמחו מלאתי בשמעי ותרננו בטני על כן דברתי בלשוני לבאר אמרת מארץ יצמח, דע אתה אחי בדעת עולות וה' אלהים יהיה בכסלך ושמר רגלך מלכד המינוח ותבין כי לא חלקו ולא רמזו ששם הוי"ה גרמו בו אלוהות ואדרבה זה האויל סתר את כל מה שכת' רבוי אלוהות כפי יציאת רוחו בדבר זה שכל מה שתמצא בדברי הקבלה הקדושה אבא היא אורת יו"ד של שם הוי"ה ועל שם שהיא תחלה לאותיות לפיכך נקראת אב לאותיות ונקראת ג"כ חכמה ע"ש שג' ה' בחכמה יסד ארץ, ואות ה"א ראשונה שבשם הוי"ה נקראת אם לאות ו"ה הבאים אחריה וסימניך כי אם לבינה תקרא אל תקרי

אם אלא אִם, ואות ואִו של שם הוי"ה נקרא בן לשתי אותיות י"ה, וזוהר
ה"א אחרונה נקראת מלכות וא"כ אינם אלא אותיות ולא אלוהות ולא אנשים
ונשים ממש, שהרי כבר הבאתי לעיל פ' נ"ג בשם הרמב"ם ששם איש ואשרה
מושאל לכל ענין מוכן ומזומן להתחבר עכ"ל מהמירה חלק א' פ"ו, כן זה הענין
מפני שאותיות שכו ית' מחברים אות לאות לפיכך מכנים כך בהשאלה, ואם
חומר שאני סותר מה שכתבתי לעיל פ"כ ששם י"ה נקרא אב לכל השמות
ושם אלהים אם לכל השמות, לא תקשה כן אחי שהרי כבר נתבאר בפ' מ"ב
ששם הוי"ה כולל כל השמות וכנוייהם וממנו הם יוצאים ויתבאר ז"ה ממד
שכתבתי לעיל פ' נ"ב משם הרוקח שהביא ממדרש חדש של ר' פינחס בן יאיר
וז"ל בקיצור שמן חרוק שמך ארבע אותיות שמך וכל השמות יוצאים מן השם
הנכבד ברוך הוא וברוך שמו עכ"ל. ומ"ש ב' זוהר ואתחנן שבשמע ישראל הוי"ה
ראשונה אבא וכו' שנה שיבושו ושטתו ועיין איך נתבאר לעיל פ' מ"ב באורך
רחב ואורך משם התנאים והאמוראים ז"ל. ומ"ש כי עיקר היחוד אצלם הו"ה
לחנר ולקשר במחשבתו כדי לשום אותם אחד וכו' גם כאן תעה זה האיש
שהרי ביארנו כוונת המקובלים שכונתם לחבר אותיות שמותיו ית' והכוונה לא"ס
ב"ה שאין זולתו. גם מ"ש שהם אומרים לשם יחוד קב"ה ושכינתיה פירושו
הוא לייחד שם הוי"ה ואדנ"י כמ"ש רז"ל בתלמוד פסחים דף נ' ובקידושין דף
ע"א לא כשאני נכתב אני נקרא, אני נכתב ביו"ד וה"א ונקרא באל"ף דלית
עכ"ל, ובמדרש הגדול פ' האזינו כתוב שהעונה אמן עונה בשני שמות הוי"ה
ואדנ"י כמנין אמן וכו' ע"ש על פסוק כי שם ה' אקרא, ועיקר הכוונה אל
הא"ס ב"ה כמ"ש פ' כ"ט. ומ"ש וכוננתם על או"א וזעיר ונוקביה ועתיק ואריך
וכו' דע לך שכל השמות שהם שם י"ה ושם אלהים נקראים אב ואם בכינוי
בעלמא ועתיק ואריך כך מכנים שם אהי"ה שבו הא"ס מאריך אפו ונקרא
ג"כ בו (דניאל ז') ועתיק יומין יתיב וגו' ושם הוי"ה ואדנ"י מכונים ז'ין,
ושם הוי"ה היא עיקרן של שמות וכוללן וממנו יוצאים כמ"ש ב' ר' פינחס
בן יאיר, כיצד, שם אהי"ה רמוז נקיצו של יו"ה, והי"ד עצמו כולל שם י"ה
והה"א כוללת שם אלהים והוא"ו כולל שם הוי"ה, והה"א האחרונה כולל בה
שם אדנ"י, ונמצא ששם הוי"ה כולל עצמו וכולל כל השמות וכרברי ר'
פנחס בן יאיר שכל השמות משם זה יוצאין, ולפעמים תמצא בדבריהם שהוא"ו
כולל ששה שמות, וזה האיש משבח ספר שבילי אמונה בפרק נ"ג והא לך
ממדה שכתב ששם הוי"ה כולל כל השמות וז"ל (נתיב א' דף י"ט) השם
הגדול של ע"ב היוצא מג' פסוקים ויס"ע ויב"א ויי"ס ל"א נקרא שם

המפורש אלא על שמו של זה שממנו יוצא ונאצל והוא בעצמו מעיד שכן מספרו ע"ב על ג' צירופים כיצד האחד יו"ד ה"י וא"ו ה"י אותיות עשר ומספרם ע"ב והעשר רמז לעשר ספירות הקשורות בו ביחוד אמיתי כשלהבת הקשורה בגחלת עכ"ל. ומ"ש זה האיש למה לא אמרו בתלמוד לשם ששה דברים הזבח נזבח וכו' ולא קחשיב לשם קב"ה ושכינתיה וכו' לא נתן דעת בדבר זה שהרי ביארנו שהן שם הוי"ה ואדנ"י והא בלישנא דגמרא חשיב לשם השם וכו' ובהדיא איתא כפשט דברי המקובלים במדה"ג בפ' ראה על פסוק ושמחת בחגך וז"ל אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמח שמחת בית השואבה היה אומר אם אני כאן הכל כאן, ואם אין אני כאן מי כאן כלומר אם השם ושכינתו בבית המקדש שרויין הכל כאן ישראל שרויין בארץ, ומניין שנקרא השם אני שנ' ראו עתה כי אני אני הוא, ואם אין אני כאן אם אין השכינה שרויה במקדש כביכול מי כאן ח"ו ואסתיר פני מהם עכ"ל. ומד"ה שהוסיף לדבר כולם שקרים, ומודים כל המקובלים שהוא ית' אחד אחדות שאין כמותה והראייה מהאר"י זלה"ה שהיה משורר ואומר באדון עולם שאחדותו ית' בלי חיבור בלי פירוד כלומר שאינו מתחלק וצריך לבברו חלילה ועיין מה שנחבאר בפ' מ"ח. ע"כ.

פרק ס"א וכתב הסמ"ג בעשין א' מלות עשה להאמין ולשמוע היא הקבלה שהוא ית' בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם שנ' שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד שמע כמו תקבל וכן אחת תשמע השמים וכו' וזה האחד אינו כשאר האחדים, המלך הוא אחד בארצו אבל אינו אחד מכל לדין כי יש בארצו אנשים שהם כמותו ובשאר ארצות יש מלכים כמותו, ואם מלאך מן השמים ירד לארץ הגה המלאך הוא אחד בארץ אבל אינו אחד מכל לדין כי יש בשמים מלאכים כמותו, אבל ה' אלהינו אינו כך הוא אחד מכל האלדים, ור' סעדיה כ' להשיב לכופרים שאומרים שהם שנים או שלשה אם לא יוכל הא' לעשות מעשה אלא בעזר חבירו הרי שניהם חלשים ואם א' יכול להכריח את חבירו הרי שניהם מוכרחים, ואם שניהם רשאים לעשות כל אחד מה שירצה ובקש אחד להמית אדם אחד והשני רוצה להחיות ראוי שיהיה האיש ההוא מת חי, חי מת, לאלתר כהרף עין, ואם יוכל האחד להסתיר דבר מחבירו הרי שניהם נלאים, ועוד כ' לאלה שפוקרים על נעשה אדם צללמו (הוא דעת מחבר הזוהר והמקובלים בדלעיל סי' ל"ח) כי דרך לשון שפת הקודש שהגדולים מכינס עלמא לשון רבים אעפ"י שהם יחידים כמו אוכל נכה צו ובדניאל נאמר קדם מלכא ובמנוח נעלמה אוחך ועוד האריך רס"ג מאד ואין לזכך

להאריך כ"כ כי כל ישראל תקועים באמונה חזקה כי יולד הכל אחד מיוחד כמ"ש ה' אחד ונאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי ובמקרא יש הרבה מקראות כאלה עכ"ל הסמ"ג. עכ"ל.

תשובה מה שרביא ל'שון הסמ"ג שאחדותו ית' אינה כשאר האחדים ושהוא אחד מכל צד וכו' כל המקובלים ורשב"י בזה"ק מודים לכל זה כמו שנבאר עוד בס"י ס"ב דקמן מדבריהם שווה לכל זה. ומה שהוסיף להכניס ברוך דברי הסמ"ג והרס"ג מלשינותו ורבה הרעה על רשב"י והמקובלים הוא כדי לסמור עיני האפלים כדי שיסברו סברות זרות כאלו (בשקר) הרס"ג והסמ"ג מדברים נגד המקובלים ח"ו וכבר ביארנו היטב על פסוק געשה אדם ודרשת הרשב"י עליו מדברי רז"ל בעלי המשנה והתלמוד עיין לעיל פ' כ"א.

פרק ס"ב הבט נא אחי בעין חודרת בדברי הר' הסמ"ג ז"ל איך הביא דברי הרס"ג לחוק דבריו ובעיניו הדבר פשוט מאד שכן היא אמונה אחדותו ית' אחדות שאין כמוה בשאר כל מיני האחדים שלא בדברי הקבלה החדשה שחשבו שאחדותו ית' פחותה גם משאר האחדים כי הזוג האחד הם שנים בלבד ואלל המקובלים החדשים האלהות כוללת כמה פרלופים כמבואר לעיל ה' פרלופים כוללים ותמשה כפרטים, עוד ל"ב פרלופים בעולם האלילות חוץ מן הפרלופים שבעולמות העליונים אין מספר אשר לא דברו בהם וחוק מהפרלופים שבצריאה יצירה ועשיה, ואלה הפרלופים כל אחד מהם נקרא בשם הוי"ה ואדנות ואלהים ובשם הקב"ה ומדרגותיהם חלוקים זה מזה זה למעלה וזה למטה ממנו ואין רשות לפרלוף לברוא או להחיות או להמית אלא בנטילת רשות מאותו פרלוף שלמעלה ממנו כשרים הממונים מתחת יד המלך שהמלך נותן רשות למשנהו והמשנה לשליש והשלישי לשרי אלפים ושרי אלפים למאות וכו' וכל אחד יעשה חפצו בדבר שנתמנה לו, אבל דבר גדול לא יעשה מדעת עלמו אלא בנטילת רשות מהממונה שלמעלה ממנו כמבואר לעיל ס' כ"א ב' זכר בראשית וכמ"ש וביארו דבריו המפרשים, ושהמלך העליון מכולם אדם קדמון והוא שאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה לפי שאדם קדמון זהו תחלת פרלופי האלילות ולית לעילא מניה דימחי ביה, ויש לתמוה על זה למה אינו צריך ליטול רשות מאדם קדמאה שהוא למעלה ממנו אשר כל העולמות העליונים שאין להם מספר נחונים בחלל עיגוליו כמ"ש המק"מ דף ט"ו ד"ה ורמז, או מהא"ס שהוא האלוה העליון מעל כולם, ומדברי הסמ"ג הרוחנו שער ימיו היו כל ישראל תקועים

באמונה יתוד השי"ת שהוא אחד ומיוחד מכל שאר האחדים כד' הרס"ג והיא רעת סוה"ק שבכתב ושבע"פ שקבלו רז"ל בגמרא ומדרשים הידועים ומפורסמים לרז"ל בלי שום ספק ושלא כדעת הקבלה החדשה אשר לא נודע מבטן מי ילאה ומיד בן נכר הגיעה ליד ישראל כמ"ש הר' חיד"א בספרו שם הגדולים יוצא לקמן, והיא כמעט מינות גמורה כי רק בלשונם יכזבו לו ית' שהוא אחד ובלבד יחשבו כמה עילות משתלשלים זה אחר זה וכל עילה בשם הקב"ה כמס"ל, עכ"ל.

תשובה הנה כל מדה שאמר בפר' הלז כולו מראשו ועד סופו משבח הוא את דבריהם ז"ל, וכולם שקריים וכזבים, מהם לא בספריהם כתובים רק מרעיונות בדויים, ומהם מפרשם הוא לעצמו היפך דעתם וכוונתם הישרה, ומפגל בקדשים הוא לא בהשכל מדבר, מחשבות ועשתונות אשר אתו יהבר וביד רמה על מרי שמיא יספר להדופים בחשך וקלי הדעת חיילים יגבר, לאמר בבהלה ראו איך פרושים קדושים עובדי אלילים, על זאה הרעה העזה והמיגורז הגמורה ישבתי משתומם, כי שמותיו ית' הנשגבים ומדותיו העליונות היקרים נחשבו אצל הבליעל לאלוהות מחולקים מינים ממינים שונים, על כן אורתי כגבר חלצי ובאלהי אמת נעזרתי לגדע דברי זר ולשבר. הנה מה שהזכיר מדברי הסמ"ג והרס"ג שהם אמת והא לך מ"ש הר' המקובל הבקי בחדרי הקבלה הקדושה הוא הר' יוסף לבב (דף ו' חדר א' בירז א' פרק ד') וז"ל לפיכך אין אחדות הא"ס ככל האחדים הנגבל אחדותם בקצוות האיש או המין או הסוג וכיוצא בו, אלא אין לאחדות הזה גבול וסוף, ואין שם אחד ראוי לו אלא כדי לשלול מחשבתנו מחשבת היותר מאחד בו וכמאמר אליהו הנביא אנת הוא חד ולא בחשבן וכו' ומאחר שעל פי הקבלה ידענו באמת ואמונה כי אין סוף למציאות אחדותו אין להסרמק כל"ל כי אין סוף ג"כ ליכלתו והשגחתו וכו' ע"ש באורך עכ"ל. הרי לך מדברי המקובלים שאין אחר מבלעדיו ית' ושהוא המשגיח ואין לו סוף ולו היכולת ואין אחדותו כשאר מיני האחדים כדברי הסמ"ג והרס"ג זכר כולם לטובה וברכה, ומ"ש זה המטעה שהם קורים לפרצופים ב' הוי"ה וגשם אדנות וכו' שקרן הוא ונתבאר לעיל פר' ל"א, וקצת הדברים שהזכיר המצויים בדברי רשב"י בזה"ק נתבארו לעיל מדברי הרמב"ם ורז"ל בתלמוד ובמדרשים עיין פר' כ"א, ומה שזכיר אדם קדמאה ב' מק"מ וכו' שנה בסכלותו ונתבאר לעיל פ' כ"ו ע"ש, ודע שרובו אל פרק זה שקר ורעות רוח ומה אשיב על דברי שקר, ומיעוטו שיבושים והטעאות היפך הכוונה שהונחו אותם הדברים על-יד הנה גם עוד הותר רע ומר זה האיש שמשרבב לשונו ברובי הפרקים לאמר

שר' חיד"א כת' שמיד בן נכר הגיע הקבלה אל'הינו ועל האי ודכוותיה אמרי רבנן איסתרא בלגינא קיש קיש קריא כך נמשל המשל הזה על הטפס אשר כמותו, גם לא למד מוסר התורה שאסור לו לאדם ליקח מלה אחת מענין שהוא מתחבר כמו שהו"א עושה, והיה לו להביא דברי הר' חיד"א כמתכונתו ולא ישקר עליו ברכוי דברים כוזבים בהתערב מדברי הר' חיד"א מלה אחת וז"ל הרמב"ם הובא בס' הברית ח"א מאמר כ' פי"ג משמו וז"ל וזאת אשר דיבר הרמב"ם באגרת תימן, דע שלא ראוי לשום אדם שיקח מלה אחת מענין שכולו דבק ומתחבר להיורר לו לראייה ולסמוך עליו, אבל ראוי לעיין במה שקדם מן הענין ומה שאחריו שאם לא כן נוכל לומר שהקב"ה צוה לעבוד ע"ז שכך כת' לאמר ועבדתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם והרבה כיוצא בזה עכ"ל הרמב"ם. ומטעם זה לא הישבתי כל כך עליו בענין זה גם אין קץ לדברי רוח וית' בפ' צ"ח וצ"ט בס"ד, ע"כ.

פרק סג. והר"מ בעל הגדרים בשורש אמונה כת' וז"ל אמונה הוא הענין המלוייר בנפש כשיאמינו בו שהוא כך כמו שלוייר יהיה אמת מה שלוייר או בלתי אמת כי היא אמונה רליויה אלל המאמין והאמונה האמיתית היא ההאמנה במה שלוייר שהוא חוץ לשכל כפי מה שהוא מלוייר בשכל כי ההאמנה אינה ענין הכאמר בפה כי אין אמונה אלא אחר ליור ואם יהיה עם זאת האמונה שא"א חלוף זאת האמונה בשום פנים אז תהיה האמונה ההיא אמיתית וקיימת כי תסכים למליאות והאימות כאשר יהיה בלודק והוא לא יאמין במקבילו היה אימות אמיתי ע"כ ונכתב בלדו מהמפרש וז"ל אמונה הוא הענין המלוייר בנפש לאפוקי אמונת הסותרים שאין לה ליור בנפש לכן לא תכנס בגדר אמונה, והאמונה האמיתית וכו' זה הגדר לקוח מדברי סר' המורה ושם נאמר שהאמונה האמיתית לה עם בשלשה מסכימים בקשר הסכמה אחת שהם הליור המחשבי ואמונת הלצ והמליאות כמו שמלוייר במחשבתו לורת הארי ומאמין בלבו שהוא כמלא כן במליאות הוץ לנפש ואחר שהנפש לא תחלטה באמונתה כי אם בהסכמת השכל לכן עלינו זאת המלוה לחזק אמונות ודעות התורה במחקר השכלי והסכמת החכמה עם התורה כי בהתאמתם יחד תחזק הנפש באמונתה והיתה האמת אזור מתנה והאמונה אזור חלילה ויחדו יהיו תמים כל יוזו מלבו כל הימים וכן ארז"ל ושאינו יודע לשאל את פתה לו וכו' וכן הורו הר' בעל החובות והר' בעל בינה לעתים ואסמכוהא הקרא דכת' דרך אמונה בחרתי משפטין שוייתי פירוש האמונה והדעות האמנותי אחר בחירת השכל באמתתן משפטין שוייתי אך בדברים

הגוגטיס במשפט וחוקים שויתי הבלתי מצוררים בשכל עם המצוררים, וקלם החכמים בעיניהם יחשבו שהאמונה הנצחרת היא המתנגדת אל השכל ומשכו בזה אחר דעת בעלי השלישים, ולא כן חלק יעקב כי אמונתו לא יסתור אותם השכל ככתוב אל תדמה ישראל אל עמים לא עלו מתוך ההפיכה וריב להם עם הדעת (אסף מ"א ח"א) וכן יאמר הכוזרי (מ"ו ל"א) חלילה לאל מן השקר ושיבא צחורה מה שהשכל מרחיק אותו וישימהו סקר ומי חכם יצין דעת כי רובי מלות התורה לא ניתנו לדרש מפי התורה שצכתב כי אם כפי ציחור חז"ל בתשצב"פ והכנה מלות האחדות ר"ל להאמין שהוא אחד פשוט אמיתי הנמשך אחר שלילת המקרים והתארים ושלילת הגשמיות ואמונת חיוב מליחותו בצחונת עלמו ושלילת השקויו ממנו ית' וכיולא בזה מהאמונות האלהיות הבלתי מצוררת לא בתורה שצכתב ולא בתורה שצב"פ שהמאמין בהם שלא כדת אינו בכלל בעלי האמונה השלימה ולא אותו ית' יעבוד כמ"ש הר"י בעל חס"ל לא יוכל לעבוד עילת העילות זולת הנציא או החכם השלם, על כן המורה עליו לחקור על מלות כאלה מפי סופרים וספרים האלהיים למען לא יחטה באמונתו עכ"ל.

תשובה הנה זה האיש משבח את הר"י מהרי"א בעל ספ"י העקרים בפי' ל"ב וכי' מ"ז ופי' ה' והא לך מה שכתב (כי' י"ט ממאמר א') וז"ל את הדברים האלה דבר ה' אה כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף, ואמר משה להעיד על זה הפלא השמע עם קול אלוהים מדבר מתוך האש כאשר שמעה אהה יוחי אעפ"י שהשכל לא יאמין זה הנה הוא אמת גמור אחר שהעיד עליו הנסיון ובאה הקבלה בזה נמשכת מאב אל בן אי אפשר להכחישו לפי שהוא מבואר שאין בעולם מי שיאהב את האדם יורר מאביו ולזה הקבלה שחבא נמשכת מאב לבן ראוי שיצויר הדבר ההוא בלב הבן ציור חזק לא ידומה הסרתו כאלו היא בעצמו הדיג זה בחוש אחר שהוא מבואר שאין האב רוצה להנחיל את בנו שקר כמאמר המשורר אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו וגו' אתה ירך גיים הורשת ותטעם כי לא בחרבם ירשו ארץ, אתה הוא מלכי אלהים צוה יסועות יעקב, כלומר אחר סכך קבלנו דבר זה שנצחו ישראל את האימות בזמן שעבר לא היה דבר טבעי כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה למי וגו' והקבלה הזאת אבותינו ספרו לנו ואי אפשר לפקפק בה ולחשוד אותם שינחילונו שקר ואם כן אחר שאתה היית סבת ההחלית הצלחתם גם קמה צוה יסועות יעקב אחר שאתה הוא מלכי אלהים שיש לך יכולת על זה שיראה מכל זה שהקבלה שהיא נמשכת מאב לבן ראויר: להתקבל, ולפי שאי אפשר לדרג האלהית להתקיים זולתה צורה

עליה הכת' ואמר שאל אביך ויגדך זקיניך ויאמרו לך. וחיובה מיתה לעובר על דברי קבלת חכמים ואמרה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמוע וגו' ומת האיש ההוא והזהירה על כבוד ההורים וצוה להעניש בן סורר ומורה לפי שקבלת האב קרובה למה שהושג בחוש שהאמונה בו מחייבת אעפ"י שירחיקהו השכל ועל זה הדרך תפול האמונה בכל זמן בדברים שלא הושגו אז בחוש ולא באמת שכלי אלא בקבלה הנמשכת עכ"ל סט' העיקרים. ע"כ.

פרק ס"ד ודבריו אלה שכת' שמלות האחדות לא ביארוה רז"ל נפלאים צעינו עד מאד מכמה פנים כי הנה הוא ידוע ומפורסם שדרך רבותינו צעלי המשנה והתלמוד שלא להזכיר רק דבר שאפשר להסתפק בו אם מותר הוא או אסור אבל דבר הפשוט איסורו או התירו לא יזכיר התנא כלל דזיל קרי בי רב הוא, וכ"כ הרמב"ם צפי' המשנה פ"ז דברכות וז"ל ודע כי המשנה לא תדבר דבר באיסור דבר המפורסם וידוע איסורו או בהתר דבר שידוע התירו אך בדבר שיש לספק בו אם הוא אסור או מותר תבאר המשנה לאסור דבר שיטלה על הדעת שהוא מותר, או בהתר דבר שיטלה על הדעת שהוא אסור, אבל דברים הידועים לא תדבר בהם כלל ולכן מקשים בגמרא תמיד, פשיטא מאי קמ"ל אם היה דבר ידוע ומפורסם עכ"ל. וכבר נתבאר לעיל בדברי הר' הסמ"ג כי אחדותו ית' פשוטה ותקועה בלב כל ישראל וכ"ש בימי רז"ל צעלי המשנה והתלמוד, והשניות שהיא מבוארת בתורה נביאים וכתובים מקומות אין מספר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אלה, וידעת היום וכו' כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ואמר אין עוד מלבדו, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, ה' צדד יצגו ואין עמו אל נכר, נוטה שמים לבדי רוקע הארץ מי אחי, מי הקדימני, ועוד הרבה כתובים מדברים באחדותו ית' וקדמותו ומפורסם ג"כ באומה הישראלית כמ"ל סו' ה"א לכן לא הולרכו רז"ל לבאר דבר היחוד האמיתי להיותו מן המפורסמות, גם שלילת הגשמות מבוארת בכתובים כי לא ראיחס כל תמונה ותמונה איכס רואים ואל מי תדמינו ואשוב ואל מי תדמיון אל, והרבה כתובים כיוצא בהם, והשניו ג"כ מבואר שלילתו מהש"ת בכת' הוא אמרו אני ה' לא שנית, וכן שאר דברים המביאים לעניינים הנזכרים, ועכ"ז לא שתקו רז"ל בגמרא בצלי וירושלמי ומד' רבה ותנחומא ושא"ר מדרשים הידועים ומפורסמים לרז"ל מלהזכיר תשובת טענות ושאלות שאירעו וקרו להם מן החלונים הכופרים העשנים נגד אמונתנו ויש בהם די להורוטינו הדרך הנכונה ביחוד הש"ת שהוא

כמו שכתבו הרמ"ג והר"י חס"ל ושצ"ל אמונה והרוקח והרמב"ם צפ"י המשנה
 ובחיבור ובמורה ור"י הלוי בכוזרי, וגם הרחיקו רז"ל מלהרבות בתארי השי"ת
 ומכל ענין היואל ממנו משמעות שתי ראיות או יותר באמרם האומר שמע
 שמע או מודים מודים וכיואל משתקים אותו וכמש"ל סי' ל"ב, וכ"ש שנמלא את
 כל אלה עפ"י הקבלה האמיתית ביחוד השי"ת אם נעמיק ונשכיל חקר בתרגומים
 המסורים לנו מרז"ל תרגום אונקלוס הגר ע"ה שתרגם את התורה מפי ר"א
 ור"י ותרגום יב"ע הגדול שבתלמודי הלל שתרגם את הנביאים כמו שקבל
 מהלל, ומלאנו ראיו שהם משרישים האמונה האמיתית בלב העם ומתקנים
 תרגום הכתובים שלא יפול ספק בקבלה האמיתית כמ"ש הרמ"ג והרמב"ם
 ועיין בהקדמה כוללת להר"ר נתן אדלר בעל נתיבה לגר, וע"כ ארז"ל המתרגם
 פסוק כלורתו ה"ז בדאי לפי שדרך הכתובים לדבר בדרך הרחבת הלשון או
 בלשון מושאל או משותף או בלשון קלר או מוקדם ומאוחר ולריך המתרגם
 לתרגמו כמו שקבלו חכמים, ואלו הן סודות התורה לפרש מקראות הסתומים
 כפי האמת שקבלו חכמים ולכן ארז"ל כי כשתרגם יב"ע את הנביאים יתה בת
 קול ואמרה מי גילם רזי לבני אדם, ועליו יאמר רב יוסף בכמה מקומות
 בגמרא אלמלא תרגומא דהאי קרא לא ידענא מאי קאמר, ובמדה"ג פ'
 משפטים ויראו את אלהי ישראל א"ר אליעזר כל המתרגם פסוק כלורתו ה"ז
 בדאי, וכל המוסיק בו ה"ז מחרף ומגדף כגון ויראו את אלהי ישראל וחזו ית
 אלהא דישראל ה"ז בדאי שהקב"ה רואה ואינו נראה, ואם תרגם וחזו ית
 יקר שכינת אלהא דישראל ה"ז מחרף ומגדף שהוא עושה כאן שלשה, יקר
 ושכינה ואל עכ"ל וקשיא לי טובא שהרי יב"ע תרגם כי את המלך ה' לבאות
 ראו עיני, ארי ית יקר שכינת מלך עלמיה ה' לבאות וכו' והר"ף בסוף מסכת
 מגלה פי' תוספתא זו, ועי' רבי' נסים המתרגם פסיק כלורתו וחזו ית אלהא
 דישראל הרי זה בדאי שהקב"ה רואה ואינו נראה והמוסיף כגון שתרגם וחזו
 ית מלאכא דאלהא דישראל ותחתו יקריה ה"ז מגדף שהסוה כבוד עצד לכבוד
 רבו ע"כ, ובערוך ערך תרגם פיי ה"ז מחרף ומגדף שטושה הכבוד מלאך אלא
 יתרגם וחזו ית יקר וכו' ע"ש, וכנגד אמונת השלוש שנחחדשה בזמן רז"ל בעלי
 המשנה מתלמודי ישוע הללרי ארז"ל יבמד' רבה פ' יתרו אנכי ה' אלהיך אשר
 הילאריך וכו' אמר הקב"ה מלך צ"ו מולך יס לו אב"י אח"י אח"י בן אחי איני
 בן אחי ראשון שאין לי אב ואני אחרון שאין לי בן ומבלעדי אין אלהים
 שאין לי את, והמקובלים החדשים נמשכו אחר דעת בעלי השלוש המאמינים
 באב ובן ורוה"ק, הרי בהדיא שהוא כותר לדברי רז"ל מד' רבה הנז"ל

והירושלמי צפ' דיני ממונות דגרסי' התם מהו חותמו של הקב"ה ר' זיבי בר
 ר' ראובן אמר מהו חמת, א"ר זון שהוא אלהים חיים ומלך עולם, אמר
 ריש לקיש חלק רישא דחלק בית מים באמלעיתא תיו בסופא לומר אני ה'
 ראשון שלא קבלתי מאחר ומבלעדי אין אלהים שאין לי שותף ואת אחרונים אני
 הוא שאיני עתיד למכרה לאחר עכ"ל הירושלמי, ובשיר השירים רבה פ' א'
 איתא אמר ריש לקיש ולמה הוא חמת חלק בראש האותיות מים באמלע תיו
 בסופן לומר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים אני ראשון שלא קבלתי
 מלכותי מאחר ואני אחרון שאיני מוסרה לאחר שאינו בעולם ומבלעדי אין
 אלהים שאין לי שני ע"כ ופ"י הר' עץ יוסף ששלשה שרשיב מיוחדים באלהותו
 ית' האחד בקדמותו והב' אחדותו והשלישי נלחיותו ע"כ, הרי נתבאר ממה
 שהירושלמי ושמות רבה ושיר השירים רבה כולם מסכימים לעיקרים שבת'
 הרמב"ם ז"ל, ודברי הוהר והמקובלים החדשים סותרים העיקרים ההם לפי
 שנמשכו אחר מאמיני השלוש לעבוד את הבן כמו שנת', ורז"ל הפליגו בהרחקת
 בעלי אמונה זו עד שאקרו לישא וליתן עם בעלי האמונה הזאת כדגרסי' בע"ז
 פ' אין מעמידין לא ישא ויתן עם המינים ואין מתרפאין מהן אפי' לחיי שעה
 ומעשה בצן דמא בן אחרותו של ר' ישמעאל שהבישו נחש וצא יעקב איש סכניא
 לרפאתו ולא הניחו ר' ישמעאל, א"ל ישמעאל אחי הנח לי ואתרפא ממנו ואני
 אביא לך מקרא מן התורה שהוא מותר, ולא הספיק לגמור את הדבר עד
 שינאה נשמתו ומת, קרי עליה ר' ישמעאל אשריך בן דמא שגופך טהור וגשמתך
 ינאה בטוהרה ולא עברת על דברי חזיריך שהיו אומרים ופורץ גדר ישכנו
 נחש ומסיים שם דשאני מינות משאר איסורין שבחורה משום דמשכח אחי
 למימשך בחרייהו ע"כ, והכי נמי אמרו בירושלמי פ' ח' שר"ס מס' שבת
 בר בריה דריב"ל הוה ליה בלע אחא בר נש ולחש מן שמייה דיבו פנדירא
 ואיגשם כד נפיק מאן לחשת ליה א"ל מילת פלן א"ל נוח הוה ליה אילו הוה
 מאית והוה ליה בן כשגה היולאת מלפני השליט, עוד מעשה בר' אלעזר בן
 דמא שנשכו נחש וצא יעקב איש כפר סמא (הוא יעקב איש כפר סכניא
 שבתל' צבלי שהוא מתלמידי יש"ו משם שליטון) פנדירא לרפאתו ולא הניח
 לו ר' ישמעאל, א"ל אני מביא לך רחיה שירפאיני, לא הספיק להביא רחיה
 עד שמת בן דמא א"ל ר' ישמעאל אשריך בן דמא שינאת בשלום מן העולם
 ולא פרלת גדידן של הכמים דכתיב ופורץ גדר ישכנו נחש וכו' ומאי הוה
 ליה מימר אשר יעשה אותן האדם והי בהם ע"כ, מכל זה אתה למד כמה
 הרהיקו רז"ל והפליגו שלא לישא וליתן עם מאמיני השלושה ואין מתרפאין מהן

אפי' במקום סכנה, ואעפ"י שהם אומרים שהשלטה אחד, ולפי שכל ישראל בזמן רז"ל אדוקים ודבוקים ביחוד השי"ת באמת לא הולרכו במשנה ובתלמוד לבאר דבר זה ולומר שמי שחושב עילות נאללים מהבורא ואומר שהם אחד עם המאלילים שהוא עע"ז כי זו אמונת המסיתים ועליה אמר רשב"י כל המשקף ש"ס ודבר אחר נעקר מן העולם וכבר אמרו ג"כ הגללים עע"ז הם ויום אחד יום אידם הוא לפיכך אסור לשאת ולתת עמם בל"י יום ה' ויום ו' שכל שבת ושבת ואל"ל יום א' טלמו שהוא אסור בכל מקום וכן בכל אידיהן (הרמב"ם פ"ט מהל' ע"ז) ולכן גם הר"ם סמ"ג כת' שאל' להאריך בזה מפני שכל ישראל אדוקים באמונת היחוד, עכ"ל.

תשובה כל מה שכת' זה האיש מתחלת הפרק עד אמרו ומבלעדי אין אלהים שאין לי אה. כל זה דברי חכמים הם ואין מי שמכחיש ויגע להעתיקו. אך ורק טעה באמרו שהחרגומים הם סודות התורה. שלא נקראו סתרי ורוי התורה אלא מעשה בראשית ומעשה מרכבה כמבואר בגמרא חגיגה פ"ב ובגמרא פסחים פ' עשירי דף קי"ט ע"א וכמו שביאר הרמב"ם במורה פ' ל"ה מחלק ראשון סתרי תורה הם שמותיו ית' וכיצד מנהג עולמו ואיך בראו ע"ש באורך. ואעפ"י דגרסי' בפ"ק דמגילה שכשתרגם יב"ע אר"ה הנביאים יצחה בת קול ואמרה מי גילה סתרי לבני אדם וכו'. לית מהא ראידי שהן הן סתרי תורה שלא נקראו סתרים אלא על שהיו מכוסים מבני אדם והושאל שם סוד וסתר לכל ודבר מכוסה אפי' במילי דעלמא כאמרם ז"ל ואל חגד סודך אלא לאחד מני אלף כך אמרו חז"ל בשם בן סירא, משא"כ בסודי התורה הנקראים סוד השם כמש"ל פ' נ"ט ב' הראב"ע, ונקראו כך מפני שהם פלאות אלהים וירואים ונעצרים וכמו שנ' סוד ה' ליריאיו ובריתו להודיעם. ומ"ש שהמקובלים נמשכו אחר דעת בעל השלוש המאמינים באב ובן ורוד"ק וכו' שקר ענה ורוח הסומאה לכלך מחשבותיו וביום ההוא אבדו עשתונותיו אשר חלק לו ה'. גם לא מצאתי שורש לדבריו באמרו מאמיני השלוש שהם אב ובן ורוה"ק מנין באו לו שמות אלו, אחר שחפשתי חפוש אחר חפוש ומצאתיו מבואר בספ' של הנצרים ברית חדשה (במסעלות השליחים סי' ס"ו) וז"ל כי טוב לפני רוה"ק וכן לפנינו וכו' עוד שם (באגרת אל העברים סי' ג') וז"ל אשר צלח אר"ה השמים ישוע בן אלהים וכו' עוד שם סי' א' מדבר אל ישוע וז"ל אני אדוניה לו לאב והוא יהיה לי לבן עכ"ל הרי לך שטענת זוהי המסית לקוחה מספ' של הנצרים שהאב הוא האלהים, והבן הוא ישוע ורוה"ק, ומה שייך טענה זו לחתאים נגד דברי המקובלים שחרי כבר ביארנו בכמה

מקומות וכמו שיחבאר עוד לקמן כי רק מדברים כל המקובלים בשמותיו ית' דרך מליצה כאשר חזוינה עיניך והלא דברתי מראש בספ' מעשה תעתועים שעשה איש זה שלא אוה לאמונות נכריות ובילדי נכרים הספיק עם הערל רבו כליוזר אלא הוא, וצדקו חכמים במריצות לשונם ז"ל כל הסוסל במומו הוא פוסל, ואל תתמה באמרנו ששם הוי"ה נקרא קדוש או מלך שהרי יותר מזה קראו אותו חז"ל חי וקיים כדאיחא במדרש הגדול פ' תשא על פסוק זכר לאברהם וכו' וז"ל א"ר אלעזר אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע אלמלא נשבעת בשמים ובארץ שעתידין ליבטל הייתי אומר כשם שהם בטלים כך שבועתך בטלה עכשו שנשבעת להם בשמך הגדול שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים וכו' ע"ש. ולפי שלא מתפרש מניה לעלמין והוא מאיר בז"א שהוא לב האצילות לכן גם הוא יקרא בוצינא דקרדינותא (פי' ולפי שאין שמו נפרד ממנו אלא קשור בו (כמש"ל פר' ס' בשם שבילי אמונה ובפר' כ' משם אברהם אבינו בספר יצירה ורס"ג עיין שם ושם באר היטב) לכך שם הוי"ה מאיר כלומר השפע נמשך ממנו אל מדת התפארת הנק' בכינוי ז"א שהיא כללות המדות העליונות כמשל לב האדם ויותר מזה איחא בדברי רז"ל בב"ר שהשי"ת הוא לב העולם העתקתיו לעיל פ' מ"ז ע"ש. גם כזה ששם הוי"ה נמשך השפע ממנו כתב הרמב"ם ז"ל במורה (חלק א' פ' ס"ד) ששם הוי"ה על שלשה אופנים ואחד מהם כת' וז"ל עניינו שהוא כלי לרצוני וחפצי וכו' ע"ש ולפי זה נקרא שם הוי"ה נר הלב על שם השפע הנמשך ממנו אל מדת התפארת נמצא שמדו שנקרא זה השם הוא על שם נשמתו ולא על שם מלבשו כשאר השמות (פי' שמה שנקרא זה השם נר דהיינו שם הוי"ה הוא על שם נשמתו דהיינו הא"ס ב"ה שאין זולתו שהוא הוא המאיר ומחיה את כל העולמות שנ' באורך נראה אור ולא על" שם מלבשו שהיא מדת התפארת, וגם שם זה איננו כשאר כל השמות שאין נקרא בהן הבורא ית' עד שיעשה איזה פעולה ויקרא באיזה שם מהם כגון שם אלהים אינו נקרא אלהים אלא עד שימשיך למדת הדין שפע ואז נקרא בה אלהים כמו שדרשו חז"ל בשמות רבד' ריש פ' וארא ע"ש. משא"כ שם הוי"ה שהוא מורה על עצמו ית' תמיד, וכ"כ רבי הרמב"ם במורה (חלק א' פ' ס"א) וז"ל כל שמותיו ית' הנמצאים בספרים נגזרים מן הפעולות וזה מה שאין העלם בו אלא שם אחד והוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א וכו' שהוא יורה על עצמו יתעלה הוראה מבוארת עכ"ל הרמב"ם ז"ל) והוא הנקרא מלך לבני ישראל כאשר נת' בפ' ואלה המלכים והוא מלכנו ואנחנו עכדיו ואליו תפלותינו וכוונותינו (פי' וזהו שם הוי"ה הנקרא מלך לבני ישראל) וא"כ דוא

אמונת ה'

רלה

הא'ס היחיד אין זולתו הוא מלכנו ואנחנו עבדיו ואליו תפלותינו וכוונותינו מצד שמו שם הוי"ה ועל זה כת' הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות רשונה וז"ל וכענין זה שואלין הצדיקים והנביאים בחפלתם מאת ה' לעזרם על דרך האמת כמו שאמר דוד הורני ה' דרכך כלומר אל ימנעוני חטאי דרך האמת שממנה אדע דרכך ויחוד שמך עכ"ל, והכי איחא בשמות רבה (פ' כ"ט ס"י ג') וז"ל אמר רשב"י א"ל הקב"ה לישראל אלוה אני על כל באי עולם אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם עכ"ל) ואפי' או"א מוזהרים לכבד את הבן הזה וליראה ממנו שהוא המלך השליט על כלא (פ"י שאפילו שתי ספירות עליונות שהן חכמה ובינה המכונים או"א מתחלת חידושם עם שאר הספירות גזר הבורא ית' כך שיהא העולם מתנהג בהם וכן איתא במדרש הגדול פ' שלח על פסוק גדילים תעשה לך שהעולם מתנהג בעשר ספירות והובא לעיל פ' ג"ז ע"ש, גם גזר הבורא ית' במאמרו שיהא השפע נמשך משתי ספירות הנז' אל שם הוי"ה וכמש"ל ב' הרמב"ם ששם הוי"ה כלי רצוני וחפצי וכו' ע"ש, והא"ס בה לבדו הוא הזן ומאיר ומחיה את כל המדות וכל העולמות ונקרא שם הוי"ה בן על דרך השאלה שלא נקרא בו הא"ס ב"ה ולא יורה על עצמו חמיד אלא מצד התפארת שהיא למטה ממדות הראשונות הנזכרות וזהו הכבוד וחיראה בדרך משל ומליצה על שהשפע יורד לעולם ממדה למדה אל שם הוי"ה אל מדת התפארת, ואל תתמה מזה שהרי אפילו בענין הגלגלים כת' הרמב"ם (חלק ב' פ' י"ב) שהבורא ית' דוכה לעין דהמים הנובע ושהוא השפע ע"ש ובסוף הפרי' כת' וז"ל הכיונה להבין ענין השפע הנאמר בחק הבורא ויאמר בכחות דגלגלים ג"כ שרם ישפיעו במציאות עכ"ל הרמב"ם הרי לך בהדיא כג"כ נמשך השפע מהבורא לגלגלים מאחד לאחד כ"ש מדותיו ית' ברוך הוא וברוך שמו כמ"ל פ' ג"ב ב' הרוקח שכן כתוב במדרש רדשא של ר' פנחס בן יאיר ששם הוי"ה כל השמות יוצאין ממנו וכו' גם עוד כ' ר' פנחס התנא הנז' וז"ל ליראה את ד' שם הנכבד בגימטריא ליראה ד' אותיות ומהללים לשם בגימטריא הארבע אותיות וכו' עכ"ל ר' פנחס, ועוד בילקוט חלים רמז תת"ס דוכה ליקצת מזה וז"ל כי תפארה עומי אתה ישראל אומרים כי תפארת עומי אתה והקב"ה אומר ישראל יאמר בך תפארה עכ"ל) ואפי' שיצא הבן הקדוש מא"א והבאר לקמן שהעיקר היא וגם זה יחבאר ממדה שכבר נתבאר לעיל פ' מ"ב ב"ו רשב"י במדה החכמה היא את הוי"ה של שם ומדת הבינה היא את ה"א (ועי' לעיל ביאור באורך בפר' ס' על זה) ולפיכך נקרא שם הוי"ה בן לגבי שם י"ה שני (ישעיה כ"ו) כי בי"ה יהו"ה צור עולמים וגו' הקדיש

שם י"ה לשם הוי"ה וד"כ"י איתא בגמ' ברכות (פ"א דף ז' ע"א) וז"ל תניא א"ר ישמעאל בן אלישע פ"עם אחת נכנסתי להקטיר קטרת לפני ולפנים וראיתי אכתריאל י"ה ה' צבאות יושב על כסא רם ונישא ואמר לי ישמעאל בני ברכני אמרתי לפני רבש"ע יהי רצון שיכבשו רחמך את כעטיך ויגולו רחמך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת הרחמים ע"כ הרי לך עוד מבואר מלישנא דגמרא שר' ישמעאל נקט בתחלה אכתריאל י"ה ואח"כ שם הוי"ה וכמו שפירש מהרש"א על זה הובא לעיל סי' נ"ח ע"ש ויארך לך עוד ראה גם התבונן שאין מי שיחשוב שיש למעלה אב ואם ממש כמו שחשב איש רע זה חלילה וכבר ביארו דבריהם וז"ל רשב"י בתיקונים (תקון נ"ו ד' פ"ט) יו"ד אב, ה"א אם וכ"ו הרי לך שאינם אלא אורזיות אורות שאין להם ציור בשום שכל כלל, ואל תתמה על מאמר הזוהר נשקו ידיו להאי וכ"ו שפירושו בכל מקום שיקרא שם הוי"ה צריך שיפרוש את כפיו אל ה' ולנשקם מרוב חיבת שמו ית' לנו וכן עשרה משה רבי' ע"ה כשהתפלל על פרעה כדאיתא במדה"ג פ' וארא על פסוק ויפרוש כפיו אל ה' כיון שפירש ידיו נענה מיד כדי שלא יאריך אוחו רשע בהודייתו ע"כ, וכן המדה"ג היום כשנכנסים לבית דהכנסת לפרוש כפיהם נגד כתיבת שם הוי"ה ולנשק דרך חיבה וכן נהגו כל ישראל גם כמו זה מנשקים אר"ז ספ' התורה וזה האיש מודה לזה כמו שכת' הוא בעצמו בתשובת שאלה אחת אשר לא שלחה אל הרבנים הנז"ל וז"ל בשם ספר ר"שועת ישראל אחר ממנהיגי הכבוד אשר כבדו לפני את הע"ז היא הנשיקה וכ"ו ואם כן הוא יהיו כל המנשקים את סי' תורה עובדי ע"ז אבל לא כן הדבור כי אין זה רק כבוד שיכבדו את תורתם ולא עבודה ע"כ זה האיש אמת המה ולא שקר, ומה שחזר ואמר שדברי הזוהר והמקובלים סותרים וכ"ו ככלב שב על קאו כסיל זה שונה באולתו שר"י ומ"ש והביא לשון הירושלמי והבבלי שאין להתרפא מבעלי אותם האמונות וכ"ו מי הוא שהתיר את זה עד שהוצרך להטריח עצמו ולהתעטר בעטרה שאינה שלו בעבותו את ספרו וכל יגיעו לריק ולבהלה שדחק עצמו להרבות העתקת ל"שונות החלמודים בכלי וירושלמי, והלא המקובלים היו מרפאים את החולים בתפלתם כמו מ"ו שלום בן יוסף אלשבזי ז"ל וספרו מעיד עליו ספ' חמדת ימים על התורה וידוע ומפורסם שהוא היה מקובל הלך בעקבות הזוה"ק גם מהר"י הכהן היה רופא כמוהו והיה מקובל וספרו חיי שלום על התורה עד עליו כמו ר' חנינא שהיה מתפלל על החולים כמו שספרו עליו בתלמוד ועוד גרסי בתלמוד (פ"ג דמסכת יומא דף כ"ט) א"ר אלעזר למד' נמשלה תפלתן של צדיקים לאילה.

לומר לך מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות אף צדיקים כל זמן שמרבים בחפלתן תפלתן נשמעת עכ"ל. וכל מה שהוסיף זה האיש לדבר מהנצרים כדי להשוותם לדעת דורשי שמותיו ית' רח"ל שקרים וכזבים אסף לו ושחיק טמא בצואה רותחת הוא כדגרסי' בתלמוד (גטין פ"ה ד' ג"ז) כל המלציג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת עכ"ל. גם כסיל הוא מוציא כל רוחו (ר"ל דברי עצמו הוא בודה) ואיך אשיבנו. ע"כ.

פרק ס"ה עוד כת' הר' בעל הגדרים בשורש יחוד וז"ל יחוד נגזר מן יחיד שמשו בו להורות על האחדות האמיתי אשר אין בו הרכבה כלל אשר לא יבנהו רק החכם הרגיל בשלילת הגשם ומשיגיו ואיש צער לא ידע שלילה וכסיל לא יבין משיגים והנה האחדות האמיתי היא מלוא כתובה בחורה שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, ומהמבואר שאין לפסוק שום מלוא מהחורה שבכתב לבד כי אם מן החורה שבע"פ שהיא ביאור המלוא, והנה מענין מלוא האחדות לא מלאנו שדברו חז"ל צביאורה, וזלי ספק' שהיו מוסרין ביאורו איש לאיש בקבלה כי לא יתכן שיטענו ראשית המלוא ויסוד האמונה האמיתית האלהית בלי ביאור אך עתה שהביאור נשכח מאתנו עלינו לקחת תורה מפי הפילוסופים (התורניים) למען לא נתעה בלי דעת להאמין בשניות ובגשמות (כהמקובלים החדשים) ונעבוד ללא אלהי אמת, והוא הדבר שאמר בעל חובת הלבבות לא יוכל לעבוד עילת העילות אלא נביא הדור או החכם המובהק צמה שקנהו מן החכמה וזולתם עובדים זולתו ובאמת דבר החכם כי כמה דברים מורכבים שנים יתוארו בשם אחד על דרך ההסכמה עכ"ל, ביאור דבריו כגון שם כירים שהוא מקום שפיתת שתי קדירות ונקרא בדברי רז"ל בשם אחד כירה, וכן ריחים שהוא שם השכב והעליון רכב ונקראו שניהם בשם אחד טחון בחורים טחון נשאו ובערבי רחא אע"פ שהם זוג, וכן מספרים נקרא מקץ בערבי וכן כל כיוצא בהם כדחתן צפ' י"ג ממס' כלים תלגריפון ומכחול ומכתב וזמא ליסטר אע"פ שהם שנים מחוזבים ומורכבים נקראים בשם אחד ע"ד ההסכמה וההעברה, ולא כן היא אחדותו ית' שהוא אחד אמיתי שאין בו שום הרכבה ולירוף שלא כדעת המקובלים החדשים שאומרים שיש לו כמה פרטופים שנאללו ממנו, וכל אחד נקרא בשם בפני עצמו והם מחזרים ומשתפים אותם בפיהם ובדעתם עם האלוה המאילל אותם ואומרים וכלא הד ועיבדים אותם יחד גם הגוף גם הנשמה ומשקרים לומר כי את נשמתו הם עובדים, וז"ל עוד לאלהים בבית קה"ק פי"ה דף ג"ז ע"ב, ואם תאמר שאהיה עובד לנשמה בלא גופא ח"ו הילול, אלא כבר אמרנו לעיל שזה הפרטוף דמלכא

קדישא ושכינתיה הוא אדוק בגשמה לפי שהוא הוא עתיקא קדישא ד"ק, והוא
 וכשמתא חד אינון כדאמרינן לעיל הוא ושמה חד אינון ולא מתפרש מנהון
 לעלמין ואם יעצוד הגשמה בלי מלכא קדישא יהיה פירוד בין גשמה לגופא
 וכו' וכן מבואר מדברי גיליון הזוהר ומש"ח הובא לעיל סי' ט"ל, ועל מה שכת'
 בעל הגדרים שלא יתכן שיצטוו רז"ל ראשית המלכה ויסודה וכו' כבר העירוני
 על דבריו אלה בסי' ס"ד שאדרבה נהפוך הוא שכל דבר המפורש בכחוצים
 והוא פשוט ומפורסם בישראל לא ידברו בו חכמי המשנה ובעלי התלמוד ג"כ
 לא שמו מגמתם רק לבאר המשנה ולישא וליתן בדבריה ולבררה וללכנה,
 להודיע שאלות שנחדשו בימיהם וגיזרות ותקנות שתקנו, אבל דברים הפשוטים
 אין לורך להזכירם כלל, ודעות ורעיונות קבלה החדשה עוד לא נודעו בימיהם,
 ולא נשמעו בין היהודים כלל בזמן רז"ל, וזרים המה לאמונת חוה"ק כי רק
 מתחלת האלף הששי בסוף המאה הראשונה החזיקו ברעיונות האלה קלת
 מחברים שנמשכו אחר דעות הפילוסוף הרמאי שדבק בדעות השונים והשלישים
 הוא מהבר ס' הזוהר וכיון זו להטעותי ולהדיחני מעל ה' אלהינו ותלה
 רעיונותיו ברשב"י התנא וחזריו צפרע בשני דברים מידי דעל רשב"י סני
 במאמרו הקלר כל המשנה ש"ס ודבר אחר נעקר מן העולם, והשנית בצזוי
 המשנה ושקלא ועריא דתלמודא שהם עיקר ויסוד תורה שבצ"פ שהוא מבזה
 אותן כמו שית' להלן דלרשב"י שתורתו אומנותו היא בקרית שמע בעונתה
 ירושל' שבת פ"א, ועמון את הספ' הנז' בארון וקברו בקרקע כדי ליטו כאלו
 הוא ישן נושן מימי רשב"י ואמר למלך ממלכי מזרה לחפור שם בקרקע למלא
 מעמון של כסף וזהו וזהו המלך הנז' לחפור על עסקי ממון ונמלא
 שם ארון ובו ספ' הזוהר וכו' ומשה נתפשטה הקבלה החדשה בישראל כמ"ש
 הר' חיד"א בספרו הנכבד שם הגדולים במ"ס ערך זוהר. וע"י הרבנים הפתאים
 שקבלוהו לתומם באמונת אומן שהוא רשב"י והחזיקו בו על שמו ולא שמו אל
 לבם להקור ולדרוש מבטן מי ילא ומי התיר לדרוש במופלא ומכוסה ושהוא
 סותר את אמונתו העבודה שקבלנו מאבותינו ומרז"ל באל אחד מיוחד מכל
 שאר האלהים וזה לסבת שעורב בו דברים הרבה מדברי רז"ל ומוזיר מאד
 בקיום המלות והעסק בתורה שצבת וחורה הדשה שגו שהמליא הלף המשנה
 והתלמוד שהם מעורבים מטיב ורע וקורא לתורתו תורה שבצ"פ שכולה עוב
 אך ורק שיהיו לשם אלהים אלהים לבם יחיד קבשי' עליון (אוי"א) וקב"ה
 ושכינתיה התיון (זו"ן) ולא שיהי בנפשות התורה רק בקלת פרטים שבין לרמוז
 בן אמונתו באלהים רבים ולשם עיקר העבודה לבן שאז ז"א וברוב המלות

מכוונים בהם לקשט הנשים שכינתא עלאה ושכינתא תתאה כדי למלאו הן צעמי
 בעליהן לעוררם לתשמיש כמ"ס הר' מש"ח בחיקון חלוא כי ישב על הארץ
 אלל המזוזה ע"י זה מתחמם הז"א ומתאזר לרהל וכו' זה להוליד נשמות
 למלאכים וזה להוליד נשמות חדשות לישראל שלא כרלון חכמים צב"ר והביאוחיו
 לעיל (כי' ל"א כל שיש לו תלדות) וייחס עיקר העבודה וקיום המלות
 והצרכות לבן כנז"ל ועוד ית' לקמן, וע"י רעיונותיהם אלו העולים על רוחם
 חשבו לפרש הכתובים שנאמרו על דרך המליצה והרחבת הלשון או בדרך חיבה
 כמ"ס רז"ל לא זו מהצבה וכו' כמשמען והנחתן הראשונה, יד ה' עיני ה'
 יעשן אף ה' טלה עשן באפו, בללמינו כדמותינו צנים אחס לה' אלהיכם אחי
 ורעי ויראו את אלהי ישראל עורה למה תישן ה' הנה לא ינום ולא יישן שומר
 ישראל, וכיוצא בהן ופירשו אותן ע"י רעיונות אלו כפשטן והנחתן הראשונה
 היפך מאמר רז"ל המתרגם פסוק כלורתו ה"ז צדאי וכמ"ס הרמב"ג בהאמונות
 והדעות והאחדות והרמב"ם צמורה ח"א וזולתם עכ"ל.

תשובה מה שהביא לשון בעל הגדרים על אחדותו ית' מודים כל
 המקובלים שכן הוא ושאיין לחשוב שום גוף ותמונת גשמות
 כמש"ל פ' ג"ז ב' מהרחיו זצ"ל. וזה האיש שיבש דברי בעל הגדרים והכניס
 בהם דברי עצמו באמרו, המקובלים החדשים, כאלו (בשקר) שהר' בעל הגדרים
 מדבר נגד המקובלים ח"ו ולא לחנם הוא עושה כן כי הוא ראה שאין מי
 שידבר על המקובלים שום דופי זולתו עם רבו הערל הנז"ל פ' ל"ו לפיכך
 הוא משחצן בדברי חכמים ומוסיף עליהם להסית ולהדיח בקצח רמזות כמולל
 ברגליו וקורץ בעיניו, וגם מזה יטעו דהחשוכים הדופי צלמות לומר כבר חלקו
 על דורשי אמרו, חז"ל, ומ"ש שהמקובלים אומרים שיש לו כמה פרצופים וכל
 אחד נקרא בשם וכו' דברים אלו גורמים דאבון נפש ברוב הכפלים בכל פרק
 ופרק ואין בזה ההפסך דרך ארץ כלל כאמרם ז"ל דרך ארץ קדמה לתורה
 וכבר טען טענה זו בפ' גז' ופירקנוה ובפ' ג"ח וביארנוה ובפ' ג"ט ופירשנוה
 ובפרט בפ' מ"ח ופ' ל"א יעויין שם וראה משם ותבין כי הדבר שבפ' זה
 הוא שקדם בפרק הקודם לו והוא נכפל בפרקים שאחריו וכן על זה הדרך
 כפול ומוכפל ענין אחד רק שמשנה קצת מלשון קצר ללשון ארוך ובינוני
 ופרוע מוסר הוא, ומתחלת אמרו להלעיג ודעות ורעיונות דהקבלה עוד לא
 נודעו בימי רז"ל וכו' דברי כפל הם וכבר ביארנו בפ' כ' שהיא מקובלת
 עד אברהם אבינו, גם נחבאר היטב על ראשון ראשון שאין בדברי אדונינו
 בר יוחאי בספרו הזוהר הקדוש עקל ועקלקלות ח"ו וכל דבריו הן בזוהר הן

בתלמוד כולם כנים ושנים ומוחאמים, גם איש רע זה מלשין על רשבי בזוהר הקדוש ואמר שהוא מבזה את המשנה ואת התלמוד ולא היו כדברים האלה מעולם, ואם יבא מי שיאמר שכבר נשכחה תורתנו הקדושה ונעתקה לתורה אחרת כמו שאומרים איה"ע היום, המפני זה נשמע לו, כן הנמשל על זה האיש. ומ"ש וטמן ספר הזוהר כאלו הוא ישן ואמר למלך ממלכי מזרח וכו' וחשב לייחס דבריהם אלו להר' חיד"א בספרו שם הגדולים שקר הוא זרז ואדרבה הוא כחב (כלומר הר' חיד"א) שספר הזוהר לרשבי התנא ובס"ד נביאנו בס' צ"ח וצ"ט כי זה האיש כותב מדבריו מלה או שתי מלות ומערב לו מדעתו מלין תל"ת וארבע דשקרא ואומר כך כחוב בס' הנחמד. ומ"ש שעל ידי הרבנים שקבלוהו לרומם וכו' עד מה שאמר למצוא חן בעיני בעליהן, כולם דברי סכלות ואולת למרות אר"י פי ה' אליהו בחירופים וגידופים א"י לו לאיש צר ואויב זה שונא חכמים ז"ל ותמיד שבט לעג השאננים בלא שורש ועיקר בפיו ולשונו תרמית מדבר מפני ומבטן הערל הנו' נולדו לו וישת ממימו וישתכר עד הטרף שכלו ונפל לבור עמוק זו והעז איש רע זה פניו ויגל ערותו ולא בוש מה' אלהים ותכמיו ונבוניו, ומח אשיב על שקרים אשר נוסחו בפיו ממקור יציאת רעי ערל הנו' יפיח כזבים לעד שקר אשר שם עצמו גרף של רעי ומשום דאומדני דמוחי רויחי ובסוכלחנו דחכימי לא נייחי קיימית בנפשאי אנא חלשא מלין דשלמה מלכא אל הען כסיל כאולתו פן תשוה לו גם אתה, אך אכתוב ידי לה' על מה שהביא לשון מש"ח להלעיג ואשיבנו וז"ל מש"ח שהעתיק זה האיש כי ישב על הארץ אצל המזוזה על ידי זה מתחמס הז"א ומתאוה לרחל וכו' ע"כ הביא זה הכסיל, ועוד כת' שם הר' מש"ח וז"ל ויקונן כחצי שעה על החרבן שגם לרחל ירידה כזו בעונותינו וכו' ע"כ.

מערתה נבוא אל הביאור שדברי הר' מש"ח נכונים, הם הם דברי הרמב"ם וחאמוראים בעלי המשנה והתלמוד, הנה נודע לעיל בדוכתי טובא ששם הוי"ה מכנים אותו ז"א כמבואר לעיל בהקדמה משמא דגמרא וכשאנו מתפללים שיגאלינו בשמו ויבנה בית קדשינו וחפארתינו כדאיתא בדברי התנאים בילקוט ישעיה רמ"ז תע"ג וז"ל בשעה שישראל נכנסים לצרה הם אומרים להקב"ה גאול אותנו וכו' א"ל הקב"ה בטחו בשמי והוא עומד לכם שני יבטח בשם ה' ולמה שכל מי שבוטח בשמי אני מצילו וכו' ובמדרש רבה כפתיחתא דאיכה סוף סרש' כ"ד איתא על חרבן הבית וז"ל באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה ואמרה רבש"ע וכו' אתה מלך חי וקיים רחמן מסני מה קנאת לעז

שאינ בה ממש והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים במ כרצונם, מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ואמר בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן הה"ד (ירמיה ל"א) כה אמר ה' קול ברמה נשמע גהי בכי חמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו וכתיב (שם) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך ושבנו בנים לגבולם עכ"ל. וגרסינן בתלמוד (בבא קמא ד' ס') הובא בילקוט זכריה רמ"ז תקס"ח וז"ל ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב אמר ר' יצחק נטחא אמר הקב"ה אני הצתי אש בירושלם שני ויצת אש בציון אני עתיד לבנותה באש שני ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב עכ"ל. ועוד במדרש רבה (שיר השירים פרש' ב' על פסוק יונתי בחגוי סלע) וז"ל רבי לוי בשם ר' שילא מכפר חמרתא ור' חלבו בשם ר' יוחנן מפני מה נחצקרו אמהות בשביל שהיה הקב"ה מתאוה לשמוע שיחחן אמר להן יונתי אומר לכן מפני מה העקרתי אהכן שהייתי מתאורז לשמוע שיחחן הה"ד כי קולך ערב ומראיך נאוה עכ"ל, וכן הוא בילקוט שיר השירים ע"ש. הנה נחבאר לך מדברי חנאים ואמוראים רז"ל כדברי הרי"ף מש"ח שצריך להצטער על חרבן ביהמ"ק ולקונן ולהתפלל בשמו של הקב"ה ועל ידי זה הוא מתחמם כלומר לכוונן ולבנות ירושלם ויהיה הוא לה חומת אש סביב ומאורה עת שיגאלנו הוא מתאוה לרחל שני כי קולך ערב ומראיך נאוה כלומר מתאוה לשיחתה ששחה לפניו כבר יום חרבן ביהמ"ק ומתאוה לקיים הבטחתה שיגאל את בניה ששיב אותם לגבולם והבן. וכבר ביארו רז"ל מה היא רחל זו שקפצה לפני הקב"ה כדפירש רב ענן בסדר אליהו רבה (פרק ל') המיוחס בגמרא (כתובות ס' י"ג דף ק"ו ע"א) רב ענן הוה רגיל אליהו דאתי גבירה ומחני ליה סדר אליהו רבה וסדר אליהו זוטא והא לך מה שביאר שם בסדר אליהו רבה וז"ל נשבע הקב"ה לרחל לחזיר את בניה למקומם שני קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאם ה' ושבנו מארץ אויב ויש חקיה לאחריהך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם אל תקרי רחל מבכה על בניה אלא רוח אל מבכה על בניה עכ"ל. ומי' שם הרי ישועות יעקב וז"ל והאי פסוק קול ברמה ר"ל בשמים נשמע קול רחל זה רוח אל היא השכינה שנקראת רחל כידוע ליודעי חן ורחל אכנו מבכה והיתה מעוררת בצכיתה את רחל אם העליונה עכ"ל. ומ"ש זה הסכל זה להוליד נשמות למלאכים וזה לישראל וכו' כבר טען טענה זו לעיל ס' נ"ג וכאשר יביא ראיה לדבריו נבארנו בס"ד ור"א אבאר שום דבר אלא א"כ הביא לו שורש וענף, וקצת מזה נחבאר כבר בס'

לֵא עִשׂ. וּמִשׁ עַל הַמְקוּבְלִים שֶׁהֵם חֲשָׁבוּ לַפְרֵשׁ הַכְּתוּבִים כַּמְשַׁמְעַן יד ה' עִינֵי ה' אִף ה' וְכוּ' כּוֹלֵן דְּבָרֵי כּוֹז עֲלֵיהֶם זַל וְאַתָּה קוֹרֵא גְעִיִּים בֵּין תְּבִין בְּטוֹב סַעַם וּדְעַת בְּדַבְרֵיהֶם וְרֵאָה כִּי אֵין מִי שִׁיּוּבֵל לַהֲרַחֵק וּלְשַׁלּוֹל הַגְּשָׁמוֹת מֵהַבּוֹרָא ית' כְּמוֹ הַמְקוּבְלִים זַל שְׁכַל מֵה שְׁמִדוּבֵר בַּכְּתוּבִים שֶׁהַזְּכוּרִים אוֹיֵל זֶה וְכִיּוֹצֵא בֵּהֵן מֵהַגְּשָׁמוֹת כְּלִפֵּי הַבּוֹרָא שְׁמוֹהוּ בְּדֶרֶךְ מִשַׁל בַּמְדוּת וּבִאֲוֹתִיּוֹת שְׁמוֹתָיו אֲבָל לֹא בְּבוֹרָא ית' וְכֵן כָּתַב הַמְקוּבֵל הָאֱלֹהִי הֵר' כִּסְאֵ דָף ד' עִב וְזַל כִּלְלוֹ שֶׁל דְּבַר הָאֲמוּנָה הַזֹּאת תְּהִיָּה חֻקָּה עַל לֹחַ לִבְךָ כִּלְ רַגַע וְרַגַע שְׁמִלְבַּד שֶׁהוּא בִיָּה אֵין לוֹ גּוֹף וְלֹא דְמוּת הַגּוֹף וְלֹא שׁוֹם צוּרָה וְלֹא שׁוֹם דְּמִיּוֹן וְלֹא שׁוֹם תְּפִיסָה בְּשִׁכַל כִּלְלֵי וְעִיקָר וְכִלְלֵי וְכֵל הַכְּנוּיִים וְהַתְּהַרִים הַכְּתוּבִים בְּסַטְוִקִים הַכֵּל הוּא לְשַׁכְךָ אֵת הָאוּזוֹן אֲלֵא גַם הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים אֲשֶׁר הָאֲצִיל הוּא ית' שְׁמִדְבָרִים עֲלֵיהֶם בְּזוּהַר הַקְּדוֹשׁ וְאֲדֵרָא וּבְעַץ חַיִּים וּבִשְׂאֵר סְפָרֵי הַקְּבֵלָה וּמְכֻנִּים בָּהֶם כְּמֵה כְּנוּיִים וְתוֹאֲרִים הַכֵּל הוּא כְּדִי לְשַׁכְךָ אוּזוֹן הַשׁוֹמֵעַ שִׁיקְבַל הַדְּבָרִים בְּשִׁכְלוֹ וְלֹא יִהְיֶה כִּסְפִינָה מְטוֹרֶפֶת, וְעַל כֵּן נִיתֵן רְשׁוּת לְדַבֵּר בְּדֶרֶךְ דְּמִיּוֹן וּמִשַׁל וְכֵל זֶה יִשְׁכִּיל הָאָדָם מַעֲצָמוֹ וְהַדְּבָרִים פְּשׁוּטִים וּבְרוּרִים וְאֲמִתִּיִּים עִכְל. וְעוֹד הָאֲרִיךְ שֶׁם לְהַבִּיא שְׁכָן דְּעָרָא הָאֲרִי זֵלְהִיָּה עִשׂ וְרֵאָה וְלִמַּד וְתִשְׁכִּיל בְּנִגְשׁ שׁוֹקֵקָה רַעֲבָה וְצִמְאָה וְתִמְלֵא נַפְשְׁךָ מִטוֹב זֶה הֵיפֵךְ מֵה שְׁמִכּוֹז עֲלֵיהֶם אִישׁ נַחֵשׁ זֶה וְאַפְסֵי קִצְהוּ תִרְאָה מִכָּאֵן כְּטַפְּהָ מִן הַיָּם וְכוּלוֹ רֵאָה מִשַׁם בְּאֲרִיכוּרָא. ע"כ :

פֶּרֶק ס"ו הֵן עֵתָה אֲעֲרוּךְ לְפָנֶיךָ יְדִידֵי הַקּוֹרֵא הַשֵּׁס נֶגֶד פְּנֵיו כְּכּוֹד הַשִּׁי"ת וְכְכּוֹד תּוֹרָה שְׁבַע"פ שֶׁהִיא הַמְּשַׁנָּה וְהַתְּלַמּוּד אֲשֶׁר כֵּל דוֹרֵשׁ אֵת דְּבַר ה' בְּתוֹרָה אֱלִיָּהִם יִפְנֵה, וְאַתְחִיק פֶּה קֹלֶת מֵאֲמָרִים מִרְזַל לְהוֹדִיעַךְ אִיךְ הֵם מַחֲבִיבִים אֵת הַמְּשַׁנָּה וְהַתְּלַמּוּד וְכִי הֵם עִיקַר תּוֹרָה שְׁבַע"פ שְׁקִיבֵל מִשֶּׁה מַסִּינִי וְלֹא שִׁכָּה מִכֵּל אֲשֶׁר לוֹהוּ ה' אֱלֹהֵינוּ כֹּאֲשֶׁר הַעִיד עֲלֵינוּ הַשִּׁי"ת כֹּאֲמָרוֹ בְּכֵל בִּיָּתִי כֹאֲמֵן הוּא : וְאַחַר כֵּךְ אֲעֲרוּךְ לְעֵינֶיךָ הַקּוֹרֵא אֵת לְבָרֵי כְּבִיא הַשֶּׁקֶר הַפִּילְסוֹף הַרְמַאי סֵפ' הַזֹּהֵר אִיךְ הוּא מַצְנֵה אֵת הַמְּשַׁנָּה וְהַתְּלַמּוּד וְהוֹלִיֵא לַעֲזוֹ וְחִסְדֵי לְמַרְעֵה שְׁמִפִּי עֲלָמוֹ אֲמָרָה וְשַׁעַל זֶה נִקְנָסָה עֲלֵינוּ מִיָּתָה וְלְהַקְבֵר בְּחַו"ל : וּמֵן הַמְּפּוֹרֶסֶס וְיִדוּעַ לְכֵל שְׁלִפֵי רֹב חֲבָתָה שֶׁל מַשְׁנֵה צַעֲוִי רְזַל צַעֲוִי הַגְּמֵרָא הֵם מְדַקְדְּקִים בְּלִשׁוֹנָה כְּדֶרֶךְ שְׁעָטוֹ צִמְקָרְאוֹת כְּדִגְרָסוֹ בְּעִירוּבִין וְסוּכָה מֵאִי שְׁנֵא מִבְּוִי תִקְתָּא וּמֵאִי שְׁנֵא סוּכָה דְחַנִּי פְּסוּלָה וְכוּ' לְפִי שְׁרִזַל דְּבַר בְּרוּר הוּא אֲלֵלֵס שֶׁהַמְּשַׁנָּה הִיא צַעֲלָמָה הַהֲלֹכוֹת שְׁקִבֵל מִשֶּׁה מַסִּינִי וְעֲלִיָּה עֲמַד מ' יוֹם וּמ' לַיְלָה לְלַמּוּד כִּלְלוֹתֶיהָ וּפְרַטְוִתֶיהָ אֲשֶׁר צֵה סוּכָה לְמִי הַעֲבָ"ב כַּמְקוּבֵל בְּכֵל הָאוּמָה הַיִּשְׂרָאֵלִית וְכַמְ"שׁ רְזַל כֵּל הַשְּׁנֵה הַלְּכוֹת

מוצטח לו שהוא בן העה"צ ואמרו עוד אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, ור' אמי ור' אסי לא הוו מללי צבי כנישתחא אלא ציני עמודי היכא דגרסי: ובהוריות דף י"ג גבי מעשה הר"מ ור' נתן שנתקנאו ברשב"ג שתקן שכשיכנס הנשיא כל העם עומדים מפניו, וכשאב"ד נכנס עושין לו שתי שורות אחת מכאן ואחת מכאן, וכשהחכם נכנס אחד עומד ואחד יושב עד שישב במקומו, ובקשו להטביר את רשב"ג מנשיאותו ע"י שישאלו ממנו לשנות מסכת עוקלים דלא הוה גמיר לה, וכי לא ידע כימרו ליה מי ימלל גבורות ה' ישמע כל תהלתו למי נאה למלל גבורות ה' למי שיכול להשמיע כל תהלתו וכו' אלמא דקרו רבנן למשנה תהלות ה': ובמדרש תנחומא פ' וירא גרסי' א"ר יהודה בן שלום ביקש משה שתהא המשנה אף היא בכחב, ולפני הקב"ה שאוה"ע עתידין לתרגם את התורה ולהיות קורין אותה יוגית והן אומרים אנו הן ישראל, א"ל הקב"ה למשה אכתוב לו רובי תורתך, ואם כמו זר נחשבו, וכל כך למה מפני שהמשנה היא מספורין של הקב"ה ואין הקב"ה מוסר מספורין שלו אלא ללדיקים שג' סוד ה' ליריאו ועיין מ"ש כזה מהר"י מדובנא בספרו הנחמד אהל יעקב בחתימת סד' במדבר וינעם לך: ראה כמה היא חביבה עליהם המשנה וקראו לה מספורין של מלך שאינו מוסרה אלא ללדיקים שג' סוד ה' ליריאו: וכן הוא במד' רבה פ' מ"א אמרו כחב לך את הדברים האלה הה"ד אכתוב לו רובי תורתך כמו זר נחשבו, בשעה שנגלה הקב"ה בסיני ליתן תורה לישראל אמרה למשה על הסדר מקרא משנה תלמוד ואגדה שג' וידבר אלהים את כל הדברים האלה אפי' מה שתלמיד שואל לרב, ומאחר שלמד אותה מפי הקב"ה א"ל למדה לישראל, אמר לפניו רבש"ע אכתוב אותה להם, א"ל איני מבקש ליתנה להם בכחב מפני שגלוי לפני שאוה"ע עתידים לשלשם זהם ולטול אותה מהם ויהיו בזויים באומות אלא המקרא אני נוטן להם בכחב והמשנה והתלמוד שהם מזדילים בין ישראל לבין האומות על פה ע"כ: וכ"כ קדמונינו הר"ר חמר והר"ז הרופא צפי' הי"ג עיקרים בעיקר השמיני וז"ל ואממא כאן על פה לפי שידע הקב"ה והודיע למשה שאוה"ע עתידים ליקח את התורה על ישראל, וכיון שלקחו תורה שבכחב לא יכלו ליקח תורה שבצ"פ מפני שהיא בסופרים לא בספרים ואלו לקחו תורה שבכחב עם תורה שבצ"פ היו אומרים שהם ישראל בעדות נאמנה עכ"ל: ראה ידידי הקורא והבן דברי רז"ל שאמרו כי על המשנה והתלמוד שהם יסוד כל התורה שבצ"פ כרת השי"ת ברית עם ישראל כי המה חיי רוחנו לעה"ב והם רובה של תורה כדאיתא בגיטין פ' הנוקין אליבא דר"י: ובפ"ק דברכות גרסי' א"ר

לוי זר חמא אמר ר"ל מאי דכתי' ואחנה לך את לוחות האבן והסורה והמלוה אשר כתבתי להורותם, לוחות אלו עשרת הדברות, והסורה זו מקרא, והמלוה זו משנה אשר כתבתי אלו נביאים וכתובים, להורותם זו גמרא מלמד שכולם ניתנו למשה מסיני ע"כ ומציא הרמב"ם בהקדמת ספ' היד ע"ש: וצטוף פ"ק דחגיגה שנינו הטר גדדים פורחים באויר ואין להם על מה שיסמוכו, הלכות שבת חגיגות והמעילות הרי הם כהררים התלויים בשערה מקרא מועט והלכות מרובות, הדינין והעבודות המהרות והעומאות ועריות יש להם על מה שיסמוכו הם הם גופי תורה ופי' בגמרא דהכי קאמר הן והן גופי תורה בין אלו שיש להם על מה שיסמוכו בין אלו שהם כהררים בשערה אלו ואלו גופי תורה כלומר עלמה של תורה: גם צ"פ ג' דאבות שנינו ג"כ ר' אלעזר חסמא אומר קינין ופתחי גדה הן הן גופי תורה ופי' רע"ו הם עיקר תורה שבע"פ שמקבלים עליה שרע"כ: ובמס' מגילה דף כ"ב אמרו ודאשתמש בתגא חלקי תני ר"ל זה המשתמש צמי ששונה הלכות כתר של תורה ע"כ: מכל מה שהבאתי יתבאר לך שההלכות כולם שבמשה ובגמרא הן הן עיקרה ועלמה של תורה שבע"פ שקיבל משה צמי שהאדם מקבל עליהם שכל חוכה בהן לחיי העה"ז והן כתר של תורה שכל ציי' מלכים ימלוכו בי שרים ישורו: ובמד' רבא פ' קרח דרשו רז"ל ששים המה מלכות אלו ששים מסכתות, ושמונים פלגשים אלו צתי מדרשות שהיו בירושלם כנגד פתחיה, ועלמות אין מספר זו משנה החילוניה עכ"ל ופי' המת"כ והר' עץ יוסף דקרי לצתי מדרשות פילגשים על שם שנושאים ונותנים וחולקים זה עם זה כמו פילגשים ופי' משנה החילוניה מה שלמדו היחידים חוץ לאלו צתי מדרשות, וביד יוסף פי' שכוונת המדרש על הבריייתות ע"כ וכן מלאתי סיוע לפירושו צמר השירים רבה וז"ל ששים המה מלכות אלו ששים מסכתות של הלכות, ושמונים פילגשים אלו שמונים פרשיות שבתורה כהנים, ועלמות אין מספר אין קץ לתוספתות אחת היא הן חולקין אלו עם אלו וכולן דורשין מטעם אחד, מהלכה אחת מג"ש מק"ו עכ"ל: ראה כמה מחצבים רז"ל את המשנה וקראו להן מלכות ולא שפחות כאשר עשה הפילסוף הרמאי האדוק בדעות חילוניות היא מחבר הזוהר כמ"ש לקמן: ובצ"א מליעא פ' אלו מליאות דף ל"ג גרסי' ח"ר העוסקים במקרא מדה ואינה מדה, במשנה מדה ונוטל עליה שכל בתלמודי' אין לך מדה גדולה מזו, ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד, ופריך, הא גופא קשיא אמרת בתלמוד אין לך מדה גדולה מזו והדר אמרת הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד, ח"ר יוחנן בימי ר' נשנית משנה זו שצקו

כולי עלמא מתניתין ואזלו בחר תלמודא, הדר דרשו להו ולעולם הוי רץ
 למשנה יותר מן התלמוד ע"ס. ובפירש"י: ובירושלמי מבואר בהדיא דרשב"י
 הוא דתני לה כדגדרי' החס ב'פ' כל כחבי הדא אמרה שמשנה קודמת למקרא
 ודא מסייעא לרשב"י דתני העוסק במקרא מדה שאינה מדה במשנה מדה
 שנוטלין ממנה שבר העוסק בתלמוד אין לך מדה גדולה מזו לעולם הוי רץ
 אחר המשנה יותר מן התלמוד, א"ר יוסי בר' זון הדא דאת אמר עד שלא
 שיקע זו ר' רוב משניות, אבל משיקע זו ר' רוב משניות לעולם הוי רץ
 אחר התלמוד יותר מן המשנה ע"כ: וכן בפ"ק דשבת סוף פסקא דלא ישב
 אדם לפני הספר קאמר החס דהקורא את שמע בעונתה כמשנה היא, ושלא
 בעונתה כאדם שקורא בתורה ששכרו פחות מהעוסק במשנה, ומסיים רשב"י
 כדעתיה דרשב"י אמר העוסק במקרא מדה שאינה מדה, ורצנן עבדין מקרא
 כמשנה עכ"ל: ובילקוט ריש פ' לו ר' חנינא אמר אין הגלויות מתכנסות אלא
 בזכות משניות שנ' גם כי יחנו צגיים עתה אקבלם ע"כ: ראה תראה ידידי
 הקורא דברי רז"ל שהבאתי מקלח מהן כמה הם מחבבים ומחשיבים את
 המשנה שהיא עיקר חורה שב"ע שנאמרה. למשה בסיני, ובפרט שיש לבך
 לדברי תנא דידן רשב"י הנאמרים באמת בצבלי וירושלמי כמה הוא מחבב
 ומחשיב את המשנה יותר מן המקרא, ואת התלמוד שהוא פי' טעמי המשנה
 יותר מכולם שאין לך מדה יותר גדולה ממנה, אלא בירושלמי מוקי להא דאמר
 רשב"י לעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד קודם שסידר ר' את המשנה
 שאז היו הרבה משניות שהם שגורות צפי התלמידים כל אחת בשם אומרה והרבה
 ברייתות היו להם, אבל לאחר שסידר ר' את המשנה והשמיט בה כמה משניות
 וברייתות וגם סתם במשנה דברי יחידים שראה ר' דצריהם ושנאן סתם כדי
 לקצוע הלכה כמותה, לפי' חזרו לומר הוי רץ לתלמוד יותר מן המשנה: ומדברי
 כולם למדנו כמה היה חביב להם לימוד המשנה והתלמוד ורשב"י הוא דתני
 לה, ומזה הוכחה גמורה ברורה שספר הזוהר אינו לרשב"י התנא ע"ה כי אם
 לפילוסוף רמאי גדול שלמד כל חכמת ישראל בשני התלמודים ומדרשי רז"ל, והוא
 מאמין בדעות הכשדים והכלדיים פילוסופים הראשונים שהיו חילקים על אברהם
 אבי' באמונתו באל אחד, ומאמינים בשתי סבות קודמות וכל אחת פועלת היפך
 האחרת, הסבות הפועלות הטוב קורא להם בשם סערא דקדושה והם א"ק וכ"ע
 עם שאר פרטופים המשתלשלים מהם, והסבות הפועלות הרע הוא קורא להם
 בשם סערא דקליפה והם אדם בליעל וכ"ע דקליפה עם שאר פרטופים ד'
 ספירות דקליפה המשתלשלים מהם נקראים בשם אל אחר, כי הוא מאמין

ומאמת מליחות אלהים אחרים בעולם כדעת הכשדים והמלכים הקדמונים בפילסופיה הקדומה שכבר נמר וסר ריחה ועעמה: ובשפתי חלקות גויזומים הוא מושך לב רבים מהרצנים הפתאים להאמין באלהים אחרים רבים ולזלזל בלמוד המשנה והתלמוד עד שלא ידעו מה לעשות והאיך יפרשו מן האיסורים שנאמרו למשה בסיני כגון ח'י טרפיות הנו' במשנה וחילוקי דיניהם לפי שלא נתפרש בתורה אלא דרוסה כמ"ש הרמב"ם ז"ל בהלכו' מ"א: וכיוצא בזה בשאר איסורים של תורה שלא נתפרשו בתורה שבכתב ונמסרו למרע"ה בע"פ והמה מפורשים במשנה ובתלמוד כגון דיני מערובת איסור ובשר בחלב ואיזה מהן אסור מדאורייתא ואיזה אסור מדרבנן והפילסוף הנו' כיוון לפסול ולהשכיח מישראל כל הדינים המבוארים במשנה ובתלמוד ובהדיא אמר דבסוף גלותא יתפרנסון מחבורא דיליה עכ"ל:

תשובה מה שאמר שהוא מביא שבחי המשנה מהתלמוד וכו' מי הוא שהכחיש או ביזה אותה ח'ו: ומ"ש, שהזהר הקדוש מבזה את המשנה ואמר שהוא ח'ו הוציא לעז שמשא מפ' עצמו אמרה ועל זה נקנסה עליו מיתה בח"ל וכו' כמה פתי וסכל זה האיש הנרגן שכל דבריו שקר גם בכמה פרקים הוא מלגלג נגד רשב"י ע"ה באמרו נביא שקר רמאי ופילסוף, גם הוסיף ברשעו בפי זה בשקר לומר שמחבר הזהר אדוק בדעות חיצוניות וכו' אוי לנפשו איך כל בזיונותיו אלה אינם אלא נגד רשב"י, ולא כמו שמחשב שהרי כבר נת' שאין בכל דברי הזהר שום עקל וסלף, וכל מגמתו של רשב"י בזהר הקדוש הוא רק לדרוש במדותיו ית' ושמותיו כאברהם אבינו בספר יצירה וגם המסיח מודה בספ' יצירה וקראו מקור נאמן בכלל אותן הספרים שהזכיר בספ' נ"ג ע"ש. ויא"כ לא נקרא דעת חיצוני ומובדל מישראל ובילדי נכריים יספיק זולת זה האיש שהוא מופרש במחשבותיו ופירושי עצמו המגואלים אשר כבר נודע מראשית מבטן מי יצאו, ומה שמחשב זה המדיח את המשנה ואסף מאמרי התלמוד לשבחה אשר לפי דעתו הם היסך דברי הזהר הקדוש שמבזה אותה חלילה וחס, הלא לא נמצאו כדברים האלה, ואדרבה כמו שרשב"י משבח את המשנה בתלמוד, כך הוא משבח ומקיר אותה ביתר שאת בספרו הזהר הקדוש, והנני מציג לשונותיו לפניך וערבה לה' בינתך:

בזהר הקדוש ס' תרומה דף קס"ו ע"ב איתא וז"ל פתח ואמר כי נר מצורה ותורה אור, כי נר מצוה דאיהי משנה כמא דאתאמר והתורה והמצוה והתורה זו תורה שבכתב, והמצוה זו משנה דאיהי נר שרגא דקיימא לאדלקא ע"כ. ופי' מק"מ כי נר מצוה דאיהו משנה עכ"ל. הרי לך משה

שדרש פסוק ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם, ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה וכו' שרשב"י בזהר מודה שמפי הקב"ה ניתנה המשנה למשה בסיני על סה. ובזוהר ויחי דף ר"מ ע"א איתא וזיל חכלילי עיניי מיין ולבן שיניים מכלב דאורייתא יין וחלב תורה שבכתב ותורה שבע"פ דכתי' ויין ישמח לבב אנוש ופי' בגיליון יין מצד חורה שבע"פ מלכות, וחלב מצד תורה שבכתב תפארת עכ"ל ובסוף עמוד הגז' עוד וזיל מאן דבש דא תורה שבע"פ דכתי' ומחוקים מדבש עכ"ל. ערך שם פ' ויחי דף רמ"ב ע"ב וזיל וירא מנוחה כי טוב דא תורה שבכתב ואת הארץ כי נעמה דא תורה שבע"פ ויט שכמו לסכול למסבל עולא דאורייתא ולדבקא בה יומי ולילי ע"כ. ערך בזהר בחקותי דף ק"ג ע"א וזיל אם בחקותי תלכו כל אינון גזרין ופונשין ודינין ופקודין דאינון בההוא אתר דאיקרי תורה שבע"פ חוקה, ואת משפטי תשמרו בההוא אתר דאיקרי חורה שבכתב כמה דאחמר משפט לאלהי יעקב, ודא אחיד בדא ודא בדא וכלא חד דא הוא כללא דשמא קדישא וכו' ועל דא אם בחקותי תלכו דא תורה שבע"פ ע"כ. הרי לך בהדיא שהתורה שבכתב והמשנה שהיא תורה שבע"פ נקראת תורה אחת כלולה בשמו ית'. ערך בזהר הקדוש הגדיל לשבח בעלי המשנה עד למאד שהם כמלאכי השרת ממש ואמר עוד שאין שונא לומדיה אלא אותם שהם כשרץ וכשקץ וכבהמה והם עמי הארץ וזיל (פ' תצא דף רע"ז ע"ב) ואית מנהון סרין ורבין כבהמה אינון עמי הארץ ואוקמוה מארי מתניתין דאינון שקץ ובנותיהם שרץ עליהם נאמר ארור שוככ עם כל בהמה, ואינון שונאי תלמידי חכמים מארי משנה דאינון מלאכי השרת ממש עכ"ל. ערך נא אחי והבט בעיניי טקוחות ודעות עוללות, ושפתיים נוטפות מור ואזנים קשובות פתוחות כאפרכסר איך הרשב"י בזהר הקדוש משבח את המשנה שהיא נחונה ומקובלת למשה רבי' ע"ה מפי הקב"ה בסיני והדינים והגזירות והעונשים והצויים שבה הן חקותיו של הקב"ה ושהיא כדבש למתוק ונעמה ושהיא כיון המשמח לבב אנוש ורמוזה בכבודו ית' בסדת מלכותו (ולא כמו שמשקר זה הבער שהם אמרו שהיא שפחה) ושלא המצא מי שמבזה המשנה ולומדיה אלא אותם עמי הארץ שהם דומים לשרץ ושקץ, אבל לומדי המשנה וגם בעלי המשנה הם תלמידי חכמים כולם כמלאכים ממש. הנמצא כזה שבח ויקר תפארת למשנה זולת זה אשר באור העולם ספר הזוהר הקדוש של התנא הגדול רשב"י ע"ה אשר עוד הרבה לשבח המשנה בתיקוני הזוהר (בהקדמה דף י"ד ע"א) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, והמשכילין אלין מארי מקרא, יזהירו אלין מארי משנה עכ"ל היש עוד

חיך סתוק מזה לרומם ולגדל ולשבח למעלה למעלה המשנה הטהורה וכן עוד
 בכמה דוכתי שבחי המשנה מפוזרים בזהר ובתיקונים, ואם אבא לפרסם
 ולהעלותם יכלה הזמן והנייר והמה לא יכלו, ודי בכל זה למבין לידע שבדברי
 רשב"י שבתלמודים שהחשיב את המשנה עיקר הם דבריו שבספרו שהיא מעולה
 עד שקרא ללומדיה וחכמיה הנקראים בעלי המשנה כמלאכי השרת ממש ודבריו
 לא חולפו שם ושם, ומ"ש איש רע ולועג בשקר וכזב שהזהר מאמין בדעורת
 הכשדים וכו' שמאמינים בשתי סבות אחת פועלת טוב ואחת פועלת רע וכו'
 עד סוף הפרק, כל מה שדיבר נגד הזהר הכל כזב, ולא אשיב על אותם
 הדברים עד כי יבואו דבריו בראיות, שהרי גם בתלמוד מזכירים בכמה דוכתי
 מדורות של גהינם ומלאכי הבלה שהם משלחת מלאכי רעים ורוחות רעות
 וכיוצא מאלה הן הן סטרא דקליפה, אבל הבורא ית' ומדותיו הנז'ל פ' נ"ח
 משמא דגמרא ומלאכי השרת וגן עדן וע"ב הם הנקראים סטרא דקדושה
 שהבורא ית' הוא קדוש ומשרתיו קדושים והוא במדותיו הטובים ברא ועשה
 הכל ובידו יכולת להחריב ולאבד הכל ברוך הוא וברוך שמו, ומ"ש שבהדיא
 איתא בזהר דבסוף גלותא יתפרנסון מההוא הבורא וכו' מה יש הפסד מזה
 כיון שהוא מטאר ומעטר ביקר שבח ועוז את המשנה ולא עוד אלא שלא אמר
 כן אלא אליהו ז"ל שהיה נגלה לרשב"י כמה פעמים וכדאיתא בגמרא (סנהדרין
 פ' חלק דף צ"ח ע"א וילקוט זכריה רמז חקצ"ו) ואמר לו אליהו לרשב"י
 דבסוף גלותא יתפרנסון מחבורא דיליה וכן אמת שכן היה ע"כ :

פרק סז. הן עתה אערך לך ידידי הקורא דברי הפילוסוף הנז' המבזה
 לימוד המשנה והתלמוד ומזלזל בשקלא ועריא דרצנן בתלמוד
 שהם לפי דעתו מהסע"א הנק' מלרים (פועל הרע) שמטעבדם ומטריחם
 בכמה קושיות ופירוקים כאשר יבין המעיין בדבריו איך הוא משבח את
 הרמזים שלו בפסוק וזהר יולא מעדן (זהר בראשית דף כ"ו וכ"ז) בשם סבא
 דסבין (עתיק) שנלה לר' אלעזר וחזיריו ור' אלעזר ספר זה לאביו ר"ש
 שאמר להם סבא דסבין שאותן ד' שנכנסו לפרדס, השלטה מהם שלא למדו
 הסודות שלו שהם מאבני שיש טהור שהם מאבא וברתא והם מלוחות הראשונות
 שנשתברו, רק למדו משנה ותלמוד שהם מלוחות שניות שיש בהם עוב ורע
 והוא התר ואסור לפיכך נסתכנו, אבל ר' עקיבא למד הסודות שהם ענייני
 רצוי האלוהות שהוא מרמזם באותיות שם הוי"ה ב"ה ושהסודות המבוארים
 בדבריו הם מאבני שיש טהור שכולו עוב והם ממדרגת לוחות הראשונות
 שנשתברו ואין בהם תערובת רע ולפיכך נכנס בשלום וילא בשלום אבל

המשנה וההלמוד ושאר מדרשי רז"ל הם מעורבים מכוז ורע. ראה יידידי ותן דעת בדבריו איך הוא מצזה לימוד המשנה וההלמוד ומדרשי רז"ל ומעיד עליהם שהם עץ הדעת טוב ורע היפך דברי שלמה הע"ה שאמר ברוח הק' כי לקח טוב נחתי לכם תורתו אל תעוזבו. ורז"ל במדרשיהם הרבו בשבח תורה שבכתב, ובצ"פ יוחר כמ"ל צ' הירושלמי צ' רש"י ובכמה מקומות קורים רז"ל לתורה טוב כמ"ש על אזה ישראל טוב אויב ירדפו ואין טוב אלא תורה שג' כי לקח טוב נחתי לכם תורתו וגו' וכתו' עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר ולא עץ הדעת טוב ורע. ושבו חזר הפילסוף הגו' לגנות את המשנה וההלמוד באמרו ד"א (דף כ"ז ע"א) ומשבח את סחורתו הסודית שהוא בודאס מלבו שהם מעץ מז"א דאלילות ששם אין שליפה לקליפות ולא ימלא בהם קושיות ומשא ומתן של הלכה (אבל הם המלאכה אלוהות חדשים מקרוב צאו אשר לא שטרום אבותינו והם עוקרים יסוד יחוד השם שהוא העיקר הגדול) אבל המשנה וההלמוד הם יולאין ממטמרון דילירה והוא ז"א דילירה ששם נכסו בן עזאי וכן זומא ואלישע אחר ששם יש אחיזה לקליפות והם מעץ הדעת טוב ורע, מלד אחד טוב והוא התר כשר טהור, ומלד אחר רע והוא אסור פסול וטמא ובאן גילה מלפוני לבו דניחא ליה בהפקירא ולא יזכר שם טמא ופסול ואסור והחכם יצין. ועוד חזר שם לדרוש בגנות המשנה וההלמוד ששם מארי מתניתין וז"ל וימרו את חיייהם בעבודה קשה בקושיא, בחומר בקל וחומר, ובלבים בלבון הלכתא, ובכל עבודה בשדה דא ברייתא, את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך דא משנה, אם תייצין בתיובתא אתאמר צהון ויורהו כ' עץ ודא עץ חיים וציה וימתקו המים (פי' המק"מ שם שמתחלה היו עופקים בפשמי התורה (דהיינו משנה וגמרא וברייתא הגז"ל) אזי וימרו את חיייהם שאינם מקבלים שפע מזעיר דאלילות, ואחר ששבו בתשובה וחזרו ללמוד סודות התורה אזי מושכים שפע משם מ"ה שהוא שקיו דאילנא שהוא פנימיות זעיר) ודא משה משיח דאתאמר ציה ומטה האלהים צידו, מטה דא מטמרון מסטריה חיים ומסטריה מיתה כד אתהפך למטה איבו עזר מסטרא דטוב, כך אתהפך לחויא איבו כנגדו מיד ויכס משה מפניו והקב"ה מסר ליה צידה דמשה ואיבו אורייתא דצ"פ דציה אסור והתר (פי' מק"מ כי תורה שבצ"פ היא במטמרון ששם טו"ר שהם אסור והתר. הנך רואה בעיניך יידידי את דברי הפילסוף ההובר מחבר הזוהר איך הוא מכויין ליתן דופי במשנת חכמים ותלמודם המקובל צידם איש מפי איש ממרע"ה ולייחס את המשנה למטמרון שיש בו טוב ורע, ולא מפי הגבורה ניתנה אלא ממטמרון

והטוב שבה הוא החר עהור וכשר, ורע שבה הוא אסור וטמא ופסול, ותשב
 את העסק בהן לעון אשר חטא אשר אס ישובו ישראל בתשובה ויעזבו
 המשנה ויתעסקו בצודות שערך לפניהם ברצוי האלוהות הקדושים לו פועלי
 הטוב, וגם צדיעות הקליפות אלהים אחרים עמאים פועלי הרע ימתקו להם
 מים המרים המאחרים כי אז לא ידעו עוד להבדיל בין הטמא לטהור ובין
 הקודש לחול כאשר מלאנו ראינו האנשים העוסקים כל ימיהם בצודות הנז'
 ואינם משגיחים במשנה ובחלמוד ופוסקים שאינם יודעים כלל להבדיל בין הטמא
 ובין הטהור כשר ופסול, אסור ומותר ולא ידעו במה יכשלו כי מוחס מלא
 מילי דחסידותא דאית בהו אפקירותא עבודת פרלופים וספירות שונים אשר לא
 לוב ה' ומוחין דקטנות ומוחין דגדלות וזווגים וטפין הנחלים מן הפרלופים
 הזכרים לרחם נשיהם ופילגשיהם עד אפס מקיס צמוחס לנוח שס אסור
 ומותר ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין דבר הנאכל לדבר שאסור לאכלו
 אשר רק על זה נלטינו בחורה. וקיימו בעלמס מאמר רבי נתן שאמר כי
 דבר ה' בזה שלא השגיח על המשנה שטעשה כמי שאינה עיקר ואינו
 מחור עליה (סנהדרין דף ל"ט ועיין רש"י ורש"א) עכ"ל.

תשובה מה שאמר שהזוהר הקדוש מבזה את המשנה שהיא ח"ו מסס"א
 פועל הרע. שקר ענה וכזב דיבר עד סוף מה שאמר, והחכם יבין
 שהרי לא העתיק לשון הזוהר כתבניתו. רק אסף לו לשון תרמית, לומר
 שהזוהר אמר ח"ו שיש רבוי אלוהות ובהם ידע ר' עקיבא וכו' אבל האמת הנני
 מביא לפניך לשון הזוהר בעצמו בשביל שלא תארוג בשכלך את דברי פתיור
 וסכלות הכזב הגמור של איש זה אשר שם מורה מקום אל הזוהר
 בראשית דף כ"ו וכ"ז וז"ל הזוהר שם ונהר יוצא מעדן להשקית ארץ הגן
 ומיה ל'ארבעה ראשים אליו אנון ד' דנכנסו לפרדס. חד עאל בפישון דאיהו
 פי שונה הלכות. תניינא עאל בגיחון ותמן הוה קבור ההוא דאתאמר
 ביה כל הולך על גחון גבריאל גבר אל עלירה אתאמר (איוב ג') לגבר
 אשר דרכו נסתרה ויסך אליוה בעדו ולא ידע גבר ירת קבורתיה
 עד יומא הדין דאתגלייא תמן ודא איהו רמו ולחכימיא ברמיזה. תליתאה עאל
 בחדקל חד קל' ודא ליסנא חדידא קלא לדרשא. רביעאה עאל בפרת
 דאיהו מוחא דביה פריה ורביה. בן זומא ובן עזאי דעאלו בקליפין דאורייתא
 הוו לקאן בהון. ר' עקיבא דעאל במוחא אחאמר ביה דעאל בשלם ונסק
 בשלם ע"כ ופי' המק"מ גבריאל ר"ל משה הוא גבר אל כמו איש האלהים.
 לגבר אשר דרכו נסתרה, לגבר שהוא משה רבי' ע"ה דרכו שחוא דרך קברו

נסתרה, וצריך לומר מה שייכות גבריאל דהכא עד שנדרוש אותו אל משרה רבי' ע"ה, ונראה כי ארבעה חכמים אלו כל אחד נכנס ברגל אחד דמרכבה, ר' עקיבא בחסה, בן עזאי בנצח, בן זומא כהוד, אלישע בנכורה שהוא גבריאל ולכך דריש גבריאל על משה רבי' ע"ה, ולחכימא ברמיזא פי' שמשו קבור נגד פעור, קלא, לדרשא הוא בן זומא שהיה דרשן, ובן עזאי הוא מה שונה הלכות שהיה אומר כל חכמי ישראל לפני כקליפת השום (במרא בכורות פ' ט, דף ג"ח ע"א). עאלו בקלימין דאורייתא בפשטי התורה שהם הלכות ודרשות, ור' עקיבא עאל במוחא הם סודות התורה וכו', ושלושה חברים עאלו ולא נפקו שלא הורגלו הרבה בסודות התורה ולכך ניווקו עכ"ל המק"מ.

ובהדרת מלך פי' כן שהם חזו בהיכלות עש"ב.

ודברים טהורים אלה הכי איחא בגמרא (חגיגה פ' ב' דף י"ד) תנו רבנן ארבעה נכנסו לפרדס אלו הן בן עזאי בן זומא ואחר ור' עקיבא וכו' בן עזאי הציץ ומת, בן זומא הציץ ונסגע, אחר קיצץ בנטיעות, ר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום עכ"ל ופירש"י נכנסו לפרדס עלו לרקיע על ידי שם, בן זומא הציץ לצד השכינה ונסגע נטרפה דעתו עכ"ל רש"י ז"ל.

ומבואר עוד בגמרא (שם דף ט"ו) וז"ל תנו רבנן וכו' אחר קיצץ בנטיעות מאי הוא, הוא מסטרון דאתיהיבא ליה רשותא למיתב ולמכתב זכותא דישראל, אמר גמירי דאין למעלה לא ישיבה ולא קנאה ולא תחרורת ולא עורף ולא עפוי שמא ח"ו שתי רשויות יש בשמיים מיד אפקודה למסטרון ומחווה שיתן פולטי דנורא (הכוחו למסטרון שתין וכסירש"י פולטי מכת מקל) אמרו ליה מאי סעמא כי חזיתיה לא קמרת מקמיה, אתיהיבא ליה רשותא לממחק זכותא דאחר, יצתה בת קול ואמרה שובו בניי שובכים חוץ מאחר שידע כבודי ומרד בי, אמר דהואיל ואטרירו לי מההוא עלמא אפוק ואהני בהאי עלמא, נפק לחרבות רעה אשכח זונה תבעה, אמרה לו לאו אלישע בן אבויה אתה ששמך יצא בכל הארץ וכו' עכ"ל.

נפ"י על כ"ל זה רבי' חננאל וז"ל ת"ר ד' נכנסו לפרדס וכו' פי' כינוהו פרדס מעין גן עדן שהיא גנוזה לצדיקים כך אותו המקום הוא בערבות שהנשמות של צדיקים צרורים בו, ומפורש בהיכלות שהיו החכמים הראויים למדה דהו מתפללין ומנקין עצמן מכל דבר טומאה וצמין וטובלין ומטהרין והיו משתמשיין בשכות וצופין בהיכלות ורואין משמרות המלאכים במעמדם והאיך היכל אחרי היכל ולפנים מהיכל וכו' ובן עזאי הציץ כלומר הוסיף

להזכיר בשמות כדי לחביט באספקלריא מאירה ומר, בן זומא הציץ ונפגע כלומר נטרפה דעתו, ואחר קיצץ בנטיעות עכ"ל ר' חננאל. ועל מה שאמר המק"מ שכן זומא היה דרשן, ובן עזאי שונה הלכות כן אמת, כדאיחא בדברי רז"ל (משנה סוטה סוף ס' ט) משמת בן זומא בטלו הדרשנים, משמת בן עזאי בטלו השקדנים ופי' רע"ו שהיה שוקד על דלתות בית המדרש לילה ויום, כדאמרינן ביבמות דאמר בן עזאי מה אעשה ונפשי חשקה בתורה, ובן זומא היה בקי במדרש סעמי המקראות כדאמר ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא עכ"ל המשנה ורע"ו.

עורך פי' מהרש"א בן זומא הציץ ונפגע שלא היה שלם כל כך במעלות ובישוב הדעת ולפיכך נתבלבלו אצלו הדברים ונטרפה דעתו ונשתטרה וכו' ע"ש.

הנה מלישנא דגמרא בהדיא שר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום מפני שהיה בקי בסודות צירופי השמות, משא"כ בן עזאי ובן זומא ואלישע אחר שלא למדו ממנו סוד צירופי השמות כל כך וכמו שלימדום קצת כוגרסי' בגמרא שם ח"ר ארבעה נכנסו לפרדס בן עזאי ובן זומא ואחר ור' עקיבא אמר להם ר' עקיבא כשתכנסו אצל אבני שיש סהור הזהרו שלא תאמרו מים מים משום דכתי' דובר שקרים לא יכון לנגד עיני ופירש"י שיש סהור מבהיק כמים צלולים עכ"ל הגמרא ורש"י ד"ל.

ולפיכך בן עזאי מת מפני שלא הורגל בסודי התורה והוסיף והרבה בצירופי השמות כדרך רגילותו לשנות בהלכות ששטי התורה שהיא ארוכה מארץ מרה ורחבה מני ים וג"כ בן זומא לא היה שלם כל כך במעלות נטרפה דעתו שלא הורגל בכך וחשב שהוא כדרך רגילותו לדרוש בפשטי התורה בעין פקוחה, כך נסחכל והציץ לצד השכינה וכמ"ש רש"י וז"ל הוקשתה מיתחו בעיניו לפי שמת כחור שני יקר בעיני ה' המותה לחסידיו ואעפ"י כן אי אפשר שלא ימות שני' כי לא יראני האדם וחי עכ"ל. וגם אלישע אחר פגרה מאחרי ה' וכפר, והסיבה היתה שאמר גמירי שאין למעלה לא ישיבה ולא קנאה שמא ח"ו שתי רשויות יש בשמים וכו' ולא ידע שגמרא זו היא ע"ד דהפסס ולא שייכא באמת אלא בבורא ית' שאין זולתו ויהוה טאין לו מצד עצמו לא ישיבה ולא עמידה ותחרות ולא קנאה ולא עורף ולא עפוי, ולפיכך כפר שלא הורגל בסודות שזה היושב הוא מסטרון ואינו אלוה ח"ו והבן. **ואם** תקשה למה בזהר הקדוש הוא קורא לפשטי התורה קליפות כבר פי' המק"מ שם לפי שהפסס לבוש לסור, לא שכוונתם לומר קליפה טמאה חלילה

לא תהיה כזאת בישראל כמחשבות איש פריץ זה, וכן כת' אדונינו הרמב"ם שפסטי התורה הן קליפות וז"ל במורה (חלק א' ס' ע"א) אין מוסרין סתרי תורה אלא ליועץ חכם חרשים, וזאת היא הסבה המחייבת להפסק אלו השרשים העצומים מן האומה, ולא תמצא מהם אלא הערות קטנות ורמיזות באו בתלמוד ובמדרשות והן גרגרי לב ומעטים עליהם קליפות רבות עד שהתעסקו בני אדם כולם בקליפות ההם וחשבו שאין תחתם לב בשום פנים עכ"ל רמב"ם ז"ל. דבר הלמד שכל בני אדם התעסקו בקליפות שהן פסטי התלמוד והמדרשים. ומה שאמר עוד כזוהר ומק"מ שמשו רבי' נקבר נגד פעור וזהו סוד עמוק הכי איתא בדברי רז"ל בילקוט סוף פ' ברכה וז"ל ויקבר אותו בגי בארץ מואב מול בית פעור, מפני מה נקבר משה רבי' מול בית פעור כדי לכפר על מעשה פעור וכו', וכל פעם ופעם שדחיו ישראל חוסאין היה עולה ופוער את פיו לנשוף ברוחו להסחית, לפיכך נקרא שמו פעור והיה משה מזכיר את השם עליו ומורידו למטה, וכשמת משה מה עשה הקב"ה נתן את קברו כנגדו והוא רואה את קברו כנגדו חוזר לאחוריו שנ' ויקבר אתו בגי, מול בית פעור עכ"ל רז"ל, ומה שאמר איש זרה להלציג שהקב"ה נראה בגודל כבודו לר' אלעזר בנו של רשב"י כבר נת' בפ' כ' שאין זה מן התימה ונבאר עיד בפ' ע"ב בס"ד, ומה שלגלג לומר שהזוהר אומר שהסודות הם מלוחות ראשונות ומאבני שיש טהור' ושהם רבוי אלוהות וכו' לא נמצאו בזה"ק כאלה הדברים כלל, וזרה אדוק לשקר ולכזב עליו נאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני והא לך לשון הזוהר שם ובגין דאורייתא מחרין לוחין אלין הוה משה נחית לישראל ולא זכו בהו ונפלו וארצברו וכו' ויהיב לון אחרנין מסטרא דעץ הדעת טוב ורע דמתמן אתיהיבת אורייתא באיסור והתר מימינא חיי ומשמאלא מותא, ובגין דא אמר ר' עקיבא לתלמידיו כשחגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים, לא רהוון שקילין אבני שיש טהור לאבנין אחרנין דאינון חיי ומותא דמתמן לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו ע"כ ופי' המק"מ אבני שיש טהור הם אבא וברתא והם שני לוחות התורה הראשונות שנשברו. אחרנין מסטרא דעץ הדעת טוב ורע היא יצירה ששם מסטרון עכ"ל.

פירוש דברי הזוהר ומק"מ כולם אמיתיים הם דברי רז"ל דהמובא לעיל משמ"ה דגמרא (חגיגה פ' ב' דף י"ד) אמר להם ר' עקיבא כשחכנסו אל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים עכ"ל ולפיכך אמר על זה בזוהר הקדוש שהלוחות הראשונות היו הצבורות מאבני שיש טהור וכשחטאו ישראל חזרו דהאוחיות לשם כדאיתא במד' רבא (פ' כי תשא ריש פ' מ"ו) וז"ל ד"ה

פּרחו הכתובים מן הלוחות לכך שיכרן וכן הוא בתנחומא, ופי' עץ יוסף פּרחו הכתובים דהכוונה כי כנשמרה שבאדם כן היה רוח קדוש עליון נורא מאד בקרב כל אות ואות, וזאורות נשמח רוח חיים שבכל אות ואות הם הם אשר פּרחו למקורן עכ"ל וגם לוחות הראשונות לא היה בהם שום רע כגון מות או גלות או יסורין או שכחה או כיוצא מכל זה כדאיתא במדרש רבא (פ' תשא פ' מ"א סי' ט') וז"ל והלוחות מעשה אלהים המה חרות על הלוחות מהו חרות, ר' יהודה ור' נחמיה ורבנן, ר' יהודה אומר אל תקרי חרות אלא חירות מן הגליות, ר' נחמיה אומר חירות מלאך המות ורבותינו אומרים חירות מן היסורין, א"ר אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אם יבא מלאך המות ויאמר לפני הקב"ה על חנם בראתני בעולם, והוא אומר על כל אומה שבעולם השלטתי אותך חוץ מאומה זו שנתתי ליה חירות הוי חרות על דהלוחות עכ"ל, ופי' עץ יוסף חירות מלאך המות בגמרא מקשה למימרא דאי לא חטאו ישראל לא מתו והא איכא פרשת יבמה וחליצה, ומשני על תנאי נאמרו ע"כ.

וְנִרְסִי' בגמרא (עירובין פ' ה' דף נ"ד ע"א) ואמר ר' אלעזר מאי דכתי' מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל, רב אחא בר יעקב אמר אין כל אומה ולשון שולסת בהם דכתי' חרות על הלוחות אל תקרי חרות אלא חירות ופי' רש"י לא נשתכחה על ידי הלוחות הראשונות היתה התורה חקוקה לישראל מהשתכח מהן עולמית ובשביל הלוחות היו בני חורין עכ"ל הגמרא ורש"י ז"ל, ומנין שהשכחה נקראת רע כדגרסי' בגמרא (סנהדרין פ' י"א דף ק"ט) א"ר יוסף בבל סי' רע לרזורה ופירש"י סי' רע שכחה עכ"ל, וכן מות, ואת המור"ט ואת הרע וגו' דהיפך החיים והטוב וכן גלות ויסורין: ומה שאמר המק"מ שהלוחות הראשונות דים אבא וברתא כן אמת שלרוב שבחן של לוחות היו קורין אותן כך בדרך משל, ופירושו האב הוא חתן, והבת היא כלה, וכן זארו"ל במדרש רבה (פ' תשא פ' מ"א סי' ז') וז"ל שני לוחות העדות מהו שני לוחות כנגד חרזן וכלה כנגד שני שושבינין ע"כ ופי' עץ יוסף כנגד חתן וכלה פי' לוח אחד היה בדמיון חתן ולוח שני בדמיון כלה כי הלוחות היו חמש כנגד חמש כדמות משפיע ונשפיע עכ"ל, והכי איתא בילקוט פ' תשא רמז סצ"א בשם תנחומא וז"ל שני לוחות כנגד חתן וכלה וכו'.

וּרְפִיכָךְ אמר בזוהר שהלוחות שניות מעורבים מסוב ורע והוא מות ושכחה וגליות זהו רע שני' ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע וגו' הא אם נשמור את עצמנו מעבור על

האיסורים אנו ניצולים מרע זה והוא שנשמור עסק התורה המיד ולא נשכחה ובוה יתקיימו המצוות בידינו וגאולה מן הגליות תהיה לנו וחיים ארוכים ונצחיים לעה"ב שכולו טוב, ולפי זה אמר בזה"ק דאורייתא אתיהיבת מתמן באיסור והתר מימינא חיי ומשמאלא מותא וכתתי לב חכמ לב לימינו ולב כסיל לשמאלו, רוצה לומר שהררורה ניחנה בלוחות שניות מעץ הדעת טוב ורע הטוב היא התורה, והרע הוא המורח כמו שנחבאר מלישנא דגמרא ורז"ל במדרשים, והחורה ניחנה באיסור והתר ולב חכמ לימינו לאכול וליהנות במותר לו מהתורה, ולב כסיל לשמאלו שעובר על איסורים שבתורה, והכי גרסי בגמרא (שכת פ' ט' דף פ"ח ע"ב) וז"ל איך חננאל בר פפא מאי דכתיב שמעו כי נגידים אדבר, למה נמשלו דברי תורה לנגיד, לומר לך מה נגיד זה יש בו לדמיית ולהחיות אף דברי חורה יש בה לדמיית ולהחיות היינו דאמר רבא ל"מיימינים בה סמא דחיי, למשמאילים בה סמא דמוחא עכ"ל התלמוד.

וזהו מאמר הזה"ק שהיה ר' עקיבא אומר ל"א תהון שקילין אבני שיש סהור לאבנין אחרנין, פ"י שלא תאמרו שהלוחות אבן הראשונות שקולים במעלתם ללוחות האבן האחרונות, כי הפרש רב יש ביניהם שבשניות נגזר על ישראל המות וגלות ושכחה שהם רע, משא"כ בראשונות שכבר היו בני חורין מכל אלה.

והוא מה שפירש כק"מ ז"ל שהלוחות השניות כלולות משוב ורע והיא יצירה שהוא טוב ורע שהם שכחה וגלות ומוח ושם ביצירה מטטרון אשר בזמן שעלה משה פעם אחת ל"הר סיני נאמר לו לעלות כדגרסי בגמרא (סנהדרין פ"ד דף ל"ח ע"ב) ואל משה אמר עלה אל ה' עלה אלי מיבעי ליה אלא זהו מטטרון ששמו כשם רבו ע"כ ופירשי שמו כשם רבו ה' עכ"ל הגמרא ורשי ז"ל.

וכמו שחטא אדם הראשון ואכל מעץ הדעת טוב ורע ועבר על צווי השנית שאמר לו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות חמות כך היה חטאם של ישראל כשעכו את העגל ונשברו הלוחות, שהיו בחלה בשביל אותן הלוחות בני חורין מהמות כאדם הראשון קודם שיעבור ומשחטאו בעגל נשברו הלוחות וניתנו להם לוחות שניות וחזרה להם גזירת המות וכן איתא בשמות רבה (פ' ל"ב סי' א') וז"ל אמר הקב"ה בשיטתו של אדם הראשון הלכתם והלכתם אחר מדותיו אכן כאדם תמותו עכ"ל, וכן אמר דוד המלך ע"ה סור מרע ועשה טוב וגו' כלומר שיפדוש האדם מן האיסורים וזהו סור מרע, ויקיים דמצות וזהו ועשה טוב, ובילקוט

תלים (רמז תרנ"ח) איתא וי"ל א"ר ינאי כל דבר ודבר שהקב"ה אמר למשה אמר לו מ"ט פנים סמא ומ"ט סנים טהור וכו' ע"ש.

ומעתה נחזור לעניינינו למה שאמר זה הפתי שהזוה"ק משבח סחורתו הסודות וכו' לא נמצא באותו מורה מקום דברים אלו ובדאי וכוזב הוא, ואם תמצא לימר שהזוהר משבח את דברי עצמו אין זה סלא כיון שדרכו של רשב"י לשבח את דבריו הן בזוהר הן בתלמוד כדגרסי' בגמרא (ראש השנה פ' א' דף י"ח) תניא רשב"י אומר ארבעה דברים היה ר' עקיבא דורש ואין אני דורש כמותו וכו' ונראין דברי מדבריו שאני אומר על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון והוא אומר על אחרון ראשון, ועל ראשון אחרון עכ"ל התלמוד, ומ"ש שז"א הוא מטטרון וכו' דבר זה אמת שכן ד"הוא בזוה"ק וצריך ביאור הנה נודע מראש דברינו בפרקים דלעיל, ששמו ית' מכנים אותו ז"א, והושאל שמו ית' למטטרון כמו שהבאתי לישנא דגמרא כאן שמטטרון שמו כשם רבו ה' ודוק, ומה שהזכיר עוד בשם הזוהר שהוא ח"ו מבזה את ד"המשנה והתלמוד עיינתי בלשון ההוא ואינו מדבר לא מהמשנה ולא מהתלמוד, רק אמר שם שהאסורים רע כלומר העושה עבירה הרי עבר על האיסור ועשה רע, והעושה המותר לו הרי טוב שני סור מרע ועשה טוב, וגם מה שטען נגד הזוהר שהוא קורא לפשטי התורה קליפות וכו' הלא הוא הרמב"ם ז"ל שאמר שכל בני אדם התעסקו בקליפות שבתלמוד ובמדרשות כמובא לעיל פ' זה, ומ"ש גילה מצפוני לבו דניחא ליה בהפקירא ולא יזכר שם סמא וכו' וגב"מ מ"ש שיש בזוהר המצאת אלוהות וכו' שקרן הוא וטועה ומחעה בפיונו הרע ואין בדבריו אמת כלל כופר בדברי חכמים ז"ל אשר ביארתי לשונות הזוה"ק מהם ולשונו מדברת גדולות יכרת ה' כל שפתי חלקות, אשריך דוד שכרתה לשון ושפת רשע אשר כאישי זה.

וְכִמָּה שהביא עוד מלשון הזוהר בראשית דף כ"ז ע"א ופקר בו הנו לפניך ידידי וז"ל וימררו את חייהם בעבודה קשה בקושיא בחמר בקל וחמר, ובלבנים בלבון הלכתא, ובכל עבודה בשדה דא ברייתא, את כל עבודתם דא משנה (כדברי אדונינו בר יוחאי הכי איתא בתלמוד וכמדרשים, כדאיתא במד' תנחומא (פ' ג"ח ס"י ג') וז"ל על פי הדברים האלה זו תורה שבע"ט שהיא קשה ללמוד ויש בה צער גדול שהיא משולה לחושך שני העם ההולכים בחשך ראו אור גדול אלו בעלי התלמוד עכ"ל.

והכי גרסי' בגמרא סנהדרין פ' ג' דף כ"ד ע"א) א"ר אושעיא מאי דכתי' ואקח לי שני מקלות לאחד קראתי נועם ולאחד קראתי חובלים וכו'

חובלים אלו תלמידי חכמים שבבבל שמרירין זה לזה בהלכה כזית (ובילקוט זכריה רמז תקע"ט גרים מרורין זה לזה בהלכה) במחשכים כמתי עולם זה תלמודה של בבל (נ"א למודה) עכ"ל ופירש"י במחשכים הושיבני שאין נוחים זה לזה ותלמודם ספק בידם ע"כ. עוד שם בגמרא חובלים אלו תלמידי חכמים שבבבל שמחבלים זה לזה בהלכה ופירש"י מחבלים בלשון עז וחומה מקשין זה לזה עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

ואין כל זה בזיון ח"ו למשנה ותלמוד בין בתלמוד בין בזוהר בין במדרש, כי רק מגידים לך שמרוב הקושיות הן כמרורות קשים ומרים, וטעם אחר איתא בגמרא (בבא מציעא פ' ב' דף ל"ג ע"ב) דרש ר' יהורה בר' אלעאי מאי דכתיב שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אלו תלמידי חכמים, אמרו אחיכם אלו בעלי מקרא, שונאיכם אלו בעלי משנה ופירש"י שונאיכם אלו בעלי משנה לשי שבעלי גמרא אומרים על בעלי משנה שהן מבלי עולם כדאמרינן במסכת סוטה דף כ"ב ע"א התנאים מבלי עולם שמורים הלכה מתוך משנרתם עכ"ל הרמלמוד ורש"י.

ויותר מכל זה ארז"ל (סנהדרין פ' ג' דף כ"ו) א"ר חנין למה נקרא שמה תושיה שהיא מתשת כחו של אדם עכ"ל.

וגם קורין רז"ל לקושיא בלשון סרך שג' אשר עבדו בהם בפרך ומתרגמינן בקשיו כדגרסי' בגמרא (מגילה פ' א' דף ז') אמר רבא לכולהו אית לרהו פירכא (פ"י קושיא) לכד מרשמואל דלית לה פירכא עכ"ל.

ועוד גרסי' בגמרא (בבא בתרא פ' ט' דף קמ"ה ע"ב) א"ר זירא אמר רב מאי דכתי' כל ימי עני רעים זה בעל גמרא, וטוב לב משתה תמיד זה בעל משנה, רבא אמר איפכא והיינו דאמר רב משרשיא משמיה דרבא מ"ד מסייע אננים יעצב בהם אלו בעלי משנה, בוקע עצים, יסכן בהם אלו בעלי גמרא ע"כ ופירש"י יעצב לשון בעצבון תאכלנה זה בעלי משנה ששונה הלכות כל היום ואין לו אלא צער שמתקשה כל היום בטעמיהן ואינו יודע לפרש עכ"ל וכן הוא בסנהדרין דף ק'.

ובילקוט פ' תשא רמז שצ"א איתא וז"ל וישבר אותם תחת ההר נסתכל משה בלוחות וראה שפרח כתב מעליהן והשליכן מידיו, באותה שעה נגזרה גזירה על ישראל שילמדו אותה מתוך הצער ומתוך השעבוד ומתוך הטלטול ומתוך הטירוף ומתוך הדוחק ומתוך שאין להם מזונות ועתיד דקב"ה לשלם שכרן עכ"ל) אם תייבין בחיובתא אתאמר בהון ויורהו ה' עץ ודא עץ חיים וביה וימתקו המים (פ"י המק"ם ודא עץ חיים פ"י שתחלת

היו עוסקים בפשטי התורה אזי וימררו את חייהם שאינם מקבלים שפע מזעיר דאצילות. ואחר ששבו בתשובה וחזרו ללמוד סודות התורה אזי מושכים שפע משום מ"ח שהוא שקיו דאילנא שהוא פנימיות זעיר עכ"ל מק"מ.

הרי לך מפורש שאין הזוהר מדבר אלא באוהם הכופרים בסודי התורה ומבלים ימיהם בקושיות ותירוצים ומחלוקות לבד אין תורתם אלא מירורין וחבולים ופירכא לבד בלא תירוץ וסוד כיון שהם כופרים בסודי התורה, ואם ישובו בתשובה מלכפור בסודי התורה אז ימתקו להם הקושיות בתירוצים אמיתיים. ודע שהעוסקים במשנה ובתלמוד נמשך להם שפע משם הוי"ה דהמכונה כאן זעיר, והמתעסקים בזה ובזוהר ר"ל בפשטי התורה וסודיה נמשך עליהם חוט של חסד מפנימיות שם הוי"ה כזה יר"ד ה"א וא"ו ה"א במלוי אותיות מספרו מ"א שהוא כמו מעין לאילן ודו"שמות האחרים כענפים לאילן שהוא שם הוי"ה והאי הוא דגרסי' בגמרא (מסכ' ע"ז פ' א' דף ג' ע"ב וחגיגה פ"ב) אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה דהקב"ה מושך עליו חוט של חסד עכ"ל וכדגרסי' בגמרי' (שבת פ' ט' דף פ"ח) על עסק התורה וז"ל למיימינים בה סמא דחיי ופירש"י למיימינים עסוקים בכל כחם וטרודים לדעת סודה כאדם המשתמש ביד ימינו שהוא עיקר עכ"ל רש"י ז"ל ועוד שם בגמרי' למשמאילים ביה סמא דמותא ע"כ, ושמע מינה כיון שהמיימינים הם המשתדלים לדעת סודה שהוא עיקר, כך המשמאילים הם העוזבים וכופרים בסודה וסמא דמותא להון. **וכן** כתב הרמב"ם הובא לעיל שהמתעסקים בתלמוד ובמדרשות הם מתעסקים בקליפות לפי שאין נותנים דעת שיש להם סידות שהם סתרי תורה וז"ל בספרו (מורה חלק א פ' ע"א) אין מוסרין סתרי תורה אלא ליועץ חכם חרשים, וזאת היא הסיבה המחייבת להפסיק אלו השרשים העצומים מן האומה ולא רמזא מהם אלא הערות קטנות ורמזיות באו בתלמוד ובמדרשות והן גרגרי לב ומעטים עליהם קליפות רבות עד שהתעסקו בני אדם כולם בקליפות ההם וחשבו שאין תחתם לב בשום פנים עכ"ל הרמב"ם.

ותהלה לשירתו על הזמן הנה אשר אין בני אדם עוד מתעסקים בקליפורת בלא תירוץ מיום הגלות ספ' הזוהר הקדוש. ועיין בעין יפה בספ' חמדת ימים של מ"ו אדונינו שלום שבני זצ"ל איך דווא מביא בכל פרשה ופרשה לשון התלמוד או המדרש וממתיק אותו ע"ד הסוד ולפעמים מביא לשון הזוהר לבאר בו לשון התלמוד או המדרש.

ונם כל רז"ל בין חכמי בבל בין חכמי ירושלים התנאים והאמוראים היו מתעסקים במשנה וברז"לסוד בקושיות ומשא ומתן בתורה ולא היו

עוברים מהעסק בסודי התורה וקיימי זה וזה. ולא עוד אלא הם בעצמם אמרו שמי שאינו מתעסק בסודות שהם מעשה מרכבה אעפ"י שעסק במשנה ובתלמוד ולא עסק בסודות אוי לו ואוי לבושתו כדאיחא במדרש משלי על פסוק לא ירעיב ה' נפש צדיק וז"ל א"ר ישמעאל בוא וראה כמה קשה יום הדין שעתיד הקב"ה לדרון את העולם כולו. וכיון שתלמיד חכם בא לפניו אומר לו כלום עסקת בחורה. אומר לפניו הן. והקב"ה אומר לו הואיל והודירת אסור לפני מה שקרית ומה ששנית וכו' בא מי שיש בידו תלמוד הקב"ה אומר לו בני, הואיל ונתעסקת בתלמוד. צפית במרכבה צפירת בגאותי שאין לי הנייה בעולמי אלא בשעה שתלמידי חכמים יושבים ועוסקים בתורה ומציצין ומכייסין ורואים והוגים המון התלמוד. כסא כבודי האיך הוא עומד. רגל הראשונה במה היא משתמשת. שניה במה היא משתמשת שלישיית במה היא משתמשת. רביעית במה היא משתמשת. חשמאל האיך הוא עומד ולכמה פנים מתהפך. בשעה אחת לאיזוהי רוח הוא משמש. הבזק האיך הוא עומד. כמה פנים של זוהר נראין בין כתיפיו. כרוב האיך הוא עומד לאיזה רוח הוא משמש. גדולה מכולם עיון כסא הכבוד האיך הוא עומד עגול הוא כמין מלבן ומתוקן הוא. כמה גשרים יש בו. כמדי הפסק יש בין גשר לגשר. וכשאני עובר באיזה גשר אני עובר. באיזה גשר האופנים עוברין ובאיזה גשר גלגלי המרכבה עוברין. גדולה מכולם מצפרני ועד קדקד ראשי האיך אני עומד. וכמה שיעור בפסת ידי וכמה שיעור אצבעותי רגלי. וכי לא זהו הדרי לא זהו גדולתו אלא זהו הדרי ויפיי שבני מכירין את כבודי במדה הזאת עליו אמר דוד בחכמתו מדה רבו מעשיך ה'. מכאן היה ר' ישמעאל אומר אשרי מי שבא לכאן ולמודו בידו כדי שיהא לו פה להשיב להקב"ה ליום הדין לכך נאמר ועוזב תוכחת מתעה מהו לשון מתעה שהקב"ה מרחיקו מלפניו עכ"ל רז"ל מהמדרש.

הרי לך שרז"ל בכלל קיימו זה וזה שפשי דהתורה וסודי התורה חכמת הקבלה הקדושה זכר כולם לברכה) ודא משה משיח דאתאמר בידו ומטה האלהים בידו (פי' שפשי דהתורה נמתקים בסודיה כמו המטה שהיתרה ביד משה ממתקת את המים המרים שני' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים) מטה דא מטטרון מסטריה חיים ומסטריה מיתה (דורש על המטה של משה שהיא רמו' על המלאך מטטרון שני' בו הגה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך וגו' השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם וכמו שדרשו רז"ל פסוקים אלו על מטטרון (סנהדרין פ' ד' דף ל"א).
והנה עלה הכל אמת שבזמן שהיו ישראל הולכים בדרך של הקב"ה

ונהנים במה שמותר להם היה המלאך הזה משמרים בדרך והיינו מסטריה חיים. ובזמן שעוברים על האיסורים וכיוצא הרי הוא מודד עמהם בדין ונפרע מהם ח'ו והיינו מסטריה מירצה וכמו שדרשו במדרש רבה (משפטים פ' ל'ד סי' ד') וז"ל השמר מפניו אמר הקב"ה לישראל הזהרו בשליח שלי שאינו הוזר בשלחותי מדת הדין הוא עכ"ל.

ובזוהר המשיל השליח הנז' למטה של משה לומר לך מה המטה לפעמים ממתק את המים ולפעמים דהוא נהפך ל'ג'נחש ויגס משה מפניו. כן הוא המלאך לפעמים הוא טוב כשהוא מסור ביד משה והוא שיעסקו בתורה שבע"פ דבה איסור והתר ל'הורותם הדרך הטוב, וכשאינם עוסקים בתורה אינם יודעים להבדיל בין טוב לרע ונמצא המלאך עומד בדין על ישראל ח'ו וזהו מה שפ"י המק"מ שתורה שבע"פ היא ג"כ במסטרון, ששם טוב ורע שהם איסור והתר פ"י שתורה שבע"פ משולה במלאך דהוה שאם יעשו רע שהו"א איסור נהפך להם דהמלאך לרע, ואם יעשו טוב ליהנות במותר להם עפ"י התורה הרי הוא טוב ומסטריה חיים.

ומה ששיקר האיש הזה העריץ נגד אבותינו ואבות אבותינו שהוא ראוי אוחם עוסקים בסודות ואינם יודעים כלל להבדיל בין טמא לטהור וכו' מחלת אמרו הנך רואה בעיניך עד סוף הפרק. כולם כזבים מלכו בדויים ועל שכלו הרע בנויים, כי היכן מצינו בזה"ק שהמשנה ניתנה ממסטרון, ואדרבה איפכא נחבאר בשם הזוהר לעיל (פ' ס"ו) שהמשנה מפי הקב"ה והיכן מצינו ג"כ רבוי אלוהות ח'ו. דהלשמות הקדושים הוא קורא אליהות, וזווג אות עם אות הוא מרתל וקורא להם מילי דאפיקורתא. מי פתי יסור הגה למשמעחו חסר לב יאמר לו, לכן הבדלו רבותי ועמי מהעד הרע הזה אשר פיו יטיף מל"ין לצד עלאין וכמאורורי צפעוני ירמוז ובגדי"ב צואים אשר עליו לא הסיר ובטומאתו גגע בקדש הקדשי"ב (רמוז על רשבי"י, וחבורו הזוה"ק) וינח שם מרורות הפתנים אשכלור" מרורות לו אשר לא ביקש זאת מידו לא ה' ולא עמו כי איש טמא שפתים הוא ונרגן מפריד אלוף, ריק ובור מחכמת התורה ולסבה זו ביקש עליה עלילה והוציא עליה שם רע, ואת פיו פער ככלב הנובח נגד שר המלך הרוכב על סוס מלכות הכלת וחור ועטרת זהב והנמשל מובן, כאשר עשה איש רע זה נגד הרשבי"י אשר נפשו צרורה למעלה בצדור החיים וספרו מאיר זיהר העולם חופש כלי נעלם טוב לקוראים בו ונפש מגועלה תקיץ בו כי בקודש זכ ומצורע לא יבא, כי מחוץ ממחנה דהקדושים (המה התנאים והאמוראים) הנכנסים אל עמק הסוד מושגו, ככל דבר האמור

באיש זה בשרו לכל ענוי ארץ יושבי מזרח ומערב צפון ודרום ישכילו יויבינו איש לאיש מאחד לאחד מעשה תעוועים ורהוללות ושכלות אשר לו ברע הוא איש שוחה מימי ערל חגלה רעתו בקהל וקהלות כי חסאתו גדלה עד לשמים עם רבו כר'י זר מושך ערלתו שחו בשמיים פיהם ולשונם תיהלך בארץ עמי ואחי אל חטו אוזן לו כי דבר ה' בזה הכרת מן העה"ז, יכרת מן העה"ב, וברוך המצילנו משגיאות הוא יעזרנו ברוב רחמיו על הנשאר אכ"ר ע"כ.

פרק ס"ח ואח"כ (דף הנז"ל ע"ב) הוסיף להרבות דברים בדברי נרנן כמתלהמים וכמתלהלה היותר זקים לשבח סודותיו ולקרות תורתו עץ חיים היא למחזיקים בה. ואיחי מטרוניתא מלכות והעוסקים בה בני מלכים ואת המשנה שקיבל משה מפי הגבורה ושנאה לאהרן ובניו וזקני ישראל ולכל ישראל כדגרסי' בעירובין פ' כ"ד מעבדין ת"ר כ"ד סדר משנה משה למד מפי הגבורה (ולא מפי מטטרון) נכנס אהרן שנה לו פרקו נסתלק אהרן וכו' קרא לה הפילוסוף הנז' שפחה ואמר שאלו זכו ישראל היה משה נותן להם משנה שאין בה אסור ועמא ופסול, אלא הכל טהור ומוטר וכשר ועל שנתן להם משה רבי' המשנה הזאת שיש בה אסור והתר עמא וטהור פסול וכשר נענש להקבר בח"ל ולא ידע איש את קבורתו כלומר סבת קבורתו בארץ עמאה וסבת עונש קבורתו שם משנה זו שנתן לישראל, והעוסקים בה ומורים לעם ישראל את הדרך ילכו בה קרא להם ערצ רב לפי שהמשנה מרחקת אמונתו באלהים רבים שהוא מרמזם באותיות הוי"ה ולכן קרא למשנה שפחה דשלטא על מטרוניתא שהיא גורמת להפריד בין מלכא ומטרוניתא כאמרו שם ומלכא ומטרוניתא מתפרשן מצעלה, בגין כן תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך דא הוא עבדא ידיעא (מטטרון שנתן המשנה הזאת למשה) ושפחה כי חירש גבירתה דא משנה וכל כי ישבע להם (מלחמה של משנה) (דא ערברב (העובקים במשנה) עם נבל ולא חכם ואין יחוד לפרלופים עד דיתמחון ערברב העוסקים בה שם גורמים פירוד בין המלכים ופילגשיהם. ובפ' כי תלך הוא משבח את תורתו החדשה שהוא קורא אותה קבלה והעוסקים בה קורא להם אדם, אבל העוסקים במשנה ובתלמוד הוא קורא להם בשם דגים ועוף השמים, והעוסקים בקבלתו הם למעלה מהם ובטעיהם נאמ' יורדו בדגה הים ובעוף השמים דאיונין מארי מתניסין ומרבה עוד דברים לגיית התנאים והאמוראים ולהפחית כבודם ולשבח העוסקים בקבלתו החדשה בדברי חלקית היורדים חדרי בטן קלי הדעת וחלושי השכל כמאמר שהע"ה דברי נרנן כמתלהמים והם

ירדו חדרי צטן כאשר יראה המעיין המשכיל על דבר אמת הבקי בכחוצים ובדברי רז"ל בתלמוד ומדרשים אמתיים ושם בדרך רע"ט גילה פנים בחולפה יתירא בשם ר"מ לומר אית סלע ואית סלע אית חבן ואית חבן, אית חבן דשמא דהוי"ה (היא תורתו החדשים המלאה פרלופים הנקראים בשם הוי"ה ואדנות ושאר שמות הקודש נמחקים ושאינם נמחקים ומרמזם באותיות שם הוי"ה) עלה אחאמר ואבגא די מחת ללמא הות לעור רב, ואית חבן דאיהי חבן משכית דלית תמן נביעו דחכמתא ולא דיבור אלא חבן דאיהי (חסר) הפסיק בכאן שלא רלה לפרסם כוונתו כל כך בצזוי המשנה והיה ר"ל חבן נגף ועור מכשול. ראה והבן יפה בדבריו איך הוא מחשיב תורתו החדשה וקורא לה אבגא די מחת ללמא, ובמלת ללמא כוונתו על המשנה והתלמוד שהוא חושב אותם כללמי האלילים ומבזה אותה וקורא לה חבן משכית. דלית בה חכמתא ובדבריו אלה הוא רומז לפרוש מן המשנה כמאמר הכתוב וחבן משכית לא חתנו בארלכס להשתחות עליה (פי' להשתחות וליחד לשי"ת על פי המשנה המרחקת כל רבוי באלהות, רק עפ"י תורתו החדשה שהשי"ת מחולק לכמה פרלופים זכרים ונקבות ולריך לקשרם ולזווגם יחד להיות אחד ר"ל). ושם חזר הפילוסוף הגו' לדבריו שבראש ע"ב שקורא לתורתו סלע הנובע חכמה, ואת המשנה והתלמוד שקיבל משה מסיני הוא מדמה אותן לקליפה הקשה של אגוז שכל חכמי הדורות יגיעים בה ולית לון יכולת לאפקא מינה מיא אלא טופין. ועוד לא שבע להטיל קלון ופחיתות במשנה שהיא המלוא שקיבל משה מסיני כדאיתא צפ"ק דכחוצות והוצא לעיל, וקורא לה שפחה סלע אחרת דאתקריאת קליפה משנה נוקבא דעבד נטר עלה אחאמר בדברים לא יוסר עבד אלא דמחאן ומחברין מנה כמה פסקות בלא נביעו דחכמתא. ומשבח הוא את תורתו המלאה אלוהות רבים וקורא לה צרתא דמלכא דבגינה אחאמר ודברתא אל הסלע בדבור ופיוס כצרתא דמלכא, ומספר שם שמשנה רבי' ע"ה הסודה חטאתו זאת שנתן לנו את המשנה והתלמוד שהם סותרים ומכים על קדקד אמונתו באלהים רבים שהוא קורא לה צרתא דמלכא, ושעל כן נגזר עליו מיחה דמאן דסריב למטרוניחא חייב מיחה כ"ש מאן דמחי לצרתא דמלכא ושעל כן נגזר עליו שלא יכנס לארץ ישראל וסיקבר בארץ נוכריה חולה לארץ עכ"ל.

תשובה מ"ש הנרגן הזה שהזוהר הקדוש מבזה את המשנה הסהורה. שקר ומרמה בפיו. וראיתו שמביא מהזוהר (דף כ"ז ע"ב בראשית), שיבוש ושקרים הוא מערב על לשון הזוהר, ולא עוד אלא שהלשון הזוהר אינו מדבר מהמשנה חלילה, ואשים בינתי בדברי איש רע זה והנה בכל פעם שהביא לשון הזוהר הוא כביא גם כן מה שפירשו בו מפרשיו. ובכאן ל"א די

לו ששיבש הלשון, אלא שלא העתיק מה שפירשוהו המפרשים לידע מה כוונתו
 כי ידע נאמנה שאם יביא הפירוש הוא סותר טעותו שרצה לחפות על רשבי"י
 שהרי שם פירשן שלא על המשנה עצמה הוא מדבר וז"ל הוזהר עם הפירוש,
 ובגין דא אדם דאינון ישראל אית לון יחודא באורייתא דאתמר בה עץ חיים
 למחזיקים בה ואיהי מטרוניתא מלכות דמסטרסא אחקריאו ישראל בני מלכים,
 ובגין דא אמר קב"ה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא משנה
 אחתא דההוא נער ואיהו שפחה דשכינתא, ואי זכו ישראל איהי עזר לון
 בגלותא מסטרא דהתר טהור כשר, ואי לאו איהי כנגדו מסטרא דטמא פסול
 אסור, טהור התר כשר איהו יצר הטוב, פסול טמא אסור איהו יצר הרע
 ואתחא דאית לה דם טוהר ודם גדה מסטרא דמשנה איהי שוויא ליה לזו
 איהי בת זוגיה יחודא דיליה, דלית יחודא עד דערברב יתמחון מעלמא, ובגין
 דא אתקבר משה לבר מארעא קדישא, וקבורתא דיליה משנה איהי ולזו ידע
 גבר ית קבורתיה עד יומא הדין, קבורתא דיליה משנה דשלטא על מטרוניתא
 דאיהי קבלה למשה, ומלכא ומטרוניתא מתפרשא מבעלה בגין דא חחת שלש
 רגזא ארץ, חחת עבד כי ימלוך דא איהו עבדא ידיעא, ושפחה דא משנדי,
 ונבל כי ישבע לחם דא ערברב עם נבל ולא חכם ע"כ ופי' הרב הדרת מלך
 וז"ל משנה אחתא דההוא נער פי' יש מטטרון מצד לי"ב אלהים כל אחד כלול
 מעשרה גימטריא ש"ך נער פי' זהו חיצוניותו, ויש מצד הוי"ה לי"ב הויות שבתוך
 לי"ב אלהים והוא גימטריא נער, וכשחסר ההויות שהוא הפנימי נער חסר לי"ב
 הויות, ומשנה היא שש קצוות היצירה שפחה דמטרוניתא ושם נשמה להם
 כלים אמצעיים דנוקבא דאצילות ויצירה משנה למלך וכן שם מטטרון כי
 היסוד הוא משנה לחפארת, ומטטרון מרכבה ליסוד, ועיקר שם זה בנוקבא
 דיצירה ומשנה גימטריא קפ"ד קס"א ונ' היתירה חמשים שערי בינה, גם קים
 ק"ל קכ"ב עם שלשה כוללים גימטריא משנה בסור הבינה גם עשרה פעמים
 יהו דאלפין סוד הדעת, כי השלשה מוחין יהו, ולפי זה נראה פירוש המאמר
 משנה אחתא דההוא נער היא נוקבא דיצירה והוא מטטרון הם שש קצוות
 היצירה, שפחה דמטרוניתא מלוכה מצד מלוכה דאצילות ויש לה עבדים ושפחות
 דקדושה והם מטטרון וסנדלפון, ועבדים ושפחות דקליפות סמאל ולילית, וז"ל
 זכו וכו' מצד מטטרון של לי"ב הויות, ואי לזו מצד אלהים במלוי יודין
 והאר"י ז"ל כתב משנה גימטריא מטטרון י"ח אדניי כי משנה היא ביצירה
 דחמן מטטרון, וגם מילוי של שלשה פעמים אהיה דיודין דאלפין דההין גימטרי
 שצ"ב ועם הכללות דשלשה גימטריא משנה, וגם משנה אותיות משה ג' עכ"ל.

הבן אחי וראש בכינה יפה אוך כל דברי איש זר זה אינם אלא כזבים שהרי כל לשון הזוהר מכואר היטב שלא על המשנה הוא מרבר ולא על הבורא הוא דורש. כי אם רק בסדר העולמות ושמותיו ית' ומלאכיו עושי רצונו, שכל מה שאמר נקבות רוצה לומר שכל עולם שהוא למטה מחבירו נקרא נקבה והכי גרסי' בגמרא (ירושלמי ברכות פ' ט"ו) א"ר לוי המים העליונים זכרים והתחתונים נקבות מה טעם תפתח הארץ כנקבה שהיא פותחת לפני הזכר עכ"ל. גם מה שמזכיר הרי הדרת מלך מטטרון וסנדלפון כן אמת שהם כשפחות וכעבדים לפניו ית' והמה יושבים בעולם היצירה הנקרא נקבה לגבי עולם הבריאה ועולם האצילות וכבר הבאתי לעיל פ' ס"ז ליסנא דגמרא שמזכירים מטטרון וגם עוד נזכר בגמרא (ע"ז פ' א' דף ג' ע"ב) וז"ל אמר ליה רב אחא לרב נחמן בר יצחק מיום שחרב בית המקדש אין שחוק להקב"ה וכו'. ברביעיות מאי עביד, יושב ומלמד תינוקות של בית רבן שנ' את מי יורדה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים. למי יורה דעה ולמי יבין שמועה לגמולי מחלב ולעתיקי משדים, ומעיקרא מאן הוה מיגמר להו איבעית אימא מטטרון, ואי בעירא אימא הא והא עביד, ובלילה מאי עביד, אי בעית אימא מעין ימא ואי בעית אימא רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלף עולמו שנ' רכב אלהים רבותים אלפי שגאן עכ"ל התלמוד.

ענך גרסי' בגמרא (חגיגה פ' ב' דף י"ג) וז"ל על פסוק וארא חחיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות א"ר אלעזר מלאך אחד שהוא עומד בארץ וראשו מגיע לבין החיות, במחניתא חנא סנדלפון שמו וגבוה מחבירו מהלך חמש מאות שנה ועומד אחרי המרכבה וקושר כתרים לקונו עכ"ל התלמוד.

ומה שהזכיר הרי הדרת מלך עבדים ושפחות דקליפה סמאל ולילית דהכי גרסי' בגמרא (נדה ט' ג' דף כ"ד ע"ב) וז"ל המפלת דמות לילית אמו טמאה לידה וכו' ופירש"י דמות לילית שידה יש לה פרצוף אדם ויש לה כנפים עכ"ל ועוד גרסי' בגמרא (שברא פ' כ"ג דף קנ"א ע"ב) וז"ל אסור לישן בבית יחידי וכל הישן בבית יחידי אוחותו לילית עכ"ל.

ובישעיה ליד פסוק מלא שם הרגיעה לילית ופירש"י שהיא שידה ע"כ. ועוד גרסי' בגמרא (פסחים פ' עשירי דף קי"ב ע"ב) וז"ל אל רצא יחידי בלילה דחניא לא יצא יחידי בלילה לא בלילי רבעיות ולא בלילי שבתות מפני שאגרת בת גחלת היא ושמונה עשרה רבוא של מלאכי חבלה יוצאין וכו' ע"ש. וגם סמאל נזכר בדברי רז"ל כדגרסי' בגמרא (מכות דף י"ב פ' ב') אמר ריש לקיש שלש סעיות עתיד לטעות שרה של

אדום ופירש'י שרה של אדום סמאל־שיברח־לכצרה ובתחלה יסרע מסנו הקב"ה
 שנ' חמוץ בנדים מנצרה מדמו של סמאל ואעפ"י שאין המלאכים בשר ודם וכו'
 עכ"ל הגמרא ורש"י ז"ל.

וכלל הדברים שמע נא קורא נעים והיה חכם בחכמה ואל תט לאמרי
 סיו של מסית זה כי כל רוחו הוציא כסיל ופתי יאמין לכל דברי
 רוח, ורווחא לשקרא שכיח מאד מאד למד לשונו דברי שקר, כי איככה אוכל
 להתאפק וראיתי הכוזב דמוחלט שהיה משקר על הזוהר הקדוש ומחברו
 רש"י התנא החסיד לאמר בשיקול דעתו הקלושה והנכונה שהזוהר מבזה
 את המשנה ח"ו, וגם כבר ביארו דברי הזוהר שלא על המשנה עצמה מדבר
 וגם לא על משה עצמו ממלל, רק על שמו של משה שהוא סמון תוך אותיות
 משנה כזה משה נ', ומשנה הם שש ספירות שבעולם היצירה וכו' אשר העולה
 בידינו מכל זה שאין הזוהר הקדוש מדבר אלא על סודות חתומים וסתומים בו
 בכל תנאיו ולא על המשנה עצמה כלל וכלל והבן בכל זה, והרחק מאיש זה
 כמשור מועד להזיק וכמנחש צפצפוני להכיש בארס וסם מות מינותו וכפירתו.
 ומה שחזר לסורו הרע לומר שהזוה"ק מגנה את התנאים והאמוראים ח"ו
 וישם מורה מקום אל הזוהר פ' רצא דף רע"ח ע"ב לומר שהוא קורא
 את התנאים עופות ודגים וכו' שמתי עיני על הלשון הוא ונסתכלתי והנדה
 עלה באשו ושיבושו של כסיל זה כי ראיתי דברי הזוהר והמה נכונים ואמיתיים
 ואדרבה הוא משבח את התנאים, ואתה קורא ידיד הט אונך כאפרכסת ואזן מלין
 תבחן לשמוע דברי חכמים ועוזב למלין בורים וריקים, והיבנת וחכמת לך
 לבדיך ואין לזרים קטני אמונה אחך וז"ל הזוהר שם, מה גוני ימא חיותן בימא,
 אף רזלמידי חכמים מארי מתניתין חיותיהו באורייתא, ואי איתרשן מנה
 מיד מתים, תנאין דמתניתין דבה אתרבו תניני ימא, ואי אינון גיבשחא יפלון
 למיא ולא ידעין לשטסא אינון מיתין אבל אדם דאינון מארי קבלה אינון לעילא
 מכולהו בהו אחאמר וירדו בגדת הים ובעוף השמים דאינון מארי מתניתין
 תנייניא התנין הגדול נחש בריח לקכיל הבריה התיכון בתוך הקרשים, בזמנא
 דתנין מארי משנה אית בהון מחלוקת ומקשין דא לדא בלע לחבריה והאי
 איהו תלמיד זעיר שלא הגיע להוראה ומורה חייב מיחה, ואי אינון שווין דא
 לדא ואית בהון מחלוקת וקושיא אחאמר בהון לסוף את והב בסופה אוקמיה
 אחכה בסופה עכ"ל.

הרי לך מבואר בהדיא שהזוהר הקדוש משבח רז"ל באמרו מה גוני ימא חיותן
 במיא כלומר כמו שהדגים חיותן במי הים כך תלמידי חכמים בעלי

משנה חיותם בתורה שעוסקים בה בצמאון וכן אמרו רז"ל במדרש רבה (פ')
 ויחי פ' צ"ז סי' ה') וז"ל וידגו לרוב בקרב הארץ (ומתרגמין וכנוני ימא
 יסגון) מה הדגים הללו גדלין במים כיון שיורדת טפה אחת מלמעלה מקבלין
 אותה בצמאון כך הן ישראל גדלין במים בתורה כיון שהן שומעין דבר חדש
 מן התורה מקבלין אוהו בצמאון עכ"ל. אבל אם יפרשו מן התורה וירפו ידם
 ממנה מיד הם מתים הכי איתא בגמרא (מס' ע"ז פ' א' דף ג') א"ר יהודה
 אמר שמואל מאי דכתיב וחעשה אדם כדגי הים למה נמשלו בני אדם כדגי
 הים. לומר לך מה דגים שבים כיון שעולים ליבשה מיד מתים אף בני אדם
 כיון שפורשים מן התורה ומן המצות מיד מתים עכ"ל וכן הוא בילקוט חבקוק
 רמו תקס"ב. וְתַנְזֵר הַזֶּה וְהוֹרֵה וְאָמַר עַל הַךְ דְרִשָּׁה קָמָא דְלַעִיל תְּנַאֲרִין דְמַתְנִירְזִין
 דְּבַת אֲתֵרְבוּ תְּגִינִי יִמָּא לֹמַר לֵךְ שַׁכְךְ דְרַכְּם שֶׁל תְּנַאֲרִים שֶׁהֵם שְׂטִים בִּים שֶׁהוּא
 הַמְּשֵׁנָה וְהֵם מְלֵאִים תּוֹרָה כְּמִים. גַּם אָמַר וְאִי אֲנוּן בִּיבְשָׁחָא יִפְלוּן לְמִיא וְלֹא
 יִדְעִין לְשַׁטְטָא אֵינּוּן מֵייתִין כְּלוֹמַר וְאִם יֵשׁ תְּלַמִּידִים שְׂאִין בְּהֵם לְחַלּוּחֵי תּוֹרָה
 אִם יִבּוֹאוּ לְשׁוֹט בְּמֵי הַתּוֹרָה מְבַלִּי מְלַמֵּד יִסְעוּ וְעוֹד בְּזוּהַר בְּזַמְנָא דְתַנִּינִן
 מְאִירֵי מְשֵׁנָה אֵית בְּהוֹן מַחְלוּקַת וּמְקַשִּׁין דָּא לְדָא בְּלַע לְחַבְרִיָּה וְהָאִי הוּא תְּלַמִּיד
 שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה חֵיִיב מִיתָה פִּי' בְּזַמֵּן שֶׁבְּעֵלֵי מְשֵׁנָה יֵשׁ בְּהֵם מַחְלוּקַת
 וּמְקַשִּׁים זֶה לְזֶה. הַגְּדוֹל כּוֹלַע חֲכִירוֹ הַקְּטָן מִמֵּנו רִ"ל שְׁסוֹתֵר דְּבִרְיוֹ וּמוֹרָה
 דְּרַךְ הָאֲמָחָ. וְאִם אוֹתוֹ תְּלַמִּיד קְטָן מוֹרָה לְאַחֲרִים מְעַצְמוּ מְבַלִּי הַסְּכַמַּת הַגְּדוֹל
 חֵיִיב מִיתָה וְזֶהוּ מְאִמֵּר רִז"ל בְּסַנְהֶדְרִין וּפְסַקָה הַרְמַבַּיִם (פ' ה' מֵהֶלְכוֹת תְּלַמִּיד
 תּוֹרָה) וְז"ל כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה זֶה תְּלַמִּיד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה
 הָרִי זֶרֶה שׁוֹטֵה רֶשַׁע וְגַם רוּחַ עֲכָ"ל. וְהַמְּשִׁיל רֶשֶׁבַי בְּזוּהַר תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
 לְתַנִּין הַגְּדוֹל נַחֵשׁ בְּרִיחַ שֶׁהִדְגָּ הַגְּדוֹל שְׂבִים קְרָאוּהוּ רִז"ל נַחֵשׁ בְּרִית, וְיִוֹתֵר
 מִזֶּה אָמַר הוּא בְּעַצְמוֹ בְּגַמְרָא (יֹמָא פ' ב' דף כ"ב) א"ר יוֹחָנָן מְשׁוּם
 רֶשֶׁבַי כָּל תְּלַמִּיד חֲכָם שְׂאִינוּ גּוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֵשׁ אֵינוּ תְּלַמִּיד חֲכָם עֲכָ"ל וּפִירְשִׁי
 גּוֹקֵם נִקְמָחוּ וְנוֹטֵר אֵיבָה כְּנַחֵשׁ בְּלָבוּ עֲכָ"ל. וְתַנְזֵר בְּזוּהַר וְאִם אֵינּוּן
 שׁוֹיִן דָּא לְדָא וְאֵית בְּהוֹן מַחְלוּקַת וְקוֹשִׁיא אֲתֵאמֵר בְּהוֹן לְסוּף אֵת וְהֵב בְּסוּפָה
 אֲהַבָּה בְּסוּפָה כְּלוֹמַר וְאִם יֵשׁ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שׁוֹיִם זֶה לְזֶה בְּחֲכָמָה וּמְקַשִּׁים
 וְחוֹלְקִים אֵינּוּן נּוֹפֵל בְּנֵיהֶם שְׂגָאָה מְסַנֵּי שֶׁהֵם שְׁלָמִים וּבְקִיאִים בְּדַרְכֵי הַחֲוֹרָה
 וְאֲדַרְבָּה אֲהַבָּה בִּינֵיהֶם כְּדַגְרִכִּי בְּגַמְרָא (קְדוּשִׁין פ' א' דף ל') א"ר חֵיִיא בְּרֵ אֲבָא
 אִפִּילוּ הָאֵב וּבְנֵי הָרַב וְתַלְמִידוֹ שְׁעוֹסְקִין בְּתוֹרָה בְּשַׁעַר אֶחָד נְעֻשִׁים אוֹיְבִים
 זֶה אֵת זֶה וְאֵינָם זֹוִים מִשֵּׁם עַד שְׁנַעֲשִׂים אוֹהֵבִים זֶה אֵת זֶה שְׁנֵי אֵת וְחָב
 בְּסוּפָה אֲהַבָּה בְּסוּפָה עֲכָ"ל וּפִירְשִׁי נְעֻשׂוּ אוֹיְבִים מִתּוֹךְ שְׁמַקְשִׁים זֶה אֵת זֶה

ואין זה מקבל דברי זה עכ"ל הגמרא ורש"י ז"ל. ומש"ב זוהר אבל אדם דאינון מארי קבלה אינון לעילא מכולהו וכו'. כלומר העוסקים במעשה מרכבה סוד שמותיו ית' הם למעלה ממדרגת העוסקים בפשטי התורה במשנה ובגמרא מפני שכבר הם שלימים במשנה ובתלמוד ובקבלה וכבר הם עוסקים בדבר גדול משא"כ העוסקים במשנה וגמרא שעדיין הם למטה מהם מתעסקים בדבר קטן כדגרסי' בגמרא (סוכה פ' ב' דף כ"ח ע"א) וז"ל דבר גדול ודבר קטן, דבר גדול מעשה מרכבה, דבר קטן הויות דאביי ורבא עכ"ל ופסקה הרמב"ם להלכה בפרק ד' מהלכות יסודי החורה וז"ל ואני אומר שאין ראוי ליטייל בפרדס אלא מי שנחמלא כריסו לחם ובשר הוא לידע האסור והמותר וכיוצא בהם משאר המצות, ואעפ"י שהדברים אלו דבר קטן קראו אותן חכמים שהרי אמרו דבר גדול מעשה מרכבה ודבר קטן הויות דאביי ורבא אעפ"כ ראויין הן להקדימן שהן מיישבין דעתו של אדם תחלה ועוד שהיא טובה גדולה שהשפיע הקב"ה לישוב העה"ז כדי לנחול חיי העה"ב ואפשר שידעם קטן וגדול, איש ואשה בעל לב רחב ובעל לב קצר עכ"ל הרמב"ם :

גמ' מה שמלעיג אויל זה על הזוהר שהוא קורא להם דגים ועופות כבר ביארתי לך משם רבותי' החנאים במד' רבה שישראל נקראו דגים וכדאית' באבות דר' נתן (פ' מ' מ') וז"ל לענין תלמידים דרש רבן גמליאל הזקן ארבעה דברים, דג טמא דג טהור דג מן הירדן דג מן הים הגדול, דג טמא כיצד, בן עניים שלמד משנה מקרא הלכות ואגדות ואין בו דיעה, דג טהור כיצד, זה בן עשירים שלמד מקרא ומשנה הלכות ואגדות ויש בו דיעה, דג מן הירדן כיצד זה תלמיד חכם שלמד מקרא ומשנה מדרש הלכות ואגדות ואין בו דעת להשיב, דג מן הים הגדול כיצד, זה תלמיד חכם שלמד מקרא ומשנה הלכות ואגדות ויש בו דעת להשיב עכ"ל :

ונמשלו ג"כ לעוף כמ"ש רז"ל במדרש רבה (פ' שמיני פ' י"א סי' ח"ו א"ר עקיבא נמשלו ישראל לעוף וכו' ע"ש. ומד' שהביא לשון הזוהר מפר' תצא דף רע"ט ע"ב ופירש לו לעצמו פירושים זרים ובעזות מצח) העז איש רשע נגד ה' ונגד חכמיו לומר שהם מבזים את המשנה ח"ו. ודברי הבאתי לעיל פ' ס"ו לשון הזוהר תצא דף רע"ז ריש ע"ב שהמבזה ושונא את המשנה הוא מעמי הארץ שהם וכניהם וכנותיהם כשרץ וכשקץ וכבהמה הם שונאי לתלמידי חכמים מארי משנה שהם מלאכי השרת ממש ע"כ ;

על כן הגני מביא כאן לשון הזוהר הקדוש כונחחו לבארו היטב באמרת ואמונה ונחמד ונעים וז"ל. קום רעיא מהימנא טול אבנא דא בידך

דאתמר בדה על אגן אחת שבעה עינים לחברא קליפין דאגוזא (פי' הירי-
 משה רבי' מחגלה לתלמידי חכמים ופעם זו היה נושא ונותן עם אחד זקן צדיק
 מבעלי תורה ואמר אותו זקן למשה בזה הלשון קום רועה נאמן וקח האבן הזאת
 בידך רוצה לומר המשנה שהיא משולה למנורה שנ' בה על אבן אחת שבערה
 עינים. לחברא קליפין דאגוזא רוצה לומר לתרץ הקושיות והמחלוקות שבה
 שהיא משולה לאגוז כדגרי' בגמרא (חגיגה פ' ב' דף ס"ז) דרש רבא מאי דכתי'
 אל גנת אגוז ירדתי נמשלו דברי חורה לאגוז) דהא כמה רועים פרנסי דר-
 אתכנסו על האי אבנא דאיהי סלע דילך לאפקא מיא מתמן (פי' שכמה חכמים
 שהם התנאים פרנסי הדור ההוא נתקבצו על זאת האבן שהיא המשנה הנקראת
 סלע לפרשה ולהוציא המים שהוא הסוד שבתוכה ולא ניתן להם רשות לגלות.
 ואל חתמה על שקרא למשנה סלע שהרי כן ארז"ל בעלי המשנה הובא בספרי
 פ' האזינו וגם בילקוט האזינו רמז תתקמ"ד וז"ל ויניקוהו דבש מסלע זו משנה.
 ושמן מחלמיש צור זה תלמוד עכ"ל. ואל חתמה על שהו"א קורא אותה תורה
 שלמשה שהרי נאמר (מלאכי ג') זכרו תורת משה עבדי וגו'. ובשמות רבה
 (פ' מ"ז סי' ג') איתא וז"ל ויתנבם ת' אלי לי נחנם ואני נהגתי עמכם עין
 טובה ונתתי אותם לכם עכ"ל) דכלה דילך מעין החכמה בהאי סלע דנביעא
 דילה באורייתא ברזין סתימין ל"ית סוף (פי' שהמשנה נקראת כלה של משה
 והכי איתא בשמות רבה (פ' מ"א סי' ו') וז"ל ויתן אל משה ככלתו, א"ר
 שמעון בן לקיש מה כלה זו מקושטת בכ"ד מיני קשוטין כך תלמיד חכם
 צריך להיות זריז בכ"ד ספרים עכ"ל ולפיכך אמר בזהוהר כלפי המשנה שהיא
 נקראת כלה ובה מעין חכמה תורה וסודות חומים וסתומים שאין להם
 סוף וקץ והיא הנקראת סלע כדלעיל משם ספרי והילקוט) ועלה אתמר
 והחכמה מאין חמצא (כלומר שעל ממשנה נאמר והחכמה מאין חמצא הואיל
 והסודות והחכמה שבה סתומים מאין חמצא והרי אין לך רשות לגלות סודותיה)
 וכל תוקפא דילהון לאעברא קליפיה דלעילא (וכל תוכף ועוז ורשות שיש
 לרז"ל התנאים הוא רק להסיר הקושיות והמחלוקות שבה ולגלות ולנסות
 ההלכות בי"ג נפדה) וכד מטאן לקליפה תניינא דאיהי תקיפא איהי קשיא ל"ן
 ומחאן בה כל ימיהון כולהו בלישנהון דאינון תקיפין כפטישין ול"ית ל"ן
 רשו לאפקא מינה מיא (כלומר וכאשר הניעו למחוז חפצם לנפות ההלכות
 והניעו לפשטי התורה הנקראים לבורשים לסוד כמש"ל ב' הרמב"ם שהפשט
 שבמדרסור ובתלמוד הן קליפות שיש בהם סתרי רזורה, (מורה חלק א' פ'
 ע"א), באותה שעה היו מתעסקים במשנה בלשונם החזק כפשיש לגלות

סודותיה הסחומים והיה קשר עליהם לגלוחם מפני שאין להם רשות להוציא ולגלות הסוד הנמשל כמים אלא אי"כ ברמזים נפלאים למי שהוא ראוי וכדגרסי בגמרא (חגיגה דף י"ג) אמרו ליה סבי דסומפדיתא לרב יוסף ליגרמן מר מעשה מרכבה, אמר להו רגינא בהו דבש והלב רחח לשונך דברייך שהם מחוקים מדבש וחלב יהיו חחת לשונך עכ"ל) אלא ספין דנסקין על ירך בזמנא דאתאמר בה ויך את דהסלע במטהו פעמים (כלומר אין רשות לגלות הסודות אלא על ידו של משה וכבר גילה קצת כטיפה מן הימ, כיצד עשה, ברחלה נשא ונתן בפשט הלכותיה כאשר לימדו הקב"ה כדאיתא בילקוט תלים (רמז תרנ"ח) אי"ר ינאי כל דבר ודבר שהקב"ה אמר למשה אמר לו מ"ט פנים סמא ומ"ט פנים סהור, אמר לפניו רבש"ע מתי נעמוד על הביורור של הלכה, אמר לו אחרי רבים להטות רבו המטהרים סהור, רבו המטמאים סמא עכ"ל) ובמחאה תנינא נפקו אלין ספין ואלין אינון רמיון דחכמה רמיון דקבל"ה דאינון בחגיגה ושאר מתניתין (וכפעם השנית כשנשא ונתן כמשנה גילדה קצת סודותיה ברמז היא הקבלה הקדושה שבמסכת חגיגה פ' ב' ע"ב המובאים בגמרא חגיגת, ובשאר משניות כגון שהזכירם רש"י ז"ל וכיוצא בהם וז"ל (ריש פ' ב' דחגיגה) ולא במרכבה ביחיד כגון משנה שבספר היכלות וכגון ברייתא דר' ישמעאל עכ"ל רש"י, כל אלה קבלום מפה אל פה עד משה, ואל תקשה על הזוהר שמכנה כאן משא ומתן בשם הכאה כי זהו דרך המדרשים לדרוש על סדר הפסוק וזהו ויך את הסלע ודו"ק) והאי אבן לית מאן דאפיק מינה חכמה דאיהי מלגאו דלירז להו סוף בת אנת דאתאמר בך הלכה למשה מסיני (כלומר אעפ"י שכבר גילה משה קצת סודותיה של משנה והן הן המקובלות ממה שנכתבו במשנה ותלמוד דחגיגה ומשניות וברייתא הנזכרים, מכל מקום אין רשות למי יוציא ויגלה ממנה חכמה שבתוכה כמסה ושאין לה סוף, אלא משה יש לו רשות לגלותם שהם הלכה לו מסיני כגון מה שאמרו במד' רבה (פ' חקת פ' י"ט סי' ד') אי"ר יוסי בר' הגינא אמר לו הקב"ה למשה לך אני מגלה טעם פרה"אבל לאחר חוקה עכ"ל מכאן ראה שסודי התורה נתגלו למשה רבי' ויש לו רשות לגלות זולת טעם מצות פרה שלא יגלה אותו) ע"כ דברי הזקן המדבר אל משה, מכאן ואילך ענה משה ואמר סבא סבא כלומר זקן זקן במשקל ויאמר יעקב יעקב אי משה משה ויאמר הנני, ואמר לו להגיד לו אית סלע וי"ית סלע אית אבן ואית אבן (כלומר כמה מיני סלע ואבן יש ועכשו כפרש מה הן) אית אבן דשמא דה' עלת אר"אמר ואבנא די מחת לצלכא הות לסור רב (פ"י) יש אבן שהיא סלע והיא

המשנה נקראת סלע בשם ה' כדאיתא בילקוט שיר השירים סי' ב' וז"ל יונתי בחגוי הסלע אלו ישראל שחוגגין לפני הקב"ה שנקרא סלע שנ' סלעי ומצודתי אלהי עכ"ל ולפיכך נקראת המשנה סלע בשמו של הקב"ה שנקרא סלע ועליה נאמר ואבנא די מחרז לצלמא כלומר שדהמשנה מכוה שאר חכמות חיצוניות ומשקצת אותם כצלמי ע"ז ולפיכך היחה המשנה להר גבוה רמז שהיא מעולה עד מאד) ואית אבן דאיהי אבן משכית דלית תמן גביעו דמיא דחכמתא ולא דיבור אלא אבן דאיהי (חסר) כלומר יש אבן נקראת אבן משכית והוא רמז על חכמות חיצוניות שאין בהם לא חכמה ולא יראה ולא דרך ארץ ואין מהם לא תועלת ולא פעולה אלא כאבן משכית הבזויה והאלמת שעליה נאמר פה להם ולא ידברו וכן איתא במשנה (סנהדרי' פ' עשירי) וז"ל ואלו שאין להם חלק לעה"ב וכו' ר' עקיבא אומר הקורא בספרים חיצוניים עכ"ל ולפיכך השמיט המדפיס מלשון הזוהר וכתב חסר פן יפגעו בו הרודפים אחר חכמות חיצוניות). ומעחה חזר בזוהר לדרוש על המשנה הנקראת סלע כשמו של הקב"ה וז"ל סלע דמשה עלה אתאמר ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו דאיהי בת קול ולא תלייא בה אלא דבור ופיוסא (כלומר המשנה שניתנה למשה בסני צריכה קול לדבר ולעסוק בה ואז מימי התורה מחגלים כמו שאמרו רז"ל כי חיים הם למוצאייהם בפה) אבל שפחה סלע אחרא דאתקריאת קליפה משנה נוקבא דעבד נער עלה אתאמר בדברים לא יוסר עבד (פי' אבל חכמה חיצונה היא בזויה כשפחה ונקראת סלע אחרת וקליפה טמאה שעשו להם בעלי חכמות חיצוניות תורות וחכמות בדויים מלבם ועשו להם ספרים, וכאן בזוהר קרא אותה קליפה משנה נקודה בפת"ח תחת הנו"ן שעשו להם תורה חדשה שנייה לתורתנו לפי דעתם, ונקראת נוקבא דעבד נער, כלומר חכמה זו נקראת אשה רעה שפחה כושית כמ"ש הרב מראות אלהים (פ' י"ז מחלק התכלית) שביזה הפילסופיא שהיא חיצונה וכתב עליה שם וז"ל והשפחה הכושית הסוררת אין לה יחס וערך עם הגברת ואיך יוקח ממנה ל"מור וכו' ע"ש, ונקרא הקורא בה עבד נער שעליו נאמר בדברים שבה לא יוסר עבד הקורא בה לפי שאין בה מוסר הרורה וכן כתב הרא"ש בר"ש ובתו כ"ל נ"א וז"ל ואני לא ידעתי מחכמה חיצונית שלכם בריך רחמנא דשיזבן מינה כי בא האות והמופת להדיח האדם מיראת השם ותורתו עכ"ל וכן שיקץ איתה חכמה הרב בעל שבילי אמונה בגר"י דהשמיני דף קצ"א וז"ל על ההולכים אחריה לאמר, עזבו דרכי התורה הסלולות, וילכו ארחות עקלקלות, להתעסק בחכמת היוונים, ואבדה חכמה מבנים, ויהיו לאחיר ולא לפנים, ומה אמונה

הם חיצונים, יען כי למדו בחכמה הפילוסופיא הנקראות חכמות חיצוניות
 כי על כל פנים נכרים וזרים הם מן האמת ואין להם על מה שיסמוכו ולכן
 שלמה עליו השלום במליצתו הנעימה קראה זרה ונכריה באמרו ולמה תשנה
 בני בזרה ותחבק חיק נכריה עוד אמר לשמרך מאשה זרה מנכריה, אשה זרה
 בגימטריא זו מינות עכ"ל ועוד הביא ראיה שהעוסקים באותה חכמה אשר
 זרה אין להם חלק קצה"ב מהא דר' עקיבא שאמר בסנהדרין פ' חלק ואלו
 שאין להם חלק לעה"ב ואחד מהם הקורא בספרים החיצונים וכו' ע"ש וכן
 איתא בגמרא (נבא בתרא) ומביאו רש"י בקהלת ס"ו ז' על פסוק ומוצא אני
 מר ממות את האשה זו מינות וכו' ע"ש) אלא דמחאן ומחברין מנה כמה
 פסקות ולקטי לון ועל דמלקט לון אתקרון לקוטורז בלא גביעו דחכמה
 וקבלה (כלומר שעוסקי החכמות החיצוניות מוציאים בחקירתם חכמות
 מלוקטורז לפעמים צודקים אבל אין בהם חכמה וקבלה הנובעת
 כמעין המתגבר כמו המשנה שיש בה רמיון דחכמה וקבלה במסכת חגיגה
 ושאר משניות וזהו מאמר הזוהר לשבח את המשנה) אבל סלע דידי איהי
 ברחא דמלכא (כלומר אבל המשנה היא משולה לבת מלך וכן המשילו רז"ל
 כל התורה לבת מלך כדגרסי' במד' רבה (ריש פ' תרומה) וז"ל אמר הקב"ה
 לישראל מכרתי לכם חורתי כביכול נמכרתי עמה, משל, למלך שהיתה לו ברת
 יחידה בא אחד מן המלכים ונטלה וכו' אמר לו בתי שנתתי לך יחידית היא
 לפרוש ממנה איני יכול וכו' כך אמר הקב"ה לישראל נתתי לכם את התורה
 לפרוש ממנה איני יכול ע"כ ופי' עץ יוסף מדמה התורה לבת יחידית שהיא
 חמדה גנוזה שמשתעשע בה ע"כ) בגינה אתאמר ודברתם אל הסלע
 לעינידיהם ונחן מימיו בדבור ופיוס כברחא דמלכא (כלומר לרוב
 שבחה של משנה אמר הקב"ה למשה כשחוציא מים לישראל מן הסלע
 עסוק במשנה על חסלע בדבור במחון ופיוס ובכבוד כמדבר עם בת מלך ובשביל
 העסק במשנה המים יוצאים מן הסלע וישתו ישראל וכן איתא בילקוט פ' חקת
 רמז תשס"ג וז"ל ודברתם אל הסלע, והכיתם לא נאמר, אמר לו כשהנער הקטן
 רבו מכה אותו ומלמדו, כיון שהגדיל בדבור הוא מייסרו כך אמר הקב"ה למשה
 כשהיה סלע זה קטן הכיתה אותו שני והכית בצור, אבל עכשיו ודברתם אל
 הסלע שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים מן הסלע עכ"ל רז"ל) ובגין דמחינא
 בה לקינא עליה ואחגור עלנא מותא דמאן דמסרב למסרוניחא חייב מיתה, כ"ש
 מאן דמחי לברחא דמלכא (כלומר ולפי שלא שמע משה לקול ה' שיעסוק סרק
 אחד במשנה על הסלע וסירב מלעסוק בה והכה הסלע פעמים לסיכך העלה

עליו מאמרם ז"ל כאלו הכה המשנה שהיא בת מלך למי שהיא נקראת סלע ג"כ ולמי זה נגזרה עליו מיחה נחוצה לאוץ וכן איתא בילקוט פ' חקרא ריש רמז תשס"ד וז"ל יען לא האמנתם ארבע חטאות כחובים כאן, לא האמנתם ולא קדשתם מעלחם מריחם, לא האמנתם שלא אמרתי לכם להכורר והכית אותה, סריחם (מתרגמינן סריבחון) שאמרתי ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד ועברתם על דברי וכו' ועוד שם בילקוט וז"ל אמר משה לפני הקב"ה הרי גזרת עלי למות במדבר עם הדור הרע הזה שנ' כמה ימרוהו במדבר וכו' יכתב על מה נעשיתי לפיכך כתיב יען לא האמנתם בי עכ"ל רז"ל בילקוט.

וכן במדרש רבה (תקת פ' י"ט ס' ה') איתא וז"ל וירם משה ארז ידו ויך את הסלע, הכהו פעם אחד התחיל הסלע נוטף מים מועטים שנ' הן הכה צור ויוזבו מים כזב שהוא נוטף טיפין, אמרו לו בן עמרם הללו מים ליונקי שדים או לגמולי חלב מיד הקפיד כנגדן והכהו פעמים ויצאו מים רבים וכו', עוד שם ס"ו ו' אמר משה רבי' הרי גזרת עלי למות במדבר עם הדור הזה שהכעיסוך וכו' יכתב על מה נעשיתי לפיכך כתיב יען לא האמנתם בי עכ"ל מדרש רבה.

ובילקוט תלים רמז תתי"ט בשם מדרש תנחומא איתא וז"ל ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים וכו' וכיון שהכה משה את הסלע טפטפה הסלע דם שנ' ויוזבו וכתוב ואשרה כי תזוב עכ"ל ולפיכך גזר השי"ת על משה שיקבר בארץ הגוים המואבים חוצה לארץ שנאמר ויקבר אותו בני בארץ מואב מול בית פעור וגו'.

ואר"ל תתמה עלי ממה שכתבתי לעיל פ' זה שהמשנה אתתיה דהחוצא נער ואיהו שפחה דשכינתא וכו' שהרי כבר נתבאר לעיל שם כוונת הזוהר שעולם היצירה נקרא משנה, ואותו נער הוא מסטרון שהוא יושב ביצירה כעבד לפני כבודו ית' וג"כ עולם היצירה כשפחה לפניו יר"ו משמשים שנ' אלף אלפין ישמשוניה וגו' וכאן בזהר כבר פירש דבריו באמרו שפחה דאיהי סלע אחרא משמיעך בהדיא שאינה זאת שדיבר בה לעיל פ' בראשית, אל"ל היא אחרת והיא אבן משכית, ונודע מכאן בכירור שכוונת הזוהר רק על תורורת וחכמות חיצוניות של סילסופיא הנקראת אשה זרה ונכריה מצודים וחרמים: ותליית שעורני לרצף מוחו של כסיל זה וביארתי דברי הזוה"ק ביושר, לא כמהפך הקצרה על סיה האויל הלז, שהרי רשב"י בזה"ק משבח את המשנה וקורא אותה מעין חכמה כלה ברז מלך, אבן המגורה, מסרוניתא הלכה למשה מסיני, ע"כ.

פרק סט. ראה והתבונן קורא! געיס! איך בדבריו אלה הוא 'מחלל את הקדשים כללותיה ופרטיה של תורה המקובלים ציד כל ישראל הכחוצים במשנה ובחלמוד שקבל משה מסיני ומסרה ליהושוע וכו' הקדושים לכלל האומה הישראלית, ומחבר הזוהר מהללס ומודה לעזבס ולפרוש מהס כאבן משכית, וקורא להס שמות של גנאי שפחה כי תירש גברתה אשר תחתיה רגזה ארץ, ובסס קליפה קשה אשר ילאה כל אדם לשברה ולהוליא ממנה אוכל מועט כנעפי מים מעטס הניטפס מסלע קשה אשר לא ירוו לנפש עיף ולמא. כה עשה הפילסוף הרמאי מחבר הזוהר לגרע נעפי יס מי המשנה והחלמוד בכמה מיני מגרעות אשר שט עליהס צוהר ותקונים. ובמחשבה רעה זו חשב לפסול ולהשכיח את המשנה והחלמוד מישראל ולסחוס את פי באר מים חיים הזה אשר ממנו יקרו כל הליכות תורה שבע"פ. ומחשבתו זאת בפירוש אמרה בכמה מקומות וכמ"ס ר"י דלעאש צפסק המודפס בתחלת ספר הזוהר הבנוי על דעת מחבר הזוהר שלא כרצון רז"ל בעלי החלמוד, ומסס ג"כ בתקוני זוהר הדס בתחלתו ד"ה והמשכילים שכתב שס, דאסחכס קב"ה ושכינתיה נמטבד האי חבורא וכו' והמשכיל יבין איך אפשר שיסכים הקב"ה לשנות מה שכתוב בתורה כי שאל נא לימים ראשונים וכמ"ס רז"ל. ובהקדמת תקיני הזוהר דף ג' ע"ג גס בתחלת הקדמה שנייה ובסוף תקון ששי כתב וכמה בני נשא יתפרנסון מהאי חבורא דילך כד התגלייא צסיף יומיא וכו'. ובשפתי חלקות מסית ומדיח לולל בלמוד משנה ותלמוד, וחשב עסקס לעין אשר הטא עד שלריך תשובה לעזוב אותס ולהתעסק בתורתו החדשה המלאה תארים ותצניות לורות ופרלופים רבים שיגיס זה מזה אשר עלה על רוחו לעשותס גופים ולהוריד להס כשמוד מעלמות האלהים העליון שאין לו דמות הגוף בידיס וברגלים ושאר איברי הגוף רק דמות עיגול גדול מקיף את כל החלל שבתוכו לפי דעתו, ודרך ליניר דק משך ממנו הפילסוף המתעה נשמות ומלבושים לכסות מערומי הלויות והפרלופים במצואר בע"ח להרחיץ ובשאר ספרי המקבילים ממנו אשר לא שמו אל לבס דברי רז"ל בגמרא ומדרש רבה ותנאומא מספרי רז"ל האמיתיים. ובתקוני זוהר חדס (דף ו' ודף י') הרחיב עות את פיו לספר בגנות העובקים במשנה ובחלמוד כדי שיקרא רבי או כדי להשיג עושר בעה"ז או שיזכה להי העה"ב שאמרו הבמים עליהס לעולם יעסוק אדם בחירה ובמלות ואפי' שלא לבמה וכו' וגס אמרו האומר סלע זו ללדקה בשביל שיהיה בני, בשביל שאזכה להי העה"ב ה"ו לדיק גמור, והפילסוף מחבר הזוהר שס אותס מיורשי גיבסס, ודימה שקלא וטריא דרצנן העובקים בתורה

כדי שיזכו לחיי העה"צ לכלבים המנבחים ואומרים חף חף הב הב ואמר שהם יורשי גיהנם האומרים הב הב כמו שמסיים שם שעליהם נאמר ואלה לחרפות ולדראון עולם ולעג על מאמר התנא למוד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה. ואף אם עוסק בתורה להבדיל בין הטמא ובין העהור כאשר לנו ה' אלהינו להבדיל בין החיה הנאלכת ובין החיה אשר לא תאכל ושאר איסורי מאכלות ואיסורי ביאות הכל נקרא אללו עוסק שלא לשמה כמו שאמר שם לא משתדלין אלא לגרמייהו לדבחה צטרא וכו'. ולא נקרא אללו עוסק לשמה אלא העוסק בתורה כדי לחצר האלוהות הזכרים נקבות אבא עם אימא וזעיר עם נוקביה לזווג יחד והיו לבשר אחד וכן בק"ש וליית ותפילין ושאר כל המלות. ולכן תיקנו המקובלים לומר קודם כל מלוא כשעושין לשם יחד קצה"ו וכו' כי כל תכלית כוונת הפילסוף הזה להכניס בישראל אמונת רבוי באלוהות זכרים ונקבות ולעשות חבורים שטעה שהם הזוהר והתקונים עיקר לעסוק בהם חלף המשנה והתלמוד, ושיכח מישראל עסק המשנה והתלמוד שכל כללותיה ופרעותיה של תורה כלולים בהם ובכמה מקומות הוא משבח את חבורו זה, ומתחיל בתיקוני הזוהר דף י"ו ע"ב. ובנפת אשר יטיף הפילסוף הנז' בשפתי אמונה שהיא זרה לאמונת תוה"ק משך לב רבים בחלקקותיו, וישיאם לעבוד אלהים אחרים המה הנורות והפרטופים אשר בדה מלבו להטעותיו צפי' עשר ספירות הנז' בספר יצירה לחשבם אלוהות ולעבוד אותם בעבוד שנשמותיהם חלוצים מהאלהים העליון (לפי דעתו) אשר חלק להם מעלמותו ומחותו הם ועגוליהם וגופם וגשמחם ולבושם כולם חולצו ממקור אחד (הוא הא"ס) אשר לפי דעתם אין לו שם ונקודה ולית מחשבה תפיסא ביה ולא שייך שום עבודה וקריאה ותפלה אליו ולא יענה את הקורא ומשוע אליו שדבר מינה והפקיד את הפרטופים על כל מלאכת הבריאה, ועשה את אבא צירא, והוא אומר ומלואה לאימא יהי כך וכך והיא עושה כדבריו כאומן העושה מלאכת צעה"ב באמונה, ואז"א גם הם לוו והפקידו את ז"ן להשגיח ולדון על מעשה התחתונים מאן דזכי לדינא לדינא ומאן דזכי לרהמי לרהמי הכל נעשה כחפזו ורלונו של זעיר. וכל דברי המחבר הזה צנויים על דעת הפילסופיא הקדומה אשר כבר נמר ריחה וטעמה מעת אשר נגלה כבודו ית' על הר סיני ואמר אנכי ה' אלהיך ולא יהיה לך אלהים אחרים, רק שאחרי מות יהושוע והזקנים חזרו להדעות האלו הנפסדות ויעבדו את הבעלים והעשתרות האלה ויעשו ללמיהם כדי להוריד השפע מהם על אותן הנורות והללמים לפי דעתם, עד כאן לשונו.

תשובה מה שאמר עוד שהזוהר מחלל את המשנה וכו' ומורה לעז' בה ולפרוש מהם כאבן משכית ושהוא קורא לה שפחה וכו' כל אותם הדברים שקרים וכזבים המה שהרי כבר נתבאר לעיל פ' ס"ח שהזוהר מבזה רק את הספרים החיצונים ספרי המינים שהם נקראים שפחה ואבן משכית לא כמו שמהפך הקערה על פיה איש זה שאומר על סהור סמא ועל סמא סהור ועל ימין שמאל, ואודיעך באמת למה זה האיש עושה כן הוא מפני שהיה מרזעסק ולומר באותן הספרים החיצונים הנז'ל בהצעת המעשה וראה שהזוהר הקדוש מבזה ומקלל ומחלל אח כיוצא בהן לפיכך שנא אותו להפך דבריו כאלו ה"ב נגד המשנה ח"ו ולא ידע והבין שלא יועילו אוצרות רסע, ולא עוד אלא שכבר ארז'ל (משנה סנהדרין פ' חלק) שהקורא בספרים חיצונים (כזה האיש) אין לו חלק לעה"ב : ומ"ש שהוא משבח את ספרו ספ' הזוהר ורביא ראיות מהזוהר שהקב"ה הסכים לו לספר הזוהר ולגלג על זה ואמר איך אפשר שיסכים הקב"ה לשנות מה שבתורה כ"י שאל נא לימים וכו' כבר נתבאר מה שדרשו רז"ל על פסוק זה להתירה לעיל פ' ל"ג בשם רס"ג ודרמב"ם ז"ל וא"כ אפשר ואפשר ודאי שהקב"ה הסכים עם רשבי' לחבר ספר הזוהר הקדוש, שהרי אין מקום לומר שיש שינוי : ומ"ש שהזוהר אמר ובסוף גלותא יתפרנסון מהאי חכורא וכו' כבר נתבאר ר'עיל סוף פ' ס"ו : ג"ח מתחלת מה שאמר, ובשפתי חלקות וכו' עד אמרו רז"ל האמתיים כולם דברי סקר ומרמה, ורצה לכזב לומר שכן הוא מבואר בע"ח להרח"ו ולא נמצא כלפי הבורא ית' מאותם הדברים שום דבר : וכבר נתבאר דברי הרח"ו מספ' ע"ח לעיל פ' ל"ח וט"ל ע"ש : ומ"ש שכתקוני זוהר חדש הרחיב לספר בגנית העוסקים במשנה ובתלמוד כדי שיקרא רבי או כדי שיהא עשיר וכו' כן אמת שבתקוני זוהר חדש כתב וז"ל כמה מארי מדרשות צווחין בכל יומא ולילא באוריתא דבע"ש כמה כמה קושיין וצווחין בה ככלבין דאמרין הב הב כגוונא דגיהנם דצווח הב הב דכתי' (משל. ל') לעלוקה שחי בנות הב הב וגו' הב לן עושר בעלמא דין הב לן עושר בעלמה דאחי כמה דאוקמוה למיד תורה ויתנו לך סכר הרבה וכו' ולא משתדלין אלא לרבחא בשרא ואלין אינון עמי הארץ דלא משתדלין בה לשמה ע"כ ובסוף העמיד כתב עוד וז"ל ואדין דלא משתדלין בה לשמה יהון לחרפונא ולדראון עולם עכ"ל :

הרי הך בהדיא שאין הזוהר חדש מבזה ומגנה אלא אותם העוסקים בתורה כלא לשמה שהם צובדים אח עצמם כדי שיהיו עשירים או שיקראו רבנים או על מנת שיזכו לחיי העה"ב או שיעשירו לזכות לעצמם בשר להתענג

ואומרים כבר הם מובטחים למוד תורה הרבה ויחנו לך שכר הרבדי ולא ידעו שהתנא שאמר כן כוונתו רק להגיד שיש תשלום שכר לא שהוצא מצוה חיו להתכוון בעסק החורה על מנת כך. ולפיכך אמר בזהר שהעוסקים על מנת כך הם עושים שלא לשמה שהם רק עובדים את עצמם ככלבים הצועקים הב הב לנו לאכול ולהתענג. ואם לא יחנו לכלב הוא בועט והולך לו. כך הם אלו העושים המצות ועוסקים בתורה שלא לשמה רק על מנת לקבל פרס אם לא יתן להם הקב"ה עושר וכבוד הם עובדים המצות ועסק התורה. ולפיכך אמר בזהר שהם נקראים עמי הארץ שאין להם בינה. ולפי זה יהיו לחרפות בגיהנם על שעבדו את עצמם.

והבי גרסי' בגמרא (נדרים פ' ח' דף ס"ב) חניא לאהבה את ה' אלהיו לשמוע בקולו שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם, אשנה שיקראוני רבי, אשנה שאהיה זקן ואשב בישיבה אלא לכבוד מאהבה וסוף הכבוד לבא וכו' ר' אלעזר בן צדוק אומר עשה דברים לשם פעלם ודבר בהם לשמם, אל תעשם עטרה להתגדל בהם ואל תעשם קורדום להיות עודר בו, וק"ו ומה בלשאצר שלא נשתמש אלא בכלי קדש שנעשו חול נעקר מן העולם, המשתמש בכתרה של תורה על אחת כמה וכמה ע"כ ופירש"י עשה דברים לשם פעלם לשם הקב"ה שפעלם וצוה עליהם, ודבר ברם לשם שמים שחאה כל כוונתך לשם שמים ולא להיות עודר בהם להשתכר כדי לאכול או להתעטר ולהתגדל עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

מבואר מזה שהעוסק במקרא או כמשנה שלא לשמה נעקר מן העולם. **ועוד** גרסי' בגמרא (ברכות פ' ב' דף י"ז) מורגלא בטומיה דרבא תכלית חכמה חשובה ומצויים טובים שלא יהא אדם קורא ושוגדה ובוטע וכו' שני ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם, ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם, לעושים לשמה ולא לעושים שלא לשמה, וכל העושה שלא לשמה נוח לו שלא נברא עכ"ל.

ועוד גרסי' בגמרא (תענית פ' א' דף ז') חניא ר' בנאה אומר כל דהעוסק בתורה לשמה נעשית לו סם חיים, וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות שני יערוף כמטר לקח, ואין עריפה אלא הריגה ע"כ ופירש"י לשמה משום כאשר צוני ה' אלהי ולא כדי להקרות רבי עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

ובן פירש הרמב"ם בפ' די ממסכת אבות משנה ה' וז"ל בקיצור כל הנהגה מדברי תורה נוטל חייו מן העולם אין לו חלק לעה"ב ונעקר מן העולם

עכ"ל ועיין שם באורך שכן כתב לפרש לשון המשנה ולמד ממעשרה דר' טרסון דאיתא בגמרא (נדרים דף ס"ב).

ויעוד כתב הרמב"ם בחבור (פ' עשירי מהלכות תשובה) וז"ל אל יאמר אדם הריני עושה מצות התורה ועוסק בחכמתה כדי שאקבל כל הברכות הכתובות בה או כדי שאזכה לחיי העה"ב ואסרוש מן העבירות שהזהירה תורה מהן כדי שאנצל מן הקללות האמורות בתורה או כדי שלא אכרת מחיי העה"ב אין ראוי לעבוד את ה' על הדרך הזה שהעובד על דרך זה הוא עובד מיראה ואינה מעלת הנביאים ולא מעלת החכמים ואין עובד ה' על דרך זה אלא עמי הארץ וכו' עכ"ל רבינו ז"ל.

הרי לך כדברי הזוהר חדש שהעוסק בתורה שלא לשמה נוח לו שלא נברא וסם המות לו מפני שהוא נהנה מדברי תורה לפיכך נעקר מן העולם ואין לו חלק לעה"ב והוא כעמי הארץ.

וְגַם כדברי הזוהר שבזכיר פסוק לעלוקה שתי בנות הב הב ודורשו על גיהנם כן דרשו אותו ג"כ בגמרא (ע"ז פ' א' דף י"ז) וז"ל לעלוקה שתי בנות הב הב א"ר הסדא אמר מר עוקבא קול שתי בנות ציעקות בגיהנם שאומרים בעה"ז הבא הבא וכו' וכן הוא בילקוט מסלי רמז תתקס"ב בסופו ומה שמקשה זה האיש נגד הזוהר הנו' ממה שארז"ל במס' פסחים לעולם יעסוק אדם בחורה ובמצית ואפי' שלא לשמה וכו' אין זו קוביא. שהרי כבר פירש הרמב"ם ז"ל בפ' עשירי מהלכות תשובה וז"ל אמרו חכמים לעולם יעסוק אדם בתורה ואפי' שלא לשמה שמהוך מלא לשמה בא לשמה לפיכך כשמלמדין את הקטנים ואת הנשים וכלל עמי הארץ אין מלמדין אותן אלא לעבוד מיראה עכ"ל. הרי לך מפירושו של הרמב"ם ז"ל שלא אמרו חכמים יעסוק אדם ברצוה ואפי' שלא לשמה היינו דוקא לחנך הקטנים והנשים ועמי הארץ. ובזוהר אינו מדבר אלא במי שכבר הוא שלם ובר דעת כמאמר כמה מארי מדרשות העוסקים בה שלא לשמה ועובדים רק את עצמם ובטלה קייא. ומה שמקשה עוד ממה שאמרו הו"ל האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני וכו' גזין הנדון דומה לראיה מפני שידוע ומפורסם שמצות הצדקה שאנו מכל המצוות עד שאמר עליה הקב"ה ובחננו נא בזאת כדגרסי' בגמרא (תענית פ' א' דף ט') א"ר יוחנן אין הגשמים נעצרים אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין גותנים. ואמר ר' יוחנן מאי דכתיב עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר. אשכניה ר' יוחנן לינוקא דר"ל אמר ליה אימא לי פסוקך. אמר ליה עשר בשביל שתתעשר. אמר ליה מנא לך. אמר ליה זיל גסי. אמר ליה ומי שרי לנכוני

להקב"ה והא כתיב לא רזנסו את ד'י' אמר ליה הכי אמר ר' אושעיא חוק
 מזו שני' הביאו את כל המעשר אל בירת דהאוצר ויהי טרף בביתו ובחנוני נא
 בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם
 ברכה עד בלי די עכ"ל הרזלמוד.

וְשָׂאָר שקרים של זה הפתי שאמר ונתרעם נגד הזוהר לאמר שהזוהר שם
 ארזי העוסקים בתורה שלא לשמה מירשי גיהנס כן אמת שהרי ג"כ
 הבארני לשון הגמרא שהעושה כן נעקר מן העולם וגם הרמב"ם אמר אין לו
 חלק לעה"ב גם עוד מלשון הגמרא שרזורתו נעשית לו סם המות. ומ"ש עוד
 שהזוהר מדמה שקלא וטריא דרבנן לכלבים וכו' שקר גם זה וכזב מוחלט שהרי
 לא אמר כן בזוהר אלא נגד העוסקים בתורה שלא לשמה לבד. ולא
 נגד רבנן ח"ו.

גַּם הרי הבאתי דברי הרמב"ם שהעוסק בתורה כדי לזכות לעה"ב הרי הוא
 כעמי הארץ. ומ"ש זה האיש ואמר חף חף וכו' הנה הוא מכזה את
 עצמו והופך עצמו לכלב. שהרי נוסח כלביא דנבחי יהיב בגו פומיה ובריש
 לישנה. ויאחנח סימנה דאמרינן עליה בדוכתי טובא ככלב שב על קאו כסיל.
 אבל בתיקוני הזוהר לא נקט אלא לישנא דקרא הב הב. ומ"ש שהזוהר
 מלעיג על מאמר התנא למוד תורה הרבה וכו' מתעה בשקר ג"כ. וכבר כיארתי
 לעיל פ' זה כוונת הזוהר. וחלילה וחס שיש כוזהר שום לעג. ואגיד לך נאמנה
 למדה זה האויל שונא את דברי הזוהר על זה. הוא מפני שכל ימי עסקו
 בתורה היה מייחל ומצפה לאותם הסרים אחריו והיה אחד נותן לו זהובים
 וזה נותן לו חטים וזה נותן לו בשר ואליו יום יום ידרושן והיה מקבל מהם
 בנפש שוקקה ולא היה עוסק בתורה כי אם על מנת כן. ופעם אחת לא עמד
 איש מפניו ויארוב בלבו עליו סינה. וכמו שזה הכסיל משתבח בעצמו נגד הרב
 ר' סעדיה בן יוסף העזירי אשר נלחם עמו ששם כתיב בפי ר' וזיל תמבא לעיל.
 וכל אחד מתכבד בקליון חבירו ורכו אשר הצמידו בקרן אורה זו תורה
 ובמשימי לילות כימים בתורה שפכתם ביו וכו' ע"ש.

וְשָׂאָר נא אחי בדבריו אלה איך הוא קורא לעצמו רב עוסק בתורה ואיך
 תכזו אותנו ותתכבדו בקלוננו כוונתו להתלונן על ה' הנז. ושאר
 מירושים זרים שמפרשו איש זה לעצמו היפך סדר כוונת הזוהר בחסירות
 ויתירות נוספות אל תאזין לו כי כזוב הוא. גם מה שאמר שכוונת הזוהר
 בעסק התורה לשמה לחבר זרין והביא כמה שהיקנו המקובלים לומר לשם יחוד
 קב"ה ושכינתיה וכו' זה הפתי פועל את שני כעצמו להלציג על רבני הכמים

באמרו רבוי אלוהות זכרים ונקבות, וכסיל הוא לא יבין את זארז ושונד-
 באולחו וכבר סען טענה זו לעיל פ' ס' וביארנו באורך ע"ש ויאירו עיניך
 וירוה צמאיך משם אנשי כנה"ג ז"ל. ומ"ש נגד הזוהר שהוא שיכח מישראל
 עסק המשנה וכו' הלא גם זה כזב שהרי בתיקוני זוהר חדש שהבאתי לשונו
 מקום שרשם איש זה סיים שם וז"ל כי טל אורות טלך דא יוד' ה"א וא"ו
 האי איהו חושבן ט"ל, אורייתא דבע"פ דאיהו ה"א שית סדרי משנה איהו
 בחושבן ה"א ובגינה איקמוה מארי מחניתין כל העוסק טל תורה מחייהו עכ"ל
 הרי לך שהזוהר מרומם ומשבח ארז המשנה לעסוק בה לחיות בטל אורה
 והכי איתא בגמרא (כתובות פ' י"ג דף ק"יא) וז"ל כתיב כי טל אורות טלך כל
 המשחמש באור תורה אור תורה מחייהו, וכל שאין משחמש באור תורה אין
 אור תורה מחייהו עכ"ל התלמוד. ומ"ש עוד מתחלת אמרו ובנפת אשר יטיף
 עד אמרו ורצונו של זעיר דברי סכלות והוללות המה, ובאמת שלא נמצא כסדר
 אותן הדברים לא בזוהר הקדוש ולא בתיקונים ולא בטפ' ע"ח ולא בספ' כס"א
 ולא בשום ספר מקובל, ומה אשיב על דברי רוח כאמרו הקץ לדברי רוח, ולא
 עוד אלא הרי גודע שאיש זה שיחה עולה, ומחרף ומגדף הו"א בכמה פעמים
 נגד הבורא באמרו אשר חלק להם מעצמותו וכו' שקר גמור וכזב מוחלט
 הוא זה, כי באמת שלא אמר שום מקובל כך ח"ו, ושאר הטענות שטוען זרז
 הפתי נתכארו לעיל פ' כ' ופ' כ"ו.

גם אמר שהזוהר מטעה ח"ו כפי עשר ספירות שבספ' יצירה וכו' אלו חכם
 היה לו לפרש ספ' יצירה אבל שמע נא קורא נעים האמת אגיד לך הנני
 בכל מקום שצריך ביאור אביא גשון ספר יצירה ולפעמים אביא פ"י רס"ג אשר
 איש זה מורה בהם כמאמר רז"ל אף ארזה הקהא את שיניו.

ומ"ש שכל דברי הזוהר בנויים על דעת הפילוסופיא הקדומה והזכיר העשטרות
 והצלמים וכו' אהה על איש רע חמס שותה חרף עושהו ביד רמה
 לומר נגד שמותיו ית' ומדותיו וכבודו צלמים ועשטרות כאחת הנבלות הו"א
 מדבר ונבלה עשה בישראל כי נבלה שפחו ורעיונו וחסר גומץ ובו נפל אל באר
 שחת שיחת לו לעצמו ושם רע לו לדורות, אהה ואוי לכסיל כמו זה כי יתהלל
 וישחבח ויהפאר על מרי שמיא לאמר נגד שמותיו ומדותיו וכבודו צלמים איש
 בער ולא ידע דרך ישכן אירויט מאחרי דרכי ה' ורחלך ארחות עקלקלות
 קיצים וברקנים לעסוק ולקנטר נגד ה' ונגד חכמיו ועמו, ונתיבות עצמו עוה
 לפסול בסומו ופיו הכשילו ומעוות הוא לא יוכל לתקן כי חוסא ומחטיא הוא
 חוסר גומץ וכי יסתח איש בור ונפלו וכשלו שם, לא עליהם כל כך רוב תלונה

כי יפקוד אל למשפט, כי אם בעל הבור ישלם וחסא הרבים תלוי בו, רח"ל
 מטעות כזו ע"כ.

פרק ע' ופילוסוף כמסית מחבר הזוהר אסף את כל הדעות האלה
 וטפל אחס וחיברם לאמונת תוה"ק בהטעת מליצת
 הכתובים ודברי חכמים שלא כדרך הלעת הלשון ולא בקבלת חכמים. והוא
 מאמת מליצות אלהים אחרים אשר לא אלהים המה היפך הכתיבים המעידים
 שאין ליר מבטעי אלהיו וכמבואר ברז"ל בתלמוד ובמדרשים האמיתיים.
 ודברי הפילוסוף הזה שתפל על מרע"ה שקר שנענם על שנתן לישראל את
 המשנה הזאת, ושהוא בעלמו הסודה על העאתו זאת כמש"ל, המה נגד דברי
 רז"ל בגמרא ובמדרש רבה בכמה מקומות וזילקיט פ' ואחחנן ח"ל ויקרא
 רבה פ' ל"א עס פי' עץ יוסף, ר"י מושלו משל למה"ד למלך שגזר ואמר כל
 מי זילקיט ויאכל מפני פירות שביעית יהיו מחזרין אותה בקומפון והיתה לוות
 ואומרת בבקשה ממך אדוני המלך תלה את הפגין האלו בלוארי כדי שלא יהיו
 הצריות אומרין דומה לנו שנמלא בה דבר של ערוה או דבר של כשפים
 אלא מתוך שרואין את הפגין בלוארי הן יודעין שבשילין אני מחזרת, כך אמר
 משה לפני הקב"ה רבון העולם כחוב בחורחך מפני מה איני נכנס לארץ
 שלא יטיו ישראל אומרין דומה לנו שזייף משה בתורה (פי' בתורה שבכתב)
 או אמר דבר שלא נלטה (פי' בתורה שבע"פ) אמר לו הקב"ה חייך שאני
 כותב בתורה שלא היתה אלא על המים הה"ד כאשר מריחם פי במדבר לין
 ועיין יומא דף פ"ו. הרי מכל זה מבואר שתורתו של משה רבי' ע"ה ומשנתו
 אמת מפי הגבורה אמרס ולא שינה לקבל ממטערון משנה שיש בה טוב ורע,
 והרי נלינו שאף עדת קרח החולקים על מרע"ה וירדו חייה שאלו מתודים את
 העאתו ואומרים משה אמת ותורתו אמת והס בדאים כדאיתא בפ' חלק
 ובפ' הספינה, וא"כ חלילה לכל אהב את תורת משה ע"ה ומאמין בקבלת
 חז"ל במשנה ובתלמוד להאמין לסקרו של מחבר הזוהר הוא והמלך הגוי אשר
 על ידו רימה את ישראל וגילה את חיצו הזוהר וכיוון לטפול שקר על תורת
 משה שבע"פ המקובלת איש מפי איש צלי שוס ספק וליתן בה דופי שהיא
 מעוררת מטוב ורע, ושטוב בעיניו לשוב בתשובה ולטוב את המשנה והתלמוד
 וללמוד בספריו החיובים הזוהר והתיקונים כדי לשכח מישראל כללותיה ופרטיה
 של תורה, וגם לשכה מהכ אמיתה יהודו ית' ולטעת במקומה אמונת אלוהות
 רבות המשחלשים ומסתעפים זה מזה וקרא זה אל זה ואמר יהו כך וכך
 ובאחי עושה או התחתון יכול רשית מהעליון, ואם לא יחפוך העליון יאמר לו

התחטון מה לי ולך אם יחטא לי יחטא ולא לך כמו שאמרה אימא לאבא בעת
 בריאת אדה"ר לפי דבריו אשר ברא מלצו כדלעיל. ועליו אמר שלמה המלך
 ע"ה וכן ראיתי (ספרי) קבורים ובאו (לנו מיד בן נכר) וממקום קדוש יהלכו
 (כאלו מהלכה למשה מסיני נאמר) וישתבחו בעיר אשר כן עשו שכן קיבלו
 מרשב"י התנא אל תקרי וישתכחו אלא וישתבחו כמו שדרשו רז"ל, אשר כן עשו
 להטעות את ישראל ולהרהיקם מעל ה' אלהיהם שהוא הסבה הראשונה ולעבוד
 כבוד רבות מחודשות וביחוד לאלוה קלר אפי"ן (זו"ן) וליחס כל תפלתם ועבודתם
 אליהם ולקרוא להם בשמותיו של הקב"ה כמעשה דורו של אנוש שקראו לעלבים
 בשמותיו של הקב"ה עד שהניף עליהם השו"ת מי אוקיינוס ואבד שליטו של עולם
 כמ"ס זו"ל והבאתיו לעיל פ' נ"ו עכ"ל.

תשובה מ"ש מחללת הפרק והביא לשון מדרש רבה כאלו הוא נגד
 הזוהר הקדוש בכזב, כבר גליתי קלוננו של אויל זה לעיל פ' ס'
 ס"ח וביארתי שדעת מדרש רבה והילקיט הם דברי הזוהר הקדוש
 מסכימים לדעה אחת, ולא נמצא שום חכם שאמר שמשה געש על שנתן
 המשנה לישראל.

ג מחללת מ"ש מבואר שתורתו של מרע"ה וכו' שלא שינדה לקכל מטטרון
 וכו' כל זה נתבאר ג"כ לעיל פ' ס"ז וסיח כל כוונת הרשב"י בזוהר
 הקדוש, רק שאיש זה כופל הדברים בכדי לשקר בתוספת דברי כזב, ומ"ש
 שהזוהר חשב לשכח מישראל כללותיה של חורה וכו' כל אלה ג"כ דברים
 ונתבאר לעיל פ' ס"ט איפכא, גם כל דברי רוחו הוציא כסיל בס' זה הם
 כפולים בס' שקרם, וכך מנהגו הולך הולך כחמור הרחיים הסובב סובב על
 מקומו הראשון ואין לו מה לדבר דבר אמת, רק רוצה להתהלל במתת שווא
 כאלו כבר חיבר ספר לפיכך הוא כופל ושונה באולתו ומשלב בטעותו בכדי
 שיגדל ספר לקנות לו עניות וגסות רוח, גם מ"ש שהתחטון גוטל רשות מן
 העליין וכו' עד ועליו אמר שלמה וכו' גם דבריו אלו כפולים ומכופלים
 נחבארו לעיל באורך פ' כ"י וכ"א ע"ש, ואם אבא לפרסם יכלה הזמן והם לא
 יכלו לרוב דרכם וכמאמר איוב הקץ לדברי רוח וגו', ומה שמוציא לעז על
 שלמה המלך ע"ה כאלו (בשקר) ר"ה אומר נגד הזוהר הקדוש וכן ראיתי
 ספרים קבורים וכו' הנה לא די לאויל זה שמלגלג ומשבש דברי חכמים אלא
 שעחה פשט ידו לשבש דברי הכתובים וזוהי אמונתו של יצה"ר היום אומר לו
 עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך ולבסוף אומר לו לך עבוד ע"ו.

והנני קורא על זה הפתי מאמר שלמה המלך ע"ה על דרך מה שכבר דרשוהו חז"ל בגמרא (ביטין פ' ה' דף ג"ז) על טיטוס הרשע ואנשיו (רצוני לומר איש רע זה ואנשיו שמשבח אורם בהקדמתו זייאביה וחאפץ אפנדי ורבו הנז"ל כליזר) וז"ל וכן ראיתי רשעים קבוצים (הם הנז' הארבעה) ובאו וממקום קדוש יתלכו (שעשו בית ספר כאלו הם עוסקים בתורה כמו שכתב זה הכסיל בהקדמתו) וישתבחו בעיר אשר כן עשו (שלא די להם שבקשו ללמד אותם התינוקות תורות חיצוניות אלא שמשתבחים על זה אשר כן עשו כמו שמשתבח על זה ד"איש הנז' בהקדמתו) ואמרו שם בגמרא אל רזקרי קבורים אלא קבוצים אל תקרי וישתכחו אלא וישתבחו.

ודע בני גאמת שכל המקובלים ורשב"י בזהר הקדוש וכל חז"ל מסכימים לדעת אחת שאין זולת הבורא ית', ואל תס לאמרי פתי קול מלחש באוני כסילים חלושי השכל לומר ראו כמה אלוהות וכו' כי פתי יאמין לכל דבר ואמר בזהר הקדוש (בהקדמה דף ט') כל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין רחיל ע"כ.

פרק ע"א הוא שמשה ע"ה מוכיח את ישראל בס' משנה תורה מפי הגבורה לאמר ויעש אלוה עשהו וינבל לור ישועחו, ויעש אלוה עשהו כענין שג' כי שחיס רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים, אמר להם המקום צמדה שמדדתם אני מודד לכם שג' עוצתי את ביתי כעשתי את כחלתי ואומר ויעש משכן שילה וימאס באהל יוסף ואומר כי נעשת עמך בית יעקב יקניאוהו צורים מלמד שעשו להם דברים של זרות שג' וגם מעכה אם אסא המלך הסירה מגבירה אשר עשתה מפלגת לאשרה, מאי מפלגת א"ר יהודה מפליח לינכותא א"ר יוסף זכרות עשתה לה וכו'. ומחבר הזהר עשה גם הוא מפלגות לבטלים ולעשחרות הם הפרטופים שהמליא דמיונותיו לעבדם כדאיתא בזהר בראשית דף כ"ז ע"א וז"ל וילמח ה' אלהים אבא ואימא, כל עץ נחמד דא לדיק (יסוד דז"א) ועוב למאכל דא עמודא דאמלעיתא וכו' ובפ' וילא ק"ג ע"ב הוא קורא ליסוד מלכות ויסוד דז"א שער השמים וז"ל ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה, מלה דא לתרין סתרין איה ומה נורא המקום הזה חד ההוא מקום דקאמר בקדמיתא (פ' סר' שביבי גנה היינו מלכות) וחד על את קיימא (היינו יסוד) דלא בעיא לאתבטלא, ואע"ג דאינהו תרי סתרי חד הוא, אמר אין זה כי אם בית אלהים אין זה למהוי בטיל אין זה לאשתכחא בלחודוי קיימא דיליה לאו איהו אלא בית אלהים לאשתמשא ביה ולמעבד ביה פירין ולארקא ביה

ברכאן מכל שייפי גופא הה"ד וזה שער השמים דא חרעא דגופא ודאי חרעא
 איהו לארקא ברכאן דכחי' אין זה כי אס צית אלהים ועל דא ויירא ויאמר מה
 נורא המקום הזה ובני נשא לא משנחן ביקרא דביה' למהוי ציה שלים לעילא
 ותחא וכו' ע"כ: הכר נא קורא נעים עד היכן הגיעה דעתו ורעיונותיו של
 מהבר הזוהר לקרוא למפלעות שהם איברי המשגל של הפרטופים שהמליא
 ברעיונותיו צסם בית אלהים ובסם שער השמים סיס דברים של זרות יותר מזה:
 עוד צילקוט ובמדרש הגדול יזכרו לשדים לא אלוה' אלו עוברין לחמה וללבנה
 ולכוכבים ולמזלות ודברים שהן לורך העולם והנייה לעולם בהם לא היתה קנאה
 כפולה, אלא הן טובדים לדבר שאין אה' ע' מכירין אותן חדשים מקרוב צאו
 שכל זמן שהיה אחד מן האומות רואה אותו אומר זה אלס יהודי ע"כ ורש"י
 מביא כל זה בפרשת החומש: וכת' הרלב"ג ז"ל יזכרו לשדים לא דייס שעבדו
 לכוכבים ומזלות אלא שעבדו לדמיונות כוזבים: והנה ידוע ומפורסם כי
 האומות הראשונים בימי אנוש טעו לעבוד לכוכבים ולמזלות ולשמש ולירח ושאר
 לבא השמים כמ"ס רבותי ז"ל במדרשיהם רבה וילקוט ומדה"ג והרמב"ם
 בתחלת הלכות ע"ז, ואחריהם קמו פחות אחרות שהאמינו בצטי פעלים פועל
 הטוב ופועל הרע ואחריהם פשטה אמונת ישוע הנלרי מאמיני השלשה שהם אב
 ובן ורוח הקדש: ואחריהם עמדה הקבלה המזוייפת מאמיני עשר ספירות שלא
 כרעת בעל ספ" ויירה כי פרשו העשר ספירות שהזכיר כהעולה על רוחם
 היפך כוונת מחברו ועשו אותם ברעיונותיהם פרטופים רבים השונים זה מזה,
 זה ארוך וזה קצר וזה צינטי והכל אחד לפי דעתם. והנה לפי דבריהם אס
 כללות כולם הם אחד הנה האחד מחמשה פרטופים הכוללים אינו אחד שלם רק
 חמישית אחד כי רק החמשה פרטופים הם אחד וכל פרטוף הוא רק חלק אחד
 מחמשה מאלהים השלם. וא"כ איך נכיון בתפלתנו רק אל חלק אחד מה'
 שהוא קצר אפים (א"י) לדעת רוב המקובלים, אוי לאיתה צושה ואוי לאותה
 כלימה כי ידע שיר קינהו וחמור אבום בעליו, ישראל לא ידע את אלהיו ואל
 איזה פרטוף ויירה מהפרטופים שהמליא מהבר הזוהר יתפלל ויטש אלוה עשהו
 הראשון וליד לכל, יבקש אלהים חדשים מקרוב צאו אשר אף הגויס עובדי
 האלילים לא ידעום. ולפי האמור הלילה לחצי על סוב תנא אי אמורא מרז"ל
 אשר ידעני רוב חממתם והסידותם וקדישתם שיאמרו דברים כאלו על המשנה
 והתלמוד אשר הם בעלמם בלי ימיסה בעסק הקדוש הווא הוא שקלא וטריא
 התלמודא על אפן סתים הווא המשנה שעליה הוסת התלמוד הקדוש אשר עיני
 כל מורי הוראית עלי, ומפיי נצטו כל כהרי גהלי פסקן הלכות מימות רבותיו

הנלווים ועד עתה וכל משיבי תשובות ממעיין המשנה והתלמוד ישאבון, עכ"ל.

תשובה מה שאסף לו בתחלת הפרק הזה את הפסוקים ההם מי הוא שמכחישם והוא שמשא רבי' ע"ה מזהיר את ישראל בספר משנה תורה מפי הגבורה לאמר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך וגו' שהזוהר הקדוש אמת עם שאר ספרי המקובלים המאומתים אשר אין בכל דבריהם שום נפתל ועקש ובצדק כל דבריהם. ומה שהזכיר עוד מפלצת שעשתה אכס אסא צורת זכרות וכו' מי הוא שמכחיש בכל זה, אך אוי לרשע זה שאומר שכן בזוהר עשה ח"ו מפלצות לפרצופים וכו' ויהפוך את האמת הברור לשקר משובש ואת הברכה לקללה ותקולל חלקו יסח מארץ חיים סלה שהרי דברי הזוהר הקדוש אות אמת, ובס"ד נבארנו כי הנה אותם הדברים שהעתיק מבוארים מאליהם וז"ל הזוהר בראשית דף כ"ו ע"א ויצמח ה' אלהים אבא ואימא (ז"ו) מה שנתבאר לעיל פ' כ' ששני שמות אלו שני ויצמח ה' אלהים נקראים אב ואם בהשאלה לשמות הסדורים אחריהם. ורוצה לומר שבשתי מדות אלו האציל שאר המדות וברא אותם גם העולם וכמאמר רז"ל בבראשית רבה (פ' י"ב סי' י"ד וט"ו) אמר רשב"י וכו' ה' אלהים וכו' הרי אני בורא את העולם במדרגת הדין ובכדת הרחמים והלואי יעמוד עכ"ל) כל עץ נחמד דא צדיק וטוב למאכל דא עמודא דאמצעיחא דביה הוא זמין מזון לכלא דכלא ביה (כלומר שבשתי מדות הנז' האציל הבורא ית' את עץ החיים שהוא יסוד העולם הנקרא עץ נחמד ונקרא צדיק שהעולם גיזון ונשפע מעיקרו של עץ זה ואשר למעלה מעיקר עץ זה הענף שלו ונקרא גוף האמצעי שהוא טוב למאכל וגם הבורא ית' משפיע לעולם מאותו גוף וביה זמין מזון לכלא והם אלו שתי ספירות מדת התפארת ומדת היסוד וזהו סוד מה שאמרו רז"ל בגמרא (חגיגה פ' ב' דף י"ב) ר' אלעזר בן שמוע אומר על עמוד אחד הארץ עומדה וצדיק שמו שני וצדיק יסוד עולם עכ"ל ונ"כ הכי גרסי' בבראשית רבה (פ' ט"ו סי' ז') וז"ל ויצמח ה' אלהים, תנא עץ שהוא פוסה על פני כל החיים, א"ר יהודה ברי' אלעאי עץ החיים מהלך חמש מאות שנה וכל מי בראשית מתפלגין מתחתיו, ר' יודן בשם ר' יהודה ברי' אלעאי אמר לא סוף דבר, נופו מהלך חמש מאות שנה, אלא אפי' קורתו מהלך חמש מאות עכ"ל ופירש עץ יוסף ויצמח רז"ל אלהים ועץ החיים בחוף הגן כלומר עץ שהוא הולך ומתגדל ומתפשט על כל החיים והכיונה שהוא מתפשט על כל יושבי תבל להשפיע להם שפע חיים באשר כל הנבראים נאצלו משרשו וכולם יונקים ממנו כח החיוני, עכ"ל ופירש

הרב מחנות כהונה גופו נוף האמצעי ע"כ. אלה דברי המדרש ומפרשיו אשר זה האיש משבח אותם ומודה לדבריהם בפי ס"ו ובכמה מקומות הוא מסתייע מהם. וכן מה שני ועץ החיים בתוך הגן (בראשית ב') תרגם אונקלוס ויוגורן בן עוזיאל ואילן הייא במציעות גנחא וכן פירש רש"י בתוך הגן באמצע הגן ע"כ. וְאֵלֶּי תחמה ותאמר שזה הוא העץ שהיה בג'ע שנארץ עם אדה"ר שאינו כן שכל מדה שדרשו כמדרש ובזוה"ק אינו כפשוטו שהרי כמדרש אמר שעיקר עץ זה מהלך ת"ק שנה ולא דוקא עיקרו אלא ג"כ גופו מהלך ר"ק שנה. וג"כ קורחו מהלך ת"ק שנה. וא"כ הדרשה תיירש והפסט לא יוכחש ולא יופסט וכן העיד רש"י בפי בראשית בפי פסוק ולקח גם מעץ החיים וכו' ע"ש. ומ"ש עוד אויל זה שבזוהר פרשת ס' ויצא הוא קורא ליסיד דמלכות ויסוד דו"א בשם שער השמים וכו' זהו מה שאמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין דף ל"ח) כל מקום שפקרו המינים חשובתם בצידם וכן הוא בירושלמי ברכות פרק הרואה. שכל מה שחשב זה לומר שהזוהר הקדוש עשה ח"ו מפלצות הגו מנואר בצדו שאינו אלא שער השמים היוצא ממנו שפע וכרכה לעולם, וכבר ביארתי לעיל פעמים רבות שהם הוי"וה נקרא גופא על שם שהו"א עיקר השמורא. ואיברין דגופא הם ארבע אותיותיו של שם זה. וכזה השם העולם מתנהג בהשגחה פרטית מאחו ית' והשפע והברכה שני' בה ודריקותי לכם ברכה עד בלי די (מלאכי ג') נמשכת לעולם מאוחו שם הנז' אל שער השמים, ומשער השמים שהיא מדה התפארת אל בית אלהיב שהיא מדה המלכות דהיינו ירושלם של מעלה. וזה שער השמים עתידים הצדיקים להיכנס בו והכי איתא בבראשית רבה (פ' ס"ט סי' ו') וז"ל אין זה כי אם בירא אלהיב וזה שער השמים, א"ר אחא עתיד השער הזה להיפתח להרבה צדיקים, אמר רשב"י אין ביח המקדש של מעלן גבוה מבית דמקדש של מטה אלא י"ח מיל מה טעם וזה שער השמים מניין וז"ה ע"כ ופירש עץ יוסף שבשעת השינה נפש הצדיקים עולה ויורד דרך אוחו שער עכ"ל.

וְגַרְסֵי' בגמרא (תענית ס' א' ד' ה') וז"ל מי איכא ירושלם למעלה. אין דכתי' ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו עכ"ל. ומ"ש עוד החשיך הלז ונתעקש לומר הכר נא ער היכן הניצה דעזו של זוהר לקינא. לאיברי המשגל בית אלהים ושער השמים וכו' שקר ועולה נמצא כפי דהיכן מצינו שאמר בזוהר שיש למעלה בספירות ח"ו טוב תכנית אבר רק שהוא קורא לסער השמים יסוד, וג"כ לציון שכירושלם של מעלה יסוד. ומה יש הסוד או טענת דברי זרות בכל זה כיון שהזוהר מכאן דבריו שכל שם המשכת והקמת הברכה

והשפע מאותן המדות נקראו כך כמו שני' אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די וגו' והבן.

ויותר מזה מצינו לרז"ל בעלי הגמרא שמכנים ירידת השפע והברכה של מטר מאתו ית' ויתעלה בלשון עיבור והריון ובעילה ולידה כדגרסי' בתלמוד (תענית פ' א' דף ח') אמר ריש לקיש מאי דכתי' ועצר את השמים בשעה שהשמים נעצרו מלהוריד טל ומטר דומה לאשה שמחבלת ואינה יולדת והיינו דאמר ריש לקיש משום בר קפרא נאמרה עצירה בגשמים ונאמרה עצירה באשה שני' כי עצור עצר ה' בעד כל רחם, נאמרה לידה באשה ונאמרה לידה בגשמים דכתי' והולידה והצמיחה וכו' ע"ש.

וגרסי' עוד בספרי ר' אליעזר (פ' ה') וז"ל במקום שיפקוד הקב"ה להמטיר מיד הארץ מתעברת וצמחה כאשר אלמנה שהיא מעוברת מזנות, אבל כשירצה הקב"ה לכרך צמחה של ארץ וליחן צירן של בריות פותח אוצרות הטוב שבשמים וממטיר על הארץ שהן מים זכרים ומיד הארץ מתעברת ככלדה שהיא מתעברת מבעלה הראשון וצמחה זרע של ברכה שני' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים וכתי' כי יבעל נחור בחולה יבעלך בניך וכו' ע"ש עכ"ל. הרי לך מסורש מדברי רבוה"י החנאים והאמוראים ז"ל שמדמים ומכנים בלשון לידה ובעילה וכיוצא כמו הוזה"ק והמקובלים שמשחמשים לדמות בדרך משל וחידה במדות אבל לא בכורא ית', ואל תחמה על רז"ל בזה, כי אמור אומר לך שאין מחשבתם ודעתם כאויל הזה, רק דעתם נקייה ומחשבתם טהורה ועשתונותם קדושה כהיא דגרסי' בגמרא (כחובות פ' ב' דף י"ז) וז"ל עם פי' רש"י, רב אחא מרכיב לה לכלה אכחפיה ומרקד, אמרו ליה רבנן אנן מרזו למענד הכי, אמר לון אי דמיא עליינו ככשורדה ואי לא לא, ככשורה כקורה ע"כ. ודבר הלמד שמחשבתם של חז"ל היתה טהורה שאם ישחמשו לדמות בדברים ההם לדברים עליונים בודאי הגמור שדעתם נקייה שהרי היה נושא דהכלה על כתפיו ולא היה מהרהר וכמי שנושא קירה היתה דומה עליו, ומר' שהביא הרע הזה לשון הילקוט ורש"י ילשון רלב"ג בענין הצלמים וע"ג. והזכירם לחדים שהם דמיונית כזבים וכיוצא. מי הוא שעבד ע"ז עד שזוצרך לומר ולהפוך אותם הרברים נגד המקובלים ח"ו ורק נגד שמייתו ית' הוא אומרם אינו לו ואין לחלקו כי יפקיד אל למאסר מה יענה על זה, ואלו נתן אל לבו להבין למה היה ציד מקום להזכיר שם ע"ז או צלמים איך שיהיה שכבר נספחה עד צפר גם יצרה של ע"ז נמחה ואסר מכל וכל ומעשה ידיהם ופיהם נזקקים ונתחזק ונתאמן עד היום הזה הם הם

רז"ל אנשי כנה"ג ז"ל עם היות שגודע שכל דברי המקובלים לא שייכים חלילה חלילה בסוג זה כלל שכל דבריהם רק במדותיו ית' ושמותיו. ומ"ש שכבר קמו מאמיני שני פועלים וכו' זוהי דעת ד' כשדים שמאמינים בשני אלוהות אבל דעת חורבנו הקדושה ושני התלמודים עם המדרשים נתבאר לעיל פ' ס"ו ויתבאר עוד לקמן פ' ע"ד. ומ"ש שאחריהם פשטה אמונת ישוע וכו' כבר נשררבה לשונו בפ' ס"ד יעויין שם בניאור רב. ומ"ש שאחריהם עמדה הקבלה המזוייפת מאמיני עשר ספירות שלא כדעת בעל ספ' יצירה וכו' איש זה ככלב המלקק הוא מדבר לבדות לו מלבו דברי כזב שהקבלה הקדושה האמיתית ח"ו מזוייפת. וראה ברשעו שאנו משיבים אורו מספ' יצירה של אברהם אבינו שאינה מזוייפת לפיכך אמר שהמקובלים סירשו שלא כדעת בעל ספר יצירה באמרם שהספירות זה ארוך וזה קצר וזה בינוני וכו' וטועה ומרשיע הוא שהרי גם בספר יצירה מבואר שהספירות הם שונים זה מזו והגני מקה"א את שינוי להצתיק קצת לשונות מספר יצירה (פ' א' משנה ה') וז"ל עשר ספירות בלימה מדתן עשר שאין להן סוף עומק ראשית. עומק אחרית עומק טוב ועומק רע. עומק רום ועומק תחת. עומק מזרח ועומק מערב. עומק צפון ועומק דרום וכו' הרי לך בהדיא מלשון ספר יצירה שהספירות שונים זה מזה זה ארוך הוא עומק טוב. וזה קצר הוא עומק רע.

עורך שם משנה ז' עשר ספירות בלימה געוץ סופן בתחלתן כשלהבת קשורה בגחלת שארון יחיד ואין לו שני וכו' עוד שם אלו עשר ספירות בלימה אחת רוח אחת רוח אלהים חיים. ורוח מרות. ומים מרות. ואש ממים וכו' הרי לך שמכנה את מדת הרחמים מים. ומדת הדין אש. וכבר כתבתי לעיל פ' זה בשם רשב"י ממדרש רבה שהבורא ית' ברא העולם בשתי מדות הרחמים והדין והיינו בינוני שהם דין ורחמים בכלל. וא"כ בטלו כל סצנות חלושות שקריות לא שרירין ולא קימין. ומה שמתקשה עוד על יסוד רעוע הוא באמרם שדעת המקובלים שהחמשה סרצופים הם אלהים שלם. ועשה לו קושיות איך הם עובדים לאחד מהם ונמצאו עובדים לחמישית אלהים וכו' הנה אלה הדברים כולב שקר וכזב. הרבאשונה שלא אמר שום חכם שהחמשה סרצופים נקראים אלוה לעבדם כלל. שניה שאינם עובדים אלא כדעת אנשי כנה"ג ורז"ל התנאים והאמוראים הוא לעבוד אל הבורא היחיד שאין זולתו ושאין לו סוף וקץ. דרך שמו שם הוי"ה ב"ה כמבואר לעיל (פ' כ"ט ופ' נ"ח). ומדת שמלבלג ואמר שהמקובלים לא הסכימו לדעה אחרת למי יתפללו וכו' שקר הוא זה שחרי כוונת כולם להתפלל אל אדון יחיד שאין זולתו. רק אם ימצא

לומר שיש חילוק ביניהם לאיזה דרך ושער יתכוונו בתפלה לכד אנו מודים, וכן יש חילוק בין חכמי הגמרא לאיזה דרך יכוונו בתפלתם כדגרסי ברזלמוד (ירושלמי סוף פ' ד' דברכות) כתיב והיו עיני ולבי שם כל הימים הא כיצד פניו למעלה ועיניו ולבו למטה, ואם לאו יכוין את לבו כנגד בית קדשי הקדשים לאיזה בית קודש הקדשים, ר' חייא רבה כנגד קדשי הקדשים של מעלן ר' שמעון בן חלפתא אמר כנגד בית קדשי הקדשים של מטה, א"ר פינחס לא פליגין בית קודש הקדשים שלמטה מכוון כנגד בית קה"ק של מעלן שני מכוון לשבתך מכוון כנגד שבתך עכ"ל.

הרי לך בהדיא שאעפ"י שר' חייא אומר לכוון נגד בית קה"ק של מעלה, ור' שמעון בר חלפתא כנגד קה"ק של מטה אעפ"י כן אין זו מחלוקת ביניהם הואיל והכל הולך אל ארון יחיד ב"ה וכולם מכוונים כנגד שבתו כמו שמתרץ ר' פנחס באמרו לא פליגי וכו' מכוון כנגד שבתך, כך המה דברי המקובלים אם זה אומר להתפלל אל הדרך הזאת וזה אומר אל השער הזאת אין זו מחלוקת ביניהם מפני שכולם כוונתם אל ארון יחיד ב"ה כדמוכח מהרזלמוד, ומה שלעג עוד לומר ז"א ופילגשיו וכו' א"ו לה לאותה בושרה אהה והוי מאיש רעוע זה איך הטיל דופי בקבלת חכמים בפיו ובלשונו הוא כוזב רובר שקרים חועבה הוא, איש לא נאמר בפיו אמת ולא נאמנה ארץ אל רוחו הוא מרמה יחעב ה' מוציא דבה הוא כסיל לאמר על עם בני ישראל שלא ידעו ח"ו את אלהיהם, והחמור ח"ו ידע יותר מהם, אוי לאננים שכך שומעות איך איש רע צורח בקול עז ונבל כנביא שקר, ואם הנביא האמיתי ישעיה הוכיח את ישראל ואמר ידע שור קינהו וכו' מכל מקום על אמרת הוא מוכיחם, לא כזה האפל אשר בחשך בא ובחשך הלך ובחשך שמו יכוסה וישנא את עם ה' לפיכך הוא מטיף עליהם מלין בשפתי שקר וזהו מאמר שלמה המלך ע"ה מכסה שנאה שפתי שקר ומוציא דבה הוא כסיל ואמר שלמה בחכמתו לא יחפוץ כסיל בתכונה כי אם בהתגלות לבו ר"ל שכסיל כזה אינו חפץ בסודי התורה שצריכים רזבונה, רק חפצו באותן הנגלות ללבו לבד, על כן עמי ואחי ורבותי אליכם אישים אקרא חזקו ואיצו אל תיראו ואל תערצו מדברי איש זה כי כולם שוא וחפלי, ותחזקנה ידיכם באמונתכם כמאמר ר' מאיר (ברייחא דאבות) בארבעים ושמונה דברים התורה נקנינה ואחד מהם באמונת חכמים והחכם יבין וישכיל ע"כ.

פרק ע"ב וק"ו הדברים לחשוב על התנא הקדוש רשב"י ע"ה שיכנה את המשנה בשם ללמא למחטיה אנגא וכסס אנן משכית וקליסא

וכיולא, שהרי צירושלמי מצואר צהדיא דרשב"י ס"ל שקריאח המשנה חשובה
 אללו יותר מן המקרא ושקול הוא בקריאח שמע ז' בעונתה כמש"ל פ' ס"ז
 ואיכבה נחשוב על התנא בקדוש הזה שידבר סרה על המשנה לומר שכל
 עמא ופסול ואסור הכו' במשנה מסמרא דילא"ר ויחא ליה בהפקירא לזלזל
 באיסורין שבה, ושעל זה נענש מרע"ה ליקבר בארץ עמאה על שלמדנו את
 המשנה ושהיה לו למרע"ה ללמדנו תחתיה סודות ורמזין הוגעין ופוגמין בכבוד
 אבינו מלכנו וביסודי תורה'ק ושרשיה להעוטינו מעיקרי אמונתנו המהורה ביתוד
 השי"ת שהוא הסבה הראשונה ולייסד לנו דעת ותורה חדשה להאמין בצמות
 רבות המשחלשלים זה מזה וכל אחת נקראת בשם הוי"ה ואדנות ואלהים
 והקב"ה והמה שאמרו והיה העולם לפי דבריו, וייחס העבודה והתפלה
 והקרצנות שהיו ישראל מקריבים בזמן שצית המקדש קיים לאלוה הנצח קלר
 אפים (ז"ה) והיא הסבה האחרונה שבפרלופי האלילות היפך תורה'ק שנכתב
 ושצט"פ. ואעפ"י שאמר שנגלה לו עתיקא קדישא כמצואר צוהר בראשית דף
 כ"ב או אליהו ור"מ כמצואר במקומות הרבה צוהר, כבר הזהרנו צתורה שלא
 נאמין לו ולא נשמע אליו כמו שנ' כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום וכו'
 כי נביא שקר הוא, ואף אם יעמיד לנו חמה ולבנה כיהושע בגבעון ועמק
 אילון לא נאמין לו כמ"ש רז"ל בגמר' ומביאו הר' הסמ"ג בהקדמת העשיין
 והרמב"ם בחבור ובהקדמת ס' זרעים ובמורה פ' כ"ד משלישי באורך. והטעם
 כי מנסה ה' אלהיו אותנו כמו שנ' כי מנסה ה' אלהיו אתכם לדעת
 הישכם אוהבים את ה' אלהיכם וכו' ואין נביא ראוי לחדש דבר מעתה ואף
 אם צח קול תכריז מן השמים לאמר שמעו אליו לא נשמע לו לסור מן הדרך
 אשר לנו ה' אלהינו ולזלזל בשום עיקר מעיקרי התורה או בשום מלוא
 ממלותיה, וכ"ש זה המסית בלי שום אמת ומופת ועיקר ד' עיקרים מיסודי
 תורה'ק שכת' הרמב"ם כמש"ל פ' מ"ח. והנה כפי הנחת מחבר הצוהר שכללות
 הפרלופים הם אחד, איך נפרד העתיק מאריך אנפין ושאר פרלופים וצא
 לצדו לבית מדרשו של רשב"י ושאל אותו (צוהר בראשית כ"ב) וא"ל שמעון
 שמעון מאן הוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם מאן יהוה האי אלהים וכו'
 וכן בכמה מקומות צוהר שנו' סבא שהיה בא לגבי ר' אלעזר איך נפרד
 וצא לצדו הלא הכל אחד, וכבר קדמני בטענה זו הראב"ע ז"ל על מאמיני
 השלוש בריש פ' וירא וז"ל הנה קלת אמרו כי השם ג' חשים הוא אחד והוא
 שלשה ולא יתפרדו והנה שכתו ויצאו שני המלאכים סדמה עכ"ל ביאור דבריו
 כי מאמיני השלוש סוברים כי השי"ת הוא שלשה אב וכן ורוח הקדש והשלשה

אחד ולכך אמר הכתוב וירא אליו ה' והנה ג' אנשים ואלה השלשה הם השם הנאמר בפסוק שקודם זה ולא יתפרדו, וטען עליהם הראב"ע הרי מלינו שנפרדו שכ' ויבאו שני המלאכים סדמה. גם נאמר אנחנו להמסית מחבר הזוהר שאומר וכלא חד ולא מתפרשין לעלמין איך נפרד עתיק שהוא סבא דסבין ובא לבדו לבית מדרשו של רשב"י, גם מה שאמר שאימא היא שאמרה לאבא נעשה אדם וגברא ידה ועשאתו על כרחו של אבא וכשחטא אדה"ר גירשו מג"ע וגירשה עמו ואיך נפרדה אימא מאבא והלא כלא חד ולא מתפרשין. והנה אם היה סבא דסבין נראה לרשב"י ור' אלעזר בנו כמה פעמים כמו שמבואר בזוהר למה זכה רשב"י ואמר שפחה של בית אבא נודמן לה מלאך ג' פעמים חני אפי' לא פעם אחת (מעילה פ"ד) וגם למה לא הגידו לנו חכמים שרשב"י היה נביא גדול כל כך יותר משאר נביאים שהרי היה נגלה לה עתיקא קדישא והוא עומד על עמדו בתוך החברים צביהמ"ד, ולמה אחז"ל שהגי זכריה ומלאכי סוף נביאים, ומשם ואילך פסקה נבואה מישראל, הא אשכחן רשב"י נביא אחר החרבן והגיד כמה עניינים צאלהות, ושהעבודה לבן האלהים קלר אפיס מה שלא הודיעו שאר נביאים מימות משם עד מלאכי ולא נתגלה זה עד האלף הששי עכ"ל.

תשובה מ"ש קל וחומר לחשוב על רשב"י שיכנה את המשנה בשם צלמא ואכן משכיה וקליפה ואמר שהזוהר אמר שמשנה נענש להקבר בח"ל על שנתן את המשנה וכו' כל אלה הדברים שוד ופסע בהם ולא אמון במ כי שקר וסרה המה באמת נגד התנא הקדוש רשב"י בזוהר שאמר שם שהעוסקים במשנה הם כמלאכי השרת ממש כמש"ל באורך פ' ס"ו וס"ז וס"ח ראה והבן קורא משגיל שם ושם ותדע שכל דברי כסיל ואויל זה שקר מוחלט וכזב גמור: ומ"ש עוד ששקר נגד הזוה"ק שהוא ח"ו מטה אותו מעיקר אמונתו ביחוד השם ואמר בכזב שהוא ח"ו יסד דת ותורה חדשה להאמין בסבות רבות וכו' עד מה שאמר היסך תוה"ק שבכתב ושבע"פ וגו' זה דרשע המסית מוציא שם רע על פנת התורה הקדושה וישם עליה עלילות דברים אשר לא המה בה כלל. וחושב בדעתו שאין מי שיוכל להיות כמוהו. שאם חסצנו לעשות כמיהו שמשבש דברי חז"ל ואח"כ משקר עליהם יכולים אנו לחלוק ולשבש ולשקר על התורה הקדושה ואו על המשנה והתלמוד כי האדם יכול לעשות עצמו ככלעם הרשע. ומה אשיב על דברי שקרים וכזבים אשר לא המה באיזה ספר כתובים. רק המרה בדויים מבטן ומפה ערל וטמא שנויים ומשולשים הם השוטים הם הרשעים: ומ"ש שלא נאמין להזוהר שעתיקא קדישא נגלה לו או אליהו וכו' הגה רע ומדיח

זה כוסר בדברי הגמרא שאמרו חז"ל שהיה אליהו וחקציה באים ונראים לאדוננו רשבי ע"ה כמובא לישנא דגמרא לעיל ס' כ' ונביאנו עוד לקמן פ' זה. ומ"ש וקרא נגד הזוהר הקדוש אזהרת התורה שלא נאמין לנביא שקר כאמרו כי יקום בקרבך נביא וכו' לא תאנה ולא תשמע אליו וכו' כי מנסה ה' אלהינו אתכם, ואמר מאמרב ז"ל שאין נביא רשאי לחדש וכו' ואפי' תכריו בת קול שנשמע אליו לא נשמע לו לסור מן הדרך אשר צונו ה' אלהינו וכו' בכל זה אין הנדון דומה לראיות, דהיכן מצינו שרשבי בזוהר קרא עצמו נביא או היכן מצינו שמביא נבואה חדשה שלא נמצאת לא בתורה ולא בגמרא. או היכן הוא בזוהר בשום מקום שהוסיף מצוה או גרע איזה מצוה. ואם מה שטען איש זה שהזוהר עקר ד' עיקרים מהתורה וכו' הלא גם זה שקר ולא נמצא כך בזוהר או בשום ספר מקובל כלל, וכבר נחבארה שטותו וטענתו של איש זה לעיל פ' מ"ח שכל המקובלים מודים באמת באותן העיקרים.

בהא סלקינן שכל מה שאסף אויל זה שאין לשמוע לנביא שקר זהו משל אומרים טול קיסם מבין שיניך, אמר לו טול קורה מבין עיניך שכל מה שרצה פתי זה להוכיח נגד הזוהר הקדוש בראותו בעורון עיניו שיש בו ח"ו שום נדנור ורק בטעותו חשב שיש בו קיסם, הנה גם זה צודק בו שכבר טעותו גלויה באמת מאומת שהוא כנביא שקר מלמד אותנו לסור מאחרי ה' אלהינו אשר צונו באמונת חכמים שני' לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל ופירשו רז"ל בגמרא אפי' אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין כל שכן שאומר לך על ימין ועל שמאל לא תסור מן הדבר ע"כ ומביאו רש"י בחומש פ' שופטים י"ז, ולפיכך לא נאנה לו ולא נשמע אליו שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה כזה שמלגלג ועוקר אמונת חכמים, כ"ש וק"ו שאינו לא נביא ולא חולם ולא הביא לסעותו לא אות ולא מופת, ומעיקרא שקרא וזייסנא איהו שקראי ושקרוראי, ומה שחזר עתה לומר נגד הזוה"ק שהוא אומר שכל הפרצופים הם אחד והקשה ואמר איך נטרד העתיק מא"א ושאר פרצופים ובא לבדו וכו' הלא הכל אחד וכו' הנה זאת הסענדה והשאלה לא ישאל בה אלא מי שהוא מין וכיפר, כי הנה נודע מלישנא דגמרא המובא לעיל ס' כ' שהקב"ה נראה לסנחריב בדמות סבא, וגם לשמעון הצדיק כזקן ולישראל על הים כבחור, ועל הר סיני כזקן כולן הובאו לעיל פ' הנז'. ועוד כתוב כן במדרש הגדול פ' ואחחנן על פסוק פנים בסנים א"ר לוי בדמיונות הרבה נדמה הקב"ה לזה עומד ולזה יושב לזה בחור ולזוה קן הא כיצד בשעה שבא הקב"ה לעשות מלחמתן של ישראל על הים לא

נראה להן אלא כבחור שאין המלחמה נעשית יפה אלא ע"י בחור שני' ה' איש
מלחמה אבל כשירד על הר סיני ליתן תורה לישראל לא נדמה להן אלא כזקן
שארין התורה יוצאה נאה אלא מפי זקן שכן דניאל אומר בשעה שראה אורו
שני' חזה הוית עד די כרסוון רמיו ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חיור ושער
רישיה כעמר נקי, א"ר חייא בר אבא אם יאמר לך ברה דזניחא תרין אלהין
אימר ליה אנכי ה' אלהיך אנא הוא דימא ואנא הוא דסיני עכ"ל המדרש.
וְהָנָה נודע שהבורא ית' נראה בשנויים אלו זקן ובחור דהוא רק כפרצופים
שהן הספירות שהן האספקלריות כדגרסי' במדרש רבה (ריש פ' ויקרא
סי' י"ד) ר' יהודה אומר מתוך תשע אספקלריאות היו הנביאים רואים וכו'
ומשה ראה מתוך אספקלריא מצוחצחת עכ"ל הרי לך תשע ספקלריאות ואחת
מצוחצחת הרי עשר הן הן עשר ספירות וכשהבורא ית' נגלה באיזה ספירה
כגון כשנראה לשמעון הצדיק ולרשב"י נדמה להם כזקן והוא בספירת הכתר,
ואעפ"י שכל הספירות אחד לא שהם נפרדים זה מזה כלומר ספירת הכתר
מספירת החכמה, או שהיא ח"ו נפרדת מספירת הבינה, אלא כשנגלה לנביאים
באיזה מדה וספירה מאלו לא שהיא נפרדת, אלא כמו שמתפשט אור השמש
בכל העולם כך הוא ירדת אותה מדה שאורה מתפשט על אותו הנביא או החכם.
וְזָקָה הטפס דומה בטענתו זאת לאותו כופר אח עם אח נפגשו כדגרסי' בגמרא
(סנהדרין פ' ד' דף ל"ט ע"א) אמר ליה כופר לרבן גמליאל אמריתו כל
בי עשרא שכינתא שריא כמה שכינתא איכא, קרייה לשמעיה (פירש"י קרייה
רבן גמליאל לשמעיה דכופר) מחא ביה באסקתיה (פירש"י הכהו על צוארו)
אמר ליה אמאי עאל שמשא בביתיה דכופר, אמר ליה שמשא אכולי עלמא
ניחא ומה שמשא דהווא חד מן אלף אלפי רבוא שמשי דקמי קב"ה ניחא
לכולי עלמא, שכינתא דקב"ה על אחת כמה וכמה עכ"ל הרי לך בהדיא
שכבודו של הקב"ה מתפשט בכל מקום שיש עשרה שכינתא ביניהם כהתפשט
אור השמש וק"ו הדבר, ומ"ש עוד איך נפרדה אימא מאבא וכו' וגם מ"ש
שמעון שמעון מאן ניהו האי אלהים וכו' נתבאר לעיל באורך פ' כ וגם נתבאר
מה הוא ענין הפירוד יעויין שם כי כסיל ורמאי ובודאי הוא איש רע זה שונה
בכסלו וטפשו וטפשו לשליש ולרביע ולחמשה אפי' עד עשרה פעמים הוא מדה
שאמרתי לך לעיל שהוא טובב טובב כחמור הרחיים החיור על מקומו הראשון.
ומ"ש וגם הביא לשון דהראב"ע שטען נגד מאמיני השלוש איך נפרדו וכו' כן
אמת שצריך לטעון נגדם כך לפי שהם חושבים אותם אלוה אחד, אבל המקובלים
וכל חכמינו ז"ל מודים שכל עשר הספירות הם אחת, אבל אינם אלוהות ולא

נעבדים חלילה וכן כתב רד"ק ז"ל על פסוק ועוזו נוראותיך (תלים מזמור קמ"ה) וז"ל ועוזו נוראותיך אמרו ונדולתיך אספרנה. כחוב גדולתיך בירד הרבוי שהם רבות אצל המקבל וקרי גדולתך כי הכל הם אחד אצלו יתברך. ואלה שמורים הנזכרים בזה המזמור גדולה גבורה מעשה הו"ד כבוד טוב צדקה מלכות נפלאות נוראות. הם עשר לענין ידוע אבל אינם דוקא כל אחד במקומו הנזכר אלא כל אחד עניינו במקום חבירו גם כן. אלא מפני ששינם לזהם חילקם בשמות משונים זה מזה עכ"ל רד"ק ז"ל.

הרי לך מפורש שעשר ספירות הם אחד נקראים אצלו ית' ומפני ששינה לנו רחמים או דין בהם חילקם לנו בשמות משונים זה מזה ודו"ק. ונהנה זה האיש משבח את ספר יצירה בפ' נ"ג ובפ' ע"א וגם מביא ומסתייע מספר שבילי אמונה בפ' ע"ד הנה גם בספר יצירה הובא לעיל ס' כ' וגם בספר שבילי אמונה (נתיב א' דף י"ט) כחוב שעשר ספירות קשורות ביחוד אמיתי וכו' ע"ש ודע שכל זה הוא רק עולם האצילות שהוא עולם הראשון שהוא כלל עשר ספירות שאינו מקבל תוספת ולא חסרון מפני שהבורא ית' בתוכו וחוצה לו. שוב מצאתי שכן כת' הראב"ע ז"ל שעולם האצילות הוא קשר אחד וז"ל (בדניאל סי' עשיר) נאם אברהם המחבר הנה נא הואלתי לדבר האחד הוא טרם החשבון. הוא מפאה אחת סבת כל החשבון ומפאה אחרת הוא כל החשבון לא יסיף ולא יגרע והוא סבת כל תוספת וחסרון והוא לא יקבל כפל ולא חילוק והוא סבת שניהם וזה האחד הוא עולם הראשון כנגד העולמות שהם אחריו. וזה העולם אינו גוף והוא הנקרא מראה כבוד השם והעלין ולא ישחנה בעצם או במערכת ואין לו זמן ומקום והשם הנכבד בקרבו והעולם השני וכו' עכ"ל הראב"ע ז"ל:

הראית אחי הקורא איך דברי המקובלים הקדושים אמת שכללות עולם האצילות אחד ומזה עוד תקח מענה ותדע שכל מה שהביא מסענת הראב"ע שטען נגד המינים איך הם אומרים שהכל אחד שלא נכנסו דברי המקובלים ז"ל בסוג סענה זו כלל שהרי הראב"ע בעצמו אמר שעולם הראשון הוא מראה כבודו יתברך ודו"ק אחד ושאינו גוף ודוק. ומה ששב בער זה להקשות עצמו ואמר שאם סבא דסבין נראה לרשב"י וכו' למה בכת ואמר שפחה של בית אבא נזרמן לה מלאך ג' פעמים אני אפי' לא פעם אחת וכו' והאשכחן שרשב"י נראה לו הקב"ה ואלהו כדגרסי' בגמרא (שבת ס' ב' דף ל"ג ע"ב) פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהם של אומה זו תיקנו שווקים וכו' נענה רשב"י ואמר

כל מה שתיקנו לא תיקנו אלא לצורך עצמן. תיקנו שווקים להושיב בהן זונות וכו' הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות, אמרו יהודה שעילה יתעלה, שמעון שגינה יהרג אזל הוא ובריה ששו בי מדרשא וכו' כי תקיף גזירתא וכו' ששו כי מערתא (כלומר כשחזקה הגזרה על רשב"י ליהרג ברה מבית המדרש הוא ובנו אל המערה) אירחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא (פי' נס נעשה להם ונברא להם שם חרוב ל'אכול מפירותיו ועין מים לשתות. רש"י.) והוו משלחי מנייהו והוו יתבי עד צוארייהו בחלא כוליה יומא גרסי. בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו. אתיבו תריסר שני במערתא (פי' בשעת תלמוד חורה היו פושטים מלבושם ומחכסים בחול וכשעת התפלה מתכסיים בלבושיהם ומתפללים) אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא אמר מאן לודעיה לבר יוחאי דמית קיסר ובטיל גזירתיה נפק. חוו אינשי דק"א כרבי וזרעי. אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה כל מקום שנוחנין עיניהם מיד נשרף, יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חזרו למערתכם. הדור אזול איתיבו תריסר ירחי שתא וכו', יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם. נפקו כל היכא דהוה מחי ר' אלעזר הוה מסי ר' שמעון, אמר לו בני די לעולם אני ואתה (פירש"י די לעולם בעוסקי תורה אני ואתה) וכו' ומעיקרא כי הוה מקשי רשב"י קושיא היה מפרק ליה ר' פינחס בן יאיר תריסר פירוקי, לסוף כי הוה מקשי ר' פינחס קושיא הוה מפרק ליה רשב"י עשרים וארבעה פירוקי עכ"ל התלמוד. הרי לך איך סיפרו והגידו לנו חז"ל איך גדלה מעלתו של רשב"י וכנו יותר מכל החכמים אחר שיצאו מהמערה, גם במערה צפו וחזו בכבודו ית' כדגרסי' בגמרא (סנהדרין דף צ"ח ע"א) וז"ל ריב"ל אשכחיה לאליהו דהוה קאי אפיתחא דמערתא דרשב"י, אמר ליה אהינא לעלמא דאתי, אמר ליה אם ירצת האדון הזה (פירש"י שכינה היתה עמהם) אמר ר' יהושע בן לוי שנים ראיתי וקול שלשה שמעתי, פי' עיון יעקב הכוונה על אליהו ורשב"י שהם שנים ופירש"י קול שלשה דשכינה הוה בהדייהו עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

הרי לך מפורש שהקב"ה ואלהיו נגלו לרשב"י במערה ולפיכך אמר אליהו אם ירצה האדון הזה להכניס ריב"ל למחיצתו לעה"ב, לפי שהקב"ה בכבודו נראה שם והוא שבידו לבדו ואין זולתו לשלם שכר טוב לצדקים לעה"ב וחזר ריב"ל לספר שהוא ראה רשב"י ואלהיו יושבים שם יחד כאמרו שנים ראיתי וקול שלשה שמעתי קול כבודו ית' שמע שמדבר עם רשב"י ואלהיו שם ולא ניחן לו רשות לראות :

וְנִרְסִי עוֹד בְּגִמְרָא (סוכה פ"ד דף מ"ה ע"ב) שרשב"י מדמסתכלי באספקלריא

המאירה וכו' עוד שם בשם רשב"י אמרו שהיה אומר יכול אני לפטור את העולם כולו מן הדין וכו' ופרשו על זה רבי' חננאל ור' נתן בעל הערוך שהם היו חכמים גדולים כמוכים לימות הגאונים וז"ל רבי חננאל רשב"י היה במערה י"ג שנה ונראה לו בדרך מראית אלהים גדול כבודו והיה יודע בעצמו שהוא חסיד גדול והיה אומר יכול אני לפטור העולם עכ"ל חננאל ז"ל וז"ל ר"נ בעל הערוך בערך פטר רשב"י היה במערה י"ג שנה, ונראה לו אלהים בדרך גורל כבודו והיה אומר יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין עכ"ל הערוך.

וכן פי' מהרש"א וז"ל הא דמסתכלי באספקלריא המאירה יש לדקדק דמסיק הכא דמסתכלי באספקלריא מאירה, לא הוּו פחות מלו צדיקי, ואנן אמרינן כפי' החולץ דמסה לחוד ראה באספקלריא מאירה וכל הנביאים לא ראו באספקלריא מאירה ויש לומר דהגם בנביאים קאמר, אבל הכא בצדיקים וחכמים כמו רשב"י וחבריו קאמר, וכאמרינן דחכם עדיף מגביא עכ"ל מהרש"א ז"ל: ומ"ש למה אמרו חכמים שחגי זכריה ומלאכי סוף נביאים ומשם ואילך פסקה נבואה הא אשכחן רשב"י ניבא אחר החורבן וכו' אין זה מן הקושי כלל דהא גרסי' בגמרא (בבא בתרא ס' א דף י"ב ע"א) אמר ר' אבירימי דמן חיפה מיום שחרב בית המקדש ניטל נבואה מן הנביאים ונתנה לחכמים אטו חכם לאו נביא הוא הכי קאמר אעפ"י שניטלה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה אמר אמי מר וחכם עדיף מגביא ע"נ' ונביא לבב חכמה עכ"ל התלמוד.

הרי לך בדרכה מינה שאפילו נאמין שרשב"י נתנבא אין זרה מן התימה. והנה האויל הזה מדבר דברים סתומים יוצאים לשני פנים האחד הוא קורא לראיית וצפיית כבודו ית' נבואה ואינו כן שהרי מצינו אחר חגי זכריה ומלאכי שר' ישמעאל נראה לו הקב"ה והגיד כמה עניינים מכבודו יתעלה כדגרסי' בגמרא (ברכות ס' א' דף ז' ע"א) תניא אמר ר' ישמעאל פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים וראיתי אכתריאל יה' צבאות וכו' ופי' מהרש"א אכתריאל רומז לכתר עליון והאליף שלפניו מורה על א"ס ואל יה' צבאות סמותיו הקדושים על שם מדותיו ושם הרחמים באמצע וכו' ע"ש ונ"כ מצינו גבי ר' אלעזר בן סדת שנתעלף כמו שהיו שאר נביאים מתעלפים ונראה לו הקב"ה וזה דהיה אחר החורבן ולא עוד אלא שר' אלעזר הנז' אמורה ולא הנא ילמד מזה בדרכיה מינה כדגרסי בגמרא' (תענית ס' ג' דף כ"ה) ר' אלעזר בן סדת הורה דחיקא ליה מלתא טובא (פרש"י ר' אלעזר בן סדת אמורא היה והוא הנקרא מרה דארץ ישראל כדאייתא במסכת גדה בעל הוראות היה ור"ה רחוק ועני

עבד מילתא (פירש"י הקינו דם) ולא הוה ליה מידי למטעם אשכח ברא דתומא ושרייה לסומיה (פי' לא היה לו מה לאכול ומצא עלה של שום וזרקו לפיו ופירש"י ברא דתומא עלה של שום) חלש ליביה (פירש"י נתעלף) וניים, אזול רבנן לשיולי ביה חזיוה דקא בכי וחיך ונסיק צוציחא דנורא מאפותיה (פי' באו חכמי ישראל אליו וראוהו שוחק ובוכה ונסיק צוציחא פירש"י ניצוץ מאפותיה ממצחו) כי אהער אמרו ליה מאי טעמא בכה מר וחיך ונסיק צוציחא דנורא מאפותיה, אמר להו דהוה יתיב עמי הקב"ה ואמרירי ליה עד מתי אצטער בהאי עלמא, ואמר לי אלעזר בני גיחא לך דאפכיה לעלמא מרישא אפשר דמתילד בשעתא דמווני, אמרית לקמיה כולי האי ואפשר (פירש"י ואפשר בתמיהא כולי האי עכדת ואכתי הך ספיקא דילמא לא מתרמינא בשעתא דמווני) אמרית ליה דחיי ספי או דחינא (פירש"י ימי חיי שחייתי כבר הם רבים ממה שאני עתיד לחיות) אמר לי דחיית (פירש"י מה שכבר חיית מרובים ממה שאתה עתיד לחיות, והיינו דקא בכי כי אמר שכניה הכי, והאי דחיך משום י"ג נהרוותא לרחוץ בהן וליטייל בהן מזה לזה) אמרי לקמיה אם כן לא בעינא (פירש"י לא בעינא דתיחרביה לעלמא), אמר לי בהאי אגרא דאמרת לא בעינא יהיבנא לך לעלמא דאתי תליסר נהרוותא דמשחא אפרסמון דכיין כפרת ודגלת דמענגת בהו, אמרי לקמיה האי ותו לא, אמר לי ולחברך מאי יהיבנא, אמרי ליה ואנא מגוכרא דלית ליה בעינא (בתמיהא) מחיין באסקוטלא אפוחאי ואמר לי אלעזר ברי איגרו בך גירי (פי' מחיין באסקוטלא כלומר הכהו הקב"ה באצבעו על מצחו וכן פי' רש"י וז"ל איגרו בך גירי כלומר הכיתי בחיצי לחדיה בעלמא אמר כן באסקוטלא אפוחאי היינו צוציחא דנסיק מניה שמדביק אצבע צרדה עם הגודל ומכה בצפורן האצבע עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל. קרו לך מפירש מהגמרא שאחר שפסקה נבואה ואחר החרבן נגלה הקב"ה לר' אלעזר בן סדת והעידו חז"ל וראו איך הוא מתעלף וניצוץ האש יוצא ממצחו ודיבר עמו הקב"ה כל אלה הדברים אשר לפניך והבטיחו ליתן לו להעולם הבא י"ג נהרי אפרסמון שהורות.

והפן השני שזה הכסיל קורא הגילוי הסודות נבואה, ואינו כן, כי אעפ"י שקושייתו קצת מסתברא באמרו שר' שמעון הגיד כמה עניינים מה שלא הודיעו שאר נביאים מימות משה וכו', כן מסתברא קצת, אבל זה הסתי הרשיע והעלים תירוץ דבר זה, וזהו הנח נודע מה שנתבאר לעיל פי' ס"ח שמשו רבי ידע בסודי התורה וכל רבותי התנאים ידעו, אך לא ניתן להם רשות לגלותם, גם הנח ידוע לכלי עלמא שרשב"י היה תלמיד חבר לר'

עקיבא וגחגלו להם סודות יותר ממה כדגרסי' בילקוט ט' חקת וילקוט ישעיה רמז חנ"ב בשם פסיקתא רבתי ומדרש רבה פ' חקת פרשה י"ט סי' ר' וז"ל רבה ויקחו אליך פרה אדומה א"ר יוסי בר חנינא אמר לו הקב"ה למשה לך אני מגלגל טעם פרה אבל לאחר חוקה דאמר רב הונא כתי' כי אקח מועד אני מישרים אשפות וכתי' והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפאון יקפאון כתיב דברים המכוסין מכס בעה"ז עתידים להיות צופים לעה"ב וכו' וכתי' אלה הדברים עשיתם ולא עזבתם אעשה אין כתי' כאן אלא עשיתם שכבר עשיתי לרבי עקיבא וחבריו דברים שלא נגלו למשה נגלו לר' עקיבא וחבריו וכל יקר ראחה עינו זה ר' עקיבא עכ"ל ובילקוט ישעיה גריס א"ר אחא דברים שלא נגלו למשה כסיני נגלו לר' עקיבא וחבריו עכ"ל ונפלו וכשלו ובטלו כל קושיות שמתקשה בערפו אויל זה נגד הזוה"ק.

ועוד על מה שאמר והקשה באמרו למה אמרו חכמים שחגי זכריא ומלאכי סוף נביאים ומשם ואילך פסקה נבואה וכו' צריך אני להודיע לך קורא נעים היכן אמרו חכמים כן ורזא דגרסי' בגמרא (סוטה פ' ט דף מ"ח) וז"ל משמתו נביאים חגי זכריה ומלאכי נסחלקה רוח הקודש מישראל והיו משתמשים בבת קול עכ"ל אבל גבי רשב"י מצינו שרוח הקודש היתה קיימת אצלו והיה משתמש בה כדגרסי' בגמרא (ירושלמי פ' ט דמסכ' שביעית) וז"ל רשב"י צפה ברוח הקודש שנחננו שם ואמר גוזר אני על העליונים שירדו ועל התחתונים שיעלו וכן הות ליה עכ"ל החלמוד ובמד"ר (קהלת פ' י' סי' י"א) איתא וז"ל מיד זכה רשב"י ברוח הקודש עכ"ל והבן: ומ"ש להלעיג שהעבודה לבן האלהים קצר אפים וכו' מסמא זה עיני האפלים הוא בכזביו המזויפים ובפירושו השקריים וכבר גליתי את קלונו על זה בפ' סיד כביאור רב ומ"ש שלא נתגלה זה עד האלף חששי וכו' היינו הך שלא נחגלית כפירה ובזיון ספרי האמת אלא בסוף האלף הששי שהם ימות המשיח מבטן הכסיל הזה יצאו הלגלוגים והלעגים בחציפות פנים וחיבקע כריסו אשר מילאה משתן הערל דהגזיל וצדקו חזיל באומרם במשנתם דהטהורה (סוף מס' סוטה) אשר נוצצה ברהם חכמתו ית' וז"ל בעקבות משיחא חוצפא יסגי (פירש"י בסוף הגלות לפני ביאת המשיח ומכיוא דהר' תי"ט) ויראי חטא ימאסו והאמת תהא נעדרת וכו' רחמנא לישזבן מהאי מינותא ע"כ:

פרק ע"ג ובירושלמי פ' הרואה גרסי' המניין שאלו את ר' שמלאי כמה אליהו בראי את העולם, אמר להם ולי אחס שואלים לכו ושאלו את אדה"ר ט"ו כי שאל כל לימים ראשימים אשר וגו' אשר בראו אלהים אדם על הארץ אין כתי' כאן לא למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ א"ל והכתי'

בראשית ברא אלהים, א"ל וכי בראו כתי' אין כתי' אלא ברא א"ר [שמלאי כל מקום שפקרו המינים תשובתן בלידן חזרו ושאלו] אותו מה הדין דכתי' נעשה אדם בללמנו כדמותנו א"ל ויצראו אלהים את האדם בללמם אכ"כ אלא ויצרא אלהים את האדם בללמו א"ל תלמידיו לאלו דחית בקנה לנו מה אתה משיב א"ל לשעבר נברא מן העפר וחוה נבראת מן האדם מאדם ואיך בללמנו כדמותנו אי אפשר לאיש בלא אשה וא"א לאשה בלא איש ואי אפשר לשניהם בלא שכינה וחזרו ושאלו מה שהן דכתי' אל אלהים ה' אל אלהים ה' הוא יודע א"ל הם יודעים אכ"כ אלא הוא יודע כתיב א"ל תלמידיו ר' לאלו דחית בקנה לנו מה אתה משיב אמר להם שלשתן שם אחד כאיניש דאמר ביסלויס קיסר אגושחוס, (ארון מושל ושלט) חזרו ושאלו אותו מהו דכתי' אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ א"ל וכי דברו ויקראו כתי' כאן אין כתי' אלא דבר ויקרא ארץ א"ל תלמידיו ר' לאלו דחית בקנה לנו מה אתה משיב א"ל שלשתן שם אחד הם כאיניש דאמר אומנין בניין ארכיטקטנין (נ"א ארכיטקטניס ערוך ערך אמון) חזרו ושאלו אותו מהו דכתי' כי אלהים קדושים הוא אמ"ל קדושים המה אכ"כ אלא הוא אל קנא הוא א"ל תלמידיו ר' לבו דחית בקנה ולנו מה אתה משיב א"ל קדוש הוא בכל מיני קדושות דאמר ר' יודן בשם רבי אחא הקב"ה דרכו בקדושה דיבורו בקדושה, ישבו בקדושה, חשיפת זרועו בקדושה אלהים נורא ואדיר בקדושה דרכו בקדושה אלהים בקדש דרכך הלכו בקדושה הליכות אלי מלכי בקדש מושבו בקדושה אלהים ישב בכסא קדשו דבורו בקדושה אלהים דבר בקדשו חשיפת זרועו בקדושה חסף ה' את זרוע קדשו נורא ואדיר בקדושה מי כמכה נאדר בקדש חזרו ושאלו אותו מה שהן דכתיב מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו, א"ל כה' אלהינו בכל קראינו אלהים אכ"כ אלא בכל קראינו אליו, א"ל תלמידיו ר' לאלו דחית בקנה לנו מה אתה משיב א"ל קרוב הוא בכל מיני קרובות דאמר ר' פנחס בשם ר"י בר' סימון ע"ז נראית קרובה ואינה אלא רחוקה מה טעם ישאובו על כהן יסבלוהו סוף דבר אלוהו עמו בבית והוא לוטק עד שימות ולא ישמע ולא יושיע מלרתו, אבל הקב"ה נראה רחוק ואין קרוב ממנו דאמר ר' לוי מהארץ עד לרקיע מהלך ת"ק שנה ומרקיע לרקיע מהלך ת"ק שנה ועביו של רקיע מהלך ת"ק שנה וכן לכל רקיע ורקיע, וא"ר חלבו ור' ברכיה בשם ר' אבא סמוקא אף עלפי החיות מהלך ת"ק ע"ז ומנין ישרה, ראה כמה גבוה הוא מעולמו ואדם נכנס לבית הכנסת ועומד אחורי העמוד ומתפלל בלחישא והקב"ה מאזין את תפלתו שג' וחסה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות והאזין

הקב"ה את חפלה וכן כל צריותיו שג' חפלה לעני כי יעמוק כאדם המשיח
באוזן חזירו והוא שומע וכי יש לך אלוה קרוב מזה שהוא קרוב לצריותיו
כפה לאוזן עכ"ל.

תשובה כל פרק הלז מראשו ועד סופו מועתק מלישנא דגמרא ירושלמי אך
פתי זה שונה לנו את הידוע וגלוי ומפורסם בכדי להרויח פרק אחד
וכל החכמים ראשונים גם אחרונים מודים לכל זה וביותר מי שידוע מחכמת
הקבלה הקדושה כמו רז"ל בעל המשנה והתלמוד והמשנה איך ישיש וישמח
בראותו המאמר הקדוש הנה וסודותיו הנוראים ע"כ

פרק עד ראה יראה כל משכיל מעט ישראל האוהב את השי"ת ומאמין
בחורטו הנחונה לנו מורשה נכתב ונע"פ כמה טרחו רז"ל בעלי
המשנה והתלמוד לבאר הכתובים המדברים באלהות בלשון רבים, שמלבד
ששכונת המתעקש צלדו שהוא ית' אחד מיוחד מכל שאר האחדים אלא
שהודיעונו רז"ל שעניינו שמורה על כל מיני קריבות אעפ"י שהוא שוכן בגבהי
מרומים הרחוקים עד מאד, וכן הוא קדוש בכל מיני קדושות, לא כדעת
המסית מחבר הזוהר שאמר נעשה ודאי על תרין אחאמר, ומספר שס שאימא
אמרה לאבא נעשה אדם וכו' וכשחטא אדה"ר נתגרסה ונתפרדה מאבא והרי
אינו חד רח"ל מאמונת מינות כזאת וכיוצא בה. הוא שהנביא מוכיח את ישראל
כי מספר עריך היו אלהיך ישראל שחשבו באלהות כמה מדרגות ולורות שונים
המשתלשלים זה מזה בניס וצנות גם בני צנים בעלי נשים ופלגשים ויעבדו את
הסבות שכבר נחטבו ונחגשמו ולא ידעו ולא שהו אל לבם מאמר רז"ל בשבת
פ' א"ר עקיבא כדגרסי' התם אריב"ל בשעלה משה למרום אמרו מלה"ש
לפני הקב"ה רנש"ע מה לילוד אשה צינינו וכו' שוב מה כתיב בה כבוד את
אביך ואת אמך אב ואם יש לכם וכו'. הרי צהדיא שמרע"ה נלח את
המלאכים גם בעטנה זו שמתמיה עליהם וכי יש לכם אב ואם כי כולם
משרתיו עושי רצונו ואין נולדים מאב ואם, והנה מזה תרין ק"ו ומה אם
המלאכים אין להם אב ואם, כ"ש וק"ו להעלות על לב ולחשוב באלוה ית'
אב ואם וכן ובה כמו שחשב המסית נביא הסקר מחבר הזוהר שביוון להסיתנו
ולחדש לנו אמונה הדומה בתורה לאמונת העכו"ם ולזלזל באמונת האחדות
המפורשת בתורה ובנביאים ובכתובים יבדלנו רז"ל במש"ל. בהא שלקין ובהא
נחתינ כיון שהמסית מחבר הזוהר בא להסיתנו ולהדיחנו מעל ה' אלהינו ופגע
בכבוד אבינו מלכנו וביסודי תיה"ק ושרשיה הטורחים ציחוד השי"ת שהוא

הסבה הראשונה ונא ליסד דת ותורה חדשה להאמין בסבות רבות המשלשלות זו מזו וכל אחת מהן נקראת בשם הוי"ה ואלהים והקב"ה, ויחס התפלה והעבודה והקרבות שמקריבין ישראל בזמן שביהמ"ק קיים לנברא קלר אפים (ז"א) והוא הסבה האחרונה שצפרלופי האלילות ואע"פ שאמר שנגלה לו עתיקא קדישא או אליהו ור"מ וכיוצא בהם לא האמין לו כי שקר צפוי שכן קבלנו מרז"ל שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, ואף אם זה קול חכמי מן השמים לאמר שמעו אליו לא נשמע לא לסור מן הדרך אשר לנו ה' אלהינו לזלזל מעקרי תורתנו כ"ש זה שהוא עוקר ד' עקרים מיסוד תורה"ק שמנאן הרמב"ם ז"ל צפי המשנה כמש"ל: וכחצ צספ' שצלי אמונה תחלת נתיב ה'א וז"ל דרך אמונה בחרתי משפתיך שוייתי וכו' וכחצו חכמי המחקר לא יוכל לעבוד עלת כל העלות אלא נביא הדור בטבעו או החכם המוצהק במה שקנה מן החכמה, וכאשר ישיג האדם לזה אזי יגיע לקבל שכר הטוב ויתקיים בו כוונת הבריאה כאמרו כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, ולפי עיקר זה נאמר בראשית עשרת הדברות אנכי ה' אלהיך כלומר האמן בלבך אמתת מליאותי, ואח"כ תוכל לקבל עול מלכותי לפי שאין קבלת עול מלכות ראויה רק אחר אמונת מליאותי, ואמר ה' אלהיך כלומר הוה קדמון ומיתו הוה הכל בהפך ויכולת והוא אלהים להם שחייבים לעבוד אותי ואמר אשר הולאתיך מארץ מצרים כי הולאתו אותנו משם מורא על המליאות וההפך כי בידיעה ובהשגחה ממנו ית' ילאו וגם מורה על החדוש כי אם העולם קדמון לא ישנה דבר מעצמו, ותורה על היכולת ותורה על היחוד כמ"ש בעבוד שדע כי אין כמוני בכל הארץ ומלואו זו לא נאמרה בדברות על דרך הלואי לפי שאין ראוי ללוות אלא אחר שידע השומע מי הוא המלוה ויאמין בלבו שהוא נמלא על ענין כך ולפיכך אמר בדבור זה אנכי ה' אלהיך ולא אמר על לך הלואי אלא על לך האמנה, ואחר שהודיענו אמתת מליאותו ודרך הנהגתו לעולם אזי התחיל ללוות אותנו ולהודיע לנו שאין דבר זולתו ראוי לעבודה לפי שכל הנמלאים זולתי נמלאו במאמרו ואין ראוי לכלול עמו ובקבלת עול מלכותו אחד מכל העבדים שלא להשוות כבוד הבורא ית' לכבוד הנבראים ולפיכך סמך מליה זו לאמתת מליאותו לפי שאמונת עבודת זולתי מבחשת מליאותו ועל דבר זה התחיל ללוות ולהודיע שאין ראוי לעבוד לזולתו ולכן הזהיר ואמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ואל יעלה במחשבתך ובדעתך ממה שאמר לא יהיה לך אלהים אחרים שיש מליאות אלוה אחר זולתו כי מה שאמר אלהים הוא נפי מוחצת עובדיהם כמו והאנשים רדפו אחריהם, ואמר אחרים כלומר אלהים נמושבים אחר אחרים שאין להם

כח מעלמן סקומון סלוי צדצר אחר זולחס, ומי שאין לו כח קיום מעלמו אלא מזולתו. אין ראוי להעבד ולא להשבע בשמו, אבל העבודה הדאזיה היא ליחיד אשר הוא נושא ומקיים כל הצרכים הנמשכים זה אחר זה ועדיו ית' יגיע חכלותו והוא אין לו נושא ואין מקיים ית' שמו ויחטא זכרו ^ט עכ"ל:

תשובה מ"ש לא כדעת מחבר הזוהר שאמר נעשה ודאי על תרין אתאמר וכו' זה הבער רצה בכאן להכניס ולטעת בלבבות ההדורים והבריונים בשקר שדעת הזוהר הקדוש היפך הגמרא ושדעתו ח"ו כדעת המינים, וחלילה חלילה שיהיה כן. שהרי כבר נתבאר לעיל פ' כ"א על זה כוונת הזוהר שווה ומחמת לדעת רז"ל בעלי המשנה והתלמוד, ונתבאר שם מהזוהר שאין בורא זולתו ית' חלילה, והנה עלה הכל אמת דעת הזוה"ק כדעת הירושלמי יעוין שם, וגם מה שמזכיר רע זה אבא ואימא וכו' ואדה"ר וכיוצא כמה פעמים שרבב לשונו ונדלדלה בפרקים דלעיל ודקמן על זה, ואח"כ אחי הקורא אם חלק לך השם בבינה להעמיק חקר הורגי שים לבך ועיניך על מקומו של דבר זה ותראה משם פ' כ"ב בביאור אמת רחב וארוך. רב הכמות ורכ האזכות למשכילים ינעם חכמים יחכמי ונבונים יבינו: ומ"ש נגד עם ה' בשם הנביא באומרו הוא הנביא מוכיח את ישראל כי מספר עריך היו אלהיך וכו' שאני התם שישראל עבדו ע"ז שנאמר אומרים לעץ אבי אמה ולאבן את ילדחני וכו' בתריה כי מספר עריך היו אלהיך שעשו להם אלוה בכל עיר ועיר כן פרש"י (ירמיה ב') אבל זה האויל הוטף הוכחח הנביא ומשבשה סאלו הוא נגדנו כזמן הזה ח"ו וחלילה על עם ה' שיעבדו ע"ז ושנהטמו אותם על זה, שמעו עמי ואחי איך אויל רע מדבר עליכם סרה אשר לא תתנו מי הגויס הרפה מכם אשר לא ידאג מה ולכו יתר ממקומו משלשנו דעה זו ויוסף על חטאתו פסע בקראו מאמר הנביא נגד דורשי גמותיו ית' עם מוזהו הקדושים באמרו להפליג ולגוס בבחלה תלפט רשעים שחם חזבו באלוה צורות ומדרגות וננים ונשיב ופילגשים משחלשלים עבים ונגשמים וכו': כולם שקרים ומרמות וכזבים טענות טעוניה זיופים ותטעאות. בשקר כל אמרו פיו כולם נפתלים ועקשים ואילו האמין בדברי חכמים ותקנתם לא היה עיר מקום לזוזיר עתה שם ע"ז סכבר ביטלה עם יצרה עד עפ"י ואבד זכרה ומעשה ידיהם נתכונן ונתקיים בסייעתא דשמיא הם הבנתו מתקני הכרכות והתפלות אשר כנהג זלזלה ומרה שהביא מטמא דגמרא ליתא ק"ו ונה אמ המלאכים אין להם אפ ואם, כ"ש וק"ו לחשוב באלוה ית' אב ואם בן ובת יגו, מודיגא בכו זה שכל דבריהם אמת וסבר הובא מפורש שאין לבורא ית' לא אב ולא אם ולא אח וכל כיוצא בזה הובא

לעיל פ' נ"ה. ומ"ש שכן חשב המסית מחבר הזוהר וכו' כל אוחן הדברים כזב אין בם מועיל כמוץ לפני רוח, ורק בחלקלקיתיו מכוין הוא להסית ולהדיח את הלומדים בספר הקדוש והטהור ספר הזוהר ומחברו קדוש ה' הוא הרשב"י זצ"ל ושלא יעסקו בו כל מגמתו ושטפו כנשבץ שלא יקיים מצוה פלוניא ובשטותו מחזיק. ומה שאמר מתחלת אמרו בהא סלקינן ובהא נחתינן וכו' עד אמרו שמנאן הרמב"ם בפ"י דמשנה, כל אוחן הדברים כפולים אות באות ב"פ ע"ב, דלעיל, אין בפרק ההוא לפרק הזה אלא כפסע והנה חזר לשנונא אותם הפספוסים, וודאי שנטרפה דעתו ככלב שוטה ושב על קאו וכבר ביארנו והפלנו טענותיו שם בפרק ההוא ואיני שונה פן אדמה לו, ומה שהביא לשון שבילי אמונה שהבורא ית' אחד מיוחד ושהוא קדמון ושאין זולחו וכו' הנה כל אוחן העניינים אמתיים הוא מה שאנו מבארים מדברי המקובלים מתחלת הספר עד עכשיו כגון לשון הזוהר הגעתק לעיל פ' כ' ובפ' ל"ז ע"כ :

פרק עה. ודבריו אלה שכתב שנקראו אלהים אחרים לפי שאין להם קיום מעלמן רק ע"י אחרים נוצעים ממקור נאמן מד' רבה וילקוט פ' מקץ ופ' וילא ומד' הגדול צויהי מקץ וז"ל מ"ר עם פ"י יפ"ת ועץ יוסף, אר"י הרשעים מתקיימין על אלהיהם ופרעה חלם והנה עומד על היאור, אבל הלדיקים אלהיהם מתקיים עליהם והנה ה' נלצ עליו (פ"י שהחילוצות היא ההשגחה להלילו מכל גזק ופגע וזהו שאר"י הרשעים לריכין לעמוד על אלהיהם לשמרם, אבל הלדיקים אלהיהם נלצ עליהם לשמרם ולהלילם ופ"י נלצ משגיח ע"כ). וצילקוט פ' יתרו אלהים אחרים ופי אלוהות הן והלא כבר נאמר ונתן אלהיהם באש כי לא אלהים המה ומה ת"ל אחרים שהם מאחרים את העובדיה מלבוז צעולם, ד"א שהן מאחרים לעובדיהם וכה"א הן ילעק אליו ולא יענה ומלרתו לא ישיטו, ד"א אלהים אחרים שהן עושין את עובדיהם אחרים, ר' יוסי אומר אלהים אחרים למה נאמר שלא ליתן פתחין פה לאוה"ע לומר אלו נקראו בשמו כבר היה בהם לורך הרי נקראו בשמו ואין בהם לורך, אימתי נקראו בשמו צימי אנוש בן שת שג' אז הוחל לקרא בשם ה' באותה שעה אמר הקב"ה אחס עשיתם מעשה חדש וקראתם אותם אלוהות אני אעשה מעשה חדש ויקרא עליהם ה' באותה שעה עלה אוקיינוס והלף שלישי של עולם וכה"א הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ ה' שמו, ר"א המודעי אומר אלהים אחרים שהם מחדשים להם אלוהות בכל יום הא כילד היה לו ונלרך לו עושהו של כסף, נלרך לו עישהו של נחשת וכן צחל וצחל ועופרת של חדשים מקרוב צאו וכו' ע"ש. והנה מכ"ז חבין ותשכיל שגת רבותי צעלי

הקבלה החדשה שהאמינו לדברי המסית מהזר הזוהר במליחות אלהים אחרים
בעלי עשר ספירות וה' פרלופין דקליפה נגד עשר ספירות ופרלופין של קדושה
ואמרו גם את זה לעומת זה עשה האלהים, גם היכלות הטומאה עומת
היכלות הקדושה בכל פרלופין שלה (משנת חסידים מס' היכלות הקליפה וס'
מחברת הקודש שער ר"ח דף מ"ז ע"ב) וסוברים שכמו שאלל וברא וילך ועשה
אלהים קדושים כן אלל וברא וילך ועשה אלהים אחרים, וכמו שיש בקדושה
א"ק ועתיק ואריך ואו"י וזו"ן דקדושה כן בסמאל אדם בליעל סערא אחר
זה לעומת זה כמו שיראה המעיין בס' ע"ח למהר"י שער הקליפות ובמש"ח
מסכת הקליפות. ואם תעמיק חקר חבין ותשביל שסברא זו נמשכה להם
מאמונת השונים שסוברים שיש בעולם שני פועלים אחד פועל הטוב ואחד פועל
הרע כמ"ש הראשונים לדחותה בשתי ידים, והמקובלים החדשים תפסוה וליירו
אותה פנים אחרים ונדחקו מאד לכסות את נבלותה ולהלבישה באמונת תוה"ק
ובאמת זרה היא עד מאד לאמונת יתוד השי"ת ולא תבוא בקהל ה' ולא קבלה
היא כלל כמש"ל מדברי רז"ל, כי המקובלים החדשים מאמנים מליחות אל
אחר בעולם היפך דברי רז"ל, והכתובים מוכיחים כדברי רז"ל שג' כי ה' הוא
האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד מלבדו, אתה הוא ה' לבדך,
וכמה כתובים מכריזים שאין עוד אלוה אחר זולתי ה' אלהינו, ורבותי מתקני
התפלות התקינו לומר בכל יום אנו יודעים ומעידים ומגידים שאין אלוה זולתך
וכו' והרבה לשונות בתפלה מורים שאין מליחות אל אחר כלל וכלל, ורק לפי
מחשבת עובדיהם אמרה חורה כי לא תסתחיה לאל אחר וכן לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני הכל לפי מחשבת עובדיהן שטועין והושבים אותם אלוהות לא
שהשי"ת המליח שני מיני אלוהות אלה קדושים ואלה טמאים ח"ו כי אין אלוה
זולתו וכמה פסוקים בחורה ובנביאים ובכתובים מוכיחים כן. ובש"ס מכות דף
י"ב גרסי' אמר ר"ל ג' טעיות עתיד לטעות שרה של אדום שג' מי זה בא
מאדום חמוץ בנדים מבצרה, טועה שאינה קולעת אלא בלר והוא גולה לבצרה,
טועה שאינה קולעת אלא אדם והוא מלאך, טועה שאינה קולעת אלא שוגג
והוא מזיד ע"כ ופירש"י ז"ל שרה של אדום סמאל שיברח לבצרה שבתחלה
יפרע הקב"ה ממנו כשיגיע קץ אדום ליחרב בדכתיב יפקוד ה' על לבא המרום
במרום ועל מלכי האדמה באדמה, חמוץ בנדים מדמו של סמאל יאעפ"י
שאין המלאכים צער ודס כחצ צו הכחצ כעין הריגת אדם לשבר את האוזן
מה שהיא יכולה לכמוע עכ"ל, הרי בהדיא שסמאל מלאך ולא אלוה, ויש לשאל
לפי שיטת המקובלים החדשים כיון שיש לכל אימה שר הממונה עליה ושר של

ישראל מיכאל ושל מלרים רהב ושל אדום סמאל וכו' למה נחנו המקובלים החדשים כל זו הגדולה לסמאל להקרא בשם אל אחר ולהיות לו עשר ספירות דקליפה ואדם בליעל וא"א ואו"א וזו"ן דקליפה ואמרו שגם את זה לעומת זה עשה האלהים היכלות הטומאה נגד היכלות הקדושה עם כל הפרלופים שלה, ולמה לא עשו כן לשאר השמים של כל האומות, ולמה יגרע מיכאל השר של ישראל מכל אלו המעלות, ולמה הכיחווהו בלא אשה וסמאל השיחווהו בלילית עם ת"פ מחנותיה. כלל הדברים לא מלינו בחורה ולא בכוחים ולא בכחוצים ולא בדברי רז"ל מליאות אל אחר בעולם, לא קדושים ולא עמאים זולתי ה' אלהינו ברו"ש והכל משרתיו עושי רצונו ורק לפי מחשבת עובדיהם דברה תורה שהם בוחרים להב אחד מכל הכוכבים שהמליא הקצ"ה בעולם ומשתחיים לו ועובדים ומקריבים לו קרבנות וחושבים אותו לאמלעי או לאלוהי כמבואר בדברי הרמב"ם ז"ל בפ"א מהל' ע"ז יש שזכרו בשמש ויש שזכרו בירח או באחד הכוכבים או המזלות או לאש או למים לעבדם ולהשתחות להם, ועל זה הזהירנו השי"ת ואמר לא יהיה לך אלהים אחרים לא תשתחוה לאל אחר, לא שיש מליאות אל אחר בעולם מבלעדי ה' אלהינו. ולפי שבאמת אינן אלוהות כמאמר רז"ל לכן תרגם רס"ג אלהים אחרים מעבוד אכ"ר ולא תרגם אלהי אכ"ר וכן תרגם זובח לאלהים יחרם ומן ד'צח לאלמטבודאח פליקחל, לפי שבאמת אינן אלוהות עכ"ל.

תשובה מה שהביא לשונות המדרשים שאיך צורך וממש בצלמי העובדי ע"ז כי לא אלהים דומה וכו' מי הוא האומר שיש להם קדושה או ממשות ואו צורך ואדרבא הבאתי ל'עיל לשון הזוהר פ' קדושים על פסוק אל רצפנו אל האלילים דאסיר לאסתכלא בהו. ומ"ש להלציג על המקובלים לומר שהם האמינו במציאות אלהים אחרים בעלי עשר ספירות ופרצופין וכו' ואמר שהם אמרו גם את זה לעומת זה עשה האלהים היכלות הטומאה עומת היכלות הקדושה וכו' כל אלה הדברים משובשים שלא כהנחתם בספריהם ז"ל והגני מביא דבריהם על זה כספי משנת חסידים מסכי הקליפות ממקום שרשם פתי זה שכבר ביארו איתן הדבריהם מה הם וזה לשונג, שמירת היכלות הטומאה הם כנגד עמות היצוה"ר כי העליון שבהם הוא ארץ תחתית כנגד אפוני וכו' ויש שם רוחות רעות וכו' השני צלמות כנגד שטן שם שית זונה וכו' והשלישי שאול כנגד עררל וכו' הרביעי טיט היון כנגד אבן מכשול וכו' החמשי דומה כנגד סוגא וכו' ושם מענישיהם למלגליגים על דברי חכמים, הששי שחת כנגד סמא וכו' והתחתון בור כנגד רע וכו' ומרכבה טמאה יש

לקליפה לעומת מרכבה דקדושה עכ"ל בקיצור וביאר עוד שם שסטרא אחרא
 הם מדורי גיהנם והמזיקין שהם השדים וסמאל ולילית ואגרת בת מחלת ועולמות
 הקליפות וכיוצא כל אלה מבוארים הם ויותר מהם בנמרא ובמדרשים.

ובתחלה נבאר מ"ש הרב החסיד בעל משנת חסידים ושאר כל המקובלים
 הקדושים אשר המה נשענים בכל זה מדברי רשב"י בזוהר הקדוש
 באמרם שיש כנגד מעשה מרכבה לעומתה מרכבה סמאה כן אמר רשב"י בזוהר
 ובמדרש רבה פ' נשא (פ' י"ב סי' ג') וז"ל אמר רשב"י זיין נתן הקב"ה בסיני
 ושם המפורש כתוב עליו. לא תירא מפחד לילה מן אגרת בת מחלת ומרכבתה
 ולא מכל המזיקים המושלים בלילה עכ"ל הרי שרשב"י הזכיר במדרש מ"ש
 בזוהר דאית מרכבה דסטרא אחרא.

ובי"ט שיש בקדושה יצר הטוב כך לעומתו בסומאה יצר הרע כדגרסינן
 בגמרא (סוכה פ' ה' דף נ"ב ע"א) דרש רב עזירא ואיתימא ר' יהושע
 בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר ואלו הן. רע. ערל. טמא. שונא. מכשול.
 אבן. צפוני. וכולהו מקראי ע"ש באורך ע"כ.

ובש"ס שיש גן עדן בקדושה. כך לעומתה היכלות הקליפות שהם מדורי
 גיהנם כדגרסי' בגמרא (עירובין פ' ב' דף י"ט) אמר ר' יהושע בן
 לוי שבעה שמות יש לגיהנם, שאול, ואבדון, ובאר שחת, ובור שאון, וטיט היון,
 וצלמות, וארץ תחתית, עכ"ל ומפורש באורך ע"ש. ופי' הרב מהרש"א וז"ל שבעה
 שמות יש לגיהנם דהיינו שבע מדורות שיש לגיהנם לדון בו הפושעים עכ"ל.
עוד ראיה לסטרא אחרא והיכלות הטימאה גרסי' בגמרא (גיטין פ' ה' דף נ"ז)
 על בלעם הרשע שם אמרו שהוא נידון בשכבת זרע רותחת וכל המלציג
 על דברי חכמים נידון בצואה רותחת עכ"ל התלמוד.

וכן גרסי' עוד בגמרא (חגיגה פ' ב' דף ט"ו) מאי דכתי' גם את זה לעומת
 זה עשה האלהים. אמר ר' עקיבא ברא צדיקים ברא רשעים. ברא גן
 עדן ברא גיהנם, כל מה שנברא הקב"ה ברא כנגדו עכ"ל.

וכמו שביארתי לעיל פ' ס"ח משמא דגמרא שיש אלפים עולמות בקדושה
 ובכל לילה הקב"ה טס בהן. כן לעומתם בקליפה עולמות שעליהם אמר
 הקב"ה לא הניין לי והם נקראים עולם החרבן שהקב"ה הפילים מקדושתם וכמו
 חל עפר נחשבו כדאיתא בכראשירי רבה (פ' ט' סי' ב') א"ר אבהו סכאן
 שהקב"ה היה בורא עולמות ומחריבן עד שברא את אלו אמר דין הניין לי
 יהיון לא הניין לי ופי' מת"כ דין הניין לי אלו נאים וטובים בעיני ואלי,
 הקודמים להם אינם טובים בעיני עכ"ל וכן פי' עץ יוסף.

וכמו שיש שמות הקודש של הבורא ית' שהם שם אהיה ושם ייה ושם אלהים והויה ואדני, כן לעומתם שמות של טומאה כדגרסי' בגמרא (סנהדרין פ' י"א דף צ"א ע"א) ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות, מאי מתנות, אמר ר' ירמיה בר אבא מלמד שמסר להם שם טומאה ע"כ ופירש"י שם טומאה כשוף ומעשה שדים עכ"ל התלמוד ורש"י, וכן כתב עוד רש"י ז"ל בחומש על פסוק זה.

וכמו שבשמות של קדושה עושים הצדיקים פעולות ומצליחים בזמן שהם עושים רצונו של מקום, כן לעומתם בטומאה ובקליפה עושים פעולות בשמות הטומאה כדגרסי' בגמרא (שבת ס' ח' דף פ"א ע"א) רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו אזלי בארבא, אמרה להו ההיא מטרוניתא (פירש"י גויה היתה) אותבן בהדיכו ולא אותבוה, אמרה איהי מלתא (פירש"י מלתא דכשפים) אסרחה לארבא (פירש"י אסרתה לארבא ולא זזה ממקומה), אמרו אינהו מילתא שריוה (פירש"י אמרו מילתא על ידי שם טהרה) עכ"ל הגמרא ורש"י ז"ל:

וכמו שיש בסטרא דקדושה רוח טהרה, כן בסטרא אחרא רוח הטומאה כדגרסי' בגמרא (סנהדרין פ' ז' דף ס"ה) תניא ודורש אל המתים זרה המרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טומאה (פירש"י רוח טומאה שד של בית הקברות יהא אוהבו ומסייעו בכשפיו) המרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טהרה על אחת כמה וכמה (פירש"י רוח טהרה שכינה ונפואה) עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, ח"ו גוברת הקליפה על הקדושה כההיא דגרסי' בגמרא (סנהדרין פ' ז' דף ס"ז) א"ר יוחנן למה נקרא שם כשפים שמכחישין פמליא של מעלה (פירש"י מכחישין פמליא שעל מי שנגזר לחיות הן ממיתין), אין עוד מלבדו כתיב, א"ר חנינא אפילו בדבר כשפים (פירש"י אין להם כח לפני גזרותיו שאין ממשלה אלא לו לבדו) איני, והא אמר ר' יוחנן למה נקרא שמן כשפים שמכחישין פמליא של מעלה, שאני ר' חנינא דנטיש זכותיה ומסרי נפשייהו מן שמיא לאצוליה עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל, וכן עוד נכפל לשון זה בפ"ק דחולין דף ז' ופ"י שם מהרש"א וז"ל אלהים אחרים שהם כוחות הטומאה והכישוף לשנות הגזירה עכ"ל.

וכמו שיש בסטרא דקדושה רוח הקדש כדאיתא בשיר השירים רבה ששלמה המלך שרתה עליו רוח הקדש, כן לעומתה בסטרא אחרא רוח רעה כדגרסי' בגמרא (פסחים ס' י' דף ק"ב ע"א) תנא אוכלין ומשקין תחת המטרה אפי' מחוסין בכלי ברזל רוח רעה שורה עליהן עכ"ל, ועוד גרסי' בגמרא (חולין

ס' ח' דף ק"ה) אמר אב"י מריש הוה אמינא האי דלא משו מיא בחראי על ארעא משום זוהמא אמר לי מר משום דשריא רוח רעה עליהו עכ"ל :
וכן יש עוד ראייה לסטרא אחרא איתא במד' רבדה (פ' ראה פ' ד' ס"ד')
 א"ר אבא בר זעירא אין בית רובע בחללו של עולם שאין בו כמה אלפים מוזיקין וכל אחד פורמא נהונה בסניו שלא יביט באדם ויוזק, ובשעה שעוונותיו של אדם גורמין מעביר פורמא מפניו ומסתכל בו ומזיקו עכ"ל וכן הוא בחנחומא סוף משפטים ובפ' עקב.

ג נזכר עוד מסטרא דקליפה בגמרא (פסחים פ' עשירי דף ק"י) ענין המזיק הגמרא קטב מרירי איך הוא ע"ש באורך, וכן איתא במדרש איכה רבה (פ' א' ס"י ל') וז"ל כל רודסיה השיגוה בין המצרים ביומין דעקא שבהם קטב מרירי מצוי וכו' ר' יוחנן אמר כולו מלא עינים קליפות קליפות ושערות שערות עכ"ל ובילקוט תלים (רמז תתמ"ב) א"ר הונא בשם ר' יוסי קטב מרירי עשוי קליפין קליפין של שערות וכו' ע"ש.

עוד בילקוט ירמיה רמז רס"ג בשם פרקי ר' אליעזר וז"ל נוטה צפון על זהו שם הוא מדורן של מוזיקין ורוחות וסדים ומשם יורדין לעולם שני מצפון תפתח הרעה עכ"ל.

ועוד סטרא אחרא נזכר בגמרא (נדה פ' ג' דף כ"ד ע"ב) המפלת דמות לילית אמו טמאה ופירש"י דמות לילית שידה יש לה פרצוף אדם ויש לה כנפים ע"כ, ועוד בגמרא (עירובין פ' עשירי דף ק' ע"ב) במחניתא תנא מגדלת שיער כלילית פירש"י שד, ועוד בגמרא (שבת פ' כ"ג דף קנ"א ע"ב) אסור ליטון בבית יחידי וכל היטון בבית יחידי אוחותו לילית עכ"ל החלמוד, ופסוק מלא הוא (ישעיה ל"ד) שני שם הרגיעה לילית פירש"י שהיא שידה ע"ש.

ובמז שיש בקדושה מלאכי השרת, כן לעומתם בטומאה מלאכי חבלה, מלאכי השרת אוהבים את ישראל ומלאכי חבלה שונאים לישראל כדגרסינן בגמרא (שבת פ' ט' דף פ"ח) דרש ר' סימאי כשעה שהקדימו ישראל נעשרה לנשמע באו ששים רבוא של מלאכי השרת ולכל אחד מישראל קשרו לו שני כתרים, וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים רבוא מלאכי חבלה ופרקים עכ"ל. **וביטמות** רבה (פ' מ"ד ס"י ח') איתא א"ר אלוני בר סברי בשם ר' יצחק, כיון שעשו איחו מעשה יצאו חמשת מלאכי חבלה לכלותם, אף וחמה, וקצף, והשמד, והשחת, כמו שכתוב כי יגוררני מפני האף והחמה, אמר משה, רבין העולם אתה עומד באחד ואני באחד עכ"ל.

וכן כל עוברי עבירה מוסיפים ח"ו חיל וכח בסטרא אחרא כמו שמצינו אצל

אדה"ר כדגרסי בגמרא (עירובין פ' ב' דף י"ח) א"ר ירמיה בן אלעזר כל אותן שנים שהיה אדם הראשון בנידוי הוליד רוחין ושדין ולילין וכו' כי קאמרינן בשכבת זרע דחזא לאונסיה ופרשיי דחזא לאונסיה נעשו שדין רוחין ולילין מיני מוזיקין הן עכ"ל וכן מביא זה הרמב"ם בסורה (חלק א' פ' ז') : **ולעומתה** בקדושה אמרו רז"ל במדרש רבה (איכה פ' א' סי' ל"ה) ר' עזריה בשם ר' יהודה ברי' סימון אמר בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מוסיפין כח בגבורה של מצלה כמה דאחמר בל"הים נעשה חיל עכ"ל : **ועוד** אמרו על רוח רעה בגמרא (שבת פ' י"ד דף ק"ט) חניא ר' נתן אומר בת חורין היא זו ומקפדת עד שירחוק ידיו שלשה פעמים א"ר יוחנן פוך מעביר בת מלך ע"כ ופירש"י בת חורין היא הרוח השורה על הידים לפני גטילה ומקפדת בנסילתו לנוטלו יפה עד שישפוך מי"ב יפה ג' פעמים על ידיו, פוך אם נוחנו בעיניו מעביר בת המלך אם הזיקה לעיניו עכ"ל החלמוד ורש"י ז"ל וכן פי' מהרש"א בשם הערוך וז"ל בת חורין פירש בערוך יש ל"ה כבוד ברוחות כבן חורין בבני אדם עכ"ל :

הרי מבואר מכל אלה מאמרי החלמוד שיש סטרא אחרא דאיהי סטרא דטומאה זה לעומת זה עשה האלהים כמו שני' (ישעיה מ"ה) עושה שלום ובורא רע וגו', מלאכי השרת עומת מלאכי טומאה שני' (תלים ע"ח) עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים וגו', רוח הקודש עומת רוח הטומאה שני' (זכריה י"ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגו' ועל כל אלה גרסי' בגמרא (יומא פ' ג' דף ל"ט) תנו רבנן ולא חטמאו בהם ונטמתם בם אד"ב מטמא עצמו מעט מטמאין אותו הרבה, מלמטה מטמאין אותו מלמעלה, בעה"ז מטמאין אורזו לעה"ב עכ"ל ופי' מהרש"א וז"ל מטמאין אותו מלמעלה להעמידו מצד הטומאה דזה לעומת זה עשה האלהים ואחר שנטמא מלמעלה: בעה"ז מטמאין אותו לעה"ב לעונשו בגיהנם ורוחות הטומאה שיהיו שולטין בו ש"כ עכ"ל.

מעתה נחזור למה שאמר פתי זה שסכרת המקובלים זו נמשכה להם מאמונת השונים שסוברים בשני פועלים אחד פועל טוב ואחד פועל רע וכו', כל דבריו אלה אינם אלא בורות וריקורת כזב ושקר המה דהיכן מצינו בדברי הזוהר והמקובלים שהם שני אלוהות כדעת השונים ח"ו, זולת מה שהם אומרים שיש סטרא דטומאה הנם סדורים לפניך מהגמרא הם דברי הזוהר והמקובלים ז"ל, כדערא תוה"ק וכדברי רז"ל לא כמו שאמר הבער הלז שהם היסך : **אבל** הבורא ית' מודים כל המקובלים והזוה"ק שאין עוד זולתו. **ונ"כ** כבר ביארו דבריהם בענין סטרא אחרא מה היא, בזוהר כדעת הגמרא

כדגרסי' בזוהר (פקודי דף רמ"ח ע"א) וז"ל סטרא אחרא איהי גיהנום וכמה גרדיני נימוסין עכ"ל. ומ"ש אויל זה והביא לשון התלמוד ולמד מדברי רש"י שסמאל מלאך ולא אלוה וכו' כאן לא דק בדברי המקובלים ז"ל שלא קראו את סמאל אלוה אלא לפי מחשבת עובדיו כדאיחא בזוהר (פ' חצא דף רע"ז ע"ב) וז"ל סמאל אל אחר עבד הוה ליה להקב"ה לבתר דעבידו גרמיייהו אלוהות קב"ה עתיד לאעברא לון מעלמא ולממחי לון, ואי תימרון אי בני נשא עבדין לון אלוהות ולא ברעותא דילהון אמאי אתענשו, אריא כד הוו דור המבול ודור הפלגה ידעי בהון והוו מקטרין וסגדין לון והוו נחתי לגבייהו ועבדי רעותייהו וממלין באינון צולמין. הא אתעבידו אלוהות ועבודות זרות. בגין דא קב"ה עתיד לאעברא לון וימחי לון מעלמא דכתי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ עכ"ל.

הרי לך מבואר מרשב"י בזוהר שאין סמאל אלא עבד ולא אלוה. ורק לפי מחשבת עובדיו נקרא אלוה. ועתיד הקב"ה לאבדו ולכלותו מן העולם והכי גרסי' בגמרא (סוכה פ' ב' דף כ"ט ע"א) וז"ל אין לך כל אומה שלוקה שאין אלהיה לוקה עמה שנ' ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים ע"כ ופירש"י אלהיה שרה המליץ בעדה כגון סמאל שהוא שרו של עשו עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל. מפורש ג"כ מלשון הגמרא שסמאל נקרא אלוה של אדם ודוקא כמו שאמרנו מלשון הזוה"ק שביאר. ומ"ש עוד שפס זה שיש לשאול למה נחנו המקובלים כל זו הגדולה לסמאל להקרא בשם אל אחר וכו' הלא כבר ביארנו כי רק לפי מחשבת עובדיו נקרא כך והכי גרסי' בגמרא (שבת פ' י"ג דף ק"ה ע"ב) אמר ר' אבין לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר איזהו אל זר שיש בגופו של אדם הוי אומר זה יצה"ר עכ"ל התלמוד. הרי בהדיא שסמאל קראו אותו בגמרא אל זר ואל נכר.

והכי איהא בסוף פ' ברכה ממדרש רבה וז"ל כיון שראה סמאל את משה אחזתו רעה ולא מצא פתחון פה לדבר עם משה עד שאמר משה לסמאל אין שלום אמר ה' לרשעים מה תעשה בכאן, אמר לו ליטול נשמרזך באתי, אמר לו אין אתה נוטל נשמתי. אמר לו כל באי עולם נשמתן מסורין בידי עכ"ל וגרסי' בגמרא (בבא בתרא פ' א' דף י"ו ע"א) אמר ר"ל הוא שטן הוא יצה"ר הוא מלאך המות עכ"ל.

דבר הלמד שמה שאמרו בגמרא אל זר ואל נכר זה יצה"ר הוא סמאל הו"א שטן הוא מלאך המות ודוק. ומה שהזכיר א"א ואו"א וז"ן דקליפה שקר ענה וכבר ביארנו לעיל שאין אלה הכינויים אלא לשמות הקודש, ורק לעומתם

רק לא"ס ב"ה שהוא סבת כל הסיבות. ומ"ש ואחריו עתיק כולל זכר ונקבה
 בפרצוף אחד ואריך אנפין כולל זכר ונקבה בפרצוף אחד וכו' דברים אלה
 כתובים בדברי המקובלים ז"ל, אך רשע זה משבשם בעשתונותיו המזויפים
 והדורים כי לא ידע ולא הבין דכינוי אחד הוא לשם אה"ה והיינו עתיק היינו
 ארך אפים כך מכנים שם אהיה, ובאמרם עתיק ונקביה רצונם לומר ששם
 אה"ה יש בו אות אלף ואות יו"ד נקראים בלשון זכר, ושני ההין נקראים בלשון
 נקבה, וזהו עתיק ונקביה בפרצוף אחד שעיקר אותיות אלו שם אחד הם שהוא
 שם אהיה וגם זהו פנים ואחור שכל אות משם אהיה כסדרן אחורירי לפני
 חברתה ודוק. ובזמן שמכנים שם אהיה ארך אף היינו בזמן שאותיותיו ימין
 ושמאל כזה בצירוף א"ה ה' אלף ויו"ד כיימינים, ושני ההין משמאלים.
 ומ"ש ואו"א זכר ונקבה בשני פרצופים נפרדים, כלומר שם י"ה ושם אלהים
 כל אחד נקרא שם בפני עצמו. וכן הוא הענין בזו"ן שני פרצופים נפרדים
 שהם שני שמות ג"כ כל אחד שם בפני עצמו שם הוי"ה ושם אדני. וכזה מצינו
 אסמכתא מדברי רז"ל שמכנים זוג באותיות כדגרסי' בשמות רבה (פ' ס"ו סי'
 ז') וז"ל הן עם לבדד ישכון מהו הן, כל האותיות כזדווגין חוץ מאותיות

הללו וכו' ע"ש עכ"ל :

מערתה נחזור לעניינינו למה שאמר אויל זה שהם נחלקים ליי"ב פרצופים
 והביא ראיה מספר ע"ח למהרח"ו וכו' זאת אשיבה ומוצא שפתיהם
 ז"ל לא אשנה, דע אחי ידידי קורא משכיל שהמקובלים ז"ל כללו כללות
 כל השמות הנזכרים וכיוצא בהם באותיות שם בן י"ב, והם הם י"ב פרצופים,
 יש מן האותיות נקראת יעקב, ויש אות נקראת ישראל, ויש אות נקראת
 נקבה לאה, ואות אחת נקראת חבונה, ויש אות נקראת עתיק, ויש נקראת אב
 לאותיות, ויש אות אם לאותיות, ויש אות נקראת אנפי זוסרי, ויש אות נקראת
 אריכות אף וכיוצא בכל אלו הכנויים כך מכנים בדרך ההשאלה כלל אותיות
 של שם בן י"ב, ומזכיר שם זה ומעלתו אדונינו הרמב"ם ז"ל במורה נבוכים
 (חלק א' פ' ס"ב) וז"ל עוד היה אצלם שם בן י"ב אותיות והוא בקדושה למטה
 משם בן ארבע אותיות, והקרוב אצלי שלא היה י"ב אלא שני שמות או
 שלשה כלל אותיותיהם י"ב אותיות, והיו מכנים בו בכל מקום שהיה מזמן
 להם בקריאתם שם בן ארבע אותיות כמו שנכנה אנחנו היום באלף דל"ת,
 וזה השם ג"כ אשר הוא כן י"ב אותיות אין ספק שהיה מורה על ענין יותר
 מיוחד מהוראת אלף דל"ת, ולא היה נמנע מאחד מבני החכמה אלא כל
 מי שמבקש ללמדו יל'מדהו וכו' וכאשר היו אנשים פרוצים לומדים זה השם

פרק ע"ו ועוד האריך בעל שבילי אמונה בנתיב הגז"ל להוכיח בראיות את קבלת חוב"ק שהשי"ת הוא אחד ומיוחד מכל שאר האחדים ושאינ ככל שאר האחדים אחד אמיתי אלא הוא ית' ושאינו נחלק לכמה חלקים אשר בהתחברם יחד נקראים אחד וזה שלא כדעת מחבר האוסר והמקובלים המאמינים בו שסוצרים בכלל הפרטופים דוקא הם אחד ואעפ"י שהם אומרים שהא"ם הוא אחדות אחת הרי הם סותרים בפני עצמן שהם אומרים שהוא מתחלק ומחפצט ומתלבש בכמה פרטופים וגם אמרו שהא"ם בצריחה אינו אחד כמו באיליות ויתר מזה וקשה מאד שכוללים ומשתפים ביחדו את החמשה פרטופים שהם אומרים שהם נבראים כמו שמפורש בזוהר פ' נשא על ז"א ששם דרש על פסוק ה' פעלך בקרב שנים חייהו 'שה' הגז' בפסוק זה הוא מדבר בעו' ואומר ה' שהוא ע"י פעלך בקרב שהוא ז"א בקרב שנים חייהו וכו' וכן מצואר בהדיא צ"ב יושר לבב שאמר ועבדו לזה אעפ"י שהוא כי לגשמחו אתה עובד וכו' כמש"ל בפ"י מ"ח: עוד האריך בעל שבילי אמונה להוכיח שהוא ית' עילת כל העילות וסיבת הסיבות ואין שום דבר מכל הנאללים והנבראים קודם לו ואין ראשית לראשיתו (שלא כדעת המקובלים שאמרו שהקב"ה הנק' בשם הוי"ה הוא הז"א והוא לפי דבריהם ה' אלהינו) ושאינו גוף ולא כח בגוף וכל העניינים אשר יסופר ויתואר בהם הבורא ית' אינן רק מושאלים ועל זה וכיוצא ארו"ל דברה כלשון בני אדם וכן נאמר בכל ענין הדומה לזה שיש בספר התורה כמו גמול העם"ב ועונשו כי התורה קלרה בציאורו מפני שסמכה בהם על השכל ורמזה ממנו צרמיים להתעורר עליהם מי שיוכל לדרוש ולחקור אותם ולהבינם כמו שג' ומצקשי ה' יבינו כל וכדי שלא יטעה הפתי הסכל מסבלותו ופיותו ומטוע הבנתו ויחשוב שהשי"ת הוא על דרך הנראה ממליצת הספ' שיש לו גשמות היזיברנו בתורה שנשמר מאד מלחשוב שיש לבורא ית' לירה ולא דמיון והוא אמרו ונשמרתם מאד לנפשתיכם והוא אמרו כי לא ראיסת כל תמונה והנביאים הזהירונו להמנע מלדמוחו בשכל ולהמסילו ברעיון כאמרו וג' מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו וכתו' ואל מי תדמיוני ואשוב. וב"ז לריך כל בעל אמונתו לידע ואז יוכל להבדיל בין הבורא לזולת ויהיה מיוחד את השי"ת יחוד גמור כי מי שאינו יודע דרכי ההבדל אינו יכול ליחדו ית' יחוד אמיתי אמנם כאשר ידענו על מתכונתו אז יתקרב לאמיתת בוראי ותתקרב נפשו להשגת המליצה ותעלה בהשגחה על מתכונתה כי כשאין אדם זוכה לידע אמיתת בוראו אפי' יהיה מיוחד אותו בלבד הרי הוא כאלו יש מחילה בינו ובין בוראו יתברך זהו דבר אשר יגיע לו הפתי

או הקטן אשר איננו יודע דרכי האמונה ועניינה ואין אמינותה קבועה בלבו
 אבל כל עוד שמחיל לחקור לידע אמתו ית' אזי המחילה היא הולכת ומתמעטת
 והנפש הולכת ומתקרבת אל צורחה ית' ותעלה נפשו ושכלו בתענוג השגתו ית'
 כי צהיות הנפש מתעסקת בצדדים שכליים אז היא נמשכת אחריהם לפי שהיא
 ג"כ ממקור השכל נמלאת ולכן היא משותקת ונכספת להדמות לצורחה ית'
 ואינה יכולה להבדל ממנו עד שנמלאת תמיד דבוקה בו ועל כיוצא בנעין זה
 אמר ית' וצו חזק וגם על זה אמר הכתוב קרוב ה' לכל קוראיו כי מאחר
 שהצורח ית' אינו גוף ולא כח בגוף א"ל היותו קרוב או רחוק מן הנפש אלא
 רחוק מלד המחילה הנבדלת שהיא הסבלות כשאין לנפש ידיעה צאמתתו ית'
 וקרוב לנפש מלד הידיעה וההשגה ולכן כל בעל נפש לריך להור ולבקש ע"ד
 ידיעת אמינות מליאות הצורח ית' כי הוא עיקר ויסוד גדול לאמונה ועל זה
 לוח אותנו בתורה ואמר וידעת היום והשבות ל' לבצך כי הוא האלהים בשמים
 ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד עכ"ל :

תשובה מ"ש שהרב שבילי אמונה כתב שהבורא ית' אחד ומיוחד וכו' ואמר
 שאין הבורא ית' נחלק וכו' בכל זה מודים כל המקובלים כמ"ש
 הרמב"ם אלבאז בספר היכל הקודש בהקדמה וז"ל יסוד החכמה ועיקר התבונה
 שחייב האדם לקבוע בדעתו אחדות הבורא יתברך וסודה וזה שאנחנו נאמין
 אמונה שלימה שהיחיד הקדמון ית' הוא הנקרא בלשון המקובלים ז"ל אין סוף
 ונקרא נשמת הנשמות הוא אחד פשוט ואינו גוף ולא כח בגוף, הו"ו אלהינו
 ואנחנו עצדיו ולטניו אנו מכתהרים עכ"ל. ומ"ש זה העור בשקר וחשב לייחס
 בכזב כאלו הרב שבילי אמונה אמר שלא כדעת הזוהר והמקובלים, לא אמר כן
 הרב הנז' כי רק זה הפתי נחלה בו בכזב לסמות ולעוור העורים בשגעון ובעורון.
 ומ"ש שהמקובלים סוברים שכללות הפרצופים אחד וכו' כבר נתבאר לעיל פ'
 ע"ב. ומ"ש עוד שהם אומרים שהא"ס הוא אחדות אהת וחזר ואמר שהם סותרים
 דבריהם ואומרים שהוא מתחלק ומחפשת בכמה פרצופים וכו' חלילה וחלילה
 שהם אמרו ח"ו שהוא מתחלק, אך אמרו שהא"ס ב"ה מתפשט בכבודו שריהם
 מדותיו ושמותיו בכדי להנהיג הברואים בהם ואז יצדק השינוי בשמותיו אבל
 לא בכורא יתעלה, וזה האויל הותר רע ובר שהו"ו מפרש לעצמו התפשטותו
 ית' בכל העולמות לחלקים, וא"כ לפי דעתו מה שאמרה התורה הקדושה כי
 ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת וכן מה שני' הלא את השמים
 ואת הארץ אני מלא וגו'. לפי דעתו של כסיל היו יהיה ח"ו חלקים חלק
 ממעל וחלק מתחת וארבעה חלקים לארבע רוחות, וא"כ חייב עצמו לעשות

החורה פלסתר אוי לו אוי לנפשו, ומעתה מטוניה מטינא ביה שמה שהוֹלֵא מסתייע מספר שבילי אמונה הרי הוא בעצמו כתב בנתיב הראשון סוף הלשון שהעתיק טפש זה וז"ל וענין ההנהגה הוא שיורו הכתובים בהנהגת הבורא ית' בעה"ז כי לעתים דן ולעתים מרחם או בכללים או בפרטים וכמו ענין ניגודי ודומה לו, ענין השמות הוא מה שנמצא מהם יורו על הרחמים, מהם יורו על הדין וכאלו נחלק ומשתנה בשמותיו, וכלל אמונת הבורא ית' בשלימות הוֹלֵא שאינו גוף ולא כח בגוף וכו', והוא שכל שלם ופשוט ומיוחד בכל חלקי שמותיו ובכל חלקי מדותיו עכ"ל שבילי אמונה, ומ"ש עוד שהם אמרו שהא"ס צביראה אינו אחד וכו' יתבאר זה לסנינו בפ' ע"ט בס"ד. ומה שהביא ל"שון הזוהר על פסוק ה' פעלך בקרב שנים חייהו וגם מה שהביא מספר יושר לבב וכו' נתבארו לעיל סוף פ' מ"ח ועיין לעיל פ' פ"ד ויבואר עוד לקמן. ומ"ש שדעת המקובלים שז"א נקרא בשם הויה והוא ה' אלהינו וכו' נתבאר כל זה בפרקים הרבה לעיל כי רק מכנים שם הויה ז"א מטעם שנתבאר בהקדמה משמא דגמרא שאמרו אנפי זוטרי ואינו אלא דרך לעליית תפלתינו כמו שביאר דבריו בספר יושר לבב (דף כ"ב ע"א) וז"ל בקיצור והואיל וכל אשר נשפע בכח סגה הראשונה להוריד למטה, דרך ז"א צריך לעבוד והוא נקרא שם הויה עכ"ל הרי מפורש בהדיא מדבריהם כי רק מכנים שם הויה כן, ואינו אלא דרך וזהו דומיא דמה שהבאתי לעיל פרק ע"א לישנא דגמרא דאמר ר' חייא צריך לכוון כנגד קדשי הקדשים של מעלן, וכבר ביארתי טעמים מפני ששם זה הוא עיקר השמות וכן כתב הרב שבילי אמונה (בנתיב ה'א דף י"ח ע"ב) וז"ל ולפיכך נקרא שם זה שם המיוחד שנתייחד ונבדל משאר השמות כי אין בשאר שמותיו שם שאינו נכלל בשם זה והוא עיקר קיומן כמו שהוֹלֵא יתברך נושא כל הנמצאים והוא עיקר קיום כל הדברים עכ"ל שבילי אמונה, ע"כ :

פרק ע"ז דבר הלמד מדברי הר' הנו' כי דבר הגורם לכל אלה הסגולות שנגנו רבותי' צעלי הקבלה החדשה להאמין באלהים רבים הוא כי האמינו לדברי נביא השקר המסית מחבר הזוהר ולא נתנו אל לבם אזהרת טוה"ק באמרה ונשמרתם מאד לנפשותיכם כי לא ראיסתם כל תמונה ולא לאזהרת הנביא שאמר ואל מי תדמיון אל ואל מי תדמוני ואשור וצקשו חשבוות רבים בכמה מקראות שנאמרו עד השאלה והרחבת לשון בדרך המליצה לפרשם ע"ד הכתם הראשונה כגון בללמינו בדמותינו ושאר לשונות כנז"ל שלא ע"ד שפירשו רז"ל והנאונים עד שגרס להם שבאו לכלל טעות גדולה לעבוד לנברא שהוא קלר אפיס (ז"א) והמליאו כמה רמזים ורמזי רמזים שאין

להם שחר או במספר האותיות או בחילופיהן וחילופי חילופיהן ומילואיהן ושיבוש סדריהן ובלבולן כמו מה חלעק אלי מאלל העתיק כדי למלוא רמוז שיחלל לז"א ויכלול עמו פרלוף ע"י לשחק יחד כל הה' פרלופים עם העתיק כמ"ש כמ"א דבר שאסרה תורה לכלול ולשחק עם אלהיו שום דבר כמ"ש רשצ"י כל המשחק ש"ש ודבר אחר נעקר מן העולם שנ' בלתי לה' לבדו. וכ"ז נמשך ממיטוט החכונות בדברי רז"ל וגם בעבור שנציא השקר מחבר הזוהר שהמליא רעיונות אלו ילדי נכרים תלה אותם ברשצ"י התנא החסיד בשקר והם לתומם לא חשו לבדוק אחריו והאמינו באמונת אומן שמפי רשצ"י וחביריו ילאו וכבר ביארתי לעיל שחלילה לשום תנא או אמורא לומר. וכתיב שבילי אמונה כי הבורא לא יאוייך ר"ל שאינו בעל איכות ומהמנע להיות מליאות איכות אלא במאוייך מפני שהאיכות מקרה והמקרה אין לו עמידה אלא בעלם ולכן הבורא ית' אינו נושא האיכות, גם בעל האיכות הוא אשר לו החומר בעלמו ולו ית' אין לו תואר וכו' ועיין במ"ג פ' נ"ב לראשון. עוד כתב רז"ל ואל יעלה בדעתך כי תוכל להשיגו ית' מלד היותך דורש וחוקר צדיעת מהותו ועלם אמתתו כי דבר זה אינו אפשרי ואדרבה הוא מחרף ומגדף מי שחוקר בזה שאין כח בכל מה שזולתו ית' להשיגו וכ"ש כל מי שהוא בעל חומר ועל זה הזהירונו רז"ל באמרם במופלא ממך אל תדרוש, עכ"ל :

תשובה מ"ש זה הרע בכמה פרקים וגם בזה שרבותי המקובלים שוגגים וגם בודה לו מלבו לקרותה קבלה חדשה וגם קירא לזוהר הקדוש מסירת חיו ונגד מחברו הרשב"י נביא שקר. חלילה וכיוצא בכל אלו הפטופטים משום דכולהו איתניהו ביה שהוא הוא שכפר בדברי חכמים במזיד גם בשוגג וטעות. ולפיכך הוא מסית אותנו כנביא שקר לחדש לנו מחדש כפירת חכמים חליפת וחמורת מאמר ר' מאיר (בברייחא דאבוה) בארבעים ושמונה דברייכ התורה נקנית ואחד מהם באמונת חכמים ולא נתן אל לבו אזהרת התורה באמרה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל. ומ"ש שהם פירשו המקראות על דרך הנחתם וכו' כבר טען טענת שוא זו בסוף פ' ס"ה והבאתי דברי המקובלים על זה להוכיח שלא כשקריו ע"ש. ומ"ש שהם עבדו לז"א וכו' עודנו מדבר לעיל סוף פ' ע"א בטענה זו והנה חזר ללקק ושנאה וכבר ביארתי שם שאינם אלא דרכים לעבוד ולהתפלל וזהו מאמרם בגמרא (ירושלמי ברכות פ' ט') א"ר יודן בשם ר' אחא הקב"ה דרכו בקדושה שנ' אלהים בקדש דרכך עכ"ל. ומ"ש שהם המציאו כמה רמזים במספר האותיות וחילופיהן ומילואיהן וכו' וליעג על זה באמרו שהם שיבושים ובלבולים וכו' אויל זה גילה דעתו כאן שהוא חסר

אמונת ה'

שמו

ובור מהחכמה שהרי הוא מתכלבל ומשתבש ממספר האותיות שהם גימטריאות אשר עליהן אמרו חז"ל שחן פרפראות לחכמה כמו ששנינו (סוף פ"ג דאבות) ר' אלעזר חסמא אומר וכו' תקופות וגימטראות פרפראות לחכמה עכ"ל ופירש"י ורע"ו גימטראות חשבון האותיות והרב תי"ט פירש גימטראות כמו רדו שמה, שאמר יעקב רמז לדד"ו שנים ע"כ ודברי תי"ט מבוארים על פסוק זה בבראשית רבה (פ' צ"א סי' ב') ע"ש. ועוד כתב הרב תי"ט וז"ל ולפירש"י ורע"ו בגימטריאות שהם חשבון האותיות אפשר לפרש שרצונם לומר לחכמה חכמת האלהות והוא שבספר יצירה ודומיו שמשתמשים מאד בחשבוני האותיות ונוטריקון וצירופיהם עכ"ל. ודבריו אלה נובעים ממעין החכמה דגרסי' בגמרא (ברכות פ' ט' דף נ"ה ע"א) א"ר יהודה אמר רב יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ ופירש"י נבראו ע"י צירופן ובספר יצירה תני להו עכ"ל. ומה שחזר להזכיר דברי כס"א באמרו מאצל העתיק וכו' כאן אוי"ל זה שיבש דברי כס"א וכבר נתבאר דבריו לעיל פ' כ"ט. ומ"ש שרשב"י אמר כל המשחף ש"ט ודבר אחר נעקר וכו' כן אמת שכן אמר רשב"י בגמרא ובזוהר הקדוש (בהקדמה דף ט' ע"א) פתח ר' שמעון ואמר כל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתיצי מעלמין וכו' ע"ש. ומ"ש שמחבר הזוהר תלה אותם ברשב"י והן דברי ילדי נכרים וכו' לפי כזביו ודעתו של זה הרע יכולים אנו לומר שהתורה הזאת אינה היא שכבר נעתקה לאחרת ח"ו ורק תלו אותה במשה רבי' ע"ה. אלא האמת והאמונה א"ר קבלנו מאבותינו שזאת התורה תורת משה וגם ספר הזוהר הקדוש ספרו של רשב"י והכל שריר וקיים ודוק. ומה שהביא לשול שבילי אמונה שאל יעלה בדעת שום אדם שיוכל להשיגו ית' מצד היורחו חוקר מהוחו ואין שאין האומר כן אלא מחרף ומגדף וכו' כל זה אמת ודברי שבילי אמונה ברור מללו שאסור לחקור מהוחו ית' והחוקר באמת שאינו אלא מחרף ומגדף. וג"כ אסרו חקירה זו גם המקובלים ז"ל כמ"ש הרב המקובל בספר יושר לבב (דף ו' ע"א) וז"ל ואם באנו להקור מהות מציאותו ילאה רעיוננו ולא נשיגנו כלל ועיקר. וכמאמר אליהו הנביא לית מחשבא תפיסא בך כלל ולא עוד אלא דעונש המבקש ליכנס בפתח חקירה זו רב הוא עכ"ל. וכן כתב הרב המקובל בספר אדיר במרום (דף נ"ט ע"א) וז"ל הנה מה שאנו מדברים במאציל ב"ה הנה כבר פסיק רוא שאין אנו מדברים רק בבחינת פצולותיו ולא בבחינת מהותו יעצמותו כלל עכ"ל וכן אמרו בזוהר חדש דף נ"ח כל מחשבתינו לאן למחשב כיה ולית חד מנייהו דידע לאשגא ליה עכ"ל עכ"ל

פרק ע"ח עיניך הרואות קודא נעים איך רבותי' המקובלים החדשים בהמשכם בעלימת עינים אחר המסית שגנו לדבר במהותו ית' לומר שהוא אור זהיר לא ומלחמה ונחנו לו ית' תבנית ותמונה ושנויים רבים יחסו לו באמרם כי בתחלה היה ממלא כל החלל הזה ואח"כ למלא את עלמו ללדדיון סביב להמליח מקום וחלל לברואים ונעשה כדור עגול וחלול באמצעותו, ואח"כ נשתלשל ממנו קו ולגור דק והיה יורד מעט ומתעגל ונעשו ספירות דעיגולים ואח"כ נמשך ממנו דרך אותו לגור ונעשו גם ספירות דיושר בצורת אדם שלם בעל קומה ברמ"ח איברים ושס"ה גידים כמש"ל. והרואה לעמוד על ביאורן יעיין בע"ה להרח"ו ושער ההקדמות וכס"א ושאר ספרי הקבלה. ולא הספיק להם דמות ולורה ותבנית ותמונה אחת אלא פרלופים רבים צראו להם צדמיונם זה למעלה מזה וכל אחד נטל רשות מאלוה שהוא למעלה ממנו כי עשו את כל אחד מהם עילה וסבה לאלוה שלמטה ממנו ועשו הסבה הראשונה א"ק ואמרו עליו שהוא שאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי שאין למעלה ממנו ליטול רשות ממנו ואחריו עתיקא קדישא כולל זכר ונקבה בפרלוף אחד, ואחריו א"א כולל ג"כ זכר ונקבה בפרלוף אחד, אלא שזה הזכר והנקבה פנים ואחור וזה ימין ושמאל כמבואר בדבריהם. ואחריו א"א ג"כ זכר ונקבה בשני פרלופים נפרדים זמ"ו, ואחריו ז"ן שני פרלופים ג"כ נפרדים, וגם אלו הפרלופים נחלקים עוד לי"ב פרלופים וכל אחד מהם נקרא בשם הקב"ה והו"ה ואדני, ואלו הן הי"ב פרלופים עתיק ונוקביה, א"א ונוקביה, א"א עלאין ישראל ותבונה ז"ן, יעקב ולאה (ע"ה שער התיקון ס"פ א'). גם נחנו שיעור וקל"ב לאלו הפרלופים שזה מגיע עד החזה של פרלוף שלמעלה ממנו וזה מגיע עד הטבור וכיוצא באלו העניינים שהם ממקרי הגוף ומשיגיו. והנה שכחו באמרם שא"ק הוא שאמר ראו עתה וכו' שאין לו ממי ליטול רשות ואיה כל הפרלופים שבעולמות העליונים שהם אלפים ורבות וכל אחד כלול מאצ"ע, ולמה הוא א"ל ליטול רשות ממה שלמעלה ממנו, ולמה לא הניחו רשות ושלטת לאדם קדמאה שהוא למעלה ממנו ולא לא"ם העולה על כולם, האם לא נמלאו מחרפים ומגדפים באמרם כי מהותו אור כמ"ש הר' הנז', ולא באים לידי מינות בקראם לכל עלה מאלו העילות בשם הקב"ה והו"ה ואלהים וכן שהם מאמינים באלוהות רבים ואומרים שהכל אחד מה הפרש יש עוד בין אמונתם לאמונת העכו"ם שאומרים שהם ג' והג' אחד, וכמ"ש רז"ל באמונה זו כדגרסו' בע"ז פ' א"מ והבאיתו לעיל פ' ס"ד. ולפי דבריהם למה לא הניחו ר"י בן דמא מיעקב איש כפר סכניא כיון שאומרים שהג' אחד ועיין בפ' ס"ד מ"ש ב' ירושלמי שבת, עכ"ל.

תשובה מ"ש שהמקובלים שגנו לדבר במהותו ית' לומר שהוא אור בהיר צח ומצוחצח וכו' שקר וכזב הוא זה, שהרי לא דיברו במהותו ית' כלל, ורק כנויים אלו אור צח ומצוחצח כך מכנים מדת הכתר ועיין מה שכתב מ"ן אדונינו מורי שלום שבזי בספר חמ"י פ' תשא ב"ש רב"האיי גאון? ע"ש על פסוק ה' ה' אלי רחום וחנון ארך אפים. וגם מ"ש שהם נתנו לו יתברך חמונה ושינויים והזכיר ענין הצמצום וסודו וכו' עד מה שאמר ושאר ספרי קבלה וגו' כל אותם הדברים הביאם בפי' ל"ח ונתבאר שם היטב עיין עליהם, ומצאנו לו חבר וריע כמוהו מתקשה על סוד הצמצום והוא אחד כותי וז"ל וז"ל אני עליהם רע ואיש חמסיס גפגשו מחשיך עיני שניהם ה'. ומ"ש ל"א הספיק להם דמות וצורה ותבנית ותמונה וכו' כבר אמרו הם ז"ל שכל מה שהם מדמים איננו בו ית' רק בדרך משל בספירות שהן אורות שאינם מושגים בשכל אנושי וז"ל כ"א (דף ד' ע"ב) הכנויים שאני מכנה לאורות עליונים הם בדרך דמיון וגם נמי כל כנויים ותארים הם בספירות ואורות קדושים אשר האציל ית' אבל ב"ית' אין שייך שום דמיון וצורה ותפיסה במחשבה כלל ועיקר עכ"ל כ"א ז"ל. ומ"ש שהם עשו להם פרצופים רבים וכו' כמה פעמים כבר ביארתי שאין מלת שבדברי המקובלים ז"ל אלא שמותיו ית' הרבים, ויותר מזה מצינו לרז"ל שבכנים קולו ודבורו של הקב"ה בשם פרצופים כדאיתא בויקרא רבה (פ' א' ס"י י"א) א"ר סימון ד"ו פרצופים היה הדיבור יוצא חיים לישראל וסם המות לאומות העולם עכ"ל. ומ"ש שהם זה למעלה מזה וזה עילה למה שלמטה ממנו וכו' כבר נתבאר כל זה לעיל פ' כ"א בשם הרמב"ם והראב"ע ע"ש. ומה שזה הרשע משקר כאלו המקובלים אומרים ח"ו שזה האלוה עילה לאלוה שלמטה וכו' הוא מה שאמרתי לך דשקראי וזיפי איהו ואין לשמוע לו. ומ"ש שהם עשו את הסבה הראשונה אדם קדמון והוא שאמר ואין אלהים עמדי וכו' גם זה נתבאר לעיל פ' כ"א שבזוהר הקדוש נדרש פסוק ואין אלהים עמדי דרשה אחת יוצאת לשתי דרשות. הא' ואין אלהים עמדי שאין לבורא יתעלה שותף. והב' ע"ד אומרים ז"ל שכל מקום שם אלהים דין הוא. כך הבורא יתעלה כשאמר ואין אלהים עמדי היה נראה איתה שעה באספקלריא הגדולה שהיא מדת הכתר שכולו רחמים גמורים ופשוטים ואין בו דין בגלוי כשאר המדות. ועיין כל זה באורך בראיות ברורות לעיל פ' כ"א וטעם למה קורין לכרח בשם אדם הוא ע"ד מאמר חז"ל במדרש (רבה פ' חקת) גדול כוחן של נביאים שמדמים דמות גבורה של מעלה לצורת אדם עכ"ל. וא"כ שקר ענה כסיל זה שהם קורין לכרח סבה ראשונה זולתי מה שהם קורין סבת ראשונה

רק לא"ס ב"ה שהוא סבת כל הסיבות. ומ"ש ואחריו עתיק כולל זכר ונקבה
 בפרצוף אחד ואריך אנפין כולל זכר ונקבה בפרצוף אחד וכו' דברים אלה
 כתובים בדברי המקובלים ז"ל, אך רשע זה משבשם בעשתונותיו המזויפים
 והדורים כי לא ידע ולא הבין דכינוי אחד הוא לשם אה"ה והיינו עתיק היינו
 ארך אפים כך מכנים שם אהיה, ובאמרם עתיק ונקביה רצונם לומר ששם
 אה"ה יש בו אות אלף ואות יו"ד נקראים בלשון זכר, ושני ההין נקראים בלשון
 נקבה, וזהו עתיק ונקביה בפרצוף אחד שעיקר אותיות אלו שם אחד הם שהוא
 שם אהיה וגם זהו פנים ואחור שכל אות משם אהיה כסדרן אחורירי לפני
 חברתה ודוק. ובזמן שמכנים שם אהיה ארך אף היינו בזמן שאותיותיו ימין
 ושמאל כזה בצירוף א"ה ה' אל"ף ויו"ד כיימינים, ושני ההין משמאלים.
 ומ"ש ואו"א זכר ונקבה בשני פרצופים נפרדים, כלומר שם י"ה ושם אלהים
 כל אחד נקרא שם בפני עצמו. וכן הוא הענין בזו"ן שני פרצופים נפרדים
 שהם שני שמות ג"כ כל אחד שם בפני עצמו שם הוי"ה ושם אדני. וכזה מצינו
 אסמכתא מדברי רז"ל שמכנים זוג באותיות כדגרסי' בשמות רבה (פ' ס"ו סי'
 ז') וז"ל הן עם לבדד ישכון מהו הן, כל האותיות כזדווגין חוץ מאותיות

הללו וכו' ע"ש עכ"ל :

מעלתה נחזור לעניינינו למה שאמר או"ל זה שהם נחלקים ל"ב פרצופים
 והביא ראיה מספר ע"ח למהרח"ו וכו' זאת אשיבה ומוצא שפתיהם
 ז"ל לא אשנה, דע אחי ידידי קורא משכיל שהמקובלים ז"ל כללו כללות
 כל השמות הנזכרים וכיוצא בהם באותיות שם בן י"ב, והם הם י"ב פרצופים,
 יש מן האותיות נקראת יעקב, ויש אות נקראת ישראל, ויש אות נקראת
 נקבה לאה, ואות אחת נקראת חבונה, ויש אות נקראת עתיק, ויש נקראת אב
 לאותיות, ויש אות אם לאותיות, ויש אות נקראת אנפי זוסרי, ויש אות נקראת
 אריכות אף וכיוצא בכל אלו הכנויים כך מכנים בדרך ההשאלה כלל אותיות
 של שם בן י"ב, ומזכיר שם זה ומעלתו אדונינו הרמב"ם ז"ל במורה נבוכים
 (חלק א' פ' ס"ב) וז"ל עוד היה אצלם שם בן י"ב אותיות והוא בקדושה למטה
 משם בן ארבע אותיות, והקרוב אצלי שלא היה י"ב אחר אלא שני שמות או
 שלשה כלל אותיותיהם י"ב אותיות, והיו מכנים בו בכל מקום שהיה מזמן
 להם בקריאתם שם בן ארבע אותיות כמו שנכנה אנחנו היום באל"ף דל"ת,
 וזה השם ג"כ אשר הוא בן י"ב אותיות אין ספק שהיה מורה על ענין יותר
 מיוחד מהוראת אל"ף דל"ת, ולא היה נמנע מאחד מבני החכמה אלא כל
 מי שמבקש ללמדו יל"מדהו וכו' וכאשר היו אנשים פרוצים לומדים זה השם

אמונת ה'

ש"ט

בן י"ב אותיות ומפסידים בו אמונות כמו שיקרה לכל מי שאינו שלם הסתירו אותו השם עכ"ל הרמב"ם.

ידבריו אמת שהפירוש בראותם ענייני שם בן י"ב מפסידים אמונתם כזה הכסיל שחשב כנויי שם בן י"ב ללעג ויצא מאמונת חכמים, ק"ו אם ראה עיקר השם, ודברי הרמב"ם ז"ל נובעים מנהרי נחלי התלמוד דגרסינן בגמרא (קדושין פ' ד' דף ע"א) חנו רבנן בראשונה שם בן י"ב אותיות דהו מוסרים אותו לכל אדם וכו' ע"ש.

ואם תקשה ממה שהם מכנים האותיות בשמותם של אבור, אין קשה שהרי אמרו רז"ל בבראשית רבה (פ' מ"ז ס"י ח') אמר ר"ל האבות הן הן המרכבה ע"כ ופי' עץ יוסף האבות הם המחזיקים הכסא כביכול ע"כ: עוד בבראשית רבה (פ' פ"ב ס"י ב') שאיקונין של יעקב קנועה בכסאו של הקב"ה ע"כ:

ונ"כ ממה שמכנים בשמותם של אמהות, אין קשה שהרי מצינו שהקב"ה חילק מאותיות שמו להם וכן האיש והאשה כמאמר רבי יהושע ורשב"י דאיתא בילקוט משלי סוף רמז תתקמ"ז א"ר יהושע בן קרחה יו"ד שנטל הקב"ה משרי נחלק חצי לשרי וחציו לאברהם, אמר רשב"י יו"ד שנטל הקב"ה משרי היה סס ופורח לפני כסאו של הקב"ה אכר לפניו רבש"ע מפני שהייתי קטנה של אותיות הוצאחני משמה של אותה צדקה, אמר לו בתחלה היית בשמה של נקבה, עכשיו אני נוחנך בשמו של זכר עכ"ל. ובפרקי ר' אליעזר (פ' י"ב) ר' יהושע בן קרחה אומר וכו' נקרא שמו איש והיא אשה מה עשה הקב"ה גרן שמו ביניהם י"ה עכ"ל. הרי שאם ישחמשו המקובלים לאיזה אות לקדושה בשם נקבה כמו לאה וכיוצא אין קפידא שהרי יותר מזה נתן מאותיות שמו באמהות ובאיש והאשה והבן:

וכן לא תחמה על שהם קורים לכל אות ואות פרצוף, כי לא דבר ריק הוא, כי אותיות שכותיו יתעלה כולם אורות פשוטים כל אות ואות קומתה כמה אלפים פרסאות, והנה זה הכסיל משבח את הר"ז הרופא והרב חטר בפ' ס"ו ואמר שהם חכמי קדמונינו, לא נביא ראה על זה אלא מהם שכתבו בפירושים לעיקרים שכתב הרמב"ם וז"ל (בסדר אל קואצד קאעדה שביעית) אמרו אהיה הוא שיעור קומה שאלו האותיות מראהו כמראה בוק ולהבת אש סביב להן, וכל אחת ואחת קומתה אלפים רבבות פרסאות וכן הוא הענין בשאר השמות עכ"ל: דברי מדברי שני בני היצהר חכמי קדמונינו מפורש ומבואר בהדיא ששם אהיה ושאר השמות כל אות ואות היא אור פשוט וגדול עד מאד למעלה

ודבריהם אלו נובעים מבאר נחלי אמנה מספ' אותיות של התנא הגדול ר' עקיבא בפרושו לאות הה"א והוא ע"ש אך הגריסה שם ולהבת אור סביב להן ע"כ: ומ"ש עוד הבער הזה שהם נחנו קצב לאלו הפרצופים וכו' אדרבה מזה חוקה ברורה וראיה גמורה שאין המקובלים חושבים אותם רבוי אלוהות שהרי זה האויל מודה שהם נחנו בהם קצבה משא"כ בא"ס ב"ה שאין לו לא קצבה ולא גבול שהוא אלוה ואין זולתו וכן כתב מהרח"ו ז"ל בספ' ע"ח (שער עגולים ענף ב) וז"ל לסבה זו נקראו הנאצלים עשר מדות ועשר ספירות לדהורות שיש בהם מדה וקצבה ומספר קצוב משא"כ באין סוף ב"ה עכ"ל:

וכמה שאמר שהם אמרו זה מגיע עד הסבור וכן עד החזה וכו' זה הפתי סובר שיש ממש סבור או חזה וכיוצא באלו הדברים. ואינו כן שהרי הכל הוא משל בספירות שהאור של אותה ספירה מגיע עד אמצע האור שאחריו כדמיון הסבור שהוא באמצעותו של אדם. ומצינו לרז"ל שכן מדמים שיש סבור לעולם ולא שיש ממש אלא אמצע העולם נקרא כך. ומוה נלמד שאעפ"י שמדמים כך אינו ממש סבור כדגרסי' בגמרא (סנהדרין פ' ד' דף ל"ז) שדרך אבן הסהר, שדרך זו סנהדרין שהיא יושבת בטבורו של עולם ופירש"י טבורו של עולם ביהמ"ק באמצעו של עולם עכ"ל.

וכר אלה הדברים נתבארו לעיל סוף פ' ל"ח והבאתי שם לשון הגמרא עד היכן זה נוסה ועד היכן מגיע באמרם ז"ל קרני החיות כנגד כולן שוקי החיות ראשי החיות וכו' ע"ש. וגם מה שאמר מסית זדה שהם עניינים ממקרי הגוף ומשיגיו וכו' כבר הבאתי לעיל בפ' זה שגדול כחם שהם מדמים דמורת גבורה של מעלה לצורת אדם כך ארז"ל במדרש תנחומא ורבה פ' חקת:

ובן כתב הראב"ע ז"ל בפ' טרח על פסוק ופצתה האדמה את פיה וז"ל וכבר רמזתי בעבור היות נשמת האדם העליונה תיכונה תדבר על הגבוהים ממנה כדרך ארמונה שהוא הגוף וכן על השפלים ממנה, והטעם להבין השומעים עכ"ל. ומביא לשון זה להסתייע בו הר' כס"א דף א' ע"ב. ומ"ש עוד שהם שכחו באמרם שא"כ וכו' עד סוף הפרק, כולם שנויים מלבו בדויים, קושיות קלושות בלא שורשים, טענות טעונות שיבושים, ומה אשיב על שקרים כי לשקר אין רגלים ע"כ:

פרק ע"ט ולא די טעמו כן לחשוב כמה אלוהות בעולם האלילות אלא שגם בעולם הבריאה ועולם היצירה ועולם העשייה המלאו ברעיונותיהם כל הפרלופים הנו' אללם בעולם האלילות ואמרו שהאל"ם המתלבש בהם לאו איהו חד בהון כמו בעולם האלילות כמ"ש הרב כס"א דף כ"א ע"א:

ואטפ"י שאמרו שהפרלופים שבצריאה ילירה עשייה אין הא"ם צהם אחד, עכ"ז הם משבחים ומפארים להם ומקבלים אותם עליהם באלוהות כמבואר בסידור חסד לאברהם בהמרס אין כאלהו (מלכות דעשייה) אין כאלוניו (זעיר דעשייה) אין כמלכיו (אימא דעשייה) אין כמושיעו (אבא ואימא דעשייה) מי כאלהו (מלכות דינירה) מי כאלוניו (ז"א דינירה) מי כמלכו (אימא דינירה) מי כמושיעו (אבא וא"א דינירה) גודה לאלהו (מלכות דבריאה) גודה לאדוניו (ז"א דבריאה) גודה למלכו (אימא דבריאה) גודה למושיעו (אבא וא"א דבריאה) ברוך אלהי (מלכות דאלילות) ברוך אדוניו (ז"א דאלילות) ברוך מלכיו (אימא דאלילות) ברוך מושיעו (אבא וא"א דאלילות) אהה הוא אלהו (כתר דא"א) אהה הוא אדוניו (ראש עתיק יומין) אהה הוא מלכו (אדם קדמון) אהה הוא מושיעו (אור פנימי ואור מקיף המחלשש צו) כמו שיראה המעיין כל זה בחדד לאברהם: הרי לך בהדיא שהם מקבלים עליהם מלכות ואלהות ואדנות כל פרלוף ופרלוף אפי' פרלופים שבגולמות הפירוד לפי דבריהם דהיינו צי"ע: ופליאה גדולה אנו מתפללים עליכם שאתם נלחמים עמנו כל המלחמה הזאת לבנות ולרדוף ולירד עמנו עד לחיינו, ואנו סובלים כל החרפות וצוויים לכבוד אבינו מלכנו יחיד ומיוחד מכל האחדים בעבור מה, לא בעבור שגודה ונקבל את אמונתכם הלזו שלא חירפנוה ולא ציונו אותה רק פרשנו ממנה: ועכ"ז אחם מסתירים ומכסים אותה שלא לפרסמה ומראים בתשובתכם כאלו אינכם מודים בה כעין גנב שמרה נשף לאמר לא תשורני עין וסתר פנים תשימו לה לכן הוכרחנו להביא כל זה להוכיח הכחשות שאתם מכחישים אותנו בתשובתכם ואומרים ומי הוא זה שאמר שהא"ם מכתלק כל זה הולרכנו להעתיק מספרי המקובלים החדשים ולהביא מאמרי רז"ל נגדן להוכיח טעותכם ורמאותכם שאתם מסתירים איכות אמונתכם ומכסים אותה בטלית ומכחישים את הידוע ואינכם מבקשים האמת ולמה זה תצונו לומר האמת שכן קבלנו לעבוד אלוהות רבים כפרדים רק שאתם רודפים אחר הבבוד המדומה לקנות שם נגד ההמון אשר לא ידעו ולא יבינו בחשבה יתהלכו ולשצה את עלמכם נגדם כאלו אתם נלחמים עם ה' ועם תורתו וכחב מהר"י אלבו בספרו הנכבד העיקרים מאמר ג' פ' כ"ג כי מאמר תוה"ק אחרי רבים להטות ובלבד הריב מן החכמים לא רוב דעות עמי הארץ לפי שההמון ועמי הארץ נפתים לדבר שאינו עד שיצאו להעיד עליו ולומר שהוא כן וע"כ אין ראוי להביא ראיה מהסבמת ההמון כי פעמים יסכימו ההמון על הלוף האמת (בגדן דירן) שהרי בימי אחאב ומשה ודומיהם היו מסכימים כולם לעבוד ע"ז וזאתי הנביאים ותלמודיהם והיה ראוי שיהיו אליהו ומאה איש שהחציא

עובדיה המה הרשעים כי הם המעוט והרוז שהם עובדי ע"ז הם הלדויקים
אלה ודאי ראוי שתהיה ההכרעה מסירה לחכמים לזד כי החכמה מתח אלהים
היא כי ה' יתן חכמה מפיו דעה ותבונה וזוה תהיה תורת ה' תמימה בכל דור
ודור וזלתי חכרה דבר ע"ש עכ"ל,

תשובה מדה שהזכיר בתחלת פ' זה שהם ח"ו חשבו כמה אלהות באצילות
וכו' כל דברי איש זר זה בנויים על כזב שוא ותפל אבל כבר אמרו חז"ל
השקר אין לו רגלים ומ"ש איש זה שהם אמרו שהא"ס לאו איהו חד בהון
כמו באצילות וכו' ענין זה ברור הוא ממה שאמר אברהם אבינו בס' יצירה
שהספירות קשורות בו כשלהבת קשורה בגחלת והבאתי לעיל פ' ע"א וכן כתב
הר' שבילי אמונה (נח"ב א' ד' י"ט ע"א) וז"ל והעשרה רמו לעשר ספירות הקשורת
בו ביחוד אמתי כשלהבת הקשורה בגחלת עכ"ל, וכן כ' הראב"ע בדניאל סי'
עשירי שיש ארבע עולמות ורק עולם הראשון הוא הקשור ומתאחד בו ית' כי
הוא כבודו וז"ל בקיצור עם פרוש דבריו באותיות קטנות דקות וזהו נאם אברהם
המחבר הנה נא הואלתי לדבר האחד הוא טרם החשבון הוא מפאה אחת סבת
כל החשבון ומפאה אחרת הוא כל החשבון לא יוסיף ולא יגרע והוא סבת כל
חוספת וחסרון והוא לא יקבל כפל ולא חלוק והוא סבת שניהם וזה האחד הוא
עולם הראשון כנגד העולמיים שהם אחריו וזה העולם אינו גוף (זהו הנקרא עם
המקובלים עולם האצילות) והוא הנקרא מראה כבוד השם העליון ולא ישתנה
בעצם או במערכת ואין לו זמן ומקום והשם הנכבד בקרבו והעולם השני שהוא
התיכון (זהו הנקרא עם המקובלים עולם הבריאה והוא עולם הכסא) שם נשמות
צורות אמת כלא גופות גם נשמות גופות ואין להם מספר אצלינו וכו' וזה
העולם יקרא היכל הקודש והם שמי השמים ושם כסא הכבוד ושם מיכאל וגבריאל
על כן תירגם יונתן בן עוזיאל קדיש במרומא בית שכינתה והעולם השלישי הוא
מתחת לרקיע (נקרא עם המקובלים עולם היצירה) וכולו מלא גופות דקות גם
עבות וגופות יש בהם נשמות רוחות גם נפשות והאדם לבדו הוא סוד זה העולם
השפל (נקרא עם המקובלים עולם העשייה והוא העוה"ז השפל) ובעבורו נברא
ונשמחו קשור בגשמות העליונות עכ"ל הראב"ע בביאור ד' עולמות אצילות
בריאה יצירה עשייה שנ' כל הנקרא בשמי (אצילות) ולכבודי בראתיו (בריאה)
יצרתיו (יצירה) אף עשיתיו (עשייה) והבן הרי בהדיא כי רק בעולם האצילות
הוא הקשור בו ית' ביחור אמיתי משא"כ בשאר העולמות שאינן קשורות כשלהבת
בו יתעלה ומ"ש עוד זה האיש להלעיג אעפ"י שאין הא"ס בהם אחד עם כל
זה הם משבחים להם ומקבלים אותם באלוהות וכו' כזב הוא זה שהרי כל החכמים

גם המקובלים ז'ל אינם עובדים לשום ספירה בין בספירות דאצילות בין בספירות דבריאה וכיוצא זולתי לו ית' א'ס ב'ה שאין זולתו הוא האלוה המשובח והמפואר מצד שמותיו ודרך מדותיו שהן ספירות דאצילות וגם בריאה ויצירה ועשייה להמליכו ולפארו בהם ודוק ומ'ש והביא מסידור חסד לאברהם להתלוץ על אמרם אין כאלהינו אין כאדוננו ובה לו דברים מלכו שקרים וכזבים היפך מה שכתוב בחסד לאברהם וגם היפך מה שמפורש בצדו על כל מלה ומלה וזהו מאמר רז'ל בגמרא (ירושלמי ברכות ט' ט') א'ר שמלאי כל מקום שפקרו המינים חשובתם בצדכ' ע'כ וה' לך לשון חסד לאברהם היפך שקריו של איש זה וז'ל (רף ר'ב ע'א) אין כאלהינו (ה'ה נוקבא) אין כאדוננו (ו'ו ז'א) אין כמלכנו (ה'ה אימא) אין כמושיענו (י'ד אבא א'א בעשייה) וכו' ע'ש שכל' עולם ועולם יש בו שם הוי'דה חתום כזה. הרי לך בהדיא מבואר שאינן אל' אותיות שמו ית' רק שיש' אות נקראת בלשון נקבה ויש אות נקראת בלשון זכר ולפיכך ראוי לשבח ולפאר לבורא ית' מצד כל אות ואות משמו שהוא חרום בכל עולם ועולם. כיצד, מצד הה'א שהיא נקראת בלשון נקבה: אנו קוראים אותו מי כאלהינו אין כאלהינו נודה ל'אלהינו ברוך אלהינו. וכן מצד אות ו'ו שבשמו שהוא לשון זכר אנו קוראים אותו אין כאדוננו מי כאדוננו נודה לאדוננו ברוך אדוננו. וכן מצד אות ה'ה ראשונה של שם הוי'ה שחיא ג'כ לשון נקבה אנו אומרים אין כמלכנו מי כמלכנו נודה למלכנו ברוך מלכנו. וכן מצד אות הוי'ד שהוא לשון זכר וד'הו אב ותחלה לאותיות שם הוי'ה אנו משבחים ג'כ לו ית' ואומרים אין כמושיענו מי כמושיענו נודה למושיענו ברוך מושיענו באריכות אפ'ו שני' ה' ארך אפי'ם ורב חסד וכן הוא הענין בכוננה להמליכו בכל הארבעה עולמות מצד כל חלקי שמותיו שחתם בכל עולם. וכן באמרנו אתה ר'הו אלהינו אנו אומרים כן לא'ס ב'ה שהוא הבורא ואין זולתו מצד כינוי שם אהי'ה כתר אריכות אפ'ו וכן 'אתה הוא אדוננו מצד ראש עתיק כלומר ג'כ מצד שם אהי'ה וזהו דכתי' (דניאל ז') ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חיור ושער ראשיה כעמר נקי וגו' וכל זה אינו אלא משל' וחידה ששם אהי'ה כולו רחמים פשוטים וכן ארז'ה הוא מלכנו מצד כל עולם האצילות וקרא' כאן עולם האצילות אדם קדמאה בדרך דמיון להבין וכמו כן עשה הרמב'ם ז'ל בסורה (חלק א' פ' ע'ב) וקרא' את העולם בשם איש ע'ש. ואעפ'י שאנו מכוונים ל'ל הא'ס ב'ה מצד אותיות שמותיו אינו להם כי אם הם כדרכים אליו ית' וכן כתב הרמב'ם אלבאז בס' היכל הקודש סי' י' וז'ל ודע אהה המעיין כי בכל מקום שיאמרו המקובלים ברכה פלונית כנגד

ספירה פלוגית כגון ברוך אומר ועושה כנגד קוצו של יו"ד גזור ומקיים כנגד
 חכמה אין הכוונה אל הספירה עצמה ח"ו אלא ליחיד הקדמון השוכן בה וכן
 כתיב זוכה לאלהים יחרם בלרזי לה' לבדו ופי' רז"ל שאסור להתכוין לקצוות
 אלא לעיקר שהוא סבת כל הסבות ית' וכך היא הכוונה בקרבן ובחפלות
 ובברכות ושמור זה העיקר והבינהו עכ"ל כן הוא הענין שאנו ממליכים אותו
 בכל ארבעת העולמות מצד חלקי שמותיו שחתם בכל עולם וז"ל דומה למאי
 דגרסי' בגמרא (ברכות פ' ב' דף י"ג ע"ב) ר' ירמיה הוה יתיב קמיה דר' חייא
 חזייה דהוה מאריך טובא בדלת דאחיה א"ל כיון דאמליכתייה למעלה
 ולמטה ולארבע רוחות השמים תו לא צריכה עכ"ל הגמ' וכ"כ הר' שבילי
 אמונה (נתיב א' דף י"א ע"ב) וז"ל וכלל אמונת הבורא ית' בשלימות שאינו
 נוף ולא כח בגוף וכו' והוא שלם ופשוט ומיוחד בכל חלקי שמותיו ובכל חלקי
 מדותיו עכ"ל. וכ"כ מענין זה מ"ו יחיא צאלח וצ"ל בסידור עץ חיים דף ע"ו
 ע"א מחלק א' וז"ל אין כאלהינו שבה זה יש בו ארבעה פעמים בכל ענין
 וענין לרמוז לשם בן ארבע כל אחת במקומו המיוחד כענין ארבע פרשיות של
 חפלין. ועוד כתב על שבה זה שכל אחד רומז לר' עולמות אבי"צ עכ"ל מ"ו.
 אבל עתה נחזור לענין הראשון להביא ראיה שהעולמות החומים בשמו ממז'ה
 שאמר אברהם אבינו בס' יצירה (פ' א' משנה י"א) וז"ל קבען בשמו הגדול
 יה"ו. וחתם בהם שש קצוות וסנה למעלה וחתמו ביה"ו. סנה למטה וחתמו ביה"ה.
 סנה לפניו וחתמו ביה"י. סנה לאחוריו וחתמו בהו"י. סנה לימינו וחתמו בו"ה
 וסנה לשמאלו וחתמו בו"י עכ"ל ע"ש כי קצרתיו מאד. עוד בסידור חסד
 לאברהם אתה הוא מושיענו (אור מקיף המתלבש בו) כלומר שהא"ס ב"ד
 מושיענו באור שפעו המקיף כמלבוש כל העולמות להחיותם וכמו שהבאתי
 לעיל פר' ל"ח ל' הרמב"ם ז"ל שאמר שהבורא דומה לעין המים הנובע שפע
 שג' באורך נראה אור עיין לעיל ל' הרמב"ם באורך. ומ"ש עוד איש זה ופליאה
 גדולה אנו מתפללים עליכם וכו' עד מה שאמר נלחמיה ע"כ ה' וכו' כ"ל אותן
 הדברים הוא אומרם נגד הרבנים הנז"ל ואסף ל' שקרים להגדיל ספרו והרי
 בכאן הרויח רוב פרק וישנא את הרבנים הנז"ל של אמרו לו יחוש על עצמו
 מהחכמים שמא ירוצו גילגולתו וספרו ג"כ את סענותיו בהאיות נכוחות וכשהיו
 שואלים אותו היה משיב בושני מדבריכם. ופעם התיי' ע"ז בתשובתו ורובם
 של שאלות לא מצא מענה להשיב עד יצאו עמו מריבה ואז החזירם כמו
 שהם וחדבק לשונו אל חכו. גם כל התשיבות שהשיבו לו לא היה מוצא מרה
 לסתור בתשובותיהם וצ"ע עמו ג"כ מריבה ואמרו לו או יסתוראו יחזירם

והחזירים כמו שהם וא"כ הוא הרמאי הוא הטועה אשר נלחם עם ה' באמרו ויקרא לשמותיו ית' אלילים ועצבים וילך בחשך, ומ"ש והביא משם מהרי"ב: בס' העיקרים כי מאמר חוה"ק אחרי רבים להטורח ובלבד הרוב מן החכמים וכו' כן הוא האמת בנדון דידן שהרי כמה אלפים ורבבות חכמים ונבונים עמדו מימות אברהם אבינו על זה וא"כ אחריהם להטות, אך זה האיש בטל ומבוטל לא שריר ולא קיים נגד אלפים חכמי אמת ורבבות יראי אלהים וישרי לב ע"כ:

פרק פ' ואעתיק פה קלח העקרים הנלרכים לעניינינו מ"ג עקרים שכתב הרמב"ם צפ"ה המשנה פרק חלק ומציאם הר' שבילי אמונה וז"ל העיקר הא' להאמין כי הבורא ית' נמלא מליאות גמורה והוא עילת מליאותו כל נמלא וממנו ימשך כח קיומם ואלו נעצור על לבנו מניעות מליאותו מיד בטלה מליאות כל נמלא ואין מליאות לשום נמלא ואלו נעלה על לבנו ציטול מליאותו הנמלאים כולם זולתו לא בטלה מליאותו בשבילם ולא הסרה כי הבורא ית' עשיר שאין לו לורך במליאות לזולתו וכל בלעדיו מן הדעות וגיפי כל הגלגלים ומה שאין בתוכם כולם ילטרכו במליאותם אלו ית' והוא אינו לריך להם וזה העקר נרמז במלת חכ"י ה' אלהיך והעיקר השני ייחודו ית' והוא לדעת כי עילת הכל אחת לא כאחד המין הכולל כמו מין האדם שכולל מינים הרבה ולא כאחד המין הפרטי כמו שתאמר אדם אחד צפרט ואחת כולל צו רמ"ח איברים ולא כאחד המורכב אשר יחלק לאחדים רבים ולא כגוף הפשוט אשר הוא אחד במספרו ויקבל חילוף לאין חכלית כי לכל אחד מאלו יקרא אחד על דרך העברה מפני שהדברים שהם אשר יקבץ אותם השם ההוא שייך בענין אחד אבל אינו אחד על דרך האמת אמנם האחד האמיתי הוא אחדות הבורא ית' אשר אין אחדות כמוהו בשום פנים והוא אמרו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד עכ"ל וצחוק הגאונים (בע"פ פ"ג דכ"ו) כתב כי כמה מעלות טובות שיושלמו במלות המילה על כל עדת בני ישראל המכוונים במלותיהם בחדרי קודש יסודתה היא המעלמת לאדם החלק הנכבד שבאדם והוא השכל האמיתי כענין שנ' כי אש בואת יתהלל יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אני ה' ביאורו שהשכל האמיתי הוא ידיעת הבורא ודבקו בו ית' וידעת שמו הגדול הנרמז בזה המקרא יתהלל ה' מתהלל השכל וידוע דראשי תיבותיהן שם בן ארבע אותיות באחת יושלם ע"י המילה וסודו כמ"ס רז"ל מ"י יעלה לינו' ה' שמיה' ר"ת מילה וס"ת ה"י"ה מה שידע כי ע"י המילה אנו דבקים בו ית' ולהוסיף ידיעה בשמו הגדול ית' וית' לפי שהמילה היא תיקון השכל האמיתי כי באמצעות מילת הפסד החלילה הושלם מילת הלץ הפנימית אשר לזה הטעם בעלמנו ולזאת הסיבה בעינינו הוויב סיבתו עליה י"ג בדוקא

לא פחות ולא יותר מה שורה להיות מעשה הזה גדול הערך כי יעלה ויבא ויגיע לזמן היותו בר עונשין י"ג שנה שאז יקרא גדול כי אז יבין יראת ה' לאהבה אותו ולדבקה בו ולהכיר צוראו לידע שהוא אחד תכלית הייחוד לא אחד בזמן ולא אחד בגוף שהוא מתחלק למחלקות ולקלפות ולא אחד במספר אבל אחד תכלית הייחוד שאין יחוד אחר כמוהו בכל העולם ובזה יעבוד צוראו מאהבה נוסף על מה שעבדו מיראה וזהו שג' בחבלי אדם המשכם בעצמות אהבה ועל זה נקרא א"ל ע"ה אחד שג' אחד היה אברהם לעטם מלות המילה עכ"ל לענינינו, התבונן נא ידידי בדברי הרמב"ם ושבילי אמונה וחדושי גאונים ואת כל ונכחת כי יחוד אלהינו צהו"ש אינו דומה לשאר האחדים שהם נחלקים לכמה מחלקות והיא היא קבלתו האמתית שקבלנו מאבותינו דור אחר דור עד מרע"ה ועד אברהם אבינו וכמו שציארנו לעיל והבאנו לשון המדרש רבה ומדע"ג וכמה כתובים ומאמרי רז"ל בגמרא ושאר מדרשים אמיתיים מוכיחים כן כי הקב"ה עומד באחדות אחת לא שנה ולא ישנה, לא כדעת המקובלים החדשים שנמשכו אחר הדיעה החילונית אשר השיאם מחבר הזוהר עד שאמרו שהסבה הראשונה הנק' אללס א"ס נחלק למחלקות רבות ונשתנה שנויים רבים וחלק הגדול ממנו נשאר אחר הלאמרו כדמות כדור עגול וחלול באמצעיתו גדול מאד אשר בחוף החלל הזה כל העולמות העליונים והחתומים מעולמות שלמעלה מעולם האילנות עם האילנות ועם העולמות שלמטה ממנו וממנו נמשך קו אחד דק כעין לנור אל תוך החלל הזה אשר ממנו נהוו כל העולמות ממנו נשפעים, וז"ל הרמ"ו שער עגולים ויושר עקף צ' והנה אחר הלאמרו אשר נשאר במקום החלל הויר פנוי וריקן באמצע האור של א"ס ממש הנה כבר היה לשיוכלו להיות שם הנאללים והנבראים והיולרים והנעשים ואז המשיך מן אור א"ס קו אחד דק ישר כעין האור העגול מלמעלה למטה ומשתלשל ויורד תוך החלל הבוא וראש העליון של הקו נמשך מן הא"ס עלמו ונוגע בו אמנם סיוס הקו הזה למטה בסופו אינו נוגע באור הא"ס ודרך הקו הזה נמשך ונתפשט אור א"ס למטה ובמקום החלל הבוא האיל וצרא וילך ועשה כל העולמות וקו זה כעין לנור אחד דק אשר דרך בו מתפשט ונמשך מימי האור העליון של א"ס אל כל העולמות אשר במקום האויר והחלל הבוא ונבאר עתה ענין הקירח המקובלים איך יש ראש תוך וסוף עיין לעיל פרק ל"ח עכ"ל :

תשובה מה שהביא לי הרמב"ם שהבירא ית' צילת מציאות כל נמצא ומבנו ימשך כח קיומם וכו' בדברי הרמב"ם אלה סתר דברי עצמו שבפרק

הלז שלגלג על דברי מהרח"ו בענין האור הנמשך שהוא שפע לקיום הנמצאים מן הא"ס שהוא עילה על כל העלות. ובאמת אחי וידידי הקורא שמעני יודעי אלחים עמך השמר לך פן תנקש אחרי הרע הזה בפירושו הזרים, ואם בתורת אמת חסצת עיין מה שכבר ביארתי על סוד דברי מהרח"ו לעיל בס' ר"ח כי מה אעשה לאיש הלז שבכל מקום ובכל פרק הוא שונה וכופל ומשלב אותם הדברים וכבר שנה אותם נתחלה בס' ל"ח ואח"כ גשחרבכה לשונו בס' מ' ונדלדלה עוד בס' נ"ד ונתבלבלה עוד בס' ע"ח וגם בפרק הזה הן הן אורחם הדברים לא נתחלסו, ואין רצוני להעתיק ממה שפירשנו לעיל ולהביאו כאן כי אין ברצונינו להאריך בכפל הדברים לשלש ולרבע, אבל איש הישר ונבון עיניו יחזו עפעפיו יבחנו האמת בס' ל"ח הנז' ושם ימצא מבוקשו, וגם מ"ש בשם הרמב"ם וחדושי גאונים שהבורא ית' יחיד שאין כייחודו ושאינו נחלק למחלקות וקצוות ושאינו כגוף האדם וכו' כן אמרו וכן אמרו ומודים כל המקובלים גם כל החכמים בכלל שוו דעותיהם בהסכמה אחת על זה הענין והא לך מאמר המקובלים ז"ל הביאו הרי כס"א תחלת השער הרביעי (דף ע"ג ע"ב) וז"ל אתה עליון על כל עליונים אתה אחד ולא כאחד החשבונים, אתה אחד ולא כאחד המניינים, אתה אחד ולא שנים, אתה אחד המאיר לעינים, אתה אחד ולא כאחד שהוא כולל אחדים הרבה, אתה אחד ולא כאחד הגוף שהוא נחלק למחלקות ולקצוות הרבה, אתה אחד שאין כיחודך אחד מן האחדים הנמצאים בעולם, אתה אחד שאין כיחודך יחוד אחר בעולם, אתה אחד יחיד ומיוחד בכל דרכי היחוד, אתה אחד יחיד ששט מוחלט יחיד שלם בתכלית היחוד, אתה אחד ואין מי שיוכל להשיג אחדותך, אתה אחד רם על כל רמים שאין כרוממוחק, אתה אחד אשר בראת עולמות רבות, אתה אחד עילת על כל העילות וסיבת כל הסבות, אתה אחד עליון על כל העליונים, אתה אחד קדמון לכל הקדמונים, אתה אחד ראשון לכל הראשונים, ואחרון לכל האחרונים, אתה אחד שומע תפלות ותחנונים, העין לא תשוריק, ואין מי שיוכל להכירך, גסתר ברום חניון, ונעלם סכל חוזה וחזיון, ולא ישיגוך שום סכל ורעיון, אין ערוך אליך, ואין דמיון אליך, ואין קץ לגדולתיך, אתה הוא נשמה לכל הנשמורת, ומאיר לכל השמות, ומחיה לכל העולמות, וממלא לכל המקומות, אתה הוא מרוכס על כל ברכה ותהלה, ולך דומיה תהלה, אין לך קץ ותכלה, ולא סוף ולא תחלה, אתה הוא אחד המיוחד באהיה אשר אהיה, היה הנה ויהיה, לסניך לא נוצר אל ואחריו לא יהיה עכ"ל אדוננו הרי כס"א ז"ל, ע"כ.

י: זרק פ"א זכור נזכור את אמונת רז"ל בעלי המשנה והחלמוד והגאונים
 ז"ל שהיא האמונה העבודה שהאמינו בה קדמונינו כי ה' אלהינו
 א: חד אין עוד מלבדו ואין יחוד כיחודו, ותשובת עלינו צדקותינו עתה ספרי
 ו: וְצִלָּהּ הַחֲדָשָׁה כַּמָּה אֱלוֹהוֹת נַחֲדָשׁוּ לֵבָב אֲשֶׁר לֹא שֶׁעָרוּס אֲצוּתוֹנוּ וְהַמָּה
 צ: כְּתוּבִים גַּם בְּסִידוּרֵי הַתְּפִלוֹת כְּדֵי לְכוּן תְּפִלַּת אֱלֹהִים וְכֵן בְּשֵׁאר הַזְּכָרוֹת,
 ו: אֵל דֵּי לֵבָב הַמּוֹן הָאֱלוֹהוֹת שְׂמֻכוֹנִים תְּפִלַּת אֱלֹהִים כְּמוֹ שֶׁכָּבַד בִּיחָרְנוּ אֵלֵּךְ
 ג: אִיוו לְאֱלוֹהוֹת רַבִּים אֲשֶׁר אֵין לְקָרוֹת אֱלֹהִים בְּשֵׁם, שֶׁהָרִי לְפִי דַעַתָּס גַּם אֲדָם
 נ: קְדֻמוֹן וְאֲדָם קְדֻמָּה אֵין לְכוּן תְּפִלַּתוֹ אֱלֹהִים כִּי הֵם נַעֲלָמִים מֵאֵל, וְכ"ס
 ו: רְלוּפִים שְׁנַעֲלוּמוֹת שְׁלֻמַּעֲלָה מַעֲלוֹס הָאֱלִילוֹת אֲלֵפִים וְרַבּוֹת אֵין מִסְפֵּר עוֹלָמוֹת
 ג: לֹא דָבָרוּ בָהֶם וְכֵל עוֹלָם וְעוֹלָם כְּלוֹל מֵאֲבִי"ע וְמוֹי יוֹדַע אֵם יֵשׁ בְּכֵל עוֹלָם
 ו: עוֹלָם כֵּל הַפְּרָטוּפִים שֶׁהַזְּכִירוּ בְּאֲבִי"ע הַתַּחֲחוּן כִּי לֹא מֵלִיעַ זֶה לֵבָב בְּפִירוֹשׁ
 לְפִי שֶׁהַעֲלִינוּ וְלֹא דָבָרוּ בָהֶם, וְרַק זֶה מֵלִינוּ לְהַרְצֵם מִקְדָּם מִלֵּךְ בְּרֵאשִׁית דָּף
 נ: ו' ד"ה וְרַמְזוּ כִּי הַחֵלֶק הַמְּקִיף וְסוּמָךְ לְטִהָרוֹ נִקְרָא אֲדָם קְדֻמָּה סְתוּמָּה
 לְהַבְדִּיל בֵּינוֹ וּבֵין אֲדָם קְדֻמוֹן, וְאֲדָם קְדֻמָּה סְתוּמָּה דִּיא נַעֲשֶׂה עֲשֶׂרָה כְּדוּרִים
 ז: זֶה בְּחוּךְ זֶה וּבְכֵל אֶחָד מְכֻדוּרִים אֵלֵינוּ נָבִנוּ כַּמָּה עוֹלָמוֹת אֵין מִסְפֵּר. וְנִמְלֵא
 לְפִי זֶה מַעֲרֻכוֹת הָאֱלוֹהוֹת הַרַבִּים אֲשֶׁר כֵּל אֶחָד עִילָה וְסָבָה לְמָה שְׁלֻמַּעֲלָה
 וְנִמְנו, רֵאשִׁין לְכוֹלָם הַא"ס הַמְּקִיף אֵת כֵּל הָעוֹלָמוֹת וְכוֹלָם בְּחוּךְ חֵלֶל שְׁלוֹ,
 וְאַחֲרָיו אֲדָם קְדֻמָּה סְתוּמָּה, וְאַחֲרָיו אֲדָם קְדֻמוֹן הוּא שֶׁאֵמֵר לְפִי דְבָרֵיהֶם
 וְאֵין אֱלֹהִים עַמְדֵי שֵׁאֵין לְרִיךְ לְעִיל רֵשׁוֹת מֵאֲדָם קְדֻמָּה וְלֹא מֵא"ס, וְאַחֲרָיו
 גְּתִיק יוֹמִין, וְאַחֲרָיו אֲרִיךְ אֲנִפִין, וְאַחֲרָיו אֲבֵא הוּא שֶׁאֵמֵר יֵהִי אֹרֵךְ וְיִקְוּ הַמִּים
 וְיֵהִי רַקִּיעַ וְשֵׁאֵר אֲמִירוֹת דַּמְעָסָה בְּרֵאשִׁית, וְאֵימָא חוֹמֵן הַעוֹשֶׂה עַל פִּיו כְּכֵל
 אֲשֶׁר יֵלֶה חוּךְ מִמֵּאֵמֵר נַעֲשֶׂה אֲדָם שֶׁאֵימָא הִיא שֶׁאֵמֵרָה לְאֲבֵא נַעֲשֶׂה אֲדָם
 וְלֻלְמָנו כְּדֻמוֹתָנוּ וְאֲבֵא לֹא חֶפֶץ בְּצִרְיָתָנוּ לְפִי שֶׁגָּנוּי לְפָנָיו שְׁעִיד לְחַטוֹת
 גְּמֻשׁ"ל, וְאַחַר כֵּן ז"א וְנִקְבִיָּה וְאֵל ז"ן לְפִי דְבָרֵיהֶם כֵּל פִּיֹּת פּוֹנִים לְטַבְּרוֹ
 וְלִירָאָה אֵת מַלְכָּתוֹ הִיא נִקְבֵּא דִילִיָּה שְׂרִיבָה אֹתָהּ מִחֲבַר הַזּוּהַר לִירָאָה מֵאֵת
 ה' אֲלֵהֶךָ תִּירָא, אֵת לְרַבּוֹתָהּ לִירָאָה מִמֶּנָּה וְלֹא לְעַבְדָּהּ (וְדִלָּא כְּמוֹ שְׁדָרַשׁ
 ר' עֲקִיבָא לְרַבּוֹת ת"ה), וְנַחֲמוּ הַמְּקוֹבְלִים הַחֲדָשִׁים עַעֲס לְמָה לֹא הַזְּכִירוּ בְּזוּהַר
 וּבְתִיקוּנִים אֵת הַפְּרָטוּפִים הַעֲלוּוֹנִים כִּי אֵם בְּרַמְזוֹ שֶׁהוּא לְרוֹב הַעֲלָמִס וְהוּא
 בְּעֲלָמוֹ הַעַעֲס לְמָה אֵין מִתְּפִלִּים אֱלֹהִים בַּעַת לְרָהּ מַעֲשֶׂה רֹב הַעֲלָמִס וְלְפִי
 דְבָרֵיהֶם לֹא שִׁיבָא עֲבֻדָּה וְתַפְלָה אֵלֵּךְ לְפִרְטוּף שֶׁכָּבַר נַחֲעָבָה וְנַחֲגָלָה וְכַמ"ס
 בַּס' הַזְּכָרוֹת שֶׁהוּא בְּחִיבָה הַמִּשְׁנֵת לְבֵית יַעֲקֹב כְּלוֹמֵר שֶׁכָּבַר נַחֲעָבָה וְנַחֲגָלָה
 כַּמ"ס הַרְחִי' עֵייל"ס ה' מ"ז. וְעַל הַעַעֲס הַזֶּה יִפְלֹא מֵאֵל אֲלֵהֶינוּ שֶׁהוּא

הסיבה הראשונה אשר עבדוֹ אבותינו ואבות אבותינו נעלם הוא מאדֵי עד שאפי' המלאכים וחיות הקדש שואלים איך מקום עבדוֹ כמֵ'ש רז"ל ועכ"ז אומר הכא כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו כמפס לאזן כמֵ'ש, עכ"ל :

תשובה כה שאכר זכור נזכור את אמונת רז"ל בעלי התלמוד והגאונים כי ה' אלהינו אחד וכו' הנה ג"כ ביארנו מדברי המקובלים כדברי רז"ל והגאונים שוים באמונה אחר. כי אך ורק הוא משקר ומכזב בדברי שקר עליהם באמרו שהם מתפללים ועובדים לעולמות חלילה. ומה שהביא לי מקדש מלך כי החלק המקיף וסמוך לטהירו נקרא אדם קדמא סתימאה. כל' שהאור המקיף כמלבוש הוא כללות כל' עולם האצילות הנקרא אדם קדמא וקרא לעולם האצילות בשם אדם כמו כן כתבתי לעיל פרק ע"ט בשם הרמב"ם שהוא ג"כ אמר שהעולם הנמצא בכללו נקרא בשם איש וכו' ולפיכך נקרא עולם קדמא להבדיל בינו כדי להכיר בין אדם קדמון שהיא מדת הכתר והוה ההבדל בחילוף שמותם שכללות העולם נקרא קדמא ומדת הכתר נקרא קדמון שתיבת קדמון מורה שהוא תחילה הספירות וראשיתם כמו בראשית ברא מתורגם בקדמין ברא ה' ואל התמה על שהזכיר עולמות וכדוריהם כי כל זה דומה לסדר תמונת הגלגלים כמו שכ' הרמב"ם ז"ל במורה (חלק ב' ס' ד') וז"ל אמנם מאמר האחרונים מן הפילוסופים שהשכלים הנפרדים עשרה מסני שהם מנו הכדורים שיש בהם כוכבים והמקיף ואעפ"י שבקצת הכדורים ההם גלגלים רבים והכדורים תשעה במספרם המקיף בכל וכו' עכ"ל, ואם זה האיש הכסיל מלעיג על רבוי העולמות הנעלמים, הנה הוא באפלה ממש שדורי הזכירו אותם רז"ל בעלי המשנה כדגרסינן במדרש רבה (כשיר השירים ס' א' על פסוק לסוסתי) אמר ר' חנינא בר ספא בשר ודם שהוא רוכב על סוענו על דבר שיש בו ממש אבל הקב"ה אינו כן סוען את רכובו ורוכב על דבר שאין בו ממש הה"ד וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח, כרוב אחד אומר וידא וכתוב אחד אומר וירא על כנפי רוח באיזה צד יתקיימו שני כתובים א"ר אחא מכאן שהיה לו להקב"ה עולמות ויצא להראות בהן עכ"ל רבותינו ז"ל. ומ"ש עוד איש זה שהם מערכות אלוהות רבים וכו' פספסן הוא האיש הלז וכמה פעמים הוא כופל לקרוא לעולמות אלוהות ולשמותיו אלילים וכולם שקרים וכזבים אשר לא נמצאו בשום ספר או קונטרס כלל. ולפי דעתו וגם לפי דבריו שאמר באמרו ועתיק יומין ואריך אנפין וכו' צריכים אנו ח"ו לפי דבריו ללגלג על תוה"ק באמרה ה' ארך אפים וכן מאי דכתיב (דניאל ז') ועתיק

יומין יתיב וגו' וכן מה שנא' ליראה את השם הנכבד והגורא הזה את הוי"ה אלהיך, וכן מה שנא' אדנ"י הוי"ה אתה החלות להראות את עבדך, לפי דעתו כל אלה השמות יהיו ח"ו אלוהות רבים, אוי לו ואוי לנפשו איך חטא והחטיא, וגם כל אותם הטענות כבר נתבארו לעיל מהם בפ' כ' ומהם בפ' כ"ז ומהם בפ' מ"ז וגם כל הפרק הלז מראשו ועד סופו כולו שקרים וקושיות בנויות על תוהו והרוס הוא מאליו ומעצמו כי אין לו לא שרשים ולא יסודות הבל ורעורר רוח דוק ותשכח, ע"כ :

פרק פ"ב ובמדרש רבה פ' ואתחנן שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד זש"ה מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בדרך רב אמר שני רקיעים הם השמים ושמי השמים ר' אלעזר אמר ז' רקיעים הם, שמים, ושמי השמים, רקיע, שחקים, מעון, זבול, ערפל, וכולן פתח הקב"ה לישראל להודיען שאין אלוה אחר אלא הוא אמרה כנסת ישראל מי לי בשמים כשם שאין לי בשמים אלא אתה כך לא חפצתי אחר בדרך כשם שלא שחפתי עמך אלוה אחר בשמים כך לא שחפתי עמך אלוה אחר בדרך אלא אני כנסת בכל יום לבתי כנסיות ומעידה עליך שאין אלוה אחר אלא אתה ואומרת שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, הכך רואה ידידי דברי רז"ל הנו' במדרש עומדים נגד הקבלה החדשה שהרי בשמע ישראל שהוא קבלת עול מלכות שמים, המקובלים החדשים משתפים זו או"א וז"ן כמבואר בזוהר ואתחנן, הובא לעיל פ' מ"ב מה שלא עלה ע"ד רז"ל שיטשה כן בישראל, וגדולה מזו אמרו בעלי הקבלה החדשה שהמתפלל לא"ס הסבה הראשונה אין תפלתו תפלה, אלא לריך דוקא להתפלל לז"א וליחד זוגתו עמו וגם לשחק במחשבה או"א וא"א וע"י כמש"ל ב' כס"א ויושר לבב שהמיוחד תפלתו לז"א צלי לירוף ושיחוף פרלופים הנו' אינו נענה מהרה וזהו סוד מה הלעק אלי כדלעיל. עוד אמרו במדרש רבה פ' ואתחנן וז"ל שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, רבנן אמרי אמר הקב"ה לישראל בני כל מה שבראתי בראתי זוגות, שמים וארץ זוגות, חמה ולבנה זוגות, אדם וחוה זוגות, העוה"ז והעוה"ב, אבל כבודי אחד ומיוחד בעולם מנין ממה שקרינו בענין שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד עכ"ל. גם דברי המדרש אלה עומדים נגד הקבלה החדשה שאמרה שז"ן הוא אלהינו ואנחנו עמו ולאין מרעיתו ואותו נעבוד במלות או"א והוא בעלמנו משתבח ה' אמר אלי בני אתה וגו' שהרי במדרש אמרו כי ה' אלהינו אחד ומיוחד שבעולם כז"ל ואין לו עזר כנגדו לפי שהוא יכול ואינו לררך לעזר זולתו, עכ"ל :

תשובה מה שהביא לשון המדרש ואמר שהם עומדים נגד הקבלה הקדושה ואמר שהמקובלים ח"ו משתפים וכו' בודה הוא לו דברים מלבנו לחפות עליהם דברים אשר לא כן ואשר לא היו ולא באו ורק זה האיש הוא הקורא לשמות הקדושים שיתוף אלוהות וכבר רצצתי עד עפר ככל טעותו וסעגותיו ושקריו בפי מ"ב וביארתי שם לשון הזוהר ואתחנן היטב והבאתי לשונות מהמדרשים מסכימים לפירוש ההוא ע"ש. ומ"ש שאם אמרו שמי שמתפלל לא"ס שהוא סבה הראשונה אין תפלרו תפלה אלא דוקא לזו"ן וכו' שקר ענה ולא אמרו המקובלים ז"ל אלא להתפלל אל הא"ס ב"ה דרך שמותיו שם הוי"ה ואדני וכן כתב כס"א (שער א' דף ט"ז ע"ב) וז"ל ויסוד סגרת אמונתינו הקדושה שכל מגמת כוונת לבנו בכל הברכות והתפלות והבקשות אך רק ליחידו של עולם א"ס ב"ה עכ"ל הרב המקובל, והיינו חיבור זו"ן הם שני שמות שבכל ברכה וברכה שתיקנו אנשי כנה"ג ז"ל לומר בכל ברכה ברוך אתה אדני והשם כחוב בהוי"ה נמצאו שני שמות נכללים וכן כבר ביארו המקובלים דבריהם והא לך מ"ש הרב מקדש מלך בפירושו על לי הזוהר (פ' בחקתי דף קי"ג ע"ב) וז"ל ושמה קדישא שלים פי' הוי"ה ואדני שהוא חיבור זו"ן עכ"ל, והכי גרסי' בגמרא (קדושין ס' ד' דף ע"א) אמר הקב"ה לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני ביו"ד וה"א ונקרא באל"ף דלית ע"כ ופירש"י משמע שלמדו שני שמות וכו' ע"ש, וכן מה שהביא עוד לי המדרש מודים כל המקובלים ועיין לעיל ס' ג"ב מה שנתבאר מהם ז"ל, ע"כ :

פרק פ"ג עוד שם במדרש על פסוק ירא את ה' בני ומלך המליכהו עליך ועם שונים אל תתערב עם אלו שאומרים שיש אלוה שני אל תתערב א"ר אחא כעם הקב"ה על שלמה כשאמר הפסוק הזה, א"ל דבר של קידוש שמי היית אומר בלשון נטריקון עם שונים אל תתערב מיד חזר ופירש את הדבר יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו, בן אין לו, אח מהיבן יש לו, אלא שחיבב את ישראל וקרא אותם בני ואחים, ואין קץ לכל עמלו שעמל בששת ימי בראשית, ולמי אני עמל ומחבר את נפשי מטובה לא להדבק בו וללכת בדרכיו, וכל מי שאינו עושה כן גם זה הצל ועמין רע הוא עכ"ל, ומדבריהם למדנו דפשיטא להו לרבנן כי יחוד השי"ת בשמע ישראל הוא מבלי השכל לכלול אור"א וזו"ן והלא כמ"ש בזוהר ואתחנן וע"ל ס' מ"ב שהמכוין כן היא דעת חילונית ולא באלה חלק יעקב וכ"כ הרמב"ם בתחלת מאמר תחיית המתים. וכשתחזיקו בדברי הקבלה החדשה המלאה שלא זו בלבד שהם ממאמינים במליאות אלהים רבים קדושים כי ה"ף גם זאת שהם ממאמינים במליאות

אלהים אחרים סמאים בעלי עשר ספירות ונקראים ספירות דקליפה ופרלופים רבים להם כמו בקדושה כמס"ל ונקראים אללם סטרא אחרא מסאבא כמבואר כל זה בדבריהם והם הפועלים את הרע בעולם ולפעמים שולטים ג"כ על האלהים הקדושים אשר יעבדו אותם המקובלים ומשתעבדים בהם בחזקת היד כמ"ש בעל מש"ח מס' ליל פסח פרק ז' משנה ג' וז"ל ואלו לא גאל הקב"ה (אריך אגפיו) את אבותינו (או"א) ממלרים (אדם זליעל) באחוז בגרון דא"א ונטל השפע ומונעו לרדת לז"א והיה ז"א שרוי בלעזר וגלות גדול כולד העומד צמעי אמו ע"ש, והנה כבר הבאתי לעיל סי' י"ג וי"ד מקלח דברי מהרש"ל בתשובותיו ובס' יש"ש המובאים דבריו בה' רבה"ז למהר"י מזרחי והגני מציא תשלוס דבריו וז"ל ראיתי הרבה מהמדקקים דקדוקי עניות להניח תפילין ש"י מיושב דע אהובי כי חדשים מקרוב באלו ורולים להיות מכת המקובלים וממדרשי הנעלמים ומחלושי הראות לא ידעו ולא יבינו לא יבינו צאר הזוהר ולא ידעו מולאו ומוצאו וכונתו אלא שכל מלאו בדברי הרשב"י ודע שכל רבותי הקדושים ששמשו גאוני עולם לא נהנו כך אלא כדברי התלמוד והפוסקים ועתה פקח עיניך אם יש בזה ממש אי אפשר שלא הזכירו שום מחבר או גם לא אשתמיט רמו בתלמוד בבלי או ירושלמי ספרא וספרי ושאלתות ופסיקתא, ומי שלא ידע סודה על נכון יבוא לקלץ בנטיעות לכן אהובי אל תלך בדרך אחס ואין לך עסק בגסתרות המחיהרים בחידושים כאלו הם יודעים ומצינים רזי התורה וספוכיה והלואי שידעו הגלויים אצל דע שכל המשנה ידו על התחונה וידינו על העליונה ע"כ רבה"ז בשמו וז"ל והמורה היפך התלמוד חייב מיתה וכמ"ש בס' לח ואדום בשם רש"ל בתשובותיו החדשות וז"ל כל המחמיר שלא לאכול בשר אחר גבינה בלא גריעותא דאית ליה בשנוהי כי המחמיר על דברי חכמים חייב מיתה, ובספר יש"ש כתב דמאחר שנחתם התלמוד אין להחמיר נגד התלמוד והוי כמו מינות ע"ש. שים לבך אתה הקורא לדבריו של הר' מהרש"ל ורמיזותיו שאמר שחלושי הראות לא יבינו ולא ידעו מולאו ומוצאו של ספר הזוהר כי מיד בן נכר ילא ובל לחבמי עולטוליא כמ"ש הר' חיד"א בספרו שם הגדולים, ומ"ש וכונתו ר"ל שכל כונתו להטעות עם ה' להאמין באלהים אחרים, ומ"ש פקח עיניך אם יש בזה ממש כלו' אם אמת דבריו שכן אמר רשב"י לא לשתמיט שום רמו בתלמוד בבלי וירושלמי ספרא וספרי ושאלתות ופסיקתא, ממה ששמעו מרשב"י כי חבר היה לחבמי המשנה וא"א שלא ישמעו ממנו דבר מכל הכומר צוהר ותיקונים אלא ודאי הכל שקר וכזב ומי שלא ידע

להשיג תורה על ככון בתלמוד ופוסקי' צא לקלך בנטיעות להאמין באלהים רבים וכמו שמסיים דבריו והוי כמו מינות וכמאמר שהע"ה פתי יאמין לכל דבר וערום יבין לאשורו עוד כ' רבה"ז ואע"ג דאין דברי מהרש"ל מוכרחים וגם הדמשק אליעזר הביאם הכנה"ג תמה עליו דמה מינות שייך במה שאדם מחמיר על עלמו עכ"ל הנה מה מאד יתפלא הקורא הנבון על דברי הש"ך שכ' על דברי הגאון מהרש"ל ז"ל שאין דבריו מוכרחים והוא בעלמו לא ירד לסיף דעתו וכ"ש על חמיהת הדמש"א איך מלאו לבו לחמוה על אדם גדול כמהרש"ל אשר שט בים התלמוד וספרא וספרי ופסיקתא ושאלחות ועיניו ראו ועפעפיו בחנו כי דרך עלב בדברי כוזהר והמקובלים החדשים והוא לבדו ידע מהיכן מולאו ומוצאו מיד עכו"ם ילא וצא אלינו להסית ולהדיח אותנו להאמין באלהים רבים ולעבוד אלהים אחרים סבות רבות מחודשות נבראות המה הלורות והפרטופים שהמליא מחבר כוזהר ברעיותיו והו שכתב רש"ל שלא ידעו מולאו ומוצאו וכוונתו והוכיף עוד פקח עיניך וראה אם יש ממש בדבריו וממקור האמן ילאו דברים אלה רבוי באוהות בפרטופים שונים ומלכות וממשלה להם לא לשחמיט שום רמז בתלמוד בבלי וירוש' וספרא וספרי ופסיקתא ושאלחות לא ודאי לא מישראל ילאו דברים האלה וחלונים הם ולכך אמר לכן אהובי אל תלך בדרך אחס ואף מי שדעתו להחמיר על עלמו הואיל ואין לזאת החומרא שום רמז בתלמוד והוא מקפיד על דבר שלא הקפידו בו חכמים הוי כמו מינות כדמנן בלבושים חייני עובר אף בלבושים לא יעבור וכמ"ש החי"ט ויוצא לקמן סי' פ"ה אכן עוד תגדול הפליאה על הדמש"א באומרו מה מינות שייך במה שאדם מחמיר על עלמו כי ידוע הוא ומפורסם שכל האסורים והחומרות והמנהגים שחידשו בו כוזהר והמקובלים הביאים אחריו כולוהו אית להו טעמא לפי שטתם באמונת אלוהות רבים והרש"ל ז"ל הרגיש בזרותם כי עיניו יחזו עפעפיו יבחנו כי בילדי נכרים ישפיקו ודרך עולב יש בטעמי האיסורים והחומרות שחדשו שלא בדרך הגמרא ואית בהו לתא דע"ז ולפי שהראשונים כר"ן י' יהיא ומהרש"ל וכיוצא בהם יראו לנפשם פן יפגעו בהם הקנאים הרודפים באיזבל לאלוהו לכן תלו הטעות בלומדי כוזהר ולפי האמת הברור כי אותן החומרות והמנהגים מינות גמורה והא לך דוגמא מ"ש בעל מש"ח מס' ליל פסח פו"א שכשאומר בהגדה דס ואש ותימרות עשן וכן בהזכירו עשר מכות בכלל ובפרט ישפוך מהבוס לחוך כלי שבור אל הקליפה הנקרא ארור ועל ידי זה תפסוק המלכות שהיא דשתא מרס נדחה ושהיה ראוי לזוג ונקתה ומרעב זרע כי היין הנשאר בה הוא יין המשמה דס עהיר המתהפך לחלב אח"כ ע"כ והכחה עיניו בראשו להשכיל דכל כי האי גוונא מנכך היא לע"ז שמנכך

מכוסו לקליפה הנקראת חרור כדי לתקן המלכות ויינו חסור בהנאה מן התורה שהרי ניסך לקליפה ממנו כדי לתקן והמנסך היא מלרבע עבודות בכך בין שאין דרך עבודתה בכך כדחתן בסנהדרין פ' ארבע מיתות דף ס"ב ע"ב וכן מה שמקפידים לחלוץ תפלין קודם מוסף ר"ח טעמא הוא לפי שהתפלין הם ז"א שלפי דבריהם עליו אמרו רז"ל צמס' זרכות שהקב"ה מליח תפלין וצמוסף ר"ח הוא זא אור גדול מעתיקא קדישא שהוא האלוה העליון שאינו מניח תפלין כי התפלין הם שייכים לקלר אפיס ז"א וכה"ג מיתות הוא להאמין ברשויות הרבה זה מניח תפלין וזה אינו מניח תפלין והרי אין הקב"ה אחד עכ"ל.

תשובה מה שהביא דברי המדרש מי הוא שמכחיש כל אותן הדברים כי כולם אמת. ומ"ש הוא מבלי השכל לכלול אר"א וזו"ן כמ"ש בזוהר ואתחנן וכו' איש זה נטרף שכלו וזחה דעתו מעליו שהרי חזר ושנה באור"תו שהזכירה בפ' הקודם לזה וכבר ביארתי כל זה באורך בפ' מ"ב וסתרתי השקר שמכזב האיש הלז על הר' חטר עיין שם. ומ"ש שה"ס מאמינים בסטרא אחרא וכו' בני ואהובי קורא משכיל אל תאזין לכל דברי האיש הזה באמרו אלהים רבים קדושים וכו' ואם חפצך ורצונך וחשקך לידע האמת בענין זה שים לבך לאמונת חז"ל וראית בעין טובה והחבוננה על מקומו בפ' ע"ה ושם תראה דברי חז"ל מהחלמוד נאספו יחדו שמה כל ענייני סטרא אחרא דבה אתדבק הגי' גוברא ואסתאב. ומה שהביא לשון מש"ח מס' ליל פסח פ"ז משנה ג' וכו' כל אותו הלשון משובש הוא ביד איש זה, ולא הביאו כמו שהוא מהרב בעל מש"ח, וכבר הביאו לעיל בפ' ל"א וסתרתי טענת איש זה שם ונסתרה ונסמאה כי פה סמא דיבר ונתקשה בה עיין שם בפ' הנז' וראה בעין השכל ותביט מה שהבאתי ג"כ שם מלישנא דגמרא שהקב"ה מצטער כיוולדתי וג"כ מאמר רז"ל גלו למצרים שכינה עמהם, ולא חפץ לבי להדמות לאיש הלז שהוא כופל ושונה באולתו לפי אמרתי לך עי"ל פ' ל"א שכבר נתבאר כל זה שם. ומר"ה שהביא לי מהרש"ל המובא בס' רבה"ז ראה ראיתי כל מה ששיבש האיש הלז את דברי מהרש"ל ואשתומם. איך מלאו לבו לפרש לו אר"א דברי מהרש"ל בפירושים זרים מה שלא נתכוון בו מהרש"ל ז"ל, לפי רעיוני העירוני להעתיק מעתה את דבריו ואבררם ואלבנם באמת בדקדוק עם היות שדבריו מבוארים מעצמם וז"ל ראיתי הרבה מ"מ דקדקים בדקדוקי עניות להניח תפלין ש"י מיושב. דע אהובי חדשים מקרב באו ורוצים להיות סכת המקובלים ומדרשי הנעלמים ומחלשי הראות לא יביטו באור הזוהר ולא ידעו מוצאו ומובאו וכוונתו אלא שכן מצאו בספרי הרשכ"י ע"ה ודע שכל רבותי ואבותי הקדושים ששמשו

גאוני עולם לא נהגו כך אלא כדברי התלמוד והפוסקים, ועתה מקח עיניך וראה אם נזה ממש אי אפשר שלא הזכירו שום מחבר, גם לא אשתמיט רמו בתלמוד בבלי וירוש' ספרא ופסיקתא ושאלתות ומי שלא ידע להשיג סודה על נכון יבא לקצץ בנטיעות, לכן אהובי אל תלך בדרך אהם ואין לך עסק בנסתרות המתייהרים בחידושים כאלו הם יודעים ומבינים רזי התורה וצפונייה, והלואי שידעו הגלויים, אבל דע שכל המשנה ירו על החתונה וידינו על העליונה ע"ל. ביאור דברי מהרש"ל שיש בני אדם חדשים מקרוב באו ורוצים לעשות עצמם מקובלים ומדורשי הנעלמים ולפי המליץ עליהם מהרש"ל שאינם אלא מחלשי הראות שהרי לא הביטו באורו של זוהר כמו המקובלים האמיתיים גם לא ידעו מוצאו ומובאו וכוונתו של זוהר כמו המקובלים המאומתים שהם יודעים מהיכן יצאו ויבאו לידע כוונתו, אלא אומרים כך הוא בספרים של רשב"י שהם הזוהר והתיקונים, ואינם יודעים מאומה כמו המקובלים שיודעים הם לצאת ולבוא ולידע כוונת אור ספי הזוה"ק והתיקונים, ולפי אהם יאמרו המקובלים כך אמר רשב"י בספריו נאה ויאה להם לומר כך מאחר שהם יודעים באמתת כוונת דעת רשב"י לאפוקי מאותם שאינם יודעים להשיג סוד הדברים על נכון שהם באים לקצץ בנטיעות מפני שכל עסקם אינו אלא להתייהר כאילו הם מבינים סודי התורה ומצפונייה והרי לא ידעו הגלויים ולפיכך אמר מהרש"ל אל תלך בדרך אהם וכן אמרו המקובלים ז"ל הובא בהקדמת הרב המקובל שערי אורה כתב שם שאותם המשחמשים בדרכי הקבלה ומתייהרים אל תלך בדרך אהם, דבר הלמד מכל מ"ש מהרש"ל שהזוהר והתיקונים הן ספרי רשב"י, ושהזוהר נקרא אור, ושכל דברי המקובלים הן רזי וסודי וצפוני התורה, וגם ממה שאמר אין לך עסק בנסתרות מוכח בהדיא שהן הן מעשה מרכבה הנזכרים בתלמוד ועליהם אמר (במס' חגיגה פ"ב) במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור במה שהורשית התבונן אין לך עסק בנסתרות ע"כ והבן מאד. חזרנו למה שאמר זה האיש שים לבך לדבריו של מהרש"ל שאמר שחלושי הראות לא יביטו ולא ידעו מוצאו ומובאו של זוהר וכו' ופירש לעצמו פירושים זריזים לומר שכוונת מהרש"ל כי מיד בן נכר יצא ובא לחכמי סולסוליא וכו' חלילה להסוך הקערה על סיה ולפרש שקר מאשר לא כתוב בדברי רש"ל ואדרבה איסכא אמר שהן ספרי רשב"י וקרא אותו אור הזוהר, ורק אמר חלשי ראות לאותם המתייהרים לעשות עצמם מקובלים ואינם יודעים איך לצאת ולבוא להבין כוונות רזי התורה שבספר אור הזוהר, ודע כי כל מה שפירש האיש הלז כולם כזב היסך דברי מהרש"ל ז"ל, ועל מ"ש עוד שכן כת' בס' שם

הגדולים וכו' כמה פעמים בכמה פרקים שנה ושילש וכפל באולתו זאת ואומר כן כת' בס' שם דגדולים, ובס'ד נגקר עיני איש זה ונבארו בס' צ'ח וצ'ט, ומ'ש עוד בשם מהרש"ל פקח עיניך וראה אם בזה ממש וכו' ופירש זה לעצמו בשקר ואמר כלומר אם אמת דבריו שכן אמר רשב"י וכו' איש זר זה מחפה דברים ומייחס כזבים ח"ו למהרש"ל כאלו כבר נכנס לתוך חדריו בטנו ודעתו ולא ידע בדרכי התורה שאין לנו אלא מרה שכבר כתב רש"ל בידו ובספרו ולא להוסיף מדעתו על דבריו ולומר בשקר שכן דעתו ח"ו כאיש זה עושה מזמות, והלא דבריו ברורים באמרו פקח עיניך וראה אם בזה ממש א"א שלא הזכירו שום מחבר, שעל ענין הנחת תפלין ש"י מדבר שאין מן החיוב להניחו מיושב שהרי לא הזכירו שום מחבר דחיובא רמיא הוא, גם עוד אם היה בו ממשות חיובא להניחו מיושב היה להם להזכירו אפי' ברמז בתלמוד בבלי או ירושלמי וכו' שהרי לא אשתמיט שום רמז מהם, ואעפ"י שהזכירו אותו המקובלים להניחו מיושב לאו לחיובא אמרו שאין ההמון יכולים לכוון, ולפי מנהגנו הטהור אנן נהיגינן להניחו מיושב עפ"י פסק הלכה שפסק רמ"א בשם האגור בשלחן ערוך סי' כ"ה סעיף י"א וכן פסק אביו של מהר"י מורחי בעל רבה"ז בשת"ז סוף סי' כ"ח בשם מג"א בשם האר"י זלה"ה, ולא עוד אלא דקיימא להו לרז"ל הפוסקים ובראשם מהר"ק בבית יוסף סי' ק"ד וז"ל דבר שנהגו בו קצת בני אדם תו לא מיחזי כיוהרא עכ"ל ומביא כלל זה הרב שת"ז בהקדמתו וכתב שם בשם רדב"ז וספ' יוחסין והר"י הלוי וז"ל אם אין נזכר בגמרא ופוס' הלך אחר הקבלה עכ"ל בנדון דידן שלא נזכר לא בגמרא ול"א ברמב"ם והר"יף והרא"ש ושאר פוסקים שצריך להניח תפלין ש"י ל"א מיושב ולא מעומד, ואך נזכר בדברי הקבלה הקדושה להניחו מיושב אזלינן וסמכינן אחר הקבלה, וגם זה האיש מהפך עוד דברי מהרש"ל באמרו ומי של"א ידע להשיג סודה על נכון יבא לקצץ בנטיעות, כוונת מהרש"ל ברורה שכל מי שאינו יודע להשיג סודה של הקבלה על נכון יבא לקצץ בנטיעות כזה האיש שמחמת שהוא קל הבנה כחמור ולא הבין בסודה של הקבלה על נכון לפיכך טעה וכשל ונפל וחשב שהן רבוי אלוהות וקצץ בנטיעות כאלישע אחר, והיפך דברי רש"ל ואמר מי שלא ידע להשיג תורה על נכון בתלמוד ופוס' וכו' והחליף במקום סוד"ה הניח תורה, וא"כ אין לשמוע לכזביו שהרי הוא נשען על שקר ושקר"א לא קאי, ומ'ש עוד בשם מהרש"ל דהוי כמו מינות וכו' כלל זה אמר אורו מהרש"ל בספרו ים של שלמה והביא אותו בס' רבה"ז וז"ל מאחר שנחרסם התלמוד אין להחמיר נגד התלמוד והוי כמו מינות עכ"ל הרי לך שלא אמר כן

נגד המקובלים רק שהאיש הלז מהפך מלרז מינות בשקר נגדם ח'ו וזה מה שלא נחכוון רש'ל כי הוא לא הביא דבר זה אלא לכל מאן דמחמיר יותר מדינא דגמרא ואעפ'י כן כבר נחב רבה'ו שכבר חלקו על רש'ל הם החוס המשולש הרב דמשק אליעזר והרב כנדה'ג והרב ש'ך וכתבו דמה מינות שייך במה שאדם מחמיר על עצמו עכ'ל ודבריהם והשגתם עליו אמת שהרי מצינו שרבינו הרמב"ם בכמה דוכתי מחמיר נגד התלמוד והא לך דוגמא במה שכי בהלכות איסורי ביאה (פר' י"א דין הו') שכי' שם שבימי חכמי הגמרא החמירו על עצמן שתשב האשה ימים נקיים ברואה דם טמא לבד אבל דם טהור אין לחוש לו וכו' ומנהג פשוט בשנער ובארץ הצבי ובספרד ובמערב שכל דם שתראה האשה בין דם קישי ובין דם טהור הכל טמא ודין זה נתחדש בימי הגאונים והם נזרו שלא יהיה שם דם טהור כלל עכ'ל הרי לך מבואר שבימי חכמי התלמוד פסקו שדם טהור טהור ועוד כתב הרמב"ם שם שנצרפת בועלים על דם טהור כדין הגמרא עד היום עכ'ל אבל הגאונים החמירו שיהא דם טהור טמא וא"כ הרי החמירו אחר שנחתם התלמוד נגד דין התלמוד עוד החמירו חומרא כמ"ש הרמב"ם בהלכות שחיטה פר' י"א הלכה ו' וז' וז"ל נקיצור מן הדין היה על דרך זו שאם נמצאת הריאה תלויה בסרכות וכו' חותכים את הסירכא ומוציאין את הריאה ונופחין אותה בפושטין אם נמצאת נקובה טריפה ואם לא נתכעבע המים הרי היא שלימה ומותרת וכו' ומעולם לא ראינו מי שהורה כך ולא שמענו מקום שעושין בו כך ואעפ"י שאלו הן הדברים הנראין מדברי חכמי הגמרא המנהג הפשוט בישראל כך הוא כששוחטין את הבהמה קורעין את הסרטש של כבד ובודקין את הריאדה במקומה וכו' ע"ש עכ'ל מבואר עוד דדינא דגמרא לפרק הסירכא ולגפוח את הריאדה אם נקובה טריפה ואם לאו מותרת וסגי בכך אבל המנהג לחמיר יותר מדינא דגמרא דאם נמצאת סרוכה למקום המטריף טריפה לגמרי וא"כ דברי חכמים אמת דלא מקרי מינות במה שאדם מחמיר על עצמו ואדרבה מדת חסידות היא ונקרא חסיד ובכל מקום או' המחמיר תבא עליו ברכה והבן ומה שהשיג זה האיש על רכותינו שחלקו על רש'ל אין בכל דבריו ממש שהרי לא נהג מנהג החכמים שמשיגים בראיה לדבריהם ובמלתא דמסתברא לא כזה האיש שהוא חולק באונאת דברים ותרעומות של כזב והרבה דברים כקול הסירים לענות ולעקל ולסלף דברי מהרש"ל הראשונים והאחרונים בטענות אשר לא בשום ספר נכתבים לאמר שטעמי האיסורים והמנהגים שבזהר באלוחות רבים בנויים ושהרש"ל הרגיש בזרותם וכיוצא מדברים שקריים כאלו שוא ושקר יסודם אין להם על מה שיסמוכו רק על רעות רוח פועים ותעותעים נשענו

ובלב כל חסר לב ירמוכו וכללא דמלחא דבריו אלה אשר האריך בהם למענייתם
 להבהיל השומעים השוטים עפ"י הקדמותיו ושקריו כבר נחבאר לך ביטולן
 וכיון שנהרס היסוד נפל כל הבנין ואין צורך להאריך ולכפול הרברים גם לפי
 שידע איש זה שלא חלקו על הקבלה הקדושה לא מהרש"ל ולא ר"ת ן' יחיא ולא
 מהרי"א ורק ידע שהוא בעצמו משקר עליהם לפי ביקש לו לבדות מלבו שהם
 היו יראים מפחד הקנאים והרודפים כאיזבל וכו' והיינו מה דאמרי לך בהקדמה
 מעשה רשעו של איש הלז הפוסל במומו שהוא הוא שרדף אחרי עם דת' ומסר
 אל המלכות במלשינות שקר שהם עובדי אלילים רבים והנה עשה עצמו כאיזבל
 שאם ח"ו לא בטחנו ונשענו על רחמי ה' לא נשאר משונאי ישראל שריד ופליט
 רח"ל מהאי דעתא ומה שהביא דוגמא מס' מש"ח מס' ליל פסח פי"א שכשאומר
 בהגדרה דם ואש וכו' שיבש לשון מש"ח והא לך ל' בעצמו על זה וזהו
 כשאומר דם ואש ותימרות עשן ישפוך שלש שפיכות מהכוס שהוא סוד המלכות
 ושופך מהיין שכתוכו סוד האף והזעם שבה וישפכנו לחוך כלי שבור הרומז
 לקליפה הנקי ארור וע"י זה היא תהיה ראויה לזוג כי תפסוק דם נדותה ונקתה
 ונזרעה זרע כי היין הנשאר בה הוא יין המשמח דם סהור המתהפך אח"כ
 לחלב עכ"ל ופי' דבריו מפני שישראל יושבים בליל פסח בשלוח
 וחירות השטן הארור עולה ומקטרג על ישראל באפו ובחמתו כמאמר רז"ל
 בכראשית רבה (פר' פ"ר סי' ג') א"ר אחא בשעה שהצדיקים יושבים בשלוח
 בעוה"ז השטן בא ומקטרג עכ"ל ואז בקטרוגו מעורר את מדת הדין על ישראל
 ומה שהיתה מלכות עליהם נהפך ח"ו לחרב נוקמת וזהו מש"ח הרב מש"ח
 שופך מהיין סוד האף והזעם שנתן בה השטן בקטרוגו צריכים אנו לשפוך
 מאותו יין לכלי' שבור רמוז שישחבר השטן הארור לדחותו מעלינו וגם שפיכר
 היין לרמוז שירוק דם אויבנו שהוא השטן הארור סמאל וכן פסק רמ"א בש"ע
 סי' תע"ג סעיף ז בשם מהרי"ל וז"ל ונוהגים לזרוק מהכוס כשמגיע לדם ואש
 ורזמרות עשן וכן כשמזכיר המכור דצ"ך עד"ש באח"ב בכלל ובפרט עכ"ל
 ופי' מהר"ד מזרחי בשת"ז בשב"ל הלבוש לומר שיזרוק דם אויבנו ע"י חרבו של
 הקב"ה עכ"ל והאי הוא מאי דגרסי' בגמרא (מס' מכות דף י"ב) אמר ר"ל ג'
 טעיות עתיד לסעות שרה של אדום שנ' מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה
 ופירש"י שרה של אדם סמאל שיברח לבצרה שנתחלה יפרע הקב"ה ממנו
 כשיגיע קץ אדום ליחרב חמוץ בגדים מדמו של סמאל ואעפ"י שאין המלאכים
 בשר ודם כתב בו הכתוב כעין הריגת אדם לשבר את האוזן מה שהיא יכולה
 לשמוע עכ"ל הנמ"א ורש"י ז"ל וכיון שאנו טוברים את השטן בשפיכת דמו ע"ז

לא יוסיף עוד לקסרג ולעורר מדת הדין ותהיה מדה"ד ראויה לזווג כלו' להשתחף מדה"ד ומדה"ר כמאמר רז"ל בבראשית רבה (פד' ח' סי' ד') גבי בריאת אדה"ר וז"ל מה עשה הקב"ה שיתף מדת הרחמים ומדת' ובראו וכו' ע"ש וזהו מ"ש מש"ח והיין הנשאר בה כלומר הדינים הנשארים במדה"ד סהורים הם ומתהפכים לחלב כלו' נהפך הדין לרחמים על ישראל מפני שכבר נפסק דם הגדה שהוא הטמא כדב' גדה שהוא השטן כדגרסי' בגמרא (סוכה דף ג"ב פ' ה') דרש רב עזרא ואיחימא ריב"ל שבעה שמות יש לו ליצה"ר וא' מהם טמא והב' ער"ל ורע וכו' ע"ש עכ"ל ולפי' יהיה כולו רחמים לכנ"י מפני שנפסק הטמא הזה ולא יוסיף עוד לקסרג ינקתה מדה"ד ולא תקסרג על ישראל ואל תתמה מתיבת זווג כי פירשנו מלשון שיחוף שהרי יותר על זה אמרו רז"ל במשנה (סנהדרין פ' ה' משנה ה') וז"ל וכו' ביום מזדווגין הסנהדרין זוגות זוגות לעיין בדינו וכן היא הגרסא מזדווגין שהעתיקה הרמב"ם בהלכות סנהדרין פ' י"ב הלכה ג' ופירושו משתתפים הסנהדרין ודוק ומ"ש האיש הזה שזה מנסך מכוסו לע"ז וכו' סכל היא ל"א יבין את זארו לאשורו שד"רי אין אנו מנסכים ח"ו רק משברים כחו של שטן ומהפכין את הדין לרחמים עלינו וזהו מה שאמרו רבותינו אנשי כנה"ג מתקני התפלות והברכות ושבור השטן מל"פנינו ומאחורנו וכו' וגם כל התפלות אינם אלא לתקן ולהפוך מדותיו של הקב"ה מדין לרחמים כדגרסי' בגמרא (יבמות פ' ששי דף ס"ד ע"א) ואמר ר' יצחק למה נמשלה תפלתן של צדיקים לעתר מה עתר זה מהפך את התבואה מסקום לסקום כך רחמלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקב"ה ממת רגזנות למדת רחמנות עכ"ל הגמרא וא"כ זה האיש לא בדעת ולא בהשכל הוא מדבר ומ"ש מענין תפלין של ר"ח שאנו חולצים אותו קודם תפלת המוסף כל אותן הטעמים שהביא יקר המה בדא"כ מלבו ולא נמצא בשום ספר ומה לי להשיב על כוונתם רק הטעם בחליצת התפלין בר"ח כת' במש"ח חולצים אותו קודם המוסף מפני שעתה יבא איר גדול מגילוי שפע עתיקא קדישא הרי שהטעם בחליצת התפלין בר"ח הוא מפני שהקב"ה מכתיר ומעטר את ישראל באור שפעו יוחר מאור שפע התפלין ומביא לי' מש"ח הרב ר' יחיא צאלח בעץ חיים (חלק א' דף קנ"ה) וכתב שם וז"ל בקצור בענין חליצת תפלין בר"ח הרבה טעמים נאמרו בו הרב ש"ע בסי' כ"ה כתב וביום ר"ח חולצים אותם קודם המוסף וכ"כ מ"א בשו"ת האר"י והטעם כתב בב"י סי' כ"ה זיון שאומרים במוסף כתר אין ראוי להיות כתר דתפלין עליו באותה שעה וכ"כ הלבוש לחלצם וכ"כ הרדב"ז בחשובה סי' פ' והרמב"ע בחשובה סי' ק"ח וכו' ע"ש שהביא לשונותם הרי מהרי"ץ ומהר"ד מורחי בשר"ז סי' כ"ה כת' בשם

ע"ח וב"ח בשם הזוהר שהמניח תפלין במוסף חייב מירצה עכ"ל

מערתה מי הוא זה ואיזה הוא הירא את ה' מאהבה לתמיך ולהחזיק בדברי חז"ל יעלה על לבו בשמעו את להקת חכמי ישראל על זה ואל יאבד עצמו לדעת ויתחייב מירצה בידי שמים ואל יפנה דרך חרמים ורשתות לשמוע לקצת עמי הארץ הממרים את פי ה' ונבוניו באמרם בקול כסילות זה אחרון וזה איננו ראשון פתיורם דהיתה להם לשלמות ותפארתם עבירה אויה להם אהה ערליהם כי אחרי מותם יקלעו נפשותם בכף הקלע על אשר השחיתו התעיבו בזדון לבם הרע רחמנא לישזבן ועזה אחים ובנים שמעו דברי חכמים כקטן כגדול תשמעון לא תגורו מפני איש זה חמס שותה ואל תטו אוזן לדברי המהבילים חסרי הדעת חלושי הראות החוטפים נפשות אביונים בסאה שעורים מאכל חמורים קרבן סוטים וצבתה בטנו ונפלה ירכו בארס וסם כפירתו ומינותו את קובעת כוס התרעלה ישחו שמריה לכן אל תשמעו להם לא בקטנה ולא בגדולה לא בחומרא ולא בקולא ודי למבין ע"כ

פרק פ"ד וכן ידוע ומפורסם שבכל ארץ התימן נוהגים לומר סדר קדושה בחזרת התפלה בנוסח שכתב הרמב"ם ז"ל בסדר התפלה שלעולם שליו לבור אומר ברכה בנוסח שיש בו ומשרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו צין בשחרית וצין במנחה צין במוסף שבת ור"ח וי"ט וחה"מ לעולם אומרים איה מקום כבודו והוא מיוסד מאנשי כנה"ג מתקני התפילות והברכות וכמ"ש רז"ל וספרי ומדרש רבה שאפי' מלאכים וחיות הקדש שואלים איה מקום כבודו כמ"ל סי' כ"ב ב' הרוקח וחדשים מקרוב באו לערך מאה שנה או יותר מעט שינוי הנוסח שלא לומר ומשרתיו שואלים איה מקום כבודו רק במוסף שבת בלעד ומקפידים על האומרו בשאר ימים ומשחקים אותו וטעמם כמ"ש הרב מש"ח במס' ר"ח פ"ג משנה ט' וז"ל ומפני שאין לזו"ן עליה עתה (במוסף ר"ח) למעלה ממקום אילנות כמו בשבת לפי' אין אומרים ומשרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו כי משרתיו יודעים מקומו עכ"ל הרי בהדיא מבואר בדבריו דס"ל לבטלי הקבלה החדשה כי מאמר רז"ל מסדרי התפלות ובעלי התלמוד שאמרו שהקב"ה נעלם ורואה וחינו נראה עד שאפי' מלאכים וחיות הקדש שואלים איה מקום כבודו הוא מלך העתקתי בזמן מה לעלות למעלה ממקום משכן כבודו דהיינו במוסף שבת דוקא שאז נעחק ועלה למעלה ואז כשרואים מקומו הנורגל אללם להיות שוכן שם פנוי אז יפקד מקום מושבו ואז שואלים איה מקום כבודו אמנם בשאר זמנים שהוא שוכן במקומו כל משרתיו יודעים מקום משכן כבודו ואינם לריכים לשאל עליו כמאמר יהונתן לרוד ונפקדה כי יפקד

מושגך ודבריהם אלה סותרים העיקר שהזכירו הראשונים האמור ציגול אלפים חי ומצוהר ג"כ בדברי הרמב"ם ז"ל בפ"א מיסודי התורה וצמורה ובספר אהל יעקב פר' וירא על אברהם אע"ה לשי"ת א לא תעבור מעל ענדך כ' דבהשקפה ראשונה יפלא מאד על אברהם אע"ה איך ערב את לבו לומר לפני השי"ת אל לא תעבור מעל ענדך ובגמרא שבת קכ"ז אר"א מדת צ"ו אין קטן יכול לומר לגדול המתן עד שאזוא אללך ואלו בהקב"ה כתיב אל לא תעבר מעל ענדך ע"כ אבל הבנת הענין הוא המאומת והמקובל אללנו מפי קדמונינו ע"ה ובראשם הרב המורה כי הקב"ה נעלה ומרומם מכל שנוי ותנועה והעתק מקום ובשגס מלינו צפ' וירא אליו ה' וילך ה' אין הרלון צו חלילה שהקב"ה נעתק וסר ממקומו וצא להתראות אל מקום מלכ מי שנראה אליו אבל כל התקרבותו ית' והגלותו לאדם תלוי אך בהתקרבות האדם אליו במאמר אני לדודי ודודי לי וזה שאמר אני לדודי ועלי תשוקתו כלומר כי תשוקתו אליו הוא דבר תלוי צידנו ואברהם אבינו בעולם דבקו צו ית' נלה אליו ובהזדמן האורחים אללו ולירד להכניסם ולעבות עבד והכן ירא לכפשו שלא יפיל מהדבק צו ית' ושאל ממנו אל לא תעבור מעל ענדך לכל יסיר הקב"ה עזרתו מאתו ולא ינתק מדבקו צערת הכנסת אורחים עש"ב עכ"ל

תשובה מה שהביא לי הרמב"ם לא נמצא כל הלשון ההוא והנני מעתיק לפניך וז"ל לעולם יש צ אימר ברכה בנוסח נקדישך ונמליכך וכו' ומשרתיו שואלים איה מקום כבודו עכ"ל הרמב"ם. ומ"ש זה האיש עוד על איה מקום כבודו שהוא מיוסד מאנשי כנה"ג וכו' מי הוא שהכחיש אך ל"א תיקנו אותו אנשי כנה"ג מעיקרא אלא לשבת ויו"ט לאמרו במוספים כדעת המקובלים וכמו שאפרש ואביא דעת הגאונים, והנה הוא מן הרב ב"י שהביא דעת הגאונים והסכים שמנהיגו סמוך אליהם ככחוב שם סוף סי' תכ"ג וז"ל כתב רבינו בשם רב נטרונאי גאין מנהג שתי ישיבות לומר בקדושה כתר יתנו לך וממקימך מליכינו ואז בקול רעש גדול, ובמוסף של שכת ויו"ט ויוה"כ ובנעילה אנו אימרים פעמים ולהיות לכם לאלהים, אבל בר"ח ובחולו של מועד אין אומרים איתו, ונראה שעל זה סמכו בספרד להתחיל במוסף ר"ח כתר ותכף שאומרים מלא כל הארץ כבודו, אופרים לעומהם משבחים כמו בקדושת שחרית ומצאתי מבואר זה יותר בשבלי הלקט וז"ל מצאתי לגאונים אין אומרים פעמים ולהיות לכם לאלהים בקדושה אלא במוספי שבת ויו"ט אבל במוספי ר"ח וחה"מ לא, וכן מנהג פשוט עכ"ל ב"י ז"ל. דבר הלימד שהרב ב"י מחזק מנהיגו עס"י הגאונים לדלג בר"ח ומשרתיו שואלים זה לזה וזהו מ"ש תכף

שאומרים מלא כל הארץ כבודו אומרים לעומתם. וגם זרז האיש מִמְסִייע לשבח מהרב ב"י בריש פ' מ"ב כי מי לנו גדול כמוהו כי כל אשר יאמר לכם יוסף תעשו וג"כ זה האיש מסתייע מהרב שת"ז בפ' י"א והנה גם הוא כתב כן בשת"ז לדלג ומשרתיו שואלים זה לזה וכו' ויש לכל זה סעם ע"ד הפשט הביאו הרב חיי אברהם סעם רמ"ט וז"ל סעם למה אומרים כתר בקיצור ברי"ח וג"כ בחוה"מ הטעם כדי לעשות כבוד ומעלה יתירה לשבתות ויו"ט על ר"ח וחוה"מ עכ"ל. ומ"ש איש זר זה שחדשים מקרוב באו לערך מאה שנה או יותר מעט שינו הנוסח שלא לומר ומשרתיו שואלים זה לזה רק כמוסף שבת בלבד וכו' כל הדברים האלו שקר המה וכזבים מלבו בדאם שהרי לא חדשים שינו המנהג ולא שינוהו מכל וכל דהא מעיקרא קודם שיבוא סידור החפלה על הרמב"ם לארץ התימן לא היו סומכים אלא אדעתא דהגאונים שהם קודם להרמב"ם והיו מדלגים ברי"ח ובחוה"מ ושאר ימים ניסח ומשרתיו שואלים וכמו שהעיד מרן בב"י שכן מנהג ספרד עפ"י הגאונים וידוע שכל יושבי תימן הם מבני ספרד. ואך בשבת ויו"ט במוסף היו אומרים נוסח ומשרתיו שואלים וכו' ומשבא נוסח סידורו של הרמב"ם לארץ התימן שינו עפ"י הרמב"ם ועתה לא שינו ולא חדשים מקרוב באו כי רק החזירו עטרה ליושנה על פיו של מרן שהעיד ופיו כמאה עדים שכן מנהג ספרד עפ"י הגאונים סמכו. עם היות שהעיד והעתיק דברי ב"י הוא מריה דאהרין מהר"ד מזרחי שכן אומרים ברי"ח ומדלגים ומשרתיו שואלים וכו' וידוע בארץ התימן שהרב הזה חי בתימן והיה מרבני צנעא ודייגיה וכבר יש לו כמו מאתיים שנה לערך עד היום שהיא שנה תרצ"ג לב"ע. ועוד הרי הם בעצמם ההולכים בעקבות הרמב"ם לא סמכו אשיסתיה שאמר לעולם אומרים נקדישך ונמליכך וכו' שהרי הם שינו מנוסח רמב"ם והחזירו העטרה ליושנה לומר בשבתות וי"ט כתר יחנו לך נוסח הנז' בדברי הגאונים כמ"ש מהרי"ץ בס' ע"ח (חלק א' דף קמ"א ע"א) וז"ל דע כי בנוסח הרמב"ם לא נזכר כתר יחנו לך בקדושת המוספים רק הקדושה של מוסף כקדושת שחרית ועכשו נהגו מסנים קדמוניות לומר כתר וכו' ע"ש עכ"ל. ויותר מכל זרז מצינו לרבי חננאל בפירושו לגמרא (טרק ב' דחגיגה דף י"ג ע"ב) כתב וז"ל מזכירין בכל יום ישראל בתפלתם כתר יחנו לך ה"י אליהנו מלאכים המזיני מעלה וכו' עכ"ל. ומכל זה תלמד שאין להרים יד נגד שום מנהג לומר דידי עדיף או דידי עיקר דנהרא נהרא ופשטיה דוק ותשכח. וג"כ הרד"א ז"ל שהוא ג"כ קודם בזמן ממרן ב"י כתב נוסח הקדושה של כל יום בין בשחרית בין במגהה וכיוצא ולא הזכיר ומשרתיו שואלים זה לזה זולתי בנוסח מוסף שבתות ויו"ט. וא"כ ודאי וברור

שהמשנה מקפידים עליו ומשתקים אותו כי ידו על התחונה וידינו על העליונה כענין מאמר מהרש"ל שהובא לעיל פ' פ"ג. ומ"ש איש זה טעם למדו אין אומרים בר"ח ומשרחיו ממש"ח פ"ג מס' ר"ח. כן דו"א נמש"ח הטעם כמו שהעתיקו והוא טעם לדברי דגאונים ע"ד הסוד והנני מביא ל' מש"ח לבארו על נכון לא כמשאוח הוא ומדוחים וז"ל וכפני שאין לזו"ן עלייה עתה למעלה ממקום אצילותם כמו בשבת (כלומר מפני שאין שם הוי"ה ושם אדניי מתעלים ומאירים לקבל אור שפע מלמעלה מאתו ית' שהוא הוא שהאצילם להקרא בהם מפני כך אין אומרים איה מקום כבודו בר"ח מפני שמשרתיו יודעים מקומו של שם הוי"ה ואדניי, ידיעה יודעים, אבל ראייה אינם רואים, מקומו של שם הוי"ה ואדניי יודעים אבל לא מקומו של הבורא ית' הנקרא בהם דמקומו ליכא מאן דידע ליה, משא"כ בשבת שמשרתיו שואלים זה לזה ואומרים איה מקום כבודו מפני שאז שם הוי"ה ואדניי שהם מדותיו ושמותיו של הבורא יתברך מתמלאים שפע אורה וחיים מאתו שנ' ואתה מחיה את כולם, ולרבוני האור אין משרתיו יכולים להכיל ולסבלו וידיעתם שהיו יודעים היכן מצבם של שמות הנז' כאלו נפסדת לפי אומרים איה מקום כבודו, וראיה לזה שהאור מתרבה בשבת היינו דגרסי' בראשית רבה (פר' י"א סי' ב') על פסוק ויברך אלהים את יום השביעי רבי אליעזר אומר וכו' בירכו באור פניו של אדם קידשו באור פניו של אדם אינו דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת כמו בשבת, עוד שם ויברך אלהים את יום השביעי בירכו באורה ופי' עץ יוסף ברכו באור פניו רמז נפלא לזה עכ"ל, וגרסינן בגמרא (ביצה פ' ב' ד' ט"ז) א"ר שמעון בן לקיש נשמה יחירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת ולמוצאי שבת נוטלין אותה ממנו עכ"ל והבן, ומה שפירש זה האיש לעצמו פירושים ורים באמרו שיש העתקה למעלה וגם אמר שהוא נגד מאמר רז"ל שאמרו שהקב"ה רואה ואינו נראה וכו' כולו כיליא אלין שקריין, שהרי ביארתי לשון מש"ח וגם לענונו מבוואר שלא דיבר אלא בשמותיו ית' ואין לשון עלייה כמו העתקה ממש כי אם לשון מעלה ורבוני ברכה ואור כמו שכבר ביארו דבריהם המקובלים בעצמם הובא בסוף ספר כוונות האר"י שכל לשון עלייה לא מפרשן ממקומם אבל מקבלין שפע ע"ש היפך מה שמסקר עליהם האיש הזה שאמרו ח"ו העתקת מקום, וכל זה הוא רק בשמותיו של הבורא ית' דלא שייך בהם לומר לא העתקת מקום ולא פירוד, כי אם כמו שביארתי לעי' פ' ע"ב והבאתי ליסנא דגמרא שז"ה הוא כדמיון זריחת אור השמש ע"ש, ומזה תלמוד לומר ומה אם בשמותיו ית' כך, ק"ו בא"ס ביה שאין זולתו ושאינו נראה לא בדמיון ולא בהעתקת מקום בהו"ש, אך

חז"ל ימליצו עליו יח' מצד מדינתו בלשון העתקה או יציאת מקום כדגורסינן בגמרא (ירושלמי מס' תענית פ' ב') חני בשם רבי מאיר כי הנה ה' יוצא ממקומו וגו' יוצא לו ממדה למדה, יוצא לו ממדת הדין ובא לו למדת רחמים על ישראל ע"כ ופי' עץ יוסף יוצא לו ממדה למדה שאם לא כן מהיכן יוצא הלא מלא כל הארץ כבודו עכ"ל וכן אמרו בגמרא (ברכות פ' א' דף ה' ע"ב) חניא אבא בנימין אומר שנים שנכנסו להתפלל וקדם אחד מהם להתפלל ולא המתין את חברו ויצא גורם לשכינה שתסתלק מישראל שנ' ויעתק צור ממקומו ואין צור אלא הקב"ה שנ' צור ילדך תשי עכ"ל הגמרא. ומ"ש האיש הזה לשון אהל יעקב כאלו הוא אמרו נגד המקובלים, הרי כבר ביארנו שגם המקובלים מסכימים שאין לייחס לבורא יח' העתקה ממש חלילה, ולא עוד אלא כי זרה האיש מסמא את העינים בשקר שהרי גם הרב אהל יעקב מודה לכל דברי המקובלים, והראיה על זה שהרי הוא מעתיק לשונות הזוה"ק ומסתייע מהם, בפר' נשא דף י"א ע"ב העתיק ל' הזוהר מפר' בראשית, ועוד העתיק ל'שון זוהר חדש בפ' חבא דף נ"א ע"א, ובפ' נצבים על פסוק והשבות אל לבבך העתיק ל' הזוהר מפ' וישב ע"ש כי בכמה מקומות הוא מביא דברי הזוהר ומוזה חלמד שס' הזוה"ק אמיחי ונאמן מחברו החנא רשב"י שהרי הרב אהל יעקב מסאר ומשבח דבדי הזוה"ק, ע"כ.

פרק פ"ה מעשה ראה והתנוון וסיס אל לבך בשנוי המנהג הקדום אפי' להחמיר כהני גווי שהבאתי וכן שלא לומר ומשרתיו שואלים וכו' כ"א במוסף שבת ולא בשאר ימים מטעם במש"ח כולם מציאים לידי מינות כמו שביארתי ושפתי הרה"ג מהרש"ל ור"ת נ' יחיא צרור מללו שהמסנה ועושה על פי הקבלה החדשה וטעמיה הוא מציא לידי מינות, ולא עשו יפה לורות שטמדו לפנינו בימי הבינים אשר עזבו לימוד המשנה והתלמוד ופסקי הלכות וקצטו רוב עסקם בספר החילון המסית ספר הזוהר ולא צעיון רק כעוף המלפפף, ושינו עלינו כמה דברים בסדורי התפלה ועשיית המלות חקי האלהים ותירוחיו עפ"י הקבלה החדשה ועזבו מנהגי אבותם המיוסדים עפ"י רבותינו בעלי התלמוד והרמב"ם והרס"ג ור"י הלוי וכיוצא וגרעו מהן והוסיפו עליהן ככל העולה על רוחם, וצעיון ראשון ומושכל ראשון לא ירגיש האדם כי דעה חילונית היוצאת מגדר היא עד אשר יעמיק חקר באותו שנוי הנעשה שלא עפ"י רז"ל, ואז ימלא באותו שנוי לתא דאיוסורא וחשש ברכה לבעלה וכיוצא בזה, משא"כ מנהגי אבותינו הקדמונים כולם הם מנוקים מכל סוג

ומיוסדים על אדני פז על פי התלמוד והפוסקים הראשונים כהרי"ף והרמב"ם וכיוצא, הלא תראה מאי דתנן בפ' הקורא עומד האומר איני עובר לפני התיבה בלבושים, אף בלבושים לא יעבור בסנדל איני עובר אף יחף לא יעבור וכו' אלמא כל דקפיד במלחא שאין דרך בני ישראל להקפיד בה חישינן שמה מחשבת שפית עלתה בלבו והוי מינות כמ"ש התי"ט ב' ר"ן, ולכן כל הרולה להדבק בשם ית' ובחורתו ירחיק עלמנו מהמנהגים שנתחדשו בימיה זינים וידבק במנהגי קדמוניו ע"י שיתן לב ויעיין יפה בספרי התלמוד והפוסקים הראשונים וסידורי תפלה העתיקים וצא"ר ספרי קדמוניו ויקצב במשנה ובתלמוד ופוסקים הראשונים וסדורי תפלה העתיקים וצא"ר ספרי קדמוניו ויקצב למודו במשנה ובתלמוד ופוסקים המובהקים וילך לאורם כמאמר רז"ל האי מאן דצטי למהוי חסידא ליקיים מלי דאבות עכ"ל.

תשובה מ"ש שים לבך בשינוי המנהג הקדום וכו' לא אכפיל בכל אלה
הדברים כי הנה כבר פירשתי לעיל פ' ס"ג ופ"ד היסב, ומ"ש בשם מהרש"ל ור"ת נ' יחיא שהמשנה ועושה עפ"י הקבלה החדשה וטעמיה הוא מביא לידי מינות וכו' שקר הוא זה שמשקר על מהרש"ל ור"ת ולא אמרו כן כי רק הוא מביא קצת מדבריהם ומוסיף ומחסר בדבריהם ואו' כך אמרו וברור מל"ו ודובר שקרים לא יכון. ומ"ש שבימי דורות הבינים עזבו לימוד המשנה והתלמוד וקבעו רוב עסקם בסי' הזוהר וכו' הלא יבוש ויכלם בדבריו אלה הלא באזנינו שמענו שמעם ואבותינו סיפרו לנו שהיה עסקם בכל דברי רז"ל במשנה ותלמוד ופוסקים וכל ספרי חכמי האמת הכל היה שגור על לשונם וחקוק על לוח לבם ועסקו בנסתר ובנגלה וזה וזה נתקיים בידם וקטנם עבה ממתניו בכל ענין. ומה שקרא לספר הזוה"ק חיצון ומסית, האיש הזה מדמה אותו לספרים החיצוניים אשר בלה ימיו ושנותיו בהם כמבואר בהקדמה איך בקש להסית ולהדיח אר"י ישראל באוהם הספרים ואין זה אלא פוסל במומו ואין לו חלק לעולם הבא כמאמר רז"ל בסנהדרין פ' י"א שהקורא בספרים החיצונים אין לו חלק לעוה"ב, ולא עוד אלא שנידון בצואה רוחחת כמו שדרשו רז"ל על פסוק ולהג הרבדה יגיעת בשר. ומ"ש שהם שינו כמה דברים בסידורי התפלה וכו' דברי שקר המה ומי יאמין לדברי שגעונות כאלה שהרי נמצאו כמה סדורי תפלה מימים קדמונים ואינם שווים במנהגיהם הכי נאמר שהם שינו המנהגים אלא נהר"א נהרא ופשטיו, ובה יודו הכל ובטלה דעת האיש הזה אצל כל אדם. ומ"ש לי המשנה האומר איני עובר לפני התיבה בצבועין וכו' עם פ"י תי"ט ב' ר"ן דכל דקפיד במלחא שאין דרך בני ישראל להקפיד בה וכו' שישו בני סעי שישו איך מן

השמים הכשילוהו שלא הבין מה שכתב והרי הוא כעוף המצפצף שהרי הוֹאֵה
 המקפיד על מנהג ישראל ומחשבת שטית עלתה בו והוי כמו מינות ממש שחיפה
 דברים על חכמי ישראל ואמר שהם נמשכו לחומס אחרי מחבר הזוה"ק ועיין
 לעיל פרק פ"ג מ"ש שם ובמקומות אחרים ודי למבין כמו שנאמר חן לחכם
 ויחכם עוד, ע"כ.

פרק פ"ו העיקר הג' מס' שבילי אמונה להרחיק ממנו ית' מדת הגוף
 כי זה אלהינו האחד אשר זכרנו אינו גוף ולא כח צנוף ולא
 ישיגהו משיגי הגוף ומקריו כגון התנועה והעמידה לא בעלם ולא במקרה
 וע"כ הרחיקו רז"ל ממנו ית' שם החיבור והפירוד ואמרו אין למעלה לא
 ישיבה ולא עמידה לא עורף ולא עיפוי, עורף הוא פירוד, עיפוי הוא החיבור
 נגזר מן ועפו ככתף פלשתיים ר"ל יהדפוס ככתף בהדבקות בהם ואמר הנביא
 ואל מי תדמינוי ואשוב ואלו היה גוף היה דומה לשאר הגופים, וכל מה
 שנמלא בכחוב אשר ידמוהו צדמות הגופית כגון התנועה והעמידה כל זה
 דרך העברה כמ"ש דברה תורה כלשון בני אדם וזה העיקר הוא האמור
 בכתוב כי לא ראיסת כל תמונה ר"ל שלא השגתם לו ית' שום תמונה כמו
 שאמרנו שאינו גוף ולא כח צנוף עכ"ל וז"ל הרמב"ם בפ"א מיוסודי התורה
 המל"י הזה הוא אלהי העולם ארון כל הארץ, והוא המנהיג את הגלגל בכח
 שאין לו קץ ותכלית בכח שאין לו הפסק וידעת דבר זה מלות עשה של
 אנכי ה' אלהיך, וכל המעלה על לבו שיש שם אלוה אחר חוץ מזה עובר
 בלא תעשה שג' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, וכופר בעיקר שזהו
 העיקר הגדול שהכל תלוי בו, אלוה זה אחד הוא ואינו שנים ולא יותר אלא
 אחד שאין כיחודו אחד מן האחדים הנמלאים בעולם, לא אחד כמין שהוא
 אחדים הרבה ולא אחד כגוף שהוא נחלק למחלקות ולקלוות אלא יחוד שאין
 יחוד אחר כמותו בעולם, אלו היו אלוהות רבים היו גופים וגויות מפני שאין
 הנמנין השווים במליחותן נפרדים זה מזה אלא במאורעים שיארעו לגופות
 ולגויות, ואלו היה היוצר גוף וגויה היה לו קץ ותכלית שא"א להיות גוף שאין לו
 קץ ותכלית, וכל שיש לגופו קץ ותכלית יש לכתו קץ וסוף, ואלהינו בהו"ש
 הואיל וכתו אין לו קץ ואינו פוסק שהרי הגלגל סובב תמיד אין כחו כח גוף
 והואיל ואינו גוף לא יארעו לו מאורעות הגופים כדי שיהיה נפרד ונחלק מאחד
 לפי"א שיהיה אלא אחד וידעת דבר זה מלות עשה שג' שמע ישראל ה'
 אלהינו ה' אחד, הרי מפורש בתורה ובנביאים שאין הקב"ה גוף וגויה שג'
 כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת והגוף לא יהיה

בשני מקומות ונאמר כי לא ראינו כל תמונה ונא' ואל מי תדמיוני ואשרו,
 ואלו היה גוף היה דומה לשאר הגופים, א"כ מהו זה שכתוב בתורה ותחת
 רגליו כמעשה לבנת הספיר, כתובים באלבט אלהים יד ה' עיני ה' אזני ה'
 וכיוצא מדברים אלו הכל לפי דעתן של בני אדם שאין מכירין אלא הגופות
 ודברה תורה כלשון בני אדם והכל כנויים הם שני' אם שנותי בראק חרבי
 וכי חרב יש לו ובחרב הורג אלא משל והכל משל ראינו לדבר זה שנביא
 אחד אומר שראה הקב"ה לבושים כחלג חיוור. ואחר ראהו חמוץ צגדים, משה
 רבינו ראהו על היס כגבור עושה מלחמה וצסיני כשליח לצבור עמוק לומר
 שאין לו דמות ולורה אלא הכל במראה הנבואה ובמחזה ואמתת הדבר אין
 דעתו של אדם מבין ולא יכולה להשיגו ולחקרו וזהו שאמר הכתוב החקר
 אלוה תמלא אם עד תכלית שדי תמלא וכו' וכיון שכתברר שאינו גוף וגויה
 יתברר שלא יארעו לו מאורעות הגופים לא חיבור ולא פירוד לא מקום
 ולא מדה לא עלייה ולא ירידה לא ימין ולא שמאל לא פנים ולא אחר
 לא ישיבה ולא עמידה ואינו מלוי בזמן עד סיהיה לו ראשית ואחרית ומנין
 שנים ואינו משתנה שאין לו דבר שגורם לו שנוי ואין לו לא מות ולא חיים
 כחיי הגוף החי ולא סכלות ולא חכמה כחכמת האיש החכם ולא שינה ולא
 יקילה ולא כבש ולא שחוק ולא שמחה ולא עלצות ולא שתיקה ולא דיבור
 כדבור בני אדם וכך אמרו חכמים אין למעלה ישיבה ולא עמידה לא עורף
 ולא עפוי, עכ"ל :

תשובה מה שהביא לי הרמב"ם ולי שבילי אמינה בזה הפרק כולו, מודים
 החכמים בכל זה וכבר קדמיה להאי רמאה הרי המקובל כס"א והעמיק
 זה הלי של הרמב"ם להסתייע בו ע"ש בדף ב' ותבין ותשכיל שכל רז"ל
 מודים לכל זה. ע"כ :

פרק פ"ז ורבו העדוה גאון ז"ל צפ"י דניאל כתב ודע כי דינא יתיב וספרין
 פתיחו אשר ביארתי למעלה יוס דין ופקודה הוא יוס העמיד
 לדרוש כל מעשה בני אדם החיים והמתים ואשר כ' למעלה ועתיק יומין יתיב
 כל האומר כי דניאל ראה ה' לצאת עין צעין הכי הוא פושט שמרמה דמות
 לשם ית' ואין לו דמות דכ' ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו וכל האומר
 כי ראה מלאך הוא מן הסינים יהיה מן האומרים קטן וגדול למען כי אין שופט
 העולם כי אם הקב"ה לבדי ככתוב לפני ה' כי בא לשפוט את הארץ ואין
 מלאך אשר יוכל לדבר כי אלף אלפין ישמשוה ועתה דע כי דניאל ראה את
 כל אלה בחלום ולא במראה עינים וכל החלום יש לו פתרון כי הם משל כי גם

כל נבואת הנביאים אשר ראו ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וממראה מתניו ולמעלה יושב על כסא רם ונשא לא ראו חק חקקו כי אין דמות לצורא ית' כלל ולא דמות מלאך כי בעת שהיה מדבר עמם מראה להם חזיון חדש וכל דמות שראו יש לו פתרון, מקל שקד, כי שוקד אני רבבות גדולות מעשיו עלי מספר וכאשר ר' זה מיכה ברוח נבואה וכל לבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו לא נוכל לדמות על יוצר הכל מימינו ומשמאלו ולא יעמוד לפניו כל יוצר ואולם דברי כל אלה הם במשל המעשה בני אדם עכ"ל והנה כבר ראו עיניך ממה שקדם כי ה' אלהינו לא שונה ולא ישתנה כמאמר הנביא אני ה' לא שניתי וכבר האריכו רבותי הקדמונים הרס"ג ובעל חס"ל ור"י הלוי והרמב"ם ציד וצפי' המשנה ובמורה ובעל שבילי אמונה שאין ליחס לשי"ת שום שינוי והתפעלות וגם לא מינה אחר לשפוט את הארץ ודברים אלו מוסכמים מכל רבותי' כמבואר בדבריהם, ורבותי' בעלי הקבלה החדשה שנו בכל אלה כי האמינו לדברי המסית נביא השקר המתנבא בשם עתיק יומין לעבוד א' אחר קלר אפיס (ז"א) הוא מחבר הזוהר אשר צילדי נכרים ישפיק ותלה אותם ברשב"י התנא בשקר, ולכן שנו ברוחה שלא די שיחסו לשי"ת רצוי וחלוק לורות ופרלופים שונים וקוים אלה שיחסו שנויים בעלמותו ית' ואמרו שבתחלה היה ממלא כל העולם ואח"כ נשתנה שנוי גדול שלמלס את עלמו ללדדין כדי להמליא מקום וחלל גדול פניו וריק להיות שם כל ברוחיו ונעשה ככדור עגול וחלול באמלעיתו, ושז נעשה זו שנוי אחר כי המשך מאורו הגדול המקיף ספירות דעיגולי אדם קדמאה התימאה, ואחר זה עיגולי אד"ק ועיגולי ע"י ועיגולי א"א ועיגולי א"א ועיגולי ז"ן, ושז נעשו עוד שנויים רבים להמשך ג"כ מעלמותו ספירות דיושר בתצנית אדם והם עיקר האלוהות לפי דעתם, תחלה אד"ק ואחריו ע"י ואחריו א"א ושניהם כולם זכר ונקבה רק שזה ימין ושמאל וזה פנים ואחור ואחריהם א"א זכר ונקבס נפרדים זה מזה ואחריהם פרלופי ז"ן נפרדים והם עיקר האלוהות אשר לפי דבריהם אליהם נקרא בכל תפלתנו וכל ברכותינו אליהם יכוונו כי הם אלהינו לפי דעתם הרי נת' לך כמה חליפות נעשה באלהינו עפ"י הקבלה החדשה הסותרת אמונת תוס"ק עכ"ל.

תשובה מרה שהביא ל' רס"ג שכל האומר כי דניאל ראה ה' צבאות עין בעין הרי הוא פושע וכו' ג"כ אמרו המקיבלים ז"ל כן הובא בכס"א בשם תיקוני זוהר וז"ל (בשער א' דף ר') לית מחשבה תפיסה בך פי' שאין שום מחשבה תופסת ומשגת בו כלל ולא אפשר לשום שכל להשיג ולחשב ולידע בו אפי' בהעברה בעלמא כלל ועיקר וכלל עכ"ל ומ"ש רס"ג עוד

על פסוק ועתיק יומין שהאומר כי דניאל ראה מלאך הוא מן השונים האומרי קטן וגדול וכו' כן הדבר ואמת הו' לפני שהמלאך הוא צורה ברואה לפי האומר שהוא מלאך הוא מן השונים שעושה אחד גדול ואחד קטן ודו"ק עוד כתב רס"ג על פסוק ועתיק יומין יתיב בדניאל סי' ז' וז"ל בקיצור לבושו כשלג לבן ושער ראשו כצמר נקי הו' מרמלא רחמים על בניו ונדמה כזקן מלא רחמים ויושב על כסא רחמים ומתעטף בטלית לבנה כשלג כדי להלבין חסאינו כשלג ושער ראשו כצמר צח ונקי לנקות עמו מפשע עכ"ל ומ"ש אחר זה והזכיר רבותי המקובלים שהם שגי והאמינו למסית ושהם עשו רבוי וחלוק וקיים בעצמותו ית' והלציג ג"כ על סיד הצמצום וכו' הכל דברי אוילות ושקר שלא כדבריהם ז"ל רק שיבושים והטעאות לגנוב את הלבבות וכבר ביארנום לפי פ' ל"ח וס"ל ע"ש וחרווה צמאינך. ומ"ש עוד שהספירות עיגולים עיגולים וכו' רובם אין להם יסוד ורק להבהיל המסוגעים קלי הדעת מאשר לא העולם כסדר הזה בספרי המקיבלים ז"ל ורק אמרו שהמדות והשמות של הבורא יר' נקראים עיגולים וכ"כ אדונינו הראב"ע ז"ל בפ' ראה על פסוק עשר העשר וז"ל בקיצור ובעבור היות האחד והעשרה עיקריים והאמצעיים חמשה וששה הם הנקראים עיגולים על כן אותיות הנח הם אלה הארבעה ומהם אותיות השם הנכבד והנורא עכ"ל הרי מכואר מדבריו שאמצע שם הויה הנכבד והנורא הם חמשה וששה שהם הה"א והו"ו כללן חמשה וששה הרי אחד עשר עיגולים נכללים באותיות שם הויה וכן הוא הענין בשם אהיה שני ההי"ן שבו הם ג"כ עשרה עיגולים והבן. וכל זה דומה קצת לתמונת מה שמביא הרמב"ם בסדרי הגלגלים כמ"ש במורה נבוכים (חלק ב' פ' ד') וז"ל ואעפ"י שבקצת ידבורים הם גלגלים רבים והכדורים במספרם תשעה המקיף בכל וגלגל הכוכבים העומדים וגלגלי הסבעה כוכבים עכ"ל הרי שמזכיר כדורים ומקיפיהם כולם ברא אותם השית' וחדשם משפעו הנובע ממנו בעין המים המושך ברכוי כמ"ש במורה (חלק ב' פ' י"ב) וז"ל ויכונה לעולם פועל הנכדל בשפע על צד ההדמות בעין המים אשר ישפיע מכל צד ואין לו צד מיוחד שימטך ממנו או ימשיך לזולתו אבל מכולו הו' נובע ולכל הצדדים ירווה הקרובים אליו והרחוקים ממנו חמיד וכו' ונאמר שהעולם נחחדש משפע הבורא ושהוא המשפיע עליו כל מה שיתחדש בו וזה השם רצוני לומר השפע כ"כ התירוהו לשון העברי ג"כ על הבורא ית' מפני ההדמות בעין המים הנופץ עכ"ל הרמב"ם ז"ל. דבר הלמד מדברי הרמב"ם שהנורא ית' דומה לעין חמים שיור נובע ונמשך ממנו שפע וממנו נתחדש העולם בכללותו עם כדוריו וגלגליו ומקיפיהם כולם נחחדש:

משפע האור הנובע ממנו כמ"ש הרמב"ם שם וז"ל וכן השלמת המאמר והוא אמרו באורך נראה אור הוא הענין בעצמו כי בשפע השכל אשר ישפע ממך נשכיל ונתיישר עכ"ל הרמב"ם. ומח שאמר שסצירות דיושר הם עיקר האלוהות וכו' וג"כ מה שהזכיר פרצופים נפרדים ושזה ימין ושמאל וזה פנים ואחור וכו' הרי הוא ככסיל שונה באולחו וכבר טען טענות אלה בפי ע"ח והשבנו על טענותיו וגדענו קרניו וביארנו היטב ע"ש וייטב לך קשט אמרי אמת. ע"כ :

פרק פ"ח העיקר הרביעי הקדמות לריך להאמין כי זה האחד הוא קדמון במלה מוחלטת וכל נמצא זולתו אינו קדמון כשנעריכהו אליו

והראיות על זה העיקר רבו בספרים וזה העיקר הרביעי נזכר בתורה מעונה אלהי קדם ע"כ כבר ביארתי לעי' פ' מ"ח שגם זה העיקר מיאנו בו כת המקובלים החדשים כמו שכתבאר בענין פיוט יגדל אלהים חי שמיאנו המקובלים לאמרו, ואל תשמע לדברי האומר שכמנעו לאמרו מטעם שאין לעשות התורה עיקרים לפי שכל מלוא ומלוא של תורה היא עיקר לעלמה וכולה עיקרים כי לא מחכמה אמרו כן ובאין מבין בעיקרים דברו שהרי זה ככלל בעיקר השמיני, ומבואר בהדיא שם שכל התורה כולה מפי הגבורה ומשה רבינו כמו סופר הקב"ה אומר והיא כותב כל מה שאומר לו, מספר שני הדורות שעברו וספוריה ומלתייה ולפי' נקרא מרע"ה מחוקק ואין הפרש בין וצני חס כוש ומלרים ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד ותמנע ובין אנכי ה' אלהיך ושמע ישראל הכל מפי הגבורה הכל תורת ה' תמימה טהורה קדושה אמת ורז"ל היה אללם מנשה כופר ומכחש יותר מכל גיין וכופר על שחשב שיש בתורה מוח וקליפה, ושחשבון השנים שבה והספורים אין בהם תועלת ושהם מפי משה עלמו והוא ענין אין תורה מן השמים, וכך אמרו חכמים האומר כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקב"ה אלא משה מפי עלמו זהו כי דבר ה' בזה, אלא כל עניניה ומלתייה מפי הגבורה והלכות סוכה ולולב ושופר ולילות ותפלין עם כל חילוקי דיניהם הם וזולתן מפי הגבורה הם בעלמם שקיבל מרע"ה מהקב"ה צסיני והוא אמרן לנו והוא גאמן בשליחותו ומחם יסוג מי שיזכהו השי"ת ענינים נפלאים כמאמר דוד המלך גל עיני ואצטפה נפלאות מתורתך וגם פירושי התורה הם מקיבלים ג"כ מפי הגבורה והמאמר המורה על זה הוא מה שנא' בואת תדעין כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלני ע"כ הא למדת שטענתה זו כוזבת שהרי רבנו מודה בזה וכלל כל מלית התורה וחילוקי דיניהם בזה העיקר השמיני באמרו שכל מלית התורה וכו' וכל הכופר בשום חלק מכל מלית התורה אי אפי' מספוריה הוא

מין וכופר וכולם נכללים תחת סוג חורח אמת נתן לטמו אל על יד נביאו ואין דבר זה לצטלה וכל מי שאינו מודה באמת מהן הוא מין וכופר ואפיקורוס כמנשה וסיעתו, והראיה הגדולה על מה שאמרתי שאינם מודים בארבעה עיקרים הראשונים שהרי ציאר הר' חמ"י שלא חרה לו להאריך רק על ד' נתיים הראשונים שציגל שהם סותרים אמונתו, אבל מהנו ארון עולם לכל נולד ואילך שפיר דמי לאמרם כנ"ל, עכ"ל :

תשובה מה שהביא שהכורא ית' קדמון ואמר שהמקובלים מיאנו בעיקר הזה וכו' הוא ודבר כזב הוא זה וכבר ביארנו לעי' כל זה פ' מ"ח. ומ"ש ל' הרמב"ם בעיקר השמיני כדרכו וכעלילותיו שמבלבל דברי חכמים והנני מעתיק לך ל' כדמותו וז"ל וזה שאומר שכמו אלה הפסוקים והספורים משה ספרם מדעתו הנה הוא אצל חכמינו ונביאנו כופר ומגלה פנים בתורה יותר מכל הכופרים לפי שחשב שיש בתורה לב וקליפה ושאלה דברי הימים והסיפורים אין חועלת בהם ושהם מאת מרע"ה וזה ענין אין תורה מן השמים אמרו חז"ל הוא המאמין שכל החורה מפי הגבורה חוץ מסוסק זה שלא אמרו הקב"ה אלא משה מפי עצמו וזה כי דבר ה' בזה ממאסר הכופרים, אלא כל דבור ודבור מן התורה יש בהם חכמות ופלאים למי שהבין אותם ולא היושג תכלית חכמתם ארוכה מארץ מדה ורחבה מגי ים ואין לאיש אלא להלך בעקבות משיח אלהי יעקב דוד שהתפלל גל עיני ואביסה נפלאות מתורתך עכ"ל לעניינינו. הרי מדברי הרמב"ם מנואר שלא נקרא כופר אלא האומר שהסיפורים שבתורה אין בהם ממש ושהן קליפות אעפ"י שהוא מודה במצותיה שהן לב של תורה נקרא כופר שהרי הוא אומר שהסיפורים הן קליפה שאין בהם ממש, אבל האומר שהסיפורים עם כללות התורה יש בהם חכמות ופלאים למי שהבין אותם לפי אמר הרמב"ם שאין לאדם לילך ולאחוז אלא דרך דוד המלך ע"ה להתפלל אל ה' שיגלה לו החכמות הקדושות ההם כאמרו גל עיני ואביסה נפלאות מתורתך וזה המחבר גילה ערותו וכפירתו ולא בוש מה' יחברך ומנביאיו וחכמי כי איככה הוא מביא ל' הרמב"ם והשמיט ממנו קטע חשוב שאמר שיש בחורח חכמות ופלאים ארוכים ורחבים למי שהבין אותם ושצריך להתפלל בעבורם שיזכה לידע אותם ע"כ אלא ודאי גילה דעתו לכל שאינו מודה לדברי הרמב"ם שיש סודות פלאים פלאים בתורה והראיה על זה שהרי הביא כל ל' רמב"ם בעיקר ההוא והסמין והשמיט בכוונה הלשון הזה להסעות אחרים כאלו כבר העתיק כל כוונת הרמב"ם ומפני שראה שרבינו מעיד ומחזק קבלת סודי התורה מפי משה מפי הגבורה ואלו יכתבהו גחרס כל בניינו וכל כוונתו נהרסה לפי

ברח ממני פן יחפש ברשע האמת. ועשה עצמו כופר בחלק העיקרי מחלק תורת משה שהן החכמות ורפלאים שהזכירם רבינו ז"ל והם חכמת האמת, אוי לו אוי לנפשו שעשה התורה ח"ו פלסטר וכפר בסודיה המיוחדים במשגרה ובחלמוד בבלי וירושלמי בס' ב' דחגיגה מעשה בראשית ומעשה מרכבה וגם כפר בספרים שהם חכמת התורה וסודותיה והם לאלפים ורבבות ועליהם נאמר ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים. ומ"ש בשם הר"י חמ"י שלא חרה לו להאריי רק על ד' בתים הראשונים שביגדל וכו' כבר עניתיו לעיל פ' מ"ח וגליתי מצפוני ושקריו בראיות ברורות שהאריי ז"ל וכל המקובלים מודים בו' בתים והעיקרים באמת ובאמונה, ועתה בני שמע בקולי איעצך העצה הנכונה שאל חסמוך על דברי המחבר הזה פן תיגע בדבריו הרבים אשר פניהם כסו חרולים ועלה כולו קמשונים של מינות פן חלכד ברשתו אשר סמן לך ללכודך ושיים לנך אל ספרי חז"ל והאמין בדבריהם באמונה שלמה וכבר הארכתי ככל הצורך לבאר לפניך כל דבריהם ולכו לחמו בלחמי ושרו ביין מסכתי ותתענג בדשן נפשכם והי' יהיה בעורך אמן. ע"כ :

פרק פ"ט העיקר החמישי האחד המיוחד הראשון לכל הנמלאים הוא אשר ראוי לעבדו ולרוממו ולהרים קול בעבודתו ורוממותו ולא יעשה כן לזולתו מן הנמלאים כגון המלאכים והגלגלים והיסודות וכל מה שהורכב מהם כי כולם הם מוטבטים ומוגבלות על פעולתם ואין להם רשות ולא חפץ אלא ראונו ית' ולא יושמו מליצים אמצעיים צנינו לבינו אלא כל הרעיונים ישימו מגמתם לעומתו ית' ולא ישימו לב לזולתו ע"כ גם על זה העיקר שנעקר עפ"י הקבלה החדשה הנכריה נשמו אחרונים וקדמונים אחזו שער, ולו שמעו רז"ל בעלי המשנה והתלמוד באמור להם שהעובד לאלהים עליון הסבה הראשונה ומתפלל אליו לא יענה ולא די זה אלא גם עניש יענש כמ"ס המקובלים החדשים ורק לסבה האחרונה קלר אפיס (ז"א) תאזת העבודה כי עתה קרעו בגדיהם כמש"ל שזהו דעת המקובלים, עכ"ל :

תשובה מה שהביא העיקר הזה שהבירא ית' אחד ומיוחד וגם הרעיונים ישימו מגמתם אליו וכו' מודים ג"כ כל המקובלים וכבר הבאתי לעיל ל' הרב המקובל (כס"א דף ט"ז) וז"ל ויסוד פנת אמונתינו הקדושה שכל מגמת כוונת לבינו בכל הברכות והתפלות והבקשות אך רק ליחודו של עולם איס ב"ה עכ"ל. ומה שחזר להבהיל השומעים בגיומיו כזב באמרו שזרה העיקר נעקר ח"ו עפ"י הקבלה שאמרה רק לסבה האחרונה ז"א וכו' גילה המינורי והאסיקורוסות שבקרבנו שהוא כופר בשמו ית' שם הוי"ה וחושבו לאלוהי אחר

באמרו סבה האחרונה והרבה ג"כ גוזמות בטלות ובהלות רעועות עומדים על שקר באמרו אלו שמעו רז"ל באמור להם שהעובד לאלהים עליון לא יענה וגם באמרו נשמו אחרונים וקדמונים וכו' לא נמצא בשום ספר שאין לעבוד לבורא עולם עליון, אלא איפכא שמעינן מינייהו כאשר שמרתי לפניך דברי הרב כס"א, וחמיה אני מי הם האחרונים והקדמונים שהזכיר והלא כל חכמי ישראל ראשונים ואחרונים יענו כחשבו בפניו היסוד דבריו, ומ"ש הקבלה הנכריה הלא ספרי דנכרים נושרים מחיקו כאלישע אחר בשעתו וכפר בשם הוי"ה שעליו אמר הכתוב ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלהיך רח"ל, ע"כ :

פרק צ' הן עתה נדבר על שם האלוה אשר המקובלים החדשים אומרים לעבדו עפ"י הזוהר וקראו לו בשם מגונה מאד והוא קלר אפיס (ח"א) כי ידוע ומפורסם מאד שחורתינו הקדושה וכל ספרי הנביאים ורז"ל בגמרא ובמדרשים ובנוסח התפלות מפארים ומספרים שבחי השי"ת בתארים נעלמים, וכחז הרמב"ם ז"ל בפ"ו לראשון מס' המורה כל שהוא שלמות אלילינו ייוחס לו ית' להורות עליו שהוא שלם בכל מיני שלימות ואין בו העדר והסרון כלל וכל מה שישיגו ההמון שהוא חסרון או העדר לא יתואר בו ולזה לא יתואר השי"ת באכילה ושתייה ושינה ולא במה שידמה לזה וכל מה שיחשוב ההמון שהוא שלימות יתואר בו ואעפ"י שהדבר הוא שלמות רק בערך אליו אבל בערך אליו ית' אלו אשר נחשבו כולם שלמות הם תכלית החסרון ע"כ, וכ' הרמ"ג שזהו מאמר הכתוב ויצרכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה ר"ל שכל מה שיספרו עליו המספרים וישבחוהו המשבחים בו הוא נעלה ומרומם וגדול מן הכל ע"כ, וכ"כ הר' שבילי אמונה כי ההכרח הביא אותנו להגשים הצורה ית' ולספר אותו במדות הצוראים כדי לשער ענין שיכנס מליחות הצורה ית' בנפשות וכיון שלא מלאנו במה שאנו מדברים בה מן הלשוניות מלה שתורה על אחת ענין הצורה ית' אינו מלד עלמם עלם כבודו רק מלד קולר כח מליצת המספר מהשיג עניינו במלה אחת שתורה עליו והמדות האלהיות הפועלות שיסופר בהם הצורה ית' אפשר שיסתחף עם קלח צוראיו והחירו חכמים להפך אותו בהם מפני הדוחק המלריך אותו להודיעו ולעמוד על מליחותו כדי שנקבל עבודתו, ולכן מלאנו שמשמשים במין הזה ממדות השי"ת בספר התורה ובספרי הנביאים הרבה מאד ובתשבחות הנביאים והולילו אותו ספרי הנביאים לבני אדם במלות נשמיות שהם קרובים לשכלם והבנתם יאלי היו מספרים בענין שראיי לו מן המלות הרחמניות והעניינים הרחמניים לא היו מבינים לא הענין ולא המלות ולא היה אפשר

שנעבוד דבר שלא נדע צו כלל עכ"ל, דבר הלמד מדברי הרבנים הנזכרים
 שלא יתואר השי"ח בטוב תאר שהוא חסרון וסכלות כתואר זעיר אנפין
 שטעיינו קלר אפים, והנה החארים אשר בחר הקב"ה להודיע למשה ולישרא
 ממדותיו הם ה' ה' אל רחום וחגון ארך אפים ורב חסד ופי' הראצ"ע ז"ל
 יודיע דרכיו הן הדרכים הנזכרים בפסוק ויעבור ה' על פניו וכו' רחום וחגון
 ה' ארך אפים, והזכיר קלחן הלריך להן בתפלתו ע"כ, ורז"ל אמרו בסנהדרין
 כשעלה משה למרום מלאו להקב"ה שיושב וכותב ארך אפים אמר לפניו
 רבש"ע ללדיקים א"ל אף לרשעים אמר לפניו רשעים יאבדו א"ל השתא חזית
 מאי דמיבטי לך, בשעה שחטאו ישראל לפני הקב"ה, א"ל לא כך אמרת לי
 ללדיקים אמר לפניו רבש"ע לא כך אמרת לי אף לרשעים והיינו דכ' ועתה
 יגדל נא כח ה' וכו' וכן כל הנביאים מתארים לשי"ח בתאר ארך אפים ודוד
 הע"ה במזמור פ"ו אמר ה' אל רחום וחגון ארך אפים ורב חסד ואמת
 ובמזמור קמ"ה חגון ורחום ה' ארך אפים וגדל חסד, הנביא נחום
 אמר ה' ארך אפים וגדל כח ונקמה לא ינקה, יואל אמר ישוּבו אל ה' אלהיכם
 כי חגון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד וניחם על הרעה, יונה אמר
 בתפלתו כי ידעתי אחת אל חגון ורחום ארך אפים ורב חסד וניחם על הרעה
 אנשי כנה"ג אמרו בתפלתם ואחת אלוה סליחות חגון ורחום ארך אפים ולא
 עזבתם (נחמיה ע') ושלמה אמר טוב ארך רוח מגבה רוח (קהלת ז') ופירש"י
 ז"ל ארך רוח המאריך רגוזו ואינו ממחר לריב, ובמשלי (י"ד) אמר קלר אפים
 יעשה אולת ואיש מזמות מחשבות עלה רעה ישנא, ופי' קב אפים הממחר לנקום כעסו
 ואיש מזמות מחשבות עלה רעה ישנא, ופי' קב אפים הוא היפך
 ארך אפים האדם שהוא נמחר לשפוך חמתו ולנקום נקמתו יעשה כל
 מעשיו באולת וסלית וע"ע במפרשים. ובס' הנז' משבח ארך אפים ואמר
 ארך אפים רב תבונה וקלר רוח מרים אולת ופי' המפרשים מי שהוא ארך
 אפים שאינו ממחר לכעוס והוא מושל ברוחו הוא רב תבונות ומי שהוא
 קלר אפים וקלר רוח שלא ימשול ברוחו הוא מרים האולת מן הארץ ומגביהה
 ומניחה על ראשו ומגלה אותה לאשר לא ידעה, או יאמר שהוא מעורר
 האולת, וי"מ מרים אולת שהוא גורם לכסילים להרים יד צו כלומר למרוד
 בו, ושם סי' ע"ז איש חמה יגרה מדון וארך אפים יסקיט ריב ופי' מי
 שהוא בעל חמה דהיינו קלר אפים הוא יצטער המדון והקטטה ויגדילנו אע"פ
 שהריב קטן יעלנו ויגדילנו בהמתו והאדם המאריך אפו יסקיט ריב וניחמו.
 ובס' י"ו טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מליכוד עיר ופי' המפרשים

שטוב ארך אפים המושל צילרו וכובש תאותו מלהתנקס מן הגבור המתנקס מאויבו כי הכובש את ילרו אויבו שהוא הילר מצפנים והוא מתגבר עליו וכובשו וזה הגבור אויבו מבוזז והוא מתגבר על האויב החילון והמושל צרותו הוא מושל על הפנימי, המורס מכל אלה האמור כי תאר קלר אפיס הוא תאר אולת וכסילות וכבר נודע הדבר אשר דברו רבותי בעל חס"ל ור"י הלוי והרמב"ם במורה כ"ו ומ"ו ומ"ז לראשון ורס"ג צם' האמונות והדעות מאמר האחדות ושכילי אמונה וזולתם שלא יתואר השי"ת אלא בתארים נעלים המורים על השלמות להורות שהוא ית' שלם בכל מיני שלמות ולא יתואר בשום תאר חסרון או העדר כ"ש בשאר פתיחות וכסילות וסכלות עכ"ל :

תשובה מה שאמר שהוא עתה מדבר על שם האלוה של המקובלים ואמר שהם קראו לו בשם מגונה ז"א והלעיג וקראו קצר אפים וכו' דהן עתה הוסיף עוד הסכל הזה לגלות שאיננו מודה בשם הוי"ה באומרו כי רק המקובלים אמרו לעבדו ולא שת לבו שהיא דעת אנשי כנה"ג שתיקנו בכל הכרכות והתפלות שם הוי"ה, ואם טענתו על שקראו שם הוי"ה בכנוי ז"א לבד הנה כבר ביארתי לעיל בהקדמה הטעם והבאתי לישנא דגמרא ע"ש, וכבר ביארו דבריהם בעצמם כמ"ש הרב המקובל בסי' היכל ה' (דף י"ט ע"א) וז"ל זעיר אנפין בלשון הזוהר בסוד אנפי זוטרי עכ"ל וזה מסכים למה שכתברתי בהקדמה דהאי איהו מאי דגרסי' בגמרא גבי מרכבה שראה יחזקאל בנבואתו דאיתא כחגיגה (פ' ב' דף י"ג) א"ל רב פפא לאביי אלא מעתה דכי פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם היינו פני כרוב היינו פני אדם, אפי רברבי ואפי זוטרי עכ"ל ומ"ש משם הרמב"ם בס' המורה שכל שהוא שלמות אצלינו ייוחס אליו ית' וכו' ורבותי המקובלים ז"ל אמרו כן הובא בתיקוני הזוהר (דף קכ"א ע"א) וז"ל בקיצור סוף דבר כל מקום שתראה דברים שאין ראוי לאמרם בבירא ית' הכל נאמר על הספירות וכשתראה שידברו על דרך שבח והודאה הכל נאמר על הבורא ית' עכ"ל. ומ"ש לשון רס"ג כבר הבאתיו לעיל פ' מ"ז ע"ש. ועל ל' שבילי אמונה שהביא מי הוא שהכחיש הדברים האמתיים ההם, ומה שלמד מדבריהם שאין לחאר הבורא ית' בחואר זעיר אנפין וכו' אמרתי הדבר שאין אנו מתארים את הא"ס שהוא הבורא ית' בחואר זה כלל, כי רק סכנים שם הוי"ה כך ולא עצמות ית' וזהו מה שכי' הרב שבילי אמונה (נתיב א' דף י"א ע"ב) וז"ל וענין ההנהגה הוא שיוורו הכתובים בהנהגת הבורא ית' בעולם הספל כי לעיתים דן ולעיתים מרחם ענין השמות הוא מה שנמצא מהם יורו על הרחמים ומהם יורו על הרין עכ"ל וכן מזכירים כנוי ז"א שעניינו חרון

אף וזעם וחמה וקנאה שבשם הוי"ה כדגרסי בגמרא (ברכות ס' א' דף ו' ע"א) א"ר יוחנן משום ר' יוסי וכו' א"ל הקב"ה למשה המתן לי עד שיעברו פניי של זעם ואניח לך עכ"ל ובמדרש תנחומא (פ' וירא ס' ס') ארשב"י כתיב וחרה אף ה' בכם עברה שנתמלא עליהם עברה כאשר עברה עכ"ל, וכן נזכר בתורה הקדושה ובנביאים ובכחובים כנוי זה לאין מספר ואבי"א קצתן בס"ד, בתורה ויחר אף ה' במשה וגו' ובאהרן התאנף ה' וגו' למה ה' יחרה אפך בעמך ובחרב הקצפתם את ה' ויתאנף ה', סן יחרה אף ה' בך והשמידך, וישמע ה' ויחר אפו, ויחר אף ה' בס וילך, ויחר אף ה' ביום ההוא וישבע, וחרה אפי בו ביום ההוא, ועתה הניחה לי ויחר אפי, כי אז יעשן אף ה' וקנאחו, ומתרגמינן יתקף רגזא דה' וחמתיה בגיברא ההוא, ויחר אף ה' בישראל ויניעם במדבר, סינחס בן אלעזר השיב את חמתה, כי אש קדחה באפי ותיקד, ויתשם ה' מעל אדמתם באף ובחמה ובקצף גדול, אשר הפך ה' באפו ובחמתו, וכיהושע ס"י ז' ויחר אף ה' בבני ישראל, בשופטים ס"י כ"ד ואל קנוא הוא לא ישא לפשעכם, ובס"י י' ויעבדו את ה' ותקצר נפשו בעמל ישראל, בישעיה ס"י י"ג בעברת ה' צבאות וביום חרון אפו, בירמיה ס"י ל' הנה סערת ה' חמדה יצאה לא ישוב חרון אף ה' עד עשותו ועד הקימו מזמות לבו, ביחזקאל ס"י כ' ואומר לשסך חמתי עליהם לכלות אפי במ, בהושע ס"י ו' לנו ונשובה אל ה' כי הוא סרף וירסאנו, ביונה ס"י ג' ושב מחרון אפו ולא נאכד, במיכה ס"י ה' והיה ביום ההוא נאם ה' וגו' ועשיתי באף ובחמה נקם, בצפניה ס"י א' ביום עברת ה' ובאש קנאחו תאכל כל הארץ כי כלה אף נבהלה יעשה, בזכריה ס"י ח' כה אמר ה' צבאות קנאתי לציון קנאה גדולה וחמה גדולה קנאתי לה, נחום ס"י א' אל קנוא ונוקם ה' נקם ה' ובעל חמה נקם ה' לצריו וגו', בתלים אמר דוד המע"ה עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל גחלים בערו ממנו במזמור ח"י, דניאל בתפלתו אמר ס"י ט' ה' ככל צדקתך ישב נא אפך וחמתך וגו' וכן עוד הרבה כאלה בתנ"ך, אמנם בכל זה קשה שהתורה וגם הנביאים והכתובים מייחסים רוב חרון אף אל שם הוי"ה, וכבר כתבנו לעיל וגם בכ"ר אמרו ששם הוי"ה רחמים ואיכא תירוץ נכון ע"ז הוא מה שנתבאר לעיל ס' מ"ה ששם הוי"ה כלול מדין ורחמים ע"ש, ודע דלגבי שם אהי"ה שהוא רחמים נקרא שם הוי"ה דין גמור שהרי לא נאמר יעשן אף אהי"ה או ויחר אף אהי"ה אלא יעשן אף הוי"ה ויחר אף הוי"ה אכל לגבי שם אלהים שיהוא דין נקרא שם הוי"ה רחמים וכן כל כיוצא בזה, וזה כמ"ש לעי' משם הר"י שבילי אמונה שיש שמית מהם יורו על הרחמים ומהם יורו על הדין וכו', ולפי' תיקנו

אנשי כנה"ג כל התהלות והברכות והתסלות אל שם הוי"ה דוקא לעשותו דרך אל הבורא ית' הנקרא בו והטעם כדי למתק ולשכך הרוגז והאף שבטם הוי"ה ונהפכו בתפלתנו לרחמים כדגרסי' בגמרא (יבמור"ט ו' ד' ס"ד) א"ר יצחק חסלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקב"ה ממדת רגזנות למדת רחמנות עכ"ל, ומפורש עוד בהדיא שהתהלות והשבחים שבכל הברכות הן לשכך החמה והרוגז, כי הנה נודע מה שני' כי אש קדחה באפי (בפ' האזינו) ופירש"י קדחה בערה, ופי' הראב"ע קדחה הקנאה כמו כי קדחתם אש באפי וכל זה כנוי לחרון אף, ורלב"ג פי' קדחה נחממה ובערה ותיקד עד שאול תחתית. ר"ל שחרון אפי תוקד במ, וספורנו פי' ותיקד עד שאול באופן שהבעירו את חמתי עכ"ל. ולפי כל זה נאמר (ישעיה ס"ו מ"ח) למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך לבלתי הכריתך ותרגם יב"ע בדיל שמי ארחיק רוגזי והושבתי אקיים לך בדיל דלא לשציותך ופירש"י ותהלתי אחטם לך וזאת היא תהלתי אשר אחטם לך לשון חוטם אסתום חוטמי מצאת עשן נחירי ומקצף עליך שהכועס יוצא עשן מנחיריו כמה דאתאמר עלה עשן באפו וכן כל חרון אף הוא לשון חימום החוטם, חרה אפי ניחר חוטמי מרוב חימום עכ"ל, והראב"ע פי' למען שמי שתקראו עם השם אחטם לך בדברי הקדמונים חוטם והנה הוא כן אאריך אפי ואאריך החוטם לך למען תהלתי עכ"ל ורד"ק פי' למען שמי שנקרא שמי עליכם שנקראתם עם ה' אאריך אפי בכלל דור ודור כי אתם חייבים כל"ה במעשיכם הרעים אלא שאני מאריך אפי למען שמי ולמען תהלתי, כי תהלתי היא לי בהיות לי עם מיוחד מכין העמים דבקים בי שאם יפגעו בי ישובו לי, אחטם כמו אאריך אפי כי האף נקרא חוטם עכ"ל, ועוד פירש"י פסוק זה בחומש פי' בשלח על פסוק וברוח אפך נערמו זל למען שמי אאריך אפי כשזעפו נחה נשימתו ארוכה וכשהוא כועס נשימתו קצרה ותהלתי אחטם לך ולמען תהלתי אשים חטם באפי לסתום נחירי בפני האף והרוח שלא יצאו לך עכ"ל, וכל מה שהוסיף המחבר הבער הזה להלעיג על כנוי זעיר אנפין, מלעיג הוא רק על החורה הקדושה ונביאים עם כתובים עם חנאים ואמוראים ז"ל ואני הנה הרסתי בתחלה את יסודו ושרשו באמרו שהם מתארים לשי"ת בשם זה, ושקר ענה שהרי נתבאר כי רק מכנים שם הוי"ה כן ולא עצמותו ית' הנק' בשם הוי"ה אך כנוי הוא לשמו, ולפי' כיון שגהרס יסודו נפל כל בניינו ע"כ :

פרק צ"א וזוה חבון ותשכיל גדול השגיאה שנגזר רבותי בעלי הקבלה החדשה הנכריה שמלבד שמו באלהיות מדות ומדרגות זו למעלה מזו במקום וגם במעלה עד שאמרו שזה נוטל רשות מזה והאלהים הנקבה נטלת רשות

מהאלהים הזכר לפי דעתם כמבואר בס' הזוהר (בראשית כ"ב) וייחסו כל עבודותינו ותפלותינו וכל ברכותינו למדרגה התחתונה מכולם וקראו לו בשמו של הקב"ה ואמרו שהוא ה' אלהינו ואנחנו עמו ואותו נעבוד וכינו אותו בשם ז"א שעינינו בל' הכתוב קלר אפים והנה כבר ידעת ונתבאר לך מכחצי הקדש גנות ופחיתות המדה המנונה הזאת ואיך יתארנו את האלהים אשר יעבדו במדה המנונה הזאת ועליהם אמר אליהו בן ברכאל הצווי במלילתו האמר למלך בליעל רשע אל נדיבים ופי' רש"י ע"ה וכי הגון וראוי לומר למלך בליעל ולאמר רשע אל נדיבים אשר לא נשא פני שרים כלומר למלך עולם אשר אין משוא לפניו עכ"ל ופי' הר"א פריולול וז"ל האמר למלך בליעל רשע אל נדיבים אשר לא נשא פני שרים האם ראוי לומר לומר למלך הממונה על ההגנה שיהיה בליעל ואם ראוי לומר רשע למי שהוא נדיב מנדיבי עמים גזעו וטובו ואיך ראוי לייחס עול למלך לדיק וישר כזה שהוא ה' אלהינו אשר לא נשא פני שרים צענין הדין לכבדם ולשאח את פניהם ולא ניכר שוע והעשיר לפניו בהיותו טוען צדין עם העני לחוס על כבודו בעבור כי מעשה ידיו כולם ואין הבדל צנייהם מלך ילירתם לפני השי"ת עכ"ל ודון מינה ואוקי הכא כיון שהם אומרים שז"א הוא ה' אלהינו איך יקראו לו בשם קלר אפים אשר יעשה אולת כי לא יאות לתאר את מלכו של עולם רק בתארי שבה ועלוי לא תארי אולת וכסילות בתאר קלר אפים ז"א שהוא עושה אולת כמו שא"ל לומר למלכו של עולם בליעל כמאמר אליהו ומזה תבין ותשכיל כי לא קבלה אמיתית רק נכריה היא ולא מרז"ל צעלי משנה ותלמוד דברים אלה חלילה לכל בעל אמונת תורת מרע"ה וקבלת רז"ל להאמין בדברים כאלה כי כבר נתברר אללינו גדולת חכמתו ועוב סכלס ועומק עיונס בחכמה והס השיגו האמת השנה גמורה ואמיתית ואמרו כל המשחק שם שמים ודבר אחד נעקר מן העולם עכ"ל:

תשובה מה שדיבר בעקמת שפתיו שרבותי המקיבלים שגנו שגנה גדולה וכו' שחוק ולעג ירבה עליו באמרו כן דהא כולי עלמא ידעי שהמקובלים ז"ל דורשי שמות הקדש וכבודו ית' ומדותיו הטובים. והן לפי דעתו הנזה זהו שגנה כל השימצ יצעק עליו וישחק על לעגיו. וגם על שדרשו איך הם מעלות המדות והשמות. אמר שהם חשבו ח"ו באלהות מדות ומדרגות זו למעלה מזו וכו' הנה היחוליו אלה לא על המקיבלים לבד הוא מלגלג כי אם על כל דברי חכמים תנאים ואמוראים וגם החכמים שהזכיר לעיל ס' צ' הנה ג"כ לגלגנו מגיע אליהם והא לך קצת מדבריהם הנחמדים ז"ל. הרב החסיד בעל חז"ל כתב כשער חשבון הנפש ס' ג' וז"ל ומתנאי יחוד האלהים שלא יהיה לו אלהים זולתו וכו' ולא יוצר מבלעויו ושאר שמותיו הטובים

ומדורו העליונות ע"ל הרס"ג בס' האמונות והדעות בס' י"ג ממאמר ב' אחרון כ' וז"ל ולשבתו במדותיו הטובות והגדולות שנאמר וישירו בדרכי ה' כי גדול כבוד ה' ע"ל, הר' שי"א בנתיב א' דף י"ט כרזב וז"ל כיצד האחד יוד' ה"י וי"ו ה"י אותיות עשר ומספרם ע"ב והעשר רמז לעשר ספירות הקשורות בו ביחוד אמיתי כשלהבת הקשורה בגחלת ע"ל והעולה על הכל מאי דגרסי' בגמרא ברכות (פ' א' דף ז' ע"א) תניא אמר ר' ישמעאל בן אלישע פעם אחת נכנסתי להקטיר קטרת לפני ולפנים וראיתי אכתריאל יה' ה' צבאות יושב על כסא רם ונשא ואמר לי ישמעאל בני ברכני אמרתי לפניו רבש"ע יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסיך ויגולו רחמיך על מדותיך ותחנהג עם בניך במדה הרחמים ע"ל וכן תיקנו לנו אנשי כנה"ג בסדר העקידה לומר ויגלו רחמיך על מדותיך וכו' כלו' שצריך לשבתו במדותיו בכל החמלות ואז שפע הרחמים מחגלה אל שאר מדותיו העליונות ונכבשים הדינים וזהו ויכבשו רחמיך את כעסיך ודוק. התבונן נא אהובי הקורא וחכמת והיית לאיש וידעך כי המחבר הלז פרק מעליו עול תורת מרע"ה ובוזה ולעג על כל חכמי ישראל מראש ועד סופם באמרו שהם חשבו מדות באלהות. ומ"ש במקום וגם במעלה וכו' שקר ענה עליהם שאינה מעלת מקום ודבר שקרים לא יכון. ומ"ש זה נוטל רשות מזה והאלהים הנקבה נוטלת רשות וכו' וגם עשה מורה מקום אל זוהר בראשית, כבר הובא כל זה באורך לעיל פ' כ' וכ"א וביארנו הכל על דרך ישר ונכון ע"ש. ומ"ש שהם ייחסו כל עבודתינו למדרגה התחתונה וכו' כסיל שונה באולתו ואין לזה כל יסוד ולא אמרו אלא לעבוד אותו ית' דרך שמו שם הוי"ה שהוא כלל כל השמות. וגם מ"ש שהם בנו אותו בשם ז"א וכו' כבר נתבאר לך באר היטב כל מה שמסכים לכינוי זה משם תוה"ק נביאים עם כתובים הנאים ואמוראים ורש"י והראב"ע ורד"ק ז"ל בס' צי. ועל אמרו שזוהי מדה מגונה כלו' כינוי חרון אף והקצף והרוגז וכיוצא. כן אמת, שאם תתיחס לעצמותו ית' גנות היא, ואסילו חארי אריכות אפים אינם צודקים בעצמותו ית' כי אם מצד מדותיו ושמותיו ואם כוונתו להכחש שאין לכנות באותו כינוי דהיינו ז"א כל עיקר ואפי' מצד המדות, הנה ודאי וברור שכל מדה שגינה והפחית כינוי זה באמרו אולת היא וכסילות ופחיתות אין זה אלא נגד תוה"ק נביאים וכתובים ורז"ל, ואעפ"י שהביא ראיה מן הפסוקים באמרו קצר אפים יעשה אולת וגם קצר רוח מרים אולת וכיוצא באלה, כל אלו נאמרים כלפי האדם שאם יכעוס הוא מגדיל החמה עד מאד ועושה אולת וכיוצא, אבל הקב"ה אינו כן ומדותיו אינם כמות ב"ו שהרי אם כעס בחרון אפו ונקרא

זעיר אנפין הרי אנו מתפללים אליו ית' ונכבשו כל הדינים והרוגז כמו שהבאת לעי' מן התלמוד נוסח הפלת רבי ישמעאל שהחפלה ואמר רבש"ע יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסיך ויגולו רחמיך על מדוחיך וכו' וכמו שתיקנו רבוהי' אנשי כנה"ג נסדר העקידה באמרם רבש"ע כמו שכבש א"א רחמיו וכו' כן יכבשו רחמיך את כעסיך ויגולו רחמיך על מדוחיך וכו' וכן בתפלת מוסף ר"ה אמרינן כן וכמו שאמר הקב"ה למשה רע"ה ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם וכו' ועמד משה בתפלה עד שריחם הקב"ה שנ' וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו וכדאיחא בשמות רבה (פרי' מ"ג סי' א' וב') בשערי שעשו ישראל אותו מעשה ישב הקב"ה עליהם בדין לחייבם שנ' הרף ממני ואשמידם וכו' עוד שם ויחל משה פתח ר' הנחומא בר אבא ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית וגו' ויאמר להשמידם מיד התחיל חוגר בתפלה הוי ויחל משה את פני ה' אלהיו עוד שם כשעשו ישראל אותו מעשה עלתה חמתו של הקב"ה ושלח מלאכי חבלה לחכל את ישראל, א"ר אסי וכו' וחכמים ישיבו אף זה משה שהשיב אפי של הקב"ה בסניגוריא שלמד על ישראל עכ"ל המדרש בקיצור, ודי כל זה למבינים וישרים בלבותם ההולכים ארחית יושר תומכי האמת מחזיקי הצדק ואע"פ שבזמנינו זה חוצפא סגי והאמת נעדרת, פני שונאינו היו כשולי קדרה והאמת מארץ תצמח בעגלא ובזמן קריב אמן. ומה שהביא ראה עוד מפסוק האמור למלך בליעל רשע אל נדיבים והביא ג"כ פי' של הר"א פריצול ולמד משם לדון ולהקיש לומר איך קראו אותו זעיר אנפין וכו' אין הנדון דומה לראה ואפי' באיזור צד, שהרי לא כינו ח"ו בשם בליעל או רשע רק הלכו אחר מליצת הכתובים ודברי רז"ל בתלמוד ובמדרשים ואחרי דברי רז"ל מתקני הברכות, אשר כולם בדרך משל וחידה במדותיו ית' ולא בעצמותו חלילה שהרי הם כינו בזרז הכינוי באמרם יכבשו רחמיך את כעסיך וכו' וכמ"ש (נחום א') אל קנא ונוקם ה' נוקם ה' ובעל חמה, גוקם ה' לצריו וגו' וכן כמה מזה כמוכא לעיל פ' צ', ומכל זה תשכיל וחבין כי היא קבלה אמיתית מקובלת מפי הנביאים ומפי חז"ל, אך בשמוע הטפס אלה הדברים תתבלבל אמונתו כמ"ש הרמב"ם בפני המשנה ריש פ' ב' דחגיגה, ע"כ :

פרק צ"ב ולא זו בלבד אלא אף את זו שיחכו לו המגונה והפחות שבחמשה חושים והוא המשגל והזיוג כי ידוע מ"ש הרמב"ם ז"ל בפ' צ"ב מ"ז חלק א' שמהחמשה חושים שהם הראיה והשמע והריח וישמע ה' וירא ה' וירח ה' ולא הושאל לו חוש הטעם והמיושן לומר ויטעם ה' וימשש ה' והסנה

לזה הוא כמש"ל שכל מה שידמהו ההמון חסרון אי אפשר לליירו בצורה ית'
 ולכן לא השתמשו בזה ספרי הנביאים עכ"ל וכ"כ הר' שבילי אמונה בנתיב
 הא', ובדרך הזה דרכו רז"ל בעלי המשנה והתלמוד ומתקני התפלות
 והפייטנים כהרס"ג ור"י הלוי בפיוטיהם הנעימים המעוררים את האדם
 לאהבת השי"ת ויראתו ולדבקה בו, ומה מאד מתקן דברי הר"י הלוי בעליהם
 המתהלת ית שמך ארוממך אמר בסופה השתונן והכוון, והתבונן והתכוון
 והצטט מה אלה ומאין יסודך, ומי הבינך, ומי הבינך, וכח מי יידיך והצט
 אל גבורת אל, והעירה בבודיך, חקור פעליו רק אליו, אל תשלח ידיך, כי
 תדרוש בסוף ובראש במופלא ובמכוסה ע"כ אשר ע"כ לו שמרו המקובלים
 החדשים אזהרת רז"ל ולא נפתו לדברי נביא השקר המהית מחבר הזוהר ולא
 שלחו רעיונותיהם במופלא ובמכוסה מהם לא צאו לכל זה וצפ' ח' לשלישי בת'
 במורה שחוש המשוש הוא חרפה וכלמה לנו אשר בעבורו נתאזהר למאכל ומשחה
 ומשגל והאיש המשגיל לריך למעט בהם מה שאפשר לו (כמש"ס הר') בהלכות
 דעות) ולא ירחיב הדבור בהם וישים תכליתו תכלית האדם מאשר הוא אדם
 והוא לומר המושכלות אשר בהם ישיג ידיעת הבורא אבל האכילה והמשגל הם
 חרפתיו וכלימתיו כי הושמו בדם ללורך קיומו וקיום המין והוא דומה בהם לבהמה
 וכ"ש המשגל שאין ראוי לדבר בו יותר כמבואר ממה שבא בחורטיו הקדושה
 ממאוס בו ואסור לזכרו ולדבר בו כלל וכבר ידעת אומרם שאלישע הנביא
 ע"ה נקרא קדוש מפני שלא היה חושב בו עד שלא היה רואה קרי וגם ידעת
 גדל האיסור שבא אלליו בענין נבלות הפה (כדגרוס') בכתובות על כן על
 בחוריו לא ישמח ה' ואת אלמותיו לא ירחם כי כלו חקף ומרע וכל פה דובר
 נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה א"ר חנן בר אבא הכל יודעים
 למה נכנסה כלה לחופה אלא כל המנבל את פיו ומיליא דבר בטלה מפיו אפי'
 נחם עליו גזר דין של שבעים שנה לטיבה נהפך עליו לרעה ע"כ וכ"ף
 במ"מ בעין נבלות הפה לרות רבות וגזרות קשות מתחדשות בעולם ובחורי
 ישראל מתים ואלמות לועקים ואין נענים שג' על כן על בחוריו לא ישמח ה'
 כי כלו חקף ומרע וכל פה דובר נבלה מאי ועוד ידו נטויה א"ר בר אבא
 א"ר הסדא כל המנבל פיו מעמיקין לו גהינם שג' שוחה עמוקה פי זרות
 זעיה ה' יפל כה ע"כ) והטעם לפי שהדיבור בלשון הוא מסגולת האדם ועוב ה'
 אשר גמר עליו להבדילו משאר בעלי חיים שג' מי שה פה לאדם ואמר הנביא ה'
 אלהים נחן לי לבין למידים יאין ראוי שנשתמש בטיבה אשר גמלנו השי"ת
 לשלמית ללמוד וללמד בדבר פחוס ומגונה יבחרפה הגמירה שיש בנו וכדמה

לגוים הסכלים הזוגים בשיריהם שירי עגבים ופחיתות אשר יתפארו בהם לרוב סכלותם ופחיתותם כדאמר רבנן הפארת גוים עזירה גוי מפעל פני לא כאלה חלק יעקב שכ' בהם ואחס תהיו לי ממלכת כהמים וגוי קדוש וכל מי שמשתמש במחשבה או בדבריו מעיניו המשגל אשר הוא חרפה לנו ביותר מן הלריך לו כמאמר רז"ל ומגיד לאדם מה שיחו אפי' שיחה קלה שבין איש לאשתו מגידין לו וכ"ש אם יאמר בו שירים הנה נשתמש בטובה אשר גמלו השי"ת בדבריו מרי וסכלות גמורה ועבר על מצות הצורא ית' והוא כמו שכ' בהם וכסף הרביתי לה וזהב עשו לבעל זהו סורף דברי הר' המורה ז"ל גם הרס"ג באמונת מאמר י' פ"ו דבר בגנות ריבוי המשגל ולכלובו וטנפו והחרפה והבו אשר בו ושאין התאוה הזאת באדם כי אם להקיס זרע כמצות השי"ת ואחס פרו ורבו וכו' ובהלכט צעת הראוי ויעלור בה מהרבות ע"כ וצטני ראיתי פ"א ששאל אחר מהמון העם לתינוק קטן ואמר לו האם אביך אהבך אמך ומנשקה וגער בו הדיין כמה"ר סלימאן לאלה ז"ל אל כלך מנבלות הפה כי עונשו חמור עכ"ל

תשובה מ"ש שהם יחסו לו ית' החוש המגונה והפחות והוא המשגל והזווג וכו' חלילה לרבתי המקובלים הקדושים ז"ל שהם דיברו בבורא ית' שום שמץ דבר מזה זולתי שהם מדברים בדרך משל במדות ובאותיות השמות רק משתמשים בענייני הזווג להמשיל בו כמו שעשה שלמה הע"ה באמרו צרור המור דודי לי בין שדי ילין או כאמרו לבבתיני אחוחי כלר או כאמרו חמוקי יריכיך כמו חלאים וגוי וכמו שיש למשלי שלמה סוד ובאורים כך דברי חז"ל יש להם פיאורים על נכון אבל מה ששיקר עליהם שהם יחסו בבורא לא יכלתי להלום דברי בזיו ומה שהביא ל' המורה ואמר שכ"כ הר' ש"א וכו' כל אותם הדברים מסכימים למה שכתבתי שלא דברו המקובלים מזה הענין בבורא כלל ורק במדות בדרך משל וכמו שנביא לקמן דברי דה"י שבילי אמונה בענין זה וזוהי הדרך האמיתית שהלכו בה המקובלים והיא בעצמה שדרכו בה רס"ג וש"א וגם רז"ל בעלי המשנה והרמלמוד שכולם מדברים במשל וחיידה ומשתמשים בענין הזווג כמו שנבאר לקמן בס"ד ומה שהביא לשון ר"י הלוי בסליחה ואמר מה מתקו דבריו בסליחה המתחלת יה שמך וכו' אל תאמן לרמאי הזה שהוא מאמין באותה סליחה שהרי כת' לעי' פ' ע"ח ושיקר בחנם להלעיג על המקובלים באמרו שהם אמרו שהוא ית' אור בהיר צח וכו' ועי"ש מה שכתבתי בפיאור דבריהם ועתה הוא משבח הסליחה ההיא והרי דבר שפקר בו נמצא באותה סליחה וז"ל הבהיר ואור מזהיר באין מסך ואין מכסה ישרצח ויתטאר ויחרומם ויתנשא ועוד באותה סליחה הזכיר מעניני הקבלת הקדושת

וז"ל תחתיור ועליות והתחתיות ועליות והחיות והכסא עכל"ל ומ"ש שהם
 מקובלים חדשים ושהם ח"ו נסתו למחבר הזוהר וקרא אותו נביא שקר ומסית
 וכו' כל אלה דברי הבאי להבהיל השומעים בגוזמות שקר וכבר כתבתי לעיל מ'
 ע"ב שזהו האיש המסית והמדיח כנביא שקר וגם על מ"ש שהם שלחו
 רעיונותם במופלא ובמכוסה וכו' כבר ביארתי לעי' מ' ל"ג בשם הרמב"ם
 ורס"ג ז"ל ע"ש ואלו קיים דבריו אלה לא שלח רעיונותיו במופלא ובמכוסה
 ממנו ולא דבר מאומה על חכמי ישראל ונתן מום בקדשים ח"ו ומה שהביא
 ל' המורה ורס"ג וגם לשון התלמוד שלא ינבל אדם פיו בדברים בטלים
 ונבלות הנה כמו הגוים שעושים להם שירי עגבים לעוררם לסכלות ולזנות
 ושאסור לזכור דברים אלו שדהם חרפה לנו אך תפארת גוים עברה וכו',
 יותר מזה החמיר דהרשב"י בזה"ק בעונש המנבל פיו בפרשת סקודי (דף רמ"ט
 ע"ב) וז"ל ארבעין אינון דקיימין ומנופין ומנדין לכל דאפקי מפומיהו מלא דלא
 אצטריכא ובתר דא אפיקו פומיהו מלה קדישא מלה דאוריתא ומטנפי פומיהו
 בה אלין קיימי ומנדין לון וקיימי בההוא נדויא ארבעין יומין דלא אשתמע
 צלותהון ע"כ הרי מבואר מהזוהר בהדיא כי אורח המנבלים פיהם בדברים
 בטלים ואח"כ עוסקים בתורה הקדושה בפיהם וחוזרים לטמא את פיהם אחר שכבר
 עסקו במלה קדישא ועל זה מנדים אותם וגוזפים בהם מלמעלה ואין תפלתם
 מתקבלת מ' יום ועוד איתא שם (דף דס"ג ע"ב) וז"ל איתא מלה בישא או מלה
 סינופא דאפיק בר נש מסומה ולבתר כן מלין קדישין ווי לון ווי לחיהון אלין
 אינון בני נשא ווי לון בהאי עלמא ווי לון בעלמא דאתי וכו' ע"ש הרי
 מבואר שהמנבל פיו ענשו חמור מאד ועיין עוד בזה"ר שם שהאריך בעונש
 המסאים עצמם כנבלותם ומוציאים זרע לבטלה שהם מטונפים ומטנפים אותם
 בגיהנם ודע כי כמו שמחמירים על זה בגמרא כך הוא בזה"ר הק' בכמה
 מקומות ואין לך מי שהרבה לבאר עונשים כאלה כמו הזוה"ק והמקובלים ז"ל ע"כ
פרק צ"ג מכל זה למדנו גנות המספר בעיני המשגל ונבלותו ועונשו החמור
 אף אם מספר על אדם פחות דמוזלוז או על עלמו איך הוא
 נזקק לאשתו ואומתו הוא נזקק לה ואיך הוא מחבקה ומנשקה בודאי שהמספר
 ומגלה דברים כאלה גנאי גדול הוא למלך וכתוב וערות מלכא לא אריך לנא
 למחזי ופורש"י והראב"ע ז"ל וערות מלכא לא אריך בזיון המלך
 מ' לא אריך לנא למחזי אין הגון לנו לראות ע"כ ות"ח מאי
 היה בחס אביו כענין ע"י שראה ערות אביו וקליטו והגיד לשני אחיו
 שם ויפת והדברים ק"ו ומה זה שספר לאחיו גנות אביו כך המספר במלכו

של עולם עאכ"ו וזילקוט רמז ס"א ויחגל בחוך אלהה אלהה כתיב בחוך אלהה
 של אשה נח כשילא נח מן התיבה הכיסו הארי ושצרו וזא לו לשמש ממנו
 ונתפזר זרעו וירא חס אבי כנען ויגד לשני אחיו אמר להון ואגיד להון אמ"ל
 אדה"ר היו לו שני בנים ועמד אחד והרג את חברו וזה יש לו שלשה בנים והוא
 מבקש לעשות ארבעה מה טעם העבד יולא בשן ועין מן הכא וירא ויגד ויקח
 שם ויפת את השמלה שם החחיל במלוא וזא יפת וגשמע לו לפי' זכה שם
 לעלית ויפת לפלויא ממשמע שג' וילכו אחורנית איני יודע שערות אביהם
 לא ראו אלא מלמד שנחנו ידיהם על פניהם והיו מהלכין לאחוריהם ונהגו
 בו כבוד כמורא האב על הבן אמר הקב"ה לשם אחה כסית את ערות
 אביך חייך שאני פורע לבניך באדין גובריא אליך כפיתו צסרצליהון אמר הקב"ה
 ליפת אחה כסית את ערות אביך חייך שאני פורע לך שג' והיה ציוס ההוא
 אהן לגוג מקוס"ש קבר בישראל אמר לחם אחה צזית עריתא דאבון חייך
 שאני פורע לך שג' כן ינהג מלך אשור את שבי מלרים ואת גלות כוש נערים
 וזקנים ערוס ויחף וחסופי שת ערות מלרים עכ"ל הילקוט ראה תראה ותדון
 ק"ו כמש"ל וזודאי שהרואה צזיון המלך וגנותו ואינו מוחה וכ"ש המספר בגנותו
 וצזיונו שהוא חייב ראשו למלך ואם במלך צ"ו כך המספר במלכו של עולם
 ומייחס לו ענייני תשמיש וזווג ולידה עאכ"ו שהוא נעקר מן העוה"ז ומן העוה"צ
 ואין לו חלק באלהי ישראל כי איכבה נייחס לאלהינו אשר אותו נעבוד פילגש
 ואיברי משגל יסוד דהיינו גיד הערוה וצלים לצבל הזרע ונקב אחוריים להוליא
 הפסולת להיות כזיון ממנו אל אחר הלא נביס ונכלס לספר עניינים כאלה
 צב"ו כי אם צרמו לעת הלורך כגון שיס מחלה באיברי המשגל או בפי עצמת
 ועכ"ז אין מזכירים אלא צרמו וכינוי ובהלנע ולא צפרסוס אבל שלא ללורך הם
 מלהזכיר כלל כי זהו נבלות הפה שלימדה אוחנו תוה"ק להשמר ממנו כמאמר
 רז"ל צפ"ק דפסחים אמר ריב"ל לעולם אל יוליא דבר מגונה מפיו שהרי עיקס
 הכתיב שמנה אוחיות ולא הוליא דבר מגונה מפיו שג' מן הבהמה אשר איננה
 טהורה רב אשי אמר ע' שג' כי יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה
 רצינא אמר עשר וי"ו דטהור רב אמר י"ו שג' כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא
 כי לא טהור תנא דבי ר' ישמעאל לעולם יספר אדם בלשון נקייה שהרי צוב
 קראו מרכב ובאשה קראו מושב ואומר ותצהר לשון ערומיס ואו' ודעת שפתי
 צרור מללו ע"כ וצבל החורה ובצברי הנביאים ורז"ל בתלמוד ובמדרשים
 לא מלינו סיכנו להשפעת השו"ת צסס זכה ונקבה וזווג אלא בלשון נקייה
 או פתיחה ויתן לך האלהים מעל השמים יתן לך בת לעשית חיל יפתח ה' לך

את אולרו הטוב את השמים לתת מטר ארלך נותן לחם לכל צער פותח את ידיך ומשציע לכל חי רלון וחסה מחיה את כולם וכיולא בלשונות אלו חין מספר ונדברי רז"ל יושב הקב"ה וזן את העולם זן ומפרנס זן ועורך שלחן נותן ערף וכיולא, ולמה זה נעוצ מלילת ספרי הקודש שדברו בלשון נקייה וכשתמש בלשון מגונה זכרים ונקבות רבות וזוגים והטפת טיפי הזרע ממבושי הזכר לרחמה של נקבה וקליטה וקפאון הזרע לרחמה כמפורסם כ"ז בספרי הקבלה החדשה הנכריה ולא די כל זה אלא שהמסית מחבר הזוהר העיז את פניו לכנות המבושים אשר חשב בלדון העולמים צ' בית אלהים ושער השמים כדאיתא- בזוהר וילא דף ק"ן ע"ב, עכ"ל:

תשובה תחלת כל דבר צריך אני להודיעך בדרך כלל על עסק ענין זרה ולכלול ביאור פרק הקודם לזה בכיאר פ' זה, ורוא מה שאתה צריך לידע כי עניני המשגל והזווג הם עניינים נכוחים וקדושים וטהורים תכלית הקדושה, ולא נקראו חרפה וכלימה וקלון וגנות אלא במי שמנבל פיו או מטמא עצמו דלכולי עלמא כבר הוא בכללותו טמא ומטונף כראשו כענינו כאיברי מבושיו כולם כאחד משוקצים ומחועבים אמנם מי שקדש עצמו ואינו מטמא עצמו בין בפה ודיבור בין בהרהור בודאי כי קדוש הוא מראשו עד סופו ואפי' איברי המשגל הם קדושים וטהורים תכלית הטהרה והקדושה והעד על זה חמה מאמרי רז"ל במדרש ובתלמוד אשר אסף כעמיר גרנם הוא איש טהור וקדוש מהרי"א בס' מגורת המאור פ' קפ"א וז"ל הדרך האחד במהותו יש לנו לידע שמהות החבור כשהוא ראוי ובכוונה ראויה הוא דבר טהור ונקי מסייע להויית העולם וחבור טהור כזה אין בו גנאי וכיעור ובושה אבל נקרא ידיעה שנ' וידע אלקנה את חנה, ונקרא ידיעה משני טעמים, האחד לפי שטיפת זו באה שרשה ממקום הדעת שהוא המוח, והשני כי ביאה כזאת היא בידיעה מכוונת וקדושה לשם שמים וכו' ולכוונה כזאת נברא באדם כלי המשגל, ואם הוא משחית דרכו והופך כוונת בריאתו וחוזר למלאכת תאומו אז הוא מחריב זרעו ונמצא כחיעור בא מצד פעולתו וכיונתו ולא מצד בוראו שברא בו האבר חלילה לאל מרשע ושדי מעול ועל זה אמרו במדרש קהלת וכן הוא בבראשית רבה (פ' י"ב סי' א') ארשב"י וכו' את אשר כבר עשהו מלמד שהקב"ה ובירת דינו גמנו על כל אבר ואבר משלך והושיבותו על כנו ומאחר שהאדם הוא כלול בסוד חכמה ותיבונה ודעת הוא סוד הדעת וכשחבור האדם כראוי הוא עיניו גדול והשכינה שרויה ביניהם והקב"ה שותף עמו והוא שותף להקב"ה במעשה בראשית ר"ל להשלים כוונת בריאת העולם ולזה ארז"ל במס' סוטה (פרק זה

מביא דף י"ז) איש ואשה זכו שכינה ביניהם וכו' וגם באמרם בגמרא (נדה פ' המפלת דף ל"א) חנו רבנן שלשה שותפים יש באדם אביו ואמו והקב"ה וכו' ע"כ נמצא כי כשהיה החיבור לשם שמים משתתף בו הקב"ה ונקרא על שמו שאין דבר קדוש ונקי למעלה הימנו וכן מצינו שנקרא הריון הצדיקים על שמו של מקום כדכתיב באברהם ברכתי אותה וגם נתתי ממנה לך בן ועל ענין רבקה ויעתר לו ה' וזהר רבקה אשתו ובענין רחל ויפתח ארז רחמה ובענין תמר אמרו במדרש בכי"אשית רבה (פ' פ"ה סי' ט') א"ר יוחנן ביקש יהודה לעבור וזימן לו הקב"ה מלאך שהוא ממונה על התאוה וגם נאמר על ירמיה הנביא בטרם אצרך בבטן ידעתוך וגרסי' במסכת תענית (פ' א' דף ב') שלשה מפתחות לא נמסרו ביד שליח והאחד מהן ההריון שנ' ויפתח את רחמה ע"כ תורף דברי ר' יצחק ז"ל. והעד השני הלא הוא איש האלהים אשר זה האיש מזכירו לשבח לעיל פ' צ"ב בענין זה הוא הר' שבילי אמונה ז"ל כתי' בנתיב השלישי שער הרביעי בסופו וז"ל ואחר שהדבר כן הוצרכו רז"ל לומר כי בהתחבר האדם עם אשתו אם מחשבתו נדבקת בעליונים חרי אותה המחשבה מושכת אור העליון למטה והוא שורה על אותה סיפה שהוא מתכוין עליה ומהרהר בה ונמצאת אותה סיפה נקשרת לעולם באור הבהיר וזהו סוד כשרם אצרך בבטן ידעתוך מפני שכבר נקשר האור הבהיר בטפת אותו צדיק כערת החבור לפי שהמחשבה נקשרת בעליונים ומושכת האור הבחיר למטה והבן זה עד מאד ושמרהו כי יועיל לזה הספר ולזולתו ולכן אמר שלמה במשליו הנמרצים בכל דרכיך דעהו ומה שאמר דעהו כבר ידעת מהו לשון ידיעה שהוא חבור הנפש ודבוקה באור העליון וחבור האדם עם אשתו נקרא ידיעה עכ"ל. דבר הלמד מכל מאמרי רז"ל שכל איברי ועגיניי המשגל והזווג בין באיש בין באשה כולם קדושים וטהורים כי כולם פעולתו ית' שהניח כל אבר ואבר באדם על כנו, והאומר שהם איברי גנות הוא מטיל חסרון חיו בפעולתו יתברך שאינה טובה שהרי נאמר הציר חמים פעלו, אבל המטמא עצמו או מנבל פיו ומתפאר לעבור הוא הנקרא טמא וכל איבריו חרפה וקלון וגנות ולא ברשיעי ושופטני עסקינן, כי ודאי וברור שכל המקדש עצמו אפי' עגיני המשגל אשר אתו ואשר באשחו בשעה זוגג וחכורם שכינה שורה והאור הבהיר העליון נמשך ונקשר בסיפה ובאוחו חבור משתתף הקב"ה ונקרא על שמו ע"כ למדתי

זה מדברי רז"ל תנאים ואמוראים ומחרי"א והר"ם כשבילי אמונה :

ומבאן ואילך אשובה אל מקומי למ"ש החבר הרק הלז שהמגבל פיו עונשו חמור ואפי' מספר מאדם מזוגל או ממלך ב"ו איך הוא נוקק לאשתו

אמונת ה'

שמו

וכיוצא כ"ש המספר במלכו של עולם רח"ל וגם מ"ש ב' הילקוט איך נענש
חס אבי כנען שראה ערות אביו וכו' כל אלה דברים פשוטים ומי הוא המכחיש
כ"ז ומי הוא המספר במלכו ש"ע בעניינים כאלה או מי שההיר לגלות ערודה
או להסהכל בשום ענין מאלה כי העושה כן הוא מטמא נפשו ומשקצה ונכרר
מן העוה"ז והעוה"ב. ומ"ש שהמספר במלכו ש"ע ומייחס לו ענייני תשמיש
וזווג ולידה הוא נעקר מן העולם ואין לו חלק באלהי ישראל וכו' מודים
אנחנו בכל זה שאין לייחס במלכו ש"ע שהוא אלהינו לא לידה ולא תשמיש
ולא סילנש ולא ערוה וכיוצא בעניינים כאלה אסור לספר בבורא ח"ו, אך לעשות
משל בענייני הזווג באותיות שמותיו ומדותיו ית' כולי עלמא מודו דמותר עם
היות שנודע שאיברי המשגל קדושה וטהרה ונקרא על שמו של הבורא ית'
שנ' ויפתח את רחמה כמש"ל, וביאור זה הענין שמותר להמסיל באותיות
השמות והמדות באות ברית קודש וכיוצא יחבאר לקמן פ' צ"ד בס"ד. ומה
שהזכיר עוד גקב האחוריים להוציא הפסולת וכו' מבורא מדברי
הרב המקובל ז"ל שלא דיברו ולא יחסו בבורא יתברך כלל, לא
כמו שמחרף ונגדף הרמאי הזה אעפ"י שכוונתו רק לבזות את מי שאומר כן
מ"מ הוא מעורר בלב הכסילים לחשוב בבורא מה שלא נמצא בשום ספר
ואת ה' הוא מנאץ, שהרי מבוראים ומבוררים כשמש בנגהה כי רק קראו לעולם
הפירוד בית הרעי דהיינו גיהנם שבה נידונים הרשעים בפסולת והרעי שהיא
הצואה כדגרסי' בגמרא (גטין דף נ"ז ועירוובין ד' כ"א) א"ר פסא משמיה דרב
אחא כל הלועג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת ע"כ הרי לך שקראו
לדינה של גיהנם מרוב הטומאות והצער שמטנפים לצער את הרשעים בשם
צואה רח"ל אבל החוספית בעירוובין פ"י וז"ל מכל מקום אמת הוא שנידון
בצואה ע"כ, ומ"ש עוד משמא דגמרא שאין להוציא דבר מגינה מן הסה וכו'
הוא מה שאמרנו לעי' בענין זה. ומ"ש כי בכל התורה והנביאים ובתלמוד
ובמדרשים לא נמצא שיכנו להשפעת השי"ת בשם זכר ונקבה וזווג אלא בלשון
נתינה או פתיחה וכו' הבליעל הזה מגלה לכל כיריק ובור הוא מדברי התורה והרי
מצינו בתלמוד ובמדרשים שמכנים להשפעת השי"ת בשם זכר ונקבה וזווג ובעילה
ולידה ואעפ"י שכבר ביארתי לעי' פ' ע"א אמרתי אשיבה ידי עוד ככראשונה
כדגרסי' בגמרא (חענית דף ח') אמר ר"ל משום בר קפרא נאמנה עצירה בגשמים
ונאמרה עצירה באשה שנ' כי עצור עצר דז' בעד כל רחס ונאמרה עצירה
בגשמים שנ' ועצר את השמים, נאמרה לידה באשה שנ' ותהר ותלד בן
ונאמרה לידה בגשמים שנ' והולידרר והצמיחה ע"כ. וגרסי' בירושלמי (ט' ט')

דברכות) ובבראשית רבה (פ' י"ג סי' י"ד) אמר ר' לוי המיט העליונים זכרים. והתחתונים גבוח מה טעם השתח ארץ כנקה הזאת שהיא פותחת לפני הזכר עכ"ל ופי' עץ יוסף לפי שהתחתונים מקבלים והעליונים משפיעים כנקה המקבלת שפע מזכר המשילם לזכר ולנקה עכ"ל ור' אליעזר בפרקו (פ' ה') כתב וז"ל במקום שיפקוד הקב"ה להמטיר מיד הארץ מתעברת וצמחה כאשר אלמנה שהיא מעוברת מונות אבל כשירצה הקב"ה לכוך צמחה של ארץ וליתן צידן של בריות פותח את איצרות הטוב שכשמים וממטיר על הארץ שהן מים זכרים ומיד הארץ מתעברת ככלה שהיא מתעברת מבעלה הראשון וצמחה זרע של ברכה שנ' יפתח ה' את אוצרו וכתי' כי יבעל בחור בתולה יבעלך בניך עכ"ל. עוד כתי' רד"ק במכלול שורש שד וז"ל ברכת שדים ירחם כי השמים בתתם המטר כמו השדים והגארץ בהוציאה הפירות כמו הרחם עכ"ל. וממציא דברים אלו אתה למד לימור כי זה האיש לא בדעת ממלל, רק ממרה דברי חכמים טובא וזולל, באמרו שהמסחמס בלשון מגונה זכרים ונקבית וזווגים וטיפי זרע לרחמה של נקה כ"ז בספרי הקבלה הנכריה החדשה וכו' הנה הוא הולך בחסך ודעתו יסכל, בעשותו סימן רעוע כולל, שכל זה בספרי הקבלה הקדושה והלא דברי חכמים בתלמוד ובמדרשים יכחישוהו ויכלימוהו כי כזבי היא, וגם הוספתי באר היטב כי לא מגונים הם כל איברי המשגל, ורק זה רמזו ברמזיה שהם מגונים משונם דידע בגרמיה בושחו וקלונו ואזל במאי דפסק אנפשיה, וגם לקבלה הקדושה קרא חדשה, על שקר זה תכס זו בושח, וגם זו קשה, באמרו שהיא נכריה והנה היא ירושה, מאבות לכנים רחורה צורה לנו משה מורשה, ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו' כמש"ל פ' א'. עוד העיז איש רשע כפניו נגד ה' וחכמיו באמרו שהמסית מחבר הזוהר העיז ארץ פניו לכנות חמבושים אשר חושב באדון העולמים וכו' וטענה זו מפרכת וסתורה לעיל פ' ע"א שהביא לי הזוהר ויצא וביארנו דבריו ע"ש. ע"כ.

פרק צד ואס בסיפור עסק ב"ו הזכירו חז"ל שלא יוליא אדם דבר מגונה מפיו, למלך ממ"ה עכ"ל כמאמר שהע"ה אל חזן את פיך לחטוא את בשרך וכו' ובירושלמי פ' אין דורשין גרסי' רב אמר תאלמנה שפתי שקר יתחרשון יתפרכן יסתחקון, יתחרשן כמ"ס ויאמר ה' אליו מי סס פה לאדם או מי ישם אלס, יתפרכון כמה דתימר והנה אנהני מאלמים אלומס, יסתחקון כמשמעו הדוברות על לדיק עתק הדוברות על לדיקו של עולם דברים שהעתיק מזכרונותיו, כגאיה וכו' שהיא מתגאה לומר אני דורס כמעשה בראשית ספור שהיא כמתגאה ואינו אלא כמתגבה א"ר יוסה המתכבד בקלון חברו אין לו

חלק לעוה"צ המחכבד בכבוד חי העולמים לא כ"ש מה כתיב בתריה מה רב
 טובך אשר לפנת ליריאיך אל יהי לו צמה רב טובך ע"כ וכן אמרו צב"ר רב
 הונא ב' בר קפרא פתח תאלמנה שפתי שקר הדוברות על לדיק עתק בגאווה
 ובוז יתחרשן יתפרכן ישחקון, יתחרשן היך מה דאחאמר מי שש פה לאדם או
 מי ישוס אלס, יתפרכן המד"א והנה אחנו מאלמים אלומים, ישחקון כמשמעו
 הדוברות על לדיק חי העולמים, עתק דברים שמעתיק מצריותיו, בגאווה אחמהא
 צטביל להתגאות ולומר אני דורס צמעשה צראשית, ובוז אחמהא מצזה על
 כבודו דאמר ר' חנניא כל המחכבד בקלון חזירו אין לו חלק לעוה"צ בכבודו
 של מקום עיכ"ו ומה כתי' אחריו מה רב טובך אשר לפנת ליריאיך, ליריאיך
 ולא לצוים את מוראך הרב, אל יהיו צמה רב טובך ע"כ וצחיבות פ' המדיר
 אהא דתנן ע"מ שתאמרי לפלוגי מה שאמרתו לך או מה שאמרת לי פריך
 בגמרא ותאמר, ופריק דברים של קלון ופי' הרמז"ס שש שמכריחה שתאמר
 לאחר ענייני תשמיש וזהו אמרם דברים של קלון, הרי רבותי בעלי הגמרא
 קראו לעסקי התשמיש דברים של קלון, ודברים כאלה הם מן המפורסמות
 שא"ל ראה רק למתקטש, ואיה צו וקלון וחרפה יותר מזה ליחס לאלהים
 אשר נעבוד ונשתחוה לו איברי תשמיש גיד וצינאים ואשה ורחם (עי' זוהר פ'
 צהר דף ק"ט וסוף אדרא זוטא דף רל"ו ע"ב) והשתוקקו לחצקה ולנשקה
 בהיותה מתקשטת לפניו, ובהזדווגו עמה עושה לה נחת רוח צרחמה עד
 שהפייטן מהם בעזות מלחו אמר יחבק לה בעלה וציסודא דילה דעביד כייחא
 לה יהא כתיש כתישין הלה' אלהיכם שאתם אומרים שהוא קלר אפיס (ז"א)
 חגמלו זאת והלא כבר נאמר בן יכבד אב ועבד אדוניו ואם אב אני איה
 כבודי ואם אדונים אני איה מוראי, האם כבודו של אב שיספר בנו עליו שהוא
 מחבק את אשתו ועושה לה נחת רוח צרחמה צדישו שס דיש ואם זהו מוראו
 של אדון שיקראו עבדו קלר אפיס (ז"א) ויספר עליו דברי קלון כאלה, למה
 זה יגרע כבוד אר"א וז"ן שאתם אומרים שהוא ה' אלהיכם והוא שנגלה בסיני
 ונחן לנו את התורה מכבוד האב והאדון לא על הדברים האלה אמר הנביא
 ויחפאו בני ישראל דברים אשר לא כן על ה' אלהיהם, ואיך נאמר קדוש
 קדוש קדוש ה' לצאות וגם נאמר הוא קדוש ומשרתיו קדושים וגספר עליו
 דברי צו וחרפה וקלון כאלה, דברים אשר אין להם שום שורש ולא שמץ דבר
 לא צתורה ולא צנציאים ולא צכחובים ולא צדברי רז"ל איש מפי איש (כמבואר
 במס' אבות) לא צמשנה ולא צתלמוד צבלי וירושלמי ולא צמדרשים האמיתיים
 שהרי חוה"ק לא יחסה לשי"ת חוש המישוש גם צחלק המעולה שבו כמ"ש

הר' המורה ז"ל כ"ש וק"ו החלק הפחות והמגונה שבו דהיינו המשגל, וחלילה
 להאמין כי רז"ל הקדושים יולאו מפיהם דברים כאלה על ה' אלהינו ועל כל
 משרתיו ולקראו בשם קלר אפים ולספר עליו או על משרתיו ענייני משגל
 ופריה ורביה להוליד נשמות למלאכים ולבני תמותה והנביא אמר כותן נשמה
 לעם עליה ורוח להולכים זה ולא מוליד, האם על הקבלה החדשה הנכריה
 יאמרו הגוים עלינו רק עם חכם וכזון הגוי הגדול הזה, האם יחוד השם
 שנלמטינו צתורה הוא לחשוב את כל הלידות והפרלופים הנזכרים זה כאלו
 הם אחד, האם עליהם אמר דוד הע"ה ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבזם
 הלא נשכחה בצשתינו ותכסינו כלמתינו אם נספר באזני ערבי אחד הדברים
 האלה, ובילקוט פ' קרח רמז תשנ"ו וז"ל הציבה תורה שכששאל מלך ישראל לא
 שאל אלא תורה שג' טוב אהה ומטיב למדי חוקיך ואמר סעדי ואושעה ואשעה
 בחקיך וגו' שלא אהה למד תורה ואין ילמ"ר מניח לי לשנות או אהה למד
 ושוכח או אטמא את הטעור ואטהר את הטמא וגמלאתי אבד לעה"ב או שמא
 ישאלוני מגויי הארץ וממשפחות האדמה ואיני יודע להשיבן וגמלאתי בוש
 לעיניהם וכן הוא אומר ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבזם וכו', הרי
 בהדיא שחוקי תוה"ק ודעותיה ומשפטיה לא נבזם לספרם נגד מלכי אוה"ע
 משא"כ יחודים ופרלופים וזוגים הנזכרים בזהר וספרי המקובלים החדשים,
 ולא לחנם הזכירו גדולי חכמי ישראל שלא ללמדה וליך במנהגים הרשומים
 זה סיפך החלמוד והפוסקים ה"ה מהרש"ל ור"ת ׳ן יחיא המוצאים בשו"ת
 רבה"ז גם ר' פרץ הוצא בשו"ת הריב"ש סי' קנ"ז לא היה מדבר ולא מחשיב
 לאותן הספירות (פי' לא היה מחשיב לאותן ספירות שום אלהות) גם ר'
 שמשון מקינו מאן לכוון לשום ספירה והיה אומר שהוא מהפלל לדעת זה
 התינוק (פי' כתינוק זה שמתפלל לשוכן שמים) להוליא מלב המקובלים וכו'
 והריב"ש ז"ל הרגיש בצרותה וכתב איני תוקע עלמי ללמדה וכחב עוד וכי
 הספירות יש להם אלהות, והמשיב ר' יוסף ׳ן שושן כיחש לו והביא לו
 משל שאינו לפי האמת כי האמת הגמור שהמקובלים סוברים דספירות דיושר
 הם עיקר האלהות והוא ז"ל הרגיש בצתירה, ולכן אמר איני תוקע ללמדה
 וכו' גם הרב צעל העיקרים בסוף פ' כ"ח משני הזכיר מאד שלא ללמוד
 בקבלה וזה לשונו וכלל אומר לך השמר לך ושמר נפשך מאד פן
 תנקם אחריהם ותלכד במלודתם כי הם עוזבים ארחות יושר ללכת
 בדרכי חשך (לעבוד אלהים אחרים) כי לא ידעו ולא יבינו בחשכה
 יתהלכו המתעסקים בקבלה מדעת עלמם מזולתם קבלה מפי חכם מקובל

עכ"ל: וכבר נחבאר לעיל פ' י"ח משם מהר"י לאהרי שאמונת הקבלה הנכריה החדשה הזו חדשה בארץ התימן ע"י הספרים שבאו בה מאותו זמן בעדותו של מהר"י הגו' ומעולם לא נמלא בתימן איש מקובל מפה אל פה וספרי קדמוניו הנשארים צידינו יעידון על זה: וכפי דברי הרב שם הגדולים במערכת ספרים ערך זוהר גם בכל ישראל חדשה היא וז"ל ראיתי כתוב מהר' מהר"א רויגו מלאחי בזוהר כי ישן נושן אלל מורי מהר"ם זכות וז"ל מלאחי כתוב באמת כי ראש המקובלים ר' נחוניא בן הקנה והוא חיבר ספר הבהיר ואחריו רשב"י עשה ספ' הזוהר וחיבר בו כמה חיבורים כמו התיקונים וכשמת רשב"י ור"א וכל הדור ההוא אבדה חכמת הקבלה עד שהקרה ה' לפני מלך אחד ממלכי מזרח שלום לחפור במקום אחד על עסקי ממון ונמלא שם ארון אחד ובו ספר הזוהר ושלה לחכמי אדום ולא ידעו ולא יבינו שלה אחר היהודים באו אללו וראו הספר ואמרו לו אדונינו המלך זה הספר עשאו חכם אחד והוא עמוק ואין לנו מצינים אותו אמר להם וכי אין יהודי בעולם שמבין אותו אל' יש במדינת טוליטולא והמלך שלה הספרים עם גבוריו לעוליטולא וכשראו חכמי טוליטולא שמחו בו שמחה גדולה ושלחו למלך מחנית רבות ומשם נתפרסמה הקבלה בישראל ע"כ מלאחי מהר' הגו' עכ"ל: וכדברים האלה כתבו חכמי ירושלים ת"ו אלינו: והרואה יבין דבר לאשורו ממש"כ שאחר מות רשב"י אבדה חכמת הקבלה ונשכחה מישראל ולא למדו הדורות האחרונים רק מתוך הספר המזייף שקבלו אותו חכמי טוליטולא מיד המלך הגוי ושמוחו בו שמחה גדולה וע"י הימירו את ולא קיבלו מפי חכם מקובל גם כל האנשים שראינו אותם הולכים בדרכי הקבלה הלו כל ידיעתם ואמונתם בה מפי ספרים ולא מפי סופרים וכפי דברי הרמב"ן ודאי שהלומד מתוך הספרים ישגה בה ויבא לידי טעות להאמין ברשויות הרבה ולעבוד קלר אפים נכרא אשר לפי דבריהם נשמתו חלק אלוה ממעל והמה עובדים לחלק ההוא שבז"א בחשש כי האלהים האמלעיים או"א נתנו לו הכח והממשלה לשלוט בתחוננים ואמרו לו בני אתה (זוהר בלק ר' קל"ג) ולו לעובדו ולברך בשמו וקראו לו בשם הוי"ה כשם ה' אלהינו כמו דורו של אנוש כדלעיל פ' ג"ו ונ"ז עכ"ל:

תישובה מה שהביא לשון הירושלמי ומדרש רבה באמרם האלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיקו של עולם עחק בגאווה ובוז שהוא מתגאר לומר אני דורש במעשה בראשית סבור שהוא כמתגאה ואינו אלא כמתבזה וכו' הנה לשון הירושלמי והמדרש מבוררים ומפורשים מעצמם בצידים שהדורש במעשה בראשית בשביל להתגאות ולהתייחר אינו אלא מתבזה שאין לו חלק לצה"ב

וזה חיזוק לדברי המקובלים ז"ל שאמרו כי חכמה זו רמה ונוראה והדורש בה צריך שיהא ירא שמים ועניו ובסתר ולא בפרסום כדגרסי' בגמרא (חגיגה פ' ב' דף י"ג ע"א) א"ר אמי אין מוסרין סתרי תורה אלא למי שיש בו חמשה דברים, שר חמשים, ונשוא פנים, יועץ, וחכם חרשים, ונבון לחש, ופירש"י סתרי תורה כגון מעשה מרכבה וספר יצירה ומעשה בראשית עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל, ומה שהביא לשון התלמוד שהאומר לאשתו שתלך ותאמר לאחר מענייני תשמיש ואמרו שאלו הם דברים של קלון וכו' הוא מה שאמרנו לעיל פ' צ"ג שהמנבל סיו ומתפאר בנבלותו בענין זה, זהו הגקרא קלון וחרפה וגנות בכללותו בענייני תשמישו בזיון וקלון כי ודאי שנבלות הפה הוא דברי קלון, ומ"ש איה בוז וקלון מזה יותר ליחס לאלהים אשר נעבוד ונשתחיה לו איברי תשמיש גיד וביצים ואשה ורחם וכו' דע אחה אהובי הקורא ועיניך תחזינה מישרים כל המבואר לעיל פ' פ"ט ומ"ח כי כל כוונת סגמית לבינו לעבוד ולהשתחות רק לא"ס ב"ה שאין זולתו וא"ס לאחדותו דרך שמו שם הוי"ה, וא"כ היכן היא טענת הרע הלז שאמר שהם ח"ו יחסו איברי תשמיש באלהים אשר אותו נעבוד, והלא אפילו במדותיו ית' ואותיות שמותיו לא יחסו איברים ממש רק המסילו בדרך משל במדות ובאותיות השמות, כ"ש וק"ו באלהינו שלא דיברו בו כלל ועיקר בענין זה, והנה זה הכסיל עשה מורה מקום אל הזוהר הקדוש פ' בהר דף ק"ט שקר וכזב שלא נמצא באותו מורה מקום ענין זה כלל, גם עשה מורה מקום עוד על ענין זה אל הזוהר סוף האדרא קטגרי דף רצ"ו, וכאשר עיינתי שם ראיתי והנם דברים נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת, אך פושעים יכשלו בהם ויעבטון אורחוחם, על כן אמרתי להעלות לשון הזוהר לנסותם בייג נפה וז"ל תו אתפשט גופא בתרין שוקין ומתאחדן בינייהו תרין כוליין ותרין ביעי דדכורא (כלומר עוד נתפשט שם הוי"ה וקראו גופא על שם שהוא עיקר השמות, והתפשטותו הוא שנהפכים האותיות כזה ה"ו"ה בתרין שוקין כלומר השני ההין, מכאן ה"א ומכאן ה"א, וביניהם נאחזים שני כליות שהם נקראים תרין ביעי והם השני יודיין קוצו של תויו והיוד כזר ה"ו"ה וקוץ החתון זה שבויו נקרא אמה וכל אלה האותיות גרמזים באדם הזכר כמו שמודה המסית הלז בפ' פ' לעיל שהביא לשון חרושי גאונים להסתייע בו וז"ל שם בן ארבע אותיות באמת יושלם ע"י המילה וסודה כמו שאמרו רז"ל מי יעלה לנו השמימה ראשי תיבות מילה וסופי תיבות הוי"ה מה שיורה כי על ידי המילה אנו דבקים בו ית' ולהוסיף ידיעה בשמו הקדוש ית' ויתעלה עכ"ל הלמד מזה כי זה המסית סותר דברי עצמו שהרי שכח מ"ה שכתב כידו ורמו

אמונת ה'

שענ

שם הוי"ה לברית מילה ואיך הוא מלגלג על דברי רשב"י בזהר שרמו כמו כן שם הוי"ה לברית קודש וכמו שתיקנו אנשי כנה"ג לומר וצאצאיו חתם באות ברית קודש וכו') דכל משחא ורבות וחילא דכל גופא בהו אחכנש דכל חיילין דנפקי מנהון נפקין ושריין כלא בפום אמה ובג"כ אקרון צבאות (כלומר שכל השפע והכח הנותן לנו השי"ת לעשות חיל הוא נשפע דרך שם הוי"ה באותיותיו ושריין כולא בפום אמה שכל האותיות נכללים באות הוי"ו שהוא תוך אותיות השם, ולפיכך נקראים השתי ההין צבאות ונקראים נצח וחוד, כיצד, הנה ידוע מה שנתבאר לעיל פ' נ"ב בשם התנא ר' פנחס בן יאיר שכל השמורת יוצאין משם הוי"ה כגון בכאן בזהר שתי ההי"ן שבשמו ית', ה"א ראשונה כוללת שם ה' צבאות, וה"א שנייה כוללת שם אלהים צבאות, ולפי זה אמר בזהר תפארת הוי"ה נצח והוד צבאות, לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד וגו'. ומה טוב ומה נעים שפתיים ישק דברי הרב שבילי אמונה בנתיב ית' (דף י"ח ע"ב ודף י"ט ע"א) וז"ל בקיצור וזה השם הגדול הוא הסורה אמתתו ית' כאמרו אני ה' הוא-שמי וכו' כן אין בשאר שמוחיו שם שאינו גלגל בשם זה והוא הנושא כל הלשונות והוא עיקר קיומן וכו' והשם הנכבד הזה הוא מקור ומעיין לכל הדברים וממנו נמשכים ויוצאין כל הנחלים עכ"ל שבילי אמונה לעניינינו. עוד בזהר אמה דדכורא סיומא דכל גופא ואיקרי יסוד (כלומר האמה נרמזה בסיום הוי"ו הכולל אותיות שם הוי"ה כזה ה' ונקרא קוץ זה שבסוף הוי"ו יסוד) וזא הוא דרגא דכבסס לנוקבא וכל תיאובחא דדכורא לגבי נוקבא (כלומר כמו שאמרנו שעיקר תוך שם הוי"ה שהוא אות וי"ן הוא מדרגה המתחבר לאות ה"א אחרונה הנקראת בלשון נקבה וגם כל תיאובחא דשם י"ה שהוא בכללו לשון זכר הוא רק להתחבר אל אות ה"א ומשרש בזהר כיצד וז"ל בהאי יסוד עייל לנוקבא, שבתחלה מתחבר שם י"ה אל היסוד שהוא הוי"ו כזה יהי"ן ואח"כ לנקבה שהיא אות ה"א ואז השם שלם כזה יהי"ן. וכן אמרו רז"ל התנאים במדרש הנחומא (סוף פ' תצא) וז"ל ר' לוי בשם ר' אחא בר חיננא אומר כל זמן שזרעו של עמלק בעולם לא השם שלם ולא הכסא שלם, אבד זכרו של עמלק השם שלם והכסא שלם מה טעם האויב המו לנצח מה כתיב אחריו והי לעולם ישב כינון למשפט כסאו הרי השם שלם והכסא שלם אכ"ר, עכ"ל הנחומא, ומביאו רש"י ז"ל בחומש סוף פ' בשלח על פסוק כי יד על כס י"ה ידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו להיות לו בלחמה ואיכה בעמלק יולמית, ומהו כס ולא נאמר כסא ואף השם נחלק לחציו נשבע הקב"ה שאלו שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק עכ"ל רש"י ז"ל ועוד

חזר וטירש בזהר הקדוש כשמתחברים ארבע אותיות הוי"ה שם שלם
 לאיזה מקום מחברים וביאר וז"ל לאתר דאיקרי ציון (כלומר שם אדני
 נקרא היכל ציון ונכנסים בתוכו ארבע אותיות הוי"ה כזה יאהרונהי משום)
 דהתם הוא אתר כסותא דנוקבא כביה רחם לאתרא (כלומר שנקרא שם אדני
 היכל ציון מפני ששם הוא מקום שבו נסתרת ומתכסה אות היא שבשם הוי"ה
 עם שאר דהאותיות וכן כתב הרב שבילי אמונה בנתיב א' (דף כ"ב ע"ב) וז"ל
 וזהו סוד דהיכל אדני כי אדני סודו היכל ובסוד הדיכל מסתירין שם המיוחד
 ואנו קורים אדני עכ"ל. והמשכיל בזהר דסתרת שם הוי"ה באדני כבית
 רחם לאתתא לומר כשם שהאשה מצנעת עצמה ואסור לרהסתכל ברחמה כך
 אסור להגות שם הוי"ה באותיותיו רק להסתירו תוך שם אדני כדגרסי בגמרא
 גם במשנה (ריש פ' י"א דסנהדרין) הרהגה את השם באותיותיו אין לו חלק
 לע"ב עכ"ל וכמ"ש בתלמוד (קדושין פ' ד' דף ע"א ופסחים דף ג') אמר הקב"ה
 לא כשאני נכתב אני נקרא נכר"ב אני ביו"ד והיא נקרא באלף דלית עכ"ל.
 נא"ל תתמה על שדימה הסתרת שמו ית' להסתרת רחמה של אשה שהרי
 רז"ל דימו בחולים של בנות ישראל שהם שמורים וחתומים ומכוסים
 כמו נהר היוצא מעדן שהוא חתום בשם המפורש כדאיחא בתרגום שיר השירים
 (סי' ד' פסוק גן נעול אחותי כלה) וז"ל ובתולותיך סמירן וגניזן באנפליין
 וחתימן כמבוע דמיין חיי' דנפיק מתחות אילנא ומתפרש לארבעה רישי נהרין
 ואלמלא דהוא חתים בשמא רבא וקדישא וכו' הרי בהדיא שדימו רז"ל חתימת
 ומכסה הבתולים של גשי ישראל לחתימת השם הגדול והקדוש):

ואמר עוד בזהר בגין כך כתי' (תלים קל"ב) כי בחר ה' בציון אוה למושב
 לו (הוא מה שנחבאר שאין השם שלם ולא הכסא שלם שני' כי יד
 על כס י"ה, וזהו מלת אַןָה למושב אלף של אוה חוזרת עם כס ואז כסא שלם
 וי"ו והיא של אוה עם י"ה ואז השם שלם שלא יהא עוד נחלק כמ"ש רש"י
 ז"ל, (ועיין שכן דרש הרב חיד"א בחומת' אנך ריש פ' מסות על שלש אותיות
 אוה) וכשהוא שלם אז בחר בציון שהוא שם אדני למושב לו לשם הוי"ה כמו
 כסא אכ"ר ימהר יחשה להנקם מעמלק כדי שיהא שמו שלם עם כסאו:

ענך ביאר בזהר שבשבת לבד מתחברים שני שמות אלו שם הוי"ה ואדני
 חוץ מימות החול שאין השם שלם עד שינקום מעמלק וז"ל כד אתפרשת
 מטרוניתא (ביאורו בזמן שנפרד שם אדני מהוי"ה הוא בחול עד שינקום
 מעמלק ויהיה שם הוי"ה וכסאו שם אדני שלם לעולם. ואל תתמה על שמכנה
 שם אדני בשם מטרוניתא כי כבר ביארו דבריהם בספר שושן סידות בחחלת

חקדמחו וז"ל דע כי הרגום משמרת מסרתא רוצה לומר מטרוניחא עכ"ל מכאן הלמוד לומר כי שם אדני מטרוניחא על שם שהוא משמרת לשם הוי"ה לכנוחו בו, ולפעמים נקראים ישראל מטרוניחא, וכבר ראיתי במדרש איכה רבה (סוף פ' ה' סי' כ') שדרשו מלה מטרוניחא ע"ד הסוד וע"ד הפסט וז"ל אחה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור וכי יש ישיבה בלא כסא ויש מלך בלא מטרונה עכ"ל ופירש עץ יוסף ומתנות כהונה וז"ל מטרונה ישראל הם מטרוניחא של הקב"ה שקידשם לו כאשר המחקדשת לחתן כאומר וארשתוך לי לעולם ואשת נעורים כי תמאס וכן חקראי אישי כי בועליך עושיך ה' צבאורו שמו וכאלה רבים וליודעי חן יש בו סוד ע"כ לשונם בכלל) ואתחברת במלכא אנפין כאנפין במעלי שבתא אתעביד כלא חד גופא (כלומר וכשמתחברת המטרונה שהוא שם אדני בשם הוי"ה שהוא מלך ועיקר שבשמות אנפין באנפין כלומר אות באות יו"ד מהוי"ה ואלף מאדני וכן כולם כזה יאהרונקיי כלא אתעביד גופא חדא וכמו שפירש בזהר בסיום לשון זה וז"ל כדין יתיב קב"ה בכורסייה ואיקרי כלא שמא שלים שמא קדישא עכ"ל הזהר הקדוש מבואר. אך אל תקשה על הזהר שרמז ברית מילה לאות וי"ו שבשמו יח' שהרי כזה מצינו שרמזו רז"ל שם שדי באיברי האדם ויו"ד שבו לברית מילה כדאיחא במדרש תנחומא (סוף פ' צו) כי הקב"ה שם שמו בישראל כדי שיכנסו בגן עדן ומה השם והחוחם ששם בהם הוא שדי השי"ן ששם באף, והדל"ת ביד, והיו"ד במילה עכ"ל וכן אל תחמה על הזוה"ק שמדמה באותיות פנים בפנים ואחירים דהכי גרסי' בגמרא (שבת פ' י"ב דף ק"ד) וז"ל אלף בית אלף בינה, גימל דלת גמול דלים, מאי טעמא פשוט כרעיה דגימל לגבי דלת, ומאי טעמא פשוט כרעיה דדלת לגבי גימל, ומאי טעמא מהדר אפיה דדלת מנימל וכו' עכ"ל מזה תלמד שבתלמוד מדמים באותיות התורה פנים ורגלים וכיוצא להמשיל.

וכן אל תחמה על רשב"י שהוא דורש בזהר באותיות השמות כגון בכאן שדרש בקוק הוי"ה שהרי ידוע ומפורסם שהוא תלמיד חבר לר' עקיבא שהיה דורש על כל קוק וקוק תילי תילים בכל התורה ובכללה שמורת הקודש כדגרסי' בגמרא (מנחות פ' ג' דף כ"ט) א"ר יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ירך, א"ל אדם אחד שעתיד להיורו בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוק וקוק תילי תילים של הלכות עכ"ל ופי' מהרש"א דלא די שיש בקשרן של אותיות דברים סנימיים אלא דגם תילים של הלכות עכ"ל:

זוה הכסיל הנה הוא משבח ספר יצירה בפי ג'ג ובפי ע'א לא נביא ראיה לענין זה אלא ממנו, שהרי הוא רומז ברית מילה במדות ומאן לן חכים כוותיה דאברהם אבינו ללמוד מספרו שכן כתב (בס' א' משנה ג') וז"ל עשר ספירות בלימה מספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש וברירת יחד, ומכוונות באמצע כמלת הלשון וכמילת המעור עכ"ל. ומה שהביא לשון מן הפיוט שהיה רבינו האר"י אומר בכל ליל שבת כאומר יחבק לה בעלה, וביסודא דיליה! דעביד נייחא לה, יהא כתיש כתישין ע"כ, הנה ענין זה יש לו שני פירושים ע"ד הסוד וע"ד הפשט, ועתה אוחילה לבאר ע"ד הסוד כי כל עסקינו מה רק על זה, הנה לפי שאמר בזוהר שבשבת השם שלם וכסאו שלם לפיכך היתה רבינו האר"י זלה"ה משורר בחפלה כליל שבת ואמר יחבק לה בעלה כלומר יתחבר שם הוי"ה בשם אדני, וביסודא דיליה לפי שבימות החול כסאו יתברך דהיינו שם אדני אינו שלם רק חסר ממנו היסוד דהיינו הו"ד, וכיצד הוא חסר, הוא שנעלם בין האותיות כזה ד'ינא והנה שם אדני נהפך מדת דין, משא"כ בשבת שרבינו היה מתפלל ואמר וביסודא דילה שיהיו האותיות כמתכונות ויסוד דהיינו יו"ד יהא במקומו וזהו שאמר דעביד נייחא לה שנעשה שם אדני רחמים כאמרו כי ששת ימים עשה ה' וגו' וינח ביום השביעי, וחוחם יהא כתיש כתישין פי' הרב חמ"י על שנתמתקים הדינים ע"ש, כמו שאמרנו שדינא נהפך לאדני רחמים מלשון כתיש למאור שמאחר שנכתשים הדינים אז הו"ג למאור רחמים על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו.

זוה הענין ג"כ נכלל במאמר רו"ל בגמרא (יבמות פ' ששי דף ס"ד ע"א) אמר ר' יצחק מפני מה היו האבות עקורים מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים ואמר ר' יצחק למה נמשלה תפלתן של צדיקים לעתר, מה עתר זרה מהפך את התבואה ממקום למקום, כך תפלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקב"ה ממת רגזנות למדת רחמנות עכ"ר הגמרא.

וע"ד הפשט הנה נודע כי כנסת ישראל הקב"ה נקרא בעלה שני' כי בוע"ל עושיך ה' צבאות שמו (ישעיה נ"ד) ומתרגמינן ארי מריך דעבדיך ע"כ ולפיכך אנו מתפללים ואומרים יחבק לה בעלה כלומר שימהר הקב"ה לגאלינו ויסייענו כמ"ש רו"ל בילקוט שיר השירים (סי' ב') וז"ל שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני ישראל מיחדים את השם והקב"ה מחבקם בימינו ומסייעם בשמאלו עכ"ל וכדגרסי' בגמרא (יומא פ' ה' דף נ"ד) אמר קטינא בשעת שהיו עולין לישראל לרגל וכו' אומרים להם ראו חתכם לפני המקום כחבת זכר עם נקבה עכ"ל.

וכבר פירשו דבריהם בסידור נהורא השלם וז"ל יחבק לה בעלה הוא ד"קב"ה כשמחייחד עם ישראל באהבה עזה ועל ידי כן נעסדה רצון של כנסת ישראל וזהו דעביר נייחא לה ע"י צדיקים שבדור והיינו ביסודא דילה כמו שני (משלי י') ובידק יסוד עולם יהא כתיש כתישין ר"ל כל המעיקים והמקטרגים יהיו נכתשים מלשון כתירא למאור עכ"ל :

ומצינן בדברי הנביאים שעושים משלים בענייני המשגל בלפי הקב"ה כמו שדימה והמשיל הנביא יחזקאל אהבת ד"קב"ה לכנסת ישראל באיברי וענייני המשגל שני (יחזקאל י"ו) ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיך וגו' פי' רד"ק בדם הלידה וכו' עוד ביחזקאל שם רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי והבואי בעדי עדיים שדים נכונו ושערך צמח ואת ערום ועריה וגו' ופי' רד"ק ותבואי בעדי עדיים באת לעת שאת ראויה לעדי עדיים כנערה שהגיע זמנה להיות לאיש לעדוהה בתכשיטין נאים וכו' שדים נכונו ושערך צמח אלו הן סימני נערות חכונרת השדים והשער הצומח במקום ערוה עכ"ל וכן פי' רש"י ושערך צמח סימני נערות וכל הענין אינו אלא לשון משל עכ"ל ועוד כתב רד"ק ויתכן בעדי עדיים על דרך משל על חוקי החורה וכו' צמח להורות על רוב הצמיחה ועל מהירותה ואת ערום ועריה ערומה וגלויה כיום הלידה ואמר ערום לשון זכר שכיון שהוא משל לכנסת ישראל ידבר פעם לשון זכר ופעם לשון נקבה ולשון זכר הוא כנגד העם ולשון נקבה על כנסת ישראל וכו' עוד שם אמר יחזקאל ואפרש כנפי עליך ואכסה ערויך ואבוא בברית אתך פי' רד"ק כמי ופרשת כנסך על אמתך ואבוא בברית אתך בהר סיני הנה רם הברית אשר כרת ה' וכו' עכ"ל רד"ק ז"ל ועיין שם שהאריך ליישב הנמשל כי אני קצרתי עד מאד :

אך מזה תלמד להבין כי אצל החכמים השלמים אשר שכלם ודעתם זכה וברה ונקייה טוב להמשיל בענייני המשגל כי הוא ענין טהור וקדוש שהרי הקב"ה משים הנבואה בפי יחזקאל והוא ממשיל באלו העניינים כלפי הקב"ה ותוד"ק ועמו :

ויותר מזה המשילו כלפי השי"ת בגמרא (סנהדרין פ' ב' רף כ"ב) א"ר שמואל בר אוניא משמיה דרב אשה גולם היא (פירש"י גולם היא קודם שנבעלה) ואינה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי שני כי בועליך עושיך ה' צבאו' שמו עכ"ל התלמוד :

וכן עשה שלמה המלך ע"ה בשיר השירים אעפ"י שאיננו כפשוטו ויש לו פתרונים כמו הזוהר הקדוש שיש לו גיאורים מכל מקום צריכים אנו

להעמידך על קו הצדק שאל תתמה על הזוה"ק ותאמר למה לו לרשב"י להמשיל בעניינים אלו שהרי ג"כ עשה שלמה המלך באמרו משלים באיברי הנקבה והזכר ובהתחברם יחד שני ישקני מנשיקות סיהו וגו' גאוו לחייך צרור המור דודי לי בין שדי ילין שני שדיך לבבתיני אחותי כלה שוקיו עמודי שש חמוקי ירכיך שררך אגן הסהר בטנך ערמת חטים זאת קומתך דמתה לתמר ושדיך לאשכולות ויהיו נא שדיך כאשכולות הגסן אמצאך בחוץ אשקך וימינו תחבקני אחות לנו קטנה ושדיים אין לה ע"כ ואעפ"י כן ארז"ל בגמרא כל השירים קודש ושיה"ש קודש קדשים הובא ריש ילקום שיר השירים כן הוא הענין כזוהר הקדוש אעפ"י שעושה משלים בעניינים אלו כדון הוא שנקראיהו זוהר הקדוש משא"כ בשאר ספרים ואט"פ"י שהמשיל בזוהר הקדוש בעניינים אלו כבר הזהירו המקובלים ז"ל שלא לחשוב ולפרש הדברים כפשטן כמ"ש המקובל האלהי בעל שבר יוסף (פ' ע"א) וז"ל והשמר מאד לנטשך מלחשוב ח"ו שום דמות גשמי ח"ו רק כל זה בצלם אלהים ואותיות שמו הקדושים ואורות נעלמים בתכלית הדקות והתרוממות מדברים אלו רק באמרנו טפה מעורבת היינו אותיות מעורבים של שמות שלא נתחברו לחיבה וכו' וכן מלשון שירדו לתרין ביצי ר"ל שיש שני שמות שיש בהם כח לכלול האותיות והשמות המעורבים בסוד טפה ולבררם שיהיו האותיות רחמים עכ"ל

ובספר המקובל היכל ה' בתחלתו כת' וז"ל כל מה שתמצא מן השמות המורים על תכונת איברים כמו ידים ועינים ואזנים והדומה יש לך לדעת כי הם עניינים דקים ורוחניים ואעפ"י כן אין דמיון כלל עכ"ל :

ובספר כס"א (שער א דף ה' ע"א) כת' וז"ל ואמנם יש עוד דרך אחרת כדי להמשיל ולצייר בה הדברים העליונים והם בחינת כחיבת צורת האותיות כי כל אות ואות מורה על אור פרטי עליון וגם תמונה זאת דבר פשוט הוא שאין למעלה לא אות ולא נקודה וגם זה הוא דרך משל וציור לשכך את האוזן עכ"ל משם האר"י ז"ל :

הן מאירים לך ומזהירים אותך רבותי המקובלים ז"ל שאין לחשוב למעלה שום צורה ותמונה ושאר הדברים כפשטן. ושצריך להשמר מלחשוב שום דמות גשמי ואפילו אות או נקודה אין לחשוב ובכן מה נעמו דבריהם למשכילים מתוקים מדבש יכולים מחמדים :

מבאן ואילך אשובה לפרוץ קיל כסיל ומחשבות רשע אנדע. וחטאתו ופשעו יודע. שהרי הוא נפל שוחה עמוקה באמרו בפה זרות שחכמינו ז"ל יחסו ח"ו למעלה חבוק ונישוק וקישוט והשתוקקות וזווג אשה ברחמיה וכו' :

אמונת ה'

שעם

והנה הוא נפל וכשל בשאול ואבדון ואין לחטאחו כפור בחטאו נגד ה' וחכמיו, כי הנה הוא לוקח הדברים כפשוטן, והלא ביארתי דעת הזוהר באר היטב שכולם הם בדרך משל באותיות השמות:

אך איש רע רעוע זה יצא מן הכלל וכפר בעיקר ומצח אשה זונה היה לו באמרו נגד האר"י ז"ל שהוא משורר ח"ו בעזות מצח, העל זאת ועוד אחרות תצלנה כל אזנים וכל ברכים הלכנה מים. איך אויל משריש להפוך ללענה דברי אלהים חיים ולאמר לטוב רע, שמערה עמי ואדברה לכם, רחקו מאויל זה כרחוק מזרח ממערב וכברוח מן האש כי סם המינות מגפן סדום גטוע בלבן, והנה מתחלת ספרו עד עכשיו הוא רק מתעסק פעם ישקר פעם ישבש פעם יחסר פעם יגזם, ויכזב ויבלבל ויקצר ויפליג כמו בפרק זה שכולו הפלגות וגיוזמים בשקר וכזב לנאץ את ה' בחירופים וגידופים מלין אשר לא כדת אוי לו אוי לנפשו אהה עליו אוייה למחיצתו ישכב בבשתו ותכסהו כלמחו כי פער פיו לבלי חק כי אם שקר, אכן מתבל ינדוהו, ולשאול ישליכוהו ובאבדון ידינוהו, כי דברים שהם כבשונו של עולם עשאם למשיסה, וגם לצדיק יסוד עולם הלא אור עיניו הוא האר"י ז"ל קרא אותו עז מצח, מה יענדה אויל על פשעו כי ה' חרפת חסידיו יקום ונקם ישיב לצריהב, ובפרט מורינו ורבינו הנז' אשר שמעו בחסידותו הלך בכל הארץ והכל צריכים למרי חטייא, רחמנא ליצלן מעקתא בישתא דענד הדין גוברא סמיא :

והכבישלה הזאת תחת ידו כי החטיא את הרבים, וחטא הרבים תלוי בו כי משאתו יעצו להדיח ירצו כזב בפיו יברכו, גם הוא החזיק לשרוך בטעותו און יחשוב על משכבו יחיצב על דרך לא טוב רע לא ימאס, ואתם עמי קיימו נא כאמר נעים זמירות ישראל והאמינו בדברי פרושים צדיקים ורחקו מדברי רע חמס שותה כמאמר נעים זמירות (תלים ק"א) לא אשירת לנגד עיני דבר בליעל עשה סטים הנאתי לא ידבק כי לבב עקש יסור ממני רע לא אדע וסמך ליה עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי הולך בדרך תמים הוא ישרתני וסמך כתריו לא ישב בקרב ביתי עושה רמיה דובר שקרים וכו' כולי האי גווני בישי דמדכר דוד איחינהו ביה בהאי חשיכא :

מעתי אשובה אהרסה דברי פתיות הדק היטב בס"ד :

הנה כ"ה האם זהו מוראו של אדון עיקראיני עבדו ז"א וכו' כבר הישנתי על זה לעיל ס' צ א וצ' ע"ש. גם מתחלת אמרו למיה זה יגרע כבוד ה' ואימא וכו' עד אמרו ויחפאו בני ישראל דבריהם וכו' הבער מתהלל בחלקותיו ואהמוהי קא מתכה על לא יסוד לתמיהותיו עלל המקובלים ז"ל,

ודברים שורחים בלא שורש הגה המה, הבל ורעות רוח המינוח, גם ישאם רוח
 השגעון והעורון, ומ'ש איך נאמר קדוש ק"ק ה' צבאות וגם נאמר ומשרתיו
 קדושים ונספר עליו דברי בוז וקלון כאלה וכו' תהלה לשי"ת כי עד שורה
 הפוחז מתקשה בקושיא זה אין עליו תלונה בזה כי הגה כבר קדמו בטענה
 זאת חבירו השוה לו היודע דעת עליון נופל הוא בלעם הרשע כדגרסי' בגמרא
 (נדה פ' ג' דף ל"א) דרש ר' אבהו מאי דכתי' מי מנה עפר יעקב ומספר את
 רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם של ישראל (פירשי'
 עונת תשמישן) מתי תבא טפה שהצדיק נוצר ממנה ועל דבר זה נסמיה עינו
 של בלעם הרשע, אמר מי שהוא סהור וקדוש ומשרתיו סהורים וקדושים יציץ
 בדבר זה, מיד נסמית עינו דכתיב ונאם הגבר שחום העין והיינו דאמר ר'
 יוחנן מאי דכתי' וישכב עמה בלילה הוא מלמד שהקב"ה סייע באותו מעשה
 עכ"ל ופירש מהרש"א על פסוק זה סם וישכב עמה בלילה הוא הקב"ה, דאם
 מלת הוא קאי על יעקב לא אצטרך כיון דכתיב וישכב עמה דהכינוי על יעקב
 קאי, ואם מלת הוא קאי אלילה הוא ליה למכתב שהוא כמו בלילה ההוא נדה
 ועל כן דרשו בו דמלת הוא קאי אהקב"ה שהוא סייע וכו' עכ"ל מהרש"א ז"ל.
 ומ'ש שהם דברים שאין להם שורש ולא שמץ דבר לא בחורה ולא בנביאים
 ולא בכתובים ולא בדברי רז"ל איש מפי איש וכו' הגה כבר ביארנו בפ' דלעיל
 מזה ובה שלא יחסו בכורא יח' מזה אפילו המקובלים אשר הוא טוען עליהם
 בוקי סריקי, וגם ביארנו שלא דיברו בעניינים אלו אלא בתורת משל במדורת
 ובאותיות השמות, ומצאנו שרשים הרבה לזה מהתורה ונביאים וכתובים ובדברי
 רבותינו ז"ל בעלי המשנה והתלמוד במדרשיהם כולם מסכימים לעשות משלים
 כלפי מעלה בעניינים אלו כמבואר כ"ל ז"ל בפרק זה לעיל, ומה שכרוב
 חלילה להאמין כי רבותינו ז"ל יוציאו מפייהם דברים כאלה על
 ה' אלהינו וכו' יספר עליו ענייני פריה רביה להוליד נשמות למלכים ולבני
 תמותה ותנביא אמר נתן נשמה לעם ולא מוליד וכו' בליעל זה קורא לעג על
 דברי חכמים שכינו בריאת נשמתיהם של ישראל כלשון לידה, ודייק מלישג"א
 דקרא דאמר נתן נשמה ולא מוליד, והרי לא דק כהוגן כי הלא הבריאה התכנה
 בשם לידה שני בטרם הרים יולדו וכן אמר הקב"ה למשה שני (תלים ב') ה'
 אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך, וכן נתנית ובריאת הטל נקרא לידה
 שני (איוב ל"א) או מי הוליד אגלי סד' ועיין בכ"ר ז' י"ב ס"ו ז' כזה, ומ'ש
 האם על הקבלה והחדשה הנכריה, יאמרנו הגונים דק עם חכם ונכון וכו' עד
 אמרו נשכבה בבשהינו וחכסנו כלמחנו אם נספר באוני ערבי אחד הדבריהם

האלו וכו' מדינא בזה שאם נספר סודי החורה לאיזה גוי הוא לועג עלינו, אבל כבר השביע הקב"ה את ישראל שלא יגלו הסוד לאוה"ע כדגרסי' בגמרא (כתובות פ' י"ג דף ק"א) ר' זירא מיבעי ליה לכדרבי לוי דאמר שש שבועות הללו למה תלת הני דאמרן. אינך שלא יגלו את הקץ וסלא יגלו את הסוד לאוה"ע, אמר ר' אלעזר אמר להם הקב"ה אם אתם מקיימים את השבועה מוטב, ואם לאו אני מתיר את בשרכם ע"כ ופירש"י מתיר לשון דהפקר שלא יגלו את הסוד אמרי לה סוד טעמי החורה עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

והנה ידוע כי סוד הכרובים הוא אחד מצוויי השי"ת שצונו לעשות כרובים למטה כנגד הכרובים של מעלה כדאיתא במדרש רבה (פ' תרומה פ' ל"ג ס' ד') ר' ברכיה פתח לך ה' הגדולה והגבורה ותהפארת הנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ אתה מוצא כל מה שברא למעלה ברא למטה וכו' למעלה כרובים שני יושב הכרובים, למטה והיו הכרובים עכ"ל.

והא לך דוגמא שאם ידעו אוה"ע בסודי החורה המה מלעיגים עלינו והראיה כי כשראו מעשה סוד הכרובים הזילו ומאסו ח"ו בישראל כדגרסי' בגמרא (יומא פ' ה' דף נ"ד) א"ר קטינה בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגלין להם את דהפרוכת ומראין להם את הכרובים שהיו בעורין זה לזה והיו אומרים להם ראו חבהכם לפני המקום כחבת זכר עכ"ל נקבה, אמר ר"ל בשעה שנכנסו גוים להיכל מצאו כרובים המעורין זה בזה הוציאו אותן לשוק ואמרו ישראל הללו שברכתן ברכה וקללתן קללה עוסקין בדברים הללו מיד הזילום שני כל מכביה הזיליה כי רצו ערוהה ע"כ ופירש"י מעורין זה בזה מדובקין ואחוזים ומחבקים זה את זה כזה המחבק את הנקשה עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

ובזה תלמוד שאנו אחראים ורשאים לכפור בתורה או לפרשה פירושים זרים בכדי ליישבה לאוה"ע, כי חוה"ק לא באהה אלא אלהיה ואמונית ולא חקוריה ופילוסופיא היצונה ח"ו וכדגרסי' בגמרא (חגיגה פ' ב' דף י"ג ע"א) א"ר אמי אין מיסרין דברי תורה לגוי הגוי מגיד דבריו ליצקס חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה בן לכל גוי ומשפטים כל ידעום עכ"ל.

והנה פתי זה המוא ליבון הילקים שחוקי בתורה אם נספרם לגויי הארץ לא נכוס שני' ודבריה בעדהיך נגד מלכותך ויא אבוש וכו' הנה לשון הילקוט מנאר מכה אמר סעדינו ואישינו, שלא א"ע למד תורה ואין יצח"ר מניח לי לסנות, או אטמא את דהתיר ואטמא את הסוד או שפא יסאלני מגויי הארץ וכו' דזה כירי, שאם יסאלני יניח פטמא התורה דהיינו הסמא ורטהור והאסור והבוחר לא נכוס לספרם כי על קי יורה ואמרי הם בניינים,

אבל בסודי התורה שאני דאסור איסור מוחלט לגלות להם והא לך לשון
 מהרש"א בה שפירש על לישנא דגמרא הנז' וז"ל אין מוסרין ד"ח לגוי, לא
 קאמר אין מלמדין חו"ה לגוי דהא ודאי בשבע מצות ידיהו מלמדין אותן,
 ובשאר מצות התורה גוי הלומד אותם חייב מיתה, אלא דהכא נלמד מעניינו
 דאין מוסרין לגוי היינו טעם וסוד המצות ואפילו בשבע מצות שלהם אין
 מוסרים לדתם וטעמם ועל זה מייחתי מקרא דכתיב מגיד דבריו ליעקב
 יגם טעם חקיו ומשפטיו דהיינו חוקים ומשפטים של דת האלהית, ולא עשה כן
 לכל גוי דגם משפטיהם ודת נימוסית שלהם שהיובים לקיים שהדינין הוא אחד
 משבע מצות שנצטוו בני נח, מכלל מקום בל ידעום טעמם וסוד העניינים
 עכ"ל. ומ"ש לא לחנם הזהירו גדולי חכמי ישראל שלא ללמוד בקבלה ולילך
 במנהגים הרשומים בה היפך התלמוד ה"י מהרש"ל ור"ת ן' יהיא וכו' כמה
 פעמים שנה כסיל זה באולחו השקרית, שהרי כבר הביא לשון מהרש"ל לעיל
 פ"ג וביארנו לשון מהרש"ל ז"ל, ואדרבה הוא משבח את ספי' הזוהר וקרא
 אותו איה, וכן ר"ת ן' יהיא קרא את הקבלה הקדושה חכמה רמה ונשגבה
 והובא לשונו ב"עיל פי י"ג, ורק הזהירו חכמי ישראל כמה"ר ר"ת הנז'
 ומהרש"ל שלא ילמדו בה אותם הספטים המתייהרים הפורצים גדריה של
 חורה, כי חכמה זו צריכה גוף טהור ונקי ורכם גבוה, וישר במעשיו עיין שם
 ושם ותשכח, וגם מ"ש בער זה עוד כי ר' פרץ לא היה מדבר ולא מחשיב
 לאותן דהספירות ועשה מירה מקום אל שו"ת הריב"ש סי' קנ"ז וגם מ"ש כי
 ר' שמשון מאן לכוון לשום ספירה והיה אומר שהוא מופלל לדעת זה התינוק
 להוציא מלב המקובלים וגם מ"ש טריני"ש הרגיש בזרוחה וכתב איני תוקע
 עצמי ללמדה וכו' הנז' איה בער זה מלקט לכוון הריב"ש כי שילקט קוצים
 מן הכרם ומראה לאחרים כאלו כלל הכרם פורה ורוכה קוצים כדי להטעותם,
 כן האו"ל הלז מקפץ ומד"ג בלכוון הריב"ש ילקט החוחים והקשויות ועוזב
 הביאורים והסידוקים ועושה עושה הוא ח"עכ"ה ה"י שהרי מכואר בשו"ת הריב"ש
 סי' קנ"ז שר' פרץ ור' שמשון היו אומרים כן ומודים שהוא מחסרון בקיאותם
 בה בקבלה הקדושה וז"ל הריב"ש ביום ר' פרץ ור' שמשון, וכל זה הוא דבר
 זה בעיני מי שאינו מקובל כמו ידעם עכ"ל, וגם הריב"ש בעצמו אמר איני
 תוקע עצמי באיהם הכמרי אח"י שלא קבלתי מהם מקובל הכם עכ"ל, הרי
 לך בחדיא שזה הפתי והשכל הר"י יקין יצור טהור אפילו שר' פרץ ור'
 שמשון לא כיוונו להתפלל דרך הונם ספירה וגם הריב"ש לא למד זאת החכמה,
 מכל מקום מודים דהם בפה מלא שזו מחסרון בקיאותם בה, לא כפתי זה

לדברים שלא נפל דעתו עליהם עד אשר ייטיב עיניו עליהם עד שיסורו
 כל הספיקות מלבו ויחזרר לו (אמתו) והכסיל המגונה מי ששם דעתו
 לשורש וחושב כי אמתות הדברים הולכים אחר דעתו, ועם סכלותו זוטח
 צמה שלריך להזהר ממנו ויזהר מהצטותו ויכאשר אמר החכם (משלי ד')
 חכם ירא וסר מרע וכסיל מתעבד וזוטח ע"כ. ואחרי הדברים והאמת
 האלה חבין ותשכיל כי קבלת המסית מחזר הזוהר והנמשכים אחריו לתומם
 היא בעלמה דעת הפילוסופים הקדמונים הרחוקים מן התורה והמלואה אשר
 לזה ה' אלהיו ע"י משה בחירו וזקנים ונביאים שקבלו איש מפי איש עד
 חיבור המשנה והתלמוד ועד סוף הגאונים הרם"ג ז"ל אשר נתן אל לבו
 להשיב על כחות הפילוסופים החושים ההולכים אחרי ההבל, לבל יתערבו
 דעותיהם באמונת חורתינו הטהורה וז"ל, הכח האמת היא האומרת שהבורא
 יש לו גשמים רוחניים דקים ונקודות מאד דקות כאבק דק וכו' כמבואר שם
 במאמר א' חידוש, והכח האחרת היא האומרת שבורא הגשמים בראש מעלמו
 (ר"ל שהפריש חלק מעלמותו ומאותו החלק ברא את העולם) מלאתי אלה
 האנשים לא נתכן להם לכחש בעושה, ועכ"ז לא קיבל שכלם היות דבר מלא
 דבר, וכיון שאין דבר כי אם הבורא, האמינו כי ברא הדברים מן עלמו ואלה
 יותר כסילים מן הראשונים וראיתי לגלות אולתם בשלש עשרה פנים וכו' ע"ש
 בדברי הגאון ועומק תשובותיו בזה, ותבין להשיב על הטעמות מחזר הזוהר
 והמקובלים החדשים שנטו אחריו כי צלי שום ספק שהיא לקוחה מאלה השתי
 דעות הזרות, ועיין צפי' הרמב"ן לשיר השירים בפסוק אפריון עשה לו המלך
 שלמה מעלי הלבנון שגם הוא עשה בזה ונעה לדעת הזרה הזאת וחשב ליחסה
 לר' אליעזר הגדול שדעתו כדעת אפלטון האומר כי שיה הוא שהבורא ימליא
 דבר מלא דבר ושגם שלמה המלך ע"ה בחכמתו דעתו כן, כי יש חומר קדמון
 נמלא והוא הנאלל מעלמותו ית' והוא דרך משל כחומר ליוצר וכברז ללנפח ליייר
 ממנו מה שירלה מהכלים, כן הבורא ליייר מזה הנאלל שמים וארץ מזולתם
 ואין זה חסרון בחוקו ית' כשלא יברא דבר אלא מדבר, ודבריו אלה היפך
 המקובל בכל האומה הישראלית שהקב"ה המליא כל המליאות יש מאין
 המוחלט וחליה לר' אליעזר ולשלמה המלך שילאו מכלל אמונת כל עם
 ישראל שהיא מקובלת בידם ויאמינו בברא פחותה כזו שהקב"ה המליא כל
 המליאות מעלמותו וכבר העיר הרמב"ם ז"ל במורה נבוכים פ' כ"ו משני
 על דברי ר' אליעזר והניח בקושיא, ולא דן אותו לחולק על הקבלה
 האמיתית שהיא פשוטה בכל ישראל, ולעד"ג כוונת ר' אליעזר באמרו מאור

יעידון שהיא ישנה נושנה, ורק זה הנכרי מאמורת ישראל רוצה להיות לו שם ולחדש לו אמונה חדשה לנתחן ולנתוש ח'ו האמונה אשר מאבות לבנים ירושה ומה שהניא כסיל זה לשון הרב שם הגדולים במערכת ספרים שהקבלה חדשה היא בישראל וכו' שקר הוא זה שמכזב על הרב שם הגדולים והא לך דבריו מבוררים כי לא חדשה היא (ערך זוהר) וז"ל ראיחי כתוב מור"א רויגו מצאתי בזוהר כתיבת יד ישן נושן אצל מורי מהר"ם זכות נצרו רם ונשא וז"ל מצאתי כתוב באמת כי ראש ד-מקובלים ר' נחוניא בן הקנה והוא חיבר ספר הבהיר ואחריו ר' שמעון בן יוחאי עשה ספר הזוהר וחיבר בו כמה חיבורים כמו התקונים, וכעמית רשב"י ורבי אלעזר וכל הדור ההוא אבדה חכמת הקבלה עד שהקרה ה' לפני מלך אחד ממלכי מזרח שצוה לחפור במקום אחד על עסקי ממון ונמצא שם ארון אחד ובו ספר הזוהר, ושלח לחכמי אומות העולם וחכמי אדום ולא ידעו ולא יבינו, שלח אחר היהודים באו אצלו וראו הספר ואמרו לו אדונינו המלך זה הספר עשאו חכם אחד והוא עמוק ואין אנו מבינים אותו, אמר להם וכי אין יהודי בעולם מבין אותו, אמרו לו יש במדינת טוליטולא, והמלך, שלח הספרים עם גבוריו לטוליטולא, וכשראוהו חכמי טוליטולא שמחו בו שמחה גדולה ושלחו למלך מתנות רבות ומשם נתפרסמה הקבלה בישראל עכ"ל:

הרואה יראה לשפוט בצדק איך הרב שם הגדולים מייחס הקבלה הקדושה אל ההרים הגדולים הם ראשי המקובלים אשר הרבו לילה ויומם לעסוק בחכמה הרמה חכמת התורה הלא המה ראשי תנאים ר' נחוניא בן הקנה פעל ועשה ספר הההיר ואחריו אריא קדישא ר' שמעון בן יוחאי עכד פעלא סבא ספר הזוה"ק, והיה החכמה הלזו מפורסמת עד למאד ביניהם ובין כל ישראל, משא"כ משמה רשב"י ור"א וכל הדור ההוא אבדה חכמת הקבלה שלא היתה עוד מפורסמת בכל ישראל כמות שהיתה, עד שהקרה ה' לפני מלך אחד ממלכי מזרח שחפר על עסקי ממון ומצא ספר זוהר בארון והנה לא ידע מה הוא, שלח אחר היהודים ובאו אצלו וראו ספר הזוהר והעידו לפני המלך שהספר הזה עשאו חכם גדול והוא עמוק ואין אנו מבינים אותו מפני שכבר אבדה הקבלה ואינה מפורסמת עוד, ולפי שהיו אלה היהודים יודעים שיש עוד מקובלים מפה אל פה מפי סיפרים בעיר טוליטולא, לפיכך כששאל אותם המלך ואמר להם וכי אין יהודי בעולם שמבין אותו, אמרו לו יש במדינת טוליטולא והמלך שלח הספרים עם גבוריו לטוליטולא, וכשראוהו חכמי טוליטולא שמחו בו שמחה גדולה שעדיין יש אחס קבלה מפה אל פה, כי אלו לא יש אחס קבלה

לא היו מקבלים אותו כמו הראשונים שאמרו אין אנו מבינים אותו כי הוא עמוק לפיכך כשנחגלה הזוהר נחפרסמה הקבלה בישראל ונבאר עוד לקמן בפ' צ"ח בסייעתא דשמיא :

וְגַם חדע נאמנה שלא לבד בחכמי טוליטולא היהו מקובלת מפי סופרים. אלא גם בהרבה מקומות כמו שחראה ספר שערי אורה שכולו קבלה וכמו ספר מערכת האלהות ולא היה בידם ספר הזוהר כי לא נחגלה בימיהם. וכן ספר הקנה לרבי' בן אביגדור שהיום כבר הוא בייחס בן שבע עשרה מאורת שנים כמבואר בתחלתו. ומזה תבין כי לא חדשה ומזוייפת היא ח"ו שהרי ספר הקנה דבריו שוים ומותאמים לספר הזוהר זיל קרי ביה ותמצא. ומה שפירש הבער הלז לשון שם הגדולים והוא מדייק בלשונו דקדוקי עניוה שמה שאמר אבדה חכמת הקבלה אהר מות רשב"י דקדק מזה ואמר נשכחה מישראל, לית האי דיוקא כדקא יאות. שהרי דיוקא אוחרנא אמיתי מלשון שם הגדולים שהעידו אלה היהודים שיש עוד מבינים ספר הזוהר במדינדה הנז' וא"כ הרי לא נשכחה מישראל. אבל האמת בפירוש לשון שם הגדולים הוא כמו שאמרנו : **וְלֹא** כמו שמפרש לשון שה"ג בפירושים זרים באמרו שחכמי טוליטולא לא קיבלו מפי חכם מקובל וגם באמרו שכפר הזוהר מזוייף וכו' לא ידעית מנא ליה הני מיר"י שקרין והא לא אשתכח להון אחר בלישנא דהרב שם הגדולים אפי' ברמו. ואם הוא מפטפט מדעתו הנכזבה אין לנו אלא דברי החכם שם הגדולים. ומ"ש כי כל האנשים שראה אוחס הולכים בדרכי הקבלה כל ידועתם בה מפי ספרים ולא מפי סופרים וכו' שקר הוא זה. שהרי קרוב לימינו היו מקובלים מפה אל פה. מהם ראיונם בעינינו ומהם שמענו שמענו באזנינו כמו הר"ר יחיא אבדיחי וחכירו הר"ר חיים נדאף וכמו הר"ר יחיא הכהן ומ"ו אברהם הלוי ומ"ו יחיא קרח ואחרון שבהם מ"ו חיים קרח כולם היתה אהתם קבלה מפה אל פה מפי סופרים, לא ככזב שמכזב כסיל זה. ומ"ש שכפי דברי הרמב"ן ודאי שהלומד מתוך הספרים ישגה בה ויבא לידי טעות להאמין ברשויות הרבה ולעבוד אפים נברא וכו' והרי לא נמצאו דברים אלה בדברי רמב"ן ורק זה האויל מכזב עליו. אך הזהיר הרמב"ן בהקדמתו שלא יבא אדם לסבוד סברות חלושות בדבריו בענייני הקבלה הקדושה ע"ש. והנה הפוחז הזה סותר דברי עצמו שהרי הוא מבקש להזהיר שלא ילמדו בה אלא מפי סופרים ולא מפי ספרים לבד, וחרי השרץ עודנו בידו לסמא את קדשי הקדשים ולבזות הספרים באמרו שיש בהן טעות. וא"כ לפי דעתו אין הטעות מהלומדים. ובפרק הזה הוא מראה לכל שהספרים אינם בטעות כי רק הטעות מהלומדים. ולפי

האמת שקרא לא קאי, ומלין דסחרן אהדדי לאו קושטא אינון, אך בער לֵא ידע ואמר לכל סכל הוא. ומ"ש קצר אפים לפי דבריהם נשמחו חלק אלוהי ממעל והם עובדים לחלק ההוא שבז"א וכו' ועשה מורה מקום אל הזוהר פ' בלק דף קצ"א וכו' עד סוף פרקא, כל זה שקר, ואם יש מלחא חדא או תרין מלין, שבושי הוא משבש לשון הזוהר הקדוש ברשעו, ותולה לו תמיהות, ומקושש לו קושיות על תוהו, ואם נפשך ולבך אחי הקורא להפיק רצונך בזה, עיין לעיל פ' כ"ו שכבר הובא לשון הזוה"ק מפרשת בלק ונתבאר באר היטב על קו אמת ישר ע"כ :

פרק צ"ה וכל אלה השגיאות נמשכו ונתפשטו ונשתרבו בישראל כשיני עוג מלך הזמן מהאנשים הפתאים ארובי הנפלאות והמנעוה שנתנו להאמין למלך הנכרי שרימה אותם והלכו אחר דעותיו לפרש פסוקי התורה על פי רעיונותיהם, העולים על רוחם שלא על דרך רז"ל בעלי החלמוד שהם בעלי הקבלה האמיתית וחדשו מנהגים ופסקי הלכות עפ"י הקבלה הנכרית החדשה ונדפסו בסדורי התפלות עד שנעשית כחורה חדשה מחגורת לחו"ק שבע"פ המבוארת בחלמוד ובפוסק' הראשונים בעיני הגאונים ויחוד השי"ת. אמנם כאשר נשים לב לעיין יפה בדברי רז"ל ובדברי הזוהר נוכל להוכיח בלדק כי לא מפי רשב"י ילאו הדברים הנז' בזוהר שהרי בב"ר פ' כ"ו אמרו וז"ל ויראו בני האלהים את צנות האדם, רשב"י קרא להו בני דיינוא, רשב"י הוה מקלל לכל מאן דקרי להו בני אלהיא תני רשב"י כל פרעה שאינה מן הגדולים אינה פרעה, כומרייא גנבו אלהיא מאן מומי ציה או מאן מקרב ליה ולמה קורא אותן בני האלהים ר' חנינא ורשב"ל תדוהון אמרין שהרבו ימים בלא לער ובלא יסורין ע"כ. ראה ידידי כמה הוא מרחיק רשב"י וסוגיא ומקלל את האומר שהם מלאכים, ובזוהר מחבב סברא זו וז"ל (בראשית כ"ג) ד"א נעשה אדם בללמו כדמוטינו הא אוקמוה חבריא על מלאכי השרת דאינון אמרי להאי קרא, א"ל צתר דהו ידעין מה דהו ומה דעתיד למהו ואינון הו ידעין דעתיד למחיי אחאי צעו למעבד ליה, ולא עוד אלא דעזא ועזאל הו מקטרגי עליה בזמנא דאמר שכינתא להקב"ה נעשה אדם, אמרו מה אדם ותדעו מה את צעי למברי אדם, ותדעו דעתיד למחיי באתחא דיליה דאיבי חשך, דאייר איבו דכורא, והשך ניקבא שמאלא דבריא, בההוא זמנא אמרה שכינתא מקדשא דילבון, אמרו חברייא ר' ר' אי הכי עזא ועזאל לא הו משקרי במלוליהו דודאי צוקבא עתיד אדם למחיי, אמר להו הכי אמרת שכינתא אחון דאזדמתון לקטרגא קדמי

מחילי מרומא חי אחון חזיתון שפירין מאדם בעובדייכו יאות לכון לקטרגא עליה, אבל איהו עהיד למחטי באתחא חדא, אחון צנטי סגיא חצתון יתיר מצני נשא דכתיב ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה וכו'. גם צדק ל"ה חזר לשנותה צטס ר' ילחק, וצדק ל"ח חזר סברא זו צטס ר"י ור"ח הרי שמחבר הזוכר מהצב סברא זו עד שלפיקך אמרה ושנאה ושלטה לרוב חצתה, והרי צב"ר מצואר שרשב"י סוגא סברא זו עד שהיה מקלל את האומר שהם בני אלהיא אלא ודאי לה מפי רשב"י ילאו דברים אלו האמורים בזוהר וצסקר יחכוהו לרשב"י עכ"ל :

תשובה מ"ש נגד רבותי המקובלים ז"ל שדבריהם שגיאות שנמשכו ונחפשו ונשתרכבו בישראל כשיני צוג מהאנשים הזתאים אוהבי הנפלאות שנפתו להאמין למלך הגוי שרימה אותם וכו' על זאת הפתיוור והסכלות אשר סיכל רעיונו האויל הזה לא יכולתי להחאפק כי באמת דברים כדויים כקיא צואה שקריים לא אמתיים והמה אשר שנה אחם הפתי הלז מבטן ערל וטמא אשר השחין ל'הוך פיו ונחפשו בו ורגופוסים המינות כמי המרים המאריים והנה כפירתו משתרנבת לבווה חכמי ישראל כהשתרבב צרעת ממארת ורק הוא אומר נגד חכמי ישראל שהגב ח"ו פתאים שנפתו לנכרי וכו' ומשום שאמרו חז"ל כל הפוסל במומו הוא פוסל הוא הוא בעצמי ואין זולתי טעה ונכשל כשלון כזה בשוגג ובמיד זאי לרשע רע.

וגם עוד אמר שהם פירושו פסוקי התורה כהעולה על רוחם וחידשו מנהגים ופסקי הלכות עפ"י הקבלה היפך התלמוד וכו' גם זה שקר וכזב הו"א, ולא פירושו פסוקי וחז"ר אלא עפ"י הקבלה האמיתית המקובלת מפה אל פה עד ששה אדון הגביאים ועד אב האמונה אברהם אבינו ע"ה וכמו שכתבתי לעיל פי פ"ג בס"ד.

ודע ככל המקובלים מודים באמונה שלימה שאין יחיד זולתי ית' כלל, ודברי דתנאים והאמוראים והמקובלים שווים ומתאימים כמש"ל בפרקים הרבה. ומה שמתהלל אית רע שהוא צדיק לשום לב לעיין בדברי רז"ל ובדברי הזוהר כדי להוכיח שלא מצי רשב"י יצאו הדברים שכזוהר וכו' שקר ומתת הוא הוא זה שהרי לא תמצא כזב זה כלל.

והרי הוא מכיא ראיה ממדרש רבה על פסוק ויראו בני האלהים את בנות האדם שרשב"י היה בקלל לכל מאן דקרי להו בני אלהיא וכו' הנה זה אמת אמזג בכ"ר ופ"שה כ"ו ס"י ח"ו אבל כבר פירושו דעת רשב"י, כמו שפירש הרב עץ הסף בשם ישיבת וז"ל רשב"י מקלל לכל מאן דקרי להון

בלשון תרגום בני אלהיא שבלשון תרגום אלהיא לשון אלהות ממש עכ"ל הרי לך מפורש שרשב"י מקלל הוא רק למי שקורא להם בלשון תרגום אלהיא, ולפיכך כולי עלמא לא מתרגמין וחזו בני אלהיא, אלא וחזו בני רברביא כמו שתרגם אונקלוס ויונתן בן עוזיאל ז"ל.

ומה שפירש זה הבער שדעת רשב"י במדרש רבה להרחיק ולקלל את האומר שהם מלאכים וכו' חלילה וחס שדעתו לקלל את מי שאומר שבני האלהים מלאכים, אך איש כסיל מפרש ובודה לו פירוש מלבו כפי מה שעלה על רוחו היפך מה שפירשו חכמים הרב עץ יוסף ויפ"ת, והנה ברשעו שחשב להפוך דברי רשב"י בשקר הנה נפל וכשל בהפכו דברים פשוטים לעקלקלות ומעקשים, ולא ידע כי לפי פירושו הזר ולפי דעתו שהוא מייחס כי רשב"י מקלל ח"ו את האומר שהם מלאכים, הלא גמרא ערוכה היא כדגרסי' בתלמוד (יומא פ' ששי דף ס"ז) תנא דבי ר' ישמעאל עזאזל שמכפר על עון עזא ועזאל ע"כ ופירש"י עזא ועזאל ממלאכי חבלה הם שירדו לארץ בימי נעמדה אחות תובל קין ועליהם נאמר ויראו בני האלהים את בנות האדם כלומר על עריות מכפר עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל.

ובמדרש רבה בעצמו מבואר כזה, ומזה תלמד שלא קילל רשב"י אלא למי שמתרגם בני אלהיא לא כפירוש טועה ומסית סומא זה, והא לך לשון המדרש (סוף פ' ברכה) בסוף דרשת ר' יוחנן וז"ל בקיצור אמר הקב"ה למשה השקף עיניך זה על גב זה וכו', באותה שעה קרא הקב"ה לנשמה מתוך גופו וכו', אמר לה נשמה צאי אל תאחרי וכו' אמרה לסניו רבש"ע מאצל שכינתך סמרום ירדו שני מלאכים עזא ועזאל וחמדו בנות ארצות והשחיתו דרכם על הארץ עד שתלירז אותם בין הארץ לרקיע עכ"ל המדרש.

הרי שאפילו נשמתו של משה רבי" ע"ה וגם ר' יוחנן מידים שהם מלאכים, **וכן** הוא בפרקי ר' אליעזר (פ' כ"ב) וז"ל ר' מאיר אומר גילוי בשר ערוה היו הולכין דורות של קין האנשים והנשים כבהמה ומטמאים בכל זנות שני וירא ה' כי רבה רעז האדם בארץ, רבי אומר ראו המלאכים שנפלו מן השמים ממקום קדושתן ארז בנות קין מהלכות גלויות בשר ערוה ומכחלות עיניהן כזונות ותעו אחריהן ולקחו מהן נשים שני ויראו בני האלהים את בנות האדם, ר' יהושע בן קרחה אומר המלאכים אש לזהסים שני משרתי' אש לזהם והאש בא בבעילה בבשר ודם ואינה שורפת את הגוף, אלא בשערה שנפלו מן השמים ממקום קדושתן כוחן וקומתן כבני אדם ולבוטן גוש ועפר שני לבש בשרי רמה וגוש עפר, ר' צרוק אמר מהם נולדו הענקים שנ'

הנפילים היו בארץ, א"ר יהושוע בן קרחה המלאכים נקראו בני אלהים שני ברוך יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים, ואלו עד שהיו במקום קדושתן בשמים נקראו בני אלהים שני וגם אחרי כן אשר יבואו בני האלהים עכ"ל ר' אליעזר בפרקיו.

ובמדרש הגדול פ' בראשית על פסוק ויראו בני האלהים את בנות האדם איתא כזה הלשון שבני האלהים הם המלאכים שנפלו ממקום קדושתן מן השמים וזנו אחרי בנות האדם וכו' ע"ש.

וכן איתא בילקוט (רמז מ"ד) על פסוק ויראו בני האלהים. שאלו תלמידיו את ר' יוסף מהו עזאל, אמר להם כיון שעמדו דור המבול ועבדו ע"ז היה הקב"ה מתעצב, מיד עמדו שני מלאכים שמחזאי ועזאל ואמרו לפניו רבש"ע הלא אמרנו לסניך כשבראת את עולמך מה אנוש כי תזכרנו, אמר להם העולם מה יהא עליו, אמרו לו רבש"ע היינו מסתפקין בו, אמר להם גלוי וידוע לפני אם אהם שרויים בארץ היה שולט בכבש יצה"ר והייתם קשים מבני אדם, אמרו לו רמז לנו רשות ונדור עם הבריות ותראה איך אנו מקדשין שמך, אמר להם רדו וחדורו עמהם, מיד קלקלו עם בנות האדם ולא יכלו לכבוש את יצרן עכ"ל בקיצור.

ועוד בילקוט פ' ויחי רמז קס"א איתא מעשה ברי מתיא בן חרש שהיה יושב ועוסק בתורה, עבר שטן ונהקנא בו, וכו' אמר לפני הקב"ה רבש"ע ר' מתיא בן חרש מהו לפניך, אמר לו צדיק גמור הוא, אמר לו חן לי רשות ואסיחנה, אמר לו אין אתה יכול לו, אעפ"כ אמר לו לך, נדמה לו כאשה יפה שלא היתה כמותה בעולם מימיה נעמה אהות טוב"ל קין שטעו בה מלאכי השרת שני ויראו בני האלהים את בנות האדם עכ"ל.

ובפר' בראשית על פסוק הנפילים היו בארץ תרגם החנא יונתן בן עוזיאל וז"ל שמחזאי ועזאל אינן נפילין מן שמיא והוו בארעא ביומיא האינן ואיף בתר כן דעלון בני רברביא לות בני אנשא וילידן להון ואינן מתקרין גברין דמעלמא אנשי שמען עכ"ל.

הרי לך בהדיא שמתרגם יונתן בן עוזיאל שהם מלאכים שמחזאי ועזאל אבל לא תרגם בני האלהים אלא בני רברביא, יזה דומה ממש לדברי רשב"י במדרש שקילל למי שמתרגם בני אלהים וזהו כמאמר רז"ל הובא במדרש הגדול פ' משפטים ע"ל פסוק ויראו את אלהי ישראל ר' אליעזר אומר המתרגם פסוק כצורתו הרי זה בדאי עכ"ל ולפיכך ירחיק רשב"י מלתרגמו כצורתו כי בלשון תרגום אלהים לשון אלהות ממש כמו שפירש עץ יוסף

ויס'ת, ולפי זה קרא להם רשבי בני דייניא לשון רברבנות ומרות וגדולה. וגם בזה הקדוש אמרו שהם מלאכים כסדרת כל התנאים ובראשם משרי רבי ע"ה סובר שבני האלהים מלאכים כמו שדברה גשמחו לפני הקב"ה. והנה הכסיל הזה הלך חשכים ואין נוגה לו, ושבר בדעתו הנכונה שרשבי מקלל ח"ו את האומר שהם מלאכים ואמר שבוהר אמר שהם מלאכים, וכזה יצא לו עגל מסכה שאין הזוהר לרשבי וכו' הנה כל השערות שקריים, הבל הם, שהרי ביארנו ללא קילל רשבי אלא המחרגם אלהיא, רק לתרגם דייניא דהיינו לשון רברבנות וכן תרגמו יב"ע ואונקלוס והווי בני רברביא, ובוהר אמר שהם מלאכים היא סברת משה רבי ע"ה וכל החנאים דהלכו אחרי דבר נביאינו נאמן עבד ה' משה רבי ע"ה, וא"כ ודאי בלי שום ספק שהוהר הקדוש לרשבי, רק זה דהבער מייחסו לאחר בכזב, וקושטא קאי שקרא לא קאי ע"כ.

פרק צ"ו גם הרס"ג צפ"י לאיוז מרחיק מאד סברת האומר שבני האלהים מלאכים וכו' ולכל את האומר שהם מלאכים כמו שטעה רשבי צב"ר וז"ל ומא חבעד אלקיאלס אין יכון דר'א אלסטן מלכא לאן אהל אלטומיד מגמעין עלא אין אלבארי עז וגל כלק מלאיכס'ה מקרבין מן עלמה אנה'ס לא יעלוג'ה כמה אנה' אלטפא אלבאריא אלמרחלין מן עלמה'ה אנה'ס לא יעלוג'ה, ומעאנדס אלוליא אלאלחין מן כבאור אלמטאלי מא נחן מגמעין עליה, וקד טעלס ארסוך אלה'ה אין לאלטפס תל'א'ס קוא אלפכר ואלג'צ'ב ואלטסוה, פאמא קוט אלפכר פדי אלהי ימיו צהא אל אנסאן אלעואב מן אלכ'ט'א ואלחק מן אלבאל, ואמא קוט אלג'צ'ב פדי אלתי צהא ילהק אלחיואן אללקד'הס ואלג'צ'ב ואלאנתקאס ואסתופא אלטעיזיל ואמא קוט אלטסוה פצהא יסתאק אלחיואן אלה אלג'ד'א ואלא אל טלקוט וסאור אלדעאוויו, וטעלס מע ד'אך אין נפס עדל אלטפס אין סבון לקוואן אעט קוט אלג'צ'ב ואלטסוה מדענה לאלפכר פאן גלב עליה אהדעמא כאן ד'אך גורא וכו'ט'א, פמן ג'הו אין תפעל אלמלאיכס'ה אלחסד אלד'י בו אהד אנויע אלג'צ'ב לוחס הגייע יקוב פעל אלטסוואס מן אלמלאיכס'ה ובו אלבל ואל טרב ואלנכרה וסאור אלחמוד אלד'ל'ה ואלוסב'ה אלד'י קד לאן אלה מלאיכס'ה ענכא פי מא קד סבק פי עלמה סאנכס לב יעלוג'ה, פלא יעז אין יכון באלטענ בל'אף מא סבק פי עלמה, לאן אלחזר לו כאן מלירסס יכון צב'ל'אף אלמוג'ע אלד'י מלג'ה לכאן קד עלס צה אנה סוכון כד'אך וקד

בלגני ען בעץ' אלכ'ווארג אן כאלפה צה אלה אן זעס אן הד'א אלסטן מלך
 ואן אלחסד ואלג'ירה ואלבג'י יגוז וקועהכ צאלפעל ען אלמלאיכה כמה חוהס
 פי קלת אויב וחסד אלסטן לה, ת'ס אנה ראל אן מד'הצה לס ינחאט אן
 יגוז עלא אלמלאיכה אלחכל ואלשרב פסד מע מד'הצה ואלקעהמא, ת'ס ראל
 אי'א אן צאלקאה עליהס ד'אלך יזמה אעלאך אלג'סיין ואלנכהח פנאוהמא
 אי'א וארעה אן קלת ויראו בני האלהיס את צנות האדם הס אלמלאיכה אל
 נאכהון אלחרס צלקאטתס מן אלסמא ותאיירתס כאלנחם ונצב להס שצהה הו
 קולה אני אמרתי אלהיס אחס ובני עליון כלכס אכן כאדם חמוסון, פלס יצק
 פאהשה ולא קצוהס חתא וקף צהא אלמלאיכה כל ד'אלך גאריא על אללה
 הד'א, פרכ'צ הד'א אלשנאעחח אלטע'ימה לקלת צורה צחפסיר אלכלאס צלצה
 ואנא מביין כ'טאה פי גמיע מא וז'עה צעון אלה, אעלס אשעדך אלה אן
 אלשצהה אלד'י דעת הד'א אלמבדע אלגרי וג'ירה אלה הד'א אלקול אן אלסטן
 מלך הו קול אלה העלא לסטן הנה כל אשר לו צידך רק אליו אל תשלח
 ידך, ואי'א קולה רק את נפשו שמור ואי'א קולה ויך את אויב צשחין רע
 ותוהס אן הד'א מנכוב אלא אלסטן, ואנא אשרח מא צה סוזל הד'א אלת'לאת'
 אלשצהה צמא פיה מקנע פאלק אן אלמראד ואלראי פי לצת בני אשראיל
 יסמא יד כמה קאל דאוד לאלמס'סיהס אלוס היד ינאצ אחק צכל זאת מענאה
 ראי אוראד, פעלא הד'א יבין קולה הנה כל אשר לו צידך פי מראדך וקלדך
 וראיך, וענד זואל הד'א אלשצהה אקול אנה כ'עא הד'א אלמעצר פי ת'צריג
 ויראו בני האלהיס את צנות האדם הפל'ע מן מא קאלה פי קלת אויב וד'אלך
 לס יקף צת'ה עלא מא יכחעמלון בני אשראיל פל'כאץ ואלעאס, וד'אלך אנה
 מן סצילתס אן יקולון פעל אלכ'ואץ כד'א ופעל אלעואס כ'דא, ויבין אולאיד
 אלכ'ואץ אי'א נאסא ואנמא פרדהס לתכ'ליהס פעלא הד'א קולה ויראו בני
 האלהיס נאסא אי'יה אנמא פרדה'ס מן אלעוב לתכ'ליה'ס ושרפה'ס והאד'ה
 עבארה מתצסה להנפי אלמ'כר ען אלמקרבין, ויזדהא אי'א ויקויהא קולה
 צעד ד'אלך וורא ה' כי דצה רעת האדם ולס יד'ס אלמלאיכה מעה'ס וקולה
 פי עקאצ ד'אלך אמחה את האדם אשר צראתי ולס יעאקב אלמלאיבא מעהס
 וכו' ע"כ. הרי צהדיא סהגאן ז"ל מרהוק מאד דעת האימר שבני האלהיס הס
 מלאכים ודחה איחה צשחי ידוים יקרא לה דעת הולוית ידבריי מבויתים לדברי
 רשבי' צב"ר שלא כדעת האושר שאמר שהס מלאכים וסינה ימשלס צה, וזו
 היכה גדולה שאיני מרשב'י שהרי רשב'י מקלל את האימר שהס מלאכים.
 ולעמן הסטן ספירס הגאין שהיא אדם אעפ"י השעי יס מקיס מקיס סחירה

להשגתו ולהעמיד דברי הגאון הרס"ג. ואעפ"י שצפ"ק דצ"ב משמע כהראב"ע הנה ידוע מה שכת' הנניד בעל מצוא החלמוד צפי' הגדה וז"ל הגדה הוא כל פירוש שיצא בחלמוד על שום ענין שלא יהיה מלווה זוהי הגדה ואין לך ללמוד הימנה אלא מה שיעלה על הדעת, ויש לך לדעת שכל מה שקיימו חז"ל הלכה בענין מלווה שהוא מפי מרע"ה מפי הגבורה אין לך להוסיף עליו ולא לגרוע ממנו, אבל מה שפירשו בפסוקים כל אחד כפי מה שיזדמן לו ומה שראה בדעתו ולפי מה שיעלה על הדעת מן הפירושים האלה לומדים אותם והשאר אין סומכין עליהם עכ"ל. ועיין רש"י שבת פ' צמ"מ בשאלת מהו לכבויו בלינא מקמי באישה בשבתא. והיוולא מזה דכל למסבר קראי בעלמא ואין נוגע ממנו לדינא בעשיית המלות יבעיקרי תוס"ק אין סומכין אלא על כל מאי דמסתבר טפי, אבל כל מאי דנפקא מינה לדינא כנל"ד במלות יחוד השי"ת אין לזוז מקבלת חז"ל שאין לשחק עם השי"ת שום כח גברא בין שיהא גשמי או רוחני כמאמר רשב"י ע"ה כל המשחק ש"ס ודבר אחר נעקר מן העולם עכ"ל.

תשובה מה שהביא לשון הרס"ג שבני האלהים אינם מלאכים וכו' כבר הצגתי לפניך לעיל פ' צ"ה דברי החנאים והאמוראים ומשה רבי ע"ה שהם מלאכים, וסמכין אדעתייהו כי הם בעלי הקבלה המשנה והתלמוד עד משה נביאינו, וגם ביארתי שם דברי רשב"י באמת לא כזה שמהפך דברי רשב"י ח"ו ללענה.

ולענין השטן כחב הראב"ע בפירושו לאיוב (סי' א') וז"ל ויהי היום ויבאו בני האלהים, ויבוא גם השטן, רס"ג אמר כי השטן בן אדם היה מקנא באיוב ואמר כי המלאכים אין להם קנאה, והנה שכת וימציב מלאך ה' לשטן לו ובדניאל מפורש ואין איש מחזוק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם וגו' ועוד ואני בשנה אחת לדריוס המדי עמדי למחזיק ולמעז לי שהוא החזיק למיכאל וצרו, ולבאר סוד אלה הדברים לא יכילם ספר, והמבין סוד מערכות הצבאות והשתנות המעשים כפי השתנות התנועות ידע עיקר השטן והכלל שהוא מלאך עכ"ל הראב"ע ז"ל.

והנה דבריו אמת שהשטן מלאך כדברס"י בגמרא (בבא כתר פ' א' דף י"ו ע"א) ויאמר ה' אל השטן, במתניתא תנא יורד ומתעה ועולדה ומרגיז נוטל רסוח ונוטל נשמה וכו' ויאמר ה' אל השטן הנו בידך אך את גפשו סמר ויצא השטן מאת פני ה' ויך ארץ איוב, אמר ר' יצחק קשה צערו של שטן יותר משל איוב, משל לעבד שאמר לו רבו שבור חבית ושומר את

יינה, אמר ר"ל הוא שטן הוא יצה"ר הוא מלאך המלח. הוא שטן דכתי' ויצא השטן מאח פני ה', הוא יצה"ר כתיב החב"ק רק רע כל היום וכתיב הכא רק את נפשו שמור, הוא מלאך המות דכתי' רק את נפשו שמור, אלמא בדידיהו קיימא ע"כ ופירש"י בדידיהו קיימא ליטול ארז דנפש והזהירו שלא ליטלה עכ"ל.

גם הרמב"ם ז"ל כתב במורה (חלק ג' פ' כ"ב) והאריך לומר שהשטן הוא לסוכה שנאצד לנו עלכ אחד לפיכך חסר חמלע כתשובכ.

את מי שאמר והיה העולם למד הגדה שמתוך כך ארזה מכיר את מי שאמר והיה העולם ומידבק בדרכיו עכ"ל הרי שהרבו רז"ל בשבח ההגדות. ובמעלתם יותר מההלכות, ולפי זה לא היו רבותי בעלי דתלמוד פותחים בעסק התורה אלא בהגדות כמו שכתב רש"י ז"ל בפ' שני דשבת בגמרא (דף ל' ע"א) שרגילים היו החכמים לפתוח באגדה תחלה ע"ש. ואח"כ היו עוסקין בהלכות דיני התורה ודוק. ומה שכתב זה האויל שכל מה שפירשו בפסוקים כל אחד כפי מה שראה בדעתו וכו' הגה דבריו סוחרים זה את זה שהרי בפ' צ"ה כתב בשקר על המקובלים שהם פירשו הפסוקים עפ"י דעתם וכו' ובוח זולזל, ועכשיו בפ' זה הוא מסתייע שכל פירושי הפסוקים כפי מה שיעלה על הדעת. כדלן של דברים שאין לשמוע לאויל הזה בכל מה שהוא מתעסק כי כל דבריו טעות וסתירות ושקר וכזב גמיר כאשר אדוני הקורא רואה וחווה כי כל גתיבותיו עקש ולא יושר ע"כ.

פרק צ"ז וראיתי לאחר קדוש מחכמי ימי הבינים הוא מהר"י ל'אשרי אשר הי בתימן צעת החפשות ספרי הזוהר והמקובלים בארץ התימן כמו שכת' בפ' לך לך שהן חדשים מקרוב באו, ובפ' בראשית שיש שתי דיעות ביהוד הש"ס ז"ל ואחד הקדמתי זאת לריך אני לגלות לך מעט כי בזה הענין יש שתי דיעות, האחת דעת הרמב"ם ז"ל והנמשכים אחריו שלא הגיע אליהם דבר מדברי הקבלה הנכריה החדשה, ובברכת ביחוד השם על דרך שלילה ראונו לומר לבלק הספק מלבו ולבלק מהש"ס כל החסרונות ואז הוא אחד פשוט, ועוד אמרו (גמרא ברכות דף י"ג ע"ב) לריך להאריך גדלת של אחד כדי שימליכחו על ארבע פנות העולם, כלל הדברים לא תמלא מגמתם מגעת בכל מה שהציאו בדבריהם אלא עד כאן, והדעת האחרת הם בעלי הקבלה העושים את כל מלאכת הקדש אמרו כי סוד היחוד הוא ליחד את השם בכל עשר השורות הקדישה, ג"כ לריך שיכוין בכל העשר כשירות שהם מערכת האלהות,

וכל המלות מן העשר מחפשטות רלוני לומר שכל מלוא ומלוא יש לה סוד
 באחת מן העשר כמ"ס המאיר לארץ ולררים צוליבא קדישא רשב"י צפ' וישמע
 יתרו כל פקודי אורייתא מתאחדן בגופא דמלכא, מנהון צרישא ומנהון בגופא
 ומנהון צידי מלכא ומנהון צרגלוי וליה מאן דכפיק מגופא דמלכא לבר וכו' ואתה
 המעיין אל תחמה במה שאמרו רישא ידא ורגלא שהרי כל אלו רומזים אל
 הספירות כמו שאלויר לך עתה שיה השדה הקדושה והטהורה העליונה כפי מה
 שסידר הרב שערי אורה אחת למלוא חשבון כי השלש הראשונות רומזים
 לראש, גדולה גבורה זרועות עולם, תפארת לשדרה וללב, נלח והוד חרין ירכין,
 ויסוד דא ברית, ומלכות מקבל את הכל ומשפעת לכל התחתונים, וזהו סוד היחוד
 והקדושה, ולריך לחצר את האהל להיות אחד השני שמים, יאהדונה"י נמלאת למד
 כשתאמר מלת אחד תכוין לחשט ספירות אל"ף וחי"ת, ומלכות רומזת לעשירית
 שהיא דל"ת, והסוד למען יאריך ימים על ממלאכתו על שם הבורא מלאך וגלגל
 ואופן עכ"ל. ראה אבי גם ראה איך החכם מהר"י לאהרי הרגיש וידע שהם
 שתי דעות מתנגדות ביחוד השי"ת, אך ורק כי חשב את הראשונים חכמי
 החלמוד שאמרו להאריך צדלת דאחד כדי להמליכו צד' פנות העולם לחסירי
 מדע שלא ידעו בקבלה הנכריה החדשה ולא הגיע אליהם דבר ממנה ולא ידעו
 ליחד את השי"ת עם צרואיו הספירות המדומות שעשו אותן גופים ופרלופים
 לאלהינו צ"ה והוא נשמה להם ואדרבה הפוך הוא שאיסור גמור הוא לכלול
 ולשתף עם השי"ת שום נברא כמש"ל פ' ע"ד ופ' פ"ב בשם מדרש רבה והטעם
 כי הוא ית' נעלה ומרומם ושגיא כח ודי לו בעלמותו, וא"ל לצריותיו להשתתף
 עם שום אחד מהם שכל צריותיו לריכין לו והוא אינו לריך להם להעזר בהם
 ח"ו כי הוא אמר ויהי הוא לבדו לוב ויעמוד, ולא ירד הרב הכז' לעומק
 דברי הרמב"ם והרמ"ג ז"ל שהוא עוסק בהם להעתיק תורף דצריהם והוא מחצבן
 עשה אותן כעין הקדמה והלעה לאמתת יהוד השי"ת והרגיש שהם שתי סברות
 ולא הרגיש הסתירה צפ' כ' מראשון שהעתיק מקלת דצרוי שהם מתנגדים
 לגמרי לשיטת הקבלה הנכריה החדשה, רק חשב אותם לחסירי מדע שלא ידעו
 לזרף ולשתף ולכלול את הצורות והפרלופים עם אמתתו ית' וליחדו עמם
 דוקא' ולא ידעו ולא יבינו כי הרמ"ג והרמב"ם ובעל הה"ל ור"י הלוי נלחמים
 המה בחזקת היוד עם דעות הנכריות הזרות שהתחילו להנך בין היהודים מזמן
 הגאונים ועדיין היו צע"פ ולא הוהקו על ספר עד שי"ל הספר הנכרי הזוהר
 המצוה את תורה שבצ"פ המשנה והחלמוד יקירא להם אבן משכית ועץ הדעת
 טוב ורע וקליפה ושפחה כי תירש גבירתה נגד דברי דוד הע"ה שאמר הנחמדים

מזהב ומפז רב ומחוקים מדגש ומופח לופיס, והסית והדיח את הרבים לעבוד
 לאל אחר ק"א נצרא כמ"ס הר' יוסר לבב לעבדו אטפ"י שהוא נצרא לפי
 שהאמינו באמונה שלימה כי מרשכ"י ילאו הדברים ההם. והסבה שגרמה להם
 זוהי שלא שמו אל לבם ונגד עיניהם דברי הראשונים בעלי הכללים המעמיקים
 בתלמוד המה דברי הרא"ש ז"ל שהבאתי לעיל פ' מ"ב שכל חוספתא או צרייתא
 שלא נתפשטה עד אחר סידור הגמרא לאו דסמכא היא דמסתמא שחכמי
 התלמוד חקרו ודרשו לידע כל הספרים שנכתבו על דעת חכמים וביטרו אותם
 שהם צר סמכא וכל חוספתא או צרייתא שהיא היפך הגמרא לאו דסמכא היא
 דודאי משצטתא או מזוייפת היא ע"ש עכ"ל.

תשובה מה שהביא לשון מהר"י צ'אהרי שספרי המקובלים חרשים מקרוב
 באו וכו' שיקר על מהר"י צ'אהרי ולא נמצאו כזבים אלה בדבריו
 כלל וכבר טען טענה זו דהאוייל הלז בפ' י"ח והביא הלשון ב' מהר"י הנז'
 וביארנו שם ע"ש. ומזה שהביא עוד בשם הרב הנז' בענין יחודו ית' שיבש
 הלשון בהעתקתו כדי לכזב עליו, ואני אומר להביא הלשון ששיבש לבד
 כמתכונתו להסיר מכשול מדרך עמי וז"ל ואחר הקדמתי זאת צריך אני לגלות
 לך מעט כי בזה הענין יש שתי דעות. האחת דעת הרמב"ם ז"ל והנמשכים
 אחריו שלא הגיע אליהם דבר מדברי הקבלה, וסברתם ביחוד השם על דרך
 שלילה ר"ל לסלק הספק מלבו ולסלק מהשי"ה כל החסרונות, ואז הוא אחד
 פשוט, ועוד אמרו צריך להאריך בדלת של אחד כדי שימליכהו על ארבע
 פנות העולם, כלל הדברים לא תמצא מגמתם מגעת בכל מה שהביאו
 בדבריהם אלא עד כאן עכ"ל.

והנה הכסיד"ל הלז הכניס לשקר בכזב תוך דברי מהר"י צ'אהרי שהקבלה
 נכריה חדשה ח"ו, וחלילה וחס שנמצא ברבריו כאלה הכזבים, ואדרבה
 איכפא שהרי הוא מייחס הזוהר הקדוש לרשב"י המאיר לארץ ולדרים עליה.
 וא"כ הרי מהר"י הנז' מידה שהיא קבלה ישנה נושנה. עוד כתב מהר"י צ'אהרי
 ז"ל והדעת האחרת הם בעלי הקבלה העושים את כל מלאכת הקדש אמרו
 כי סוד היחוד הוא ליחד את השם בכל עשר ספירות שהם מערכת האלהות
 וכו'. הרי ספורש מדברי מהר"י צ'אהרי כהדיא כי הפרש איש בין דעת
 הרמב"ם וסיעתו לדעת המקובלים ז"ל ביחודו ית' הוא רק שהרמב"ם וסיעתו
 הציב ליחודו כד שנות העולם בשלילה, והמקובלים רוצים ליחודו בספירותיו
 שהן שמותיו כי אין בנו יכולת להצריך אלהותו ית' אם לא מצד שמותיו כמו

שאמר מהר"י הנז' שהם מערכת האלהות, וא"כ אין הפרש בדעות בין הרמב"ם
 למקובלים כי כולם מודים שהוא יחיד מיוחד ואין זולתו. אך ורק ההפרש
 שביניהם הוא רק שהרמב"ם וזולתו מיחדים אותו וממליכים אותו בגשמיות
 שלא דהגיע דעתם אלא עד כאן והמקובלים מיחדים אותו וממליכים אותו
 בשמותיו ברוחניות וגם בגשמיות כמ"ש מהר"י הנז' בסוף דבריו להאריך בדלת
 דאחד והסוד למען יאריך ימים על ממלכתו על שם הבורא מלאך יגלגל ואופן
 ע"ל. והנה זה הענין רצוני לומר דעת הרמב"ם. מעיקרא לא דיבר בזה אלא
 לפי דעת ההמון לבד, והוא באמת מודה למקובלים ליחדו מצד שמותיו שהן
 סודות עמוקים כמ"ש במורה (חלק א' פ' ל"ה) והובא לקמן פ' קכ"ז. ומ"ש
 מהר"י צ"אהרי שכל המצות יש להם סוד בעשר ספירות וכו' כבר נתבאר זה
 לעיל פ' נ"ז וביירתי דברי הר' מהר"י צ"אהרי בשם מדרש הגדול ע"ש. ומ"ש
 עוד לכוון מלת אחד לעשר ספירות וכו' כלומר להמליכו וליחדו שהוא יחיד
 אחד בספירותיו ואין עוד אחר כמוהו ונתבאר ענין זה לעיל פ' מ"ב. ולענין
 היחוד גרסי' בגמרא (ברכות פ' ב' דף י"ג ע"ב) וז"ל תניא סומכוס אומר כ"ל
 המאריך באחד מאריכין לו ימיו ושנותיו, א"ר אחא בר יעקב ובדלת וכו' ר' ירמיה
 הוה יתיב קמיה דר' חזייה דהוה מאריך טובא, אמר ליה כיון דאמליכתייה
 למעלה ולמטה ולארבע רוחות השמים תו לא צריכת ע"ל התלמוד. ולשון
 התלמוד סחום מתפרש לשני פנים, האחד פירושו של הרמב"ם שפירש להמון
 להמליכו לד' פנות העולם, והשני הוא מה שפירשו המקובלים ז"ל כדאיתא בספר
 הקנה (בכוונת ק"ש) וז"ל ויאריך בדלת של אחד כל כך עד שיעלה במלת שמע
 עם הדלת כי הדלת כנ"י, וזהו שאמרו רז"ל כדי להמליכו בשמים ובארץ
 ובארבע רוחות השמים, שמים וארץ הם דהד"ו פרצופים, וד' רוחות הם זרועות
 ושוקיים ע"ל. והנה ידוע כי ספר הקנה ישן נושן עד מאד כמו שכתב הרב
 שם הגדולים במערכת ספרים ערך קנה שהוא היה בזמן ד' אלפים שהו"א
 בזמן רב רתחלת האמוראים ועוד כת' שם, שהגאונים הוסיפו בו תוספות ע"ש.
 ולפי זה סמכו המקובלים בפירוש לשון הגמרא ע"ל ס"ה הקנה שהרי הוא היה
 בימי האמוראים בעלי דהגמרא וגם בימי הגאונים. והרי דבריו כמו המקובלים
 ליחד הבורא ית' ולהמליכו בספירותיו שהם הד"ו פרצופים וזרועות ושוקיים
 וכנ"י, ועוד ביאר שם בספר הקנה להמליכו ית' גם בספירות העליונות שהן
 השלש ע"ש. והנה מה שאמר הרב בס"ה הקנה ד"ו פרצופים. כלומר שתי ספירות
 תפארת ויסוד, וכנ"י. ספירות המלכות, והנה מהר"י צ"אהרי פירש שהזרועות
 הם גדולה וגבורה, ושוקיים הם נצח והוד כל אלה צריכים אנו ליחדו ית'

אמונת ה'

שצו

בהן כִּי־אלו דהם שמותיו ומדותיו. ולענין שאנו מיחדים אותו מצד שמו
דהיינו הוֹיָה ואנו מכנים בשם אדני כתב הסעם בעל החיל שער היחוד וזיל
ומפני שנמצע לדמותו בשכל ולהמשילו ברעיון מצאנו בספר י שהוא מייחס
רוב שבחיו ותהלותיו אל שם הבורא כמו שני ויברכו שם כבודך ליראה את
השם הנכבד והנורא הזה יודו שמך גדול ונורא ואמר ומפני שמי נחת הוא
וזרחה לכם יראי שמי יירוו לאלהים זמרו שמו. וכל זה לגדל ולרומם עצם
כבודו ית' מפני שאין ברירה במחשבתינו מענינו אחר מציאותו זולתו שמו
הגדול בלבד, אבל עצם כבודו ואמיתת עניינו אין לו דמות ותמונה במחשבתנו
ועל כן שגרה במקומית רבים בספר התורה שמו וכן בספרי הנביאים כי לא
גבין מכנו בלתי שמו ומציאותו עכ"ל. ומה שלמד איש זה מדברי מהרי" צ'אהרי
ואמר שדעת הרמב"ם והמקובלים מתנגדות ביחוד השי"ת וכו' והרי לא מצינו
בדברי מהרי" הנז' שיש דעות מתנגדות כמו שמחשב זה דהבער שיש אלוהות
נבראות רבות. והרי דברי מהרי" מבוארים שהתפרש יבין הרמב"ם למקובלים
הוא רק שדעת הרמב"ם ליחוד השם בשלילה והמקובלים מיחדים אותו
במדותיו והכל מודים ומסכימים שהבורא ית' יחיד ואין זולתו כמו שבארנו. וגם
אמר שמהרי" שם את בעלי התלמוד חסירי מדע שלא ידעו בקבלה וכו' והרי
לשון התלמוד סתום מתפרש לשני פנים כמש"ל. וא"כ הרי לא נתכוון לומר
נגד חכמי התלמוד חלילה. וכל מה שהוסיף כס"ל זה לדבר נגד הקבלה הקדושה,
אסף לו סכלות ואילת וכבר שנה ושלוש דברי פתיותי ארבעה וחמשה פעמים
ויותר. ואוי לו לבער הלז שתטא נגד הקבלה הקדושה בקראו לה דעת נכריה
ואמר שהרס"ג והרמב"ם ור"י הלוי וחז"ל נלחמיהם המה נגדה בחזקת יד וכו'
והרי היפך מזה מצינו שהרי הרב בחז"ל מודה במדותיו ית' ושמותיו שהן הן
כלל חכמת הקבלה וגם רס"ג פי' בספר יצירה סודות צמוקים. וגם רס"ג הודה
בספר דהאמונות והדעות מאמר א' סוף פי' א' שהוא פירש בספר יצירה והא
לך מה שפירש בפירוש ספי' יצירה (פי' א' בתולתו) וזיל בשלשים ושתיים
נתיבות פליאות חכמה פירוש עשר ספירות וכ"כ אומיות. חקק י"ה הי צבאות
אלהי ישראל אלהים חיים, צבאות שלו כלומר בפרוב המיוחד לאות על כסאי
צבאותיו יכולין לראותו רק באות שלו כלומר בפרוב המיוחד לאות על כסאי
להיות הם כחלל ישראל שר הוא על עמי ישראל לפני אלהים חיים המחיה
את כל החיים עכ"ל רס"ג בקיצור. גם ר"י הלוי בספר זכורתי (במאמר ד' סי'
י"ה) הביא שם קצת לטונות כספ' יצירה וי' חס' ל' אכ"ה אבינו ע"ה ובמאמר
ג' (סי' ס"ה) הזכיר ר' ישעאל בן אלישע כ"ג ואמר שהוא חיבר ספי' היכלות

והכרת פנים ומעשה מרכבה כי ידע סודותיהם עד שהיה ראוי למדרגה קרובה לנבואה עכ"ל. וגם הרמב"ם נביא דבריו בפר' קל"ו בס"ד. גם מצינו שהוחקה על ספרים הקבלה בימי הגאונים, רב חמאי גאון חיבר חכמת הקבלה בספר העיון ובספר היחוד. גם רבי' האי גאון הביא דבריו מורינו שלום שבזי זצ"ל בספר חמ"י פ' תשא וז"ל ואעפ"י שמצאנו י"ג מדות ולא מצאנו י"ג ספירות זהו סוד הענין מפני שהשלוש מאירות העליונות שהם על עשר ספירות אין להם התחלה שבו עצם לשורש השרשים ושמותיהם אור קדמון ואור מצוחצח ואור צח. ושלוש שמות אלו כולם ענין אחד ועצם אחד דבוקים בשורש כל השרשים ומשורש השרשים נאצלו עשר ספירות וגרמזים בקוצו של יוד עכ"ל רבי' האי גאון ז"ל. וגם הרא"ש מחכמינו הקדמונים היה מקובל וחכם עד למאד כמ"ש בספרו ספר היחוד וז"ל ונקראו ארבע אותיות אלו שהם הוי"ה שם המפורש המפורש כל הספירות שהם מורות מציאות שהמציא הבורא ית"י בהגלות כוחותיו בהם עם מציאות כל ההיות שהיו ושעתידים להיות עכ"ל והובאו דבריו אלה בספר מראות האלהים פ' ט"ו מחלק היחוד ע"ש. וא"כ מה שאמר זה האויל שלא דיווחקה הקבלה על ספ' בימי הגאונים שקרן הוא. גם מ"ש שהדעות הזרות התחילו להנץ בין היהודים מזמן הגאונים וכו' דבריו אלה דהנה נתבאר לך שאינם נוגעים אלא רק נגד חנאים וגאונים בכלל. ושאר דברי הפרק שאמר שהזוהר מבזה את המשנה וכו' כבר גידענו קרניו לעיל (פ' ס"ז וס"ח) וגם מה שאמר ב' יושר לבב לעבוד לנברא וכו' כבר דהרסנו יסודותיו בפ' מ"ח. וגם מה שהביא לשון הרא"ש נובאר לעיל פ' מ"ב. ע"כ תשוברה.

פרק צ"ח והנה ידוע ומפורסם הוא לכל בני בספרות ישראל שהבורא הוציא ושאר ספרי הקבלה הנכבדים החדשים לא נתפשטו בישראל כי אם מתחלת אלף הששי ולא עוד בצורה מתיקן למחי כמו שאביא להלן דעות המחמשים אותם ולא ידעו לברר הדבר, אך הקרוב אל הדעת הוא מש"כ הר' חיד"א בספר ט"ס הגדולים במועצת ספרים י"א ז"ן וכבר הבאתי דבריו לעיל, והכמי ירושת"ו באנחותיהם מסכימים לדבריו יעון ט"ס כי מיד המלך הנכבד זבי לאמונה הנכבדים הלוי ונגליון הכה מירושת"ו האריכו מאד להעתיק בקולט את דברי האחרונים העתיים עפל על האמונות הנכבדות לרפאס ולא נרפאו וכל מנחת ירושת"ו בכל מה שהעתיקו בגליון מדברי האחרונים הוא לשלול הנשמת מהספירות והלכות והפדלופים ה"ו בוי"ה ושא

ספרי הקבלה. ואם הילוכו מהגשמות כלום הילוכו מעבודת אל נכר בין גשמי בין רוחני כי מודים הם שהם כחות נבראות וכל אחד סבה ועלה למה שלמטה ממנה זכרים ונקבות כמבואר בזוהר וספרים הנמשכים אחריו רק שהם כחות רוחניות של אור נברא ואותם יעבודו ולהם יקראו צעת לרחס ולהם ישבח ויודו ויהללו צעת ישועתם ומקבלים אותם עליהם לאלוהות כאלו הוא מותר לנו מדין הוה"ק לעבוד כח נברא רק שלא נחשוב אותם גשמיים אלא רוחניים כי נכלק וגשלו מהם הגשמות ונחשוב בדמיונו שהם אורות. ולא ידעו שגם האור והאייר הם גופים דקים ובהדיא אמר מהרמ"ו שכל מה שהאור יורד למטה הוא קונה עביות ונכות כמש"ל סי' מ"ז ומציאים ראיות לנימות דקות שדופות קדים לשלול הגשמות מהם ולחשוב את המשפיע זכר ואת מקבל השפעת נקבה ועכ"ל לא הביאו לנו פתרונים לשמות איברים מגוים ביסוד שהוא גיד הערוה וביעין דדכורא ויסוד דנוקבא ונקב אחריים למאי חזו באור הזה המופשט מן הגשמות ואת הזוגין שלא כפשטן רק קבלת השפעת קרו ליה זוג. ואם התורה הקדושה והנביאים נשתמשו בלשונות המורות על הגשמות כידיים והלצעות כלום נשתמשו ליחס לשי"ת חושים הפחותים באכילה ושתייה ומשום אף בחלק המעולה וההשבוש שבהם, כ"ש בחלק המגונה והפחות שבחוש המשוש שהוא המשגל כמ"ש הר' המורה בפ' מ"ז מראשון. והותר רע ומר הוא מה שחשבו כחות רבות באלוהות כולן ברואות והמה אללם עיקר האלוהות ויחברו ספרים כסדר מערכותן כעורך ומסדר את החלות על השולחן ויקראו לכל אחד מן הפרטופים בשם הוי"ה ואדנות ואלהים וה' לבראות ויקבלו עליהם אלהותם כמ"ש ספ' הצרית וכס"א ונח"י לעבוד דוקא אלוה קצר אפים (ז"א) ולא לאלוה העליון הבורא את כל אלה הנורות וכחז עוד ספ' הצרית שהעובד לאלוה העליון לא יאצה קצר האפים הנקרא אללם בשם הוי"ה לבלות לו כי אז יעטן אפיו וקנאיתו באיש ההוא וכו' כי רק לו לבדו נחנה הממשלה מהאלהים העליונים ממנו שהסכימו להמליכו למרות דבר ה' אשר דבר על ידי נביאי וכבודי לאחר לא אתן והצריהם אלה מבוארים בזוהר בלק דף קל"א ע"פ מק"מ. ובספר שלשלת הקבלה להראב"ד כתב משם ספר יוהסין וז"ל בשנת כמו ה' אלפים וחמשים שנה נמלאו כחות אלה שאלמו כי דברי הזוהר אשר הם בלשון ירושלמי הם דברי רשב"י אבל בשנת ה' אלפים וחמשים שנה נמלאו כחות אלה שאלמו כי דברי הקדש אינם דבריו וי"א שהרמב"ן מלאו בא"י והביאו לקבלוניהם וז"ל יאמרנו ונפל ליד ר"מ דילוחן, י"א כי ר"מ דילוחן הגו' היה הכס גדול ונמלאו אלו הפירושים משבלו ולמען יקח מהם מחיר רב מההבנים היה בתחם

אמונת ה'

וחולה אותם ע"ש רשכ"י וחבורתו ע"כ צ"ס' יוהסין ומאריך עוד יותר עכ"ל שלשלת הקבלה. וכבר הבאתי לעיל פ' ל"ד דברי הרב חיד"א צ"ס' שה"ג וגליון שהוצא מירושת"ו ע"י מלשינות השקר אשר הרה וילד ארך הלשון. והנכס שכחי דין פשוט, שס"ת הנמלא ציד גוי לדעת הר"ף והרא"ש והטור יגזו ואין קורין בו אעפ"י שאין בו שום חסרון או יתרון משאר ס"ת כמבואר צ"ס"ע ס' רפ"א, ולדעת הרמב"ם כיון שאין ידוע מי כתבו ואין בו שום שינוי חוקתו שישראל כתבו וקורין בו הא אס נמלא בו שום שינוי אפי' בהסדר יותר דבר פשוט הוא דלכ"ע אין קורין בו. וכנ"ד של ספר הזוהר יש לדון בו ק"ו, ומה אס זה שאין בו שום קלקול לאמונתו יגזו, ספר המצוה את קבלתו המשנה והתלמוד ומסית ומדיח אותנו לעבוד כחות נבראים קלר אפיס עם הוריו ויולדיו עאכ"ו שאין להאמין לו להמיר את אלהינו בהו"ש ולסחור פנות תוה"ק. ומדבריהם מודעה רבא לאורייתא שהתנאי שאמר הרמב"ן שא"א להבין דברי הקבלה מתוך הספר רק מפי חכם מקובל לאוזן מקבל, לא נתקיים תנאי זה מעולם שהרי הם בעלמס מודים שאחרי מות רשכ"י וצנו ר"א וכל הדור ההוא נגזו הזוהר ונשכחה ואבדה הקבלה הלזו ולא נשאר ארס יודע צה עד שנתגלה הספר הנז' באלף הששי ע"י המלך הגוי נתפשטה הקבלה ולא מפי חכם מקובל אשר קיבל מפה לאוזן כי כל המקובלים הרבים החדשים שמעולם לא שאצו רק מהזוהר וממנו נתפשטה, ולפי דברי הרמב"ן זהו הגורס שכולס שגנו ועטו ועקרו יסודי תוה"ק והאמינו באלהים אחרים וצאו לידי שיחוף ש"ס ודבר אחר בעצור מיטוט הבנתס צו. אך לפי האמת כיון שגילה דעתו צביאור שהוא מצוה את המשנה והתלמוד ומדמה שקלא ועריא דרצנן המתאבקים בתלמוד לכלבין לטווחין הב הב אין מקוס לכל זה. ולפי דברי הר' שה"ג וגליון הנז' שרצו נהיניא בן הקנה היה ראש המקובלים אשר גילו את הקבלה החדשה ולמדו אותה בגלוי עד שתיקן בענינתו לבית המדרש להתפלל שלא אכשל בדבר הלכה שלא אומר על עמא עהור וכו' כדתנן בצרכות פ' ת"ה, היה לו להתפלל שלא תבא תקלה גדולה כזו על ידו להאמין ברשויות רבות ולעבוד אל אחר קלר אפיס לפי שטונס המתעיא אחרים להאמין ברשויות רבות ולעבוד אלהי נכר יותר גדול מן הנכשל להחיר את האסור או לאסור את המיתר עכ"ל :

תישובה מ"ש שחבור הזוהר וספרי הקבלה לא נתפשטו בישראל אלא מתחלת אלף הששי וכו' והלא טענה זו שקרית כי הלא הבאתי לעיל ס' צ"ז

ובפרקים דלעיל שמימות התנאים והאמוראים הוא ערוכה ושמורה בין חכמי ישראל כמו שהיו דורשים במעשה מרכבה והיתה שכניה מסככת עליהם כדאיחא בתלמוד בבלי וירושלמי דחגיגה פ' אין דורשין ואברהם אבינו דרש בקבלה בספר יצירה והודיע שמו של הקב"ה בעולם כמובא לעיל פ' ג' ובפ' ג' ונ"א משכא דגכרא, וא"כ ישנה נוסנה היא בישראל וקבלה קדושה היא ונערצה, ולענין החפשות אור הזוהר הקדוש בישראל כולי עלמא ידעי שכל הספרים שבעולם לא נתפשטו בישראל כי אם משנתקן בית הדפוס שהיום כבר הוא בייחס לערך חמש מאות שנה או יותר, אבל עצמו של ספר הזוהר הוא מרשב"י כמ"ש הר"י חיד"א בשם הגדולים המובא לעיל פ' צ"ד. ושאר ספרי הקבלה הקדושה נתפשטו קצת דור דור וחכמיו יש מהאלף הרביעי כגון ספר הקנה וספר הפליאה ויש מהאלף החמישי והששי מימות הגאונים והמקובלים הראשונים והאחרונים זכר כולם לחייה, ומ"ש שלא ידעו המאמתיים את ספרי הקבלה לברר הדבר מהיכן צמחו וכו' והרי הם ידעו שמרשב"י צמחו הזוהר והתקונים וספר הבהיר לר' נחוניא בן הקנה כמ"ש חיד"א בשם הגדולים, והרי זה הבער והבזוי לוקח את דברי שה"ג באמרו בשמו כי מיד המלך הגוי זכו להם, והלא מעיקרא בדברי שה"ג מבואר שהם מרשב"י ור' נחוניא ראשי תנאים אך הקרה ה' שמצא המלך ספר הזוהר טמון בארון, ואין זה מן התימה כי ה' בכל עושה שליחותו, ומ"ש שבגליון שבא מירושלים ת"ו האריכו להעתיק בקיצור את דברי האחרונים הסחים וכו' אוי לאויל כי ירוסם עצמו והשחית עצמו ג"כ בחסאו על דברי חכמים באמרו שהם סחים על אמונות נכריות הנו נכדל מקהלת יעקב ותומך כסירתו בחוקה וצדקו מאמרי חז"ל כיון דפקר פקר כי הנה חכמי ירושלם הורו אותו שאין להגשים בכבודו ית' והביאו לו ראיות מדברי חכמים והנה הוא משיב עליהם תרעומות של כוז וחטא ועון. ומד"ה שהקשה נגד אנשי ירושלם ואמר כלום הצילונו מעבודת אל נכר בין גשמי בין רוחני וכו' אין זו קושיא שהרי כבר בארנו שכל הספירות הם נאצלים ואנו משימים אותם בתפלתנו כדרכים לעליית התפלה כי הם שמותיו ית' וא"כ אינם אלוהות, וזה דומה למה שני' והתפללו דרך ארצם וגו' אעפ"י שהארץ גשמית משימים אנו אותה דרך להתפלל כ"ש וק"ו מדותיו ית', ומ"ש לא ידעו שהאור והאוויר הם גופים דקים וכו' והלא המקובלים מזהירים שאין לחשוב למעלה אפי' אור, ורק נשתמשו בשם אור פשוט על דרך מה שני' ה' באור פניך ה'לכון בשמך יגילון וגו' וכמו שפירשו אנשי כנה"ג בתפלה כי באור פניך נתת לנו ה' אלהינו תורה וחיים וכו', ומ"ש בשם מהר"ח ז"ל שהאור מתעבה וכו'

כבר נתבאר לעיל פ' מ"ז. ומ"ש שלא הביאו פתרונים לשמות איברים מגונים יסוד וביעי וכו' כבר הבאתי פתרונים לעיל צ"ג וצ"ד ע"ש. ומ"ש שלא נשתמשו הנביאים כלפי השם בענין המשגל וכו' והלא נשתמשו כמו שנ' כי בועל־יך עושיך ה' צבאות שמו וגו' ואעפ"י כן אינו כפססו אלא כמו שפירש יב"ע בתרגום ארי מריך דעבדיך וכו' כך הם דברי חכמים בתורת משל וכלל זה נתבאר לעיל פ' צ"ד. ומה שהביא בשקר בשם ספר הברית וכס"א ונח"י והזוהר הקדוש ומק"מ שהם אמרו לעבוד אלוה קצר אפים וכו' כבר נתבארו כל אלוה בפי' כ"ו ופי' כ"ט וס"ד, אך זה האיש רע ובליעל תועה ומתעתע להבהיל רעיוני הסכלים חלושי הראות הולכי החשך אשר חשך משחור תארם ובחשך שמם יכוסה, אכן רע עלי עד למאד מעשה תעתועים של איש זר זה אשר קול דבריו קול כסילים שנויים ומוכפלים כפלי כפליים ככלב שב על קאו כסיל שונה באולתו. ואמר החכם ושונה בדבר מפריד אלוף בחשכים הלך וכסומא נפל וכעור נכשל בסמיות ועורון חשכת המינות הבזויה ועיני רשע כלו מהסתכל מישרים בדבר ה' אשר המתיקוהו חכמים יחדו המתיקן סוד ואור ה' עליהם יחיו, אוי מזאת המכשלה הרעה אשר רבתה ושרצה פתאים אויבים לה' חללו שמו בור מול בור מנוול ואין לאל ידינו להכות ולקנא קנאת ה', אכן נוחי נפשי כי סעיפי השיבוני כי אויבי ה' יכלו שנ' כי הנה אויביך ה' כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כלל פועלי און.

והוֹתֵר רע שורש פורה ראש ולענה כי זה הכסיל לוקח לו את דברי הכסילים והבערים אשר עמדו בזמן קדמון כי ידוע מאמרם ז"ל לא יכלה דתן ואבירם וכו' דור דור וחומסיו. והנה איש זה הביא לשון שלשלת הקבלה להראב"ד בשם ספר יוחסין וכו' בער זה נתקיים עליו מאמר חז"ל זקני עמי הארץ כל זמן שמזקינים דעתן מטרפת עליהם וכאמרו משיב חכמים אחר ודעתם ישכל שהרי לא נמצאו אותן הדברים בשלשלת הקבלה להראב"ד ולא עוד שהרי הראב"ד הוא קודם לספר יוחסין כמה דורות ואיך יביא משמו ז אן מצאנו ראינו הלשון ההוא בספר שלשלת הקבלה של הר"ר החסיד ממשפחת רם כמוהר"ר גדליה בן יחיא ז"ל, וז"ל בשנת כמו ה' אלפים וחמשים שנה נמצאו כתות אנשים שאמרו כי דברי הזוהר אשר הם בלשון ירושלמי הם דברי רשב"י אבל אשר הם בלשון קדש אינם דבריו, וי"א שהרמב"ן מצאו בא"י ושלחו לקטלוגיאנה, ואחר הלך לארגון ונפל ביד ר"מ דילואן, וי"א שרבי משה דילואן היה חכם ועושה אלו הפירושים משכלו ולמען יקח מהם מחיר רב מהחכמים היה כותבם וחולה אותם על שם רשב"י וחבורתו

אמונת ה'

תג

ע"כ ומאריך עוד יותר, אבל אני מאמין כי הכל הבל, והאמת יהיה שרשבי וחבורתו הקדושה אמרו הדברים ההם ויותר הרבה, אבל יוכל להיות שלא נכתבו דבריהם בדורותם על סדר נכון אלא בקונטרסים מסוורים ובמשך הזמן חוברו כהלכתן, ואל תחמה מזה כי כן עשה רבינו הקדוש בחבור המשניות שהיו מסוורים הקונטרסים בארץ, וכן עשה רב אשי בחבור הגמרא עכ"ל שלשלת הקבלה דף ל"ב. הרי לך מפורש בהדיא שהזוהר מיוחס ומיוסד לרשבי אך האויל הזה גידו מאזני מרמה ועולה שהעתיק לשון שלשלת הקבלה וחסרו, והגה אלה הכתות הרעות שביקשו חשבונות רבים רעים לעשות פקפוקים וספיקות על ספר הזוהר, הלא דבריהם דחויים מהאמת כמו שאמר הרי שלשלת הקבלה שדבריהם הבל, וכן בספ' סדר הדורות הביא טענות אלו ודחה אותם שהם שקר, אבל בספר יוחסין דפוס קוסטנטינה הביא דברי שו"א והבל של הכתות הרעות האלה באריכות, ועשה להם קללות נמרצות וחרמים ע"ש. ומכל זה תבין באמת כי הרב שלשלת הקבלה והר' סדר הדורות והר' ספ' יוחסין כולם מסכימים לדעה אחת שהזוהר הקדוש לרשבי וחביריו, אך זה הבער והכסיל הולך לתמוך ביד קשר רשעים שקרנים. ומה שהזכיר לשון שה"ג נחבאר לעיל צ"ד וגם מה שהזכיר מלשינות ארך הלשון יתבאר לקמן ס' ק"ו וק"ז בס"ד. ומ"ש שהם שכחו דין פשוט, שס"ת הנמצא ביד גוי וכו' והרי ל"א שכחו דין זה שהרי חכמי סוליטולא קיבלו אותו בשמחה גדולה כמ"ש הרי חיד"א בשם הגדולים ומסני שלא ראו בו שום שינוי היסך קבלתם מפה אל מה עד משה רבינו, לפיכך קיבלוהו בשמחה רבה, וא"כ סמכינן אדעתא דהרמב"ם דכיון שאין בו שינוי חזקתו שישראל כתבו וקורין בו, ומעיקרא ל"א אסרו הרי"ף והרא"ש והסור שלא לקרות אלא דוקא בספר תורה מטעם שמה כתבו גוי ונמצאו האזכרות שבו נכתבו שלא לשמן, אבל בנדון דידן הכל מודים שקורין בו, למה"ד שאם נמצא משנה או גמרא ביד גוי אין איסור לקרות בהן אף לדעת המחמירים בדין ס"ת. ומ"ש שהזוהר מקלל אמונתו ומבזה ח"ו המשנה והתלמוד וכו' כבר טענות שקריות אלו מבוארים בפרקים דלעיל וכיון שגהרס היסוד נפל כל הבנין, ומ"ש שלא נתקיים תנאו של הרמב"ן שאמר שצריך לקבלה מפי חכם מקובל שהרי המקובלים בעצמם מודים שאחרי מות רשבי אבדה הקבלה וכו' כבר הביא דבר זה האיש הלז לעיל צ"ד וביארנו שם דברי שה"ג שאמר אבדה חכמת הקבלה שאין כוונתו לומר שאבדה מכל וכל רק שלא היתה עוד מזרסמת ביותר כמו שהיתה, אבל הוא מודתה שעדין יש מקובלים מפה אל מה כדאיתא בשה"ג (ח"א אות אלף ערך רבי אינעזר הרוקח)

וז"ל רבינו אליעזר המחבר ספר הרוקח חיבר פירוש התפלות וסודן וכתב שהוא מקובל מרבינו יהודה החסיד שקיבל מרבו ורב מרב עד שמעון הפקול"י וכו' ואולם לימים ראשונים נסתם כל חז"ן והחכמה העמוקה חכמת האמת נסתרה ונתמחה וראשי הדורות רבנן ידעי איזה שרשים בכללות וכבר אמרו בזוהר שאחרי סלוק רשב"י לא נשאר כי אם מלא העומר מן למשמרת דהגם שלא פסקה מישראל חכמה זו כאשר האריך הרב המשולם יש"ר מקנדיא בספ' מצרף לחכמה אשר העלה והביא ספרי הגאונים שחיברו בחכמת האמת ע"ש באורך. מכל מקום הכל היה למשמרת לאצנעא בכללי כללות ולפי הדור ולפי המצב מעת החרבן וכיוצא נתגלה לרבינו יהודה החסיד וגשאר בקבלת רבו מרבו אותו הדרך הטוב בעיני ה', וכן לענין סודי התפלות שקיבל רבינו הרוקח מרבו ורבו מרבו עד שמעון הפקול"י גשארו בקבלתם מה שרצה הקב"ה לזכותם עכ"ל הרב שם הגדולים. הרי לך בהדיא שלא פסקה מישראל חכמת הקבלה הקדושה שהרי נשאר ביד רבנן כללות החכמה דהיינו ראשי פוקים מפה אל פה וכן כל המקובלים אשר החפסו בזוהר הקדוש כולם אשר מעולם היתה אתם מסירת ראשי פוקי כללות החכמה זו מפה אל פה עד משה רבינו ע"ה. גם יש עוד ראיה חזקה וברורה שהקבלה מפה אל פה לא פסקה מישראל שהרי הרמב"ן בפירושו לתורה נביאים וכתובים דורש במקומות רבות מענייני סודי הקבלה והיתה אצלו קבלה מפה אל פה ולא הגיע לידו אור הזוהר כלל. כמ"ש בסדר הדורות בסדר סוף אלף החמישי וז"ל והרמב"ן למד חכמת הקבלה מהרב ר' אליעזר מגרמיוא בעל הרוקח ומר' עזרא עכ"ל. וא"כ נתבאר דברי הכל שעדיין לא נתגלה ספר הזוהר הקדוש בימי הרמב"ן רק קיבלה ממקובלים חכמים. ומה שטעה איש זה ואמר שהזוהר מבזה ומדמה רבנן לכלבים וכו' טעותו זו הביאה לעיל ס"ח וביארנו שם וכאן שנה באולתו. ומ"ש שרבי נחוניא בן הקנה היה ראש המקובלים וכו' וביקש לרחותם בקנה רצון ושקרים. הלא דברי כל מייחסי ספרי הקבלה של ר' נחוניא הם נגדו של כסיל זה המתעקש ומתקשה קושיות דחויים בקש בלא שורש ועיקר תשאם רוח. והא לך דבריהם איש איש על מקומו: **בספר** סדר הדורות כתב בסדר התנאים גבי הלל ושמאי וז"ל בדורם היה ר' נחוניא בן הקנה ממנו ספר הבהיר וסוד שם המיוחד וספר התמונה עכ"ל: **בספר** קורא הדורות דף ל' ע"א כתב שספר הבהיר לר' נחוניא בן הקנה תעשהו עטרה לראשך ע"כ:

בספר שם הגדולים במערכת ספרים אות ב' ערך בהיר כתב וז"ל ספר הבהיר שחיבר ר' נחוניא בן הקנה והוא היה ראש להמקובלים ואחריו

רשב"י וכן כתב מהר"א רוינו עכ"ל, צ"כ חשובה :

פרק צ"ח עוד כתבו הרב שה"ג והגיליון הנז' משם הרב יש"ר בספר
מלרף לחכמה ששמע מפי מגידי אמת שבשנת ש"ף לאלף הששי
כשצוו הספרדים עיר היירלנגה לקח מהאקדמיא למה אלפים ספרים וביניהם
ספרי הקדש על קלף ובכלל ספר הזוהר על כלל הכ"ד משא סבל ושולחו
הספרים לחשמנים ודוכוסים ע"כ. ושמועה זו ששמע הר' יש"ר שקר הוא
שהרי בשנת ש"ח כבר נתפס ספר הזוהר ונתפשט, ומתיא זו דאיתי בידיה
לאו שמיה מתיא ועוד דמ"מ מידי גוי ילא. והגאון ר"י עמדין בספרו מטפחת
ספרים כתב בשם ר' יחזק דמן עכו וז"ל שנת כ"ג הר' משה מליאון שוכן
באילא (והוא מואד אהגרה) היה בזמן הזה, ולמען תספרו לדור אחרון אודיעכם
מה שמלאתי כתוב שר' יחזק דמן עכו הלך לחקור על ספר הזוהר שכנראה
היו דבריו מפליאים ישאבו ממקור עליון ואשר הוא לשון ירושלמי נראה שדבריו
דברי קבלה ואמיתי ואשר הם לשון הקדש הם דברי זיוף, אמר ושאלתי את
התלמידים שנמלא בידיהם ספר הזוהר מאין בא להם ולא ראיתי דבריהם
מכוונים יש מי שאמר שהרמב"ן מלא אותו בא"י ושולחו לקאטלוגיא והביאו
הרוח לארגון ונפל ביד ר"מ מליאון, וי"א שמעולם לא היה הזכור של ר' שמעון
רק שר"מ ידע שם הכותב ובכתו יכתוב דברים מפליאים ולמען יקח מהם
מחיר רב היה תולה עלמו באילן גדול שהיא רשב"י וחזיריו ובנו ר"א, ואבוא
עיר יאליאדוליר ואמלא שם ר"מ דילואן וישבע לי שספר רשב"י הנו בבית
ידעו באילא שיראהו לי בלכתו שם, ובשובו לביתו מת באריב"אל, ואבוא אל
אילא ואמלא שם חכם זקן ושמו ר' דוד רסאן קרובו ואמלא חן בעיניו
ושבעו לאמר אם היה יודע אמיתת ספר הזוהר אם היה אמת אם לא,
יוד החכם כי נתבאר לו בודאי שר' משה בשם הכותב היה צודאם, וסבת
האמתות הוא כי ר"מ הנז' היה כותב סודות ונפלאות לעשירים אשר במלכות
היה ולקח בהם מתנות רבות זהב וכסף ואותו היום כל מה שהיה מרויח
היה מפור עד שצוים מותו לא נשאר לו אפי' פרוטה ואשתו יצתו ברעב
ובלמא ובעירוס ובחוסר כל, ובשמעי מיתתו קמתי והלכתי אל ר' יוסף
דאילא שהיה עשיר גדול ובחיי לקח ממנו מתון גדול ואומר לו עתה הנה
את דודים חובה לספר הגדול ותקח הספר מיד אשתו במפה יפה שתשלח
לשך שהיא כעת ערומה וכן עשה ושלה ביד אשתי אל אשת ר"מ הנז'
אשת ר"מ שמעולם לא היה ספר לאישי רק מלבו ידעתי היה
דיתי ואומר לאישי למה אתה תולה עיוןך בחכם אחר הלא טוב היה לך לימר

שמשכלך אחת כותבם ויודוך כי תיטיב לך, ואישי ענני שאם הייתי אומר שמדעתי הם לא יחשיבו אותם ולא יתנו לי מחנות בהם, ולכן אני תולה אותם ברשב"י וחזיריו, ואח"כ דברתי עם בתי ואמלל דבריהם מכוונים, אלה הדברים אשר דיבר אלי החכם הזקן ר' דוד. ואסע מאילל ואבא טלאבירה מלאחי שם זקן מופלג שמו ר' יוסף הלוי בן ר' יוסף טורדוס המקובל, ואחקורה שמו ולדעת מה שידו מגעת בידיעת ספר הזוהר ויאמר לי דע באמת כי היה ביד ר' משה ספר הזוהר אימתי וסיבת אימיתות דברי הוא כי היה נותן לי קונטרסים ואני לבחון הספק הזה לקחתי קונטרסים אחד מבין הקונטרסים ואמרתי לו שנאבד ממני שיתן לי ממלא מקומו, ויאמר לי הראה לי אחרית הקונטרסים הקודם לו וראשית הקונטרסים המתאחר ויכתוב לי קונטרסים וארא והנה אין ביניהם שינוי כלל אפי' תיבה אחת רק שפה אחת ודברים אחדים היש נסיון גדול יותר מזה אחר זה באתי לעולמו ולאמר לי שבחינת ר' יוסף הלוי אינה בחינה שאולי קודם לחיות הקונטרסים לאדם היה מעתיק לעלמו, ואח"כ מתוך אותם הקונטרסים אשר בביתו היה כותב לאחרים ע"כ הדברים שהביאם בספ' יוחסין. ושם הגיה המביא ספר יוחסין דברי מה בכך נגד הדברים האלה והשיב על דבריו הגאון יעב"ץ לפשר מקלת ולקיים מקלת, ע"ש. והנה מזה תבין שלא נודע לספר הזוהר אב ומקור שממנו ילא ונחפשת כשאר חבורי רז"ל המפורסמים מיום החגלותם המשנה והתלמוד וחוספתא ספרא וספרי שכולם ידוע ומפורסם מקורן ומחברן, אבל ספר הזוהר המסית זה אומר בכה וזה אומר בכה וקורא אני עליו מאמר רז"ל בירושלמי שבת פ' ר"א דמילה ופסחים פ' אלו דברים שאמרו שם ר' זעירא בשם ר' אלעזר כל תורה שאין לה בית אב אינה תורה עכ"ל. ואל תפנה למתק שפתיו צמה שהוא מלהיב את לב קוראיו ומעוררם ליראת שמים להשתדל בעסק תורתו החדשה שהוא קורא לה בת מלך לפי שאין כוונתו רק להביא את הקורא לאמונה נכרית להאמין באלהים רבים משפחות משפחות, משפחת האלוהות שבגולם האלילות שהם א"ק וע"י וא"א ואו"א וזו"ן, וכנגדם בגולם הבריאה, וכמוהם בגולם היצירה, וכן בגולם העשיה, ואת כולם הם מקבלים אותם לאלוהות, ומשכחים ומפארים אותם בשעת התפלה באמרם אין כאלהיו וכו' כמש"ל פ' ע"ט ב' סידור חסד לאברהם רודאי דרושים כאלה אסור לשמען וכו' לקרותן ולהאמין בהם. וגרסו' במדרש הגדול ריש פ' אמור ז"ל יראת ה' טעורה עומדת לעד ר' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אימתי היא טעורה כשאדם מזהר עלמו מדברי מנות, ר' שמעון בן מנסיא אומר הרי

הוא אומר שזה מים מזורין שזה מים מדברי חכמים ואל תשחה מים עכורים וחמשך לדברי מינות של' ולמה תשגה בני זזרה (אוחיות זוזכר) וכן הוא אומר נפש שזעה חזוק נופת כשאלס משזיע עלמו מדברי חורה הוא מואס דברי מינות שהס ערבים כנפת (זכאה חולקיהון וכיולא) ואלס שאינו משזיע עלמו מדברי חורה כל מה שהוא שומע הוא נמשך אחריו, מי גרס לו, שהרעיו עלמו מדברי חורה של' ונפש רעבה כל מר מחוק עכ"ל:

תשובה מה שהביא לשון שה"ג בשם הרב יש"ר שהוא שמע מפי מגידי אמת שבשנת ש"ף כשבזו הספרדים עיר הידילבירגה לקחו מהאקדימיא כמה אלפים ספרים וביניהם ספרי קדש על קלף ובכללם ספר הזוהר על כל כ"ד משא סבל וכו' אדרבה מכאן ראה חזקה וברורה לנו שלא יגרע ושלא יכלה שלא חקרו חכמים בין זה לזה בין הזוהר שנמצא בארון ובין זה שנמצא כתוב על קלף ולא מצאו ביניהם חלוק כלל, שאלו מצאו איזה חלוק היו רושמים בספריהם שזה היסך זה, וא"כ ודאי כיון שאין ביניהם חילוק ברור הדבר שהוא לרשבי וחביריו, וכן תראה שמוכירים המקובלים בספריהם זוהר שיר השירים וזוהר רות וכיוצא שכן אמת דברי יש"ר הנז' שהזוהר על עשרים וארבעה ספרים, וכיון שאין בו שינוי חזקתו שישראל כתבו וקורין בו כמ"ש הרמב"ם בדין ס"ה, ומה שמתקשה איש זה על הרב יש"ר הנז' ואמר שדבריו שקר שהרי כבר נדפס הזוהר שנת שי"ח וכו' אין קושיא בדברי יש"ר כלל, שאפילו כבר נדפס הזוהר ודאי שהם הדפיסו על אותו הנמצא בארון, וזה הנמצא על קלף חזק הראשון ונתאמת, וא"כ דברי יש"ר אמת וברור מללו ודו"ק, ומה שהביא לשון מטפחת ספרים ועשה פקפוקים ופלילות וספיקות על ספר הזוהר, אותן הדברים הן הן שבספר יוחסין הנזכר לעיל, אשר כבר כתבתי לעיל צ"ח שהרב ספר יוחסין הביא אותם הדברים והטענות ועשה נגדם מלחמה עצומה וקללות נמרצות ובידרר שם שהזוהר לרשבי, רק שהרב שלשלת הקבלה וסדר הדורות העתיקים מספ' יוחסין בקיצור והסכימו שהם שקר.

וגם הרב מטפחת ספרים העתיקים ועשה נגדם שהם שקר רק שהבער הל"ז גנב סוף חתימת דבריו וז"ל הנך רואה בעיניך סכלות הדוברים על צדיק עתק לא ידעו ולא יבינו ההוסכים ללענה דברים שהם כבשונו של עולם, ודברי הספר החתום לזר יחשבוהו וישימו לאחר מלתו וראיותיהם וטענותיהם הבל ואין בהם מועיל עכ"ל מטפחת ספרים נגד הדברים שהעתיק כסיל זה: **צ**ד"ה כתב הגאון בעל מטפחת ספרים (פ' ב') וז"ל אכן גם מלפנים בחחלת עת הגלותו בכתב ספרד שם נראה בראשונה שיצאו העתקות ממנו

מתחת יד המקובל הספרדי, חשדוהו בני דורו שהוא הממציא בשכלו דברי סתרים כאלה, ונזכר מזה באריכות בספר יוחסין דפוס קוסטנטינה הסענור והתשובות בצידם עד שנתבטלו גם בזמן ההוא דברי המערערים, לכן בספר יוחסין דפוס קראקא השמיטו כל הויכוח הלז כדי שלא לתת פתחון פה כנגד ספר הזוהר 'זכו' וכך הוא רחוק גם בעיני שיהא ר"מ דילואן הממציא והבודד סלבו כל הספר ההוא חלילה כאשר הרביתי אמרי על זאת, גם בגיליון לספר יוחסין שלי הגהתי עליו שם כדברים האלה, ועיין שם מה שכתב המחבר בשבח ספר הזוהר בלי שום פקפוק וערעור, וגם הרב בחיי שהיה תלמידו של הרשב"א כידוע מזכירו בשם רבו כמה פעמים הוא ראה ספר הזוהר ומביא לשון ממנו פ' משפטים על פסוק וכי ינצו אנשים וכינה אותו מדרשו של רשב"י כדרך שרגיל לקרותו בעל עבודת הקודש, תראה שהיה כבר נקרא שמו כספר ידוע בימיו, ואי אפשר שיכזב הבחיי בכן לייחסו לרשב"י בדבר פשוט בשקר מוחלט ח"ו שהוא היה כמו בדור אחד עם ר' משה דילואן, לכן אני אומר ודאי המוציא לעז על עיקר ספר הזוהר המכונה מדרשו של רשב"י לא ינקה ועתיד ליתן את הדין גם ח"ו לחשוב ר"מ דילואן שהיה אדם גדול עכ"פ ומקובל נאמן שיעשה דבר כזה לבדות דברי סודות מלבו לגמרי גם לכתוב ספורי מעשיות ארוכים מופלאים אשר לא היו ולא נבראו ולתלותן ברשב"י וחביריו בכזב נמור והוא דבר נמנע ואסוי' הרהור אסור כי לא יעשה כן בישראל עכ"ל מספחת ספרים.

וְעוֹרְךָ כֵּתֵב הַגֹּאֵן מִסְפַּחַת סִפְרִים (סוף פ"א) וז"ל והנה בענין שורש קבלת חכמת האמת חלילה לאדם מישראל להיות מסופק באמתתה שהיא נשמת התורה בלי שום הרהור ספק בעולם גם כבר הובא שלשלת קבלתה בספרים שונים שהיא ודאי מסורת גאונים קדמונים אמוראים וחנאים בעלי התלמוד ז"ל, גם הרב המובהק מאיר עיני חכמים בהלכה ופילסוף בקי בכל חכמות חיצוניות ורופא מומחה הוא הרמב"ן ז"ל היה מקובל אלהי נאמן רוח איש קדוש ונורא וקדמון הוא זה קרוב לשש מאות שנה עד זמננו, אישרה קיימה קיבלה ויסדה בפירושו על התורה כמפורסם ונדוע בעולם, ואין צריך להזכיר הראב"ד הקדמון בעל פירוש ספי' יצירה ורבותינו האשכנזים הקדומים הלא הוא החסיד בעל הרוקח ובחכמי ספרד אחר הרמב"ן הרשב"א וכל תלמידיו החזיקו בה והיא ודאי חכמת האלהות שרמזו עליה בעלי התלמוד במשנה וגמרא וזכרוה בשם מעשה מרכבה ומעשה בראשית, וכל התורה שבכתב ושבע"פ מורים ומרמזים עליה באצבע אלהים שיש בתורה חמדה גנוזה לצדיקים, בה

יראו נפלאות מחורתינו האלהית, מבלעדה אין חכמה אמתית והיא פרי עץ החיים, טועמיה חיים זכו חיי ער, ליאור באור פני מלך חיים, ועליה שואלין גם ביום הדין, כמ"ש וז"ל צפירת במרכבה, וצריכה קדושה פרישות וטהרה ובר לבב, בקשת האמת, ורדיפת רצק והשלום, דרישת המדע באהבת השם ויראהו, וחפישת חכמה ובינה נאמנה הטמונים כדי לזכות אליה, זולת זה היא מסוכנת סבה, הנזק מסברא חפשיית בלתי מקובלת כמ"ש הרמב"ן בהקדמת פירושו לחורה, ובנפש מקולקלת היא מחבלת וכבר נודע כל זה בספרי המקובלים, הרוצה לידע על מה אדניה הטבעו יעמוד עליהם וימצא די ספוק, לכן לא אתעב בכך ללעזור ללא כח מה מני הלך יהלך, גם ספר הזוהר הוא גור המקובלים בלי ספק בעולם בשגם העיד עליו האר"י ז"ל שהיה איש קדוש אלהי ורוח הקדש שורה עליו, הלא עליו בנויה כל חכמתו הנשגבה והנוראה חלילה לתרהר אחר דבריו עכ"ל מטפחת ספרים, ומ"ש זה האיש שהזוהר אין לו אב ומקור שזה אומר בכה וזה אומר בכה וכו' שקרן הוא זה שהרי האומרים בכה והאומרים בכה הם קצת כחות רשעים שקרנים ולא ברשיעי עסקינן, אלא סמכינן והמכינן על דברי חכמים שה"ג ושלשלת הקבלה, וספ' סדר הדורות וספ' יוחסין ומטפחת ספרים כולם מורים באצבע בידים מוכיחות ורגלים לדבריהם בראיות נאמנות שיש אב ומקור לזוה"ק והוא רשבי וחביריו, ומ"ש בשקר שאין הזוהר כשאר חבורי התנאים ספרא וספרי שידוע מקורן ומחברן וכו' והרי לא נודע בבירור מי הוא מחברן שהרי בספר שה"ג איתא (אות סמך במערכת ספרים ערך ספרא וספרי) ששם כתב וז"ל ספרא הרמב"ם כתב שרב חיברו, והר' קרבן אהרן כתב בשם רש"י שלא חיברו רב, וי"א שרבי יהודה חיברו, וי"א שהוא נחחבר אליבא דר' עקיבא עכ"ל בקיצור, ועוד כתב ספרי לר' שמעון משמע מהגמרא, ומשמע מהגמרא דספרי לר' ישמעאל ע"ש, וא"כ לפי דעת זה האיש כיון שלא נודע בבירור מי הוא מחברן לפי דבריו אינם תורה, ולשון הירושלמי דאמר כל תורה שאין לה בית אב וכו' הוא כגון מה שכתבתי לעיל ס' צ"ו, ומ"ש הטפש הזה בהפלגות וגיוזמים שיש משפחור אלוהות וכו' עד אמרו שאין להאמין, כבר הרסתי יסודו לעיכ"ל ס' ע"ט, רק הוא מרבה דברים מביא חטא על עצמו שונה דבריים שקריים, ולשון מדרש הגדיל שהביאו בער זה בשיבוש, ואני אביאנו כמתכונתו כי הוא מוכיח ומחננד למעשה טפסן זה ופסעו וז"ל (ריש ס' אמור) יראת ה' טהורה, ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר, אימתי היא טהורה, כשאדם מטהר עצמו מדברי מינות, ר' שמעון בן מנסיה אומר הרי הוא אומר שתה מים מבורך שתה מים

מדברי חכמים ואל תשתה מים עכורים והמשך לדברי מינות שנ' ולמה רשעה בני בורה, וכן הוא אומר נפש שבעה תבוס נופח כשאדם משיע עצמו מדברי תורה הוא מואס דברי מינות שהם ערבים כנופת, ואדם שאינו משיע מדברי תורה כל מה שהוא שומע הוא נמשך אחריו, מי גרם לו, שהרעב עצמו מדברי תורה שנ' ונפש רעבה כל מר מחוק עכ"ל. ובברייתא דאבות שנינו (משנה א, וב') ר' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' ומגלין לו רזי תורה (סירשו המפרשים מגלין רזי תורה מן השמים) ונעשה כמעין המחגבר וכנהר שאינו פוסק וכו', האי לישראל דברייתא מורה בהדיא שמגלין לו סודי התורה מן השמים כרשב"י וחביריו, אבל הטפש הזה שכל מגמתו בעסקו בתורה רק לקנטר את החכמים, וא"כ הרי הוא עושה שלא לשמה שנעשית לו סם המות כדלעיל פ' ס"ח, והוא השותה מימי ערל מים העכורים ויצא לחרבור רעה תרבות אנשים חסאים ג"כ הוא משבחם בהקדמתו. ע"כ תשובה:

פרק ק' ורחימי להרב נחלת יוסף לר' שמואל איש עדן שהביא נקודת אמונת סקבלה החדשה וטרח ליישב קצת סתירות במשלים שאינם מתקבלים על השכל הישר ואין בהם כדאי לאהוב את ייטוד השי"ת על דרך האמת אשר הורנו רז"ל מפ"י חוה"ק כמו שיראה המעיין שם כמשל שהביא וגם הוא סובר שכל עבודתינו וזכותינו הם לאלוה קלר אפיס ז"א והוא אלהינו ואנחנו עמו ונחלתו והוא המלך הקדוש המהולל בכל התושבות השולט על כל הברואים וזגס ומפרנסם ומנהיגם ושז"א הוא שירד על הר סיני להחזר עם המלכות שנקרחת אש שבזר קדמה וירדה על הר סיני ואמר אנכי ה' אלהיך אשר הולאתיך היא אימא עלאה זינה כי היא הולאתת מארץ מלרים ע"י המלכות שנתנה לה גבורותיה ומלכות היא המכה במלרים בסיועת הבינה וכן בסני ע"י חיבור זינה ספירת ומלכות נאמר אנכי ה' אלהיך והתורה ילאת מחכמה עלאה עם כללות זינה והכל זכח א"ס ז"ה ע"ש ד' ס"א וס"ב ודבריו ג"כ מכוונים למהרי יופים לעיל כ"ו שז"א שנגלה על אבותינו בסני ואמר אנכי ה' והנה כבר הודעתך זפ' מ' שכל א"ס שהזכירו המקובלים החדשים הוא החלק הגנוז זכחר הנקרא עתיקא דכל עתיקין זלזר אבל עדיין יש א"ס אשר היא לעילא לעילא והוא המקיף את כל אשר בתוכו מכל הגבראים ואין דבר חולה לו ורק אל הא"ס אשר זכחר מליהס ירמזון וממנו הם ממשכים בהתפללס אל קלר אפיס (ז"א) ואל עתיקא קדישא לפי דבריהם אמר הנביא ה' שהוא ע"ק פעלך שהוא ז"א חייהו כמש"ל סס"י מ"ח ז' האדרא רבה והעולה מדברי סר' נח"י הוא הדבר אשר כבר זכרתו לך פעמים רבות שדעת המקובלים

החדשים שכל עבודתינו וחפלותנו להאלוה קלר אפיס והז"א הוא שנגלה על אבותינו בהר סיני ונתן לנו את התורה ומפיו שמעו אנכי ה' אלהיך הוא ולא אריא ולא אריא וע"י ואד"ק וכ"ש שאינו הא"ס אשר הוא לעילא לעילא עכ"ל תשובה מה שמלגלג ומלעיג על הרב שמואל בעל נחלת יוסף. מה נעשה לו לספסן הלז כי הוא כופר בדברי חכמים ומקטני אמונה ומעומקי השכל והמשוגעים הוא כי אוי לו ואוי לנפשו איך הפיל עצמו לבאר שחת וגם מ"ש כשקר שהרב נח"י סובר שהעבודה לז"א וכו' כבר רצצתי מוחו לעיל כ"ס וגם מ"ש ב' נח"י שהמלכות היא דוממה במצרים וכו' נתבאר לעיל ליה ומ"ש עוד בשם נח"י שבמעמד הר סיני ירדה האש שהיא מלכות ואח"כ ירד ז"א וכו' ותלא כבר פירש הר' נח"י דף ס"א ע"ב שז"א הוא שם הוי"ה וכן אמרו במדרש הגדול (פ' יתרו) וז"ל וירד ה' על הר סיני אמור מעתה נבקעו שמי השמים העליונים ונתנה רשות לאש ללהט את המים וכן הוא אומר כקדח אש המסים מים חבקה אש ירד לו היציע התחחון ועמד לו על הר סיני ודיבר עמהם מן השמים אלו שמים שעל גבי הר סיני עכ"ל דומדרש וגם הרב נח"י בעצמו ביאר שם שהם א"ו האספקלריאות שהיה הבורא ית' נראה בהם לנביאים וכן אירא במדרש רבה (פ' ויקרא פרשה א') שהן חשע אספקלריאות ואחת מצוחצוח שבה נראה למשה ע"ש וא"כ דברי הרב נח"י אמת שהבורא ית' שאין לו סוף הכל בכחו והוא המדבר בהם לישראל במעמד הר סיני כמו שסיים שם ואמר וז"ל והכל בכח א"ס ב"ה ורוחו דבר במ ומלתו על לשונם ואין שום ספירה פועלת ואומרת אר"א מה שמספיע בה הא"ס והוא המדבר כי הוא אדון הכל ואין זולתו עכ"ל. ובער שונה באולתו ואמר שיש עוד א"ס אחר שדוא למעלה וכו' משבש דברי חכמים הוא וסתרתו כבר הטעאותיו וכזביו לעיל פ' מ' ומ"ש לפי דבריהם אמר הנביא ה' פעלך שהוא ע"ק וכו' נתבאר כל זה באורך לעיל סוף פ' מ"ח וכל הפרק הזה מראשו ועד סופו כולו הפלגות ושקרים כפולים ומוכפלים זיופים מזוישים ועל כולם גליתי קלונו בפרקים שרשמתי לך ע"כ חשובה.

פרק ק"א ולחקן הכפירה והמינות הנלויה באמונה זו אמרו כי עבודתינו שאנו עובדים לו אע"ג שהוא נברא כמ"ס הר' יוסף לבב כי לכשמתו אנו עובדים ואע"פ שאנו מאמינים כי אלהינו אינו גוף ולא כח בגוף והנה ידוע מדבריהם כי הנשמה של כל נברא יש לה דמיו ולורת הגוף בכל חלקי חבריו נשמת הזכר וזכר וגשמת הנקבה נקבה כי על כן לריך לכפול לדידהו ה' אלהיכם אמת בק"ש למרות דברי רז"ל שאמרו האומר מלה מלה בק"ש וכופלה משחקין אותו משום דמיחזי כשתי רשייות) ובכפילת ה'

אלהיכם אמת כ"ש דמיחזי כשחי רשויות כדי להשלים רמ"ח איברי
 הנשמה שבזכר שהוא חייב בק"ש ואם לא יכפול תישאר נשמתו חסרה
 ולמעמד הר סיני לפי דבריהם קדמה אשתו של ז"א שהיא המלכות לרדת על
 הר סיני ואח"כ הלך הז"א אחריה כמנוח אחרי אשתו וגמלא הוא וזגתו כולם
 יסדרו להר סיני שהרי הוא ירד להתחבר עמה כמ"ש נח"י וגם אבא ואמא גם
 הם גמלאו עם צהר סיני שהרי היא שאמרה אשר הולאחיך כי היא הוליאחס
 ממלרים והמלכות היא המכה במלרים בסיועת צינה שהיא אימא והתורה ילאה
 מחכמה שהוא אבא וגמלא לפ"ז שבמעמד הר סיני ירדו או"א וז"ל על הר
 סיני וז"א הוא שאמר אנכי ה' אלהיך וא"כ יקשה מאד מאמר רז"ל בשמות
 רבה וז"ל אנכי ה' אלהיך מלך צ"ו שמוך יש לי אב או אח או בן אמר
 הקב"ה אני איני כן אני ראשון שאין לי אב ואני אחרון שאין לי בן ומבלעדי
 אין אלהים שאין לי אח ע"כ הלא לפי הקבלה החדשה או"א ומלכות כולם
 נגלו עם קלר אפים (ז"א) צסיני והחילצו שם עמו והוא המדבר אנכי ה'
 אהיך איך אמר שאין לי אב ואם והרי הם נלצים עמו ואיך אמר שאין לי
 אח והרי זגתו קדמה לו לירד על הר סיני והוא ירד אחריה להתחבר לה השקר
 הוא מדבר ולמה זה ישקר עלינו והם עומדים עמו האם להחל בנו נגלה עלינו
 חלילה לה' אלהינו מן השקר כי הוא ה' אלהים אמת ותורת אמת הנחילנו
 ובמלות הוה"ק הרחיקנו מאמונות זרות וכוזבות שטעו בהן האומות זולתינו.
 וסתירת דברי נח"י שאמר שבכת א"ם ורוחו דבר צם ומלתו על לשונם, ובזוהר
 שהבאתי לעיל כ"ו וכ"ז מצואר שאו"א הם שמינו את קלר אפים (ז"א)
 והשליטוהו על כל הברואים ולא הא"ם, וגם מצואר שם והובא לעיל כ' וכ"א
 שכל העלות הללו כל אחד נטל רשות מחברו שהוא האלוה שלמעלה ממנו
 ולא מא"ם, והוא קורא לכל אחד מהם צסם הוי"ה ואלהים והקב"ה עד שיש
 מקום לשומע את חבירו מזכיר שם הקב"ה המורגל צפי רז"ל וצפי כל ישראל
 לריך השומע לשאל על חיזה הקב"ה אתה אומר, אם על ע"י או א"א או
 או"א או ז"ל כי כל אחד מן הפרטופים האלה הוא נקרא צסם הקב"ה, והם
 גופים מחולקים הנוטלים רשות זה מזה ומסייעים זה את זה כמ"ש הר' נח"י
 שהמ"ל היא המכה במלרים בסיועת הצינה. ואם הפועל בהם הוא אחר ומלתו
 על לשונם והוא הא"ם המתלבש בהם והוא המדבר בהם, איך לא חפץ אבא
 לברוא אדם, ואימא חפלה לברואו ואמרה לאבא נה איכפת לך אם יחטא לי
 יחטא ולא לך כד"א ובן כסיל תוגת אמו ולא תוגת אביו ובראה את האדם
 שלא כחפלו ורעונו של אבא, ובשחטא אדם הראשון גירש אותו אבא מג"ע

וגירסה עמו כמבואר בזהר בראשית כ"ב. והרי מכאן שכל אחד מהם חלש ולריך לסיוע חבירו ואיך נעבוד לאלוה הלש הלריך לאלוה אחר לסייעו, וגם לא רוח אחד דיבר בם שהרי מה שעלה על רוח אימא לא עלה על רוח אבא צענין בריאת אדם הראשון, ומאי הית לך למימר ודאי שדברים כאלו לא ילאו מפי שום תנא או אמורא מרז"ל וכ"ש רש"י התנא שהרי הוא אמר כל המשחק ש"ש ודבר אחר נעקר מן העולם (סנהדרין פרק ד' מיתות). ובגיליון הבא מירושת'ו ע"י מלשינות שקר שכתב להם ארך הלשון האריכו למעניתם, ובשם קונדרים סוד ישרים מכחיש מליאות זכרים ונקבות באלהים הקדושים אשר אחס יעבודו המקובלים החדשים בתפלתם, ובכרעותיהם אשר יכונו אליהם ושכל האומר שיש לאלהים אשה ח'ו הוא כופר בעיקר ומקולל ועונו גדול כעע"ז, וששם שכינה הוא נברא שברא האלהים למעלה עם כמה אורות קדושים רוחניים למעלה מהמלאכים ונקראים בשם ספירות וכו' ונקרא האור הזה בשם שכינה ובאמת הוא אור נברא ובלשון ערבי נור והוא רוחני מאד ואין לו שום לורה ודמות כלל, וא"א לשום אדם ללייר מהותו בשכלו כמו שא"א ללייר מהות עלמות הנשמה שבגוף האדם, ואור זה מתייחס לשי"ת שנקרא אור ה' ככתוב בית יעקב לכו וגלכה באור ה' וסיים בדברי הרמב"ם צמ"כ שכתב צענין שכינה ע"ש. ודבריו אלה המכחישים מוכחישים באמת ועומדים נגד דברי הזהר והרח"ו ושאר מקובלים ולפי דבריו בתנ"ס ערמו ויגעו המקובלים החדשים והאריכו למעניתם בדברים רבים וספרים שונים ללייר לנו עשתנותיהם צענין האלהות, וחזרנו מכל דברינו לפשוט ולשלוט מדעתנו כל לורה ותצנית ודמות מאותן הספירות שהן אור נברא, וכל אותן הדברים הנאמרים בהקבלה החדשה אינם רק לעבור על דברי רז"ל שאמרו כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם, אמתהא, והלא מרבים העם ללייר ולדמות ולחלק את האור לחלקים ומדרגות רבות זכרים ונקבות בפלופים שונים וקראו בשמותם עלי אדמות יש זכר ונקבה כאדה"ר שנברא ד"ו פרלופים דבוקים יחד דשייך בהו שאלת רז"ל הי מנייהו מסגי ברישא, ויש פרלופים חלוקים לגמרי זכר בפני עלמו ונקבה בפני עלמה כו"ן שאמרו שקדמה אשתו לרדת על הר סיני, ואח"כ ירד הו"א אחריה להתחבר עמה כמש"ל ב' נח"י והמה עיקר האלהות ולהם היא העבודה כמפורסם, עכ"ל :

תשובה מ"ש בתחלת דבריו לתקן הכפירה ומינות הגלויה וכו' היה לו לתקן המינות והכפירה אשר קננו בלבנו אשר מיל"א כריסו וגדשה מבטן ערל וטמא רח"ל מהאי מינותא דאטבע בה ביון מצולתה האי סמיא ועוירא

דאשחגע. ומ"ש והזכיר דברי יושר לבב וכו'. כבר נשהרבב לשונו על זה סוף
 פ' מ"ח וביארנו שם ופ"ש שתשובתו בצידו שכבר ביאר דבריו הרב יושר לבב
 וכל מקום שפקרו המינים חשובתם בצידכ. ומ"ש א"כ יהיה כח בגוף וכו' כבר
 נחבאר לעיל שהמקובלים מודים שאינו כח בגוף, ורק זהו משל כדגרסינן
 בגמרא (ברכות פ' א' דף י' ע"א) וז"ל הני חמשא ברכי נטשי כנגד מי אמרן
 דוד, לא אמרן אלא כנגד הקב"ה וכנגד נשמה מה הקב"ה מלא כל העולם אף
 נשמה מלאה את כל הגוף, מת הקב"ה רואה ואינו נראה אף נשמה רואה ואינה
 נראית, מה הקב"ה זן את כל העולם כולו אף נשמה זנה את כל הגוף, מדי
 הקב"ה סהור אף נשמה סהורה, מה הקב"ה יושב בחדרי חדרים אף נשמה
 יושבת בחדרי חדרים עכ"ל התלמוד. והנה מהגמרא מבואר בהדיא שהמשילו
 הבורא ית' כנשמה בתוך הגוף נסתר חדר לפנים מחדר ומלא כל העולם והוא
 נשמת העולמות ואין זולתו. וא"כ אוי לו לבער הזה שמהפך דברי יושר לבב
 על שהמשיל הבורא ית' לנשמה ולנלב עליו ואמר שזה כח בגוף וגם משבש
 עוד דברי הר' הנז' באמרו כי לנשמתו אתה עובד לומר שכוונתו על נשמה
 שבחוף כל נברא, והכסיל בחושך הלך ולא שם אל לבו שהוא רק מדבר
 מהכורא ית' שהוא נשמה בכל העולמות כמ"ש ביושר לבב כי לנשמתו אתה
 עובד כי מבלעדה אין כל נמצא עכ"ל וכמאמר הכתוב ואין ציור מבלעדי אלהינו.
 ולא כנגד הרב יושר לבב הוא מתקשה בלבד באמרו כח בגוף אלא נגד התלמוד
 בכלי, וזהו לשון התלמוד שהבאתי שהנשמה מלאה את כל הגוף וכן מסתברא
 שהרי אין לך שום אבר שאם נזרמן לאדם קוץ באחד מאיבריו מכאיב כל
 גופו ומצטער וזהו לפי פירושו שהנשמה מתפשטת בכל אבר, וכזה כתב רבי
 הרמב"ם ז"ל במורה (חלק א' פ' ס"ב) וז"ל בענין שם בן מ"ב אשר דיבר שם,
 אמנם היו אלו מלות רבות כלל אותיותיהם מ"ב ואין ספק שהמלות ההם
 מורות על עניינים בהכרח העניינים ההם יקרבו לאמיתת ציור עצמו ית' בפנים
 אשר אמרנו, ואמנם נקראו אלו המלות הרבות האותיות שם להיותם מורים על
 ענין אחד עכ"ל הרמב"ם ז"ל. ומ"ש צריך לכתול לדידהו ה' אלהיכם אמת בק"ש
 וכו' אנן סמכינן ואולינן בתר גוברא דמאריה סייעיה הוא מרן בית יוסף שכן
 פסק בשלחן הטהור (סי' ס"א) וז"ל בקרית שמע יש רמ"ח תיבות וכדי להשלים
 רמ"ח כנגד איבריו של אדם מסיים שליח צבור ה' אלהיכם אמת וחוזר בקול
 רם ואומר ה' אלהיכם אמת עכ"ל, וזה המדיח דבריו סותרים זה את זה שהרי
 לעיל פ' ט' כתב שהוא לומד בשולחן ערוך ללמד וללמד לשמור ולעשות,
 וכאן אמר נגד דברי מ"ן שהם דברים למרות דברי חז"ל, וא"כ הרי לא למד

'אמונת ה'

תטו

ולא קיים. ועל אמרו למרות דברי חז"ל שאמרו האומר מלה מלה בק"ש וכופלה משתקין אותו משום דמיחזי כשתי רשויות וכו' לאו מהא אוריא שהרי לא אמרו חז"ל האומר מלה מלה וכופלה רק בפסוק ראשון שעיקר היחוד בו שאם יכפול אותו מיחזי כשתי רשויות. ומ"ש ונכפילת ה' אלהיכם אמת כ"ש דמיחזי כשתי רשויות וכו' והלא מעיקרא לא אמרו אלא במי שכופל רק בפסוק א' וא"כ הרי ק"ו שלמד כסיל זה אין לו סמך וסעד, והיה לו לכסיל זה ללמוד ממאי דאמור רבנן רבא אמר אמת אמת חפסיה להאי וכו' אבל באמת אפילו יביא ראיה מזה לא שייך שהרי כבר ביארו הפוסקים דבר זה כמ"ש בב"י (סי' ס"א) וז"ל הילכך לא אמר רבא כל אמת אמת חפסיה להאי אלא כשאינו חוזר לומר אלא חיבת אמת לבד וכדמוכח לישנא דרבא כל אמת אמת חפסיה להאי ופירש רש"י ריהטא של אמת תפסחו לזה, והא לא שייך אלא באומר ב' פעמים אמת בלא הפסק חיבה אחרת אבל אם חוזר ואומר ה' אלהיכם אמת שפיר דמי וכו' ע"ש בב"י שהאריך לייסד דבר זה משם כמה רבוואתא קמאי. ולא עוד אלא שאם נכפול ה' אלהיכם אמת לא מיחזי כשתי רשויות כמחשבתו בער זה שהרי פסוקים נאמרו כן. שני' (יהושע כ"ב) אל אלהים ה' אל אלהים ה' הו"א יודע וגו' וא"כ צדקו דברי חכמים כל מקום שפקרו המינים תשובתם צידן ועוד נאמר (מלכים א' י"ח) ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים וגו' והבן. ומה שאנו כופלים ה' אלהיכם אמת לא להשלים רמ"ח איברי הנשמה שיש בנו כדברי המסיח הנה, אלא כמאמר חז"ל בעלי התלמוד המובא בילקוט משלי (רמז תתקל"ו) וז"ל א"ר מני אל תהי קריאת שמע קלה בעיניך מפני שיש בה רמ"ח חיבות כנגד איברים שבאדם ומהם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אמר הקב"ה אם שמרתם שלי לקרותה כתקנה אני אשמור את שלכם עכ"ל הרי מדברי רז"ל שצריך לקרות שמע כתקנה שלימה רמ"ח תיבורא, וא"כ המחסר ג' תיבות הנזכרות הרי הוא קורא ק"ש שלא כתקנה אין הקב"ה משמר כל איבריו, ומה שלגלג על דברי נח"י שהאש שהיא מלכות קדמה להר סיני נתבאר לעיל ס' ק' בשם מדרש הגדול. עוד הלעיג על שאמר שהתורה יצאה מחכמה הלא דבריו מבוארים שהבורא ית' שהוא הא"ס שאין זולתו הוא שנחן התורה מצד מדת החכמה שהיא שם י"ה ולפעמים הו"ה וכן איתא בדברי רז"ל בבראשית רבה (ס' י"ז ס"ו ז') רבי אבין אמר נובלות אורה של מעלה גלגל חמה נובלות חכמה של מעלה תורה עכ"ל המדרש. וכללן של דברים דע כי כל מגימת כוונת הרב נח"י ושאר המקובלים לומר שהבורא ית' נגלה לישראל ומשה בסיני בספירותיו שהן שמותיו שהן כבודו והן הן מעשה מרכבה וכן

איתא במדרש הגדול פ' וארא וזיל וארא אל אברהם, ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר הפרש בין גבואות אבות לגבואות משה ושאר נביאים, האבות כשהיה הקדוש ברוך הוא נגלה עליהם לדבר עמם לא הידו נגלה לא בחיורא ולא במרכבה ולא בשאר מיני תכבוד עד כאן לשוננו, וממזא דבר זרה אחרה למד שמשדה רבינו עליו השלום היתרה גבואתו בחיות ובמרכבה וכל שאר מיני הכבוד, וכן היה כל זה בסיני כדאיתא בילקוט רזלים ב' הפסיקתא רבתי (רמז תשצ"ו) א"ר אברימי דמן חיפה שניתי במשנתי שירד עם הקב"ה לסיני כ"ב אלף של מלאכי השרת, ד"א כ"ב אלף מרכבות, וכל מרכבה ומרכבה שראה יחזקאל עכ"ל. וכן איתא במדרש הגדול פ' ואתחנן על פסוק טנים בטנים א"ר ברכיה גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם ב"ה שכל השבטים לא עמדו במימיהן, ושבתו של לוי עמד במימיו אמרו ע"כ מיצעתה, אלא כ"ב אלף של מרכבה, וכל מרכבה ומרכבה כמרכבה שראה יחזקאל עכ"ל.

ולפיכך כשנגלה לנו בסיני בכל זאת היה מדבר בהם שהוא הוא המדבר ואין זולתו ואין סוף לאחדותו, ומה שמלעיג על דגריהם באמרם אבא ואמא וכי נחבאר זה כמה פעמים שזה אינו אלא מדרך המשל באותיות השמות לא שיש לבורא אב ואב או אח חלילה כמחשבת רשע עריץ זה, ועוד רציתי לבאר לך על מה שלגלג על המדות שבהם ניתנה התורה ובהם נברא העולם ששמותיו הקדושים הם מדותיו ית' ובהם ברא העולם ומצדם נתן החורה כמ"ש הר' שבילי אמונה (ריש נתיב ב') וזיל ודאציל ממעלתו ית' **חכמה ותבונה ודעת** ובהם ברא העולם מה שאין השכל יוכל להשיג בו עכ"ל ובהדיא איתא בדברי רז"ל במדרש תלים (מזמור ג') וזיל מזמור לאסוף אל אלהים הוי"ה, למה הזכיר שמו של הקב"ה שלשה פעמים ללמדך שבשלשה שמות הללו ברא הקב"ה ארץ עולמו כנגד שלש מדות שבהן נברא העולם ואלו הן חכמה ותבונה והדעת, חכמה מגין שג' ה' בחכמה יסד ארץ, תבונה כונן שמים בתבונה, דעת בדעתו תהימות נבקעו וכן הוא אומר אנכי ר' אלהיך אל קנא הרי שלש כנגד שלש שבהן נברא העולם וכן בני גד ובני ראובן אומרים אל אלהים ה' אל אלהים ה' הוא יודע ומה ראו להזכיר שני פעמים אלא שבהם נברא העולם, אל אלהים שבהם ניתנה התורה, יכול אחד לעצמו ואחד לעצמו, לאו אלא שניהם ביחד נבראו וכן הוא אומר אף ידי יסדה ארץ וימיני ספחה שמים קורא אני עליהם יעמדו יחדו עכ"ל המדרש, וזרה האויל ראה שדברי גח"י מבוארים שאין זולתו ית' והוא שדיבר ואמר אנכי ר'.

אלהיך וכו' לסיכך הוא מבקש לסתור דבריו בראיות מהזוהר, אבל כבר הראיות שהוא מביא נחבארו לעיל (פ' כ"ו וכ"ז) היפך כוונתו, ובאמרו שהם עילור רבות ואלוהות, בדאי וכוזב הוא, והיפך מחשבחו ושיקול דעתו מבואר לעיל (כ"א) על זה:

וְהִנֵּה הַמּוֹדָע הַזֶּה הַמְלַעֵיג וְאוֹמֵר שֶׁצְרִיךְ הַשּׁוֹמֵעַ חֲבִירוֹ מִזְכִּיר שֶׁל הַקְּבִ"ה לומר על איזה הקב"ה אתה מדבר וכו' הנה לפי דעתו הגרועה והחסירה שמה שאמרו רז"ל במדרש רבה (ריש פ' ויקרא) שמה נחנבא מאספקלריא מצוחצחת וכל הנביאים מחשע אספקלריאות וכו' הנה לפי מחשבחו הזורה שצריכים אנו לשאול הנביא האומר ראיתי את ה' או ואראה ארץ ה' וכיוצא ולומר לו איזהו הקב"ה שראית שהרי לפי דעת מזוייפת כזו שהעילות האלו אלוהות הן ח"ו אלא הענין כך הוא שהבורא ית' נקרא באותה מדה כך, ובאותה מדה כך כמו שנחבאר לעיל כ'. גם מדה שהזכיר עוד בריאת אדם הראשון ואמר שאבא לא חפץ לבראחו והקשה ואמר שמה שעלה על רוח אימצ לא עלה על רוח אבא וכו' והלא כבר בארנו לעיל כל זה בס' כ' באר היטב ונכון, ואיני כופל הדברים על שלשים ועל רבעים ככסיל שונה באולחו, ודברים כאלה הן מדרך המשל והמליצה שהרי דומה קצת לזה מצינו בגמרא (פסחים פ' עשירי דף ק"ט ע"א) א"ר כהנא משום ר' ישמעאל משום ר' יוסי ורבנן אמרי משום ר' שמעון בן לקיש משום ר' יהודה נשיאה מאי דכ' וידי אדם מתחת כנפיהם, ידו כתיב זה ידו של הקב"ה שהיא פרוסה תחת כנפי החיור כדי לקבל בעלי תשובה מפני מדת הדין ע"כ ומירש"י ורשב"ם מפני מדת הדין שמקטרגת ואומרת לא תקבלם והוא מקבלם בסתר עכ"ל. וכמו שהכסיל הזה מפרש לשון הזוהר כפשוטו צריך ג"כ לפרש לשון התלמוד כפשוטו וכמשפט זה כן משפט זה, ומ"ש שהזוהר אינו לרשב"י שהרי הוא אומר כל המשחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם וכו' גם בזה היה לו לבער הלז להשוות מדותיו ולפרש לשון התלמוד כפשוטו שהרי הוא אומר כל המשחף שם שמים, והיה לו לומר כל המשחף הבורא ודבר אחר נעקר וכו' מהו שם שמים, ועם כל זה אסתור טעוהו שהרי גם בזוהר הקדוש אמר רשב"י כן כדאיחא בחוספות הזוהר (ח"א פי' ד') וז"ל אתא בוצינא קדישא ואמר לית מאן דיכיל למיטל חולקא דלא יהיב חד מעלמא ליה אלא בורא עלמין עלת על כולא, וכיה תליא עונשא או אגרא ולא במלאך ושרף ולא בשום בריה דעלמא ובנין דא אוקמור רבנן דמתניתין המשחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם עכ"ל. הרי שהוסיף עוד רשב"י לייחס דבר זה מרבנן דקדמוה ודוק, ומ"ש שבגיליון הבא מירושלם

ב' סוד ישרים אמרו שהאומר שיש לאלוה אשה ח'ו הוא כופר בעיקר ומקולל ועונו גדול כעובד ע'ז וכו' מי הוא שאמר שיש לבורא אשה, ומזה נקח מענה לנו כי אדרבה מזה ראייה שהמקובלים מודים, אך רק הם עושים משל ומליצה בענין זה במדות. ומ'ש עוד שבגיליון הגז' אמרו ששם שכניה הוא הוא נברא שברא האלוה למעלה עם כמה אורות רוחנים נקראים ספירות ואמר שהם הביאו ראייה ממה שכתב במורה נבוכים בענין שכניה וכו' הגה ידוע שכל המקובלים אומרים שהספירות הן אצילות כמ'ש הריב"ש בשו"ת סי' קנ"ז וז"ל מה ששאלת אם הספירות למטה מהמלאכים או למעלה מהם, אין ספק כי הספירות הם למעלה והם נאצלו ראשונה כן דעת המקובלים וכן כתב בפירושו רבי שם טוב בן גאון עכ"ל הריב"ש.

אבל בגיליון הגז' כתבו אנשי ירושלים שהן אור נברא מפני שידעו ונשמע הקול אליהם שזה המסית אינו מודה בכל ספרי חכמי הקבלה וזולת בספריו של הרמב"ם שחפצו בהם, ולפיכך הפכו הכוונה בזה ליישב לו עפ"י שכלו ממה שהוא מודה בו והביאו ראייה שהספירות הן אור נברא מדברי הרמב"ם במורה (פ' כ"ה מחלק א') שאמר שם שהשכינה אור נברא, והנה לא עלתה ארוכה ומרפא למכת כסירתו לא ממה שהוא מודה בו, ולא מזולתו.

והחכמי ירושלים בעצמם אינם מודים שהם נבראים שהרי הם כתבו שהם נאצלים וז"ל ב' מק"מ משום הרא"י אל' יפתוך רעיונים לומר שיש במקום הנאצלים העליונים, מראות וגוונים, כי הסוברים כן קרואי שאול הם ובה הם נדונים, על כי יחפאו דברים על אדוני האדונים, כי אין שום גוון ולא מראה רואה, ואינו נראה המחגאה על כל גאה עכ"ל ועוד האריכו להביא דברי חכמים האומרים שהם נאלצים ע"ש. ומ'ש שדברי סוד ישרים מוכחשים ועומדים באמת נגד הזוהר ושאר מקובלים וכו' הגה הוא נשבע לשקר וכי ול"ז תשבועו בשמי לשקר וגו' באמרו באמת, והרי המקובלים מודים בדבריו. ומ'ש וכי לחנם טרחו המקובלים בספריהם לדמות פרצופים אשר עלי אדמות וכו' כבר אמרתי לעיל שהורשו חכמים לדמות ממאי דאמור רבנן (מדרש רבה פ' חקת פ' י"ט סי' ג' ותחומא פ' חקת סי' ו') א"ר יודן גדול כוחן של נביאים שמדמים דמות גבורה של מעלה לצורת אדם שנ' ואשמע קול אדם ורי יהודה ברבי סימון אמר מהכא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה עכ"ל ופירש עץ יוסף גדול כחם שהורשו לומר כן לשכך את האוון עכ"ל.

פרק ק"ב ולפי דברי הר"י סוד ישרים לא הרוחנו מאומה בידיעת ענין האלמות והסתלסלות העיגולים והפרלופים; של יושר זה אחר זה, רק שעברנו על דברי משיח אלהי יעקב שאמר מי כה' אלהינו המגביה לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ ואומר אמרו בלבבכם ודומו סלם, והיה די לנו במאמר הנביא לכו ונלכה באור ה' (ולפי האמת האור הנז' בפסוק זה הוא אור התורה"ק שג' כי נר מלוא ותורה אור שהיא מאירה לאדם ומישרת דרכו לשמר מלכותו וחקותיו ית', אבל האורות הרוחניים אינם מאירים ואין בכחם ליתן תורה אחרת כי לא יחליף האל ולא ימיר תורתנו באחרת) ולמה זה נבקש חשבונות רבים המביאים לידי מינות לעבוד אל אחר קלר אפים והאלהים עשה את האדם בשכל ישר ונתן לנו תורת אמת והראנו את כבודו ואת גדלו ואמר כי לא ראייתם כל תמונה, ומ"מ גם לפי הנחת סוד ישרים שהאור הנברא עם כמה אורות קדושים רוחניים למעלה מהמלאכים ונקראים בשם ספירות ואין להם שום צורה ודמות כלל מ"מ בכלל לבא השמים שברא אלהינו ייחשבו ואסור לעבדן כיון שהם נבראים ואין ראוי לעבוד רק לאלהי קדם שבראם בין שיהיו גשמיים או רוחניים, וגם לזרפם ולאחדם ולשחפם לבוראם אסור לעבוד בלתי לה' לבדו שהוא הסבה הראשונה כמו שקבלו רז"ל וכמש"ל שכפי האמת הגמור היא שיהי לאמונת הישמעאלים שקיבלו ממחוקקם שקיבל מישראל כידוע, וזכו בני ישמעאל לזאת האמונה הטובה ביחוד השי"ת בשכר תשובה שעשה ישמעאל אביהם כדק"ל שישמעאל עשה תשובה והאמין בה' שהוא הסבה הראשונה ונקרא בלשונם אללה, ואנחנו נקראיהו בשם הוי"ה ואדנות כמו שהודיע למשה ואמר זה שמי לעולם וזה זכרי לדור ודור וכו' ובלשון רז"ל הקב"ה או רבש"ע והוא אלהינו ואנחנו עמו ולו אנחנו עובדים ומזכרים ומשתחווים כמקובל בידינו מאבותינו ורז"ל (ואיך אמר בספר הברית שאין אמונתנו כאמונת הישמעאלים) ולחנם נכתבו בדברי המקובלים החדשים כל אותן הליורים וההגשמות והפרלופים ומעלותיהם השונים זה מזה, והוא רק בחפץ רלונו ית' מראה לנביאים מכבודו, ובמשכן ובבית עולמים כדי לקבוע בלבינו אמונתנו ככתוב כי לבעבור נסות אחכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, ואין כאן דבר ידוע וקבוע באור הנז' לומר בו זה פרטוף פלוני, וזה פרטוף פלוני אלמוני, וזה קלר וזה ארוך, וזה מעלתו למעלה וזה למטה, ועד היכן מגיעים רגליו כמו שחשבו המקובלים, אלא הכל כחפלי ית' הוא מראה לנו. ואח"כ בגיליון הנז' העתיקו דברי הר"י בעל ספ' הברית המחזק את לבינו ומאמץ את רוחינו כל כירא

ונפחד מכבוד ה' ומהדר גאווו כי ננשימהו כי הצקי בחכמת הנחוח עורו מעליו יפשיע ולא יחוס על כבוד קונו ולא יעלרבו הנשס (אשר לדעת הראב"ד ובעל העיקרים מי שיאמין שהשי"ת בעל תואר כתאר פני המלך צנוף וגוייה מפני שהוא עוטה צעיונו אין לקרוחו מין ועיקרים מ"א פ"ב ואלעג"צ שאינו כן לפי האמת רק שהוא עוטה צפי' הכחוצים) בלימוד הקבלה החדשה אלע"ג שלייר במחשבתו וצפיו וצספר יחוק כל משיגי הגוף ומקריו וייחסס לשי"ת הנה אח"כ ישוב ויפשיטס ויסירס והיו כלא היו וחזר הענין לכונו שהוא כל עומת שבא כן ילך ולא הרויח כלום, רק הפסיד ועבר על הכחוצ ועל דברי רז"ל ולא חס על כבוד קונו עכ"ל :

תשובה מה שהזכיר שלטי דברי סוד ישרים לא הרוחנו מאומה בענין הצמצים והשתלשלות העיגולים וכו' והלא בדברי סוד ישרים לא נזכר ענין זה וא"כ היכן היא הראיה מדבריו. והנה הוא אמר שהוא עבר על דברי משיח אלהי יעקב וכו' כן אמת ופיו הכשילו שהוא עובר ומתעבר על דברי משיח אלהי יעקב שאמר סוד ה' ליראיו וכו' והוא הופכם לעיבדי ע"ז רח"ל וגם היפך מה שנ' ואת ישרים סודו. ומ"ש לכו ונלכה באור ה' שהאור הגז' בפסוק זה הוא אור התורה וכו' לא לבד על אור התורה הוא מתפרש אלא גם אורו ית' שהן ספירותיו שהן כבודו כדמפרש ואזיל. ומ"ש אבל האורות הרוחניים אינם מאירים ואין בכחם ליתן תורה וכו' והלא התורה בעצמה מעיקרא לא ניתנה לישראל אלא באור הרוחני כמו שתיקנו לנו אנשי כנה"ג לומר כי באור פניך נתת לנו ה' אלהינו תורה וחיים וכו' וכמאמר הכתוב ה' באור פניך יהלכון וגו' וא"כ לא נקראת התורה אור אלא שניתנה באר פני מלך מלכו של עולם וכל מהלכנו וחיינו הוא רק באורו ית' שנ' באורך נראדה אור וגו' ונתן לנו ג"כ התורה מליאה מכל טוב סודות צפונים דשנים ורעננים, ובחסדיו וגם בהעדפת רחמיו עלינו וסיועו לנו לא חילפה תורתנו ולא נשכחה ממנו עד היום הזה. גם כל חכמינו ז"ל כולם כקטן כגדול כולם כאחד לא חילשו עלינו מתוה"ק ובפרט המקובלים ז"ל אשר הם כשמש כן שהקבלה דהיינו קבלת סודי התורה שמורים ומקובלים בידם עד משה אדון הנביאים ועד אבינו אברהם ע"ה ראש האמונים כמש"ל (ס' א' ופ' נ' ונ"א). ומ"ש לפי הנחרת סוד ישרים שהם אור נכרא וכו' נתכאר זה לעיל פ' ק"א. ואם תמצא לומר שהם דברי סוד ישרים כבר ביארו שם בגיליון שזוהי תשובת סוד ישרים לאחד אפיקורוס והוצרך לעשות תשובה לאפיקורוס הגז' עש"י שכלו כזה האיש שאינו מורה במעשרה בראשית ומעשה מרכבב שהן סודי התורה ורזיה. ודע שכל המקובלים מודים

שאין לעבוד לשום נברא ואפי' לשחפו אסור, ורק אך להחטל ולעבוד ארז
 הבורא ית' שהוא סבה ראשונה וא"ס לאחדותו ואין זולתו דרך שמתו שהם
 ספירותיו הנאצלים. ומ"ש שאנחנו נקראו בשם הוי"ה ואדנות וכו' דע אחי
 הקורא ששמותיו ית' הן יש שהן כבודו הנקרא שכינה, שג' לשום שמו שם
 וגוי' וחרגום אונקלוס מפי רז"ל לאשראה שכינתיה חמן וגוי'. ומ"ש איך בספר
 הברית אמר שאין האמונה כאמונת הישמעאלים וכו' כבר נחבאר הטעם לעיל
 פ' נ"א ע"ש. ומ"ש וכי לחנם נכתבו בדברי המקובלים הציורים וההגשמות וכו'
 אין בין פרק לפרק רוח, וכאן שנה באולתו שכבר הקשה בה בפ' הקודם לזה
 והישבתו שם. ומ"ש כי הוא רק בחפצו ית' מראה לנביאים מכבודו וכמשכן
 ובבית עולמים ואין כאן דבר ידוע וקבוע באור וכו' והלא אשכחן שיש דבר
 קבוע וידוע בכבודו יתברך שהן ידועין וקבועים שהן עשר אספקלריא כדאיתא
 בויקרא רבה (סוף פ' א') וז"ל מה בין משה לכל הנביאים ר' יהודה בר' אעאי
 ורבנן, ר"י אומר מתוך חסע אספקלריאות היו נביאים רואים הה"ד וכמראה
 המראה אשר ראיתי, ומשה ראה מתוך אספקלריא אהת שנ' ומראה ולא בחידות
 רבנן אמרין כל הנביאים ראו מתוך אספקלריא מלוכלכת הה"ד וביד הנביאים
 אדמה, משה ראה מתוך אספקלריא מצוחצחת הה"ד ותמונת ה' יביט, ר' פנחס
 בשם רבי הושעיא אמר משל למלך שנגלה על בן ביתו באיקוניה שלו יפי
 שבעה"ז שכינה נגלית על היחידים אבל לעתיד לבא ונגלה כבוד ה' וראו כל
 בשר יחדיו כי פי ה' דבר עכ"ל המדרש. ומ"ש זה מעלתו למטה וזה למעלה
 וכו' והלא כך מצינו שמעלת אספקלריא של משה מאירה ומצוחצחת, משא"כ
 בשאר נביאים שמחנכים ורואים באותן אספקלריאות שמעלתו למטה והכי עוד
 גרסי' בגמרא (יבמות פ' ד' דף מ"ט) תניא כל הנביאים נסתכלו באספקלריא
 שאינה מאירה, משה רבי' באספקלריא המאירה עכ"ל ועוד איתא במדבר רבה
 (פ' י"ד סי' כ"ד) וז"ל כף אחת עשרה זהב כנגד עשרה מאמרות שנברא בהם
 העולם וכנגד עשר ספירות בלימה עכ"ל. ומ"ש עד היכן מגיעים רגליו וכו'
 נחבאר זה לעיל סוף פ' ל"ח ע"ש. ומ"ש שבגליון העתיקו דברי ספר הברית
 המחזק את לבינו כל נירא מכבוד ה' כי נגשימהו ולא יחוס על כבוד קונו וכו'
 אוי לבער הנה העיבור על לאו שבתורה שצותה איתנו שלא נסקר ועוד אמרה
 מדבר שקר תרחק, כי איך הוא משקר וכוזב בדברים אלו והרי הם כזב גמור
 ושקר מוחלט שהרי לא נמצאו דברי שוא אלה לא בגליון ולא בספר הברית,
 ולכן כבר אמר נעים ומירות ישראל אשרי האיש אשר לא פנה אל רהבים
 ושטי כזב וגוי', ומה שהזכיר דעת הראב"ד וספי' העיקרים וכו' כבר היבאו

דבריהם לעיל פ' מ"ח ושם ביארתי והבאתי דברי הרמב"ם מהמורה מסכים
 לדבריהם ע"כ תשובה:

פרק ק"ג ולא אמרו הנז"ל שהמאמין שהוא גוף וגוייה וכו' אלא צמי
 שהוא חושב בדעתו שהש"ת שהוא הסבה הראשונה הוא גוף ובעל
 תמונה, צרם דא עקא וחולי שיש בו סכנה ואין לו רפואה כי הוא מייחס
 העבודה לסבות נבראות מחודשות הם האלהים הקדושים שהם החמשה פרלופים
 וש"ן אנו עובדין לסבה הראשונה רק לפרלופ קצר אפיס (ז"א) ולכלול עמו
 גם שאר פרלופים שלמעלה ממנו, אבל העובד לסבה הראשונה בצחינתו
 הפשוטה (ש"ן לו דמות הגוף) טועה הוא ואין תפלתו תפלה, כי לא תאות
 העבודה רק לחלק היושר המושג (צלור הגוף) אבל העגולים עם הא"ס
 המקיף אין להם שום אלהות כלל, וכל עיקר האלהות הם פרלופי היושר והם
 הבוראים, ועשרה מאמרות שבהם נברא העולם נתחלקו ביניהם בראשית שהוא
 מאמר ראשון נתייחס לעתיק ואריך עם אבא ואימא כמש"ל סי' כ"ד דלפי'
 קמא בכח אבא ברא אריך את אלהים שהיא אימא, ולפי' בתרא בכח אבא
 ברא אלהים שהיא בינה אלהות שאחריה המכונים בשם שמים וארץ שהם קצר
 אפיס וזאתו אשר העבודה שייכח בהם דוקא, ושאר השמונה מאמרות
 נתייחסו לאבא לבדו, ומאמר עשירי שהוא נעשה אדם נתייחס לאימא, אבל ז"ן
 אשר אותה נעבוד לפי דבריהם לא נשתתפו במעשה בראשית בשום מאמר
 מעשרה מאמרות כאשר יראה המעיין בספר הזוהר ומפרשיו וכבר ביארתי
 לך לעיל כ"ה איך הרחיקו רז"ל מלחשוב כי שמים וארץ הם אלוהות, והנה
 הצטחתו של הרב ספר הברית שלא נרא מהגשם לא הועילה להילינו מאמונת
 המון אלוהות רבים הנעזרים זה מזה, כי לא יכול אחד לעשות והוא נלרך
 לכח אחר, וגם מיעץ אותנו לעבוד קצר אפיס (ז"א) הקדוש והוא קורא אותו
 אלהא רברבא, והוא בן בן בן בן של האלהים העליון שאמר אני ראשון ואני
 אחרון, אני ראשון ש"ן לי אב, ואני אחרון ש"ן לי בן, ומבלעדי אין אלהים
 ש"ן לי את, ושעל זה האלהים העליון אמרו בזהר (ד' ק"ט) ואנת לית
 לך גופא ולית לך איברים ולית לך נוקבא אלא חד בלא שינוי וכו' כמבואר
 שם בגיליון ב' רב פעלים. וכללות דבריהם כי כל העניינים המורים על
 האחדות הגמורה בכתובים ובדברי רז"ל לא נאמרו רק על האלהים העליון
 אשר לא נעבוד אותו ולא נקרא אליו כי לא יענה ח"ו, כמאמר הנביא מובח
 לישראל הקלור קלרה ידי מפרות ואם אין בי כח להליל וכו' וכביכול הוא
 משתבח בעלמו בלבד ואינו עושה למבקש ממנו כלום לפי שיטתם, אבל עיקר

העבודה יוהתפלה היא לקרר אפס (ז"א) [שהוא צנוף ואיברים ובעל אשה והוא] אשר יענה לכל קוראיו צרטן אציו ואמו אשר גדלו אותו ורוממוהו ואעטרו ליה צהרין עטרין עד אשר לו נחכנו עלילות, אבל לעתיקא קדישא לא נחכנו עלילות והז"א הוא אשר נקרא צטס הקצ"ה והו"ה ואליו תכון עבודתינו, ותפלתנו לפי דבריהם, אבל האלוה העליון שהוא יחיד בלי גוף ואיברים ואין לו אשה לא נקרא אליו ולא נחפלל והעובד אותו ומתפלל אליו אין תפלתו תפלה ולא יענה אותו ואדרבה יענש עכ"ל :

תשובה מ"ש ברם דא עקא וחולי שיש בו סכנה כי הוא מייחס העבודה לסבות נבראות וכו' עד מה שאמר כי שמים וארץ הם אלוהור,
 כולן דברי כזב מלבו, בדאם והקיאם ואינם אלא מלשינור. ודבה רעה על החכמים וכבר נחכארו הדברים אשר הזכיר פי' קמא ופי' בהרא לעיל ס' כ' וכ"א וכ"ד ועדיין חזר לכפול ומדוע לו למאוס ולבזות את עצמו בשלשים ורבעים בכפל ארבעה וחמשה פעמים אלא מפני שהוא שקרן וכזבן ופרוע מוסר ודרך ארץ לא למד כלל, לפיכך הוא מרבה דברים, ומפני שהשקר אין לו רגלים לפיכך הוא מצקש להרבות לו רגלים, ודע אתה הקורא כי רבוי הדברים השנויים חנפש המושכלת קצה מהן, כי ראשי דברים הן האמת, וקול כסיל ברוב דברים, ראוי להשליכו לכלבים, כי הלא ריר כזביו זבים, כמים המריס נגררים, ומה יסכון כזבו, ומה תועלת בו, ובמרמות מרמה באומה, בכחש ובמרמה, ולא ידע כלימה, לרחוק מדבר שקר, ומחשבת לבו אשר חשב ערב ובקר, לא תשקרו מן התורה עקר, ועבירה כהתר נעשית לו רח"ל. והמון מים המאררים קננו בלבו, ויבו את סוד ה' ואת כל אשר בו, כי רעות בקרבו, מחוץ למחנה תורה מושבו, כי הלא הוא אומר שלא הצילוהו מהמון אלוהות רבים הנעזרים, וכיוצא מזה כזבים על שקרים, וגם כפר בעיקר שם הו"ה, אוי עליו נתי נהיה, וחירף וגידף את הבורא וניאץ, בניס ובני בנים לו ייחס, אשר לא על זה נתכוונו חכמים, רק להמשיל משלים, במדות הקדושים :

והגאון מהר"ח בספר נפש החיים שער ג' פי"ז כתב וז"ל מודעת שכל דברי האר"י בנסתרות משל הם עכ"ל. ומה ששיבש כסיל זה דברי המקובל בעל ספר רב פעלים ח"א סי' א' אביאנו כמתכונתו ואתה תבינהו וז"ל שם תשובה הנה דע כי האלוה העליון הוא אשר האציל וברא ויצר ועשה הכל ואין לו סוף ועליו נאמר בסתיחת אליהו זכור לטוב רבון עלמין אנת הוא חד ולא בחושבן, אנת הוא עלאה על כל עלאין ועליו אמרו במדרש רבה ס' יתרו אני ראשון, ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים אני ראשון שאין לי אב, ואני

אחרון שאין לי בן, ומבלעדי אין אלהים שאין לי אח ע"כ ובזוהר פ' בהר דף ק"ט איחא ואנת לית לך גופא ולא איברים ולית לך נוקבא אלא אנת חד בלא שני ע"כ עכ"ל רב פעלים ז"ל. הנה אני נתחי לבי לעיין בטוב שם ואר"ה שם הביאור שהסכה הראשונה שהוא נשמחא דכל חיי אין לה לא אב ולא אח ולא בן ע"ש. וחזר שם לדרוש הפסוק על שמו ית' הגדול שם הוי"ה יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו כלומר לא חמצא שום שם דומה לשם הוי"ה כלל ולא תוכל לומר שיש איזה שם שני אח דומה לו וכיוצא אבל אחות יש לו כלומר שם הכינוי דהיינו שם אדנ"י נקרא אחות בדרך משל לשם הוי"ה מפני שכל הקנת הנרכות של רבותי אנשי כנה"ג הוא בשני השמות יחד כדגרסינן בגמרא (קדושין פ' ד' דף ע"א) אמר הקב"ה לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני ביו"ד וה"א, ונקרא באל"ף דלית עכ"ל. ומ"ש שכללות דבריהם המורים על האחדות לא נאמרו רק על האלהים העליון וכו' כן אמת שכל הכתובים ורז"ל והמקובלים עונים ואומרים שהעבודה לו לבדו ואין זולתו והוא עליון על הכל ואין זולתו לא למעלה ולא למטה כמבואר לעיל פ' מ"ח בשם האר"י זלה"ה. ושאר שקריו וכזביו ושבושיו שבפ' זה עד סופו כבר נתבארו לעיל פ' כ"ו ופרק מ"ה ופ' כ"ט עיין שם עליהם ויובן לך, ע"כ תשובה :

פרק ק"ד הוא שהנביא ירמיה קורא בגרון בלי חשך כשופר מרים קולו בשם ה' לאמר מה מלאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי, כי עזרו איי כתיים וראו וקדר שלחו והחזינו מאד הן היתה כזאת ההמיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלא יועיל כדגרסי' בפ"ק דתענית כי שחיס רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחלוץ להם צורות נשברים, כי עזרו איי כתיים וראו, תגא כותים עובדים לאש, וקדרים עובדים למים, ואע"פ שידעין שהמים מכבין את האש ולא המירו אלהיהם, ועמי המיר כבודו בלא יועיל ע"כ. הן עתה הימירו המקובלים החדשים את האל הגדול הגבור והגורא אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד וכו' כאשר הודיע למשה עזבו דרכי וזבני ישראל עלילותי, בחלוה קלר אפים אשר לפי דבריהם אמר עליו הנביא חבקוק לבקש מעתיק לאמר ה' פעלך שהוא ז"ל בקרב שנים חייהו כדאיחא באדרא והובא לעיל פ' מ"ח, ועליו אמר שלמה הע"ה קלר אפים יעשה אולת, איי לאותה צושה ואיי לאותה כלימה נשכנה בנשתינו ותכסנו כלימתינו, כי נחערבו דעות זרות של עובדי אלילים באמונת חו"ק והטוורה. והדעת הלזו של מקובלים החדשים היא בעלמה דעת הפילסופים הקדמונים עכו"ם שהזכירו רז"ל במסכת מנחות וכבר הזכרתי לעיל פ' כ"ט

שהגויים דמקרגחני כלפי מזרח ומלור כלפי מערב אין מכירין את ישראל ולא את אביהם שבשמים וקרו ליה אלהא דגהיא שהאלהים העליון נתן הכח והממשלה לאותן אלוהות שהחזיו כמו שפי' שם מהרש"א ז"ל והמקובלים אמרו שניתן הכח והממשלה לט"י וא"א וא"א וחס ג"כ נחנו הכח לקלר אפים וזוגחו (זו"ן) להשגיח בעולם התחתון וקלי הדעת מעט ישראל אשר קננו בלצם הדעות הכוזבות הלא והאמינו בהם התחילו לבקש סמוכות רעועות מן הסורה ולהוליא הכוזבים כמשמען האמיחי ולו' כי בראשית שם הוא ושתי רשויות הן אחד ברא את השני בראשית ברא את האלהים שהוא השמים והארץ זו"ן שהם אלהים ושהאלוה הזה משחנה בעלמו ואומר ה' אמר אלי בני אתה שהז"א משבח עלמו בזה שהשלטון מלפניו על כל הברואים (זוהר בלק קל"א ע"ב) ונתפשטו דרשות של הכל ורעות רוח כאלה ע"י בין האנשים החכמים בעיניהם ההולכים אחר דעתה שלא כדעת חז"ל שהרחיקו דעות אלו וכחצו לתלמי המלך אלהים ברא בראשית ועוד אמרו בפרק אין דורשין סאל ר' ישמעאל את ר' עקיבא כשהיו מהלכין בדרך וכו' כדלעיל פ' כ"ה כל זה הולרכו רבותינו ז"ל להרחיק הדעות הזרות האלה שלא יתערב בישראל לומר שמים וארץ אלוהות הן אלא השמים שמים ממש ארץ ארץ ממש עכ"ל

תשובה הוי מחוקקי חקקי און ומכעים את כוראו ארור הוא מפי יוצרו ומוחרם מפי עושהו כי לעג הבזו בקרבו על כבוד ח' ועמו בלשון עלגת דמעות כמיב כל עין זולגת בראותה איך נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזים לכן אויה לנפשו ולו כי נגע וקלון ימצא כי יביאנו האלהים במשפט לאמר למה לך לבזות את עמי ומדוע אתה מוציא דבה על חכמי אשר עשו לילות כימים בהגותם בתורת יעשן אף ה' באיש הזה אהרז ואויה למחיצתו ומדוע הוא הוסך תוכחת הגביא נגד כל ישראל ונגד המקובלים שהרי כבר נשתכחה ואבדה ע"ז וגילולירי: וצריך לומר להם לישראל אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' וכו' לא כפורש עצמו מכלל ישראל ככסיל ואויל זה. ובפרק הזה כל מה שכתב מענייני דברי המקובלים ז"ל הגה הוא רק מזכיר כל ענין וענין ואומר שכבר הביאו לעיל במקומו וגם אני כבר הישבתי עליהם דבר דבור על אפניו למקומותם בשמותם אשר הוא מציין עליהם ולא אכסול הדברים כי דברים רבים שגויים ומשולשים מדאיבים את הנפש ואתה הקורא שור נא והבט לעיל ס' כ"ו שם הבאחי לשון הזוהר הקדוש ס' בלק מבואר באורך ומ"ש על עצמו ישכב בבשחו ותכסהו כלמהו וכו' עדותו זו על עצמו עדות אמת שכלמתו ובשחו מכסה אותו חיינו מאסרם ז"ל כל הלועג על דברי חכמים נדון בצואה

רותחת כזה האיש שמלציג על דבריהם להסוך כבודו ירו' לאלוהות ואיללים
תכסהו בושה וכלמה כי יקום אל למשפט רחמנא לישזבן ע"כ תשובה.

פרק ק"ה והדעות הנפסדות הגו' עם דעת השונים האומרים שני אלוהות
יש, אחד פועל הטוב, ואחד פועל הרע, אסף בחפניו המסית
מחבר הזוהר ויקרא להן סתרי תורה, ופועל הטוב אללו ז"ן עם הפרלופים
של מעלה ממנו ופועל הרע סמאל ונוקביה עם הפרלופים שלהם, וקרא לו
שם אדם בליעל, ושם מקומם אחורי פרלופים דקדושה וקורא להם שם
סמאל אחרא סמאל דקליפה אל אחר בעל עשר ספירות, ונתן לפועל הרע
דין קדימה על פועל הטוב בהיותו משבירת הכלים כידוע ותלה דבריו
בדברי חז"ל בצ"ר שהיה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן וחפה דעות זרות
הללו בערפלי עוהר וענני חסידות של הבל, וקיים ואימת מליאות אל אחר
פועל הרע היפך דברי רז"ל וייחס את כל הדעות הנפסדות לתנא הקדוש
רשב"י וצנו וחבריו אשר ידענו לדקתם ושלמותם וחכמתם הרבה. ורבותינו
האחרונים נמשכו אחריו בעניינים עלומות וחשבו אותן שהן דברי קבלה
האמיתית, ומתחלת האלף הששי אחר שנתגלו ע"י המלך הגוי פרו וישרלו
הדעות הנפסדות ובהבלי אדם בעבודות שקר נמשכו אחריו רוב חכמי ישראל
מבלי שים לב מאין ילאו הדברים וינהגו אחריהם, וימאסו במשנת אבותיהם
אשר קיבל מרע"ה ועמד בהר סיני ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל
ומים לא שתה כעדות תוה"ק, ויחללו את המשנה ואת התלמוד הקדוש ויקראו
להם תבנא דאוריתא וקליפה ומוך דילה דאתאמר בהון מוך וחבן פטורים מן
המעשר וכו' טהרת הקדש דף מ"א ב' זוהר בראשית ושפחה כי תירש גברתה
וישליכום אחרי גוב וילפו לגאולה ע"י עסקם בזוהר, ולא ידעו כי בעלמה
היא האמונה התפילה הלזו היא הגורמת אריכות גלותינו ושעבודינו בין הגוים
כמ"ש יחזקאל בשם השי"ת ואומר להם (פי' במלרים ע"י קהת ועמרם) איש
שקולי עיניו השליכו ובגלולי מלרים אל חטמאזו ולא שמעו וכו' וכמו שדרשו
רז"ל בס"פ ערבי פסחים על פסוק בור עמים קרבות יחפלו, מי גרם להם
לישראל שיתפזרו בין אה"ע קרבות שהיו חפלים בהם שדרשו אותו מלשון
קורבה והתחברות להם בידיעותיהם הנפסדות והוא ע"ד מאמרם הכ' ביהושפט
מלך יהודה (ד"ה ב"כ) בהחברם עם אחזיהו פרץ ה' את מעשיך כי עם
ישראל לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב ויתערב באמונתו הטורה ולא יתגאל
באמיות כוזבות מזויפות לפי שאמונת התורה ודעותיה הישרים תלרנו אם
משכיל בה בעינים סקוחות ושכל ישר על דרך שקבלו רבותינו במשנה ובתלמוד

בבלי וירושלמי ומדרשי רז"ל הקדמונים עכ"ל:

תשובה מה שהזכיר דעח השונים האומרים שני אלוהות יש, אחד פועל הטוב ואחד פועל הרע וכו', גם בזה אין המקובלים מודים שהרי המקובל הרמ"ב בתחלת פירושו לספר יצירה דחה אלו הדיעות שהם חולקים על אברהם אבינו. ומ"ש שבזוהר מאמת ג"כ סטרא דקדושה וסטרא דקליפדה וכו' אף אנו נאמר אין ראי זה כראי זה ואין זה שוה לזה כלל וכבר נחבאר כל זה לעיל פ' ע"ה רב משמא דגמרא ודברי התלמוד והזוהר הקדוש שוה בדיעותיהם ע"ש. ומ"ש שסטרא אחרא היחה משבירח הכלים ושהזוהר תלה דבריו בדברי חז"ל שהיה הקב"ה בונה עולמו ומחריבן וכו' כסיל זה עינים לו ולא יראה אזניים לו ולא ישמע. פה ולא ידבר, ולמה לו להקשות על הזוה"ק והרי לא שמעו אזניו מה שפיו מדבר שדברי הזוהר מוסכמים מדברי חז"ל בב"ר שהקב"ה הורה בונה עולמות ומחריבן ואמר דין לא הניין לי וכו' ולמה נתאלמה לשונו ופיו סתם בנעל וסנדל ולא פירש מאמרם ז"ל ויטח מראות עיניו. אבל נוחי נפשי ממה שאמרו חז"ל זקני עמי הארץ כל זמן שמוקינין דעתן מטרפת עליהן. ומ"ש וחסא שרוב חכמי ישראל נמשכו מבלי שים לב ומאסו וחללו משנת אבותיהם והתלמוד הקדוש וכו' באמת שכל דברי סכלותו אלה אינם אלא נגד החנאים והאמוראים אשר מדבריהם אנו מביאים ראיות ברורות וחזקות לדברי רשב"י בזוה"ק. ומ"ש ויקראו למשנה מוץ וקליפה וכו' נחבארו כל אותן הדברים לעיל (פ' ס"ו וס"ז וס"ח) וכסיל שונה באולחו. וכשראיתי שארית הפרק הזרה אינו אלא מחלל כבודו ית' לקרותו שקוצי עינים וגילולי מצרים רחמנא ליצלן ממינות גלויה כזו אוי לחלקו. ע"כ תשובה:

פרק ק"ו ושרידי משכילי עמנו אשר הרגישו בצרות הקבלה החדשה כר"ת ה' יחיא ור' פ"ץ ור' שמשון מקינון והרש"ל והריב"ש הרחיקו את עולמן מללמדה כמ"ש הריב"ש איני תוקע עלמי וכו' כי הרגיש בצרותה מדרך תוה"ק והטעורה מכל סיג וחלילה אך לא דיבר כנגדה רק כלאחר יד באמרו וכו' יש אלוהות לספירות והמשל שאמר לו דון אבן שושן לא ערב לו שידע באמת שהוא כוחם לו אך לא חפץ להעליבו לאמר שקר דברתי ולפיכך אמר לו והנה טיב מאד אם הוא כדברך כי ידע כי רק דחיים בעלמא הוא קא מדחי ליה כי גם אמרם כי לנשמתו אחת עיבוד דחיה בעלמא היא והמה באמת עיבדים להם ומקבלים אלהותם עליהם ומתחילים את הכלים עם נשמותיהם כמ"ש שושן סידות והרש"ב בפ' בצה דף ק"ט ומשנתו חסידים סוף גמ' העשירה

וכ"כ היכל הזכרה פ' ויקרא ואלו היחה מניעת הריב"ש מטעם שלא קבלה
 מפי חכם מקובל היה לו לקבלה מפי דון יוסף נ' ששן אלא ודאי דברים בגו
 שראה בחכמתו שזוהי יליאה מדת תוה"ק לעבוד אלהים אחרים מעשה ידי
 מחשבות אדם ורעיונותיו ודמיונותיו אשר עליהם צאה האזהרה בתורה ולא
 תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וצאה הקבלה אחרי לבבכם זו מינות ואחרי
 עיניכם זו זנות כי לצא ועינא חרי סרסורי דחמאה נינהו ומן הידוע שההולך
 אחר דעתו להמליח לו רעיונות בתורה שלא על דרך רז"ל שקבלו תורה שצט"פ
 שהיא המשנה והתלמוד כמפורסם ודאי יבא לידי מינות כדגרסי' במדרש הגדול
 פ' שמיני יין ושכר אל תשת ר' חייל פתח פקודי ה' ישרים משמחי לב נמשלו
 דברי תורה ציין דכתיב פקודי ה' ישרים וכ' יתהלך במישרים משמחי לב וכ'
 ויין ישמח לבב אנוש מה היין משמח את הלב כך ד"ת משמחין את הלב מה
 יין זה השותה ממנו יותר מלורכו לסוף הוא מקיח את הכל כך ד"ת העוסק
 בהן ומחשב בהן יותר מדאי סוף שהוא יולא למינות ע"כ) ועל זה רמז הריב"ש
 במלות קלרות וכי יש אלהות לספירות ולכך אמר שהמפרש את הקבלה וכ'
 יהיו לו לבדו ואיני חוקק עלמי וכ' וכן עשה ר"ת נ' יחיא ומרש"ל המוצאים
 דבריהם ב"ב"ז ור"י אלבו צ"ס' העיקרים ומ"מ אפשר שלא ירדו לעמקה לדעת
 את מרורות הפתנים אשר בקרבה רק עשו כאשר עשינו אהנו שנים רבות
 שפירשנו ממנה מפני שקרא עליה ערער ולא דברנו אודותיה כמלווה עלינו
 להודיע את חוקי האלהים ואת תורתיו ולמי ראו לעבוד וכן חרה אף ה' צנו
 ויענישנו על מרינו זה שהיינו שומעים דברים המציאים לידי מינות מפי הלומדים
 בספרי הקבלה החדשה ושותקים כאלו הנאווה אותן הדברים ולא מחינו כדי
 לחוס על כבוד הספרים ומחבריהם והרואה ושומע יבא לידי פעוה ועל שלו
 מחינו בכבוד קוינו הסית השי"ת צנו את ארך הלשון אשר בחזקתו גבה לבו
 עד להשחית וישיאו לבו וילרו הרע להתגלל ולהוליא דבה רעם על לומדי תורה
 לשמה על אמתה במשנה ובתלמוד שהם מינים גמורים ושצבית שני תיקן ר"ג
 ע"י שמואל הקטן ברכת המינים ושכל התלמידים הלומדים משנה וספרי הרמב"ם
 ילאו לתרבות רעה על שאין לומדים זוהר ותקונים עכ"ל

תשובה מה שהזכיר שרידי משכילי עמנו ר"ת והרש"ל ור"ף והר"ש והריב"ש

וכ' שיקר עליהם וכבר הזכירם לעיל סוף פ' צ"ד וביארתי שם

כי רק הוא כוזב עליהם ועדיין חזר לשנות באולתו

ורפי שידע והרגיש שדברי סכלותו אלה הרוסים וסחורים שהרי המקובלים

אינם עובדים לזולתו ית' כמו שחשב לפיכך אמר שמה שאמרו כי

לנשמת הנשמות שהוא סבה הראשונה הם עוכדים דחייה בעלמא היא ושקר המציא לו לבדות מלבו מלין אשר לא כדרז ומה שהזכיר דעת שושן סודות והרשב"ב ומשנהר חסידים והיכל הברכה וכו', כל אלה נחבארו דבריהם לעיל פ' ל"ט וקצת בפ' נז' עיין שם ושם ומה שהקשה ואמר שאילו היתה מניעת הריב"ש מטעם שלא קיבלה מפי חכם מקובל היה לו, לקבלה מפי דון יוסף ו' שושן וכו' אין זה מן הקושי כלל כי לא כל אדם זוכה לזה ולא עוד אלא שגם יוסף ו' שושן איננו אצלו שדרי הריב"ש כתב שם ס"י קנ"ז וז"ל וכבר קרה לי בהיוראי בסרקסטיה שבא לשם החכם הישיש דון יוסף ו' שושן ז"ל אשר כבר ראיתי אותו בבלנסיא"ה והוא היה חכם בתלמוד וראה בפילוסופיא והיה מקובל וחסיד גדול ומדקדק במצות עכ"ל. הרי שלא מצאו אלא במקרה ואיננו יושב בארצו וא"כ בטלו ונהרסו קושיותיו של אויל זה רק שעבר וחסא לייחס לאדם גדול כזה יוסף בן שושן שהוא ח"ו שיקר ודא הוא מתלא דאמרי אינשי אחתא בישא מהדרא מה דבה בך. כן זה האייל מחמת שהוא ביש כוזב ושקרן. לפיכך הוא חושד בכשרים שהם ח"ו כמוהו כל השומע ילעב לו. ומה שהזכיר ארך הלסון וכו' כל הדבות הרעות האלה הוא אומרם נגד אדונינו מ"ו הדיין המצוין **יחיא בן משה יצחאק** זצ"ל וענה אציעה לך האמת מתחלתו: דע כי בחלה החחילה המינות הללו בקצח בווערים להחנוצץ להוציא דברה רעה שקריה על החכמים וסטריתהם. ויחן אלהים את רוחו על הרב הנז' לחקור מבטן מי יצא הקרח ונחברר כי מאיש זה יצאה אש בווערת ומצארת קוצים מחבלים כרמים. ויעמוד בפרץ הרב הנז' ויאסיף את כל ראשי עם קידש וגם האיש הזה בחוכם אל ביתו ועשו הסכמתם לחקן שלא ישמע עוד שום פוצה פה גבל על החכמים וכה עשו בזה הלשון:

להיות כי בעונותינו הרביב חוללה חורה בהתרוממית איזה מהמון עם קטני קטנים המייחסים עצמם ללומדים עד שנשאו ראשם ובמצח נחושה הרימו יד בכנהגי קהלתינו בלשון מדברת גדולות ובלעגי שפה לבורת חכמינו גדולי הפוסקים והדרשנים והמקובלים באמרם כי ראויים הספרים לשריפת אש ח"ו ויהיו לאגודה לפרוק מעליהם קצת מנהגים ישרים ולהטעורת ולהמשיך לבות החימנים ותעל סערת עם קדש אנשי קהלתינו וצעקתם עד לב השמים לאמר מה זאת, אוי לדור שעלחת בימיו כך. אשר על כן לקנאת קנאת ד"י צכאות עלתה הסכמתינו לגדור בעד פרצת חוה"ק וכבודה וכבוד חז"ל שמהיום הזה והלאה תהי ידינו בעזרת קיום מנהגי אבותינו. הן בסדר התפלה להיורח על כל בית כנסת מתנהנת כפי מנהגה. וכן בבתי משתאות ותנהגו הכל צ"י

סדרי ומנהגי אבותינו ואפילו היסך רצון בעל הבית ואין רשורת לשום אדם
 לשנות, ואעפ"י שיהיה המנהג עפ"י מדרש או עפ"י ספרי המקובלים, וכל איש
 אשר יזיד לבנות איזה חכם מחכמי חוה"ק או ספר מספריהם בין מהפוסקים
 או מהדרשנים או מהמקובלים או ללעוג על שום מנהג בין על רבים או על
 יחיד ואף שיהיה המנהג ההוא עפ"י מדרש או קבלה בין בענייני תפלה או זולת
 או שאיננו נזהג כשהוא בין הקהל כמנהג הקהל בין בבתי כנסיות בין בכרמי
 משתאות וכ"ש שאם ירים ידו נגד המנהג על כל הנזכר לעיל ענוש יענש
 לנדותו ולהתרימו ובכן המב"ה ידריכנו בדרכי הישרה ויחזיר פושעי עמו ישראל
 בתשובה יום ב' כ"ג חמוז ברכ"ה, הצעיר יחיא מוסא יצחק ה'צ' יחיא קאפח
 ועוד חתמו כל ראשי עם קודש כשלשים איש או יותר אין כאן מקום חותמם.
 וְאַחֲרָי כֹּל זֶה לֹא הִתְאַסַּק הָאִישׁ הַזֶּה הַחֲתוּם לַעֲמֹד עַל מִשְׁמֵר הַגִּדְרָה וְהַסִּיג
 הַזֶּה וּפְרֵץ הַגִּדְרָה וּבִיזָה וּלְזַלּוּל וּבִזָּה חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל וּסְפָרִיָּהֶם, בֵּין הַכִּי
 וְהַכִּי גְדוּלָה מִזּוֹ עֲשֵׂה הַפּוֹרֵץ עֲלֵה אֶל הַמַּמְשֵׁלָה יִרְאֵה לְמַסּוֹר אֲרַח עִבְרֵה ה'
 מְלַשִּׁינֹת שֶׁקֶר שִׁיִּשְׂרָאֵל עוֹבְדִים לַעֲשֵׂרָה אֱלֹהוֹת בְּשִׁיתוֹף וְאַלְמֵלֵי רַחֲמֵי ה' עַל
 עִמּוֹ כִּי עָתָה חָזַר כֻּלָּה שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל בְּתִימָן וּלְכֹן תְּלִיַת עַל רֹב רַחֲמֵי וְחֲסָדָיו
 אֲשֶׁר גְּמַלְנוּ. וְהִנֵּה כֹל זֶה לְפָנֶיךָ, וְכֹל מִשְׁכִּיל יִבִּין לְשֹׁפֹט בְּצַדֵּק כִּי אֵיךְ עָמַד
 לְבִנּוֹת חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל וּסְטָרִיָּהֶם אַחֵר שֶׁכָּבַר חֲחִם קִיָּים וְקִיבַל עֲלָיו פֶּסֶק דִּין זָרָה
 שֶׁהָעוֹשֶׂה כֵּן עֲנוֹשׁ יַעֲנֹשׁ לְנִדְוֹתוֹ וְלִהְתַּרְיָמוֹ, וְלִפִּי כִּי פָרַץ הַגִּדְרָה גִּשְׁמַע הַקּוֹל אֶל
 יְרוּשָׁלַם תּוֹבֵב"א וּמִצִּיּוֹן הֵצֵא תוֹרָה גְדוּלוֹהוּ וְהִתְרִימוּהוּ כְּדִין וְכִשּׁוֹרָה וּפּוֹרֵץ גִּדְרָה
 יִשְׁכְּנוּ נַח"שׁ. כֹּל שֶׁכֵּן שֶׁהוֹסִיף וְחָבַל בְּעַצְמוֹ וּנְעָשָׂה בְּאֵמַת מְלִשִׁין אַרְךְ לִשְׁוֹן
 וּמוֹסֵר שֶׁהִתִּירוּ הַכֹּמִים לְהַרְגוֹ בְּמַכָּשׁ לְמַסְרוֹ, בְּמַכָּשׁ שׁוֹה נֶגֶד רַבִּים עִבְרֵה ה'
 וּסְגוּלָתוֹ, וְעוֹד הוֹסִיף בְּעַר זֶה לְדַבֵּר בְּפֶרֶק זֶה בְּסוּפּוֹ וְגַם בְּפֶרֶק שְׂאֵחֵר זֶה פֶּרֶק
 ק"ז מֵאלֵה הַמְּלַשִּׁינֹת הַשְּׂקָרִית רֹב דְּבָרִים וּפְטָפוּסִים נֶגֶד הַרֵב אֲבִ"ד וְר"מ וּמו"צ
 בְּעִיַת מִזֹּי יַחֲיֵה נ' מִשֵּׁה יַצְחָק הַנּוֹי וְלֹא אֲבִיָּאָם כִּי הֵם שֶׁקֶר וּשְׁנוּיִים וְתִשׁוּבָתָם
 נְכַלְלָת בְּפֶרֶק הַזֶּה וְלֹא שִׁיכִים לְעִנְיָיִנוּ מֵעִקְרָא וְאוּחִילָה לְהַעֲתִיק וּלְסַתּוֹר
 מִפֶּרֶק ק"ח וְהֵלָא בְּסִיד, ע"כ תְּשׁוּבָה :

פֶּרֶק ק"ח וְסָנָה כִּכְרָה בְּאֵרֵנוּ כְּמֵה פְעָמִים שְׂדַעַת הַמְּקוּבְּלִים הַחֲדָשִׁים
 שֶׁהָיָא הוּא שְׁנַלָּה עַל אֲבוֹתֵינוּ בְּהַר סִינַי וְאַמֵּר אֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ
 וְאִכִּי אֵיךְ הִבִּיאוּ רִזְלֵי בְּשָׁמֹת רַבָּה פֶּסוּק אֲנִי רִאשִׁין וְאֲנִי אֲחֵרִין וְכו' שֶׁאֵין
 לוֹ אֵב וְלֹא בֵּן וְלֹא אִחַ עַל אֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאַמְרוּ הַמְּקוּבְּלִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהָיָא
 אֲמָרוּ וְמֵה לוֹ לְאֱלֹהִים הַעֲלוּן לְהַשְׁתַּחֲוֵת בְּעַלְמֵנוּ בְּמַקְוֵה זֶה סִיךְ דְּבָרֵי הָיָא
 שֶׁסֵּם לוֹ אֵב וְאֵשׁ וְכֵן וְאַחַת אֱלֹהֵי וְדָאֵי קְרוּל בְּבִיר וּבְפִסְמ' בְּאִי לְהַעֲרִי אֲמָרוּ

שלא נטעה באלו הדעות הרעות ולבאר לנו כי זה שאמר אנכי ה' אלהיך
 הוא שאמר אני ראשון שאין לי אב ואני אחרון שאין לי בן ומבלעדי אין
 אלהים שאין לי אח הוא ה' אלהינו הסבה הראשונה הוא ולא אחר
 והוא בכבודו ובעלמו מן השמים השמיענו קולו והזכירנו בדבור ב' לא
 יהיה לך אלהים אחרים וכו' והוא שאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין
 אלהים עמדי ודלא כדעת המסית מחבר הזהר דס"ל שהאלוה שאמר אני
 ראשון ואני אחרון הוא הא"ם ושאמר ראו עתה כי אני אני הוא אדם קדמון
 ושאמר יהי אור הוא אבא שאמר לאימא ושאמר נעשה אדם היא אימא
 שאמרה לאבא כדלעיל ומ"מ לא יחסו כל עבודתינו ותפלתנו וכל בקשתינו
 רק לקרר אפים ז"א וצירוף פרלופים שלמעלה ממנו כמ"ש ובקראינו אליו
 כאלו קראנו לאלהים עליון כי האלהים העליון אין לו שם ואם נקראינו בשם
 הוי"ה לא יענה כי לא נתייחסו שמות רק לפרלופים הנאללים ונבראים
 ממנו ושם הוי"ה בייחוד לפי דבריהם הוא האלוה קרר אפים דוקא ועל
 האמונות הזרות האלה הרחוקות מדרכי תוה"ק וקבלת רז"ל קרא ירמיה
 הנביא בדבר ה' לאמר (ירמיה ה') כחשו צה' ויאמרו לא הוא כחשו צה'
 הנאמר בו אלהים בלאתך לפני עמך בלעדך בישימון סלה ארץ רעשה אף
 שמים נעפי מפני אלהים זה סיני מפני אלהים אלהי ישראל ונאמר ה' מסיני
 בא וזרח משעיר וכו' ויאמרו לא הוא אלא הז"א הוא שירד על הר סיני
 ובא להתחבר עם אשתו שכבר קדמה לו והוא ירד אחריה להתחבר ולהזדווג
 לה לוא כתיב מלא וי"ו ואל"ף שחשבו מליאותו ית' כאלו חיבו וגם קראוהו ואין
 לא יש ואמרו שהקורא אליו לא יענהו כי הוא אין לפי שידוע שהאותיות השלילה
 והמנעיה וההעדר הנקרא בערבי כפי צמלות לס וליס ולא ומא והמקובלים
 החדשים קראו לשי"ת אין שהוא לשון שלילה והעדר ולכן אמרו שהוא ית' אין
 לו שום שם ונקודה בתגבולהו כי אין הוא ולירפו לפעמים גם מלת סוף ואמרו
 אין סוף והיא מליטה הדומה בעניינה לתרגום אין חקר לחבונתו שחגרה יונתן
 בן עוזיאל לית סוף לסוכלתנותיה והשמיעו מלת חבונתו שאמר הנביא ע"ה
 לבאר לנו שהיש המלי הזו הוא ה' אלהינו אין חקר וסוף לחבונתו שהמליא
 כל נמלא בחכמה נפלאה כמאמר דוד המלך ע"ה מה רבו מעשך ה' כלם
 בחכמה עשית שאינו כיכר אלא מחיך מעשיו כמאמר הנביא שאו מרום עיניכם
 וראו מי ברא אלה וכן אמר דוד כי אראה שמך מעשה אלבעותיך וחשבו
 שכיון שאי אפשר להשיג מהותו והיחך הוא איב אין הוא ח"י ולכן יחסו כל
 השמות הטובים בתורה ובנביאים ובלשון רז"ל הקב"ה או רבש"ע הכל על

הפרלופים שהמליחו צדמיונס שהם משתלשלים ונמשכים מהאין וקראוס גופא דמלכא ואלו הפרלופים הם עיקר האלהות כי הם מושגים ומלוויירים בשכל אלא שהם אורות ואינם בעלי צמר ועלמות כמ"ש הרמב"ם בפתיחת ספר המורה ונתאוו לאלהות הרבה כאבותינו אנשי דור המדבר שאמרו אלה אלהיך ישראל כמאמר רשב"י ע"ה כדגרסי' בפ' ד' מיתות א"ר יהודה אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו שונאיהם של ישראל כלייה אמר לו רשב"י והלא כל המשחק שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם שנ' בלתי לה' לבדו אלא מה ת"ל אשר העלוך מלמד שאיוו לאלהות הרבה ועיין לעיל פ' נ"ח עכ"ל :

תשובה מה שדיבר ופטפט ונעשה הפסגך כאחשורוש מתחלת הפרק עד אמרו ואין אלהים עמדי, כבר הישבתי עליו לעיל פ' ק"א באורך. וגם מתחלת אמרו ודלא כדעת הזוהר עד אמרו כדלעיל וכו' כן אמת כדלעיל שכבר הרסתי יסודו ובניינו לעיל פ' כ' וכ"א. וגם מ"ש ומכל מקום לא יחסו וכו' עד אמרו דוקא נתבאר לעיל פ' כ"ו וכ"ס עיין עליהם במקומותם ותדע ותבין כי אויל זה משריש משריץ שורש פורה ראש ולענה שקרי שקרים. ומ"ש שהז"א ירד להתחבר עם אשתו וכו' מלגלג על דברי חכמים הוא באמרו אשרי וכבר גליתי קלוננו לעיל פ' ק'. ומ"ש שהם חשבו מציאותו ית' כאלו אינו וקראוהו אין וכו' שקר גמור וכזב מוחלט היא זה ולא נמצא דבר זה שקראו את הבורא ית' א"ן כלל. אך קראו אוחו א"ן סוף כמאמר דוד המלך ע"ה ולגדולתו אין חקר שתרגם התנא יונתן בן עוזיאל ולרבותיה לית סוף להורות שאין לו סוף והוא שברא הכל. ומ"ש שהם יחסו כל השמות על הפרצופים שהם מושגים בשכל וכו' נתבאר כבר לעיל פ' מ"ה וכסיל שונה באולתו ולא אדמה לו אוי לו. ומה שאמר אלא שהם אורות ואינם בעלי בשר ועצמות כמ"ש הרמב"ם וכו' אף אנו נשיב על זה כבר ביארו לנו המקובלים את דבריהם שלא דיברו בעצמותו ית' כלל ועיקר, אך לא דיברו בשם אורות או מאורות אלא בדרך משל מה שיכולה האוון לקבל. בכבודו ולא בעצמותו. ויותר מזה כתב הרמב"ם במורה (פ' ס"ד מחלק א') על פסוק וישכן כבוד ה' על הר סיני ופסוק וכבוד ה' מלא את המשכן שהכבוד הזה אור נכרא ע"ש. משא"כ דעת המקובלים שאמרו שזהו אור נאצל המתפשט כעין אור המתנוצץ מהשמש ואינו נסרד מגוף השמש וגם איננו חלק מסנה וכמאמר הכתוב באורך נראה אור וכתקנת אנשי כנה"ג כי באור פניך נהת לנו ה' אלהינו תורה וחיים וכמאמר הכ' ה' באור סניך יהלכון וכמ"ל המובא לעיל משמא דגמרא פ' ע"ב. ומה שהביא מאמר רשב"י כל המשחק שם שמים וכו' ג"כ אמר רשב"י בזה"ק ונתבאר לי פ' ק"א :

פרק ק"ט וכיון שאיון לאלכות הרבה קיימו וקבלו שהמליא האלוה העליון
 הנקרא אין כבוד ועלות רבים ומשחלשלים ונשפעים זה מזה
 וכל אחד מהם יקרא בשם הו"ה ואדנות או אלהים והקצ"ה וכל השמות
 ודרשו אה הכתוב מה שמו ומה שכ בני מה שמו ה' לבאות שמו (אבא)
 ומה שכ שם בני ז"א שמו וכו' כדלעיל פ' כ"ז וכל עבודתינו וחפלינו לפי
 דבריהם אל האלוהות הנמשכים מהאלהים העליון שקראוהו אין כי האין לא
 יענה את הקורא אליו כי אם האלהים התחתונים המה יענו ובלבד שנייחד
 חפלינו אל האלוה קלר אפיס (ז"א) ונשתף במתשבתנו גם פרלופים של
 מעלה ממנו וייחשב לנו עבודת האלוה קלר אפיס הנברא הזה כאלו אנחנו
 עובדים וקוראים אל האלוה העליון כי נשמתו היא חלק אלוה ממעל ולכן
 הוכיח ירמיה הנביא ואמר כחשו צה' שאמר למשה כה תאמר אל בני ישראל
 ה' אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי
 לעולם וזה זכרי לדור דור ויאמרו לא הוא המטיב ומשגיח עלינו ולא אותו
 נעבוד אלא ז"א קלר האפיס הוא המשגיח עלינו אליו נקרא ואותו נעבוד
 והוא המלך הקדוש המהולל בכל התושבות כי לו ניתן הכח והממשלה
 מאביו ואמו ושהאלהים העליון הוא המאחד ומדבק ומקשר את כל האלוהות
 התחתונים ופרלופים להיות כולם נחשבים אחד אעפ"י שהם באמת חלוקים
 ובקראינו אליו הז"א כאילו קראנו אל האלהים העליון ולכך כתוב לוא מלא
 וי"ו ואלף קרי לו וקרי ביה לא, קרי ביה לו צו"י כי בעבודתינו לז"א כאלו
 לו אנחנו עובדים וקרי ביה לא באלף לא אותו נעבוד כי אם את קלר
 אפיס כי זה רגונו של מלך העליון שנעבוד את המלך הסחתון ז"א שמינהו
 תחתיו והשליטו על כל התחתונים וגם ליחד אשתו עמו ובאמריו שמע ישראל
 ה' אלהינו ה' אחד אנו מיוחדים לפי דבריהם גם את או"א עמו כי ה' הראשון
 הוא אבא אלהינו אימא ה' דא ז"א אחד דא מלכות כי א"ח ע' ספירות
 ודלת כולל הכל להיות אחד ובכוונה זאת אנו מאחדים ואוגדים את כולם
 להיות אחד מלכא עלאה או"א ומלכא תתאה זו"ן לקשרא דא ודא ולא ישתכח
 פירודא אלא כלא חד כדלעיל פ' מ"ב הה אוי ואבוי על רוע מלכ אמונת העם
 אשר בחר לו יה ישראל לסגולתו ונתן לנו חורת אמת היא חותמו של הקצ"ה
 אשר קיבל מרע"ה צסיני בכתב ובע"פ ועמד עליה מ' יום ומ' לילה ללמוד
 דקדוקיה וטעמיה ומסרה ליהושע וכו' ואנשי כנה"ג תפסו ליזרא דע"ז
 וסדויה בדודא דאברא וחפיויה לפימיה באברא, הן עתה הוסר כסוי העופרת
 מעל פי האיפה ע"י המלך הגוי במסרו את ספר הזוהר לחכמי טולקולא

וילא השטן וישב וירקד צינינו ויהי לריק כל יגיעם של אנשי כנסת הגדולה
 אשר ערחו ויגעו ולעקו לפני השי"ת על ילרא דע"ז ומן השמים סייעו אותם
 ומסר צידם וברוב חכמתם ורוח בינתם ציטלו ילרא דע"ז ע"י עסק החורה
 וביחור המציניס לעס זה ע"פ האמת והלדק כמו שהוא ערוך לפנינו בשני
 התלמודים ובמדרשים האמיתיים שג' ויקראו בו לפני הרחוב מאור הנקר עד
 מחלית היום נגד האנשים והנשים והמציניס ונאמר והלויס מציניס את העס
 לחורה ויקראו צספר בחורה האלהיס מפורש ושס שכל ויצינו צמקרא, וע"י
 תקון נוסח התפלות והברכות אשר תיקנו לכל ישראל, וע"י השתדלותם להעמיד
 תלמידים הרבה כדאיתא בפ"ק דאבות, ע"י כל אלה עלתה צידם לענוך ילרא
 דע"ז והחזירו עטרה ליושנה ונמחה שס האליליס וכל האמונות הכוזבות
 המביאות לידי מינות מישראל כדגרסי' ציומא פ' צא לו ויקס על מעלה
 הלויס ישוע ובני וקדמיאל שבניה בני שרביה בני כנני ויזעקו צקול גדול אל
 ה' אלהי'ס, מאי אמור, א"ר יהודה א"ר ואיתימא ר' יוחנן, ציח ציח, היינו
 האי דאחרביה לבי מקדשא וקלייה להיכלא וקעלינהו ולדיקיא ואגלינהו לישראל
 מארעהון ועדיין מרקד צינא כלום יהבתי' כיהלן אלא לקבולי ציה אגרא, לא
 איהו צעינן, ולא אגריה צעינן, נפל להו פתקא מרקייעא דכתיב ציה אמת,
 א"ר חנינא ש"מ חותמו של הקב"ה אמת, יתיבו צתעניסא, תלתא יומי ותלתא
 לילי, מסריה כיהלייהו, נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדש הקדשים, א"ל
 נביא לישראל היינו הוא ילרא דע"ז שג' ויאמר זאת הרשעה וגו' צהדי דתפסי
 ליה אשתמיס ציניתא ממזייה ורמא קלא, אזל קליה ד' מאה פרסי, אמרי היכי
 נעביד ליה דלמא מרחמי עליה מן שמיא, א"ל נביא שדויה בדודא דאברה
 ותפוייה לפומא באברה דשאיב קלא שג' ויאמר זאת הרשעה וישלך אותה אל
 תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה, אמרי הואיל ועת רלין הוא נצעי
 רחמי על ילרא דעבירה צעו רחמי ואמסר צדיייהו, א"ל נביא חזו דאי קטלתון
 לההוא כליא עלמא, חבשוה תלתא יומי, איבעי ציעתא צת יומא לחולה צכל ארץ
 ישראל ולא אשתכת, אמרי היכי נעביד, נקעליניהו איחרצ כולי עלמא, נצעי
 רחמי לפגא פגא מרקייעא לא יהבי, כחלינהו לעיניה ושצקוה, ואהני דלא
 מיגרי ציה באיניס צקרובתא ע"כ. ועיין עץ יוסף וצענף שג' שהמאמר הזה
 הוא תמוה מאד וילרא דע"ז בבית קדש הקדשים מאי עבידתיה וכו' עכ"ל:

תשובה מה שדיבר מתחלת פרק זה וכו' עד אלא כלא חד כולן שקריים
 וכזבים אשר כבר הביאם לעיל פ' כ"ו ופ' מ"ב. ונחבארו שם, ומר
 אוסיף עוד לכפול, ומה תועלת מזה הסכלות לתרבור דברי שוא וכזב חן

הראשונות ותן האחרונות, ואך כלל אומר לך ידידי כי פחי אויל זה לית ביה אורח ארעא פרוצ מוסר ושקרן.

זהה ואוי ! ביא ביא על ראשו של כסיל זה כי נפל ונשחבר בחכת מצודת המינוח ולא ניצולו מידו לא המקובלים ולא אנשי כנה"ג, על המקובלים פער פיו לאמר שדבריהם אלילות ומינות, ויוסף עוד לדבר סרה על אנשי כנה"ג בפה נבל, שכל גיעים של אנשי כנה"ג היה לריק וכו' אהה עליו איך זחה עליו דעחו וזרחה עליו רוח תעוועים רוח תזזית כצרעה ממארר פרחת בו וברוח רעה נשתגע הולך הולך וחוטא, טובב טובב הולך אחר רוח המינות ופושע מכת העורון דבקה־כו הלך בחשך ואין נוגה לו מי פתי יאמין לו רע ימצא לנפשו ואין ארוכה למכחו.

מי יגלה עפר מעיניכם אנשי כנה"ג ותבואו לראות איך אויל חילל פעולתכם, ויאמר שהיה לריק כל גיעכם, ותלה החסרון בכם, והלא פעולתכם שלימה וכיערתם יצרא דע"ז מישראל ויבאש ריחה יישר כוחכם.

ויוסף עוד לחטא על כל עם ה' ישראל סגולתו ויאמר עליהם בלעגי שפדה ובמצח נחושה אוי על רוע מצב אמונת העם אשר בחר לו יה ישראל לסגולתו וכו' עמי עמי דמעזי אזרימה, וקול מר ארימה, וקול מספר ובכי אהימה, כי סרה צפירת תפארתינו וציצת מצחינו, הלא המה אנשי האמונה, המקנאים בהוללים אבדו, אך לבי ונפשי נוחו מזעפסכם כי לא קצרה יד ה' כי הוא יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו, ומה אם ישעיה הנביא על שאמר ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב וכו' וכוונתו ישרה ותמה וברוב אהבה הוא מוכיח את ישראל, ואפילו הכי גענש בעונש מר וקשה, ק"ו בן בנו של ק"ו איך אויל זה מבזה אמונת ישראל באמרו רוע אמונת העם אשר בחר לו יה ישראל לסגולתו וכו' עיני עיני יורדה מים על כבוד ה' אלהי ישראל ועל יוקר האמונה כי חוללו בפה טמא אויה עליו. אללי לו אהה על ראשו כי יביאהו האלהים במשפט על כל נעלם.

וזהנה הוא הביא י"שון הגמרא ועודנו מתאמץ לפרשו פירושים זריים בפרקים הבאים, על כן הנני מכיאו עם פירושו של חכמים כדגרסי' החם (יומא פ' ז' דף ס"ט ע"ב) ויוצקו בקול גדול מאי אמור א"ר יהודת ואיחימא ר' יוחנן בייא בייא (פירש"י לשון צעקה וקובלנא) היינו האי דאחרביה לבית מקדשא (פירש"י מבקשים רחמים שימסר בידט יצה"ר של ע"ז) וקלייה להיכלא וקסלינהו לצדיקייא ואגלינהו לישראל מארעהון ועדיין קא מרקד ביננא כלום יהבתיה ניהלן אלא לקבולי ביה אגרא (פירש"י שנכוף

אותו ונקבל שכר) לא איהו בעיני ולא אגרא בעיני נפל להו פתקא (פירש"י
 כתב) מריקעא דכתיב ביה אמת (פירש"י אמת כלומר מסכים אני עמכם) א"ר
 חנינא ש"מ חוחמו של הקכ"ה אמת, יחיבו בתעניתא תלתא יומי ותלחא לילי,
 מסריה ניהלייהו נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדש הקדשים, א"ל נביא
 לישראל היינו הוא יצרא דע"ז שני ויאמר זאת הרשעה גי' כהדי דתפסו ליה
 אישתמיט ביניתא (פירש"י שיער) מן מוידו: ורמא קלא, אזל קלייה ארבע
 מאה פרסי, אמרי היכי נעביד ליה דדלמא ח"ו מרחמי עליה מן שמיא, אמר
 להו נביא שדיוה בדודה דאברא (פירש"י אמר להם נביא זכריה בן עדו
 בדודא דאברא בסיד של עופרת) וחפיוה לפומא באברא דשאיב קלא (פירש"י
 נכנס הקול לחתוך העופרה ואינו יוצא ממנו) שני ויאמר זאת הרשעה וישלך
 אותה אל תוך האיסה וישלך את אבן העופרת אל פיה, אמרי הואיל ועת
 רצון הוא נכעי רחמי על יצרה דעבירה בעו רחמי ואימסר בידיהו, אמר להו
 נביא חזו דאי קטלחון להווא כליא עלמא, (פירש"י יכלה העולם ולא תהא
 פריה ורביה) חבשוה תלתא יומי, איבעי ביעתא בת יומא בכל ארץ ישראל
 ולא אשתכח (פירש"י ביעתא בת יומא ביצה שנולדה בו ביום לפי שפסק
 חימום מן המעים ואפי' אותם שעבירה התרנגולת כבר אין מחבשלין במעיה)
 אמרי היכי נעביד, נקטליה, איחרב כולי עלמא גיבעי רחמי לפלגא, פלגא
 מריקעא לא יהי, כחלינהו לעיניה ושבקיהו, ואהני דלא מיגרי ליה לאיניש
 בקרובחא (פירש"י כחלינהו לעיניה סימו את עיניו, ע"י כחול) עכ"ל הגמרא
 ורש"י ז"ל, וזה הבער כתב שהרב עץ יוסף ובענף כתב שזה המאמר חמוד
 ויצה"ר בבית קה"ק מאי עבדתיה וכו' ולמדו לו להביא הקושיא ולא הביא
 פירושא שפירש מפני שהוא סותר לפירושו הזריב וז"ל עץ יוסף אם תאמר
 יצה"ר בבית קה"ק מאי עבדתיה, יש לומר לפי שכריאת העולם וכריאת
 דהאדם דמיין להדדי דלהכי נקרא האדם עולם קטן וכמו שיצה"ר יושב בתוך
 האדם על לבו שהוא עיקרו ושרשו כדאיתא בפ' הרואה אמר רב יצה"ר
 דומה לזבוב ויושב על מפתחי הלב וכו' ומשם הוא מתפשט לכל האיברים כך
 היצה"ר יושב בתוך העולם על עיקרו ושרשו מקים אבן שתיה אשר משם
 הושתת העולם שהיא בתוך קה"ק ומשם הוא מתפשט לכל העולם, וכיון דיצה"ר

דע"ז יצא ממקומו ונתפס, נתבטל עכ"ל.

גמ' כן לא הביא פירוש הענף מפני שפירש שבתפלתם של אנשי כנה"ג

ביטלו כח סטרא אחרא עש"ב, ע"כ תשובה.

פרק ק"י ולעג"ד יראה צפי' המאמר בהקדים היסוד שיסודו לנו רז"ל
 במאמרם על ולא חתורו אחרי לבצבס ואחרי עיניכס אחרי
 לבצבס זו מינות ואחרי עיניכס זו זנות כי לבא ועינא חרי כרסורי דחטאה
 כינהו לחכמים צעיניהם ההולכיכ אחר דעתס שלא ע"ד רז"ל בפשטי הכתובים
 ודרשות ויסודות המקובלים צידס איש מפי איש עד מרע"ה וסקלו המסלה לפנינו
 שלא לנעות ימין ושמאל מן הדרך הישרה אשר דרכו זה רבותי' בעלי התלמוד
 והמדרשים האמיתיים ואחריהם דרכו בזאת הדרך גכ הרס"ג ובעל חה"ל ור"י
 הלוי והרמב"ם ובעל העיקרים וסמ"ג ורבים וגדולים מחכמינו אנשים חכמים
 ונבונים וידועים לנו בחכמתם וצינחם עד אשר נתגלה ספ' הזוהר במרמח
 המלך הגוי שאמר שמלאו עמון צעפר ושלחו לטוליטולה צעת אשר נתמעטה
 חכמת חכמינו וצינח נבוינו הסתתרה וחשבו הנמנעות לנמלאות וחדות רבותי'
 בעלי התלמוד והמדרשים ומשליהם שהם כתפוחי זהב במשכוית כסף האמינו
 צפירושן ככל העולה על רוחם עפ"י הטעאת הזוהר אשר יחסוהו לרשצ"י
 בשקר ובלי מדע וצינה והסכל האמינו לו לחשוב קבלתו המזוייפת לקבלת
 אמיתית ויעשוה לגבירה צת מלך, ואת הקבלה האמיתית המשנה והתלמוד
 לשפחה חרופה ויחרפוה ויכניעוה ויכריעוה תחת ממשלתה לרדותה בחזק יד
 ובפרך ולקצוע מנהגים ודינים חדשים שלא כרלוגה. והתירו אז פירושים את
 הדבר לחשוב צאלוהות דברים אשר לא כן על ה' אלהים לעשות לו דמות
 וחצנית וחמונה ובלשלו מהאלהים העליון כמה פרלופים וקראו להם צסס הוי"ה
 ואדנית ושאר השמות המיוחדים כאשר עשו דורו של איגש שקראו לעלצים צסס
 ה' וגסמכו על משענת קנה רלץן המיוחס לרשצ"י בשקר שהמליא שני מיני
 אלוהות הנמשכים מהסבה הראשונה, הא' מהס המה מערכת אלהים קדושים
 פעלים הטוב, והב' מערכת אלהים עמאים סטרא אחרא מסאצא פועלים הרע
 וישב את הכל הקדושים והעמאים צסחרו של עולכ. ואת ה' אלהים אמת האל
 הגדול הגבור והטורא ארך אפים ורצ הסד וכו' סלקו למעלה ואמרו שלא יאות
 לשבחו ולפארו ולהספלל אליו כי היא מרומס ומסילק מכל צרכה וסלהה ולא
 יענה את הקורא ומשוט אליו כמו שצעו דורו של איגש אשר היו כעורים
 מגמת שניהם דרך המלך וצעו מן הדרך יחשבו כי להפליס נגעו וצא להם זה
 מהסרון חכמה ומדע כמ"ס רז"ל במדרש יוצא לעיל, והרמב"ם ז"ל בהלכות
 ע"ז שזכו עטותם של דור איגש שאמרו של ערך יקרה' ומעלתו של אלהינו
 הלק ממשלה לזילתו, ואינו משגיח צחהתונים ולא יפנה אל שבו יתהלות המשבחים
 ומפארים אותו ושגס לא נקרא לו שס כלל, יכל שפה יתהלה יתבי אל אלוה

קלר אפיס (ז"ל) ואמרו שהוא המלך הקדוש המהולל בכל התשבות כמ"ט
בביאור הר' ספ' הנרית והרצ יושר לבז ומר"י לופיס ונח"י ורביס מהמקוליס
החדשים שנמשכו אחר דעת המסית מחבר הזוהר עכ"ל.

תשובה בכל הפרק הזה נטרפה דעתו מאד מאד לשנות ולכפול הדברים
והעניינים שבכל הפרקים דלעיל רק שיש איזה שינוי לשון,
וכשחשים לב לעיין בדבריו תמצאם באמת מנגדים את דברי רז"ל תנאים
ואמוראים גאונים בכלל כמבואר לעיל פ' צ"ז דעת הר' חה"ל ורס"ג ור"י
הלוי, אך הוא נושא בפיו שמותם כאלו הוא מודה לדבריהם כמאמר החכם
גזם זהב באף חזיר, גם ספר העיקרים דהזכיר הזוהר לשבח ומסתייע ממנו ובכן
דע שכל הפרק הזה שקרים וכזבים הכל ורעות רוח, ומה שהזכיר פועל הטיב
ופועל הרע וכו' נתבאר לעיל פ' ע"ה, ומה שמשוה כבודו ית' למחשבת ועצב'
דור אנוש וכו' כבר גליתי קלונו לעיל פ' נ"ז ונ"ו, ומצינו בשם רשב"י בזוהר
רז"ל פקודא דא קדמאה לכל פקודין ראשיתא קדמאה דכל פקודין למנדע ליה
לקב"דו בכלל, אמאי בכללא, למנדע דאית שלימא עלאה דאיהו רבון עלמא
וברא עלמין כולהו שמיא וארעא וכל חילידון ודא איהו בכללא עכ"ל, וכל
מה שדיבר כסיל ואו"ל זה מראש ופרק עד סופו שקר וכזב מוחלט באמת.
ע"כ תשובה.

פרק קי"א ואלה הדעות הרעות הן הנה שהיו לאבותינו צימי השופטים וצימי
ירבעם בן נבט ושאר מלכי ישראל וקלה מלכי יהודה בזמן בית
ראשון אשר עליהם נתגבאו כל הנביאים וקראו בגרון הוי המחוקקים חקקי און
ומכתבי עמל כתבו והיה להם דבר ה' לו ללו ללו לקו לקו זעיר שם
זעיר שם, וכמאמר רז"ל אין לו אלא ע"ז שג' כי הוי"ל הלך אחרי לו וכו' וכן קו
לקו הם הפרלופים בעלי ג' קיים המזכרים בדברי המקיבלים כמ"ס מהרח"ו
בע"ח שער פיגולים ויושר שספירות היושר הם בליור ג' קיים כמראה האדם
בעל ראש וזרועות ושוקים וגוף ורגלים וכו' וכן זעיר שם זעיר שם הוא זעיר
אנפין (קלר אפיס) ונאמר ויעצו את ה' אלהיהם ויעבדו את הבעלים ואת
העשתרות, הבעלים הם האלוהות הזכרים אבא וזעיר אנפין וקראו בעלים על
שם הבעילות שהם הזיווגים שמזדווגין עם נקיבותיהם כמו שפיר' רז"ל בירוש'
שבת פ' אמר ר"ע ובמס' ע"ז פ' כל הללמים וז"ל א"ר הונא ר' תמא ב' רב
הבעל ראש גויה היה לו ונאפון היה וישימו להם בעל ברית לאלהים עכ"ל,
הרי מציאר בהדיא מדברי הירושלמי שנקרא הללם הזכר בשם בעל ע"ז שיש

לו ראש גוייה והוא צועל ומנחף, ויודע הוא כי עובדי האלילים הקדמונים עשו להם ללמים מכוונים נגד הלירות והפרטופים שחשבו שיש בשמים כדי להמשיך השפע מהלירות העליונות להם כי הם עשויים בללמס ודמותם ונ"כ נקראו בעלים ע"ש שעובדיהם שמו אותם ארוכים להם כמ"ס הרד"ק והרב כלי יקר ז"ל, ואת העשירות הם נקבות האלוהות שהם אימא ומלכות כי עשירות לאך הם נקבות הלאן כמ"ס המפרשים, וכאן נאמר עשירות עלי סמיכות מלת לאן וגם נקבות האלוהות הנז'. וגם בין הכשדים היו האמונות האלו פושטים ולכן אמר נבוכדנצר הרשע צמת שראה מלאך ה' בכבשן האש שירד להליל חנניה מישראל ועזריה מן האור וריויה די רביעאה דמי לבר אלהין לפי שחשב שהז"א הנקרא בן ירד להלילס מן האש כדגרסי' בירושלמי שבת פ' צמה אשה וריויה די רביעאה דמי לבר אלהין א"ר ראוון צאוה שעה ירד מלאך ובערו על פיו של אותו רשע ואמר ליה תקין מילך ובר אית ליה חזר ואמר צריך אלההון די שדרך מיסך ועבד נגו די שלח מלאכיה ושיזיב לעבדוהי, צריה אין כתיב כאן אלא מלאכיה עכ"ל. ומזה יתברר לך שהדעות האלו של מחבר הזוהר והמקובלים החדשים זרים המה לדעת תוה"ק ומהעמים אשר השאיר ה' לנפית צם את ישראל צאו לנו ונעו ישראל אחרים צימי שפוט השופטים וגם מן הכשדים שגלו ציניהם צמת חרבן בית ראשון, עכ"ל :

תשובה מ"ש שאלה הדעות הרעות הן הנה שהיו בימי ירבעם ובימי השופטים וכו' אלה הדברים הם סכלות ואולת בלא דעת מדבר, הלא על כבודו ית' פיו פער ויחלל, שאם היה כדבריו שחכמת הקבלה הקדושה הן הדעות האלו, א"כ למה רז"ל בעלי המשנה והתלמוד היו דורשים בחכמה זו הנקראת מעשה מרכבה שהיא בעצמה כבודו ית' כדגרסי' בירושלמי (חגיגה פ' אין דורשין) וז"ל מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה מהלך בדרך רוכב על החמור ור' אלעזר בן ערך מהלך אחריו, א"ל ר' השניני פרק אחד במעשה מרכבה, אמר לו ולא כך שני חכמים ולא במרכבה אלא א"כ היה חכם ומבין מדעתו, אמר לו רבי תרשיני לומר דבר לשניך אני, א"ל אמור, כיון שפתח ר' אלעזר בן ערך במעשה מרכבה ירד לו רבן יוחנן בן זכאי מעל החמור אמר אינו בדין טאהא שומע כבוד קוני ואני רוכב על החמור, הלכו וישבו להן תחרת אילן אחד ירדה אש מן השמים והקיפה אותם והיו מלאכי השרת מקפצין לסניהם כבני חופרה שמחין לפני חתן, נענה מלאך אחד מתוך האש ואמר כדברך אלעזר בן ערך, כן הוא מעשה המרכבה מיד פתחו כל האילנות פיהן ואמרו שירה אז ירגנו עצי היער, כיון שגמר ר' אלעזר במעשה המרכבה עמר

רבן יוחנן בן זכאי ונשקו על ראשו ואמר ברוך ה' אלהי אברהם יצחק ויעקב שנתן לאברהם אבינו בן חכם יודע לדרוש בכבוד אבינו שבשמים וכו' אשריך אברהם אבינו שיצא מחליצך אלעזר בן ערך וכיון ששמעו ר' יוסף הכהן ור' שמעון בן נחנאל אף הם פתחו במעשה המרכבה אמרו יום אחד בתקופת חמיו היה ירעשה הארץ ונראחה הקשת בענן ויצאה בת קול ואמרדה להן הרי המקום פנוי לכם והטרקלין מוצא לכם אתם ותלמידים מוזמנין לכרז שלישיית עכ"ל הירושלמי. הרי לך בהדיא מהתלמוד ממה שאמר אינו בדין שאהא שומע כבוד קוני וגם ממה שאמר יודע לדרוש בכבוד אבינו שבשמים שמוכח בפירוש שמעשה מרכבה הוא כבודו ית' אבינו שבשמים.

ובצינן שהמשיל הנביא יחזקאל (סי' א') בסתרי המרכבה ואמר חברת אשה אל אחותה וגו' וגם בספר אותיות דר' עקיבא (אות זי"ן) כתב וז"ל אלו חותמת השם שבו נחתמין כל שמות המפורשות של כל כסא הכבוד שני זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דה. זה שמי לעולם אלו השמות המפורשות וזה זכרי לדור דור אלו חותמות השם שכל שם ושם שבמרכבה יש לו בעל ויש לו כינוי והקב"ה יושב על כסא האש וסביב סביב לה כעמודי אש שמורת המפורשות כל אחד בתוך מראורתי אש עכ"ל:

ובבין כן המקובלים ז"ל ממזילים וממליצים בסתרי המרכבה שהן שמות הקדש כבודו ית' אבינו שבשמים בכנויים המפורשים בספריהם כמו אב או אם או בעל וכיוצא לא שהם על ברין וכפשטן חלילה. ולענין אותיות דר' עקיבא הספר הזה מיוחס בכלל הברייתות של התנאים ז"ל כמו שיחסו הגאון ר' שמואל במבוא התלמוד בפירוש מלת ברייתא ע"ש. ומעתה אשובה לגדע חקקי און ולהרוס מכתבי עמל סל זה האויל.

הנה מ"ש שז"ל אמרו אין צו אלגז ע"ז וכו' ג"כ אמר רשב"י כוזה"ק פ' בראשית דף כ"ז ע"ב. ומה שהביא פסוק שבישעיה (סי' כ"ח) שני כי צו לצו צו לצו קו לקו זעיר שם זעיר שם וכו' לא די לו לבער הזרה שפירש דברי רז"ל בפירושים זרים. אלא שגם דברי הנביאים והכתובים לא ניצולו מידי פירושו הזרים כמו שתראה מה שפירש על פסוק זה בפ' זה היסך מה שפירשו כל החכמים. ואסדירם לפניך אחד אחד:

יונתן בן עוזיאל פירש בתרגומו זעיר שם שהיו מקילים בכבודו ית' ובכבוד הבית וז"ל ולא סברו לפולחן בית מקדשי כזעיר הוה בעיניהון בית מקדשי למסלח תמן כזעיר בעיניהון שכינתי תמן. הרי שזה הפסוק מורדה שהיו ממעיסים כבוד שכינה וכבוד ביהמ"ק:

רש"י סי' וז'ל צו לצו נביא מצוה להם מאת הקב"ה והס יש להם צו של ע"ז כנגד צו זה, קו לקו יש להם קו משקולות משפטי רשע כנגד קו הצדק, זעיר שם הנביא אומר להם עוד מעט תבא עליכם רעה והם אומרים זעיר שם ימהר מעשהו לימים מעטים עכ"ל.

הראב"ע סי' וז'ל צו לצו ראויים הם לדבר עמם כאשר ידבר האב אל בנו הקטן שלא ירע עוד, צו לצו מצות אחר מצוה או מצוה דבקה למצוה, קו לקו למוד הכתיבה, זעיר שם מעט מעט פעם אחרי פעם עכ"ל.

הרד"ק סי' דומה לפי' הראב"ע ע"ש וכיוצא מזה פירשו כל המפרשים. ומה שהביא הכסיל הזה לשון מהרח"ו אותם הדברים מסורשים לעיל פ' צ"ז. ומה שהזכיר זעיר אנפין ללגלג על שם זה נתבאר לעיל פ' צ' ול"ז אכפול עוד. ומ"ש הבעלים הם אבא וזעיר אנפין וכו' והעשתרות הם אימא ומלכות וכו' אוי למחיצתו כי שם י"ה ושם הו"ה ושם אלהים ושם אדנ"י שהן הן מעשה מרכבה קרא אותם בעלים ועשתרות הוא מה שאמרתי לך שהו"ה מחלל כבודו ית' גם צירופי השמות קרא אותן בעילות ישחקו עצמותיו כגיהנם צואה רוחחת ושוחה עמוקה מחיצתו ותקולל חלקתו. ומה שהביא לשון הירושלמי (מס' ע"ז פ' כל הצלמים) שיבש הלשון ביתירות ופירושים זרים וחסידות וז"ל הירושלמי א"ר חנניא זאת אומרתי שאין סומאת ע"ז מחוורת, דלא כן מקישה לקלים ואינו מקישה לחומרין א"ר מנא מחוורת היא ולמה הוא מקישה למת ולשרץ, ללמד ממנה לקלים שבה, הדא דאת אמר בע"ז שבורה, אבל בע"ז שלימה כל שהיא דמר ר' יוסי ברבי בון ר' חמא בר גוריון בשם רב, בעל ראש גויה הוא, וכאפון הוא, ומה טעם וישימו להם בעל ברית לאלהים, מה טעמא דר' עקיבא חעב תתעבנו כנדה, ר' שמואל ר' אבהו בשם ר' לעזר צא תאמר לו את שקורין אוחו פני אלוה קורין אותו פני כלב, עין כוס קורין אותה עין קוף, גדיא קורין אותו גלייא, עכ"ל הירושלמי. ובגמרא בבלי (מס' שבת פ' ס' דף ס"ג ע"ב) איחא וז"ל תנינן וישימו להם בעל ברית לאלהים זה זבוב בעל עקרין ע"כ ופירשו התוספות בעל ברית זבוב בעל עקרין שהיה קטן וכו' ופי' הרב הגדול יפה עיניו וז"ל זבוב בעל עקרין ובירושלמי בעל ברית שהיה ראש הגויה וכאפון הוא כגרעין של אפונין והוי שמיר ראיה שהיה קטן עכ"ל יפה עיניו. וזה הבער אמר שהיה לו ראש גויה, ושקר וטעות כתב, שהרי לשון הגמרא מפירש, שעל שעשו ע"ז וקראו שמה בעל ברית (כמ"ש רלב"ג שופטים סי' ח') לפיכך קראוהו בגמרא ירושלמי

בלשון גנות ראש גויה, כמו פני מלך פני כלב, עין כוס עין קוף, וקראו שמו בעל ברית הסעם שכרחו לו ברית להיות כל שעה אצלם כ"כ מהרש"א והתוספות במס' שבת שם, עוד זה האויל כתב שהבעל בועל ומנאף, בדא לו כזב מלבו, אתמהא, וכי יש עץ או אבן או כסף וזהב שמנאף היש נשמה או רוח באפיו, אלא בכאן גילה על עצמו שהוא עם ארץ כשרץ, ומ"ש שהאמונות האלו פשוטים בין הכשדים והבייא ראייה מנבוכדנצר וכו' גם אלה דברי און ומרמז שייחס ששמו של הבורא ית' שם הוי"ה הגדול הגבור ותנורא ידוע ח"ו לנבוכדנצר הרשע, ובאמר גמור לא תמצא לא בדברי המקובלים ולא בדברי רשב"י בזהר שיש לבורא ית' בן ממש ח"ו כי רק עושים משל המבואר לעיל פ' ס"ד באורך ע"כ תשובה.

פרק קי"ב. וכשעלו מן הגולה עמדו אנשי כנה"ג והרבו תפלה ותחנונים לפני הקב"ה ולעקו בקול גדול צי"ח צי"ח היינו דאחרציה לצי מקדשא ובקשו מהשי"ת לסייעם לעקור ירלח דע"ז מישראל דהוא ניהו דאחרציה למקדשא וכו' וגמסר צידס הינו שניתן להם סיוע מן השמים וקבעו להם לישראל צתי מדרשות הרבה ומינו בהם אנשים חכמים ונבונים ללמד לעם דרכי תורתנו הקדושה ולהרחיקם מהאמונות הזרות הרחוקות מדרכי התורה ונפק כי גוריא דנורא שילאה וסרה מהם ההתלהבות והחשק והחשוקה לרמזי האמונות הכוזבות שהיו מעמיסים בצית קה"ק היא תוה"ק שהיא לנו קדש קדשים המלמדת לאדם דעת וצנינה והשכל לדעת את ה' ולאזהבה אותו וליראה ממנו ולעבדו לבדו לפי שמתחלה היו ממליאים להאמונות העפילות רמזים וסמוכות דלות ורעות וחולים אותם בדרכים שונים הרחוקים מקבלת רז"ל שקבלו ממרע"ה דרכי האמונה האמיתית שמחוייב כל בעל דת ישראל להאמין כי הבורא ית' שמו הוא אחד ומיוחד מכל שאר האחדים והוא ראשון והוא אחרון שאיננו תחת הזמן והמקום ושלא ישגהו משיגי הגוף ושהוא קדמון וגלחי בלתי בעל תכלית הן מלך הקודם הן מלך המתאחר כאשר קרא הנביא ישעיה בשם ה' אני ראשון ואני אחרון וכן תרגם אונקלס ואמרתי חי אנכי לעולם קיים אני לעלמין בלשון רבים ולא תרגם לעלם בלשון יחיד להורות שהוא ית' קיים תמיד על ענין ואופן אחד בלי שום שינוי וריבוי כלל חלילה קדם שנברא העולם ואחר שיכלה אם יחפון השי"ת עיין (במורה פ' י"ז לשני) והקדמה כוללת לר' נתן אדלר בעל נתינה לגר) והוא שאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי שר"ל אני הוא כאשר הייתי ואני אשר אהיה עד כלותי שמים תמיד אני קיים בתואר אחד בלי שום שינוי ושהוא ית' הסבה

הראשונה ולו לבדו הוא שראוי לעבוד ולהתפלל י ולהודיע גדולתו ולעשות מלכותו ושלא יעשה כן לשום נברא מכל הנבראים גשמי או רוחני. אלו הן הדעות הרמות המזוקקות לרופות וטהורות כראי מולק חזקות לא כדעת המקובלים החדשים אשר בעונות הרבים עמודי הדת ירופפו ואדני תורה שצ"פ יתפללון ע"י הקבלה המזוייפת לעבוד ולהתפלל לאלוה קלר אפים אעפ"י שהוא נברא כמבואר בזוהר ומפרשו ונס' הנבית ויושר לבב ונח"י ומאמר האמונה האמיתית למהר"י לופים וזולתם. ונחזור לענינינו ובהדי דתפסוה אשתמיט ביניחא מן מזייה היינו שחפסו לאותם האכסים הטועים ומטעים אחרים לדרוש בתורה דרשות של דופי כאלה לעבוד אלוה אחר קלר אפים מבלעדי ה' אלהינו ולירא מאשתו (זוהר וירא דף קי"ב) ואחזו בזקנס שיחזרו בהם מלפרש ולדרוש דרשות זרות כאלה צחיה"ק דרשות ופירושים המביאים לידי מינות ואמונות אלהים רבים ונשמט שער מזקנס צחחוס בה כי הדרת פנים זקן ונפחת כבודם ע"י זה ונגרע הודם והדרס ולכן רמו קלא ואזל קלייהו ד' מאה פרסי שלעקו חמם על הודם והדרס וכבודם כי אזל ועבר והלך קול זלולס ד' מאה פרסי צאורך ורוחב ארץ ישראל שהיתה ד' מאה פרסי ואמרי היכי נעביד ליה דלמא מרחמי עליה מן שמיא שחששו שמיא בזכות התורה שעסקו בה אעפ"י שמרמזים בה דברי מינות ירחמו עליהם מן השמים כמו שמלינו בצלישע אחר שעמדה לו זכות תורה צקלת ואמרו בשמים לא מידן נידייניה דעסק בתורה אל כביא שדויה כדודא דאברא שהצטיחם הנביא זכריה ואמר להם אל חחשו לקול לעקתם וליה אותם לשקע ולשכח מלבב בני ישראל כל אותם הדרשות והרמזים של מינות כדודא דאברא ששוקע בים כד"א לללו כעופרת צמים אדירים של חורת אמת המקובלת ממרע"ה להקים בה צחי מדרשות בכל עיר ובכל פלך ולהעמיד תלמידים הרבה כדאמרי' בפ"ק דאבות כי אנשי כנה"ג אמרו ג' דברים הוו מחויבים צדין והעמידו תלמידים הרבה ויעשו סייג לחורה שלא לדרוש בה כל איש ככל העולה על רוחו אלא עפ"י הכללים והיסודות האמיתיים שנמסרו למרע"ה צסיני וזוהי מליית חפיוה לפומא באברא שמגעו וסתמו את פי החכמים בעיניהם מלדרוש בתורם הזיות והבלים המביאים לידי מינות והשבעות רוחות של מתים לבוא להגיד להם נסתרות באברא אשר אם תקיש עליו לא ישמע קול, כן נעשו דורשי דרשות של דופי והזיות כתרשים וצוה נחבעל ילרא דע"ז ומן השמים אסתיעעא מלחא ועלמה צידכ לשכת שמיית האלילים אשר ידמו התרים אחרי לבבם לחשוב רבני באליהית, ישיט כמה עליות יסבית משאלשלים זה מזה

ונוטלים רשות זה מזה לברוא את כל אשר יחפץ לברוא כאימא שנעלה רשות מאבא לברוא אד"ר וכל אחד מאלו האורות נקרא בשם ידוע ונקרא בשם הוי"ה ואדנות ושאר השמות המיוחדים לשי"ת ושהעבודה להם לצדם אעפ"י שהם נבראים אבל האלוה העליון איננו ראוי לשום שבת ותהלה לרוב מעלתו והעלמו ואין לו דמות ולורה ואין לו אשה ולא שם מוגבל, כל מחשבות מינות הללו השכיחוס רבותי' אנשי כנה"ג ז"ל ובסוף פ' קי"א כת' וז"ל גם כביר מלאה יד רבותי' אנשי כנה"ג גם ביצרא דעבירה להחלישו שלא יתגרה בקרוביו של אדם, וזה הסיגו על ידי גזירותיהם ותקנותיהם מבוראים בדברי המאור הגדול הרמב"ם ז"ל בפ' כ"א וב"ב מהלכות איסורי ביאה עיין עליהם והזהר בהם וינעם לך להיות קדוש וטהור מעבירה וזהו שהמלינו רז"ל באמרם כחלינהו לעיניה ואתני דלא מתגרי באיניס בקרובתא עכ"ל.

תשובה הנה בטרק הזה מתחלתו התחיל לפרש סוגיית תלמוד שאמרו שאנשי כנה"ג חפסו יצרא דע"ז ונשמט שער מזקנו ורמא קלא שצעק יצה"ר ונשמע קולו בכל ארץ ישראל וכו' כמובא לעיל פ' ק"ט ע"ב פירש"י ועץ יוסף, אך האיש הלז פירש לו פירושים זרים היפך כוונת ומאמר רז"ל, שהרי הם אמרו רמא קלא בלשון יחיד להורות על יצה"ר, אבל הוצא מפרשו בלשון רבים באמרו רמו קליהו, ובכל זה הוא מתעקש לעקש ולקלקל לישנא דגמרא כדי שלא יאמין שיצה"ר הוא השטן הוא מלאך, כמו שאמר שהם חפסו לאנשים הסיעים ונשמט שיער מזקנב באחוס בה וכו' ולפי פירושו הזר דרדקי דבי רב מלעיגי עליה, כ"ש דידעין וחכמין דמנוולי לידה, שהרי אגב דרמא יד רמה בלא דעתא לפרש סוגיית דתלמודא לא יכיל לפרושה, רק נקט רישא וסיפא דסוגייתא ופירש פירושיב של דופי, ואדמטא לאמציעתא דסוגייתא לא יכיל לפרשה ותמן אתחניק שהרי תמן אמרו על יצרא דעבירה חבשוהו תלחא יומי, איבעי ביעתא בת יומא לחולה בכל ארץ ישראל ולא אשכחו, אמר להו נביא אי קטלתון להאי כליא עלמא, מה עבדו כחלינהו לעיניה ושקוהו ואתני דלא מיגרי בקרובות וכו' ולפי פירושו הזר שהם אנשים אי קטלו לאינן גובריא דהות בהוא מינותא כלייא עלמא, אתמהא, ותו תמיהא לן טובא דאי משום דמרטו מזייהו לא יכילו עוד אינן יומי לחממא חרנגוליא דהא לא אשתכח עוד אפילו ביעתא חדא בת יומא, ועוד כמה הוה רב חיליתו לחממא כולי חרנגולי דארץ ישראל כ"ש כוליה עלמא מערבא ומדנחא צפינא ודרומא, אלא דאמת שיצה"ר הוא כמה כוחות כנלמד מפי מהרש"א שם, וטן השמים סיעו לרבותינו אנשי כנה"ג לבטל כחו שלא

יחגרה באדם לעבוד ע"ז אשר זאת פעולתם קיימת וחזקה שנחבטל מכל ישראל יצרא דע"ז עד היום הזה חהי משכירתם שלימה מסעם ה' ובעי עוד איצרא דעבירה דהיינו לבטל כחו לגמרי. ומכל מקום ביסלוהו שלא יחגרה בקרובות כלל וזהו אמרם כחלינהו לעיניה ושבויה פירשי ע"י כחול. ומ"ש שעל ידי הקבלה עמודי הדרג ירופפו ואדני החורה יתפלצון וכו' כל דבריו אלה שקר והוא מהאומרים לטוב. רע. ועל כי אבדה האמונה ונכרהה מסיו נחרופפה ונחפלה בינחו ודעתו שהרי הקבלה היא בעצמה אדני ויסודי החורה שבכתב ושבע"פ. ומה שהזכיר לעבוד קצר אפים ולירא מאשתו וכו' כבר הובא לישון רשב"י בזוה"ק לעיל פ' כ"ז והישננו על זה ע"ש. וגם מה שהזכיר בסוף הפ' נתבאר לעיל פ' כ' וכ"א. ומ"ש עוד שהם אמרו שאין לו ית' דמות וצורה, והלא לעיל פ' ע"ח כת' שהם נתנו לו דמות וצורה. וא"כ דבריו סותרים זה את זה ומה יובן לכל משכיל שכבר נחקיים בו מאמרים זיל כל זמן שמזקינים דעתן מטירפת עליהן. ומלין דסתרן אהדרי שקרין אינון.

פרק קי"ג וק"ד יקט"ו לא אעתיקם לנחצמ. כי הראשון מהם דברים שנויים דגם. והשני והשלישי מהם הוא רק מחאונן על רבת מכני עמנו שלא טרו למשמעתו לילך אחרי טפשותו והוא קורא להם הנפים ואינם שייכים לעניינינו ואוחילה להעתיק ולנתוח מפרק קי"ו בס"ד ע"כ תשובה.

פרק קי"ז כבר מלאו אויך ורעיוניך כי המקובלים עובדים לנכרא כמש"ל פ' מ"ח צעט יישר לבב דף ג' ע"ב וז"ל דע אח אלהי אביך ועבדהו, דע אח אלהי אביך כולל ה' פרלוסין, ועבדהו לז"א אטפ"י שהוא נכרא כי נשמתו אחת עובד צוה כי מצלטה חין כל מלא, משום הכי לא אמר דע אלהי אביך אלא אח אלהי אביך ע"כ יכוונתו כי צמלת את לרבות נשמת ז"א והנה בכל החורה לא מלינו שיבא דבר הבא מרביי עיקר את העיקר שנו' בכתוב בהדיא, רק שיבא מלורף אל העיקר ומשתחף בליסור עמו כמ"ש רז"ל בכתובות כבר את אביך ואת אמך, את אביך זו אשת אביך, ואת אמך זה בעל אמך שיבא מכבוד אשת אביו עם אביו ואת בעל אמו עם אמו וכן מה שדרשו רז"ל ועלתם ערלתו את פרו, אח הטפל לפריו דהיינו הקלופין והגרעיין שהן אסורין בערלה כפרו עלמו, וצדקין זה עשו המקובלים דבר הטפל הבא מרביי את לעיקר ואמרו שהם עובדים נשמתו והגוף שהוא נכרא טפל ועובדים לגוף ולנשמה כמש"ל פ' ע"ל וס"ה וגמלאי משתפים שם שמים ודבר נכרא ועובדים על דברו רשב"י שאמר כל המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם. והן עתה אויבין להעיקר על קלת מאמרים מאוסה דמועה

מנייהו שזעיר אנפין נברא עיין צוהר בראשית דף ע"ו ומק"מ שם מצואר דז"א
 נברא הוא וכבר הבאתי קלת מזה בפ' כ"ד, גם בדף כ"ו ע"א ויטע ה'
 אלהים אבא ואמא, גן דא שכינתא תתאה, עדן דא אימא עלאה את האדם
 דא עמודא דאמלעיתא (שהוא ז"א) עוד שם וילמח ה' אלהים אבא ואימא כל
 עץ נחמד דא לדיק (יסוד) ועוב למאכל דא עמודא דאמלעיתא ועץ החיים
 דהוא אילנא דחיי יהי נטיע בגו גינתא וכו' והראיה היותר ברורה הוא האמור
 באדרא רבא דף קל"ח ע"ב, ה' פעלך בקרב שנים חייהו, האי לעתיק יומין
 אתחמר, מאן פעלך זעיר אנפין חייהו למאן לז"א דכל נהירו דיליה מאינון שנים
 קדמוניות. מזה יתבאר לך בצירור שז"א נברא, וכבר ידעת דעת הפילוסוף
 המסית מחבר הזוהר ורוב המקובלים הנמשכים אחריו שלא חנון חפלה ועבודה
 רק לז"א הנברא הלוה, ולדעת בעל עוז אלהים אין העבודה אלא למלא
 קדישא דכל קדישין הנקרא לבא דכל ליצין והוא מתלבש סוף ו"א כמצואר שם
 בבית קס"ק פ' י"ט דף נ"ט ע"ד. ואעפ"י שלא ממעי אבא ואימא הוא העיקר,
 ואף אז"א לריכיס לכבודו כמלך ב"ו שמוך שכל העם מכבדים אותו ואף אביו
 ואמו לריכיס לכבודו שהוא המלך השליט ואליו תפילותינו והוא מלכינו ואלהינו
 אבל המתפלל לאל עליון שהוא הסבה הראשונה אין תפלתו חפלה כי אין
 כאמר ברוך אתה ה' ממי ית' ויבוא לו שפע (בית קה"ק דף כ"ו ע"ד).
 ועיין צוהר רעיא מהימנא דף ק"ט ע"ב שצואר שם, כי האלהים העליון
 דלית ליה גופא ולא איברים ולא נוקבא והוא רק מחבר ומקשר את האלהים
 התחתונים בעלי גוף ואיברים זכרים ונקבות עם נקבותיהם להיות אחד כטיע
 המחבר אבני הבית או כחשוקי ברזל ונהשת הקושרים ומחברים את לוחות
 חציות של עץ להיות אחד, יתעלה השי"ת ויתרומם מכל מה שיחשבו בו השפטים
 והסכלים, ולכן אמרו המקובלים החדשים שהמתפלל אליו אין תפלתו חפלה
 וכל הקורא אליו לא יענהו והוא מרומם ומסילק מכל ברכה שאין לו ממי
 להתברך ולא שם לו שיגבילוהו כי הכח והממשלה לאלהים שלמטה ממנו שהם
 החמשה פרלופים הכוללים, והמה נקראים בשם הוי"ה ואדמות ואלהים, ועיקר
 שם המיוחד שם הוי"ה נקרא לאלוה קלר אפים (ז"א) עם זוגתו והוא השולט
 על כל הברואים כמו שנתבאר לעיל בכמה מקומות עכ"ל.

תשובה מ"ש כבר מלאו אזניך ורעיויך כי המקובלים עובדים לנברא וכו'
 היה לו לומר כבר מלאו אזניך שקרים וכזבים הרוסים.
 ורעיויך שיבושים שהרי מה שדחביא לשון יושה לבב הוא משבש דבריו כדי
 לכזב עליו כמו שביארתי דבריו לעיל סוף ט' מ"ח ע"ש וירווח לך, ואל תשעה

לדברי שקר שמכזב אויל זה. ומ"ש שכוונת יושר לבב במלת את לרבורר נשמח ז"א וכו' כבר ביאר הרי יושר לבב כי לנשמה אתה עובר שהיא סבה הראשונה כי מבלעדה אין כל נמצא עכ"ל עוד כתב ביושר לבב דף כ"ב ע"א וז"ל דרך ז"א צריך לעבוד והוא שם דהו"יה עכ"ל הנה תשובת דבריו וביאורן בצידן שאין מבלעדי אלהינו שם נמצא והוא סבה הראשונה ולו אנו עובדים ומתפללים. אך ז"א שהוא שמו שם הו"יה הנאצל איננו אלא דרך מעבר לשועתינו וחפלותינו דומיא דמה שאמר הכתוב והתפללו דרך ארצם וגו' וכמאמר הירושלמי (ברכות פ' ד') וז"ל לאיזה בית קדש הקדשים יכוין ר' חייה רבה כנגד קדש הקדשים שלמעלן עכ"ל. ומ"ש והנה בכל החורה לא מצינו שיהא דבר הבא מרבו עוקר את העיקר והביא ראיה מהגמרא וכו' שאני הכא. לפי דלא שייך להקשות מדרכי הפשט על דרכי הסוד ולא מדרכי הרמז על דרכי הדרש. ועוד מכיון שביאר הרב יושר לבב שאין העבודה לזולת הסבה הראשונה כי אין מבלעדה שהוא הוא אלהינו ואין זולתו. אי"כ אין הגדון דומה לראיה ודוק.

ואם כן הרי המקובלים מודים למאמר רשב"י המובא בחוספות חזו"ק (חלק א' סי' ד') שאמר שם המשחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם עכ"ל. ומה שהביא ראיות מהזוהר שז"א נברא. דע כי כל המקובלים עונים ואומרים שכל השמות שהן חססירות אינם אלא נאצלים, ואם חמצא באיזרה מקום לשון נברא הו"ל עפ"י אשגרותא ורהיטא דלישנא דמורגל לישנא דבריאה טובא יתיר על כל לשון וכל זה ילמד סתום מן דהמפורש. ולא עוד אלא שהרי כל מה שהביא לשונות הזוהר לא נמצא בהם לשון בריאה כלל אלא לשון הפסוק ויצמח. ויטע, פעולה. ובכל זה מודינא כי אפילו לשון אצילות נקרא פעולתו ית' לפי שאפי' האצילות הוא הבורא ית' חידשו וחמציוו כמו שהביא דברי הרמב"ן בס' ק"ך בס"ד. וכן לשון צמיחה, ונטיעה דומים הם זה לזה. ובגמרא מצינו שמכנים כבודו ית' בלשון נטיעות כדגרסי' בגמרא (חגיגה ט' אין דורשין דף י"ד וט"ו) וז"ל אחר קיצץ בנטיעות וכו' יצתה בה קול ואמרה שובו בנים חוק מאחר שידע כבודי ומרד בי עכ"ל ופירש מהרש"א שאלישע אחר חשב שהם שתי רשויות לכך נקרא מקצץ בנטיעות שקיצץ הדברים המיוחדים והסרידן זה מזה ואמר שהם שתי רשויות וזהו בכלל עובד אלהים אחרים עכ"ל התלמוד ומהרש"א ז"ל. כן זה הכער לוקח לו הדברים כששומן לקצץ בנטיעות ולחסות לו שקרי רויחי ובוקי סריקי על החכמים המאומתים ז"ל. ומה שהביא לשון הזוה"ק חנני מביאו לבארו וז"ל ויטע ה'

אלהים אב־א ואימא (פי' שהאִס בִּיה נסע הנסיעות שהם שם הוי"ה ואלהים ואלו הנסיעות הם הרחמים ודין דהיינו אלהים דין, הוי"ה רחמים. כמ"ש רש"י ז"ל בפי' נח על פסוק ויזכר אלהים את נח וז"ל אלהים זה השם מדת הדין הוא ונהפכה לרחמים ע"י תפלה הצדיקים, ורשעתן של רשעים הופכת מדת הרחמים ל־מדת הדין שנ' ויאמר ה' למחה והוא שם מדת הרחמים עכ"ל ולפיכך קרא אותם בכינוי א־ב ואם שמהם נאצלו שאר השמות והם אב ואם למה שאחריהם על דרך ההשאלה במשל וחידה שהזוה"ק מבארם לאמר) גן דא שכינתא חתאה (כלומר שם אדנות נקרא שכינה וקראו גן בכינוי טוב, ותהא על שם שכל עסקינו בתורה ובתפלה הוא רק בזכירת שם זה בפינו כידוע שהוא סוף סדר השמות) עדן דא אימא עלאה (פי' כי שם אלהים הנקרא אם לשמורו שאחריו נקרא עדן לשבח שמותיו ית') את האדם ד־א עמודא דאמצעיתא (חזר וכלל כל השמות בשם הוי"ה שממנו כל השמורו יוצאין כמבואר לעיל פי' ג"ב בשם ר' פנחס בן יאיר, וידוע כי הממוצע כולל ראש וסוף, וקראו אדב"כ כי כן מבואר בתיקונים ששם הוי"ה נקרא אדם על שם שבמלאו כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א עולה למנין אדם כדאיתא בתיקונים (תקון ס"ט דף ק"ב ע"א) וז"ל אדם עלאה איהו שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א עכ"ל וזהו סוד מאמר הנביא (יחזקאל סי' א') שאמר ועל דמות הכסא דמית כמראה אדם עליו מלמעלה וגו' והבן מאד, ומה שהביא עוד לשון רשב"י בזהר הקדוש על פסוק ויצמח ה' אלהים וכו' נתבאר לעיל באורך פי' ע"א וגם מה שהביא עוד לשון הזוהר על פסוק ה' פעלך בקרב שנים חייהו וכו' כבר ביארנוהו לעיל סוף פי' מ"ח וכסיל שונה באולתו, וזה עדיין הוא כופל ככלב שב על קאו אוי לו, ומ"ש שהזוהר אמר שהאלוה העליון הוא רק מקשר האלהים התחתונים וכו' ועשה לעגים ומשלי רשע ל־א יועילו אוצרות רשע כי אם נבארנו לקמן פי' קי"ח בס"ד, עוד שיקר ואמר שהמקובלים אמרו שהמתפלל אליו לא יענהו ואין תפלתו תפלה ושהוא מרומם ומסולק מכל ברכה וכו' כל זה באמת כזב עליהם ולא אמרו אלא לשבח ולפאר ולעבוד לו יתעלה ואין סוף לגדולתו דרך שמותיו ישחב ויתרומם ויתהדר תמיד לעולם ועד, ודע שזה האויל בל־א דעת ממלל שהרי א־ינו חולק אלא על החכמים אשר לפי דבריו הם בעלי אמונתו כמו שתראה שבכל פרקיו איננו משבח על הרוב אלא רס"ג וספרו האמונות והדעות ושם כתב (בפרק י"ג ממאמר שני אחדות) וז"ל וישירו בדרכי ה' כי גדול כבוד ה' וכל מה שיספרו עליו דהמספרים וישבחוהו בו המשבחים הוא נעלה וגדול ומרומם מחל כמו שני' ויגו כו' שב כבודך ומרומם על כל

אמונת ה'

חמט

ברכה ותהלה אשר חמצא במקומות מהספרים מן השבח והתהלה איננו מיוחס אליו אך הוא מיוחס אל ספוריו כמו שג' ברוך כבוד ה' ממקומו ונאמר זמרו שמו וכו' עכ"ל הרמ"ג ז"ל. ע"כ חשובדי.

פרק קי"ז וכלל הדבר כי הפילסוף המכית מחבר הזוכר שם רעיונותיו ולבו בשאלת מה למעלה ומה למטה וכו' והפקיר איסור זה הנזכר במשנה ולא הניח אלא מה למעלה מכל כיפת עיגול הא"ס אשר לדעתו נחלמלס למעלה סביב ואעפ"י שתמלאו אומר דאית אחר דלא נ"ימא לשאלה ביה, אין זה אלא לנטוב יאת העיין כאלו הוא מאמין באיסור זה. והראיה שהרי דיבר במהות האלוה ולמילמו שנעשה ככדור עגול חלול, וכיון שדיבר באין סוף שהוא מן הכל איך יהיה אסור לשאול ולדבר במה שלמטה ממנו הוך חללו וכבר גילה דעתו בהדיא שכל אסור ופסול וטמא הנז' במשנה הם מבטרא דילה"ר, ולכן נהג צוה הפקר ודיבר במהות יולר הכל ואיך ליוור ואופן חנייתו ועשה לו גופים ופרטופים קבועים שונים זה מזה בכמותם ואיכותם ומקומם זה למעלה וזה למטה זה ארוך וזה קלר כמו שיראה המעיין צו וצע"ח ופריו למהרח"י, ושיבש ובלבל אמונת ישראל הטעורה המקובלת בידם והשוה אותה לאמונת העכו"ם, ורבים מעמנו נמשכו אחריו לתומם בהאמינם שמהתנא הקדוש רשב"י ילאו הדברים הכבושים אשר היו קבורים ולא שמו אל לבם איך אפשר לקבל תורה חדשה מיד גוי ואיך נקברה בארץ בארגז ומי קברה ולמה נגלית צימי רשב"י וחזרה ונקברה ונשכח זכרה מכל היהודים אשר על כן חלילה לכל משכיל בחורת ה' שצכתב ושבע"פ להאמין שדברים כאלה ילאו מפי רשב"י ע"ה ולא משום תנא או אמוראי כי אדרבה מלינו ראינו שהיו מרחיקים אלו הדעות הרעות לנגד להם וכמו שכבר הבאתי קלת מאמרים שמהם נלמד התנגדותם לאלו הדעות החדשות הנז' בקבלה החדשה, דממה נפשך הואיל ויש לפרטופים דין אלהות כמ"ש הרש"ב בגיליון פ' בהר דף ק"ט והר' משנת חכידים סוף מסכת העשייה נמלאנו מאמינים ועובדים לאלוהות רבים נבראים שכל אחד מהם הוא סבה למה שאחריו כמש"ל בשם זוהר בראשית כ"ב שהוא קורא לכל אחד מהם בשם הוי"ה ואדנות ואלהים וקב"ה ושאר שמות המיוחדים עד גדר שכישמע האיש הישראלי את חבירו מזכיר את השם הנכבד הוי"ה או אלהים או הקב"ה לריך השומע לשאול איזהו הקב"ה שאתה מזכיר את עתיק, או אריך, או אבא או אמא או זעיר או נוקבא דיליה כמו שנעשה הוא עלמו מחבר הזוכר בפסוק ויאמר אלהים נעשה אדם ואמר מאן אלהים כדלעיל פ' ב', כי האלהים בעליון לא תוכל לומר לפי

לזריהם כי הוא אין לו שם ולא כקודה ולא תוכל לכנותו בשם מן השמות הקדושים כמו שכתבו המקובלים החדשים וגמלאנו מאמינים בחלסים רבים נכרחים ח"ו, עכ"ל.

תשובה מ"ש כלר שהזוהר שם לבו בשאלת מה למעלה ומה למטה כו' ואמר שהוא הפקיר איסור זה וכו' דבריו אלה עומדים נגד הרמב"ם ורס"ג שפסקו להחירא והובא לעיל בס' ליג ע"ש, וגם אמרם בגמרא (חגיגה ט' אין דורשין) לא ישאל אדם מה למעלה ומה למטה מה לפניו ומה לאחור כבר סירש הרמב"ם ז"ל והובאו דבריו לעיל שם שלא סתמו עלינו שער העיון לגמרי רק עשו גבול לשכל מי שאינו חכם, וצדקו באמת דברי הרמב"ם שלא אסרו שהרי דברי רז"ל הם בעצמם שאלו ודרשו מה לפניו כדגרסי' בבראשית רבה (פ' ט' ס"ו ב') וז"ל לא היה העולם ראוי ליבראות קודם לכן, א"ר מכאן שהקב"ה היה בורא עולמות ומחריבן בורא עולמות ומחריבן עד שברא את אלו אמר דין הגיין לי עכ"ל בקיצור, ומ"ש שהזוהר גונב את העין וכו' לא די ליה לרמאה דין ברמאותיה אלא דחשיד אחרנין דאינון כוותיה, והם אלה מעשיו שהוא לבדו גונב דברי חכמים לגנוב דעת הבריות עובר מתעבר על ריב לא לו, ומ"ש שהם דיברו במהותו וכו' שקר ענה ונתבאר לעיל ט' ע"ז וע"ח ושם הבאחי דבריהם ז"ל שאסרו לדרוש במהותו, וגם הזכיר סוד הצמצום וכבר נתבאר לעיל ט' ל"ח, ומ"ש שכל אסור ופסול שבמשנתו וכו' נתבאר זה לעיל ט' ס"ח וגם דבריו סותרים זה ארז זה שהרי בס' זה כתב בשקר על המקיבלים שהם ח"ו אמרו איך ציורו, ובס' קי"ב כתב שהם אמרו אין לו דמות וצורה, וכך דרכו של בער הלז הולך ונופל בונה וסותר מתקן ומקלקל מייסד ומחריב משום דשקרא לא קאי, ומה שהזכיר שהפרצופים זרז למעלה וזה למטה וכו' הקשה קושיא זו לעיל ט' ע"א וק"ב והישבנו עליה עיין שם ושם, ומ"ש שרבים מעמנו נמשכו אחר הזוהר הקדוש לתומם ולא שמו אל לבם וכו' ולמה נתגלית בימי רשב"י וחזרה ונטמנה וכו' והלא כבר חקרו ודרשו על זה ולא נמשכו לתומם שהרי הם ז"ל שמו אל לבם כדאיתא בספר הנחמד שם הגדולים (וגם זה האיש משנחו ומודה בו בס' ס"ה) (אות אלף ערך רבי אליעזר) וז"ל ויש לחקור מדוע ספר הזוהר הקדוש לא נתגלה לאמוראים ורבנן סבוראי והגאונים ולגדולי הרבנים ואיך נתגלה אח"כ כדורות הגרועיס מהם וכו' ואפשר דבהיות גזרת החרבן אלף שנים וכל הקדושים היו בתוך האלף שנים לא רצה הקב"ה שיגלה ספר הזוהר שיש בו כמה חומרות ועונשין כרחם אב על בנים, כי באותו סרק היו רעות ותוקף הצרות והיו ישראל בצער גדול

אמונת ה'

תנא

ואם היו מתגלים דברי הקדושים רשב"י וחביריו וכל העונשים היה מקום לשטן לקטרג יותר על ישראל עכ"ל שם הגדולים ז"ל. ומ"ש שיש עוד לפרצופים דין אלהות וכו' נתבארו טענותיו לעיל פ' ט"ל עיין שם באורך, גם מה שהזכיר בשם זוהר בראשית מבואר לעיל פ' כ' ופ' כ"א, וגם מה שאמר צריך השומע חבירו מזכיר שם הקב"ה לשאול איזהו הקב"ה וכו' גדעתי קרניו כבר לעיל פ' ק"א. ומ"ש שהם אמרו שאין לו יתעלה שם ולא נקודה וכו' כבר הבאתי לעיל ג"כ פ' כ' לשון רשב"י בזהר הקדוש, ע"כ :

פרק קי"ח ואם נפסק לומר לפי דבריהם שהאלהים העליון הוא נשמה של הפרלופים הנבראים ולנשמתם אלו עובדים ומתפללים כי הוא מתפשט וממלא את כל הספירות וכמ"ש הפילוסוף מחבר הזוהר דף הנו"ל אנת הוא לבר מכלא ולגיו מכלא ולכל סטרא ועילא ומכלא ולתתא מכלא ולית אלה אחרא עילא ותתא ומכל סטרא ומלגיו דעשר ספירן דמנהון כלא ובהון תליא כלא ואנת בכל ספירה בארכה ורחבה עילא ותתא וצין כל ספירה וספירה ואנת הוא דמקריב לקב"ה ושכינתיה בכל ספירה וספירה ובכל ענפין וכו' ובדברים אלו לקח את לב קוראיו, וחשבו לתקן את הספירה ודברי מינות הגלויה ומפורסמת שהאלהים העליון שאין כמוהו בכל האלהים איננו רק מקשר ומזווג את הספירות הנקראים קב"ה ושכינתיה אשר נעבדם ונשתחוה להם לבדם, אבל הוא לא נעבדנו כנו"ל. והנה עם מה שהקדמתי מדברי רז"ל אין קיום ועמידה לדברים אלו כלל שכיון שקיימו וקבלו שיש לנשמה ליור וצנין הגוף ברמ"ח איברים ושס"ה גידים, גם נשמת הגשמות יהיה לה איברים וגידים, וכן נשמת הנשמה עד אין קץ יהיה לה גם היא ליור וצנין הגוף שהיא נשמה לו אלא שהיא דקה וקלושה יותר, ועוד שהרי ביארו שהפרלופים כולם נמשכים ומתהוים מעלמותו ית' גם גופם גם נשמתם ומלבושם כמש"ל ב' שושן סודות וכמבואר בהדיא בע"ח להרח"ו שער עיגולים ויושר ובשער ההקדמות, וכיון שהם נבראים אף שהם מעלמותו לפי דבריהם והוא שוכן בתוכם איך יחדם ונעבדם עם בוראם ובהדיא מזהיר רשב"י ע"ה באמרו כל המשחק וכו' שג' בלתי לה' לבדו בלי שיחוף ולירוף שום נברא בעולם וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בה"ל ע"ז עיקר הלויי בע"ז וכו' הוצא לעיל פ' ל"ו. וראיה לזה שלא ללרף עמו שום נברא אעפ"י שהוא שוכן בו, שהרי לנו הקב"ה ע"י מרע"ה לעשות לו משכן וארון וכפורת וכרובים ושאר כלי המשכן שג' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וכאשר הויקם המשכן נראה כבודו ית' בו שג' וכבוד ה' מלא ונבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו

וכו' ואעפ"כ אין לנו משתפים ומיוחדים את המשכן וכליו או המקדש וכליו עם כבודו ית' השוכן בתוכו לומר שהמשכן או המקדש אלהינו או נאמר שארון וכפורת וכרובים אלהינו הואיל והוא אום למושב לו ולא נשתחיה ונכרע ונחפלל רק לה' אלהינו השוכן בחוכם צלי לירוף ושיתוף המקום שהוא שוכן בו ולא ייחדם עמו ונאמר כולא חד, ואמר השי"ת וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ואמר ע"י הנביא ירמיה אס יסתר איש במסתרים ואני לא ארתנו נאס ה' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאס ה' ונאמר מלא כל הארץ כבודו ורבותי' אנשי כנה"ג בתיקוני התפלה אמרו כבודו והודו מלא העולם וכו', האס עפ"י הדברים האלה נוכל לומר כיון שהוא ית' מלא הכוכבים ומסילותיהם והשמש והירח בכל חלקיהם בפנים ובחץ וצימים וצנהרות וצניאיות ובחורים בפנים ובחץ. הנוכל לומר על שום כוכב מהס הוא אלהינו או על השמש והירח והארץ אשר הוא מלא אותם המה אלהינו ונלרפס יחד עם כבודו ית' השוכן בהם, לא, ולא, ואיך נאמר על אר"א קב"ה ושכינתיה דלעילא, ועל זר"ן קב"ה ושכינתיה דלתתא, ונאמר הוא ה' אלהינו והוא המלך המהולל בתשועות, ובעבור מה נקרא להלורות והפרלופים שהמליא מחבר הזוהר בשם הוי"ה ואדמות ושאר השמות, יענה המקובל החדש בעבור שהאלהים העליון ממלא את הפרלופים בפנים ובחץ ובין כל פרלוף ופרלוף, אף אתה אמור לו הלא הקב"ה מכרוז על ידי נביאו הלא את השמים ואת הארץ אני מלא ועכ"ז הוא מזהיר אותנו בפירוש בחורה שלא נעבוד שום נברא זולתו ולא נשתף עמו שום דבר אחר לא מן העליונים ולא מן התחתונים וכנאמר רשב"י הגז"ל וכמס"ל פ' נ"ח ופ' ס"ד, עכ"ל:

תשובה מ"ש אם נספך לומר שהאלוה העליון נשמת הספירות כי הוא ממלא אותן וכו' הנה בכאן הוא עדיין מספק ספיקית שאם אתה רוצה לומר שהוא נקרא בשמה. ומלחא דפשיטא לכולי עלמא בלי ספק שאין קץ וגבול ותכלה לבורא יתעלה והוא ממלא עליונים ותחתונים והוא נקרא נשמת העולמות כולם בכלל כמו שהבאתי לעיל משמא דגטרא פ' ק"א. וכמו שכתב זה האיש בעצמו לעיל פ' נ"ב בשם הרוקח וז"ל והוא ממלא כל השמים והארץ והים והאוויר וכל העולמים עכ"ל וזהו מאמר רשב"י בזוהר הקדוש (דף ק"ט) אנא הוא לבד מכלא ולגו מכלא ולכל סטרא ולעילא מכלא. ולתתא מכלא. ולית אלה אחרת עילא ותתא ומכל סטרא ומלגיו דעשר ספירן דמנהון כלא ובהון תליא כלל ואנת בכל ספירה בארכה ורחבה עילא ותתא ובין כל ספירה וספירה ואנת

הוא דמקרב לקב"ה ושכינתיה בכל ספירה וספירה וכו' ע"כ. הרי לך בהדיא שהזוהר מזהיר באחדותו יתעלה, שאין אלוה אחר לאל למעלה ולא למטה ולא כאיזה צד שני' כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ושאין לו גבול ולא קץ ולא שיעור במוט', אלא הוא ממלא הכל ואין מקום שני ממנו בין מן הנמצאים שהן שמותיו שהן ספירותיו בין מן הנבראים וכיוצא ברוך הוא לעד לעולם אשר צוה על יד נביאו לאמר הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, ואפילו הכי אינם מגבילים אותו אלא שהוא חוכן וחיצה להם שני' הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וגו' ר"ל שלא יכלוהו אלא שהוא תוכם וחוצה להם כמאמרם ז"ל הוא מקומו של עולם ואין עולמו מקומו וכו' גם ספירותיו הם קשורות בו כשלהבת קשורה בגחלת כמובא לעיל ס' ע"ט בשם אברהם אבינו בספר יצירה וכמש"ל ס' כ' בשם שבילי אמונה ורס"ג כולם מסכימים שהספירות שהן שמותיו וכבודו ית' הנה קשירות בו ישחבת ויתהדר, וזהו מאמר הזוהר הקדוש שהבורא ית' מקרב קב"ה ושכינתיה כלומר קושר שמותיו שם הוי"ה המכונה קב"ה וכנויו שם אדני המכנה שכינה הוא לבדו ית', ואין זולתו מנהיג העולמות בשמותיו ומקרבים לצרפם דומה למאמרם ז"ל בגמרא (ברכות דף ג"ה ע"א) אמר רב יהודה אמר רב יודע, היה בצלאל לצרף איתיות שבהם נבראו שמים וארץ ע"כ ופירש"י נבראו בהן ע"ל ידי צירוף ובספר יצירה חני להו עכ"ל התלמוד ורש"י ז"ל, ודמקובלים הקדושים כבר הם עצמם ביארו דבריהם שמה שאימרים קב"ה ושכינתיה כוונתם על שם הוי"ה ואדני' כן איחא בזוהר ברעיא מהימנא והביאו הרב ראשית חכמה באמצע הקדמון ע"ש. וגם עתה בצבורת כל עם ישראל בכל החפלות והכרכות אנו מזכירים וקורים לו ית' מצד שמותיו אלה והוא שבכל הברכות השם כתיב הוי"ה וקרי אדני' כמאמר רבותי' אנשי כנה"ג ומהללים לשם תפארתך ויברכו שם כבודך ועיקר כוונתינו אל המרום על כל ברכה ותהלה והכן, וכבר הבאתי לעיל ס' ג"ב דברו הרוקח בשם מדרש חדשא שהוא לר' פנחס בן יאיר שפירש על זה ואמר ומהללים לשם תפארתך בנימטריא הארבע אותיות הוי"ה עכ"ל וע"ש לעיל :

בַּאֲד מאד ידידי אשר כנפשי פקחנה ציניך ויתפחתו רעיוניך, ותתחוקקנה; ברכיך ותתאמצנה זרועותיך בשומך את לֵךְ למאמר רשבי' אשר לפניך, ותחמוך בחזקה את אמונת אבותיך, ואל תתסתה להשליכה אחרי גויך, ולזה הכער אל ישש אל דרכיו לבך, והי' יהיה בכסלך, ואהל תנקש אחרי נתיבותיו העקש שמיר רגליך מלכד ותהי' שלימה משכרתך מעם ה' אלהיך :

וְאִשׁוּבָה עתה אל מקומי ועניני הראשון לנתוח ולנתוש את דברי אולת אשר

אמריה החליקה, הנה מה שהזכיר בשם שושן סודות נתבאר לעיל פרק ט"ל:
ואעפ"י שאנו מזכירים שמותיו ית' אין אנו משחטים אותם אלא ע"ד מרה
 שהורונו רבותי' המקיבלים ז"ל שאמרו להתפלל דרך כבודו שהם
 שמותיו שהם מעשה מרכבה המבואר לעיל פ' קי"א, ומ"ש שכאשר הוקם
 המשכן נראה כבודו ית' בו שני' וכבוד ה' מלא ואעפ"כ אין אנו משחטים ארז
 המשכן וכליו עם כבודו ית' השוכן בתוכו ולא נשחחזה ונתפלל רק לה' אלהינו
 השוכן בתוכם וכו' הנה בער זה הודה בפה מלא שה' אלוהו הוא הכבוד שבמשכן
 שהביא פסוק וכבוד ה' מלא לראיה לו, אך איננו מייחד המשכן וכליו עם
 הכבוד הזה, ושפתיו ישוך נח"ש שבפיו הודה שהוא עיבד ומתפלל וכורע לאור
 הנברא דהא איהו אזיל בעקבות ספי' המורה שפירש פסוק זה וכבוד ה' מלא
 זהו אור נברא (מורה פ' ס"ד מחלק א') ואעפ"י שהמורה כתב כן לא אמר
 לעבוד אותו, אך ורק בער זה בחר לעצמו לכרוע ולהתפלל לאור הנברא והמיר
 הבורא בנברא ודו"ק, ומ"ש איך נאמר קב"ה ושכינתיה עלאין וקב"ה ושכינתיה
 תתאין וכו' מבואר זה ופשוט שאלו העניינים אינם אלא כנויים לשמותיו ית'
 כלומר שם י"ה ואלהיים עלאין ושם הוי"ה ואדני' למטה מהם בסדרן כידוע
 ליודעי חן :

ודע כי חכמינו ז"ל לא אמרו להתפלל דרך השמש והירח והכוכבים וכיוצא
 ולא חייבה הקבלה הקדושה כך אעפ"י שהכורא ית' ממלא אותן, אך ורק
 חייבה קבלת חכמים ז"ל להתפלל דרך כבודו שהן שמותיו מעשה מרכבה, או
 כמו שני' והתפללו אליך דרך ארצם וגו' ואין אנו משחטים עמו יתעלה שום
 דבר וכמאמר רשבי' בזהר כל המשחף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם
 עכ"ל, ע"כ :

פרק קי"ט ואם תאמר שאני שאר הנבראים התחתונים השפלים שהם
 רחוקים מהבורא שאין להם דין אלהות, אבל הקרובים לאלוה
 העליון שהוא הסבה העליונה יש להם דין אלהות והלא כבר נאמר האלהי
 מקרוב אני נאם ה' ולא אלהי מרחוק, יאמר שזו ית' מושל בעליונים
 ובתחתונים וכולם נסקרים בסקירה אחת באין הפרש והבדל כלל, ונאמר
 וכבודי לאחר לא אחן שלא מסר עילמו לשום נברא לעשות בעולם כחפלו
 רק הוא אמר ויהי היא ליה ויעמה, ולא ישני אח תפקידם אשר ליה עליהם
 וכמ"ש רז"ל בפ"ק דפסחים קריה רחמנא ליהורא ופקדיה אמליתא דיממא,
 וקרייה לתשובא ופקדיה אמליתא דלייליא ע"כ, אבל אין לשום אחד מהנבראים
 דין אלהות כלל ואעפ"י שהם מלאים מכבודו ובין שהם קרובים ובין שהם

רחוקים שהרי אין שפל ורחוק כמונו יושבי הלב ועכ"ז אמר הכתוב כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו שהוא קרוב בכל מיני קרבות כמ"ש רז"ל שאדם עומד אחורי העמוד בבית הכנסת ומחפלה בלחש והקב"ה מאזין כפה לאוזן כדלגל וכן אמר נעים זמירות ישראל מי כה' אלהינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ כקרוב כרחוק הכל גלוי לפניו והכל עבדיו לעשות רלונו וחפלו ובידו לשנותן כחפלו ורלונו ואין להם דין אלהות כלל, כי לעולם לא נתן ולא יתן כבודו לאחרים שג' וכבודי לאחר לא נתן, והמופת הגדול לנו ילידת מלכים וקריעת ים סוף וכל המופתים שנעשי שמה ולא מחשבותינו מחשבותיו ולא דרכינו דרכיו כי לא נוכל להשיג מהותו ואיכותו ואופן הנייתו כמ"ש פ' ג"ב ונ"ג בשם הרוקח עכ"ל:

תשובה מה שאמר אבל הקרובים לאלוה העליון יש להם דין אלהות וכו' לא כן, שלא משום קרבות וריחוק אמרו לעשותם דרך, אלא מפני שהם מדוחיו הטובים ושמותיו העליונה שהן כבודו משא"כ שאר נבראים שאינם כנאצלים הנזכרים, ואם המקובלים אמרו שהן אלהות גמור הטעם הוא מחמת שלא נוכל להעריך אלהותו ית' אלא מצד מדותיו ושמותיו וגם מפני שהם רוחניות גמור אמרו חז"ל כך כמ"ש פ' ט"ל באורך. וגם מ"ש בשאר הפרק מודים כל המקובלים שהוא ית' אין זולתו ושהוא משגיח על כל השפלים והפרטים, ושאינו יודעים ומשיגים מהותו בכל זה מודים הם ז"ל כמ"ש הרב המקובל הגדול בעל היכל הברכה באיצר החיים סוף פ' שלח וז"ל ותאמין באמונה שלמה מוחלטת לידע שיש אלוה בורא ויוצר כל, המשגיח על כל פרטי פרטים ואנו יודעין מציאותו אבל לא סהיתו חלילה עכ"ל. וכאמר נעים זמירות ישראל שהוא יתעלה משגיח על כל הפרטים שג' כי רם ה' ושפ' יראה וגבוה ממרחק יידע וגו', ע"כ:

פרק ק"ך וכתב רס"ג בהקדמת ספרו האמונות והדעות חז"ל והאמונה על צ' דרכים אמת ושקר, והאמונה האמיתית היא שידע הדבר כאשר הוא וכו' והאמונה השקרית הוא שידע הדבר בהפך מה הוא וכו' והחכם המשובח מי ששם אמתת הדברים שורש ומנהיג דעהו עליהם ועם חכמהו ביטח אל המובטח וזכר ממה שלריך להזכר ממנו (פי' הר' שביל האמונה כלומר עם שהוא חכם בחכמתו הוא ירא בכל מה שהחורה האלוהית תגזור עליו בהפך עיונו, והוא בועט על הדבר הראוי לבטח וירא וזכר מהדבר אשר ראוי להזכר ממנו וען שנפשו יודעת מאד כי יש מליאות גם

לדברים שלא נפל דעתו עליהם עד אשר ייטיב עיניו עליהם עד שיסורו
 כל הספיקות מלבו ויחזר לו (אמתו) והכסיל המגונה מי ששם דעתו
 לשורש וחושב כי אמתות הדברים הולכים אחר דעתו, ועם סכלותו זוטח
 צמה שלריך להזהר ממנו ויזהר מהצטותו וכו' אשר אמר החכם (משלי ד')
 חכם ירא וסר מרע וכסיל מתעבד וזוטח ע"כ. ואחרי הדברים והאמת
 האלה חבין ותשכיל כי קבלת המסית מחזר הזוהר והנמשכים אחריו לתומם
 היא בעלמה דעת הפילוסופים הקדמונים הרחוקים מן התורה והמלואה אשר
 לזה ה' אלהיו ע"י משה בחירו וחקים ונביאים שקבלו איש מפי איש עד
 חיבור המשנה והתלמוד ועד סוף הגאונים הרם"ג ז"ל אשר נתן אל לבו
 להשיב על כחות הפילוסופים החושים ההולכים אחרי ההבל, לבל יתערבו
 דעותיהם באמונת חורתינו הטהורה וז"ל, הכח האמת היא האומרת שהבורא
 יש לו גשמים רוחניים דקים ונקודות מאד דקות כאבק דק וכו' כמבואר שם
 במאמר א' חידוש, והכח האחרת היא האומרת שבורא הגשמים בראש מעלמו
 (ר"ל שהפריש חלק מעלמותו ומאותו החלק ברא את העולם) מלאתי אלה
 האנשים לא נתכן להם לכחש בעושה, ועכ"ז לא קיבל שכלם היות דבר מלא
 דבר, וכיון שאין דבר כי אם הבורא, האמינו כי ברא הדברים מן עלמו ואלה
 יותר כסילים מן הראשונים וראיתי לגלות אולתם בשלש עשרה פנים וכו' ע"ש
 בדברי הגאון ועומק תשובותיו בזה, ותבין להשיב על הטעמות מחזר הזוהר
 והמקובלים החדשים שנטו אחריו כי צלי שום ספק שהיא לקוחה מאלה השתי
 דעות הזרות, ועיין צפי' הרמב"ן לשיר השירים בפסוק אפריון עשה לו המלך
 שלמה מעלי הלבנון שגם הוא עשה בזה ונעה לדעת הזרה הזאת וחשב ליחסה
 לר' אליעזר הגדול שדעתו כדעת אפלטון האומר כי שיהא הוא שהבורא ימליא
 דבר מלא דבר ושגם שלמה המלך ע"ה בחכמתו דעתו כן, כי יש חומר קדמון
 נמלא והוא הנאלל מעלמותו ית' והוא דרך משל כחומר ליוצר וכברז ללנפח ליייר
 ממנו מה שירלה מהכלים, כן הבורא ליייר מזה הנאלל שמים וארץ מזולתם
 ואין זה חסרון בחוקו ית' כשלא יברא דבר אלא מדבר, ודבריו אלה היפך
 המקובל בכל האומה הישראלית שהקב"ה המליא כל המליאות יש מאין
 המוחלט וחליה לר' אליעזר ולשלמה המלך שילאו מכלל אמונת כל עם
 ישראל שהיא מקובלת בידם ויאמינו בברא פחותה כזו שהקב"ה המליא כל
 המליאות מעלמותו וכבר העיר הרמב"ם ז"ל במורה נבוכים פ' כ"ו משני
 על דברי ר' אליעזר והניח בקושיא, ולא דן אותו לחולק על הקבלה
 האמיתית שהיא פשוטה בכל ישראל, ולעד"ג כוונת ר' אליעזר באמרו מאור

לבושו ר"ל מרוב כחו ית' ועלמותו וגארותו המכונה בכת' צשס לבוש שני' ה' מלך גאות לבש וכן העוז שהוא החזק והיכולת נקרא צשס לבוש שני' לבשי עזך ליון עורי לבשי: עז לבש ה' עז, ונגד זה נקרא חסרון הכח וסיכולת צשס לבוש צשת, ילצשו שועני כלמה שונאיך ילצשו צשת ילצשו וכלמה, ורלה ר' אליעזר ע"ה לומר שצרוצ כחו ית' ועלמותו צרא השמים יש מאין המוחלט והשמים נקראו כסא שני' השמים כסאי ומהגרמים השמימים הנקראים שלג צרא אח הארץ וזהו כי לשלג יאמר הוי ארץ, והרלון יקרא אור כמו שני' ואור פני לא יפילון ר"ל שלא יצטלו דברי יועצרו על מה שרליתי כן כ"ל, וזו ראייה גמורה שהקבלה החדשה לקוחה מדברי הפילוסופים הקדמונים וגם מאמונת הסוגים המאמינים צשני פועלים פועל טוב ופועל רע סמרא דקדושה וסמרא אחרא, עיין עליהם ועל חשבות הגאון הרס"ג ז"ל במאמר חדוש, ובפרק ז' מאמר האחדות מלאחי בדברי הגאון ראייה וחזק למה שכחתי לעיל וז"ל והכת האומרת כי קלת האל שב גוף ורוח, יתחייבו עם שתי החשבות האלה כל מה שהתחייבו בו האומרים כי הדברים הנצברים הם מהצורה, והכת האומרת שגופו ורוחו מחדשים ויש בו רוח אחרת מהצורה חייבו כי גוף מחדש שב להיות אלוה צשיתוף דבר אלהי בו ומקשים אותו להשראה הכבוד על הר סיני ובטן הסנה ובחלה מועד וזה מחייב אותם להאמין כי האהל והסנה וההר אלהים ג"כ ויוסיפו רעה וכו' ע"כ. ומדברי הגאון חב"ד אמרתי דבריו שכחתי לעיל כי נכונים הדברים עפ"י תוה"ק וקבלת רז"ל וכמ"ש הפוסקים דכל דאחאמר בדברי גאון אליו שומעין שדבריהם דברי קבלה עכ"ל :

תשובה מ"ש נגד הזוה"ק ומחברו רשב"י וחביריו וגם נגד שאר חכמינו המקובלים ז"ל שדעתם ח"ו היא דעת הפילוסופים הקדמונים וכו' וגם עוד שנה בס' הזה שהקבלה לקוחה מדברי הפילוסופים הקדמונים ואמונת השונים וכו' והלא כבר קדמיה להאי רשיעא מאמרו ית' דאיתא בדברי רז"ל בשמות רבה (סד' ט"ו ס"י ז') וז"ל הן עם לבדד ישכון. מהו הן, כל האותיות מזדווגין חוץ משתי אותיות הללו וכו' אמר הקב"ה כשם ששני אותיות הללו אינן יכולין להזדווג עם כל האותיות אלא לעצמן, כך ישראל אינם יכולים להדבק עם כל העכו"ם הקדמונים אלא לעצמן מיבדלים שאסילו שונג גזור עליהם לחלל שבת ולבטל המילה או לעבוד עכו"ם הן נהרגים ואין מתערבים בהם שני' הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב עכ"ל המדרש מכאן ראירי חזקה וברורה לשקריו שאמר שהקבלה ח"ו היא עכו"ם הקדומה מזה שלא

יחפצו בה ישראל ולא יקבלוה שהרי התנאים מעידים על זה. וכ"ש שהקב"ה מעיד על זה שלא יתערבו ישראל, ומי שאומר לנו היסך עדותו של הקב"ה וז"ל לא נאבה לו ואדרבה נקראהו מין. ומ"ש לשון רס"ג בספ' האמונות והדעות שיש כת סוברת שיש לבורא גשמים רוחניים דקים וכו' אעתיק לשונו כמחכונתו אמרתי. ויובנו לך דבריו וכוונתו בטוב וז"ל (שם מאמר א' ס' ג') והדעת השני דעת מי שאומר שבורא הדברים יש לו גשמים רוחניים קדמוניים מהם ברא אלה הגשמים המורכבים וספן על זה מפני שלא יהיה דבר כי אם מדבר. וכאשר עלו במחשבתם למעלה והתעסקו לדמות איך ברא הבורא הדברים המורכבים מן הרוחניים אמרו נדמה לנו שהוא קיבץ מהם נקודות קטנות והם החלקים אשר לא יחלקו והם מעלים אותם במחשבתם שהם דקים עד מאד יותר דק מה שאפשר להיות מן האבק עכ"ל שהביאו האיש הל"ז ושיבשו. ודע שכל זה אין נוגע ממנו נגד הקבלה הקדישה ולא כלום שהרי לא חמצא בשום ספר מקובל שאומר שיש לבורא גשמים רוחניים קדמונים ח"ו. אך אם הם דברו בשמותיו יח' וספירותיו הם מודים שהם נאצלים מחודשים ולא יכנסו בסוג דעת זו שמזכיר הרס"ג כלל ועיקר שהרי הרס"ג בעצמו מודר לדעת וקבלת המקובלים ז"ל כמ"ש בספר האמונות והדעות (מאמר א' סוף פ' א') וז"ל ואחרי אלה הראיות יש לי ראיות אחרות מה שכתבתי בפירוש הלכות יצירה עכ"ל והוא לך מה שכתב בפירושו להלכות ספ' יצירה (פ' א' משנה א') וז"ל בשלשים ושתים נתיבות סליאות חכמה פירוש עשר ספירות וכ"כ גאותיות חקק י"ה צבאות השמות דזאלה י"ה הוי"ה בי"ה הוי"ה בשני שמות אלו ברא שני עולמות שני' כי בי"ה ה' ציר עולמים ציר העולמים שנים העה"ז והעה"ב כי שמו אותם שמות הוי"ה הוי"ה הוי"ה משמע שלשה לשונות להבא ולשעבר והוא כנגד ג"ם קדוש קדוש קדוש עכ"ל הרס"ג ז"ל ועוד הביא זה הבער בשם רס"ג שבורא הגשמים בראם מעצמו ושזה היא דעת כת אחרת וכו' ג"כ דחו המקובלים דעת זו כמו רס"ג כמ"ש הרי המקובל הרמב"ם אלבאו בחקדמת היכל הקדש וז"ל כשרצה לברוא את העולם לתוציאו מן הכח אל הפועל לעשות כבוד לשמו והיכל למשכן כבודו הוציא רוח מסיו ואיתו הרוח הוא ששוט ואצילות דק ואינו חלק מעצמו עכ"ל וגם הביא עוד בשם רס"ג שהכת הזו לא קיבל שכלם היות דבר מלא דבר ואמר שמה תכין להשיב על הזוהר והמקובלים וכו' שקר ענה בזה על המקובלים ואדרבא הם דוחים אלו הדעות החיצוניים הרי המקובל בעל חמ"י (חלק א' ס"ז) כת' וז"ל ויכין להאמין באמונה שליטת בחדוש העולם לאפוקי דעת האפיקורסים שאומרים שהעולם

אמונת ה'

חנמ

קדמון כמנהגו גוהג תיפח רוחם שאין להם השכלה להבין ולהשכיל הענין אלא
א"כ רואים בעיניהם אמנם אנו בני אברהם ראש המאמינים בהקב"ה אנו מאמינים
בחדוש העולם באמונה שלימה עכ"ל ומר"ו שדיבר סרה ודברי שוא על רבינו
הרמב"ן וקרא עליו בקול כסילות שהוא ח"ו טעה ונסה לרעת זרדה וכו' אוי
לרשע רע כזה כי ישים תהלה במאורי ישראל מה יענה לפני שוכן רומה ובאמת
כי אותם הדברים שחיפיה על הרמב"ן שקריים המח שהרי כשעיינתי בדבריו
על סטוק אפריון עשרה לו דהמלך שלמה אין בדבריו
אלא סודות עמוקים ששם מדבר על אצילות המדות איך נאצלו והביא ראיה
מדברי ר' אליעזר ומדרש רבה ואינו מדבר שם על בריאת שמים וארץ כלל
כי אם שם מכנה האצילות שמים וארץ סוד שצריך קבלה מפי מקובל חכם
ואעפ"י כן לא אמר שהאצילות קדמון אלא מחודש וז"ל שם והאצילות מחודש
וזדהו שאמרו ז"ל ויהי אור והיה לא נאמר אלא ויהי אור כבר היה כי כבר
נאצל מאור העליון שכבר היה בכח חליון עכ"ל גם עוד שיקר עליו באמרו
נגד הרמב"ן שהאצילות נאצל מעצמותו ית' וכו' והרי לא נמצא בדבריו אלא
נאצל בכוחו ולא מעצמותו אוי לרע כזה כי יכזב על חכמי ורבני ישראל ומה
שאמר עוד נגד הרמב"ן שהוא ח"ו אמר שיש חומר קדמון ושבדבריו היסך
המקובל באומה הישראלית שהנורא המציא הכל יש מאין המוחלט וכו' גם כל
זה שקר וכזב על הרמב"ן מדבר וחלא בפירושו גבי בריאת שמים וארץ וזולתם
בפ' בראשית בתחלת פירושו כתב וז"ל ויש לשאול כי צורך גדול הוא להתחיל
התורה בבראשית ברא אלהים כי הוא שורש האמונה ושאנו מאמין בזה
וחושב שהעולם קדמון הוא כומר כעיקר ואין לו תורה כלל והתשובה כי מעשה
בראשית סוד עמוק אינו מובן מן המקראות ולא יודע על בריו אלא מפי
הקבלה עד משה רבינו מפי הנבונה עכ"ל ועוד האריך וכת' עוד וז"ל נכון
וברור שהקב"ה ברא כל הנבראים מאסיסה מוחלטת אבל הוציאם מן
האסס הגמור המוחלט יסוד דק מאד אין בו ממש עכ"ל ביאר לך שכל הנבראים
נבראו יש מאין המוחלט והאסס הגמור אבל בתחלה בראם יסוד דק מאד
ונשתלשלו שמים וארץ והיסוד הדק הזה אינו קדמון אלא נברא מן האסס
המוחלט והכן וא"כ הרי הרמב"ן ז"ל מודה ככל המקובל בישראל אבל דבריו
על סטוק אפריון לא יוכנו על פשוטן כלל ועיקר שהרי הוא מביא שם דעת
ר' אליעזר והתעסק שם בסוד עמוק בענייני האצילות וג"כ הרמב"ם במורה
(ס' כ"ו מחלק ב') הביא שם דעת ר' אליעזר והקשה עליו וחזר וכתב וז"ל
וכבר שנה ר' אליעזר זה הענין בעצמו רוצה לומר היותם שני חומרים עליונים

ותחתונים ושאינן חומר הכל אחד וזהו סוד גדול לא תיקל בביאור גדולי חכמי ישראל בו שהוא סוד מסודות המציאות וסתר מסתרי התורה עכ"ל ורבותינו בעלי המשנה והתלמוד בבראשית רבה אמרו (ס' י' ק"י ג' ובס' אין דורשין) וז"ל כיצד ברא הקב"ה אמ"ר יוחנן נטל הקב"ה שתי סקציות אחת של אש ואחת של שלג וסתכן זה בזה ומהן נברא העולם ר' חנינא אמר ארבע לארבע רוחות השמים ר' חמא בר חנינא אמר שש ארבע לארבע רוחות העולם ואחת מלמעלן ואחת מלמתן עכ"ל המדרש ולא עוד אלא שהרמב"ם כת' שדברי ר' איצור סוד מסודי תורתנו הקדושה יחכם על זה שהם סוד וזה וזה דעתו עליו ותחכם יותר על כל החכמים לפרש פירושים זרים בדויים מלבו ומה שהזכיר עוד סטרא דקדושה וכו' נחבא לעיל פ' ע"ה באורך ומה שהביא דעת רבי' סעדיה שהשיב על הכת שאומרת כי קצת האל שב רוח וגוף וכו' אמרתי אני בלבי להעתיק דבריו כדי שחבין כוונת דבריו על מה מדבר ולא כמהפך דברי חכמים שהפך דברי רס"ג נגד המקובלים ח"ו וז"ל (שם בס' האמונות והדעות פ' ז' מסאמר ב') ואלה האנשים ארבע כתות שלש מהם קדמונים והרביעית מהם מקרוב יצאו הראשונה רואה כי משיחם גופו ורוחו מהבורא ית' והשנית רואה שגופו נברא ורוחו מהבורא שלישי רואה שרוחו וגופו נבראים ויש בו רוח אחרת מהבורא אצל הרביעית חושבת שהוא כמו דהנביאים בלבד אך הכת הראשונה האומרת כי קצת האל שב גוף ורוח היא מתחייבת עם שרתי התשובות האלה כל שהתחייבו בו האומרים כי הדברים הנכראים הם מהבורא והכת האומרת שגופו ורוחו מחודשים תחייב כי גוף מחודש שב להיות אלוה בשיתוף דבר בו אלהי ומקשים אותו וכו' כמו שהביאו זה האיש הרי לך דברי רס"ג שמדבר נגד האומרים שמיחיה שלהם הוא חלק מעצמותו ית' וסתר דעותיהם ע"כ.

פרק קכ"א כתב הרמב"ם צפ' ח' מהל' יסודי הסירה משה רבי' לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה שהמאמין על פי האותות יש בלבו דופי שאפשר שיעשה האות בלאע וכסוף וכו' ובמה האמינו במעמד הר סיני שעינינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואלו שומעים משה משה לך אמור להם כך וכך הוא אומר פנים בפנים דבר ה' עמכם ונאמר לא את אבותינו כרת ה' את הצרות הזאת ומנין שבמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנביאית? שהיא אמת שאין בה דופי של' הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעביר ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם מכלל שקודם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחריה הרהור ומחשבה נמלאו אלו ששולח אליהם

הם עדים על נבואתו שביא אמת ואינו לריך לעשות להן אות שהן והוא בדבר אחד כשני עדים שראו דבר אחד ביחד שכל אחד מהן עד לחבירו שהוא אומר אמת ואין אחד מהן לריך להביא ראיה לחבירו כך משה רבי' ע"ה כל ישראל עדים לו אחר מעמד הר סיני ואינו לריך לעשות להם אות לפיכך אם עמד נביא ועשה אותות ומופתים גדולים וזקש להכחיש נבואת משה רבי' אין שומעין לו ואנו יודעין ביחוד שאותן האותות בלאט וכשוף הן לפי שנבואת משה רבי' אינה עפ"י האותות כדי שנערוך אותו זה לאותות זה אלא בעינינו ראיונה ובאזינו שמענוה כמו ששמע הוא הא למה"ד לעדים שהעידו על דבר שראה הוא בעיניו שאינו כמו שראה שאינו שומע להן אלא יודע בודאי שהן עידי שקר לפיכך אמרה תורה שאם בא האות והמופת לא תשמע אל דברי הנביא ההוא שהרי זה בא להכחיש מה שראית בעיניך ע"כ וכן כת' הסמ"ג בהקדמת העשין וז"ל וכאשר ראה ארון הכל ליתן תורה הטה שמים ושמי השמים על הר סיני בקולות וליפידים נפלאים ונוראים וקרא למשה בחירו ואמר לו הנה אנכי בא אליך בעצ הענן בעצור ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם ולמה הולך לזה והלא כבוד נתיב על הים ויאמינו בה' ובמשה עבדו אלא כך אמר הקב"ה למשה אני רואה שיאמינו כך ישראל במה שקדם שאתה נביא ע"י אותות ומופתים שעשית אבל בתורה שאני רואה ליתן איני רואה שיאמינו כך ישראל ע"י אות ומופת אלא ע"י שישמעו באזניהם שאני מדבר עמך ולכן עשה הקב"ה את הדבר הזה שכשיהיו ישראל בגולה אם יאמר להם עכו"ם או ישמעאל לעזוב תורתם ולעבוד אלהים אחרים ויתן להם אות ומופת יכולין ישראל לענות לו אפי' תעשה הרבה אותות ומופתים כמשה בן עמרם לא לאמין לך בחינוף תורתנו אלא אי"כ נשמע באזינו שידבר עמך ה' כמו שדיבר עם משה כי אפי' משה בחירו לא ראה שנאמינהו בתורה אלא ע"י ששמעו שדיבר עמו ולאחר שנתן את החירה אמר אתה ראינו כי מן השמים דברתי עמכם כלומר אין לכם להאמין עוד לשים אתם שיאמר שהחלפתי תורה זאת אם לא תראו שאדבר עמכם מן השמים להחליפה ולפי שאמרנו שאין לנו להאמין לשים עכו"ם או ישמעאל באות או מופת שיטעה להחליף תורתנו פי' בתורה היאך יש יכולת לעשות אות או מופת שג' כי יקום בקרבך נביא או חולם כי מנסה ה' אליהם אתכם הרי פירש לך שזה האות והמופת אינו מבח ע"ז שלו אלא הקב"ה עושה זה האות לנסות בו את ישראל, ואחר פצירת משה רבי' עמדו נביאים לישראל ודיברו בחידות ומשלים וע"י אמרו הנוש כי הנביאים נבאו בתורה חדשה שלהם לכך שלח הקב"ה לישראל ביד מלאכי שהיא אחרון לכל הנביאים ואמר שני דברים

בסוף דבריו לחתום כל הנצואות הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא כלומר הנני אחרון לכל הנביאים וממני עד שיבא אליהו לא יעמוד נביא והנני אומר לכם בשם הקב"ה זכרו תורת משה עבדי אשר לייתי אותו בחירב אל כל ישראל חקים ומשפטים כלומר אל יעלה על לבבכם שהנביאים שעמדו לפני נחנצאו בחילוף תורת משה כי כולם לחזק תורת משה באו עכ"ל הסמ"ג וכן דרשו רז"ל הוצא במד' הגדול ריש פ' וישלח ע"ש עכ"ל :

תשובה מה שהביא כל זה בשם הרמב"ם והסמ"ג בכל אלה לא נמצא מכחש בשום דבר מזה, ולא נשמע לשום אדם המביא לנו דת היפך דר תוה"ק, ולא נאבה לשמוע אלא לרז"ל התנאים והאמוראים והגאונים והאחרונים בכלל שכולם הולכים אחרי תורת משה וקבלתו אשר קיבל סודי סתרי הרצורה הכמוסים בה, כי כודאי הגמור שרבותי' התנאים והאמוראים קיבלו סודי מעשה בראשית ומעשה מרכבה המיוחדים בתלמוד מפי משה רבי' מפי הגבורה, ואחריהם הלכו הגאונים והאחרונים קבלת אמת קיימו וקבלו וכן כתב הרב המקובל בעל ספר חרדים שלא לשמוע לנביא שקר וז"ל ואין לגור מדברי נביא שקר דכתי' בזוון דברו הנביא לא תגור ממנו וזה נוהג גם בזמן הזה מן מלכי אומות העולם המייראים את ישראל על אמונת אלהינו, ועוד כת' בשם הרמב"ן וז"ל ואין לשכוח מעמד הר סיני הנורא שנתן לנו שם אלהינו את התורה אלא יהיו עינינו ולבינו שם כל הימים שני' השמר לך ושומר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסירו מלבבך וכי' יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב עכ"ל, ע"כ :

פרק קכ"ב ומדברי שני המאורות הגדולים גדולי חכמי ישראל הרמב"ם והסמ"ג מודעא רבא לאורייתא שלא לשמוע לדברי המלך הגוי אשר הביא לנו את הספר החתום בשם רשבי' הזוהר המסית ומטעה אותנו לחשיב באלהינו כמה עלות ולהחליף את כבוד אלהינו אשר אין ראשית לראשיתו באל אחר קלר אפים אשר לפי דבריו ניתן לו הכח והממשלה מן הסבות אשר למעלה ממנו ושהם לוו את כל באי עולם לעבדו באמרם כי הוא אלהינו ואותו נעבוד ומנת זוגו יירא, חלילה לנו להאמין כי התנא רשבי' ע"ה יאמר בדברים האלה ושהוא עשה את החבור הזה בחיר תורה שבע"פ חדשה ויליה עלינו לשוב בתשובה שלא לעסיק במשנה ובתלמוד אלא בתורתו הנותנת דופי במשנה ובתלמוד לקריתא שפחה וקליפה וסלע אחרא ואבן משכית ושהעוסקים בה נקראים עוסקים בחורה שלא לשמה דומין לכלבין דלווחין הב הב ויורשים גיהנם האומרת הב הב כמש"ל פ' ס"ז וס"ח, חלילה לכל איש ישראל

תשובה יתבונן וישכיל סובר פנת החורה (ר"ל חכמת דתורה שהיא הקבלה הקדושה נקראת ראש פנה) איך אויל פורה ראש ולענה עליה ח"ו באמרו שהיא חורה וזה חדשה ודבריו אלו פושעים יכשלו בם והיו לרם לאבן נגף וצור מכשול, אך צדיקים לא יאונה להם כל און זה ודוחים דברי שוגג כלאחר יד במרמס רגליהם, ולהם יאותה לשמור ולשמוח בדברי תורה המשולים לחמר צדיק כהמר יסרח רוח ישרים יתמוך. בסודי יסוד תורת אמת יחזיק ולא ירף מאמינת אבות כקשר של קיימא ומאן דבעי למהוי חסידא ליקיים מילי דאבות ולא יהא רעוע באמונתו וצדיק באמונתו יחיה החיים הנצחיים לעה"ב: **הקבצו** ושמעו בני יעקב מי בכס לא יירא מבזיון כבודו ית' ואמונת ישראל וחכמיהם. החאמצו יחזקו באמונתכם, פן יחזיקו מוסרותיכם, כי לא די לנו כי שבט יהודה בדוחק ובצער וידל ישראל לארץ ואנשי אמונה אבדו ולא נושענו אלא גם את זאח המכשלה קמה פרצה בימינו למאוס פנת התורה הטהורה אוי לדור שעלתה בימיו כך:

מכאן וגילך אשובה לנחוש ולנחוץ דברי פתי פושט סלפיו כחזיר, ומח' מענה לשון. הנה מה שדיבר מתחלת הפרק וכו' עד אמרו מכת זוגו נירא וכו' דברי שקר המה אשר כבר נהרסו עיקריו אשר על טענוריו שבפרק זה ביאר היטיב לעיל (פ' כ"א וכ"ו וכ"ז) וכיון שנהרס העיקר נפל כל הבנין ולא שייך להוכיח במודעא מדברי הרמב"ם והסמ"ג נגד רשב"י ע"ה בזוהר כי בזוהר הקדוש לא נתעסק אלא במה שמרואים לדעת כל החכמים והוא הוא דעת תורה דהקדושה תורת משה שהם ז"ל קבלו ממנו כמנואר לעיל פ' כ"א גב כן מ"ש שהזוהר מבזה את המשנה והתלמוד וכו' גם אלה כזכ ודברים מסורסים הם לעיל (פ' ס"ז וס"ח) ואדרבא רשב"י בחקיני הזוהר צוה ואמר שמצוה לעסוק במשנה ובתלמוד והגדיל שבחיהם נוסף שבחיהם נוסף על אשר הכארי מהזוהר לעיל (פ' ס"ז) כדאירא בחיקונים (סוף תיקון ל') נתיב חמישאה ויקרא אלהים לאיר יום מאורי מקרא דמארי מקרא אינון פתילה ומארי משנה זית, ומארי תלמוד דאיהו קבלה למשה מסיני נר, סקודא לאתעסקא באורייתא דבע"פ ולאפרשא בה בשית דרגין באסור והיתר טומאה וטהררת כשר ופסול עכ"ל ואם כן ודאי וברור ונתחזק שרשב"י עשה הזוהר והתקונים ולא סר מדרכי תורת משה רבי' ע"ה. ומ"ש ומעשיות נוראות בספר הזוהר אשר לא בעינינו ראינו ולא אבותינו ספרו לנו וכו' גם זה מתחייב שתי תשובות, הראשונה מהם הוא מכחיש שלא בעינינו ראה אותן המעשיות הנוראות, לפי דבריו חייב עצמו לכפור בכל מה שבא בתלמוד מעשיות נוראות שהרי לא

ראה בעיניו ודוגמא אביא לך מעשה נורא דאיחא בגמרא (מס' תענית ס' ג' דף כ"ג) שחוני המעגל ישן שבעים שנה ואח"כ נצור אחר שבעים שנה ע"ש, ולא בתלמוד בלבד אלא גם בתורה כקריעת ים סוף ומעמד הר סיני וכיוצא, ולפי דעתו שכיוצא מזה המעשים הנפלאים הוא כופר שהרי ל"א ראה בעיניו, ועיין בסנהדרין (דף ק') מה שהשיב ר' יוחנן לאותו תלמיד ואמר לו ריקרה אב לא ראת לא דאמנת מילגלג על דברי חכמים אתה ע"כ, השנית הוא מכחיש את הידוע ומפורסם באמרו שלא ספרו לנו אבותינו וכזב ענה עליהם, והלא באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו שהזוהר הקדוש לרשב"י ואמיתי, וכל ימיהם על הרוב היו שוקדים על דלתי החכמה העליונה שבזוהר וכמה נואל כסיל זה בשקריו. ומ"ש שעתיק יומין נראה לרשב"י ונתן לו רשות לגלות וכו', כן אמת לרשב"י נראה לו הקב"ה כמבואר לעיל פ' ע"ב משמא דגמרא, וגרסי' בגמרא פסחים (דף ק"ט ע"א) מאי למכסה עתיק זה המכסה דברים שכיסה עתיק יומין ומאי נינהו סתרי תורה ע"כ, ופירש"י סתרי תורה מעשה מרכבה ומעשה בראשית עכ"ל, וכן פ"י רשב"ם בן בחו של רש"י וז"ל עתיק יומין זה הקב"ה דכתי' ועתיק יושבן יחיב, סתרי תורה מעשה מרכבה ומעשה בראשית, ופירושו של שם כדכתי' זה שמי לעולם, והמכסה היינו שאינו מוסר אותם לכל אדם אלא למי שלבו דואג כדאמרינן בחגיגה (פ' ב' ד' י"ג) זה המגלה דברים שכיסן עתיק יומין, והכי משמע למכסה סתרי תורה שהיו מכוסין מתחלה ועתיק יומיא גילן ונתן רשות לגלותן, ומי שמגלה אותן זוכה למה שאמר בפסוק זה עכ"ל רשב"ם ז"ל, ומ"ש מתחלת אמרו חלילה להתנא רשב"י וכו' עד אמרו בשם הוי"ה וכו' דברי פספוסים המה פתי יאמין להם כי שקר הם הבל ורעות רוח ואין לי מה להשיב על הכוזבים, ואין קץ לדברי רוח חושים. ומ"ש נגד רשב"י בזוהר שיש בו ספורים שנגלה אליו עתיקא קדישא ונשמת משה ואליהו ונשמות תנאים ואמוראים וגאונים שעדיין לא היו ולא נבראו בימי רשב"י וכו' אין זה מן התימה, שאעפ"י שלא נבראו הרי מצינו שאמרו רז"ל בעלי המשנה והתלמוד שאדם הראשון וגם משה רבי' הראה להם הקב"ה דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו, דור ודור ושופטיו, דור ודור ומנהיגיו וכו' וא"כ הרי נעשה לאדם הראשון ומשה רבי' גדולה ויותר מרשב"י עם היות שכבר נחבאר לעיל פ' ע"ב משם התלמוד שהקב"ה ואליהו נראו לרשב"י וגדולה מעלתו ונתעסק בכבודו ית' כדעת תורתנו הקדושה, ע"כ :

פרק קכ"ג ונכדן דידן איכא ק"י ומה א"כ להחליף תורה או מלוא מכל המלכות לא נשמע לו כ"ש שלא נשמע למלך הגוי שמסר לנו

את הספר הגז' המסית להחליף ולהמיר את ה' אלהינו אחד בחמשה פרלופים, וביחוד לז"א ופילגשו ונאמר בפיו ובדעתיו שהוא אלהינו והוא מלך מהולל בחושבנות וכל המלות אשר נעשה נעשם לשם האלה קלר אפים וגשיב אל לבנו בשום שכל ונדע צבירור כי מנסה ה' אלהינו אותנו כמו שאמר השי"ת בתורה כי יקום בקרבך נביא וכו' וכמ"ש הרב המורה בפ' כ"ד משלישי שרואה לומר כי כשיקום מתפאר בכבואה ותראו אותותיו ומופתיו המביאות לחשוב אמת בדבריו דעו שהוא ענין שיראהו השי"ת להודיע באומות שיעור האמינכם באמתת תורתו והשגתכם אמתתו ית' ושאינכם נסתים להסתת מסית ולא תפסד. אמונתכם כשי"ת למען יכוין אליה כל מבקש אמת ויבקש מן האמונות מה שהוא אמת ויליב שאין לפנות עמו עוד לעשיית אות או מופת שסמפתה לעשות הפכו באות או מופת הוא קורא להאמין בנמנעות כי לא יועיל המופת רק למתנבא בדבר אפשרי כמו שביארנו במשנה תורה עכ"ל. או נא לנו כי נסה ה' אלהינו אותנו בהמליאו לנו את ספר הזוהר והתקונים ע"י המלך הגוי ולא עמדנו בנסיון ונפתינו להסתת המסית לעבוד אלהים אחרים רבים המשתחפים עם הבן קלר אפים ופילגשו ע"י הבטחתו שהוא מבטיח את קוראיו שז"א מושך השפע מאלל העתיק כמ"ש הרב יוסר לבב וכס"א, וכדי לפתותינו הוא משבח את סחורתו בכל דבור במלות זכאה חולקיה דמאן דעביד כך וכך, ווי ליה מאן דלא אזדהר בכך וכך, ובמתלהלה היורה זיקים חלים ומות הוא מפחית ומשפיל ומוריד את כבוד המשנה והתלמוד כלאחר יד ומגדיל ומשבח את תורתו החדשה ומתנבא שלעתיד בסוף כל הימים יעזבו המשנה והתלמוד ויתפרנסון מחבורא דיליה וע"י הלימוד בספריו יזכו להגאל, ובדברים אלו לבדם בלי שום אות ומופת ללחה לו להטות לב רבים וגדולים מישראל לעבוד אלהים חדשים בעלי גוף וגויה רמ"ח איברים ושס"ה גידים גדולים ועלומים זכים ובהירים מאירים ומזהירים יתארים הקורא בשרד שכלו ומחוגת בינחו, אך ורק שהחומר שלהם אינו דם ובשר (מורה פ' א' מראשון) וקורא להם בשמותיו של הקב"ה, עכ"ל :

תשובה כל הפרק הזה מראשו ועד סופו שקר ואדברה לך אודותיו כי לא ידעתי, אם הוא חישוב עשתונות אלו כשנכנס לבית הכסא ונתערב מחו ויצא לכוזבם, או באותה לילדה ישן אסרקדן עד שנתבלבלו רציונותיו ועמד לחוק דברים אלה וזה לא ימלט מאחד משני פנים אלה, כי כמה שקריים כיזב כאן, שנית שהם דברי כפל הן הן שבפרק הקודם לזה וגם בפרקים דלעיל אשר עליהם בנה ונהרסו, ועדיין הוא חוזר על הראשונות לשנות באולתו ועל

זה וכיוצא אמר שלם בחכמתו אל תען כסיל כאולתו פן תשוה לו גם אתה וגוי ולא אדמה לו לשקרים וכזבים, אך הביא דברי המורה אשר לאותו ענין כל חכמינו מודים, גם לגלג על רשבי בזהר שמוהיר את האדם שלא יעבור על שום מצוה, גם הלעיג על שבחי ישראל שבוהר אמר ברוב פעמים אשרי חלקם והוא כמאמרם ז"ל אשרנו מה טוב חלקינו מה נעים גורלינו וכו' וכמאמר הכתוב אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' וגוי אשר כל אלה לפי דעתו הם רק פתויים ח"ו גם דבר שקר שהזוהר אמר שבסוף הימים יעזבו את המשנה וכו' כזב גם זה אהה עליו, וג"כ באלו הפרקים שנה לכסול פעמים רבות שהזוהר מיד המלך יצא וכו' כבר אמרנו שהקב"ה בכל עושה שליחותו, וכיון שמצאנו זוהר אחר כתוב על קלף ואין ביניהם הפרש, א"כ ודאי גמור שרשבי וחיביריו עשוהו כהסכמת כל חכמי ישראל, ועוד שחכמי ישראל אשר קבלוהו היו בקיאים בקבלה מפה אל פה, ומצאוהו מסכים שוה לקבלת התורה וסודיה בלי שינוי ולא אכפיל עוד מזה, ואעפ"י שאני כפלתי איזה ענין הוצא זר שהכריחני כי אי אפשר להפטר מלתשיבו, פן יאמרו אוהבי הנפלאות הנמנעות לא מצא מה לסתור דברי החשוק, ונמצא ח"ו שם שמים מתחלל על ידי אבל חכמי לב לא כן יענו כי המה ששים ושמחים בראשי דברים ראש דברך אמת ואמר הרמב"ם ז"ל האימר מלה וכופלה הרי זה מגונה, ואמר שלמה בחכמתו ושונה בדבר מפריד אלוף וגוי, ומ"ש שהם אמרו שהם אורות זכים בהירים גדולים וכו' אלו הם דברי הרמב"ם ז"ל (במורה פ' ט' מהלק ג') וז"ל ותהיה ג"כ הכוונה באמרו חשך ענן וערפל, לא שהוא יתעלה יקיף בו חשך כי אין חשך אתו, אלא האור הגדול החזק המתמיד (חרגם בערבי אלצו אלבאהר אלדאים) אשר מהשפע השופע מאתו מאיר כל מחשך כמ"ש והארץ האירה מכבודו עכ"ל, ע"כ :

פרק קכ"ד ועל הירא את דבר ה' ומשכיל בתורה ובקבלת רבותי' אל יפת בסתר לבו לעבוד שום לורה אשר לפי דבריהם חלנן להם האלוה העליון מעלמותו, וישב את חלק החכמה שבו נשמה לחכמה ואת חלק הבינה שבו שם נשמה לבינה הנקראת אימא, ואת חלק הגדולה שבו שם הגדולה ואת חלק הגבורה שם בגבורה וכו' ויהיו להם החלקים האלה לנשמות, וגם את הנופים הדקים העליונים שמו אותם לנשמות לנופים בתחתונים מהם וקיימו יקבלו עניהם לעבדו ואמרו שבעבדני איתם אנו עובדים לנשמתם שהיא הסבה הראשונה ממס, והדעה הזאת לקחה מהפילוסופים החילוניים (שהזכירם הרב המורה פ' כ"ט לשלישי) שאמרו שהאלוה הוא

נשמה הגלגלים והכוכבים והמזלות ולכן היו עוזדים להם ואמרים שהיו עוזדים
 לנשמתם שהיא כבה הראשונה לדבריהם, וברעיונותיו המליא את הפרלופים
 האלה מאלם קדמאה עד ז"ן ושלשל אותם מהסבה הראשונה אשר למלמה
 ברעיונו וסילקה למעלה וחזר ושלשל ממנה כל אותן הפרלופים בעולמות אין
 קץ וגם בעולמות שלמטה מעולם האלילות, וישם את החוט המשתלשל בהם
 נשמה וילו את קוראיו לעבדם בעטנת שלא את גופם עוזדים רק לנשמתם
 כמו שעשו הפילוסופים הראשונים החילוניים בכוכבים ובמזלות, ואת כל
 הפרלופים קרא בשם מעשה מרכבה וישם את חיות המרכבה אלוהות בעבור
 החלק המשתלשל מאלהים המלומק אל הסביבות לפי דבריו אשר מהחלק הזה
 היותר דרך לנור דק נהוו כל הגופות עם עגוליהם וממנו גם נשמותיהם
 ולבושם וקראו להן בשמותיו של הקב"ה וכו' עכ"ל :

תשובה כל הפרק הזה ג"כ הוא רק מלעיג על הזוהר הקדוש והמקובלים,
 בדברי כזב אשר לא בשום ספר נמצאו לעיגו, אך הלעיג על
 שקראו הבורא נשמה, אין לגילוליו נוגעים רק נגד רז"ל בעלי החלמוד שהובאו
 דבריהם לעיל פ' ק"א גם נגד קדמונינו הרב חסר והרב זכריה הרופא שקראו
 אותו ית' נשמת הנשמות כמובא לעיל פ' מ"ב, גם בריש כתר מלכות ד"ה אתה
 חי כתב וז"ל אתה חי ולא בנפש וגשמה כי אתה נשמה לנשמה עכ"ל. גם
 הלעיג בזה חגרוץ מכל פרקיו על סוד הצמצום אשר על זה רציתי מוחו כבר
 בפ' ל"ה באורך ועדיין שב על קאו ככלב, גם מייחס בפצע מוחו ומכרת
 עשחוניו לחכמיני שיש ח"ו כמה אלוהות ונתעבר ועבר על לא תשקרו, גבי
 בכסלות שנה המבוארת לעיל (פ' כ"ו וכ"ט), ולא אוסיף עוד לכפידו, וגדולתו
 מכולנה פגם במהות ועצמות אבינו שבשמים יתעלה בחסכו לייחס בשום
 נחצה באמרו שהוא מתחלק לחלקים רחמנא לישזבן כי ל"ה נתכוונ'
 חכמים כך חלילה, אך דעתם וכוונתם לומר ולהשתמש בלשון אצילות
 להורות על חוזק הרוחניות הנך הבהיר הנאצל משפעו יתעלה הנקרא נורו
 (כדלעיל פ' קכ"ג) לא חלק מעצמותו חלילה, ומלת אצילות נבחרת בלשון
 הכתיב שני אצל משה ואצלתני מן הרוח וגו' וכן ויאצל מן הרוח וגו' גם
 הרמב"ם בלשון אצילות משתמש כדאיתא בפירושו למשניות (סנהדרין פ"ג
 עיקרים עיקר ששי) כן זה הענין, שהבורא ית' האציל בשפעו רוח האשון (פי'
 ספירה ראשונה) וכל הספירות נאצלו רוח הרוח כי הרוח בספי' יצירה לאברהם
 אבינו ע"ה ע"ש (פ' א' משנה ט' ו"י) ודומה לזה אמסול לך משל למה זיה
 דומה לאבן היוצא ממנה כשמכים בה יוצאת אש ואינה חסרה אפי' חלק קטן

מגופה כלל, כן היתה אצילות המדות שהבי הספירות שנאצלו מרוח שמעו ותעלה והן קשורות בו כשלהבת הקשורה בנחלת כן איחא בסי יצירה (פ' א' משנה ז') ואמרו חז"ל דומה לזה שבמעמד הר סיני היה רוח הדיבור יוצא מפי הקב"ה כניצוצי אש והיו ישראל צופים בהם שני וכל העם רואים את הקולור: וגוי כדנרסי בגמרא שבת (דף פ"ח ע"ב) חנא דבי ר' ישמעאל וכפטיש יפוצץ סלע, מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות אף כל דיבור ליצא מפי הקב"ה נחלק לשבעים לשונות עכ"ל ומבואר עוד יותר בילקוט הלים (רמ"ז חשצ"ה) וז"ל א"ר יוחנן כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה נהפך לשבעים לשון, א"ר יהושע בן לוי כאדם שמכה על הסדן והניצוצות ניהוות לכאן ולכאן עכ"ל הילקוט, כן כמשל הזה נאצלו הספירות ובטלו ודרסו הדק היטב כל שקרי שקרים ומחשבות סכלים בס"ד, ע"כ תשובה:

פרק קב"ה וכל הדברים ה"ל עמדו להאמין בהם בני קולות וברקים ולפידים וענן יקול שופר ואפי' אות ומופת כמ"ש הכהו' בגביא שקר ונתן אליך אות או מופת ולא ראינו ולא בת קול מן השמים קראה באזנינו רק דיו שחור על נייר לבן ספורי פלאות גדוים משם עתיקא קדישא שנראה לבית מדרשו של רשב"י המשקר (ולא רשב"י הגא דין ח"ו על כבודו) ושאל לו על פסוק ויאמר אלהים אדם וכ' כדאיתא צוהר צראש כ"ב היעלה על לב איש ישראל לשאול על אחד מעשרה מאמרים שבהן נצרה העולם מי האומר מאמר זה ומי האומר מאמר זה אי על דעתו לומר כי האומר ראו עתה כי אני אני הוא לא זהו שאמר כל העשרה מאמרות וגם הרבה ספורים משם אליהו ורע"א מהמנה והחרים מהתנאים והאמורים האחרונים אשר כל משביל בתורה התמימה ודברי נביאנו וחז"ל ישוב יברק ועמד משתומם ח"ך נו"א ישן אשר שמענו במעמד הר סיני הנבחר ויקם עדות ציעקב ותורה עם בישראל לבידועם לבניהם בקולות וברקים ולפידים וענן כבד וקול ה' צבה מדבר מחוך ה"א אשר לא עשה כן לכל גוי ויבקר עוז ותעלמות דבר עמנו פנים בפנים אנכי ה' אלוך אשר הולאחך שאין לו לא אב ולא אח ולא בן ראו עתה כי אני אני הוא וכו' ונאמין למלך הגוי שהציא לנו סורה שבע"פ הדעה האמתית כי האלהים צרא מעלמותו חמסה פלופים והשליטם על מעשה גדאשה יום השלישי ז"א עג כל הצדואים ולו את הכל לעבדו והוא אלהינו ונאמנו עמי יאם ח"ו רענו ית' להמיר כבודו בקלר אפיס להשטיני על כנ הצדואים שח"ס בולעני אחיטיב ליה יכו' היפך מה שליטו בתחלה אל תמה בני ילדנו אינן תמירנו בני ואל תמירנו בני (רבה פ' משפטים) למה לא יש שמים יחד על איזה הר

שיבחר וידבר עמנו עוד הפעם לאמר עתה בסוף הימים נלאיתי כלכל והמלכתי במקומי את קלר אפיס, זאת לא תהיה לא זה הדרך ולא זו העיר ולא יחליף האל ולא ימיר ולא יעשה כן בישראל להמיר אלהינו אשר הודיע דרכיו למשה כי הוא ארך אפיס ורצ חסד באל אחר קלר אפיס ובעל אשה, ורז"ל אמרו ברית כרותה לי"ג מדות של רחמים שאין חוזרות ריקס ולכך קבעו בחפלות של פרקים על כל לרה שלא תבא וגם בימים נוראים להגביר הי"ג מדות של רחמים ואך חסד אדעתין ליחסס לזעיר אנפין שהוא קלר אפיס הא הוו הכי מילי סתרון אהדרי קורים אנו אותו ז"א שטנינו קלר אפיס ומטבחים אותו בהיפך שהוא ארך אפיס אתמהא, עכ"ל :

תשובה מה שהתחיל לדבר מתחלת פ' זה שאנו האמננו בהם בלי קולות וברקים ולפידיים וכו' כבר קיבל משה רבי' ע"ה כל התורה כלולה פשט רמו דרש וגם סוד שהוא מעשה בראשית ומעשה מרכבה המיוחסים בתלמוד ובמשנה. כי בודאי בלי ספק שרבותי ז"ל קבלום והסתירו ומפי משה הגיעו אליהם ובקולות וברקים קיבלם משה רבי' ע"ה. אך זה גילה על עצמו שהוא כופר בסודי התורה שהם מעשה מרכבה שהם כבודו ית' כמבואר לעיל פ' קי"א משמא דגמרא. וגם מה שדיבר עוד וכו' עד אמרו העשרה מאמרות נתבאר לעיל עם לשון זוהר בראשית בפ' כ'. גם מ"ש שיש ספורים בשם רעיא מהימנא וכו' עד ונחלתו, כולם מבוארים היטב לעיל (פ' קכ"ב ומ"ח). גם מ"ש על ז"א דשולטנו אתיהיב ליה וכו' הישבתי וביררתי גם זה לעיל (פ' כ"ו וכו' וצ'). ומה שמקשה איך אנו קורים ומכנים שם הוי"ה ז"א שהוא חרון אף ואומרים הוי"ה ארך אפיס וכו' קושיא זו מופרכת לעיל פ' צ' ששם הוי"ה כלול מדין ורחמים ושלוש עשרה מדות שבו הם בוא"ו שבמלואו כזה וא"ו עולה לחשבון י"ג מדות כדפירשו רז"ל בתיקונים (סוף תקוףכ"ב) וז"ל וז"ו דאיהו י"ג מכילן דרחמי עכ"ל וכדברי איש זה שאמר שבימים נוראים תקנו הי"ג מדות של רחמים, וא"כ אין סתירה ולא היפך ומיושבים לשכל המבין הישר, ע"כ :

פרק קכ"ו הוא שהנביא ישעיה מוכיח את ישראל הוי גוי חוטא וכו' עזבו את ה' לא על לילית ותפילין וכוכה וללב הוכיחם וקרא להם גוי חוטא עם כבד עין כי בודאי הוי אוכלים מלה ועושים שאר מלות אך הוי עושים אותה לשה הצעלים והעשירות אשר ברו להם נביאי השקר חזניתם וללמס ואמרו להם שגממתם חלק אלה ממעל ועשו כ"כ לרות עך ואזן וכסף

וזהב כדי לעבוד לאלוה המוחש צמטסה ולהמשיך על ידו את השפע מהאורות אשר בשמים ממעל שברו להם אף כן עשו צעלי הקבלה החדשה שקבלו מהמלך הגוי ויאמרו כי שקר נחלו אבותינו לעבוד ולקרא לה' שהוא סבה הראשונה בעבור דלית מחשבה תפיסה ציה (שאינו יכול לזיירו צדמיונו) היפך דברי הנביא שאמר ה' עוזי ומעוזי ומנוכי אליך גוים ידרשו מאפסי ארץ ויאמרו אך שקר נחלו אבותינו ויודו לדת האמת לא שישראל יודו להם לעבוד ע"ז כאשר עשו המקובלים עפ"י הזוהר הגמטה להם מידי הגוי שאמר שאין ראוי לעבוד אלא לסבות האללים ומשכים ממנו לפי דעתם כאילן המשלח פארתויו הילך והלך שהם מושגים להם עפ"י רעיונם וחלו כל מלותיה של תורה באלו הגופים הנצראים וקראום גופא דמלכא יש מלות תלויים בידא דמלכא ובשאר איברים שצנוף ויש מלות אשר לדעתם הם ציסוד ערית מלכא דלא אריך לנא למחזי כטעם כיסוי הדם של חיה ועוף כמ"ש הרב מקור חיים בטעם כיסוי דמם על כל אלה העניינים יבכו הכהנים משרתי ה' בין האולם ולמזבח ויאמרו חוסה ה' על עמך והט לבס לדעת ולהשכיל אמתיתך וכו' ולא לעבוד לגופים נצראים שמכים אותם בשם אורות אלהיים בעבור דבר אלהי המעורב בהם שהוא נשמחם כמו שחשבו המקובלים עכ"ל:

תשובה מ"ש שהנביא מוכיח ישראל על שהיו עובדים ועושים המצות לשם הבעלים וכו' עד אמרו שברו להם וכו' לא שייך כל זה לעניינו ואיך שיעבדו יעבדו בין שהיה כדבריו או לאו לא נחיתגן להא אך ורק בהא סלקנן ובהא נחתינן שמה שאמר נגד המקובלים הקדושים שהם חזו קבלו קבלה מגוי ושרים אמרו כי שקר נחלו אבותינו וכו' עד אמרו עפ"י רעיונם באמת שכולם שקרים וכזבים אין בהם אמת כלל ולא עוד אלא שהם שנויים ומשולשים ומרובעים ומחומשים כפלי כפלים על שלשים ועל רבעים שנאתין בגלותו על עצמו שאין בו לא דעת ולא תבונה, לא יושר וחכמה ולא מוסר דרכי חכמים ז"ל, ולא עוד אלא שהוא מתהפך כמו שבלול המס יהלוק, וכלל אומר לך כי מדותיו ודרכיו של זה הפתי כאלעזר בן פועירא. כי מ"ש שהם תלו מצותיה של חורה בגופא דמלכא וכו' נתבאר כבר לעיל (פי' ג"ז) וחזר ושנה בבערותו כאן, ואני לא אכפיל, גם אמר שיש מצות תלויים ביסוד ערית מלכא דלא אריך למחזי כמו טעם כיסוי הדם של חיה ועוף כמ"ש הר' מקור חיים וכו' שקר ענה על הר' מקור חיים ולא דיבר כלשון הזה ואעתיק דבריו לבארם וז"ל (שם סי' כ"א) טעם שזכו חיה ועוף בכסוי דמם לפי הסוד שחיה ועוף הם רמוזים ליסוד הקדוש, וכבוד היסוד לכסותו ולהיות מחוסף בכסות

על כן מכסין אותו מפני כבוד של מעלה עכ"ל. ביאור דבריו לפי שהחידה והעוף רמוזים בחיות המרכבה וכנפיהם לכך מכסים דמם שהם רומזים ליסוד, אחד מסודי המרכבה שהם שמותיו יח' כמבואר לעיל פ' צ"ד שהווי"ו של שם הוי"ה נקרא יסוד. ולפי שרז"ל רמוזו יו"ד שבשמו ית' וגם שם הוי"ה רמוזים במילת האדם (כדלעיל פ' צ"ד הובאו דבריהם שם) וצריך להיות צנוע ומכוסה משום מלא כל הארץ כבודו לכך חלה טעם כסוי הדם כז"ל. עוד כת' במקור חיים טעם אחר בשם המדרש שהעופות זכו לכסות דמם כי כשגפלה רבקה מעל הגמל ונעשית מוכת עץ באו החיות והעופות וכסו דמה ע"כ. ושארית פרק זה אינו אלא עצת בוערים המאררים ושומעים לדברי און, ע"כ :

פרק קכ"ז לבי לחוקקי ישראל המתנבזים בעט להבין בתורת ה' בחכמה וברעת ישרה עפ"י קבלת רז"ל בעלי המשנה והתלמוד והפוסקים הדוליס ומשקים לכל למא' ממקור מים חיים נטשה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושוע וכו' והם מלאו אחרי ה' ותוה"ק שלא לפנות אל האלילים אך בכל מלתייה של תורה האריכו לבאר חילוקי דיניהם בכמה פרטים וחומרות יתירות ממה שז' בתלמוד ודיני יחוד השי"ת שהוא העיקר הגדול העלימו עיניהם ועזבוהו ולא דברו מאומה אפ"י בפרט אחד מכל דיני יחודו ית', ולמה זה ועל מה זה הניחוהו עיר פרולה אין חומה, והוא נוהג בכל זמן ומקום בין בארץ בין בחו"ל בין בפני הבית בין שלא בפני הבית כאלו נשתכחם מישראל תורת יחוד השי"ת היוולדת מדברי התלמוד בבלי וירושלמי ומדרשי רז"ל אחרי מות ר' בחיי בעל הס"ל ור"י הלוי והרס"ג והרמב"ם והסמ"ג ובעל העיקרים וזולתם, עד שבעבור זה נפלו קלת אחרונים. צפת הכסיון אשר נסה ה' אותנו ע"י המלך הגוי בשלחו ספר הזוהר לחכמי טוליטוליא והם שמחו בו כי חפלו להוליא יסן המשנה והתלמוד מפני חדש הזוהר המבזה המשנה והתלמוד כמש"ל, ולא נתנו אל לבם למנוע מלעבוד אלילים חדשים מקרוב אשר הזהירו ה' אלהינו לבלתי עבוד זולתו אפ"י נקראוהו בשמי כמעשה דור אנוש, וחכמי טוליטוליא לא עשו כן אדרבה שלחו מתנות רבות למלך הגוי בעבורו והחשיבו דברי הפילוסוף מחבר הזוהר יותר ממ"ח נביאים ושבע נביאות שנתנבאו לישראל, שמ"ח נביאים ושבע נביאות לא פיתחו ולא הוסיפו על מה שכתוב בתורה אפ"י אית אית הון ממקרא מגילה, ומחבר הזוהר הוסיף אמונת אלילים אחרים הדיים אשר לא שערס אבותיהם ואמר שמי שלא יעסוק בתורתו החדשה לית ליה רשו למיעל קמי מריה, ובספ' אל' האר' אלחק לאחד מחכמי הערביים בעענתו נגד אמונת השלוש שהיא אמונת

הנלצים כת' צדק רפ"א ורפ"ב וז"ל ועלמא אליהוד מן לדן מוסא אלל זמאנגא האדא לא יעחרפון אלחת'לית' (תלת קשרי דמהימנותא) ול'אהר אן ד'את גלה ולפאתה אלכמאלייה קדימא ג'יר מהג'יירה, אזלא, ואצדא, פלו כאן אלחת'לית' חקא, לכאן אלואגב עלא מוסא עליה אלסלאס ואנביא בני אסראיל אן יציינוס חק אלביאן פאלעגב כל אלעגב אן סכון אלשריעה אלמוסויה אלתי כאנת ואגבת אלאתאעה צגמיע אלחנביא אלל עהד עיסו' כאליה ען צאין הד'ה אלעקידה אלתי סי מדאר אלנגאה (היא מרכז ההללה והוא מאמר הזוהר דלית רשו למיעל קמי מאריה) עלא זעס אהל לשת'לית' ולא ימכן נגאת אחד צדוכהא צבייא כאן או ג'יר נבי ולא יציינ מוסא ע"ס ולא נבי מן אלחנבייא לאסראלייה הד'ה אלעקידה צביאן ואל'ח צחית תפסם מנה הד'ה אלעקידה לראחה ולא יצקא פיהא שך ויציינ מוסא אלחנבאס אלתי הי ענד מקדס אהל לשת'לית' ל'עיפה נאקלה גדא צאלחשריה אלחאס ויכררהא מרה צעד אולא יכרה צעד אכ'רא ויאכד מחאפל'תהא תאכידא צליג'א ויגב אלקתל למן לס יעסקדהא עכ"ל ופענתו זאת צעלמה אמיתית לודקת על הקבלה החדשה ומדנדויו מוכח שלא פשטה עדיין אמונת הקבלה החדשה בישראל עכ"ל

תשובה מה שאמר שהחכמים שאחרי הרמב"ם וחה"ל לא ביארו יחודו ית' כמו הרב חה"ל וספ' העיקרים והרס"ג שביארו וכו' כבר הבאנו בכמה פרקים דבריהם מסכים לדברי המקובלים הקדושים וכן הרמב"ם אעפ"י שביאר יחודו ית' במורה מכל מקום חזר לכלול כלל (במורה חלק א' ס' ל"ה) וז"ל בקיצור לא אחשוב כי כל מה שחצצנוהו באלו הפרקים הקודמים מגדולת הדבר והסתרו ורוחק השגתו והיותו נמנע מן ההמון שהרחקת ההגשמה נכנסת בזה אינו כן. אבל כמו שצריך שיחפשט בהמון ויחנכו הנערים על שהשם יתעלה אחד ואין צריך שיעבוד זולתו וכו' אמנם הדברים בתארים ואיך ירוחקו כמנו ומה ענין התארים המיוחסים לו וכן הדברים בכריאתו מה שבראו ובתואר הנהגתו לעולם ואיך השגתו בזולתו וענייני רצונו והשגתו וידיעתו בכל מה שידעיהו וכן ענייני הנבואה ואיך הם מעלותיה ומה ענין שמותיו המורים על אחד, ואם הם שמות רבים אלו כולם עניינים עמוקים והם סתרי תורה באמת והם הסודות אשר יזכרו בספרי הנביאים תדיר ובדברי רז"ל ואלו הם הדברים אשר אין צריך לדבר בהם אלא בראשי הפרקים כמו שזכרנו ועם האיש המחואר ג"כ. אמנם הרחקת ההגשמה והסרת הדמוי וההפעליות מהשם הוא ענין שראוי לבארו לכל אדם כפי מה שהוא ולמסרו בקבלה לקטנים ולגשים ולסכלים ולחסירי השכל כמו שימסר להם שהוא אחד ושהוא קדמון ושלא יעבד זולתו

עכ"ל. ולפיכך לא נתעסקו המקובלים אלא בסתרי התורה שהוא סוד הנריארה והתארים ושמותיו ית' שמזכיר הרמב"ם, וסמכו על הספרים שקדמו להם ביישוב דעות הנשים וחסירי המדע והקטנים וההמון והזהירו שלא ילמד בספריהם ויסלפל אלא מי שהוא מקובל מפי חכם מקובל. כי ידוע ששמותיו ית' הם כבודו כדגרסי' בגמרא חגיגה (דף ס"ו) ר' עקיבא עלה בשלום וירד בשלום ועליו הכתוב אומר משכני אחריו נרוצה ואף ר' עקיבא בקשו מלאכי השרת לדחפו א"ל הקב"ה הניחו לו לזקן זה שראוי להשתמש בכבודי עכ"ל ופי' מהרש"א ז"ל להשתמש בכבודי נראה מהאי לישנא כפירש"י האי דנכנסו לפרדס ועלו לרקיע להשיג שם היו משתמשין בשמות הקדושים ועל כן אמרו מלאכי השרת שאין ראוי להשתמש בשמותיו הקדושים עד שאמר להם הקב"ה הניחו לזקן שראוי להשתמש בכבודי דהיינו בכבוד השם עכ"ל. ומה שהזכיר חכמי סוליסטולא ותלה בהם בוקי סריקי ושקרי רויחי מה נענה לכוביו אשר לא נמצאו בשום ספר שהם ח"ו הוציאו המשנה והתלמוד מפני הזוהר לעבוד אלהים אחרים וכו' כולן כזב מוחלט ומבואר לעיל פי' צ"ד. ומ"ש שהזוהר אמר שמי שאינו עוסק בקבלה לית ליה רשו למיעל קמיה מאריה וכו' כן אמרו רז"ל במדרש משלי על פסוק לא ירעיב ה' נפש צדיק וז"ל בקיצור א"ר ישמעאל בא וראדה כמה קשה הוא יום הדין שעתיד הקב"ה לדין את כל העולם כולו. וכיון שתלמידי חכמים באין לפניו אומר לו כלום עסקת בחורה. אומר לפניו הן, וכו' ב"א מי שיש בידו תלמוד והקב"ה אומר לו בני הואיל ונעסקת בתלמוד צפית במרכבה צפית בגאותי שאין לי הנייה בעולמי אלא בשעה שתלמידי חכמים יושבים ועוסקים בתורה ומציצין ומביטין ורואין והוגין המון התלמוד הזה כס"א כבודי היאך הוא עומד רגל ראשונה במה היא משמשת וכו' מכאן היה ר' ישמעאל אומר אשרי ת"ח שמשמר למודו בידו כדי שיהא לו פה להשיב להקב"ה ליום הדין, אבל אם עזב למודו משיגו בושה וכלמה ליום הדין לכך נאמר ועוזב תוכחת מתעה מהו לשון מתעה שהקב"ה מרחיקו מלפניו עכ"ל וכבר הבאתי זה לעיל באורך רב. ומכל זה תבין להשכיל שדברי הזוה"ק ברור מללו. ומה שהביא לשון החכם הערבי מספ' אצ'אהר אלחק והכנים תוך דבריו לשבשם והזכיר תלת קשרי מהימנותא. וכיון בזה להשוות דעת הנצרים לדעת המקובלים ח"ו. והלא אין ראוי זה כזה. שהרי אמונת הנצרים שהם שלשה אלוהות, אבל המקובלים הולכים אחרי תורת אמת ואמרו תלת קשרי מהימנותא רצו לומר שאמונת ישראל ליחדו ית' בתלת קשרי שהם שלשה שמות שבשמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. לא שהם אלוהות ח"ו, ואדרבה הנה הוא הניב לשון הערבי חנו'

אמונת ה'

תעה

וכשעיינתי בדבריו והנה הוא טוב מזה הבער, שהרי הוא מעיד שעד זמנו ישראל עומדים באמונתם, היסך מה שאמר המסית הלז לעיל פ' צ"ח שהקבלה נתפשטה בישראל מתחלת אלף הששי לעבוד אל נכר, ע"כ:

פרק קכ"ח, ופ' קכ"ט, ופ' קל"ד, לא אעתיקם, לפי שאינם מעניינו ולא שייכים כאן לפי שהראשון מהם הוא מדבר תועה ובזיונות ביד

רסה נגד אדונינו מהר"ם דילונזאנו ז"ל באמרו לטעון עליו שהוא חלק על הר' בעל חה"ל וכבר הזכיר מזה בהקדמתו ועדיין חוזר להתל בעטרת ראשינו מהר"ם הגז', אבל באמת אניד לכם שאין בדברי אויל זה לא טעם ולא אמר ולא יראה ולא ממעות כי מה תועלת לו להתאונן ולהתרעם בתלונות שקריות בחשבו לבטל הראיות של המשיג ולקיים המושג, ובאמת לאנשים חכמי לב לא יועילו אוצרות תרעומות ותואנות, כי אם חכם בער זה היה לו להעריק דברי המושג והמשיג, ולברר דברי זה או דברי זה בראיות נכוחות ולא לדחות דברי המשיג וראיותיו בקש וקנה רצון, כי אין זה דרך החכמים כי אם דרך הכסילים והעורים בורים וריקים מתורת ה' ומיראתו, אבל אני לא אכניס ראשי בין ההרים כי המה חכמים ונבונים כקטון כגדול שקולים כאחד ומודים הם לאמת ואין ביניהם שנאת לב כלל, שהרי מהר"ם דילונזאנו בעצמו אחרי שהשיג על הרב הובת הלבבות חזר להעתיק דבריו להסתייע מהם על ענין התפלגה עיין כל זה בסט דרך חיים של הר' הגז' ותבין כי רק זה המדיח הוא המבזה חכמי ישראל, והרבה לכתוב בשני הפרקים קכ"ח וקכ"ט עמל ואון, וגם הוסיף עוד לכתוב מזה בס' ק"ל שהם ז"ל תמהו על הר' חה"ל על אמרו שלא יוכל לעבוד עילת העילות אלא נביא הדור בסבעו או הפילוסופי המובהק במה שקנה מן החכמה, אבל זולתם עובדים זולתו ע"כ, ואני אומר אפילו יתמהו אלף אלפים תמיהות ורבוואות קושיות כיון שהם מביאים ראיות ברורות לדבריהם לקיים האמת ואין ביניהם שנאה אין זה מן התימרה והיה לו לפרש דברי חה"ל אלה ולמה נחנק ולא ביאר, גם בס' ק"ל שבכלל הפרקים שלא העתקתים כת' שאברהם אבינו הכיר בוראו בחקירה וכו' כבר הבאתי לעיל פ' ג' לישנא דנמרא שאברהם אבי' דרש במעשה מרכבה בספ' יצירה שלו וגם נתבאר בס' ג"ב בשם ר"א מגרמיוז שאברהם חקק וחצב והבין בספ' יצירה ונגלה עליו הקב"ה בלא חקירת השילסופיא אלא נעשו כליותיו כמעין נובעות חכמה כמאמר רז"ל במדרש תהלים וגם בילקוט תלים (מזמור א') ובתורתו יהגה א"ר שמואל בר נחמני אברהם לא היה לו אב שילמדו תורה, מאין למד, תני רשב"י מלמד שזימן לו הקב"ה שתי כליותיו כשני רבנין והיו נובעות ומלמדות אותו חכמה

כל הלילה הדא הוא דכתי' אברך את ה' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי
עכ"ל רז"ל, ע"כ :

פרק קל"א ולפי שנשתבשה אללס אמונת יחוד השי"ת שהיא לפי האמת
אחדות שאין כמוה בכל שאר האחדים כמ"ש רז"ל במדרש הובא
לעיל פ' פ"ב לפיכך העלימו עין ממנה והיה להם לקבוע דיני יחוד השם בש"ט
וגו' שאי כליו ובספרי האחרונים בסיומנים וסעיפים מיוחדים ולהאריך בהם יותר
ממה שהאריך בהם רבי' הרמב"ם בהל' יסוה"ת ובמורה וכמה דינים היו
מסתעפים ומתחדשים באמונת היחוד לפי שאין אמונת היחוד איך יאמר אלא
איך יאמין ויקבל עול מלכות שמים באמונת אחדות אחת שאין כמוה בשאר
כל האחדים שבעולם צלי שום שיחוף עלה אחרת מכל הפרלופים הנצראים
וגם להאמין אמונה שלימה במשנה ובתלמוד המקובלים בידינו שמשנה רבי'
קבלס מפי הגבורה ולא ממטטרון ושאין בהם רע כלל לא בדברי הזוהר שאמר
שהם מעורבים מטוב ורע ושנקראו אצן משכית וקליפה ומוץ ותבן וסלע אחרא
וכיוצא בזלולים אלו אלא הכל מפי הגבורה טיב שאין בו רע כלל והוא חיינו
ואורך ימינו הגה זו רעה חולה ועליה ידוו כל הדוים איך נעוצב את ה' גהים
חיים ומלך עולם ונשמע לדברי הספר המולא מתוך קצרים ע"י מלך גוי לעבוד
אלהים חדשים פרלופים נצראים בשיתוף דבר האלהי המעורב בהם לפי דעתם
שהוא נשמתם וכל מלותינו שנעשה לא לשם השי"ת שאמר ונעשה רלנו רק
לקטע בהם את הכלות שכינה עלאה ושכינה תתאה וליחדם עם בעליהם אימא
עם אבא וברא עם ברתא שהם זעיר ומלכות וידוע הוא ומפורש בכחוב שטובדי
האלילים הקדומים היו מקשטים אליליםם בכסף וזהב ואבנים יקרות ואלה
המקובלים החדשים מקשטים את אליליםם בתפלותיהם ומעשה מלותיהם והם
הנותנים להם חיות ומזון בהתפללם אליהם להמשיך להם שפע יחיות מהאלהים
העליון בכדי שיוכלו להשפיע לנו משלהם וחושצים שהתפלה והעבודה היא לורך
גבוה כמ"ש הר"מ גבאי דהיינו לורך הפרלופים הנעבדים ולא לרכי גופינו היפך
דברי רשב"י בירושלמי כדרגסי' התם פ"ק דשבת מפסיקין לק"ש ואין מפסיקין
לתפלה א"ר אחא ק"ש דבר תורה א"ר אחא ק"ש דבר תורה ותפלה
אינה דבר תורה א"ר ב"א ק"ש זמנה קבוע ותפלה אין זמנה
קבוע א"ר יוסי ק"ש אינה לריכה כוונה ותפלה לריכה כוונה, א"ר מנא קשיתה
קומי דר' יוסה ואפי' תימא ק"ש אינה לריכה כוונה שלשה פסוקים הראשונים
לריכים כוונה מן גו דאינון ליבחר הוא מכיון, ר' יוחנן בשם רשב"י כגון אנו
שפסקין בתלמוד תורה אפי' לק"ש אין אנו מפסיקין, ר' יוחנן אמר על גרמיה

כגון אנו שאין אנו עוסקין בתלמוד תורה אפי' לתפלה אנו מפסיקין, דין כדעתיה ודין כדעתיה ר' יוחנן כדעתיה דר' יוחנן אמר הלואי מתפללין כל היום למה שאין תפלה מפסדת רשב"י כדעתיה דרשב"י אמר אלו היונא קאים על עורא דסיני בשעתא דאיתיהיבת אורייתא לישראל היונא מתבע קימי רחמנא דאחברי לברין לבר נש חרין פומין חד דיהוי לעי באורייתא וחד דיתעביד ביה כל לורכו, חזר ואמר מה אין חד הוא לית עלמא יכול קאים ביה מן דלעוריא דיליה אלו היוין חרין עאכ"ו א"ר יוסה קומי ר' ירמיה אתיא דר' יוחנן כד' חנניא בן עקביא דחני כותבי ספרים תפלין ומזוזות מפסיקין לק"ש ואין מפסיקין לתפלה ר' חנניה בן עקביה אומר בשם שם מפסיקין לק"ש כך מפסיקין לתפלה ולתפלין ולשאר כל מלותיה של תורה ופריך ולא מודי רשב"י שם מפסיקין לעשות סוכה ולולב ולית ליה לרשב"י הלמד לעשות הלמד שלא לעשות שהלמד שלא לעשות נוח לו אלו לא נברא וא"ר יוחנן הלמד שלא לעשות נוח לו אלו כהפכה שליחו על פניו ולא ילא לעולם ומשני טעמיה דרשב"י זה שינון וזה שינון ואין מפסיקין שינון מפני שינון ופריך והשינון הקורא מבאין ואילך לא הפסיד כאדם שהוא קורא בתורה היא בעונתה חביבה היא יותר מדברי תורה ומשני א"ר יודן רשב"י ע"י שהיה חדיד בדברי תורה לפיכך אינה חביבה עליו יותר מדברי תורה ע"כ, שמע מינה מדקאמר רשב"י כדעתיה וכו' שהתנא החסיד רשב"י ס"ל שהתפלה היא חביבת לרבי הגוף ואין לפסוק מדברי תורה שהיא חיי עולם כדי להתפלל ולחבוב לרבו שם חיי שעה, ולכן אמר אלו היונא קאים וכו' היונא מתבע חרי פמי חד לעסוק בתורה יחד לתפלה ולשאר עסקי הגוף כי התפלה גם היא מעסק הגוף שמבקש בה רפואה ופרנסה ושאר לרכיש וכדגרסי' בפ' יליאות השבת רבא אשכחיה לרב המנוח דקא מאריך בללותא, אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה והוא סבר זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד, עוד שם ר' ירמיה הוה יתיב קמי ר' זירא וקא גריס מטא זמן תפלה וקא מסרהיב קרי עליה ר' זירא מסיר אגו משמוע תורה גם תפלתו חובבה ע"כ, אלמא דעסק תורה היה חביב עליהם יותר מן התפלה כי היא חיינו ואורך ימינו לעולם שכולו ארוך לעולם שכולו טוב אלא דבחד הכי מסקינן דלא שני דאין מפסיקין לתפלה אלא כגון רשב"י וחבריו שחורתן אומנותן, אבל כגון אנו מפסיקין בין לק"ש בין לתפלה וכן פסקי הרי"ף והרמב"ם בר' יוחנן, והוא בדאמרינן באבות יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ סיניעת שניהם משכחת עון ואמרינן בעגמא הרבה עשי כרשב"י ולא עלתה בידם עכ"ל:

תשובה מה שאמר שהיא נשחבשה אצלם אמונת יחוד השם וכו' שקר דיבר וכבר הבאתי לעיל פ' פ' לשון המקובל כס"א. וגם אמר שהם העלימו עין מאמונת היחוד וכו' הקשה קושיא זו שאין לה תירוץ לעיל פ' קכ"ז ושיברנוהו. וגם חזר ושב על קאו על ענייני המשנה לדבר שקריים אשר כבר נהרסו לעיל פ' ס"ז וס"ח. ועל שכינו המקובליים שם אלהים שהוא שורש ואם למקרא הדינים בשם שכינה עלאה, ושם אדני שכינה תתאה שהוא למטה משם אלהים. וגם שם י"ה שהוא אב ותחלה לשם הוי"ה הנקרא בכללותו ד"א מהטעם המבואר לעיל פ' צ"ד. לפיכך הלעיג עליהם על שעובדים אותו יתברך בשמותיו ואמר שהם מקשטים האלילים תעובר צורתו ותקולל חלקתו כי חשב שמות הקודש ח"ו לע"ז רח"ל. ומצינו שנקראו שמותיו ית' בשם שכינה שנ' לשכן שמו שם ומתרגמינן לאשראה שכינתיה חמן וכן תיקנו רז"ל לברך בתפלה ברוך אתה ה' המחזיר שכינתו לציון ע"כ ובערוך דומה לזה כת' ערך ספקלר ונ"ל בקיצור ויראו את אלהי ישראל וכתיב כי לא יראני האדם וחי כי לא ראיחם כל תמונה אלא כבודו ראו וגם כבודו ראיתי אני ויש כבוד למעלה מכבוד עכ"ל ועיין שם שהביא מאמרם ז"ל שהם עשר ספקלריאות באורך מזה. ומ"ש שהם חושבים שהתפלה והעבודה היא צורך גבוה כמ"ש הר"מ גבאי דהיינו צורך הפרצופים הנעבדים וכו' כל זה הוא רק רוצה לשבש כוונת הר"מ גבאי והלא לא אמר צורך הפרצופים הנעבדים והא לך לשונו (בספרו מראות אלהים פ' א' מחלק העבודה) דע כי העבודה צורך גבוה לא צורך הדיוט בלבד ולכן העובד שהוא חסיד על הכוונה הראויה כאלו עוזר את השם המיוחד בפעולתו וכמו שנ' רוכב שמים בעזרך וכו' ועוד ביאר שם באורך רב מאד שכוונתו על אותיות שמותיו ית' שהם מדותיו שהם כבודו אשר בעבודתו אנו ממתיקים דיניהם ומהפכים אותם לרחמים ואז ששון ושמחה לכל לו ית' ולנו שהוא יתעלה מתעטר ומוכתר ומתאודה לעבודתו וזהו מאמר צורך גבורה שהמדות נהפכים בעבודתו מדין לרחמים, אבל עצמו יתעלה אינו צריך לנו וכמ"ש בפירוש הר"מ הנז' (שם פ"ג מחלק העבודה) אך כל עיקר כוונתנו אליו שאין זולתו שנ' בכל קראינו אליו ואמרו בספרי אליו ולא למדותיו.

ומעתה אסדירה כל מה שמסכים לכל זה מדברי רז"ל בעלי המשנה והתלמוד והמדרשים, גרסינן בגמרא יבמות (דף ס"ד ע"א) א"ר יצחק מפני מה היו אבותינו עקורים מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים וא"ר למה נמשלה תפלתן של צדיקים לעתר מה עתר מהפך התבואה ממקום למקום כך תפלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקב"ה ממדת רגזנות למדת רחמנות

אמונת ה'

תעם

עכ"ל ועיין מה שהבאתי לעיל פ' כ"ו. ובחגיגה גרסי' (דף י"ג א"ר אלעזר מלאך אחד שהוא עומד לארץ וראשו מגיע לבין החיות, במתניתא תאנא סנדלפון שמו וגבוה מחבירו מהלך ה' מאוח שנה ועומד אחורי המרכבה וקושר כתרים לקונו, איני, והכתי' ברוך כבוד ה' כמקומו מכלל דמקומו ליכא דידע לית, אלא דקשר ליה לכתר ומשביע בשם המפורש ואזל חגא ויחיב בדוכתיה עכ"ל, ופירשו בתוספות קושר כתרים מחפלה הצדיקים עושה עטרות וכן פי' מהרש"א בשם המדרשים, ובשבת גרסי' (דף פ"ט ע"א) א"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיותיו, אמר לו, משה אין שלום בעירך, אמר לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו, א"ל היה לך לעזרני, מיד א"ל ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת עכ"ל :

והנה מן הידוע שהתפלוגת כנגד הקרבנות תיקנום והקרבנות הם צורך גבוה כדגרסי' בגמרא שבת (דף כ') א"ר חסדא קרא כי אח"כ למשרי איברים ופדרים הוא דאתא, ופירש"י איברים ופדרים הוא דאתא להתיר הקטרן כל הלילה, אבל מדורת בית המוקד שאינה צורך גבוה אלא צורך כהנים לא הותרה עכ"ל הרי שהקרבנות הם צורך גבוה משא"כ המדורה, ובסוטה גרסינן (דף ל"ה) א"ר יהושע בן לוי מנין שהקב"ה מתאוה לברכת כהנים שני' ושמו את שמי על בני ישראל ופירש"י ושמו את שמי חלה הכתו' הדבר בהקב"ה להיות ברכה זו שימת שמו על עמו ולא עשאה צורך ישראל אלא צורך המקום עכ"ל. ובברכות גרסי' (דף ג' ע"א) בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמו הגדול מבורך הקב"ה מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלסיו אותו בביתו כך עכ"ל. ובמדרש רבה (במדבר פ' א' ס"ו ד') אמר הקב"ה שיהו ישראל נמנין בכל שעה לכך נאמר בטנך ערמת חטים, אבל התבן והקש אונן נמנין, כך עכו"ם נמשלו בקש שני' כקש לפני רוח, למדו שאין להקב"ה הנאה מהן שני' כל הגוים כאין נגדו, אבל ישראל יש להקב"ה הנאה מהם קירין קריאת שמע ומתפללין ומברכין שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בכל יום לפיכך הם נמנים עכ"ל וכן הוא בתנחומא במדבר ס"ו ד'. ובברכות גרסי' (דף ל"ב ע"ב) א"ר אלעזר גדולה תפלה יותר ממעשים טובים וכו' וא"ר אלעזר גדולה תפלה יותר מן הקרבנות עכ"ל, ובתנחומא ריש פ' תבא איתא משה תיקן להם לישראל שיהו מתפללין ג' פעמים בכל יום לפי שחביב תפלה לפני הקב"ה מכל מעשים טובים ומכל הקרבנות עכ"ל :

והנה ידוע שכל ישראל מכוונים בתפלתם בשם הוי"ה כמות שהוגז כתוב ובפיהם קורין אדנ"י, אך אם ידעו ישראל כולם למקסנם ועד גדולם

לכוון בסוד שם הוי"ה ובפנימיותו הם מחפללין ומיד נענין, כי הנה ידוע שדעת הרמב"ם ששם המפורש הוא שם הוי"ה ובילקוט תלים (רמז חתמ"ג) איתא וז"ל אשגבהו כי ידע שמי א"ר יהושע בן לוי בשם ר' פינחס בן יאיר מפני מה ישראל מחפללין בעה"ז ואינן נענין ע"י שאינם יודעים שם המפורש עכ"ל. והנה ג"כ ידוע שההקדש שמקוישין הוא להקב"ה, וגרסי' בגמרא (בבבא מציעא דף ק"ד ע"א) וז"ל ושכב בשלמתו וברכך יצא הקדש שאין צריך ברכה, ולא, והכתיב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלא אמר קרא לך חהיה צדקה מי שצריך צדקה יצא הקדש שאין צריך צדקה עכ"ל. הרי ביארו שהגבורה צריך ברכה אבל לא צדקה. ומה שהביא לשון הגמרא ואמר שמדברי רשב"י שהתפלה צורך גופנו לבד, וכו', שקר וכזב דיבר ואינו אלא משבש דברי רשב"י ודברי הגמרא והא לך דעת רשב"י, ר' יוחנן בשם רשב"י כגון אנו שעסוקים בתלמוד חורה אפילו לק"ש אין אנו מפסיקין וכו' ביאר לך שאפילו מצוה דאורייתא דהיינו ק"ש לא רצה רשב"י להפסיק עסק תורה ולקיים מצות ק"ש, אבל ר' יוחנן אמר להפסיק אפ"י לתפלה, ודין כדעתיה ודין כדעתיה, רשב"י כדעתיה דאמר אלו הוינא קאים על טורא דסיני הוינא מתבע קמי רחמנא חרי פומי, אחד לעסוק בתורה ואחד לעשות בו כל צרכיו וכו' והרי בדרכה מינה שאפילו דברים שהם צרכיו דהיינו אכילה ושתייה ושאר צרכיו שאין כל אדם יכול לחיות אלא בהם עודנו מתאונן שהוא מפסיק מעסק תורה והיה רוצה לשני פיות וזה מחמת שהיתה תורתו אומנותו, ולפי זה לא היה רוצה להפסיק אפילו לקרות ק"ש, והירץ בגמרא טעמיה דרשב"י זה שינון וזה שינון, וא"ר יודן על ידי שהיה רשב"י חדיד בדברי תורה לפיכך אינה חביבה עליו יותר מדברי תורה ודוק היטב, ומ"ש הבער הלז שמע מינה מדקאמר רשב"י כדעתיה שרשב"י סבירא ליה שהתפלה היא תביעת צרכי הנוף וכו' הנה לפי פירושו הזר היכן מצינו שהזכיר כאן רשב"י התפלה והרי לא הזכיר אלא ק"ש, וכי תעלה על דעת שום אדם שק"ש שיש בה יחוד השם וקבלת עול מלכות שמים ואהבת השם תהא ח"ו תביעת צרכי הנוף, אלא ודאי כדפרישית כהנחת לישראל דגמרא לא כדעת זה המשבש, ועוד אי איהו דייק מדקאמר דין כדעתיה ודין כדעתיה וכו', לית מהא דיוקא, שהרי דעת ר' יוחנן לימא מילתא דאיהי קי"ל לגבי מצות ק"ש כמו שאמר אפ"י לתפלה מפסיקין, וא"כ ברור בודאי שלא אמר רשב"י שהתפלה היא תביעת צרכי הנוף ודבריו מוכיחים שלא הזכירה כלל, וכבר הסדרתי לך מאמרי תלמודם ז"ל ומדרשיהם שכל תפלותינו עם ברכותינו ועבודותינו הם צורך גבוה לא צורך הדיוט בלבד, ואעפ"י שרבא אמר שמניחין

חיי עולם ועוסקין בחיי שעה הוא מפני שסובר שמעלת התורה גדולה מן החפלה ולפיכך אמר שאין להאריך יותר מדי וכן ר' זירא ולא אמרו שלא להתפלל, ורב המנונא סובר שהן שוין ולזה אמר זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד. ומ"ש לשון המשנה דאבות (פ"ב) שיבש עלינו לשון המשנה וז"ל רבן גמליאל בנו של ר' יהודה הנשיא אומר יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון וכל תורה שאין עמה מלאכה סיפה בטלה וגוררת עון עכ"ל הרי ביאר לך במשנה זו שדרך ארץ היא המלאכה וכמ"ש ר' עובדיה ע"ש. ע"כ.

פרק קל"ב וכיון שהעיקר אללנו שהקב"ה אינו לריך לבריותיו ואדרבה בריותיו הם הלריכים לו ליתן להם שפע וחיות כמאמר הכתוב ואתה מחיה את כולם וכמ"ש הרמב"ם צעיקר הראשון שמהשי"ת קיום כל מליחות הנמלאים וחס לנייר בלכנו מניעת מליחותו בטלה מליחות כל נמלא ואלו נעלה על לבנו בטול הנמלאים כולם לא בטלה מליחותו בשבילם ולא חסרה כלל כי הצורא ית' אין לו לריך במליחותו לזולתו וכו', ואחרי הדברים האמת האלה מי פתי יסור להאמין לדברי הר"מ גבאי אשר הרבה דברים לקלקל עלינו את הכתובים ודברי רז"ל המדברים בפה מלא ובלשון לא שאין הקב"ה לריך לבריותיו להשלים חסרונו ח"ו והרחיב את פיו לדבר גדולות בריות לנומות רקות ויאל עתק מפיו על הריב"ש ז"ל ושיבש עלינו פירושי הכתובים ודברי רז"ל ברוב דברים אשר כל משכיל ידע שאין בהם ממש והאמת עד לעלמו שכל עבודתו ומעשה המלות שלנו הקב"ה בתורה אינם רק ללרף וללצן אותנו ונהיה עהורים ונקיים צמדויותיו ולהרחיק ממנו האמונות הרעות ונהיה קרובים אליו יתברך כמאמר רז"ל לא יתנו המלות אלא ללרוף בהן את הבריות שלא יאמר אדם אי אפשר וכו' וכן ארז"ל וכי מה איכפת לו להקב"ה צין שוחט מן הלאר לשוחט מן העוף הוי אומר לא יתנו המלות אלא ללרוף בהן את הבריות שג' אמת ה' לרופה לא לזנו הוא לריך ולא לקטט לו את כלתו כי הוא אחד מיוחד מכל האחדים שבעולם, וכלל הדבר פשוט הוא שהתורה ניהנה לתועלת מקבליה ומקיימיה לא לתועלת נותנה שג' לעוב ללו כל הימים, עכ"ל

תשובה מה שאמר שהיסוד אצלנו שהקב"ה אינו צריך לבריותיו והביא ראייה מדברי הרמב"ם ז"ל. מי הוא שאמר שהוא ית' צריך לנו והלא כבר אמרתי לעיל פ' קלי"א שעצמו ית' ויתעלה אינו צריך לנו חלילה, ורק אמרם צורך גבוה נתבאר שם איך וכיצד למבין ינעם וכדבר זה שאינו צריך לבריותיו כחב הר"מ גבאי בספ' מ"א (פ' ג' מחלק העבודה הנז"ל) וז"ל

בקיצור ארז"ל במדרש ילמדנו כי מה איכפת לו להקב"ה לשוחט מן חצואר או מנבל ואוכל וכו' וכן נאמר אם חטאת מה תפעל בו, ואם צדקת מה תתן לו, אם חכמת חכמת לך אשר מכל זה יראה שאין טובת האדם ורעותיו נוגעות כלל לגבוה כי אם אל פעלים בלבד, ומדבריהם התבאר היפך זה דאיחא באיכה רבה (פ' א' סי' ל"ה) בזה הלשון ר' יהודה בר' סימון בשם ר' לוי בר' סרפא בזמן שישראל עושין רצונו של הקב"ה מוסיפין כח בגבורה כמה דאחאמר ועחה יגדל נא כח אדני ובזמן שאין עושין רצונו של הקב"ה כביכול מתישין כח גדול של מעלן דכתי' צור ילדך תשי ע"כ, ותירך וז"ל ודע שהכונה להם באמרם וכי מה איכפת לי' להקב"ה היא על אדון יחיד שורש השרשים ית' דליה ל"א איכפת ליה כלל ועל זאת הכוונה באו כל הפוסקים ההם ג"כ וכיוצא כי אין צדקת אדם ומריו נוגע לו כלל כי אם אל המועל הטוב או הרע בערך האדון היחיד ית' עכ"ל הר"מ ז"ל. וזהו שאמרו ז"ל מתישין כח של מעלה תירץ שם שזה יצדק על הראשים העליונים שהם מדותיו ית' שהם שמותיו ועיין שכן פירש על מאמרם באיכה רבה הר' עץ יוסף. והנה נודע שהשמות הם שכינתו ית' וכשהאדם חוטא הוא סוגם בשכינה שהצער מגיע לשם ומשנה שלימה שנינו (סנהדרין פ' ו' משנה ה') א"ר מאיר בזמן שאדם מצטער שכינה מה הלשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, אם כן המקום מצטער על דמם של רשעים שנשטף ק"ו על דמם של צדיקים עכ"ל ועיין סבואר לעיל פ' ל"א ולפיכך צריכים אנו להשתדל בעבודת יוצרינו כדי לעשות לו נחת רוח הוא שנמתק הדינים ותוקפם לרחמים כמובא לעיל פ' קל"א ועל זה ארז"ל א"ר יהודה אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו גדל בשם טוב וכו' ומזה יהיה הכל למעלה ששון ושמחה כדבש למתוק כדאיחא בדברים רבה (פ' א' סי' ה') א"ר יהודה בר' סימון בשם ר' לוי מה הדבורה הזאת כל שהיא מסגלת, מסגלת לבעליה, כך כל מה שישראל מסגלין מצות ומעשים טובים הם מסוגלים לאביהם שבשמים עכ"ל. ומ"ש הבער הלז שהר"מ גבאי יצא מפיו עתק על הריב"ש וכו' שקר דיבר והלא כאשר עיינתי בדברי הר"מ והנה הוא השיג על הריב"ש ואמר למה לו להשיב השואלו בדבר שלא ידעו שהרי זה מן הנמנע כדתנן ועל מה שלא שמע אומר לא שמעתי ועוד אמר על זה אבטליון חכמים חזרו בדבריכם וכו' כן בלשון הזה השיגו וא"כ כדין השיג, ולא יצא מפיו שום עתק. ומ"ש וכלל הדבר שהתורה ניחנה ל'תועלת מקבליה שנ' לטוב לנו כ"ל הימים וכו' דהנה כאן גילה על עצמו שכל עבודתו לגוסו על מנת לקבל פרס כצדוק וביתוס, לא לשם שמים שיסדה ויגאל שכינתו במעשינו הטובים, כי

ידוע שאין השם שלם ולא הכסא שלם כמובא לעיל פ' צ"ד. אבל אנו נאמין בלי שום ספק לדברי חכמינו ד"ל ותוה"ק שעיקר עסק תורתנו וקיום מצותינו ועבודתנו לו ית' שמו ואנו סמלים להשלים חפצנו וכדאיתא בשמות רבה (ט' ס"ו ס"י י"ג) החדש הזה לכם. ר' מאיר אומר לי ולכם היא הגאולה כביכול אני נפדתי עמכם שנ' אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו עכ"ל. ובספרי על פסוק ויהי בנסוע הארון ר' עקיבא אומר אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו אמרו ישראל לפני המקום עצמך פדית עכ"ל. ובילקוט תלים (רמז תתמ"ג) ואראהו בישועתי א"ר אבהו זה אחד מן המקראות הקשין שישועתן של ישראל היא ישועתו של הקב"ה עכ"ל. וכל מה שמלבלג האויל הלז אשר הר"ם גבאי אשר חכמתו וחסידותו ידועה לבאים בסוד ה' ושפתותיו נוספות מור ואפרסמון זכר צדיק לתחייה ולברכה, על כל לגלוגיו שאמר שהו"א ח"ו קלקל הכתובים ואין להאמין לראיותיו דינו מסור למארי שמיא שהרי הוא מזולזל בראיות שמדברי רז"ל המובאים בדברי הר"ם הנז' הן הן המובאים מתחלת פ' קלי"א עד סוף פ' זה. ע"כ.

פרק קל"ג ועל כל אלה הדעות הרעות הזרות לנו ולתוה"ק הזהיר הכת' אותנו באמרו כי יסיחך אחיך בן אחך או בתך או אשת חיקך או רעך אשר כנפשך בסתר לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבותיך מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרובים אליך או הרחוקים ממך, בסתר אס יאמר בא ואגלה לך דברים נסתרים וסודות עמוקים לאמר אלילים יש בשמים ממעל בכמה פרטיפים זה למעלה מזה וכך היא אוכלת וכך היא שותה שמושכת לה מוחין למזונה וחיוחה תמיד תאלל העתיק וע"י מוחין שמושך ויונק פרלוף התחתון מהפרלוף העליון ע"י תפלותינו ובקשתינו זמנו הוא משפיע לנו שפע והארה וזכך היא מטיבה לנו וכך היא מריעה למי שלא יעבוד אותה שכן לו עליה א"י דכלא יפלתון ליה לז"א הוא וקוביה ומי שלא יעבוד רק לאלהים עליון ענוש יענוש כנ"ז לעיל כמה פעמים בשם ס' הצרית וכס"א ונח"י ויושר לבב לא תאבה לו וכו', ובסנהדרין דף ס"א אמרינן לא תאבה לו ולא תשמע אליו הא אבה ושמע חייב, ואב"י מפליג בה בין ניסת מפי עלמו לניסת מפי אחרים, דניסת מפי עלמו מימליך אבל ניסת מפי אחרים גריר בתריהו ורבא אמר אידי ואידי בניסת מפי אחרים הא דאמר ליה כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה הא דלא אמר ליה כך אוכלת וכך שותה וכו' אמר רבא מנא אמינא לה דכתיב מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרובים אליך או הרחוקים ממך מה לי קרובים

מה לי רחוקים אלא הכי קאמר מטיבותן של קרובים אחת למד טיבותן של רחוקים ע"כ ופירש"י ז"ל דכתי' צפ' מסית מלכי העמים הקרובים או הרחוקים ולמה הזכיר קרוב ורחוק אלא מפני שדרכו של מסית לדבר על ע"ז רחוקה שאינו מכיר בה ומיליא מפיו השקר ואומר כך אוכלת כך שותה לפיכך אני אומר לך הסתכל בע"ז הקרובות אליך ותראה שאין בהם ממש ומתן אחת למד טיבן של רחוקים, עכ"ל.

תשובה אעפ"י שאין צורך עוד להשיב לנחוק ולנחוש הפרק הלז מספני שאינם אלא לעגים ופטפוסים על מה שכבר קדם וקויים בראיות ברורות מדברי רז"ל ורק הוא חוזר על הראשונות שכבר הובררו ונתחזקו מכל מקום טוב לסמוך לו קצת תשובה לגלות אולתו ב"ג נפה איך הוסיף רעה באמרו אלילים יש בשמים בכמה פרצופין שמושכין מוחין ע"י רפילותינו וכו' באמרן שדבריו אלה אינם אלא נגד התלמוד הקדוש. שהרי כאן קרא למדותיו ית' ושמותיו בשם אלילים רח"ל, והלא כבר הבאתי לעיל מאמרים דגרסי' התם (גמרא סנהדרין דף ק"א ע"א) וימהר מסרה ויקד ארצה וישתחוה. מה ראה משה ר' חנניא בן גמלא אומר ארך אפים ראה ורבנן אמרי גמלת ראה, תניא כמאן דאמר ארך אפים ראה ע"כ, ופירש"י אמת ראה במדותיו עכ"ל. הרי לך בהדיא בין לר' חנניא בין לרבנן כולם מודים שיש מציאות מדותיו ית' למעלה רק הם חלוקים איזה מהם ראה אם זו או זו ולפי דעת המסית והמדיח הזרה הם אלילים ח"ו המושכין בוחין כלומר השפע מתכנה בשם זה, ולא ידע ועיניו עיור וסימא שבתפלה השפע והארת פניו של הקב"ה נמשך אלינו כדגרסי' גבי תפלת ר' ישמעאל בברכות (דף ז') א"ר ישמעאל ראיתי אכתריאל י"ה ה' צבאות וכו' ואמר לי ישמעאל בני ברכני וכו' (הרי שראה אלו המדות שהם כתר אל י"ה ה' צבאות) והתפלל ואמר יהי רצון שיכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ע"כ וכמו שפ"י מהרש"א שם שבתפלה זו המשך השפע ממקור הבריכה אל שאר המדות וכו' וא"כ הרי אין אנו נישעים ונגאלים אלא אם נתפלל דרך מדותיו ואז נמתקים הדינים שהם הכעס כרחמים ואז נמשך שפע והארת פניו של הקב"ה אלינו כדאיתא בילקוט תלים (רמז תת"ל) א"ר יוחנן אין לנו אלא הארת פניך בלבד די לנו שני ה' אלהים צבאות השבינו האר פניך ונושעה עכ"ל. וכן היו הצדיקים מתפללים כדי לצטרף אלהינו ית' במדותיו ומכניסים שאלת צרכיהם סג"ל ולא עיקר כדגרסי' בגמרא ברכות (דף י"ו) ר' יוחנן בטר דמסיים צלותיה אמר הכי יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתציץ בכשתינו ותביט ברעתינו ותתלבש ברחמיך, ותתכסה

אמונת ה'

בעיוך, ותתעטף בחסידותך, ותחזור בחנינותך, ותבא לפניך מדת סוכך וענותנותך עכ"ל הגמרא. ומה שהזכיר מאמר הזוהר דכלא יפלתון ליה וכו' נתבאר לעיל פ' כ"ו.

אוי לרשע רע המדמה כבודו ית' לעיני ומביא ראיה מהגמרא ומפסוקים המבזים ומזלזלים האלילים, והופכים נגד כבוד אלהינו. חסאתו לא רחמת. חקוקה לפני יוצר בראשית בעט ברזל ועופרת, ואין לו מחילה עולמירי, וכדומה לזה כת' הרמב"ם במורה (פ' י"ב מחלק שני) שהשפע נמשך מהבורא ית' כעין הנובע מכל צד ע"ש, ועוד שם (פ' י"א חלק ב') כתב שהשפע והסובות והאורות יורדים מהבורא לשכלים, ומהם לגלגלים, ומהם לגופסדים, וז"ל וההנהגה שופעת מהבורא יתעלה על השכלים כפי סדרם, ומן השכלים יושפעו מהם ממה שהוחן להם טובור ואורים על גופות הגלגלים, וישפעו מן הגלגלים כחות וסובות על זה הגוף ההיה והנפסד (ר"ל כל העה"ז וכל מה שבו) ברוב מה שהוחנו מהחלותיהם עכ"ל הרמב"ם ז"ל. ע"כ.

פרק קל"ד מכאן למדנו ממלחיה דרבא שכך היא דרכו של מסית שמפליג בשבח האלילים הרחוקים שכך היא מושכת השפע אליה וכך היא מטיבה לעובד אותה להשפיע מטיבה שמטבה אליה לזה שעובדה ומפארה וכך מריעה לפגוע אליה עורף ולא חשחון לה, וזוה"ק (עירה אותנו באמרה הקרובים אליך או הרחוקים, שמהקרובים שהם פרטיפי שמש וירח ושכתי ולדק ומאדים וזוגה וכוכב שברו הבורי שמיים עובדיהם כמ"ש הרמב"ם ורבי' עובדיה בפ' כל הללמים שיחבו לכוכבים פרטיפים עד שאמרו פרטוף שבתי זקן שחור וישיש, ופרטוף חמה מלך מוכחר יושב צענלה, ופרטוף ענה נערה יפה לבושה חלי זהב, וכן מיחסים לכל הכוכבים והמזלות פרטיפים רבים וכו' מהפרטופים של הכוכבים הקרובים אלינו נקיש ולמד על הפרטיפים של הספירות הרחוקים ממנו אשר צדא מחבר הזוהר המסית אותנו לעבד ולקרואם בשמותם של הקב"ה שאין בהם ממש ועל כן לא נאצה לו ולא נשמע אליו כמלות תיה"ק שלא לשמוע אל המסית שמטעים את דבריו ומטבה את העושים כמעטיו לשחק וללרק עם אלהינו ב"ה את הפרטופים הנזכרים, ולהיות העבודה ביחוד לקאר אפים בלירוף שאר פרטופים וליחדם בפיהם ככל א' יהיסיף על השלשה בשמע ישראל נס' את המלכות שהיא הרביעית עם השלשה שמות ה' אלהינו ה' כדברי השלישים ובמלת אחד מלוקף את המלכות עמהם, ואחריי נמשכו המון המקובלים החדשים בהם לבבם ולא נתנו אל לבם להפין שבעתי זאת מילדי נכרים המתנגדים לאמונתנו ביחוד הסי' והאמינו לחלק שפתי המורגל בפיו תמיד

לומר זכאה חולקיהון דישראל כדי למשוך דעת השומעים להדיחם והצמיח שלעתיד קרוצ לימות המשיח כ"ל יתפרנסון מהאי חבורא דליה שיצטלו כל הלכות של תורה שצט"פ היפך דברי רז"ל שאמרו שכל הלכות של תורה של פה אינס צטלים לעולם (רמז"ס סוף הל' מגילה), ולא די זה אלא שהמסית הגו' גם אח רטצ"י תנא דידן לעובר על דברי חכמים ח"ו שאמרו ולא במרכבה ואפי' ביחיד אלא היה חכם ומצין מדעתו מוסרין לו ראשי פרקיס ולפי דבריו שאלו הם מעשה מרכבה שהזכירו חז"ל איך היה רטצ"י דורש בהם צפומצי בין חזיריו מה שלא התירו חכמים לעשות כן אפי' היו כולן חכמים גדולים, ואם תאמר שעתיקא קדישא נגלה אליו הא ודאי לא לייסגא ליה לעקור דבר מן התורה שקבלו חכמים שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה וצודאי נביא שקר הוא, כמ"ש בגמרא בכמה מקומות שאם יבא אליהו ויאמר וכו' אין שומעין לו וזה אפי' צמידי דגזרו ביה רבנן כ"ש וק"ו לאיסור עלמי שקבלו חכמים צו שאסור לעשות כן שאפי' יבא אליהו ויאמר שמועד הוא שאין שומעין לו, עכ"ל.

תשובה מה שחזר ל"כפול דרכו של מסית האומר ומשבח ע"ו שכך אוכלת ושותה ומסיבה ומריעה וכו' כבר נחבאר בפרק הקודם לזה ומהמבואר תלמד דלא שייך להקיש חלילה, ומה שהזכיר שעובדי ע"ו יחסו לכוכבים ולחמה פרצופים ואמר שמהם נקיש לפרצופי הספירות וכו' לא ידע לעשות רשע כי ברשעו זה פגם ועבר על כבודו ית', וכך ביאור הכתו' מהקרובים אליך שחם העצים והאבנים, אתה למד טיבן של רחוקים שהם השמש והירח שיחסו ל"הם פרצופים או מהקרובים שהם שמש וכוכבים אתה למד טיבן של רחוקים שעובדים המלאכים או כיוצא אורות ברואים אבל פרצופי הספירות, כבר אמרנו פעמים אין מספר כי רק כינוי שמותיו ית' כך לשכך את האוון מר"ה שהיא יכולה לשמוע, וארז"ל גדול כחן של נביאים שמדמים גבורה של מעלה לצורת אדם, ובדרכה מינה התירו חכמים לצייר בכותלי הכית כל הפרצופים חוץ מפרצוף אדם וטעמא איחא בגמרא ע"ו (דף מ"ג) ר"נא כל הפרצופים מותרין חוץ מפרצוף אדם. א"ר יהודה בריה דרב יהושע מפרקיה דר' יהושע שמיע לי לא תעשון אחי לא תעשון אחי עכ"ל הגמרא, ומצינו שהוא ית' נראה לנביאיו במדותיו ונדמה להם פעמים פרצוף בחור ופעמים פרצוף זקן, וכיוצא. כדאיתא בריש ילקוט ישעיה וז"ל אמר הקב"ה ודאי ודברתי על הנביאים, אלא אנכי חזון הרביתי שכולם אין נבואתו של זה דומה לזה, ותאיך עמוס ראדה

אותי עומד שנ' ראיתי את ה' נצב על הסוכה, מיכה ראה אותי יושב שנ' ראיתי את ה' יושב על כסאו. משה ראה אותי כגבור שנ' ה' איש מלחמה. דניאל ראה אותי כזקן שנ' ושער רישיה כעמר נקי עכ"ל. וא"כ מה שמספסט מדיח זה להקיש מדותיו ית' לע"ז קרינן עליה מתלא דעם הארץ אסתירא בלגינא קיש קיש קריא. ומ"ש נגד הזוה"ק מסית. באמת כי דבריו אינם אלא נגד רשב"י. גם אמר שהם משחפים בשמע ישראל וכו'. נחבאר לעיל פ' מ"ב. גם הזכיר זכאה חולקיה וכו' מבואר לעיל פ' קכ"ג. גם אמר שהזוהר אמר שלעתידי יבטלו כל הלכות תורה וכו' שקרן וכוזב הוא על רשב"י בזוהר. ומ"ש שהמסירת מחבר הזוהר שם את רשב"י לעובר על דברי חז"ל שאמרו ולא במרכבה ביחיד וכו'. ואיך היה רשב"י דורש בהם בפומבי בין חביריו וכו' תשובת ענין זרה בתחלה דע כי זה דהמדיח חמס שותה להסית אחרים באמרו המסירת מחבר הזוהר וכו' והוא רשב"י אשר פעל ועשה ספ' הזוהר ואין זולתו שנוכל ליחסו ולסקר כי אם לרשב"י התנא וחביריו. ואם הוא דרש במעשה מרכבה בפומבי אין בזה איסור כיון שכולם היו חכמים גדולים. ועוד כבר הבאתי לעיל פ' ל"ג דברי הפוסקים הרמב"ם ורס"ג להתירא ונחבאר לעיל פ' קי"ז. ועוד מעיקרא לישראל דמתניתין (חגיגה פ' ב') לא נקט ליה האי חשיכא לאקשוויי ביה כמות שהוא ששנינו שם אין דורשין בעריות בשלשה ולא במרכבה ביחיד אלא א"כ היה חכם ומבין מדעתו עכ"ל וכיון שהוקשו לאיסורא דהלכות עריות ומעשה מרכבה. א"כ למה עשה רבי הקדוש דיני עריות וג"כ האמוראים בגמרא מסכת יבמות וקידושין וכתובות. וגם הרמב"ם פסק כמה הלכות בחיבורו וכל הפוסקים, אלא האמת יורדה דרכו שידוע שכל העניינים בין הלכות עריות בין מעשה מרכבה וכיוצא היו אסורין ליכתב וכשראו חכמינו ז"ל שהדורות הולך וחסר וקרוב הדבר שישתכח תורה שבע"פ מישראל ח"ו. לפיכך עמדו ודרשו בכל תורה שבע"פ בין באותם שאסורים לידרש ברבים כגון דרעיות ומעשה מרכבה בין דיני התורה וכיוצא. בכלם דרשו בהם ברבים וכתבום משום עת לעשרת לה' אך מעשה מרכבה ייחדו להם ספרים ספ' הבהיר לר' נחוניא בן הקנה וספ' אותיות דר' עקיבא. וספ' פרקי היכלות לר' ישמעאל כ"ג. וספ' הזוהר לרשב"י. וספ' שעור קומה לרבי. וכן כמה. וייחדו ספרים להם מפני שמעשרה בראשית ומעשה מרכבה הם מדברים בצורת שכינה ומראהו כמו שכת' רש"י במס' חגיגה דף י"ג ע"ש. וכדברי רש"י שמזכיר צורת שכינה הכי איתא בילקוט תלים (רמז תתל"ה) וז"ל בשר ודם אין צורתו עושה צורה. אבל הקב"ה צורתו עושה צורה ישרצו חמים, האדם הזה רצוא צורתו של

הקב"ה ע"ל. ומדו שהזכיר שנגלה אליו עתיק וכו' מבואר לעיל פ' כ' וע"ב.
גם הזכיר שאפי' יבא אליהו וכו' נתבאר לעיל פ' ב'. ע"ב.

פרק קל"ה רב לכם נשיאי ישראל מכל דברי מינות האמורים צוהר צממה
מקומות ונפרט צפ' בהר דף ק"כ שהאלהים העליון שאין ראוי
לעבדו ברא והמליא את האלהים התחתיים והוא ממלא אותם בתלס וחולס
להם והוא מאחד את נקיבותיהם עם הזכרים לקרא להם צמס קצ"ה ושכינתיה
ואותם נעבוד ונירא את נקיבותיהם ודוקא לפרלוף אחרון שבה קלר אפיס
עם מלכות השמים המזדווגת עמו משום דלא שייך עבודה ותפלה רק לפרלופים
שכבר נתגשמו קלת כמבואר צמה שקדם מרצרי כס"א ויושר לצב וספ' הצרית
וע"ח להרח"ו שער ספ"א סוף פ' ב' ובשער הנקודים פ' א' שכל מה שהאור
יורד למטה הוא מתעבה יותר ונרגש, אבל באין סוף שהוא סבה הראשונה
ואפי' צפרלופים ראשונים כאדם קדמאה ואדם קדמון וע"י וא"א שעדיין לא
לא נתעבו כל כך לא שייכא עבודה כי אין המה ולא יאות לקרוא להם
צמס אלהים כמפורש יולא מספ' ע"ח להרח"ו שער הנקודים פ"ז ובהג"ה שם
שזהו האלהים העליון עשה את האדם ישר כי האדם קדמון היה כי צחינת
יושר וזהו עשה את האדם ישר (הנה"ה ח"מ וקרא שם המאליל אלהים בדרך
שאלה כי הרי אפי' באריך אנפין אין שם אלהים) עכ"ל הרי לך בהדיא דפרלופים
העליונים לא שייכא צהו אלהות וקריאה כלל כי לא אלהים המה ורק להעלולים
התחתיים נעבוד והמה אלהינו כמ"ש יושר לצב וכס"א וספ' הצרית ונח"י והמלרף,
ולפי דצריהם שאומרים דלית רשותא לבר נש למיעל קמי מריה אלא בדיעת
אמונה זו, איך ארז"ל רלה הקצ"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה
ומלות שג' ה' חפץ למען דרקו יגדיל תורה ויאדיר עכ"ל.

תשובה מה שדיבר המין והאפיקורוס הלז מחלת הפר' בשם הוזהר
הקדוש וכו' עד אמרו נתגשמו קצת וכו' כולם שקרים ולשון

רשב"י בזה"ק נתבאר לעיל פ' קי"ח. ומ"ש שכל מה שהאור יורד למטה וכו'
נתבאר לעיל פ' מ"ז ע"ב. וחזר לכפול אולתו באמרו אבל בא"ס לא שייכא
עבודה וכו' שקר גם זרה וכזב, וכסיל פרש אולת ללגלג ולא ידע כמה נכשר
והביא דברי אהובי אדונינו מרנא מהרח"ו זצ"ל אמרתי אני להעלות כאן את
דבריו בכדי שאבארכ וז"ל והאלהים העליון עשה את האדם ישר (כלומר א"ס
ב"ה אל עליון גומל חסדים עשה את האדם ישר כלומר הוא אשר האציל שם
אהיה דרך אצילות יושר, ואל תתמה על שקרא שם אהיה אדם כי כבר ביארתי
לעיל פ' קל"ד משם רז"ל שאמרו גודל כחן שמדמים דמות גבורה של מעלה

לצורת אדם (רבה פ' חוקה) ומה שהביא לשון המגיה שאמר שהוא קרא שם המאציל אלהים בדרך שאלה כן אמת שלא נקרא המאציל שאין לו סוף בשם אלהים חמיד אלא כשעושה פעולה בשם אלהים שהוא מדת הדין כגון כשמכלה ומאבד הרשעים בדין קשה ועצום אז נקרא אלהים. וא"כ דברי המגיה אמת שלא קראו אלהים אלא בהשאלה שהרי עתה אינו אלא דורש לחוק בספר סודורי החומים ואין כאן דין. כי הרי אפי' בשם אהיה אין דין שנוכל לכנותו אלהים כי הוא רחמים ואריכות אפים.

וכללות דבר זה איחא בדברי רז"ל בקהלת רבה (פ' ז' סי' י"ז) וז"ל כאותה שעה בקשה מדת הדין לפגוע במשה דכתי' וידבר אלהים ואין אלהים אלא מדת הדין ונאמר ויאמר אליו אני ה' אמר לו אתה בשר ודם לא יכולת לסבול אותם אני ה' רחמן בעל הרחמים במדותי ארחם שני' אני עשיתי ואני אשא עכ"ל רז"ל. וכן כתב רש"י בפ' נח על פסוק ויזכר אלהים את נח וז"ל אלהים זה השם מדת הדין הוא ונהפכה למדת רחמים ע"י תפלת הצדיקים עכ"ל. וכסיל לא הבין את זאת ופירש את דברי עשרת ראשינו מהרח"ו ז"ל בפירושים זרים באמרו דבהדיא מזה שאין לו אלהות כי לא אלהים הוא וכו' כאן גילה על עצמו שהו"א סתם עם ארץ ולא ידע מאומה מדרכי החורה שהרי לפי דבריו ששם אלהים הוא המורה על אלהותו ית' וזה היפך דעת חנאים ואמוראים והרמב"ם ורס"ג ושבי"ל אמונה וחובת הלבבות וכל החכמים. והוא כסומא בארובה לא ידע מה שכת' הרמב"ם במורה (חלק ב' פ' ו') וז"ל וכבר ידעת כי אלהים שם השופטים ולזה הושאל זה השם למלאכים ולבורא להיותו שופט על המלאכים עכ"ל. ולפי דעת הבער הזה שמפרש מאמר המגיה שאמר שקראו אלהים בדרך שאלה וזה פי' דמזה בהדיא שאין לו ית' אלהות וכו' דבריו עומדים ומנגדים לדברי הרמב"ם שאמר ששם אלהים מושאל לבורא. ומה שהזכיר מאמרם ז"ל דלית רשו לבר גש למיעל קמי מאריה וכו' נתבאר לעיל פ' קכ"ו ע"כ.

פרק קל"ו וגם רבותים בעלי הקבלה האמיתית במשנה ובתלמוד למה לא גילו לנו אמונה זו שהיא נשמת הסורה אשר בעבורה נזכה לחיי עד חיים נלחיים לעולם שכולו טוב לעולם שכולו ארוך שהעבודה להעלולים הנמשכים ממנו ית' שהם קב"ה וסכינתיה ולמה הניחו את כל המון ישראל וחכמיהם העוסקים במשנה ובתלמוד בעשותם לעבוד ללא אלהי אמת שהיא הסיבה הראשונה בלי חבור בלי פירוד באופן שתפלתם אינה רלויה ולא גילו להם שהעבודה הרלויה היא דוקא לאלוה האחרון קל"ר אפי' כדי לזכותם שתקובל

תפלתם לרצון ע"י שיחזרו את כל הנתחים אשר ערכו המקובלים החדשים זכרים ונקבות וזפרט קלר האפים עם שתי נשוי לזה ורחל אשר האחת היא למעלה אחורי הדעת והיא הנקראת לזה והשנייה שהיא למטה אחורי התפארת והיא הנקראת רחל והיא בחינת תפלין של יד (פרי ע"ח שער התפלין פ' ב') ולמה אמרו רז"ל במסכת זבחים לשם ששה דברים הזבח קזבח לשם זבח לשם הזבח לשם השם לשם אישים לשם ריח לשם ניחח ולא תיקנו לכהנים לומר לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' על ידי ההוא טמיר ונטלם שזבו העיקר הגדול בדברי המקובלים ליחד הזכרים עם הנקבות ואיך קראו רז"ל להלכות האמורות במשנה ובתלמוד כהרה של תורה כדאמרין במגילה דף כ"ב ודאשתמש בתגא חלף תני ר"ל זה המשתמש במוי ששונה הלכות כהרה של תורה ע"כ, כי לפי דברי הזוהר והמקובלים החדשים הוא תבנא דאורייתא כמוך ותבן שזרין וזורדין ומפרישין אחוה להשליכו חולה, ולא די זה שלריך ללא העוסק בהם לשזב מחטאתו ולעזוב אותם ולעסוק בנסתרות הזוהר ואיך אז יזכה באור החיים, עכ"ל.

תשובה מ"ש למה לא גלו לנו רבותי במשנה ובתלמוד שזוהי נשמרת התורה וכו' וחלא כבר גילו לנו שהיא נשמרת התורה בתלמוד (פ' אין דורשין) באמרם אין מוסרין סתרי תורה אלא לחכם נבון לחש וכו' וא"כ הרי גילו לנו שיש סודות וסתרים לתורה והם מעשה מרכבה שהם ענייני כבודו ית', וזוהי נשמרת התורה, מה נשמה מכוסה בגוף כך התורה סתריה מכוסים בפשט. ומ"ש מתחלת אמרו שהעבודה לעלולים עד אמרו זכרים ונקבות וכו' כולן דברי שקר וכזב משובשים ושנויים ומשולשים כפלי כפלים סתי הוא ואין בו מוסר. ומה שהזכיר שהם אמרו (בפרי ע"ח) רחל ולא האחת אחורי הדעת, ואחת אחורי התפארת וכו' מבואר כל זה לעיל פ' ע"ח, כי כל זה אינם אלא משלים באותיות השמות להמשיל באבות העולם ובאמהות לא שיש ממש נשים ואנשים חלילה. ומ"ש שרחל בחינת תפלין של יד וכו' ביאור הענין כך הוא ששם אדני מכונה רחל, וזה השם הוא תפלין של יד של הקב"ה שהוא אחורי שם הוי"ה, כי שם הוי"ה פנים ואדני אחור לו והכי גרסי בגמרא ברכות (ס' א' דף ו' ע"א) א"ר אבין בר רב א"ר יצחק מנין שהקב"ה מניח תפלין שני' נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזה, ובזרוע עוזה אלו תפלין ע"כ, ועוד שם בגמרא (דף ז' ע"א) א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן בשכר ויסתר משה פניו וכו' כי ירא מהביט זכה ל"תמונת ה' יביט, והסירותי את כפי וראית את אחורי, א"ר חגא בר ביזנא א"ר שמעון חסידא מלמד שחראה הקב"ה למשה קשר של

תפילין ע"כ ופירש"י וחמור"ה ה' יביט זה מראה אחוריים כך שנוייה בספרי פ' בהעלוהך וקשר של תפילין מאחוריו הוא. ואמרינן לעיל דקב"ה מניח תפילין עכ"ל. ומה שהזכירו רז"ל זרועו של הקב"ה ותפילין והקשר והאחור חלילה לשום אדם לחשוב שהן דברים כפשטן אלא הם סודות עמוקים מבוארים בדברי חכמינו ז"ל במדותיו ית' ושמותיו. לא שיש תפילין של עור או זרוע ממש או אחוריים והבן. מעתה נחזור למה שאמר או"ל זה למה ארז"ל לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם השם וכו' ולא אמרו לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' כבר הקשה קושיא זו לעיל פ' ס' ופירקנוה ע"ש. ומצינו הרבה בדברי רז"ל שמזכירים הקב"ה ושכינתו ואסדרם לפניך אחד אחד. יונתן בן עוזיאל בס' וילך על פסוק ה' אליהך הוא עובר לפניך וכו' ה' אלהכון ושכינתיה הוא עבר קדמיכון עכ"ל.

בגמרא סוטה (פ"א ד' י"ג) איתא וז"ל וירא ראשית לו מלמד שהיה משרד מוטל בכנפי שכינה ומלאכי השרת אומרים צדקת ה' עשה. והקב"ה מאי אמר מי יקום לי מרעים ופירש"י מוטל בכנפי שכינה בכנף הוד לבושו. מי יקום לי עם מרעים להוכיחם לשמי עכ"ל הגמרא ורש"י ז"ל.

בסדר אליהו רבה פ' עשירי (המיוחס לרב ענן בגמרא כתובות דף ק"ו ע"א) איתא וז"ל בקיצור אמר רבן יוחנן בן זכאי כל מי שעושה משפט וצדקה עליו הכתוב אומר פדה בשלום נפשי. באותה שעה הקב"ה אומר מי פדה אותי ושכינתי ואת ישראל מבין עכו"ם מי שהוא עושה משפט וצדקה וכו' אבי שבשמים יהי שמך הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים ותהא לך קורת רוח מישראל עבדיך שאמרת מי פדה אותי ושכינתי וישראל מבין האומות עכ"ל רב ענן בספרו.

רבי אליעזר בפרקיו (פ' ד') כתב וז"ל ארבע כתות של מלאכי השרת מקלסין לפני הקב"ה מחנה ראשונה של מיכאל מימינו, מחנה שנייה של גבריאל על שמאלו, מחנה שלישית של איריאל מלפניו, מחנה רביעית של רסאל מלאחוריו. ושכינתו של הקב"ה באמצע והוא יושב על כסא רם ונשא גבוה ותלוי למעלה באויר עכ"ל ר' אליעזר ז"ל

הרמב"ם ז"ל במורה (חלק ג' פ' נ"ב) כת' וז"ל וכבר ידעת הנהירם מלכת בקופה זקופה משום מלא כל הארץ כבודו ליישב כלב בני אדם באלו המעשים כולם, והוא שאנחנו תמיד בין ידי השם ית' ולפני שכינתו נלך ונשוב, וגדולי חכמינו ז"ל היו נמנעים מלגלות ראשם להיות השכינה מחוספת

על האדם ומסוככת אוחו ע"ל הרמב"ם. מכל המורם מזה חבין ותשכיל שדברו המקובלים הקדושים אמיתיים ויציבים על אדני יהלום ומרגליות טובות הסבעי וכבר פירשתי ענין זה שאמרו קב"ה ושכינתיה לעיל (פ' ס' ופ' ק"יח ופ' כ"ז) ע"ש ויובן לך בסוב. ומ"ש איך קראו למשנה ולתלמוד כתרה של תורה וכו' עד סוף הפרק כולם נתבארו לעיל (פ' ס"ז וס"ז וס"ח) באורך ע"ש. כי הוא רק שונה באולחו ומבלבל בכזבים קלושות ישאם רוח. ע"כ.

פרק קל"ז ובמדרש רבה. פ' קרח דרשו רז"ל ששים כמה מלכות אלו ס' מסכתות ושמונים פילגשים אלו שמונים צתי מדרשות שהיו בירושלם כנגד פתחיה ועלמות אין מספר משנה החילוניה ופי' הר' עץ יוסף ומת"כ דקרי לצתי מדרשות פילגשים על שם שנושאים ונותנים בהם וחולקים זה עם זה כמו פילגשים (ומחבר הזוהר בשנאפו למשנה ולתלמוד דימה שקלא ופריא דרבנן לכלבין דלוחין הב הב ושם אותם מיורשי גיהנם) ופי' משנה החילוניה מה שלמדו היחידים חוץ לאלו צתי מדרשות, וביד יוסף פי' אלו הבדייתות ע"כ, וכן מלאתי בשיר השירים רבה וז"ל ששים כמה מלאכות אלו ששים מסכתות של הלכות וכו', ראה ידידי הקורא כמה מחבבים רז"ל את המשנה והתלמוד וקראו להן מלכות ולא שפחות וכו', מריה דאברהם לא לנו ה' לא לנו לחשוב רבוי באלהותך כאשר עשו המקובלים החדשים עפ"י הזוהר והחיקונים שמיחסים אותם לרשב"י בשקר כי נתחו לפי עניות דעתם את ה' אלהים אמת הא הגדול לנתיים ולורות רבים שונים זה מזה באיכותן וכמותן, ויערכו את נתיחיו לעין כל קורא בספריהם וקורא להם מערכת האלהות ויקראו לכל נתח כשם כשם הגדולים אשר בארץ וזהו סדר עריכתם כמבואר בספרים, אין סוף העליון אשר אין למעלה ממנו אדם קדמאה, אדם קדמון, עתיק ונוקביה, אבא ואמא, ישראל ותצונה, יעקב ולאה, זעיר ונוקביה והוא נקרא ישראל והוא רחל (ע"ח שער המלכים פ"ט) ובשער אר"א פ"ב כת' מ"ש בענין לאה ורחל בהיותן עומדין באחורי זעיר אנפין שאז העקביים של לאה נכנסים תוך ראש רחל העומדת תחתיה, וכן הענין בכלן שעקביים של בינה נכנסין ראש תצונה עכ"ל, וישמעו את אריות דבי עלאי אריות שאג מי לא יירא ה' אלהים דבר כשסע הגדי ידים ורגלים ועקביים וחזה ושוק ועצור ושאר איברים נסתרים כגיד הערוה ותרין ציעין לכל אחד מן הפרלופים ויראו לאחרים את ערות אבותיהם שנשמים ויכניסו אותם כמבחול בשפופרת ברחם הנקבות אשר צדו מלבם כמבואר בע"ח בכמה מקומות ושם מבואר שהיסוד כולו הוא צחינת פנים ואין לו אחוריים לפי שכל היסוד של זכר נכנס תוך היסוד של נקבה וכולו צחינת

פנים משא"כ בשאר הגוף שיש בו בחינת פנים הנחזרים נגד פני הנקבה, אוי
 לאותה בושם ואוי' לאותה כלימה לספר דברים מצוערים כאלה באלהינו
 שבשמים אשר מלא כל הארץ כבודו ולקרוא לו בשם מגונה קלר אפיס, וכבר
 הודעתוך בפ' ל"ב דברי רבי' הגדול הרמב"ם שחורתינו הקדושה הרחיקה מהשי"ת
 שני חושים וכו', וכבר ידעת מה שדרשו רז"ל על פסוק ותמת שם מרים דאמר
 ר' אלעזר אף מרים מתה בנשיקה אחיא שם שם, ומפני מה לא לאמר זה
 על פי ה' שגנאי הדבר לומר, ואם כל כך הקפיד הכתו' במרים שלא לומר
 על פי ה' מטעם שגנאי לומר כן כ"ש וק"ו ליחס לשי"ת זכרות ונקבות
 וזווגין והטפת טפין לומר שמקום חיבור גיד הערוה הוא למעלה מתרין
 פרקין נלח והוד כמו שהוא באלים מהרח"ו צע"ח שער נקודים פ"ג,
 וכבר הבאתי לעיל פ' ל"ד דברי בראשית רבה והירושלמי על פסוק חאלמנה
 שפתי שקר וכו' ע"ש, עכ"ל.

תשובה מה שחביא לשון המדרש וכו', עד אמרו מלכות ולא שפחות וכו'

כמה כנואל אויל זה שהוא שונה ושולש לכפול דברי המדרש אשר
 אותם הדברים כבר הביאם לעיל (פ' ס"ו וס"ז) ועדיין חזר ללקק ככלב מנוול
 ומגואל הוא, ואהה הקורא עיין עם לעיל ותשכיל בושחו וכלמחו הכזבים
 השקריות אשר יזא טוען נגד רשב"י בזוהר. ומ"ש וצעק בקיל רע לאמר
 מריה דאברהם וכו' אף אנו נאמר כפה ועין במר ביכה מריה דאברהם לא לנו
 ה' לא לנו כי למחותיך הקדושים תן כבוד המבוארים בספי יצירה של אברהם
 אבינו, וקנא על כבוד שמותיך ובגבורתך חדין זה הכסיל ובחרונך חבהלהו,
 ובאבמטי העמוקה חדינהו תהומירי יכסורה, ומלאכי רעים יבעחווהו, כי הוא
 קילל ויחלל שמותיך הטובים, ויקראם רבוי באלהותך, וילעג עליהם ויקראם
 נתחים, אשר לא על זה נהכונו חכמים חלילה וחם, ויוסף עיד לחטוא נגד
 המקובלים הקדושים, ויקראו להם עניי הדעת, ויכחש שאין הזוה"ק והתקונים
 לרשב"י, על כל אלה לא יאבה ה' סלוח לו, כי אז יעשן אף ה' וקנאתו בו'
 ורשעים נסיגו אהור, ומ"ש לשון מהרח"ו ועשה מורה מקום אל ספ' ע"ח שער
 המלאכים פ' ס' שוא"ס אין למעלה ממני, ואח"כ הסדיר א"ק ואד"ק וכו' כל זה
 לא מצאנו שם וכבר רביא בזה הלשון לעיל פ' ע"ח בסם מהרח"ו ג"כ ונתבאר
 שם, ומ"ש בשם מהרח"ו ז"ל אני אבארנו בס"ד, כמצ"ק מן החרקים וז"ל
 וכבר נידע ענין רחל ולא בעמדן אחירי ז"א וכו' וביאור ענין זה הוא מה
 שהבאתי לעיל פ' קל"ו ב' רגמרא סוד מראה אחוירי ומביאי רש"י בשם ספרי
 ע"ש, ולא כאן הוא עם אלהים שהוא דין כחכנה בשם נקבה, ושם אדני

מכונה כמו כן רחל וכמבואר לעיל פ' ע"ח, כל אלה השמירת אלהים ואדני עומדים במעלת אחוריים לגבי שם הוי"ה אבל לא מעלת מקום, וכבר הכאתי לעיל פ' מ"ב דברי חכמי קדמונינו מהר"ז הרוסא והרב חסר ז"ל שכל אות ואות משמותיו ית' קומתה כמה אלפי פרסאות ומראיהן ככזק וסביב להן אש עכ"ל, והיא דעת ר' עקיבא באותיותיו הובא לעיל פ' ע"ח, וזה הוא מה שמבאר מהרח"ו ז"ל שעקבים של לאה רוצה לומר שם אלהים או אות אחת משם בן י"ב קומחן כמה פרסאות ועקב הפרסה ההיא דהיינו הסוף מגיעין עד קימת אותיות שם אדני בהתחלה דהיינו הראש וכן כל כיוצא בזה סודות עמוקים ונוראים לא יובנו על בריין כי אם בקבלה מפה אל פה והבן :

ואם כן מה שאמר וישסעו את אריה דבי עילאי כססע הגדי ידים ורגלים וכו' הנה זה אויל משריש ללעוג על סודות תורתינו הקדושה וחושבם כפשוטם והנה לפניך מבואר כוונת מהרח"ו זצ"ל שאינם כפשוטם כמחשבות בור וריק מכל וכל, שהרי דבריו נוגעים נגד תורתינו הקדושה ונביאנו וחכמינו ז"ל בכלל שהרי כולם משתמשים לדמות באיברי האדם למעלה וכוונתם לסודות גדולים באמרם ידים ורגלים ואצבעות ואזנים ועינים ואף ופה מעים, והנה לפניך מסודרים אחד אחד וה' אלהים יעורך על דבר כבוד שמו.

ובמדרש הגדול פ' נח על פסוק וזה אשר תעשה אותה איהא וז"ל תניא ר' ישמעאל אומר חמש אצבעות של ימינו של הקב"ה כולן סוד גדול אצבע קטנה בה הראה לנח מה יעשה שני' וזה אשר תעשה אצבע שנייה שהיא שנייה לקטנה בה הכה את המצריים שני' ויאמרו החרטומים אצבע אלהים היא, שלישיית שהיא שלישיית לקטנה בה כתב את הלוחות שני' כתובים באצבע אלהים, רביעירת שהיא שנייה לבוהן בה הראה למשה מה יתנו ישראל פדיון נפשם שני' זה יתנו, וכל היד עתיד הקב"ה להשמיד בה צריו ואויביו שני' והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו עכ"ל.

ובילקוט ירמיה סוף רמ"ז שס"ו כתב וז"ל על כן המו מעי לו כשישראל מזכירים להקב"ה מעיהם הומים לו וכו' וכשהקב"ה מזכיר את ישראל מעיו הומים עליהם שני' על כן המו מעי לו עכ"ל.

מישה אמר ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וגו'.

זכריה אמר ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים וגו'. ונאמר הטה דה' אזניך ושמע סקח עיניך וראה וגו'.

במדרש איכא רבה ס' א' ס"י נ"ג שאל אותו מין וכי יש גרון לאלהיכם, א"ל באלהיכם כתי' לא יהגו בגרונם, ובאלהינו כתיב והגה מסיו יצא עכ"ל.

אמונת ה'

תצה

יִוָּתֵר מִזֶּה אֵימָא בְּגִמְרָא סְנֵהֲדְרִין דְּף צִיט וּזְל כִּי יוֹם נִקֵּם בְּלִבֵּי אִיר
יוֹחֲנָן לְלִבֵּי גְלִיתֵי לֹא אֵיבְרֵי לֹא גְלִיתֵי עִכְלֵל, וּפִירְשֵׁי שְׁלֹא הוּצִיא הַדְּבַר
מִפִּי שִׁישְׁמְעוּ אֵיבְרֵי עִכְלֵל. הָרִי יוֹתֵר מִכֹּל זֶה הַמְשִׁילוֹ סוּד גְּדוּל שְׁלֹא
גִּילָה הַקְּבִיָּה לֵאֲיַבְרֵי. וּמִשׁ דֵּהֲאוּיֵל הַזֶּה שֶׁהֵם שִׁסְעוּהוּ יֵת, דְּבָרֵי עוֹמְדִים
נִגְדוּ כֹל אֱלֹה עֲמוּדֵי עוֹלָם. וּמִשׁ וִירָאוּ לְאַחֲרִים עֲרוֹת אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים וְכוּ'
וְהֵלֵא כִּבְר בִּיאַרְנוּ לְעִיל ס' צִי' ד' כִּי רַק מְדַמִּים בְּמִצּוֹת הַפִּילָה שֶׁהִיא סוּדוֹ יֵת,
אֵל אוֹתוֹת הַשְּׁמֹת וְקִירִין לֹאִי שְׁבַהוּיָה אוּ יוֹד שְׁבַשְׁם שְׁדֵי בִשְׁם יִסוּד
שֶׁהֵם רִמְזוּ לְמִילָה וּמְצִינוּ כְּשִׁמְל אֲבָרָהם אֲבִי וְחֹךְ הַעֲרֵלְרָה אִמֵּר לוֹ הַקְּבִיָּה
דִּי לְעֵבֶר שִׁידָא כְּרַבּוֹ שֵׁנ' וְאַתְנָה בְּרִיתִי בִּינִי וּבִינֶיךָ כְּדֹאֵימָא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתִי
זֵל בְּבִרְאשִׁית רַבָּה (פ' מ"ט ס"י ב') וּזְל כְּחֵיב סוּד ה' לִירִיאֵי וְכִרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
אִיזְהוֹ סוּד ה' זֹו מִילָה שְׁלֹא גִילָה אוֹתָהּ מֵאֲדָם וְעַד עֲשָׂרִים דוֹר עַד שְׁעִמְד
אֲבָרָהם אֲבִינוּ וְנִתְנָה לוֹ שֵׁנ' וְאַתְנָה בְּרִיתִי בִּינִי וּבִינֶיךָ, אִלּוּ הַקְּבִיָּה אִם תְּמוּל
תְּסוּל סוּד ה' וְכוּ', וְאִמֵּר לוֹ הַקְּבִיָּה לְאַבְרָהָם דִּי לְעֵבֶד שִׁיְהָא כְּרַבּוֹ, אִמֵּר לִפְנֵינוּ וּמִי
יִמּוּל אוֹתִי אִמֵּר אַתָּה בְּעִצְמֶךָ, מִיד גִּטֵּל אֲבָרָהם סְכִין וְאַחַז בְּעֲרֵלְתוֹ וּבֹא לְחַתּוּךְ וְהִיָּה
מִתִּירָא שֶׁהִיָּה זְקֵן מַה עֲשֵׂה הַקְּבִיָּה שֶׁלַח יְדוֹ וְאַחַז עִמּוֹ וְהִיָּה אֲבָרָהם חוֹךְ שֵׁנ' אַתָּה הוּא
ה' הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָהָם וְכִרְוֹת לוֹ הַבְּרִית אֵין כְּתִיב כֹּאן אֵלֶּא וְכִרְוֹת
עִמּוֹ מִלְּמַד שֶׁהִיָּה הַקְּבִיָּה אוֹחַז בּוֹ עִכְלֵל רַבּוֹתִי זֵל. וּפִי' עֶץ יוֹסֵף דִּי לְעֵבֶד
שִׁיְהָא כְּרַבּוֹ כִּי שֵׁם שְׁדֵי רִמְזוּ בְּמַהוּל וּבְהַמּוּלוֹ מִגְּלַה הַיּוֹד וְנִשְׁלָם הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
כְּדֹאֵימָא בְּתַנְחוּמָא סִיף פִּרְשֵׁת צוֹ עִכְלֵל. וּמִשׁ אוּיֵל זֶה וִיכְנִיסוּ אוֹתָם כְּמַכְחוּל
בְּשַׁפּוּרְתָּ וְכוּ' תְּקוּלֵל חֲלַקְתּוֹ אֵיךְ הוּא הוֹפֵךְ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים לְרַעָה וּלְפִי
דַּעְתּוֹ מַה שֶׁהַמְשִׁיל הַנְּבִיא יִשְׁעִיָּה וְאִמֵּר כִּי בּוֹעֲלִיךְ עוֹשִׁיךְ ה' צְבֹאוֹת שְׁמוֹ
יִתְחַיֵּיב הַמְּסִית הִלּוּ לְפִרְשׁוֹ כְּפִשְׁטוֹ וּלְלַגֵּל עֲלֵיו. וְגִרְסֵי בְּגִמְרָא סְנֵהֲדְרִין (ס"ב
דף כ"ב) אִיר שְׁמוּאֵל בְּרֵ אֹנִיא מִשְׁמִירָן דְּרַב אֵשֶׁה גוֹלָם הִיא וְאִינָה כּוֹרְתָת
בְּרִית אֵלֶּא לְמִי שְׁעֲשֵׂאָה כְּלִי שֵׁנ' כִּי בּוֹעֲלִיךְ עוֹשִׁיךְ ה' צְבֹאוֹת שְׁמוֹ עִכְלֵל הַגְּמֵרָא
וּמִשׁ ל' מֵהֲרַחֲוֹ שֶׁהִיִּסוּד כּוּלוֹ בְּחִינַת פָּנִים נִבְאֲרָנוּ בְּסִיד בְּכַדִּי לְהַסִּיר מִכְּשׁוּל
וּמִחֲשִׁבּוֹת פְּרוּצוֹת, וְעֲשֵׁתוֹנוֹת מְזוּיִסוֹת וְהֵא לַךְ הַלְשִׁין עִם הַבִּיאוּר, וּזְל וְהִיִּסוּד
כּוּלוֹ בְּחִינַת פָּנִים (כֵּן אִמֵּת כְּמַבּוּאֵר לְעִיל ס' צִי' שֶׁהִיִּסוּד הוּא הוּאִי שְׁבַשְׁם
הִיָּה וְגַם בִּיאַרְנוּ לְעִיל פ' קְבִיָּה שֶׁהוּאִי שְׁבַהוּיָה כּוּלוֹ רַחֲמִים וְזֵהוּ מֵאִמֵּר
מֵהֲרַחֲוֹ שֶׁהִיִּסוּד בְּחִינַת פָּנִים רַל רַחֲמִים וְאֵין לוֹ אַחֲוִירִים שְׁאֵין לוֹ לֹאִי דִין
הַנִּקְרָא אַחֲוִירִים לְפִי שֶׁהִיִּסוּד דֵּהִינּוּ הוּאִי נִכְנַס בִּיִּסוּד הַנִּקְבָּה רַל לְפִי שֶׁהוּאִי
מִשְׁתַּחֲוֶה תוֹךְ שֵׁם אֲדָנִי שֶׁהוּא דִּינָא וּמִתְחַמֵּק הַדִּין בְּרַחֲמִים וּמִשְׁתַּלַּב שֵׁם שְׁלָם
יֵאֱהָרֹנְהִי לְזֶה הוּצַרְךְ שִׁיְהָא הוּאִי כּוּלוֹ רַחֲמִים מִתְּשֵׁאֵין כֵּן בְּשֵׁאֵר גּוֹף

האותיות שבשם־הוי"ה שיש בהם פנים ר"ל רחמים הנחזרים נגד פני הנקבה שאותם הרחמים אינם רחמים פשוטים אלא הם נחזרים קצת לדין המכונה נקבה כי הרחמים נקרא ומחכנה בשם זכר כאמרו כרחם אב על בנים רחם ה' וגו' גם הדין מכונה אחר כמו שמצינו כשישב הקב"ה בדין ארז"ל באיכה רבתי (פ' ב' ס"י ח') אמר הקב"ה עמו אנכי בצרה כתבתי בחורה ועכשיו בני שרויין בצער ואני בריוח כביכול השיב אחר ימינו עכ"ל. וזה המדיח אוי לבשתו ואוי לכלמתו כי גלה מצפוני לבו שהוא כופר עם גבולותו באמרו שמהר"ו כחב שיש גיד ערוה למעלה וכו' כי שקר ענה וכוזב הוא. וכל מה שחזר לכפול דברי חז"ל שכבר הביאם לעיל פ' צ"ב ופ' צ"ד אין מי שמכחיש אותם. ע"כ:

פרק קל"ח את כל אלה עשתה יד הפילסוף מחבר הזוהר להלביש את קוראיו גאה אף שאינם יודעים מכל דיני תורתנו הקדושה מאומה ואף מכל מה שלומדים י"ו שכן הבטיח להם שכר רב בלמדם אותו אף צלי הבין ולכן הם חושבים עלמם בני עלייה ומצוים המה את העוסקים במשנה ובתלמוד שהם חתרה של חתרה כעדות רז"ל במס' מגילה והבאתו לעיל פ' קל"ז ובעניינה המשנה והתלמוד חסובים לתצן וקם והעוסקים בהם לזהמת יער האוכלות חליר וכעופות כדאיחא בזוהר תלא הובא לעיל פ' ס"ח וכן חשב מהר"ו בשבחס דף י"ב ולא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו ולא ידעו להזהר באיסורים דאורייתא ודרבנן ונקל להם לדבר על רעיהם לה"ר ורכילות, ודרשו רז"ל על והנה עומד על היאור שאלהים אחרים אלמלא עובדיהם שומרים אותם ומשגיחים עליהם בכל לרביהם ומחזקים קלקולם אזי כרעו ונפלו וכזה היא דעת המקובלים החדשים שכל מעשה מולותיהם עושים לשם האלילים לתקנם כמבואר בע"ח שער נקודים סוף פ' ו' שקודם אדם הראשון היו ז'ין אחר בזאחר וכו' וכשגולד ארה"ר ע"י מעשיו העובים החזירם פנים בפנים (דבריו אלה היפך זוהר בראשית כ"ב) אבל אר"א לא הולרכו למעשיו כי ע"י עלמן חזרו פנים בפנים (ובזוהר שם אמר שנתגרסה אמא ע"י מעשיו) ובספר חיי שלום ב' ספ' הליקוטים כת' כי עד אברהם אבי' עדיין לא נתקן ז"א וכו' ע"ש, הכלל העולה כי האלה קלר אפים שעובדים המקובלים הוא לריך תיקון בכל עת עם נסיו רחל ולאח כאשר יראה המעיין בתיקון חלות בספ' מש"ח ובספ' פרי ע"ח לקשטת לו כדי שיחמם ז"א ויתאזהר להן אבל אלהיו בהו"ש אינו לריך לצרוותיו כלל רק הם לריכיה לו והוא שומר את חסידיו מכל רע כמבואר בכתובים ואין לורך להאריך בהם כי די בעיקר שכת' הרמב"ם וכמשרז"ל והנה ה' ללכ עליו לשמרו, עכ"ל.

תשובה מ"ש שמחבר הזוהר הלביש את קוראיו גאת אסי אינם יודעים דיני [חורח'נו הקדושה וכו'] שקרן הוא וכוזב על רשב"י בזה"ק. ומ"ש עוד שהזוהר הגטיח להם שכר רב בלמדם אוקו אף בלי הבין וכו' כן אמת אמר רשב"י בזה"ר שאפילו ידגה האדם בסודי חוה"ק ואינו מבין הקב"ה אוהבו וקובע לו שכר כ"ש אם הוא מבין וכן אפילו בפשטי החורה אם האדם הוגה ואעפ"י שהוא מלגלג הקב"ה אוהבו כדאיחא בדברי רז"ל בשה"ש רבה (פ' ב' סי' י"ג) ר' יונה אמר שני חברים שעוסקים בדברי הלכה זה אומר בית אב של הלכה וזה אינו אומר בית אב של הלכה אמר הקב"ה ודגלו עלי אהבת א"ר אחא עם הארץ שקורא לאהבה איכה כגון ואהבת ואיבת אמר הקב"ה ודילוגו עלי אהבה וכו' ע"ש. עוד שם (פ' א' סי' ט"ז) הגדילו בשכר אלו וז"ל ר' נחמיה אמר שני חברים וכו' רבנן אמרין עתידין נפשותיהן של אלו לינטל בנשיקה עכ"ל. ומ"ש שהם מבזים את המשנה ועשה מורה מקום אל הזוהר ואל שבחי של מהרח"ו וכו' נתבארו כבר לעיל (ס"ו וס"ז וס"ח) וכאן הוסיף לשקר על מהרח"ו. ומ"ש שדעת המקובלים בכל מעשה מצותיהם לשם האלילים לתקנם ודימה אותם לעובדי ע"ז שמחזקים האלילים שלהם וכו' דבריו אלו עומדים נגד דברי רז"ל שאמרו שכל מעשינו הטיבים ותפלותינו הם מאמצים מדותיו ית' הנקראים בכורותיו ומוסיפים כח בהם, ולהיפך כשאננם עושים רצונו ית' הם פוגמים ומתישים כח גדול של מעלה וזה המדיח הוא קורא אותם אלילים ח"ו והא לך דבריהם ז"ל כדי שתבין שכבר כפר בדברי רז"ל בכלל דאיחא בתנחומא ס' מקץ (סי' י') וז"ל זה הוא שאמר הכתוב היערוך שועך לא בצר וכל מאמצי כח, א"ר אלעזר לא תהא בוסר בשעת הרוחה שלא להתפלל, אמר הקב"ה כשם שאני זקוק להוריד גשמים וטללים להחיות הבריות כך תהא זקוק להתפלל לפני ולברך אותי מעין מעשי וכו' מהו וכלל מאמצי כח א"ר יוחנן שכך היו עושים הצדיקים מאמצי כח הגבורה עכ"ל ופירש שם הרב עץ יוסף מאמצי כח הגבורה על ידי החפלה מוסיפין כח בגבורה של מעלה להמתיק כח שורש קסרוני הדינים ברחמים ולעשות נחת רוח לקונו לבל יצטרך לכבוש מדת הדין בחזקה הנראה כדמית עמל וטורח לפניו ית' כאלו עושה הדבר בקושי ולפיכך מצוה להתפלל שני ועבדתם את ה' עכ"ל :

ובמדרש רבה (איכה פ' א' סי' ל"ח) ר' עזריה בשם ר' יהודה ברי סימון אמר בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מוסיפין כח בגבורה של מעלה כמא דאתאמר באלהים נעשה חיל, ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום כביכול מתישין כח גדול של מעלה דכתי' צור ילדך תשי, ר' יחודה

ברי' סימון בשם ר' לוי ברי' טרסון אמר בזמן שישראל עושין רצונו של הקב"ה מוסיפין כח בנבורה של מעלה שנ' ועתה יגדל נא כח אדני, ובזמן שאין עושין רצונו של הקב"ה כביכול מתישין כח גדול של מעלן והולכין גם הם בלא כח לסני רודף עכ"ל רז"ל. ופירש שם הר"י עץ יוסף מוסיפין כח בנבורה שאפילו מדת הדין מתהפכת להם למדת רחמים ומוסיפים בה כח לרחם עליהם וזרין שאמר באלהים ר"ל במדת אלהים עצמו מוסיפים כח וחיל, ובזמן שאין ישראל עושין רצונו כתי' צור ילדך תשי שמירושו אביך זה ילדך והוא מדת הסמארת ישראל, ור' יהודה אמר בזמן שהם עושין רצונו וכו' כד"א ועתה יגדל נא כח אדני שהוא שם של אדנות והיא המדה האחרונה, ובזמן שאין עושין רצונו הולכין גם הם בלא כח עכ"ל :

ובספרי (פ' האזינו) איתא וז"ל צור ילדך תשי כל זמן שאני מבקש להיטיב אתכם אתם מתישים כוח של מעלה עכ"ל :

והנה נתבאר לך היטב כי כל דברי הפתי והסכל הזה הם עומדים נגד דברי רז"ל בעלי המשנה והתלמוד. מכאן ואילך שמע ותן דעתך על דברי חז"ל והאמן בהם ואל תס אשוריק מני הדרך האמיתית והישרה לשמוע דברי און ושווד אוילים. ומה שהזכיר עוד דברי הזוהר ומהרח"ו שזרין אחור באחור וכו' ואמר שדברי זה היסך דברי זה וכו' כבר נתבאר כל זה לעיל פ' כ' שדברי מהרח"ו והזוה"ק אין בהם היסך ונתצארו הדברים מהו ענין אחור באחור ע"ש ותצלזונה כליותיך וישישו ויצהילו רעיוניך. ומ"ש ב' ספר חיי שלום שעד אברהם אבינו לא נתקן ז"א וכו' כבר הביא זה לעיל פ' מ"ח ונתבאר באורך ע"ש. ועתה אוסיף עוד לבאר בס"ד כי הנה ידוע שכל הדורות שהיו קודם אברהם אבי היו מכעיסין ובאין והאריכו ברשעתם ולפיכך הפכו מדת שם הוי"ה לדין חזק ואעפ"י כן היה הבורא ית' מנהגם באריכות אפו כמובא לעיל סרק מ"ח משמא דמתניתין ולפי רשעתם שפגמו למעלה והפכו שם הוי"ה לדין וכמו שכתב רש"י ז"ל בס' נח על פסוק ויזכור אלהים את נח וז"ל רשעתן של רשעים הופכת מדת הרחמים למדת הדין שנ' וירא השם כי רבה רעת האדם ויאמר ה' אמחה, והוא שם מדת הרחמים עכ"ל רש"י ז"ל, לפי זה כשבא אברהם שהיה צדיק ושמר מצותיו ית' שנ' עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתו וכו' במעשיו הטובים נתקן שם הוי"ה שנהפך למדת רחמים וכדברי רש"י אשר לפניך תבין ותשכיל. ומה שהזכיר בשם מש"ח בתקון חצורת וכו' כבר הביא הלשון לעיל פ' ס"ה ונתבאר שם היטב במאד מאד, ע"כ :

פרק קל"ט ופ' ק"מ לא אעתיקם לנתצם ולנפצם כי אין בהם לא טעם

אמונת ה'

תצט

ולא ענין כי הראשון מהם הוא מספר על ענין יחודו ית' וענין מעמד הר סיני ואין אנו צריכים לו כבר אנו מאמינים בכל זה מחכמינו וקבלת אבותינו ז"ל. ובס' השני מהם הוא קורא לאבותינו המאמינים בקבלה הקדושה בשם עמי הארץ ובכלל שני אלה הפרקים הוא מכחיש שאין הזוהר לרשב"י ומה מועיל כל זה הואיל והוא כופר בדברי חכמינו ז"ל ההולכים אחרי תוה"ק וכבר ארז"ל הכופר או מבלגלג אסי' על דקדוק אחד מדברי סופרים כאילו כמר בכל התורה כולה. ובכן אנו נאמין בכל דברי חז"ל ונאמין שהזוה"ק לרשב"י וחביריו אחרי קבלת אבותינו גלך עם היות שנודע שכמה חכמים וספרים לאלפים ייחסוהו לו לרשב"י ומה גם שהקבלה הקדושה מיוחסת בכללותה בדברי הרמב"ם שהעיד שהם ספרים רבים דורשים שמוחיו ית' כמו שכ' במורה (ח"א ס' ס"ב) שם הזכיר שם בן ארבע שהוא שם המפורש ושם בן י"ב אותיות ושם אדנו"ת ושם בן מ"ב אל"ו המלות רבות בהכרח העניינים יקרבו לאמתת ציור. עצמו יתעלה. וכתב עוד על כל זה וז"ל ומבואר הוא שזה כולו אינו רק הודעה עניינים אלהיים ומכלל העניינים שהם סתרי תורה כמו שביארנו וכבר התבאר בספרים המחוברים בחכמה האלהית שזאת החכמה אי אפשר לשכחה עכ"ל ז"ל, ומעתה אנכי הקל מעתיק מס' קמ"א ואילך ואהרסם בס"ד ואם יש איזה ענין כפול לא אעתיקו רק אומר וכו' ואציין בתשובה באיזרה הפר' הביאו והושב כמו שכבר עשיתי במקצת פרקים. ע"כ :

פרק קמ"א על כן יאמר לכל מה שנגע יראת השי"ת בלבו ירחיק עלמו כמטחוי קשת מכל המנהגים ודינים מחודשים על פי הקבלה השקרים אשר מקרוב בזה ונתפשטה בארץ החימן כעדות מהר"י ל'אחרי צספ' דה לדרך לפי שכולם עוקרים פנות תוה"ק כי בכל זרכותיהם ותפילותיהם כשמזכירים את השם הנכבד והגורא הם מכוונים לאל אחר קלר אפיס בשתוף שאר פרלופים כמבואר בספריהם במקומות חין מספר. ולא מהמנהגים שנתחדשו על פי הקבלה בלבד לריך להזר אלל גם מכל הדברים שהזהירונו רז"ל והא לך קלת מהם ס"ת ותפלין ומזוזה שכתבו ע"י ישראל הארוק בקבלה זו פסולים כי השמות שבהם נתקדשו לשם אל אחר קלר אפיס והרי כולן כשמות האמורות במיכה שהן חול כמ"ס הרמב"ם בספ"ז מהל' יסוה"ת וקרוב לומר שדון הוא שיטרפו כמ"ס הפוסקים שס"ת ותפלין ומזוזה שכתבן מין ישראל. לא יאכל בשר משחיטת מקיבל כי בעת שמזכיר את השם בזרכותו על השחיטה דעתו על יראתו. ומשעס זה קבעו קדמונינו הי"ג עיקרים בתוך ביאורי הל' שחיטה שכל הבא ליעיל קבלה לשחיט לעלמו או לאחריס לריך להיות מאמין ויודע

בהן ואם אינו יודען וכל שכן אם אינו מאמין בהן כמו המקובלים שאין מאמינים בד' עיקרים מהן לא יתנו לו רשות לשחוט וכ"ש לקדש ולגרש וגיטו וקידושו אינן כלום וגמלא מרצה ממזרים בישראל. אם עליה לבור הדוק בקבלה הלזו ובקי בה לא יענה אחריו אמן וקדוש וברוך השם המצורך שכל כוונתו לאל אחר ז"א. אם מקדש אשה או מגרשה לא יהו העדים ממאמיני הקבלה כי הקידושין והגט בטלים מפני שהם פסולי עדות דאורייתא וגמלאת אשה איש נשאת לאחר ע"י גט בטל וכבר הודעתוך לעיל בפ' פ"ג ב' מש"ח דבשעת אמירת י' מכות בליל פסח הם מנסכים וכו' עי"ש וא"כ יינס יין נסך ואסור בהגאה. ועוד הרבה עניינים מציאים לידי מינות וע"ז ולריך להזכר מהם וממאלכס ומשתיכס פן יטמאו נשמתו, אוי כי ע"י הספר המתעב הזהר והחיקונים דמינו לעמים עובדי האלילים הודיים מלכים כשדים פרס מדי ושאר אמונות כאשר יראה המעיין בספר דברי ימי עולם להחכם קולמן סולמן. ונתקיים בכו ע"י הזהר והחיקונים מאמר רז"ל בסנהדרין דף ל"ט ובילקוט מלכים רמז רכ"ו ריב"ל רמי כתיב וכמשפטי הגויים אשר סביבותיכם עשייתם וכתיב וכמשפטי הגויים אשר סביבותיכם לא עשייתם ומשני כמתקונים שבהם לא עשייתם כמקולקלים שבהם עשייתם ע"כ, כן אירע לנו באמונת האחדות והעבודה כמקולקלים שבהם עשינו לעבוד אל אחר קלר אפיס וליחדו עם האלילה זוגתו עכ"ל:

תשובה מה שחזר להזכיר עוד בשם מהר"י צאהרי שהקבלה מקרוב באה ונתפשטה בתימן וכו' שקר הוא מדבר על מהר"י הנזכר ונתבאר לעיל פ' י"ח ואין זה האויל יודע עון חומר המשקר כלל כי הגה רוב ספרו בנוי על כזב, וארז"ל כל המשקר כאלו עובד ע"ז דכתי' והייתי בעיניו כמתעתע ונאמר בע"ז הכל המה מעשה תעתועים וזה אחד מסימני ישראל דכתי' שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפייהם לשון תרמית ומלבד מה שעובר על מה שאמרה תורה מדבר שקר תרחק ועונשו גדול צא ולמד שלא נאמר בשום עבירה תרחק כמו בזו, עוד בה שמי שיש בו מדה זו הוא חרפת אדם ובזוי עם והוא מארבע כתות שאינן מקלות פני שכניה כאמרם בתלמוד ז"ל **ומיעתה** שמע דברי מרורות ופתנים אשר פער פיו זה המכוער נגד המקובלים הקדושים באמרו שכל מעשיהם לשם אל אחר תעובר צורתו כי איך הוא קרא לשם הויה אל אחר באמת שזה מתחייב סקילה שעליו נאמר ונוקב שם ה'מות ונמם רגום וכו'. ונתעלל בו יצרו הרע בתחלה כחוט השערה ולבסוף כעצית העגלה עד שיצא מכלל אמונת ישראל שהרי הוא אומר שסתרי תורה

ותחלין ומזוזות של המקובלים ישרמו וכו' וטעמו שהשמות שבהם חזק, אוי לחלקו כי אלו ראה דבריו שום חכם מחכמי ישראל היה קירעו מגבו או עושהו גל של עצמות, והנה לפי דעתו צריכים אנו לאסוף כל ספרי תורה ותחלין וסוזוזות שנארבע רוחות העולם לשרפם ח'ו.

ספרי תורה והילילי איך חוללת בפי רשע, חגרי שק והתאכלי ולפני ה' התחנני, והושלך פעור זה אל שריפה עלוקה, ומ'ש לא יאכל בשר משחיטת מקובל וכו' ואמר צריך להזהר ממ'אלם פן יסמאו נשמתו וכו' וז'לא רוב ימיו היריה הולך לקנות בשר או בבתי מסתאות כשהולך והשחיטה של מקובלים אדוקים ובקיאים הנ'ז לעיל בהצעת המעשה וא'כ לפי דעתו ששחיטתם ח'ו נכילה הרי הוא בעצמו אכל ונשמתו טמאה מסטרא אחרא וכמו שהעיד על עצמו, ומ'ש שאינם מודים בד' עיקרים וכו' גם זו שקר ונתבאר כבר לעיל פ' מ'ח. ומ'ש שהמקובל גיטו וקידושו אינם כלום ונמצא מרבה ממזריים בישראל ולפיכך לא יתנו לו רשות לשחוט וכ'ש לקדש ולגרש וכו' והלא כמה דורות לאלפים כל ראשי ישראל בקיאים בקבלה הקדושה וזה מוציא לעז על כלל ישראל, וא'כ אין זרה אלא פוסל בעצמו כמו שפסק הרמב"ם (סוף פ' י"ט מהל' איסורי ביאה) משמא רגמ' וז'ל כל הפוסל את אחרים תמיד כגון שנותן שמץ במשפחות או ביחידים ואומר עליהם שהן ממזרים חוששין לו שמא ממזר הוא שכל הפוסל כמומו פוסל וכן כל מי שיש בו עזות פנים או אכזריות ושונא את הבריות חוששין לו ביותר שמא גבעוני הוא והגבעונים לא מכני ישראל, המה עכ'ל הרמב"ם בקיצור, ואין לך שנאה ואכזריות ועזות יותר ממה שעשה זה האכזרי שייחס לכל ישראל שהם עובדי ע'ז ח'ו כל שכן זאת הדבה אשר לפניך שהוציא לעז על כלל האומה הקדושה.

ועוד כ'אן גילה על דעתו שהוא סתם עם הארץ שהרי לא ידע בעיקר הדין שלפי דבריו שאין הקידושין כלום א'כ אין כ'אן אישות ואם יתנו לה גם אינו אלא כחספא בעלמא, וא'כ אין זו אלא בתורת מיוחדת בין עם הראשון בין עם האחרון ואין כ'אן ממזרות כמבואר בהרמב"ם והראב"ד בפ' א. מהל' אישות, ואפי' ילדה בת כשירה היא או הבת לינושא לכהונה כמבואר בסוף פ'ו ובטור אה'ע ובבב'י משמא דגמ'א, וא'כ זה הכער טעות גדול טעה, ומה שהזכיר בשם מש'ח ענין ליל פסח התבאר לעיל פ' פ'ג באירך, ומה שהזכיר ספ' דבריו ימי עולם שהוא מבי'א דעורר ואמונית האומות מה לנו ולהם ומה תועלת מזרה, אך הרויח בסוף פ' זה עבירה גדולה לקרוא לים הוי'ה אל אחר ושם אדני ח'ו אליל רחמנא לישובן, ע'כ.

פרק קמ"ב מי יגלה עפר מעיניכם רבותי' אחשי כנה"ג אשר שפכתם שח
 בתחנה לפני אבי' שצממים בקול גדול על יצרא דע"ז להעביר
 גלולים מעם ישראל ועלתה צידכם, אך לא לנלח כי קבלתכם האמיתית
 המשנה והתלמוד הקדוש ופסקי הגאונים הבאים אחריכם שמו אותם מחבר
 הזוהר וההולכים בעקבותיו לשפחה וכו' ואת למוד עבודת הצעלים שהם
 לרות האלוהות זכרים ונקבות שם לגבירה ויעבדום בקדושת הגוף ופחד
 עם עומאת ובלבול המחשבה כאשר יראה המעיין בספרי הכוונות ועליהם
 אמר דוד המלך ע"ה לפי פירוש הר' עובדיה ספורנו חמרת יה וז"ל ספורנו
 מזמור י"ז שמרני אל כי חסיתי בך, ולא בהבלי החושבים לפעול פלאות
 בשמות מלאכים וזולתם (הי"צ פרלופים) חמרת לה' את נפשי המשכלת אדני
 אלה, אתה אדון לעמך בלי אמלטי טובתי את נפשי המשכלת טובה שלי כל
 עליך אין שום דבר למעלה ממך וכו' ירבו עלבותם חמס בתכליתם אחר
 מהרו מיהרו לפנות אל אל אחר מבלעדי אלהים אבל אל מלאכים וזולתם
 (ירמוז אל פרלופי האלילות) כל חסוך נסכיהם מדם לא חקרצ לעשות הנסכים
 שהם עושים להוריד הכחות וכו' עכ"ל :

תשובה הנה בפ' זה הרבה פשע למאד ויוסף על חטאתו רשע באמרו שאנשי
 כנה"ג לא יכלו לבטל יצרא דע"ז לנצח צעקה נצעק על ראשו הזאת היא חקת
 התורה לפסול פעולת החכמים והרבנים השלמים ולומר שהיא חסירה חלילה. ומ"ש
 שהזוהר שם את המשנה לשפחה וכו' שקרן הוא ואדרבה נחבאר לעיל פ' ס"ו
 שהזוה"ק משבח את לומדי המשנה ואמר שהשונא את לומדיה שדחם כמלאכים
 ממש אין המזכה נקרא אלא שקץ ושרץ ובהמה ע"ש. וגם הוסיף בפ' הזה
 לומר שהם עובדים הבעלים וכו' כמה רע ופספסן הרשע הזה אשר הוא מרבה
 דברים כקול הסירים וגאין להשיב עליהן, ומ"ש והביא בשם ספורנו כי חסיתי
 בך ולא בהבלי החושבים לפעול פלאות בשמות מלאכים וזולתם וכו' פי' דברי
 ספורנו שמי שמסיר בטחונו מהשי"ת ובוטח בשמות המלאכים שהם נכראים
 וזולתם כמו השדים כאמרו יזבחו לשדים לא אלוה וגו' אבל אם האדם מתפלל
 אליו ית' שיסייעוהו המלאכים אין זה הכל כדגרסי' בגמ' סנהדרין (כ"ז דף
 מ"ד) ר' יוחנן אמר לעולם יבקש אדם רחמים שיהו הכל מאמצים את כחו ואל
 יהו לו צרים מלמעלה ע"כ ופירש"י מאמצים את כחו שיסייעוהו מלאכי השרת
 לבקש רחמים עכ"ל.

וזה האויל פירש לעצמו את דברי ספורנו באמרו וזילתן ירמיו אל פרצופי
 האצילות וכו' למה לו לשבח את דברי ספורנו והלא כבר ביארנו שכך

מכניס שמותיו ית' וזה הבער הוא רק הוסך את דברי ספורנו לומר שההכלים הם השמות דנאצלים והלא מצינו בגמרא בכמה מקומות וגם במדרש רבה משה רבי' אמר שם והרג את המצרי. ישעיה אמר שם ואיבלע בארזא. דוד אמר שם אחסא וקטא ההומ"א. ר' יהושע אמר שם ואיתלי באוירא אבישי אמר שם ואותביה לדור בין שמיא וארעא וכאל"ה רבות חמצאם בתלמוד כידוע וא"כ הרי בשמות הקדש שהם מראה כבודו ית' עשו פלאות ומה שתראה שלא העתקתי שארית דפ' לנחצו הוא לפי שאין בו ענין סצריך ביאור ועוד לפי שזה החשוק העתיק מזמור כ"ו ופירשו פירושים זרים היפך מה שפירשו המפרשים ע"ש. ומעתה לא אעתיק שארית פרקיו לנחשם שהם פ' קמ"ג וקמ"ד לפי שכבר הביא הטענות שבהם פ' ס"ז וס"ח לעיל ובהקדמה, אך בפ' קמ"ג חטא חטא גדול באמרו שהסודות קראו להם סתרי תורה מלשון סתירה שהם סותרים יסודותיה וכו' וזה באמת נגד התלמוד שקראו לסודות סתרי תורה פ' אין דורשין וכן כתב הרמב"ם במורה פ' ל"ה חלק א', וגם באותם הפרקים הביא עוד דברי ספורנו לשבש דבריו אשר כבר הובאו לעיל בהקדמה ולג' ידע מה שכתב ספורנו בריש פרושו לתורה סוד עמוק וז"ל בראשית ברא אלהים אמר עליו אלהים לשון רבים להורות שהוא צורת כל הצורות הנצחיות כאמרו מלא כל הארץ כבודו כי אין לזולתו מציאות זולת הנאצל ממציאותו עכ"ל בקיצור, וגם באותם הפרקים הוא מכחיש שאין הוזהר לרשב"י היפך דברי חכמינו ז"ל המובאים לעיל פ' צ"ז וצ"ח וגם היפך דברי החכם הגדול ר' יצחק אברבנאל שמיחס הוזהר הקדוש לרשב"י בכמה מקומות בפירושו לתורה:

ומעתה אתה הקורא אל תס לערמת הבער הזה אשר בקש להכשיל רבים, אעפ"י שהוא אומר בכמה מקומות שהוא רק מיחד את השם, אין זה אלא להמשיך לב ההמון לבד והוא כופר בכל שכן דרך כל המסיתים כשהם רוצים לכפור ולהדיח אחרים מושכים רק את לבם לאמר אנו מיחדים רק אלהי שמים לבדו כדאיחא בעין יעקב בחידושי גאונים בשם דברי חכמים (מסכת סנהדרין פ' י"א מימרא דנ"ט) וז"ל וכפי המבואר אצלנו בענין בלועי דקרח יבואר עוד ענין חטא דור הפלגה, והענין הוא שכל ישעם וחפצם היה לפרוק מעליהם עול מלכות שמים וזהו שאמרו נבנה לנו עיר, ומד"ה שאמרו וראשו בשמים וכו' כוונתם בזה היה להמשיך את לב ההמון כאמרם וראשו בשמים ר"ל שאלהי השמים לבד יהיה להם לראש ואין עוד מלבדו, ובאופן זה חשבו מחשבות לתטות לב ההמון לדבריהם, כי זה דרכם כסל למו לכל המסיתים ומדיחים מאז ועד עתה לקרוג כולם בשם ה', כי זולת זה אין באפשר להמשיך לב ההמון

כנודע לכל מי שקרא הדורות מראש, אבל באמת הם כופרים בכל עכ"ל. וכבר כתבתי לך שזה האיש רצח לעקר לימוד התורה ועבר על מצוהיה שגילח פאת התינוקות וכיוצא, כמבואר לעיל בהקדמתו.

חתימה סוף דבר הנה לנך ידידי לשמוע לדברי חכמים, הראשונים והאחרונים ודע והאמן בהם חזק ואמץ אל תרף, ואל תט און לאמרי און אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר ומלאה שוחד המעוור עיני חכמים ויסלף דבדי צדיקים, ובכן אין לסור מקבלת כל החכמים ואכותינו ז"ל והכיפור בשום דבר מדבריהם כאלו כפר בתורה שהרי הושו דבריהם (ר"ל האבות והחכמים) לדברי רחורדה כדגרסי' בגמרא שבת (פ"ב דף כ"ג) מאי מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר והיכן צונו רב אויא אמר מלא תסור, רב נחמיה אמר שאל אביך ויגדך וכו' עכ"ל התלמוד.

ומעתה הכופר בשום אחד מדברי חכמים וקבלת אבות, ידע באמת שהוא כופר בתורה ובפרט חכמת הקבלה הקדושה כמו שכי' אור עינינו עטרות ראשינו הרמ"ק בפרדס (שער עשר ולא תשע פ' ט.) וז"ל כי עכשו אשר נתגלה חכמת האמת ונתפרסם בכל חכמי ישראל אשר היא מורשה לקהלת יעקב ממש רבי' ע"ה מפי הגבורה, הנה כל מי שממאן ומפקפק בזה הוא נקרא כופר כי הרי הוא כופר בחלק אחד מתורה שבע"פ ומוציא את עצמו מאמונת כלל ישראל וכו' עכ"ל בקיצור.

ברוך ה' אלתי ישראל אשר נסה ימינו לעזרני ובחוט חסדו האיר עיני, ובדרך אמת הנחני ובמעגלי יושר הדריכני ומלשון רמיה הצילני ומשפת חלקות חילצני כן יהי חסדו לעולם עמנו, ולו ימלא שירות פינו, כי אלו פינו מלא שירות כים ולשונונו רנה לא נוכל להספיק להודות אפי' על אחת מאלפי אלפים וריכי רבבות פעמים הטיבות שעשה עמנו ועם אבותינו.

מרישות אשר שמיכ שפרה ברוחו, אשר בידו נפש כל חי ורוחו ירזכרך שמו רוגע הים בכוחו כן יגער באויבינו ויקדישם לטבח, ירעם מן שמים וישליך עליהם קרחו ישבית זכרם וימחם מחו יקבץ שארית עמו ויבנה בית מנוחו אמן כן יאמר מגיד לאדם מה שיחו ויראן עוז למלכו וירם קרן משיחו אכירי.

מרישות אלהים ה' חילי לו אשיר ואגדלנו בקולי רם ונעלה על כל מהללי אשפוך ר'פניו שיחי מלולי, יאזין שועי ויקשיב פלולי יחזק רפיי ויתמוך גורלי יכונן סעמי לבל חמוט רגלי יהי למשגב לי ולכל קהלי, יזכינו לחזות ולומר זה אלי ימהר בביאת תשבי וחכלילי, יחזיק במעוזי יעשה שלום לי, אמן כן יאמר גואלי.

יראה בענייניו מלך הכבוד סלה. ישלח לשברינו צדי ותעלת, ירום קדנינו
ברצון וגילה. יתן חלקנו באש דת סלולה. ולא לריק ניגע ולא לכהלה.
יתגנו לראש לשם ותהלה. ותרא אויבתי ותכסה אפילה. תכוש ותמק וצחנתה
עולה. האומרה לי אין ישועתה לו באלהים סלה.

אשרי המחכה לעתי ישע הנחתכות, ויאמין בלב שלם ויסיר לשון תהפוכות
כי בשכר אמונה יבואוהו ברכות נסוכות. כדבר שני איש אמונות רב
ברכות. ואלהים יזכינו להשתבח עם איומתו. לשמחנו בשמחת עמו צאן מרעיתו
יעירר לנו אהבתו, ויזכור לנו בריתו, אשר כרת את אברהם ושבועתו. ליצחק
ויעקב בניו שבטי נחלתו, אמן כן יאמר מלא כל הארץ תהלחו. באהברצו לעמו
וברצונו לעדתו. יושיע איומתו בקרוב וירפא מזרה. ויגלה לה עתרת
שלום ואמת ויאיר גרה, יקרב קץ גשולתה ואל נא עיד יאחרה, ישמריה וינצריה
לעד וכימי קדם יעזרה. ונזכיר נסיו ונפלאותיו ולדור אחרון נספריה. ונהגה
בתורתו תמיד אשר אין קץ לשערה. נשננה נחקרה נגמרה ובתוך קהל נסדרה.
כדכתי' אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. כן יהי רצון בעגלא ובזמן קריב :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם

היום יום כ"ב לחדש שבט שנת תרצ"ד לבריאת עולם ברמ"ה לשטרות
סימן טוב סימן טוב, סימן טוב יהיה לכל, חדו חדו רבנן.

הערה אל הקורא.

בהיות כי ה' המשיג על דבר המקובלים הביא מאמרים מדגריהם ובכללם
הביא מאמרים מספר, עוז לאלקים' והשיג עליהם ומחברי הספר
אמונת ה' טרחו ליישבם כי חשבו שגם הספר הזה נחשב בין ספרי קודש
ובלא יודעים כי הספר, עוז לאלקים' הוא ספורסם אצל חכמי ישראל אשר
בחסוצות הגולה לפסול, עיין לעיל בפסק דהרה"ב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל
ואינו בכלל ספרי הק' ואסור לקרות בו כי ידוע להם שמחברו נחמיה
חיון מכת שבתי צבי שר"י עיין בספר שבר פושעים וע"כ אין למדין ממנו
בין לבנות או להרוס, אשר על כן השמטנו ארז דברי, העוז לאלקים' ממחברת
המשיג, וממחברת המשיבים ואת מחברי ס' אמונת ה' הסליחה.

המשך תשובת פרק צ"ו שנשמט אמצע התשובה בדף שצ"ג

מלאך בהמת ע"ש. ואנן סמכינן ג"כ אדעתא דהתלמוד שהשטן מלאך כי בעלי התלמוד דבריהם אמת כי בידם הקבלה האמיתית כי אם נאמר שהוא אדם לא נוכל. שאין לזה שורש לא מתורה שבכתב ולא מתורה שבע"פ וד"ק. והנה סתי זה הביא לשון הנגיד בעל מבוא התלמוד שכל הגדה שבתלמוד אין לומדים ממנה אלא מה שיעלה על הדעת אבל מה שקיימו בענין הלכה באיזה מצורה אין להוסיף עליו ולא לגרוע ממנו וכו'. כל זה הלשון שהביא הכסיל, נמצא כך במבוא התלמוד לר' שמואל הנגיד. אבל כבר דחה דבריו וחלק עליו רבינו האיי גאון ז"ל הובאו דבריו בעין יעקב בפירוש הרב הכותב (במסכת חגיגה פ' ב' מימרא עשירית) וז"ל בקיצור. תשובה לרבינו האיי גאון ז"ל, ודשאילתון הא דחנו רבנן ארבעה נכנסו לפרדס בן עזאי ובן זומא אחר ור' עקיבא וכו' דע כי דבר זה היה מקובל אצל הראשונים כולם יחד ולא היה אחד מהם מכחש בו כי אומרים הו' כי הקב"ה עושה אותות ונוראות ע"י הצדיקים כמו שהוא עושה על ידי דהנביאים וכו' וכל מה שנעשה לר' חנינא בן דוסא וזולתו מאמינים בו ולא מכחישי'ן וכששמע מר' שמואל גאון ז"ל וכיוצא בו שהרבו לקרות בספרי דברי הגוים אומרים שלא יעשה נס אלא לנביא ומכחישים בכל מעשה שנעשה בו נס לצדיקים ואומרים שאין זה הלכה אף במעשה דר' עקיבא שצפה בהיכלות ומעשה ר' נחוניא בן הקנה ועל ר' ישמעאל וכיוצא על כל אלה אומרים אינם הלכה. ואנו אומרים כי הקב"ה עושה נסים ונפלאות לצדיקים ומראה להם היכליו וכו' עוד תשובה אחרת שהשיב רבי' הגאון הזה וכתוב בה אשר שלחה אל הנגיד וכו' ע"ש שהוכיחו על זה הרבה תוכחות עכ"ל הרב חכותב בשם רבינו האיי גאון ז"ל. והיוצא לנו מדברי הגאון רבי' האיי גאון הוא להשיב לזה הפתי שמה שהביא לשון מר' שמואל הנגיד שההגדות אין ללמוד מהם אלא מה שיעלה על הדעת לפי שאינם הלכה לענין מצוה התשובה לזה מרבינו האיי הוא מפני שהרב הנגיד קרא הרבה בספרי הגוים לפיכך הוא מכחיש את ההגדות אשר דרכם לדבר בהם נסים ונפלאות.

ואני אומר לסמוך צוה אחר דברי רבי' האיי גאון להאמין בהגדות שהן אמת מפני שדבריו מוסמכים במה שאמר שהראשונים כולם היו מאמינים בהם וגם עור דבריו מוסמכים ממה שארז"ל במדרשיהם הובא בילקוט תלים (רמז תרע"ב) וז"ל ובקצה תבל מליהם אלו התגדות שמקדשין שמו של הקב"ה בהם עכ"ל. ובמדרש הגדול (פ' עקב) וז"ל ללכת בדרכיו ולדבקה בו דורשי הגדול אומרים רצונך להכיר את מי וכו'.

